



Dönem: 23

TBMM

Yasama Yılı: 5

(S. Sayısı: 575)

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU 2011 YILI
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU
TASARISI RAPORU**

**2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı
(Rapor ve Metin)**

CİLT 1

3 Aralık 2010

BOŞ SAYFA

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

A) PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU 2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI RAPORU	5
1- Plan ve Bütçe Komisyonu Üyeleri	7
2- 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısının Plan ve Bütçe Komisyonunda Görüşme Programı . . .	9
3- 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu	13
4- Plan ve Bütçe Komisyonu Raporuna Ekli Tablolara	185
5- Plan ve Bütçe Komisyonu Raporuna İlişkin Karşı Görüşler	211
6- Başbakanlığın 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile Ekli Cetveller ve Gerekçesinin TBMM Başkanlığına Sunulmasına İlişkin Sevk Yazısı	461
B) 2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI VE PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN	465
1- 2011 Yılı Milli Bütçe Tahmin Raporu	467
2- 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısının Genel Gerekçesi ve Madde Gerekçeleri . .	471
3- 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin . . .	483

boş

BOŞ SAYFA

A) PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM
BÜTÇE KANUNU TASARISI RAPORU

BOŞ SAYFA

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ÜYELERİ (40 ÜYE)

AK PARTİ (25)

Başkan	: MEHMET MUSTAFA AÇIKALIN	SİVAS
Başkanvekili	: RECAİ BERBER	MANİSA
Sözcü	: HASAN FEHMİ KINAY	KÜTAHYA
Katip	: SÜREYYA SADİ BİLGİÇ	İSPARTA

NECDET ÜNÜVAR	ADANA
HALİL AYDOĞAN	AFYONKARAHİSAR
SADIK BADAK	ANTALYA
İSMAİL ÖZGÜN	BALIKESİR
ALİ OSMAN SALİ	BALIKESİR
ZEKİ ERGEZEN	BİTLİS
SEDAT KIZILCIKLI	BURSA
CAHİT BAĞCI	ÇORUM
MEHMET YÜKSEL	DENİZLİ
NECDET BUDAK	EDİRNE
ALAATTİN BÜYÜKKAYA	İSTANBUL
TUĞRUL YEMİŞÇİ	İZMİR
EYÜP AYAR	KOCAELİ
MUZAFFER BAŞTOPÇU	KOCAELİ
HASAN ANGI	KONYA
SÜLEYMAN ÇELEBİ	MARDİN
ALİ ER	MERSİN
KADİR TINGIROĞLU	SİNOP
OSMAN DEMİR	TOKAT
KEREM ALTUN	VAN
İLHAN EVCİN	YALOVA

CHP (7)

OSMAN KAPTAN	ANTALYA
MUSTAFA ÖZYÜREK	İSTANBUL
BÜLENT BARATALI	İZMİR
HARUN ÖZTÜRK	İZMİR
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU	MALATYA
GÜROL ERGİN	MUĞLA
FAİK ÖZTRAK	TEKİRDAĞ

MHP (5)

MEHMET GÜNAL	ANTALYA
EMİN HALUK AYHAN	DENİZLİ
MUSTAFA KALAYCI	KONYA
ERKAN AKÇAY	MANİSA
MÜNİR KUTLUATA	SAKARYA

BDP (2)

OSMAN ÖZÇELİK	ŞİİRT
HASİP KAPLAN	ŞİRNAK

BAĞIMSIZ (1)

HASAN MACİT	İSTANBUL
-------------	----------

boş

**2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
İLE 2009 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISININ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME PROGRAMI**

Tarih	Gün	Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlar
26/10/2010	Salı	Maliye Bakanının Bütçe ve Kesinhesap Kanunu Tasarılarını Komisyona Sunuşu (Saat: 10:30)
01/11/2010	Pazartesi	Bütçe ve Kesinhesap Kanunu Tasarılarının Tümü Üzerinde Görüşmeler
02/11/2010	Salı	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Bütçe + Kesinhesap) SAYIŞTAY (Bütçe + Kesinhesap) CUMHURBAŞKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap) BAŞBAKANLIK (Bütçe + Kesinhesap) - Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap) - Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (Bütçe + Kesinhesap) - Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkanlığı (Bütçe + Kesinhesap) - Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Başkanlığı (Özel Bütçe), (Bütçe+Kesinhesap) - Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (Bütçe) - Gümrük Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap) - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap) - Devlet Personel Başkanlığı (Bütçe + Kesinhesap)
03/11/2010	Çarşamba	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap) - Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap) - Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap) - Orman Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap) - Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap)
04/11/2010	Perşembe	- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Özel Bütçe), (Bütçe +Kesinhesap) - Atatürk Araştırma Merkezi (Özel Bütçe) - Atatürk Kültür Merkezi (Özel Bütçe) - Türk Dil Kurumu (Özel Bütçe) - Türk Tarih Kurumu (Özel Bütçe) - Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap) - Türkiye Bilimler Akademisi (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap) - Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü (Bütçe+Kesinhesap) - Özürlüler İdaresi Başkanlığı (Bütçe + Kesinhesap) - Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap) - Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap)

Tarih	Gün	Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlar
05/11/2010	Cuma	MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap) - Savunma Sanayi Müsteşarlığı (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap) - Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı (Bütçe) - Emniyet Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap) - Jandarma Genel Komutanlığı (Bütçe + Kesinhesap) - Sahil Güvenlik Komutanlığı (Bütçe + Kesinhesap)
08/11/2010	Pazartesi	ADALET BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap) - Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu (Özel Bütçe), (Bütçe+Kesinhesap) - Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı (Özel Bütçe), (Bütçe+Kesinhesap) ANAYASA MAHKEMESİ (Bütçe + Kesinhesap) YARGITAY (Bütçe + Kesinhesap) DANIŞTAY (Bütçe + Kesinhesap) TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap) - Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap)
09/11/2010	Salı	MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap) - Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap) - Yükseköğretim Kurulu (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap) - Üniversiteler (94) (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)
10/11/2010	Çarşamba	- Diyanet İşleri Başkanlığı (Bütçe + Kesinhesap) - Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Özel Bütçe), (Bütçe+Kesinhesap) - Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (Özel Bütçe), (Bütçe) - Dış Ticaret Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap) - İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)
11/11/2010	Perşembe	- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap) - Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)
12/11/2010	Cuma	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Bütçe+ Kesinhesap) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Bütçe+Kesinhesap) - Mesleki Yeterlilik Kurumu (Özel Bütçe), (Bütçe+ Kesinhesap) BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap) - Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap)

Tarih	Gün	Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlar
22/11/2010	Pazartesi	<p>- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (Düz. ve Denetl. Kurum Bütçesi), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Basın – Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Vakıflar Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (Bütçe+Kesinhesap)</p> <p>.....</p> <p>ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Bütçe+Kesinhesap)</p> <p>- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (Düz. ve Dentl. Kur. Bütçesi), (Bütçe+Kesinhesap)</p> <p>- Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap)</p>
23/11/2010	Salı	<p>KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>.....</p> <p>SAĞLIK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p>
24/11/2010	Çarşamba	<p>SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI (Bütçe+Kesinhesap)</p> <p>- Rekabet Kurumu (Düz. ve Denetl. Kurum Bütçesi), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Milli Produktivite Merkezi (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliş. ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Türk Akreditasyon Kurumu (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Türk Standartları Enstitüsü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Türk Patent Enstitüsü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>.....</p> <p>ULAŞTIRMA BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Karayolları Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (Düz. ve Denetl. Kurum Bütçesi), (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Denizcilik Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)</p>
25/11/2010	Perşembe	<p>- Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (Bütçe + Kesinhesap)</p> <p>- GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı</p>

Tarih	Gün	Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlar
		(Özel Bütçe), (Bütçe+Kesinhesap) - Hazine Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap) - Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Düz. ve Denetl. Kurum Bütçesi), (Bütçe + Kesinhesap) - Sermaye Piyasası Kurulu (Düz. ve Denetl. Kur. Bütçesi), (Bütçe+Kesinhesap) - Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu (Düz. ve Denetl. Kurum Bütçesi), (Bütçe + Kesinhesap)
26/11/2010	Cuma	MALİYE BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap) - Gelir İdaresi Başkanlığı (Bütçe + Kesinhesap) - Kamu İhale Kurumu (Düz. ve Denetl. Kurum Bütçesi), (Bütçe+Kesinhesap) - Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap) - Gelir Bütçesi - Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile Merkezi Yönetim Kesinhesap Kanunu Tasarılarının Maddeleri - Komisyon Raporunun Hazırlanması ve Raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Sunulması

CALIŞMA SAATLERİ

SABAH

: 10:00 – 13:30 (Pazartesi günleri günlük program 11:00’de başlayacak)

ÖĞLEDEN SONRA

: 14:30 – 19:00

AKŞAM

: 20:00 – Günlük programın bitimine kadar.

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISINA İLİŞKİN
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU RAPORU

BOŞ

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/960

3/12/2010

Karar No.: 29

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasanın 162 nci maddesi uyarınca, 15.10.2010 tarihinde 60. Hükümet tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı” ile “2011 Yılı Milli Bütçe Tahmin Raporu” Başkanlıkça 19/10/2010 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Bilindiği gibi, 17.2.2010 tarihli ve 5952 sayılı Kanunla kurulan Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı Cetvele, 24.3.2010 tarihli ve 5978 sayılı Kanunla kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ise 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununa ekli (II) sayılı Cetvelin “B) Özel Bütçeli Diğer İdareler” bölümüne ilave edilmiştir. Diğer yandan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde yer alan Karayolları Genel Müdürlüğü 25.6.2010 tarihli ve 6001 sayılı Kanunla bu cetvelden çıkarılmış, anılan Kanuna ekli (II) sayılı cetvelin “B) Özel Bütçeli Diğer İdareler” bölümüne ilave edilmiştir.

01.4.2010 tarihli ve 5979 sayılı Kanunla kurulan Türk-Alman Üniversitesi ile 14.7.2010 tarihli ve 6005 sayılı Kanunla kurulan Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Konya Üniversitesi, Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi, Erzurum Teknik Üniversitesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) sayılı cetvelin “A) Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri” bölümüne ilave edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı Cetvelde yer alan ve 29.5.2009 tarihli ve 5902 sayılı Kanunla kurulmuş olan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2009 yılında kuruluş işlemleri tamamlanamadığı için söz konusu idarenin bütçesi 2010 yılı Merkezi Yönetim Bütçesinde yer almamıştır. Kuruluş işlemleri 2010 yılında tamamlanan anılan idarenin 2011 yılı bütçesi Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

Böylece 5018 sayılı Kanuna göre merkezi yönetimi oluşturan (I), (II) ve (III) sayılı Cetvellerdeki kamu kurumlarının sayısı 199’a çıkmıştır. Ancak Türk-Alman Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Konya Üniversitesi, Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi ve Erzurum Teknik Üniversitesi teşekkül etmediğinden söz konusu üniversitelerin bütçelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması söz konusu olmamıştır.

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi 191 kurum ve kuruluşun bütçesini içermektedir. Bu çerçevede, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Cetvelde yer alan 51 genel bütçeli idare bütçesi, (II) sayılı Cetvelde yer alan Türk-Alman Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Konya Üniversitesi, Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi, Erzurum Teknik Üniversitesi bütçeleri hariç 132 özel bütçeli idare bütçesi ve (III) sayılı Cetvelde yer alan 8 düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülecektir.

BOŞ

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	3
BİRİNCİ BÖLÜM	25
BÜTÇE ANALİZİ	25
1. 2011-2013 DÖNEMİ MAKRO EKONOMİK AMAÇ VE POLİTİKALARI	25
1.1. Genel Ekonomik Durum ve 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Performansı	25
1.1.1. Genel Ekonomik Durum.....	25
1.1.1.1. Dünya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	25
1.1.1.2. Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler.....	26
1.1.1.3. 2011-2013 Dönemi Makroekonomik Göstergeler.....	28
1.1.2. 2010 Yılı Bütçe Performansı	28
1.1.2.1. Merkezi Yönetim Bütçe Performansında Son Yıllarda Yaşanan Gelişmeler Bütçe Açığı ve Faiz Dışı Fazlanın Gelişimi	28
1.1.2.2. 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri	30
1.2. Orta Vadeli Program (2011-2013).....	32
1.2.1. Dünya ve Türkiye Ekonomisinde Gelişmeler	32
1.2.2. Programın Temel Amacı	35
1.2.3. Makroekonomik Politika, Hedef ve Göstergeler.....	35
1.2.3.1. Büyüme ve İstihdam.....	37
1.2.3.2. Maliye Politikası ve Kamu Maliyesi	37
1.2.3.3. Para Politikası	38
1.2.3.4. Ödemeler Dengesi	38
1.2.3.5. Enflasyon.....	39
1.2.4. Program Dönemi Gelişme Eksenleri	39
1.2.4.1. Rekabet Gücünün Artırılması.....	39
1.2.4.2. İstihdamın Artırılması	39
1.2.4.3. Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi	40
1.2.4.4. Bölgesel Gelişme ve Bölgesel Gelişmişlik Farklarının Azaltılması	40
1.2.4.5. Kamu Hizmetlerinde Kalite ve Etkinliğin Artırılması	40
1.3. Orta Vadeli Mali Plan (2011-2013).....	40
1.3.1. Merkezi Yönetim Bütçesinin Dayandığı Temel Makroekonomik Göstergeler ve Politikalar	41
1.3.1.1. Temel Makroekonomik Göstergeler.....	41
1.3.1.2. Bütçe Giderlerine İlişkin Temel Politikalar	41
1.3.1.3. Bütçe Gelirlerine İlişkin Temel Politikalar	42
1.3.2. Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri	42
1.3.2.1. Bütçe Dengesi.....	42

1.3.2.2. Bütçe Giderleri	42
1.3.2.3. Bütçe Gelirleri	43
1.3.3. Merkezi Yönetim Bütçe Açığının Finansmanı	44
1.4. 2011 Yılı Programı: Temel Ekonomik Büyüklükler	44
1.4.1. Ekonominin Genel Dengesi	45
1.4.1.1. Ekonominin Talep Yönü: Yurtiçi Talep ve Mal/Hizmet İhracatı	45
1.4.1.2. Ekonominin Arz Yönü: Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla (Üretim) ve Mal/Hizmet İthalatı	47
1.4.2. İç ve Dış Kaynak Kullanımı	48
1.4.2.1. Kamu Kesimi Tasarruf Yatırım Dengesi	48
1.4.2.2. Özel Kesim Tasarruf Yatırım Dengesi	49
1.4.2.3. Dış Kaynak Kullanımı	49
2. KAMU KESİMİ GENEL DENGESİ	49
2.1. Kamu Kesimi	50
2.2. Merkezi Yönetim Bütçesi	53
2.3. Mahalli İdareler	55
2.4. Döner Sermayeli İşletmeler	57
2.5. Sosyal Güvenlik Kuruluşları	57
2.6. İşsizlik Sigortası Fonu	58
2.7. Fonlar	59
2.8. Kamu İktisadi Teşebbüsleri	60
3. 2011 MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISININ ANALİZİ	61
3.1. Tasarı ve Gerekçesi Üzerinde Yapılan Analizler	61
3.1.1. Merkezi Yönetim Bütçesi	61
3.1.1.1. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin Özellikleri	61
3.1.1.2. Merkezi Yönetim Bütçesi Gelir ve Gider Tahminleri	63
3.1.1.3. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri	63
3.1.2. Genel Bütçeli İdareler	66
3.1.2.1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları	66
3.1.2.2. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları	67
3.1.2.3. Ödenekler İtibarıyla Değerlendirme	68
3.1.2.4. 2012 ve 2013 Yılları Ödenek Tahminleri	69
3.1.3. Özel Bütçeli İdareler	69
3.1.3.1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları	69
3.1.3.2. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları	71
3.1.3.3. Ödenekler İtibarıyla Değerlendirme	72
3.1.3.4. 2012 ve 2013 Yılları Ödenek Tahminleri	73

3.1.4. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	73
3.1.4.1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları.....	73
3.1.4.2. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları	74
3.1.4.3. Ödenekler İtibariyle Değerlendirme	74
3.1.4.4. 2012 ve 2013 Yılları Ödenek Tahminleri.....	75
3.1.5. Gelir Bütçesi	75
3.1.5.1. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri:.....	75
3.1.5.2. Genel Bütçe Gelirleri.....	75
3.1.5.3. Özel Bütçeli Kamu İdarelerinin Gelirleri	76
3.1.5.4. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	77
3.2. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Temel Politikaları.....	77
3.2.1. Gelir Politikası.....	77
3.2.1.1. Genel Çerçeve	77
3.2.1.2. Vergi Yükü ve Vergi Esnekliği	79
3.2.1.3. Kamu Gelir Politikasının İlke ve Hedefleri.....	80
3.2.1.4. Gelir Politikası Uygulamaları	81
3.2.2. Gider Politikası	84
3.2.2.1. Genel Çerçeve	84
3.2.2.2. Ekonominin ve İş Ortamının İyileştirilmesi ve Geliştirilmesi	86
3.2.2.2.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi	86
3.2.2.2.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar	88
3.2.2.3. Sanayi	89
3.2.2.3.1 Mevcut Durum Değerlendirmesi	89
3.2.2.3.2 Uygulanması Öngörülen Politikalar	94
3.2.2.4. Enerji	95
3.2.2.4.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi.....	95
3.2.2.4.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar	96
3.2.2.5. Ulaştırma	97
3.2.2.5.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi	97
3.2.2.5.2 Uygulanması Öngörülen Politikalar	99
3.2.2.6. Tarım	100
3.2.2.6.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi	100
3.2.2.6.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar	102
3.2.2.7. Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi.....	103
3.2.2.7.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi	103
3.2.2.7.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar	104
3.2.2.8. Bilgi ve İletişim Teknolojileri	104

3.2.2.8.1.Mevcut Durum Değerlendirmesi	104
3.2.2.8.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar	105
3.2.2.9. Hizmetler	106
3.2.2.9.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi	106
3.2.2.9.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar	109
3.2.2.10. Eğitim	110
3.2.2.10.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi	110
3.2.2.10.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar	113
3.2.2.11. Bölgesel Gelişme Politikaları	114
3.2.2.11.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi	114
3.2.2.11.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar	116
3.2.3. Borçlanma Politikası ve Uygulamaları	118
3.2.3.1. Borçlanma Politikası ve Borç Yönetimi	118
3.2.3.2. İç Borç Stoku	120
3.2.3.3. Dış Borç Stoku	121
3.2.3.4. AB Tanımlı Borç Stoku	122
3.2.3.5. 2011 Yılı Borçlanma Politikası	122
3.3. Giderleri Etkileyen Diğer Kamu Maliyesi Politikaları	124
3.3.1. Sağlık ve Sosyal Güvenlik Sistemi	124
3.3.1.1. Genel Çerçeve: Sosyal Harcama İstatistikleri	124
3.3.1.2. Sağlık Sistemi	124
3.3.1.2.1. Mevcut Durum	124
3.3.1.2.2. 2010 Yılı Bütçe Döneminde Uygulanan Politika Öncelikleri ve Tedbirler	126
3.3.1.2.3. 2011 Yılı Bütçesinde Öngörülen Temel Amaç ve Hedefler	127
3.3.1.3. Sosyal Güvenlik Sistemi	127
3.3.1.3.1. Mevcut Durum	127
3.3.1.3.2. Sosyal Güvenlik Sisteminin Aktüeryal Dengesinin Değerlendirilmesi	127
3.3.1.3.3. 2010 Yılı Bütçe Döneminde Uygulanan Politika Öncelikleri ve Tedbirler	129
3.3.1.3.4. 2011 Yılı Bütçesinde Öngörülen Temel Amaç ve Hedefler	130
3.3.2. Kamu Personel Sistemi	131
3.3.2.1 Kadroların Kullanılmasına İlişkin İşlemler	131
3.3.2.2. İstihdam Sayıları	131
3.3.2.3. Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Hakları	134
3.3.2.3.1 Katsayılar ve Ücret Artışları	134
3.3.2.4. Gelir Vergisi Tarifesi ile İndirim Tutarlarında Yapılan Düzenlemeler	136

3.3.3. Özelleştirme.....	136
3.3.3.1. Özelleştirme Faaliyetlerinin Genel Görünümü	137
3.3.3.2. Sektörlere Göre Özelleştirme Uygulamaları	138
3.3.3.3. 2011 – 2013 Dönemin Özelleştirme Faaliyetleri.....	139
3.3.4. Kamu İktisadi Teşebbüsleri	140
3.3.4.1. Sektörel Olarak KİT Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi	142
3.3.4.2. 2011–2013 Dönemi Politika Perspektifi	145
İKİNCİ BÖLÜM	146
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE TASARISI İLE MADDELERİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER VE DEĞİŞİKLİKLER	146
1.MALİYE BAKANININ BÜTÇE SUNUŞ KONUŞMASI.....	146
2.BÜTÇENİN GENELİ ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞMELER.....	153
3.MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN BÜTÇELERİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER	162
4. KURUM BÜTÇELERİ ÜZERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER	180
4.1. Genel Bütçeli İdarelerin Gider Cetvellerinde Yapılan Değişiklikler	181
5. BÜTÇE KANUNU TASARISININ MADDELERİ ÜZERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER	182
6.EKLİ TABLOLAR.....	185

TABLolar CETVELİ

Tablo 1.1 Temel Ekonomik Büyüklükler	36
Tablo 1.2 Kamu Kesimi Genel Dengesi	50
Tablo 1.3 Genel Devlet Toplam Gelir-Harcamaları ve Borçlanma Gereği	52
Tablo 1.4 Kamu Kesimi Genel Dengesinde Merkezi Yönetim Bütçesi	54
Tablo 1.5 Kamu Kesimi Genel Dengesinde Mahalli İdareler	55
Tablo 1.6 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçesi Ödenekleri	64
Tablo 1.7 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçesi Ödenekleri	65
Tablo 1.8 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Genel Bütçe Ödenekleri	67
Tablo 1.9 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Genel Bütçe Ödenekleri	67
Tablo 1.10 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Yükseköğretim Kurumlarına Tahsis Edilen Ödenğin Dağılımı	70
Tablo 1.11 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Özel Bütçeli Diğer İdarelere Tahsis Edilen Ödeneklerin Dağılımı	70
Tablo 1.12 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Yükseköğretim Kurumlarına Tahsis Edilen Ödeneklerin Dağılımı	71
Tablo 1.13 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Özel Bütçeli Diğer İdarelere Tahsis Edilen Ödeneklerin Dağılımı	71
Tablo 1.14 Yükseköğretim Kurumları İçerisinde En Fazla Ödenğe Sahip Olan İlk Beş Üniversite	72
Tablo 1.15 Özel Bütçeli Diğer İdareler İçerisinde En Fazla Ödenğe Sahip Olan İlk Beş Kuruluş	72
Tablo 1.16 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Düzenleyici Ve Denetleyici Kurumların Ödenekleri	73
Tablo 1.17 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Düzenleyici Ve Denetleyici Kurumların Ödenekleri	74
Tablo 1.18 Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Ödenekleri	74
Tablo 1.19 Vergi Ve Benzeri Gelirlerin Dağılımı	76
Tablo 1.20 Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşmeleri	77
Tablo 1.21 2008-2010 Döneminde Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin GSYH'ye Oranı	78
Tablo 1.22 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı	78
Tablo 1.23 Vergi Türlerine Göre 2020 ve 2011 Yılları Vergi Gelirleri Tahmini	79
Tablo 1.24 2002-2009 Dönemi GSYH, Vergi Gelirleri ve Vergi Yükü	79
Tablo 1.25 2002-2009 Dönemi Genel Bütçe Vergi Gelirlerinin GSYH'ye Göre Esneklikleri	80
Tablo 1.26 KOSGEB Kredi Desteği	87
Tablo 1.27 İmalat Sanayinde Önemli Sektörler İtibarıyla Üretimdeki Değişimler	90
Tablo 1.28 İmalât Sanayi ile İlgili Temel Göstergeler	90
Tablo 1.29 İmalât Sanayi Üretim ve İhracatının Yapısı	91
Tablo 1.30 Sanayi Tüketimi için Elektrik ve Doğal Gaz Fiyatları	92
Tablo 1.31 Madencilik ile İlgili Temel Göstergeler	93
Tablo 1.32 Birincil Enerji Tüketimi ve Kaynakların Oranları	95
Tablo 1.33 Elektrik Enerjisi Tüketiminin Kullanıcı Gruplarına Göre Dağılımı	95
Tablo 1.34 Ülkelere Göre Ulaştırma Alt Sektörlerinin Karşılaştırılması	98
Tablo 1.35 Akdeniz Limanlarındaki Konteyner Trafiği	99
Tablo 1.36 Turizm Sektöründeki Gelişmeler	107
Tablo 1.37 İnşaat Sektöründeki Gelişmeler	108
Tablo 1.38 Eğitim Kademeleri İtibarıyla Okullaşma Oranları	110
Tablo 1.39 Yaşlara Göre Net Okullaşma Oranı	111
Tablo 1.40 Kamu Eğitim Kurumlarında Yapılan Öğrenci Başına Harcamalar	113
Tablo 1.41 Merkezi Yönetim Toplam Borç Stokunun Yapısı	119

Tablo 1.42 Türkiye'nin Toplam Borç Stokunun Yapısı.....	121
Tablo 1.43 Sağlık Harcamalarının Yıllar İtibarıyla Seyri	125
Tablo 1.44 Konsolide Aktif Pasif Dengesi.....	128
Tablo 1.45 Sosyal Güvenlik Kuruluşları Gelir-Gider Dengesi	129
Tablo 1.46 Haziran 2010 Tarihi İtibarıyla Merkezi Yönetim Bütçesi Kapsamındaki Kuruluşlarla İlgili İstihdam Sayıları	132
Tablo 1.47 Haziran 2010 Tarihi İtibarıyla Merkezi Yönetim Bütçesi Kapsamı Dışındaki Kuruluşlarla İlgili İstihdam Sayıları	133
Tablo 1.48 Haziran 2010 Tarihi İtibarıyla Genel Bütçeli Kuruluşlar İçerisinde En Fazla Personele Sahip Olan Beş Kamu İdaresi	134
Tablo 1.49 Kamu Görevlilerinin Aylıklarının Hesaplanmasında Kullanılan Katsayılar	135
Tablo 1.50 Yıllar İtibarıyla Özelleştirme Uygulamaları	138

boş

BİRİNCİ BÖLÜM

BÜTÇE ANALİZİ

1. 2011-2013 DÖNEMİ MAKRO EKONOMİK AMAÇ VE POLİTİKALARI

1.1. Genel Ekonomik Durum ve 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Performansı

1.1.1. Genel Ekonomik Durum

1.1.1.1. Dünya Ekonomisindeki Gelişmeler

2009 yılının ikinci yarısından itibaren küresel finans piyasaları küresel krizin ardından uygulamaya konulan kamu destekleri ve önlem paketlerinin katkısıyla toparlanma sürecine girmiş, özellikle reel sektöre ilişkin göstergeler belirsizliklerin azalması ve finans piyasalarında yaşanan olumlu gelişmeler sonucunda düzelmeye başlamıştır. Ekonomik toparlanmanın 2010 yılının ilk yarısında da artarak devam ettiği gözlemlenmiştir.

Dalgalı bir seyir izleyen ekonomik toparlanma sürecinde özellikle 2010 yılının ilk yarısı kamu mali dengelerindeki olumsuz gelişmeler, Euro Bölgesi ekonomilerindeki sorunların tam olarak giderilememesi ve ABD'deki toparlanmanın da beklenenden kötü gerçekleşmesi küresel risk unsurlarının tekrar belirginleşmesine neden olmuştur. Dünya ekonomisinin son aylarda bir yavaşlama sürecine girdiği ve yılın ikinci yarısında küresel ekonomideki toparlanmanın daha zayıf olması beklenmektedir. Ancak AB ülkelerinde, gelişmiş ülkelerde ve Doğu Avrupa'da büyüme verileri zayıf seyrini sürdürmesine rağmen, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu ve Asya'nın başı çektiği birçok gelişmekte olan ülkede ekonomik canlanma başlamıştır.

2010 Mart-Mayıs döneminde Avrupa'da yaşanan borç sorunları, yüksek işsizlik oranları, tüketimde ileriye yönelik beklentileri kötüleştirerek piyasalardaki tedirginliğin tam olarak ortadan kalkmasının önünde bir engel olarak ortaya çıkmıştır. ABD kaynaklı ortaya çıkan, uluslar arası ticaret ve kredi piyasaları yoluyla diğer ülkeleri de belirgin şekilde etkisi altına alan küresel kriz nedeniyle 2008 yılında yüzde 2,8 olarak gerçekleşen küresel ekonomideki büyüme, 2009 yılı sonunda yüzde (-) 0,6 oranında daralmıştır. 2010 yılında ise küresel ekonomik büyümenin yüzde 4,8 düzeyinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

Gelinen noktada, dünya ekonomisinin 2010 ve 2011 yıllarında toparlanmayı sürdürmesi beklenmektedir. Ancak, Euro Bölgesi ve ABD ekonomilerinde tüketici ve yatırımcı güveninin

düşük seyretmesinin yanında, krize karşı alınan önlemlerin oluşturduğu kamu dengelerindeki bozulmayı giderici uygulamaların hayata geçmesi ve parasal sıkılaştırmanın da başlaması nedeniyle 2011 yılında büyümenin, 2010 yılına göre bir miktar yavaşlayarak yüzde 4,2 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir.

1.1.1.2. Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler

Son yıllarda dünya ekonomisi ile artarak bütünleşen Türkiye ekonomisi de küresel krizden etkilenmiştir. Ekonomik istikrar ile güven ortamına bağlı olarak artan sermaye girişi ve özel sektör yatırımları bozulan küresel ekonomik koşullardan ciddi anlamda etkilenmiştir. Özellikle yabancı sermaye akışlarındaki yavaşlama sonucu iç talep ve kredi olanaklarının daralması, 2009 yılında Türkiye ekonomisinin yüzde 4,7 küçülmesine ve işsizlik oranının da yüzde 14'ler düzeyine çıkmasına yol açmıştır.

Küresel ekonomik beklentilere paralel olarak 2009 yılının son çeyreğinin ardından ekonomik faaliyetlerde görülen canlanma ile Türkiye ekonomisi, 2009 yılının ikinci çeyreğinden itibaren kendini hissettirmeye başlayan güçlü bir toparlanma sürecinin içine girerek yılın son çeyreğini yüzde 6 gibi yüksek bir büyüme oranı ile tamamlamıştır. Bu hızlı toparlanma süreci 2010 yılının ilk çeyreğinde de sürmüştür, bu çeyrekte ekonomi yüzde 11,7 büyürken ikinci çeyrekte yüzde 10,3 büyüme hızına ulaşmıştır. Türkiye ekonomisi, 2010 yılının ikinci çeyreğinde yakaladığı büyüme performansı ile dünyada dördüncü olmuş, G-20 ülkeleri içinde ise Çin ile beraber ikinci sırada yer almıştır. Yüksek baz etkisinin yanı sıra özel sektör yatırımlarına ve tüketim harcamalarına dayanan bu güçlü büyüme performansı ile Türkiye ekonomisinin, 2010 yılını yüzde 6,8 seviyelerinde bir büyümeyle tamamlaması hedeflenmektedir.

Küresel kriz döneminde 21 ülke IMF ile anlaşma yaparken Türkiye, kendi orta vadeli programına bağlı kalarak kriz sürecini başarı ile yönetmiştir. Türkiye, IMF çıpasını kullanmamasına rağmen risk primini aşağı çekmiş ve yabancı sermaye girişini artırmıştır. Eylül ayı itibarıyla düşük borç oranı ve borçların sürdürülebilirliğine dair gösterdiği performans ile Türkiye'nin risk primi gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşmıştır.

Kamu borç stoku krizle mücadele kapsamında genişletici maliye politikalarının kullanılması ve yüksek oranda artan finansman ihtiyacının karşılanmasının sonucu olarak tüm dünyada artış göstermiştir. Küresel ekonomiye ilişkin olumsuz makroekonomik göstergeler ve belirsizlik ortamı borçlanma piyasalarını olumsuz etkilemiş olmasına rağmen, ülkemiz dış borç stoku 2009 yılı sonunda azalmıştır. 2000 yılında 118,6 milyar dolar iken, 2009 yılı sonu

itibarıyla 2000 yılına göre yaklaşık 150 milyar dolar artışla 268,3 milyar dolar olarak gerçekleşen Türkiye'nin toplam dış borç stokunun GSYH'ye oranı, aynı dönemde yüzde 44,7'den yüzde 43,5 düzeyine gerilemiştir. Dış borç stokundaki azalma 2010 yılının ikinci çeyreğinde de devam ederek 2009 yılı sonuna göre 1,9 milyar dolar azalarak 266,3 milyar dolara gerilemiştir.

Para politikasında enflasyon hedeflemesine geçilmesinden sonra enflasyonun düşürülmesi konusunda tarihi kazanımlar elde edilmiştir. 2002 – 2005 yılları arasında örtük bir biçimde uygulanan enflasyon hedeflemesi rejiminden sonra 2006 yılı itibarıyla uygulanmaya başlanan açık enflasyon hedeflemesi rejimi ile enflasyonla mücadelede başarılar kaydedilmiştir. 2002 yılı sonunda yüzde 29,7 olan enflasyon oranı, 2009 yılı sonu itibarıyla 6,5 oranında gerçekleşmiştir. Enflasyon hedeflemesi 2009, 2010 ve 2011 yılları için sırasıyla yüzde 7,5, yüzde 6,5 ve yüzde 5,5 olmak üzere revizyona gidilmiştir. 2012 yılı enflasyon hedeflemesi ise yüzde 5 olarak öngörülmüştür.

Küresel kriz nedeniyle dış ticaret açığı 2008 yılında 69,9 milyar dolar iken, 2009 yılında 38,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılı son çeyreğinde gözlenen toparlanma ile birlikte dış ticaret açığı, 2010 yılı Ocak-Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre, yüzde 78,9 oranında artışla 41,9 milyar dolar seviyesinde olmuştur. İhracatta 2008 yılında başlayan düşme eğilimi Ekim ayına kadar sürmüştür. Ancak, 2009 yılının son çeyreğinde tüm dünyada görülen ekonomik toparlanma sonucunda 2009 yılı sonu itibarıyla ihracat 102,1 milyar dolara ulaşırken, 2010 yılı Ocak-Ağustos döneminde 73 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatta olduğu gibi ithalatta da 2008 yılının son aylarında başlayan düşüş eğilimi, 2009 yılının Ekim ayına kadar devam etmiştir. İthalattaki düşüşlerde Türk Lirası'nın değer kaybı ile enerji ve hammadde fiyatlarında yaşanan gerilemenin payı oldukça yüksektir. İthalat 2000 yılında 54,5 milyar dolar iken, 2009 yılı itibarıyla 140,9 milyar dolara ulaşmıştır. 2009 yılı Ocak-Ağustos döneminde, 88 milyar dolar olan ithalat, 2010 yılının aynı döneminde yüzde 30,5 oranında artışla 114,9 milyar dolara yükselmiştir. Enerji fiyatları ve iç talepte görülen canlanma ithalatta görülen bu artışın temel belirleyicisi olarak görülmektedir.

Küresel ekonomik kriz etkilerini işgücü piyasası üzerinde de göstermiş, her yıl yaklaşık 300 ile 450 bin arasında değişen rakamlarda istihdam artışı gerçekleşirken, 2009 yılının tamamında toplam istihdam bir önceki yıla göre yalnızca 83 bin kişi artmıştır. İstihdamın bu oranda gerçekleşmesine, 2008 yılı sonunda reel sektörü etkisi altına almaya başlayan küresel ekonomik kriz neden olmuştur.

2009 yılında sektörel açıdan istihdamın kompozisyonuna bakıldığı zaman, hizmetler sektöründe krizin etkilerinin en az hissedildiği görülmektedir. Zira, sektör yıl boyunca bir önceki yılın aynı dönemine göre ilave istihdam yaratmayı başarmıştır. Diğer taraftan 2000'li yıllardan itibaren düşmekte olan tarım sektöründeki istihdam, küresel ekonomik krizle birlikte yeniden artış eğilimine girerek 2007 yılında 4,9 milyon olan tarım istihdamı, 2009 yılında 5,3 milyon olarak gerçekleşmiştir.

Küresel kriz sırasında yüzde 16,1'e kadar çıkan genel işsizlik oranı, Haziran 2010 döneminde yüzde 10,5 seviyelerine kadar gerilemiştir. Mevcut verilere göre mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranları ise benzer bir trend göstererek en yüksek düzey olan yüzde 14,8'e çıktıktan sonra, Haziran 2010 döneminde yüzde 11,7'ye kadar düşmüştür.

1.1.1.3. 2011-2013 Dönemi Makroekonomik Göstergeler

2001 yılında yaşanan ekonomik krizin ardından uygulamaya konulan sıkı maliye ve para politikası ve yapısal reformlar ile Türkiye ekonomisi, küresel krizin etkilerinin hissedildiği 2008 yılına kadar kesintisiz büyüme trendi yakalamıştır. Küresel krizin etkisiyle 2008 yılının son çeyreğinde daralmaya başlayan Türkiye ekonomisi, 2009 yılının son çeyreğinden itibaren hızlı bir toparlanma sergileyerek yeniden büyüme eğilimine girmiştir. Büyümenin 2010 yılının ikinci yarısında da devam etmesi beklenmektedir. Bu çerçevede, 2010 yılında yüzde 6,8 oranında büyümesi beklenen GSYH'nın, 2011 yılında yüzde 4,5 oranında artması beklenmektedir.

1.1.2. 2010 Yılı Bütçe Performansı

Bu bölümde, 2010 Yılı Bütçe Performansı, 2011 Yılı Bütçe Gerekçesi ile 2010 Yılı Ekonomik Rapordaki veriler çerçevesinde analiz edilecektir. Bu değerlendirmeden önce, 2010 yılı öncesi bütçe performansındaki gelişmeler, temel bütçe büyüklükleri doğrultusunda ele alınacaktır.

1.1.2.1. Merkezi Yönetim Bütçe Performansında Son Yıllarda Yaşanan Gelişmeler Bütçe Açığı ve Faiz Dışı Fazlanın Gelişimi

Kamu maliyesi performansının değerlendirilmesinde yaygın olarak kullanılan göstergelerden biri bütçe dengesinin GSYH'ye oranı; diğeri ise faiz dışı fazlanın GSYH'ye oranıdır. 2001 yılında yaşanan ekonomik krizin ardından uygulanan sıkı maliye politikası ile bütçe açığı 2001-2008 döneminde sürekli azalmıştır. 2002 yılında yüzde 11,5 olan bütçe açığının GSYH'ya oranı, 2006 yılında yüzde 0,6 ile dönemin en alt seviyesine gerilemiş;

2007, 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla yüzde 1,6, yüzde 1,8 ve yüzde 5,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Diğer yandan, 2002 yılından itibaren uygulanan maliye politikasının temel hedefi, faiz dışı fazla verilmesi olarak belirlenmiştir. Uygulanan bu maliye politikası neticesinde, 2002 yılında 11.5 milyar TL olan merkezi yönetim faiz dışı fazlası 2005 yılında 41.3 milyar TL ile (2002-2009) döneminin en yüksek miktarına ulaşmıştır. 2008 yılında yaşanan küresel ekonomik kriz nedeniyle 2009 yılında faiz dışı fazla 440 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2002 yılında yüzde 3,3 olan faiz dışı fazlanın GSYH'ya oranı, 2005 yılında yüzde 6 oranına kadar yükselmiştir.

Bütçe Giderlerinin Gelişimi

Merkezi Yönetim bütçe giderlerinin GSYH'ye oranı, 2002 yılından itibaren düşme eğilimine girmiştir. 2002 yılında yüzde 34,1 olan bu oran 2007 yılında yüzde 24,2'ye, 2008 yılında da yüzde 23,9'a inmiştir. Bu oran, küresel krizin etkisinin azaltılmasına yönelik olarak uygulanan mali tedbirler neticesinde, 2009 yılında yüzde 28,2 seviyesine kadar yükselmiştir.

Diğer yandan, söz konusu dönemde faiz dışı giderlerin GSYH'ye oranı, 2002 yılından itibaren düşme eğilimine girmiştir. 2002 yılında yüzde 19,4 olarak gerçekleşen bu oran; 2004 yılında yüzde 17,1 ile en düşük seviyesine indikten sonra, 2009 yılında ise küresel kriz nedeniyle yüzde 22,6'ya yükselmiştir. Aynı şekilde, faiz giderlerinin GSYH'ye oranında da 2002 yılından itibaren önemli oranda bir gerileme yaşanmıştır. 2002 yılında yüzde 14,8 seviyesinde olan bu oran, istikrarlı bir şekilde gerileyerek 2009 yılında küresel krize rağmen yüzde 5,6 olarak gerçekleşmiştir. Bu olumlu gelişme doğrultusunda, 2001 yılında yüzde 47,2 olan faiz giderlerinin bütçe içerisindeki payı, 2009 yılında yüzde 19,8'e kadar gerilemiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin Gelişimi

Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranına bakıldığında, (2002-2009) dönemimde, yüzde 22 ile yüzde 23 oranları arasında değişen bir bant içinde gerçekleştiği görülmektedir. Aynı dönemde, merkezi yönetim bütçe gelirleri içinde en büyük paya sahip olan vergi gelirlerinin GSYH'ye oranı incelendiğinde, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranındaki gelişmeye benzer, yüzde 17 ile yüzde 18 aralığında oturmuş bir seyir izlediği görülmektedir.

Diğer yandan, küresel krizin olumsuz etkileri neticesinde 2008 yılının ikinci yarısı ile 2009 yılının ilk yarısında yaşanan ekonomide durgunluk, kamu gelirleri içerisinde özellikle vergi gelirlerini olumsuz etkilemiştir. İktisadi ve ekonomik faaliyetlerde görülen durgunluk

neticesinde, 2009 yılı bütçe gelirlerinde, yılsonu için belirlenen hedeften yüzde 13 oranında sapma gerçekleşmiştir. Kamu gelirlerinin kompozisyonu içinde, toplam Merkezi Yönetim Bütçe gelirindeki azalışa paralel olarak vergi gelirlerinde de azalış görülmüştür. 2009 yılında (red ve iadeler dahil) 220,6 milyar TL olarak hedeflenen vergi gelirleri, yüzde 86 oranında bir gerçekleşme ile yıl sonunda 189,9 milyar TL olmuştur.

Vergi gelirlerinin beklenenin altında gerçekleşmesinin temel nedeni, kriz nedeniyle yavaşlayan iktisadi faaliyetlerdir. Bu durum özellikle cari değişikliklere duyarlı olan KDV, ÖTV gibi dolaylı vergilerin tahsilatını düşürmüştür. 2009 yılında (red ve iadeler dahil), sırasıyla 72.7 milyar TL ve 49.6 milyar TL olarak tahmin edilen KDV (Dahilde ve ithalde alınan) ile ÖTV tahsilatı, sırasıyla 60.2 milyar TL ve 43.7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Kriz vergi dışı teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ile faizler, paylar ve cezalardan oluşan gelirleri etkilememiş, bu gelir kalemlerinde artış yaşanmıştır.

1.1.2.2. 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Açığı ve Faiz Dışı Fazla

2010 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda; merkezi yönetim bütçe giderleri için 286 milyar 981 milyon TL'lik ödenek öngörüldürken, 236 milyar 794 milyon TL'lik bütçe geliri hedeflenmiştir. Bu çerçevede, 2010 yılında 50 milyar 187 milyon TL bütçe açığı hesaplanmış ve bütçe açığının GSYH'ye oranının ise 4,9 olarak gerçekleşmesi öngörülmüştür. 2010 yılında faiz dışı fazla tutarının ise 6 milyar 563 milyon TL, bu tutarın GSYH'ye oranının ise yüzde 0,6 olarak gerçekleşmesi tahmin edilmiştir.

Krize karşı alınan tedbirlerin kararlılıkla uygulanması ve ekonomik faaliyet hacmindeki genişleme ile iç talepteki canlanmanın beklenenin üzerinde olması sonucunda ekonomi öngörülenden güçlü bir biçimde toparlanmış ve 2010 yılında kamu mali dengelerinde iyileşme yaşanmaya başlanmıştır. Bu bağlamda, 2010 yılı Ocak-Eylül döneminde 208,8 milyar TL'lik bütçe giderine karşılık 187,5 milyar TL gelir elde edilmiştir. İlk dokuz aylık dönemde bütçe açığı 21,3 milyar TL olmuştur. Yılın ilk dokuz ayında faiz dışı fazla ise 18 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Diğer yandan, kamu giderlerindeki artış ve gelirlerdeki azalma sebebiyle 50.134 milyon TL olarak öngörülen bütçe açığı; 2010 yılı sonu gerçekleşme tahminlerine göre 44 milyar 178 milyon TL; bu açığın GSYH'ye oranının yüzde 4 ve faiz dışı fazlanın 5 milyar 322 milyon TL, faiz dışı fazlanın GSYH'ye oranının ise yüzde 0,5 olarak gerçekleşmesi tahmin edilmektedir.

Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

2010 yılı Ocak-Eylül dönemindeki gerçekleştirmelere bakıldığında 208,8 milyar TL ödenek kullanıldığı hesaplanmıştır. Bu ödeneğin 2010 yılı Ocak-Eylül dönemi ile 2009 yılının aynı dönemi kıyaslandığında; personel giderlerinde yüzde 11,3, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde yüzde 56 (15 Ocak 2010 tarihinden itibaren genel sağlık sigortası kapsamına alınan kamu personeli için genel sağlık sigortası primi ödemesi), mal ve hizmet alım giderlerinde yüzde 2,1, cari transferler yüzde 10,7, sermaye giderleri yüzde 18,7, sermaye transferlerinde yüzde 29,7, borç verme giderleri yüzde 12,4 oranında artış gerçekleşirken; sadece faiz giderlerinde yüzde 13,7 oranında azalış gerçekleşmiştir.

2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe giderlerinin yıl sonunda, başlangıç ödeneğine göre yüzde 3,5 oranında bir artış ile 296 milyar 980 milyon TL olarak gerçekleşmesi tahmin edilmektedir. Bu yıl sonu gerçekleşme tahmininin, 62,2 milyar TL'si personel giderleri, 11 milyar TL'si sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, 29,4 milyar TL'si mal ve hizmet alım giderleri, 104,6 milyar TL'si cari transferler, 28,6 milyar TL'si sermaye giderleri, 4,7 milyar TL'si sermaye transferleri, 6,7 milyar TL'si borç verme giderleri ve 49,5 milyar TL'si faiz giderleri teşkil etmektedir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

2010 Yılı Ocak-Eylül döneminde merkezi yönetim bütçe gelirleri, 2009 yılı aynı dönemine göre yüzde 20 artış göstererek 187,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2010 yıl sonu gerçekleşme tahmini olan 252,8 milyar TL'nin yüzde 74'ü dokuz aylık dönem içerisinde elde edilmiştir. Ekonomik krizin etkilerinin tahmin edildiği kadar ağır gerçekleşmemesi, beklentilerin görece olumluya dönmesi, teşvik politikalarıyla harcamaların artması ve 2009 yılı son çeyreğinde bazı mal ve hizmet gruplarına uygulanan vergi indirimlerinin tamamen sona ermesi bütçe gelirlerinde, yaklaşık yüzde 6,8 oranında bir artışla 236,8 milyar TL başlangıç hedefinin 16 milyar TL üstünde bir gelir gerçekleşmesi beklenmektedir.

Ocak-Eylül 2009 döneminde 125 milyar 332 milyon TL olan vergi gelirleri, bu yılın aynı döneminde yüzde 22,7 oranında artarak 153 milyar 789 milyon TL olmuştur. Ekonominin öngörülenden daha erken ve güçlü bir biçimde toparlanmasıyla birlikte vergi gelirlerinin öngörülenin üzerinde artış sağlanmıştır. Bu artışta kriz döneminde uygulamaya konulan bir defalık vergi indirimlerinin etkisinin ortadan kalkması, maktu vergilerin

güncellenmesi, ithalat artışı ve enerji KİT'lerinin vergisel yükümlülüklerinin tamamını yerine getirmeleri önemli rol oynamıştır.

Vergi gelirlerinin yıl sonunda 210,2 milyar TL, vergi dışı gelirlerin ise 42,6 milyar TL olması beklenmektedir. Buna göre toplam merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranının yüzde 23, vergi gelirlerinin yüzde 19,1, vergi dışı gelirlerin ise yüzde 3,9 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

1.2. Orta Vadeli Program (2011-2013)

Bilindiği üzere, çok yıllık bütçe süreci Bakanlar Kurulunun temel politika önceliklerini ve temel ekonomik büyüklükleri gösteren Orta Vadeli Programla başlamaktadır. 2011-2013 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program, Bakanlar Kurulunun 2010/958 sayılı Kararı ile kabul edilerek 10.10.2010 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Orta Vadeli Program, yıllık uygulama sonuçları, içsel ve dışsal gelişmeler ile kalkınma planı hedefleri doğrultusunda her yıl yenilenmektedir. 2011-2013 Orta Vadeli Programı 2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı ile iç ve dış genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda hazırlanmıştır. 2011-2013 dönemi için hazırlanan bu Program, bir önceki Programın devamı niteliğinde olup, uygulanmakta olan ilke, politika ve önceliklerle uyum arz etmektedir. Ancak program, 2008 yılının ikinci yarısından itibaren başlayıp ekonomi üzerindeki büyük daraltıcı etkilerini 2009 yılında çok açık bir biçimde ortaya koyan ve ülkemizi de etkileyen küresel ekonomik krizin ardından 2010 yılında belirsizliklerin azalmasıyla birlikte ekonomik canlanma ve büyümenin beklenenin üzerinde gerçekleşmesi sonucu program dönemi hedef ve göstergelerinde önemli güncellemeler yapılması nedeniyle, yasal süresinden yaklaşık 5 ay sonra hazırlanabilmiştir.

2011-2013 Orta Vadeli Programı Türkiye ekonomisinin refah seviyesinin artırılması nihai hedefi doğrultusunda, güçlü ve sürdürülebilir bir büyümenin ivme kazanmasını, istihdamın artırılmasını, kamu dengelerinin iyileştirilmesini ve fiyat istikrarının sağlanmasını hedeflemektedir.

1.2.1. Dünya ve Türkiye Ekonomisinde Gelişmeler

Dünya Ekonomisi

Dünya ekonomisinde 2008 yılının ikinci yarısından itibaren dünyayı etkisi altına alan ekonomik kriz ortamında; toplam talebi artırmaya yönelik parasal ve mali tedbirler, krizin bir ekonomik ve finansal çöküş haline dönmesini engellemiştir. Bu önlemler doğrultusunda, 2009

yılında ekonomilerde beklenen toparlanma erken başlamış ve dünya ekonomisinde 2009 yılı için yüzde 1,4 olarak tahmin edilen ekonomik daralma yüzde 0,6 olarak gerçekleşmiştir.

Yaşanan ekonomik kriz sonucunda, 2009 yılında dünya ticaret hacminin yüzde 11, dünya mal ve hizmet ticareti fiyatlarının ise yüzde 10,3 oranında düşmesine neden olmuştur. Küresel ekonomik krizin olumsuz etkileri işsizlik oranlarına yansımış; 2009 yılında Avro Bölgesinde yüzde 9,4, ABD’de yüzde 9,3, OECD genelinde ise yüzde 8,3 oranında işsizlik ortaya çıkmıştır. İşsizlik oranlarının mevcut gelişmeler ve düşük büyüme beklentileri sonucunda, bir süre daha bu seviyelerde kalacağı beklenmektedir.

Diğer taraftan, ekonomik krizin ülke gruplarına yansımaları önemli ölçüde farklılık göstermiştir. 2010 yılında, gelişmiş ekonomilerde yavaş olmakla birlikte istikrarlı bir toparlanma, gelişmekte olan ekonomilerde ise güçlü büyüme beklentisi makroekonomik gelişmelerle doğrulanmıştır. Bu gelişme doğrultusunda 2010 yılında, ABD ekonomisinde yüzde 2,6, Avro Bölgesinde yüzde 1,7 ve gelişmiş ekonomilerin tamamında yüzde 2,7 olarak gerçekleşmesi beklenen büyümenin; Çin’de yüzde 10,5, Hindistan’da yüzde 9,7, gelişmekte olan ekonomilerde ise yüzde 7,1 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Bu çerçevede, 2010 yılında dünya ekonomisinde yüzde 4,8 oranında büyüme beklenmektedir.

Ekonomik kriz, başta Avrupa ülkeleri olmak üzere, birçok ülke için bir nevi kamu borç krizi haline dönüşmüştür. Küresel ekonomik krizin etkilerinin azaltılması amacıyla uygulanan maliye politikaları, finansal kesimden kaynaklanan mali yükler ve devresel bütçe etkisi ülkelerin kamu açıklarını ve borç stoklarını önemli ölçüde artırmıştır. Özellikle, AB ekonomisinin görünümünü nispi olarak düzeltmek ve borç sorunu yaşayan ülkelerin kamu açıklarını azaltmak amacıyla ardı ardına mali tedbir paketleri açıklanmasının yanı sıra IMF’nin de katkısıyla AB’de zor durumda kalan ülkelere destek mekanizmaları oluşturulmuştur. Gelişmiş ülke ekonomilerinde brüt borç stokunun GSYH’ya oranının önümüzdeki dönemde de artmaya devam edeceği ve 2015 yılında ABD’de yüzde 110,7’ye, Avro Bölgesinde ise yüzde 89,3’e yükselmesi beklenmektedir.

Kamu dengelerinde tedrici ve istikrarlı bir iyileştirme yapılması amacıyla mali sıkılaştırma uygulamaları ülkelerin ekonomik politika gündeminde öncelikli yerini almıştır. 2009 yılında ABD ve Avro bölgesinde uygulanan genişlemeci maliye politikası nedeniyle genel devlet açığının GSYH oranı, sırasıyla yüzde 12,9’a ve yüzde 6,3’e ulaşmıştır.

Kısa vadede küresel kriz nedeniyle dünya ekonomilerinin potansiyel üretim düzeylerinde gerileme kaydedilmiştir. Söz konusu gerileme, AB ve ABD gibi krizden fazla

etkilenen ekonomilerde daha belirgin düzeydedir. Bu durum, mevcut işsizlik ve kamu borç yükü sorunlarının çözümünü daha da zorlaştırmaktadır. Gelecek yıllarda, dünya ekonomileri genelinde canlanma ve büyüme öngörülmekle birlikte, özellikle gelişmiş ülkelerdeki yüksek bütçe açıkları ve zayıf büyüme performansı nedeniyle oluşan mali ve finansal kırılganlıklar varlığını hissettirecektir.

Türkiye Ekonomisi

Türkiye ekonomisini dış ticaret, finansman ve beklentiler olmak üzere üç kanaldan etkileyen ekonomik kriz ile birlikte ekonomi, 2008 yılının ikinci çeyreğinden itibaren daralmaya başlamış, 2009 yılının ikinci çeyreğinden itibaren ise yurtiçi talep ve üretimi artırmaya yönelik alınan önlemler sonucunda canlanma eğilimine girmiştir.

Ekonomik canlanmada sağlanan bu ivme 2010 yılında da devam etmiştir. Bu bağlamda, yılın ilk yarısında GSYH, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11 oranında artış kaydederek dünyanın en hızlı büyüyen bir kaç ekonomisi arasında ülkemiz de yer almıştır.

2009 yılında, ekonomik durgunluk sonucu cari açığın milli gelire oranı bir önceki yıla göre 3,4 puan azalarak yüzde 2,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2010 yılında ekonomideki toparlanmayla birlikte yeniden artma eğilimine girmiş olan cari açığın finansmanında herhangi bir sorunla karşılaşılmamıştır. Mevduat ve portföy yatırımları ağırlıklı olmak üzere ekonomideki canlanma ve güven ortamının tesisiyle 2009 yılının Mayıs ayından itibaren sermaye girişi artarak devam etmiştir.

İşsizlik oranı, 2009 yılında küresel krizin getirdiği belirsizlik ortamında, istihdam olanaklarındaki daralma nedeniyle yüzde 14 oranında gerçekleşmiştir. Tarım dışı istihdam yüzde 1 azalırken, tarım istihdamının yüzde 4,5 oranında artması nedeniyle toplam istihdamda bir kayıp yaşanmamıştır. Belirsizliklerin azalması ve istihdamın artırılmasına yönelik alınan tedbirler, ekonomik aktivitenin öngörülerin üzerinde artış göstermesi, 2010 yılının ilk yarısında istihdam olanaklarını artırmış ve işsizlik oranı sürekli azalarak Haziran dönemi itibarıyla yüzde 10,5 oranına düşmüştür. İşsizlik oranı, işgücüne katılma oranındaki artışa rağmen azalmaktadır. 2010 yılının tümünde istihdam olanaklarındaki iyileşme ile birlikte işsizlik oranının yüzde 12,2'ye gerilemesi hedeflenmektedir.

2008 yılsonuna göre yaklaşık 3,5 puan azalış kaydederek 2009 yılında yüzde 6,5 olarak gerçekleşen TÜFE yıllık artış hızında, küresel krizin etkisiyle iktisadi faaliyetteki yavaşlamanın belirginleşmesi ve emtia fiyatlarındaki düşüş belirleyici olmuştur. Diğer yandan, 2009 yılının son çeyreğinde, vergi düzenlemelerinin oluşturduğu fiyat artışının yanı sıra işlenmemiş gıda fiyatlarındaki yükselişten dolayı enflasyonda artış eğilimi başlamıştır. Bu eğilim, 2010 yılının Ocak-Nisan döneminde güçlenerek devam etmiştir. Bu gelişme doğrultusunda, eylül ayı sonunda yıllık enflasyon yüzde 9,2 seviyesine yükselmiştir. Mevcut

verilere göre yılsonunda tüketici fiyatları yıllık artış oranının ise yüzde 7,5 olacağı tahmin edilmektedir.

Küresel krizin ekonomimiz üzerindeki etkilerini azaltmak amacıyla uygulamaya konulan canlandırma paketlerinin de etkisiyle büyüme hızının son çeyrekte beklentilerin üzerinde gerçekleşmesi sonucunda, 2009 yıl sonu itibarıyla hem kamu açığı hem de borç stokunun GSYH'ya oranı öngörülerin altında kalarak; 2009 yıl sonu itibarıyla yüzde 6,6 olması beklenen genel devlet açığı GSYH'ya oranı yüzde 5,4 seviyesinde; yüzde 47,3 olması beklenen genel devlet borç stokunun GSYH'ya oranı ise yüzde 45,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Başta gelişmiş ekonomiler olmak üzere; dünyada kamu borçlarının sürdürülebilirliğinin değerlendirildiği bir dönemde geleceğe yönelik güven ve risk primine ilişkin birçok göstergedeki ciddi iyileşme ve kamu maliyesi alanında elde edilen başarılı sonuçlar, Türkiye ekonomisinin, diğer ülkelerden farklı bir konumda değerlendirilmesine imkân sağlamıştır. Bu bağlamda Türkiye'nin risk primi göstergeleri bazı gelişmiş ekonomilerin de altına inmiş, Türkiye, yatırımcıların daha az riskli kabul ettiği bir ülke olmuş ve ülkemiz 2010 yılında Cumhuriyet tarihinde ilk defa iç piyasada 10 yıllık vadeyle borçlanmıştır.

1.2.2. Programın Temel Amacı

Orta Vadeli Programın temel amacı, büyümeye istikrar kazandırmak, istihdamı artırmak, kamu dengelerini iyileştirmek ve fiyat istikrarını sağlamak ve böylece ülkemizin refah düzeyini artırmaktır.

İstihdamı artırmak için istikrarlı büyüme ortamını sağlayacak politikaların yanı sıra işgücünün niteliğini, işgücü piyasasının esnekliğini ve işgücüne katılımı artıracak politikalara ağırlık verilerek ekonominin rekabet gücü, kamu harcamalarında etkinlik, iyi yönetim, devlet yardımları, eğitim sistemi, yargı sistemi, kayıt dışılık, yerel yönetimler ve bölgesel gelişme alanlarında yapısal dönüşüm ihtiyaçlarının giderilmesidir.

Kamu kesimi açıklarının azaltılmasına; bir taraftan ekonomide güven, istikrar ve öngörülebilirliğin güçlendirilmesine, diğer taraftan özel sektörün kullanabileceği kaynakların artırılmasına katkı sağlamak ve böylece özel sektör öncülüğünde bir büyüme sürecinin gerçekleşmesine yardımcı olmak amacıyla devam edilecektir.

1.2.3. Makroekonomik Politika, Hedef ve Göstergeler

Gelişmiş ülkelerin yavaş ve istikrarlı, gelişmekte olan ülkelerin ise daha hızlı bir ekonomik büyüme göstereceği; dünya ticaret hacmindeki artışın, uzun dönem ortalamasının bir miktar üzerinde seyredeceği; yükselen piyasa ekonomilerine net özel sermaye girişinin

artacağı ve cari açığın finansmanında bir sorunla karşılaşmayacağı; uluslararası mal ve ham petrol fiyatlarında aşırı yükselme olmayacağı varsayımları altında Programın makroekonomik çerçevesi oluşturulmuştur.

Program Döneminin büyüme ve istihdam, maliye politikası ve ödemeler dengesi ile ilgili temel ekonomik göstergeleri Tablo 1.1’de gösterilmiştir.

Tablo 1.1 Temel Ekonomik Büyüklükler

	2010	2011	2012	2013
BÜYÜME VE İSTİHDAM				
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	1.099	1.215	1.343	1.485
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	730	781	847	913
Kişi Başına Milli Gelir (GSYH, Dolar)	10.043	10.624	11.405	12.157
GSYH Büyümesi ⁽¹⁾	6,8	4,5	5,0	5,5
Toplam Tüketim ⁽¹⁾	4,4	4,5	4,2	4,4
Kamu	7,6	5,6	2,1	4,1
Özel	4,1	4,4	4,4	4,5
Toplam Sabit Sermaye Yatırımı ⁽¹⁾	22,0	5,5	8,7	9,6
Kamu	28,6	-8,9	0,7	1,0
Özel	20,0	10,0	10,8	11,6
Toplam Nihai Yurtiçi Talep ⁽¹⁾	7,9	4,8	5,2	5,6
Toplam Yurtiçi Talep ⁽¹⁾	9,1	5,4	5,4	5,7
Nüfus (Yıl Ortası, Milyon Kişi)	72,7	73,5	74,3	75,1
İşgücüne Katılma Oranı (%)	48,8	48,3	48,4	48,5
İstihdam Düzeyi (Milyon Kişi)	22,5	22,7	23,2	23,6
İstihdam Oranı (%)	42,8	42,6	42,8	43,0
İşsizlik Oranı (%)	12,2	12,0	11,7	11,4
DIŞ TİCARET				
İhracat (FOB) (Milyar Dolar)	111,7	127,0	143,5	160,0
İthalat (CIF) (Milyar Dolar)	177,5	199,5	222,5	245,0
Dış Ticaret Dengesi (Milyar Dolar)	-65,8	-72,5	-79,0	-85,0
İhracat / İthalat (%)	62,9	63,7	64,5	65,3
Dış Ticaret Hacmi / GSYH (%)	51,9	56,0	58,6	61,2
Turizm Gelirleri (Milyar Dolar)	22,5	23,8	25,5	28,0
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-39,3	-42,2	-45,1	-47,8
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-5,4	-5,4	-5,3	-5,2
Ham Petrol Fiyatı (Dolar/w) ⁽²⁾	76,8	79,9	81,8	83,1
Ham Petrol İthalatı (Milyar Dolar)	9,3	10,6	11,8	13,1
Enerji İthalatı (27. Fası, Milyar Dolar)	37,8	42,9	47,9	53,1
ENFLASYON				
GSYH Deflatörü	8,0	5,8	5,3	4,8
TÜFE Yıl Sonu % Değişme (Tahmin) ⁽³⁾	7,5	5,3	5,0	4,9

(1) Sabit fiyatlarla yüzde değişimi göstermektedir.

(2) DPT tarafından IMF tahminleri kullanılarak yapılan hesaplamalardır.

(3) 10 Aralık 2009 tarihinde belirlenen enflasyon hedefleri, 2010 yılı için yüzde 6,5, 2011 yılı için yüzde 5,5 ve 2012 yılı için yüzde 5 ‘dir.

1.2.3.1. Büyüme ve İstihdam

2010 yılının tamamında yüzde 6,8 oranında gerçekleşmesi beklenen büyümenin 2010 yılının ikinci yarısında yavaşlaması; 2011 yılında yüzde 4,5 olacağı tahmin edilen büyümenin, 2010 ve 2013 yılları sonunda, sırasıyla yüzde 5,0 ve yüzde 5,5 düzeyine ulaşması; Program döneminde yıllık ortalama reel artış hızının özel tüketim harcamalarında yüzde 4,4, özel sabit sermaye yatırım harcamalarında yüzde 10,8, kamu tüketim harcamalarında ise yüzde 3,9 olması; işgücü piyasasını daha esnek hale getirecek politikaların da uygulanmasıyla tarım dışında 1,5 milyon kişi ilave istihdam yaratılması ve dönem sonunda istihdam oranının yüzde 43, işsizlik oranının yüzde 11,4 olması beklenmektedir.

1.2.3.2. Maliye Politikası ve Kamu Maliyesi

Program döneminde maliye politikasının ve kamu maliyesinin genel çerçevesi; özel sektör öncülüğünde bir büyüme sürecinin gerçekleşmesine yardımcı olunması amacıyla kamu kesimi açığı azaltılarak özel sektörün kullanabileceği kaynakların artırılmasına katkı sağlanması, mali saydamlık ve hesap verebilirliğin artırılmasına yönelik idari ve hukuki düzenlemelere devam edilmesi şeklinde belirlenmiştir.

2010 yılı sonunda yüzde 3,4 olacağı tahmin edilen kamu kesimi açığının GSYH'ya oranının, Program dönemi sonunda yüzde 1,2'ye gerilemesi; 2013 yılı genel devlet açığının GSYH'ya oranının da, 2010 yılında gerçekleşmesi beklenen yüzde 3,7 seviyesinden yüzde 1,1'e düşmesi; 2010 yılında GSYH'ya oran olarak yüzde 1,0 düzeyinde olan faiz giderleri ve özelleştirme gelirleri hariç kamu kesimi fazlasının Program dönemi sonunda yüzde 1,7'ye yükselmesi; 2010 yılında yüzde 39,1 olarak gerçekleşeceği tahmin edilen genel devlet harcamalarının GSYH'ya oranının, 2013 yılında yüzde 36,1'e düşmesi; 2010 yılında yüzde 34,4 olacağı tahmin edilen genel devlet faiz dışı harcamalarının GSYH'ya oranının, sürekli bir azalma trendi içerisinde Program dönemi sonunda yüzde 32,6'ya gerilemesi ve 2010 yılında yüzde 35,0 olacağı tahmin edilen özelleştirme gelirleri hariç genel devlet gelirlerinin GSYH'ya oranının, 2013 yılında yüzde 34,3 olması beklenmektedir.

2010 yılında yüzde 26,2 olarak gerçekleşeceği tahmin edilen sosyal güvenlik primleri dahil vergi yükünün (vergi red ve iadeleri hariç) GSYH'ya oranının, 2011 yılında yüzde 26,4'e yükseleceği ve Program dönemi sonunda tekrar yüzde 26,2 seviyesine gerilemesi programlanmıştır.

GSYH'ya oran olarak, 2009 yılında yüzde 45,5 düzeyinde gerçekleşen AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun 2010 yılında yüzde 42,3 düzeyine gerilemesi, Program

dönemi sonunda ise yüzde 32,8 düzeyinde gerçekleşmesi öngörülmektedir. 2010 yılında yüzde 0,3 olması tahmin edilen faiz dışı fazlasının GSYH'ya oranının ise Program dönemi sonunda yüzde 0,1 faiz dışı açığa dönüşmesi beklenmektedir.

1.2.3.3. Para Politikası

Para politikası Program döneminde enflasyon hedeflemesi çerçevesinde yürütülecektir. Para politikasının temel amacı fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmektir. Bu amaç doğrultusunda temel para politikası aracı olarak kısa vadeli faiz oranları kullanılmaya devam edilmesi; piyasa derinliğinin kaybolmasına bağlı olarak kurlarda sağlıklı fiyat oluşumlarının gözlenmesi durumunda döviz satım ihaleleri yapılabileceği gibi spekülâtif davranışlar gözlenmesi durumunda piyasaya doğrudan müdahale de edilebilecektir. Ayrıca, piyasa koşulları göz önünde bulundurularak, rezerv biriktirme amaçlı döviz alım ihaleleri önceden ilan edilen program dahilinde yapılmaya devam edilecektir.

1.2.3.4. Ödemeler Dengesi

İstikrarlı ve sürdürülebilir büyüme ortamının sağlanması için cari açığın kontrol altına alınması ve borç yaratmayan kaynaklarla finanse edilmesi esastır. Bu doğrultuda ihracatta pazar çeşitliliğini artırmak amacıyla bölgesel stratejiler kapsamında, küresel krizden nispeten daha az etkilenen Afrika ülkeleri ile Asya-Pasifik ve benzeri ülke gruplarına yönelik ticaretin artırılması hedeflenmektedir.

Üretim ve ihracatın ithalata olan yüksek oranlı bağımlılığını azaltmak amacıyla özellikle ara malları ve yatırım mallarında yurtiçi üretim kapasitesini artırıcı politikalara ve desteklere devam edilecektir. AB teknik mevzuatına uyumda ilerleme kaydedilecek ve yurtiçi ve yurtdışı piyasalara kaliteli ve güvenli ürün arz edilmesi sağlanacaktır. İpek yolunun yeniden canlandırılması amacıyla, Japonya'dan Türkiye'ye kadar olan güzergâhtaki gümrük idareleri arasında işbirliğinin artırılması, ticaretin kolaylaştırılması ve sınır geçişlerinin hızlandırılması yönündeki çalışmalara devam edilecektir.

Program döneminde, dünya ticaretinde ve ticaret ortaklarımızın ekonomilerinde başlayan toparlanmanın devam etmesi ve bu gelişmenin de dış talebe olumlu yansımaları sonucunda ihracatın dönem boyunca yıllık ortalama olarak cari fiyatlarla yüzde 12,7 oranında artarak 160 milyar dolara ulaşması; ekonomimizdeki büyümeyle paralel olarak ithalatın da hızla yükseleceği ve yıllık ortalama yüzde 11,3 artışla 2013 yılında 245 milyar dolara ulaşacağı; programda öngörülen politikaların uygulanmasıyla ihracatın ithalatı karşılama oranının tedrici bir şekilde artması ve böylece dış ticaret açığının GSYH'ya oranının yüzde

9,3 seviyesinde kalması; turizm gelirlerinin GSYH içindeki payının Program dönemi boyunca yüzde 3 seviyesinde kalacağı; program döneminde hedeflenen ortalama yüzde 5 büyümeye rağmen, yurtiçi tasarrufları artırmaya yönelik politikaların da katkısıyla, cari işlemler açığının GSYH'ya oranının ortalama yüzde 5,2 civarında kalacağı beklenmektedir.

1.2.3.5. Enflasyon

Program döneminde toplam talep koşullarının enflasyona düşüş yönünde yaptığı katkının devam etmesi; politika faizlerinin 2011 yılında sınırlı bir artış gösterdikten sonra dönem boyunca tek haneli düzeylerde kalması, gıda enflasyonunun yüzde 7 seviyesinde seyretmesi ve petrol fiyatlarının 80-85 dolar seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu çerçevede, TÜFE yıllık artış hızı, 2010 yılı için yüzde 7,5, 2011, 2012 ve 2013 yılları için ise sırasıyla yüzde 5,3, yüzde 5 ve yüzde 4,9 olarak tahmin edilmiştir.

1.2.4. Program Dönemi Gelişme Eksenleri

Kalkınma Planı ile uyumlu olarak 2011-2013 dönemi Orta Vadeli Programının gelişme eksenleri şunlardır:

1.2.4.1. Rekabet Gücünün Artırılması

- İş Ortamının İyileştirilmesi
- Ekonomide Kayıtdışılığın Azaltılması
- Finansal Sistemin Geliştirilmesi
- Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi
- Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi
- Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi
- Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Yaygınlaştırılması
- Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi
- Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçiş Sağlanması

1.2.4.2. İstihdamın Artırılması

- İşgücü Piyasasının Geliştirilmesi
- Eğitimin İşgücü Talebine Duyarlılığının Artırılması
- Aktif İşgücü Politikalarının Geliştirilmesi

1.2.4.3. Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi

- Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi
- Sağlık Sisteminin Geliştirilmesi
- Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele
- Sosyal Güvenlik Sisteminin Etkinliğinin Artırılması
- Kültürün Korunması, Geliştirilmesi ve Toplumsal Diyalogun Güçlendirilmesi

1.2.4.4. Bölgesel Gelişme ve Bölgesel Gelişmişlik Farklarının Azaltılması

- Bölgesel Gelişme Politikasının Merkezi Düzeyde Etkinleştirilmesi
- Yerel Dinamiklere ve İçsel Potansiyele Dayalı Gelişmenin Sağlanması
- Yerel Düzeyde Kurumsal Kapasitenin Artırılması
- Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması

1.2.4.5. Kamu Hizmetlerinde Kalite ve Etkinliğin Artırılması

- Kurumlar Arası Yetki ve Sorumlulukların Rasyonelleştirilmesi
- Politika Oluşturma ve Uygulama Kapasitesinin Artırılması
- Kamu Kesiminde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi
- e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması
- Adalet Sisteminin İyileştirilmesi
- Güvenlik Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi
- Doğal Afetler

1.3. Orta Vadeli Mali Plan (2011-2013)

Orta Vadeli Programla uyumlu olmak üzere, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleriyle birlikte, hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanan Orta Vadeli Mali Plan 10.10.2010 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Etkin bir kamu mali yönetimin gerçekleştirilmesi hedefi doğrultusunda, Orta Vadeli Mali Plan döneminde kamu gider mevzuatının rasyonelleştirilmesine yönelik çalışmaların sürdürülmesi ve kaynak tahsisinde etkinliğin artırılması hususu, temel önceliklerden birisi

olmaya devam edecektir. Bu çerçevede, kamu idarelerinin ödenek tavanlarını dikkate alarak, belirlenen öncelikler çerçevesinde kendi kaynak tahsislerini gözden geçirmeleri ve önceliğini yitirmiş faaliyetler ile projeleri tasfiye etmeleri öngörülmektedir.

1.3.1. Merkezi Yönetim Bütçesinin Dayandığı Temel Makroekonomik Göstergeler ve Politikalar

1.3.1.1. Temel Makroekonomik Göstergeler

Merkezi Yönetim Bütçesinin dayandığı Temel Makroekonomik Göstergeler Orta Vadeli Programda da yer verildiği üzere aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	2011	2012	2013
GSYH Büyümesi (%)	4,5	5,0	5,5
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	1.215	1.343	1.485
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	781	847	913
TÜFE Yıl sonu (%)	5,3	5,0	4,9

1.3.1.2. Bütçe Giderlerine İlişkin Temel Politikalar

2011-2013 döneminde izlenecek maliye politikası, büyümeye istikrar kazandırmayı, istihdamı artırmayı ve kamu dengelerini iyileştirmeyi hedeflemektedir. Mali Plan döneminde bu hedef ile uyumlu olarak bütçe açığı ile borç stokunun milli gelire oranı azaltılacaktır.

Mali Plan döneminde, sağlık, eğitim ve sosyal nitelikli harcamalar ile büyümeyi ve istihdamı destekleyen ve bölgesel gelişmişlik farklarını azaltan harcamalara daha fazla önem verilecektir. Orta ve uzun vadede altyapı yatırımlarına ağırlık verilecek, kamu yatırımları; Güneydoğu Anadolu Projesi, Doğu Anadolu Projesi, Konya Ovası Projesi başta olmak üzere ekonomik ve sosyal altyapı projelerine yoğunlaştırılacak, AB'ye üyelik yönünde ortaya konulan politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi için gereken yatırımlar hızlandırılacaktır. Ayrıca, üretimde etkinlik, verimlilik ve kaliteyi artırmak amacıyla gıda güvenliği ve güvenilirliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, gelir ve fiyat istikrarı sağlanacak şekilde tarımsal destekler, alan ve ürün temeline farklılaştırılacaktır.

Kamu idarelerinin, mali yönetim ve kontrol alanında görev ve sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirebilmelerini sağlamak üzere idari kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler yoğunlaştırılacak, uluslararası standartlarla uyumlu bir iç kontrol ortamının

oluşturulması için iç kontrol eylem planlarının etkili bir şekilde uygulanması sağlanacaktır. Ayrıca, kamu idarelerinin karar verme süreçlerini güçlendirmek, mali saydamlık ve hesap verilebilirliği artırmak amacıyla uygulamaya konulan stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme yaygınlaştırılacaktır.

1.3.1.3. Bütçe Gelirlerine İlişkin Temel Politikalar

Mali Plan döneminde uygulanacak bütçe gelir politikalarının temel amacı; büyüme, yatırım ve istihdamın desteklenmesi ile ekonomide kayıt dışılığın azaltılmasına katkıda bulunmaktır. Bu çerçevede; vergi kanunlarında yer alan istisna, muafiyet ve vergi indirimi hükümleri, ekonomik ve sosyal politikalar çerçevesinde yeniden değerlendirilerek vergi mevzuatı sadeleştirilecek, vergi harcamalarının mali boyutunun tespitine yönelik çalışmalara devam edilecektir. Ayrıca, Avrupa Birliği mevzuatı ile uyum çalışmaları sürdürülecektir. Kayıtdışılıkla mücadele doğrultusunda iş ve çalışma hayatına ilişkin mevzuat basitleştirilerek, kamu kurumları arasında bilgi paylaşımı ve koordinasyon sağlanacak, kurumların teknolojik alt yapısının güçlendirilmesine yönelik faaliyetler sürdürülecektir. Ayrıca, Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı uygulama tecrübesi ışığında güncellenecektir. Vergi kayıp ve kaçığı önlemeye yönelik olarak idari kapasite artırılacak ve vergi denetimleri ile vergi ve diğer mali yükümlülüklerin tahsilâtında etkinlik sağlanacaktır.

1.3.2. Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri

1.3.2.1. Bütçe Dengesi

2011 yılı merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 2,8 olarak gerçekleşeceği, 2012 yılında yüzde 2,4'e, 2013 yılında ise yüzde 1,6 seviyesine düşeceği tahmin edilmektedir. Mali Plan döneminde hedeflenen faiz dışı fazlanın GSYH'ye oranı 2011 yılında yüzde 1,2, 2012 yılında yüzde 1,5, 2013 yılında ise yüzde 1,7 düzeyinde olması öngörülmektedir.

1.3.2.2. Bütçe Giderleri

2011-2013 döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri; makroekonomik göstergeler, temel politika belgelerinde ortaya konulan öncelikler ve kamu idarelerinin ihtiyaçları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Personel giderleri tahmin edilirken, kamu personeline mali imkanlar ve hedeflerle uyumlu maaş ve ücret artışı sağlanacağı ve kamuda yeni personel istihdam edilmesi ile ilgili

olarak merkezi yönetim bütçe kanunlarında sınırlamalar konulmaya devam edileceği varsayılmıştır.

Mal ve hizmet alım giderlerinin tahmininde, kamu idarelerinin uygulamaya koyacakları yeni programlar, hizmet genişlemesine bağlı olarak ortaya çıkacak ihtiyaçlar esas alınmıştır. Aile hekimliği uygulamasının tüm ülkeye yaygınlaştırılacağı ve özürlü eğitimi programından faydalanacak kişi sayısının artacağı öngörülmüştür.

Cari transfer harcamalarının tahmininde; kamu iktisadi teşebbüslerinin ve sosyal güvenlik sisteminin finansman ihtiyacı, işveren sigorta prim indirimi, tarımsal desteklemelere ilişkin uygulamaya konulacak politikalar, özürlü evde bakımı yardımından yararlanacak kişi sayısındaki artış ve diğer transferler dikkate alınmıştır.

Sermaye giderlerinin tahmininde, kamu yatırımlarına ilişkin belirlenen hedefler ile GAP Eylem Planı ve diğer bölgesel kalkınma planları kapsamında yapılacak yatırımlar dikkate alınmıştır. Sermaye transferlerinin tahmininde, KÖYDES, BELDES, SODES ve Ar-Ge projelerine desteğin devam ettirileceği varsayılmıştır. Borç verme giderlerinde ise KİT'lerin mali yapısı ile harç ve öğrenim kredilerine ilişkin öngörüler dikkate alınmıştır.

Diğer taraftan, faiz giderlerinin tahmininde borç stokunun yapısı ve seyri, ulusal ve uluslararası piyasalardaki dalgalanmaların faiz giderlerine olan muhtemel etkileri de dikkate alınmıştır.

2011-2013 döneminde, merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYH'a oranının sırasıyla yüzde 25,7, yüzde 25,3 ve yüzde 24,2 olarak gerçekleşmesi öngörülmüştür. Bu dönemde bütçe giderlerinin 2011'de 312.519 milyon TL, 2012'de 339.317 milyon TL, 2013'de 359.103 milyon TL olması öngörülmüştür.

1.3.2.3. Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri, Orta Vadeli Programda yer alan makroekonomik göstergeler ile gelir politikalarının bütçe gelirlerine etkileri, ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler ve gelirlerin geçmiş yıllarda gösterdiği eğilim dikkate alınarak tahmin edilmiştir.

2011-2013 yıllarını kapsayan dönemde bütçe gelirlerinin sırasıyla, 279.026 milyon TL, 307.056 milyon TL ve 334.743 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir. 2011-2013 Mali Plan dönemi sonunda merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranının yüzde 22,5, vergi gelirlerinin GSYH'ye oranının ise yüzde 19 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

1.3.3. Merkezi Yönetim Bütçe Açığının Finansmanı

Bütçe açığının finansmanına ilişkin olarak Mali Planda kamu borç ve risk yönetiminin temel ilkeleri;

- Makroekonomik dengelerin gözetilerek para ve maliye politikaları ile uyumlu sürdürülebilir, saydam ve hesap verilebilir bir borçlanma politikasının izlenmesi,

- Finansman ihtiyaçlarının, iç ve dış piyasa koşulları ve maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen risk düzeyi çerçevesinde, orta ve uzun vadede mümkün olan en düşük maliyetle karşılanması, olarak belirlenmiştir.

2011-2013 döneminde, 2002 yılından bu yana yürütülen stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikası uygulamasına devam edilecektir. Bu bağlamda nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla güçlü rezerv tutulması ve ortalama vadenin piyasa koşulları elverdiği ölçüde uzatılarak vadesine 12 aydan az kalmış senetlerin payının azaltılması, TL cinsi borçlanmanın ağırlıklı olarak sabit faizli enstrümanlarla yapılarak faizi gelecek 12 ay içerisinde yenilenecek senetlerin payının azaltılması ve nakit iç borçlanmanın ağırlıklı olarak TL cinsinden yapılarak, iç borçlanma içerisinde döviz cinsi/endeksli senetlerin payının azaltılması planlanmaktadır.

Bu dönemde, AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun GSYH'ye oranı 2011, 2012 ve 2013 yılları için sırasıyla, yüzde 40,6, yüzde 38,8 ve yüzde 36,8 olarak öngörülmüştür.

1.4. 2011 Yılı Programı: Temel Ekonomik Büyüklükler

Bu bölümde 2011 yılı Programı'nın makroekonomik projeksiyonu ışığında ekonominin genel dengesi ele alınacaktır.¹ Genel dengenin analizinde bir yandan ekonominin arz-talep dengesi, diğer yandan bu dengeyi sağlayacak iç-dış kaynak kullanımı ortaya konulacaktır.

2011 yılında ekonominin temel hedefleri itibarıyla Dünya ve EURO bölgesi ortalamasının üstünde bir büyüme oranının, düşük enflasyonla ve işsizliği azaltacak biçimde programlandığı görülmektedir. Bu çerçevede;

¹ Bu bölüm değerlendirmelerinde 2011 Yılı Programının yanı sıra bazı ekonomik göstergelerin kullanımında DPT, Genel Ekonomik Hedefler ve Yatırımlar 2011 yayımından da yararlanılmıştır.

- 2010 yılı gerekleŒme tahminine göre yüzde 6,8 artması beklenen GSYH'nin 2011 yılında yüzde 4,5 oranına dŒerek, cari fiyatlarla 1.214.852 milyon TL ve 780.803 milyon ABD Dolarına ulaŒması,

- lke nüfusunun yaklaŒık 73,4 milyon ve 1 ABD Dolarının ortalama 1.555.900 TL olması varsayımı altında kiŒi baŒı milli gelirin 10.624 ABD Doları, satın alma gücü paritesine göre kiŒi baŒı milli gelirin ise 25.11.2010 tarihli ve 27766 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan düzeltme doğrultusunda 16.126 ABD Doları olması,

- Fiyat endeksleri açısından GSYH deflatörü yüzde 5,8 TÜFE yıl sonu hedefi ise yüzde 5,3 olması,

- 2010 yılında yüzde 12,2 oranında gerekleŒmesi öngörülen iŒsizlik oranının 2011 yılında yüzde 12'ye dŒrlmesi, programlanmaktadır.

1.4.1.Ekonominin Genel Dengesi

1.4.1.1. Ekonominin Talep Yönü: Yurtiçi Talep ve Mal/Hizmet İhracatı

Ekonomide toplam talep; yurtiçi talep ile mal/hizmet ihracatından oluŒmaktadır. 2011 yılında yurtiçi talebin reel olarak yüzde 5,4, mal ve hizmet ihracatının ise reel olarak yüzde 4,7 oranında artması beklenmektedir. Mal/hizmet ithalatı çıkarıldıktan sonra bulunan net mal/hizmet ihracatı ise, (-) 1,0 düzeyinde gerekleŒeceđi, bu geliŒmenin GSYH büyümesine katkısının negatif 1 puan olması sonucu GSYH'nin yüzde 4,5 oranında büyümesi hedeflenmektedir.

Büyüklükler itibarıyla 2011 yılı için beklenen toplam yurtiçi talep büyüklüğü cari fiyatlarla 1.270.308 milyon TL, mal/hizmet ihracatının ise cari fiyatlarla 272.680 milyon TL olması öngörülmektedir. Dolayısıyla, 2011 yılında ekonomide i ve dıŒ talebin toplamı cari fiyatlarla 1.542.988 milyon TL olarak Program'da yer almaktadır.

Toplam yurtiçi talep, tktim ve yatırım harcamaları toplamından oluŒur. Bu çerçevede reel olarak toplam tktimin yüzde 4,5, toplam yatırımın ise yüzde 8,7 olarak gerekleŒeceđi öngörülmektedir. Cari fiyatlarla tktim ve yatırım harcamalarının sırasıyla 1.044.217 milyon TL ve 226.090 milyon TL olması beklenmektedir. Bu rakamlar ışığında, toplam tktim ve toplam yatırımın GSYH içindeki payları, sırasıyla yüzde 86 ve yüzde 18,6 olmaktadır.

Toplam tktime, kamu ve özel kesim itibarıyla bakıldığında; 2011 yılında reel olarak kamu tktimi harcamalarında yüzde 5,6, özel kesim tktim harcamalarında ise yüzde 4,4

oranında gerçekleşeceği öngörülmüştür. Büyüklükler itibarıyla, kamu tüketiminin cari fiyatlarla 137.749 milyon TL, özel tüketimin ise 906.468 milyon TL olması beklenmektedir. Bu çerçevede kamu ve özel kesim tüketiminin GSYH içindeki payları sırasıyla yüzde 11,3 ve yüzde 74,6 olmaktadır.

Toplam yatırımlar, sabit sermaye yatırımları ve stok değişmesi toplamından oluşmaktadır. Bu açıdan bakıldığında reel olarak sabit sermaye yatırımlarının yüzde 5,6, stoklardaki değişimin ise yüzde 0,6 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu artışla sabit sermaye yatırımları cari fiyatlarla 230.688 milyon TL'ye ulaşırken, stoklarda cari fiyatlarla (-) 4.598 milyon TL'lik bir azalma öngörülmektedir.

Ekonominin özellikle orta ve uzun dönemde üretken kapasitesini geliştirme ve genişletme yönünde temel ekonomik göstergelerin başında toplam sabit sermaye yatırımlarının GSYH içindeki payı gelmektedir. 2011 yılında cari fiyatlarla toplam sabit sermaye yatırımlarının GSYH içindeki payının yüzde 19 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Toplam sabit sermaye yatırımlarına kamu ve özel kesim itibarıyla bakıldığında; 2011 yılında reel olarak kamu kesimi sabit sermaye yatırım harcamalarının yüzde (-) 8,7 oranında azalış beklenirken, özel kesim sabit sermaye yatırım harcamalarının ise yüzde 10 oranında artması beklenmektedir. Büyüklükler itibarıyla, cari fiyatlarla 2011 yılında kamu sabit sermaye yatırımlarının 51.821 milyon TL, özel sabit sermaye yatırımlarının ise 178.867 milyon TL olması öngörülmektedir. Bu rakamlar ışığında, kamu ve özel kesim sabit sermaye yatırımlarının GSYH içindeki payları sırasıyla yüzde 4,3 ve yüzde 14,7 olmaktadır. 2011 yılı GSYH büyümesine; toplam içindeki payları ile orantılı olarak, kamu kesimi sabit sermaye yatırımlarının negatif 0,5 puan, özel kesim sabit sermaye yatırımlarının ise 1,8 puan katkı yapması beklenmektedir.

Kamu kesimi sabit sermaye yatırımlarının yüzde 46,3'ünün merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler, yüzde 34,8'inin mahalli idareler, yüzde 15,5'ini işletmeciler KİT'ler, yüzde 0,7'sini özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar, yüzde 0,4'ünü İller Bankası, yüzde 2,2'sini döner sermayeli kuruluşlar ve sosyal güvenlik kuruluşları tarafından gerçekleştirileceği tahmin edilmektedir. Bu idare, kurum ve kuruluşlar tarafından 2011 yılında gerçekleştirilecek kamu kesimi sabit sermaye yatırımlarına ayrılan ödeneklere sektörel büyüklükleri itibarıyla bakıldığında, sektörler arasında en büyük payı cari fiyatlarla (Merkezi Yönetim Bütçesine yatırım işçiliği dahil) 16.067 milyon TL'lik ödenekle ulaştırma sektörü almaktadır. Ulaştırma sektörünün 2010 yılında toplam kamu sabit sermaye yatırımları

içindeki yüzde 43,3'lük payı 2011 yılında yüzde 31'e gerilemektedir. Öte yandan, tarım, madencilik, turizm, eğitim, konut ve diğer hizmetler sektörlerine ayrılan yatırım ödeneklerindeki artış sonucu bu sektörlerin toplam içindeki paylarında artışlar görülmektedir.

Ülkemizin eğitim ve sağlık hizmetlerinin etkili bir şekilde sunulması ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi, rekabet gücümüzün artırılması ve sürdürülebilir büyümenin sağlanması için gerekli sosyal ve fiziki altyapının geliştirilmesi, çevrenin korunması, AB kriterlerine uyumun sağlanması, gelişmiş ülkelerle ülkemiz arasındaki ve ülkemizdeki bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması için önemli miktarlarda kamu yatırımı ihtiyacı bulunmaktadır. Bu çerçevede, 2011 yılında eğitim ve sağlık ile konut sektörlerinde önemli oranda kamu sabit sermaye yatırımı gerçekleştirilmesi programlanmaktadır. 2011 yılında eğitim, sağlık ve konut sektörlerinde toplam kamu sabit sermaye yatırımlarının, sırasıyla cari fiyatlarla 6.452 milyon, 2.969 milyon ve 1.090 milyon TL olarak gerçekleşmesi planlanmıştır. 2011 yılında eğitim, sağlık ve konut sektörlerinde toplam kamu sabit sermaye yatırımlarında, 2010 yılına göre, sırasıyla yüzde 19,5, yüzde 20, ve yüzde 33,4 bir artış programlanmıştır.

2009 yılında krizden en çok etkilenen ekonomik değişkenlerin başında özel kesim sabit sermaye yatırımları gelmektedir. 2009 yılında cari fiyatlarla 124.600 milyon TL olan özel kesim sabit sermaye yatırımlarının 2010 yılında, yüzde 23,4'lük bir artışla cari fiyatlarla 153.743 milyon TL olarak gerçekleşmesi tahmin edilmektedir. Yapılan projeksiyonlar ışığında özel kesim sabit sermaye yatırımlarının 2011 yılında, bir önceki yıla göre, yüzde 16,4'lük bir artışla cari fiyatlarla 178.867 milyon TL'ye ulaşması beklenmektedir. Bu rakamın yüzde 42,3'lük bölümünü imalat sektörü, yüzde 27,5'lik bölümünü ise ulaştırma sektöründe gerçekleştirilmesi tahmin edilmektedir. Dolayısıyla, özel kesim sabit sermaye yatırımları içinde her iki sektörde yapılması tahmin edilen sabit sermaye yatırımları toplamı yaklaşık yüzde 70'ini oluşturmaktadır.

1.4.1.2. Ekonominin Arz Yönü: Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla (Üretim) ve Mal/Hizmet İthalatı

Ekonominin toplam arzı gayrisafi yurtiçi hâsıla (üretim) ve mal/hizmet ithalatından oluşmaktadır. 2011 yılında toplam gayrisafi yurtiçi hasıla (üretim) reel olarak yaklaşık yüzde 4,5, mal ve hizmet ithalatının ise yaklaşık yüzde 8,2 artması beklenmektedir. Büyüklükler itibarıyla 2011 yılı için beklenen toplam gayrisafi yurtiçi hâsıla cari fiyatlarla 1.214.852 milyon TL, mal/hizmet ithalatının ise cari fiyatlarla 328.136 milyon TL olması

beklenmektedir. Dolayısıyla, gayrisafi yurtiçi hasıla ve mal/hizmet ithalatının toplamı 1.542.988 milyon TL olarak görülmektedir.

Gayrisafi yurtiçi hâsıla; tarım, sanayi ve hizmet sektörlerince gerçekleşmektedir. Tarım sektörü katma değerinin 2011 yılında reel olarak yüzde 1,2 seviyesinde artış göstererek cari fiyatlarla tarım sektörü üretiminin GSYH'nin yüzde 7,5'ini teşkil etmesi öngörülmektedir. Sanayi sektörü katma değerinin reel olarak yüzde 4,5 oranında artarak cari fiyatlarla sanayi sektörü üretiminin GSYH'nin yüzde 19,6'ya yükselmesi öngörülmektedir. Hizmetler sektörünün ise reel yüzde 4,5 oranında artarak cari fiyatlarla GSYH'nin yüzde 72,9'unu teşkil etmesi beklenmektedir.

Mal ve hizmet ithalatının cari fiyatlarla 328.136 milyon TL olması beklenmektedir. Temel bileşenlerine bakıldığında; 2011 yılında ithalatının yüzde 12,4 oranında artarak 199,5 milyar ABD doları seviyesine ulaşacağı öngörülmektedir. 2011 yılında turizm gelirlerinin 23,8 milyar ABD dolarına, giderlerinin ise 5,1 milyar ABD dolarına ulaşacağı öngörülmektedir. 2010 yılında hizmet gelirlerinin 39,5 milyar ABD doları, giderlerinin ise 22,5 milyar ABD doları olması beklenmektedir.

1.4.2. İç ve Dış Kaynak Kullanımı

1.4.2.1. Kamu Kesimi Tasarruf Yatırım Dengesi

2011 yılında kamu harcanabilir gelir büyüklüğü, bir önceki yıla göre yüzde 11,8 artışla cari fiyatlarla 147.167 milyon TL'ye ulaşması öngörülmektedir. GSYH'ye oranının ise 2011 yılında, bir önceki yıla göre 0,1 puan artarak yüzde 12,1 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Kamu harcanabilir gelirden kamu tüketimi çıkarıldığında kamu tasarruf hacmine ulaşılmaktadır. Bu çerçevede; kamu tüketiminin cari fiyatlarla 137.749 milyon TL olacağı göz önünde bulundurulduğunda kamu tasarruflarının cari fiyatlarla 9.418 milyon TL bakiye vereceği görülmektedir. Bununla birlikte, kamu yatırımları 2011 yılında cari fiyatlarla 51.276 milyon TL olarak planlandığından 2011 yılı kamu kesimi tasarruf-yatırım açığının (-) 41.859 milyon TL olması beklenmektedir. Kamu tasarruf yatırım farkının GSYH'ye oranının 2011 yılında negatif yüzde 3,4 seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

1.4.2.2. Özel Kesim Tasarruf Yatırım Dengesi

2011 yılında özel harcanabilir gelirin büyüklüğü cari fiyatlarla 1.060.171 milyon TL'ye ulaşmaktadır. GSYH'ye oranının 2011 yılında, bir önceki yıla göre 0,1 puan artarak yüzde 87,3 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Özel harcanabilir gelirden özel tüketim çıkarıldığında özel kesim tasarruf hacmine ulaşılmaktadır. Bu çerçevede; özel tüketimin cari fiyatlarla 906.468 milyon TL olacağı göz önünde bulundurulduğunda özel tasarrufların cari fiyatlarla 153.703 milyon TL'ye ulaşacağı görülmektedir. Bununla birlikte, özel yatırımların 2011 yılında cari fiyatlarla 174.814 milyon TL olarak gerçekleşmesi öngörüldüğünden, 2011 yılı özel kesim tasarruf-yatırım farkının negatif 21.110 milyon TL olması beklenmektedir. 2011 yılında gerek özel yatırımlardaki 1,4 puanlık, gerekse özel tasarruflardaki 0,9 puanlık artış neticesinde özel kesim tasarruf yatırım farkının GSYH'ye oranının negatif yüzde 1,7 seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

1.4.2.3. Dış Kaynak Kullanımı

Dış kaynak (tasarruflar) kullanımı; ödemeler dengesinin temel kalemi olan cari işlemler dengesine eşit olup, net mal ve hizmet ihracatı, net faktör gelirleri ve net dış alem cari transferlerinden oluşmaktadır. Kamu ve özel kesim tasarruf-yatırım farkları toplandığında ekonominin tasarruf-yatırım açığı, dolayısıyla dış kaynak (tasarruf) ihtiyacı 62.969 milyon TL olarak programlanmıştır. Ekonomide ortaya çıkan tasarruf-yatırım açığı; sırasıyla (-) 55.455 milyon TL'lik net mal/hizmet ihracatı dengesinin, (-) 11.303 milyon TL'lik net faktör gelirlerinin ve 3.789 milyon TL'lik net dış alem cari transferlerinin toplamından oluşmaktadır.

2. KAMU KESİMİ GENEL DENGESİ

Uluslar arası standartlar çerçevesinde ülkemizde kamu kesimi; merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, sosyal güvenlik kuruluşları ile genel sağlık sigortası, fonlar, döner sermayeler, İşsizlik Sigortası Fonu ve KİT'lerin toplamından oluşmaktadır. Aşağıdaki bölümde DPT tarafından metodolojisi belirlenen kamu kesimi genel dengesi ile ilgili değerlendirmeler yapılacaktır.

Kamu kesimi dengesinin irdelenmesinin ardından, DPT metodolojisine göre kamu kesimi kapsamında yer alan genel devlet kapsamındaki merkezi yönetim bütçesi, mahalli

idareler, sosyal güvenlik kuruluşları ile genel sağlık sigortası, fonlar, döner sermayeler ve İşsizlik Sigortası Fonu ile KİT'ler ele alınacaktır.

2.1.Kamu Kesimi

Kamu kesimi genel dengesinde; kamu kesimi tasarruf-yatırım farkı², sermaye transferleri, kasa-banka/borçlanma ana kalemleri arasındaki ilişkiler birbirlerini dengeleyici özellik göstermektedir. 2010 yılında kamu kesimi tasarruf-yatırım farkının cari fiyatlarla (-) 43.627 milyon TL, sermaye transferlerinin 7.643 milyon TL, kasa-banka/borçlanmanın ise 35.984 milyon TL olarak gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında kamu kesimi tasarruf-yatırım farkının cari fiyatlarla (-) 41.859 milyon TL, sermaye transferlerinin 17.717 milyon TL, kasa-banka/borçlanmanın ise 24.142 milyon TL olarak programlandığı görülmektedir. 2011 yılına ilişkin olarak programlanan kamu kesimi dengesine göre; cari transferler ve sosyal fonlardaki artış ile faktör gelirlerindeki azalmaya rağmen, özellikle vergi gelirleri başta olmak üzere kamu gelirlerinde öngörülen artış ile kamu harcanabilir gelirinin artması beklenmektedir.

Tablo 1.2 Kamu Kesimi Genel Dengesi

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

	2010*	2011**
I. Kamu Harcanabilir Geliri	131.595	147.167
II. Cari Giderler	-122.886	-137.749
III. Kamu Tasarrufu (I-II)	8.709	9.417
IV. Yatırımlar	-52.336	-51.276
V. Tasarruf-Yatırım Farkı (III-IV)	-43.627	-41.859
VI. Sermaye Transferleri	7.643	17.717
VII. Kasa-Banka/Borçlanma	35.984	24.142
BORÇLANMA GEREĞİ	36.972	24.854

* Gerçekleşme Tahmini

** Program

Cari fiyatlarla 2010 yılında 131.595 milyon TL olarak gerçekleşmesi tahmin edilen kamu harcanabilir gelirin, özellikle vergi gelirlerinde beklenen 22.947 milyon TL'lik artış ile 2011 yılında cari fiyatlarla 147.167 milyon TL'ye yükselmesi programlanmıştır. Bu artışa bağlı olarak kamu tasarruf fazlasının 2010 yılındaki 8.709 milyon TL'lik seviyesinden, yüzde 8,1'lik bir artışla 2011 yılında 9.417 milyon TL'ye yükselmesi beklenmektedir.

Kriz sonrası dönemde, 2010 yılı için 101.351 milyon TL olarak programlanan kamu harcanabilir gelirinin, ekonomide yaşanan olumlu gelişmeler çerçevesinde, revize edilerek

² Kamu tasarruf-yatırım farkı = tasarruf - yatırım

Kamu tasarrufu = Kamu harcanabilir geliri - cari giderler

Kamu harcanabilir geliri = Kamu gelirleri - (cari transferler + sosyal fonlar)

2010 yılı sonunda 131.595 milyon TL olarak gerçekleşmesinin tahmin edilmektedir. Bu gelişme kamu tasarrufunu olumlu yönde etkileyerek 2010 yılı programında cari fiyatlarla (-) 13.794 milyon TL açık vermesi öngörülen kamu tasarrufunun, yüzde 163,1 oranında revize edilerek 2010 yılı sonu itibarıyla cari fiyatlarla 8.709 milyon TL düzeyinde fazla vereceği hesaplanmıştır. Bu hesaplama çerçevesinde, kamu tasarruf fazlasının, 2011 yılı itibarıyla da artarak sürdürülmesi programlanmaktadır. Bununla birlikte, kamu yatırımlarının ise 2010 yılında 52.336 milyon TL olarak gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında 51.276 milyon TL olarak programlandığı görülmektedir.

2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahmine göre yüzde 4,05'lik bir artışla cari fiyatlarla (-) 41.859 milyon TL olarak programlanan kamu tasarruf-yatırım farkı, sermaye transferleri ile kasa-banka/borçlanma dengesiyle karşılanmaktadır. 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre cari fiyatlarla 7.643 milyon TL olarak revize edilen sermaye transferleri, 2011 yılında yüzde 131,8'lik bir artışla cari fiyatlarla 17.717 milyon TL olarak programlanmıştır. Kasa-banka/borçlanma ise kamu harcanabilir gelir ile sermaye transferlerindeki artışa paralel olarak 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 32,9'luk bir azalışla cari fiyatlarla 24.142 milyon TL olması programlanmaktadır.

Kasa-banka/borçlanma kalemi; kasa-banka değişimi, dış borçlanma (net), iç borçlanma (net) ve stok değişim fonundan oluşmaktadır. 2010 yılında cari fiyatlarla kasa-banka değişimi (-) 1.825 milyon TL, dış borçlanma (net) 4.356 milyon TL, iç borçlanma (net) 34.441 milyon TL ve stok değişim fonunun ise (-) 988 milyon TL olarak gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında cari fiyatlarla kasa-banka değişimi (-) 4.354 milyon TL, dış borçlanma (net) 2.745 milyon TL, iç borçlanma (net) 26.463 milyon TL ve stok değişim fonunun ise (-) 712 milyon TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.³

Kamu kesimi genel dengesinin önemli göstergelerinden biri olan kamu kesimi borçlanma gereğinin⁴, kamu tasarrufunda 2010 yılı sonu itibarıyla gerçekleşmesi beklenen fazlanın 2011 yılında da artarak sürdürülmesinin programlanması, kamu tasarruf-yatırım farkında beklenen azalma, sermaye transferlerinde ve diğer kalemlerde beklenen olumlu gelişmeler çerçevesinde, 2010 yılında kamu kesimi genel dengesinin cari fiyatlarla 36.972 milyon TL ve GSYH içindeki payının ise yüzde 3.36 gerçekleşmesi beklenirken, 2011 yılında cari fiyatlarla 24.854 milyon TL'ye ve GSYH içindeki payının ise yüzde 2.05'e düşmesi

³ Kamu kesimi genel dengesinde iç ve dış borç faiz ödemeleri cari transferler bölümünde yer alırken, iç ve dış borç anapara hareketleri (borçlanma veya ödeme) kasa-banka/borçlanma ana grubu altında dış borçlanma ve iç borç/alacak (net) kalemlerinden izlenebilmektedir.

⁴ Kasa-banka/borçlanma, tasarruf-yatırım farkı ile sermaye transferleri toplamından oluşmaktadır.

programlanmıştır. Kamu kesimi borçlanma gereğindeki azalmaya paralel olarak özel kesimin ekonomide kullanabileceği kaynak portföyünün genişlemesiyle; finansal piyasalardaki mali baskınlığın azaltılması ve mevcut likidite darboğazında özel kesimin kredi teminine yönelik olarak ortaya çıkabilecek dışlama etkilerinin en aza indirilmesinin hedeflendiği görülmektedir.

Diğer yandan, genel devlet yukarıda da belirtildiği üzere merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, sosyal güvenlik kuruluşları ile genel sağlık sigortası, fonlar, döner sermayeler ve İşsizlik Sigortası Fonunun harcama ve gelirlerinin toplamından oluşmakta olup genel devlet dengesi, kamu kesimi genel dengesi metodolojisinden farklı özellikler göstermektedir.

Genel devlet dengesinde harcama ve gelirlerin hesaplanması sırasında dikkat edilmesi gereken husus, genel devlet kapsamı içindeki birimler arasındaki transfer işlemlerinde, söz konusu transfer tutarlarının, transferi yapan kuruluşta harcama olarak; transfer yapılan kuruluşta da gelir olarak gösterilmemesidir. Böylece, bir kamu geliri, geliri ilk olarak elde eden birimin hesabında gelir; nihai olarak harcayan birimin hesabında da gider olarak yazılmaktadır. Yapılan bu işlem sonucunda kuruluşlar itibarıyla denge rakamları değişmekte, ancak toplam genel devlet dengesi değişmemektedir. Ayrıca, DPT tanımlı kamu kesimi genel dengesi hesaplanırken yapılan bazı gelir ve harcama kalemlerindeki netleştirmeler, genel devlet dengesi oluşturulurken yapılmamaktadır.

Tablo 1.3 Genel Devlet Toplam Gelir-Harcamaları ve Borçlanma Gereği

	Cari Fiyatlarla, Milyon TL		GSYH'ya Oran, Yüzde	
	2010*	2011**	2010	2011
I. Genel Devlet Toplam Geliri	388.969	434.580	35,40	35,77
Gelir	385.050	420.910		
Özelleştirme geliri	3.919	13.670		
II. Genel Devlet Toplam Harcaması	429.328	460.416	39,07	37,90
Genel Devlet Faiz Dışı Harcamalar Toplamı	378.246	411.176	34,42	33,85
Genel Devlet Borçlanma Gereği (I-II)	40.359	25.836	3,67	2,13
Özelleştirme Geliri Hariç	44.278	39.506		

* Gerçekleşme Tahmini

** Program

Yukarıda belirtilen metodolojiye göre hesaplanan genel devlet toplam gelirleri, 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre yüzde 11,7'lik bir artış oranı ile cari fiyatlarla 434.580

milyon TL'ye yükselmesi programlanmaktadır. Genel devlet toplam harcaması ise 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre yüzde 7,2'lik bir artışla cari fiyatlarla 460.416 milyon TL'ye yükselmesi beklenmektedir. Genel devlet toplam geliri ve harcamasındaki bu değişimlere bağlı olarak genel devlet borçlanma gereği, 2010 yılında cari fiyatlarla 40.359 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 36'lık bir azalma ile cari fiyatlarla 25.836 milyon TL olarak programlanmaktadır. Diğer yandan, özelleştirme gelirleri ise 2011 yılı programında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 248,8'lik bir artış ile cari fiyatlarla 13.670 milyon TL olarak öngörülmektedir. Özelleştirme gelirlerinde programlanan bu artışın genel devlet borçlanma gereğine dâhil edilmemesi durumunda, genel devlet borçlanma gereği 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 10,7'lik bir azalışla cari fiyatlarla 39.506 milyon TL olarak programlanmıştır.

2.2. Merkezi Yönetim Bütçesi

Kamu kesimi genel dengesinde merkezi yönetim bütçesi (kamu) harcanabilir geliri; vergiler, vergi dışı gelirler, faktör gelirleri, sosyal fonlar ve cari transferlerin toplamından oluşmaktadır.⁵ Merkezi yönetim bütçesi (kamu) harcanabilir geliri 2010 yılında cari fiyatlarla 83.212 milyon TL iken, 2011 yılında yüzde 10'luk bir artışla cari fiyatlarla 91.554 milyon TL'ye yükselmesi beklenmektedir. Bu artışta, vergi gelirlerinin 2010 yılında 179.965 milyon TL'den, 2011 yılında yüzde 10,3'lük bir artışla 198.603 milyon TL'ye yükselmesinin etkili olduğu söylenebilir. 2010 yılında vergi gelirleri programlanırken; kriz döneminde uygulamaya konulan bir defalık vergi indirimlerinin etkisinin ortadan kalkması, maktu vergilerin güncellenmesi, ithalat artışı ve enerji KİT'lerinin vergisel yükümlülüklerinin tamamını yerine getirmelerinin önemli rol oynadığı görülmektedir.

⁵ DPT kamu kesimi genel dengesi tanımları çerçevesinde;

- Merkezi yönetim bütçesi vergi gelirleri, vasıtalı ve vasitasız olarak sınıflandırılmakta, servete ilişkin vergileri içermemektedir. Gelir vergisi ve kurumlar vergisi vasıtasız vergileri oluşturmaktadır.
- Vasıtalı vergiler ise banka ve sigorta muameleleri vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergileri, özel iletişim vergisi, şans oyunları vergisi, özel işlem vergisi, uluslararası ticaret ve muamelelerden alınan vergiler, damga vergisi ve harçlar toplamından oluşmaktadır.
- Vergi dışı normal gelirler; para cezaları, kişi ve kurumlardan alınan paylar, özel gelirler, çeşitli vergi dışı gelirler ve alacaklardan tahsilatların toplamından meydana gelmektedir.
- Faktör gelirleri; yıl sonu karlarından aktarmalar hariç olmak üzere döner sermaye ve benzeri kurumların karları, hazine portföyü ve iştirak gelirleri, KİT'lerden ve İDT'lerden sağlanan gelirler, faiz, ikraz ve tavizlerden elde edilen gelirler, menkul ve gayrimenkul kiralari, değerli kâğıtların satışı, kurumlar hâsılatı, devlet payları, hizmet gelirleri ve TCMB safi hasılat toplamından oluşmaktadır.
- Cari transferler (net); yeşil kart harcamaları, devlet borçları genel giderleri, faiz giderleri, görev zararları, hazine yardımları, kar amacı gütmeyen kuruluşlar ile uluslararası kuruluşlara katılma payları hariç olmak üzere yurtdışına ve hane halkına yapılan transferler, sermaye transferleri, KİT'ler ve devlet iştirakleri hariç olmak üzere borç verme, personel yedek ödeneği ve yatırımları hızlandırma fonu dışındaki yedek ödenekler, döner sermaye ve benzeri kurumların yılsonu karlarından aktarmalar ile özel gelirler hariç olmak üzere alınan bağış ve yardımlardan oluşmaktadır.

Tablo 1.4 Kamu Kesimi Genel Dengesinde Merkezi Yönetim Bütçesi

	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	
	2010*	2011**
I. Kamu Harcanabilir Geliri	83.212	91.554
II. Cari Giderler	-94.568	-106.565
III. Kamu Tasarrufu (I-II)	-11.356	-15.011
IV. Yatırımlar	-32.274	-26.046
V. Tasarruf-Yatırım Farkı (III-IV)	-43.631	-41.056
VI. Sermaye Transferleri	-547	7.564
VII. Kasa-Banka/Borçlanma	44.178	33.493
BORÇLANMA GEREĞİ	44.178	33.493

* Gerçekleşme Tahmini

** Program

Faktör gelirlerinin 2010 yılında cari fiyatlarla 18.239 milyon TL'den, 2011 yılında yüzde 20,1'lik bir düşüşle cari fiyatlarla 14.556 milyon TL düzeyinde programlanması ve cari transferlerin 2010 yılında cari fiyatlarla 134.222 milyon TL'den, yüzde 6,1'lik bir artışla 2011 yılında cari fiyatlarla 142.420 milyon TL'ye yükselmesi öngörülmektedir. Programlanan bu değişimler merkezi yönetim bütçesi (kamu) harcanabilir gelirini de etkilemektedir.

Cari transferde programlanan artışın oluşmasında; vergi performansındaki artış sonucunda, genel bütçe vergi gelirlerinden mahalli idarelere ve fonlara ayrılan paylar, kapatılan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeline kıdem tazminatı ödemeleri ve İl Özel İdarelerinin bütçelerinden karşılanan personel giderlerinin bir kısmının merkezi yönetim bütçesinden karşılanmasına yönelik olarak, mahalli idarelere yapılan hazine yardımları; referandum ve seçimlerde kullanılan sandık ve kabinlerin yenilenme giderleri; yararlanıcı öğrenci sayısının ve burs miktarının öngörülenin üzerinde artması nedeniyle burs ve harçlıklar kaleminde beklenen artış; Hazine teşvik ödemeleri; sokak aydınlatma giderleri; terörden zarar görenlere yapılan tazminat ödemeleri; tarımsal amaçlı transferler; özürülü evde bakım yardımları ve üniversite olimpiyatlarına yönelik giderlerin etkili olduğu görülmektedir.

Merkezi yönetim (kamu) harcanabilir gelirinden cari giderler çıkarıldığında, kamu tasarruf hacmine ulaşılmaktadır. 2010 yılında cari giderlerin cari fiyatlarla 94.568 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında ise yüzde 12'lik bir artışla cari fiyatlarla 106.565 milyon TL olması beklenmektedir.⁶ Cari giderleri etkileyen gelişmeler içinde kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerinde 2011 yılının birinci altı aylık döneminde yüzde 4 ve ikinci

⁶ DPT kamu kesimi genel dengesi tanımları çerçevesinde cari giderler; personel harcamaları, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, savunma harcamaları, yeşil kart hariç sağlık harcamaları, diğer mal ve hizmet giderleri ve personel yedek ödeneğinden meydana gelmektedir.

altı aylık döneminde yüzde 4 oranında artış yapılması, ilave personel istihdamı, sosyal güvenlik reformu çerçevesinde 2011 yılında Genel Sağlık Sigortası'na prim ödenmesi sayılabilir.

Merkezi yönetim bütçesi (kamu) tasarruf açığının 2010 yılında (-) 11.356 milyon TL iken, 2011 yılında (-) 15.011 milyon TL'ye yükselmesi beklenmektedir. Bununla birlikte, kamu yatırımları, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre yüzde 19,2 oranında bir azalma ile 2011 yılında 26.046 milyon TL olarak programlanmıştır. Programlanan bu değişim çerçevesinde, 2011 yılı kamu kesimi tasarruf-yatırım açığı, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 5,9 oranında bir azalma ile (-) 41.056 milyon TL olması programlanmaktadır. 2011 yılında kamu kesimi tasarruf-yatırım açığının karşılanması amacıyla sermaye transferleri 7.564 milyon TL, kasa-banka/borçlanmanın ise 33.493 milyon TL olarak programlanmıştır.⁷ Burada üzerinde durulması gerekli olan nokta; sermaye transferlerinin 2010 yılında cari fiyatlarla (-) 547 milyon TL gerçekleşmesinin beklendiği bir ortamda 2011 yılında 7.564 milyon TL olarak programlanmasıdır. Bu artışta, KÖY-DES projesine 525 milyon TL, BEL-DES projesine 100 milyon TL, SODES projesine 100 milyon TL ve TÜBİTAK Ar-Ge desteklerine 150 milyon TL'lik ilave kaynak tahsisinin belirleyici olduğu görülmektedir.

2.3. Mahalli İdareler

Mahalli idareler dengesi; il özel idareleri, belediyeler, büyükşehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idareleri ile doğal gaz ve toplu taşıma işletmeleri, belediyelerin oluşturduğu birlikler ve İller Bankası hesaplarını kapsamaktadır.

Tablo 1.5 Kamu Kesimi Genel Dengesinde Mahalli İdareler

	2010*	2011**
I. Kamu Harcanabilir Geliri	33.495	37.608
II. Cari Giderler	-26.207	-28.964
III. Kamu Tasarrufu (I-II)	7.289	8.644
IV. Yatırımlar	-13.652	-16.941
V. Tasarruf-Yatırım Farkı (III-IV)	-6.363	-8.297
VI. Sermaye Transferleri	3.828	7.125
VII. Kasa-Banka/Borçlanma	2.535	1.172
BORÇLANMA GEREĞİ	2.545	1.181

* Gerçekleşme Tahmini

** Program

⁷ Sermaye transferleri kamunun yatırımlarda kullanılmak üzere gerçekleştirdiği transferler ile ekonomide mevcut servetin kamu ile özel arasında el değiştirmesine yönelik işlemleri kapsamaktadır. Cari transferlerden farkı, gelir artırıcı değil servet artırıcı veya azaltıcı mahiyette olmasıdır. Sermaye transferleri; veraset ve intikal vergisi ve motorlu taşıtlar vergisi gibi servet üzerinden alınan vergiler ile sermaye gelirlerinin, KİT'lere ve devlet iştiraklerine verilen borçlar, yatırımları hızlandırma fonu, uluslararası kuruluşlara katılma payları ve kamulaştırma harcamaları ile netleştirilmesi ile elde edilmektedir.

Kamu kesimi genel dengesinde mahalli idareler (kamu) harcanabilir geliri; 2010 yılında cari fiyatlarla 33.495 milyon TL iken, 2011 yılında yüzde 12,2 oranında bir artışla cari fiyatlarla 37.608 milyon TL'ye yükselmektedir. Mahalli idareler (kamu) harcanabilir gelirinin 2010 yılına nazaran 2011 yılında programlanan yükselmede; elektrik ve havagazı tüketim vergisinin tekrar belediyeler tarafından tahsil edilmeye başlanması; emlak vergisinde yeniden değerlendirme sonrası ortaya çıkan yeni vergi değerleri ile ekonomik büyümenin etkisiyle genel bütçe vergi gelirlerinden mahalli idarelere aktarılan payların etkili olduğu görülmektedir.

Vergilerin 2010 yılında 25.114 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında yüzde 10,9 oranında bir artışla 27.868 milyon TL olarak programlandığı görülmektedir. Vergi dışı normal gelirlerin ise 2010 yılında 4.612 milyon TL'den, 2011 yılında yüzde 18,7 oranında bir artışla 5.478 milyon TL'ye yükselmesi; faktör gelirlerinin de 2010 yılında 7.187 milyon TL'den, 2011 yılında yüzde 11,7 oranında bir artışla 8.033 milyon TL'ye yükselmesi beklenmektedir.

Mahalli idareler (kamu) tasarruflarının hesaplanması açısından önem taşıyan cari giderlerin, 2010 yılında cari fiyatlarla 26.207 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında yüzde 10,5 oranında bir artışla cari fiyatlarla 28.964 milyon TL olarak programlanmıştır. Mahalli idareler cari giderlerinin, gelirlerdeki artıştan daha düşük programlanması, mahalli idarelerin harcanabilir gelirini artırması yanında, kamu kesimi harcanabilir geliri ile kamu kesimi borçlanma gereğini de olumlu yönde etkilemektedir.

2011 yılı kamu kesimi tasarruf-yatırım açığının karşılanması amacıyla sermaye transferleri, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 86,1 oranında bir artışla 7.125 milyon TL, kasa-banka/borçlanma ise, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 53,7 oranında bir azalışla 1.172 milyon TL olarak programlanmıştır. Özellikle, sermaye transferleri içinde diğer transferlerdeki artış dikkat çekicidir. 2010 yılında diğer transferlerin 336 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında 3.589 milyon TL olarak programlanmıştır.

Sermaye transferlerindeki artış ile kasa-banka/borçlanma dengesindeki düşüş sonucu mahalli idareler (kamu) borçlanma gereğinin, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 53,5 oranında bir azalışla 2011 yılında cari fiyatlarla 1.181 milyon TL olması programlanmaktadır. Bu programlanan azalmada; özelleştirme gelirlerinin etkisinin olacağı görülmektedir. Doğalgaz dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinden elde edilecek kaynağın bir kısmının borç ödemelerinde, kalan tutarın ise kentsel altyapı harcamalarında kullanılacağı varsayılmaktadır. Ayrıca, mali disiplini artırmaya yönelik olarak, mahalli idarelerin genel

bütçe vergi paylarından kamuya olan borçlarına mahsuben yapılacak kesinti oranı, yeni borç doğmasını engelleyecek ve borç stokunun azalmasına yardımcı olacak şekilde yapılacağı planlanmaktadır.

2.4. Döner Sermayeli İşletmeler

Döner sermayeli işletmeler tanımı içinde yer alan kurumlar iki grupta toplanmaktadır. Birinci grupta, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idarelere bağlı olarak faaliyet gösteren işletmeler yer almaktadır. İkinci grupta ise bu işletmelerin dışında kalan ve kendi özel bütçeleri olan Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Milli Piyango İdaresi ve Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü bulunmaktadır.

Kamu kesimi genel dengesinde döner sermayeli işletmelerin (kamu) harcanabilir gelirinin 2010 yılında cari fiyatlarla 1.782 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 18,2 oranında bir artış ile cari fiyatlarla 2.108 milyon TL'ye yükselmesi öngörülmektedir. Döner sermayeli işletmelerin 2010 yılında vergi ödemeleri 34 milyon TL'den, 2011 yılında 41 milyon TL'ye yükselmesi beklenirken, vergi dışı normal gelir yükümlülüklerinin 2010 yılında 287 milyon TL iken, 2011 yılında 318 milyon TL'ye yükselmesi öngörülmektedir. Faktör gelirlerinin 2010 yılında 1.814 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında 2.342 milyon TL'ye yükselmesi programlanmıştır. Kamu kesimi dengesinde, döner sermayeli işletmelerin cari giderlerinin bulunmaması nedeniyle döner sermayeli işletmelerin harcanabilir gelirlerinin tasarruflarına eşit olduğu görülmektedir. Bununla birlikte; döner sermayeli işletmelerin 2011 yılında 824 milyon TL yatırım harcaması programlandığından, döner sermayeli işletmelerin 1.284 milyon TL tasarruf-yatırım fazlası vermesi öngörülmektedir.

2.5. Sosyal Güvenlik Kuruluşları

Sosyal güvenlik kuruluşları kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve İşsizlik Sigortası Fonu yer almaktadır. Sosyal güvenlik kuruluşları gelir-gider dengesine, İŞKUR'un sadece yatırımı dâhil edilmekte olup, kamu kesimi genel dengesinde İşsizlik Sigortası Fonu dengesi ayrı bir başlıkta gösterilmektedir.

Kamu kesimi genel dengesinde sosyal güvenlik kuruluşları (kamu) harcanabilir geliri; faktör gelirleri, sosyal fonlar ve cari transferlerin toplamından oluşmaktadır. Sosyal güvenlik kuruluşlarının (kamu) harcanabilir gelirleri 2010 yılında cari fiyatlarla 173 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 77,4 oranında bir artışla cari fiyatlarla 307 milyon TL olarak programlanmıştır. Faktör

gelirlerinin 2010 yılında 1.441 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında 1.952 milyon TL olarak programlanmıştır. Sosyal fon ödemeleri, emekli aylıklarında yapılan artışların da etkisiyle 2010 yılında 29.450 milyon TL iken, 2011 yılında 32.249 milyon TL olarak öngörülmektedir. Devredilen SSK ve Devredilen Bağ-Kur emeklileri açısından, 2011 yılı Ocak ayında yüzde 4'e tekabül eden artış miktarı 60 TL'nin altında olan emekli aylıklarının 60 TL, diğer emekli aylıklarının yüzde 4; Temmuz ayında ise tüm emekli aylıklarının yüzde 4 oranında artırılması öngörülmüştür.

2010 yılında sosyal güvenlik kuruluşlarının toplam gelirlerinin 90.504 milyon TL, toplam giderlerinin 118.687 milyon TL ve gelir-gider açığının 28.183 milyon TL gerçekleşmesi beklenmektedir. GSYH'ye oran olarak gelirlerin yüzde 8,24, giderlerin yüzde 10,8 ve açığın ise yüzde 2,56 gerçekleşmesi beklenmektedir. 2011 yılında sosyal güvenlik kuruluşlarının toplam gelirlerinin, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 14 oranında bir artışla 103.230 milyon TL, toplam giderlerinin, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 12,7 oranında bir artışla 133.835 milyon TL ve gelir-gider açığının ise, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 8,5 oranında bir artışla 30.605 milyon TL olması öngörülmüştür. GSYH'ye oran olarak gelirlerin yüzde 8,5, giderlerin yüzde 11,02 ve açığın yüzde 2,52 olması programlanmıştır. Cari transferlerin (merkezi yönetim bütçesinden yapılan transferler), 2010 yılında 28.183 milyon TL iken, 2011 yılında 30.605 milyon TL olarak programlanmıştır.⁸ Kamu kesimi dengesinde, sosyal güvenlik kuruluşlarının harcanabilir gelirlerinin tasarruflarına ve tasarrufların da yapılacak yatırımlarına denk olduğu görülmektedir.

2.6. İşsizlik Sigortası Fonu

Kamu kesimi genel dengesinde işsizlik sigortası (kamu) harcanabilir geliri; faktör gelirleri, sosyal fonlar ve cari transferlerin toplamından oluşmaktadır. İşsizlik sigortasının 2011 yılında (kamu) harcanabilir geliri 7.120 milyon TL olarak programlanmıştır. Faktör gelirleri 2010 yılında 1.378 milyon TL iken, 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 130 oranında bir artışla 3.170 milyon TL, sosyal fonlar 2010 yılında 1.925 milyon TL iken, 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 33,4 oranında bir artışla 2.568 milyon TL, cari transferler 2010 yılında 1.162 milyon TL iken, 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 18,9 oranında bir artışla 1.382

⁸ Bu transferlere; faturalı ödemeler, ek karşılıklar, emeklilere yapılan ek ödeme dâhil olup, 2009 yılından itibaren hizmet akdiyle çalışanlar için 5 puan prim indirimi ve özürülü prim indiriminden kaynaklanan transferler de dâhildir.

milyon TL olarak programlanmıştır. Kamu kesimi dengesinde, işsizlik sigortasının harcanabilir gelirleri tasarruflarına eşit olduğu ve yatırımların olmadığı göz önünde bulundurulduğunda tasarrufların tamamının kasa-banka/borçlanma kalemini oluşturduğu görülmektedir.

2011 yılında İşsizlik Sigortası Fonunun prim gelirinin 4.145 milyon TL, faiz gelirinin 4.075 ve Fona yapılan devlet katkısının ise 1.382 milyon TL olmak üzere Fonun toplam gelirinin 9.716 milyon TL olarak gerçekleşmesi programlanmaktadır. Sigorta giderleri ile diğer giderler kaleminde yer alan merkezi yönetim bütçesine transfer⁹, kısa çalışma ödeneği ve diğer giderlerin toplamından oluşan Fonun giderleri 2011 yılında 2.596 milyon TL olarak programlanmıştır. 11/8/2009 tarih ve 5921 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca, 2011 yılında Fonun faiz gelirinin yüzde 25'ine tekabül eden 1.019 milyon TL'lik kısmının Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki projelerin finansmanında kullanılmak üzere merkezi yönetim bütçesine aktarılacağı öngörülmüştür. Ayrıca, 12 milyon TL tutarında kısa çalışma¹⁰ ödeneği harcaması yapılması beklenmektedir. Sonuç olarak, 2011 yılında toplam Fon varlığının 53.686 milyon TL'ye, GSYH içindeki payının ise yüzde 4,42'ye ulaşması beklenmektedir.

2.7. Fonlar

Fon dengesi kapsamı, bütçe içi Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) ile bütçe dışı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu (SYDTF), Savunma Sanayii Destekleme Fonu (SSDF) ve Özelleştirme Fonundan meydana gelmektedir.

Kamu kesimi genel dengesinde fonların (kamu) harcanabilir geliri; 2010 yılında cari fiyatlarla 2.242 milyon TL iken, 2011 yılında cari fiyatlarla 2.627 milyon TL'ye yükselmektedir. Vergi gelirlerinin 2010 yılında 4.026 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında 4.560 milyon TL olarak programlandığı görülmektedir. Vergi dışı normal gelirler 2010 yılında 300 milyon TL'den, 2011 yılında 325 milyon TL'ye yükselirken, faktör gelirleri 2010 yılında 2 milyon TL iken 2011 yılında (-) 16 milyon TL'ye azalması öngörülmektedir. Cari transferlerin (net) 2010 yılında 2.087 milyon TL'den, 2011 yılında 2.242 milyon TL'ye yükselmesi programlanmıştır.

⁹ Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlar için merkezi yönetim bütçesine yapılacak transfer rakamı bu kaleme gösterilmektedir.

¹⁰ Kısa çalışma; en az dört hafta en fazla üç ay süreyle işyerinde uygulanan haftalık çalışma süresinin geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılarak uygulanmasını ifade eder.

Fonlar (kamu) harcanabilir gelirinden cari giderler çıkarıldığında, fonların (kamu) tasarruf hacmine ulaşılmaktadır. Cari giderlerin 2010 yılında cari fiyatlarla 2.111 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında cari fiyatlarla 2.221 milyon TL olarak programlandığı görülmektedir. Bu çerçevede, fonların (kamu) tasarruflarının 2010 yılında cari fiyatlarla 131 milyon TL iken, 2011 yılında 406 milyon TL'ye yükseleceği beklenmektedir. Bununla birlikte, fonlarda (kamu) yatırım harcaması görülmediğinden 2011 yılında cari fiyatlarla tasarruf-yatırım fazlası 406 milyon TL olarak kabul edilmektedir. 2011 yılında fonların sermaye transferlerinde 330 milyon TL, kasa-banka/borçlanmanın ise 736 milyon TL fazla vermesi programlanmıştır.

2.8. Kamu İktisadi Teşebbüsleri

Özelleştirme kapsamında izlenen kuruluşlar dâhil KİT'lerin 2010 yılında harcanabilir gelirinin 6.225 milyon TL gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 6,1 oranında bir azalışla 5.843 milyon TL olarak programlanmıştır. Faktör gelirleri 2010 yılında 6.906 milyon TL iken, 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 32,5 oranında bir azalışla 4.656 milyon TL olarak öngörülmektedir. KİT'lerin cari giderlerine kamu kesimi genel dengesinde yer verilmediğinden, tasarrufları harcanabilir gelirlerine eşit olmaktadır. KİT'lerin yatırım harcamaları 2010 yılında 5.633 milyon TL iken, 2011 yılında, bir önceki yıl gerçekleşme tahminine göre, yüzde 27 oranında bir artışla 7.158 milyon TL olarak programlanmıştır. Böylece, KİT'lerin 2010 yılında 593 milyon TL olan tasarruf-yatırım fazlasının, 2011 yılında 1.315 milyon TL tasarruf-yatırım açığına dönüşmesi beklenmektedir. Sermaye transferleri çerçevesinde; 2010 yılında diğer transferlerin 4.485 milyon TL ve kamulaştırma/sabit değer artışlarının (-) 842 milyon TL olarak gerçekleşmesi tahmin edilirken, 2011 yılında diğer transferlerin 3.365 milyon TL'ye düşmesi ve kamulaştırma/sabit değer artışlarının (-) 475 milyon TL'ye yükselmesinin programlandığı görülmektedir. Kasa-banka/borçlanma kaleminin ise 2011 yılı sonu itibarıyla 1.576 milyon TL fazla vermesi programlanmaktadır.

3. 2011 MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISININ ANALİZİ¹¹

3.1. Tasarı ve Gerekçesi Üzerinde Yapılan Analizler

3.1.1. Merkezi Yönetim Bütçesi

3.1.1.1. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin Özellikleri

Milli Bütçe Tahmin Raporunda 2011 Yılı Programının temel amacının; ülkemizin refah seviyesinin artırılması nihai hedefi doğrultusunda; büyümeye istikrar kazandırılması, istihdamın artırılması, kamu dengelerinin iyileştirilmesi ve fiyat istikrarının sağlanması olduğu belirtilmektedir. Program döneminde GSYH'nin yüzde 4,5, toplam yurtiçi talebin sabit fiyatlarla yüzde 5,4 ve toplam sabit sermaye yatırımlarının ise yüzde 5,6 artacağı öngörülmektedir. Ayrıca, 2011 yılında toplam tüketimin sabit fiyatlarla yüzde 4,5 artması, kamu tüketiminin yüzde 5,6 ve özel tüketimin yüzde 4,4 artacağı öngörülmüştür.

2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi ve gerekçesi incelendiğinde bütçe ödeneklerinin; büyümeye istikrar kazandırılması, istihdamın artırılması ve kamu dengelerinin iyileştirilmesi başta olmak üzere, aşağıda belirtilen hedeflerin gerçekleştirilmesinin sağlanması amacıyla; Orta Vadeli Programda ve Orta Vadeli Mali Planda belirlenen politika, hedef ve öncelikler ile idarelerin geçmiş yıllar harcama eğilimleri, yürüttükleri önemli faaliyet ve projeler dikkate alınarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi;

- Makroekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi, ekonominin dışsal şoklara karşı dayanıklılığının artırılması, para ve maliye politikalarını uyumlaştırarak enflasyonla mücadele politikasının desteklenmesi,
- Mali disiplin anlayışına uygun olarak kaynakların belirlenmiş temel politika öncelikleri doğrultusunda tahsisinin ve kamu harcamalarının kalitesinin artırılmasının sağlanması,
- Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesinin ve kullanılmasının temin edilmesi, bütçe harcamalarının sağlam gelir kaynaklarıyla karşılanması ve kaynak-harcama dengesinin göz önünde bulundurulması,
- Eğitim, sağlık ve sosyal nitelikli harcamalar ile büyümeyi ve istihdamı destekleyen harcamalara ve bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik harcamalara daha fazla kaynak sağlanması,
- Yatırıma ayrılan kaynakların yüksek öncelikli ekonomik ve sosyal yatırımlara ve kısa sürede sonuç alınabilecek projelere yönlendirilmesi,

¹¹ Bu bölüm, Yıllık Program(2011), Orta Vadeli Program(2011-2013), Orta Vadeli Mali Plan(2011-2013) ve 2011 yılı Bütçe Gerekçesinden faydalanılarak hazırlanmıştır.

- Rekabet edebilirliği ve verimliliği artırıcı, üretimi teşvik edici, aynı zamanda gelir ve fiyat istikrarını sağlamaya yönelik bir tarımsal destekleme politikasının oluşturulması ve kırsal kesimin alt yapısının güçlendirilmesi, hedefleri doğrultusunda hazırlanmıştır.

Tasarıda ayrıca;

- Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe inisiyatiflerinin artırılması amacıyla aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin yüzde 20'sine kadar bütçe içi aktarma yapabilmeleri,
- 2011 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer almayan projelere harcama yapılmaması, taşıt alımının sadece çok acil ve zorunlu hallerde ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılabilmesi,
- Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) ödeneklerinin ilgili idarelere tahakkuk ettirmek suretiyle kullanılması, bu yardımların haczedilememesi ve bunlara ihtiyati tedbir konulamaması,
- Belediyelerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (BELDES) ödeneklerinin İller Bankası aracılığıyla içme suyu ve atık su projelerinin gerçekleştirilmesi amacıyla kullanılması,
- 2011 yılı içinde, 4749 sayılı Kamu Finansmanı Ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna göre sağlanacak garantili imkan ve dış borcun ikraz limitinin 3 milyar ABD Dolarını aşmaması ve 2011 yılı bütçesi ile belirlenen genel bütçe başlangıç ödeneklerinin yüzde 1'ine kadar ikrazen özel tertip devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilmesi,
- 190 sayılı KHK kapsamındaki kamu idarelerinde 2010 yılında emeklilik, ölüm, istifa veya nakil yoluyla ayrılanların yüzde ellisini geçmeyecek şekilde açıktan veya nakil suretiyle atama yapılabilmesi, bu sınırlar içerisinde memur ihtiyacını karşılayamayacak idarelerden yükseköğretim kurumları için 4.000, diğerleri için ilave 21.000 adet atama izni verilmesi,
- Yükseköğretim kurumlarının, öğretim üyesi dışındaki boş öğretim elemanı kadrolarına, emeklilik, ölüm, istifa, nakil, eğitimin tamamlanması veya başarısızlık sonucu kurumlarından ayrılan öğretim elemanı sayısının yüzde ellisini, araştırma görevlilerinin yüzde yüzünü geçmemek üzere açıktan veya yükseköğretim kurumları ile diğer idarelerden naklen atama yapılabilmesi ve bu sınırlar içinde öğretim elemanı ihtiyacını karşılayamayacak söz konusu yükseköğretim kurumları için 3500 adedinin yurtiçinde

öğretim elemanı yetiştirmek amacıyla kullanılması kaydıyla ilave 8.000 adet atama izni verilmesi, öngörülmektedir.

3.1.1.2. Merkezi Yönetim Bütçesi Gelir ve Gider Tahminleri

2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi gelir ve giderleri tahmin edilirken;

- GSYH'nin yüzde 4,5 büyüyerek, 1.214.852.000.000 TL olarak gerçekleşeceği,
- GSYH deflatörünün yüzde 5,8 olacağı,
- Yıl sonunda TÜFE'nin yüzde 5,3 olacağı,
- İhracatın 127, ithalatın ise 199,5 milyar ABD Doları olacağı, varsayılmıştır.

Bütçe giderleri belirlenirken; Orta Vadeli Programda ve Orta Vadeli Mali Planda belirlenen politika hedef ve öncelikleri ve Orta Vadeli Programda yer alan makroekonomik göstergeler ile idarelerin geçmiş yıllar harcama eğilimleri, yürüttükleri önemli faaliyet ve projeler dikkate alınmıştır.

Genel bütçe gelirleri tahmin edilirken; Orta Vadeli Programda ve Orta Vadeli Mali Planda belirlenen politika hedef ve öncelikleri, büyüme, dış ticaret hacmi, döviz kuru ile üretim-tüketim ve enflasyon tahminleri, vergi sistemimizin gelir esnekliği, bütçe giderleri ile ilgili büyüklükler, yürürlükteki mevzuat ve alınacak tedbirler göz önünde bulundurulmuştur.

5018 sayılı Kanununun 2 ve 18'inci maddelerine uygun olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay ile Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların ödenek tekliflerine aynen yer verilmiş, genel bütçe gelir tahmini Maliye Bakanlığı tarafından yapılmış, özel bütçeli kuruluşlar ile düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri ise söz konusu kurumlar tarafından yapılan gelir tahminleri esas alınarak belirlenmiştir.

3.1.1.3. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri

a) Giderler: 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe giderleri; hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar dahil 335.096.375.830 TL, hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar hariç 312.519.107.330 TL'dir. Gelirden ayrılan paylar ve hazine yardımları hariç bütçe giderlerinin, 2011 yılı Programında öngörülen GSYH'ye oranı ise yüzde 25,72'dir.

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe giderlerinde (hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar hariç) 2010 yılı başlangıç ödeneklerine göre yüzde 8,9; 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre ise yüzde 5,2 oranında artış öngörülmüştür.

Ekonomik sınıflandırmaya göre bütçe ödenekleri içerisinde en büyük pay sırasıyla cari transferlere, personel giderlerine ve faiz giderlerine aittir. Tablo 1.6'da Merkezi Yönetim Bütçesinin hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar hariç ödenek dağılımı verilmektedir.

Tablo 1.6 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçesi Ödenekleri

Ödenek Türü	Ödenek Miktarı (TL)	Merkezi Yönetim Bütçesi İçerisindeki Payı (%)	GSYH'ye oranı (%)*
Personel giderleri	72.298.992.500	23,13	5,95
Sos. güv. dev. primi gid.	12.737.108.000	4,08	1,05
Mal ve hizmet alım gid.	30.048.964.330	9,62	2,47
Faiz giderleri	47.500.030.000	15,20	3,91
Cari transferler**	115.778.044.000	37,05	9,53
Sermaye giderleri	21.695.331.000	6,94	1,79
Sermaye transferleri**	4.300.324.000	1,38	0,35
Borç vermeler	6.436.414.000	2,06	0,53
Yedek ödenekler	1.723.899.500	0,55	0,14
Toplam	312.519.107.330	100,00	25,72

*2011 Yılı Programında GSYH 1.214.852.000.000 TL olarak öngörülmüştür. Tabloda bu rakam esas alınmıştır.

** Hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar hariç

Merkezi Yönetim Bütçesinden en büyük payı alan cari transferlerin yarısından fazlası (62 milyar 434 milyon TL) sosyal güvenlik sistemine ayrılmıştır. Bu miktarın 30,6 milyar TL'si Sosyal Güvenlik Kurumlarına açık finansmanı için transfer edilecektir. Ayrıca, gelirden ayrılan paylar karşılığında öngörülen 28 milyar 662 milyon TL ödeneğin, 23 milyar 678 milyon TL'si mahalli idarelere ve 4 milyar 662 milyon TL'si fonlara transfer edilecektir.

Merkezi Yönetim Bütçesinden tarımsal desteklemeye 6 milyar TL ödenek ayrılmıştır. KİT görev zararları için bütçeden ayrılan pay 3 milyar 119 milyon TL olup toplam görev zararı ödeneği ise 5 milyar 45 milyon TL'dir.

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinden, sermaye giderleri ve sermaye transferleri ile yatırımları hızlandırma ve doğal afet giderlerini karşılama ödeneği dâhil yatırımlara ayrılan toplam ödenek 26 milyar 346 milyon TL olup, bu tutar bütçenin yüzde 8,4'üne karşılık gelmektedir.

Ulusal ve uluslararası para piyasalarındaki hareketlilikler de dikkate alınarak faiz harcamaları için 47 milyar 500 milyon TL ödenek öngörülmüş olup, bu tutar bütçenin yüzde 15,2'sine karşılık gelmektedir.

Tablo 1.7'de hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar hariç Merkezi Yönetim Bütçe ödeneklerinin fonksiyonel dağılımı verilmektedir.

Tablo 1.7 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçesi Ödenekleri

Fonksiyon Türü	Ödenek Miktarı (TL)	Bütçe İçerisindeki Payı (%)	GSYH'ye oranı (%)*
Genel Kamu Hizmetleri**	95.995.502.796	30,72	7,90
Savunma Hizmetleri	17.008.298.940	5,44	1,40
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hiz.	20.991.535.334	6,72	1,73
Ekonomik İşler ve Hizmetler**	35.867.421.130	11,48	2,95
Çevre Koruma Hizmetleri	395.245.200	0,13	0,03
İskan ve Toplum Refahı Hizm.	4.745.143.200	1,52	0,39
Sağlık Hizmetleri	18.463.975.030	5,91	1,52
Dinlenme Kültür ve Din Hizm.	5.477.871.400	1,75	0,45
Eğitim Hizmetleri	45.645.498.300	14,61	3,76
Sos. GÜv. ve Sos. Yard. Hizm.	67.928.616.000	21,74	5,59
Toplam	312.519.107.330	100,00	25,72

*2011 Yılı Programında GSYH 1.214.852.000.000 TL olarak öngörülmüştür. Tabloda bu rakam esas alınmıştır.

** Hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar hariç

Fonksiyonlar itibarıyla bakıldığında; bütçeden en büyük payı sırasıyla genel kamu hizmetleri, sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri ile eğitim hizmetlerinin aldığı görülmektedir. Bunların bütçe içerisindeki payı sırasıyla yüzde (30,72), (21,74) ve (14,61)'dir. Bütçe içerisinde en az ödenek ise çevre koruma hizmetlerine ayrılmıştır. Çevre koruma hizmetlerinin bütçe içerisindeki payı yüzde 0,13'tür.

b) Gelirler: 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe gelirleri red ve iadeler düşüldükten sonra 279 milyar 26 milyon TL'dir. Bu miktarın 272 milyar 751 milyon TL'si Genel Bütçe net gelirleri, 5 milyar 484 milyon TL'si Özel Bütçe öz gelirleri, 791 milyon TL'si Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların gelirden ayrılan paylar düşüldükten sonra kalan net öz gelirlerinden oluşmaktadır.

Genel Bütçe brüt geliri 292 milyar 169 milyon TL olup, 19 milyar 418 milyon TL tutarındaki red ve iadeler düşüldükten sonra genel bütçe net geliri 272 milyar 751 milyon TL'dir. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların 2011 yılı gelir tahminleri 1 milyar 892 milyon TL olup, bu miktarın 1 milyar 101 milyon lirası genel bütçeye aktarılmaktadır. Ayrıca, özel bütçeli kuruluşlara 21 milyar 476 milyon TL Hazine yardımı yapılması öngörülmektedir.

c) Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi: 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi; hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar hariç 312.519.107.330 TL gider, red ve iadeler hariç 279.026.426.000 TL gelir olmak üzere 33.492.681.330 TL açıkla bağlanmıştır. Bütçe açığının GSYH'ye oranı yüzde 2,8'dir. Buna karşın, 47 milyar 500 milyon TL tutarındaki faiz ödemeleri düşüldükten sonra hesaplanan 14 milyar 7 milyon TL faiz dışı fazlanın, GSYH'ye oranının yüzde 1,2 düzeyinde olması öngörülmüştür.

d) 2012-2013 Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri: 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi giderleri; hazine yardımı ve düzenleyici ve denetleyici kurumların gelir fazlaları hariç 339 milyar 317 milyon TL, bütçe geliri 307 milyar 56 milyon TL, bütçe açığı ise 32 milyar 261 milyon TL olarak öngörülmüştür. 2012 yılı bütçesinin faiz dışı fazla öngörüsü ise 20 milyar 239 milyon TL'dir.

2013 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi giderleri; hazine yardımı ve düzenleyici ve denetleyici kurumların gelir fazlaları hariç 359 milyar 103 milyon TL, bütçe geliri 334 milyar 743 milyon TL, bütçe açığı ise 24 milyar 359 milyon TL olarak öngörülmüştür. Ayrıca, 2013 yılı bütçesinin 25 milyar 641 milyon TL faiz dışı fazla vermesi öngörülmektedir.

3.1.2. Genel Bütçeli İdareler

Genel bütçeli kamu idarelerine; özel bütçeli kamu idarelerine transfer edilecek 21 milyar 476 milyon TL tutarındaki Hazine yardımı dahil toplam 306.595.178.330 TL ödenek tahsis edilmiştir. Genel bütçeli kamu idarelerinin hazine yardımları hariç bütçe toplamı 285.118.949.830 TL olup, bu tutar hazine yardımları ve gelirden ayrılan pay hariç (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerdeki kurumların bütçelerinin toplamı olan 312.519.107.330 TL'ye oranı yüzde 91,23'tür.

3.1.2.1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları

Aşağıda, ekonomik sınıflandırmaya göre genel bütçe ödenekleri ile bu ödeneklerin Hazine yardımları hariç genel bütçe toplamı olan 285.118.949.830 TL'ye oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.8 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Genel Bütçe Ödenekleri

Ödenek Türü	Ödenek Miktarı (TL)	Genel Bütçe İçerisindeki Payı (%)
Personel giderleri	63.664.097.900	22,33
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	11.209.907.000	3,93
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.635.360.930	8,99
Faiz Giderleri	47.500.000.000	16,66
Cari Transferler (Hazine Yardımı Hariç)	113.405.680.500	39,77
Sermaye Giderleri	14.276.523.000	5,01
Sermaye Transferleri(Hazine Yardımı Hariç)	3.174.086.000	1,11
Borç Vermeler	4.529.395.000	1,59
Yedek Ödenekler	1.723.899.500	0,60
Toplam	285.118.949.830	100,00

Cari transfer niteliğindeki Hazine yardımı 14 milyar 328 milyon TL, sermaye transferi niteliğindeki Hazine yardımı ise 7 milyar 148 milyon TL'dir. Buna göre Hazine yardımı dahil cari transferler 127 milyar 734 milyon TL ve Hazine yardımı dahil sermaye transferleri 10 milyar 322 milyon TL'dir

3.1.2.2. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları

Aşağıda, fonksiyonel sınıflandırmaya göre genel bütçe ödenekleri ile bu ödeneklerin Hazine yardımı hariç genel bütçe toplamı olan 285.118.949.830 TL'ye oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.9 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Genel Bütçe Ödenekleri

Ödenek Türü	Ödenek Miktarı (TL)	Genel Bütçe Ödenekleri İçerisindeki Payı (%)
Genel Kamu Hizmetleri (Hazine Yardımı Hariç)	92.184.061.066	32,33
Savunma Hizmetleri	16.973.473.440	5,95
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	19.907.722.484	6,98
Ekonomik İşler ve Hizmetler	28.060.762.810	9,84
Çevre Koruma Hizmetleri	361.076.000	0,13
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	4.680.993.200	1,64
Sağlık Hizmetleri	17.426.908.030	6,11
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	4.174.573.900	1,46
Eğitim Hizmetleri	33.467.848.900	11,74
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	67.881.530.000	23,81
Toplam	285.118.949.830	100,00

Genel kamu hizmetlerinden yapılan hazine yardımı 21.476.228.500 TL'dir. Buna göre: hazine yardımı dahil genel kamu hizmetleri 113.660.289.566 TL'dir.

3.1.2.3. Ödenekler İtibarıyla Değerlendirme

Genel bütçe ödeneği içinde, en fazla ödenek tahsis edilen ilk beş idare aşağıda sıralanmıştır.

KURUMLAR	Ödenek Miktarı (TL)	Genel Bütçe İçindeki Payı (%)
MALİYE BAKANLIĞI	72.182.862.900	23,5%
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	59.815.893.000	19,5%
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	35.853.699.000	11,7%
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	34.112.163.000	11,1%
SAĞLIK BAKANLIĞI	17.241.263.630	5,6%
TOPLAM	219.205.881.530	71,5%

Ekonomik sınıflandırmaya göre genel bütçe ödeneği içinde:

- Maliye Bakanlığına tahsis edilen ödeneğin, 66.013.988.400 TL'lik tutarı cari transferler olup, bu tutar Bakanlık bütçesinin yüzde 91'ine karşılık gelmektedir. Cari transferler içerisinde ise en büyük pay sırasıyla 28.647.334.000 TL ile gelirden ayrılan paylar ve 26.329.662.400 TL ile Hazine yardımlarına ayrılmıştır. Görev zararları ödeneği ise 10.701.000.000 TL'dir.

- Hazine Müsteşarlığına tahsis edilen ödeneğin 47.500.000.000 TL'lik kısmı faiz giderleri için öngörülmüş olup bu tutar Müsteşarlığın bütçesinin yüzde 79'una karşılık gelmektedir.

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına en fazla tahsis edilen ödenek 35.623.229.000 TL ile cari transferlerdir. Bu oran Bakanlığın toplam bütçesinin yüzde 99'una karşılık gelmektedir.

- Milli Eğitim Bakanlığına tahsis edilen ödeneklerin, 24.609.049.000 TL'lik kısmı personel giderleridir. Bu oran Bakanlık bütçesinin yüzde 72'sini oluşturmaktadır.

- Sağlık Bakanlığına tahsis edilen ödeneklerin, 8.679.001.630 TL'lik kısmı mal ve hizmet alım giderleri, 6.128.609.000 TL'lik kısmı ise personel giderleri olup, bu tutarlar sırasıyla Bakanlık bütçesinin yüzde 50 ve 36'sına karşılık gelmektedir.

- Milli Savunma Bakanlığı son yıllarda en fazla ödeneğe sahip ilk beş idare içerisinde olmasına rağmen 2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçesinden en fazla ödenek alan ilk beş idare içerisinde yer almamaktadır.

3.1.2.4. 2012 ve 2013 Yılları Ödenek Tahminleri

Genel bütçeli kamu idarelerinin; özel bütçeli idarelere transfer edilecek 22 milyar 950 milyon TL'lik Hazine yardımı hariç 2012 yılı ödenek toplamı 310 milyar 229 TL olarak tahmin edilmektedir.

Genel bütçeli kamu idarelerinin 2013 yılı ödenek toplamı ise özel bütçeli idarelere transfer edilecek 25 milyar 240 milyon TL hariç 327 milyar 423 milyon TL olarak tahmin edilmektedir.

Bu çerçevede 2012 ve 2013 yıllarında bir önceki yıllara göre sırasıyla yüzde 8,8 ve 5,5 oranlarında artış tahmin edilmektedir.

3.1.3. Özel Bütçeli İdareler

2011 yılında özel bütçeli kamu idarelerine toplam 26.598.692.500 TL ödenek tahsis edilmiştir. Söz konusu ödeneğin, Hazine yardımları hariç Merkezi Yönetim Bütçesi toplamı olan 313.620.147.330 TL içerisindeki payı, yüzde 8,5'e tekabül etmektedir.

3.1.3.1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları

Aşağıda, ekonomik sınıflandırmaya göre yükseköğretim kurumlarına tahsis edilen 11.503.927.500 TL'lik ödeneğin dağılımı ve bu ödeneklerin yükseköğretim kurumlarına tahsis edilen ödenek toplamı içindeki oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.10 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Yükseköğretim Kurumlarına Tahsis Edilen Ödeneğin Dağılımı

Ödenek Türü	Ödenek Miktarı (TL)	Yükseköğretim Kurumları Ödenekleri İçerisindeki Payı (%)
Personel Giderleri	5.838.952.000	50,8
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Dev. Primi Gid.	1.032.527.000	9,0
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.576.618.000	13,7
Faiz Giderleri	0	0,0
Cari Transferler	689.498.500	6,0
Sermaye Giderleri	2.366.332.000	20,6
Sermaye Transferleri	0	0,0
Borç Vermeler	0	0,0
Yedek Ödenekler	0	0,0
Toplam	11.503.927.500	100,0

Aşağıda, ekonomik sınıflandırmaya göre özel bütçeli diğer idarelere tahsis edilen 15.094.765.000 TL'lik ödenenin dağılımı ve bu ödeneklerin özel bütçeli diğer idarelere tahsis edilen toplam ödenek içindeki oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.11 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Özel Bütçeli Diğer İdarelere Tahsis Edilen Ödeneklerin Dağılımı

Ödenek Türü	Ödenek Miktarı (TL)	Özel Bütçeli Diğer İdareler Ödenekleri İçerisindeki Payı (%)
Personel giderleri	2.519.789.000	16,7
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Dev. Primi Gid.	468.990.000	3,1
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.588.956.000	17,2
Faiz Giderleri	0	0,0
Cari Transferler	1.640.137.000	10,9
Sermaye Giderleri	4.843.636.000	32,1
Sermaye Transferleri	1.126.238.000	7,5
Borç Vermeler	1.907.019.000	12,6
Yedek Ödenekler	0	0,0
Toplam	15.094.765.000	100,0

3.1.3.2. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları

Aşağıda, fonksiyonel sınıflandırmaya göre yükseköğretim kurumlarına tahsis edilen 11.503.927.500 TL'lik ödeneğin dağılımı ve bu ödeneklerin yükseköğretim kurumlarına tahsis edilen ödenek toplamı içindeki oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.12 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Yükseköğretim Kurumlarına Tahsis Edilen Ödeneklerin Dağılımı

Ödenek Türü	Ödenek Miktarı (TL)	Yükseköğretim Kurumları Ödenekleri İçerisindeki Payı (%)
Genel Kamu Hizmetleri	1.557.657.550	13,5
Savunma Hizmetleri	8.005.000	0,1
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	219.833.350	1,9
Ekonomik İşler ve Hizmetler	0	0,0
Çevre Koruma Hizmetleri	0	0,0
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	0	0,0
Sağlık Hizmetleri	929.229.400	8,1
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	118.645.100	1,0
Eğitim Hizmetleri	8.670.557.100	75,4
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hiz.	0	0,0
Toplam	11.503.927.500	100,0

Aşağıda, fonksiyonel sınıflandırmaya göre özel bütçeli diğer idarelere tahsis edilen 15.094.765.000 TL'lik ödeneğin dağılımı ve bu ödeneklerin özel bütçeli diğer idarelere tahsis edilen toplam ödenek içindeki oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.13 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Özel Bütçeli Diğer İdarelere Tahsis Edilen Ödeneklerin Dağılımı

Fonksiyon Türü	Ödenek Miktarı (TL)	Özel Bütçeli Diğer İdareler Ödenekleri İçerisindeki Payı (%)
Genel Kamu Hizmetleri	1.974.725.980	13,1
Savunma Hizmetleri	25.540.500	0,2
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	825.986.500	5,5
Ekonomik İşler ve Hizmetler	7.358.855.020	48,8
Çevre Koruma Hizmetleri	34.169.200	0,2
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	64.150.000	0,4
Sağlık Hizmetleri	107.837.600	0,7
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	1.149.321.900	7,6
Eğitim Hizmetleri	3.507.092.300	23,2
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizm.	47.086.000	0,3
Toplam	15.094.765.000	100,0

3.1.3.3. Ödenekler İtibariyle Değerlendirme

Aşağıda yükseköğretim kurumları içerisinde en fazla ödeneye sahip ilk beş kuruluş, ödenekleri ve bu ödeneklerin yükseköğretim kurumları bütçesi toplamı olan 11.503.927.500 TL içindeki oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.14 Yükseköğretim Kurumları İçerisinde En Fazla Ödeneye Sahip Olan İlk Beş Üniversite

Üniversite	Ödenek Miktarı (TL)	Yükseköğretim Kurumları Ödenekleri İçindeki Payı (%)
İstanbul Üniversitesi	588.835.000	5,1
Hacettepe Üniversitesi	449.046.000	3,9
Ankara Üniversitesi	438.475.000	3,8
Gazi Üniversitesi	400.491.500	3,5
Ege Üniversitesi	379.865.000	3,3
Toplam	2.256.712.500	19,6

Aşağıda özel bütçeli diğer idareler arasında en fazla ödeneye sahip ilk beş kuruluş, ödenekleri ve bu ödeneklerin özel bütçeli diğer idareler bütçesi toplamı olan 15.094.765.000 TL içindeki oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.15 Özel Bütçeli Diğer İdareler İçerisinde En Fazla Ödeneye Sahip Olan İlk Beş Kuruluş

Özel Bütçeli İdare	Ödenek Miktarı (TL)	Özel Bütçeli Diğer İdareler Ödenekleri İçindeki Payı (%)
1.Karayolları Genel Müdürlüğü	5.511.382.000	36,5
2.Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü	3.368.437.000	22,3
3.Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu	1.524.715.000	10,1
4.Orman Genel Müdürlüğü	1.010.087.000	6,7
5.Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu	746.727.000	4,9
Toplam	12.161.348.000	80,6

Ekonomik sınıflandırmaya göre bu kuruluşların ödenekleri incelendiğinde; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna sermaye transferi için ayrılan 894.000.000 TL ödeneğin, diğer özel bütçeli idarelerin toplam sermaye transferi ödeneği içerisinde % 79,4'lük payla ilk sırayı aldığı anlaşılmaktadır.

3.1.3.4. 2012 ve 2013 Yılları Ödenek Tahminleri

Özel bütçeli kamu idarelerinin 2012 yılı ödenek toplamı 28 milyar 335 milyon TL olarak tahmin edilmektedir. Bu toplam ödeneğin 11 milyar 796 milyon TL'lik kısmını yükseköğretim kurumlarının, 16 milyar 539 milyon TL'lik kısmını ise diğer özel bütçeli idarelerin ödenekleri oluşturacaktır.

Özel bütçeli kamu idarelerinin 2013 yılı ödenek toplamı ise 30 milyar 926 milyon TL olarak tahmin edilmektedir. Bu toplamın 12 milyar 479 milyon TL'lik kısmı yükseköğretim kurumları için, 18 milyar 447 milyon TL'lik kısmı ise diğer özel bütçeli kamu idareleri için öngörülmektedir.

3.1.4. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısıyla Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlara toplam 1.902.505.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu ödeneğin 1.101.040.000 TL'sinin gelirden ayrılan paylar adı altında ödenekleştirilmesi ve aynı zamanda genel bütçeye Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlardan alınan paylar adı altında gelir yazılması öngörülmüştür. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların gelirden ayrılan paylar hariç ödenek toplamı olan 801.465.000 TL'nin Hazine yardımları ve gelirden ayrılan paylar hariç Merkezi Yönetim Bütçesi toplamı olan 312.519.107.330 TL'ye oranı binde 3'tür.

3.1.4.1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları

Aşağıda ekonomik sınıflandırmaya göre Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların ödenekleri ile bu ödeneklerin Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların toplam ödenekleri içerisindeki oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.16 Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Düzenleyici Ve Denetleyici Kurumların Ödenekleri

Ödenek Türü	Ödenek Miktarı (TL)	DDK Ödenekleri İçerisindeki Payı (%)
Personel giderleri	276.153.600	14,5
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Gid.	25.684.000	1,4
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	248.029.400	13,0
Faiz Giderleri	30.000	0,002
Cari Transferler	1.143.768.000	60,1
Sermaye Giderleri	208.840.000	11,0
Sermaye Transferleri	0	0,0
Borç Vermeler	0	0,0
Yedek Ödenekler	0	0,0
Toplam	1.902.505.000	100,0

3.1.4.2. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Ödeneklerin Dağılımı ve Oranları

Aşağıda fonksiyonel sınıflandırmaya göre Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların ödenekleri ile bu ödeneklerin Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların toplam ödenekleri içerisindeki oranı hesaplanmıştır.

Tablo 1.17 Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Düzenleyici Ve Denetleyici Kurumların Ödenekleri

Fonksiyon Türü	Ödenek Miktarı (TL)	DDK Ödenekleri İçerisindeki Payı (%)
Genel Kamu Hizmetleri	324.506.200	17,1
Savunma Hizmetleri	1.280.000	0,1
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	37.993.000	2,0
Ekonomik İşler ve Hizmetler	1.503.395.300	79,0
Çevre Koruma Hizmetleri	0	0,0
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	0	0,0
Sağlık Hizmetleri	0	0,0
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	35.330.500	1,9
Eğitim Hizmetleri	0	0,0
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	0	0,0
Toplam	1.902.505.000	100,0

3.1.4.3. Ödenekler İtibariyle Değerlendirme

Aşağıda Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların ödenekleri ve bu ödeneklerin Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların toplam bütçe ödenekleri içindeki payı hesaplanmıştır.

Tablo 1.18 Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Ödenekleri

Kurum ve Kurullar	Ödenek Miktarı (TL)	DDK Ödenekleri İçerisindeki Payı (%)
Radio ve Televizyon Üst Kurulu	115.000.000	6,0
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	1.283.280.000	67,5
Sermaye Piyasası Kurulu	88.168.000	4,6
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	140.000.000	7,4
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	103.595.000	5,4
Kamu İhale Kurumu	76.120.000	4,0
Rekabet Kurumu	45.750.000	2,4
Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu	50.592.000	2,7
Toplam	1.902.505.000	100,0

3.1.4.4. 2012 ve 2013 Yılları Ödenek Tahminleri

Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların 2012 yılı ödenek toplamı 2 milyar 8 milyon TL, 2013 yılı ödenek toplamı ise 2 milyar 100 milyon TL olarak tahmin edilmektedir. Bu çerçevede Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların 2012 ve 2013 yılı ödeneklerinde bir önceki yıllara göre sırasıyla yüzde 5,54 ve 4,57 oranlarında artış öngörülmektedir.

3.1.5. Gelir Bütçesi

3.1.5.1. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri:

Genel Bütçe Gelirleri (Red ve İadeler Dahil)	292.168.879.000 TL
Özel Bütçe Öz Gelirleri	5.484.035.000 TL
<i>Yüksek Öğretim Kurumları</i>	1.363.761.000 TL
<i>Özel Bütçeli Diğer İdareler</i>	4.120.274.000 TL
DDK Öz Gelirleri (Gelirden Ayrılan Paylar Hariç)	791.465.000 TL
TOPLAM BÜTÇE GELİRİ	298.444.379.000 TL
<i>Red ve İadeler (-)</i>	19.417.953.000 TL
TOPLAM BÜTÇE NET GELİRLERİ	279.026.426.000 TL

Bütçe gelirleri içinde en büyük payı (vergi gelirlerinden red ve iadeler hariç);232.219.814.000 TL ile vergi gelirleri oluşturmaktadır. 2011 yılı toplam bütçe net gelirlerinde 2010 yılı bütçe net gelirleri tahminine göre yüzde 17,8; 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre ise yüzde 10,4 oranında artış öngörülmektedir. Vergi gelirlerinde (red ve iadeler hariç) ise 2011 yılında 2010 yılı bütçe tahminine göre yüzde 10,49 oranında bir artış öngörülmektedir.

3.1.5.2. Genel Bütçe Gelirleri

Vergi Gelirleri	250.769.413.000 TL
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.344.410.000 TL
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.239.414.000 TL
Diğer Gelirler	22.560.140.000 TL
Sermaye Gelirleri	10.037.551.000 TL
Alacaklardan Tahsilatlar	217.951.000 TL
<i>Red ve İadeler</i>	19.417.953.000 TL
Toplam Gelirler (NET)	272.750.926.000 TL

Red ve iadelerin 18.549.609.000 TL'lik kısmı vergi gelirlerinden yapılmaktadır. Bu tutarın 14.259.622.000 TL'lik kısmı ise Dahilde Alınan KDV'den yapılmaktadır.

Tablo 1.19 Vergi Ve Benzeri Gelirlerin Dağılımı (Red Ve İadeler Hariç)

	Hasılat Tahmini	Toplam Vergi Gelirleri İçindeki Oranı (%)
Gelir Vergisi	47.345.847.000	20,4
Kurumlar Vergisi	23.149.199.000	10,0
Veraset ve İntikal Vergisi	217.943.000	0,1
Motorlu Taşıtlar Vergisi	5.905.636.000	2,5
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	26.829.971.000	11,6
Özel Tüketim Vergisi	61.145.524.000	26,3
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	4.278.421.000	1,8
Şans Oyunları Vergisi	460.298.000	0,2
Özel İletişim Vergisi	4.472.521.000	1,9
Gümrük Vergileri	3.653.194.000	1,6
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	41.039.593.000	17,7
Diğer Dış Ticaret Gelirleri	73.825.000	0,03
Damga Vergisi	5.740.441.000	2,5
Harçlar	7.837.254.000	3,4
Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	70.137.000	0,03
Toplam	232.219.804.000	100,0

3.1.5.3. Özel Bütçeli Kamu İdarelerinin Gelirleri

I) Yükseköğretim Kurumları

Hazine Yardımı	10.133.486.500 TL
Öz Gelir	1.363.761.000 TL
Toplam	11.497.247.500 TL

Yükseköğretim kurumlarının ödenek toplamı ise 11.503.927.500 TL olarak belirlenmiş ve bunun 6.880.000 TL'lik kısmının net finansmanla karşılanması öngörülmüştür. Öz gelirlerin ödenekleri karşılama oranı ise yüzde 11,85'dir.

II) Özel Bütçeli Diğer İdareler

Hazine Yardımı	11.342.742.000 TL
Öz Gelir	4.120.274.000 TL
Toplam	15.463.016.000 TL

Özel Bütçeli Diğer İdarelerin ödenek toplamı ise 15.094.765.000 TL olarak belirlenmiştir ve bunun 139.650.000 TL'lik kısmının net finansmanla karşılanması öngörülmüştür. Öz gelirlerin ödenekleri karşılama oranı ise yüzde 27,3'dür.

3.1.5.4. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

Hazine Yardımı	0 TL
Öz Gelir	1.892.505.000 TL
Toplam	1.892.505.000 TL

Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların ödenek toplamı ise 1.902.505.000 TL olarak belirlenmiştir ve bunun 10.000.000 TL'lik kısmının net finansmanla karşılanması öngörülmüştür.

Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların öz gelirlerinin 1.101.040.000 TL'si gelirden ayrılan pay olarak genel bütçeye aktarılmaktadır. Dolayısıyla net öz gelir 791.465.000 TL'dir. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların ödeneklerinin tamamı öz gelirlerle finanse edilmektedir.

3.2. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Temel Politikaları

3.2.1. Gelir Politikası

3.2.1.1. Genel Çerçeve

2008 yılında tüm dünyada etkili olan küresel kriz, kamu maliyesi dengelerini olumsuz yönde etkilemiştir. 2009 yılı boyunca reel piyasaları bozucu etkisi artarak devam eden global krizden çıkabilmek amacı ile hükümet tarafından uygulamaya konulan mali ve parasal tedbirler, 2010 yılında da devam ettirilmiştir.

Tablo 1.20 Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

GELİRLER*		Merkezi Yönetim Bütçesi	Vergi Gelirleri
2008 Yılı	<i>Bütçe Tahmini</i>	204.556	171.206
	<i>Tahsilat</i>	209.598	168.109
	<i>Gerçekleşme (%)</i>	102,5	98,3
2009 Yılı	<i>Bütçe Tahmini</i>	248.758	202.247
	<i>Tahsilat</i>	215.458	172.440
	<i>Gerçekleşme (%)</i>	86,6	85,3
2010 Yılı**	<i>Bütçe Tahmini</i>	236.794	193.324
	<i>Tahsilat (Tahmini)</i>	252.802	210.168
	<i>Gerçekleşme (%)</i>	106,8	108,7

*Mahalli İdare ve Fon Payları ile Red ve İadeler hariç tutarlar üzerinden hesaplanmıştır.

**Gerçekleşme tahmini.

Kaynak: 2008 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu ve 2009 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Tasarısı.

2009 yılında merkezi yönetim toplam bütçe gelirleri ile vergi gelirleri gerçekleşme oranı sırasıyla yüzde 86,6 ve yüzde 85,3 olmuş, bu gerçekleşme oranları tahmin edilen tutarların altında kalmıştır. Mali tedbirler kapsamında alınan kararlarının etkisinin görüldüğü 2010 yılında ise, merkezi yönetim toplam bütçe gelirleri ile vergi gelirleri yılsonu itibarıyla sırasıyla yüzde 106,8 ve yüzde 108,7 ile bütçede tahmin edilenin üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

Tablo 1.21 (2008-2010) Döneminde Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin GSYH'ye Oranı

GSYH'ye Oranı			
	2008	2009	2010
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	22,1	22,6	23,0
Vergi Gelirleri	17,7	18,1	19,1
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri İçindeki Payı			
Vergi Gelirleri	80,2	80,0	83,1

Not: 2010 yılı gerçekleşme tahmini, 2011 yılı programdır.

Kaynak: 2011 Bütçe Gerekçesi.

Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranının, 2008 yılında yüzde 22,1 iken, 2010 yılında yüzde 23 olacağı, 2008 yılında 17,7 olan vergi gelirlerinin GSYH'ye oranının, 2010 yılında yüzde 19,1 yükseleceği ve merkezi yönetim bütçe gelirleri içinde vergi gelirleri payının 2010 yılında yüzde 83,1 olacağı öngörülmektedir.

Tablo 1.22 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı (Milyon TL)

	2011	2012	2013
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	298.444	328.525	358.481
Vergi Gelirleri	250.769	276.411	304.585
Red ve İadeler (-)	19.418	21.469	23.737
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Net)	279.026	307.056	334.743
Vergi Gelirleri (Net)	232.220	255.902	281.909

Kaynak: 2011 Bütçe Gerekçesi.

2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısında merkezi yönetim bütçe gelirleri (red ve iadeler hariç) 2011 yılı için 279 milyar 26 milyon TL, vergi gelirleri ise (red ve iadeler hariç) 232 milyar 220 milyon TL olarak belirlenmiştir. 2011 yılında merkezi yönetim bütçe gelirlerinin yüzde 10,4, vergi gelirlerinin ise yüzde 10,5 artırılması hedeflenmektedir. 2012 ve 2013 yılları için merkezi yönetim bütçe gelirlerinin (red ve iadeler hariç) sırasıyla yüzde 10 ve yüzde 9 artırılması öngörülmürken, vergi gelirlerinin ise 2012 ve 2013 yılları için yüzde 10,2 artırılması hedeflenmektedir.

Tablo 1.23 Vergi Türlerine Göre 2020 ve 2011 Yılları Vergi Gelirleri Tahmini

Milyar TL	Yıllar				Yüzde Değişim (%)
	2010	Toplam Vergi Gelirleri İçindeki Payı (%)	2011	Toplam Vergi Gelirleri İçindeki Payı (%)	
Gelir Vergisi	41,2	19,6	47,3	20,4	14,9
Kurumlar Vergisi	20,9	9,9	23,1	9,9	10,7
Özel Tüketim Vergisi	56,7	27,0	61,1	26,3	7,8
Dahilde Alınan KDV	26,1	12,4	26,8	11,5	2,8
İthalatta Alınan KDV	35,6	16,9	41,0	17,7	15,2
Motorlu Taşıtlar Vergisi	5,3	2,5	5,9	2,5	12,0
BSMV	3,6	1,7	4,3	1,9	18,0
Damga Vergisi	5,2	2,5	5,7	2,5	11,1
Harçlar	7	3,3	7,8	3,4	11,4
Diğer Vergiler	8,5	4,0	9,2	4,0	8,2
Toplam Vergi Gelirleri	210,1	100	232,2	100	10,5

Not: 2010 yılı gerçekleşme tahmini, 2011 yılı programdır. Red ve İadeler hariç tutarlardır.

2011 yılı merkezi yönetim bütçe gelirlerindeki öngörülen artışların büyük oranda vergi gelirlerindeki artışlara dayanmaktadır. 2011 yılı için tahmini olarak gelir vergisinin 47,3 milyar TL, kurumlar vergisinin 23,1 milyar TL, özel tüketim vergisinin 61,1 milyar TL ve toplam KDV'nin 67,8 milyar TL olması beklenmektedir. Vergiler içinde dikkat çekici artışlar; yüzde 15,2 ile ithalatta alınan KDV, yüzde 14,9 ile gelir vergisinde ve yüzde 18 ile banka ve sigorta muameleleri vergisinde olacağı öngörülmektedir.

3.2.1.2. Vergi Yükü ve Vergi Esnekliği

Vergi politikalarının analizinde önemli iki kavram, vergi yükü ve vergi esnekliğidir. Vergi yükü, bir ülkede belli bir dönemde (genellikle 1 yıl) ödenen toplam vergi miktarının GSYH'ye oranını ifade etmektedir. Vergi esnekliği ise, vergi gelirlerinin milli gelirdeki (GSYH) değişimlere karşı duyarlılığı olarak tanımlanmaktadır.

Tablo 1.24 (2002-2009) Dönemi GSYH, Vergi Gelirleri ve Vergi Yükü (Milyon TL)

Yıllar	GSYH (1)	Vergi Gelirleri (2)	Vergi Yükü (2/1)
2008	950.534	184.800	19,4
2009	952.635	189.964	19,9
2010	1.098.807	226.945	20,7
2011	1.214.852	250.769	20,6

Not: 2010 yılı gerçekleşme tahmini, 2011 yılı programdır. GSYH cari fiyatlara göre hesaplanmıştır. Vergi gelirleri mahalli idare ve fon payları ile red ve İadeler dahil tutarlar üzerinden hesaplanmıştır.

Kaynak: 2011 Yılı Bütçe Gerekçesi

Vergi yükünün gösterildiği tabloya bakıldığında, 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla yüzde 19,4 ve yüzde 19,9 olan vergi yükünün, 2010 ve 2011 yılları için artması

beklenmektedir. 2010 yılı gerçekleşme tahminlerine göre yüzde 20,7 olacağı tahmin edilen vergi yükünün, 2011 yılında ise yüzde 20,6 olacağı öngörülmektedir. OECD 2009 yılı raporuna¹² göre; 2007 yılında ortalama vergi yükü OECD toplamında yüzde 35,8 iken, OECD Avrupa ülkeleri ortalaması ise yüzde 38'dir. Aynı raporda 2008 yılı için Türkiye'deki ortalama vergi yükü yüzde 23,5 olup OECD ülkeleri arasında Meksika'dan sonra en düşük ikinci ülkedir.

Tablo 1.25 (2002-2009) Dönemi Genel Bütçe Vergi Gelirlerinin GSYH'ye Göre Esneklikleri

Yıllar	Vergi Gelirlerinin Yıllık Artışı % (1)	GSYH Yıllık Artışı % (2)	Esneklik (1/2)
2008	8,0	12,7	0,6
2009	2,8	0,2	12,6
2010	19,5	15,3	1,3
2011	10,5	10,6	1,0

Not: 2010 yılı gerçekleşme tahmini, 2011 yılı programdır. GSYH cari fiyatlara göre hesaplanmıştır. Vergi gelirleri mahalli idare ve fon payları ile red ve iadeler dahil tutarlar üzerinden hesaplanmıştır.

Kaynak: 2011 Yılı Bütçe Gerekçesi.

2010 yılı gerçekleşme tahmini ve 2011 yılı programına göre vergi esneklikleri sırasıyla 1,3 ve 1 olarak gerçekleşmesi öngörülmüştür. Kriz ortamında uygulanan politikaların, vergi kalemlerinde artış sağlaması ve vergi gelirleri artışının beklenenin üzerinde gerçekleşmesi nedeniyle 2010 yılında esnekliğin artması beklenmektedir.

3.2.1.3. Kamu Gelir Politikasının İlke ve Hedefleri

2010-2012 döneminde izlenecek gelir politikasının hedef ve öncelikleri, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Planda belirlenmiştir. 2011 - 2013 Mali Plan döneminde kamu gelir politikasının temel amacı büyüme, yatırım ve istihdamın desteklenmesi ve ekonomideki kayıt dışılığın azaltılmasıdır. Kamu makro ekonomik dengelerinin iyileştirilerek büyümeye istikrar kazandırmak ve istihdamı artırmak için ekonomide kayıt dışılığın azaltılması, vergi mevzuatının sadeleştirilmesi, vergiye gönüllü uyumun ve vergi bilincinin artırılmasını sağlayacak düzenlemeler yapılacaktır. Bu amaçla vergi politikalarının uygulanmasında istikrar ve öngörülebilirlik esas alınacaktır.

Kamu gelirlerinin elde edilmesinde ve hedeflenen politikaların uygulanmasında takip edilecek hususların genel çerçevesi resmi gazetede yayımlanan (2011-2013) Orta Vadeli Program, (2011-2013) Orta Vadeli Mali Plan ve 2011 Yılı Programı'nda belirtilmiştir. Buna göre;

¹² OECD Revenue Statistics 2009 Edition

- Vergi mevzuatı ve uygulamalarında sadeliği ve istikrarı sağlayıcı düzenlemelerin yapılması,
- Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılmasına, yatırımların ve Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine, istihdamın artırılmasına ve bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına yönelik vergi politikalarının uygulanmasına devam edilmesi,
- İstisna, muafiyet ve indirimler nedeniyle oluşan vergi harcaması tutarlarının hesaplanması,
- Yüksek oranda vergilendirilen ürünler başta olmak üzere vergi kayıp ve kaçığı önlemeye yönelik denetimler artırılması,
- Vergiye gönüllü uyumun artırılması ve vergi tabanının genişletilmesine yönelik çalışmalar ile vergi idaresinin denetim ve uygulama kapasitesinin güçlendirilmesiyle ilgili çalışmaların yapılması,
- Mahalli idarelerin öz gelirlerinin artırılmasına yönelik düzenlemelerin yapılması, hedeflenmektedir.

Ayrıca, Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı güncelleştirilecek ve Plan kapsamında kayıt dışılık ile mücadeleye tüm kurumların ve toplum kesimlerinin katılımı sağlanacaktır. (2011-2013) Mali Plan döneminde, kayıt içi faaliyetlerin özendirilmesine, vergi tahsilâtında etkinliğin artırılmasına ve yaptırımların caydırıcılığının güçlendirilmesine de devam edilecektir.

3.2.1.4. Gelir Politikası Uygulamaları

Kamu gelir politikasının en önemli aracı vergilerdir. Vergi politikaları, orta vadeli program ile belirlenen makro ekonomik hedefler ve mali planda belirtilen kamu mali politikaları ile uyumlu olacak şekilde uygulanmaktadır. Vergi politikalarının temel amacı istihdam ve büyümeyi desteklemektir. Bu temel amaç çerçevesinde, 2010 yılında ve önceki yıllarda uygulanan politikalar ile istihdam üzerindeki vergi ve prim yükünün kademeli olarak azaltılmasına, yatırımların ve AR-GE çalışmalarının desteklenmesine ve vergi sisteminin geliştirilmesine yönelik tedbirler hayata geçirilmiştir.

Vergi ve prim yükünün azaltılmasına yönelik düzenlemeler kapsamında;

- 2008 yılından itibaren gelişmiş ülke örneklerinde olduğu gibi asgari geçim indirimi vergi sistemine dahil edilmiştir. Asgari ücretin yarısından başlamak üzere ücretlilerin gelirlerinin büyük bir kısmı, bazı durumlarda ise tamamı vergi dışı bırakılmıştır.

- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklik ile ücret geliri elde edenlerin, diğer gelir unsurlarından gelir elde edenlere kıyasla daha geç yüzde 35'lik dilime girmesi sağlanmıştır.

- Stopaj yönünden tam ve dar mükellef ayırımına son verilerek, yatırım fonları dahil sermaye şirketlerinin menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası kazançları için banka ve aracı kurumlarca yapılacak vergi tevkifatı yüzde sıfır olarak belirlenmiştir.

- Sağlık hizmeti sunan kamu kurum ve kuruluşlarına, aralarındaki teslim ve hizmetler için vergi muafiyeti getirilmesi için 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda değişiklik yapılmıştır.

- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda yapılan değişiklik ile, Kanunda sayılan kurum ve kuruluşlardan sağlık hizmeti sunanların teşhis ve tedaviye yönelik olarak birbirlerine yapacakları teslim ve hizmetler KDV'den istisna tutulmuştur.

- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda yapılan düzenlemeler ile, 2008 ve 2009 yıllarında kısa çalışma başvurularına yapılan uygulamaların aynı şekilde 2010 yılında da devamı sağlanmış, küresel kriz nedeniyle artan işsizliğin etkilerini azaltmak amacıyla getirilen teşvik unsurlarının süresi bir yıl daha uzatılmış ve sigortalı işsizlere 1/10/2008 ile 1/9/2009 tarihleri arasında yapılan işsizlik ödeneği ödemeleri üzerinden damga vergisi, vergi cezası, gecikme faizi ve gecikme zammı aranmaması sağlanmıştır.

- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda yapılan düzenleme ile, araçların satış, devir ve tescili ile ilgili yetki ve sorumluluk noterlere devredilmiş ve düzenlenen satış ve devir işlemleri her türlü harçtan, düzenlenen kağıtlar damga vergisi ve değerli kağıt bedellerinden istisna tutulmuştur.

-5393 sayılı Belediye Kanununda yapılan düzenleme ile, kentsel dönüşün ve gelişim proje alanlarında yıkılarak yeniden yapılacak münferit yapılarla ilgili resim ve harçlara ek olarak vergilerin de dörtte birinin alınması şeklinde muafiyet getirilmiştir.

Yatırımların ve AR-GE çalışmalarının desteklenmesine yönelik düzenlemeler kapsamında;

- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklik ile, yetersiz olması nedeniyle indirilemeyen ve bir sonraki dönemlere devreden yatırım indirimi istisnasından yıl sınırlaması olmaksızın yararlanılmasına devam edilmesi, indirim konusu yapılacak tutarın ilgili kazanç tutarının yüzde 25'ini aşmaması öngörülmüştür.

- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda yapılan düzenleme ile, kredi garanti kurumlarının faydalandığı kurumlar vergisi muafiyetinin kapsamı genişletilerek sadece küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi sağlanması durumunda değil aynı zamanda büyük ölçekli işletmelere sağlanan kredilerde de vergi muafiyetinin uygulanması sağlanmıştır.

- 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda yapılan düzenlemeler ile, özel sektörde istihdamı desteklemek amacı ile istihdam edilen sigortalıların işveren hissesine isabet eden prim tutarının yüzde 5'lik kısmının Hazine tarafından karşılanmasına başlanmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca 2003 yılı için belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre endeks değeri eksi olan illerde 31/12/2004 yılı sonuna kadar tamamlanan yatırımlar için 31/12/2009 yılsonunda sona eren sigorta primi işveren hissesi teşvikinin uygulama süresi 31/12/2012 yılına kadar uzatılmıştır.

- Avrupa Birliği yatırımları teşvik mevzuatı ile uyumlu olarak bölgesel ve sektörel teşvik mevzuatı yürürlüğe konularak kurumlar vergisi oranı az gelişmiş bölgelerde yüzde 2'ye çekilmiş ve vazgeçilen vergi tahsilatı ile yatırımlara yüzde 70'e yakın katkı sağlanmıştır.

- 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununda yapılan düzenleme ile, Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler sonucu lehlerine kalan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisna edilerek, vadeli işlem ve opsiyon borsalarının geliştirilmesi ve işlem hacminin genişletilmesi amaçlanmıştır.

- Araştırma-Geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine 2010 yılı içinde de devam edilmiş ve Ar-Ge kapsamındaki destek ve teşvik unsurları yeniden düzenlenmiştir. Bu kapsamda Ar-Ge ve destek personelinin yararlandığı vergi indirimi desteği beş yıl boyunca doğrudan firmalara verilmesi sağlanmıştır.

- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 5 inci maddesi uyarınca 31/12/2009 tarihine kadar yapılacak birleşmelerde uygulanacak indirimli kurumlar vergisi oranı tespit edilmiştir.

Vergi sisteminin geliştirilmesine yönelik düzenlemeler kapsamında;

-Vergi sisteminin etkin, basit, adil ve geniş tabanlı olmasını sağlamak üzere vergi kanunlarının sadeleştirilmesine devam edilmiştir. Bu kapsamda yeni Kurumlar Vergisi Kanunu çıkarılmış ve Gelir Vergisi Kanununda önemli değişiklikler yapılmıştır. 2011-2013 Mali Plan döneminde ise, öncelikle Gelir Vergisi Kanununda olmak üzere Vergi Usul Kanununda da yenileme çalışmaları sürdürülecektir.

- Gelir İdaresi Başkanlığının vergi tahsilâtında etkinliğini artırmak amacıyla teknolojik altyapısının güçlendirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmış, bu kapsamda Gelir İdaresi Başkanlığında tamamen otomasyon sistemine geçilmiş ve vergi dairelerinde etkinliğin ve verimliliğin artması sağlanmıştır.

- 213 sayılı Vergi Usul Kanununa eklenen geçici 28 inci madde ile, 1/1/2005 tarihinden önceki dönemlere ilişkin olarak matrah takdiri için takdir komisyonuna sevk olup, komisyonca takdir edilen matrah üzerinden 31/12/2012 tarihine kadar tarh ve tebliğ edilmeyen vergilerin zaman aşımı kapsamında değerlendirilmesi öngörülmüştür.

- 213 sayılı Vergi Usul Kanununa eklenen 107/a maddesi ile, tebligatları hızlandırmak ve kolaylaştırmak için E-tebliğ uygulamasının yapılması imkanı getirilmiş, vergi mükelleflerine ödemelerde kolaylık sağlanması amacıyla düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, gecikme zammı ve tecil faizi düşürülmüş, sorgulu tahsilat, E-tahsilat ve kredi kartı ile vergi tahsilatı uygulamaları ile hızlı ve hatasız tahsilat yapılabilmesine imkan sağlanmıştır.

- Vergi denetimlerinin ve incelemelerinin bilgisayar destekli, etkin ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi amacıyla Risk Analiz Merkezi kurulmuştur. KDV İadesi Risk Analizi Projesi kapsamında bütün KDV mükellefleri, yazılımı tamamlanan bilgisayar programı aracılığıyla vergiye uyum ile sahte fatura düzenleme risklerini tespit anlamında puanlamaya tabi tutmuştur. KDV iadelerine ilişkin makro analiz çalışmalarına ağırlık verilecek olup, sektörel ve konjonktürel olarak iade talepleri seyrinin izlenmesi planlanmaktadır.

- Vergiye gönüllü uyumu sağlayacak kaliteli, hızlı ve kapsamlı hizmet sunumuna ilişkin olarak, Vergi İletişim Merkezi, mükelleflere yönelik Kısa Mesaj Bilgilendirme Servisi kurulmuş ve çocuklara ve gençlere yönelik Milli Eğitim Bakanlığı ile VerGİBilir projesi kapsamında projeler gerçekleştirilmiştir.

3.2.2. Gider Politikası

3.2.2.1. Genel Çerçeve

2011-2013 döneminde uygulanacak gider politikasının hedef ve öncelikleri, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Planda belirlenmiştir. Bu bağlamda, 2011-2013 döneminde, mali disiplin anlayışına paralel olarak giderlerin rasyonel bir biçimde önceliklendirilmesi doğrultusunda kaynak tahsisinde etkinliği, kamu harcamalarında verimliliğin artırılması ve vatandaşların yaşam standartlarının yükseltilmesini temin edecek

politikaların uygulanmasına yönelik çalışmalara devam edilmesi hususları benimsenmiştir. Bu doğrultuda;

- Önceki yıllarda başlatılmış olan reformların hayata geçirilmesi hususuna yoğunlaşılması, mali saydamlık ve hesap verebilirliğin artırılmasını sağlamaya yönelik idari ve hukuki düzenlemelere devam edilmesi,

- Ekonomide güven, istikrar ve öngörülebilirliğin devam ettirilmesine yönelik olarak kamu kesimi açıklarının azaltılması, bu sayede özel sektör tarafından kaynak kullanımının artırılarak özel sektör öncülüğünde bir büyüme sürecinin gerçekleşmesinin desteklenmesi,

- Kamu mali disiplininin sağlanması çerçevesinde, kamu tasarruflarının iyileştirilmesi yoluyla ekonomide yurtiçi tasarrufları artırmaya yönelik çalışmaların sürdürülmesi,

- İşgücü piyasasını daha esnek hale getirecek politikaların uygulanmasıyla birlikte program dönemi sürecinde, toplam istihdamda bir artışın sağlanması,

- Kamu yatırımlarında teknik ve sosyal altyapının geliştirilmesine öncelik verilmesi,

- Kamu kaynağının daha etkin kullanımının sağlanarak mali alan oluşturulması amacıyla kamu harcamalarının belirlenen öncelikler çerçevesinde gözden geçirilmesi, ihtiyaçları karşılamayan verimsiz faaliyet ve projelerin tasfiye edilmesi,

-Kamuda personel istihdamının gerçekleştirilmesinde, merkezi yönetim bütçe kanunlarında belirlenen sınırlamalar çerçevesinde personel ihtiyacının belirlenmesi ve personelin niteliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların esas alınması,

- İlaç ve tedavi harcamalarını daha rasyonel hale getirmeye yönelik tedbirlerin alınmasına devam edilmesi ve üniversite hastanelerinin finansman sıkıntılarının giderilmesine yönelik yapısal önlemlerin alınması,

- Sağlık harcamalarına ilişkin denetimlerin daha etkin bir biçimde gerçekleştirilmesi, bu doğrultuda yeni denetim modellerinin geliştirilerek teknik altyapının güçlendirilmesi,

- Genel sağlık sigortası sisteminin, getireceği mali yüklerinin makul düzeyde tutulmasını sağlamak amacıyla, sağlıkta dönüşüm programıyla birlikte uygulanmasına devam edilmesi,

- Sosyal yardımların etkin bir biçimde yapılmasının sağlanması amacıyla, sosyal yardımlarla istihdam arasında bağlantı kurulması ve sosyal yardımlardan mükerrer yararlanmaların önlenmesi,

- Mahalli idarelerin genel bütçe vergi paylarından kamuya olan borçlarına mahsuben yapılacak kesinti oranının, yeni borç doğurmadan ve borç stokunun azalmasına yardımcı olacak bir seviyede düzenli olarak uygulanması,

- Kamu ihale sisteminde etkinlik ve şeffaflığı artıracak, AB müktesebatında yer alan kapsam, tanım ve istisnalarla uyumunu sağlayacak düzenlemelerin yapılması,
- Mali sonuç doğuracak düzenleme ve uygulamalarla ilgili olarak, kısa, orta ve uzun dönemi kapsayacak etki analizleri yapılması,
- Mevcut sermaye stokunun daha etkin kullanılmasını amaçlayan çalışmaların sürdürülmesi, kamu altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde özel sektör katılımını artıracak modellerin kullanımının yaygınlaştırılmasına devam edilmesi,
- Eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verilmesi; kamu yatırımlarının, öncelikle Güneydoğu Anadolu Projesi, Doğu Anadolu Projesi ve Konya Ovası Projesi başta olmak üzere bölgesel gelişmişlik farklarını gidermeyi amaçlayan ekonomik ve sosyal altyapı projelerine ağırlık verilmesi, öngörülmektedir.

3.2.2.2. Ekonominin ve İş Ortamının İyileştirilmesi ve Geliştirilmesi

3.2.2.2.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

Küresel krizin ardından uygulamaya konulan önlem paketleri ile birlikte, 2010 yılında dünya ekonomisi toparlanma sürecine girmiş, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu ve özellikle Asya'daki gelişmekte olan ülke ekonomilerinde bir canlanma gözlenmiş, başta AB ülkeleri olmak üzere gelişmiş ülkelerde ve Doğu Avrupa'da büyüme oranları zayıf seyrini devam ettirmiştir. Türkiye ekonomisi, küresel krize karşı zamanında aldığı ekonomik tedbirler ve uygulamaya koyduğu politikalar neticesinde 2009 yılının ikinci çeyreğinden itibaren güçlü bir toparlanma eğilimine girmiştir.

Ekonomide güven ve istikrar ortamının yeniden sağlanması, iç piyasadaki talebin canlı tutulması amacıyla alınan önlemler kapsamında kamu harcamalarının artırılması ve vergi indirimlerinin yapılması, küresel krizin Türkiye ekonomisindeki etkilerinin azaltılmasında etkin bir rol oynamıştır. 2010 yılının ilk iki çeyreğinde yüksek büyüme performansı yakalanması ve beklentilerdeki iyimserlik neticesinde sanayi üretim endeksi ve kapasite kullanım oranları kriz öncesi düzeyine yaklaşmış, istihdamın artırılmasına yönelik olarak uygulanan politikalar neticesinde öngörülenin aksine işsizlikte düşüş eğilimi gözlenmiştir.

Türkiye'nin dış ticarete ihraç pazarlarını çeşitlendirmesi, ihracatımızda önemli bir paya sahip olan AB üyesi ülkelerde ekonomik canlanmanın sınırlı kalmasına rağmen, 2010 yılı ihracatına olumlu katkı sağlamıştır. Öte yandan, iç talepteki toparlanmayla birlikte mal ve hizmet ithalatının ihracata göre daha hızlı artması, net ihracatın büyümeye katkısının negatif

olması sonucunu doğurmuştur. Bu gelişmeler ışığında, 2010 yılının ilk sekiz ayında cari işlemler açığı hızlı bir yükselme eğilimine girmiş, ancak 2009 yılından itibaren artmaya başlayan sermaye girişlerinin 2010 yılında da devam etmesi, cari işlemler açığının finansmanının sorun teşkil etmesini engellemiştir.

Diğer taraftan, Türkiye’de yapılan çeşitli düzenlemelerle birlikte iş ortamının iyileştirilmesi konusunda önemli mesafeler alınarak yatırımlarda artış sağlanmıştır. 2010 yılında gıda üretimi yapan işyerlerinin teknik ve hijyenik yönden ruhsatlandırılması; etkin bir denetim sisteminin sağlanması için yetkinin Tarım ve Köyişleri Bakanlığında toplanmasını amaçlayan “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu” Resmi Gazete’de yayımlanmış, Aralık 2010’da yürürlüğe girecektir.

Devlet yardımları sisteminin şeffaflaştırılması, etkinleştirilmesi ve AB müktesebatıyla uyumlu hale getirilmesi amacıyla Hazine Müsteşarlığı sorumluluğunda devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesine ilişkin yasal ve kurumsal altyapı oluşturulması amacıyla 6015 sayılı “Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun” 23.10.2010 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bankacılık sektörü kredilerinde, ekonomideki toparlanma eğiliminin görülmesi ve bankalar arası rekabetin artmasıyla birlikte 2010 yılının ilk yarısında bir önceki yıla oranla %15,8’lik bir artış yaşanmıştır. Bu artışın yaklaşık %28’lik bölümü KOBİ’lere verilen kredilerden kaynaklanmıştır. Buna bağlı olarak, KOBİ kredileri 2010 yılının ilk iki çeyreğinde önemli miktarda artmış, bu kredilerin takibe dönüşüm oranı ise hızla düşmüştür. KOSGEB tarafından 2004’ten bu yana yürütülen kredi programlarında, bankalar tarafından KOBİ’lere sıfır veya düşük faizli krediler kullanılmaktadır. Son yıllarda, KOSGEB tarafından yürütülen kredi programlarına ayrılan kaynağın artmasıyla birlikte kredi desteğinden yararlanan işletme sayısı ve kullanılan kredi miktarında artış sağlanmıştır. Bu çerçevede, 2009 yılında 60.831 işletme tarafından kullanılan yaklaşık 2,6 milyar TL tutarındaki krediye 142 milyon TL tutarında faiz desteği sağlanmıştır.

Tablo 1.26 KOSGEB Kredi Desteği

Yılı	Kredi Adedi	Kullandırılan Kredi Miktarı(Milyon TL)	Kredi Faiz Desteği (Milyon TL)
2006	4.384	322	60
2007	33.949	1.363	164
2008	20.972	1.413	162
2009	60.831	2.594	142

Kaynak: DPT 2011 Yılı Programı

Kredi Garanti Fonu A.Ş. (KGF), KOBİ'lerin teminat sorununu çözmek amacıyla kurulmuş, 2010 yılı Haziran ayı itibarıyla şube sayısı 19'a yükselmiştir. 2009 yılı Ekim ayında ortaklık yapısına 19 banka katılmış, toplam sermayesini 60 milyon TL'den 240 milyon TL'ye yükseltmiştir. 15 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15197 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Hazine Müsteşarlığının kredi garanti kurumlarına 1 milyar TL'ye kadar destek sağlayabilmesine ilişkin yasal düzenleme ile KGF tarafından Hazine destekli kefalet işlemlerine başlanmış, 2010 yılı Ağustos ayı sonu itibarıyla 111 milyon TL tutarında 398 adet kefalet desteği verilmiştir.

3.2.2.2.2.Uygulanması Öngörülen Politikalar

2011 yılında, Türkiye ekonomisinin yeniden istikrarlı ve sürdürülebilir bir büyüme dönemine geçişinin sağlanması çerçevesinde; istihdamın artırılması, enflasyondaki düşüş eğiliminin devam ettirilmesi ve kamu dengelerindeki iyileşmenin devam ettirilmesinin sağlanması, iş ortamının iyileştirilmesi çerçevesinde; girişim gücü yüksek, verimlilik bilinci olan, modern teknolojiyi tam olarak kullanabilen, finansal piyasalara kolay erişen bir işletme yapısına sahip olunması; devlet yardımlarının etkin olduğu, bürokrasinin azaltıldığı, kurumsallaşmanın yaygınlaştırıldığı bir iş yapısına ulaşılması temel amaçları doğrultusunda;

-Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasına yönelik tedbirler alınarak; kamu personelinin etkin kullanımının sağlanmasına, kamuda taşıt tedariki ve kullanımı ile harcırah sisteminin yeniden düzenlenmesine, hazine taşınmazlarının ekonomiye kazandırılması ve değerlendirilmesiyle ilgili olarak idari kapasitenin artırılmasına,

- Kamu-özel işbirliği modelinin hayata geçirilmesine ilişkin yasal düzenlemenin yapılmasına,

- Kamu idarelerinde mali yönetim, iç kontrol ve iç denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik tedbirler alınmasına,

- 5018 sayılı Kanunla uyum sağlayacak şekilde etkin ve yaygın bir dış denetimin sağlanması için Sayıştay'ın; hukuki ve uygulama altyapısının güçlendirilmesine, iç kontrol ve iç denetim sisteminin sağlıklı bir biçimde çalışmasına daha fazla katkı vermesinin sağlanmasına,

- Mahalli idarelerde mali yapının iyileştirilmesi ve mali disiplinin artırılmasına yönelik tedbirlerin alınmasına,

-İş ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak bürokrasinin azaltılması, işlemlerin hızlandırılması ve işlem maliyetlerinin düşürülmesi amaçları çerçevesinde Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reform Programı çalışmalarının sonuçlandırılması,

-KOBİ'lerin finansmana erişimlerinin artırılması amacıyla sağlanan desteklerin etkinliğinin artırılması ve finansal araçların çeşitlendirilmesine,

-Türkiye'nin sanayi ve ticaret alanındaki politika ve stratejilerinin belirlenmesi amacıyla sanayi ve ticaret envanterini içeren, verilerin bütünsel, sistematik ve birbiriyile uyumlu bir biçimde toplanması, güncellenmesi ve sunulmasını mümkün kılarak, piyasadaki yatırımcıların ve diğer kullanıcıların daha doğru karar vermelerine katkı sağlayabilecek bir girişimci bilgi sisteminin geliştirilmesine ve Türkiye'nin sanayi ve ticaret sayısal haritasının çıkarılmasına,

yönelik politikaların uygulanması ve tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

3.2.2.3.Sanayi

3.2.2.3.1 Mevcut Durum Değerlendirmesi

- İmalat Sanayi:

Küresel ekonomik kriz, son iki yılda, imalat sanayi üretimi ve istihdamı üzerinde olumsuz etkiler bırakmış, dış ticaret hacminde daralmaya yol açmıştır. 2010 yılında ise imalat sanayi ihracatı ve ithalatı artış eğilimine girmiş, üretim ve istihdamda önemli oranda artışlar olduğu gözlenmiştir. Bu bağlamda, 2010 yılında imalat sanayinin krizden çıkma eğilimine girdiği söylenebilmektedir.

İmalat sanayi üretiminde 2008 yılı Ağustos ayında başlayan gerilemenin 2009 yılı Aralık ayı itibarıyla sona erdiği görülmektedir. 2009 yılında; tekstil, petrol ürünleri, taş ve toprağa dayalı sanayiler, ana metal, bilgisayar-elektronik ve optik ürünler, makine ve otomotiv sektörleri, üretimdeki daralmanın en fazla olduğu sektörler olmuştur. 2010 yılı ilk sekiz ayında ise imalat sanayi üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 15,3 oranında artmıştır.

Tablo 1.27 İmalat Sanayinde Önemli Sektörler İtibarıyla Üretimdeki Değişimler¹³

Sektörler	Üretim ⁽¹⁾ (Yüzde)	
	2009	2010 ⁽²⁾
İmalat Sanayii Toplamı	-11,3	15,3
Gıda	-0,4	9,6
Tekstil	-12,0	17,1
Giyim	-8,5	10,7
Deri	-8,5	18,5
Kok ve Petrol ürünleri	-20,7	1,5
Kimyasal ürünler	-0,5	19,8
İlaç	2,7	-1,3
Kauçuk ve plastik	-9,2	22,2
Taş ve toprağa dayalı sanayiler	-12,0	14,9
Ana metal	-15,3	6,9
Bilgisayar, elektronik ve optik ürünler	-16,1	24,5
Elektrikli teçhizat ⁽³⁾	-1,0	30,1
Makine (beyaz eşya hariç)	-22,9	28,8
Otomotiv	-30,0	37,3

Kaynak: TÜİK

(1) NACE Rev.2 Sınıflamasına Göre Aylık Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)

(2) Ocak-Ağustos dönemi

(3) Beyaz eşya dahildir.

Not: TÜİK tarafından NACE Rev.2 sınıflandırmasına geçmesi nedeniyle sektör kapsamalarında değişiklikler olmuştur. Örneğin, gıda sanayii kapsamından içecek sanayii çıkarılmış, kimya sanayinden ilaç sanayii ayrılmış, makine sanayinden beyaz eşya ayrılmış ve elektrikli teçhizat sektörü kapsamına dahil edilmiş, elektronik sanayii kapsamına ise bilgisayar ve optik ürünler dahil edilmiştir.

İmalat sanayi istihdamında küresel krizin etkisi sonucunda, 2008 yılı Ağustos ayından 2009 yılı Mayıs ayına kadar azalma görülmüştür. Bu aydan sonra yaşanan artışlarla beraber 2010 yılı ilk altı ayında imalat sanayi istihdamı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 oranında artmıştır.

Tablo 1.28 İmalât Sanayi ile İlgili Temel Göstergeler¹⁴

	2008	2009	2010 ⁽²⁾	2009 AB-27 ⁽⁵⁾
GSYH İçindeki Payı (Cari Fiyatlarla)	16,2	15,1	16,2 ⁽³⁾	14,6
Üretim Artışı (Sabit Fiyatlarla) ⁽¹⁾	-1,5	-11,3	15,3	-14,8
İhracat Artışı (Cari Fiyatlarla)	23,8	-23,8	11,1	-17,0 ⁽⁶⁾
Toplam İhracat İçindeki Payı	94,8	93,4	92,8	90,8 ⁽⁶⁾
İthalat Artışı (Cari Fiyatlarla)	12,2	-26,1	30,6	-24,8 ⁽⁶⁾
Toplam İthalat İçindeki Payı	74,4	78,3	78,3	90,6 ⁽⁶⁾
Sabit Sermaye Yatırımı Artışı (Sabit Fiyatlarla)	-8,0	-30,0	24,0 ⁽⁴⁾	-
Özel Sektör S.S.Y. İçindeki Payı (Cari Fiy.)	45,3	42,9	44,7 ⁽⁴⁾	-
İmalat Sanayii İstihdam Artışı	3,6	-6,8	8,9 ⁽³⁾	-6,9
Kurulan İşletme Sayısı (Adet)	13 478	12 508	9 936	-
Kapanan İşletme Sayısı (Adet)	4 257	4 684	3 488	-
Kapasite Kullanım Oranı	76,7	65,2	71,3	71,8

Kaynak: TÜİK, TCMB, TOBB, EUROSTAT.

(1) NACE Rev.2'e göre 2005=100 Serisi, (2) Ocak-Ağustos dönemi, (3) Ocak-Haziran dönemi, (4) DPT-Yıllık Tahmin, (5) EUROSTAT, (6) SITC Sınıflandırmasına Göre

Toplam ihracat, küresel krizin etkisiyle 2009 yılında yüzde 22,6 oranında gerileyerek 102,1 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Toplam İhracat içinde imalat sanayi ihracatı ise 2009 yılında yüzde 23,8 oranında gerilemiş; ancak toplam ihracat içerisindeki payı fazla

¹³ DPT 2011 Yılı Programı

¹⁴ DPT 2011 Yılı Programı

değişmemiştir. 2010 yılı Ocak-Ağustos döneminde, dünya ticaretindeki toparlanmanın da etkisiyle toplam ihracat 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 12,9 oranında, imalat sanayi ihracatı ise yüzde 11,1 oranında artmıştır. Toplam ithalat ise 2009 yılında yüzde 30,2 oranında azalarak 140,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş; imalat sanayi ithalatı da buna paralel olarak, yüzde 26,1 oranında azalmıştır. 2010 yılı Ocak-Ağustos döneminde ise toplam ithalat, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 30,5 oranında, imalat sanayi ürünleri ithalatı da yüzde 30,6 oranında artmıştır. Diğer yandan, aynı dönemler itibarı ile imalat sanayindeki önemli ihracat artışı yüzde 24,2 artış ile otomotivde, önemli ithalat artışı ise yüzde 48,7 artış ile tekstil sektöründe gerçekleşmiştir.

Sektörlerin teknolojik yapısı açısından, imalat sanayinde, orta teknoloji sektörlerine doğru dönüşüm devam etmektedir. Krizden önceki yıllarda, beyaz eşya, makine, otomotiv, ana metal ve petrol ürünleri sektörlerindeki yüksek ihracat artışları, orta teknoloji sektörlerinin üretim ve ihracattaki payının artmasında etkili olmuştur. Örneğin, 2002 yılında orta teknoloji sektörlerinin ihracat içindeki payı yüzde 47,1 iken 2009 yılında bu oran yüzde 64,8'e yükselmiştir. Ancak, yüksek ve ortanın üstü teknoloji sektörlerinin payı AB üyesi ülkelere nispeten yine de düşük kalmaktadır.

Tablo 1.29 İmalât Sanayi Üretim ve İhracatının Yapısı¹⁵

Teknoloji Yoğunluğu ⁽¹⁾	TÜRKİYE						(Yüzde Pay)
	Üretim			İhracat			AB İhracat ⁽³⁾
	2002	2008 ⁽²⁾	2009 ⁽²⁾	2002	2008	2009	2008
Yüksek	5,1	3,5	3,7	6,2	3,1	3,5	18,9
Ortanın Üstü	18,2	25,6	24,4	24,3	30,9	30,4	42,5
Ortanın Altı	26,7	31,6	29,9	22,8	37,7	34,4	20,5
Düşük	50,0	39,3	42,1	46,8	28,3	31,7	18,0
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: TÜİK, OECD STAN Veritabanı

(1) OECD Science, Technology and Industry Scoreboard sınıflandırması esas alınmıştır.

(2) 2007 yılı fiyatlarıyla DPT tahminidir.

(3) OECD üyesi AB ülkeleri.

Krizin etkisiyle 2009 yılında uluslararası piyasalardaki enerji fiyatları daha düşük bir seyir izlemiştir. Buna paralel olarak iç piyasadaki doğal gaz fiyatlarında 2009 yılında indirim yapılmıştır. 2010 yılının ilk dokuz ayında da iç piyasada enerji fiyatlarında önemli bir artış olmamıştır. Diğer taraftan, Türkiye’de sanayide kullanılan enerji girdi fiyatlarının OECD

¹⁵ DPT 2011 Yılı Programı

ortalamalarına göre halen yüksek olması sanayinin rekabet gücünü olumsuz etkilemeye devam etmektedir.

Tablo 1.30 Sanayi Tüketimi için Elektrik ve Doğal Gaz Fiyatları¹⁶

		2005	2006	2007	2008	2009	2010 ⁽¹⁾
Elektrik (\$/Kwh)	Türkiye	10,6	10,0	10,9	13,9	13,8	15,1
	OECD Ortalaması	7,9	8,6	9,3	11,0	10,7	-
Doğal Gaz (\$/10 ⁷ Kcal)	Türkiye	304,5	352,7	440,8	572,9	467,6	407,1
	OECD Ortalaması	319,9	334,3	340,3	434,0	304,0	-

Kaynak: Uluslararası Enerji Ajansı (IEA)

(1) Ocak-Mart dönemi

Sanayi sektörünün geliştirilmesinin önünde “kayıt dışı ekonomi, düşük fiyatlı ithalattan kaynaklanan haksız rekabet, bürokratik süreçlerin karmaşıklığı, kredi maliyetlerinin yüksekliği, vergi oranlarındaki yükseklik” gibi temel sorunlar önemli engel teşkil etmektedir.

Bunun yanında, “teknoloji üretiminde ve modern teknoloji kullanımında yetersizlik, yatırımcıların bilgiye erişimindeki zorluklar, üretim tesislerinde modernizasyon ihtiyacı” gibi yapısal sorunların da çözülmesi gerekmektedir. Ayrıca, KOBİ’lerin; “markalaşma, kalite, çevre standartları” konularında farkındalıklarının ve uygulama kapasitelerinin düşüklüğü, teknoloji kullanımlarının yetersizliği, üretimlerinin verimliliğinin ve kalitesinin düşük olması, oluşturdukları katma değer düşük olması ve Ar-Ge çalışmalarının ve yatırımlarının yetersiz olması, uluslararası pazarlardaki rekabet edebilirliklerinin önündeki başlıca engellerdir. KOBİ’lerin, üniversiteler ve büyük ölçekli işletmelerle işbirliğinin geliştirilmesi ile ana ve yan sanayi üreticileri ile ilişkilerinin artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

AB ile yürütülen müzakereler çerçevesinde, AB tarafından sanayinin rekabet gücünün artırılmasına yönelik bir sanayi stratejisinin hazırlanması beklenmektedir. Bu amaçla, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının koordinasyonunda Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı hazırlanmış ve onay için Yüksek Planlama Kuruluna sunulmuştur.

- Madencilik:

Küresel kriz sonucunda, ham petrol, doğal gaz ve metalik maden fiyatları önemli miktarda düşmüş, mevcut sahalarda üretim azalmış ve duraklamış, bu alandaki yatırımlar ve istihdam azalmıştır. Ancak 2009 yılının ortalarından itibaren, Çin ve Hindistan gibi ülkelerin etkisiyle oluşan talep ve fiyat artışları, sektörün toparlanmaya başlamasına olanak sağlamıştır.

¹⁶ DPT 2011 Yılı Programı

Madencilik alanında, taşkömürü, ham petrol ve doğal gaz kalemleri, en çok ithal edilen kalemler olarak gözlenmektedir. 2010 yılının ilk sekiz aylık döneminde ihracat içindeki paylarına değer bazında bakıldığında ise, sırasıyla mermer, bakır, krom, çinko, bor ve feldspat ilk sıralarda yer almaktadır. 2008 yılında kaydedilen yüzde 29,8 oranındaki ihracat artışı ağırlıklı olarak krom, mermer, bakır, bor tuzları ve feldspat kalemlerinden kaynaklanmıştır. 2009 yılında görülen yüzde 21,9 oranındaki ihracat düşüşü ise ağırlıklı olarak demir dışı metallere kaynaklanmıştır. Bu azalış özellikle metal fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak gerçekleşmiştir. Yurtdışına ihraç edilen kalemlere bakıldığında ise değer bazında sırasıyla mermer, bakır, krom, çinko, bor ve feldspat ilk sıralarda yer almaktadır.

Tablo 1.31 Madencilik ile İlgili Temel Göstergeler¹⁷

	2008	2009	2010
GSYH İçindeki Payı(Yüzde)	1,4	1,5	1,3 (1)
Üretim Artışı(Yüzde) (2005=100)	8,2	-0,8	4,0 (2)
İhracat (Milyon ABD doları) (Cari Fiyatlarla)	2 155	1 683	1 749 (2)
İhracat Artışı (Yüzde)	29,8	-21,9	87,7 (2)
Toplam İhracat İçindeki Payı (Yüzde)	1,6	1,6	2,4 (2)
İthalat (Milyon ABD doları) (Cari Fiyatlarla) (*)	4 541	4 247	2 733 (2)
İthalat Artışı (*) (Yüzde)	28,6	-6,5	-3,2 (2)
Toplam İthalat İçindeki Payı (*) (Yüzde)	2,2	3,0	2,4 (2)
Ham Petrol-Doğal gaz İth. (Milyon ABD doları) (Cari Fiy.)	31 109	16 378	13 185 (2)
Sabit Sermaye Yatırımları İçindeki Payı (Yüzde)	1,5	1,9	2,0 (3)
Karşı Yatırımları (Milyon TL)	646	827	1 439 (3)
Özel Sektör Yatırımları (Milyon TL)	2 595	2 258	2 703 (3)
Kurulan İşletme Sayısı	953	842	656 (2)
Kapanan İşletme Sayısı	105	150	112 (2)
Ruhsat Müracaatı Sayısı	17 297	10 377	8 215 (4)
Verilen Ruhsat Sayısı	Arama	11 075	3 816 (4)
	İşletme	1 967	1 107 (4)
	Toplam	13 042	4 923 (4)

Kaynak: TÜİK, DPT, TOBB, MİGEM

(1) Ocak-Haziran dönemi, (2) Ocak-Ağustos dönemi, (3) Tahmin, (4) Ocak-Eylül dönemi,

(*) Ham petrol ve doğal gaz hariç

Petrol ve doğal gaz kalemlerinde Türkiye’de, yerli üretimin ülke talebini karşılama oranını oldukça düşüktür. 2009 yılında TPAO tarafından 12,4 milyon varil ham petrol ve 277 milyon Sm³ doğal gaz üretilmiş olup, 2010 yılında ise 13,2 milyon varil ham petrol ve 236 milyon Sm³ doğal gaz üretilmesi programlanmıştır. Bu oranı yükseltmek amacıyla alınan tedbirler sonucunda, TPAO’nun arama ve üretim yatırımlarında son yıllarda artış görülmüş ve bu artış 2009 ve 2010 yıllarında da sürdürülmüştür. Yurt içi üretimi artırabilmek amacıyla, petrol ve doğal gaz arama çalışmalarına 2011 yılında da başta Karadeniz olmak üzere ağırlıklı olarak denizlerde devam edilmesi planlanmaktadır.

¹⁷ DPT, 2011 Yılı Programı

3.2.2.3.2 Uygulanması Öngörülen Politikalar

İmalat sanayiinde yüksek katma değerli mal üretiminin artırılarak yapısal dönüşümün hızlandırılması; madencilikte hammadde arz güvenliğinin sağlanması, madenlerin yurt içinde işlenerek katma değerinin artırılması yoluyla ülke ekonomisine katkının geliştirilmesi; OSB yatırımlarının etkinliğini artırmak amacıyla, öncelikle devam eden OSB projelerinin tamamlanması ve mevcutların doluluk oranlarının artırılmasına yönelik desteklerin sağlanması; özel sektörün yenilik yeteneğinin artırılması, bilim ve teknolojiye yetkinleşmenin sağlanması ve bu yetkinliğin ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürülmesi, temel amaçları doğrultusunda;

- Türkiye'nin belirli sektörlerde üretim merkezi olmasına yönelik olarak sanayi ihracatının artırılmasına ve yapısal dönüşüme katkı sağlayacak Sanayi Stratejisinin ve sektörel stratejilerin uygulamaya geçirilmesine,

- Üretimin ithalata olan bağımlılığını azaltmak amacıyla yurt içi katma değeri artırıcı sektörel politikalar geliştirilmesine,

- Yüksek katma değerli mal üretimini sağlamak amacıyla ürün kalitesinin geliştirilmesini ve piyasada güvenli ürünlerin yer almasını sağlamak amacıyla laboratuvarların kurulmasının desteklenmesi, uygunluk değerlendirme ve piyasa gözetim sistemlerinin etkinleştirilmesi,

- Tekstil, hazır giyim, deri, seramik, cam, mobilya, kuyumculuk gibi geleneksel sektörlerin tüketime yönelik ürünlerinde özgün tasarım faaliyetlerinin özendirilmesine ve ulusal-uluslararası marka oluşturulmasının desteklenmesine,

- KOBİ'lerin büyümelerinin ve birleşmelerinin özendirilmesine, verimliliklerinin artırılmasına, iş kurma ve geliştirmeye yönelik faaliyetlerin desteklenmesine,

- Savunma sanayiinde, yurt içi teknoloji ve kabiliyet edinimini esas alan bir sistem oluşturulmasına,

- Madencilikte ülke potansiyelinden en üst düzeyde yararlanılmasına, maden arama faaliyetlerine ve katma değerin artırılmasına önem verilmesine, yurt içinde ve yurt dışında petrol ve doğal gaz arama ve üretim çalışmalarına hız verilmesine, ihtiyaç duyulan kurumsal yapılandırma çalışmalarının yürütülmesine,

yönelik politikaların uygulanması ve tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

3.2.2.4. Enerji

3.2.2.4.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

Küresel ekonomik kriz, 2008 ve 2009 yıllarında enerji sektöründeki büyümeyi önce yavaşlatmış, ardından durdurmuştur. 2010 yılında ise enerji sektöründe de toparlanma ve büyüme gözlenmiştir. 2009 yılında Türkiye’de, birincil enerji tüketimi yüzde 4,4 oranında bir düşüşle 103,4 milyon ton eş değer petrol (MTEP) olarak gerçekleşmiştir. Birincil enerji tüketiminin 2010 yılında tekrar 2008 yılı seviyesine yükselmesi beklenmektedir.

Tablo 1.32 Birincil Enerji Tüketimi ve Kaynakların Oranları¹⁸

	2009		2010 (1)		2011 (2)	
	Miktar	Pay (%)	Miktar	Pay (%)	Miktar	Pay (%)
TİCARİ ENERJİ	98.685	95,4	103.390	95,6	109.560	101,3
Taşkömürü	16.395	15,8	15.960	14,8	16.160	14,9
Linyit	15.376	14,9	13.580	12,6	13.970	12,9
Petrol Ürünleri	28.880	27,9	31.209	28,8	33.925	31,4
Doğal Gaz	32.775	31,7	35.500	32,8	38.057	35,2
Hidrolik Enerji	3.092	3,0	4.558	4,2	4.644	4,3
Yenilenebilir Enerji	2.230	2,2	2.695	2,5	2.890	2,7
Elektrik İthalatı (İhracatı)	-63	-0,1	-112	-0,1	-86	-0,1
GAYRİ-TİCARİ ENERJİ	4.814	4,7	4.810	4,4	4.740	4,4
Odun (T)	3.680	3,6	3.680	3,4	3.640	3,4
Hayvan ve Bitki Artıkları (T)	1.134	1,1	1.130	1,0	1.100	1,0
T O P L A M	103.499	100,0	108.200	100,0	114.300	100,0
Kişi Başına Tüketim (KEP)	1.440		1.488		1.555	

T = Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tahmini tüketim değerleri

(1) Gerçekleşme tahmini

(2) Tahmin

Tablo 1.33 Elektrik Enerjisi Tüketiminin Kullanıcı Gruplarına Göre Dağılımı¹⁹

	2009		2010 (1)		2011 (2)	
	GWh	Pay (%)	GWh	Pay (%)	GWh	Pay (%)
Konutlar	39.147	20,2	40.200	19,2	42.000	19,0
Ticarethaneler	25.019	12,9	26.800	12,8	28.500	12,9
Resmî Daire	6.990	3,6	7.100	3,4	7.500	3,4
Genel Aydınlatma	3.845	2,0	4.000	1,9	4.200	1,9
Sanayi	70.470	36,3	76.800	36,8	82.000	37,1
Diğer	11.423	5,9	12.400	5,9	12.700	5,7
NET TOPLAM	156.894	80,8	167.300	80,2	176.900	80,0
İç Tüketim ve Kayıp	37.185	19,1	41.400	19,8	44.300	20,0
BRÜT TOPLAM	194.079	100,0	208.700	100,0	221.200	100,0
Kişi Başına Net Tüketim (kWh)	2.182		2.301		2.407	
Kişi Başına Brüt Tüketim (kWh)	2.699		2.871		3.010	

(1) Gerçekleşme tahmini

(2) Tahmin

¹⁸ DPT, 2011 Yılı Programı

¹⁹ DPT, 2011 Yılı Programı

Birincil enerji üretimi ise 2009 yılında yüzde 0,9 oranında artmıştır. Bu oranın 2010 yılında da yüzde 0,8 oranında büyümesi beklenmektedir.

Birincil enerji arzı artmakla birlikte, üretimin tüketimi karşılama oranında bir gelişme gözlenmemektedir. 2008 yılında yüzde 28,0 ve 2009 yılında yüzde 29,5 olan üretimin tüketimi karşılama oranının, 2010 yılında yüzde 28,5 düzeyinde kalması öngörülmektedir. Bu veriler, Türkiye'nin enerji piyasasında dışa bağımlılığının yüzde 70'ler seviyesinde olduğunu ve ülkemizde enerji arz güvenliğinin yeterince sağlanamadığını göstermektedir.

Türkiye birincil enerji tüketiminde en büyük pay doğal gaz kaynağına aittir. Tüketilen doğal gazın, önceki üç senede olduğu gibi, 2010 yılında da yaklaşık yarısının elektrik üretiminde kullanılacağı ve doğal gaz kullanımının 2010 yılındaki sektörel dağılımının yüzde 52 elektrik, yüzde 27 sanayi, yüzde 20 konut ve yüzde 1 diğer olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir. Yerli üretimi düşük seviyelerde seyreden ve büyük oranda ithal edilen doğal gaz kaynağına bu ölçüde bağımlı olunması, önemli bir arz güvenliği riski oluşturmaktadır. Bu riskin aşılması için öncelikle yerli kaynakların daha fazla değerlendirilmesi, sonrasında hem ithal enerji kaynaklarının hem de ithal edilen kaynağın getirildiği ülkelerin çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

Enerji üretiminden iletimine, dağıtımından kullanımına kadar olan bütün süreçlerde verimliliğin artırılması, israfın önlenmesi ve enerji yoğunluğunun hem sektörler hem de makro düzeyde azaltılması da Türkiye enerji sektörünün en önemli gündem maddelerinden birisidir. Yapılan hesaplamalara göre sanayi, binalar ve ulaştırma sektörlerinde yapılacak verimlilik uygulamalarıyla hem genel enerji hem de elektrik tüketimlerinin yüzde 20-25 oranında düşürülmesi mümkün görülmektedir.

3.2.2.4.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar

Artan nüfusun ve büyüyen ekonominin enerji ihtiyacının, rekabetçi bir serbest piyasa ortamında, sürekli, kaliteli ve güvenli bir şekilde asgari maliyetle karşılanması temel amacı doğrultusunda;

- 2011 yılında nükleer enerji alanında hukuki ve kurumsal altyapının güçlendirilmesine devam edilmesine,
- Enerji arz güvenliğini artırmak amacıyla yerli kaynakların değerlendirilmesine, kaynak çeşitliliğini ve enerji verimliliğini sağlamaya öncelik verilecek ve gerekli düzenlemeler yapılmasına,

- Kamu elektrik üretim ve dağıtım tesislerinin rekabetçi bir piyasa oluşturulması hedefine hizmet edecek şekilde özelleştirilmesine,
- Doğal gaz kullanımının rekabete dayalı olarak yaygınlaştırılmasına, mevsimsel talep değişimlerinin de dikkate alınarak ulusal düzeyde doğal gaz ve petrol arz güvenliğinin sağlanmasına,

yönelik politikaların uygulanması ve tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

3.2.2.5. Ulaştırma

3.2.2.5.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

Artan ulaşım talebine uygun demiryolu ve denizyolu fiziki altyapısının zamanında gerçekleştirilememesi ve kapıdan kapıya taşımacılık için en uygun ulaşım türünün karayolu taşımacılığı olması, yük ve yolcu taşımalarının ağırlıklı olarak karayolu ağına yüklenmesine yol açmıştır. Bu durum, standartları ve ağ yoğunluğu yetersiz olan karayolu altyapısının daha da yıpranmasına ve verimsiz bir ulaşım sisteminin oluşmasına sebep olmuştur. Artan ulaşım talebi, kısıtlı kaynakların kısa vadeli kaygılarla karayolu iyileştirme ve yapımına tahsis edilmesine sebep olmaktadır. Yetersiz altyapı üzerinde işletmecilik yapılan demiryollarının rekabet edebilirliği düşük kalmaya devam etmektedir. Denizyollarında büyük liman altyapılarının inşasını özendirecek finansman modelleri etkin bir şekilde hayata geçirilememiştir. Sonuç olarak, kısıtlı kaynaklar, karayolu ağırlıklı yapı ve sürekli artan talep kendi kendini besleyen olumsuz bir yapı yaratmıştır.

2009 yılı verilerine göre, Türkiye’de şehirlerarası yolcu taşımalarının yaklaşık yüzde 95,4’ü, yük taşımalarının ise yaklaşık yüzde 91,9’u karayolu ile gerçekleştirilmektedir. Bu oran AB-27 ülkelerinde 2007 yılı için yolcu taşımalarında yüzde 83, yük taşımalarında ise yüzde 46 düzeyindedir. Bu bağlamda Türkiye için öncelikle yük taşımacılığında farklı ulaşım sektörlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde özellikle yük taşımacılığının yüzde 90’ların üzerinde karayolu ile gerçekleştiriliyor olması, karayollarındaki ağır taşıt trafiğini yükseltmekte ve bu durum trafik güvenliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

Mevcut ulaşım altyapı yoğunluğu incelendiğinde, Türkiye’nin AB-27 ortalamasının oldukça altında karayolu, otoyol ve demiryolu ağına sahip olduğu gözlenmektedir.

Tablo 1.34 Ülkelere Göre Ulaştırma Alt Sektörlerinin Karşılaştırılması²⁰

Ülkeler	Karayolu Yoğunluğu km/km ² (2007)	Otoyol Yoğunluğu km/km ² (2007)	Demiryolu Yoğunluğu km/1.000 km ² (2008)
Çek Cumhuriyeti	0,704	0,008	120
Fransa	0,732	0,020	55
Almanya	0,648	0,035	95
Belçika	0,516	0,058	115
Avusturya	0,426	0,020	68
AB-27	0,427	0,015	49
Türkiye	0,082 ⁽¹⁾	0,003	11

Kaynak: AB Enerji-Ulaştırma İstatistikleri, Karayolları Genel Müdürlüğü

(1) Yalnızca otoyollar, devlet ve il yolları dikkate alınmıştır. Asfalt kaplamalı köy yolları dikkate alındığında bu oran yaklaşık 0,201 olmaktadır.

Demiryolu alt sektörüne bakıldığında zaman, şehirlerarası taşımacılığın çok eski bir altyapı üzerinde sürdürülmeye çalışıldığı gözlenmektedir. Türkiye’de hem demiryolu yoğunluğu hem mevcut demiryolları üzerindeki trafik yoğunluğu yetersizdir. Ayrıca, Türkiye’de yüzde 22 olan elektrikli hat oranı, yüzde 51,6 olan AB ortalamasının oldukça altındadır. Demiryolu altyapısının en önemli sorunu büyük nüfuslu şehirler arasındaki demiryolu hatlarının yüksek hızlı ve kaliteli hizmete uygun olmamasıdır.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHİM) tarafından işletilen havalimanı ve meydanlarının sayısı 42’ye ulaşmıştır. Bunun dışında Anadolu Üniversitesi tarafından işletilen Eskişehir Anadolu Havaalanı ve özel şirket tarafından işletilen İstanbul Sabiha Gökçen, Zonguldak Çaycuma ve Antalya Gazipaşa Havaalanları ile sivil trafiğe açık meydan sayısı 46’dır. DHİM bünyesindeki hava meydanlarından; Atatürk, Esenboğa ve Antalya Havalimanlarında iç ve dış hat terminalleri, Adnan Menderes ve Dalaman Havalimanlarında ise dış hat terminalleri özel sektör tarafından işletilmektedir. Ülkemiz hava meydanlarındaki yolcu trafiğinin yaklaşık yüzde 90’ı Atatürk, Antalya, Esenboğa, Adnan Menderes, Dalaman, Bodrum/Milas, Adana, Trabzon ve Sabiha Gökçen havalimanlarında gerçekleşmektedir. Bu meydanların kapasitelerinin artırılmasına yönelik yatırımlar ile hizmet standartlarının yükseltilmesi ve hava trafik yönetimi ile ilgili projeler sektör açısından önceliğini korumaktadır.

Büyük ölçekli liman yatırımlarının zamanında gerçekleştirilememesi, artan ticaret talebinin baskısıyla birlikte, küçük ölçekli liman ve iskelelerin yapımına yol açmaktadır.

²⁰ DPT, 2011 Yılı Programı

Ölçek ekonomisinden uzak limanlar ise yük trafiğinin dağılmasına ve liman başına elleçleme miktarının, AB'nin Akdeniz'deki limanlarıyla karşılaştırıldığında düşük seviyede kalmasına neden olmaktadır.

Tablo 1.35 Akdeniz Limanlarındaki Konteyner Trafığı²¹

Limnlar	Konteyner (Bin TEU)
Valencia-İspanya	3 606
Algeciras-İspanya	3 298
Gioia Tauro-İtalya	3 165
Barcelona-İspanya	2 564
Ambarlı	2 262
Cenova-İtalya	1 462
La Spezia-İtalya	1 186
Marsilya-Fransa	901
İzmir	885
Mersin	868
Pire-Yunanistan	437
Haydarpaşa	356

Kaynak: AB Enerji-Ulaştırma İstatistikleri, TCDD İstatistikleri, Altay ve MIP Liman İstatistikleri

3.2.2.5.2 Uygulanması Öngörülen Politikalar

Taşıma türleri arasında dengenin sağlandığı, çağdaş teknoloji ve uluslararası kurallarla uyumlu, çevreye duyarlı, ekonomik, güvenli ve hızlı taşımacılığın yapıldığı bir ulaştırma altyapısının zamanında oluşturulması; ulaştırma alt sektörlerinin birbirlerini tamamlayıcı nitelikte çalışması ve kombine taşımacılığın yaygınlaştırılması temel amaçları doğrultusunda;

- AB kaynaklarından azami ölçüde yararlanılarak, ulusal ulaşım ağlarının Trans-Avrupa Ulaştırma Ağları ile bütünleşmesine, Türk limanlarının AB deniz otoyollarında ana akslar üzerinde yer almasına ve Avrupa Tek Hava Sahasına entegrasyon yönündeki çalışmalara,
- Bölünmüş yol yapımına ve standartlarının yükseltilmesine, mevcut karayolu altyapısının iyileştirilmesine,
- Ulaştırmanın tüm türlerinde trafik güvenliğinin artırılmasına,
- Yük taşımacılığında demiryolu ve denizyoluna ağırlık verilmesine; iç bölge bağlantılarının geliştirilerek limanların kombine taşımacılık yapılabilen lojistik merkezler haline getirilmesine; uygun liman sahalarının tespit edilerek, ana limanlar oluşturulmasına ve limanların etkin yönetiminin sağlanmasına,
- Hizmet kalitesinin ve sektör içindeki payının artırılması ve kamu üzerindeki mali yükünün azaltılması amacıyla TCDD'nin yeniden yapılandırılmasına,

²¹ DPT, 2011 Yılı Programı

- Ankara merkez olmak üzere İstanbul-Ankara-Sivas, Ankara-Afyonkarahisar-İzmir, Ankara-Konya ve Bursa bağlantısından oluşan çekirdek ağ üzerinde hızlı tren ile yolcu taşımacılığına başlanmasına,
- Havaalanlarında orta ve uzun vadede kapasite ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar başlatılmasına,
- Kent içi ulaşımında yerel ve merkezi idare düzeyinde proje önceliklendirmesi ve finansmanı ile yapım ve işletme aşamalarında uygulanacak ulusal standartların geliştirilmesine,

yönelik politikaların uygulanması ve tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

3.2.2.6. Tarım

3.2.2.6.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

Tarım sektörünün GSYH içindeki payı, 2008 yılında yüzde 9,2'den, 2009 yılında yüzde 10,1'e yükselmiştir. Sektörün toplam istihdam içindeki payı ise 2009 yılında yüzde 23,7'den yüzde 24,7'ye yükselmiştir. Arazi parçalılığı, işletme ölçeklerinin küçük olması ve örgütlenme yetersizliği gibi yapısal sorunlar nedeniyle sektörde dönüşüm ihtiyacı sürmektedir.

2009 yılı istatistiklerine göre, ülkemizdeki uzun ömürlü bitkiler dahil, toplam tarım alanı 24,3 milyon hektardır. 2005-2009 dönemindeki son beş yılda her yıl ortalama 70 bin hektarın üzerinde bir sahada su kaynağı yetersizliği nedeniyle sulama yapılamamaktadır. Bu durum su tüketiminde etkinliğin artırılması gereğini öne çıkarmaktadır. Diğer yandan, iklim değişikliğinin etkileri de dikkate alındığında, sulama projelerinde planlamaların gözden geçirilme ihtiyacı bulunmaktadır.

Tarım sektörü katma değerindeki artışı büyük oranda sağlayan bitkisel üretimde, 2009-2010 üretim döneminde iklim şartlarının elverişli olması sayesinde, başta hububatta olmak üzere, rekolte artışları kaydedilmiştir. Sektörde faaliyet gösteren işletmelerin küçük ölçekli ve parçalı oluşu ile etkin olmayan örgütlenme yapısının yanı sıra, yetersiz pazarlama altyapısı gibi sorunlar, verimliliğin ve üretici gelir düzeyinin yükselmesi önündeki başlıca engellerdir. Bitkisel üretimde verimlilik ve kaliteyi artırmak amacıyla, genetik potansiyeli yüksek ve üstün vasıflı bitki çeşitlerine ait her türlü çoğaltım materyalinin standartlara uygun, zamanında, uygun fiyatlarla ve yurt içi üretimle karşılanması ve kullanımının yaygınlaştırılması hususu önemini korumaktadır. Genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar ve ürünlerinden kaynaklanabilecek risklerin önlenmesi ve insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre

ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik izlenebilirliğin sağlanması ile kontrol ve denetim sisteminin etkin şekilde yürütülmesi önem taşımaktadır.

Ülkemizde birim hayvan başına elde edilen verim düzeyleri, hayvancılığın gelişmiş olduğu ülkelere göre düşük seviyelerde olup, TÜİK'in 2009 yılı verilerine göre, sığır karkas ağırlığı ortalama 216 kg iken, inek başına süt verimi 2800 kg/laktasyon düzeyindedir. Gelişmiş ülkelerde ise bu miktarlar sırasıyla 270-280 kg karkas ve 5000-6000 kg/laktasyon civarındadır.

2009 yılında, ihracat avantajı bulunan kanatlı hayvan eti üretimi, bir önceki yıla göre yüzde 17,8 oranında artarak 1,3 milyon ton olmuştur. Kırmızı et üretiminin artırılması amacıyla başta koyunculuk olmak üzere hayvan sayısının artırılması ve besiciliğin yaygınlaştırılması önemini devam ettirmekte, diğer et üretim amaçlı hayvan yetiştiriciliğinin özendirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Hayvan hastalıkları ve zararlılarının olumsuz etkilerinin azaltılması yönündeki çalışmalarda, hayvancılık işletmeleri bazında koruyucu önlemlerin alınması ile ülke şartlarına uygun aşı, ilaç ve serum üretimlerinin miktar ve kalitesinin iyileştirilmesi ihtiyaçları devam etmektedir.

Balıkçılık sektörünün en önemli altyapı ihtiyacı olan balıkçı barınaklarına ilişkin 2010 yılında tamamlanması öngörülen ihtiyaç analizi çalışmasında, üstyapı itibarıyla önemli eksikliklerin olduğu, idame-yenileme ihtiyaçlarının öncelikle karşılanması gerektiği ve bazı yapılarda genişletmenin gerekli olduğu ortaya konulmuştur. Balıkçılık üretiminin artırılmasına yönelik olarak su ürünleri yetiştiriciliğinin teşvik edilmesinin de etkisiyle, 2009 yılında yetiştiricilik üretiminin toplam üretim içindeki payı yüzde 25,5 yükselmiştir

Ülkemizde ormanlar 21,2 milyon hektarlık bir alanı kapsamaktadır. 2009 yılında yapılan 71 bin hektarlık ilave ile birlikte 1963 yılından itibaren yeşil kuşak, endüstriyel ve toprak muhafaza amaçlı toplam 2,8 milyon hektar alanda ağaçlandırma gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan, 2009 yılında yanan 4.679 hektar alanla birlikte, 1963 yılından itibaren 585.070 hektar orman alanı yangınlarla tahrip olmuştur.

Ağaçlandırma sahalarında ve özellikle yangına hassas alanlarda, doğal ormanların bakım çalışmalarının gereğince yapılamaması, biyolojik çeşitliliği sağlayacak şekilde çeşitli türde fidanlarla ağaçlandırmaların gerçekleştirilememesi, ormancılık faaliyetlerinde eğitim ve uzmanlaşmaya yeterince ağırlık verilmemesi ve son olarak bilgi ve iletişim teknolojilerinin sürdürülebilir şekilde işletilmesine yönelik gerekli kapasitenin bulunmaması ağaçlandırma ve yangınla mücadele faaliyetlerinin başarısını olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca, son

yıllarda daha şiddetli görülmeye başlanan sel olaylarına istinaden sel kontrol çalışmalarının hızlandırılması ile karayolu ağaçlandırma çalışmalarına ağırlık verilmesi hususları önemini korumaktadır.

Ormanlarımızın etkin bir şekilde korunması için, orman alanlarında maden ve taş ocakları ile ilgili verilen izinler sonucu yürütülen faaliyetlerin ormanlar üzerindeki olumsuz etkilerinin ilgili kurumlarca işbirliği içerisinde takibi ve denetlenmesi, ormanların faydaları ve orman yangınlarının çok yönlü tahrip edici etkisi dikkate alınarak halkın bilinçlendirilmesi faaliyetlerine ağırlık verilmesi ve özellikle biyolojik çeşitlilik ve anıt ağaçlar ile ilgili zenginliğimizin korunan alan statüsünde daha fazla değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Ayrıca, orman kadastro ile ilgili tapuya tescil çalışmalarının hızla sonuçlandırılması ihtiyacı devam etmektedir.

Tarım ürünlerinin işlenmesi, değerlendirilmesi ve pazarlanması konularındaki tarımsal yatırımların desteklenmesine ilişkin 2006-2010 dönemini kapsayan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı uygulaması sürdürülmektedir. Söz konusu Programın, AB Mali İşbirliği kapsamında yürütülmesine başlanan Kırsal Kalkınma Programı gözetilerek, bölgesel özellikleri dikkate alacak şekilde farklılaştırılması ihtiyacı bulunurken, Faiz İndirimli Tarımsal Krediler ile Tarımsal Amaçlı Kooperatiflere Kullanılan Kredi uygulamaları ve benzer nitelikli diğer proje bazlı desteklemeler arasında tamamlayıcılığın sağlanması önem arz etmektedir.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun yasalaşması sonrasında, diğer müzakere açılış kriterlerinin de yerine getirilmesiyle birlikte, AB'ye katılım sürecinde Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Faslı, 2010 yılının Haziran ayı sonunda, müzakereye açılmıştır. Bu Kanunla, kamunun sunacağı hizmetlerin tek elden yürütülmesi ve tüm yetkilerin tek otorite olarak Tarım ve Köyışleri Bakanlığı'nda toplanması amaçlanmıştır. Kanun kapsamında çıkarılacak ikincil mevzuat ile birlikte Bakanlığın gıda güvenliğine ilişkin işlevlerini yerine getirecek olan birimlerinin yeniden yapılandırılması beklenmektedir.

3.2.2.6.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar

Tarım sektöründe, gıda güvenliği ve güvenilirliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımının gözetilmesi, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir yapının oluşturulması temel amaçları doğrultusunda;

- Tarım sektöründe kurumsal ve idari yapılarda gerekli dönüşüme öncelik verilmesine,
- Tarımsal destekler üretimde verimliliği artırmaya yönelik olarak yeniden düzenlenmesine,

- Kamunun, bitki ve hayvan sağlığı ile gıda güvenliği konularında sunduğu hizmetlerin bütüncül bir çerçevede yürütülmesinin esas alınmasına,
- Sektörde rekabet edebilirliğin artırılması amacıyla tarımsal ürün piyasalarının güçlendirilmesine,
- Toprak ve su kaynaklarının etkin kullanılmasına,
- Ormancılık faaliyetlerinde, özellikle ekosistemin etkin korunmasının gözetilmesine ve yangınla mücadele ve ağaçlandırma çalışmalarının sürdürülmesine,

yönelik politikaların uygulanması ve tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

3.2.2.7. Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi

3.2.2.7.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

Çevrenin korunmasında; ekonomik büyüme, nüfus artışı, üretim ve tüketim alışkanlıkları gibi nedenler evre için önemli ve giderek artan bir baskı haline dönüşmektedir. Bu baskı, evre yönetiminde uygulama, izleme ve denetim konusundaki yetersizliklerle beraber değerlendirildiğinde önemli evre sorunlarına neden olmaktadır. Öte yandan, yerleşim alanlarında düzensiz ve izinsiz yapılaşma, yetersiz teknik altyapı, yüksek afet riski ve güvenlik sorunu gibi hususlar yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir.

İklim değerliği, küresel evre sorunlarından birisi olup ekonomik ve sosyal hayata olumsuz etkileri bulunmaktadır. Türkiye'nin iklim değerliği ile mücadelede sürdürülebilir kalkınma politikalarına uygun azaltım, uyum, teknoloji transferi, finansman ve kapasite artırımına yönelik politikaların belirlendiği Ulusal İklim Değerliği Strateji Belgesi (2010-2020) 3 Mayıs 2010 tarihinde YPK tarafından onaylanmıştır.

AB ile müzakereler kapsamında; 21 Aralık 2009 tarihinde evre Faslı müzakerelere açılmış, AB evre müktesebatına uyumun sağlanması konusunda önemli ölçüde ilerleme kaydedilmekle birlikte mevzuat uygulanması ve kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik proje ve programlar sürdürülmektedir.

Türkiye su sıkıntısı yaşayabilecek ülkeler arasında yer almaktadır. Artan talep, kuraklık ve su toplama havzalarındaki kirlenme sonucunda mevcut içme suyu yetersiz kalmaktadır. Bu çerçevede, su kaynakları yönetiminde karşılaşılan sorunlar olarak; planlama, izleme, değerlendirme ve yaptırım noksanlığı, sorumlu tek bir merciin olmaması, ortak veri tabanı ve bilgi akışı yetersizliği, kuruluşlar arası eşgüdüm sağlanamaması ve yeterli şekilde Ar-Ge faaliyetleri yapılmaması gösterilmektedir.

Temiz ve kullanılabilir içme suyu temininde; su havzalarının koruma alanlarındaki kaçak yapılaşmalar ve atıksuların arıtılmadan deşarj edilmesi önemli sorunlar olarak görülmektedir. Bundan dolayı, su kaynaklarının her tür kullanım amacıyla korunması, kirlenmesinin önlenmesi, kirlenen su kaynaklarının kalitesinin artırılması için uzun vadeli koruma program ve tedbirlerini içeren havza koruma planları hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

3.2.2.7.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar

Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde, insan sağlığını, doğal kaynakları ve estetik değerleri koruyarak yeterli çevresel koruma düzeyine erişilmesi ile birlikte kentlerin temiz, güvenli ve yaşam kalitesi yüksek yerler haline getirilmesi temel amaçları doğrultusunda;

- Çevre mevzuatının AB Müktesebatı ile uyumunun sağlanarak etkin bir biçimde uygulanabilmesi amacıyla yönetim, denetim ve uygulama kapasitesinin geliştirilmesine,
- Sürdürülebilir kalkınma konusunda izlenecek ulusal yaklaşımların, uluslararası gelişmeler çerçevesinde değerlendirilmesine,
- İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik kurum ve kuruluşlar tarafından ortak hareket edilmesini sağlayacak temel politikaların belirlenmesine,
- Kentlerin yaşam standartlarının yükseltilmesi ve sürdürülebilir kentsel gelişmenin sağlanmasına,
- Su kaynaklarının hukuki ve kurumsal olarak etkin ve bütüncül bir biçimde yönetimine ilişkin çalışmaların sürdürülmesine,
- Katı atık yönetiminde etkinliğin artırılması amacıyla katı atıkların kaynağa ayrıştırılmasına, yeniden kullanım değerine sahip olanların ekonomiye kazandırılmasına, halkın bilinçlendirilmesine ve mahalli idare birliklerinin etkin çalışmasının sağlanmasına, yönelik politikaların uygulanması ve tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

3.2.2.8. Bilgi ve İletişim Teknolojileri

3.2.2.8.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

Bilgi toplumuna dönüşümün hızlandırılması ve ülkenin rekabet gücünün artırılması bakımından elektronik haberleşme sektörü kritik bir öneme sahiptir. Sektörde, 2004 yılından itibaren başlayan serbestleşme ile birlikte rekabetin artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmış, altyapı ve hizmet sunumu alanında sektöre yeni girişler olmuştur.

Üçüncü nesil (3G) mobil haberleşme hizmetlerinin Ağustos 2009'dan itibaren kullanıma sunulmasından bu yana 3G abone sayısı hızlı bir biçimde artmaktadır. 2009 yılı sonunda 7,1 milyon olan 3G abone sayısı Haziran 2010 itibarıyla 11,4 milyon aboneye ulaşmıştır.

Ar-Ge faaliyetleri kapsamında, uydu teknolojileri alanında yetkinliklerin geliştirilmesi ve milli uydu imal edilmesine yönelik çalışmalara TÜRSAT bünyesinde devam edilmektedir.

Bilgi toplumu olma yolunda ve ekonominin rekabetçi bir yapıya kavuşturulmasında kritik bir role sahip olan bilgi teknolojileri sektörü, gayri safi milli hasılaya doğrudan katkı sağlaması, ekonomide getirdiği verimlilik artışı ve istihdam potansiyeli, yenilikçi ve katma değeri yüksek olan yapısı nedeniyle büyük önem arz etmektedir.

Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı'nda yer alan Bilişim Vadisi eylemiyle; Türkiye'nin bilgi teknolojileri alanında ve ekonomik anlamda bölgesindeki önemini artırması amaçlanmış, projenin daha önce bir benzeri olmaması nedeniyle gerekli olan fizibilite raporu 2008 yılı Ekim ayında ihale edilmiş, 2010 yılı Ağustos ayında tamamlanmıştır.

3.2.2.8.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygın ve etkin kullanımıyla bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin hızlandırılması ve bu yolla ülkemizin refah düzeyinin artırılmasına katkı sağlanması temel amaçları doğrultusunda;

-Bilgi toplumuna dönüşüme yönelik politika ve stratejilerin etkin bir biçimde uygulanması ve izlenmesi,

-Bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının geliştirilmesi amacıyla elektronik haberleşme sektöründe alternatif altyapı ve hizmetlerin sunumuna önem verilerek rekabetin artırılmasına,

-Bilgi teknolojileri sektörünün ihtiyaç duyduğu uzmanlık alanlarında nitelikli insan kaynağının geliştirilmesi ile yazılım ve hizmetler alanında sektörün yurt dışına açılımının desteklenmesine,

yönelik politikaların uygulanması ve tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

3.2.2.9. Hizmetler

3.2.2.9.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

- Turizm:

Turizm sektöründe 1999-2009 dönemindeki gelişmelere bakıldığında, uluslararası turizm talebinin yüzde 33,8; turizm gelirlerinin ise yüzde 88,8 oranında arttığı görülmektedir. Küresel krizi izleyen ekonomik gerilemenin etkisiyle, uluslararası yolcu taşımacılığı hariç olmak üzere, 2009 yılında uluslararası turist sayısı bir önceki yıla göre yüzde 4,2 oranında azalarak 880 milyon, turizm gelirleri ise yüzde 9,5 oranında azalarak 852 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Turizm sektörünün yeniden canlandırılması amacıyla yapılan vergi, kredi ve pazarlama destekleri neticesinde; 2009 yılının son üç aylık döneminde yeniden büyüme eğilimine giren uluslararası turizm sektörünün, 2010 yılında yüzde 4 oranında artması, dünyadaki turist sayısının 915 milyon kişiye ulaşması, turizm harcamalarının ise reel olarak yüzde 3 oranında artarak 891 milyar ABD doları olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Türkiye, dünya turizm pazarında turist girişleri açısından yüzde 3,1; turizm gelirleri açısından ise yüzde 2,6 paya sahiptir. Avrupa turizm pazarında ise, turist girişlerinde yüzde 5,6; turizm gelirlerinde ise yüzde 5,3 paya sahip olan Türkiye, dünyadaki en büyük 20 turizm varış noktası içinde turist girişleri açısından yedinci, turizm gelirleri açısından dokuzuncu sırada yer almaktadır.

Dünya Turizm Örgütü verilerine göre, turizm sektörünün doğrudan ya da dolaylı olarak 32 faaliyet alanında istihdam yarattığı, Türkiye’de ise doğrudan yaratılan istihdamın 2009 yılında yaklaşık 3,6 milyon kişi olduğu belirtilmiştir.

Türkiye’ye gelen turist sayısı 2009 yılında 27,1 milyon kişi olurken, turizm gelirleri ise 21,2 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında ise, bir önceki yıla göre turist sayısının yüzde 5,3 oranında artarak 28,5 milyon kişi olması, turizm gelirlerinin ise yüzde 5,9 oranında artarak 22,5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmesi tahmin edilmektedir.

Tablo 1.36 Turizm Sektöründeki Gelişmeler

	2009	2010 (1)	2011 (2)	Yıllık Ortalama Artış (yüzde)	
				2010/2009	2011/2010
Yurda Gelen Yabancı Sayısı (bin kişi)(3)	27.077	28.500	30.200	5,3	6,0
Yurt Dışına Çıkan Vatandaş Sayısı (bin kişi)(3)	4.892	5.700	5.900	16,5	3,5
Turizm Geliri (Milyon ABD Doları)(4)	21.249	22.500	23.800	5,9	5,8
Turizm Gideri (Milyon ABD Doları)(4)	4.147	4.900	5.070	18,2	3,5

Kaynak: DPT 2011 Yılı Programı

(1)Tahmin

(2)Program

(3)Kültür ve Turizm Bakanlığı İstatistikleri

(4)Merkez Bankası Verileri

2009 yılında OECD ülkelerinden ve Doğu Avrupa ülkelerinden gelen turist sayısında da önemli artışlar kaydedilmiştir. Bu kapsamda, ülkemize gelen yabancı turistlerin yüzde 56,5'i OECD, yüzde 20,2'si Rusya Federasyonu'nun dahil olduğu BDT ülkelerindedir. 2009 yılında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülke sıralamasında Almanya yüzde 16,6 ile birinci, Rusya Federasyonu yüzde 10 ile ikinci, İngiltere ise yüzde 8,9 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Türkiye'de son yıllarda yatak kapasitesinde sağlanan hızlı artışa ve elde edilen önemli gelişmelere rağmen teknik altyapı konusunda sorunlar mevcuttur. Fiziksel çevrenin kirlenmesi, turizm merkezlerinin kentleşmesi gibi sorunlar Türkiye turizmini olumsuz yönde etkileyen konular arasında yer almaktadır.

- İnşaat, Mühendislik-Mimarlık, Teknik Müşavirlik Ve Müteahhitlik Hizmetleri:

Yüksek istihdam potansiyeli, ulusal sermayedeki ağırlığı, etkileşimde olduğu faaliyet alanlarının çeşitliliği ve yurt dışı müteahhitlik hizmetleri aracılığıyla yarattığı katkılar bakımından ekonominin en önemli sektörleri arasında yer alan inşaat sektörünün; GSYH içindeki payı cari fiyatlarla 2008 yılında yüzde 4,7 iken, 2009 yılında bu oran yüzde 3,8'e gerilemiş, 2010 yılının ilk altı ayında ise yüzde 4,3 olarak gerçekleşmiştir.

İnşaat sektörünün 2009 GSYH payının azalmasında küresel krizin önemli bir etkisi bulunmaktadır. Sektör, ekonominin geneline oranla krizden daha fazla etkilenmiş, 2008 yılına kadar büyüme eğilimi gösterirken, 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla yüzde 8,1 ve yüzde 16,1 oranlarında daralmış, 2010 yılının ilk çeyreğinden başlamak üzere tekrar büyüme eğilimine girmiştir.

2008 yılından itibaren görülen sektörel daralmaya paralel olarak, inşaat sektöründeki istihdamda aynı yıl yaşanan düşüş, 2009 yılı ortalarına kadar devam etmiş, 2009 yılının ikinci yarısından itibaren ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yükselme eğilimine girmiştir. 2010 yılı başında da bu eğilimin devam ettiği görülmektedir. 2007 yılının Temmuz ayında 1.427 bin olan sektör istihdamı, 2008 yılının aynı ayında 1.395 bine (yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiş değerdir) gerilemiş, ancak 2009 yılının Temmuz ayında 1.404 bine yükselmiştir. 2010 yılının Haziran ayı itibarı ile sektör istihdamı 1.580 bin kişi olup, bu seviye bir önceki yılın aynı ayına göre 141 bin kişilik bir artışı ifade etmektedir.

Tablo 1.37 İnşaat Sektöründeki Gelişmeler

Yıllar	2006	2007	2008	2009	2010 (1)
GSYH Payı (yüzde, cari fiyatlarla)	4,7	4,9	4,7	3,8	4,3
Büyüme Hızı (yüzde, 1998 yılı fiyatlarla)	18,5	5,7	-8,1	-16,1	15,1

Kaynak: DPT 2011 Yılı Programı
(1)2010 yılı Ocak-Haziran dönemi

Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri, 2003 yılından itibaren yükseliş göstermiş, 2008 yılında taahhüt tutarı 23,7 milyar ABD doları, 2009 yılında ise toplam taahhüt tutarı 20 milyar ABD doları seviyesine ulaşmıştır. Öte yandan, yurt içi ve yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde ihtiyaç duyulan ve özellikle gelişmiş ülke pazarlarında daha yüksek miktarlarda işgücü istihdamını sağlayacak ustalık belgelendirmesi uygulamasında yetersizlik devam etmektedir.

- Ticaret:

Küresel krizin etkisiyle, 2008 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren ticaret hizmetlerinde başlayan daralma, 2009 yılının dördüncü çeyreğine kadar devam etmiştir. Ticaret hizmetleri sektörü, yapısı itibarıyla hem bağlantılı olduğu diğer sektörlerdeki gelişmelerden fazlasıyla etkilenmekte, hem de bu sektörlerdeki faaliyetleri doğrudan etkilemektedir. Türkiye’de 2009 yılında GSYH sabit fiyatlarla yüzde 4,7 oranında daralırken; bu kapsamda hizmet sektörü yüzde 5, ticaret hizmetleri sektörü yüzde 8,5, toptan ve perakende ticaret sektörü ise yüzde 10,2 oranında daralmıştır. Ticaret hizmetlerinin sabit fiyatlarla GSYH içindeki payı, 2008 yılındaki yüzde 14,9 seviyesinden, 2009 yılında yüzde 14,2’ye gerilemiştir. 2010 yılının ilk altı aylık döneminde sektörde büyük ölçüde toparlanma görülmüş ve bir önceki yılın aynı dönemine göre, GSYH yüzde 11, hizmetler yüzde 9,6, ticaret hizmetleri yüzde 15,3, toptan ve perakende ticaret sektörü ise yüzde 17 oranında büyümüştür.

Elektronik ticaret hacminde; bilgisayar kullanımının ve online işlemlere güvenin giderek artmasıyla birlikte son yıllarda önemli artışlar görülmekte, elektronik ticaretin yaygınlaşması ticaret hizmetlerinin gelişmesine ilave bir katkı sağlayacaktır.

Günümüz sosyal ve ekonomik şartlarına ve ihtiyaçlarına karşılık vermesi amacıyla ticari faaliyetleri büyük ölçüde düzenleyen Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu gibi temel kanunlarda değişikliklere gidilmektedir. Ayrıca, ticaret hizmetlerinde, AB normlarında, iyi işleyen bir piyasa yapısı oluşturmak, ticari uygulamaları denetlemek üzere kurumsal ve yasal düzenlemeler yapma ihtiyacı önemini korumaktadır.

3.2.2.9.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar

Ekonomide ağırlığı giderek artan, büyümenin ve istihdamın itici gücü olan hizmetler sektöründe kalite ve verimlilik düzeyinin artırılması, rekabet ortamının geliştirilmesi ve hizmet ihracatının artırılması temel amaçları doğrultusunda;

-Turizm yatırımları çeşitlendirilmesine, gelişmiş ve yoğun kullanıma konu olan yörelerden diğer alanlara kaydırılarak, turizm faaliyetlerinin tüm yıla yayılmasının sağlanmasına,

-Turizm sektörüyle ilgili tüm yatırımların, doğal, tarihsel, sosyal ve kültürel çevreyi koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde ele alınmasına,

-Türk turizminin uluslararası turizm pazarından azami pay alabilmesi amacıyla yeterli talep yaratılmasına,

-İnşaat sektöründe denetimin etkinleştirilmesi, istihdam edilen işgücünün kalitesinin artırılmasına,

-Yurtdışı müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerinde rekabet gücünün artırılmasına,

-Ticaret hizmetleri sektörüne yönelik temel mevzuat çalışmalarının tamamlanmasına,

-Toptan ve perakende ticaret hizmetlerine yönelik yapılacak düzenlemelerde, sektörün bağlantılı diğer sektörler ve tüketiciler üzerindeki etkilerinin çok yönlü olarak analiz edilmesine,

-Ticaret hizmetlerinde kurumsal yapılanmalar ve mevzuat düzenlemeleri ile piyasa işleyişindeki aksaklıkların giderilmesi ve faaliyet hacminin büyütülmesine, yönelik politikaların uygulanması ve tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

3.2.2.10. Eğitim

3.2.2.10.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

Eğitim sisteminin temel sorun alanlarının başında eğitime erişim ve eğitimin kalitesi gelmektedir. Erişim sorunu kapsamında; okullaşma oranları ve bölgeler, cinsiyetler arası farklılıklar, kalite sorunu kapsamında ise; fiziki altyapı yetersizlikleri, müfredatın güncellenmesi, öğretmen niteliklerinin geliştirilmesi ve eğitim materyallerinin müfredatla uyumu gibi hususlar öne çıkmaktadır.

Okul öncesi eğitimde; okullaşma oranı 2007-2010 arasında yüzde 29,9'dan yüzde 40,7'e ulaşmış olmasına rağmen, bu oran AB-27 ortalaması olan yüzde 90,1'in (2008 yılı 4 yaş nüfusuna göre) altında bulunmaktadır. Diğer taraftan, okul öncesi eğitime erişimde önemli bölgeler arası farklılıklar bulunmaktadır. Ailelerin sosyo-ekonomik koşullarından kaynaklanan eşitsizliğin giderilmesinde önemli katkısı olan ve eğitimin ileri kademelerindeki başarıya etkisinin olumlu olduğu bilinen okul öncesi eğitimde farkındalığının artırılması ihtiyacı önemini korumaktadır.

Tablo 1.38 Eğitim Kademeleri İtibarıyla Okullaşma Oranları

	2007-2008		2008-2009		2009-2010	
	Öğrenci Sayısı (Bin)	Brüt Okul Oranı (yüzde)	Öğrenci Sayısı (Bin)	Brüt Okul Oranı (yüzde)	Öğrenci Sayısı (Bin)	Brüt Okul Oranı (yüzde)
Okul Öncesi Eğitim (1)	702	29,9	805	33,9	981	40,7
İlköğretim (2)	10.871	104,5	10.710	103,8	10.917	106,5
Ortaöğretim (2)	3.245	87,5	3.837	76,6	4.240	84,2
a) Genel Lise	1.980	53,4	2.272	45,4	2.421	48,1
b) Mesleki ve Teknik Eğitim	1.265	34,1	1 565	31,3	1.819	36,1
Yükseköğretim Toplam (3)	2.553	47,8	2.889	54,2	3.322	67,0
Örgün	1.655	30,1	1.747	35,3	1.765	35,6
Yaygın Eğitim (4)	5.118	-	5.765	-	7.062	-

Kaynak: DPT 2011 Yılı Programı

(1)4-5 yaş çağ nüfusuna göre hesaplanmıştır.

(2)Açık ilköğretim ve açık lise öğrencileri dahildir.

(3)Üniversiteler ve diğer eğitim kurumları dahil, lisansüstü öğrenciler hariçtir. 17-20 yaş grubu için hesaplanmıştır.

(4)Yaygın Eğitim Kurumlarına ait öğrenci sayısı bilgileri bir önceki öğretim yılı sonu itibarıyla verilmiştir.

Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması amacıyla 32 ilde pilot uygulama olarak başlatılan (60-72 ay için) çalışmalar sonucunda, bu illerde ortalama okullaşma oranı yüzde

93'e ulaşmıştır. 2010-2011 öğretim döneminden itibaren ise bu uygulama 57 ili kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Okullaşma oranının istenilen seviyede artmasına engel teşkil eden faktörlerin başında; ilköğretime yapılan geç kayıtlar, bitirmeden ayrılanlar ile başta kızlar olmak üzere kırsal kesimdeki çocukların eğitime erişimindeki sorunlar gelmektedir. 2009-2010 öğretim dönemi sonunda ilköğretimden mezun olanların içinde kızların oranı; Türkiye genelinde yüzde 46,9 iken bu oranın en düşük olduğu Ağrı ilinde yüzde 36,1'dir.

Öte yandan, ortaöğretimdeki okullaşma oranı yüzde 84,2'ye yükselmekle beraber, bölgesel farklılıklar önemini korumaya devam etmektedir. Okullaşma oranının en düşük olduğu il yüzde 38,8 ile Ağrı'dır. Türkiye genelinde yüzde 84,6 olan ilköğretimden ortaöğretime geçiş oranı, Kars ilinde yüzde 60,3 ile en düşük düzeydedir. İlköğretimden ortaöğretime geçişlerin düşük seviyede kalmasının en önemli nedenlerinden birisi kırsaldan gelen öğrencilerin pansiyon ihtiyacının yeterince karşılanmamasıdır.

Tablo 1.39 Yaşlara Göre Net Okullaşma Oranı (2008) (1)

	(Yüzde)			
	3-4 Yaş (2)	5-14 Yaş	15-19 Yaş	20-29 Yaş
Türkiye	7,9	91,9	45,9	12,9
OECD Ortalaması	71,5	98,8	81,5	24,9
AB-19 Ortalaması	79,8	99,0	84,9	25,1

Kaynak: DPT 2011 Yılı Programı

(1) Tablodaki yaş gruplarının alınma nedeni uluslararası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamaktır.

(2) 4 yaş ve altındaki öğrencilerin 3 ve 4 yaş nüfusa oranını vermektedir.

Özellikle eğitimin temel kademelerinde; bilişim okur yazarlığı, yabancı dil hakimiyeti, eleştirel düşünme becerileri ve demokratik katılımın geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. 2009-2010 döneminde, ilköğretimde bilgisayar başına 31 öğrenci, ortaöğretimde ise 25 öğrenci düşmektedir. Bununla birlikte, bilgisayarların bölgeler arasında dengesiz dağıldığı da görülmektedir. İlköğretimde Gaziantep'te bilgisayar başına 51 öğrenci düşerken Tunceli'de 11, ortaöğretimde ise bu sayı İstanbul'da 60 iken, Tunceli ve Sinop'ta 9'dur. Son beş yılda öğretmen sayısındaki artış oranı öğrenci sayısındaki artış oranına göre daha fazla olmakla birlikte Türkiye'de öğretmen başına düşen öğrenci sayısı eğitimin tüm kademelerinde OECD ve AB ülke ortalamalarına göre yüksektir.

Mesleki ve teknik eğitimin, ortaöğretim içerisindeki payı 1995 yılında yüzde 42,3 iken, okul türleri arasında farklı katsayı uygulaması nedeniyle bu oran 2002-2003 döneminde

yüzde 32,3'e düşmüştür. Ancak, 2002 yılından itibaren başlatılan meslek yüksekokullarına (MYO) sınavsız geçiş uygulaması, 2005-2006 öğretim döneminden itibaren genel ve mesleki eğitimde dokuzuncu sınıfların ortak olması, modüler sisteme geçilmesi, yönlendirme faaliyetleri ve farklı katsayı uygulamasının hafifletilmesinin de etkisiyle bu oran artarak 2009-2010 öğretim dönemi itibarıyla yüzde 43'e yükselmiştir.

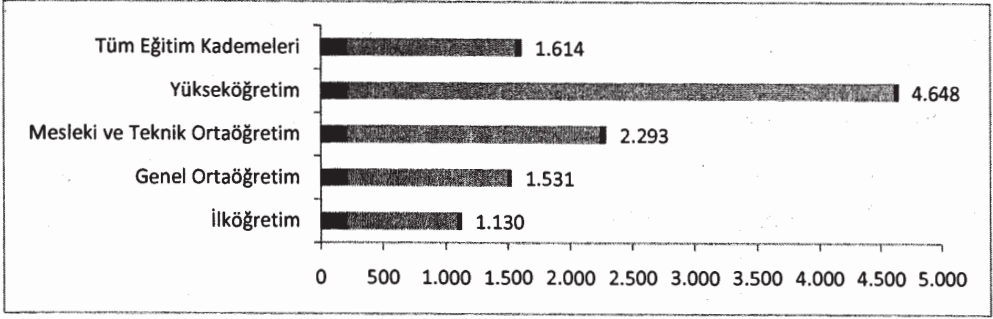
Eğitimin temel kademelerinde sağlanan gelişmelere paralel olarak yükseköğretim kademesinde de önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bu kapsamda, yükseköğretime erişimi artırmak amacıyla iki önemli adım atılmıştır. Bunlardan ilki, 2006-2010 döneminde 49 yeni devlet üniversitesi, 2007-2010 döneminde ise 25 yeni vakıf üniversitesi kurulmasıdır. Sonuç olarak, ülkemizde üniversiteler bütün illere yaygınlaştırılmış olup 102'si devlet ve 51'i vakıf olmak üzere toplam üniversite sayısı 153'e ulaşmıştır. İkinci önemli adım ise, 2008-2010 yılları arasında örgün öğrenim yükseköğretim kontenjanlarının bir önceki yıla göre sırasıyla yüzde 28,1, yüzde 16,6 ve yüzde 11,8 oranlarında artırılması ve 2010 yılında 672 bine ulaşmasıdır.

Eğitimin kalitesine ilişkin sorunlar da önemini korumaktadır. Eğitimin kalitesinin artırılması açısından; müfredatın güncelleştirilmesi, ihtiyaç duyulan alanlarda yeterli sayıda ve nitelikte öğretmen istihdam edilmesi ve hizmet içi eğitim yoluyla niteliklerinin artırılması, derslik başına düşen öğrenci sayısının azaltılması, ilköğretimde ikili eğitimden tam gün eğitime geçilmesi, etkin bir rehberlik ve danışmanlık sisteminin kurulması, mesleki eğitimin işgücü piyasasıyla uyumunun sağlanması, okullarda bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin kullanılması alanlarında sorunlar bulunmaktadır. Bu kapsamda kaliteli eğitim imkanlarına erişim sağlanması açısından bireyler, okullar ve bölgeler arasındaki eşitsizliklerin giderilmesi ihtiyacı önem taşımaktadır.

Türkiye'de son yıllarda eğitime ayrılan kamu kaynaklarında artış olmakla beraber, özellikle yükseköğretim öncesi eğitim kademelerindeki çağ nüfusunun yüksek olduğu göz önüne alındığında, bu kademelerdeki kamu harcamalarının uluslararası standartların altında kaldığı görülmektedir. Türkiye'de yükseköğretim kademesindeki öğrenciye yapılan kamu harcaması, temel eğitim kademesindeki öğrenciye yapılan kamu harcamasının dört katıdır. Ayrıca eğitimin temel kademeleri ile yükseköğretim kademesi arasındaki harcama dengesizliğinin de giderilmesi gerekmektedir.

Tablo 1.40 Kamu Eğitim Kurumlarında Yapılan Öğrenci Başına Harcamalar (2006)

(ABD Doları)



Kaynak: DPT 2011 Yılı Programı

Yükseköğretimde kalitenin artırılmasının önündeki engellerin başında; Yükseköğretim Kurulu (YÖK) başta olmak üzere, yükseköğretim yönetim sisteminin yeniden yapılandırılmaması ve buna bağlı olarak üniversitelerin idari ve mali özerkliklerinin tam anlamıyla sağlanamaması gelmektedir. 2009 yılı itibarıyla üniversite gelirlerinin yaklaşık yüzde 55'ini Merkezi Yönetim Bütçesinden aldıkları ödenek, yüzde 33,1'ini döner sermaye gelirleri ve yüzde 11,9'unu özel gelirler oluşturmaktadır. Bu durum, üniversitelerin gelirlerinin önemli bir kısmını merkezi yönetim bütçesinden tahsis edilen kaynakların oluşturduğunu ve üniversitelerin gelir yaratma kapasitesinin oldukça düşük seviyelerde olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, üniversitelerin sanayi ile işbirliği kurmaları, katma değere dönüşecek projeler üretmeleri ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verebilecek mekanizmaları kurmaları gerekmektedir.

Artan üniversite sayısı ve örgün yükseköğretim kontenjanlarına paralel olarak yurt ihtiyacı da artmaktadır. YURT-KUR yurtları özellikle maliyet ve güvenlik açısından öğrenciler ve aileleri tarafından öncelikli olarak tercih edilmekte; son yıllarda yeni açılan yurtların kalite standartlarının yüksek olması, eski yurtların da yapılan iyileştirme çalışmaları neticesinde kalite standartlarının yükseltilmesi yurtların yaklaşık tam kapasite ile hizmet vermesini sağlamıştır.

3.2.2.10.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar

Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, yeni fikirlere açık, özgüven ve sorumluluk duygusuna sahip, Atatürk ilkelerine bağlı, demokratik değerleri benimsemiş, milli kültürü özümsemiş ve farklı kültürleri yorumlayabilen bilgi toplumu insanını yetiştirmek temel amaçları doğrultusunda;

-Eğitimde kalite, rekabet ve verimliliğin artırılmasına yönelik olarak idari yapının yeniden düzenlenmesine,

-Eğitimde kalite, rekabet, verimlilik ve fırsat eşitliğini artırmaya yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunun yeniden yapılandırılmasına,

- Eğitimin tüm kademelerinde fiziki ve beşeri altyapı eksikliklerinin giderilerek erişim ve kalitenin artırılması, bölgesel dengesizliklerin azaltılmasına,

- Yükseköğretime giriş sisteminin, öğrencileri programlar hakkında yeterli düzeyde bilgilendiren, ilgi ve yeteneklerini ortaöğretim boyunca çok yönlü bir süreçle değerlendiren, okul başarısına dayalı ve müfredat programlarıyla daha uyumlu bir yapıya kavuşturulmasına,

- Eğitimin tüm kademelerinde fırsat eşitsizliğinin azaltılması, öğrencilerin kişisel gelişimlerine yönelik faaliyetlerin artırılmasına,

- Orta ve yükseköğretimde öğrenci ve öğretim elemanı değişimi ve hareketliliğini yaygınlaştırıp artırmaya yönelik uluslararası programlar ile yabancı öğrenci ve bilim insanlarının ülkemizdeki eğitim ve öğretim faaliyetlerine katılmasına yönelik hibe programlarının yaygınlaştırılması ve yenilerinin oluşturulmasına,

yönelik politikaların uygulanması ve tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

3.2.2.11. Bölgesel Gelişme Politikaları

Bölgesel gelişme politikalarının mevcut durumu; bölgesel gelişme politikasının merkezi düzeyde etkinleştirilmesi, yerel dinamiklere ve içsel potansiyellere dayalı gelişmenin sağlanması, yerel düzeyde kurumsal kapasitenin artırılması, kırsal kesimde kalkınmanın sağlanması başlıkları altında mevcut durum ile temel amaç ve hedeflerin incelemesinden oluşmaktadır.

3.2.2.11.1. Mevcut Durum Değerlendirmesi

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde yürütülen çalışmaların da etkisiyle, Türkiye'nin gerek bulunduğu bölgede, gerekse AB üyesi ülkelerle arasındaki gelişmişlik düzeyi farklılığının azaltılması önemli hedefler arasındadır. Görece geri kalmış yörelerde gelir seviyesinin artırılması, ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, yerel potansiyelleri harekete geçirecek girişimlerin desteklenmesi, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi ve işbirliğine dayalı rekabetin geliştirilmesi önemini korumaktadır.

Bölgeler arası gelişmişlik düzeyi farklılığının azaltılması ve bölgesel gelişmenin hızlandırılabilmesi için ülke genelini kapsayan, kalkınma ve yatırım dinamiklerini yerinelik ilkesiyle yönlendiren bölge planlarına, nitelikli programlara, tanımlı finansman kaynaklarına ve kalkınma ajanslarının etkili çalışmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

GAP Eylem Planı kapsamında GAP'ın 2008-2012 döneminde tamamlanması hedeflenmiştir. Bu çerçevede GAP Eylem Planında yer alan faaliyet ve projeler için 2008-2012 döneminde toplam 26,7 milyar TL tutarında kaynağa ihtiyaç duyulacağı öngörülmüştür. Söz konusu kaynağın 7,3 milyar TL tutarı mevcut eğilimlere ve devam eden proje stokuna göre daha önce planlanmış olağan ödeneklerden oluşmaktadır. Eylem Planının ortaya çıkardığı ek finansman ihtiyacı olan 19,4 milyar TL'nin, 4,9 milyar TL tutarındaki kısmının merkezi bütçe dışından, kalan 14,5 milyar TL'sinin merkezi yönetim bütçesinden karşılanması öngörülmüştür. GAP Eylem Planı kapsamında, GAP için 2008 ve 2009 yılı itibarıyla sırasıyla 1,9 milyar TL ve 2,8 milyar TL kaynak sağlanmıştır. 2010 yılı için ise yaklaşık 3,2 milyar TL ödenek tahsis edilmiş olup, yılsonuna kadar ödeneğin tamamının kullanılması beklenmektedir.

16 Temmuz 2009 tarih ve 27290 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2009/15199 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" ile Türkiye'de ilk defa kapsamlı bir sektörel-bölgesel teşvik sistemine geçilmiştir. Yeni sistemde Türkiye, Sosyo-Ekonomik gelişmişlik Endeksi'ne (SEGE) göre dört bölgeye²² ayrılmıştır. Her bölgede desteklenecek sektörler ayrı ayrı belirlenmiştir. Her bölge için değişen unsurlarla ve kademeli olarak artan teşvikler tanımlanmıştır. Bölgesel ve sektörel uygulama yanında, büyük ölçekli yatırımlar için daha fazla avantaj getiren ek destekler sunulmaktadır.

Merkezden tasarlanan ve uygulanan bölgesel gelişme ve yerel kalkınma politikalarının yanı sıra, son yıllarda, yerel dinamiklere ve içsel potansiyellere dayanan yerel kalkınma girişimlerinin desteklenmesine ağırlık verilmektedir. Bu kapsamdaki önceliklerden biri yerel kalkınma girişimlerinin, bölge plan ve stratejileri kapsamındaki proje ve faaliyetlerin katılımı bir yaklaşımla uygulanması yoluyla geliştirilmesidir.

Kalkınma ajanslarınca 2008 ve 2009 yıllarında toplam 15 öncelik alanında proje teklif çağrısı uygulanmış, 2010 yılı Ekim ayı itibarıyla 28 öncelik alanında proje teklif çağrısı ilan

²² Yatırım desteklerinin uygulanması açısından 28/8/2002 tarihli ve 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında yer alan İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak dört gruba ayrılmıştır. Bölgesel desteklerden yararlanacak yatırım konuları her bir il grubunun yatırım potansiyeli ve rekabet gücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

edilmiştir. Proje teklif çağruları kapsamında 2008 yılında 48 milyon TL, 2009 yılında da 95 milyon TL kaynak projelere tahsis edilmiştir. 2010 yılı Ekim ayına kadar ilan edilen proje teklif çağrılarının toplam bütçesi 222 milyon TL'dir. 2008 yılından bu yana kalkınma ajanslarına toplam 4.448 proje başvurusu yapılmış, 810 proje desteklenmiş ve 365 milyon TL kaynak projelere tahsis edilmiştir. 2010 yılı Ekim ayı itibarıyla 26 Düzey 2 bölgenin²³ 16'sında bölge planları kalkınma ajanslarının koordinasyonunda hazırlanmıştır. Bu çalışmalarda katılımcılık prensibi esas alınmıştır.

2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan 16 kalkınma ajansı ile birlikte, 26 Düzey 2 bölgesinin tamamında kalkınma ajanslarının kuruluşu tamamlanmıştır. Ajanslar personel alımı ve fiziksel donanım ihtiyaçlarını büyük ölçüde gidererek faaliyetlerine başlamıştır. 2010 yılı Ekim ayı itibarıyla 535 uzman ve iç denetçi ile 102 destek personelin istihdamı sağlanmıştır. Ajansların kurumsal kapasitesinin gelişimine katkı sağlamak üzere ajanslarda DPT Müsteşarlığınca bölgesel gelişme politika ve araçları ile mevzuat konularında eğitimler düzenlenmiştir.

2006 yılında yürürlüğe giren Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisinde (UKKS) belirlenen stratejik amaçlar ve öncelikler doğrultusunda hazırlanan Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013) Yüksek Planlama Kurulunca 2010 yılı Ağustos ayında onaylanmıştır. Plan kapsamında 30 adet tedbir altında 96 adet faaliyet belirlenmiştir. Plan, söz konusu faaliyetler çerçevesinde 2013 yılı sonrası için ilgili kurumlarda uygulama, izleme ve değerlendirme konularında kapasite gelişimine katkı sağlayacaktır. Planın uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin olarak Planda ifade edilen yapıların esas ve işlevleri, ilgili kurumların işbirliğiyle hazırlanmaktadır.

3.2.2.11.2. Uygulanması Öngörülen Politikalar

Bölgesel gelişimin sağlanması amacıyla;

- AB'ye uyum süreci dikkate alınarak bölgesel gelişim, bir taraftan bölgelerin ekonomik verimliliğinin yükseltilmesi yoluyla ulusal kalkınmaya, rekabet gücüne ve istihdama katkı sağlaması,

²³Bakanlar Kurulu Kararıyla bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyoekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistikî veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması tanımlanmıştır. Bu sınıflamaya göre istatistikî açıdan Türkiye 12 Düzey 1 Bölgesi ve 26 Düzey 2 Bölgesine ayrılmıştır. Bu ayırım bir idari sınıflama olmayıp istatistikî bir sınıflamadır. 5449 sayılı Kanun gereğince Kalkınma Ajansları Düzey 2 Bölgeleri esas alınarak kurulmaktadır.

- Sektörel, tematik ve bölgesel politikaları ulusal düzeyde planlaması, uygulama ve izleme bakımından uyumlaştırma ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisini yönlendirme işlevlerini yürütecek bir komite oluşturulması,

- Bölgesel gelişme ve bölgesel rekabet edebilirlik açısından ulusal düzeyde koordinasyonun sağlanması, mekânsal gelişme ve sosyo-ekonomik kalkınma politikaları arasında uyumun güçlendirilmesi,

- Bölge planlamaya ilişkin düzenlemelerin geliştirilmesi ve bölge planlama kılavuzu hazırlanması,

- Bölgesel gelişme politikaları ve uygulama araçlarının geliştirilmesinde yerel dinamikler ve içsel potansiyelin esas alınması, bu politikaların görece az gelişmiş bölgeler ve gelişme potansiyeli yüksek merkezler bakımından farklılaştırılacak, yenilikçi, çok boyutlu olması,

- Kalkınma ajansları ile işbirliği halinde, bölgesel düzeyde rekabet gücü taşıyan sektörlere odaklanması ve yerel girişimleri öne çıkararak; yerel uzmanlaşmaya dayalı, yenilikçiliği destekleyen ve rekabet gücünü artıran kümelenmelerin desteklenmesi,

- Bölgesel gelişme politikalarının oluşturulmasında ve hayata geçirilmesinde, başta kalkınma ajansları ve yerel yönetimler olmak üzere yerel düzeyde bölgesel gelişmede rolü olan kuruluşların kapasitesinin geliştirilmesi,

- Merkezi ve yerel kurumlar arasında planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme aşamalarında bilgi akışı ve işbirliği etkinleştirilmesi,

- Kamu yatırımlarının ve yerel düzeydeki sosyo-ekonomik kalkınma girişimlerinin planlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesinde yerel kuruluşların koordinasyonunun ve etkinliğinin güçlendirilmesi,

- Kırsal kalkınma politikaları ile tarım sektöründeki yeniden yapılanma sürecinde ortaya çıkan işsizlik ve yoksulluk başta olmak üzere, göçten kaynaklanan sosyo-ekonomik olumsuzlukların azaltılması,

- Kırsal nüfusun gelirlerinin çeşitlendirilmesi, istikrara kavuşturulması ve artırılmasına yönelik olarak; tarımsal işletmelerin rekabet güçlerinin artırılması, üretici örgütlenmelerinin güçlendirilmesi, toprak ve su kaynaklarının etkin kullanılması, tarım dışı ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ile yerel yönetimler ve birliklerinin kırsal kalkınmadaki etkinliğinin artırılması,

amacıyla politikaların uygulanması ve tedbirlerinin alınması öngörülmektedir.

3.2.3. Borçlanma Politikası ve Uygulamaları

Bu bölümde, kamu borçlanma politikası ve uygulamaları, bütçe gerekçeleri, yıllık program ile aylık ve yıllık kamu borç yönetimi raporlarındaki veriler doğrultusunda analiz edilecektir.

3.2.3.1. Borçlanma Politikası ve Borç Yönetimi

Borç yönetiminin temel ilkeleri: makroekonomik dengeleri gözeterek para ve maliye politikaları ile uyumlu, sürdürülebilir, saydam ve hesap verilebilir bir borçlanma politikası izlenmesi; finansman ihtiyaçlarının, iç ve dış piyasa koşulları ve maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen risk düzeyi çerçevesinde, orta ve uzun vadede mümkün olan en uygun maliyetle karşılanması, şeklinde belirlenmiştir.

Kamu kesimi borçlanma gereği, 2002 (Kamu kesiminin borçlanma gereğinin GSYH'ye oranı yüzde 10) yılı sonrasında uygulanan ihtiyatlı maliye politikası sonucunda azalan bütçe açığı doğrultusunda azalmış ve 2005 (Kamu kesiminin borçlanma gereğinin GSYH'ye oranı yüzde -0,3) yılında negatif olmuştur. 2006 yılında yüzde -1,8, 2007 yılında yüzde 0,1 ve 2008 yılında yüzde 1,6 olarak gerçekleşmiştir.

2008 ve 2009 yılları, küresel kriz nedeniyle, tüm dünya ekonomilerini sarsan gelişmeler özellikle maliye ve borç yönetimi politikalarını önemli ölçüde etkilemiştir. Pek çok ülkede bütçe açıkları nedeniyle artan finansman ihtiyacı, kamu borç stoklarını hızla yükseltirken; yaşanan küresel durgunluk kamu borçlanmasının sürdürülebilirliğine ilişkin endişeleri de beraberinde getirmiştir. 2009 yılını kapsayan kriz döneminde, bütçe gelirlerinin azalması ve giderlerin artması nedeniyle merkezi yönetim bütçe açığının artması ve merkezi yönetim bütçesi faiz dışı fazlasının gerilemesi sonucu kamunun borçlanma gereğini 5,1'e yükseltmiştir. 2010 yılı kamu kesimi borçlanma gereğinin ise 2011-2013 OVP'de de tahmin edildiği üzere, yüzde 3,4 olması beklenmektedir.

2009 yılında dış borçlanma ve diğer finansman imkânlarının yılbaşında öngörülen düzeylerde gerçekleşmesine rağmen, faiz dışı dengedeki sapmaya bağlı olarak iç borçlanma, programlanan tutarın önemli ölçüde üzerine çıkmıştır.

2008 yılının son çeyreğinde başlayan küresel finansal kriz, 2009 yılında ülkemiz dâhil gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin kamu maliyesi görünümünü önemli ölçüde olumsuz yönde etkilemiştir. 2002 yılından beri fazla veren program tanımlı toplam kamu faiz dışı dengesi 2009 yılında açık vererek GSYH'nin yüzde -1,1'i seviyesinde gerçekleşmiştir.

Toplam kamu kesiminin en önemli bileşenini oluşturan merkezi yönetim program tanımlı faiz dışı dengesinin GSYH'ye oranı 2009 yılında yüzde -1,5, merkezi yönetim bütçe dengesinin GSYH'ye oranı ise yüzde -5,5 olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında program tanımlı gelirler reel olarak yüzde 2,8 oranında azalırken program tanımlı harcamalar reel

olarak yüzde 14,4 oranında artış göstermiştir. Gelirlerin reel olarak düşmesindeki en önemli etken azalan ekonomik aktiviteye paralel olarak vergi gelirlerinin reel olarak yüzde 3,5 oranında gerilemesi olmuştur. Program tanımlı harcamaların artmasının en önemli nedeni ise, prim gelirlerindeki azalmaya bağlı olarak Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'nun finansman açığının artması, bu doğrultuda da söz konusu açığın finansmanı için bütçeden yapılan transferlerin artmasıdır. SGK'ya bütçeden yapılan transferler 2009 yılında bir önceki yıla göre reel olarak yüzde 41,1 oranında artmıştır.

Buna karşılık, iç borçlanmanın programlanan tutarın üzerinde gerçekleşmesine rağmen, risksiz enstrümanlar olarak görülen Devlet İç Borçlanma Senetlerine (DİBS) olan talep yüksek seyrederken maliyet düşük seviyede kalmıştır. Buna ilaveten, 2003 yılından bu yana uygulanan stratejik ölçütler çerçevesinde yürütülen borçlanma politikaları borçlanmanın uygun maliyet ve makul risk seviyelerinde gerçekleştirilmesine önemli katkıda bulunmuştur.

Tablo 1.41 Merkezi Yönetim Toplam Borç Stokunun Yapısı

(Milyon TL)	Merkezi Yönetim Toplam Borç Stokunun Yapısı*			
	2007	2008	2009	2010 Temmuz
İç Borç	255.310	274.827	330.005	345.158
Dış borç	78.175	105.493	111.503	113.091
Toplam	333.485	380.321	441.508	458.249
TL Cinsinden	229.168	251.836	312.837	331.674
Döviz Cinsinden (TL)	104.317	128.484	128.671	126.575
(Milyon Dolar)	Merkezi Yönetim Toplam Borç Stokunun Yapısı*			
	2007	2008	2009	2010 Temmuz
İç Borç	219.207	181.728	219.170	229.417
Dış borç	67.120	69.757	74.054	75.168
Toplam	286.327	251.485	293.224	304.586
TL Cinsinden (Dolar)	196.761	166.525	207.768	220.455
DÖVİZ cinsinden (Dolar)	89.565	84.960	85.456	84.131

* Kamu Borç Yönetimi Raporu, Ağustos 2010

3.2.3.2. İç Borç Stoku

2009 yılı sonunda iç borç stoku 2008 yılı sonuna göre yüzde 20 artarak 330.005 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu tutarın 315.969 milyon TL'si tahvil, 14.036 milyon TL'si bonodur. 2010 yılının Temmuz ayında iç borç stoku 2009 yılı sonuna göre yüzde 4,6 oranında artarak 345.158 milyon TL olmuştur. Bu tutarın 335.774 milyon TL'si tahvil, 9.384 milyon TL'si bonodur. 31 Temmuz 2010 tarihi itibarıyla toplam iç borç stokunun Dolar cinsinden değeri 229,4 milyar Dolar düzeyindedir. İç borç stokunun yapısı incelendiğinde, 31/7/2010 tarihi itibarıyla toplam iç borç yükümlülüklerinin yüzde 97,3'ü bir yıl ve daha uzun vadeli senetlerden oluşurken, yüzde 2,7'si de bir yıldan kısa vadeli senetlerden oluşmaktadır. Bu durum borçlanmanın sürdürülebilirliği açısından olumlu bir gelişmedir.

Borç stokunun dövizle bağlı borçlardan oluşması, döviz kurundaki değişikliklerin borç stoku üzerindeki etkisini artırmaktadır. Bu durum borcun çevrilebilirliği üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. 2003 yılı sonrasında uygulanan borçlanma stratejisinin bir sonucu olarak, nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla, iç borç stoku içerisindeki TL cinsi sabit getirili borç senetlerinin oranı artırılırken, dövizle bağlı borçların oranı azaltılmıştır. 2003 yılında yüzde 21,9 olan döviz cinsinden senetlerin iç borç stoku içindeki payı 2010 yılının Ağustos ayı sonunda ise yüzde 3,9 düzeyine gerilemiştir. Önümüzdeki dönemde de nakit iç borçlanmanın ağırlıklı olarak TL cinsinden ve sabit faizli senetler ile sağlanacağı ve gelecek 12 ayda faizi yenilenecek senetlerin payının azaltılacağı öngörülmektedir.

İç borçlanma durumuna ilişkin veriler incelendiğinde 31/7/2010 tarihi itibarıyla 87,5 milyar TL tahvil ve 12,3 milyar TL bono ihracına karşılık, 67,7 milyar TL tahvil anapara ve 17 milyar TL bono anapara ödemesi yapıldığı görülmektedir. Bu itfalara ilişkin faiz geri ödemeleri ise toplam 28 milyar TL olarak gerçekleşirken yapılan net borçlanma 15,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

İç borçlanmada etkinliğin sağlanması ve piyasadaki dalgalanmalara olan duyarlılığı azaltmak amacıyla değişken faizli senetler yerine, sabit faizli enstrümanlar tercih edilmektedir. 2003 yılında sabit faizli senetlerin toplam iç borç stoku içindeki payı 35,3 iken, 2010 yılının Ağustos ayı itibarıyla yüzde 45,7 seviyesine yükselmiştir.

Tablo 1.42 Türkiye'nin Toplam Borç Stokunun Yapısı*

Türkiye'nin Dış Borç Stoku						
(Milyar ABD Doları)	2005	2006	2007	2008	2009	2010**
Toplam Dış Borç Stoku	169,9	207,8	249,6	277,1	268,3	266,3
Kısa Vadeli Dış Borçlar	38,3	42,6	43,1	50,4	49,4	62,0
Uzun Vadeli Dış Borçlar	131,6	165,2	206,4	226,7	218,9	204,4
Kamu Kesimi Dış Borç Stoku	70,4	71,6	73,5	78,3	83,5	84,8
TCMB Dış Borç Stoku	15,4	15,7	15,8	14,1	13,3	11,4
Özel Sektör Dış Borç Stoku	84,1	120,6	160,2	184,8	171,6	170,2
Finansal Kuruluşlar	33,3	49,2	58,5	62,9	57,7	65,1
Finansal Olmayan Kuruluşlar	50,8	71,4	101,7	121,8	113,8	105,0
Yüzde Oranlar						
Kısa V. Dış Borçlar/ Top. Dış Borç Stoku	22,5	20,5	17,3	18,2	18,4	23,3
Kamu Dış Borç Stoku / Top. Dış Borç Stoku	41,4	34,4	29,5	28,2	31,1	31,8
TCMB Rezervler (net) / Kısa Vadeli Dış Borçlar	137,0	148,5	177,2	147,2	151,5	122,1
Toplam Dış Borç Stoku / GSYH	35,3	39,5	38,5	37,4	43,5	39,2

*2011 Yılı Programı

** Haziran Sonu İtibarıyla

3.2.3.3. Dış Borç Stoku

2002 yılından itibaren sürekli artış eğiliminde olan Türkiye'nin toplam dış borç stokunda²⁴ küresel kriz nedeniyle 2009 yılından itibaren gerileme kaydedilmiştir. 2009 yılında bir önceki yıla göre yüzde 3,2 oranında azalarak 268,3 milyar ABD doları olan toplam dış borç stoku, 2010 yılının ikinci çeyreği itibarıyla 266,3 milyar ABD dolarına gerilemiştir. Bu gelişmede söz konusu dönemde özel sektör ve TCMB dış borç stokunda kaydedilen 3,3 milyar ABD doları tutarındaki düşüş etkili olmuştur. Toplam dış borç stokunun GSYH**'ya oranı, 2009 yılında bir önceki yıla göre 6,1 puan artarak yüzde 43,5'e yükselirken, 2010 yılı Haziran ayı itibarıyla yüzde 39,2'ye gerilemiştir.

Merkezi yönetim dış borç stoku 2009 yılı sonuna göre yüzde 1,5 artışla 2010 yılı Temmuz ayı sonunda 75.168 milyon Dolar gerçekleşmiştir. Türk lirası cinsinden artışı ise yüzde 1,42 düzeyinde gerçekleşmiş ve Temmuz 2010 sonunda merkezi yönetim dış borç tutarı 113.091 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

31/7/2010 tarihi itibarıyla orta uzun vadeli dış borç stoku incelendiğinde, 75,168 milyar ABD doları tutarındaki merkezi yönetim dış borçlarının yüzde 27,3'ü uluslararası kuruluşlardan, yüzde 7,9'u hükümet kuruluşlarından, yüzde 56,3'ü uluslararası tahvil piyasalarından ve yüzde 8,5'i özel alacaklılardan sağlanan kredilerden oluştuğu görülmektedir.

²⁴ Toplam dış borç stoku, kamu kesimi dış borç stoku, TCMB dış borç stoku ve özel sektör dış borç stokundan oluşmaktadır.

Merkezi yönetim dış borç servis projeksiyonunun yıllar itibarıyla dağılımına ilişkin veriler incelendiğinde 2010 yılı son beş ayında toplam 3,6 milyar ABD doları anapara ve faiz ödemesi yapılması öngörülmüştür. Toplam anapara ve faiz ödemeleri ise 112,1 milyar ABD Doları'dır.

3.2.3.4. AB Tanımlı Borç Stoku

Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinde olan Türkiye'nin kamu borç yükünün değerlendirilmesinde, adaylık süreci kapsamındaki kriterlerine göre hesaplanan AB tanımlı genel yönetim borç stoku²⁵ verileri kullanılmaktadır. AB tanımlı genel yönetim nominal borç stoku, 2010 yılının ikinci çeyreği itibarıyla, 444,8 milyar TL'dir. Avrupa Birliğinin üye ülkeler için belirlediği Maastricht kriterlerinde yer alan yüzde 60'lık kamu borç yükü koşulu, 2004 yılından itibaren sağlanmaktadır. 2001 yılında yüzde 77,6 olan AB tanımlı borç stokunun GSYH'ye oranı, 2004 yılında yüzde 60'ın altına inerek yüzde 59,2'ye, 2008 yılına geldiğinde ise bu oran yüzde 39,5 seviyelerine kadar düşmüş ancak 2009 yılında küresel krizin etkisiyle yüzde 45,5 oranına yükselmiştir. Mali disiplin anlayışı ve mali konsolidasyon politikası çerçevesinde kamu mali dengelerinde sağlanan iyileşmeye paralel olarak 2010 yılı sonunda bu oranın yüzde 42,3 olarak gerçekleşmesi beklenmekte, 2011 yılında ise yüzde 40,6 seviyesine düşeceği öngörülmektedir.

3.2.3.5. 2011 Yılı Borçlanma Politikası

Borç yönetimine ilişkin olarak, izleyen dönemde de önceki yıllarda olduğu gibi stratejik ölçüt uygulamasına devam edilmesi planlanmıştır. Bu kapsamda, 2011 yılında, borçlanma politikasının yürütülmesinde karşılaşılabilecek faiz ve döviz kuru risklerinin hafifletilmesi amacıyla, borçlanmanın faiz yenileme süresinin uzatılması ve ağırlıklı olarak TL cinsinden gerçekleştirilmesi, ortalama borçlanma vadesinin piyasanın elverdiği ölçüde uzatılması, iç borç çevirme oranının düşürülmesi hedeflenmektedir.

2010 yılı başından itibaren, önceki yıllarda aylık olarak duyurulan finansman programları üç aylık olarak duyurulmaya bağlanmıştır. Finansman programlarına ilişkin yeni uygulamaya, borç bilgilerinin düzenli olarak kamuoyuna duyurulmasına ve borç yönetiminde şeffaflığın artırılmasına yönelik çalışmalara 2011 yılında da devam edilmesi planlanmaktadır.

²⁵ AB tanımlı genel yönetim nominal borç stoku Maliye Bakanlığı'nın "Genel Yönetim Mali İstatistikleri Genel Tebliği (Genel Yönetim Sektörünün Kapsamı)"nde belirlenen "Genel Yönetim" sınıflandırması kapsamında hesaplanmaktadır. AB tanımlı genel yönetim nominal borç stoku hesaplamasına esas teşkil eden genel yönetim sınıflandırması şunlardan oluşmaktadır: Merkezi Yönetim (Döner Sermayeler ve Bütçe Dışı Fonlar (Savunma Sanayi Destekleme Fonu, Özelleştirme Fonu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Destekleme Fonu ve Tanıtma Fonu) dahil), Yerel Yönetimler, Sosyal Güvenlik Kuruluşları (İşsizlik Sigortası Fonu dahil).

Yıllık finansmanın büyük bir kısmını oluşturan iç borçlanmalara ilişkin olarak, mevcut itfaların daha düzenli hale getirilmesi amacıyla ve stratejik ölçütlerle uyumlu olmak üzere, aktif borç yönetimi çerçevesinde geri alım ve değişim işlemlerine devam edilmesi öngörülmektedir.

Devlet İç Borçlanma Senetlerinin yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla yönelik olarak yeni enstrümanların geliştirilmesi ile perakende satış yöntemine ilişkin çalışmalara devam edilmesi planlanmaktadır. DİBS birincil ve ikincil piyasasında etkinliğin artırılması amacıyla uygulanmakta olan piyasa yapıcılığı sistemi sürdürülmesi ayrıca, ikincil piyasalarda sağlıklı bir verim eğrisinin oluşturulması ve DİBS alım-satım işlemlerinde likiditenin sağlanmasına yönelik olarak senetlerin azalan vadelerde yeniden ihraç edilmesi politikasının uygulanmasına devam etmesi öngörülmüştür. Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla yıl boyunca yeterli düzeyde rezerv tutulması hedeflenmektedir.

2011 yılında mahalli idareler borçlanma gereğinin özelleştirme gelirlerinin etkisiyle azalacağı öngörülmektedir. Doğalgaz dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinden elde edilecek kaynağın bir kısmının borç ödemelerinde, kalan tutarın ise kentsel altyapı harcamalarında kullanılacağı varsayılmaktadır. Ayrıca, mali disiplini artırmaya yönelik olarak, mahalli idarelerin genel bütçe vergi paylarından kamuya olan borçlarına mahsuben yapılacak kesinti oranı, yeni borç doğmasını engelleyecek ve borç stokunun azalmasına yardımcı olacak bir düzeyde tespit edilecektir.

Finansman Programı ile 2011 yılında 110,3 milyar TL anapara ve 42,6 milyar TL faiz olmak üzere toplam 152,8 milyar TL tutarında borç servisi gerçekleştirilmesi; borç servisinin 135 milyar TL'sinin iç borç, 17,8 milyar TL'sinin ise dış borç servisi olarak yapılması öngörülmektedir. Uluslararası sermaye piyasalarında yapılacak tahvil ihracına ek olarak Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve diğer dış finansman kuruluşlarından sağlanacak proje ve program kredisi yoluyla toplam 12,5 milyar TL dış finansman elde edilmesi hedeflenmektedir. Bu öngörüler doğrultusunda, 2011 yılında 119,1 milyar TL tutarında iç borçlanma yapılması ve toplam iç borç çevirme oranının yüzde 88 olması beklenmektedir.

3.3. Giderleri Etkileyen Diğer Kamu Maliyesi Politikaları

3.3.1. Sağlık ve Sosyal Güvenlik Sistemi

3.3.1.1. Genel Çerçeve: Sosyal Harcama İstatistikleri

Eğitim, sağlık ve sosyal koruma harcamalarından oluşan sosyal harcama istatistiklerine bakıldığında, sağlık harcamalarının²⁶ GSYH'ye oranı, 2009 yılında yüzde 5,1 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılı gerçekleşmesi yüzde 4,5 olarak tahmin edilirken, bu oran 2011 yılında da yüzde 4,4 olarak hedeflenmektedir. 2010 yılında sağlık harcamalarının GSYH'ye oranındaki düşüşün temel nedeni, 2009 yılında küresel ekonomik krizin etkisiyle küçülen ekonominin 2010 yılında toparlanarak GSYH'nin artış göstermiş olmasıdır.

Sosyal koruma harcamalarına²⁷ bakıldığında, 2009 yılında GSYH'ye oran 8,2 olarak gerçekleşirken, 2010 yılı gerçekleşme tahmini yüzde 8,4'tür. 2009 ve 2010 yılına ait sosyal koruma harcamalarının GSYH'ye oranlarının birbirine yakın olması, 2010 yılında yüzde 6,8 oranında artan GSYH dikkate alındığında, 2010 yılı içerisinde sosyal harcamalardaki bir artışı ifade etmektedir. 2011 yılında belirlenen hedef ise yüzde 8,9 olarak öngörülmüştür. Sosyal koruma harcamalarında artışlar yaşansa da sosyal dışlanma, yoksulluk ve gelir dağılımı dengesizliği, bu alanda ortaya çıkan temel sorunlar olarak ön plana çıkmaktadır.

3.3.1.2. Sağlık Sistemi

3.3.1.2.1. Mevcut Durum

Sağlık harcamalarındaki artış tüm dünya ülkelerinin karşı karşıya kaldığı bir realitedir. Ülkemizde ise, yaşlanan nüfus, pahalı ve hızlı gelişen teknoloji ile hastaların ve hizmeti sunanların en son teknolojiden yararlanma isteği ve yaşam süresinin uzaması, hizmete kolay ulaşılması ile artan kronik hastalıklar sağlık harcamalarının artmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte, Türkiye'de sağlık hizmetlerinin finansmanın sürdürülebilirliğine ilişkin sorunlar önemini korumaktadır.

²⁶ Merkezi yönetim kapsamındaki kuruluşlar, bütçe dışı fonlar, KİT'ler, sosyal güvenlik kuruluşları, döner sermayeli kuruluşlar ve mahalli idarelerin harcamalarını içermektedir. Ayrıca, sosyal yardım mahiyetinde olan yeşil kart harcamaları sağlık harcamaları kapsamında değerlendirilmiştir.

²⁷ Sosyal koruma harcamaları altında yer alan *emekli aylıkları ve diğer harcamalar* kalemi, sosyal güvenlik kuruluşlarınca ödenen emekli aylıklarının yanı sıra, bu kuruluşların diğer giderlerini ve İşsizlik Sigortası Fonunun faiz giderleri dışındaki giderlerini içermektedir. Yine sosyal koruma harcamaları altında yer alan *sosyal yardım ve primsiz ödemeler* kalemi, merkezi yönetim kapsamındaki kuruluşlar, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun sağlık ve eğitim dışı harcamaları ile Emekli Sandığı tarafından primsiz ödemeler kapsamındaki harcamaları içermektedir.

Tablo 1.43 Sağlık Harcamalarının Yıllar İtibarıyla Seyri

(Milyon TL)

	2008	2009	2010*
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ	6.765	8.798	4.801
Kamu Personeli Sağlık Giderleri	2.734	3.292	198
Tedavi**	1.788	2.145	118
İlaç	946	1.147	80
Yeşil Kart Sağlık Giderleri	4.031	5.506	4.603
Tedavi**	2.730	3.746	3.311
İlaç	1.301	1.760	1.292
Sosyal Güvenlik Kurumu ***	25.346	28.811	32.121
Tedavi**	14.629	15.650	18.885
İlaç	10.717	13.161	13.236
TOPLAM	32.111	37.609	36.922

Kaynak: 2011 Yılı Bütçe Gerekçesi

* Başlangıç Ödeneği

** Tedavi yoluğu hariç, diğer sağlık ödemeleri tedavi giderlerinin içerisinde yer almaktadır.

*** Sosyal Güvenlik Kurumu'nun verilerini içermektedir.

Tablodan da görüldüğü üzere, 2010 yılı toplam sağlık harcamalarının dağılımında bazı farklılıklar olmuştur. 2010 yılında Merkezi Yönetim Bütçesindeki sağlık harcamaları azalırken, 2009 yılında 3,29 milyar TL olarak gerçekleşen toplam kamu personeli sağlık giderleri için 2010 yılı başlangıç bütçe ödeneği 198 milyon TL olarak öngörülmüştür. Diğer taraftan, 2009 yılında 28,81 milyar TL olarak gerçekleşen Sosyal Güvenlik Kurumu harcamaları için 2010 yılı başlangıç bütçe ödeneği 32,12 milyar TL olarak hesaplanmıştır. Bu durum, 5510 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasının kapsamı dışında kalan (211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri ç Hizmet Kanunu kapsamında bulunan personel ve bunların bakmakla

yükümlü buldukları aile fertleri) kamu personelinin ve bakmakla yükümlü buldukları aile fertlerinin sağlık hizmetlerinin, 15/1/2010 tarihinden itibaren Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanmaya başlanması nedeniyle ortaya çıkmıştır.

3.3.1.2.2. 2010 Yılı Bütçe Döneminde Uygulanan Politika Öncelikleri ve Tedbirler

Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında öngörülen nihai hedeflere ulaşmak amacıyla 2010 yılı içerisinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır:

- Aile Hekimliği modeli çerçevesinde, 2010 yılı sonunda ülke çapında aile hekimliği uygulamasına geçilmesi planlanmakla birlikte, aile hekimi sayısının yetersiz olması nedeniyle zorunlu sevk zinciri uygulaması ertelenmiştir.

- Genel Sağlık Sigortası çerçevesinde, kamu personeli ve bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri 15/1/2010 tarihinden itibaren genel sağlık sigortasına devredilmiştir. 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu kapsamında bulunan personelin ve bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertlerinin ise, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 12 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince 14/10/2010 tarihinde genel sağlık sigortasına devredilmesi öngörülmektedir.

- Yeşil kart uygulaması ile tedavisi sağlanan hak sahiplerinin genel sağlık sigortasına devir süresi 1/1/2012 tarihine kadar uzatılmıştır.

- Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerin, hizmet bedelinin yüzde 70'ine kadar ilave ücret ödemeleri kaydıyla, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ile sözleşmeli bulunan özel sağlık hizmeti sunucularından doğrudan veya sevk edilmek suretiyle sağlık hizmeti alabilmelerine imkân sağlanmıştır.

- İlaç politikası çerçevesinde, ilacın son kullanıcıya kadar izlenmesini sağlayan İlaç Takip Sistemi Sağlık Bakanlığınca kurulmuştur.

- Diğer kamu hizmetlerinde olduğu gibi sağlık alanında da tam gün esasına göre çalışma sistemini uygulamak amacıyla 30/1/2010 tarihli ve 27478 sayılı Resmi Gazetede 5947 sayılı "Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" yayımlanmıştır. Ancak, Anayasa Mahkemesinin 16/7/2010 tarihli ve Esas No:2010/29, Karar No:2010/21 sayılı Kararıyla bazı hükümlerinin yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmiştir.

3.3.1.2.3. 2011 Yılı Bütçesinde Öngörülen Temel Amaç ve Hedefler

2011 yılı bütçesi ile Orta Vadeli Program (2011–2013) ve 2011 Yılı Programında belirtildiği üzere koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, aile hekimliği sistemine geçilerek birinci basamak sağlık hizmetlerinin etkinleştirilmesi, altyapı ve sağlık personeli ihtiyacının karşılanması ve ülke genelindeki dağılımlarının dengelenerek bölgeler ve sosyo-ekonomik gruplar arasındaki farklılıkların azaltılması, sağlık hizmetlerinin eşitlik ve hakkaniyet ilkesiyle, hasta haklarına saygılı, erişilebilir, etkin ve kaliteli bir yapıya kavuşturulması, akılcı ilaç kullanım mekanizmalarının oluşturulması ve Sağlık Bakanlığı'nın yeniden yapılandırılarak düzenleme, planlama ve denetleme rolünün güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

3.3.1.3. Sosyal Güvenlik Sistemi

3.3.1.3.1. Mevcut Durum

Ülkemizde sosyal güvenlik sistemi, “primli rejimler” olarak da adlandırılan sosyal sigorta kurumları esas alınarak oluşturulmuştur. 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile SSK, BAĞKUR ve Emekli Sandığının tüzel kişilikleri kaldırılarak, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) altında birleştirilmiştir. Yani, üç büyük sosyal sigorta kuruluşu, tek çatı olarak adlandırılan kurumsal tek bir yapı altında toplanmıştır.

Sosyal güvenlik kurumlarının bütçeleri, sosyal güvenlik sisteminin genel yapısı ve bu yapı içerisinde sağlanan haklar ve aktüeryal dengedeki sıkıntılar neticesinde uzun bir dönemden beri açık vermektedir. Aktif-pasif sigortalı oranının dengelenememesi sosyal sigorta sistemi gelirlerinin giderlerini karşılayamamasının en önemli sebebi olarak görülmektedir. Sistemde yaşanan finansman sorununun en önemli nedenleri; geçmişte uygulanan erken emekliliğin olumsuz etkileri, sağlık harcamalarının giderek artması ve sistemin bilgi teknolojisi altyapısındaki eksiklikler olarak sıralanabilir. Bununla birlikte, ABD’de başlayıp kısa sürede bütün dünyayı etkileyen finans krizi de istihdamın azalması ve dolayısıyla prim gelirlerinin düşmesi sonucu sosyal güvenlik sistemini olumsuz etkilemiştir.

3.3.1.3.2. Sosyal Güvenlik Sisteminin Aktüeryal Dengesinin Değerlendirilmesi

Mevcut sosyal güvenlik sistemi aktif sigortalı-pasif sigortalı oranları açısından incelendiğinde; aktif-pasif oranlarının 30/6/2010 tarihi itibarıyla artış eğilimine girmesine rağmen genel olarak azalma eğilimini sürdürdüğü söylenebilir.

Tablo 1.44 Konsolide Aktif Pasif Dengesi

YILLAR	Aktif Sigortalı Sayısı	Pasif Sigortalı Sayısı		Aktif / Pasif Oranı	
		Aylık Alan Kişi Sayısına Göre	Aylık Ödenen Dosya Sayısına Göre	Aylık Alan Kişi Sayısına Göre	Aylık Ödenen Dosya Sayısına Göre
2007	14.763.075	8.279.444	7.589.715	1,78	1,95
2008	15.041.268	8.746.703	8.045.815	1,72	1,87
2009	15.101.213	9.173.895	8.482.014	1,64	1,78
30/6/2010	15.867.533	9.360.916	8.674.345	1,69	1,83

Kaynak: 2011 Yılı Bütçe Gerekçesi

2010 Haziran itibarıyla toplam 15 milyon 867 bin aktif sigortalı bulunmasına karşın 9 milyon 360 bin pasif sigortalı (aylık alan) bulunmaktadır. Aktif pasif oranı ise 2010 yılı Haziran ayı sonu itibarı ile 1,83 olarak gerçekleşmiştir.

2011 yılı bütçesi ele alındığında sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transferlerin, 11,1 oranında artarak 62,4 milyar TL olacağı tahmin edilmektedir. Bu kapsamda, Sosyal Güvenlik Kurumu'na 2011 yılında açık finansmanı için yapılacak transfer tutarı ise, 30,6 milyar TL olarak öngörülmüştür. 2011 yılı bütçesinde sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ise 12,7 milyar TL olarak belirlenmiştir²⁸.

Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının gelir gider dengesi istatistiksel olarak incelendiğinde; 2011 yılında gelir gider farkının cari fiyatlarla artması beklenmekle birlikte GSYH'ye oran olarak azalması öngörülmektedir.

²⁸ Maliye Bakanı Mehmet ŞİMŞEK'in 26 Ekim 2010 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda yapmış olduğu 2011 yılı Maliye Bakanlığı bütçe sunuş konuşmasından alınmıştır.

Tablo 1.45 Sosyal Güvenlik Kuruluşları Gelir-Gider Dengesi

	Cari Fiyatlarla, Milyon TL			Cari Fiyatlarla GSYH'ye Oranlar, Yüzde		
	2009	2010 ¹	2011 ²	2009	2010 ¹	2011 ²
I-Gelirler	74.173	90.504	103.230	7,79	8,24	8,50
- Prim Tahsilâtları	58.864	72.017	82.876	6,18	6,55	6,82
II-Giderler	102.671	118.68	133.835	10,78	10,80	11,02
- Sigorta Ödemeleri	68.051	79.668	92.882	7,14	7,25	7,65
- Sağlık Giderleri ³	28.863	32.271	33.349	3,03	2,94	2,75
-Yatırım Harcamaları ⁴	91	173	307	0,01	0,02	0,03
III-Gelir-Gider Farkı	-28.498	-28.183	-30.605	-2,99	-2,56	-2,52
IV-Bütçe Transferleri	29.249	28.183	30.605	3,07	2,56	2,52
- Bütçe Transferleri ⁵	52.685	56.180	62.434	5,53	5,11	5,14
V-Finansman Açığı	-751	0	0	-0,08	0,00	0,00

Kaynak: 2011 Yılı Genel Ekonomik Hedefler ve Yatırımlar Raporu

¹ Gerçekleşme Tahmini

² Program

³ Çalışan kamu görevlilerinin sağlık harcamalarının 15 Ocak 2010 tarihinden itibaren SGK' ya devredildiği dikkate alınmıştır. Yeşil kart sahiplerinin sağlık harcamaları ise program döneminde kanuni düzenleme doğrultusunda merkezi yönetim bütçesinde izlenecektir.

⁴ Türkiye İş Kurumunun sadece yatırım harcaması dâhil olup, gelir-gider farkının değişmemesi amacıyla toplam gelire yatırım bedeli kadar ekleme yapılmıştır.

⁵ Faturalı ödemeler, ek karşılıklar, emeklilere yapılan ek ödeme dâhil olup, 2010 yılından itibaren hizmet akdiyle çalışanlar için 5 puan indirim ve özürürlü primi indiriminden kaynaklanan transferler de dâhil edilmiştir.

3.3.1.3.3. 2010 Yılı Bütçe Döneminde Uygulanan Politika Öncelikleri ve Tedbirler Emekli Aylıklarındaki Artışlar

2010 yılında memur emekli aylıklarında Ocak ayı ödeme döneminde yüzde 2,6 oranında, Temmuz ödeme döneminde yüzde 3,6 oranında artış yapılmıştır.

Sosyal Yardımlar

Prime dayalı sosyal güvenlik sisteminin yanı sıra prim karşılığı olmadan yapılan ve sosyal devlet ilkesinin gereği olarak uygulanan sosyal yardım ve hizmetler de bütçe giderleri arasında önemli bir yer işgal etmektedir.

2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun gereğince aylık bağlananların sayısı 31/7/2010 tarihi itibarıyla 1.334.153 kişi olup, ek ödemeler hariç aylık tutarları ise 96,00 TL'dir.

1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun gereğince aylık ödenenlerin sayısı 30/7/2010 itibarıyla 49.562'ye ve ödenen şeref aylığı tutarı ek ödemeler hariç 261,35 TL'ye ulaşmıştır.

3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun gereğince aylık ödenenlerin sayısı 31/7/2010 itibarıyla 250 ve aylık tutarı ise 193,91 TL olmuştur.

Bu kanunların dışında 5774 sayılı Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun, 5269 sayılı Sivas Kongresince Seçilen Temsil Heyeti Üyeleri ile TBMM Birinci Dönem Milletvekillerine Vatani Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve Vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına ilişkin kişilere özel çıkarılmış kanunlar ile sosyal yardımlara ilişkin düzenlemeler mevcuttur.

3.3.1.3.4. 2011 Yılı Bütçesinde Öngörülen Temel Amaç ve Hedefler

Orta Vadeli Program (2011-2013) ile 2011 Yılı Programında belirtildiği üzere, sosyal güvenlik sisteminin nüfusun tümünü kapsayan, toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılayabilen, mali sürdürülebilirliğe ve etkin denetim mekanizmasına sahip, kaliteli hizmet sunan bir yapıya kavuşturulması temel amaçtır. Sosyal hizmet ve yardımların eşitlik, sosyal adalet, etkinlik ve etkililik ilkeleri doğrultusunda sunulması amacıyla sosyal hizmet ve yardımlara ihtiyaç duyan kişilerin belirlenmesi için, nesnel ölçütlerle işleyen bir tespit mekanizması kurulması ve sistemdeki kuruluşlar arasında iletişim ve işbirliği sağlanması hedeflenmektedir.

3.3.2. Kamu Personel Sistemi²⁹

3.3.2.1 Kadroların Kullanılmasına İlişkin İşlemler

Kamu idareleri, personel ihtiyaçlarını 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 22 nci maddesinde belirtilen sınırlar çerçevesinde açıktan veya naklen atama yoluyla karşılamıştır. Bu sınırlar içerisinde personel ihtiyacını karşılayamayan yükseköğretim kurumları için 4.000 adet, diğer kamu idareleri için 21.000 adet memur kadrolarına, ayrıca yükseköğretim kurumları için 7000 adet öğretim elemanı kadrolarına ilişkin atama izni verilmiştir.

2011 yılında kamu idarelerinin personel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak 2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısının 22 nci maddesinde belirtilen sınırlar çerçevesinde personel ihtiyacını karşılayamayacak yükseköğretim kurumları için 4.000 adet, diğer kamu idareleri için 21.000 adet memur kadrolarına, ayrıca yükseköğretim kurumları için 8000 adet öğretim elemanları kadrolarına atama izni verilebileceği hüküm altına alınmıştır.

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısında, sürekli işçiler ile 5620 sayılı Kanuna göre çalıştırılacak geçici işçilerin (01.3) ve (02.3) ekonomik kodlarında yer alan ödenekleri aşmayacak sayı ve/veya süreyle istihdam edileceği hüküm altına alınmıştır.

Özelleştirme uygulamaları sonucu işsiz kalan veya kalacak olan işçilerin diğer kamu idarelerinde geçici personel statüsünde istihdam edilmesini düzenleyen Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 2010 yılında 36.215 kişinin istihdamı öngörülmüştür.

3.3.2.2. İstihdam Sayıları

Kamu personel istihdamına ilişkin istatistiklerin üretilmesi Maliye Bakanlığının sorumluluğunda olup, söz konusu istatistiklerin üretilmesi için gerekli veriler Maliye Bakanlığının koordinasyonunda İçişleri Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve TÜİK ile yapılan ortak çalışmalar sonucunda hazırlanmaktadır. Bu kapsamda elde edilen istatistikler Maliye Bakanlığınca üçer aylık dönemler itibarıyla kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

²⁹ Bu bölüm, 2011 yılı Bütçe Gerekçesi ve 2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Tasarısından yararlanılarak hazırlanmıştır.

Merkezi Yönetim Bütçesi kapsamında yer alan kamu idarelerinde istihdam edilen 2.321.698 personelin yanı sıra, Merkezi Yönetim Bütçesi kapsamı dışındaki kuruluşlarda ise 637.245 personel istihdam edilmektedir. Bu çerçevede kamu sektöründe istihdam edilen personel sayısı 2.958.943 kişidir.

Tablo 1.46 Haziran 2010 Tarihi İtibarıyla Merkezi Yönetim Bütçesi Kapsamındaki Kuruluşlarla İlgili İstihdam Sayıları *

	Kadrolu Personel	Sözleşmeli Personel**	İşçi	Geçici Personel	Diğer	TOPLAM
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	1.753.427	143.588	68.115	14.728	103.000	2.082.858
Y.Ö.K, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji	168.788	4.937	3.672	99	0	177.496
Özel Bütçeli Diğer İdareler	32.695	8.609	14.613	10	0	55.927
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	3.021	2.396	0	0	0	5.417
TOPLAM	1.957.931	159.530	86.400	14.837	103.000	2.321.698

*Dolu kadro ve pozisyon sayıları esas alınmıştır.

** Kadro karşılığı sözleşmeli olarak istihdam edilen personel sayısı 11.685 olup, söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçesi kapsamındaki kuruluşlara ait kamu personeli istihdam sayıları, 2010 Yılı Bütçe Gerekçesinde yer alan 30 Haziran 2009 tarihli verilerle kıyaslandığında personel sayısında 24.197 kişilik artış meydana geldiği anlaşılmaktadır. Genel Bütçeli İdarelerin personel sayısında 16.815, Özel Bütçeli İdarelerin personel sayısında 7.527 kişilik artış olurken; Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların personel sayısında 145 kişilik azalma meydana gelmiştir.

İstihdam türleri açısından incelendiğinde ise kadrolu personel sayısında 18.030, sözleşmeli personel sayısında 21.343 kişilik artış yaşanırken; işçi, geçici personel ve diğer istihdam türlerinde 15.176 kişilik azalma meydana gelmiştir.

Tablo 1.47 Haziran 2010 Tarihi İtibarıyla Merkezi Yönetim Bütçesi Kapsamı Dışındaki Kuruluşlarla İlgili İstihdam Sayıları*

	Kadrolu Personel	Sözleşmeli Personel	İşçi	Geçici Personel	Diğer	TOPLAM
Sosyal Güvenlik Kurumları	26.337	861	174	0	0	27.372
Döner Sermayeler ve Kefalet Sandıkları	7.412	36.455	10.868	0	0	54.735
190 Sayılı KHK Kapsamında Yer Alan Diğer Kamu İdareleri	4.447	612	1.642	0	0	6.701
KİT (Bağlı Ortaklıklar dahil)	5.204	70.193	80.227	0	0	155.624
Özelleştirme Programında Yer Alan Kuruluşlar**	1.114	8.543	24.601	0	0	34.258
Kamu Bankaları***	0	732	37.510	0	0	38.242
Özel Kanunu Bulunan Kuruluşlar****	6.641	830	550	0	0	8.021
İl Özel İdareleri	8.024	1.388	30.547	0	298	40.257
Belediyeler ve Bağlı Kuruluşlar ile Mahalli İdare Birlikleri	80.944	12.023	154.018	0	2.512	249.497
Belediye İktisadi Teşekkülleri	9.878	137	4.721	0	7.802	22.538
TOPLAM	150.001	131.774	344.858	0	10.612	637.245

*Dolu kadro ve pozisyon sayıları esas alınmıştır.

** Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlardan, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası devlete ait olanları kapsamaktadır.

*** Kamu Bankaları; Ziraat Bankası, Halkbank, Eximbank ve Kalkınma Bankası'ndan oluşmaktadır.

**** Özel kanunu bulunan kuruluşlar sermayesinin tamamı Hazine'ye ait olan TRT ve TÜRKSAT A.Ş'dir.

Merkezi Yönetim Bütçesi kapsamı dışındaki kuruluşlara ait kamu personeli istihdam sayıları 2010 Yılı Bütçe Gereğesinde yer alan 30 Haziran 2009 tarihli verilerle kıyaslandığında toplam personel sayısında 39.099 kişilik azalma meydana gelmiştir. Bu azalış büyük ölçüde Özelleştirme Kapsamındaki kuruluşlar, Belediyeler ve Belediye İktisadi Teşekküllerinin personel sayısındaki azalmalardan kaynaklanmaktadır.

Tablo 1.48 Haziran 2010 Tarihi İtibarıyla Genel Bütçeli Kuruluşlar İçerisinde En Fazla Personele Sahip Olan Beş Kamu İdaresi

Kurum	Personel Sayısı*
Milli Eğitim Bakanlığı	933.899
Sağlık Bakanlığı	399.398
Emniyet Genel Müdürlüğü	271.329
Adalet Bakanlığı	105.867
Diyanet İşleri Başkanlığı	103.232
Toplam	1.813.725

*Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayılarıdır.

Genel Bütçeli Kuruluşlar içerisinde en fazla personele sahip olan beş kamu idaresinin toplam personel sayısı, Genel Bütçeli İdarelerin toplam personel sayısının yüzde 87,1'ini oluşturmaktadır.

3.3.2.3. Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Hakları

3.3.2.3.1 Katsayılar ve Ücret Artışları

Kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında 2010 yılında; Ocak ayından geçerli olmak üzere yüzde 2,62, Temmuz ayından geçerli olmak üzere yüzde 3,59, oranlarında zam yapılmıştır. Böylece 2010 yılında kamu görevlilerinin aylık ve ücretleri yüzde 6,3 oranında artırılmıştır.

Kamu İşveren Kurulu ile yetkili kamu görevlileri sendikaları arasında gerçekleşen 2011 yılına ilişkin toplu görüşme süreci sonucunda memurların mali ve sosyal haklarına ilişkin;

- Kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerinde 2011 yılının birinci altı aylık döneminde yüzde 4 ve ikinci altı aylık döneminde yüzde 4 oranında artış olacak şekilde zam yapılması,
- Eş için ödenmekte olan mevcut aile yardımı ödeneğinin 2011 yılının birinci ve ikinci yarısında 20 TL artırılması ve aile yardımı ödeneğinin sözleşmeli personele de verilmesi,
- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesi uyarınca yapılan ek ödemenin Ocak 2011 tarihinden itibaren 80 TL artırılması,
- Sendika üyesi kamu görevlilerine 3 ayda bir 45 TL toplu görüşme primi ödenmesi,
- Yılın her bir yarısı için gerçekleşen enflasyon oranının anılan dönemlerde yapılan artış oranını aşması halinde, gerçekleşen enflasyon oranı ile söz konusu artış oranı

arasındaki farkın ilk altı ay için 1/7/2011 ve ikinci altı ay içinse 1/1/2012 tarihinden geçerli olacak şekilde kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerine enflasyon farkı olarak yansıtılması, konularında Kamu İşveren Kurulu ile Memur-Sen Konfederasyonu arasında mutabakat sağlanmıştır.

Kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında 2011 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere yüzde 4 oranında zam öngörülmüştür. Ayrıca, 2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısında 2010 yılının ikinci yarısında TÜFE oranının yüzde 2,5'i aşması halinde, aşan kısmı telafi edecek şekilde katsayıları yeniden belirleme yetkisinin Bakanlar Kuruluna ait olduğu hüküm altına alınmıştır.

399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca çalıştırılan sözleşmeli personelin ücret tavanı, 2011 yılının ilk altı aylık döneminde geçerli olmak üzere, (3.245) TL olarak öngörülmüştür.

Tablo 1.49 Kamu Görevlilerinin Aylıklarının Hesaplanmasında Kullanılan Katsayılar

	2010		2011
	OCAK	TEMMUZ	OCAK
Aylık Katsayısı	0,57383	0,059445	0,061823
Yan Ödeme Katsayısı	0,018190	0,018843	0,019597
Taban Aylık Katsayısı	0,76293	0,7931	0,82483

2009 yılında imzalanan "2009 Yılı Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolü" uyarınca;

a) 2010 yılının ilk yarısında işçi ücretlerine yüzde 2,5 oranında zam yapılmıştır. 2010 yılının ikinci yarısında ise işçi ücretleri için yüzde 2,5 oranında zam yapılacağı, ancak 2010 yılının birinci yarısındaki TÜFE oranının yüzde 2,5'i aşması halinde aşan kısmın tamamının ikinci altı ay ücret zammı oranına ilave edileceği belirtilmiştir. 2010 yılının birinci yarısındaki TÜFE oranının (yüzde 3,59) yüzde 2,5'i aşması sebebiyle aşan kısmın tamamı (yüzde 1,09) ikinci altı ay ücret zammı oranına ilave edilmiştir.

b) 2011 yılında işçi ücretlerindeki artışlar ise yetkili işçi sendikaları konfederasyonları ile Hükümet arasında yapılacak Toplu İş Sözleşmesi'ne göre belirlenecektir.

3.3.2.4. Gelir Vergisi Tarifesi ile İndirim Tutarlarında Yapılan Düzenlemeler

Asgarî geçim indirimi; sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin yıllık brüt tutarının; ilgilinin kendisi için yüzde 50'si, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için yüzde 10'u, çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere ilk iki çocuk için yüzde 7,5'i, diğer çocuklar için ise yüzde 5'i esas alınarak bulunan tutar ile 193 sayılı Kanununun 103 üncü maddesindeki gelir vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine uygulanan oranın çarpılmasıyla bulunan tutarın, mevcut durumda olduğu gibi hesaplanan vergiden mahsup edilmesi suretiyle uygulanacaktır.

193 sayılı Kanununun 103 üncü maddesinde yer alan gelir vergisi tarifeleri, 2010 takvim yılı gelirlerinin vergilendirilmesinde esas olmak üzere yeniden düzenlenmiştir.

Buna göre gelir vergisine tabi gelirler;

- 8.800 TL'ye kadar yüzde 15,
- 22.000 TL'nin 8.800 TL'si için 1.320 TL, fazlası yüzde 20,
- 50.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.960 TL (ücret gelirlerinde 76.200 TL'nin 22.000 TL'si için 3.960 TL), fazlası yüzde 27,
- 50.000 TL'den fazlasının 50.000 TL'si için 11.520 TL (ücret gelirlerinde 76.200 TL'den fazlasının 76.200 TL'si için 18.594 TL), fazlası yüzde 35,

oranında vergilendirilmektedir.

193 sayılı Kanununun 31 inci maddesinde düzenlenen sakatlık indirimi tutarları, 2010 takvim yılı için yeniden belirlenmiştir. Buna göre, çalışma gücünün asgari yüzde 80'ini kaybetmiş birinci derece sakatlar için 680 TL, asgari yüzde 60'ını kaybetmiş ikinci derece sakatlar için 330 TL, asgari yüzde 40'ını kaybetmiş üçüncü derece sakatlar için 160 TL olarak uygulanacaktır.

3.3.3. Özelleştirme

Özelleştirme uygulamaları kapsamında devletin sınai ve ticari alandaki faaliyetlerini en aza indirilmesi, rekabete dayalı piyasa ekonomisinin oluşturulması, devlet bütçesi üzerindeki KİT finansman yükünün azaltılması, atıl tasarrufların ekonomiye dahil edilmesi ve elde edilecek gelir ile özel sektörün yapamayacağı büyük altyapı yatırımlarını üstlenebilmek amacıyla piyasa ekonomisinin önünün açılması hedeflenmektedir.

2003 yılından itibaren hız kazanan ve önemli gelişme kaydeden özelleştirme uygulamaları istikrarlı bir şekilde devam etmekte ve şeffaf, güvenilir ve açık rekabet

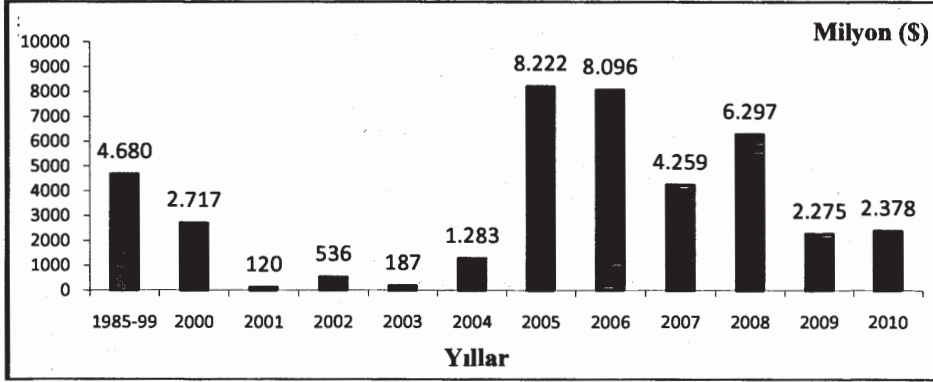
ortamında uygulanmaktadır. Oluşan güven ortamı, yerli ve yabancı yatırımcıların talebini artırmakta ve artan taleple birlikte bedeller de artmaktadır. Bu gelişmeler doğrultusunda, 1986-2003 yılları arası 8 milyar dolar özelleştirme gerçekleştirilmişken, 2003 yılı ile 2010 yılı Eylül ayı tarihleri arası 33 milyar dolar tutarında özelleştirilme yapılmıştır.

3.3.3.1. Özelleştirme Faaliyetlerinin Genel Görünümü

1985 yılından itibaren 270 kuruluşta kamu hisseleri, 22 yarım kalmış tesis, 788 taşınmaz, 8 otoyol, 2 boğaz köprüsü, 104 Tesis, 6 Liman, şans oyunları lisans hakkı ile Araç Muayene İstasyonları özelleştirme kapsamına alınmıştır. Özelleştirme uygulamalarının başlatıldığı 1985 ile 2010 yılları arası kapsama alınan kuruluşların yarısından fazlası tamamen özelleştirilmiştir. Halen özelleştirme kapsam ve programında 19 kuruluş bulunmaktadır. Bu kuruluşların 11 tanesinde yüzde 50'nin üzerinde kamu payı vardır. Bunun yanı sıra, özelleştirme kapsamında 446 taşınmaz, 78 tesis, 3 liman, 8 otoyol, 2 boğaz köprüsü ile şans oyunları lisans hakkı da yer almaktadır. 1985 yılından bugüne kadar gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarının toplam tutarı 41 milyar dolar düzeyindedir.

Gerçekleşmelere bakıldığında, sadece 2005 yılında gerçekleştirilen özelleştirme tutarının, 1986-2003 döneminde gerçekleştirilen tüm özelleştirmelerin toplamı kadar olduğu görülmektedir. Küresel mali kriz sebebiyle piyasaların yavaşladığı 2008 yılında toplam 6 milyar 297 milyon ABD doları özelleştirme yapılmıştır. 2008 yılında yapılan ve halka arzından 1,9 milyar ABD doları gelir sağlanan Türk Telekom'un halka arz işlemleri, 2008 yılında Türkiye'de yapılmış en büyük halka arz uygulaması olmuştur. Türk Telekom'un halka arzı telekomünikasyon alanında dünyada son dört yılda gerçekleştirilen en büyük halka arz işlemidir. 2009 yılında, 2 milyar 275 milyon ABD doları özelleştirme ile geçmiş dönemlere göre azalan özelleştirme faaliyetlerinde, küresel kriz nedeniyle daralan iç ve dış talebin etkisi olmuştur. 2008-2009 özelleştirme hedeflerinin dünyada yaşanan finansal krizden olumsuz olarak etkilenmesine rağmen, 2009 yılı son çeyreğinden itibaren özelleştirme uygulamalarında istenilen ivme yeniden elde edilmeye başlanmıştır ve 2010 yılında 2 milyar 378 milyon ABD doları özelleştirilme yapılmıştır.

Tablo 1. 50 Yıllar İtibariyle Özelleştirme Uygulamaları



Kaynak: Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

3.3.3.2. Sektörlere Göre Özelleştirme Uygulamaları

Sektörler itibarıyla özelleştirme çalışmaları belirlenen politika hedefleri doğrultusunda tespit edilen sektörlerin serbest piyasa ekonomisine dahil edilmesi amacıyla yapılmaktadır. Böylece hedeflenen sektörlerin rekabete açılması sağlanarak, tüketicilere yeterli, kaliteli ve düşük maliyetli hizmet sunulmasının önü açılmaktadır.

Elektrik enerjisi sektöründe üretim ve dağıtım varlıklarının özelleştirilmesini sağlamak üzere 2004 yılında “Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi” hazırlanarak uygulamaya konulmuştur. Bu çerçevede önerilen geçiş sürecinde üretim ve dağıtım tesislerinin özelleştirilmesini, arz güvenliğinin sağlanmasını ve elektrik arzında kullanılacak kaynaklara ilişkin hedeflerin gösterilmesini kamuoyuna duyurmak amacıyla 2009 yılında “Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi” hazırlanmıştır.

Elektrik enerjisi sektöründe gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları sonucunda; Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. 1,2 milyar dolar bedel ile, Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş 600 milyon ABD doları bedel ile, Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. 440 milyon ABD doları bedel ile, Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş. 940 milyon ABD doları bedel ile, Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş. 258,5 milyon ABD doları bedel ile, Ankara Doğal Elektrik ve Ticaret A.Ş.’ye ait Tercan (Erzincan), Kuzgun (Ilıca-Erzurum), Mercan (Ovacık-Tunceli), İkizdere (Rize), Çıldır (Kars), Beyköy (Eskişehir), Ataköy (Almus-Tokat) Hidroelektrik Santralleri ile Denizli Jeotermal Santrali’nin “işletme hakkı devri” ve Van Engil Gaz Türbin Santrali’nin satışı 510 milyon ABD doları bedelle özelleştirilmiştir. Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Çoruh Elektrik Dağıtım A.Ş. hisselerinin devir çalışmaları ile Fırat, Vangözü, Boğaziçi, Dicle, Gediz ve

Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş ihale sonuçları onay aşamaları devam etmektedir. 2010 yılı Eylül ayı itibarıyla elektrik dağıtım sektörünün yüzde 75'i serbestleştirilmiştir.

Elektrik üretim santrallerinin özelleştirilme çalışmaları kapsamında 56 adet akarsu santrali özelleştirme programına alınmıştır. 52 adet akarsu santralinin 19 grup halinde işletme hakkı devri yöntemi ile yapılacak özelleştirmeye ilişkin olarak 18 grubun ihalesi 2010 yılında tamamlanmıştır.

TCDD'ye bağlı Mersin, İskenderun, İzmir, Bandırma, Derince ve Samsun Limanları işletme hakkının verilmesi yöntemiyle özelleştirilmesi amacıyla 2005 yılında program kapsamına alınmıştır. 36 yıl sürelerle, Mersin Limanı 755 milyon ABD doları, Bandırma Limanı 175,5 milyon ABD doları ve Samsun Limanı 125,2 milyon ABD doları bedellerle özelleştirilmesi tamamlanmıştır. İzmir Limanı, Derince Limanı ve İskenderun Limanı özelleştirilmesine yönelik ihale çalışmaları ise devam etmektedir.

Hazine'nin Türk Telekom'da bulunan yüzde 55 hissesi 2005 yılında 6,5 milyar ABD doları bedelle, yüzde 15 hissesinin ise halka arz yöntemi ile 1,9 milyar ABD doları bedelle özelleştirilmiştir.

Halk Bankasının yüzde 25 oranındaki payı 2007 yılında halka arz yöntemi ile özelleştirilmiş ve bu işlemde 1,8 milyar ABD Doları gelir elde edilmiştir.

3.3.3.3. 2011 – 2013 Dönemin Özelleştirme Faaliyetleri

Akdeniz, İstanbul Anadolu Yakası ve Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş. ihale süreçleri 2010 yılında ihale süreçleri başlamıştır. Devam eden özelleştirme projeleri ile 2010 yılında dağıtım sektöründeki özelleştirme çalışmaları büyük ölçüde önümüzdeki dönemde tamamlanacaktır.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yapım, bakım, onarım ve işletimini üstlendiği hizmet üretim birimlerinden, Edirne-İstanbul-Ankara, Pozantı-Tarsus-Mersin, Tarsus-Adana-Gaziantep, Toprakkale-İskenderun, Gaziantep-Şanlıurfa, İzmir-Çeşme, İzmir-Aydın Otoyolları ile İzmir ve Ankara Çevre Otoyolu'nun bağlantı yolları, Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet Köprülerinin bağlantı yolları ile birlikte 2007 yılında özelleştirme kapsamına alınmıştır. Ancak açınla dava sonucu, 2007 yılında Danıştay tarafından verilen karar ile özelleştirme işlemi iptal edilmiştir. 2010 yılında gerekli yasal düzenlemeler Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile yapıldığından, gerekli idari düzenlemeler yapıldıktan sonra ihale sürecinin başlatılması planlanmaktadır.

2008 yılında alınan karar ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye ait şeker fabrikalarının gruplar bazında varlık satışı yöntemi ile özelleştirilmesi öngörülmüştür. Bu kapsamda, portföy-A (Kars, Erciş, Ağrı, Muş, Erzurum), portföy-B (Elazığ, Malatya, Erzincan, Elbistan), portföy-C (Kastamonu, Kırşehir, Turhal, Yozgat, Çorum, Çarşamba), portföy-D (Bor, Ereğli, Ilgın), portföy-E (Uşak, Alpulu, Burdur, Afyon, Susurluk), portföy-F (Eskişehir, Ankara) belirlenmiştir. Önümüzdeki dönemde özelleştirme çalışmaları için, devam eden mahkeme süreçlerinin sonuçlanması ve oluşacak piyasa koşulları dikkate alınacaktır.

Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş.'nin TEKEL olan markası yapılan özelleştirmeler sonrası TTA olarak değiştirilmiştir. TTA'da yürütülen çalışmalar ile özelleştirmeye konu olacak varlıkların özelleştirmesine ve şans oyunlarına ait lisansın 10 yıl süreyle verilmesine ilişkin ihalenin iptal edilmesi nedeniyle, ihale sürecine tekrar çıkılması için çalışmalara devam edilecektir.

İstanbul Salıpzarı'nda bulunan Salıpzarı Liman Tesislerinin, tarihi ve kültürel dokuya zarar verilmeksizin, kruvaziyer gemiler için yanaşma rıhtımı ve dinlenme ve benzeri ihtiyaçlarının karşılayacağı bir tesis haline dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

3.3.4. Kamu İktisadi Teşebbüsleri

Devletin çeşitli sosyal politika ve hedeflerinin ticari esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmesi amacıyla kurulan Kamu İktisadi Teşebbüsleri, Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren doğal kaynakların ülke ekonomisine kazandırılması, eksik alt yapının tamamlanarak sanayi yatırımlarına olanak sağlanması ve istihdam yaratılması gibi özellikleri ile ülke ekonomisinde öncü rol oynamışlardır.

KİT'lerin ülke ekonomisindeki öncü konumu özellikle sermaye yoğun sektörlerde uzun yıllar devam etmiştir. Ancak; son on yılda özelleştirme uygulamalarının yanı sıra KİT'lerin faaliyet gösterdiği mal ve hizmet piyasalarında düzenleme ve serbestleşme çalışmalarının artması KİT'lerin ekonomi içerisindeki ağırlığının azalmasını beraberinde getirmiştir. Bu gelişmeye paralel olarak KİT yatırımlarının kamu yatırımları içerisindeki payı 2000 yılındaki yüzde 26 seviyesinden 2010 yılında yüzde 10,7 gerçekleşme tahminine gerilemesi beklenmektedir. 2011 yılında ise yüzde 13,95 olarak programlanmıştır.

KİT maliyetleri içerisinde önemli bir yere sahip olan istihdam giderlerini azaltmaya yönelik olarak çeşitli tedbirler alınmıştır. Söz konusu uygulama ve özelleştirmeler sonucunda,

233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki KİT'lerde 1990 yılında 650.000 olan personel sayısı, 2010 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla 158.000'e düşmüştür.

2000 yılından önce zarar eden KİT sistemi, alınan tedbirler sonucunda 2001 yılından bu yana kar elde etmektedir. Özellikle enerji kuruluşlarında girdi maliyetlerindeki artışı karşılayacak gerekli fiyat ayarlamalarının yapılabilmesini teminen 2008 yılı Temmuz ayından itibaren uygulamaya başlanan Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizması ile söz konusu kuruluşların mali yapılarında önemli oranda iyileşme sağlanmıştır.

2000 yılında 233 sayılı KHK kapsamındaki KİT'ler 0.1 milyar TL zarar ederken, 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla 0.7 milyar TL ve 7.8 milyar TL kar elde etmiş, 2010 yılında ise 9.2 milyar TL kar elde etmesi programlanmıştır. Özelleştirme kapsam ve programındaki kuruluşlar da dâhil olmak üzere KİT sistemi, 2009 yılında 6,3 milyar TL kar elde etmiş; 2010 yılında ise 5,2 milyar TL dönem kârı elde ederek 3,4 milyar TL faiz dışı fazla oluşturması beklenmektedir.

KİT'lere yapılan transfer 1995-1998 yılları arasında reel olarak bir düşüş göstermişken, 1999 ve 2000 yıllarında reel bir artış eğilimi başlamıştır. 2001-2005 yıllarında transfer harcamalarında tekrar düşüş trendi yaşanmış; ancak 2006 yılından itibaren TCDD'nin yatırımları ve sosyal güvenlik kurumlarına olan borçlarının ödenmesi, TTK ve Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'nun (TKİ) fakirlere ücretsiz kömür dağıtımı ve TTK'nın sosyal güvenlik kurumlarına olan borçlarının ödenmesi için ayrılan tutarlar dolayısıyla yapılan transferde artış gözlenmiştir. 2010 yılı sonu itibarıyla KİT'lere 0,6 milyar TL Özelleştirme Fonundan transfer, 4 milyar TL bütçeden sermaye transferi, 1,8 milyar TL görev zararı ödemesi yapılacağı ve KİT'lerin yatırım harcamalarının ise 7,2 milyar TL olarak gerçekleştirileceği tahmin edilmektedir.

2003-2009 yılları arasında her yıl ortalama 1 milyon 700 bin aileye kömür yardımı yapılmıştır. Dağıtılan kömür 2009 yılı sonu itibarıyla 9 milyon 300 bin tona ulaşmıştır. Ayrıca, 2010-2010 kış sezonu için 2 milyon ton kömürün fakir ailelere ulaştırılması programlanmıştır.

2009 yılında 2,28 milyar ABD doları olarak gerçekleşen satış/devir işlemi tamamlanan özelleştirme uygulamaları, 2010 yılının ilk dokuz ayı itibarıyla 2,38 milyar ABD doları olarak

gerçekleşmiştir. İhalesi tamamlanıp satış/devir onayı veya sözleşmesi imza aşamasında bulunan özelleştirme uygulamalarının toplam tutarı ise 8,24 milyar ABD dolarıdır.

3.3.4.1. Sektörel Olarak KİT Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi

- Tarım

2010 yılında Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) hububat alımları hedeflenen miktarın altında kalmış olup, kampanya dönemi sonunda Kuruluşun yaklaşık 2,5 milyon ton alım yapması öngörülmektedir. 2010 yılında dünyanın en büyük ihracatçı ülkelerinden olan Rusya ve Ukrayna gibi ülkelerde süren iklim koşulları dolayısıyla rekolte düşüş ve hububat fiyatlarında yüksek oranlı artışlar gündeme gelmiş ve söz konusu ülkeler 2010 yılı sonuna kadar hububat ihracına yasak getirmiştir. TMO, yurt içinde spekülasyon fiyat artışlarını engellemek üzere satış ve stok politikalarını revize etmiştir. Bu çerçevede, diğer tarımsal KİT'lerden ayrı olarak TMO'nun piyasa düzenleyici rolü artarak devam etmektedir.

Son dönemde yükselen kırmızı et fiyatları nedeniyle Et ve Balık Kurumu (EBK) Genel Müdürlüğü Bakanlar Kurulu kararlarıyla verilen ithalat izinleri kapsamında 16 bin ton damızlık olmayan canlı sığır ithalatı yapmıştır. Kuruluş 2010 yılı sonuna kadar 6.100 ton sığır eti ithal etmeyi öngörmektedir. Yılsonuna kadar kuruluşun gümrük vergisi ödenmeksizin 60 bin ton damızlık olmayan canlı sığır ithal etmesi için gerekli anlaşmalar imzalanmıştır. Ancak, yükselmiş olan kırmızı et fiyatlarını belirli bir seviyeye indirmek için kullanılan söz konusu ithalat izinleri, EBK'nın pazar payının düşüklüğü ile yaygın bir satış ve pazarlama ağına sahip olmaması nedeniyle yeterince etkili olamamıştır.

-Bankacılık

Ziraat Bankası; tarımsal üretimin geliştirilmesi ve üreticilerin finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması, verimlilik ve kalitenin artırılması amacıyla her yıl yürürlüğe giren kararname kapsamında, konularına göre cari faiz oranından yüzde 25 ile yüzde 100 arasında değişen oranlarda indirimli krediler kullanılabilmektedir. Halk Bankası tarafından esnaf ve sanatkârlara kullanılan sübvansiyonlu kredi uygulamasına 2009 yılında da devam edilmiştir. 2010/5 sayılı Karar çerçevesinde cari faiz oranında yüzde 50'si Hazine tarafından karşılanmaktadır. Ziraat Bankası ve Halk Bankası kanalıyla yapılan faiz indirimlerinin maliyeti (gelir kayıpları) ise bütçeden karşılanmaktadır.

Kamu bankalarının özelleştirmeye hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda; Türkiye Halk Bankası A.Ş.'nin sermayesinde bulunan Hazine'ye ait hisseler,

5/2/2007 tarih ve 2007/8 sayılı ÖYK Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup, Hazine portföyünden çıkmış bulunmaktadır. Bu karar uyarınca, Bankanın yüzde 25'i halka arz edilmiş ve söz konusu hisseler 10/5/2007 tarihi itibarıyla İMKB'de işlem görmeye başlamıştır.

- Enerji

Elektrik enerjisi sektöründe, 2001 yılında yürürlüğe giren 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile öngörülen piyasa yapısına ulaşılması için gerekli reform uygulamaları 17/3/2004 tarih ve 2004/3 sayılı YPK Kararı eki "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi" kapsamında ana başlıklar halinde belirlenmiş ve bir takvime başlanmıştır. Yaşanan gelişmeler doğrultusunda, 2008 yılında, 5784 sayılı "Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" yürürlüğe girmiş; bahsi geçen Strateji Belgesi 18/5/2009 tarihli YPK Kararı ile "Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi" adı altında revize edilerek yeniden yayınlanmıştır. Bu bağlamda, atılan en önemli adımlardan birisi de genel aydınlatma sorununun 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun Geçici 17'nci maddesi ve buna dayanılarak çıkarılan Aydınlatma Yönetmeliği ile çözüme kavuşturulmasıdır. Bu madde kapsamındaki enerji tüketim bedelleri 2009-2015 yılları arasında Hazine Müsteşarlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanması hükmüne bağlanmıştır.

Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirme süreci devam etmektedir. 2010 yılı Ekim ayı itibarıyla Osmangazi, Çamlıbel, Uludağ ve Çoruh Elektrik Dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi tamamlanmıştır. Yeşilirmak ve Fırat Elektrik Dağıtım şirketlerinin satış onayı alınmış olup satış sözleşmesi imzalanma aşamasındadır. İhalesi tamamlanan Aras, Vangölü, Boğaziçi, Gediz, Trakya ve Dicle Elektrik Dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi onay aşamasındadır. Akdeniz, İstanbul Anadolu Yakası ve Toroslar Dağıtım şirketlerinin ihalelerine çıkmış olup teklifler alınmaktadır. Elektrik Üretim A.Ş.'ye (EÜAŞ) ait 19 grup akarsu santralının 18 grubunun özelleştirme süreci tamamlanma aşamasında olup kalan gruptaki santraller için teklif alınmaktadır.

Küresel krizin etkisiyle 2009 yılındaki talep daralması ve bu daralmanın baz etkisiyle 2010 yılında Türkiye genelinde toplam doğalgaz pazarı küçülmüştür. Buna ek olarak 2008

yılında doğalgaz arz sıkıntısı nedeniyle anlık ucuz fiyattan doğalgaz (spot LNG) ithalatı kolaylaştırılmış ve 2009 yılından bu yana spot LNG ithalatını devam ettiren firmalara karşı, BOTAŞ'ın rekabet gücünün korunabilmesi amacıyla yıl boyunca satış fiyatlarında maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizması uygulanamamıştır. Satış fiyatlarında programlanan artışlar yapılmamasına rağmen ekonomik kriz ve diğer firmaların spot LNG ithalatı nedeniyle BOTAŞ, hedeflenen miktarda doğalgaz satışı yapamamış ve doğalgaz ithalatında al ya da öde yükümlülüğüne düşmüştür. Beş sene içerisinde al ya da ödeye konu olan doğalgaz tüketilmediği takdirde tüketilmeyen miktar kadar doğalgazın kullanım hakkı sona erecektir. Sonuç olarak, bir taraftan spot LNG ithalatıyla doğalgaz piyasasının serbestleştiği bir yapı ortaya çıkarken, diğer taraftan BOTAŞ'ın uzun vadeli alım garantileriyle mali yükümlülükleri artmaktadır.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı tarafından Karadeniz'de petrol ve doğalgaz arama faaliyetleri sürdürülmektedir. Söz konusu faaliyetlerin finansmanı kuruluşun özkaynaklarından karşılanmış olduğundan yıl içerisinde kuruluştan programlanan tutarda temettü tahsil edilememiştir.

- Ulaştırma

TCDD'ye ait Samsun ve Bandırma limanlarının işletme hakkı devri yöntemiyle özelleştirilmesi tamamlanmıştır. İskenderun Limanının ihalesi tamamlanmış olup Özelleştirme Yüksek Kurulunun onayı beklenmektedir. İzmir ve Derince limanlarının özelleştirme ihalesi iptal edilmiştir. Her iki limanın özelleştirme ihalesinin tekrar yapılması amacıyla imar planı çalışmaları sürdürülmektedir.

Ankara-İstanbul arasında hızlı tren projesi uygulamaya konularak bu hat üzerinde 250 km hız yapabilen "tren"ler ile seyahat süresinin yaklaşık 3 saate indirilmesi çalışmaları kapsamında; yüksek hızlı tren işletmeciliği Ankara-İstanbul Hızlı Tren Projesinin 1. etabı olan Ankara-Eskişehir arasında 14/3/2009 tarihinden itibaren başlanmıştır.

-Haberleşme

2009 yılında Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. tarafından 1.126 milyon TL, Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. tarafından 354 milyon TL ve Avea İletişim Hizmetleri A.Ş.

tarafından 321 milyon TL olmak üzere toplam 1.796 milyon TL tutarında Hazine payı ödenmiştir. GSM şirketlerinden elde edilen Hazine Payı tutarları, KİT'lerden ve Kamu Bankalarından elde edilen temettü tutarlarının yaklaşık yüzde 48'ine tekabül etmektedir.

3.3.4.2. 2011–2013 Dönemi Politika Perspektifi

2011–2013 döneminde izlenecek kamu iktisadi teşebbüsleri politikasının temel hedef ve öncelikleri doğrultusunda;

- KİT'lerde; hesap verebilirliği, şeffaflığı ve karar alma süreçlerinde esnekliği sağlamaya ve bunlar üzerinde müdahale yetkisi olan kurum sayısını azaltmaya yönelik başlatılan kurumsal yönetim sistemi projesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

- Maliyetlendirme ve fiyatlandırma başta olmak üzere KİT'lerin tüm işletmecilik politikaları, genel yatırım ve finansman kararlarında öngörülen hedeflere ulaşacak şekilde piyasa şartlarına uygun olarak belirlenecek ve etkin bir şekilde uygulanacaktır. Bu kapsamda, enerji KİT'lerinde maliyet bazlı otomatik fiyatlandırma mekanizması sürdürülecektir.

- KİT'lerin atıl durumda bulunan gayrimenkullerinin değerlendirilmesinde rayiç bedel esas alınacaktır. KİT'lerin, atıl olmayan gayrimenkullerini devretmemesi esastır. Zorunluluk hallerinde devir, ancak, işletmenin verimliliği, bütünlüğü ve çevre sağlığı gibi hususları olumsuz etkilemeyecek şekilde gerçekleştirilebilecektir.

- KİT'lerin zarar eden işletme birimlerinin, fonksiyonları da dikkate alınarak, tasfiye, birleştirme, özelleştirme, yeniden yapılandırma ve diğer her türlü mali, idari ve yapısal önlemlerden en uygun olanı seçilerek kamu dengesi ve genel ekonomiye zarar vermeyecek bir duruma getirilmesi sağlanacaktır.

- KİT'lerde atıl istihdamın azaltılmasına yönelik tedbirlerin uygulanması sürdürülecek, ancak nitelikli personel ihtiyacının karşılanması için gerekli tedbirler alınacaktır.

- Devam eden özelleştirmelere rağmen KİT sisteminin dönem boyunca faiz dışı fazla vermesi hedeflenmektedir. KİT'lerde öngörülen hedefe ulaşılması için, fiyat, stok ve yatırım politikalarıyla gerekli her türlü tedbir alınacaktır.

- Özelleştirme işlemleri sonucunda kamunun elektrik dağıtımı, telekomünikasyon ve şeker üretimi alanlarından tamamen çekilmesi; liman işletmeciliğindeki payının ise azalması öngörülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE TASARISI İLE MADDELERİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER VE DEĞİŞİKLİKLER

1.MALİYE BAKANININ BÜTÇE SUNUŞ KONUŞMASI

Komisyonumuzda, Bütçe ve Kesin Hesap Kanun Tasarılarının geneli üzerindeki görüşmelere geçilmeden önce Maliye Bakanı tarafından;

2011 yılı merkezi yönetim bütçesinin;

- Ülkenin yatırım ihtiyacını giderici,
- Reel kesimi destekleyen,
- Ekonomik ve sosyal kalkınmaya odaklı,
- Toplumsal refahı gözeten,
- Ekonomik ve mali istikrarı amaçlayan

bir bütçe olduğunu ve gerçekçi bir makroekonomik çerçevede hazırlandığını vurgulamıştır. Maliye Bakanının dünya ekonomisi üzerine yaptığı değerlendirmelerde;

- 2008 yılının son çeyreğinden itibaren dört çeyrek üst üste daralan dünya ekonomisinin 2009 yılının son çeyreğinden itibaren yeniden büyüme eğilimine girdiği,

- Yaşanan ekonomik krizin son 60 yılın en ağır krizi olduğu, bu bağlamda 2009 yılında dünya ekonomisinin yüzde 0,6 daraldığı, 2010 yılı için ise yüzde 4,8 oranında bir büyümenin gerçekleşmesinin beklendiği, 2009 yılında yüzde 11 daralan dünya ticaret hacminin ise 2010 yılı için yüzde 11,4 oranında artış sergilemesinin tahmin edildiği,

- Dünya ekonomisinin, gelişmekte olan ülkelerin büyüme oranlarının olumlu seyri neticesinde bir iyileşme sürecine girdiği, ancak gelişmiş ülkelerdeki kriz sonucu oluşan sorunların tam anlamıyla giderilememesi nedeniyle dünya ekonomisinin toparlanmasının gecikeceği,

- Gelişmiş ekonomilerdeki büyüme oranları düşük seyrederken, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu ve Asya ülkelerinin başı çektiği birçok gelişmekte olan ülkede ekonomik faaliyetlerde belirgin bir toparlanmanın görüldüğü, bu bağlamda 2010 yılında gelişmekte olan Asya ülkelerinde yüzde 9,4'lük, Latin Amerika ülkelerinde yüzde 5,7'lik, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde ise yüzde 3,7'lik bir büyümenin öngörüldüğü, bu ülkelerin büyüme eğilimlerinin birkaç yıl daha devam etmesinin ve bu ülkelerin, küresel büyümenin motoru olmasının beklendiği, ancak ABD, Japonya ve AB ülkeleri gibi gelişmiş ülke

ekonomilerinde oluşabilecek sorunların bu durum karşısında bir tehdit oluşturduğu, özellikle Türkiye açısından AB ekonomisinin durumunun oldukça önemli olduğu,

- Kamu, hanehalkı ve banka bilançolarında ortaya çıkan tahribatların dünya ekonomisindeki kırılganlıkların temel kaynağını oluşturduğu,

- Talep şokunu telafi etmek için uygulamaya konulan genişletici maliye politikalarının ve sıkıntıya düşen bankalara yönelik desteklerin, gelişmiş ülkelerin kamu finansman dengelerinde bozulmaya neden olduğu, özellikle gelişmiş ülkelerdeki yüksek bütçe açıklarının kamu borç stoklarını önemli oranda artırdığı, bu durumun kamu borçlarının sürdürülebilirliği hususunda ciddi kaygılara neden olduğu,

- Birçok gelişmiş ülkede kamu borcunun milli gelire oranının önemli oranda arttığı, bu oranın; Japonya, Yunanistan, İtalya, İrlanda, Belçika, Portekiz, ABD, Fransa, İngiltere, İspanya, Almanya ve Macaristan gibi ülkelerde oldukça yüksek olduğu, bozulan kamu borç dinamiklerinin bu ülkelerin büyümesini önümüzdeki dönemlerde sınırlayacağı, Türkiye’de ise krize rağmen kamu finansman dengelerinde kalıcı bir tahribat yaşanmadığı, 2011’de Türkiye ve sadece birkaç ülkenin Maastricht kriterlerini sağlayabileceği,

- Dünya ekonomisindeki kırılganlığın sebeplerinden birinin de ABD gibi birçok gelişmiş ülkede hanehalkı borçluluk düzeyinin yüksekliği olduğu,

- Bankacılık ve Finans sektöründeki tahribatın da, küresel toparlanmanın önündeki risklerden biri olduğu,

hususlarına değinilmiştir.

Türkiye ekonomisi ile ilgili yapılan değerlendirmelerde ise;

- 2009 yılında Türkiye ekonomisinin daraldığını ve işsizlik oranlarının yükseldiğini, ancak Türkiye’nin, sağlanan siyasi ve ekonomik istikrar ve gerçekleştirilen yapısal reformlar sayesinde, dünya ekonomisinden pozitif yönde ayrılarak krizden güçlü bir şekilde çıktığı,

- Türkiye ekonomisinin, 2010 yılının ilk yarısında sergilediği yüzde 11 oranındaki büyüme ile dünyada ilk sırada yer aldığı,

- IMF’nin, Türkiye’nin 2010 yılı için yüzde 7,8 oranında büyüyeceğini tahmin ettiğini, yine IMF’nin tahminine göre 2010-2011 yıllarında ortalama yüzde 5’in üzerinde büyüyecek iki Avrupa ülkesinden birinin Türkiye olduğu,

- Türkiye ekonomisindeki toparlanmanın en ayırt edici özelliğinin büyümenin istihdam yaratması olduğu, bu bağlamda 2007 yılından itibaren istihdam, ABD’de 6,5 milyon, 27 Avrupa ülkesinde ise 2,2 milyon azalırken Türkiye’de aynı dönemde yaklaşık 3 milyona yakın ilave istihdam sağlandığı,

- Türkiye’de enflasyon oranlarının istikrarlı olarak tek haneli rakamlarda seyrettiği, tek haneli enflasyon oranlarının kriz döneminde dahi tek haneli rakamları aşmadığı,

- Gerçekleştirilen yapısal reformlar sonucunda Türkiye’nin risk priminin düştüğü, ülke kredi notunun kriz döneminde farklı kredi derecelendirme kuruluşları tarafından çok kısa aralıklarla dört defa artırıldığı, bu dönemde notu iki kademe yükselen tek ülkenin Türkiye olduğu, bu çerçevede Türkiye’nin risk priminin, kredi notu A düzeyinde olan İspanya, İtalya gibi gelişmiş ekonomilerden daha iyi duruma geldiği,

- Türkiye’nin sağlam makro ekonomik temellere sahip bir ülke olarak krize karşı direnç gösterdiği, bu temellerin; “aktif kalitesi, kârlılığı ve kredi verme potansiyeli oldukça yüksek olan sağlıklı ve güçlü bir Bankacılık sektörü”; “birçok ülkeye göre düşük olan hanehalkı borçluluk düzeyi” ve “istikrarlı şekilde seyreden kamu finansman dengesi” olduğu,

- Türkiye ekonomisinin, küresel iktisadi krizden etkilenme bakımından, dünya ekonomilerinden pozitif yönde ayrışmasında, sağlam makro ekonomik temellerin yanı sıra krizin iyi yönetilmesinin de önemli rolü olduğu, krize karşı proaktif önlemler alındığı, likidite ve fon akışının sorunsuz bir biçimde işleminin ve kredi mekanizmasının normalleşmesinin sağlandığı, reel sektöre destek olunduğu, istihdamın teşvik edildiği ve finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesine yönelik önlemler alındığı, oysaki 2008-2010 döneminde 21 ülkenin IMF ile stand-by anlaşması yapmak zorunda kaldığı,

- Kriz sürecinde dünyada birçok ülkenin krizin faturasını vatandaşlarına çıkardığı, örneğin İspanya, İngiltere, İtalya, Fransa, Portekiz ve Yunanistan gibi ülkelerde memur ve emekli maaşlarının düşürüldüğü ya da dondurulduğu, önemli sayıda kamu işçisinin işten çıkarıldığı, çocuk yardımlarında dahi kesintiye gidildiği, vergi oranlarının yükseltildiği, bazı önemli yatırım harcamalarının ertelendiği, kabine üyelerinin ve milletvekillerinin maaşlarında ve bazı kamu hizmetlerinde kesinti yapıldığı, kamuda önemli miktarda kadronun kaldırıldığı, kamu çalışanlarının ikramiyelerinin kesildiği, ancak Türkiye’nin, ihtiyacı olan memur alımına devam ettiği, kamu çalışanlarına ve emeklilere enflasyonun üzerinde maaş artışları yaptığı, karayolları, demiryolları ve havaalanı yapımlarının devam ettiği,

- Bütün olumlu gelişmelere rağmen Türkiye’de hala çözüm bekleyen bazı yapısal sorunların olduğu, hükümetin bunların farkında olduğu ve giderilmesi için çözüm üretmeye devam ettiği, makro ekonomik açıdan bu sorunların cari açık ve işsizlik olduğu,

- Türkiye ekonomisinin yüksek oranda büyüdüğü her dönemde cari açık verdiği, iç tasarruf oranının düşüklüğünün büyüme dönemlerinde dış kaynağa olan ihtiyacı artırdığı, nitekim 2010 yılında cari açığın 39,3 milyar dolar seviyesine çıkacağı ve GSYİH’ye oranının yüzde 5,4 civarında olacağı öngörüldüğü,

- Türkiye’de cari açığa neden olan hususları ortadan kaldırmak adına ilk olarak enerjide dışa bağımlılığın azaltılmaya çalışıldığı, bu bağlamda yüksek potansiyele sahip yenilenebilir enerji kaynağının harekete geçirilmesi için çalışmalar yapıldığı, ikinci olarak daha ileri teknoloji üreten ve daha yüksek katma değer yaratan bir üretim yapısına kavuşmak yönünde ciddi adımlar atıldığı, bu bağlamda ar-ge reformunun yürürlüğe konulduğu, böylece verimliliği yüksek, inovasyona ve kaliteli ürüne dayalı, teknoloji yoğun üretimin desteklendiği, üçüncü olarak teşvik sisteminin yapılandırıldığı, dördüncü olarak Türkiye’nin rekabet gücünün artırılması temelinde altyapı yatırımlarına büyük önem verildiği, bu çerçevede karayollarında, demiryollarında ve havayollarında önemli gelişmeler sağlandığı, beşinci olarak kaliteli beşeri sermayeye sahip olmak amacıyla eğitime oldukça önem verildiği, bu bağlamda eğitim harcamalarının ve okullaşma oranlarının artırılmaya çalışıldığı, son olarak ise geleneksel sektörlerin gelişimi ve dönüşümü için markalaşma ve özgün ürün geliştirmenin teşvik edildiği, geleneksel sektörlerin fiyat avantajı sağlayacağı bölgelere taşınmasının desteklendiği,

- Yapısal sorunlardan diğeri olan işsizliğin küresel krizin oluşturduğu belirsizlik ortamında yüzde 16’lar düzeyine çıktığı, ancak ekonomik faaliyetlerdeki canlanma ve istihdamın artırılmasına yönelik alınan tedbirler neticesinde Temmuz 2010 itibarıyla yüzde 10,6 seviyesine gerilediği,

- Türkiye’de işsizlik sorununun etkileyen üç temel faktör olduğu, ilk olarak Türkiye’nin genç bir nüfusu olduğu ve her yıl 500 bin ilâ 600 bin kişinin işgücüne katıldığı, ikinci olarak gelişmiş ülkelere oranlar tarımda çalışan nüfusun payının oldukça yüksek olduğu, sanayi ve hizmetler sektörüne geçişin işsizlik oranının azalmasını yavaşlatacak bir husus olduğu, son olarak da işgücünün önemli bir kısmının eğitim düzeyinin düşük olduğu, dolayısıyla istihdam edilecek alanlarla işgücünün niteliği arasında uyumsuzluk bulunduğu,

- Türkiye’de işsizlik sorununun çözülmesi için birçok tedbir alındığı, aktif işgücü politikaları çerçevesinde işgücünün niteliğinin artırılmasına yönelik eğitimlere ağırlık verildiği, bölgesel kalkınma projelerinin hızlandırılarak yeni istihdam alanlarının açıldığı, işgücü piyasasının esnekleştirilmesine çalışıldığı,

- Gerçekleştirilen yapısal reformlar ve krize karşı alınan önlemler neticesinde, ekonomide başlayan toparlanmanın kalıcı olmasının sağlanacağı,

hususları dile getirilmiştir.

2011-2013 dönemi Orta Vadeli Program ve Mali Plan ile ilgili olarak;

- 2011 yılı merkezi yönetim bütçe açığının milli gelire oranının yüzde 2,8 olarak gerçekleşeceği, 2012 ve 2013 yıllarında ise sırasıyla yüzde 2,4 ve 1,6'ya düşeceğinin öngörüldüğü, genel yönetim açığının ise aynı yıllarda sırasıyla yüzde 2,1, 1,8 ve 1,1 olarak gerçekleşeceğinin tahmin edildiği,

- Faiz dışı fazlanın GSYH'ye oranının ise 2011, 2012 ve 2013 yılları için sırasıyla yüzde 1,2, 1,5 ve 1,7 olarak geçileceği,

- Mali Plan döneminde uygulanacak olan maliye politikası ile; büyümeye istikrar kazandırılmasının, istihdamın artırılmasının ve kamu dengelerinin iyileştirilmesinin hedeflendiği ve bu hedefle uyumlu olarak bu dönemde bütçe açığının ve borç stokunun milli gelire oranının azaltılacağı, sağlık, eğitim ve sosyal nitelikli harcamalara öncelik verileceğini ve böylece beşeri sermayenin niteliğinin artırılacağı,

- Orta ve uzun vadede ekonominin verimliliğini ve üretken yapısını destekleyen karayolu, demiryolu, havalimanı, raylı sistem, baraj ve sulama ile bilgi ve iletişim teknolojileri gibi altyapı yatırımlarına ağırlık verileceği,

- Bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması için ekonomik ve sosyal altyapı projelerine devam edileceği,

- Vergi sisteminin etkinlik, basitlik ve adalet ilkeleri doğrultusunda gözden geçirileceği, vergi muafiyet istisna ve indirim hükümlerinin yeniden değerlendirilerek mevzuatın sadeleştirilmesine devam edileceği, Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planının güncellenerek kayıt dışılıkla mücadeleye tüm kurumların ve toplum kesimlerinin katılımının sağlanacağı, ayrıca kayıt içi faaliyetlerin özendirileceği, denetim kapasitesinin artırılacağı, vergi tahsilatında etkinliğin sağlanacağı ve yaptırımların caydırıcılığının güçlendirileceği,

ifade edilmiştir.

2009 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı ile ilgili olarak;

- 2009 yılı bütçesinde, bütçe giderlerinin 268,2 milyar, bütçe gelirlerinin 215,5 milyar, bütçe açığının da 52,8 milyar TL düzeyinde gerçekleştiği,

- 2009 yılında faiz giderlerinin 53,2 milyar TL, faiz dışı fazlanın ise 440 milyon TL olarak gerçekleştiği,

- Bütçe giderlerinin GSYH'ye oranı yüzde 28,2, bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranı ise yüzde 22,6 düzeyinde olduğu,

- Bütçe açığının GSYH'ye oranı yüzde 5,5 düzeyinde gerçekleşirken, faiz dışı fazlanın GSYİH içindeki payının binde 0,5 olduğu, hususlarına değinilmiştir.

2010 yılı merkezi yönetim bütçesi yılsonu gerçekleşme tahmini konusunda;

- Merkezi yönetim bütçe giderlerinin 297 milyar, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin 252,8 milyar, bütçe açığının 44,2 milyar, faiz dışı fazlanın 5,3 milyar olarak gerçekleşeceği,

- Bu dönemde bütçe açığının 6 milyar TL azalarak 50,2 milyar TL'den 44,2 milyar TL'ye düşmesinin beklendiği,

- Giderlerdeki artışın özellikle altyapı yatırım harcamalarındaki artıştan, gelirlerdeki artışın ise iktisadi büyümeden ve yürütülen çalışmaların olumlu etkilerinden kaynaklandığı,

ifade edilmiştir.

2011 yılı merkezi yönetim bütçesi ile ilgili olarak;

- 2011 yılı bütçesine baz oluşturan makroekonomik varsayımların ihtiyatlı ve gerçekçi olduğu,

- 2010 yılı bütçesinin bir krizden çıkış bütçesi olarak hazırlandığı, 2011 yılı bütçesinin ise sürdürülebilir büyümenin devamlılığını ve mali dengelerin iyileştirilmesini sağlayacak bir bütçe olarak hazırlandığı,

- 2011 yılı bütçesinde faiz giderlerinin azaltılırken faiz hariç giderlerin nominal büyüme oranının altında artırıldığı, vergi gelirleri ve diğer bütçe gelirlerinde ise nominal büyüme oranında artış öngörüldüğü, bu bağlamda 2011 yılı bütçe açığının 2010 yılı gerçekleşme tahminine nispeten yaklaşık yüzde 24 oranında düşmesinin hedeflendiği,

- 2011 yılı için GSYİH büyüklüğünün 1 trilyon 215 milyar TL, büyüme oranının yüzde 4,5, TÜFE yılsonu oranının yüzde 5,3, İhracat'ın 127 milyar Dolar, İthalatın ise 199,5 milyar dolar olarak hedeflendiği,

- 2011 yılı bütçesinin reel kesimi destekleyen, sosyal, kamu görevlilerini ve emeklileri gözetken, öğrenciler için daha fazla kaynak ayıran, özürlü vatandaşlara desteği artıran, eğitime ve sağlığa daha fazla kaynak tahsis edildiği, sağlık hizmetine erişimi kolaylaştıran, üniversitelere personel ve kaynak desteğini artıran, üniversite eğitimini ülke geneline yayan, sosyal güvenlik sistemini destekleyen, çiftçiye destek olan, mahalli idarelere olan desteği artıran, bilimi ve ar-ge'yi destekleyen, bölgesel gelişme projelerinin tamamını destekleyen bir bütçe olduğu,

- 2011 yılı merkezi yönetim bütçesinde; bütçe giderlerinin 312,5 milyar, faiz hariç giderlerin 265 milyar, bütçe gelirlerinin 279 milyar, vergi gelirlerinin 232,2 milyar, bütçe açığının 33,5 milyar, faiz dışı fazlanın 14 milyar TL olarak öngörüldüğü,

- 2011 yılı merkezi yönetim bütçe büyüklüklerinin, 2010 yılsonu gerçekleşme tahminleri ile karşılaştırıldığında, bütçe giderlerinin yüzde 5,2, faiz hariç giderlerin yüzde 7,1, bütçe gelirlerinin yüzde 10,4 vergi gelirlerinin ise yüzde 10,5 oranında artış gösterdiği,

- 2011 yılı bütçesinin bir seçim bütçesi olmadığı, mali disipline devam edildiği, faiz yükünün azaltılmaya devam edildiği,

hususlarına yer verilmiştir.

Gelir politikası ve uygulamaları hususlarında Maliye Bakanı;

- Vergi politikalarının temel amacının istihdam ve büyümenin desteklenmesi olduğu, bu bağlamda istihdam üzerindeki vergi ve prim yükünün azaltıldığı,

- Yatırımları destekleyen düzenlemelerin hayata geçirildiği,

- Küresel krize karşı başarılı bir gelir politikasının uygulandığı,

- Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine devam edildiği,

- Vergi kanunlarının sadeleştirilmesi sürecinin devam ettirildiği,

- Mükelleflere ödeme kolaylığı sağlandığı, bu bağlamda vergi ve prim borçlarının yapılandırıldığı, gecikme zammının ve tecil faizinin düşürüldüğü, sorgulu tahsilat ve e-tahsilat uygulamaları ile hızlı ve hatasız tahsilat sisteminin sağlandığı, kredi kartıyla vergi tahsilatı yapılmasının önünün açıldığı, tebligatların hızlandırılması amacıyla e-tebliğ uygulamasının getirildiği,

- Mükellef haklarının güçlendirildiği, bu çerçevede; vergi incelemelerinde uyulacak esasların belirlendiği ve şeffaflığın sağlandığı, mükelleflerin uyum maliyetinin azaltılması amacıyla yeni özelge sisteminin kurulduğu, yurtdışı çıkış yasağı uygulamasının yeniden düzenlendiği,

- Vergi iletişim merkezinin etkin bir şekilde hizmet sunduğu, mükelleflere yönelik Kısa Mesaj Bilgilendirme Servisinin kurulduğunu ve yaygınlaştırıldığı, VerGİBilir Projesi kapsamında çocuklara vergi bilincinin aşılandığı,

- Genellikle söylenilenin aksine Türkiye’de vergi yükünün yüksek olmadığı, vergi yükü sıralamasında OECD ülkeleri arasında 2008 yılı için yüzde 23,5 oranıyla Meksika’dan sonra en düşük ikinci sırada yer aldığı,

- Kayıtdışı ekonomi ile mücadelenin temel öncelik olduğu, bu bağlamda Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planının güncellendiği, Merkezi Risk Analizi ve

Katmanlaştırma(MERAK) projesiyle riskli kurumlar vergisi mükelleflerinin tespit edildiği, KDV iadelerinde Risk Analizi Projesi uygulamasının hayata geçirildiği, bu sayede iadelerin tek merkezden ve otomasyona dayalı olarak değerlendirildiği, e-fatura uygulaması ile kayıtlı ekonomiye geçişin hızlandırıldığı, POS cihazıyla yapılan satış kayıtlarının takip edildiği, bandrollü ürün izleme sisteminin uygulandığı, ÖTV mevzuatında yeni Kontrol ve Denetim mekanizmalarının geliştirildiği,

- Denetim kapasitesinin artırılmasına devam edildiği, bu çerçevede; Vergi İnceleme ve Denetim Koordinasyon Kurulunun oluşturulduğu, Gelir İdaresinin insan kaynaklarının güçlendirildiği ve denetim elemanı sayısının artırıldığı, Risk Analizi Merkezinin kurulduğu,
- Teknolojik altyapının güçlendirilmesine devam edildiği,

hususlarına değinmiştir.

Maliye Bakanı son olarak;

- Hükümetin, ihtiyatı elden bırakmadan, temel politika haline getirilen yapısal reformlara kararlılıkla devam edeceğini ifade etmiştir.

2.BÜTÇENİN GENELİ ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞMELER

Bütçenin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Orta Vadeli Program, Orta Vadeli Mali Plan, Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi, Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi'nin bütçenin Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmasından bir hafta önce 10 Ekim 2010 tarihinde yayınlandığı, dolayısıyla 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 16 ncı maddesinde bu belgelerin yayınlanması için öngörülen sürele uyulmadığı,

- Orta vadeli programın hazırlanma amacının üç yıllık perspektifle kamu ve özel sektörün öngörü yapabilmesinin sağlanması olduğu, fakat programın geciktirilmesinin yatırım ve tüketim kararlarını belirleyecek olanların ve piyasanın önünü görmesini engellediği,

- Orta vadeli programın stratejisi belirlenmemiş bir büyüme üzerine inşa edildiği, oysa programın piyasalara, kişilere ve iş âlemine yol gösterecek şekilde hazırlanması gerektiği, bunun için güçlü bir büyüme stratejisine dayanan ve inandırıcı varsayımlarla içi doldurulan bir modele gereksinim duyulduğu, fakat bu çerçevede bir model tesis edilmediğinden, ülkemizin ekonomik büyümesinin dışarıdan gelecek kısa vadeli finansmana bağlandığı,

- Gelişmiş ülkelerde genişletici para politikaları uygulamalarının süreceği beklentisinin güçlenmesi nedeniyle gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarının artacağı, bu durumun ülkemizin görece riskliliğinde gözlenen düşüşün de etkisiyle birlikte, döviz kuru

üzerinde aşağı yönde baskıyı devam ettireceği, bu gelişmelerin finansal istikrara ilişkin belirgin bir kaygı oluşturacak düzeye gelmemesine rağmen, döviz kurlarında ve rekabet gücüne ilişkin göstergelerde, reel sektör açısından önemli riskleri ortaya çıkardığı, bu çerçevede krizden çıkış stratejisi kapsamında çeşitli düzenlemelerin hayata geçirilmesinin gerektiği,

- Önümüzdeki dönemde enflasyon oranının düşüş eğiliminde olacağı ve temel enflasyon göstergelerinin orta vadeli hedeflerle uyumlu seyrini sürdüreceği tahmin edilmekle birlikte, faizlerdeki düşüşün devam etmesi ile özel talep ve yatırımların teşvik edilmesinin büyük önem arz ettiği,

- 2011 yılı bütçesinin; ekonomiyi mevcut dış risklerden koruyacak tedbirlerin alınmaması, büyümenin özel sektörün tüketim ve yatırım harcamalarına dayalı olarak kendiliğinden ortaya çıkmasının beklenmesi, yerel yönetimlerin yatırım ödeneklerinde önemli tutarda artış öngörülmesi, yapısal ve radikal tedbirler içermemesi, iç ve dış makroekonomik gelişmelere ve belirsizliğe seyirci kalması, maliye ve para politikasını etkin bir biçimde kullanmayacak olması nedeniyle Hükümetin ifade ettiği gibi bir büyüme bütçesi değil seçim bütçesi olduğu,

- Bütçe açığının azalmasının ve faiz dışı fazlanın artmasının olumlu bulunduğu, fakat Mali Kural Kanun Tasarısının ertelenmesinin Hükümetin bütçe disiplinine uymak istemediği şeklinde bir algı yarattığı,

- Kesin Hesap Kanunu ve Sayıştay raporları incelendiğinde 2008'de 5 milyar TL, 2009'da 9,1 milyar TL gibi çok ciddi ödenek üstü harcamalar yapıldığının anlaşıldığı, ödenek üstü harcamanın Türkiye Büyük Millet Meclisinin vermediği yetkiyi kullanmak ve öngörülmeyen harcamayı yapmak anlamına geldiği, Yunanistan'ın karşılaştığı krizin temelinde bu şekilde kamufle edilen harcamaların yattığı, açıklanan resmi rakamların çok üzerinde fiili harcamalar nedeniyle Yunan ekonomisinin çöktüğü, ülkemizde de bu denli yüksek ödenek üstü harcamaların devam etmesi halinde bir süre sonra belirsizliklerle dolu ve kontrol edilemez bir ekonomik yapıyla karşılaşılacağı,

- 2010 yılı için hedeflenen bütçe açığının 50,2 milyar TL olmasına rağmen yıl sonunda 44,2 milyar TL olarak gerçekleşecek olmasının olumlu bir gelişme olduğu, fakat Ocak-Eylül 2010 döneminde bütçe açığının 21,3 milyar TL'sinin ilk dokuz ayda kalan yüzde 50'den fazla kısmının 2010 yılının son üç ayında yapıldığı, bu durumun kamu maliyesi politikasının dengeli götürülemediği anlamına geldiği, yıl sonunda ödenek kullanımındaki artışların açıklanması gerektiği,

- 2010 yılı ikinci çeyrekte gayrisafi yurt içi hasıla büyüme oranı beklentilerin üzerinde olsa da henüz 2008 milli gelir rakamlarına ulaşamadığı, 2010 yılının ilk yarısında özel tüketimde yüzde 7,3, kamu tüketiminde yüzde 2,3, özel sabit sermaye yatırımlarında yüzde 27,7 oranında artış kaydedildiği, fakat aynı dönemde ihracatın yüzde 6, ithalatın ise yüzde 20 oranında artması nedeniyle net mal ve hizmet ihracatının büyümeye negatif katkıda bulunduğu,

- 1924-1937 döneminde ortalama büyüme hızı yüzde 7,8 iken 2003-2009 döneminde ekonominin ortalama yüzde 4,4 oranında büyüdüğü,

- Türkiye'nin ekonomik büyüme performansının diğer ülkelerle kıyaslandığında yeterli olmadığı, bütün ülkelerin büyüdüğü bir konjunktürde ülkemizin de dış nedenlerle büyüme kaydettiği, fakat ülkemizin büyüme trendinin 2006 yılından sonra benzerlerinden ayrılmaya başladığı ve benzerlerinden daha düşük bir ekonomik performans gösterdiği,

- Küresel krizle birlikte bütün ülkeler ekonomik daralma yaşarken ülkemizin de bu durumdan etkilenerek ekonomik daralma yaşadığı, fakat 2009 yılında Türkiye'nin diğer ülkelerden daha ağır bir kriz yaşadığı,

- Ülkemizin 2011 yılı büyüme tahmininin yükselen ekonomilerin gerisinde olduğu, 2011 yılı için Türkiye yüzde 4,5 oranında bir büyüme hedeflerken, IMF büyüme tahmininin gelişmiş ülkeler için yüzde 6,4, Sahraaltı Afrika için yüzde 5,5, Orta Doğu ve Kuzey Afrika için yüzde 5,1 ve Asya ülkeleri için ise yüzde 8,4 olduğu,

- İç ve dış talebe ilişkin belirsizliklerin halen devam ettiği, imalat sanayiinde üretim endeksi ve kapasite kullanımının kriz öncesi seviyelere ulaşmasının zaman alacağı, bu çerçevede istihdam koşullarında geçen yıla göre nispi bir iyileşme devam etmekle beraber, işsizlik oranlarının hâlen yüzde 10'un üzerinde seyrettiği, Orta Vadeli Programdaki tahminlere göre bu oranın önümüzdeki üç yıl boyunca yüzde 10'ların altına inmeyeceği,

- Gelişmiş ülkelerde yüzde 75-80 civarında olan işgücüne katılım oranının ülkemizde yüzde 49'lar civarında olmasının işsizlik rakamlarının düşük çıkmasına yol açtığı, fiili işsizlik oranının aslında yüzde 15-16'ların üzerinde olduğu, işgücüne katılım oranında 2011-2013 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program döneminde bir iyileşme öngörülmediği, aksine dönem sonunda işgücüne katılım oranında azalış hedeflendiği, ayrıca istihdam oranında ise program döneminde sınırlı bir artışın öngörüldüğü,

- 2003-2007 döneminde ülkemiz ekonomisinde yaşanan önemli ölçüdeki büyümeye rağmen işsizliğin ciddi şekilde azalmadığı, tek başına ekonominin büyüyor olmasının işsizliği azaltmaya yetmediği ve bu konuda bütçede hiçbir tedbire yer verilmediği,

- İşsizliğin yol açtığı sorunların insanlara asgari düzeyde hayatı idame ettirme imkanı sunan sosyal yardımlarla çözülemeyeceği, önemli olanın insanların haysiyetiyle,

- onuruyla toplumda emeğinin karşılığı olan bir iş yaparak geçimlerini sağlaması olduğu, bu çerçevede herkese nasıl daha çok iş imkanı yaratılabileceği konusunda önerilerin geliştirilmesi gerektiği,

- Türkiye’de açlık sınırının altında 2 milyon, yoksulluk sınırı altında yaşayan 15 milyon ve yeşil kart sahibi 10 milyonun üzerinde insanın yaşadığı ve TÜİK’in Yaşam Memnuniyet Araştırması verilerine göre Türkiye’de hane halkının yüzde 52,9’unun elde ettiği gelirle ihtiyaçlarını zor karşıladığı, bu nedenle yoksul kesimlerin ihtiyaçlarını öne çıkaran sosyal bir bütçeye gereksinim duyulduğu,

- İşsizlik sorununun yanında bir diğer önemli sorunun da kayıt dışı istihdam olduğu, Van, Muş, Bitlis, Hakkâri, Ağrı, Kars, Iğdır ve Ardahan gibi illerimizdeki kayıt dışı istihdam oranının yüzde 74,9, Ankara’daki kayıt dışı istihdam oranının yüzde 30 ve İstanbul’daki kayıt dışı istihdam oranının ise yüzde 31 olarak tahmin edildiği, kayıt dışı çalışan insanların sosyal güvenlikten yoksun olarak ve ağır çalışma koşullarında istihdam edilmelerinin büyük sosyal problemlere yol açtığı, sosyal devletin görevinin bu insanlara insanca yaşayacakları koşulları sağlamak, insanca yaşayacakları ücreti vermek ve sosyal güvenliklerini sağlamak olduğu,

- Kriz sonrası özel tüketim harcamalarında meydana gelen artışa rağmen 2011 yılında hem toplam hem de özel sektörün yapacağı sabit sermaye yatırımlarının millî gelire oranlarında 2007 yılı seviyesinin yakalanamayacağı, sektörler itibarıyla teşvik belgeli yatırımların millî gelire oranı 2003 yılında yüzde 4,47 iken 2009 yılında bu oranın yüzde 2,08’e düştüğü, 2003-2009 döneminde Karadeniz Bölgesi hariç bütün bölgelerde teşvikli yatırımların millî gelire oranının düştüğü, 2009 yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesine verilen teşvikli yatırımların millî gelire oranının 2003 yılının yaklaşık üçte biri düzeyine indiği, 2002 yılında kurulan her 100 şirkete karşılık 11,9 şirket kapanırken, 2010 yılının ilk dokuz ayında ise 24,7 şirketin kapandığı,

- 2011 yılında kamu yatırımlarında sabit fiyatlarla yüzde 8,7 oranındaki azalmanın açıklanması gerektiği, ulaştırma sektöründeki kamu yatırımlarında 2010 yılında sabit fiyatlarla yüzde 86 oranında artış yapılmış iken 2011 yılında yüzde 35 oranında azalma öngörülmesine anlam verilemediği,

- 2010 yılında sermaye giderleri ödeneği yaklaşık olarak 19 milyar TL civarında öngörülmesine rağmen yıl sonu harcamasının 28,7 milyar TL olacağını tahmin edildiği, başlangıç ödeneği ile yıl sonu harcaması arasındaki yaklaşık 10 milyar TL civarındaki farkın

nereden kaynaklandığı ve bu kaynağın nereden finanse edildiği konusunda bilgi verilmesi gerektiği,

- Ekonomiyi krizlere açık ve küresel gelişmelere karşı kırılgan hale getiren en önemli sorun olan cari açık probleminin devam ettiği, yılın ilk dokuz aylık döneminde ithalat yüzde 30 civarında artmasına karşın ihracatın ancak yüzde 12 arttığı, böylece 2009 yılında yüzde 67 olan ihracatın ithalatı karşılama oranının, 2010 yılının Eylül ayında tarihin en düşük seviyelerine, yüzde 57,2'ye gerilediği,

- Bütçede, 2010 yılında 40 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilen cari açığa ilişkin herhangi bir önlemin yer almadığı, Türkiye ekonomisi ne zaman büyüme trendine girse hep cari açık sorunuyla karşılaşıldığı, bu sorunla mutlaka mücadele edilmesi gerektiği, finanse edildiği sürece cari açığın önemli bir sorun olmadığı şeklindeki yaklaşımın doğru bulunmadığı,

- Cari açığın finansman kalitesinin büyük önem taşıdığı, cari açık finansmanında doğrudan yatırımların payının azalması, kısa vadeli sermaye hareketlerinin payının artması sebebiyle daha çok kısa vadeli dış kaynakların kullanıldığı, bu finansman şeklinin sağlıklı olmadığı, cari açığın sağlıklı finansmanı için doğrudan yabancı yatırımların ve turizm gelirlerinin artırılması ile orta ve uzun vadede ihracatı artıracak, yerli sanayiye koruyacak bir dönüşümün sağlanmasının gerektiği,

- Gelişmiş ülkelerin kriz sırasında uyguladıkları genişletici maliye politikaları sonucunda ortaya çıkan küresel likidite fazlasının; buldukları ülkelerde reel faizlerin negatif olması ve büyüme ve krizden çıkış yönünde risklerin sürmesi nedeniyle, aynı ya da daha fazla riskle karşılaşacak olsalar bile reel getirisi yüksek olan aralarında ülkemizin de bulunduğu gelişmekte olan ülkelere yöneldiği, 2010 yılında ülkemize sıcak para olarak tabir edilen spekülasyon amaçlı sermaye girişinin bu nedenle arttığı, ülkemizde 2009 yılı sonunda 83,4 milyar dolar olan sıcak para miktarının 2010 yılının ilk dokuz ayında 115,4 milyar dolara çıktığı,

- Yüksek faiz ve düşük kura dayalı politikanın ihracatı olumsuz etkilediği, iç piyasanın ithal malların egemenliği altında olduğu, yerli sanayinin istihdam yaratmakta zorlandığı, ülkeler arasında kur savaşının yaygınlaştığı ve Tobin vergisi gibi uygulamaların gündemde olduğu koşullarda ülkemizde bu soruna yönelik bütçede bir önlemin yer almadığı,

- Orta vadeli program ve mali planda 2010 yılı için dolar kurunun zımni bir şekilde 1,50 olarak öngörüldüğü, kurun bugünkü değerinin 1,40 olduğu dikkate alındığında bu durumun yaratacağı etkilere karşı hangi tedbirlerin alındığının açıklanması gerektiği,

- Bütçe gelirlerinde yüzde 10,5 oranında bir artış öngörüldüğü, söz konusu gelir artışının vergi gelirlerindeki artış dışında özelleştirme gelirlerinden de karşılanacağı fakat 2010 yılında elde edilen özelleştirme gelirlerinin öngörülen tutarın çok altında kaldığı ve bu durumun sadece kriz yılı veya mahkeme aşamasının uzaması gibi yasal gecikmelerle izah edilemeyeceği, bu nedenle gelir tahminlerinin gerçekdışı bir yaklaşımla belirlendiği,

- 2011 yılında gelir vergisi, ithalde alınan KDV ve vergi dışı gelirlere enflasyon hedefinin yaklaşık 3 katı, kurumlar vergisi ile motorlu taşıtlar vergisinde 2 katı, banka ve sigorta muameleleri vergisinde 4 katı, ÖTV'de ise 1,5 katı tutarında artışlar beklendiği,

- Tarımsal üretim düşerken tarımda istihdam edilenlerin sayısının arttığına dair verilerin resmî belgelerde yer almasının bu belgelere kuşkuyla yaklaşılmaya yol açtığı, veriler derlenirken şehirde istihdam olanağı bulamadıkları için köye dönen herkesin bir iş bulduğu varsayımıyla bazı istatistiklerin derlenmesinin yanlış sonuçlar verdiği,

- 2002 yılında yüzde 0,53 olan tarımsal destekleme ödemelerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2010 yılında yüzde 0,48 düzeyinde kaldığı,

- Vergi ve sigorta primi borçlarının yeniden yapılandırılması her ne kadar krizin olumsuz etkilerini hafifletmeye yönelik tedbir olarak düşünülse de af niteliği taşıyan bu uygulamaların aynı zamanda dürüst mükellefi cezalandırmak anlamına da gelebileceği, bu sebeple prim ve borçlarını zamanında ödeyen mükellefler için de indirimler yapılmasının yerinde olacağı,

- 2010 yılında bütçe ödenekleri artırılmasına rağmen enerji sektöründeki kamu yatırımlarının azalmasının dikkat çektiği, bu durumun enerji sektörünün Hükümet tarafından öncelikli bir alan olmaktan çıkarıldığına dair kuşklar doğurduğu,

- Avrupa Birliğinin Güney Kore'yle yaptığı serbest ticaret anlaşması yürürlüğe girdikten sonra Güney Kore'nin AB ile gümrüksüz ticaret yapacak olması nedeniyle Güney Kore tarafından üretilen ürünler Türkiye'ye AB üzerinden gümrüksüz girebilecekken, Güney Kore ile Türkiye Cumhuriyeti arasında serbest ticaret anlaşması bulunmadığından Türk mallarının Güney Kore piyasasına gümrük tarifeleri üzerinden gireceği, bu durumun özellikle otomotiv ve tekstil sektöründe kayıplara yol açacağı, ayrıca Güney Kore firmalarının Türkiye'de yatırım yapmaları için bir nedenin kalmayacağı,

şeklindeki olumsuz eleştiri ve görüşlerin yanı sıra;

- 2011 yılı bütçesinin ve Hükümetin bugüne kadar yaptığı bütçelerin makroekonomik istikrarı, ekonomik büyümeyi, sosyal dengeleri iyileştirmeyi ve piyasalara güven vermeyi hedeflediği,

- Ülkemizin küresel krizden az etkilenmesinin temel sebeplerinin kamu finansman dengelerinin bütçelerle gözetilmesi, borç yükünün milli gelire oranının düşük düzeylerde tutulması ve böylece piyasa faiz oranlarının düşük seyretmesi olduğu,

- Hükümetin vergi indirimi, bazı varlıkların millî ekonomiye kazandırılmasını sağlayan varlık barışı uygulaması, KOBİ'lerin birleşmesini özendirici yasal düzenlemenin yapılması, yatırımları ve istihdamı özendirici teşviklerin verilmesi ve yüzde beş oranında indirilen işveren prim payları uygulamasına devam edilmesi gibi etkili tedbirler almasının küresel krizin etkilerine karşı ekonomiyi koruduğu,

- 2002'de yüzde 50 olan enflasyon oranının, 2009'da yüzde 6,5 seviyelerine düştüğü, aynı dönemde kişi başına millî gelirin 3.500 Dolardan 10.500 Dolara çıktığı, böylece düşük enflasyon ve yüksek gelirin halkın refah seviyesini arttırdığı,

- 2002 yılında iç ve dış borç toplamının millî gelire oranı yüzde 73 seviyesindeyken 2009'da bu oranın yüzde 45,4 seviyelerine gerilediği, 2002'de ihracatımız 36 milyar dolarken, 2008'de 132 milyar Dolara çıktığı, ayrıca küresel krize rağmen ihracatın 2009'da 100 milyar dolar seviyesinde olduğu,

- Hükümetin ekonomi yönetimindeki başarısının bir sonucu olarak Eylül 2010'da yapılan G-20 ülkeleri toplantısında IMF yönetiminde Türkiye'nin söz sahibi olması gerektiği düşüncesinin tartışıldığı,

- Küresel krizden başarıyla çıkılmasında uygulanan millî politikaların etkili olduğu, IMF ile anlaşma yapılmış olması durumunda krizin bu kadar kolaylıkla atlatılamayacağı,

- Merkez Bankası rezervlerinin yüksek olmasının, yurt içi ve yurt dışı piyasalara verilen güveni artırdığı, para politikalarının uygulanması açısından ülkemizin elini güçlendirdiği,

- Sosyal barışın en temel göstergesinin gelir dağılımındaki düzelleme olduğu, 1994 yılında ülkemizde gayrisafi millî hasıladan en yüksek payı alan kesimin gayrisafi millî hasılanın yaklaşık yüzde 55'ini almakta olduğu, 2008 göstergelerine göre ise bunun yüzde 45'e indiği, 1994 yılında toplumun en yoksul kesimi gayrisafi millî hasıladan yüzde 4,5 pay alırken 2008 yılında bu rakamın yüzde 6,5'e yükseldiği,

- İnşaat sektörüne yönelik olarak uygulanan emlak alım harçlarındaki düzenlemeler, Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan düzenlemeler ile gelir ve kurumlar vergilerinde yapılan indirimler sayesinde inşaat maliyetlerinin düşürüldüğü,

- Genel tüketim mallarının fiyatları düşerken özellikle kamu çalışanlarının gelirlerinin nispeten artmasının orta gelirli vatandaşlarımızın hayat standartlarını iyileştirdiği,

şeklindeki olumlu görüş ve eleştiriler de ifade edilmiştir. Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- Orta vadeli programın; 5018 sayılı Kanunda öngörüldüğü gibi Mayıs ayında hazırlanması durumunda bütçenin TBMM'ye sunulmasından önce revize edilmesinin gerekeceği, IMF'nin bile Türkiye ekonomisinin büyüme tahminlerini son iki ay içerisinde dört defa yeniden gözden geçirdiği dikkate alındığında özellikle kriz dönemleri gibi uluslararası ekonomik belirsizliklerin hüküm sürdüğü durumlarda öngörülerin sıklıkla revize edilmesinin makul karşılanması gerektiği,

- Cari açık hesaplanırken enerji ithalatı dışarıda bırakılınca ülkemizin 2010 yılının ilk iki çeyreği de dâhil olmak üzere cari fazla verdiği, ülkemizin enerjideki dışa bağımlılığı azaldıkça cari açık sorununun ortadan kalkacağı, bu çerçevede Türkiye'nin su kaynaklarının enerjiye dönüştürülmesi ile rüzgar enerjisi ve nükleer enerji konularında son yıllarda büyük bir çaba gösterildiği, bu amaçla AR-GE faaliyetlerine son yıllarda önemli ölçüde kaynak ayrıldığı,

- IMF üyesi 185 ülkenin 20'sinin icra direktörü olduğu, icra direktörlüklerinden bir tanesinin Türkiye'ye verilmesinin yüksek bir ihtimal olarak görüldüğü, bu gerçekleştiği takdirde IMF kararlarında etkinliğimizin artacağı, bu gelişmelerin ülkemizin ekonomi yönetimindeki performansının yüksekliğinden kaynaklandığı,

- 2010 yılı için GAP, DAP, KOP ve diğer bölgesel kalkınma projelerine toplamda 4 milyar TL para ayrıldığı, yıl sonu tahminleri çerçevesinde bu tutarın yaklaşık tamamının harcanacağı,

- Ülkemizde dolaylı vergilerin milli gelire oranının yaklaşık yüzde 11 olduğu, bu seviyenin OECD ortalaması ile aynı olduğu, gelir ve kazançlar üzerinden alınan vergilerde yapısal nedenlerden kaynaklanan bir etkinlik sorunu olduğu, fakat gelir idaresinin denetim kapasitesinin artırılarak bu alanda da etkin bir gelir yönetimi sistemine ulaşılabileceği,

- Sosyal güvenlik primleri, belediyelerin aldığı bütün harç ve vergiler, merkezi hükümetin aldığı bütün vergi ve harçlar toplanarak hesaplanan vergi yükünün 2008 yılı itibarıyla ülkemizde yüzde 23,5 olduğu, bu çerçevede ülkemizin OECD ülkeleri arasında vergi yükü en düşük ülkeler arasında yer aldığı,

- 2011 yılı kamu yatırımlarında 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre öngörülen azalmanın bazı yol yapım projelerinin tamamlanması nedeniyle özellikle Ulaştırma Bakanlığının yatırım harcamalarındaki azalmadan kaynaklandığı,

- Yatırım harcamalarına özellikle KÖYDES'e 11 milyar TL tutarında ek kaynak aktarılmamış olsaydı 2010 yılı için yüzde 4,9 civarında öngörülen bütçe açığının yaklaşık yüzde 3 civarında gerçekleşeceği,

- Yıl sonuna doğru bütçe açıklarının artmasının bu yıla özgü olmadığı, kısmen hak edişlerin yıl sonuna doğru kesinleşmesinden ve bazı yatırımlar için Yüksek Planlama Kurulu kararlarının beklenmesinden kaynaklandığı, bu nedenle aylar itibarıyla eşit ödeme yapılamayan yatırım harcamalarından ötürü yıl sonunda harcamalarda artış meydana geldiği,

- Orta vadeli programda ve mali planda zımni olarak ortaya çıkan Dolar/TL kurunun temel ekonomik büyüklüklerin hesaplanması için formüle edildiği, bu öngörülerin bir kur politikası anlamına gelmeyeceği,

- Cari açığı kısa vadede azaltmaya yönelik olarak Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranının yüzde 10'dan yüzde 15'e yükseltildiği, bu tedbirin doğrudan doğruya ithalatı sınırlandırmaya yönelik olduğu, Merkez Bankasının mevduat munzam karşılık oranlarında artış yönünde yaptığı düzenlemenin de tüketimi kısımaya yönelik aynı mahiyette bir tedbir olduğu, fakat cari açık probleminin kalıcı bir şekilde çözümünün katma değeri yüksek ürünlerin üretiminin artırılmasıyla mümkün olacağı,

- Bütçe açıklarının azalmasının kamu tüketiminin kısılması bağlamında cari açığı azaltmaya yönelik bir tedbir olarak yorumlanması gerektiği, çünkü kamu harcamalarının bir kısmının ithalata gittiği, dolayısıyla kamu tüketimindeki azalmanın ithalata yansiyarak cari açığın azalmasına olumlu katkı yapacağı,

- 2011 yılında iç ve dış borç üzerinden 47 milyar 500 milyon TL faiz ödemesi yapılacağı, bu tutarın milli gelire oranının yüzde 3,9 olduğu ve böylece 1992 yılından itibaren en düşük seviyenin 2011 yılında yakalanacağı öngörüldüğü,

- 2011 yılı gelir hedefinin nominal gayrisafi yurt içi hasıladaki artışla paralel olarak tahmin edildiği, vergi gelirlerinde yüzde 10,5'lik bir artış öngörülürken, GSYH'nin nominal artış hızının da yüzde 10,6 olarak öngörüldüğü,

- 2007 yılında milli gelirin hesaplanmasında kullanılan endeksin değiştirilmesinden sonra milli gelir serisinin geçmişe yönelik olarak revize edildiği, dolayısıyla 2002 yılı rakamlarının da yeniden hesaplandığı ve karşılaştırmaların bu şekilde yeniden hesaplanan rakamlar çerçevesinde yapıldığı,

- Avrupa Birliği ile Güney Kore arasında yapılan serbest ticaret anlaşmasının yaratacağı olumsuz etkileri gidermek amacıyla Güney Kore ile benzer çerçevede bir serbest ticaret anlaşmasının yapılmak üzere olduğu, Avrupa Birliği ile gümrük birliği müzakere edilirken AB'nin vereceği kararların bizim için de bağlayıcı olacağı kabul edildiğinden geçmişte bazı

ülkeler Avrupa Birliği ile serbest ticaret anlaşması yaptıktan sonra elde ettikleri avantajları kaybetmemek için ülkemizle serbest ticaret anlaşması yapmaya yanaşmadıkları, bu durumun düzeltilmesine yönelik olarak anlaşmalara aynı mahiyetteki anlaşmanın Türkiye ile de yapılması hususunda bir madde ekletilmesinin müzakere edilebileceği, ifade edilmiştir.

3.MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN BÜTÇELERİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kamu kurum ve kuruluşlarının bütçeleri üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Askerî bütçe harcamaları üzerinde Parlamento denetiminin güçlendirilmesinin hesap verilebilirlik yönünden çok büyük önem arz ettiği,

- Tasarı ve tekliflerin sayısındaki fazlalığın, gündemin belirsizliğinin ve son dakikada verilen değişiklik önergelerinin yasama kalitesini zayıflattığı,

- TBMM Başkanlığının kanun tasarı ve tekliflerinin ilgili komisyonlara havalesi işlemlerinde daha titiz davranması gerektiği, komisyonların ihtisaslarından yararlanılamadığı takdirde kanunların toplumun ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalacağı,

- Sayıştay Başkanlığı tarafından gerçekleştirilecek performans denetiminin devlet hizmetlerindeki kaliteyi, verimliliği, etkinliği artırmak bakımından çok büyük önem arz ettiği, bu bakımdan performans denetiminin uluslararası denetim standartlarına uygun olarak yerine getirilmesi gerektiği,

-Örtülü ödenek için başlangıçta iz değeri şeklinde bir tutarın bütçeye konulmasının ve ihtiyacın yıl içinde aktarmalarla karşılanmasının doğru bulunmadığı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başbakanlığın örtülü ödenek ihtiyacını önceden bilmesi ve ona göre harcama izni vermesinin daha uygun olacağı,

-Marmara depremi sonrasında ciddi kurumsal tedbirler alınmış iken söz konusu tedbirlerin yeterli etkinlikte devam ettirilemediği, bu konuda hızlı bir dönüşüm programının uygulamaya konulmadığı ve afet konusunda toplumsal ve kurumsal bilincin yeterli ölçüde tesis edilemediği, ayrıca mevcut yapıların yaklaşık yüzde 65'inin riskli yapı grubunda yer aldığı,

-Deprem ve sel gibi doğal afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik tedbirlerin yetersiz kaldığı, bu konuda toplumsal ve kurumsal bilincin oluşturulamadığı, deprem riski yüksek olan bölgelerdeki yapıların büyük çoğunluğunun depreme dayanıklı olmadığı,

-Performans denetimi tanımının basitleştirilmesinin yüksek denetimi etkisiz hale getirdiği, bu uygulama ile uluslar arası denetim standartlarından ve 5018 sayılı Kanun ilkelerinden uzaklaşıldığı,

- Ülke nüfusunun artmasına ve sunulacak hizmetin kapsamının genişlemesine rağmen, kamudaki memur istihdamında yıllar itibarıyla bir düşüş olduğu, kamu hizmeti sunumunun memurlar tarafından yerine getirilmesinin anayasal bir zorunluluk olduğu, ancak son yıllarda memur istihdamı yerine kamu hizmetinin özel sektör taşeron firmaları çalışanlarına yaptırılmasının yanlış bir uygulama olduğu,

- Sosyal yardım ve hizmetlere ilişkin tüm kurum ve kuruluşların tek çatı altında toplanarak sistemin sağlıklı bir şekilde yapılandırılması gerektiği, sistemin en iyi şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla özellikle mahalli düzeyde sosyal yardım görevlilerinin niteliğinin artırılması gerektiği, bu çerçevede sosyolog, psikolog, sosyal hizmet uzmanı ve sosyal çalışmacı istihdamının teşvik edilerek sistemin daha sağlıklı çalışması sağlanabileceği,

- Su kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla Hidro Elektrik Santrali (HES) projelerinin hayata geçirilmesinin önem arz ettiği, ancak, söz konusu projelerin yer seçiminde doğal zenginliklerin zarar görmemesine dikkat edilmesi gerektiği, HES lisanslarının gerçekçi fizibilite çalışmaları yapılmış projelere ve mali açıdan yeterli girişimcilere verilmesi gerektiği,

-Kaynak ve kuyu sularının giderek kirlenmesinin içme suyu arıtma tesisi ihtiyacını ciddi oranda artırdığı, diğer yandan, yapılan tesislerin yüksek işletme giderleri nedeniyle işletilememesinin atık suların arıtımını zorlaştırdığı, ayrıca, evsel atıkların, tıbbi atıkların, katı atıkların depolanarak bertaraf edilmesi ve su havzalarını etkilememesi için alınan tedbirlerin artırılması gerektiği,

-Ağaçlandırma, erozyonla mücadele, orman iyileştirme çalışmaları, fidan üretim miktarı, özel ağaçlandırma sahaları, orman köylülerinin ferdi kredi kullanımı, kuş cennet sayısı artışları başta olmak üzere Bakanlık görev alanına giren faaliyetlerde olumlu gelişmelerin yaşandığı,

-Son yıllarda Türkiye'deki kültürel zenginliğin bir parçası olan farklılıklardan çokça bahsedildiği, oysa farklılıklardan ziyade ortak özellikler üzerinde durulmasının daha birleştirici olacağı,

- Son dönemlerde, milli kültür konusunda bilinçli olarak yoğun bir bilgi kirliliği oluşturulduğu, bunun sonucunda bazı gençlerin yanlış bilgilerle donandığı ve milli benlikten uzaklaştığı; gençlerimizin milli ve manevi değerlerle donatılması, konusunda Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek kurumuna oldukça önemli görevlerin düştüğü,

-Araştırma-geliştirme faaliyetlerinin Türkiye'de oldukça iyi bir seviyeye ulaştığı, ancak tamamlanan projelerin ülke ekonomisine katkılarının da kamuoyuyla paylaşılması gerektiği,

-Türkiye’de, araştırma-geliştirme teşviklerinin ve bilimsel-teknolojik gelişmelerin uygulamaya yansıtılmadığı, oysa çalışmaların ve gerçekleştirilen atılımların süreklilik arz etmesinin ve uygulamaya yansıtılmasının oldukça önemli olduğu,

-Kamu kurumlarının, veritabanı eksikliği nedeniyle yıllarca kaynaklarını israf ettiği, oysa veritabanı olmayan konularda doğru politika üretmenin oldukça zor olduğu, TÜBİTAK’ın bu konuda sorumluluk almasının önemli olduğu,

-Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda meslek elemanları olan sosyolog, psikolog, sosyal hizmetler uzmanları, sosyal çalışmacılar ve öğretmenlerin sayılarının artırılması gerektiği, öte yandan sosyal hizmetlerin sağlanmasında güvenlikçi, temizlikçi, bakım elemanı gibi yardımcı hizmetlerin taşeron firmalar aracılığıyla yerine getirilmesinin çeşitli sıkıntılara yol açtığı,

-Çeşitli kanunlarda belirtilen hükümler çerçevesinde kamu kurumlarında belirli bir oranda özürlü memur çalıştırılması zorunluluğu getirildiği, ancak özürlü memurlar için ayrılan kadroların henüz doldurulmadığı,

- Son yıllarda Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin milli gelire oranında bir azalma olduğu, bu oranın 2002’deki yüzde 2,3 seviyesinden, 2010 yılında yüzde 1,5’e inmiş olduğu, bakanlık bütçesinin milli gelirdeki payının giderek azalmasının, millî güvenliğe yönelik tehdit ve risk algılamalarındaki azalmadan kaynaklanıp kaynaklanmadığı,

- Savunma sanayimizin proje geliştirme ve uygulama kapasitesinin son yıllarda giderek arttığı, nitekim 2009 yılı itibarı ile Türkiye’nin ilk 500 sanayi kuruluşu arasında 11 savunma firmasının yer aldığı, ASELSAN’ın dünya savunma şirketleri arasında 86’ncı sıraya kadar yükseldiği,

- NATO bünyesinde ülkede kurulacak füze kalkanı projesinin dış politik unsurları ve komşu ülkelerle ilişkileri de gözетerek dikkatlice incelenmesi ve füze kalkanının kime karşı kullanılacağı konusunun netleştirilmesi gerektiği,

-Demokratik açılım sürecinin terörle mücadeleye katkı sağlayabilmesi için, terörü destekleyen kesimlerin değil, terörün mağdur ettiği kesimlerin muhatap alınmasının gerektiği,

-Türkiye’deki şehirlerin tamamına yakınında, yeni gelişen bölgeler de dahil olmak üzere plansız kentleşmenin yaygın olduğu, belediyelerin bu konuda son derece keyfi politikalar izlediği, gereken altyapı ve üstyapı planlaması yapılmadan gerçekleşen plansız kentleşme sonucunda, doğal kaynaklardan yararlanamama, doğal afetlere karşı savunmasız kalma ve görüntü kirliliği gibi birçok sorunun ortaya çıktığı, bu sıkıntının en kısa zamanda çözülmesi gerektiği, belediyelerin genellikle, kent yönetiminde oldukça önemli yeri olan altyapı yatırımlarından ziyade oy artırıcı üstyapı masraflarına öncelik verdiği, oysa kent

kalitesinin artmasının ülke kalitesinin artması anlamına geldiği, bu bağlamda yerel yönetimlerin işleyişinde ortaya çıkan sıkıntıların bir an önce giderilmesi gerektiği,

-Belediyelerin idari ve mali denetimlerinde sıkıntılar yaşandığı, denetim sisteminin yeniden gözden geçirilmesinin zorunlu olduğu,

- Özellikle ticari ve mali içerikli davalarda hâkimlerin sık sık bilirkişi mekanizmasına başvurduğu, ancak bilirkişi mekanizmasının yeniden yapılandırılmasının zorunlu olduğu,

- Yasadışı dinlemelerin özel hayatın gizliliği hakkının ağır ihlali ile sonuçlandığı, bu konuda acil olarak yasal düzenleme yapılması gerektiği,

- Dava sayısındaki artış ve dava sürelerinin uzunluğu dikkate alındığında, alternatif uyuşmazlık çözüm mekanizmalarına ilişkin düzenlemeler yapılarak adalete erişimin kolaylaştırılması gerektiği,

- Son yıllarda cezaevlerindeki tutuklu sayısının hükümlü sayısını aştığı, zira Avrupa'da yüzde 10-15 civarında olan tutukluluk oranının Türkiye'de yaklaşık yüzde 60 oranına ulaştığı, bu bağlamda tutuklama mekanizmasının bir önlem ve istisna olarak kullanılmasının büyük önem arz ettiği,

-5488 sayılı Tarım Kanununun 21 inci maddesi gereğince gayri safi milli hasılanın yüzde 1 inden az olmaması gereken tarımsal destekleme düzeyinin 2011 yılı için yüzde 0,49 gibi düşük bir oranda olduğu,

-Hayvancılık kredisinde uygulanan sıfır faizle yedi yıl kredi imkânının yerinde bir düzenleme olduğu, ancak düzenlemenin yapılması hususunda geç kalındığı, hayvancılık desteklerinin toplam destekler içerisindeki payının artırılması gerektiği,

-Gıda güvencesi ve güvenliğinin teminine, hızlı artan nüfusun sağlıklı ve dengeli beslenebilmesine ve sağlıklı nesillerin yetiştirilmesine, çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına katkı sağlayan tarım sektörüne daha fazla önem verilmesi gerektiği,

- Sanayi, tarım ve pazarlama entegrasyonunun sağlanamamış olmasının tarım sektöründeki yapısal sorunların dışında önemli bir sorun olarak ortaya çıktığı, tarım sektörünün sanayi sektörü ile etkileşim halinde olması gerektiği,

-Türkiye'de öğretmen başına düşen öğrenci sayısının oldukça yüksek olduğu, bu nedenle öğretmen sayısının artırılması gerektiği, sözleşmeli statüdeki öğretmenlerin bir an önce kadrolu statüye geçirilmesinin, aynı işi yapan insanlar arasındaki eşitsizliğin giderilmesi bakımından zorunlu olduğu,

-Eğitim sisteminin, özel eğitim kurumlarını teşvik edici bir nitelik arz ettiği, bu durumun ise dar gelirli kesimler üzerinde fırsat eşitsizliği oluşturduğu, bu durumun önlenmesini teminen devlet okullarına daha fazla kaynak aktarılması gerektiği,

-Geçtiğimiz aylarda yapılan Kamu Personeli Seçme Sınavında kopya çekildiğinin anlaşılması sonucunda sınavın iptal edilmesinin birçok adayı mağdur ettiği, bu tür girişimlerin engellenememesinin ÖSYM'ye olan güveni oldukça sarstığı, ÖSYM'nin daha önceki yıllarda kamu kurumları arasında yüz akı olarak gösterilmesine rağmen bu duruma gelmiş olmasının sebeplerinin iyi araştırılması gerektiği,

-Öğrencilerin barınma ihtiyaçlarının karşılanması için yurt sayısının mutlaka artırılması gerektiği,

- Türkiye'de farklı dinden, farklı mezhepten pek çok insan yaşadığı, bu mozaikçe saygılı bir kültürel yapı oluşturulabilmesi için öncelikle din adamlarımızın bütün siyasi düşüncelere, bütün anlayışlara karşı yansız ve tarafsız olması gerektiği,

-TİKA'nın 2002 yılından itibaren faaliyet coğrafyasını kardeş devletler başta olmak üzere Balkanlar, Orta Doğu ve Afrikada kalkınma yolundaki tüm ülkeleri kapsayacak şekilde genişletmesinin büyük önem arz ettiği,

- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ile TİKA'nın çalışma ve faaliyetlerinin ilerideki yıllarda hem dost ve akraba topluluklar ve ülkeler yaratması bakımından hem de bu ülkeler arasında oluşacak ticaret hacmi bakımından büyük önem arz ettiği,

-Çin Halk Cumhuriyeti ile Türkiye arasında, iki ülke para birimi üzerinden ticaret yapılmasına yönelik anlaşmanın dış ticaretimiz ve para birimimiz açısından oldukça önemli olduğu, böylesi uygulamaların başta komşu ülkeler olmak üzere diğer ülkelerle de yapılmasının Türkiye ekonomisini olumlu yönde etkileyeceği,

-Dünyada Eximbank benzeri bankaların ihracatçıya doğrudan kredi vermedikleri, doğrudan kredi desteği sağlamak yerine ihracatçıların temin edecekleri kredilerin sigorta edilmesinin daha faydalı olacağı, ayrıca, ihracatçı firmaların desteklenmesinde sektörel dağılıma ve katma değer yaratan alanların desteklenmesine dikkat edilmesi gerektiği,

-İthalatımızın sanayide üretimi artıracak, dolayısıyla istihdamı, geliri ve refahı artıracak yönde olması gerektiği, ancak rakamlara bakıldığında yapılmakta olan ithalat kalemlerinin sanayide üretim artışına önemli bir etkisinin bulunmadığı,

-Öğrenim kredilerinin yeniden yapılandırılmasına ilişkin çeşitli düzenlemeler olmasına karşın, borcunu ödeyemeyen çok sayıda öğrencinin mevcut olduğu, dolayısı ile yeni bir düzenlemenin yapılmasının yararlı olacağı,

-Eğitim ile spor arasında bir seçim yapılmasına sebebiyet vermeyecek şekilde sporun eğitimi tamamlayıcı yönünün vurgulanmasına ve gençlerin spora yönlendirilmesine ilişkin teşvik edici düzenlemeler yapılmasına ihtiyaç duyulduğu,

-Yurtların kapasitelerinin artırılmasının olumlu bir gelişme olduğu, ancak hala yurt sayılarının talebi karşılamada yetersiz kaldığı, daha iyi barınma imkanları sağlanabilmesi için yurt sayısında artışın devam etmesi gerektiği,

-Burs verme yetkisine sahip tüm kurumların kaynaklarının, Kredi ve Yurtlar Kurumu Fonu aracılığı ile tek elden bursiyerlere ulaştırılmasının daha faydalı olacağı,

- Türkiye'nin özellikle son dönemde çeşitli ülkelerle vize uygulamalarını kaldıran anlaşmalar yapmasının ekonomik ve sosyal açıdan olumlu bir gelişme olduğu, ancak Avrupa Birliği üyelik müzakerelerine başlayan ve Schengen Anlaşması'na dahil edilen diğer ülkeler gibi Türkiye'nin de Schengen Anlaşması'na dahil edilmesi konusundaki girişimlerin olumlu neticeye kavuşturulması gerektiği,

-Türkiye'de istihdam oranının bütün çabalara rağmen artıramadığı, halen bu oranın 2002 yılı ile aynı seviyede olduğu, istihdamın artırılmasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Mesleki Yeterlilik Kurumuna da önemli görevlerin düştüğü,

-Endüstri ilişkilerinin kamudan özel sektöre doğru bir gelişme gösterdiği, ancak sendikacı ve toplu sözleşmeli iş yeri sayısının giderek azalmaya başladığı; işçi ve işveren sendikacılığında son yıllarda gözlenen gelişme trendinin olumsuz yönde değiştiği; sendika üye sayılarında büyük azalmalar yaşandığı;

-Sosyal Güvenlik sisteminde, aktif-pasif oranının gittikçe bozulduğu, sosyal güvenlik açığının milli gelire oranının giderek yükseldiği, bunların sonucunda, sistemin sürdürülebilirliğinin endişe verici hale geldiği,

-Dünyada iş kazalarında Hindistan'ın 1'inci, Rusya'nın 2'nci, Türkiye'nin ise 3'üncü sırada olduğu, ölümlü maden kazalarında ise Türkiye'nin 1'inci sırada olduğu, Avrupa'daki iş kazalarının ortalamasının 4,5 katının, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki iş kazalarının ortalamasının 3,4 katının, Kanada'daki iş kazalarının ortalamasının ise 2,2 katının Türkiye'de yaşandığı,

-Mahallî idarelerde imar hizmetleri konusunda idari kapasitenin oluşturulması ve teknik bilgi birikiminin artırılması amacıyla uygulanan Yerel Yönetimler İmar Hizmetleri Projesinin oldukça yararlı olduğu,

- Mahalli idarelerin altyapı sorunlarının çözümüne ilişkin olarak İller Bankasının yerel yönetimlere ayırdığı mali kaynakların yetersiz olduğu, mahalli idarelerin finansal olarak üstlenemeyeceği büyüklükteki altyapı yatırımlarının Bakanlık tarafından karşılanması gerektiği,

-Radyo ve televizyon yayıncılığının toplumun kültür ve düşünce yapısının oluşumunda çok büyük etkisinin bulunması nedeniyle radyo ve televizyon kurumlarının yabancı ortaklık pay oranının azaltılmasının büyük önem arz ettiği,

-Türkiye'nin daha fazla fayda sağlayacağı ve AB mevzuatına en fazla uyum sağladığı fasılların hala askıda olduğu, buna karşın AB sanayisi ve ekonomisinin siyasi hedef ve önceliklerine hizmet edecek olan fasılların öncelikle açılmasına izin verildiği, üye ülkelerin ekonomik ve siyasi menfaatlerini etkileyen bazı fasılların ise siyasi olarak bloke edildiği,

-2010 yılı İlerleme Raporunun önceki yıllara benzer şekilde tek yanlı değerlendirmelere yer verdiği, tespit edilen sorunların ya da AB mevzuatı bakımından uyumsuzlukların sebepleri ve çözüm yolunda taraflara düşen karşılıklı mükellefiyetler ve görevler konusuna değinmediği,

-Avrupa Birliği ülkelerine vizesiz giriş imkanının sağlanmasına yönelik çabaların olumsuz sonuçlandığı, bu konuda sonuç almaya yönelik girişimlerin arttırılması gerektiği,

-Çevresel risklerine rağmen nükleer enerji alanında dünyada yaşanan gelişmelerden uzak kalınmaması gerektiği, ancak santral kurulum ve kullanım süreçlerinde çevresel risklerin iyi analiz edilip gerekli tedbirlerin alınmasının oldukça önemli olduğu,

-Elektrik kayıp-kaçak oranlarındaki fazlalıkların uzun süredir sistemin önemli sorunlarından birisi olduğu, kayıp-kaçaklarda ideal seviye olarak kabul edilen yüzde 8-10'luk düzeyin hala yakalanamadığı, kayıp-kaçak sorunun giderilmesi adına bir strateji belgesinin oluşturulup hayata geçirilmesi gerektiği,

-2009 yılında net enerji ithalatının GSYH'ya oranının yüzde -4,2 olduğu, buna mukabil cari açığın GSYH'ya oranının yüzde -2,3 olarak gerçekleştiği, cari açıktan enerjinin arındırılması sonucu elde edilen cari açığın GSYH'ya oranının ise yüzde 1,9 olduğu, rakamların da gösterdiği gibi ülkemizin enerji tüketimindeki dışa bağımlılığının azaltılmasının ve enerji arz güvenliğinin sağlanmasının temel bir devlet politikası olması gerektiği,

-Ülkemizde sadece dış turizme yönelik tanıtım faaliyetleri yapıldığı, bu çerçevede turizmin yurt içi boyutunun ihmal edildiği, vatandaşlarımıza yönelik de tanıtım faaliyetleri yapılması gerektiği,

-Türk turizminin; iklim, doğal kaynaklar, bozulmamış çevre, turizmin sosyal ve ekonomik önemini anlamış bir toplum yapısı, zengin tarih, kültür, örf, adet, Türk insanının geleneksel konukseverliği, turizm olgusuna çabuk adapte olabilecek genç ve dinamik nüfus, coğrafi konum nedeniyle ana pazarlara yakınlık, rakip ülkelere göre daha yeni ve daha nitelikli tesislerin varlığı gibi güçlü yanlarının yanı sıra; altyapı ve hizmet kalitesi ile destek sektörlerdeki gelişmenin hızlı talep artışının beraberinde getirdiği ihtiyaçlara cevap

verememesi, turist sağlığı ve güvenliğindeki birtakım yetersizlikler, standardı yüksek tesislerin yakın çevresindeki oluşumlar ile uyumsuzluğu, düzensiz ve denetimsiz yönde gelişen ticari faaliyetlerin ülke turizminde ve ürün kalitesinde yol açtığı yozlaşma, stratejik pazarlama yönetimine işlerlik kazandırılmaması, mevsimsellik ve kapasite kullanım oranlarının düşüklüğü gibi zayıf yönlerinin de bulunduğu,

-Türkiye turizminin; mekansal dağılım, nitelik ve tür olarak doğal peyzajın, kültür varlıklarının, sosyal yapının taşıyabileceği ve onlarla bütünleşecek bir gelişim içinde, kendi kaynaklarını uzun dönemli kullanımlar için koruyan "sürdürülebilir turizm" ilkesi çerçevesinde gelişiminin sürdürülmesinin sağlanması gerektiği,

-Sağlık harcamalarının bütçeye oranının 2011 yılı için yüzde 5,62 oranında öngörüldüğü, ancak Dünya Sağlık Örgütünün çalışmalarına göre bu oranın yüzde 10 düzeyinde olması gerektiği, kişi başına sağlık harcamaları ve milli gelirden sağlık harcamalarına ayrılan pay yönünden ise ülkemizin OECD ülkeleri içinde son sıralarda yer aldığı, dolayısıyla sağlık harcamalarının artırılması gerektiği,

-Sağlık harcamalarının cari harcama niteliğinin yanı sıra kalkınmadaki rolü nedeniyle yatırım harcaması olarak da nitelendirilebileceği, günümüzde kullanılan kalkınmışlık göstergelerinden biri olan kişi başına doktor sayısının bu anlamda önemli bir gösterge olduğu, ancak bu oranın ülkemizde düşük düzeylerde seyrettiği,

-Ar-Ge, inovasyon ve eğitimin büyümenin sağlanmasında önemli katkısının olduğu, Türkiye'de inovatif bir üretim ortamının tesis edilebilmesi için özellikle özel sektörün Ar-Ge faaliyetlerine yatırım yapmasının sağlanması, araştırma kurumları, üniversiteler ve özel sektör arasında kapsamlı bir iş birliği platformunun oluşturulması gerektiği,

- Acil durumların her biri için ayrı telefon numarası bulunmasının, ülkemizdeki eğitim durumu da göz önüne alındığında karışıklığa yol açtığı, tüm acil durumlar için yurt dışında bazı ülkelerde uygulanan tek acil telefon numarası uygulamasının zorunlu bir ihtiyaç haline geldiği ve Bakanlık nezdinde yasal düzenlemenin yapılması gerektiği,

- Artan ulaşım talebine uygun demir yolu ve deniz yolu fiziki altyapısının zamanında gerçekleştirilememesinin ağırlıklı olarak kara yolu ağının tercih edilmesine neden olduğu, bu kapsamda ağ yoğunluğu açısından yetersiz olan kara yolu altyapısının bakım onarım hizmetleri için yeterli kaynak ayrılması ve kara yolu taşımacılığının regüle edilmesi gerektiği,

-Orta vadeli programın küresel ekonomik krizden etkilenen uluslararası piyasalardaki mevcut duruma paralel bir şekilde hazırlanmadığı, bununla birlikte programın daha çok uluslararası mali piyasalara mesaj iletmeye yönelik olarak hazırlandığı ve programda yer alan

makroekonomik tahminlerin gerçekçi olmadığı, programın özellikle işsizlik konusuna yeterli ağırlığı vermediği,

-Son dönemlerde TÜİK tarafından yayımlanan verilerin sık sık revize edildiği, ayrıca revize edilen bazı rakamlar arasında çok büyük farklılıkların göze çarptığı,

-İşsizlik sigortası fonu kaynaklarının GAP'ın finansmanı için aktarılmasına rağmen GAP'a yeterli düzeyde yatırım yapılmadığı, projenin en kısa zamanda tamamlanmasının bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sunacağı, böylece sosyal barışın sağlanabileceği,

-Güneydoğu Anadolu Projesinin entegre bir proje olarak algılanmaktan uzak olduğu, sadece bir enerji projesi gibi görüldüğü, enerji yatırımlarının çoğunun gerçekleştirilmesine karşın sulama, tarım, sanayi, eğitim gibi alanlara yeteri kadar yatırım yapılmadığı, projede tarım sektörüne pozitif ayrımcılık yapılmasının faydalı olacağı,

-Kredi Garanti Fonunun hala tam olarak uygulamaya geçemediği, fondan nasıl yararlanılacağına dair sektörlerin yeterli bilgiye sahip olmamasının fonun işlerliğinin önünde bir engel olduğu,

-Kamu borcu hususunda, Türk Lirası cinsinden borçlanmaya ağırlık verilmesinin, son dönemlerde aşırı değerli olan Türk Lirasının değer kaybedeceği beklentisini açığa vurduğu,

-2001 krizi sonrası bankacılık sistemini sağlıklı bir yapıya kavuşturmak için alınan tedbirlerin etkili olduğu fakat küresel kriz ortamında sermaye yeterlilik rasyosunun çok yüksek tutulmasının geçerli bir nedeni olmadığı,

-2002 yılından bu yana tütün üretiminde çok büyük azalışların görüldüğü, tütün üretimi için en elverişli ülkelerden biri olmamıza rağmen bu imkandan yeterince yararlanılamadığı, tütün ihracatını desteklemek için kurulmuş olan tütün fonunun kaldırılmasının ihracatı olumsuz etkilediği, yaprak tütündeki desteklemelerin de kaldırılması halinde yerli üretimin bitme noktasına geleceği,

-Ülkemizde küçük ve orta boy işletmelerin uzun vadeli fonlara ihtiyaç duyduğu, fakat bankacılık sisteminin sağlam yapısına rağmen kredi vadelerinin bir türlü uzatılmadığı,

-Küçük yatırımcıların korunması amacıyla Sermaye Piyasasında mutlaka bir sigorta fonunun oluşturulması gerektiği, aksi takdirde küçük yatırımcıların risklere karşı korumasız durumda kalacakları,

-5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 14 üncü maddesine göre kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tasarılarının getireceği malî yükün hesaplanıp parlamentoya

sunulması gerektiği, ancak, söz konusu hükmün tam olarak hayata geçirilemediği, oysa parlamentonun bilgilendirilmesi açısından bu düzenlemenin büyük önem taşıdığı,

-Özelleştirilecek kamu işletmelerinin seçiminde işletmelerin karlılık oranlarına dikkat edilmesi gerektiği, kamuya yük getirmeyen ve karlılıkları belir bir seviyede olan işletmelerin kamu yararı açısından değerlendirilmesi gerektiği,

-Vergi denetimlerinin etkinlik, yetkinlik, bağımsızlık, tarafsızlık, mesleki özen ve etik değerlere sahip olma gibi Uluslararası Denetim ilke ve prensipleri çerçevesinde yerine getirilmesi gerektiği, özellikle risk analizi esaslı olarak yapılan incelemeler için oluşturulacak risk gruplarında tarafsızlığa özen gösterilmesi gerektiği,

-Vergi ve prim borçlarının yapılandırılmasına yönelik çalışmaların zaman zaman gerekli olduğu, ancak devlete olan borcunu takip eden ve zamanında ödeyen vatandaşların da teşvik edilmesi gerektiği,

-Kayıt dışı ekonominin Türkiye'nin acil çözüm bekleyen önemli sorunlarından birisi olduğu, bu sorunun çözülmesi için başta vergi sistemi olmak üzere diğer maliye politikası araçlarının yeniden gözden geçirilmesi gerektiği,

ifade edilmiştir.

Hükümet ve kamu kurum ve kuruluşları adına yapılan açıklamalarda ise;

- Performans denetimi yoluyla kamu hizmetlerinde sürdürülebilir gelişmeler sağlamanın, hizmetlerin kalitesini artırmanın ve değer katmanın, hesap verme sorumluluğunun ve şeffaflığın geliştirilmesinin amaçlandığı, bu amaca da performans denetimi raporlarının etkilerinin ancak ilgili parlamento komisyonlarında incelenmesi suretiyle ulaşılabileceği,

- Sayıştaya Anayasa ve yasalarla verilen görevlerin etkin bir şekilde yerine getirilmesi ve Parlamentonun ihtiyaç duyduğu her alanda, nitelikli raporların üretilebilmesi için, Sayıştay Kanunu Teklifinin yasalaşması ve öngördüğü ikincil düzenlemelerin hayata geçirilmesinin büyük önem arz ettiği,

-5018 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinde örtülü ödeneğin tanımına yer verildiği ve bu ödenekten nerelere harcama yapılacağına açıkça belirtildiği, söz konusu Kanunla çerçevesi çizilen hususların dışında bu ödenekten Başbakanlık için yapılmış herhangi bir harcama olmadığı,

- Sosyal yardım ve hizmetlere ilişkin olarak, Sosyal Güvenlik Başkanlığı gibi sosyal yardım başkanlığı ismi altında bir teşkilatlanma amacıyla kanun tasarısı taslağının hazırlandığı, taslağın önümüzdeki dönemde kanun tasarısı olarak TBMM'ye sunulacağı,

- 2010 yılı eylül ayı itibarıyla 1 milyon 445 bin adet beyannameyle 130 milyar dolar ithalat ve yine 1 milyon 797 bin adet beyannameyle 82 milyar dolar ihracat olmak üzere toplam 212 milyar dolarlık dış ticaret işlemine Gümrük Müsteşarlığının aracılık ettiği,

- 2011 yılında kamu kurum ve kuruluşlarının bir önceki yıl istifa, ölüm, emeklilik nedeniyle işten ayrılanların yüzde 50'si kadar yeni personel alabilecekleri, Devlet Personel Başkanlığı verilerine göre 23.350 personelin kamuda işe alınacağı, bunun yanında KİT'ler, mahallî idareler ile özel düzenlemeler çerçevesinde alınacak polis, öğretmen, hâkim, savcı, üniversite öğretim elemanları gibi meslekler ile özürlü personel de bu sayıya dâhil edildiğinde rakamın 48.350'ye ulaşacağı,

- Sosyal yardımların yüzde 80'inin nakdî, yüzde 20'sinin ise aynı olarak verildiği, ancak kırsal kesimde yardıma muhtaç kimselerin aynı ihtiyacını karşılamak için yapacağı nakdi harcamalardan korumak amacıyla aynı ödeme uygulamasının yapıldığı,

-Mahalli idare birlikleri vasıtasıyla en geniş bölgenin faydalanabileceği katı atık bertaraf tesislerinin hayata geçirilmesinin katı atık meselesinin çözümünde en mühim husus olarak görüldüğü,

-Hidroelektrik santrallerinin temiz, yenilenebilir, ucuz, yerli ve küresel iklim değişikliğiyle mücadelede en önemli unsur olan ve dünyada teşvik edilen bir enerji kaynağı olduğu, öte yandan inşaat ve tünel açma tekniklerinin gelişmesi ve inşaat maliyetinin çok ucuzlaması, petrol ve doğal gaz fiyatlarının yüksek seyretmesi gibi gelişmelerin hidroelektrik santrallerinin önemini artırdığı,

-Ülkemizdeki bütün su kaynaklarının değerlendirilmesi halinde yıllık 433 milyar kilovat saatlik bir su potansiyelinin olduğu, değerlendirilebilir potansiyelin ise yılda 216 milyar kilovat saat olarak belirlendiği, bu potansiyelin değerlendirilmesi sayesinde hem ülkemizin yıllık enerji ihtiyacının yaklaşık yüzde 90'ının karşılanabileceği hem de ülkemizin enerji ihtiyacındaki dışa bağımlılığının önemli ölçüde azalacağı,

-Türkiye'nin hem orman alanını hem de orman servetini artıran nadir ülkelerden birisi olduğu, orman yangınlarının sayısıyla yanan alan mukayese edildiğinde, yangınlara çok hızlı bir şekilde müdahale edilmesi sayesinde yangınların çok kısa sürede söndürülmesinin olumlu bir sonucu olarak yanan alan hektarlarının diğer Akdeniz ülkelerine nazaran oldukça düşük kaldığı,

-Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesindeki kurumların, sadece dil ve tarih alanında değil, tüm sosyal ve beşeri bilim alanlarında çalışmalarının desteklendiği,

- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda hizmet önceliğinin aile merkezli koruyucu ve önleyici çalışmalara verildiği, kurumun bakıma ihtiyacı olan çocuk, engelli ve

yaşlılar için sunulan hizmetlerinin her kesimin farklı ihtiyaçlarına göre alternatifler oluşturacak biçimde yeniden düzenlendiği, yeni hizmet modellerinin; ihtiyaç sahiplerine en yüksek kalitede ve buldukları yerde hizmet verme ilkesiyle oluşturulduğu,

-Sosyal çalışmacı, sosyal hizmetler uzmanı gibi meslek dallarında yeterli sayıda çalışanın temini için üniversitelerde sosyal hizmet uzmanı yetiştiren sosyal hizmet bölümlerinin sayısının artırıldığı ve artırılmaya da devam edileceği,

-Kamuda özürlü personele ayrılmış 38 bin boş kadronun bulunduğu, bu kadroların doldurulamamasının temel nedeninin özürliülerin herhangi bir mesleki eğitim almamış olmalarından kaynaklandığı, nitekim mesleki eğitim alan özürliülerin istihdamında herhangi bir sorunun yaşanmadığı,

- Milli Savunma Bakanlığı bütçesindeki artışla millî gelir artışı arasında korelasyon eksikliği olmadığı, bütçedeki artış millî gelire göre azalmış olmasına rağmen, bütçede enflasyon seviyesinin daima üzerinde bir artış yapıldığı, millî gelirden meydana gelen hızlı artışın Bakanlık bütçesinin azaldığı yanılığını doğurduğu,

- Fûze kalkanı projesinin Avrupa'nın bir saldırıya karşı korunması amacıyla Amerika Birleşik Devletleri projesi olarak ortaya çıktığı, ancak Lizbon'da yapılan değerlendirmeler sonrasında bir NATO projesine dönüştüğü,

-Hükümetin, millî birlik ve beraberliğin, ülkenin bölünmez bütünlüğünün, devletin bekasının ve üniter yapısının korunmasını birinci öncelik olarak gördüğü,

-Terörü besleyen ortam ve koşullar ortadan kaldırılmadan terörle mücadelede kesin sonuca ulaşamayacağı, bu bağlamda hükümetin terörle mücadeleye yönelik ülküsünün, güvenliğin insan odaklı, özgürlükler, haklar ve demokrasi ekseninde sağlanması olduğu, vatandaşların devlete kazandırılmasının, devlete olan güveninin artırılmasının ve terörün yıllardır istismar ettiği zeminin ortadan kaldırılmasının çok önemli olduğu,

-Yerel yönetimlere yönelik denetimin objektif esaslara göre yürütüldüğü, uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesine yönelik çalışmaların devam ettiği,

-Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesi için HSYK ve Anayasa Mahkemesinin yeniden yapılandırıldığı, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru imkânının getirildiği, Adalet Bakanının Cumhuriyet savcılarına talimat verme yetkisinin kaldırıldığı, yargı mensuplarının asılsız ihbar ve şikayetlerle rahatsız edilmelerini önleyecek düzenlemeler yapıldığı, yargı mensupları hakkındaki teftiş raporlarının şeffaf hale getirildiği ve yargı mensuplarının terfi sürelerinin kısaltıldığı,

-Gelişmiş ülkelerde yargı hizmetlerinin yerine getirilmesinde hizmetlerinden geniş biçimde faydalanılan psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı gibi uzman personelin ülkemizde de önemli ölçüde istihdamının artırıldığı,

-Hukuki niteliği itibarıyla yargılama hizmetinde hâkimin yardımcısı konumunda bulunan bilirkişilik kurumunun adaletin tecellisinde önemli bir yere sahip olduğu, bu anlamda ülkemizin tek resmî bilirkişi kurumu olan Adli Tıp Kurumunun gerek fiziki gerekse insan kaynağı yönünden çağdaş standartlara erişme noktasında desteklendiği,

-İlk derece mahkemelerince karar verilen tutukluluk haline yüksek mahkemeler nezdinde temyiz edildiği, bu temyiz sonucunun iş yoğunluğundan dolayı kısa bir sürede karara bağlanamaması nedeniyle tutukluluk süresinin uzadığı, ancak son dönemde tutuklu sayılarının azaldığı, zira ceza ve tutuk evlerinde 63.813 hükümlü ve 57.103 tutuklu bulunduğu,

-Adalet Bakanlığının yasa dışı dinlemeler konusunda herhangi bir yetkisinin bulunmadığı, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma yapan cumhuriyet savcılarının başka yoldan elde edemeyeceğine inandığı delillere ilişkin olarak bu tedbire başvurmak istemesi halinde ilgili hâkimden izin alması suretiyle bu yola başvuruabileceği,

-Tarım sektöründe, çevresel ve biyolojik faktörlerden farklı olarak etkilenen çok sayıda ürünün mevcut olması nedeni ile her alanda eş zamanlı bir iyileşme görülmesinin imkan dahilinde olmadığı,

-Üreticiyi teşvik amacıyla, hayvan besiciliğine ilişkin olarak uzun süreli faizsiz kredi verilmesinin şu ana kadar yapılmış en kapsamlı düzenleme olduğu,

-Öğretmenlerin farklı istihdam modelleriyle istihdam edilmelerinin bir zaruret karşılığında gerçekleştiği, asıl olanın öğretmenlik mesleğinin ve eğitim hizmetlerinin kadrolu öğretmenler eliyle verilmesi olduğu, ancak ülkenin belli bölgelerinde, özellikle hizmetin ulaşması açısından, derslerin boş geçmemesi, öğrencinin ve okulların öğretmensiz kalmaması bakımından farklı istihdam modellerinin de tercih edilmek durumunda olduğu,

-KPSS’de, soruların önceden sızdırıldığına yönelik iddialar nedeniyle Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu, Cumhuriyet Savcılığı ve Yükseköğretim Kurulu tarafından paralel bir şekilde sürdürülen soruşturma sonucunda soruların daha önceden sızmış olması ihtimalinin kuvvetle muhtemel olduğunun ortaya çıktığı, bu durum sonucunda zarureten bakanlığın öğretmen atamalarını iptal etmek durumunda kaldığı, bunun sonucunda Bakanlığın da mağduriyet yaşadığı, sonuç olarak ÖSYM’nin gelişen teknoloji karşısında yeniden yapılanmasına karar verildiği,

-Diyaret İşleri Başkanlığının yurt içi ve yurt dışındaki vatandaşlarımıza, soydaşlarımıza ve dindaşlarımıza yönelik irşat ve eğitim hizmetlerinin, sadece dini açıdan değil, milli, tarihi, sosyal ve kültürel değerler açısından da önem arz ettiği,

- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ile TİKA'nın yurtdışı çalışma ve faaliyetleri sonucunda ekonomik krize bağlı olarak Avrupa Birliğinde meydana gelen pazar daralması neticesinde gerek komşu ülkelerde gerekse dünyanın diğer coğrafyalarında yeni pazar arayışlarının olumlu sonuçlandığı,

- TİKA'nın bir yandan aynı dili konuştuğumuz ülkelere, komşu ülkelere ve en genel anlamda gelişme yolundaki tüm ülkelere; ekonomik, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarında işbirliğini projeler ve programlar aracılığıyla geliştirmek amacıyla kalkınma yardımları yaptığı,

-İhracatçıların belirlenen alternatif pazarlara yönlendirme, pazarlar hakkında detaylı bilgi sahibi olabilmelerine imkan sağlamak adına İGEME bünyesinde "Ülke Masaları" sistemi oluşturulduğu, ayrıca yılı programında belirlenen pazar hedeflerine yönelik sektörel heyetlerin oluşturulduğu,

-İhracata yönelik devlet yardımı programları kapsamında başta KOBİ'ler olmak üzere firmaların üretim alt yapıları ile AR-GE ve inovasyon yetenekleri geliştirilerek uluslar arası pazarlarda rekabet güçlerinin artırılması, ihracat faaliyetine yönlendirilmeleri ve uluslar arası pazarlarda tanınmalarının sağlanmasını teminen üretimden pazarlamaya, tanıtımdan AR-GE çalışmalarına, markalaşmadan eğitime kadar tüm konularda destekleme faaliyetlerinde bulunulduğu,

-Eximbank ile ihracatçı firmaların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda uygun kredi ve sigorta programları ile desteklenmeye devam edildiği, bu kapsamda firmalara 4,8 milyar dolar nakdi kredi desteği, 4,5 milyar dolar sigorta/garanti imkanı olmak üzere toplam 9,3 milyar dolar finansal destek sağlandığı,

-Spor ve eğitimin birlikte yürütülebileceği bir sisteme ilişkin diğer bakanlıklarla görüş alışverişinde bulunulduğu, özellikle eğitim sistemi içerisinde spora ayrılan sürenin artırılmasına yönelik bir çabanın mevcut olduğu,

-Gençlerin spora teşvik edilmesine yönelik çeşitli düzenlemelerin yapıldığı, bu bağlamda sporun yararlarını da anlatan bir televizyon kanalının faaliyete geçmesinin amaçlandığı,

-Yurt sayısında artış olmasına rağmen talebin karşılanamadığı, ancak buna yönelik tedbirlerin alındığı, TOKİ'nin yurt yapmasına imkân tanıyan düzenlemenin çalışmalarına devam edildiği, yeni açılan üniversitelerin bulunduğu yerlerde yurt binalarının yapılmasının

en kısa zamanda tamamlanacağı, yurt sayısının yetersiz olduğu bölgelerde özel sektörü teşvik edici vergi indirimlerini içerecek düzenlemelerin de yapılmasının faydalı olacağı,

- Türkiye'nin uluslararası kuruluşlarda aktif görevler üstlendiği; bu kapsamda 2009-2010 dönemi için Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi geçici üyeliği görevi ve Avrupa Konseyi Dönem Başkanlığı, Bakanlar Komitesi Dönem Başkanlığının üstlenilmesinin son derece önemli olduğu,

- Türkiye'nin tam üyelik hedefiyle katılım müzakerelerini sürdürdüğü, bu yoldaki kararlığını her vesileyle ilgili muhataplarına aktardığı, AB müktesebatına uyum konusunda açılmamış olan fasılların açılış kriterlerinin karşılanması ve halihazırda açılmış olan fasılların kapanış kriterlerinin karşılanmasına yönelik çalışmalara devam edildiği,

- Vatandaşların seyahat özgürlüklerinin önündeki engellerin başında gelen vize uygulamasının kaldırılması veya kolaylaştırılması için yoğun çaba sarf edildiği, özellikle Schengen vizesi temininde karşılaşılan zorlukların giderilmesi için AB ülkeleriyle yapılan her temasta bu konudaki sıkıntıların gündeme getirilerek vize muafiyetine ilişkin beklentilerin aktarıldığı,

-Rakamsal olarak sosyal güvenlik açıklarının yükseldiği, ancak 2009 ve 2010 yılı bütçesinde sosyal güvenlik açıklarının çok daha yüksek tahmin edilmesine rağmen, alınan tedbirlerle bu açıkların daha düşük seviyede gerçekleştiği, ayrıca sosyal güvenlik açığının toplam harcamalar ve gayrisafi millî hasıla içindeki payına bakıldığında açık oranının giderek düştüğünün görüldüğü,

-Türkiye'ye her yıl 800 bin kişinin iş gücü arzına dahil olduğu, dolayısıyla 2004 yılından bugüne kadar yaklaşık 3,5 milyon insana istihdam sağlandığı, son yıllarda sağlanan istikrarlı büyüme ortamı sayesinde işgücüne yeni katılımların işsizlik oranını artırmasının önüne geçildiği,

-Kentleşmenin yapısal sorunlarını çözmek amacıyla, sağlıklı, dengeli ve yaşanabilir kentsel gelişmenin sağlanmasına yönelik ilke, strateji ve eylemleri ortaya koyan, bunların uygulama esaslarını belirleyen Kentsel Gelişme Strateji belgesinin hazırlandığı,

-Tapu - Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) ile tapu ve kadastro bilgilerinin bilgisayar ortamına aktarılması ve bu bilgiler üzerinden her türlü sorgulama ve işlemin elektronik olarak yapılabilmesinin vatandaşların hizmete ulaşımında kolaylık sağladığı,

-Deprem riski bulunan bölgelerde yapı denetimlerinde etkinliğin sağlanması amacıyla Özel Yapılar Denetim Sistemi Projesi ile yapılara ilişkin bilgilerin tek bir veritabanında toplanarak takip edilebilmesi, denetlenebilmesi ve doğru şekilde veri üretir hale getirilmesinin öngörüldüğü,

-Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumunun sağlanmasının, frekans karmaşasına son verilmesinin, yürürlükteki Kanunun bazı maddelerinin Anayasa Mahkemesince iptalinden doğan boşluklarının doldurulmasının, lisans süresinin beş yıldan on yıla çıkarılmasının, yabancı sermaye payının artırılmasının, şikayetlere karşı etkin müeyyide sisteminin getirilmesinin ve reyting sisteminin denetiminin yeniden yapılandırılmasının hedeflendiği,

-Kıbrıs Rum Kesimi'ne limanların açılması hususunda bazı sıkıntıların olması nedeni ile ek protokolün fasılların açılması veya kapanması konusunda olumsuz etkilerinin mevcut olduğu, bazı ülkelerin siyasi tutumları nedeni ile fasılların açılmasının engellendiği, ancak bu olumsuzlukların fasıllar üzerindeki çalışmaları durdurmadığı, 2013 yılı sonuna kadar AB ile uyumlu bir mevzuatın halen amaçlandığı,

-Enerji güvenliğini sağlamaya yönelik olarak, dünyadaki genel yönelimlerin yanı sıra, bölgesel ve küresel enerji dinamiklerinde önem arz eden tüm aktörlerin politika ve stratejilerini yakından izlemeye ve ülkemiz ihtiyaçlarını gözetecek ve menfaatlerini artıracak yönde strateji ve projelerin geliştirilmeye devam edildiği,

-Elektrik dağıtım sistemindeki en önemli sorun olan kayıp-kaçak kontrolü bağlamında, 2003-2010 (Ekim) itibarıyla toplam 39,3 milyon abone taramasının yapıldığı, bu çalışmaların sürdürüldüğü, söz konusu çalışmalar sayesinde kayıp-kaçak oranının 2002 yılında ki yüzde 25 düzeyinden 2010 yılında yaklaşık yüzde 15 düzeyine düşürüldüğü,

-Sanayi aboneleri için uygulanan elektrik fiyatlarında Türkiye'nin 9,48'lik (Euro cent/kWh) düzey ile seçilmiş 18 AB üyesi ülkeleri arasında elektriği en pahalı kullanan ülke konumundayken, 2009 yılında 27 AB ülkesi ortalamasının 9,52 (Euro cent/kWh) olduğu bir ortamda Türkiye'nin 7,54'lük (Euro cent/kWh) düzey ile ucuz enerji bakımından sekizinci sıraya yükseldiği,

-Enerji tüketiminde kaynak çeşitliğinin sağlamaya ve dışa bağımlılığı azaltmaya yönelik olarak yerli kaynaklara öncelik verildiği, hali hazırda yerli kaynakların yarısından azının ancak kullanıldığı, 2023 yılına kadar linyit, taşkömürü ve hidrolik potansiyel başta olmak üzere tüm yerli kaynakların tamamının kullanılabilir bir düzeye ulaşmasının hedeflendiği,

-Türkiye turizminin istihdam yaratan, Türkiye üretimine, döviz girdisine, gelişmesine ve sosyal dönüşümüne katkı yapan ana bir sektör olarak ortaya çıkmaya başladığı, Türk yatırımcıların bu alanda ağırlıklarını ortaya koydukları,

-Ülkemizin turizm sektöründeki temel politikasının kitle turizminin geliştirilmesi olduğu, fakat bugün geldiğimiz noktada kitle turizmi hala göreceli önemini korumasına

rağmen, kış turizmi, kongre turizmi, termal turizmi, sağlık turizmi, kültür turizmi, şehir turizmi, yemek ve gastronomi gibi alanlarda turizmin çeşitlendirilmesine çalışıldığı, böylece turizmden elde ettiğimiz gelirin ileriki yıllarda artmaya devam edeceği,

-Sağlık Bakanlığı bütçesinin yetersiz görünmesine karşın finansal kaynakların artık daha verimli kullanıldığı, ekonomi yönetimi çerçevesinde daha doğru kararlar alındığı, böylece sağlık harcamalarının da daha etkin bir şekilde yürütülebildiği,

-Mevcut hekim sayılarının artırılması ile kişi başına düşen doktor sayısının mutlaka artırılması gerektiği, bu bağlamda Yüksek Öğretim Kurumu ile yapılan görüşmeler sonucunda üniversitelerin tıp fakültelerine ayrılan kontenjan sayılarında artış gerçekleştiği,

-Türkiye'deki sanayi yapısının değişmesinde Ar-Ge, inovasyon ve yeniliklerin önemli bir rolünün olduğu, bu kapsamda Ar-Ge yapan firmalar ile Ar-Ge kapsamında çalışan teknik elemanların sayısının gittikçe arttığı, KOBİ'lerin de Ar-Ge yapabilmesinin desteklenmesi için Sanayi Tezleri Projesinin geliştirildiği,

-Organize sanayi bölgesi kurulması konusunda daha önceki dönemlerde objektif bir kriterin aranmadığı ancak bundan sonra yeni organize sanayi bölgelerinin kurulması için illerde yüzde 75'lik bir doluluk oranının aranacağı,

- 2003'de demiryolu sektörüne tahsis edilen ödeneğin 464 milyon TL iken, 2010 yılında ise 4,4 milyar TL yatırım ödeneği ayrıldığı, mevcut demir yolu ağının yarıya yakın kısmının bakımının yapıldığı, demir yolları alt yapısının geliştirildiği, tarihî garların ve istasyonların yenilenerek, demir yollarının bulunduğu istasyonların prestijli alanlar hâline getirildiği, yüksek hızlı tren projeleri kapsamında Ankara-İstanbul, Ankara-Eskişehir ve Ankara-Konya hattının tamamlandığı, Eskişehir-Köseköy ve Ankara-Sivas hattının alt yapı çalışmalarının devam ettiği,

- Demir yolu sektöründe hedeflenen projeleri gerçekleştirebilmek amacıyla 2023 yılına kadar yapılacak yatırım tutarının 60,8 milyar dolar olduğu, yapılacak yatırımlarla yolcu taşımacılığında demir yolu pazar payının yüzde 2'den yüzde 10'a çıkarılmasının hedeflendiği, böylece kara yolu ağırlıklı taşımacılığın kısmen demir yoluna kaydırılacağı,

- 2010 yılında yaklaşık iki bin kilometrelik yol yapımı ile karayolları bağlantı akslarının büyük oranda tamamlanacağı, 2012 yılı karayolları yol yapım hedefinin 22.500 kilometre olduğu, doğu-batı akslarında karayolları ağının bitirildiği, ancak kuzey-güney akslarında 6.912 kilometre yol yapımı ile yüzde 60'ının tamamlandığı, önümüzdeki dönemde 4.580 kilometrelik yol yapım çalışması yapılacağı ve böylece 18 aksta kuzeyden güneye de bir koridor oluşturulacağı,

-Acil Güvenlik Haberleşme Sistemi projesi ile büyük bir felaket veya doğal afet nedeniyle haberleşme sisteminin hiçbirinin çalışmaması durumunda, yedi gün yirmi dört saat devrede kalacak bir haberleşme sisteminin kurulduğu, bu sistem sayesinde bütün kamu kuruluşlarının herhangi bir felaket yönetimi esnasında kendilerine tanınan yetkiler ve hiyerarşik yapılanma içerisinde haberleşme yapabileceği,

-Denizcilik faaliyetlerinin teşvik edilmesi kapsamında uygulamaya konulan ÖTV'siz yakıt uygulamasına 2004 yılında başlandığı, yolcu taşımacılığında ve yük taşımacılığında deniz yolunun daha fazla kullanılmasını sağlamak amacıyla yaklaşık 2 milyar TL civarında bir destek verildiği,

-İstihdam politikasının kalkınma planında yer alan beş ana eksen den biri olduğu, orta vadeli programın da kalkınma planını yansıtabilecek şekilde aynı eksenlere sahip olduğu, istihdamın öncelikli bir politika olarak benimsendiği,

-Birçok uluslararası kuruluşun ileriye dönük ekonomik tahminlerini kriz nedeniyle sık sık revize ettiği bir belirsizlik ortamının mevcut olduğu, TÜİK tarafından yapılan revizyonların da bu çerçevede algılanması ve istatistiki verilerin her zaman belirli hata marjlarını içerdiğinin dikkate alınması gerektiği,

-Kamu borcunda Türk Lirası ağırlığının artırılmasının kur riskini düşürme politikası çerçevesinde yapıldığı, bu sayede kamu borcunun ödenebilirliğine dair risklerin azalması ile uluslararası piyasalarda ülke kredibilitésinin artacağı,

-Kredi Garanti Fonunun denizcilik sektöründe yaklaşık 100 milyon Türk Lirası tutarında bir kefalet ile uygulamaya geçtiği, tüm sektörler dikkate alındığında ise 658 adet talep içerisinde 541 adedinin gerekli şartları taşınması nedeniyle kefalet uygulamasından faydalandıkları,

-Sermaye yeterlilik rasyosu tüm dünyada yüzde 8 iken, 2006 yılında BDDK tarafından bu oranın ülkemizde yüzde 12'ye yükseltildiği, sektörün fiili rasyosunun ise yüzde 19,3 düzeyinde olduğu ve bu düzeyin G-20 ülkeleri içerisinde en yüksek sermaye yeterlilik oranı olduğu, küresel kriz sonrasında ise BASEL III çerçevesinde sermaye yeterlilik rasyosunun tüm dünyada ülkemizdeki yasal düzey olan yüzde 12'ye çıkarılmasının düşünüldüğü,

-Sermaye Piyasası Kurulunun Odalar ve Borsalar Birliği, Aracı Kuruluşlar Birliği ve İMKB ile birlikte Anadolu'daki iş sahiplerine yönelik halka arz seferberliği başlattığı, halka arzın fiyat oynaklıklarının ve dalgalanmalarının arttığı ve artmaya devam edeceği dünyamızda alternatif bir finansman olarak benimsenmesi gerektiği,

-Mali güce göre vergilendirmeye, adil bir vergi sistemi oluşturmaya ve kalkınmayı desteklemeye yönelik düzenlemeler kapsamında gelir vergisi tarifésinin üçüncü ve dördüncü

diliminde ücret gelirleri ile diğer gelir unsurları arasında ücret geliri elde edenler lehine bir düzenleme yapıldığı, böylece, ücret geliri elde edenlerin, diğer gelir unsurlarından gelir elde edenlere nazaran yüzde 35'lik dilime daha geç girmesinin sağlandığı,

-Hesap Uzmanları Kurulu bünyesinde oluşturulan AR-GE ve Risk Analizi Merkezinde, en büyük 10 bin mükellefin, geriye doğru 8 yıllık tüm mali tabloları ve diğer bilgileri kullanılarak yapılan eğilim analizleri çerçevesinde seçilen mükellefler nezdinde incelemeler başlatıldığı, sadece bu risk analizi esaslı olarak yapılan incelemeler çerçevesinde yaklaşık 7 milyar TL'lik vergi matrahının ve bunun üzerinden hesaplanan yaklaşık 1,1 milyar TL verginin beyan dışı bırakıldığının tespit edildiği,

-Kürsel kriz sürecinde mükelleflere birikmiş borçları için ödeme kolaylığı sağlanması ve yeni kaynak oluşturulması amacıyla vergi ve prim borçlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik olarak kanun tasarısının hazırlandığı,

-Vergi incelemelerini belirli bir standarda kavuşturmak ve şeffaflığı sağlamak amacıyla yapılan düzenlemeler kapsamında; genel tebliğ ve sirkülerlere aykırı rapor yazılamaması hususunun yasa ile belirlendiği, vergi incelemelerinin belirli sürelerde bitirilmesinin öngörüldüğü, Rapor Değerlendirme Komisyonları ve Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonunun oluşturulduğu, Vergi İnceleme ve Denetim Koordinasyon Kurulunun kurulduğu,

-Kayıt dışı ekonomi ile mücadelenin öncelikli konulardan biri olduğu, kayıt dışı ekonomi ile mücadeleye ilişkin yapılacak eylemlerin yer aldığı 2011-2013 dönemini kapsayacak yeni eylem planına ilişkin hazırlıkların sürdürüldüğü,

-2002-2010 yılları arasında toplam 33 milyar dolarlık özelleştirme uygulamasının gerçekleştirildiği, böylece, 1986'dan bugüne kadar yapılan özelleştirme uygulamalarının 41 milyar doları aştığı, elde edilen bu gelirin 29,4 milyar dolarının Hazine'ye, 9,3 milyar dolarının kapsamdaki kuruluşlara aktarılmış olup, kalan kısmının da diğer giderler olarak kullanıldığı,

ifade edilmiştir.

4. KURUM BÜTÇELERİ ÜZERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Komisyonumuzda, 2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısının görüşmeleri sırasında kabul edilen önergeler doğrultusunda, kurumların kendi bütçeleri içinde toplam 360.200 TL, kurumlar arasında ise 110.400.000 TL tutarında ödenek aktarması yapılırken; toplam 53.500.000 TL tutarında yeni ödenek ilavesi yapılmıştır. Ayrıca, önceki yıllarda (E) Cetveli bulunmayan Sermaye Piyasası Kurulu bütçesine (E) Cetveli ilave edilmiştir.

Komisyonumuzca yapılan ödenek aktarma ve ilaveleri kurumlar itibarıyla aşağıda yer almaktadır.

4.1. Genel Bütçeli İdarelerin Gider Cetvellerinde Yapılan Değişiklikler

A) Yargıtay Başkanlığı

Yargıtay Başkanlığı bütçesinde; Bilgisayar Alımları ile ilgili (04.03.00.00-03.3.1.00-1-06.1) tertibindeki ödenekten 250.000 TL, Diğer Giderlere ilişkin (04.03.00.00-03.3.1.00.-1-06.6) tertibindeki ödenekten ise 100.000 TL olmak üzere toplam 350.000 TL ödenek, 100.000 TL'si personel taşıma hizmeti ile ilgili (04.03.00.00-01.3.9.00-1-03.2) tertibine, 250.000 TL tutarındaki kısmı ise yakacak ve temizlik hizmeti alımları için (04.03.00.00-03.3.1.00-1-03.5) tertibine aktarılmıştır.

B) Cumhurbaşkanlığı

Cumhurbaşkanlığı bütçesinde, Bakanlar Kurulu Kararı ile açıklanan memur maaşlarının artırılmasına paralellik sağlanması amacıyla, Sözleşmeli Personel ödeneğine ilişkin (01.00.00.02-01.1.1.00-1-01.8) tertibinden 10.200 TL, Cumhurbaşkanı Ödeneğine ilişkin (01.01.00.00.01.1.1.00-1-01.2) tertibine aktarılmıştır.

C) İçişleri Bakanlığı

Hükümet konaklarının yapım, bakım ve onarımı ile ilgili faaliyetler, 2011 yılında da İçişleri Bakanlığı tarafından yürütüleceğinden, Maliye Bakanlığının ilgili tertiplerinden, İçişleri Bakanlığı bütçesinin (10.01.00.62-01.1.1.51-1-03.5) tertibine 2.500.000 TL, (10.01.00.62-01.1.1.51-1-03.7) tertibine 500.000 TL, (10.01.00.62-01.1.1.51-1-03.8) tertibine 2.400.000 TL, (10.01.00.62.01.1.1.51-1-06.4) tertibine 5.000.000 TL, (10.01.00.62-01.1.1.51-1-06.5) tertibine 96.000.000 TL, (10.01.00.62-01.1.1.51-1-06.7) tertibine 4.000.000 TL olmak üzere toplam 110.400.000 TL aktarılmıştır.

D) Maliye Bakanlığı

Hükümet konaklarının yapım, bakım ve onarımı 2011 yılında da İçişleri Bakanlığınca yapılacağından, Maliye Bakanlığı bütçesinin (12.01.34.62-01.1.1.51-1-03.5) tertibinden 2.500.000 TL, (12.01.34.62-01.1.1.51-1-03.7) tertibinden 500.000 TL, (12.01.34.62-01.1.1.51-1-03.8) tertibinden 2.400.000 TL, (12.01.34.00-01.1.1.51-1-06.4) tertibinden 5.000.000, (12.01.34.00.01.1.1.51-1-06.5) tertibinden 96.000.000 TL ve (12.01.34.00-01.1.1.51-1-06.7) tertibinden 4.000.000 TL olmak üzere toplam 110.400.000 TL İçişleri Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine aktarılmıştır.

Ayrıca, Maliye Bakanlığı bütçesinin (12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.6) kodlu Yedek Ödenek tertibine, kamu kurum ve kuruluşlarının 2011 yılında ortaya çıkabilecek muhtelif ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 50.000.000 TL tutarında yeni ödenek ilave edilmiştir.

E)Ulaştırma Bakanlığı

Ulaştırma Bakanlığı bütçesinin (16.01.30.00-04.5.3.00-1-06.5) tertibine, Van Gölü'ndeki turizm sektörünün bölgeye sağladığı katkı düşünülerek, Van-Edremit Tekne Bakım ve Onarım Yeri işinin 2011 yılı programı için 1.000.000 TL tutarında ödenek eklenmiştir.

F)Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

2010 yılında, Bakanlığın hizmet binaları ile lojmanlarında yapılacak büyük onarımlara ilişkin ihalenin iptal edilmesi nedeniyle, 2011 yılında mezkur işlerin yapılabilmesi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Bütçesinin Gayrimenkul Büyük Onarım Giderlerine ilişkin (19.01.00.04-04.1.1.00-1-06.7) tertibine 2.500.000 TL tutarında yeni ödenek ilave edilmiştir.

5. BÜTÇE KANUNU TASARISININ MADDELERİ ÜZERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısının;

1) Giderlere ilişkin 1 inci maddesi; birinci fıkrasının Komisyon görüşmeleri sırasında kabul edilen önergeler doğrultusunda genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin ödenek toplamına ilişkin (a) bendinde yer alan “306.595.178.330 Türk Lirası” ibaresinin “306.648.678.330 Türk Lirası” olarak değiştirilmesi suretiyle,

2) 2, 3 ve 4 üncü maddeleri; aynen,

3) Bağlı cetvellere ilişkin 5 inci maddesi;

a) Bağlı (A) işaretli cetvelin kurum ve kuruluşların ödenek cetvellerinde yapılan değişiklikler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi suretiyle,

b) Bağlı (E) işaretli cetvelin;

- (25) inci sırasında; Sağlık Bakanlığına ait 112 ambulanslarına ilave olarak diğer ambulansların da sigorta ettirilmesini temin edecek şekilde “112 ambulanslarının” ibaresinin “ambulansların” olarak değiştirilmesi,
- Özürlüler İdaresi Başkanlığı bünyesinde Özürlüler Destek Programının (ÖDES) yürütülmesine, değerlendirilmesine, izlenmesine ve tanıtımına yönelik faaliyetler için altyapının oluşturulmasını teminen cetvelin sonuna (68) inci sıranın eklenmesi, suretiyle,

c) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan idarelerin Taşıt Kanununa göre 2011 yılında edinebilecekleri taşıtları gösterir (T) işaretli cetvelin;

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine ait kısmının; Sağlık Bakanlığı bölümüne (T1-a) binek otomobil cinsinden 1 adet, (T02) binek otomobili cinsinden 1 adet, (T05) minibüs cinsinden 2 adet olmak üzere 4 adet; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bölümüne (T02) binek otomobili cinsinden 82 adet olmak üzere toplam 86 adet taşıtın eklenmesi,
- Özel bütçeli idarelere ait kısmının; Erciyes Üniversitesi bölümüne, (T10) midibüs cinsinden 1 adet, (T11-a) otobüs cinsinden 1 adet olmak üzere 2 adet; Süleyman Demirel Üniversitesi bölümüne, (T02) binek otomobil cinsinden 6 adet, (T07) pick-up cinsinden 2 adet, (T09) panel cinsinden 2 adet, (T11-a) otobüs cinsinden 1 adet, (T11-b) otobüs cinsinden 1 adet, (T13) kamyon cinsinden 1 adet olmak üzere 13 adet; Selçuk Üniversitesi bölümüne, (T13) kamyon cinsinden 1 adet; Sinop Üniversitesi bölümüne (T02) binek otomobil cinsinden 2 adet, (T05) minibüs cinsinden 1 adet, (T08) pick-up cinsinden 1 adet, (T10) midibüs cinsinden 1 adet olmak üzere 5 adet, toplamda 21 adet taşıtın ilave edilmesi,

suretiyle,

4) 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ve 27 nci maddeleri; aynen,

5) 28 inci maddesi; il özel idareleri ve belediyelerin Avrupa Birliği'nden, diğer hükümetlerden ve BELDES Projesi kapsamında İller Bankasından borç limiti dikkate alınmadan sağladıkları uygun koşullu kredilere ilave olarak Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, İslam Kalkınma Bankası gibi kendilerinden uygun koşullu finansman sağlanan çok taraflı yatırım ve kalkınma bankalarından temin edilecek kredilerde de borç limitinin dikkate alınmamasını temin edecek şekilde (2) numaralı fıkraya yeni ibarelerin eklenmesi suretiyle,

8) 29 ve 30 uncu maddeleri; aynen,

kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

PLAN BÜTÇE KOMİSYONU
RAPORUNA
EKLİ TABLOLAR

(TABLO-1)
2010 İLE 2011 MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE BÜYÜKLÜKLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI

(Milyon TL)	2010		2011		GSYH'YE ORANI (%)		ARTIŞ ORANI (%)	
	Bütçe Kanunu	Gerçekleşme Tahmini	Bütçe Kanunu Tasarısı*	2010 Bütçe	2010 Gerç. Tah.	2011 Tasarı	2011 Tasarı/2010 Bütçe	2011 Ger. Tah.
1) MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ**	286.981	296.980	312.519	27,9	27,0	25,7	8,9	5,2
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	230.231	247.480	265.019	22,4	22,5	21,8	15,1	7,1
Faiz Giderleri	56.750	49.500	47.500	5,5	4,5	3,9	-16,3	-4,0
2) MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ***	236.794	252.802	279.026	23,0	23,0	23,0	17,8	10,4
Vergi Gelirleri****	193.324	210.168	232.220	18,8	19,1	19,1	20,1	10,5
3) BÜTÇE AÇIĞI	-50.187	-44.178	-33.493	-4,9	-4,0	-2,8	-33,3	-24,2
4) FAİZ DIŞI FAZLA	6.563	5.322	14.007	0,6	0,5	1,2	113,4	163,2
5) GSYH	1.028.802	1.098.807	1.214.852					

* Hükümetin teklif ettiği ödenek

** Hazine yardımları ve gelirden ayrılan pay harç

*** DÜzenleyici ve Denetleyici Kurumların Genel Bütçeye aktardıkları gelir fazlalıkları ile red ve ladelere harç

**** Red ve ladelere harç

(TABLO-2)

(2010 - 2011) MERKEZİ YÖNETİM KAPSAMINDAKİ GENEL BÜTÇELİ İDARELER, ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER İLE DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN BÜTÇE ÖDENEKLERİ VE GELİRLERİNİN MUKAYESESİ

GİDER	2010 Yılı Merkezi	2011 Yılı Merkezi Yönetim	Artış % ' si
	Yönetim Bütçe Kanunu	Bütçe Kanunu Tasarısı *	
A- GENEL BÜTÇELİ İDARELERİN ÖDENEKLERİ	281.907.405.110	306.595.178.330	8,76
B- ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN ÖDENEKLERİ	17.799.895.100	26.598.692.500	49,43
C- DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN ÖDENEKLERİ	1.949.287.082	1.902.505.000	-2,40
D- TOPLAM	301.656.587.292	335.096.375.830	11,09
E- GELİRDEN AYRILAN PAYLAR (-)	1.288.798.082	1.101.040.000	-14,57
F- HAZİNE YARDIMI (-)	13.386.485.400	21.476.228.500	60,43
G- MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMI VE GELİRDEN AYRILAN PAYLAR DAHİL)	288.270.101.892	313.620.147.330	8,79
H- MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMI VE GELİRDEN AYRILAN PAYLAR HARİÇ)	286.981.303.810	312.519.107.330	8,90
GELİR VE NET FİNANSMAN			
I- GENEL BÜTÇELİ İDARELER	231.235.584.000	272.750.926.000	17,95
NET GENEL BÜTÇE GELİRLERİ (a-b)	231.235.584.000	272.750.926.000	17,95
GENEL BÜTÇELİ İDARELERİN GELİRLERİ (a)	251.115.317.000	292.168.879.000	16,35
RED VE İADELER (-) (b)	19.879.733.000	19.417.953.000	-2,32
II- ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (X+Y)	18.419.358.100	27.106.593.500	47,16
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN GELİRİ (1+2) (X)	18.284.760.100	26.960.263.500	47,45
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN ÖZ GELİRİ (c+d) (1)	4.898.274.700	5.484.035.000	11,96
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI (c)	1.355.944.700	1.363.761.000	0,58
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (d)	3.542.330.000	4.120.274.000	16,32
HAZİNE YARDIMI (Özel Bütçe) (2)	13.386.485.400	21.476.228.500	60,43
NET FİNANSMAN**(Y)	134.598.000	146.330.000	8,72
III- DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURUMLAR (Z+T)	1.949.287.082	1.902.505.000	-2,40
DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURUMLAR ÖZ GELİR (Z)	1.949.287.082	1.892.505.000	-2,91
NET FİNANSMAN**(T)	0	10.000.000	n/a
IV- MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ (NET) (I+I-Z-E)	236.794.347.700	279.026.426.000	17,83
DENGE			
I- FAİZ GİDERİ	58.750.050.500	47.500.030.000	-16,30
J- FAİZ DIŞI BÜTÇE GİDERİ (H-I)	230.231.253.310	265.019.077.330	15,11
K- FAİZ HARİÇ FAZLA (IV-J)	6.563.094.390	14.007.348.670	113,43
L- BÜTÇE AÇIĞI (IV-H)	-50.186.956.110	-33.492.681.330	-33,26
GSYH	1.028.802.000.000	1.214.852.000.000	18,08
Bütçe Açığı/GSYH	4,88%	2,76%	-43,48
Faiz Haric Fazla/GSYH	0,64%	1,15%	80,74

* Hükümetin teklif ettiği ödenek

** 5018 sayılı Kanuna ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumların nakit imkanlarından harcanması öngörülen tutarlar.

TABLO 2-a
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KAMUKU TASARISI - GENEL BÜTÇELİ İDARELERİN ÖDENEKLERİNDE
KOMISYONUNMUZCA YAPILAN EKLEMELER VE KESİNTİLER

İDARENİN ADI	Hükümetin Teklifi	İHHİH SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)		Komisyonun Eklemesi		Komisyonun Kesintisi		İHHİH SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
		Ödenek	Düşükün	Ödenek	Düşükün	Ödenek	Düşükün	
01 CUMHURBAŞKANLIĞI	116.900.000	0,033	10.200	116.900.000	0,033	0	116.900.000	0,033
02 TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	512.825.000	0,153	0	512.825.000	0,153	0	512.825.000	0,153
03 ANAYASA MAHKEMESİ	16.328.000	0,005	0	16.328.000	0,005	0	16.328.000	0,005
04 YARIDITAY	76.418.000	0,023	350.000	76.418.000	0,023	0	76.418.000	0,023
05 ANAYASA KURULU	101.172.500	0,030	0	101.172.500	0,030	0	101.172.500	0,030
06 SİYASİYAT	5.112.222.000	1,538	0	5.112.222.000	1,538	0	5.112.222.000	1,538
07 BAŞKANLIK	860.598.000	0,189	0	860.598.000	0,189	0	860.598.000	0,189
08 MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	13.840.400	0,004	0	13.840.400	0,004	0	13.840.400	0,004
09 MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	76.390.800	0,023	0	76.390.800	0,023	0	76.390.800	0,023
10 BAŞBAKANLIK VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	17.724.000	0,005	0	17.724.000	0,005	0	17.724.000	0,005
11 DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI	11.564.000	0,003	0	11.564.000	0,003	0	11.564.000	0,003
12 BAŞKANLIK YÜKSEK DENETİME KURULU	991.908.000	0,296	0	991.908.000	0,296	0	991.908.000	0,296
13 DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	59.815.893.000	17,850	0	59.815.893.000	17,850	0	59.815.893.000	17,850
14 HAZINE MÜSTESARLIĞI	789.094.000	0,235	0	789.094.000	0,235	0	789.094.000	0,235
15 ZARFI VE NEZARFI MÜSTESARLIĞI	321.480.000	0,098	0	321.480.000	0,098	0	321.480.000	0,098
16 TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	3.171.850.500	0,977	0	3.171.850.500	0,977	0	3.171.850.500	0,977
17 TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	3.171.850.500	0,977	0	3.171.850.500	0,977	0	3.171.850.500	0,977
18 DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	8.822.000	0,003	0	8.822.000	0,003	0	8.822.000	0,003
19 ÖZGÜRLÜK İDARESİ BAŞKANLIĞI	7.297.000	0,002	0	7.297.000	0,002	0	7.297.000	0,002
20 AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.753.000	0,002	0	5.753.000	0,002	0	5.753.000	0,002
21 KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	19.844.000	0,006	0	19.844.000	0,006	0	19.844.000	0,006
22 SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAVANISMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.279.483.000	0,979	0	3.279.483.000	0,979	0	3.279.483.000	0,979
23 SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK EŞİNGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	30.343.000	0,009	0	30.343.000	0,009	0	30.343.000	0,009
24 AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ	888.042.000	0,205	0	888.042.000	0,205	0	888.042.000	0,205
25 AİLE VE AÇIL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	4.897.725.500	1,458	0	4.897.725.500	1,458	0	4.897.725.500	1,458
26 MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	16.975.893.000	5,066	0	16.975.893.000	5,066	0	16.975.893.000	5,066
27 MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	2.882.418.000	0,705	0	2.882.418.000	0,705	0	2.882.418.000	0,705
28 İÇİŞLERİ BAŞKANLIĞI	4.568.091.000	1,362	0	4.568.091.000	1,362	0	4.568.091.000	1,362
29 JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	10.576.534.400	3,157	0	10.576.534.400	3,157	0	10.576.534.400	3,157
30 EMAYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	316.246.500	0,094	0	316.246.500	0,094	0	316.246.500	0,094
31 SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	14.690.000	0,004	0	14.690.000	0,004	0	14.690.000	0,004
32 KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTESARLIĞI	1.171.014.700	0,349	0	1.171.014.700	0,349	0	1.171.014.700	0,349
33 ÇİŞİLERİ BAŞKANLIĞI	72.182.892.900	21,541	0	72.182.892.900	21,541	0	72.182.892.900	21,541
34 İHALİYE BAŞKANLIĞI	1.817.925.000	0,543	0	1.817.925.000	0,543	0	1.817.925.000	0,543
35 GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	34.112.163.000	10,180	0	34.112.163.000	10,180	0	34.112.163.000	10,180
36 MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	588.555.000	0,176	0	588.555.000	0,176	0	588.555.000	0,176
37 MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	491.897.000	0,145	0	491.897.000	0,145	0	491.897.000	0,145
38 TAPU VE KAYIT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.524.810.000	1,945	0	6.524.810.000	1,945	0	6.524.810.000	1,945
39 SAĞLIK BAŞKANLIĞI	109.710.000	0,033	0	109.710.000	0,033	0	109.710.000	0,033
40 ULASTIRMA BAŞKANLIĞI	8.388.397.000	2,506	0	8.388.397.000	2,506	0	8.388.397.000	2,506
41 DENİZLİK MÜSTESARLIĞI	338.874.000	0,101	0	338.874.000	0,101	0	338.874.000	0,101
42 TARIM VE NÖYİŞLERİ BAŞKANLIĞI	35.853.898.000	10,700	0	35.853.898.000	10,700	0	35.853.898.000	10,700
43 TARIM REFORMASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	717.377.000	0,214	0	717.377.000	0,214	0	717.377.000	0,214
44 ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAŞKANLIĞI	451.780.000	0,135	0	451.780.000	0,135	0	451.780.000	0,135
45 SAHAYI VE TİCARET BAKANLIĞI	5.178.500	0,002	0	5.178.500	0,002	0	5.178.500	0,002
46 ENERJİ VE TABII KAYNAKLAR BAŞKANLIĞI	1.510.098.000	0,451	0	1.510.098.000	0,451	0	1.510.098.000	0,451
47 PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	134.428.000	0,040	0	134.428.000	0,040	0	134.428.000	0,040
48 ÇEVRE VE DÜZEN BAŞKANLIĞI	2.395.860.000	0,718	0	2.395.860.000	0,718	0	2.395.860.000	0,718
49 DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0	0	0	0	0	0
50 DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0	0	0	0	0	0
51 DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0	0	0	0	0	0
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (İ SAYILI CETVEL)	306.395.174.330	91,495	164.260.200	110.780.200	306.395.174.330	0	306.395.174.330	91,495
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (İ SAYILI CETVEL)	26.598.892.500	0	0	26.598.892.500	0	0	26.598.892.500	0
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (İİ SAYILI CETVEL)	1.902.505.000	0	0	1.902.505.000	0	0	1.902.505.000	0
İHHİH SAYILI CETVELLERE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.376.830	0	164.260.200	110.780.200	335.096.376.830	0	335.096.376.830	0
ÖZEL BÜTÇELERE HAZINE YARDIMI	21.478.229.500	0	0	0	21.478.229.500	0	21.478.229.500	0
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR	1.101.040.000	0	0	0	1.101.040.000	0	1,101,040,000	0
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZINE YARDIMLARI HARİCİ GELİRDEN AYRILAN PAY DAHİL)	312.620.147.330	0	0	0	312.620.147.330	0	312.620.147.330	0
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZINE YARDIMLARI VE GELİRDEN AYRILAN PAY HARİCİ)	312.620.147.330	0	0	0	312.620.147.330	0	312.620.147.330	0

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELERİN ÖDENEKLERİNDE
KOMİSYONUZMUSÇA YAPILAN EKLEME VE KESİNTİLER

İDARENİN ADI	Hükümetin Teklifi	İHİHİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	Komisyonda		Komisyonda Kabul Edilen Ödenek	İHİHİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
			Eklenen	Düğüleri		
01 ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	160.192.000	0,048			160.192.000	0,048
02 ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	7.323.000	0,002			7.323.000	0,002
03 ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	2.111.000	0,001			2.111.000	0,001
04 ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	2.953.000	0,001			2.953.000	0,001
05 TÜRK DİL KURUMU	13.530.000	0,004			13.530.000	0,004
06 TÜRK TARİH KURUMU	6.553.000	0,002			6.553.000	0,002
07 TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMİNE İDARESİ ENSTİTÜSÜ	9.198.000	0,003			9.198.000	0,003
08 TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİ ARAŞTIRMA KURUMU	1.524.715.000	0,455			1.524.715.000	0,455
09 TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	10.210.000	0,003			10.210.000	0,003
10 TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	11.786.000	0,004			11.786.000	0,004
11 YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURTLAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.368.437.000	1,005			3.368.437.000	1,005
12 GENELİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	558.374.000	0,167			558.374.000	0,167
13 DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	136.751.000	0,041			136.751.000	0,041
14 DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	166.970.000	0,050			166.970.000	0,050
15 ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.010.087.000	0,301			1.010.087.000	0,301
16 VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	401.421.000	0,120			401.421.000	0,120
17 HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	111.472.000	0,033			111.472.000	0,033
18 TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	6.933.000	0,002			6.933.000	0,002
19 TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	187.435.000	0,056			187.435.000	0,056
20 MİLLİ PRODUKTİVİTE MERKEZİ	14.902.000	0,004			14.902.000	0,004
21 TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	35.766.000	0,011			35.766.000	0,011
22 ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	9.971.000	0,003			9.971.000	0,003
23 TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU	90.912.000	0,027			90.912.000	0,027
24 SAVUNMA SANAYİ MÜSTESARLIĞI	32.014.000	0,010			32.014.000	0,010
25 KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DES. İD. BAŞK.	387.398.000	0,116			387.398.000	0,116
26 İHRACATI GELİŞTİRME ETUD MERKEZİ	17.135.000	0,005			17.135.000	0,005
27 TÜRK İŞİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	77.629.000	0,023			77.629.000	0,023
28 ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	42.261.000	0,013			42.261.000	0,013
29 GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	63.631.000	0,019			63.631.000	0,019
30 ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	19.677.000	0,006			19.677.000	0,006
31 ELEKTRİK İŞLERİ ETUD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	57.836.000	0,017			57.836.000	0,017
32 MADEN TETKİK VE ARAZMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	250.840.000	0,075			250.840.000	0,075
33 CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	746.727.000	0,223			746.727.000	0,223
34 SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	13.708.000	0,004			13.708.000	0,004
35 MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	7.865.000	0,002			7.865.000	0,002
36 YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	18.660.000	0,006			18.660.000	0,006
37 KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.511.392.000	1,645			5.511.392.000	1,645
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER	15.094.765.000	4,505	0	0	15.094.765.000	4,504
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	11.993.927.500	0	0	0	11.993.927.500	0
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	26.598.692.500	0	0	0	26.598.692.500	0
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I SAYILI CETVEL)	306.696.178.330	164.260.200	110.760.200	0	306.648.678.330	0
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	1.902.505.000	0	0	0	1.902.505.000	0
İHİHİ SAYILI CETVELLE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.376.830	164.260.200	110.760.200	0	335.149.376.830	0

TABLO 3-c
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ ÖDENEKLERİNDE
KOMİSYONMUZCA YAPILAN EKLEME VE KESİNTİLER

İBARENİN ADI	Hükümetin Teklifi	Komisyonda		Komisyonda Kabul Edilen Ödenek	İHİHİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
		Etkilenen	Düşültilen		
1 YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	19.127.000	0,006		19.127.000	0,006
2 ANKARA ÜNİVERSİTESİ	438.475.000	0,131		438.475.000	0,131
3 ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	276.386.000	0,082		276.386.000	0,082
4 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	449.046.000	0,134		449.046.000	0,134
5 GAZİ ÜNİVERSİTESİ	400.491.500	0,120		400.491.500	0,119
6 İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	588.835.000	0,176		588.835.000	0,176
7 İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	271.437.000	0,081		271.437.000	0,081
8 BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	148.320.000	0,044		148.320.000	0,044
9 MARMARA ÜNİVERSİTESİ	283.888.000	0,085		283.888.000	0,085
10 YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	148.317.000	0,044		148.317.000	0,044
11 MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	74.670.000	0,022		74.670.000	0,022
12 EGE ÜNİVERSİTESİ	378.865.000	0,113		378.865.000	0,113
13 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	320.100.000	0,096		320.100.000	0,096
14 İZMİR ÜNİVERSİTESİ	133.407.000	0,040		133.407.000	0,040
15 ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	250.001.000	0,075		250.001.000	0,075
16 ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	240.226.000	0,072		240.226.000	0,072
17 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	320.603.000	0,096		320.603.000	0,096
18 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	207.764.000	0,062		207.764.000	0,062
19 ERCIYES ÜNİVERSİTESİ	194.641.000	0,058		194.641.000	0,058
20 CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	148.216.000	0,044		148.216.000	0,044
21 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	242.622.000	0,072		242.622.000	0,072
22 ÖNDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	203.625.000	0,061		203.625.000	0,061
23 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	192.510.000	0,057		192.510.000	0,057
24 ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	289.535.000	0,086		289.535.000	0,086
25 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	153.925.000	0,046		153.925.000	0,046
26 FIRAT ÜNİVERSİTESİ	169.336.000	0,051		169.336.000	0,051
27 DICLE ÜNİVERSİTESİ	186.122.000	0,056		186.122.000	0,056
28 YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	164.883.000	0,049		164.883.000	0,049
29 GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	132.727.000	0,040		132.727.000	0,040
30 İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	52.245.000	0,016		52.245.000	0,016
31 GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	52.919.000	0,016		52.919.000	0,016
32 HARRAN ÜNİVERSİTESİ	108.321.000	0,032		108.321.000	0,032
33 SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	180.684.000	0,054		180.684.000	0,054
34 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	120.191.000	0,036		120.191.000	0,036
35 ZONGULDAK KARAEVLİM ÜNİVERSİTESİ	104.757.000	0,031		104.757.000	0,031
36 MERSİN ÜNİVERSİTESİ	139.311.000	0,042		139.311.000	0,042
37 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	152.964.000	0,046		152.964.000	0,046

TABLO 3-c (DEVAM)
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ ÖDENEKLERİNDE
KOMİSYONUMUZCA YAPILAN EKLEME VE KESİNTİLER

İDARENİN ADI	Hükümetin Teklifi	Komisyonda		Komisyonda Kabul Edilen Ödenek	Hİ-Hİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
		Eklenen	Düğüllen		
38 İBALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	117.041.000	0,035		117.041.000	0,035
39 KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	184.947.000	0,055		184.947.000	0,055
40 SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	141.532.000	0,042		141.532.000	0,042
41 İCELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	145.050.000	0,043		145.050.000	0,043
42 ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	94.734.000	0,028		94.734.000	0,028
43 MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	110.075.000	0,033		110.075.000	0,033
44 AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	128.413.000	0,038		128.413.000	0,038
45 KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	91.463.000	0,027		91.463.000	0,027
46 ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	113.787.000	0,034		113.787.000	0,034
47 NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	68.936.000	0,021		68.936.000	0,021
48 DÜMLÜPINAR ÜNİVERSİTESİ	94.097.000	0,028		94.097.000	0,028
49 GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	95.782.000	0,028		95.782.000	0,028
50 MUĞLA ÜNİVERSİTESİ	98.215.000	0,029		98.215.000	0,029
51 KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	111.427.000	0,033		111.427.000	0,033
52 KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	116.216.000	0,035		116.216.000	0,035
53 ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	142.505.000	0,043		142.505.000	0,043
54 GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	44.643.000	0,013		44.643.000	0,013
55 AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	52.812.000	0,016		52.812.000	0,016
56 KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	41.792.000	0,012		41.792.000	0,012
57 DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	63.468.000	0,018		63.468.000	0,018
58 MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	60.099.000	0,018		60.099.000	0,018
59 UŞAK ÜNİVERSİTESİ	49.185.000	0,015		49.185.000	0,015
60 RİZE ÜNİVERSİTESİ	54.161.000	0,016		54.161.000	0,016
61 NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	67.044.000	0,020		67.044.000	0,020
62 ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	51.060.000	0,015		51.060.000	0,015
63 AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	44.919.000	0,013		44.919.000	0,013
64 GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	45.867.000	0,014		45.867.000	0,014
65 HITIT ÜNİVERSİTESİ	39.333.000	0,012		39.333.000	0,012
66 BOZOK ÜNİVERSİTESİ	49.154.000	0,015		49.154.000	0,015
67 ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ	77.806.000	0,023		77.806.000	0,023
68 ORDU ÜNİVERSİTESİ	43.509.000	0,013		43.509.000	0,013
69 AMASYA ÜNİVERSİTESİ	39.279.000	0,012		39.279.000	0,012
70 KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	35.774.000	0,011		35.774.000	0,011
71 AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	34.273.000	0,010		34.273.000	0,010
72 SINOP ÜNİVERSİTESİ	36.426.000	0,011		36.426.000	0,011
73 SIIRT ÜNİVERSİTESİ	33.364.000	0,010		33.364.000	0,010
74 NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	38.367.000	0,012		38.367.000	0,012
75 KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	52.504.000	0,016		52.504.000	0,016

TABLO 3-c (DEVAM)
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ ÖDENEKLERİNDE
KOMİSYONUMUZCA YAPILAN EKLEME VE KESİNTİLER

İDARENİN ADI	Hükümetin Teklifi	Komisyonda		Komisyonda Kabul Edilen Ödenek	İHİİİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
		Eklenen	Düşülen		
76 KILIS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	32.903.000			32.903.000	0,010
77 ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	40.858.000			40.858.000	0,012
78 ARTVIN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	34.027.000			34.027.000	0,010
79 BİLEÇİK ÜNİVERSİTESİ	39.569.000			39.569.000	0,012
80 BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	32.457.000			32.457.000	0,010
81 KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	40.274.000			40.274.000	0,012
82 OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	37.722.000			37.722.000	0,011
83 BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	32.070.000			32.070.000	0,010
84 MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	34.511.000			34.511.000	0,010
85 MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	32.236.000			32.236.000	0,010
86 BATMAN ÜNİVERSİTESİ	33.083.000			33.083.000	0,010
87 ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	26.211.000			26.211.000	0,008
88 BARTIN ÜNİVERSİTESİ	31.609.000			31.609.000	0,009
89 BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	23.268.000			23.268.000	0,007
90 GUMUŞHANE ÜNİVERSİTESİ	41.636.000			41.636.000	0,012
91 HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	27.601.000			27.601.000	0,008
92 İGDIR ÜNİVERSİTESİ	27.069.000			27.069.000	0,008
93 ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	27.290.000			27.290.000	0,008
94 TUNCEL ÜNİVERSİTESİ	32.341.000			32.341.000	0,010
95 YALOVA ÜNİVERSİTESİ	27.441.000			27.441.000	0,008
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	11.503.927.500	0	0	11.503.927.500	3,43
Diğer Özel Bütçeli Kurumlar	15.094.765.000	0	0	15.094.765.000	
Özel Bütçeli İdareler (ii Sayılı Cetvel)	26.598.692.500	0	0	26.598.692.500	
Genel Bütçeli İdareler (i Sayılı Cetvel)	306.595.178.330	164.260.200	110.760.200	306.648.678.330	
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar (iii Sayılı Cetvel)	1.902.505.000	0	0	1.902.505.000	
İHİİİİ SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.375.830	164.260.200	110.760.200	335.149.875.830	

TABLO 3-d
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN ÖDENEKLERİNDE
KOMİSYONUMUZCA YAPILAN EKLEME VE KESİNTİLER

İDARENİN ADI	Hükümetin Teklifi	İ-İİİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	Komisyonda		Komisyonda Kabul Edilen Ödenek	İ-İİİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
			Eklenen	Düşülen		
01 RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	115.000.000	0,034			115.000.000	0,034
02 BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	1.283.280.000	0,383			1.283.280.000	0,383
03 SERMAYE PİYASASI KURULU	88.168.000	0,026			88.168.000	0,026
04 BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	140.000.000	0,042			140.000.000	0,042
05 ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	103.595.000	0,031			103.595.000	0,031
06 KAMU İHALE KURUMU	76.120.000	0,023			76.120.000	0,023
07 REKABET KURUMU	45.750.000	0,014			45.750.000	0,014
08 TUTUN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	50.592.000	0,015			50.592.000	0,015
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	1.902.505.000	0,568	0	0	1.902.505.000	0,568
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I SAYILI CETVEL)	306.595.178.330		164.260.200	110.760.200	306.648.678.330	
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	26.598.692.500		0	0	26.598.692.500	
İ-İİİİ SAYILI CETVELLE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.375.830		164.260.200	110.760.200	335.149.875.830	

TABLO 4-a
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN
FONKSİYONEL DAĞILIMI

FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA	HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ ÖDENEK	İHİHİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	KOMİSYONDA		KOMİSYONCA KABUL EDİLEN ÖDENEK	İHİHİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
			Eklene	Düşülen		
01 GENEL KAMU HİZMETLERİ	117.517.179.296	35,07	160.510.200	110.410.200	117.567.279.296	36,08
02 SAVUNMA HİZMETLERİ	17.008.298.940	5,08	0	0	17.008.298.940	5,07
03 KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	20.991.595.334	6,26	0	100.000	20.991.495.334	6,26
04 EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	36.923.013.130	11,02	3.500.000	0	36.926.513.130	11,02
05 ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	395.245.200	0,12	0	0	395.245.200	0,12
06 İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	4.745.143.200	1,42	0	0	4.745.143.200	1,42
07 SAĞLIK HİZMETLERİ	18.463.975.030	5,51	0	0	18.463.975.030	5,51
08 DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	5.477.871.400	1,63	0	0	5.477.871.400	1,63
09 EĞİTİM HİZMETLERİ	45.645.498.300	13,62	0	0	45.645.498.300	13,62
10 SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	67.928.616.000	20,27	0	0	67.928.616.000	20,27
İHİHİİ SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.375.830	100,00	164.010.200	110.510.200	335.149.875.830	100,00
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I SAYILI CETVEL)	306.595.178.330		164.010.200	110.510.200	306.648.678.330	
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	26.598.692.500		0	0	26.598.692.500	
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	1.902.505.000		0	0	1.902.505.000	
ÖZEL BÜTÇELERE HAZİNE YARDIMI	21.476.228.500		0	0	21.476.228.500	
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR	1.101.040.000		0	0	1.101.040.000	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMLARI HARİÇ, GELİRDEN AYRILAN PAY DAHİL)	313.620.147.330				313.673.647.330	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMLARI VE GELİRDEN AYRILAN PAY HARİÇ)	312.519.107.330				312.572.607.330	

TABLO 4-b
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
GENEL BÜTÇELİ İDARELERİN ÖDENEKLERİNİN FONKSİYONEL DAĞILIMI

FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA	HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ ÖDENEK	İ-İİ-İİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	KOMİSYONDA		İ-İİ-İİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
			Eklenen	Düşülen	
01 GENEL KAMU HİZMETLERİ	113.660.289.566	33,92	160.510.200	110.410.200	113.710.389.566
02 SAVUNMA HİZMETLERİ	16.973.473.440	5,07			16.973.473.440
03 KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	19.907.722.484	5,94		100.000	19.907.622.484
04 EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	28.060.762.810	8,37	3.500.000		28.064.262.810
05 ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	361.076.000	0,11			361.076.000
06 İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	4.680.993.200	1,40			4.680.993.200
07 SAĞLIK HİZMETLERİ	17.426.908.030	5,20			17.426.908.030
08 DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	4.174.573.900	1,25			4.174.573.900
09 EĞİTİM HİZMETLERİ	33.467.848.900	9,99			33.467.848.900
10 SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	67.881.530.000	20,26			67.881.530.000
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I SAYILI CETVEL)	306.595.178.330	91,49	164.010.200	110.510.200	306.648.678.330
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	26.598.692.500		0	0	26.598.692.500
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	1.902.505.000		0	0	1.902.505.000
İ-İİ-İİİ SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.375.830		164.010.200	110.510.200	335.149.875.830
ÖZEL BÜTÇELERE HAZİNE YARDIMI	21.476.228.500		0	0	21.476.228.500
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR	1.101.040.000		0	0	1.101.040.000
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMLARI HARİCİ, GELİRDEN AYRILAN PAY DAHİL)	313.620.147.330				313.673.647.330
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMLARI VE GELİRDEN AYRILAN PAY HARİCİ)	312.519.107.330				312.572.607.330

TABLO 4-c
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN ÖDENEKLERİNİN FONKSİYONEL DAĞILIMI

FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA	HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ ÖDENEK	İ+İİ+İİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	KOMİSYONDA		KOMİSYONCA KABUL EDİLEN ÖDENEK	İ+İİ+İİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
			Eklenen	Düşülen		
01 GENEL KAMU HİZMETLERİ	3.532.383.530	1,05			3.532.383.530	1,05
02 SAVUNMA HİZMETLERİ	33.545.500	0,01			33.545.500	0,01
03 KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	1.045.819.850	0,31			1.045.819.850	0,31
04 EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	7.358.855.020	2,20			7.358.855.020	2,20
05 ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	34.169.200	0,01			34.169.200	0,01
06 İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	64.150.000	0,02			64.150.000	0,02
07 SAĞLIK HİZMETLERİ	1.037.067.000	0,31			1.037.067.000	0,31
08 DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	1.267.967.000	0,38			1.267.967.000	0,38
09 EĞİTİM HİZMETLERİ	12.177.649.400	3,63			12.177.649.400	3,63
10 SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	47.086.000	0,01			47.086.000	0,01
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	26.598.692.500	7,94	0	0	26.598.692.500	7,94
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I SAYILI CETVEL)	306.595.178.330		164.010.200	110.510.200	306.645.678.330	
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	1.902.505.000		0	0	1.902.505.000	
(I+II+III SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMI)	335.096.375.830		164.010.200	110.510.200	335.149.875.830	

TABLO 4-d
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN FONKSİYONEL DAĞILIMI

FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA	HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ ÖDENEK	İHİİİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	KOMİSYONDA		KOMİSYONCA KABUL EDİLEN ÖDENEK	İHİİİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
			Eklenen	Düşülen		
01 GENEL KAMU HİZMETLERİ	324.506.200	0,10			324.506.200	0,10
02 SAVUNMA HİZMETLERİ	1.280.000	0,00			1.280.000	0,00
03 KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	37.993.000	0,01			37.993.000	0,01
04 EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	1.503.395.300	0,45			1.503.395.300	0,45
05 ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	0	0,00			0	0,00
06 İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	0	0,00			0	0,00
07 SAĞLIK HİZMETLERİ	0	0,00			0	0,00
08 DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	35.330.500	0,01			35.330.500	0,01
09 EĞİTİM HİZMETLERİ	0	0,00			0	0,00
10 SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	0	0,00			0	0,00
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (İİİ SAYILI CETVEL)	1.902.505.000	0,57	0	0	1.902.505.000	0,57
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (İİ SAYILI CETVEL)	26.598.692.500		0	0	26.598.692.500	
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I SAYILI CETVEL)	306.595.178.330		164.010.200	110.510.200	306.548.678.330	
İHİİİİ SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.375.830		164.010.200	110.510.200	335.149.875.830	

TABLO 5-a
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN
ÖDENEKLERİNİN EKONOMİK DAĞILIMI

EKONOMİK SINIFLANDIRMA	HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ ÖDENEK	KOMİSYONDA		I-II-III SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	KOMİSYONCA KABUL EDİLEN ÖDENEK	I-II-III SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
		Eklenen	Düşülen			
01 PERSONEL GİDERLERİ	72.298.992.500	10.200	10.200	21,58	72.298.992.500	21,57
02 SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	12.737.108.000	0	0	3,80	12.737.108.000	3,80
03 MAL VE HİZMET GİDERLERİ	30.048.964.330	5.750.000	5.400.000	8,97	30.049.314.330	8,97
04 FAİZ GİDERLERİ	47.500.030.000	0	0	14,18	47.500.030.000	14,17
05 CARI TRANSFERLER	131.207.006.500	0	0	39,16	131.207.006.500	39,15
06 SERMAYE GİDERLERİ	21.695.331.000	108.500.000	105.350.000	6,47	21.698.481.000	6,47
07 SERMAYE TRANSFERLERİ	11.448.630.000	0	0	3,42	11.448.630.000	3,42
08 BORÇ VERME	6.436.414.000	0	0	1,92	6.436.414.000	1,92
09 YEDEK ÖDENEKLER	1.723.899.500	50.000.000	0	0,51	1.773.899.500	0,53
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I SAYILI CETVEL)	306.595.176.330	164.260.200	110.760.200	100,00	306.648.678.330	100,00
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	26.598.692.500	0	0		26.598.692.500	
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	1.902.505.000	0	0		1.902.505.000	
I-II-III SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.375.830	164.260.200	110.760.200		335.149.875.830	
ÖZEL BÜTÇELERE HAZİNE YARDIMI	21.476.228.500	0	0		21.476.228.500	
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR	1.101.040.000				1.101.040.000	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMLARI HARIÇ, GELİRDEN AYRILAN PAY DAHİL)	313.620.147.330				313.673.647.330	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMLARI VE GELİRDEN AYRILAN PAY HARIÇ)	312.519.107.330				312.572.607.330	

TABLO 5-b
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
GENEL BÜTÇELİ İDARELER ÖDENEKLERİNİN EKONOMİK DAĞILIMI

EKONOMİK SINIFLANDIRMA	HÜKÜMET TEKLİF ETTİĞİ ÖDENEK	Hİ-Hİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	KOMİSYONDA		KOMİSYONCA KABUL EDİLEN ÖDENEK	Hİ-Hİİ SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMINDAKİ
			Eklenen	Düşülen		
01 PERSONEL GİDERLERİ	63.664.097.900	19,00	10.200	10.200	63.664.097.900	19,00
02 SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	11.209.907.000	3,35			11.209.907.000	3,34
03 MAL VE HİZMET GİDERLERİ	25.635.360.930	7,65	5.750.000	5.400.000	25.635.710.930	7,65
04 FAİZ GİDERLERİ	47.500.000.000	14,18			47.500.000.000	14,17
05 CARİ TRANSFERLER	127.733.603.000	38,12			127.733.603.000	38,11
06 SERMAYE GİDERLERİ	14.276.523.000	4,26	108.500.000	105.350.000	14.279.673.000	4,26
07 SERMAYE TRANSFERLERİ	10.322.392.000	3,08			10.322.392.000	3,08
08 BORÇ VERME	4.529.395.000	1,35			4.529.395.000	1,35
09 YEDEK ÖDENEKLER	1.723.899.500	0,51	50.000.000		1.773.899.500	0,53
GENEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	306.595.178.330	91,49	164.260.200	110.760.200	306.648.678.330	91,50
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	26.598.692.600		0	0	26.598.692.600	
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	1.902.505.000		0	0	1.902.505.000	
Hİ-Hİİ SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.375.830		164.260.200	110.760.200	335.149.875.830	
ÖZEL BÜTÇELERE HAZINE YARDIMI	21.476.228.500		0	0	21.476.228.500	
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR	1.101.040.000		0	0	1.101.040.000	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZINE YARDIMLARI HARİÇ, GELİRDEN AYRILAN PAY DAHİL)	313.620.147.330				313.673.647.330	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZINE YARDIMLARI VE GELİRDEN AYRILAN PAY HARİÇ)	312.519.107.330				312.572.607.330	

TABLO 5-c
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER ÖDENEKLERİNİN EKONOMİK DAĞILIMI

EKONOMİK SINIFLANDIRMA	HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ ÖDENEK	İHİİİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	KOMİSYONDA		KOMİSYONCA KABUL EDİLEN ÖDENEK	İHİİİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
			Eklenen	Düşülen		
01 PERSONEL GİDERLERİ	8.358.741.000	2,49			8.358.741.000	2,49
02 SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	1.501.517.000	0,45			1.501.517.000	0,45
03 MAL VE HİZMET GİDERLERİ	4.165.574.000	1,24			4.165.574.000	1,24
04 FAİZ GİDERLERİ	0	0,00			0	0,00
05 CARİ TRANSFERLER	2.329.635.500	0,70			2.329.635.500	0,70
06 SERMAYE GİDERLERİ	7.209.968.000	2,15			7.209.968.000	2,15
07 SERMAYE TRANSFERLERİ	1.126.238.000	0,34			1.126.238.000	0,34
08 BORÇ VERME	1.907.019.000	0,57			1.907.019.000	0,57
09 YEDEK ÖDENEKLER	0	0,00			0	0,00
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	26.598.692.500	7,94	0	0	26.598.692.500	7,94
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I SAYILI CETVEL)	306.695.178.330		164.260.200	110.760.200	306.648.678.330	
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	1.902.505.000		0	0	1.902.505.000	
İHİİİİ SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.375.830		164.260.200	110.760.200	335.149.875.830	

TABLO 5-d
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN EKONOMİK DAĞILIMI

EKONOMİK SINIFLANDIRMA	HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ ÖDENEK	İHİHİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)	KOMİSYONDA		KOMİSYONCA KABUL EDİLEN ÖDENEK	İHİHİİ SAYILI CETVELLER TOPLAMINDAKİ PAYI (%)
			Eklenen	Düşülen		
01 PERSONEL GİDERLERİ	276.153.600	0,08			276.153.600	0,08
02 SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	25.684.000	0,01			25.684.000	0,01
03 MAL VE HİZMET GİDERLERİ	248.029.400	0,07			248.029.400	0,07
04 FAİZ GİDERLERİ	30.000	0,00			30.000	0,00
05 CARİ TRANSFERLER	1.143.768.000	0,34			1.143.768.000	0,34
06 SERMAYE GİDERLERİ	208.840.000	0,06			208.840.000	0,06
07 SERMAYE TRANSFERLERİ	0	0,00			0	0,00
08 BORÇ VERME	0	0,00			0	0,00
09 YEDEK ÖDENEKLER	0	0,00			0	0,00
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	1.902.505.000	0,57	0	0	1.902.505.000	0,57
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	26.598.892.500		0	0	26.598.892.500	
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I SAYILI CETVEL)	306.595.178.330		164.260.200	110.760.200	306.648.678.330	
İHİHİİ SAYILI CETVELE TABİ İDARELER TOPLAMI	335.096.375.830		164.260.200	110.760.200	335.149.875.830	

TABLO 6
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ

I. GİDERLER	TASARI	KOMİSYONDA		KOMİSYONCA KABUL EDİLEN
		EYLENEN	DÜŞÜLEN	
A. Genel Bütçe İdarelerinin Ödenekleri	306.595.179.330	164.260.200	110.760.200	53.500.000
B. Özel Bütçeli İdarelerin Ödenekleri	26.598.892.500	0	0	0
C. Düzeyli ve Denetli Kurumların Ödenekleri	1.902.505.000	0	0	1.902.505.000
D. Özel Bütçesize Hazırlanan Yatırımlar	21.476.228.500	0	0	21.476.228.500
E. Gelirlerin Ayrılan Paylar	1.101.040.000	0	0	1.101.040.000
F. Merkezi Yönetim Bütçesi (A+B+C+D+E)	312.818.107.330	164.260.200	110.760.200	53.500.000
II. GELİRLER				
G. Genel Bütçe İdarelerinin Gelirleri	272.750.828.000	0	0	272.750.828.000
Vergi Gelirleri	250.769.413.000	0	0	250.769.413.000
Tetebblis ve Mübayaat Gelirleri	7.344.410.000	0	0	7.344.410.000
Akımlar Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.239.414.000	0	0	1.239.414.000
Diğer Gelirler	22.560.140.000	0	0	22.560.140.000
Sermaye Gelirleri	10.037.551.000	0	0	10.037.551.000
Alacaklardan Tahsilatlar	217.951.000	0	0	217.951.000
Red ve İadeler(C)	19.417.953.000	0	0	19.417.953.000
H. Özel Bütçeli İdareler Gelir ve Net Finansman Toplamı (K+Y)	27.106.893.500	0	0	27.106.893.500
Özel Bütçeli İdarelerin Gelirleri (1+2) (X)	26.960.263.500	0	0	26.960.263.500
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri (a+b) (1)	5.484.035.000	0	0	5.484.035.000
Yükseköğretim Kurumları (6)	1.363.761.000	0	0	1.363.761.000
Diğer Özel Kurumlar(B)	4.120.274.000	0	0	4.120.274.000
Hazine Yardımları (1)(2)	21.476.228.500	0	0	21.476.228.500
Net Finansman (Y)	146.330.000	0	0	146.330.000
I. Düzeyli ve Denetli Kurumlar Gelir ve Net Finansman Toplamı (c+T)	801.465.000	0	0	801.465.000
Gelirlerin Ayrılan Pay Hariç DDK Gelirleri (c-d)(3)	791.465.000	0	0	791.465.000
DDK Öz Gelirleri (c)	1.892.505.000	0	0	1.892.505.000
Gelirlerin Ayrılan Pay (d)	1.101.040.000	0	0	1.101.040.000
Net Finansman (T)	10.000.000	0	0	10.000.000
III. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ (NET) (G+1+3)	279.026.426.000	0	0	279.026.426.000
IV. DENGELER				
J. Fazlı Giderler	47.500.030.000	0	0	47.500.030.000
K. Fazlı Diğer Bütçe Giderleri (F-J)	265.019.077.330			265.019.077.330
L. Fazlı Diğer Fazlası (III-K)	14.007.348.070			13.953.848.070
M. Bütçe Dengesi (F-III)	-33.492.681.330			-33.546.181.330

* 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellere yer alan idare ve kurumların nakli miktarları ile bu miktarlardan harcansması öngörülen tutarlar.

Tablo 7-4
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN 2009-2010 YILLARI BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ İLE (2011-2013) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFİ VE ARTIŞ ORANLARI

İDARELER	2008 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2010 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2011 TASARI	2012 BÜTÇE TEKLİFİ	2013 BÜTÇE TEKLİFİ	ARTIŞ %				
						2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012	
1 CUMHURBAŞKANLIĞI	87.811.300	72.500.000	118.900.000	83.890.000	86.630.000	6,91	61,24	-20,15	3,14	
2 TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	436.529.600	469.733.000	512.636.000	649.423.000	613.068.000	7,38	9,54	7,11	-6,82	
3 ANAYASA MAHKEMESİ	15.751.900	16.188.000	16.328.000	14.091.000	15.894.000	-18,14	0,98	-8,18	5,96	
4 YARĞITAY	55.597.900	69.340.000	76.418.000	107.355.000	111.725.000	22,93	11,81	40,48	4,07	
5 DANIŞTAY	52.523.799	83.725.000	101.172.500	85.290.900	82.824.500	59,40	20,84	-42,39	7,78	
6 SAYIŞTAY	96.871.575	120.372.610	128.836.500	132.587.559	140.625.483	21,75	7,03	2,91	8,00	
7 BAŞBAKANLIK	1.837.583.200	4.003.750.000	5.115.222.000	5.226.589.000	5.696.117.000	117,88	27,78	2,18	8,98	
8 MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	459.399.600	523.479.000	666.668.000	719.363.000	772.249.000	13,95	27,14	8,08	7,35	
9 MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	12.126.100	12.423.000	13.660.400	14.627.400	15.862.400	2,45	9,80	7,24	7,08	
10 BASIN-YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	61.383.000	67.175.000	79.390.800	83.063.900	87.502.700	9,42	16,70	5,95	5,38	
11 DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI	11.854.600	12.201.000	17.724.000	20.717.000	23.886.000	2,52	45,27	18,89	14,36	
12 BAŞBAKANLIK YÜKSEK DENETLEME KURULU	10.869.600	14.868.000	11.564.000	12.497.000	13.381.000	36,39	-22,21	8,07	7,07	
13 DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	557.482.600	869.540.000	991.908.000	1.005.837.400	1.218.283.400	45,83	14,07	1,38	21,16	
14 HAZINE MÜSTESARLIĞI	65.974.052.900	68.921.877.000	59.815.893.000	65.241.719.000	83.738.521.000	4,47	-13,21	9,07	-2,30	
15 DIŞ TİCARET MÜSTESARLIĞI	113.796.200	124.979.500	798.694.000	836.581.000	881.085.000	8,82	531,06	6,07	5,32	
16 GÜMRÜK MÜSTESARLIĞI	242.356.600	299.687.000	321.486.000	289.802.000	288.945.000	18,30	12,18	-9,92	-0,23	
17 TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	106.119.000	112.813.000	257.487.000	189.662.000	202.052.000	3,38	126,24	-26,34	6,53	
18 DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	2.443.616.358	2.650.530.000	3.178.992.500	3.438.424.000	3.888.607.000	8,38	19,94	8,16	7,28	
19 ÖZGÜRLÜK İDARESİ BAŞKANLIĞI	5.742.300	5.833.000	9.622.000	10.969.300	13.424.300	-1,56	70,21	14,00	22,38	
20 MİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.593.800	5.928.000	7.297.000	8.148.000	8.990.000	5,99	22,07	11,66	10,33	
21 KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.238.600	4.700.000	5.752.000	6.383.000	7.006.000	10,85	22,38	10,97	9,76	
22 SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	11.468.300	11.933.000	19.844.000	22.730.000	26.224.000	4,03	66,30	14,54	15,37	
23 SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESIRIGENE KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.540.258.400	2.374.302.000	3.279.483.000	3.614.345.000	4.214.469.000	54,15	38,12	16,31	10,45	
24 AYRILMA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ	10.708.300	21.496.000	30.343.000	32.759.000	34.836.000	100,37	41,42	7,96	6,35	
25 AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI			888.042.000	707.890.000	737.370.000			2,88	4,16	
26 ADALET BAKANLIĞI	3.413.306.305	3.783.886.000	4.887.725.500	5.113.368.000	5.528.034.500	10,86	29,17	4,62	8,11	
27 MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	14.532.622.000	15.118.234.000	16.975.988.900	18.111.238.214	19.239.030.604	4,03	12,29	6,66	5,23	
28 İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	1.867.571.000	2.463.486.000	2.252.016.000	2.695.003.000	2.534.253.000	31,81	-5,58	19,67	-5,08	
29 JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	3.690.750.000	3.898.531.000	4.586.851.600	4.891.115.100	5.207.619.800	5,83	17,14	7,10	8,47	
30 İBANİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7.948.793.000	9.588.366.000	10.678.334.400	11.378.957.400	12.111.090.500	8,05	23,17	7,57	6,98	
31 SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	253.585.800	275.982.000	316.248.500	338.762.800	356.748.200	8,83	14,59	7,12	5,31	
32 KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTESARLIĞI			14.666.000	15.960.000	16.025.000				4,73	4,33
33 DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	802.318.300	820.137.000	1.171.014.700	1.314.421.500	1.420.619.800	14,68	27,27	12,25	8,76	
34 MALİYE BAKANLIĞI	57.844.062.739	59.739.045.000	72.182.862.900	78.089.921.378	84.988.452.017	3,31	20,79	8,16	8,86	
35 GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.511.788.800	1.588.024.000	1.817.925.000	1.957.453.000	2.094.408.000	3,78	15,87	7,86	7,90	
36 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	27.446.778.095	29.237.412.000	34.112.163.000	37.242.806.000	40.241.827.000	2,89	20,80	9,18	8,05	
37 BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	705.617.800	774.448.000	588.555.000	664.478.000	703.004.000	8,75	-24,00	11,20	7,41	
38 TAFLU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	463.620.600	475.709.000	581.957.000	626.056.000	679.278.000	2,81	22,33	7,58	8,50	
39 SAĞLIK BAKANLIĞI	12.454.024.538	13.942.196.000	17.241.263.830	18.623.543.549	18.862.235.233	11,95	23,06	7,44	7,23	
40 İLAĞTIRMA BAKANLIĞI	1.018.468.232	1.792.902.000	8.524.810.000	7.755.969.600	8.891.158.000	76,39	253,92	18,87	15,80	
41 DENİZCİLİK MÜSTESARLIĞI	73.581.000	83.506.000	108.710.000	119.400.000	128.963.000	13,46	31,38	8,83	9,03	
42 KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ*	4.132.260.648	4.969.051.000			20,73					
43 TARIM VE KÖYLÜK BAKANLIĞI	7.029.359.999	7.840.067.000	8.398.367.000	8.897.383.000	9.281.399.000	8,69	9,93	5,94	4,32	
44 TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	212.636.300	226.223.000	338.874.000	366.796.000	374.750.000	6,89	49,80	5,26	5,03	
45 ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	26.399.547.700	36.141.878.000	35.883.999.000	36.533.463.000	42.477.228.000	36,40	-0,80	10,26	7,45	
46 SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	637.261.500	671.100.000	717.377.000	736.967.000	755.176.000	5,31	8,89	2,73	2,47	
47 ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	465.619.700	448.334.000	451.790.000	483.061.100	508.149.200	-3,71	0,75	6,93	5,16	
48 PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.474.800	5.531.000	8.176.500	8.439.500	8.881.500	1,03	11,87	4,26	6,86	
49 KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	1.002.666.595	1.119.458.000	1.510.096.000	1.617.854.150	1.754.612.300	11,88	34,99	7,14	8,47	
50 ÇEVRE VE DRYMAN BAKANLIĞI	1.267.994.900	1.434.411.000	1.846.292.000	1.746.747.000	1.894.469.000	13,20	14,77	8,10	8,46	
51 DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	115.238.400	119.666.000	134.435.000	144.179.000	153.140.000	3,87	12,31	7,25	6,22	
52 DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.204.153.420	8.575.054.000	7.386.680.800	8.219.733.000	8.694.650.000	26,34	12,04	11,58	5,78	
TOPLAM	254.880.210.890	281.987.405.119	368.985.178.339	333.178.134.350	352.682.808.937	10,89	8,76	8,87	5,85	

* Karayolları Genel Müdürlüğü 25/6/2010 tarih ve 6001 sayılı Kanun ile Genel Bütçeli idarelerden Özel Bütçeli idarelere geçmiştir. Bu nedenle 2011,2012 ve 2013 bütçe kalemleri Tablo 7-çite yer almamaktadır.

TABLO 7-B
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 2009-2010 YILLARI BAŞLANGIÇ
ÖDENEKLERİ İLE (2011-2013) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFLERİ VE ARTIŞ ORANLARI

	İDARELER	2009 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2010 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2011 TASARI	2012 BÜTÇE TEKLİFLİ	2013 BÜTÇE TEKLİFLİ	ARTIŞ %			
							2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
							%	%	%	%
1	YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	43.615.000	18.316.000	19.127.000	20.504.000	21.857.000	-56,01	4,43	7,20	6,90
2	ANKARA ÜNİVERSİTESİ	340.786.000	345.391.000	438.475.000	431.634.000	465.221.000	1,32	26,96	-1,51	7,73
3	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	228.386.500	274.775.000	276.986.000	284.131.000	302.474.000	3,71	17,72	2,80	6,46
4	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	345.271.000	367.236.000	449.046.000	437.686.000	465.792.000	6,36	22,62	-2,83	6,42
5	GAZİ ÜNİVERSİTESİ	319.944.000	313.626.000	400.481.500	395.246.000	423.948.000	-1,82	27,62	-1,06	6,64
6	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	486.779.000	506.612.000	588.855.000	624.922.000	664.541.000	4,69	15,55	5,91	6,56
7	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	203.820.000	211.021.000	271.437.000	264.205.000	290.557.000	3,53	26,53	-2,86	6,19
8	BÜYÜKÇEKİRÇAN ÜNİVERSİTESİ	109.537.000	121.057.000	148.230.000	154.367.000	162.237.000	10,52	22,62	4,10	5,08
9	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	227.772.000	225.102.000	283.888.000	273.911.000	292.110.000	-1,17	26,12	-3,51	6,64
10	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	111.997.000	115.674.000	147.877.000	147.679.000	157.442.000	3,24	28,26	-0,43	6,61
11	İMAM SAĞIN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	90.363.000	84.376.000	74.670.000	72.259.000	76.256.000	6,65	15,96	-3,23	5,53
12	EĞE ÜNİVERSİTESİ	297.867.700	305.755.000	379.865.000	376.861.000	400.362.000	2,61	24,24	-1,05	6,57
13	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	242.960.000	205.114.000	320.100.000	301.594.000	321.654.000	-3,23	38,15	-5,76	6,71
14	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	105.468.000	108.586.000	133.407.000	135.626.000	144.856.000	3,34	22,41	1,91	6,60
15	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	188.481.000	199.804.000	250.001.000	246.135.000	262.950.000	6,06	25,06	-1,55	6,73
16	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	223.559.000	209.628.000	240.226.000	246.889.000	265.109.000	-6,23	14,60	3,61	6,52
17	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	248.543.000	262.174.000	320.603.000	326.837.000	351.481.000	5,48	22,29	2,88	6,56
18	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	161.064.000	174.545.000	207.764.000	221.505.000	233.457.000	8,37	19,03	6,61	5,40
18	ERCIYES ÜNİVERSİTESİ	148.410.000	153.766.000	194.841.000	199.036.000	211.091.000	3,61	26,56	2,26	6,06
20	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	113.768.000	119.576.000	148.276.000	150.031.000	159.970.000	5,11	23,95	1,22	6,59
21	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	204.659.000	207.127.000	242.622.000	249.490.000	266.310.000	1,20	17,14	2,83	6,74
22	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	159.204.100	160.433.000	203.625.000	197.851.000	211.254.000	0,77	27,05	-2,93	6,77
23	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	156.446.000	160.705.000	192.510.000	196.354.000	209.596.000	2,72	19,79	2,00	6,74
24	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	216.947.000	222.169.000	289.035.000	284.432.000	298.226.000	2,41	30,32	-1,76	4,85
25	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	116.455.000	122.200.000	152.925.000	152.912.000	163.102.000	4,93	25,96	-0,66	6,66
26	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	140.717.000	136.817.000	169.336.000	174.690.000	185.878.000	-0,58	21,03	3,16	6,46
27	DICLE ÜNİVERSİTESİ	151.300.000	158.644.000	196.122.000	192.146.000	213.074.000	4,79	17,32	3,24	0,48
28	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	129.284.400	130.075.000	164.893.000	175.000.000	184.629.000	7,58	18,55	6,14	5,50
28	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	95.815.000	102.886.000	132.727.000	130.515.000	136.970.000	7,15	29,26	-1,67	4,87
30	İZMİR YÜNSER TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	47.846.000	46.981.000	57.273.000	57.273.000	60.618.000	4,21	4,78	9,51	5,95
31	BERKE YÜNSER TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	41.304.000	43.469.000	52.519.000	55.914.000	59.386.000	5,24	21,74	5,66	6,61
32	HARRAN ÜNİVERSİTESİ	111.775.200	103.180.800	108.321.000	129.069.000	135.897.000	-7,69	4,96	19,19	6,27
33	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	148.762.000	160.942.000	180.894.000	185.969.000	198.473.000	7,76	12,69	2,92	6,72
34	ADANAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	96.000.000	107.760.000	120.191.000	132.297.000	138.893.000	9,96	11,54	10,07	4,99
35	ZONGULDAK KARATELMAŞ ÜNİVERSİTESİ	91.203.000	90.940.000	104.127.000	107.019.000	114.639.000	-0,40	16,32	2,16	7,12
36	İMERİN ÜNİVERSİTESİ	125.295.500	115.726.000	136.311.000	158.965.000	167.367.000	-7,63	20,36	14,11	5,96

YÖKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 2009-2010 YILLARI BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ İLE (2011-2013) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFLERİ VE ARTIŞ ORANLARI

TABLO 7-b (DEVAM)

DARELER	2009 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2010 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2011 TASARI	2012 BÜTÇE TEKLİFLİ	2013 BÜTÇE TEKLİFLİ	ARTIŞ %			
						2010/2009	2011/2010	2012/2011	
37. PAMUKALE ÜNİVERSİTESİ	115.461.000	126.945.000	152.964.000	158.677.000	186.978.000	9,96	20,90	2,56	6,14
38. BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	73.077.000	84.979.000	117.041.000	114.790.000	120.951.000	16,29	-37,73	-0,22	5,37
39. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	153.132.400	153.340.000	189.947.000	188.015.000	198.631.000	0,14	20,61	1,68	5,65
40. SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	104.866.000	117.578.000	141.532.000	146.330.000	158.798.000	12,01	20,37	5,51	6,34
41. CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	105.792.900	111.448.000	145.050.000	146.469.000	154.855.000	5,34	30,15	0,97	5,73
42. ADIĞAZI TEPE ÜNİVERSİTESİ	89.884.000	79.857.000	94.734.000	97.341.000	102.021.000	12,41	20,59	2,75	4,81
43. MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	83.603.175	90.857.000	110.075.000	114.236.000	116.026.000	7,84	22,23	3,78	1,57
44. AFYON KOCAELİPE ÜNİVERSİTESİ	81.396.000	102.112.000	128.413.000	134.908.000	136.410.000	25,45	25,76	5,08	5,11
45. KAFTAS ÜNİVERSİTESİ	73.052.000	79.771.000	91.463.000	88.238.000	84.051.000	9,20	14,68	-2,49	-5,81
46. ÇAMAKKALE ÖZNEALZ MARI ÜNİVERSİTESİ	86.016.000	97.761.000	113.787.000	123.992.000	136.452.000	13,65	16,39	8,52	9,60
47. NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	50.366.000	55.041.000	68.936.000	70.133.000	74.577.000	9,28	25,24	1,74	6,34
48. DÜMLÜPINAR ÜNİVERSİTESİ	75.528.000	87.707.000	94.097.000	98.614.000	99.474.000	15,51	7,29	4,80	0,87
49. GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	85.931.000	85.072.000	96.782.000	96.630.000	103.176.000	-0,30	11,60	0,69	6,77
50. NIĞLA ÜNİVERSİTESİ	77.688.000	87.648.000	98.215.000	100.814.000	107.271.000	12,82	12,06	2,65	6,40
51. KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	97.162.000	91.900.000	111.427.000	123.179.000	128.538.000	-5,42	21,25	10,55	4,43
52. KIRSEKİ ÜNİVERSİTESİ	79.242.000	91.898.000	116.216.000	117.620.000	118.925.000	16,10	26,32	1,36	6,14
53. ESKİŞEHİR ÖSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	111.056.600	120.865.000	142.505.000	143.383.000	152.188.000	8,91	17,62	0,62	6,14
54. GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	37.874.000	42.768.000	44.643.000	47.012.000	49.859.000	12,92	4,36	5,31	6,27
55. AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	37.646.000	43.736.000	52.812.000	57.243.000	60.539.000	15,26	20,29	8,80	5,93
56. KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	33.876.000	38.019.000	41.792.000	45.407.000	48.983.000	12,23	9,92	8,65	6,55
57. DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	59.414.000	59.927.000	63.468.000	66.081.000	73.325.000	0,86	5,81	8,81	6,17
58. MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	40.361.000	48.963.000	60.069.000	62.193.000	65.570.000	21,31	22,74	3,48	5,43
59. UŞAK ÜNİVERSİTESİ	36.777.000	42.993.000	48.195.000	49.210.000	52.152.000	16,90	14,40	0,05	5,29
60. RİZE ÜNİVERSİTESİ	37.172.000	43.552.000	54.161.000	56.815.000	59.618.000	17,19	24,33	4,90	5,96
61. NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	48.802.000	58.735.000	67.044.000	68.023.000	71.220.000	20,35	14,15	1,46	4,70
62. ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	35.586.100	42.788.000	51.069.000	56.097.000	59.023.000	20,23	19,93	9,81	5,27
63. ANKARA ÜNİVERSİTESİ	33.424.000	36.102.000	44.919.000	46.450.000	50.907.000	9,81	22,39	7,86	5,07
64. GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	37.024.000	43.820.000	45.296.000	51.296.000	52.644.000	18,36	4,97	11,81	3,04
65. HITIT ÜNİVERSİTESİ	30.983.000	36.433.000	39.333.000	45.029.000	47.695.000	17,59	7,56	14,48	5,92
66. BOZOK ÜNİVERSİTESİ	36.127.000	45.143.000	44.504.000	54.829.500	55.860.000	24,96	8,89	11,54	1,98
67. ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	35.212.000	58.243.000	77.968.000	76.413.000	79.630.000	85,69	33,36	-1,79	4,47
68. ORDU ÜNİVERSİTESİ	30.197.500	37.178.000	43.909.000	46.786.000	49.146.000	20,97	17,03	7,59	5,05
69. AMASYA ÜNİVERSİTESİ	26.939.500	26.602.000	39.279.000	43.230.000	44.535.000	-1,13	32,89	10,03	3,67
70. KARAMANOĞLU MEHMETRİY ÜNİVERSİTESİ	17.332.200	26.036.000	35.774.000	39.473.000	39.473.000	50,22	37,40	4,36	5,73
71. AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	17.363.000	25.849.000	34.273.000	36.372.000	40.450.000	48,87	30,59	11,96	5,42
72. SİNCAP ÜNİVERSİTESİ	20.662.100	27.963.000	36.426.000	40.358.000	42.865.000	35,08	30,55	10,79	5,72
73. SİRT ÜNİVERSİTESİ	15.203.000	24.586.000	33.394.000	36.261.000	37.879.000	61,72	35,70	6,74	4,40

TABLO 7-b (DEVAMI)
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 2009-2010 YILLARI BAŞLANGIÇ
ÖDENEKLERİ İLE (2011-2013) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFİ VE ARTIŞ ORANLARI

İDARELER	2009 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2010 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2011 TASARI	2012 BÜTÇE TEKLİFİ	2013 BÜTÇE TEKLİFİ	ARTIŞ %		
						2010/2009	2011/2010	2012/2011
74 NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	19.749.000	28.106.000	38.597.000	40.793.000	43.091.000	49,91	37,22	5,77
75 KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	25.754.000	36.326.000	52.504.000	54.494.000	58.056.000	41,05	44,54	3,79
76 KÜLTÜR 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	17.810.000	25.732.000	32.903.000	34.904.000	38.740.000	44,46	27,87	6,08
77 ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	19.787.000	29.429.000	40.889.000	44.337.000	48.918.000	48,73	38,84	8,51
78 ARTVIN ÇORUK ÜNİVERSİTESİ	17.162.000	21.675.000	34.027.000	38.119.000	38.122.000	38,12	42,93	6,15
79 BİLECEK ÜNİVERSİTESİ	29.100.000	31.026.000	38.659.000	43.995.000	46.381.000	40,40	27,53	11,19
80 BITLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	17.293.000	23.990.000	32.457.000	35.647.000	37.508.000	38,05	35,29	9,63
81 KIRKARELİ ÜNİVERSİTESİ	19.462.000	26.317.000	40.274.000	42.719.000	46.197.000	35,08	53,03	6,07
82 ÖSMANİYE İBOĞLIT ATA ÜNİVERSİTESİ	21.675.000	28.796.000	37.722.000	40.387.000	42.626.000	39,72	31,13	7,06
83 BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	13.170.000	22.914.000	32.070.000	36.477.000	38.467.000	73,99	39,96	13,74
84 MUĞLA ALPASLAN ÜNİVERSİTESİ	14.078.000	23.545.000	34.511.000	37.462.000	39.194.000	67,25	46,57	8,55
85 MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	13.591.000	23.067.000	32.246.000	35.408.000	37.164.000	69,72	39,15	9,64
86 BATMAN ÜNİVERSİTESİ	14.878.000	25.175.000	33.083.000	36.982.000	37.569.000	89,21	31,41	6,76
87 ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	9.692.000	12.822.000	26.211.000	28.295.000	27.902.000	41,03	104,42	0,15
88 BARTIN ÜNİVERSİTESİ	13.362.000	17.074.000	31.606.000	33.165.000	35.341.000	27,59	85,13	4,89
89 BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	11.000.000	14.724.000	23.268.000	28.915.000	30.851.000	33,85	58,03	24,27
90 GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	20.972.000	28.860.000	41.638.000	41.774.000	44.278.000	37,61	44,27	0,33
91 HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	10.731.000	13.645.000	27.801.000	29.669.000	31.719.000	27,15	102,28	7,49
92 İZMİR ÜNİVERSİTESİ	9.976.000	13.812.000	27.099.000	29.466.000	31.487.000	38,41	95,98	8,93
93 ŞİRKAK ÜNİVERSİTESİ	7.561.000	14.554.000	27.290.000	29.448.000	31.001.000	62,94	87,38	7,91
94 TÜNCEL ÜNİVERSİTESİ	9.345.000	20.854.000	32.341.000	36.375.000	38.295.000	123,16	55,08	12,47
95 YALOVA ÜNİVERSİTESİ	8.540.000	14.470.000	27.441.000	32.542.000	34.385.000	66,43	89,64	18,59
TOPLAM	8.772.719.225	9.355.457.600	11.503.927.500	11.796.172.500	12.479.474.000	6,64	22,96	2,54
								5,79

TABLO 7-c
ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ DİĞER İDARELERİN 2009-2010 YILLARI BAŞLANGIÇ
ÖDENEKLERİ İLE (2011-2013) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİF VE ARTIŞ ORANLARI

İDARELER	2009 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2010 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2011 TASARI	2012 BÜTÇE TEKLİFİ	2013 BÜTÇE TEKLİFİ	ARTIŞ %				
						2010/2009	2011/2010, 2012/2011, 2013/2012			
1. OSGBNİ SEÇME VE TERLEŞTİRME MERKEZİ	150.012.053	150.865.000	160.192.000	169.692.000	177.045.000	0,57	5,18	5,41	4,85	
2. AYATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARIH YÖNSEK KURUMU	27.757.000	4.553.000	7.322.000	8.313.000	8.646.000	-83,60	60,84	13,52	4,01	
3. ATATÜRK ARASTIRMA MERKEZİ		2.384.000	2.111.000	2.252.000	2.384.000		-11,64	6,88	6,31	
4. ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ		3.504.000	2.855.000	3.286.000	3.286.000		-15,72	8,57	5,96	
5. TÜRK DİL KURUMU		11.745.000	13.530.000	13.688.000	13.688.000		15,22	2,72	5,32	
6. TÜRK TARİH KURUMU		6.808.000	6.553.000	7.353.000	7.808.000		-3,75	12,21	6,19	
7. TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AİME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	7.438.000	7.743.000	9.198.000	9.647.000	10.000.000	4,13	18,79	4,88	3,86	
8. TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARASTIRMA KURUMU	1.127.065.000	1.307.251.000	1.524.715.000	1.590.957.000	1.657.818.000	15,99	16,64	4,34	4,20	
9. TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	7.997.000	9.900.000	10.210.000	10.773.000	11.319.000	23,40	9,95	5,51	5,07	
10. TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	9.534.000	10.729.000	11.786.000	11.219.000	11.617.000	22,97	8,91	4,81	3,55	
11. YÖNSEK ÖĞRENNİM KREDİ VE YURTİÇİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.409.586.000	2.746.851.000	3.388.437.000	3.709.196.000	4.146.930.000	14,42	22,63	10,12	11,80	
12. GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	428.390.000	460.840.000	558.374.000	423.000.000	439.697.000	12,77	-16,12	-24,24	3,94	
13. DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	110.889.000	115.695.000	138.761.000	143.676.000	152.689.000	4,24	18,31	5,06	6,40	
14. DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	141.028.000	139.995.000	188.970.000	179.514.100	191.708.200	-0,74	19,28	7,53	6,79	
15. GÖRANIM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	966.744.000	950.422.000	1.010.087.000	1.090.212.000	1.193.658.000	9,05	6,28	7,53	9,49	
16. VAMPIRLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	443.246.000	460.165.000	401.421.000	393.974.000	418.831.000	3,62	-12,77	-1,86	6,26	
17. HADUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	101.059.000	107.086.000	111.472.000	113.793.000	116.090.000	5,98	4,08	2,08	1,98	
18. TÜRK AKREDBİSTAYON KURUMU	5.986.000	5.970.000	6.933.000	7.387.450	7.785.450	17,84	16,13	6,27	5,97	
19. TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	164.726.000	168.420.000	197.438.000	200.769.000	213.777.000	2,24	11,29	7,11	6,48	
20. MİLLİ PRODÜKTİVE MERKEZİ	13.118.000	13.113.000	14.902.000	15.955.000	16.979.000	-0,04	13,64	7,07	6,42	
21. TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	32.067.000	32.511.000	35.768.000	37.959.000	40.016.000	1,38	10,01	6,13	5,42	
22. ULUSAL İDOK ARASTIRMA ENSTİTÜSÜ	6.965.000	9.385.000	9.971.000	2.647.000	2.919.000		8,34	5,47	-73,45	6,50
23. TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU	82.189.000	84.736.000	90.012.000	98.427.000	103.992.000	3,12	7,29	6,27	5,05	
24. SİYANİMA SANAYİ MÜŞTERİLERİ	26.599.000	29.257.000	32.014.000	35.195.000	36.373.000	9,44	9,44	3,69	6,56	
25. KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇÜLÜ İŞLETİMLERİ GELİŞTİRME VE DİS. İD. BAŞK.	309.330.000	360.324.000	387.368.000	408.638.000	429.360.000	9,41	7,51	5,49	5,07	
26. İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	14.549.000	15.379.500	17.135.000	18.233.000	19.432.000	5,71	11,41	6,40	6,58	
27. TÜRK SİBRİĞİ VE KALKINMA DİREKSİYON BAŞKANLIĞI	52.888.000	64.351.000	77.829.000	79.059.000	81.846.000	21,65	20,63	1,81	3,56	
28. ÖZEL DEĞER KORUMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	32.288.000	34.046.000	42.261.000	40.964.000	41.992.000	6,17	24,12	-3,07	1,78	
29. GMP BÖLGE KALINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	19.197.000	59.676.000	63.631.000	86.070.000	51.175.000	17,96	6,27	3,83	-22,54	
30. ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	18.187.000	17.416.000	19.877.000	21.125.450	22.532.450	4,74	12,98	7,36	6,66	
31. ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	48.390.000	49.937.000	57.806.000	64.102.000	55.194.000	3,20	15,82	10,83	-13,94	
32. MADEN TEKNİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	227.902.000	231.071.000	258.040.000	268.844.000	297.865.000	1,33	6,56	6,98	10,82	
33. ZEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKLULARI VE YURTİÇİLERİ YURTİÇİ KURUMU	705.906.000	729.320.000	748.727.000	719.240.000	850.147.000	3,39	2,39	5,96	7,44	
34. SIVIT HAYATLIK KURUMU MÜDÜRLÜĞÜ	12.006.000	16.010.000	13.708.000	14.986.000	15.800.000	33,35	-14,38	9,19	5,56	
35. MESLEKİ YETERLİK KURUMU BAŞKANLIĞI		6.883.000	7.865.000	8.331.000	8.263.000		10,71	14,27	5,92	11,43
36. YURTİÇİSİ TÜRLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI		6.217.000	18.680.000	18.287.000	18.287.000			-2,00	5,61	
37. KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			5.511.382.000	6.463.426.900	7.968.786.000			17,27	17,10	
TOPLAM	7.650.286.653	8.444.437.500	15.094.765.000	16.538.939.750	18.446.938.400	10,38	78,75	9,57	11,54	
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	16.423.005.878	17.799.895.100	26.598.692.500	28.335.112.250	30.926.412.400	8,38	49,43	6,53	9,15	

TABLO 7-d
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN 2009 VE 2010 YILI BAŞLANGIÇ
ÖDENEKLERİ İLE (2011-2013) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFİ VE ARTIŞ ORANLARI

KURUMLAR	2009 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2010 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2011 TASARI	2012 BÜTÇE TEKLİFİ	2013 BÜTÇE TEKLİFİ	ARTIŞ %			
						2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
1 RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	143.829.000	110.000.000	115.000.000	122.922.000	131.408.000	-23,52	4,55	6,89	6,90
2 BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	1.330.000.000	1.418.230.000	1.283.280.000	1.357.226.000	1.425.555.000	6,63	-9,52	5,76	5,03
3 SERMAYE PIYASASI KURULU	61.176.000	69.428.000	88.188.000	86.227.800	104.478.100	13,48	27,00	9,14	8,57
4 BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	140.000.000	90.000.000	140.000.000	147.000.000	140.000.000	-35,71	55,56	5,00	-4,76
5 ENERJİ PIYASASI DÜZENLEME KURUMU	94.440.000	98.640.000	103.595.000	104.143.400	108.892.800	4,45	5,02	0,53	4,56
6 KAMU İHALE KURUMU	71.785.000	72.000.000	76.120.000	79.826.000	83.920.000	0,33	5,72	5,00	5,00
7 REKABET KURUMU	38.711.954	42.290.000	45.750.000	47.580.000	49.860.000	9,24	8,18	4,00	5,00
8 Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu	43.689.154	48.701.082	60.592.000	52.924.000	55.405.000	11,47	3,88	4,61	4,68
TOPLAM	1.923.611.108	1.949.287.082	1.992.606.000	2.007.948.200	2.099.616.900	1,33	-2,40	5,64	4,67

Başkan <i>M. Mustafa Açıklalın</i> Sivas	Başkanvekili <i>Recai Berber</i> Manisa	Sözcü <i>Hasan Fehmi Kinay</i> Kütahya (Bu Raporun Sözcüsü)
Kâtip <i>Süreyya Sadi Bilgiç</i> Isparta (Bu Raporun Sözcüsü)	Üye <i>Necdet Ünüvar</i> Adana (Bu Raporun Sözcüsü)	Üye <i>Halil Aydoğan</i> Afyonkarahisar (Bu Raporun Sözcüsü)
Üye <i>Sadık Badak</i> Antalya	Üye <i>Osman Kaptan</i> Antalya (Ayrışık oy ektedir)	Üye <i>Mehmet Günal</i> Antalya (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>İsmail Özgün</i> Balıkesir	Üye <i>Zeki Ergezen</i> Bitlis	Üye <i>Sedat Kızılcıklı</i> Bursa (Bu Raporun Sözcüsü)
Üye <i>Cahit Bağcı</i> Çorum (Bu Raporun Sözcüsü)	Üye <i>Mehmet Yüksel</i> Denizli	Üye <i>Emin Haluk Ayhan</i> Denizli (Muhalefet şerhim ektedir)
Üye <i>Necdet Budak</i> Edirne	Üye <i>Alaattin Büyükkaya</i> İstanbul	Üye <i>Mustafa Özyürek</i> İstanbul (Ayrışık oy yazısı ektedir)
Üye <i>Hasan Macit</i> İstanbul (Karşı oy yazım ektedir)	Üye <i>Harun Öztürk</i> İzmir (Ayrışık oy eklidir)	Üye <i>Tuğrul Yemişçi</i> İzmir
Üye <i>Bülent Baratalı</i> İzmir (Ayrışık oy eklidir)	Üye <i>Muzaffer Baştopçu</i> Kocaeli	Üye <i>Eyüp Ayar</i> Kocaeli
Üye <i>Hasan Angı</i> Konya (Bu Raporun Sözcüsü)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Ferit Mevlüt Aslanoğlu</i> Malatya (Ayrışık oy ektedir)
Üye <i>Erkan Akçay</i> Manisa (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Süleyman Çelebi</i> Mardin	Üye <i>Ali Er</i> Mersin
Üye <i>Gürol Ergin</i> Muğla (Ayrışık oy ektedir)	Üye <i>Münir Kutluata</i> Sakarya (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Osman Özçelik</i> Siirt (Ayrışık oy ekte)
Üye <i>Kadir Tingiroğlu</i> Sinop (Bu Raporun Sözcüsü)	Üye <i>Hasip Kaplan</i> Şırnak (Ayrışık oy ektedir)	Üye <i>Faik Öztrak</i> Tekirdağ (Ayrışık oy ektedir)
Üye <i>Osman Demir</i> Tokat (Bu Raporun Sözcüsü)	Üye <i>Kerem Altun</i> Van	Üye <i>İlhan Evcin</i> Yalova

PLAN BÜTÇE KOMİSYONU
RAPORUNA İLİŞKİN KARŞI GÖRÜŞLER

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
İLE İLGİLİ KARŞIOY YAZISI

- I. DÜNYA EKONOMİSİNDE MEYDANA GELEN GELİŞMELER VE TÜRKİYE'YE MUHTEMEL ETKİLERİ
- II. TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELERLE HÜHÜMETİN ORTA VADELİ HEDEFLERİNİN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ
- III. TÜRKİYE EKONOMİSİNE İLİŞKİN ANA GÖSTERGELER

1. BÜYÜME VE ÜRETİM

i. Büyüme

- a) *Orta Vadeli Programda Öngörülen Büyüme Oranları*
b) *2008-2010 Döneminde İlk Yarı Büyüme Oranları*
c) *2002-2010 Döneminde Sektörlerin GSYH İçindeki Payları*
d) *Kişi Başına Milli Gelir*

ii. Üretim

- a) *Sanayi Üretimi*
b) *Beyaz Eşya Üretimi ve Satışı*
c) *Otomobil Üretimi ve Satışı*

iii. Kapasite Kullanım Oranları

iv. Kurulan ve Kapanan Şirketler

v. Güven Endeksleri

- a) *Tüketici Güven Endeksleri*
b) *Reel Kesim Güven Endeksi*
c) *T.C.Merkez Bankası Beklenti Anketi*

2. İŞSİZLİK

i. Hükümetin Uyguladığı Büyüme Modeli ile İstihdam İlişkisi

ii. Kriz Öncesi, Kriz Dönemi ve Kriz Sonrası İstihdam ve İşsizlik Verileri

- a) *Kriz Öncesi Üç Yıllık Dönemde (Ağustos 2005-Ağustos 2008) İşsizlik ve İstihdam*
b) *Bir Yıllık Kriz Döneminde (Ağustos 2008-Ağustos 2009) İşsizlik ve İstihdam*
c) *Kriz Sonrası Dönemde (Ağustos 2009-Ağustos 2010) İşsizlik ve İstihdam*
d) *Ağustos 2010'da İşsizlik ve İstihdam*

iii. Aylar ve Çeyrek Dönemler İtibariyle İşsizlik Oranları

3. TASARRUF ve YATIRIMLAR

i. Tasarruflar

ii. Yatırımlar

- a) *Toplam Sabit Sermaye Yatırımları*
b) *Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırımları*

- 1) Sektörler İtibariyle Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırımları
- 2) Bölgeler İtibariyle Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırımları
- 3) Ocak-Eylül Dönemi Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırımları

4. DIŞ DENGE

i. Dış Ticaret

- a) *Orta Vadeli Program Hedefleri ve Çelişkiler*
- b) *Ekim 2010 İtibariyle Dış Ticaret Rakamları*
- c) *Hükümetin Dış Ticaretimizde Ağırlığı Olan Ülkelerin Kompozisyonunda Değişiklik Olduğu Yönündeki İddiası*
- d) *AB Ülkeleri ile Dış Ticaretimiz*
- e) *Tüketim Malları İthalatındaki Gelişmeler*
- f) *1923-2002 Dönemi ile AKP Dönemi Dış Ticaret Açığının Karşılaştırılması*

ii. Cari İşlemler Dengesi

- a) *Aylar İtibariyle Cari İşlemler Açığı*
- b) *Yıllar İtibariyle Cari İşlemler Açığı*
- c) *Cari İşlemler Açığının Finansmanı*
 - 1) *Doğrudan Yabancı Yatırımlar*
 - 2) *Turizm ve İşçi Gelirleri*
- d) *1923-2002 Dönemi ile AKP Dönemi Cari Açığının Karşılaştırılması*

5. BORÇ STOKU

- i. Borç Stoku Verileri
- ii. Merkezi Yönetim Brüt İç Borç Stoku
- iii. Merkezi Yönetim Brüt Dış Borç Stoku
- iv. Merkezi Yönetim Brüt İç ve Dış Borç Stoku
- v. Türkiye Cumhuriyeti'nin Brüt Dış Borç Stoku
- vi. Türkiye Cumhuriyeti'nin Toplam İç ve Dış Borç Stoku
- vii. Merkezi Yönetim Borç Servisi
- viii. Hazine Garantili Dış Borçlar
- ix. Hazine Alacakları

6. SOSYAL GÜVENLİK

- i. Sosyal Güvenlik Kapsamı
- ii. Sosyal Güvenlik Kurumunun Gelir ve Gider Dengesi
- iii. SGK'nın Prim Alacakları
- iv. SGK'nın Sağlık Harcamaları

7. YOKSULLUK

8. YOLSUZLUKLAR

9. ÖZELLEŞTİRME

- i. Özelleştirme Uygulamaları
- ii. Özelleştirme Mağdur 4/c'liler

10. İŞSİZLİK SİGORTASI FONU
11. ENFLASYON
12. MEMUR VE EMEKLİ MAAŞLARI
13. BANKACILIK FAALİYETLERİ
 - i. Bankacılık Sektörüne İlişkin Oranlar
 - ii. Mevduat
 - iii. Krediler
 - iv. Bankacılık Sektörünün Kârlılığı
 - v. Tasfiye Olunacak Alacaklar

IV. 2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (MYB) UYGULAMA SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

V. 2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ KANUN TASARISI

1. SIKIŞTIRILAN BÜTÇE HAZIRLIK TAKVİMİ
2. 2011 YILI MYB'NİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ
3. 2011 YILI MYB KAPSAMINDAKİ BAKANLIK, KURUM VE KURULUŞLARIN BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ
 - i. Genel Bütçeli İdarelerin Başlangıç Ödenekleri
 - ii. Özel Bütçeli Kuruluşların Başlangıç Ödenekleri
 - iii. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Başlangıç Ödenekleri
4. 2011 MYB KANUN TASARISININ MADDELERİ İLE EKLİ CETVELLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER
 - i. Madde 5 (Bağlı Cetveller)
 - a) Bazı Ödeneklerin Kullanımına ve Harcamalara İlişkin Esaslar (E Cetveli)
 - b) H Cetveli
 - c) K Cetveli
 - ii. Madde 8 (Aktarma ve Ekleme İşlemleri)
 - iii. Madde 21 (Katsayılar, Yurt Dışı Aylıkları, Ücret ve Sözleşme Ücreti)
 - iv. Madde 22 (Kadroların Kullanımına İlişkin Esaslar)

VI. HÜKÜMET İCRAATLARINA YÖNELİK ELEŞTİRİLER

1. EĞİTİM SİSTEMİ
2. ADALET SİSTEMİ
3. ÇALIŞMA YAŞAMI
4. DIŞ POLİTİKA
5. TARIM POLİTİKALARI
6. KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULLARINI DEVRE DIŞI BIRAKMA GİRİŞİMİ

VII. SONUÇ

TABLULAR

1. Orta Vadeli Programda Öngörülen Büyüme Oranları ile Gerçekleşmeler
2. Mevsim Ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış GSYH
3. İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (Cari Fiyatlarla)
4. Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi
5. Toplam Sanayi Aylık Değişim Oranları (2005=100)
6. İmalat Sanayinde Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim Oranları
7. Tekstil Ürünlerinin İmalatında Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim Oranları
8. Beyaz Eşya Üretimi, Yurtiçi Satışı, İhracatı ve İthalatı
9. Otomobil Üretimi, Yurtiçi Satışı, İhracatı ve İthalatı
10. Aylar İtibariyle Reel Kesim Güven Endeksi
11. TC Merkez Bankası Beklenti Anketi
12. Üçüncü Çeyrekler İtibariyle Yıllık Büyüme ve İşsizlik Oranları
13. İşgücü, İstihdam ve İşsiz Sayıları
14. İşsizlik Oranları
15. İşgücüne Katılma ve İstihdam Oranları
16. İstihdamın Sektörel Dağılımı
17. İşgücüne Dahil Olmayanlar
18. Sürelerine Göre İşsizler
19. Aylar ve Çeyrek Dönemler İtibariyle İşsizlik Oranları
20. Tasarruflarla GSYH İlişkisi
21. Toplam Sabit Sermaye Yatırımları
22. Alt Sektörler İtibariyle Toplam Sabit Sermaye Yatırımları
23. Alt Sektörler İtibariyle Toplam Sabit Sermaye Yatırımlarının GSYH'ya Oranı
24. Sektörler İtibariyle Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırım Tutarı ve GSYH İlişkisi
25. Bölgeler İtibariyle Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırımları ve GSYH İçindeki Payları
26. Ocak-Eylül Aylarında Verilen Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörel Dağılımı (2007-2010)
27. Ocak-Eylül Aylarında Verilen Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgesel Dağılımı
28. OVP'da Dış Ticaret Öngörülleri
29. 2008-2010 Dönemi Ocak-Ekim Dış Ticaret Rakamları
30. 2002-2009 Yılları Arasında Ülkelere Göre İhracatımız
31. 2002-2009 Yılları Arasında Ülkelere Göre İthalatımız
32. Cari Açığın Finansmanı
33. Brüt Turizm Gelir ve Giderleri ile İşçi Dövizleri
34. Türkiye Cumhuriyeti'nin Toplam Borç Stoku
35. AKP Hükümetleri Döneminde Toplam Borç Servisi
36. Sosyal Güvenlik Kapsamı
37. Sosyal Güvenlik Kurumu Gelir-Gider Dengesi
38. SGK Prim Alacakları
39. SGK Sağlık Harcamaları
40. Özelleştirme Geliri Hedefi ve Gerçekleşmeler
41. İşsizlik Sigortası Fonunun Gelir ve Giderleri
42. SGK Emekli Maaşları
43. Yaşlılık ve Özürlü Aylıkları
44. Bankacılık Sektörüne İlişkin Oranlar
45. Mevduat Gelişmeleri
46. Mevduat
47. Kredi Gelişmeleri
48. Küçük Esnaf Sanatkar Kredileri ve Ticari Krediler
49. Tüketici Kredileri

50. Bankacılık Sektörü Kar/Zarar Tablosu
51. Bankacılık Sisteminin Tasfiye Olunacak Alacakları
52. 2008-2010 Ocak-Ekim Dönemi Gerçekleşmeleri ile 2010 Yılı Gerçekleşme Tahmini
53. İstihdam Türleri İtibariyle Personel Giderleri ve Artış Oranları
54. 2010-2013 Dönemine İlişkin MYB Gider ve Gelirleri
55. Bütçe Gelir ve Giderlerinin GSYH İçindeki Payları (2001-2013)
56. Genel Bütçeli İdarelerin 2010 ve 2011 Bütçeleri
57. Yükseköğretim Kurumları 2010 ve 2011 Yılı Bütçeleri
58. Özel Bütçeli Diğer İdarelerin 2010 ve 2011 Yılı Bütçeleri
59. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların 2010 Ve 2011 Yılı Bütçeleri
60. H Cetveli
61. K Cetveli
62. MEB Bütçesi İçerisinde Eğitim Yatırımına Ayrılan Pay
63. Eğitim Harcamaları Göstergeleri
64. Konsolide Bütçe Yatırımlarından Milli Eğitim Bakanlığı Yatırımlarına Ayrılan Pay
65. İşçi ve Memur Sendikaları Üye Sayısındaki Değişme
66. Tarımın 98 Fiyatlarıyla GSYH İçindeki Payı
67. Tarımsal Desteklerin GSYH ve Bütçe İçindeki Payı
68. 2008-2011 Döneminde Tarıma Bütçeden Ayrılan Kaynaklar
69. Ekonomik Faaliyetlere (USSS, 3.Rev.) Göre Dış Ticaret

GRAFİKLER

1. Gelişmiş G-20 Ekonomilerinde Bütçe Dengesi (GSYH'ya Oran)
2. Gelişmekte Olan Ülkelere Yönelen Özel Sermaye Akımları (Milyar USD)
3. Büyüme Performansları (%)
4. İstihdam ve Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına Tabi Olmayan İstihdam (1000 Kişi)
5. Gelişmekte Olan Ülkeler ve Türkiye (Büyüme,%)
6. İşsizlik Oranları (%)
7. İlk Yarılar İtibariyle Büyüme Performansları (2008 İlk Yarı=100)
8. İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
9. Doğrudan Yatırımlar/Cari Açık (12 Aylık,%)
10. Reel Kur Endeksi (TÜFE Bazlı, 2003=100)
11. Kişi Başına GSYH (2002-2011)
12. İmalat Sanayi Aylık Kapasite Kullanım Oranları (2002-Kasım 2010)
13. Yıllar İtibariyle Kurulan Kapanan Şirket ve Kooperatifler (2002- Eylül 2010)
14. Ekim Ayı Sonu İtibariyle Yıllık ve On Aylık Dış Ticaret Açıkları (2002-2010)
15. AB'nin Türkiye'nin Toplam Ticaretindeki Payı (2002-2010)
16. Tüketim Malı İthalatının Miktarı ile Toplam İthalat İçindeki Payı (2002-Ekim 2010)
17. Dış Ticaret Açığı (1923-2002 ve AKP Dönemi)
18. Aylar İtibariyle Cari İşlemler Açığı (2007-2010)
19. Eylül Sonu İtibariyle Yıllıklandırılmış Cari İşlemler Açıkları (2002-2010)
20. Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Net) (2002-Eylül 2010)
21. Karşılaştırmalı Cari İşlemler Açığı (1975-2001/2003-Eylül 2010)
22. 1985-2010 Dönemi Özelleştirme Gelirleri
23. 1985-2008 Dönemi Özelleştirme İdaresi Kaynak ve Kullanım Dengesi

I. DÜNYA EKONOMİSİNDE MEYDANA GELEN GELİŞMELER VE TÜRKİYE'YE MUHTEMEL ETKİLERİ

Dünya ekonomisinde değişim ve dönüşüm, içinde bulunduğumuz yüzyılın ilk on yılında hız kazanmıştır. 2008-2009 küresel krizi öncesinde dünya ekonomisi hızlı bir büyüme sağlamıştır. Bu dönemde gelişmekte olan ülkeler ve "yükselen piyasaların" ortalama büyüme hızı dünya ortalamasından çok daha yüksek olmuştur.

Dünya ticareti ve Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları büyük bir hızla artmış, yükselen ekonomiler bu artışta büyük bir paya sahip olmuştur. Çin ve Hindistan ile bu ülkelerin belirli büyük şirketleri dünya ekonomisinin önemli aktörleri olarak daha ileri konumlara gelmiştir. Gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş ülkeler arasındaki gelir farkı belirli ölçülerde azalmıştır. Bu dönemde yüz milyonlarca insan mutlak yoksulluktan kurtulmuştur.

Mutlak yoksulluğun azalmasına rağmen, pek çok ülkede de gelir dağılımı hızla bozulmuştur. Kriz öncesi dönemde ücretli çalışanların milli gelir içindeki payı azalmış, özellikle nitelik düzeyleri yüksek olmayan işçilerin işsiz kalma olasılığı önemli ölçüde artmıştır.

Dünyada en yoksul ülkelerle diğerleri arasındaki eşitsizlik artmış ve özellikle Afrika'da bazı ülkeler dünyadaki gelişme sürecinden kopma noktasına gelmiştir.

Finans kesimi neo-liberal paradigmlar altında kamu düzenlemesinin ve gözetiminin en aza indiği alan olmuştur. Başta ABD olmak üzere birçok gelişmiş ülkede finans kesiminde denetimsiz, karşılıksız ve ne pahasına olursa olsun çok yüksek kârlar sağlamaya kilitlenmiş kredi faaliyetleri yaygınlaşmış; bu sürecin yarattığı tehlikeyi göz ardı eden davranış biçimleri sergilenmiş ve sonunda bu gidiş sürdürülemez bir noktaya gelmiştir. Birçok banka ve finans kuruluşu iflas etmiş ya da devletin kontrolüne geçmiş, patlak veren kriz farklı ölçülerde de olsa bütün dünyayı etkilemiştir. Bu etki reel sektöre de sıçramıştır.

Finans kaynaklı sorunların ve makroekonomik politika hatalarının yanında, ülkelerin üretim kapasiteleriyle tüketim hacimleri arasındaki uyumsuzluk küresel krizin oluşmasına önemli katkı yapmıştır. Özellikle son 20 yıl içerisinde gelişmiş ülkelerin önemli bir bölümü, orta ve orta-yüksek teknoloji sektörleri grubunda yükselen piyasa ekonomilerine karşı üstünlüklerini belirli ölçülerde yitirmiş, gelişmiş ülkelerdeki emek payının görece yüksek olduğu sektörlerde atıl kapasiteler ve hantal firma yapıları oluşmuştur. Bazı gelişmiş ekonomiler önemli düzeylerde dış ticaret açığı verir konuma gelmiştir. Belirli bir süre likidite bolluğuna yol açan politikalarla bu sorunlar gölgelense de, küresel kriz kaçınılmaz olmuştur.

Artan işgücü maliyetleri nedeniyle orta ve orta-yüksek teknoloji üretim başta ABD olmak üzere sanayileşmiş ülkelerden, Çin ve Hindistan gibi emeğin ucuz ve bol olduğu ülkelere hızla kaymaya başlamıştır. Bu süreçte gelişmiş ekonomilerin yüksek teknoloji üretimine geçmekte yaşadıkları yetersizlik ve gecikmeler ülkeler arası yatırım tasarruf dengelerinin değişmesine ve sürdürülemez küresel denesizliklere yol açmıştır. Ödemeler dengesi açıkları ile fazlaları veren ülkeler yer değiştirmiştir. Gelişmiş ülkelerdeki üretimin yeniden yapılması geciktikçe üretim merkezlerindeki bu coğrafi kaymalar, önümüzdeki dönemde küresel döviz sistemi ve ticaret alanlarında da önemli değişikliklere yol açabilecektir.

Demografik değişim, başta Anglo-Sakson ekonomiler olmak üzere, Batı dünyasında emeklilik fonlarının aktüeryal hesapları açısından da önemli dengesizliklerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. II. Dünya Savaşı sonrası doğan, "Bebek Patlaması Nesli"'nin emeklilikleri yaklaştıkça yükümlülükleri artan emeklilik fonlarına iç piyasalarda yeteri kadar gelir yaratamayan fon yöneticileri, açıklarını kapatmak için bir yandan finans sisteminde aşırı kar sağlayacak denetimsiz riskli işleri teşvik ederken diğer yandan da bizim gibi ekonomilere yönelmişlerdir.

Dünyada 21. yüzyılın başından bu yana yaşanan ekonomik gelişmeler ve son küresel kriz tümüyle devletin elindeki ekonomik sistemler kadar, neo-liberal ekonomi politikalarının da başarılı olamadığını ortaya koymaktadır.

Son büyük küresel kriz, 1980'lerden beri gittikçe yaygınlaşan neo-liberal iktisat politikalarının tekrar mercek altına alınmasına neden olmuştur. Finans kesiminde denetimsizlik ve aşırı kar hırsı sonucu ortaya çıkan krizin, dünya genelinde yarattığı üretim ve istihdam kaybı ile kurtarma paketlerinin kamu maliyesinde neden olduğu yükler, ekonomik ve sosyal politikaların yeniden gözden geçirilmesine yol açmıştır. Ekonomi politikalarında gözlenen yeni eğilimleri şu şekilde özetleyebiliriz;

Her şeyden önce kriz sırasında kamu kesimine bakışta radikal bir değişim gözlenmiştir. Kamu kesiminin ekonomideki rolünün ve müdahalelerinin sınırlanmasını benimseyen neo-liberal iktisat politikaları küresel finansal kriz sırasında yetersiz kalmıştır. Başta ABD ve İngiltere olmak üzere pek çok ülkede finansal şirketlerin kurtarılmasına ve yeniden yapılandırılmasına yönelik kamu müdahaleleri yaygınlık kazanmış, sanayi üretim ve istihdamındaki hızlı düşüşü engellemek için de teşvik paketleri yürürlüğe konulmuştur.

Özellikle 2000'li yıllarda, ekonomi politikaları uygulamalarında para politikası, ağırlıklı ve öncelikli bir yer tutmuştur. Pek çok ülkede para politikası "tek hedef-tek araç" yaklaşımını esas alan "enflasyon hedeflemesi rejimi" çerçevesinde yürütülmüştür.

“Tek hedef-tek araç” yaklaşımını esas alan “enflasyon hedeflemesi rejimi” krizle birlikte önemli bir testle karşılaşmıştır. Bu dönemde, merkez bankalarının büyük bir kısmı tek araç olan “kısa vadeli faiz oranları” yanı sıra, son yıllarda tamamen terk edilen ve tabu olarak görülen zorunlu karşılık uygulaması, özel ve kamu kesiminin doğrudan fonlanması gibi araçlara da başvurmak zorunda kalmışlardır.

Kriz, merkez bankalarının amaç fonksiyonlarını da etkilemiştir. Krizle birlikte enflasyon riskinin azalması ve üretim ile istihdamın ekonomide öncelikli sorunlar olması, “tek hedef” olarak “fiyat istikrarına” öncelik veren merkez bankalarının büyümeye, istihdama ve finansal istikrara da ağırlık vermelerine neden olmuştur.

Ancak, sadece para politikalarının gevşetilmesi krize karşı yeterli olmamış ve krizden çıkış için genişlemeci maliye politikalarına da başvurulmuştur.

Kriz sürecinde maliye politikaları tekrar önem kazanmıştır. Ancak, kurtarma ve teşvik paketleri nedeniyle kamu açıkları ile kamu borç stoklarındaki hızlı artış, özellikle gelişmiş ekonomilerde tekrar sorun olmaya başlamıştır. Bu durum, önümüzdeki dönemde maliye politikasının daraltılmasını ve mali çerçevenin belirginleştirilmesi için “mali kural” uygulamalarının güçlendirilmesini gündeme getirmiştir.

Kriz öncesinde, 2000’li yıllarda, yaşanan hızlı büyüme ve ticaret hacmindeki artış, dünya genelinde istihdama ve ücretlere fazla yansımamıştır. Bu durum, teknolojiye yaşanan hızlı gelişmenin yanı sıra, Çin ve Hindistan gibi ülkelerin dünyanın üretim üssüne dönüşmelerinden de kaynaklanmıştır. Bu iki ülke, döviz kuru, vergi, finansman, istihdam ve yatırım alanlarında kamu kesiminin bilinçli yönlendirme politikaları ile rekabet ve üretim güçlerini artırmışlar, dünya üretim ve ticaretindeki paylarını önemli ölçüde yükseltmişlerdir. Küresel krizde dünyada başta gelişmiş ülkelerde olmak üzere ciddi bir ekonomik daralma yaşarken, bu iki ülke büyümelerini sürdürmüş ve dünya genelinde krizden çıkışın öncüleri olmuşlardır.

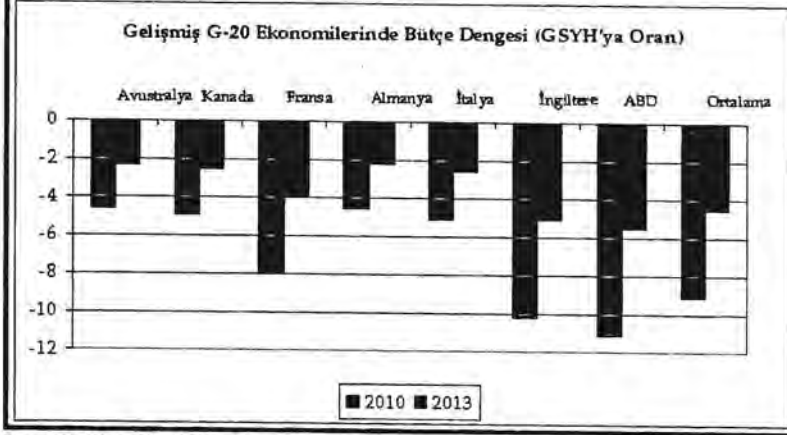
Yaşanan kriz, çalışanları ve yoksulları büyük ölçüde olumsuz etkilemiştir. Bu olumsuz etkiyi hafifletmek amacıyla pek çok ülke işsizlik ve yoksullukla mücadele etmek için, geçici olarak kamu istihdamını ve alt yapı yatırımlarını artırmışlar, sosyal yardım ve sosyal güvenlik programlarının kapsamlarını genişletmişlerdir.

Bu gelişmeler sonucunda özellikle gelişmiş ekonomilerde kamu borçları ve buna bağlı olarak sürdürülebilirlik endişeleri hızla artmıştır. Henüz G-20 ülkelerinin yarısı somut uyum planlarını açıklamıştır. Bu ülkelerin bütçe dengelerini yeniden oluşturma ve destek paketlerini geri çekme programlarının 2011 yılında ağırlık kazanması beklenmektedir.

2010 yılında mali uyum çabalarının hızlı büyüyen ekonomiler ile piyasaların baskısı altında kalan Yunanistan, Portekiz ve İrlanda gibi ülkelerde ön plana çıktığı görülüyor.

Gelişmiş G-20 ekonomilerinin bütçe açıklarının GSYH'larına oranını 2013 yılına kadar yüzde 9'lardan yüzde 4'lere çekmeyi öngördükleri dikkate alınırsa önümüzdeki dönemde bu ülkelerdeki özel kesimin talebindeki toparlanmanın büyük önem kazandığı ortaya çıkmaktadır.

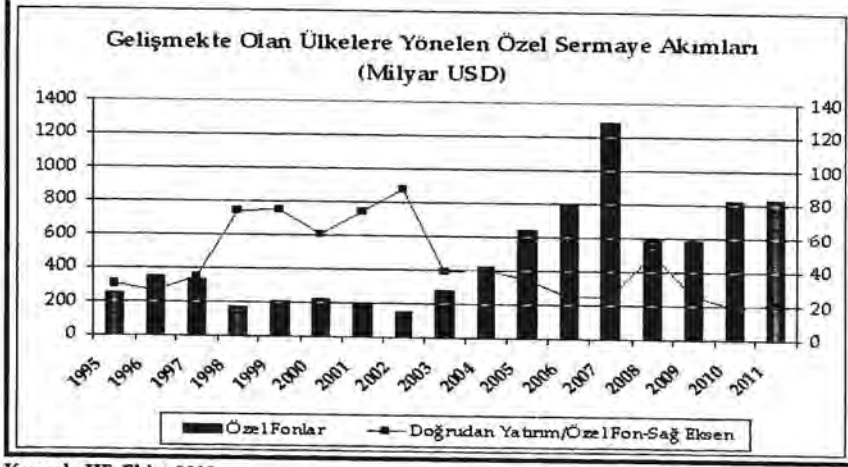
GRAFİK : 1



Kriz sırasında yaşanan üretim ve istihdam kaybı sonucunda işsizlik oranlarındaki yükselme, mevcut istihdamın korunmasını ve ekonominin rekabet gücünün artırılmasını öncelikli hale getirmiştir.

Son dönemde ABD izlediği krizden çıkış politikaları kapsamında dünya ekonomisine hızla dolar arz etmektedir. Gelişmekte olan ekonomilere yönelik fonlar hızla artmakta ve kriz öncesi seviyelerine yaklaşmaktadır. Ancak bu fonlar içinde borç yaratmayan doğrudan yatırımların payının düşük kaldığı dikkati çekmektedir.

GRAFİK : 2



Kaynak: IIF, Ekim 2010

FED'in politikaları özellikle gelişmekte olan ekonomilerin paralarının dolar karşısında hızla değerlenmesine neden olmaktadır. Bunun yol açtığı gelişmekte olan ülkelerin finans piyasalarından elde edilen olağanüstü kazançlar ve rekabet gücü kayıpları ABD de çıkan krizin bedelinin adeta bu ülkeler tarafından karşılanmasına yol açmaktadır. Zenginler kayıplarını yine dar ve sabit gelirliye ödetmeye çalışmaktadırlar.

Gelişmekte olan ülkeler, bu kaynak transferlerini dikkatle izlemek ve kayıplarını olabildiğince aza indirmek için tüm politika seçeneklerini, dünya ve ülke gerçeklerini göz önüne alarak, düşünmek zorundadırlar.

Küresel likidite bolluğu, gelişmekte olan ülkelere hazmetme kapasitelerinin üstünde sermaye girişleri ve Çin'in uyguladığı döviz kuru politikası pek çok ülkenin rekabet gücünü kaybetmesine neden olmaktadır. Gelinen bu noktada, artık IMF bile aşırı sermaye girişlerinin yarattığı rekabet gücü kaybını önlemek amacıyla "sermaye kontrollerine" yönelik politikalara başvurulmasını hoşgörü ile karşılarken, Çin'e yönelik haksız rekabet uyarıları da yoğunlaşmaya başlamıştır.

Dünya ekonomisi halen kırılgan bir dengede hareket etmektedir. İrlanda da başlayan sıkıntılar, Portekiz ve İspanya'ya yönelik artan spekülasyonlar bu durumu gözler önüne sermektedir. 2. Dip senaryoları gündemde yeniden yer tutmaya başlamıştır.

Krizden çıkış sürecinin ülkeler ve bölgeler arasında dengeli seyretmemesi ciddi bir kırılganlık unsurudur.

Gelişmiş ekonomilerde üretim düzeyi kriz öncesi seviyelerine gelememiştir. Bu ülkelerde işsizlik yüksek seviyelerdedir. Euro alanında işsizlik halen artma eğilimindedir.

Buna karşın Asya ekonomileri başta olmak üzere gelişmekte olan ülkeler krizden çıkışta görece olarak daha başarılı bir performans sergilemektedir.

Ancak bu küresel dengesizlikler ve her ülkenin önceliğinin farklı olması beraberinde sıkıntıları da getirmektedir. Kur savaşları gündemdedir. Ülkelerin rekabet gücü üzerindeki hassasiyeti giderek artmaktadır.

Tüm bu süreçte krizden çıkış için hayati olan ekonomi politikalarında uluslararası koordinasyon tehdit altındadır.

Bunun son örneği ABD merkez bankası FED tarafından 3 Kasım 2010 tarihinde sergilenmiştir. FED açıkladığı parasal gevşeme planı ile 2011 yılının ikinci yarısına kadar piyasalara 600 milyar dolarlık likidite enjekte etmeye hazırlanmaktadır.

Ancak FED tarafından alınan bu karar gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin pek çoğunu rahatsız etmektedir.

Sonuç olarak piyasayı mutlaklaştıran, yücelten, piyasanın her sorunu kendi başına, herhangi bir kamu müdahalesi ya da rolü olmadan çözerek en etkin sonucu sağladığını savunan neo-liberal yaklaşım son krizle iflas etmiştir.

II. TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELERLE HÜHÜMETİN ORTA VADELİ HEDEFLERİNİN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkiye 1990'lı yıllardan itibaren, dış kaynak girişine ve dış konjonktüre önemli ölçüde bağımlı bir büyüme stratejisini benimsemiştir. Bu dönemde, Türkiye istikrarlı bir büyüme sürecini gerçekleştirememiş, sık sık ekonomik krizlerle karşılaşmış, sürekli ve yaygın bir refah artışını sağlayamamıştır. Bu dönemde keyfi güç ve rant kapılarını açık tutan yapılar önemli ölçüde korunmuştur. Bu durumun da etkisiyle, kamu maliyesi ve ekonomi yönetimi genelde rant ilişkilerinin etkili olduğu büyük bir kuralsızlık ve istikrarsızlığa sürüklenmiştir. Bu durum ekonominin küresel konjonktürdeki dalgalanmalar karşısındaki dayanıklılığını daha da azaltmış ve ülkeyi borç ve bankacılık krizine sürüklemiştir.

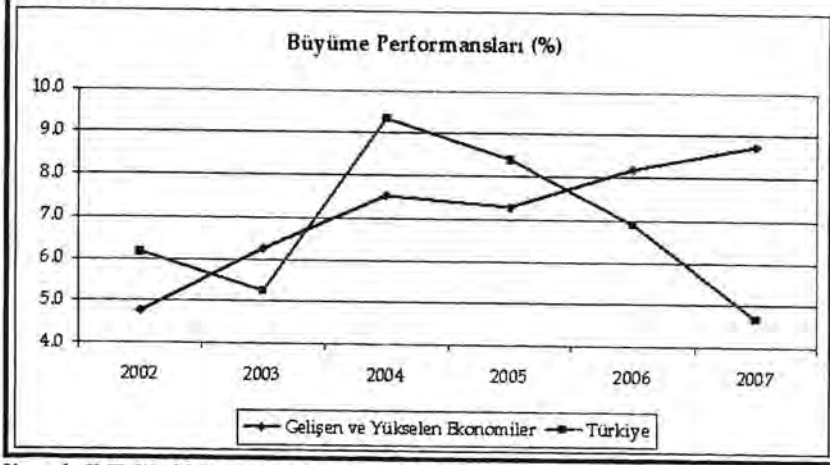
2001 krizinden sonra kamu borçlanmasının disiplin altına alınması, bankacılıkta yeniden yapılanmaya gidilmesi ve sıkı bir denetim mekanizmasının işletilmesi gibi faktörler ekonominin içsel dayanıklılığını artırmıştır. Ancak 2002 yılından sonra

küresel iklimdeki radikal değişimin ve risk iştahındaki olağanüstü artışın görmezden gelinmesi önemli fırsatların yitirilmesine neden olmuştur.

Türkiye ekonomisi, 2003–2007 döneminde, uluslararası likidite bolluğu ve artan küresel risk iştahının etkisi altında bir coşku dönemi yaşamıştır. 2002–2005 yılları arasında ekonomi hem potansiyelinin, hem de benzerlerinin üzerinde büyümüştür. Ancak, 2006 yılından itibaren, ekonomiye hazmetme kapasitesinin üzerinde sermaye girişinin etkisiyle değerlenen TL rekabete açık sektörlerin üzerinde baskı oluşturmuştur. Ekonominin rekabet gücü hızla erirken, dış rekabete açık sektörlerimizde çalışan işgücü ve firmalar üretim dışına itilmiştir.

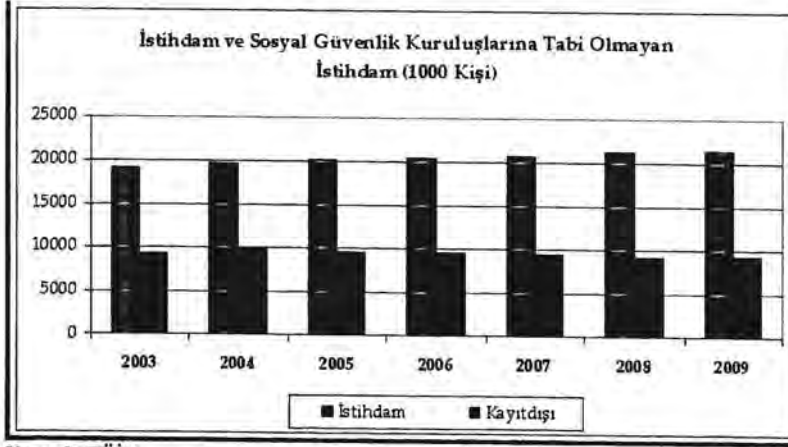
Bu dönemde iç tasarruflar sürekli gerilerken, büyümenin dış finansmana olan bağımlılığı giderek artmıştır. 2005 yılının ardından büyüme benzerlerinden ayrışarak yavaşlamaya başlamıştır. Bir başka ifadeyle ekonomi küresel krizin etkilerinin yansımaya başladığı 2008 yılından çok önce 2006 yılından itibaren yavaşlamaya ve benzerlerinin altına düşmeye başlamıştır.

GRAFİK : 3



2003–2007 döneminde büyümeye rağmen yeterli istihdam yaratılamamış, yaratılabilen istihdamın kalitesi ise son derece düşük olmuştur. Yine tarımdaki çözümlenemeyen köyün yoksulluk gizleyici yapısını kırarken, sosyal hakları güvenceye alan bir istihdam yapısı bu dönemde oluşturulamamıştır. Kadınlar istihdam ve gelirden, ekonomi kadınların üretim gücünden çok önemli ölçüde mahrum kalmıştır. Genç işsizlik oranı yüksek büyümeye rağmen yüzde 20'ler civarında kalmıştır.

GRAFİK : 4



Kaynak: TÜİK

Aynı dönemde imalat sanayiinde ücret artışları nominal milli gelir artışının gerisinde kalmış; gelir dağılımında adaletsizlik ve yoksulluk önemli bir sorun olarak varlığını korumuştur.

Tüm bu hususlar, mevcut politikaların ekonominin temel sorun alanlarına çözüm üretmediğini ortaya koyarken, uzun dönemde sürdürülebilir büyümenin de risk altında olduğunu göstermektedir.

Son kriz, küreselleşme sürecinde yaşanan önceki krizlerden farklı olarak, küresel ekonomik sistemin merkezinde başlamıştır.

Bu kriz de finansal piyasalarda başlamıştır. Ancak diğer krizlerden farklı olarak, faiz ve döviz kurları gibi nominal değişkenlerde olağanüstü bir dalgalanma ve sıçrama bu defa görülmemiştir. Bu gelişmede, küresel ölçekte merkez bankalarının koordineli faiz indirim operasyonları ve likidite enjeksiyonları etkili olmuştur.

Bu defa küresel kriz, etkisini tüm dünyada, büyüme ve istihdam gibi reel değişkenler üzerinde göstermiştir.

Nitekim uluslararası çalışma örgütü ve para fonunun verilerine göre 2007-2010 döneminde yer kürede 31 milyon kişi işini kaybetmiştir.

Yine II. Dünya savaşından bu yana dünya ekonomisi ilk kez, 2009'da yüzde 0,6 oranında daralmıştır.

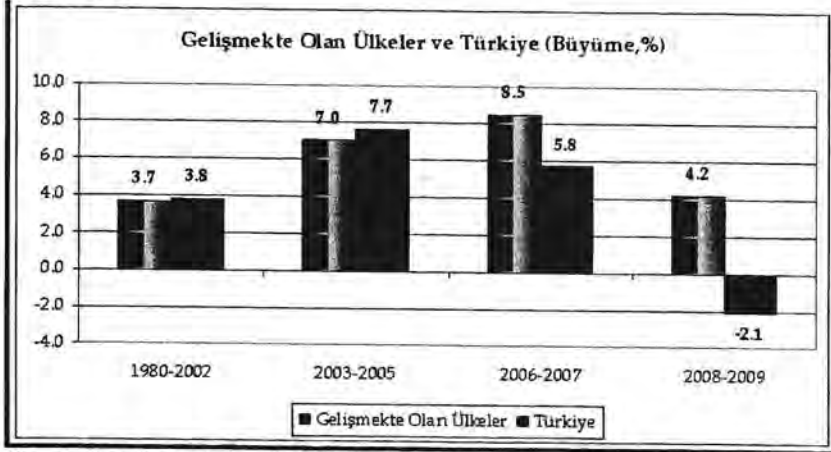
Krizin etki alanına giren temel parametreler açısından bakıldığında Türkiye krizde nasıl bir performans sergilemiştir?

Türkiye, dünyanın pek çok ülkesinin aksine, bir finans krizi yaşamamıştır. Kuşkusuz bu süreçte bir önceki hükümetin 2001 krizinin ardından almış olduğu ve bedelini de ödediği kararların ve ciddi yapısal reformların rolü büyüktür.

2006 yılından başlayarak büyüme performansı bakımından kendine benzeyen ekonomilerin gerisinde kalmaya başlayan Türkiye, 2008-2009 döneminde, bir finans krizi yaşamamasına rağmen, küresel krizin etkilediği temel parametreler açısından en ağır bedeli ödeyen ülkelerden biri olmuştur.

Bize benzeyen gelişmekte olan ülkeler kriz dönemi olarak niteleyebileceğimiz 2008-2009 döneminde yılda ortalama yüzde 4,2 oranında büyürken, Türkiye iki yılda ortalama yüzde 2,1 oranında daralmıştır.

GRAFİK : 5



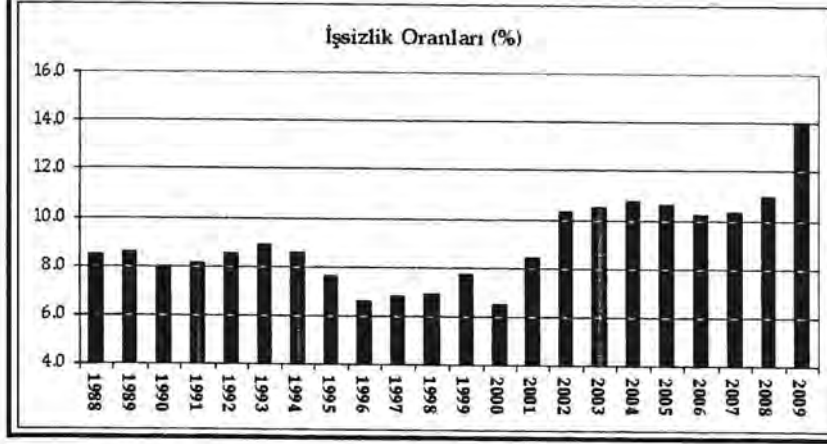
Kaynak: IMF, World Economic Outlook, Ekim 2010

Büyüme hızlarına bölgeler itibariyle bakınca da bu sonuç çok değişmemektedir. Latin Amerika'nın yükselen ekonomileri kriz döneminde ortalama yüzde 1,2 oranında büyürken; krizden en çok etkilenen bölgelerden biri olan merkez ve doğu Avrupa'nın gelişmekte olan ekonomileri aynı dönemde sadece yüzde 0,4 daralmıştır.

İşsizlik ve istihdam kayıpları boyutundan da Türkiye krizde en ağır bedeli ödeyen ülkelerden birisi olmuştur.

Kriz sürecinin yaşandığı 2008–2009 yıllarında işsizlik 3,7 puan artarak 2009 sonunda yüzde 14 seviyesine ulaşmıştır. Bu, 1988 yılından bu yana yayımlanan işgücü ve istihdam serileri içinde en yüksek orandır.

GRAFİK : 6



Yine kriz sürecinde OECD içinde de Türkiye, iş ve istihdam kayıplarında, ilk sıralarda yer almıştır. Bankacılık krizi yaşamış, ekonomileri neredeyse çökmüş İspanya, İrlanda, İzlanda ve ABD'nin hemen ardından Türkiye işsizlik artışında 5. sırada yer almıştır.

Bize benzeyen diğer ekonomilere baktığımızda da Türkiye'nin işsizlikte ciddi bir bedel ödediği anlaşılmaktadır.

Nitekim 2007–2009 döneminde işsizlik: Arjantin'de 0,9 puan, Meksika'da 1,5 puan, Güney Afrika'da 0,6 puan, Malezya'da 0,5 puan, Rusya'da 2,1 puan artarken, Türkiye'de aynı dönemdeki artış 3,7 puandır.

Bu, TÜİK'in istihdam serilerinde yaptığı değişikliklere rağmen böyle olmuştur.

Krizin en derin hissedildiği dönem 2009 yılının ilk çeyreğidir, ay olarak da Şubat ayıdır. TÜİK, tam da Şubat ayında eksik istihdam tanımlarında yaptığı bir değişiklikle daha önce istihdama dâhil edilmeyen (örneğin mevsimlik işçiler) 450 bin civarındaki bir kitleyi istihdama dâhil etmiştir.

Ancak işin ilginç yanı 15 Ekim 1998'den beri ortada olan bir tanımı, TÜİK'in tam da krizin en yoğun olduğu dönemde hatırlamasıdır. Geriye doğru yürütülmeyen bu tanım değişikliği ile TÜİK, istihdamı eski tanımdan daha yüksek göstermiş, işsizlik oranını olduğundan aşağı çekmiştir.

Diğer taraftan kriz döneminde sanayide katma değer artışları ile üretim artışları arasındaki farkın birincisi lehine çok açılması o güne kadar görülmeyen seviyelere ulaşması, ancak 2010'da yeniden normalleşmesi de dikkat çekmektedir. Bu gelişme de 2010'da ekonomideki daralmanın daha sınırlı kalmasında etkili olmuştur.

Ortada hesabı sorulması gereken, istatistiklerle gösterilenden daha ciddi, halka çıkarılmış korkunç bir işsizlik ve daralma faturası vardır ve şu soruyu sormak hakkımızdır:

“Finansal sisteminde kriz ve çöküş yaşamayan, hane halkı borcu diğer ekonomilere göre daha düşük olan Türkiye, neden bu krizde en sert daralan, işsizliği en çok artan ekonomi olmuştur?”

Bunu farklı nedenlerle açıklamak mümkündür.

Dış ticaret ortaklarımızdaki daralma, hızla bozulan beklentiler ve daralan iç talep, maliye politikasında 2007 yılından itibaren başlayan gevşeme ve bu nedenle krizde mali teşvikler için fazla bir manevra alanının kalmaması ve buna benzer pek çok neden sıralanabilir.

Doğrudur, tüm bu hususlar yaşanan daralma ve işsizlikteki artışta rol oynamıştır. Ancak bu kadar sert daralma ve işsizlik artışında asıl belirleyici faktör izlenen yanlış büyüme stratejisidir.

1990'lara girerken finansal liberalizasyonu tamamlayan Türkiye, bu tarihten itibaren tamamen dış kaynak girişine ve dış konjoktüre bağımlı bir büyüme stratejisi benimsemiştir.

Dış kaynağın bol ve konjoktürün olumlu olduğu dönemlerde büyüme hızlanırken; konjoktürün bozulduğu veya kaynağın kuruduğu dönemlerde büyüme hızları gerilemiş hatta ekonomide şiddetli daralmalar yaşanmıştır.

Kuşkusuz bu daralma çevrimlerinin şiddetinde zamanında tedbir alamayan, ekonominin içsel dayanıklılığını artıramayan politikaların da rolü bulunmaktadır. 1994 ve 2001 krizlerine giden süreçler buna örnektir.

Bununla beraber Türkiye 2003-2007 döneminde yaşanan küresel coşkudan hemen önce, 2001 krizinin ardından, aldığı önlemlerle ekonomisinin içsel dayanıklılığını artıracak birçok reformu gerçekleştirmiştir.

Son krizde tüm dünyada sarsılan finans sistemi 2001 krizinin ardından Türkiye’de mali ve idari anlamda rehabilite edilmiş, düzenleyici denetleyici çerçevesi güçlendirilmiştir.

Buna karşın, 2003–2007 döneminde yaşanan küresel likidite bolluğu ve çoşkunun rekabet gücümüz üzerindeki etkileri doğru değerlendirilememiştir. Bu dönemde ekonominin hazmetme kapasitesinin üzerinde kaynak girişine seyirci kalınmıştır.

Nitekim 2003–2007 döneminde Türkiye yılda ortalama 23 milyar dolarlık cari açık verirken, aynı dönemde özel fon girişi ortalama 41,5 milyar dolar olmuştur.

Ortaya çıkan bu tablo rekabet gücümüzü ciddi şekilde baskı altına almış emek verimliliğindeki artış bu baskıyı telafi edememiştir.

Nitekim birim iş gücü maliyeti bazlı reel kur endeksi 2003–2007 döneminde yüzde 45 değerlenmiştir.

Bu gelişmelere bağlı olarak Türkiye krize son derece kırılğan bir yapıda yakalanmıştır.

2008–2009 döneminde küresel iklimdeki bozulma özel fon girişlerinin de ciddi şekilde gerilemesine ve cari açığın altında kalmasına neden olmuştur.

2008-2009 döneminde Türkiye yılda ortalama 28 milyar dolarlık cari açık verirken; özel fon girişi 24,6 milyar dolarda kalmıştır. Yine 2009’da 14,4 milyar dolarlık cari açığa karşın, özel fon girişi 2,7 milyar dolar olmuştur.

Dış kaynak girişi durunca, ekonominin çarkları da durmuş; Türkiye bu nedenle krizde en hızlı daralan, işsizliği en hızlı artan ekonomilerden birisi olmuştur.

Gelişmiş ülke merkez bankalarının piyasalara aktıdığı trilyonlarca dolarlık kaynak ve sıfır faiz politikası yer küre üzerinde ciddi bir spekülâtif fon havuzunu oluşturmuştur.

Uluslararası Finans Enstitütüsü 2011’de gelişmekte olan ülkelere yönelecek özel fonların hacmini 833 milyar dolar olarak öngörmektedir. Bu 2007 yılındaki rekor özel fon akımının (1,3 trilyon dolar) ardından en yüksek tutardır.

Bu havuza eklenecek 600 milyar dolarlık yeni bir kaynak gelişmekte olan ülkelerde paraların değerlenmesi ve yeni varlık balonlarının oluşması konusunda kaygıları artırmaktadır.

Dünyada tüm ülkeler rekabet güçlerini korumanın gayreti içindeyken, bir tek Türkiye pasif politikalarla durumu idare etmeye çalışmaktadır.

Ekonomi adeta uluslararası likidite ve risk iştahındaki gelişmelere emanet edilmiştir.

Kriz sürecinden çıkış ve toparlanma ekonomide kırılganlıkların artması pahasına sağlanabilmektedir.

Rakamlar 2010 yılının ilk yarısında yüzde 11'lik bir büyümeye işaret etmektedir.

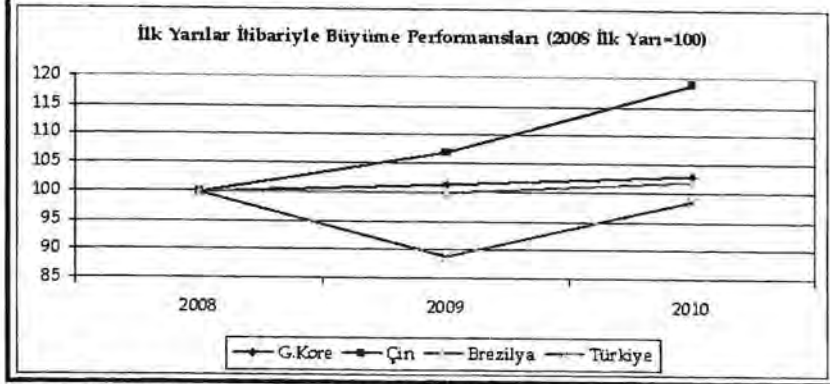
Bu elbette sevindiricidir. Ancak bu büyüme krizdeki kayıpları telafi etmediği gibi dış dengenin hızla bozulması ve varlık piyasalarında balonların oluşmasına izin verilmesi pahasına sağlanmaktadır.

Başbakan ve ekonomiden sorumlu bakanlar 2008-09 dönemini atlayıp 2010 da Çin'den sonra en hızlı büyümeyi sağlayacağımızı söylemektedirler.

Oysa kriz dönemini unutmazsak rakamlar ortadır. 2008 yılının ilk yarısında milli geliri 100 kabul edersek, 2010 yılının ilk yarısında gelinen düzey 98,6'dır. Yani ilk altı ayda ekonomik faaliyet hacmi 2008'in altındadır.

Aynı dönemde Çin'in milli geliri 119'a, güney Kore'nin milli geliri 103'e, Brezilya'nın milli geliri 102'ye gelmiştir.

GRAFİK : 7



Kaynak: IMF, World Economic Outlook, Ekim 2010

Toparlanma krizdeki kayıpları telafi etmemesine karşın, ekonomideki kırılganlıklar hızla artmaya da devam etmektedir.

Hükümet likidite bolluğu ve risk iştahına teslim olmuş rekabet gücümüzün suni biçimde aşınmasına seyirci kalmaktadır.

TL değerlenme rekorları kırmaktadır. İthalat yerli üretimden daha cazip hale gelmektedir.

Özellikle KOBİ'lerimiz hem ithalatla baş etmekte hem de ihracat yapmakta giderek daha fazla zorlanmakta, buna karşılık sıcak para çok yüksek kazanç sağlamaktadır.

Nitekim Eylül ayının ilk günü ile Ekim ayının son iş günü arasında referans borçlanma kâğıdında 1 milyon dolar getiren yabancı yatırımcı, 69 bin dolarlık karı cebine koymuştur. Sadece iki ayda dolar cinsinden getiri yüzde 6,9 olarak gerçekleşmiştir.

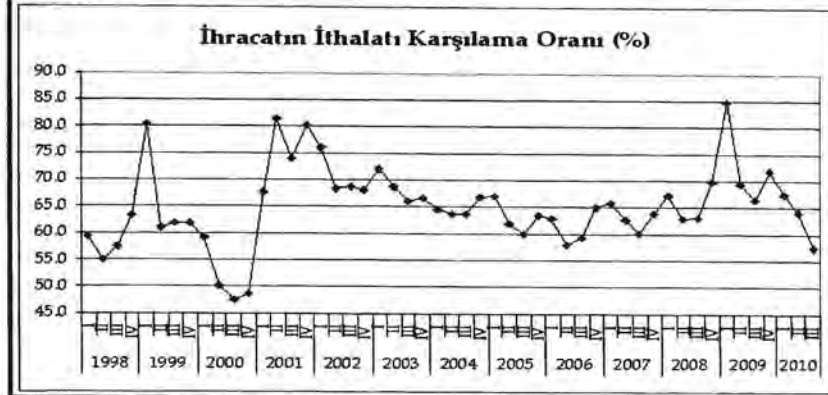
Bu 69 bin dolarlık karın 5,300 doları faiz gelirinden; geriye kalan 63,700 doları ise TL'deki değerlenmeden kaynaklanmaktadır.

Yurt dışından gelen finansman içeride kredilerin ve buna bağlı olarak tüketimin hızla artmasına neden olmaktadır. Bu gelişmelere bağlı olarak ekonomi ciddi dış denge sorunu ile karşı karşıya gelmiştir.

2010 yılının ilk on ayında, geçen yılın aynı dönemine kıyasla, dış ticaret açığındaki artış yüzde 83,1'dir. Cari açık yılın ilk dokuz aylık döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre, 3,3 kat artış göstermiştir.

Yılın üçüncü çeyreğinde ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 57,5'e gerilemiştir. Bu, 2000 yılının III. Üç ayından bu yana en düşük orandır.

GRAFİK:8

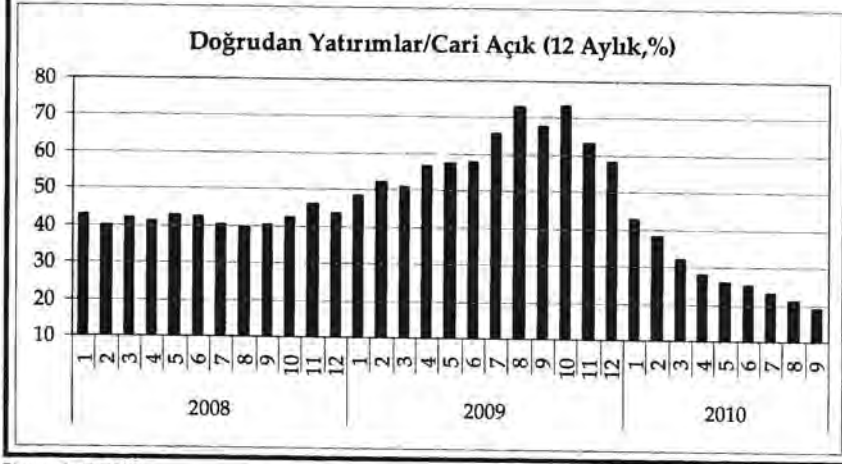


Kaynak: TÜİK

Dış dengedeki hızlı bozulma kadar kaygı verici diğer bir husus açıkların finansman kalitesindeki gerilemedir.

Doğrudan yatırımlarla finanse edilen cari açığın oranı 2010 yılının ilk dokuz ayında yalnızca yüzde 16'dır. Bu oran kriz yılı olan 2009'un aynı döneminde yüzde 67, 2008'de ise yüzde 40 olarak gerçekleşmiştir. Artan açıklar kısa vadeli, spekülasyon kaynaklarıyla finanse edilmektedir.

GRAFİK: 9



Kaynak: TCMB

Uluslararası piyasalardaki kırılganlıklar devam etmekte, tansiyon yeniden yükselmektedir. Böyle bir konjunktürde artan dış açıklar ve bozulan finansman kalitesi adeta saatli bir bomba gibi ekonomiyi tehdit etmektedir.

Ancak getirilen Orta Vadeli Program hükümetin böyle bir tehdidin farkında olmadığını göstermektedir.

Hükümet 2011-13 döneminde ortalama yüzde 5,3'lük bir cari açık gayri safi yurtiçi hâsıla oranına razı olmuş görünmektedir. Yüzde 5'ler seviyesindeki cari açıklar Türk ekonomisini son krizde daralma ve işsizlik bakımından en yüksek bedeli ödeyen ekonomiler arasına sokmuştur.

Küresel likidite artışının ve bizim gibi ekonomilere dönük risk iştahının süreceği varsayımına dayanan bir politika her bakımdan çok risklidir.

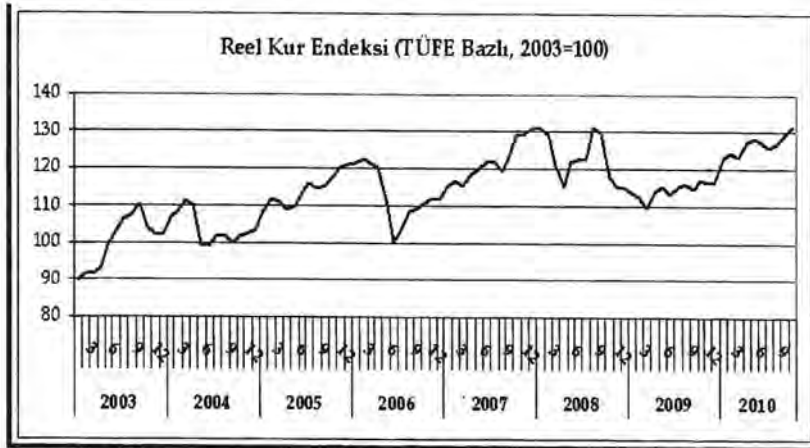
Orta vadeli programda yüksek dış açıklar öngörülmesine karşın, programın altında yatan varsayımlar dikkate alındığında, bu hedeflerin de aşılabileceği anlaşılmaktadır.

OVP tahminlerine göre 2011-13 döneminde ihracatın yıllık ortalama yüzde 12,7; ithalatın ise yüzde 11,3 oranında artacağı öngörülmektedir. Yani ihracatın artış hızının ithalattan daha yüksek olması hedeflenmektedir.

Oysa Ekim 2010'da Tüfe Bazlı reel kur endeksinin geldiği düzey mevcut seride en yüksek değerdir (131,7). Yine birim iş gücünü referans alan reel kur krizden önceki düzeylerine (139,9) çok yaklaşmıştır (134,2).

Mevcut durum programın kur öngörülerinden ciddi bir sapmayı ifade etmektedir. Oysa Cline ve Williamson¹ tarafından son yapılan bir araştırmada Türkiye; Avustralya, Yeni Zelanda ve Güney Afrika'nın ardından parası en fazla düzeltme gerektiren 4. ekonomidir.

GRAFİK : 10



Kaynak: TCMB

Ayrıca Uluslararası Para Fonunun ön görülerinden önümüzdeki dönemde ana ticaret ortaklarımız olan AB ekonomilerinde ekonomide toparlanmanın zayıf, işsizlik oranlarının yüksek kalmaya devam edeceği anlaşılmaktadır.

Hükümetin mevcut ekonomi politikaları ve küresel konjonktür dikkate alındığında 2011-2013 döneminde ihracatın ithalattan daha hızlı artmasını öngörmek gerçekçi değildir. Aksine ihracatın programda öngörülenden daha düşük kalması, ithalatın ise daha yüksek gerçekleşmesi ihtimali kuvvetlidir.

¹ William R. Cline, John Williamson, "Currency Wars?", Kasım 2010, Peterson Institute for International Economics

Yine bu çerçevede 2010'da yüzde 5,4 olarak ön görülen cari açığın milli gelire oranının 2013'de yüzde 5,2'ye gerilemesi de gerçekçi görünmemektedir.

Program varsayımlarıyla, program hedefleri arasındaki uyumsuzluk dikkat çekicidir.

TL'deki değerlenmenin devam edeceği ve ana ticaret ortaklarımızdaki sıkıntılar dikkate alındığında, dış açıkların program hedeflerini aşması kaçınılmazdır.

Program varsayımları, OVP'de öngörülen büyüme kompozisyonu ile de uyumlu değildir.

Açıklanan OVP dengelerine göre, net ihracat 2011'de büyümeyi 1 puan aşağı çekerken, 2013'de bunun 0,4 puana gerilemesi öngörülmektedir. Yine yurtiçi tasarrufların milli gelir içindeki payının 2011-2013 döneminde 2,7 puan artması öngörülmektedir.

Değerlenen TL, dış pazarlardaki sıkıntılar ve yurtiçi talebe yaslanan büyüme kompozisyonu ile bu hedeflerin gerçekleşmesi mümkün görünmemektedir.

Program varsayımları, önümüzdeki üç yıllık dönemde de, finanse edilebildiği müddetçe dış açığı sorun olarak görmeyen, yurtiçi tasarrufları eriten, yurtiçi talebe yaslanarak büyümeyi tercih eden politikaları devam ettirmeyi öngörmektedir.

Dikkat çekici bir diğer husus ise işsizlik konusunda OVP'nin son derece iddiasız hatta bu konuya duyarsız bir biçimde hazırlanmış olmasıdır.

İktidar dönemi boyunca işsizliği yüzde 10'un altına çekemeyen hükümet şimdi de bu programla önümüzdeki üç yılda yüzde 11,5 yüzde 12,0 aralığında bir işsizliğe razı olmuş görünmektedir.

Bu hem Orta Vadeli Programın, hem de 2011 yılı programının vatandaşın derdine derman olmak üzere hazırlanmadığını ortaya koymaktadır.

Aslında her iki dokümanda yer alan rakamlar uluslararası mali piyasalara mesaj iletmeye dönük olarak hazırlanmıştır.

Verilmeye çalışılan mesaj abartılı bir ihtiyatlıyız, gerçekçiyiz, mali disiplinde kararlıyız mesajıdır. Bu mesajdaki abartı, rakamların gerçekçiliğini ve kendi içindeki tutarlılığını ortadan kaldırma noktasına ulaşmıştır.

Bu çerçevede 2010 yılı için tahmin edilen yüzde 6,8'lik büyüme hızı gerek uluslararası kuruluşların, gerekse mali piyasaların son öngörülerinin çok altındadır.

Yılın ilk yarısındaki büyüme hızının yüzde 11 olduğu dikkate alınırsa bu tahminin tutması için yılın ikinci yarısında büyüme hızının yüzde 3,3'e düşmesi gerekmektedir. Bu gerçekçi değildir. Aslında 2011 programının 11. Sayfasında "büyük bir ihtimalle büyüme hızı öngörülenin üzerinde gerçekleşecektir" ibaresi oldukça ilginçtir ve büyüme tahmininin bilerek düşük tutulduğunu göstermektedir. Samimiyetsizliğin bir başka göstergesi ise 2011 yılına ilişkin bütçe hedefleri ile ilgilidir. Bu bütçe ile öngörülen açık mali kural kapsamında hedeflenmesi gereken açığın altındadır.

Oysa Mali Kural Yasa Tasarısının Meclis gündeminden çıkartılmasının gerekçesi bu kuralın gerektirdiği bütçeye sığamayacağı ve bu konuda gerek yatırımcı bakanların gerekse Başbakanın yaptığı itirazlar idi. Ancak 2011 bütçesinde öngörülen büyüklükler Mali Kuralın ima ettiği büyüklüklerden daha da dardır ve bunu sağlayabilmek için kamu yatırımlarında ciddi kısıntılara gidilmektedir.

Diğer taraftan orta vadeli ekonomik program (OVP) ve orta vadeli mali plan (OVMP) yaklaşık 140 gün gecikmeyle yayımlanmış ve AKP iktidarı geçen yılki gecikme rekorunu bu yıl daha da geliştirmiştir.

Tüm bu hususlar Orta vadeli Programın ve bu baza dayanarak Meclis huzuruna getirilen 2011 Bütçesinin ne kadar gayri samimi bir yaklaşımla hazırlandığını gözler önüne sermektedir.

Orta Vadeli Program, Uluslararası Para Fonu, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı ile Uluslararası Finans Enstitüsünün ileriye yönelik büyüme projeksiyonlarının ortalaması 2011-2013 döneminde yıllık yüzde 4,6 oranında bir büyüme hızına işaret etmektedir.

Türkiye'nin yıllık ortalama yüzde 4,6 civarında bir büyüme hızı ile işsizlik sorununu çözmesi mümkün değildir.

İşsizlik sorununu çözemeyen kaliteli iş ve istihdam yaratamayan bir Türkiye'nin önümüzdeki dönemde sağlam bir iç talep yaratması da mümkün değildir.

Ekonomik gelişmenin temel amacı refahın eşitlikçi ve sürdürülebilir bir biçimde artırılmasıdır. Bunun için yüksek bir ekonomik büyümeye, büyümenin refahı ve insanların mutluluğunu artırıcı nitelikte olmasına, eşitlikçi bir temele dayanmasına ve bu gelişme sürecinin sürdürülebilir kılınmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Orta Vadeli Programlar ve 2011 bütçesi bu ihtiyaçları karşılamaktan uzaktır.

III. TÜRKİYE EKONOMİSİNE İLİŞKİN ANA GÖSTERGELER

1. BÜYÜME VE ÜRETİM

i. Büyüme

a) Orta Vadeli Programda (OVP) Öngörülen Büyüme Oranları

TABLO 1: ORTA VADELİ PROGRAMDA ÖNGÖRÜLEN BÜYÜME ORANLARI İLE GERÇEKLEŞMELER

OVP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
2006-2008	5.0(6.9)	5.0	5.0					
2007-2009		7.0(4.7)	7.0	7.1				
2008-2010			5.5(0.7)	5.7	5.7			
2009-2011				5.0(-4.7)	5.5	6.0		
2010-2012					3.5 (6.8)	4.0	5.0	
2011-2013						4.5	5.0	5.5

Yukarıdaki tabloda AKP hükümetlerinin OVP'da yaptığı büyüme tahminleri gösterilmektedir. Parantez içindeki rakamlar ise ilgili yıl için gerçekleşmeleri ifade etmektedir.

Gerçekleşen büyüme rakamlarından hiçbiri Hükümetin beklentileri doğrultusunda olmamıştır.

2008 yılı için sırasıyla yüzde 5,7 ve 5,5 olarak öngörülen büyüme yüzde 0,7 olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılı için sırasıyla yüzde 7,1, 5,7 ve 5 olarak öngörülen büyüme eksi yüzde 4,7 olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılı için sırasıyla yüzde 5,7, 5,5 ve 3,5 olarak öngörülen büyümenin yüzde 6,8 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Son OVP'da, daha önce yüzde 6 ve 4 olarak öngörülen 2011 yılı büyümesinin yüzde 4,5 olarak revize edildiği, yüzde 5 olarak öngörülen 2012 yılı büyümesinin değiştirilmediği ve 2013 yılında ekonominin yüzde 5 oranında büyüyeceği tahmin edilmiştir.

Hükümetçe öngörülen büyüme rakamları, Türkiye’de refahın artırılması ve işsizliğin azaltılması için yeterli olmaktan uzaktır. Ayrıca bugüne kadar hiçbir büyüme hedefini tutturamayan Hükümetin OVP öngörülere, yasal süreci tamamlayıcı açıklamaları olarak değerlendirilebilir.

b) 2008-2010 Döneminde İlk Yarı Büyüme Oranları

TABLO 2: MEVSİM VE TAKVİM ETKİLERİNDEN ARINDIRILMIŞ GSYH

	1998 Fiyatlarıyla GSYH (Milyar TL)	Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Yüzde Değişim	Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış GSYH (Milyar TL)	Bir Önceki Döneme Göre Yüzde Değişim
2008-I	24.4	7.0	26.2	1.3
II	25.2	2.6	25.8	-1.6
2009-I	20.9	-14.6	22.9	-5.5
II	23.3	-7.6	24.0	4.7
2010-I	23.3	11.7	25.4	0.4
II	25.7	10.3	26.3	3.7

Kaynak: TÜİK

Hükümet 2010 yılı birinci ve ikinci üç aylık döneminde sağlanan yüksek büyüme oranları ile övünmektedir. Öncelikle bu büyümelerin 2009 yılı birinci ve ikinci çeyreklerindeki olağanüstü küçülmeler üzerine büyüme olduğunu unutmamalıyız. Gerçekten de 1998 yılı fiyatları ile baktığımızda 2010 yılı birinci üç aylık dönemde yaratılan 23.3 milyar TL’lik GSYH 2008 yılı birinci çeyreğinde yaratılan 24.4 milyar TL’nin altındadır. Aynı şekilde 2010 yılı ikinci yarısında yaratılan 25.7 milyar TL’lik GSYH 2008 yılı ikinci çeyreğinde yaratılan 25.2 milyar TL’lik GSYH’den sadece 0.5 milyar TL daha fazladır. 2008 yılı birinci yarısında yaratılan toplam 49.6 Milyar TL’lik GSYH’ya karşılık 2010 yılının aynı döneminde 49 milyar TL’lik GSYH yaratılmıştır. 2008 yılı rakamlarını dahi yakalayamayan 2010 yılı rakamlarını olağanüstü büyüme olarak takdim edilmesi tam bir aldatmacadır.

c) 2002-2010 Döneminde Sektörlerin GSYH İçinde Payları

TABLO 3: İKTİSADİ FAALİYET KOLLARINA GÖRE GAYRİ SAFİ YURTIÇİ HASILA (CARİ FİYATLARLA)

(Yüzde Dağılım)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2008		2009		2010	
									1.Ç	2.Ç	1.Ç	2.Ç	1.Ç	2.Ç
Tarım, Avcılık ve Orm.	10.1	9.7	9.3	9.1	8.0	7.4	7.4	8.1	3.6	5.9	3.6	6.8	3.8	6.6
Balıkçılık	0.2	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	0.3	0.2
Madencilik	0.9	1.0	1.1	1.2	1.2	1.2	1.4	1.5	1.0	1.3	1.2	1.3	1.1	1.3
İmalat Sanayii	17.8	17.7	17.4	17.3	17.2	16.8	16.2	15.1	17.3	17.4	15.1	15.7	16.2	16.2
Elektrik, Gaz, Su	2.3	2.2	1.9	1.8	1.8	1.9	2.2	2.4	1.9	2.1	2.9	2.5	2.2	2.4
İnşaat	4.2	4.0	4.4	4.4	4.7	4.9	4.7	3.8	4.9	5.2	4.5	4.1	4.0	4.5
Ticaret	12.2	12.3	12.7	12.4	12.5	12.2	12.2	10.8	12.6	13.3	10.4	11.1	11.1	11.5
Oteller ve Lokantalar	2.3	2.2	2.3	2.2	2.2	2.3	2.2	2.5	1.7	1.6	2.1	1.9	1.9	1.8
Ulaştırma, Haberleşme	14.0	13.8	13.6	13.7	13.7	13.9	14.2	13.4	13.4	14.5	13.0	13.5	12.7	13.5
Mali Aracı Kuruluşlar	4.4	3.4	3.3	2.8	2.9	3.2	3.5	4.5	3.5	3.3	4.9	4.7	4.4	4.1
Konut Sahipliği	8.1	8.3	8.6	9.3	9.8	10.8	11.2	12.5	11.8	10.9	13.9	13.0	13.0	11.9
Gayrimenkul, Kiralama	3.3	3.3	3.4	3.5	3.7	4.1	4.3	4.7	5.2	3.9	5.7	4.4	5.9	4.4
Kamu Yön.Sav.Sos.Güv.	4.6	4.6	4.5	4.0	3.9	3.9	3.8	4.3	4.2	3.6	5.0	4.3	5.0	4.2
Eğitim	2.7	2.8	2.7	2.7	2.8	2.9	2.9	3.3	3.6	2.8	4.2	3.4	4.1	3.4
Sağlık ve Sos. Hiz.	1.4	1.5	1.5	1.6	1.6	1.6	1.6	1.7	1.9	1.5	2.1	1.7	1.9	1.6
Diğer Hiz.	1.8	1.9	1.7	1.6	1.7	1.7	1.7	1.7	2.0	1.6	2.0	1.6	2.0	1.6
Eviçi Hizmetleri	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.2	0.3	0.2
Sektörler Toplamı	90.5	89.0	88.5	88.1	88.1	89.5	89.9	90.8	89.0	89.1	91.0	90.3	89.7	89.4
Dolaylı Ölçülen Mali Ar.Hiz.(-)	2.6	1.9	1.7	1.4	1.4	1.5	1.6	2.3	1.7	1.5	2.5	2.4	2.2	2.0
Vergi-Sübvansiyon	12.1	12.9	13.2	13.3	13.2	12.1	11.7	11.5	12.7	12.4	11.5	12.1	12.5	12.6
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Kaynak: TÜİK

Cari fiyatlarla iktisadi faaliyet kollarının GSYH içindeki paylarına baktığımızda tarımın 2002 yılında yüzde 10.1 olan payı 2008 yılında yüzde 7.4'e düşmüştür.

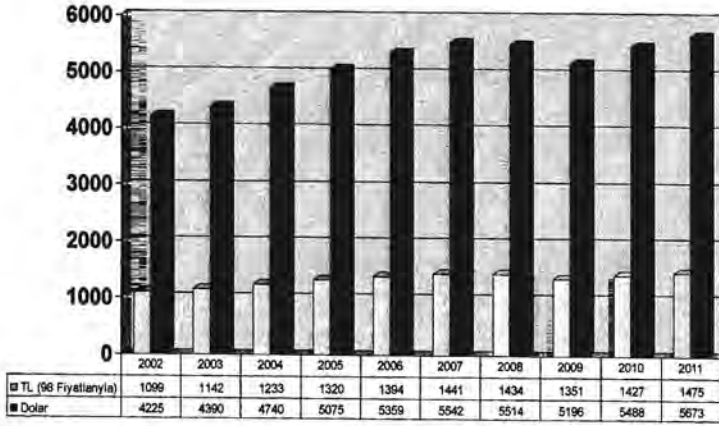
İmalat sanayiinin payı 2002 de yüzde 17.8 iken AKP döneminde her yıl bir önceki yılı göre gerileyerek 2009 yılında yüzde 15.1'e inmiştir.

d) Kişi Başına Milli Gelir

2008 yılında 10.440 dolar olan kişi başına milli gelir 2009 yılında 8.578 dolara gerilemiştir.

2010 yılında 10.043 dolara çıkması beklenen kişi başına milli gelir hala 2008 yılı rakamının altındadır. 2011-2013 OVP hedeflerine göre 2008 yılındaki kişi başına milli gelir 10.624 dolarla ancak 2011 yılında yakalanabilecektir.

GRAFİK 11: KİŞİ BAŞINA GSYH (2002-2011)



Yukarıdaki grafik 1998 yılı fiyatlarıyla TL ve Dolar cinsinden kişi başına GSYH'ları göstermektedir. Grafiğin incelenmesinden çıkan sonuç kriz dönemindeki kayıpları daha net bir biçimde ortaya koymaktadır. Hem TL hem de dolar cinsinden 2007 yılı kişi başına GSYH rakamları 2008, 2009 ve 2010 yıllarında yakalanamamıştır. 2011 hedefi gerçekleşirse, 2007 yılı rakamları aşılabilecektir. 2007 yılından 2011 yılına 4 yılda ortalama kişi başına GSYH artışı sadece **yüzde 0.6** olacaktır.

Sabit fiyatlarla TL cinsinden 2010 yılında 2002 yılına göre yüzde 29.8 oranında artış söz konusudur. Ortalama yıllık artış **yüzde 3.7** dir.

Dolar cinsinden 2010 yılında 2002 yılına göre yüzde 29.9 oranında artış söz konusudur. Ortalama yıllık artış **yüzde 3.7** dir.

Onun içindir ki 2008-2011 dönemi AKP ile kayıp yıllar olarak anılacaktır.

ii. Üretim

a) Sanayi Üretimi

TABLO 4: MEVSİM VE TAKVİM ETKİLERİNDEN ARINDIRILMIŞ SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

Yıl/Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	YILLIK
2008	120.0	120.7	121.8	120.4	117.0	118.3	115.7	113.7	111.2	107.3	104.4	99.3	114.1
2009	96.3	97.3	96.0	98.0	101.7	103.2	104.9	103.4	103.3	108.0	110.0	109.7	102.7
2010	110.7	112.1	113.3	114.4	116.8	114.2	114.7	117.6	117.1				

2005 yılını 100 esas alan mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi 2008 yılı Mart ayında 121.8 düzeyindeydi. Daha sonra düşmeye başlayan endeks her ay bir öncekinin altına inmek suretiyle 2009 yılı Mart ayında en düşük seviye olan 96'ya gerilemiştir. Yani, Mart 2009'de 2005 yılı değerinin de altına inmiştir. Endeksin 2010 Eylül'ünde ulaştığı nokta hala Mart 2008'deki değerinin 4.7 puan gerisindedir.

Toplam sanayi üretiminde bir önceki aya göre değişimlere baktığımızda, krizden çıkıldığı ifade edilen 2010 yılı Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında toplam sanayi endeksi bir önceki aya göre peş peşe üç ay gerilemiştir.

TABLO 5: TOPLAM SANAYİ AYLIK DEĞİŞİM ORANLARI (2005=100)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	-1.5	-0.9	9.2	-1.7	3.3	-1.6	-0.3	-8.4	2.9	-3.2	-0.4	-14.4
2009	-6.5	-3.9	12.8	1.6	5.5	6.9	0.9	-6.0	-0.6	13.8	-9.0	9.3
2010	-14.8	0.1	16.4	-2.1	3.8	2.3	-0.2	-4.2	-1.0			

Aşağıdaki tablo imalat sanayiinde bir önceki yılın aynı ayına göre meydana gelen değişimleri göstermektedir.

TABLO 6 : İMALAT SANAYİNDE BİR ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM ORANLARI

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	10.8	8.3	2.9	7.8	2.4	1.5	4.0	-4.8	-4.9	-7.7	-14.5	-19.7
2009	-24.7	-28.3	-24.3	-21.1	-18.8	-11.0	-10.3	-7.5	-10.7	8.2	-3.8	26.3
2010	15.3	19.9	24.3	18.5	16.0	10.6	9.2	10.9	10.9			

Toplam sanayii içinde yaklaşık yüzde 87 ağırlığa sahip imalat sanayiindeki gelişmeler önemlidir. Tablo imalat sanayiinin Ağustos 2008'den Eylül 2009'a kadar gerilediğini göstermektedir. Ekim 2009'dan itibaren imalat sanayiinde Kasım 2009 hariç gözlenen artışların baz etkisi de dikkate alınarak değerlendirilmesi

gerekmektedir. Ekim 2009-Eylül 2010 döneminde iki ay hariç diğer bütün aylarda artışlar, bir önceki yılın aynı ayındaki küçülmeden daha düşük olmuştur. Ekim ayından itibaren ortaya çıkacak rakamlar üretim artışlarındaki toparlanmanın kalıcı olup olmadığı konusunda daha sağlıklı değerlendirmeler yapılmasına imkan verecektir.

Ara malı imalatının krizden etkilenmesi imalat sanayi ile tam bir paralellik sergilemektedir.

Sermaye malı imalatında kriz ara malında yaşananndan iki ay daha uzun sürmüştür.

Aşağıdaki tablo ihracatımız içinde önemli bir ağırlığı olan tekstil imalatının çok daha ağır bir kriz yaşadığını ortaya koymaktadır. Bu sektörde küçülme 28 ay sürmüştür.2010 yılındaki toparlanma görüntüsünün baz etkisinden kaynaklandığı görülmektedir. Ağustos ve Eylül 2010'daki artış oranlarındaki düşme eğilimi dikkatle izlenmelidir.

TABLO 7 : TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN İMALATINDA BİR ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM ORANLARI

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2007	14.1	1.7	1.6	1.8	3.1	-4.1	-1.3	-1.7	-4.5	-0.3	-1.1	-14.6
2008	-0.5	-3.5	-10.8	-6.7	-12.6	-13.5	-10.8	-15.7	-13.3	-12.0	-19.4	-24.8
2009	-30.0	-30.7	-22.7	-19.7	-18.4	-10.5	-7.8	-8.2	-11.1	4.1	-6.6	32.1
2010	18.5	28.4	26.1	20.6	20.2	11.2	10.9	6.2	4.7			

b) Beyaz Eşya Üretimi ve Satışı

Aşağıdaki tabloda 2008-2010 arasında beyaz eşya üretim, yurtiçi satış, ihracat ve ithalat rakamları Ocak-Eylül Dönemi itibariyle verilmektedir.

TABLO 8: BEYAZ EŞYA ÜRETİMİ, YURTIÇİ SATIŞI, İHRACATI ve İTHALATI

	Ocak-Eylül					
	Adet			Yüzde Değişim		
	2008	2009	2010	2009/2008	2010/2009	2010/2008
BUZDOLABI						
Üretim	4,737,708	4,794,936	5,360,639	1.2	11.8	13.1
Yurtiçi Satış	1,460,542	1,311,186	1,466,628	-10.2	11.9	0.4
İhracat	3,412,766	3,755,578	4,004,263	10.0	6.6	17.3
İthalat	143,823	156,810	189,236	9.0	20.7	31.6
ÇAMAŞIR MAKİNESİ						
Üretim	3,619,317	3,574,187	4,065,737	-1.2	13.8	12.3
Yurtiçi Satış	1,103,494	1,076,787	1,185,094	-2.4	10.1	7.4
İhracat	2,639,648	2,780,972	3,100,112	5.4	11.5	17.4
İthalat	129,095	183,131	214,413	41.9	17.1	66.1
BULAŞIK MAKİNESİ						
Üretim	1,687,815	1,724,234	1,895,759	2.2	9.9	12.3
Yurtiçi Satış	897,986	911,944	962,504	1.6	5.5	7.2
İhracat	815,537	914,276	989,276	12.1	8.2	21.3
İthalat	73,022	90,698	103,968	24.2	14.6	42.4
FIRIN						
Üretim	2,269,704	1,939,354	2,254,435	-14.6	16.2	-0.7
Yurtiçi Satış	530,786	492,818	483,988	-7.2	-1.8	-8.8
İhracat	1,812,884	1,537,809	1,764,116	-15.2	14.7	-2.7
İthalat	62,708	46,615	34,155	-25.7	-26.7	-45.5

Kaynak: BESD

2010 yılı Ocak-Eylül Dönemi kriz yılı olan 2009 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında, fırın yurtiçi satışı ile ithalatı hariç bütün beyaz eşyaların üretim, yurtiçi satış, ihracat ve ithalat kalemlerinde artış olduğu görülmektedir. 2009 yılına göre 2010 yılında buzdolabı, çamaşır makinası ve bulaşık makinasında ithalat ihracatımızdan daha fazla artmıştır.

2010 yılının ilk dokuz ayı kriz yılı 2009 ile değil de 2008 yılı ile karşılaştırıldığında ise, fırın üretim, yurtiçi satış, ihracat ve ithalatının 2008 yılının gerisinde kaldığı görülmektedir. 2010 yılında 2008 yılına göre yurt içi satışlarda çok az canlanma olmuştur.

Özetle, tablonun incelenmesinden; beyaz eşyalarda üretim artışının olduğu, yurtiçi satışların sınırlı kaldığı ve ithalatın ihracattan daha çok arttığı sonucu çıkarılabilir.

c) Otomobil Üretimi ve Satışı

2008-2010 yılları Ocak-Eylül Döneminde otomobil üretimi ile yurtiçi satışı, ihracatı ve ithalatı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

TABLO 9 : OTOMOBİL ÜRETİMİ, YURTIÇİ SATIŞI, İHRACATI ve İTHALATI

OCAK-EYLÜL	Adet				
	Üretim	Yurtiçi Satış			İhracat
		Yerli	İthal	Toplam	
2008	524.329	79.681	163.469	243.130	441.117
2009	374.927	94.733	186.299	281.032	278.519
2010	443.236	96.921	215.482	312.403	332.224
2009/2008	-28.5	18.9	14.0	15.6	-36.9
2010/2009	18.2	2.3	15.7	11.2	19.3
2010/2008	-15.5	21.7	31.8	28.5	-24.7

Kaynak: OSD, ODD

2009 yılına göre artmış görünse de 2010 yılı üretimi hala 2008 yılının gerisindedir.

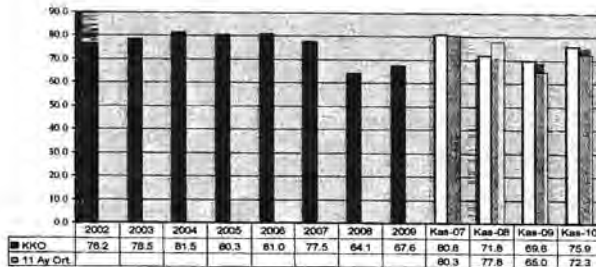
2010 yılı yurtiçi otomobil satışları 2009 yılına göre yerli otomobillerde yüzde 2.3 artarken ithal otomobillerde yüzde 15.7 artmıştır. 2010 yılında ithal otomobil satışı yerli otomobil satışının iki katından çok olmuştur.

2010 yılında otomobil ihracatının 2009 yılına göre yüzde 19.3 oranında artmış görünmesi bizi yanıltmamalıdır. Çünkü 2010 yılı ihracatı 2008 yılı ihracatının hala yüzde 24.7 oranında gerisindedir.

iii. Kapasite Kullanım Oranları

GRAFİK: 12

İMALAT SANAYİ AYLIK KAPASİTE KULLANIM ORANLARI



Kaynak : TÜİK, 2007 den itibaren MB.

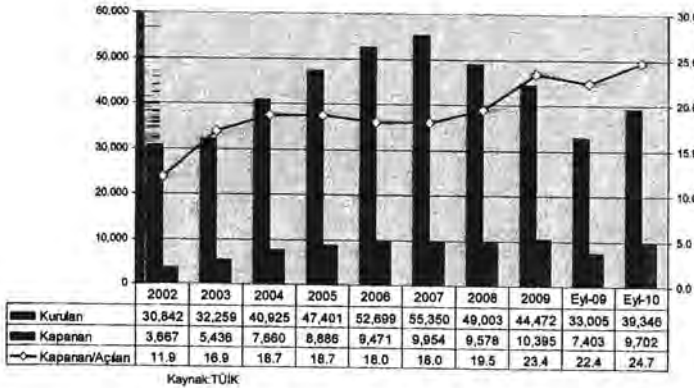
2010 yılı Kasım ayı kapasite kullanım oranı (75.9), 2009 yılının aynı ayının 6.1 puan üzerinde olmasına rağmen, 2007 yılı Kasım ayı kapasite kullanım oranının (80.8) gerisindedir.

Grafiğin incelenmesinden onbir aylık ortalama kapasite kullanım oranlarında da aynı eğilim görülmektedir.

iv. Kurulan ve Kapanan Şirketler

GRAFİK: 13

YILLAR İTİBARIYLA KURULAN KAPANAN ŞİRKET VE KOOPERATİFLER



2010 yılı Ocak-Eylül döneminde **kurulan şirket sayısı** 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 19.2 oranında artmıştır. 2009 yılında 2008'e göre aynı dönemde yüzde 17.9 azalmıştı. Bu açıdan bakıldığında 2010 yılı 2009'a göre iyi görülmektedir.

Kapanan şirket sayıları incelendiğinde 2010 yılının dokuz ayında 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 31.1 oranında artış olmuştur. 2009 yılının dokuz ayında 2008 yılının aynı dönemine göre kapanan şirket sayısındaki artış yüzde 3.1 idi. Bu açıdan, 2010 yılının 2009'a göre kötü olduğu anlaşılmaktadır.

Kurulan ve kapanan şirket sayılarını daha iyi değerlendirebilmek için, kurulan her 100 şirkete karşılık kaç şirketin kapandığına bakmak yerinde olacaktır. 2009 yılının dokuz ayında kurulan her 100 şirkete karşılık 22.4 şirket kapanırken 2010 yılının aynı döneminde bu sayı 24.7'ye çıkmıştır. Bu açıdan da 2010 yılı 2009 yılına göre daha kötü durumdadır.

2002 yılının tamamında kurulan her 100 şirkete karşılık 11.9 şirket kapanmıştı.

v. Güven Endeksleri

a) Tüketici Güven Endeksleri

EKİM 2010 itibarıyla 89.02 olan tüketici güven endeksi, 2008 ve 2009 yıllarının aynı ayındaki oranların üstünde olmakla birlikte, ondan önceki dört yılın aynı ayına ait oranların altındadır. 2010 yılında Ekim ayına kadar her ay bir önceki aya göre yükselen endeksin Eylül ayından Ekim ayına geçerken ilk kez düşmesi dikkatle izlenmelidir.

b) Reel Kesim Güven Endeksi

TABLO 10: AYLAR İTİBARIYLA REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

ENDEKS	2009			2010								
	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim
	92.2	92.1	104.2	105.2	112.1	119.3	115.0	111.7	112.4	112.1	110.7	107.2

Kasım 2010 Reel Kesim Güven Endeksinin 2009 yılı Kasım ayının 15.4 puan üzerinde olması olumlu bir gelişmedir. Ancak endeksin Nisan 2010'dan bu yana düşmekte olması gözardı edilmemelidir.

c) T.C.Merkez Bankası Beklenti Anketi

TABLO 11: TCMB BEKLENTİ ANKETİ

TCMB Beklenti Anketi	2009		2010	
	Kasım		Kasım	
	1	2	1	2
Yıl Sonu TÜFE	5.80	5.81	8.10	8.10
Yıl Sonu Dolar Kuru	1.51	1.50	1.44	1.46

2009 yılı Kasım ayı 2 nci yarı beklenti anketine göre, yılsonu TÜFE beklentisi yüzde 5.81 iken, 2010 yılının aynı döneminde bu oran yüzde 8.1'e çıkmıştır. Bir yıl öncesine göre enflasyon beklentilerinin bozulduğu görülmektedir.

2009 yılı Kasım ayı 2 nci yarı beklenti anketine göre, yılsonu dolar kuru beklentisi 1.51 iken, 2010 yılının aynı döneminde bu kur 1.46'ya gerilemiştir. Bu gerileme ihracatımızı olumsuz yönde etkilerken ithalatımızın ve dış ticaret açığımızın artmasına yol açmaktadır.

2. İŞSİZLİK

i. Hükümetin Uyguladığı Büyüme Modeli ile İstihdam İlişkisi

Aşağıdaki tabloda 2003 -2009 döneminde 3 üncü çeyrekler itibariyle yıllık büyüme ve işsizlik oranları gösterilmektedir. 2010 yılı 3 üncü çeyrek büyüme rakamları henüz açıklanmadığı için kıyaslama için 2009 ve 2010 yılı rakamları ikinci çeyrek itibariyle verilmiştir.

TABLO 12: ÜÇÜNCÜ ÇEYREKLER İTİBARIYLA YILLIK BÜYÜME VE İŞSİZLİK ORANLARI

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 (*)	2010 (**)
BÜYÜME	6.9	8.8	8.0	7.9	5.2	3.8	-7.9	6.3
İŞSİZLİK	9.4	9.5	9.9	9.6	9.7	10.2	13.4	11.0

(*) 2009 2. Çeyrek İtibariyle İşsizlik yüzde 13.6; Büyüme yüzde -6.9

(**) 2. Çeyrek İtibariyle Rakamlar

Ekonomimizin ortalama yüzde 7.9 oranında büyüdüğü 2003-2006 döneminde işsizlik oranının 0.2 puan artması, büyüme modelimizin istihdam yaratmadığını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Ortalama büyümenin yüzde 0.4'e düştüğü 2007-2009 döneminde ise işsizlik oranımız 3.7 puan artmıştır. Ekonominin küçüldüğü dönemde işsizliğin artmış olması ise doğaldır.

2010 yılı 2 nci çeyreği itibariyle sağlanan yıllık yüzde 6.3'lük büyümeye karşılık işsizlik oranında elde edilen 2.6 puanlık düşüş önemlidir. Ancak, bu durumun kriz sonrası geçici bir düzelmeye olup olmadığını önümüzdeki aylardaki büyüme ve işsizlik oranları arasındaki ilişki ortaya koyacaktır.

ii. Kriz Öncesi, Kriz Dönemi ve Kriz Sonrası İşsizlik ve İstihdam Verileri

Krizden önceki üç yıl, kriz dönemi ve kriz sonrasında işgücü piyasasında meydana gelen gelişmeler aşağıdaki tablolarda incelenmektedir. Dönem başı olarak 2005 yılının esas alınmasının nedeni, aylar itibariyle işsizlik verilerinin 2005 yılından itibaren açıklanmaya başlanmasıdır.

TABLO 13: İŞGÜCÜ, İSTİHDAM VE İŞSİZ SAYILARI

Bin Kişi	TEMMUZ					AĞUSTOS					DEĞİŞİM			
	2010	2005	2008	2009	2010	AĞUSTOS İTİBARIYLA								
						2008-2005	2009-2008	2010-2009	AYLIK					
KURUMSAL OLMAYAN NÜFUS	71,372	67,329	69,824	70,639	71,440	2,495	815	801	88					
15 YAŞ ÜSTÜ NÜFUS	52,572	48,457	50,916	51,789	52,645	2,459	873	858	73					
İŞGÜCÜ	26,260	23,028	24,570	25,537	26,166	1,542	967	629	-94					
Erkek	18,559	17,077	17,847	18,290	18,535	770	443	245	-24					
Kadın	7,701	5,951	6,723	7,247	7,631	772	524	384	-70					
İSTİHDAM	23,478	20,740	22,068	22,108	23,195	1,328	40	1,087	-283					
Erkek	16,702	15,438	16,113	15,914	16,559	875	-199	645	-143					
Kadın	6,776	5,302	5,955	6,194	6,636	653	239	442	-140					
İŞSİZ SAYISI	2,782	2,288	2,502	3,429	2,971	214	927	458	189					
Erkek	1,857	1,838	1,734	2,376	1,976	96	842	400	119					
Kadın	925	650	768	1,053	995	118	285	-58	70					
İŞGÜCÜNE DAHİL OLMAYANLAR	26,312	25,429	26,346	26,252	26,479	917	-94	227	167					
Erkek	7,258	6,648	7,130	7,131	7,319	482	-1	188	61					
Kadın	19,054	18,781	19,216	19,121	19,160	435	-95	39	106					
KAYITDIŞI İSTİHDAM	10,579	10,189	9,999	10,105	10,385	-190	106	280	-194					
Erkek	6,472	6,718	6,335	6,359	6,387	-383	24	8	-105					
Kadın	4,107	3,471	3,664	3,746	4,018	193	82	272	-89					

TABLO 14: İŞSİZLİK ORANLARI

Bin Kişi	TEMMUZ					AĞUSTOS					DEĞİŞİM			
	2010	2005	2008	2009	2010	AĞUSTOS İTİBARIYLA								
						2008-2005	2009-2008	2010-2009	AYLIK					
TÜRKİYE GENELİ	10.6	9.9	10.2	13.4	11.4	0.2	8.2	-2.1	0.8					
Tarımdışı	13.6	12.9	12.9	17.0	14.5	0.0	4.1	-2.6	0.9					
Erkek	10.0	9.6	9.7	13.0	10.7	0.1	3.3	-2.3	0.7					
Kadın	12.0	10.9	11.4	14.5	13.0	0.5	3.1	-1.5	1.0					
GENÇLER	19.5	19.1	19.7	23.5	21.1	0.6	3.8	-2.4	1.6					
Erkek	18.0	18.4	19.0	23.0	19.4	0.6	4.0	-3.6	1.4					
Kadın	22.1	20.8	20.9	24.4	24.4	0.1	3.5	0.0	2.3					
KENT	13.2	12.4	12.2	16.5	14.0	-0.2	4.3	-2.5	0.8					
Erkek	11.6	11.0	10.7	14.8	12.2	-0.3	4.1	-2.6	0.6					
Kadın	17.9	17.5	17.2	21.7	19.2	-0.3	4.5	-2.5	1.3					
GENÇLER	23.7	23.1	22.7	27.8	25.6	-0.4	5.1	-2.2	1.9					
Erkek	21.1	20.5	20.3	25.4	22.3	-0.2	5.1	-3.1	1.2					
Kadın	28.9	29.2	27.9	32.6	31.9	-1.3	4.7	-0.7	3.0					
KIR	5.5	5.1	6.1	7.4	6.2	1.0	1.3	-1.2	0.7					
Erkek	6.3	6.3	7.3	8.9	7.1	1.0	1.6	-1.8	0.8					
Kadın	4.0	2.7	3.8	4.8	4.6	1.1	1.0	-0.2	0.6					

TABLO 15: İŞGÜCÜNE KATILMA VE İSTİHDAM ORANLARI

Bin Kişi	TEMMUZ					AĞUSTOS					DEĞİŞİM			
											AĞUSTOS İTİBARIYLA			
	2010	2005	2008	2009	2010	2008-2005	2009-2008	2010-2009	AYLIK					
İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI														
TÜRKİYE GENELİ	50.0	47.5	48.3	49.3	49.7	0.7	1.1	0.4	-0.2					
Erkek	71.9	72.0	71.5	71.9	71.7	-0.5	0.4	-0.2	-0.2					
Kadın	28.8	24.1	25.9	27.5	28.3	1.8	1.8	0.8	-0.5					
KENT	47.3	44.9	45.8	46.5	47.2	0.9	0.7	0.7	-0.1					
KIR	56.0	53.9	54.0	55.8	55.4	0.1	1.8	-0.4	-0.8					
İSTİHDAM ORANI														
TÜRKİYE GENELİ	44.7	42.8	43.3	42.7	44.1	0.5	-0.7	1.4	-0.8					
Erkek	64.7	65.1	64.5	62.6	64.1	-0.6	-1.9	1.5	-0.6					
Kadın	25.3	21.4	23.0	23.5	24.8	1.6	0.5	1.3	-0.5					
KENT	41.1	39.3	40.2	38.8	40.6	0.9	-1.4	1.8	-0.5					
KIR	52.9	51.2	50.7	51.7	52.0	-0.5	1.0	0.3	-0.9					
KAYITDIŞI İSTİHDAM ORANI														
	45.1	49.1	45.3	45.7	44.8	-3.8	0.4	-0.9	-0.3					
Erkek	61.2	65.9	63.4	62.9	61.3	-2.6	-0.4	-1.6	0.1					
Kadın	38.8	34.1	36.6	37.1	38.7	2.6	0.4	1.6	-0.1					

TABLO 16: İSTİHDAMIN SEKTÖREL DAĞILIMI

Bin Kişi	TEMMUZ					AĞUSTOS					DEĞİŞİM			
											AĞUSTOS İTİBARIYLA			
	2010	2005	2008	2009	2010	2008-2005	2009-2008	2010-2009	AYLIK					
İSTİHDAMIN SEKTÖREL DAĞILIMI														
TARIM (yüzde)	26.8	28.9	25.5	26.5	26.6	-1.4	1.0	0.2	-0.1					
SANAYİ (yüzde)	19.5	20.6	20.5	18.8	19.5	-0.1	-1.7	0.7	0.0					
İNŞAAT (yüzde)	7.0	5.9	6.1	6.2	6.6	0.2	0.2	0.4	-0.3					
HİZMETLER (yüzde)	46.8	46.6	47.9	48.5	47.2	1.3	0.6	-1.3	0.4					
TARIM	6,284	5,577	5,622	5,854	6,178	45	232	324	-108					
SANAYİ	4,575	4,282	4,532	4,183	4,525	250	-369	302	-50					
İNŞAAT	1,832	1,217	1,337	1,373	1,542	120	36	189	-90					
HİZMETLER	10,987	9,664	10,577	10,718	10,950	913	-141	232	-37					

TABLO 17: İŞGÜCÜNE DAHİL OLMAYANLAR

Bin Kişi	TEMMUZ					AĞUSTOS					DEĞİŞİM			
											AĞUSTOS İTİBARIYLA			
	2010	2005	2008	2009	2010	2008-2005	2009-2008	2010-2009	AYLIK					
İşbaşı yapmaya hazır olanlar	1,908	1,401	1,705	1,860	1,885	304	155	25	-23					
Mevsimlik çalışanlar	41	133	165	33	42	32	-132	9	1					
Ev işleriyle meşgul	11,890	12,949	12,332	12,089	11,784	-617	-233	-315	94					
Öğrenci	3,745	3,238	3,445	3,562	3,736	207	117	174	-9					
Emekli	3,580	3,140	3,378	3,649	3,637	238	271	-12	57					
Çalışamaz halde	3,428	3,003	3,393	3,358	3,480	390	-35	102	32					
Diğer	1,919	1,585	1,928	1,691	1,935	363	-237	244	16					

TABLO 18: SÜRELERİNE GÖRE İŞSİZLER

Bin Kişi	TEMMUZ					AĞUSTOS					DEĞİŞİM			
											AĞUSTOS İTİBARIYLA			
	2010	2005	2008	2009	2010	2008-2005	2009-2008	2010-2009	AYLIK					
1-2 ay süredir iş arayanlar	982	579	877	1,077	1.104	298	200	27	122					
3-5 ay süredir iş arayanlar	542	448	603	778	621	155	175	-157	79					
6 aydan fazla süredir iş arayanlar	1,269	1,262	1,023	1,574	1,246	-239	551	-328	-13					
6-8 ay süredir iş arayanlar	286	221	229	430	261	8	201	-169	-25					
9-11 ay süredir iş arayanlar	138	70	111	203	125	41	92	-78	-13					
1 ile 2 yıl arasında iş arayanlar	512	450	426	592	541	-24	186	-51	29					
2 ile 3 yıl arasında iş arayanlar	194	264	151	203	202	-113	52	-1	8					
3 yıldan fazladır iş arayanlar	129	257	106	146	117	-151	40	-29	-12					

Kaynak: TÜİK

a) Kriz Öncesi Üç Yıllık Dönemde (Ağustos 2005-Ağustos 2008) İşsizlik ve İstihdam

Bu dönemde toplam aktif nüfus 2 milyon 459 bin kişi artmıştır.

Artan aktif nüfusun 1 milyon 542 bini işgücüne dahil edilirken 917 bini (aktif nüfusun yüzde 37,3'ü) işgücüne dahil edilmemiş ve işsizlik hesaplamalarına alınmamıştır.

Daha başlangıçta işgücüne dahil edilmeyerek işsizlik hesabı dışında bırakılan 917 bin kişi bir kenara bırakılsa bile, Hükümet, kriz öncesi üç yılda işgücüne dahil olan 1 milyon 542 bin kişiden 1 milyon 328 binine iş imkanı yaratabilmiştir. Bu dönemde işsiz sayısı 214 bin kişi artmış (118 bini kadın 96 bini erkek olmak üzere), işsizlik oranı da yüzde 9,9'dan yüzde 10,2'ye çıkmıştır.

2008 yılı Ağustos ayında 2 milyon 502 bin olan işsiz sayısına, iş bulmaları halinde işbaşı yapmaya hazır olduklarını bildiren 1 milyon 705 bin kişi dahil değildir.

Bu dönemde 1 milyon 328 bin kişilik istihdam artışının (653 bini kadın 675 bini erkek olmak üzere); 913 bini hizmetler, 250 bini sanayi, 120 bini inşaat ve 45 bini de tarım sektöründe olmuştur.

Kriz öncesi üç yılda ekonomik büyümeye rağmen sanayi sektörünün yılda ortalama yaklaşık 83 bin kişiye iş yaratabilmiş olması düşündürücüdür. İnşaat sektörü aynı dönemde sanayi sektörünün yarattığı istihdamın yarısı kadar istihdam yaratmıştır.

Bu dönemde kayıt dışı istihdamdaki 190 bin kişilik azalma olumludur. Ancak erkeklerde kayıt dışı istihdam 383 bin kişi azalırken kadınlarda 193 bin kişi artmış olması, istihdamda sıkıntı çeken kadınların kayıtdışı çalışmayı kabul etmeleri halinde iş bulabildiklerini göstermektedir.

Kriz öncesi 3 yıllık dönemde;

- Türkiye geneli işsizlik oranı 0.3 puan artarak yüzde 9.9'dan yüzde 10.2'ye çıkmıştır.
- Tarımdışı işsizlik sabit kalmıştır.
- Kadınlarda işsizlik oranı 0.5 puan artmıştır.
- Kentlerde işsizlik oranı 0.2 puan azalırken, kırsalda 1 puan artmıştır.
- İşgücüne katılma oranında kadınlarda 1.8 puan artarken erkeklerde 0.5 puan azalmıştır.
- İstihdam oranı kadınlarda 1.6 puan artarken erkeklerde 0.6 puan düşmüştür.
- Kadınlardaki işgücüne katılma oranı ve istihdam oranındaki artışlar, *'kadınların durumu düzelmiştir'*, şeklinde anlaşılmalıdır. Çünkü Ağustos 2008 itibariyle erkeklerde yüzde 71.5 olan işgücüne katılma oranı kadınlarda yüzde 25.9; erkeklerde yüzde 64.5 olan istihdam oranı kadınlarda yüzde 23.0'dür.
- Tarım sektörünün toplam istihdam içindeki payı 1.4, sanayi sektörünün payı da 0.1 puan azalmıştır.

Bu rakamlar, işsizlikle ilgili verilerin Hükümetin iddia ettiğinin aksine kriz öncesi dönemden bozulmaya başladığını göstermektedir.

b) Bir Yıllık Kriz Döneminde (Ağustos 2008-Ağustos 2009) İşsizlik ve İstihdam

Krizde işgücüne katılan 967 bin kişiden sadece 40 binine iş imkanı yaratılabilmiş, geri kalan 927 bin kişi işsizler ordusuna katılmıştır. Yani kriz döneminde işsiz sayısı 927 bin kişi artarak 3 milyon 429 bine çıkmıştır. Bu rakama iş bulmaları halinde işbaşı yapmaya hazır olan 1 milyon 860 bin kişi eklendiğinde gerçek işsiz sayısının 5 milyon 289 bin kişiye ulaştığı görülecektir.

Bu dönemde toplam aktif nüfus 873 bin kişi artmıştır. Toplam işgücü ise, daha önce işgücüne dahil olmayanlardaki 94 bin kişilik azalma ile birlikte (873+94) 967 bin kişi artmıştır.

Krizde işlerini kaybedenlerin 642 bini erkeklerden 285 bini de kadınlardan oluşmaktadır.

Kriz döneminde erkek istihdamı 199 bin kişi azalırken kadın istihdamı 239 bin kişi artmıştır. Artan kadın istihdamının yaklaşık üçte biri (82 bin kişi) kayıt dışı istihdamı kabul etmek zorunda kalmışlardır. Kriz döneminde kayıt dışı istihdamda 106 bin kişilik artış olmuştur.

Kriz döneminde sanayi sektöründe istihdam 369 bin kişi azalmış ve sanayi sektörünün toplam istihdam içindeki payı yüzde 20.5'den yüzde 18.8'e düşmüştür. İstihdamda tablonun daha da kötüleşmesini kriz nedeniyle tarım sektörüne dönen 232 bin kişi önlemiştir. Yani tarım sektörü krizin sigortası rolünü oynamıştır.

Bu dönemde 6 aydan daha uzun süreli işsizlerin sayısı 551 bin kişi artarak 1 milyon 574 bin kişiye ulaşmıştır.

Kriz döneminde;

- Türkiye geneli işsizlik oranı 3.2 puan artarak yüzde10.2'den yüzde13.4'e çıkmıştır.
- Tarımdışı işsizlik 4.1 puan artmıştır.
- Erkeklerde 3.3 puanlık artışa karşılık kadınlarda 3.1 puanlık artış olmuştur.
- Gençlerde işsizlik 3.8 puan artmıştır.
- İşsizlik 5.1 puanlık artışla en çok kentlerdeki genç erkekler arasında olmuştur.
- İşgücüne katılma oranı 1.1 puan artarken istihdam oranı 0.7 puan azalmıştır.

c) Kriz Sonrası Dönemde (Ağustos 2009-Ağustos 2010) İşsizlik ve İstihdam

Bu dönemde aktif nüfus 856 bin kişi artmış, bunun 629 bini işgücüne dahil edilirken 227 bini işgücüne dahil edilmemiş ve işsizlik hesaplamalarına alınmamıştır.

Son bir yılda, işgücüne yeni dahil olan 629 bin kişiden daha fazla istihdam yaratılmıştır. Bu dönemde yaratılan istihdam 1 milyon 87 bin kişidir. Bu ise işsizliğin $1.087 - 629 = 458$ bin kişi azalması anlamına gelmektedir. İşsiz sayısındaki azalmanın 400 bini erkeklerde olurken kadınlarda işsiz sayısında azalma 58 binde kalmıştır.

Azalan işsizlikte, artan işgücünden 227 bininin işgücüne dahil olmayanlar arasına atılması etkili olmuştur.

Bu dönemde istihdam edilenlerden 280 bin kişinin kayıt dışında istihdam ediliyor olmaları da istihdamın kalitesini olumsuz etkilemiştir. Ayrıca kadınlar kriz sonrasında da kayıt dışı çalışmak zorunda kalmışlardır. Kriz sonrası bir yıllık süreçte artan 280 bin kişilik kayıt dışı istihdamın 271 bini kadınlardan oluşmaktadır.

1 milyon 87 bin kişilik istihdam artışı nerelerden gelmiş diye baktığımızda, 324 bininin tarım (yüzde 29.8), 362 bininin sanayi, 232 bininin hizmetler ve 169 bininin de inşaat sektöründeki artıştan kaynaklandığını görüyoruz.

Bu dönemde istihdam edilenler arasında 6 aydan fazla işsiz olan 328 bin kişinin bulunması olumlu olmakla birlikte, aynı dönemde kayıt dışı istihdamın 280 bin kişi artmış olması, bunların çoğunun kayıt dışı çalışmayı kabul ederek iş bulabildikleri sonucunu doğurmaktadır.

d) Ağustos 2010'de İşsizlik ve İstihdam

Ağustos ayında aktif nüfus **73 bin kişi** artarken, işgücü 94 bin kişi azalmış ve işgücüne dahil olmayanlar 167 bin kişi artmıştır. Bu durum, son bir ayda artan aktif nüfusla birlikte daha önce iş gücüne dahil olanlardan bazılarının da iş gücüne dahil olmayanlar arasına katılarak işsizlik hesabına dahil edilmediklerini göstermektedir. Bu rakam oyununa rağmen, son bir ayda istihdam 283 bin kişi azalmış ve işsiz sayısı da (119 bini erkek 70 bini kadın olmak üzere)189 bin kişi artmıştır.

İstihdamdaki azalmanın 106 bini tarım, 90 bini inşaat, 50 bini sanayi ve 37 bini de hizmetler sektöründe olmuştur.

Konjonktürel olarak istihdamın yüksek olması gereken Ağustos ayında tüm sektörlerde istihdamın azalması, krizden çıktığını ve diğer ülkelerden ayrıştığını söyleyen Hükümeti yalanlamaktadır.

İşsizlik düştü diye propaganda yapılan Ağustos ayındaki yüzde 11.4'lük oran, 2009 yılı hariç 2002 yılından bu yana Ağustos ayı için en yüksek işsizlik oranıdır.

Temmuz ayında 60 bin kişi artmış görünen kayıtdışı istihdamın Ağustos ayında 194 bin kişi azalmış görünmesi TÜİK'in işsizlik verilerini tartışılır hale getirmektedir.

iii. Aylar ve Çeyrek Dönemler İtibariyle İşsizlik Oranları

Aylar ve çeyrek dönemler itibariyle işsizlik oranları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

TABLO 19: AYLAR VE ÇEYREK DÖNEMLER İTİBARIYLA İŞSİZLİK ORANLARI

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak				11.8	12.1	11.3	11.6	15.5	14.5
Şubat (1.Ç)	11.5	12.3	12.4	11.9	12.2	11.7	11.9	16.1	14.4
Mart				11.2	11.3	10.7	11.0	15.8	13.7
Nisan				10.4	10.3	10.1	9.9	14.9	12.0
Mayıs (2.Ç)	9.3	10.0	9.3	9.6	9.2	9.2	9.2	13.6	11.0
Haziran				9.6	9.2	9.2	9.4	13.0	10.5
Temmuz				9.6	9.3	9.3	9.9	12.8	10.6
Ağustos (3.Ç)	9.6	9.4	9.5	9.9	9.6	9.7	10.2	13.4	11.4
Eylül				10.1	9.5	9.9	10.7	13.4	
Ekim				10.4	9.6	10.2	11.2	13.0	
Kasım (4.Ç)	11.0	10.3	10.0	11.0	10.0	10.5	12.6	13.1	
Aralık				11.5	10.9	10.9	14.0	13.5	
YILLIK	10.3	10.5	10.8	10.6	10.2	10.3	11.0	14.0	

AKP, yüzde 10.3 olarak devraldığı işsizlik oranını 2009 itibariyle yüzde 14'e çıkarmıştır. Ağustos ayındaki yüzde 11.4'lük işsizlik oranı 2002 yılındaki yüzde 9.6'lık oranın 1.8 puan daha üstündedir. Hükümet OVP'da işsizlik oranını 2010 yılında yüzde 12.2'ye, 2013 yılında da yüzde 11.4'e düşürmeyi öngörmektedir. Bugüne kadar işsizlik konusunda da söylediğini bir türlü tutturamayan Hükümet işbaşında kalmayı başarabilir ve 2013 yılı işsizlik hedefini de tutturabilirse, o takdirde dahi, 11 yıl sonra gelinen nokta, 2002 yılının hala 1.1 puan daha kötüsü olacaktır.

3. TASARRUF VE YATIRIMLAR

i. Tasarruflar

TABLO 20: TASARRUFLARLA GSYH İLİŞKİSİ

		Milyon TL							
		Carli Fiyatlarla							
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kamu		-5,391	19,553	35,806	20,287	16,393	-8,228	8,709	9,418
Özel		92,532	68,865	56,532	110,290	143,936	133,339	129,674	153,703
Toplam Yurtiçi Tas.		87,141	88,418	92,338	130,577	160,330	125,112	138,383	163,120
		GSYH İçindeki Payları							
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kamu		-0.96	3.01	4.72	2.41	1.72	-0.86	0.79	0.78
Özel		16.55	10.61	7.45	13.08	15.14	14.00	11.80	12.65
Toplam Yurtiçi Tas.		15.59	13.63	12.18	15.49	16.87	13.13	12.59	13.43

2004 yılında GSYH'ya oranı yüzde 15.6 olan toplam yurtiçi tasarrufların 2010 yılında kriz yılı 2009'un da altına düşerek yüzde 12.6'ya inmesi beklenmektedir. 2011 yılı öngörüsü ise 2004 yılının 2.16 puan altındadır.

2006 yılında yüzde 4.72 ile en yüksek düzeye çıkan kamu tasarruflarının GSYH'ya oranı da 2010 ve 2011 yıllarında binde 79 ve binde 78'e düşecektir.

2008 yılında yüzde 16.87 ile en yüksek noktaya çıkan özel sektör tasarruflarının GSYH'ya oranı ise 2010 ve 2011 yılında yüzde 13'ler düzeyine kadar gerileyecektir.

Bu oranlar yurtiçi tasarruflarda yıldan yıla bir gerilemeye ve yetersizliğe işaret etmektedir.

ii. Yatırımlar

a) Toplam Sabit Sermaye Yatırımları

Yıllar itibariyle toplam sabit sermaye yatırımları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

TABLO 21: TOPLAM SABİT SERMAYE YATIRIMLARI

Milyon TL

Yıllar	GSYH	CARİ FİYATLARLA			GSYH İÇİNDEKİ PAYLARI			DEĞİŞİM ORANLARI		
		KAMU	ÖZEL	TOPLAM	KAMU	ÖZEL	TOPLAM	KAMU	ÖZEL	TOPLAM
2003	454,781	17,615	39,808	57,423	3.87	8.75	12.63			
2004	559,033	18,052	60,730	78,782	3.23	10.86	14.09	2.5	52.6	37.2
2005	648,932	24,444	73,204	97,648	3.77	11.28	15.05	35.4	20.5	23.9
2006	758,391	30,410	93,159	123,569	4.01	12.28	16.29	24.4	27.3	26.5
2007	843,178	32,534	154,381	186,915	3.86	18.31	22.17	7.0	65.7	51.3
2008	950,534	39,123	152,692	191,815	4.12	16.06	20.18	20.3	-1.1	2.6
2009	952,635	39,342	124,600	163,942	4.13	13.08	17.21	0.6	-18.4	-14.5
2010(*)	1,098,807	53,933	153,743	207,676	4.91	13.99	18.90	37.1	23.4	26.7
2011(**)	1,214,852	51,821	178,867	230,688	4.72	16.28	20.99	-3.9	16.3	11.1

Kaynak: DPT

(*) Gerçekleşme Tahmini

(**) Program

2003 yılında toplam sabit sermaye yatırımlarının yüzde 30.7'sini kamu yaparken 2011 yılı programında bu oran yüzde 22.5'e düşmüştür. Kamu, 2011 yılında milli gelire oran olarak 2010 yılından daha az sabit sermaye yatırımı yapacaktır. Ayrıca 2011 yılı kamu yatırımları 2010 yılına göre yüzde 3.9 oranında daha düşük olacaktır.

2011 yılında özel sektörün yapacağı sabit sermaye yatırımının milli gelire oranı 2007 yılı seviyesinin altında kalacaktır.

Aşağıdaki iki tabloda da alt sektörler ve yıllar itibariyle toplam sabit sermaye yatırımları ile bu yatırımların milli gelire oranındaki değişimler gösterilmektedir.

TABLO 22: ALT SEKTÖRLER İTİBARIYLA TOPLAM SABİT SERMAYE YATIRIMLARI

Milyon TL									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 (*)	2011 (**)
TARIM	2,431	4,112	4,217	5,222	7,854	7,083	6,324	9,543	10,781
MADENCİLİK	1,062	1,476	1,728	2,130	3,124	3,246	3,086	4,142	4,755
İMALAT	16,172	26,124	31,152	39,964	70,329	71,058	53,906	69,211	76,260
ENERJİ	4,537	3,421	4,584	5,485	8,267	9,424	14,286	11,029	15,034
ULAŞTIRMA	11,348	17,465	21,141	25,576	36,394	43,341	42,707	64,149	65,254
TURİZM	3,543	4,754	5,856	7,012	10,490	12,309	6,477	7,438	8,285
KONUT	5,930	8,202	11,547	14,968	20,056	12,942	8,090	9,153	10,615
EĞİTİM	3,095	3,184	3,569	4,215	5,544	5,775	5,980	7,043	8,543
SAĞLIK	2,582	3,382	5,055	7,003	9,187	9,867	6,860	7,485	9,862
DİĞERLERİ	6,723	6,662	8,799	11,993	15,670	16,770	16,227	18,481	21,299
TOPLAM	57,423	78,782	97,648	123,568	186,915	191,815	163,943	207,674	230,688

(*) Gerçekleşme Tahmini

(**) Program

TABLO 23: ALT SEKTÖRLER İTİBARIYLA TOPLAM SABİT SERMAYE YATIRIMLARININ GSYH'YA ORANI

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
TARIM	0.53	0.74	0.65	0.69	0.93	0.75	0.66	0.87	0.89
MADENCİLİK	0.23	0.26	0.27	0.28	0.37	0.34	0.32	0.38	0.39
İMALAT	3.56	4.67	4.80	5.27	8.34	7.48	5.66	6.30	6.28
ENERJİ	1.00	0.61	0.71	0.72	0.98	0.99	1.50	1.00	1.24
ULAŞTIRMA	2.50	3.12	3.26	3.37	4.32	4.56	4.48	5.84	5.37
TURİZM	0.78	0.85	0.90	0.92	1.24	1.29	0.68	0.68	0.68
KONUT	1.30	1.47	1.78	1.97	2.38	1.36	0.85	0.83	0.87
EĞİTİM	0.68	0.57	0.55	0.56	0.66	0.61	0.63	0.64	0.70
SAĞLIK	0.57	0.60	0.78	0.92	1.09	1.04	0.72	0.68	0.81
DİĞERLERİ	1.48	1.19	1.36	1.58	1.86	1.76	1.70	1.68	1.75
TOPLAM	12.63	14.09	15.05	16.29	22.17	20.18	17.21	18.90	18.99
GSYH	454,781	559,033	648,932	758,391	843,178	950,534	952,635	1,088,807	1,214,852

Kaynak: DPT

Toplam sabit sermaye yatırımlarının milli gelire oranı 2011 yılında da 2007 yılını yakalayamayacaktır. Onun içindir ki 2009-2011 arası dönemi AKP ile kayıp yıllar olarak adlandırıyoruz.

Alt sektörlere baktığımızda da tarım, imalat, turizm, konut ve sağlık sektörüne yapılan toplam sabit sermaye yatırımlarının milli gelire oranının 2011 yılında 2007 yılı rakamlarının altında kaldığı görülmektedir. 2011 yılında madencilik ve eğitim sektörü oranlarının 2007 oranları ile başabaş geleceği, sadece enerji ve ulaştırma alanında 2007 yılı oranlarının aşılacağı anlaşılmaktadır.

Kriz sonrası özel tüketim harcamalarındaki artışa bağlı iç talepteki canlanmaya rağmen yatırım harcamalarında henüz bir artış gözlenmemektedir.

b) Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırımları

1) Sektörler İtibariyle Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırımları

TABLO 24: SEKTÖRLER İTİBARIYLA TEŞVİK BELGELİ SABİT SERMAYE YATIRIM TUTARI VE GSYH İLİŞKİSİ

Milyon TL	GSYH	TARIM		MADENCİLİK		İMALAT		ENERJİ		HİZMETLER		TOPLAM	
		Tutar	Payı	Tutar	Payı	Tutar	Payı	Tutar	Payı	Tutar	Payı	Tutar	Payı
2003	454,781	208	0.05	267	0.06	9,710	2.14	531	0.12	9,607	2.11	20,323	4.47
2004	559,033	255	0.05	439	0.08	10,417	1.86	896	0.16	4,401	0.79	16,408	2.93
2005	648,932	381	0.06	674	0.10	11,163	1.72	1,902	0.29	6,491	1.00	20,801	3.18
2006	758,391	489	0.06	562	0.07	10,620	1.41	1,821	0.24	8,143	1.08	21,634	2.87
2007	843,178	324	0.04	624	0.07	11,895	1.42	4,354	0.52	8,444	1.01	25,641	3.06
2008	950,534	360	0.04	655	0.07	10,090	1.06	8,727	0.92	7,891	0.83	27,724	2.92
2009	952,635	391	0.04	800	0.08	7,636	0.80	4,649	0.49	6,317	0.66	19,794	2.08
Eyl-10		1,739		1,031		25,208		4,722		6,906		39,605	

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Veriler 03.11.2010 itibarıyla.

Sektörler itibariyle teşvik belgeli yatırımların milli gelire oranı 2003 yılında yüzde 4.47 iken 2009 yılında bu oran yüzde 2.08'e düşmüştür.

Teşvik belgeli yatırımların ana sektörler itibariyle milli gelire oranına baktığımızda ise, tarımın payı yüzde 0.05'ten yüzde 0.04'e, imalatın payı yüzde 2.14'den yüzde 0.8'e ve hizmetlerin payı yüzde 2.11'den yüzde 0.7'ye gerilerken, madenciliğin payı yüzde 0.06'dan yüzde 0.08'e, enerjinin payı yüzde 0.12'den yüzde 0.49'a çıkmıştır.

2) Bölgeler İtibariyle Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırımları

TABLO 25: BÖLGELER İTİBARIYLA TEŞVİK BELGELİ SABİT SERMAYE YATIRIMLARI VE GSYH İÇİNDEKİ PAYLARI

Million TL

	Marmara Bölgesi	İç Anadolu Bölgesi	Ege Bölgesi	Akdeniz Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi	Güney Doğu Anadolu Bölgesi	Muhtelif Bölge	Toplan
2003	10,252	2,721	2,195	2,638	548	281	1,388	302	20,326
2004	6,597	2,466	1,979	2,050	1,171	349	1,484	310	16,406
2005	7,922	2,779	2,989	3,613	1,471	776	929	161	20,640
2006	8,716	3,062	2,294	3,122	1,913	652	1,223	784	21,766
2007	7,666	3,643	2,040	4,174	3,361	1,078	1,293	2,516	25,772
2008	11,631	2,953	2,841	3,548	2,898	1,327	1,667	905	27,770
2009(*)									19,794
Eyl-10									39,605

GSYH İÇİNDEKİ PAYLARI

2003	454,781	2.25	0.60	0.48	0.58	0.12	0.06	0.31	0.07	4.47
2004	559,033	1.18	0.44	0.35	0.37	0.21	0.06	0.27	0.06	2.93
2005	648,932	1.22	0.43	0.46	0.56	0.23	0.12	0.14	0.02	3.18
2006	758,391	1.15	0.40	0.30	0.41	0.25	0.09	0.16	0.10	2.87
2007	843,178	0.91	0.43	0.24	0.50	0.40	0.13	0.15	0.30	3.06
2008	950,098	1.22	0.31	0.30	0.37	0.31	0.14	0.18	0.10	2.92
2009	952,635									2.08

(*) 2009 yılı Ağustos ayından itibaren dört bölgeyi esas alan yeni teşvik sistemi uygulandığından toplamlar alınmıştır.
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, veriler 03.11.2010 itibarıyla.

Ağustos 2009'dan itibaren 4 bölgeyi esas alan yeni teşvik sistemi uygulamaya girmiştir. Bu nedenle 2009 ve 2010 yıllarına ait teşvik belgeli yatırımların eski coğrafi bölgeleri esas alan teşvikli yatırımlarla kıyaslanması ancak toplam düzeyinde yapılabilmektedir.

Tablonun incelenmesinden, 2003-2009 döneminde Karadeniz Bölgesi hariç bütün bölgelerde teşvikli yatırımların milli gelire oranının düştüğü, sadece Doğu Anadolu'da değişmediği görülecektir. 2009 yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesine verilen teşvikli yatırımlar 2003 yılının yaklaşık üçte biri düzeyine gerilemiştir.

3) Ocak-Eylül Dönemi Teşvik Belgeli Sabit Sermaye Yatırımları

TABLO 26: OCAK-EYLÜL AYLARINDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI (2007-2010)

Milyon TL

	Tarım	Madencilik	İmalat	Enerji	Hizmetler	Toplam
Sabit Yatırım						
2007	324	624	11,910	4,354	8,518	25,730
2008	360	663	10,087	2,879	7,927	21,917
2009	258	406	4,254	2,684	3,219	10,822
2010	1,740	1,031	25,201	4,722	7,055	39,749
2010/2008 (yüzde)	383	55	150	64	-11	81
İstihdam (Kişi)						
2007	2,280	3,992	68,374	4,913	52,335	131,894
2008	2,590	4,543	47,288	5,142	38,696	98,259
2009	1,680	2,068	20,795	905	15,455	40,903
2010	9,515	4,075	47,641	1,764	28,316	91,311
2010/2008 (yüzde)	267	-10	1	-66	-27	-7
İstihdam Başına Yatırım						
2007	0.142	0.156	0.174	0.886	0.163	0.195
2008	0.139	0.146	0.213	0.560	0.205	0.223
2009	0.154	0.197	0.205	2.966	0.208	0.265
2010	0.183	0.253	0.529	2.677	0.249	0.435
2010/2008 (yüzde)	32	73	148	378	22	95

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

2010 yılı Ocak-Eylül döneminde verilen yatırım teşvik belgelerinin kriz yılı 2009 ile değil 2008 yılının aynı dönemi ile kıyaslanması daha doğru olur.

2010 yılının ilk dokuz ayında 2008 yılının aynı dönemine göre en yüksek artış tarım sektöründe olmuş, bu sektörü imalat sanayi izlemiştir. Hizmetler sektöründeki 2008 yılına göre yüzde 11'lik düşüş dikkat çekmektedir.

2010 yılı teşvik belgeli yatırımların istihdamda sağladığı artışa baktığımızda ise, 2008 yılına göre teşvik belgeli yatırım tutarı artmasına rağmen madencilik ve enerji sektöründe sağlanan istihdamda artış değil düşüş olmuştur.

2010 yılında bir kişiye istihdam yaratmanın maliyetinde 2008 yılına göre en yüksek artış enerji sektörü (yüzde 378) ile imalat sanayiinde (yüzde 148) olmuştur. 2010 yılında bir kişiye istihdam yaratmak için yapılması gereken yatırımın ortalama maliyetinde 2008 yılına göre yüzde 95'lik artış olmuştur. Bu oranın iki yıllık enflasyon oranının çok üstünde olması dikkat çekmektedir.

TABLO 27 : OCAK-EYLÜL AYLARINDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN BÖLGESEL DAĞILIMI

Milyon TL	Marmara	İç Anadolu	Ege	Akdeniz	Karadeniz	Doğu Anadolu	Güney Doğu Anadolu	Muhtelif	Toplam
Sabit Yatırım									
2007	7,637	3,642	2,040	4,172	3,361	1,078	1,284	2,516	25,730
2008	11,627	2,953	2,841	3,549	2,898	1,328	1,667	905	27,767
2009	3,347	1,159	1,690	1,485	1,891	391	806	53	10,822
İstihdam (KİŞİ)									
2007	51,635	16,449	13,119	22,245	15,849	4,741	7,159	697	131,894
2008	38,045	14,304	15,040	12,829	7,749	4,057	5,577	658	98,259
2009	11,450	5,956	5,741	6,706	4,047	2,472	4,514	17	40,903
İstihdam Başına Yatırım									
2007	0.148	0.221	0.155	0.188	0.212	0.227	0.179	3.610	0.195
2008	0.306	0.206	0.189	0.277	0.374	0.327	0.299	1.376	0.283
2009	0.292	0.195	0.294	0.221	0.467	0.158	0.179	3.100	0.265

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

2009 yılı Ocak-Eylül döneminde teşvikli sabit sermaye yatırımları bütün bölgelerde 2008 yılının aynı döneminin altında kalmıştır. Toplam teşvik belgeli sabit sermaye yatırımlarına baktığımızda, 2009 yılı ilk dokuz ayı rakamının 2008 yılının aynı döneminin yüzde 39'u düzeyinde olduğu görülecektir.

Bölgeler itibariyle verilen teşvik belgeli yatırımların en çok Güneydoğu Anadolu, ardından da Doğu Anadolu Bölgesinde istihdam yarattığı görülmektedir.

2010 yılında teşvik sistemi coğrafi bölge esasından ayrıldığından 2009 yılı ile aynı bazda bir kıyaslama yapılamamaktadır.

4. DIŞ DENGE

i. Dış Ticaret

a) Orta Vadeli Program Hedefleri ve Çelişkiler

2010-2013 dönemi için OVP'daki dış ticaret öngörülleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

TABLO 28: OVP'DA DIŞ TİCARET ÖNGÖRÜLERİ

DIŞ TİCARET	Milyar Dolar								
	2010 (*)			2011(**)		2012(**)		2013(**)	
	G.T	G.T /2009	G.T /2008	TUTAR	2011/2010 (*)	TUTAR	2012/2011	TUTAR	2013/2012
İHRACAT (FOB)	111.7	9.4	-15.4	127.0	13.7	143.5	13.0	160.0	11.5
İTHALAT (CIF)	177.5	26.0	-12.1	199.5	12.4	222.5	11.5	245.0	10.1
DIŞ TİCARET HACMİ	289.2	19.0	-13.4	326.5	12.9	366.0	12.1	405.0	10.7
DIŞ TİCARET AÇIĞI	-65.8	69.6	-6.0	-72.5	10.2	-79.0	9.0	-85.0	7.6
İHRACAT / İTHALAT (yüzde)	62.9			63.7		64.5		65.3	
İHRACAT / GSMH (yüzde)	15.3			16.3		16.9		17.5	
İTHALAT / GSMH (yüzde)	24.3			25.5		26.3		26.8	
AÇIK/GSMH (yüzde)	-9.0			41.8		-9.3		-9.3	

(*) Gerçekleşme Tahmini

(**) OVP 2011-2013

OVP'da 2011-2013 döneminde ihracatta yüzde 13.7 ile yüzde 11.5 arasında seyreden bir artış beklenmektedir. İthalattaki artışın ise aynı dönemde aşağı yukarı ihracattaki artış düzeyinde olacağı (yüzde 12.4 ile yüzde 10.1 arasında) öngörülmektedir. Buna göre önümüzdeki üç yıl içinde dış ticaret açığının belli bir düzeyde tutulması hedeflenmektedir.

Dış ticaret açığı rakamlarındaki artış aşırı değerlendirilen TL'nin sonucudur. Merkez Bankasının faiz indirme ve döviz alım ihaleleri TL'nin değerlendirilmesinin önüne geçememektedir.

Nitekim, gelecek yıl dolar kurunda enflasyon hedefinin altında yüzde 3.3 oranında bir artış beklentisi TL'nin daha da değerlendirilmesini göstermektedir. Burada sorulması gereken soru şudur: TL'nin daha da değerlendirileceği bir dönemde nasıl olacak da öngörülen ihracat artışları gerçekleştirilebilecektir. Diyelim ihracat artışı gerçekleşti, aynı dönemde ithalat artışı nasıl olacak da ihracat artışı düzeyinde tutulabilecektir.

Hükümetin üç yılı kapsayan MYB'nde 2011 yılı için öngördüğü uluslararası ticaretten alınan vergilere baktığımızda, ithalat yüzde 12.4 artarken dış ticaretten yüzde 35.3 düzeyinde artış beklendiği görülmektedir. Eğer vergi artışı öngörüsü samimi ise ithalat artış oranı dış ticaret açığını düşük gösterme çabasından öte bir anlam taşımamaktadır.

Dış ticaret açığı tahmini samimi olmayınca, 2010 yılında yüzde 9 olması beklenen açığın GSYH' a oranının 2011-2013 döneminde yüzde 9.3 seviyesinde tutulması da mümkün olmayacaktır.

Bugüne kadar izlediği politikaları sürdüreceğini söyleyen Hükümetin 2010 yılı OVP'daki öngörülerini de piyasalara iyimser mesajlar vermenin ötesinde bir anlamı bulunmamaktadır.

Bütün dünyanın ihracatı artırmak için kur savaşına girdiği bir dönemde bizim tam tersini yapıyor olmamız düşündürücüdür. Demek ki Türkiye yine dünyaya örnek olma yolunda (!)

b) Ekim 2010 İtibariyle Dış Ticaret Rakamları

2008-2010 döneminde dış ticaretteki gelişmeler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

TABLO 29 : 2008-2010 DÖNEMİ OCAK-EKİM DIŞ TİCARET RAKAMLARI

DIŞ TİCARET	2008	2009	OCAK-EKİM					2010 (*)		
			2008	2009	2010	2010/2009	2010/2008	G.T	G.T /2009	G.T /2008
İHRACAT (FOB)	132.0	102.1	114.9	83.2	92.7	11.4	-19.3	111.7	9.4	-15.4
İTHALAT (CIF)	202.0	140.9	178.5	113.3	147.8	30.5	-17.2	177.5	26.0	-12.1
DIŞ TİCARET HACMI	334.0	243.0	293.4	196.5	240.5	22.4	-18.0	289.2	19.0	-13.4
DIŞ TİCARET AÇIĞI	-70.0	-38.8	-63.6	-30.1	-55.1	83.1	-13.4	-65.8	69.6	-6.0
İHRACAT / İTHALAT (yüzde)	65.3	72.5	64.4	73.4	62.7			62.9		
İHRACAT / GSMH (yüzde)	17.8	16.5						15.3		
İTHALAT / GSMH (yüzde)	27.2	22.8						24.3		
AÇIK/GSMH (yüzde)	-9.4	-6.3						-9.0		

(*) Gerçekleşme Tahmini

2010 yılı Ocak-Ekim verileri 2009 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında, ihracatın yüzde 11.4, ithalatın da yüzde 30.5 oranında arttığını görüyoruz. Kıyaslamayı kriz yılı ile değil de 2008 yılı ile yaptığımızda artış değil ihracatta yüzde 19.3, ithalatta da yüzde 17.2 oranında azalma olduğu görülecektir.

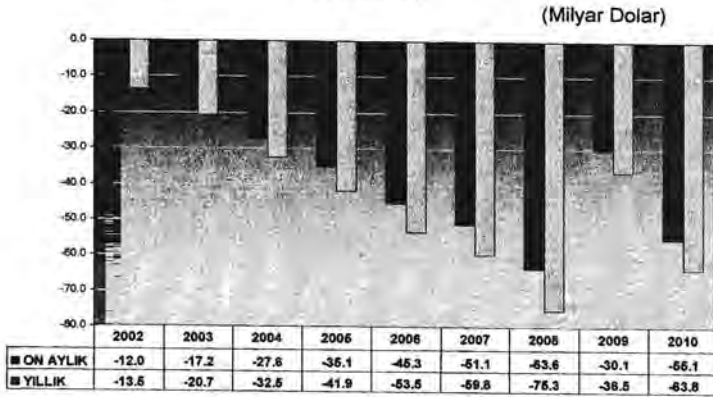
Hükümetin OVP'da 2010 yılı için öngördüğü yıllık beklenti dikkate alınarak bir karşılaştırma yapıldığında ise, ihracatın 2009 yılına göre yüzde 9.4, ithalatın da yüzde 26 oranında artacağı görülecektir. 2010 yılı gerçekleşme tahmini 2008 yılı ile kıyaslandığında ise ihracatın yüzde 15.4, ithalatın da yüzde 12.1 oranında düşeceği anlaşılmaktadır.

Yine yukarıdaki tablo, 2008 yılında yüzde 17.8 olan ihracatın GSYH' a oranının 2010 yılında yüzde 15.3'e düştüğünü, ithalatın GSYH' a oranının ise aynı dönemde yüzde 27.2' den yüzde 24.3'e gerilediğini göstermektedir.

Aşağıdaki grafik, 2010 yılı Ekim sonu itibariyle hem on aylık dönemde hem de yıllık olarak dış ticaret açığında 2007 yılı rakamlarının aşıldığını ortaya koymaktadır. Kriz öncesi 2008 yılı açıkları yakalanmak üzeredir. 'Açık finanse edilebildiği sürece sorun değildir' denilen yeni bir döneme girilmektedir.

GRAFİK : 14

**EKİM AYI SONU İTİBARIYLA
YILLIK VE ON AYLIK DIŞ TİCARET AÇIKLARI
(2002-2010)**



Kaynak: TÜİK

Enflasyonu kontrol etmek üzere bir politika aracı olarak kullanılan düşük değerli TL, dış ticaret açığının aşağıya çekilmesini olumsuz etkilemektedir. İki arasında dengenin tutturulamadığı görülmektedir.

Ekonomik faaliyetlere göre dış ticaret istatistiklerine baktığımızda Ekim 2010 itibariyle imalat sanayinin payının ihracatımız içinde yüzde 92.7, ithalatımız içinde yüzde 78.4 olduğunu görürüz. Bu durum, ihraç edilen ürünlerimiz içinde ithal ettiğimiz ürünlerin önemli bir yer tuttuğunu ve ihracatımızın ithalatımıza doğrudan bağımlı olduğunu göstermektedir.

c) Hükümetin Dış Ticaretimizde Ağırlığı Olan Ülkelerin Kompozisyonunda Değişiklik Olduğu Yönündeki İddiası

Yıllar itibariyle 1 milyar dolar üzerinde ihracat yaptığımız 30 ülke aşağıda gösterilmektedir.

Kriz öncesi yıl olan 2008 yılı esas alınarak en çok ihracat yaptığımız ülkeler sıraya konulmuştur.

TABLO 30 : 2002-2009 YILLARI ARASINDA ÜLKELERE GÖRE İHRACATIMIZ

		Milyon Dolar									
ÜLKE ADI	1990	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2009-2008	Düşüş Oranı
1	ALMANYA	5,869	7,485	8,745	9,455	9,686	11,993	12,952	9,783	-3,169	-24.5
2	İNGİLTERE	3,025	3,670	5,544	5,917	6,814	8,627	8,159	5,915	-2,244	-27.5
3	BİR ARAP EMİRLİK.	457	703	1,144	1,675	1,986	3,241	7,975	2,899	-5,077	-63.7
4	İTALYA	2,376	3,193	4,648	5,617	6,752	7,480	7,819	5,890	-1,929	-24.7
5	FRANSA	2,135	2,826	3,668	3,806	4,604	5,974	6,618	6,209	-409	-6.2
6	RUSYA FEDERASYONU	1,172	1,368	1,859	2,377	3,238	4,727	6,483	3,202	-3,281	-50.6
7	A.B.D.	3,356	3,752	4,860	4,911	5,061	4,171	4,300	3,223	-1,077	-25.0
8	İSPANYA	1,125	1,789	2,620	3,011	3,720	4,580	4,047	2,824	-1,224	-30.2
	8 Ülke Toplamı	19,515	24,786	33,089	36,769	41,862	50,793	58,353	39,945	-18,407	-31.5
		54.1	52.5	52.4	50.0	48.9	47.3	44.2	39.1	61.6	
9	ROMANYA	566	873	1,235	1,785	2,350	3,644	3,987	2,216	-1,772	-44.4
10	İRAK	0	829	1,821	2,750	2,589	2,845	3,917	5,123	1,207	30.8
11	HOLLANDA	1,056	1,526	2,138	2,470	2,539	3,019	3,144	2,124	-1,020	-32.4
12	İSVİÇRE	289	353	446	553	901	935	2,857	3,932	1,075	37.6
13	YUNANİSTAN	590	920	1,171	1,127	1,603	2,263	2,430	1,634	-796	-32.7
14	SUUDİ ARABİSTAN	555	741	769	962	983	1,487	2,202	1,771	-431	-19.6
15	UKRAYNA	313	445	576	821	1,121	1,481	2,188	1,033	-1,154	-52.8
16	BULGARİSTAN	380	622	894	1,179	1,568	2,060	2,152	1,389	-762	-35.4
17	BELÇİKA	693	886	1,183	1,292	1,381	1,736	2,122	1,796	-326	-15.4
18	İRAN	334	534	813	913	1,067	1,441	2,030	2,025	-5	-0.2
	18 Ülke Toplamı	24,292	32,515	44,136	50,621	57,965	71,704	85,381	62,990	-22,391	-26.2
		67.4	68.8	69.9	68.9	67.8	66.8	64.7	61.7	74.9	
19	İSRAİL	861	1,083	1,315	1,467	1,529	1,658	1,935	1,528	-407	-21.0
20	AZERBAYCAN-NAHÇ.	231	315	404	528	695	1,048	1,667	1,399	-268	-16.1
21	CEZAYİR	514	573	806	807	1,021	1,232	1,614	1,780	166	10.3
22	POLONYA	343	486	698	830	1,060	1,436	1,587	1,321	-266	-16.7
23	ÇİN HALK CUMHUR.	268	505	392	550	693	1,040	1,437	1,599	162	11.3
24	MİSİR	326	346	473	687	709	903	1,426	2,618	1,192	83.5
25	GÜNEY AFRIKA CUM.	88	122	190	316	598	654	1,239	867	-372	-30.0
26	KESİNLEŞMEMİŞ ÜLK	631	185	18	91	100	641	1,133	457	-676	-59.7
27	SURİYE	267	411	395	552	609	798	1,115	1,425	310	27.8
28	LIBYA	165	255	337	384	489	643	1,074	1,799	725	67.5
29	KATAR	16	16	35	82	342	450	1,074	289	-785	-73.1
30	KUZEY KIBRIS T.C.	222	320	470	754	885	932	1,072	771	-301	-28.1
	30 Ülke Toplamı	28,224	37,131	49,669	57,670	66,698	83,138	101,754	78,845	-22,909	-22.5
		78.3	78.6	78.6	78.5	78.0	77.5	77.1	77.2	76.7	

2008 yılında 4 milyar doların üstünde ihracat yaptığımız sekiz ülkeye yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı 2002 yılına göre 9.9 puan gerilemiştir.

2008 yılında 2 milyar doların üstünde ihracat yaptığımız onsekiz ülkeye yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı 2002 yılına göre 3 puan gerilemiştir.

2008 yılında 1 milyar doların üstünde ihracat yaptığımız otuz ülkeye yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı ise 2002 yılına göre 1.2 puan gerilemiştir. Bu durum, otuz ülkeye yaptığımız ihracatın toplam ihracat içindeki payının 2002'den 2008'e çok fazla değişmediğini ortaya koymaktadır.

"İhracatımız içinde yerli katma değer payını artırmalıyız", demenin ötesinde Hükümet, ihracata dayalı bir üretim ve büyüme stratejisi geliştirme konusunda somut bir adım atmış değildir.

Uygulanan kur politikası belirlenirken ihracatımızın dikkate alınmaması; Merkez Bankasının kur politikasını sadece fiyat istikrarı hedefine endekslemesi sık sık eleştiri konusu yapılmaktadır.

Ancak denge kurun ne olması ve TL'nin ne kadar değerlenmesi gerektiği konusunda kafalar net değildir. Kurda hangi seviye aşıldığında, kurun ihracatı teşvik değil engelleyici sonuç vereceği bilinmemektedir. Zira, TL'nin değerlenmesi ile birlikte ihraç ürünleri içinde ithal malların pahalılaşmaya başlaması ihracatta rekabet koşullarını olumsuz etkileyebilmektedir.

İhracatın teşviki için TL'deki değerlenmenin hangi seviyeye kadar düşürülmesi gerektiği konusunda Hükümet bir çalışma ortaya koymuş değildir. Hükümet, kurun seviyesini belirleme işini, tümüyle piyasa mekanizmasının işleyişine bırakmıştır.

Bu politikanın bizi getirdiği nokta ise ortadadır. İhracattan daha çok artan ithalatın neden olduğu dış ticaret açığı ve cari açık, millete, tekrar tekrar aynı sıkıntıları yaşatmaktadır.

Bu sıkıntıların başında; yerli sanayiinin kan kaybetmeye devam etmesi ve yurt içinde değil yurt dışında istihdam yaratılması gelmektedir.

Krizde (2009) ihracatımızın en çok azaldığı 5 ülke şöyledir:

	<u>Milyar Dolar</u>	<u>Düşüş(yüzde)</u>
1. BAE	-5.077	63.7
2. Rusya Federasyonu	-3.281	50.6
3. Almanya	-3.169	24.5
4. İngiltere	-2.244	27.5
5. İtalya	-1.929	24.7

Krizde ihracatımızın arttığı 5 ülke ise şöyledir:

1. Irak	1.207	30.8
2. Mısır	1.192	83.5
3. İsviçre	1.075	37.6
4. Libya	0.725	67.5
5. Suriye	0.310	27.5

Krizde ihracatımızı artırdığımız ülkeler arasında müslüman ülkelerin yer alması dikkat çekmektedir. Ancak 4 müslüman ülkeye yapılan ihracat artışını BAE'ne yapılan ihracattaki azalma tek başına götürmüştür.

Aşağıdaki tabloda da 2008 yılı baz alındığında 2 milyar doların üzerinde ithalat yaptığımız 20 ülke yıllar itibariyle gösterilmektedir.

TABLO 31 : 2002-2009 YILLARI ARASINDA ÜLKELERE GÖRE İTHALATIMIZ

		Milyon Dolar									
ÜLKE ADI	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2009-2008	Düşüş Oranı	
1 RUSYA FEDERASYONU	3,892	5,451	9,033	12,906	17,806	23,508	31,364	19,450	-11,914	-38.0	
2 ALMANYA	7,042	9,453	12,516	13,634	14,768	17,540	18,687	14,097	-4,590	-24.6	
3 ÇİN HALK CUMHUR.	1,368	2,610	4,476	6,885	9,669	13,234	15,658	12,677	-2,982	-19.0	
4 A.B.D.	3,099	3,496	4,745	5,376	6,261	8,166	11,976	8,576	-3,400	-28.4	
5 İTALYA	4,097	5,472	6,866	7,566	8,663	9,968	11,012	7,673	-3,338	-30.3	
6 FRANSA	3,053	4,164	6,201	5,888	7,240	7,850	9,022	7,092	-1,930	-21.4	
7 İRAN	921	1,861	1,962	3,470	5,627	6,615	8,200	3,406	-4,794	-58.5	
8 UKRAYNA	991	1,332	2,509	2,651	3,059	4,519	6,106	3,157	-2,950	-48.3	
9 İSVİÇRE	2,143	2,968	3,405	4,054	4,015	5,269	5,588	1,999	-3,589	-64.2	
10 İNGİLTERE	2,438	3,500	4,317	4,696	5,138	5,477	5,324	3,473	-1,851	-34.8	
	29,043	40,306	56,030	67,125	82,246	102,147	122,938	81,600	-41,338	-33.6	
	56.3	58.1	57.4	57.5	58.9	60.1	60.9	57.9	67.7		
11 İSPANYA	1,419	2,004	3,254	3,555	3,833	4,343	4,548	3,777	-771	-17.0	
12 GÜNEY KORE CUM.	900	1,312	2,573	3,485	3,556	4,370	4,092	3,118	-973	-23.8	
13 JAPONYA	1,466	1,927	2,684	3,109	3,217	3,703	4,027	2,782	-1,245	-30.9	
14 ROMANYA	662	956	1,700	2,286	2,669	3,113	3,548	2,258	-1,290	-36.4	
15 SUUDİ ARABİSTAN	794	969	1,232	1,889	2,252	2,440	3,322	1,687	-1,636	-49.2	
16 CEZAYİR	1,126	1,082	1,256	1,695	1,865	2,108	3,262	2,028	-1,234	-37.8	
17 BELÇİKA	1,150	1,524	1,992	2,241	2,477	2,869	3,151	2,372	-779	-24.7	
18 HOLLANDA	1,311	1,657	1,908	2,152	2,160	2,655	3,056	2,543	-513	-16.8	
19 HİNDİSTAN	564	723	1,046	1,280	1,579	2,300	2,458	1,903	-555	-22.6	
20 KAZAKİSTAN	204	267	442	559	994	1,284	2,332	1,349	-983	-42.2	
	38,640	52,726	74,116	89,376	106,847	131,332	156,734	105,416	-51,318	-32.7	
	74.9	76.0	76.0	76.5	76.6	77.2	77.6	74.8	84.1		

2008 yılında 5 milyar doların üstünde ithalat yaptığımız on ülkeye yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı 2002 yılına göre 4.6 puan artmıştır.

2008 yılında 2 milyar doların üstünde ithalat yaptığımız yirmi ülkeye yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı 2002 yılına göre 0.1 puan azalmıştır. Yani değişmemiştir, diyebiliriz. İthalatta aynı ülkelere olan bağımlılığımızda AKP döneminde bir değişiklik olmamıştır.

Krizde (2009) ithalatımızın en çok azaldığı 6 ülke şöyledir:

	<u>Milyar Dolar</u>	<u>Düşüş(yüzde)</u>
1. Rusya Federasyonu	-11.914	38.0
2. İran	- 4.794	58.5
3. Almanya	- 4.590	24.6
4. İsviçre	- 3.589	64.2
5. ABD	- 3.400	28.4
6. İtalya	- 3.338	30.3

Krizde 20 ülke içinde ithalatımızın arttığı ülke bulunmamaktadır.

Aşağıdaki tabloda da 2009 yılında bazı ülkelerle olan ihracat ve ithalatımızdaki artış ve azalışlar gösterilmektedir.

<u>2009 YILINDA BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞME</u>				
	<u>İTHALAT</u>		<u>İHRACAT</u>	
	<u>Milyar Dolar</u>	<u>(yüzde)</u>	<u>Milyar Dolar</u>	<u>(yüzde)</u>
1. Rusya Federasyonu	-11.914	-38.0	-3.281	-50.6
2. İran	- 4.794	-58.5	-0.005	- 0.2
3. Almanya	- 4.590	-24.6	-3.169	-24.5
4. İsviçre	- 3.589	-64.2	1.075	37.6
5. ABD	- 3.400	-28.4	-1.077	-25.0
6. İtalya	- 3.338	-30.3	-1.929	-24.7
7. BAE	- 23	- 3,4	-5.077	-63.7
8. İngiltere	- 1.851	-34.8	-2.244	-27.5
9. Irak	- 369	-27.9	1.207	30.8
10. Mısır	- 301	-32.0	1.192	83.5
11. Libya	66	19.7	725	67.5
12. Suriye	- 311	-48.7	310	27.8

2009 yılında ihracatımızın en çok daraldığı ülkeler sırasıyla Birleşik Arap Emirlikleri, Rusya Federasyonu ve Almanya'dır. Üç ülkeye yapılan ihracatımızdaki toplam daralma 11.5 milyar dolardır. Bu rakam toplam daralmanın yüzde 38.6'sına tekabül etmektedir.

2009 yılında bizim ithalatımızı kısıtığımız üç ülke ise sırasıyla Rusya Federasyonu, İran ve Almanya olmuştur. 2009 yılında bu üç ülkeye olan ithalatımız 2008 yılına göre 21.3 milyar dolar olup, toplam kısıntı içindeki payı yüzde 34.9'dur.

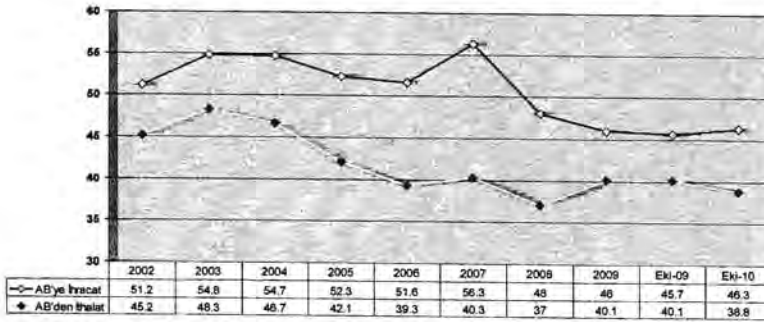
d) AB Ülkeleri ile Dış Ticaretimiz

Aşağıdaki grafikte de AB ile ticaretimizdeki oransal değişimler gösterilmektedir.

2010 yılının ilk on ayında 2009 yılının aynı dönemine göre AB ile olan dış ticaretimiz ülkemiz lehine biraz düzelmiş gibi görünse de 2008 ve önceki yıllardaki düzeyine geri dönülebilmiş değildir.

GRAFİK 15:

AB'NİN TÜRKİYE'NİN TOPLAM TİCARETİNDEKİ PAYI (2002-2010)



Kaynak: TÜİK

İhracatımızın yaklaşık yarısının AB ülkelerine yapıyor olması ve bu ülkelerin kriz sonrası toparlanmasının yavaş olmasının dış ticaret açığımızı olumsuz yönde etkileyeceği dikkate alınmalıdır.

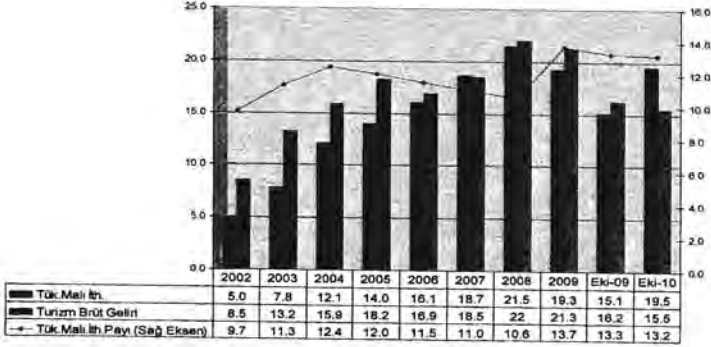
e) Tüketim Malları İthalatındaki Gelişmeler

Tüketim malı ithalatında miktar ve oransal değişikliği gösteren grafik aşağıda yer almaktadır. Tüketim malı ithalatının toplam ithalat içinde 2008 yılında yüzde 10.6 olan payının 2009 yılından itibaren yüzde 13'lerin üzerine çıkması dikkat çekmektedir. Ekim 2009'a kadar her yıl tüketim malı ithalatını karşılayan brüt turizm gelirimizin Ekim 2010'da tüketim malı ithalatımızı karşılayamaz duruma düşmüş olması dikkatle izlenmelidir.

2002 yılında brüt turizm gelirlerimizin tüketim malı ithalatını karşılama oranı $8.5/5=$ yüzde 170 iken, Eylül 2010'da bu oran $15.5/17.1=$ yüzde 90.6'ya düşmüştür. Yani turizmden elde ettiğimiz brüt gelir tüketim malı ithalatına yetmemeye başlamıştır.

GRAFİK 16:

**TÜKETİM MALI İTHALATININ MİKTARI İLE
TOPLAM İTHALAT İÇİNDEKİ PAYI
(2002-2010)**



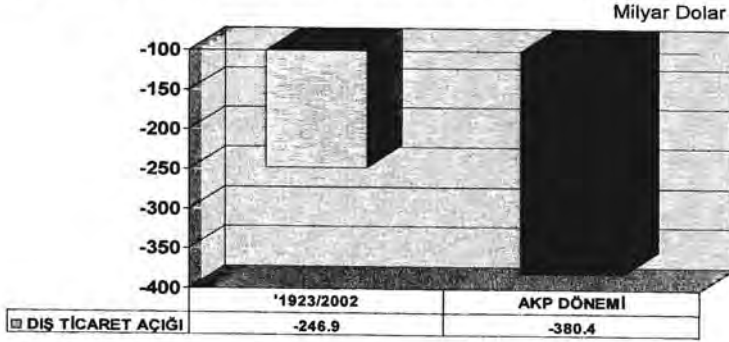
Kaynak: TÜİK, Brüt Turizm Gelirleri Eylül İtibariyle.

**f) 1923-2002 Dönemi ile AKP Dönemi Dış Ticaret Açığının
Karşılaştırılması**

AKP Dönemini vurgulaması açısından aşağıdaki dış ticaret açığı rakamlarının yorumsuz bir şekilde verilmesi uygun görülmüştür.

GRAFİK: 17

DIŞ TİCARET AÇIĞI (1923-2002 VE AKP DÖNEMİ)



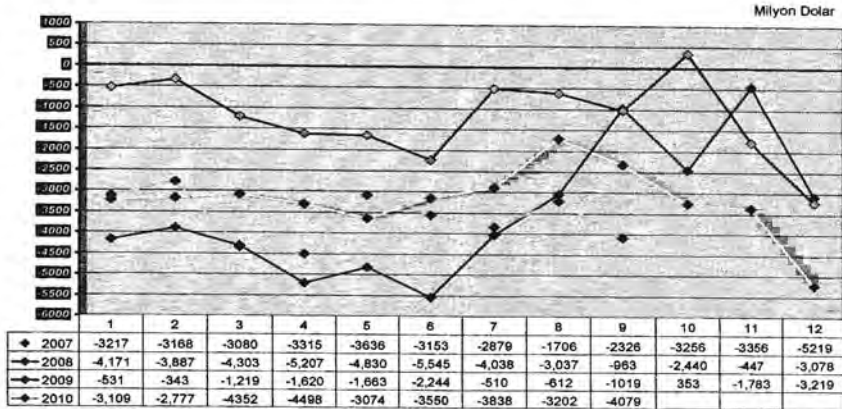
Kaynak: TÜİK, AKP DÖNEMİ 2003-EKİM 2010

ii. Cari işlemler dengesi

a) Aylar İtibariyle Cari İşlemler Açığı

GRAFİK 18:

AYLAR İTİBARIYLA CARİ İŞLEMLER AÇIĞI



Kaynak: MB

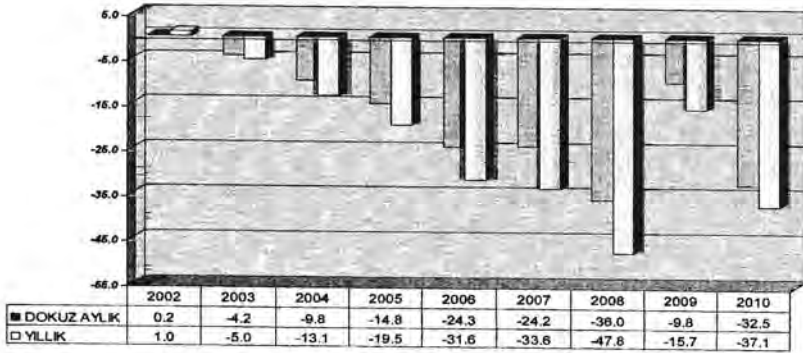
Aylar itibariyle verilen cari açıklara baktığımızda, 2010 yılı Ağustos ve Eylül aylarında verilen açıkların kriz öncesi 2007 ve 2008 yıllarının aynı aylarında verilen açıkları aştığı görülmektedir. Eylül ayında verilen 4.1 milyar dolarlık açık bugüne kadar Eylül ayında verilen açıkların en yükseğidir. Bu tehlikeli bir gidişe işaret etmektedir.

b) Yıllar İtibariyle Cari İşlemler Açığı

GRAFİK: 19

**EYLÜL SONU İTİBARIYLA
YILLIKLANDIRILMIŞ CARİ İŞLEMLER AÇIKLARI
(2002-2010)**

(Milyar Dolar)



Kaynak: MB

Eylül 2010 itibariyle verilen dokuz aylık açık (32.5 milyar dolar) 2009 yılı aynı döneminde verilen açığın (9.8 milyar dolar) 3.3 katıdır. Aynı dönemde 2010 yılı yıllıklandırılmış açığı da (37.1 milyar dolar) 2009 yıllıklandırılmış açığının (15.7 milyar dolar) 2.4 katı olmuştur.

Grafiğe bakıldığında, Eylül 2010 itibariyle ortaya çıkan cari açığın, hem dokuz aylık açıkta hem de yıllıklandırılmış açıkta 2007 yılı açığını aştığı ve kriz öncesi 2008 yılı rakamlarını yakalamaya doğru yöneldiği görülecektir.

c) Cari İşlemler Açığının Finansmanı

TABLO 32: CARİ AÇIĞIN FİNANSMANI

	Milyar Dolar								
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 Ocak-Eylül
Cari İşlemler Dengesi	-0.60	-7.50	14.40	22.10	32.10	38.30	41.90	14.40	-32.48
Toplam Sermaye Girişleri	6.90	7.10	20.20	37.60	48.50	48.20	44.40	3.80	29.90
Yurtiçinde Doğrudan Yatırımlar	1.10	1.70	2.80	10.00	20.20	22.00	18.30	8.40	5.20
Bankacılık Dışı Özel Sektörün Kredi Kullanımı	1.90	2.30	7.70	12.50	17.10	28.70	27.00	12.10	-4.90
Diğer (net)	3.90	3.10	9.70	15.10	11.20	-2.50	-0.90	7.50	29.70
Net Hata ve Noksan	-0.80	4.50	1.10	2.60	0.00	1.60	5.60	4.60	2.50
Bankaların Döviz Vartıkları	0.60	0.70	-0.60	-0.30	10.30	-3.50	-9.10	6.10	8.60
Rezerv Değişimi	-6.20	-4.00	-0.80	17.80	-6.10	-8.00	1.10	-0.10	-8.60

Kaynak: TCMB

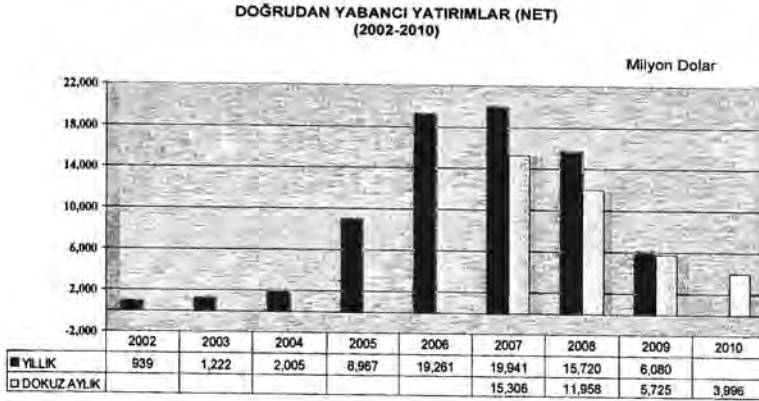
2010 yılının dokuz ayında verilen 32.5 milyar dolarlık cari açık büyük ölçüde spekülâtif amaçla yurda giren sıcak para ile finanse edilmiştir. 2007 ve 2008 de cari açığın finansmanında özel sektör borçları ve doğrudan yatırımlar öne çıkarken 2010 yılında tümüyle spekülâtif amaçlı sıcak para ile finanse edilmesi, 2007 ve 2008 yıllarındaki finansman yapısından daha sağlıklı bir finansman yapısı kullanmakta olduğumuzu göstermektedir.

2010 yılının ilk dokuz ayında özel sektör 4.9 milyar dolarlık borç ödemesinde bulunmuş ve Merkez Bankası da rezervlerini 8.5 milyar dolar artırmıştır. Demekki sıcak para girişi cari açığı finanse ettiği gibi özel sektörün söz konusu borcu ödemesini ve Merkez Bankasının rezerv artışını da karşılamıştır.

Hükümet yine diyebilir ki cari açık finanse edildiği ölçüde sorun değildir. Ancak geçmişten ders almaz ve cari açığı daha sağlıklı kaynaklar olan doğrudan yatırımlar, turizm gelirleri ve uzun vadeli borçlanmalarla karşılamazsak, tarih bize aynı dersleri bedelini artırarak vermeye devam edecektir.

1) Doğrudan Yabancı Yatırımlar

GRAFİK: 20



Kaynak: MB

Yukarıdaki grafik cari açığın finansmanında sağlıklı kaynaklar arasında yer alan doğrudan yatırım girişinin, 2010 yılı ilk dokuz ayında kriz yılı olan 2009'dan da kötü bir durumda olduğunu göstermektedir.

Ülkeye sıcak para girişi ülkeye olan güvenle değil getiri ile orantılıdır. Yüksek getiriye karşılık risk üstlenerek gelmektedir. Ülkeye güven duyarak gelen doğrudan yatırımlardır. O da 2009 yılına göre bile azalmıştır.

Doğrudan yatırımlar azalırken içindeki gayrimenkul alımlarına ayrılan payın artması dikkat çekmektedir. 2010 yılının dokuz ayında 2009 yılının aynı dönemindeki 1.2 milyar dolarlık gayrimenkul alımına karşılık 1.8 milyar dolarlık gayrimenkul alımı yapılmıştır.

Görüldüğü gibi azalan doğrudan yatırımlar içinde ülkeye katma değer bırakacak ve istihdam yaratacak olan kısmın da azaldığı görülmektedir.

Ödemeler dengesinde doğrudan yatırım girişlerinin yanında daha önce gelen doğrudan yatırımların ve portföy yatırımlarının gelir transferleri de olmaktadır.

2) Turizm ve İşçi Gelirleri

TABLO 33 : BRÜT TURİZM GELİR VE GİDERLERİ İLE İŞÇİ DÖVİZLERİ

	Milyar Dolar									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Eylül 2009	Eylül 2010
Turizm Geliri	8.5	13.2	15.9	18.2	16.9	18.5	22	21.3	16.2	15.5
Artış Oranı		55.3	20.5	14.5	-7.1	9.5	18.9	-3.2		-4.3
Turizm Gideri	-1.9	-2.1	-2.5	-2.9	-2.7	-3.3	-3.5	-4.1	-2.9	-3.5
Artış Oranı		10.5	19.0	16.0	-6.9	22.2	6.1	17.1		20.7
Tüketim Malı İthalatı	5	7.8	12.1	14.0	16.1	18.7	21.5	19.3	13.5	17.1
İşçi Geliri	1.9	0.7	0.8	0.9	1.1	1.2	1.4	0.9	0.7	0.6
KBT Geliri (Dolar)	557	810	784	752	728	679	709	664	642	603
KBT Gideri (Dolar)									736	715

Kaynak: TCMB, TÜİK

Ocak-Eylül 2010 döneminde **brüt turizm gelirleri**, kriz yılı 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 4.3 oranında azalırken, **brüt turizm giderlerimiz** yüzde 20.7 oranında artmıştır. Aynı dönemde **net turizm gelirlerimiz** yüzde 9 oranında azalmıştır.

Krizden çıktığı söylenen 2010 yılında 2009 yılına göre turizm gelirlerinde meydana gelen düşüşün nedenleri üzerinde durulmalı; Hükümetin uyguladığı kur politikası ile dış politikada izlediği yolun bu düşüşte ne ölçüde etkili olduğu mercek altına alınmalıdır.

Turist başına ortalama harcamalarda da bir kötüleşme eğilimi görülmektedir.

2009 yılı Ocak- Eylül döneminde **642 dolar** olan turist başına ortalama harcama, 2010 yılının aynı döneminde **603 dolara** düşmüştür. Düşüş oranı **yüzde 6.1'dir**. 2003 yılında turist başına ortalama harcama **810 dolar** idi.

2009 yılının aynı döneminde, **736 dolar** olan kişi başına ortalama turizm giderimiz **715 dolara** düşmüştür. Düşüş oranı **yüzde 2.9'dur**.

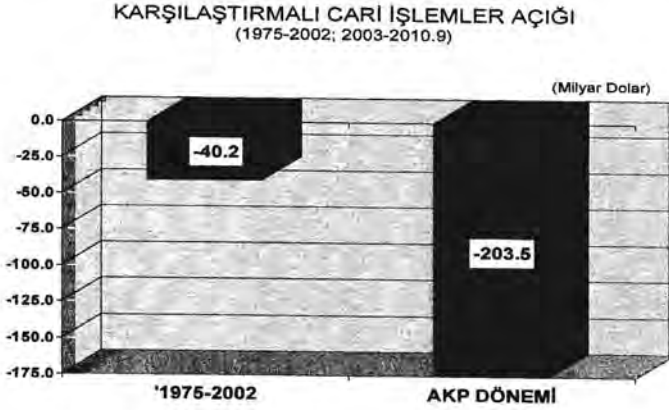
Turizm için vatandaşlarımız daha çok harcama yaparken yabancıların daha az harcama yapması üzerinde dikkatle durulmalıdır.

2009 yılı Ocak-Eylül döneminde **16.2 milyar TL** olan brüt turizm gelirine karşılık tüketim malı ithalatına **13,5 milyar dolar** harcanmıştır.

Buna karşılık, 2010 yılının aynı döneminde, **15.5 milyar dolar** olan brüt turizm geliri, **17.1 milyar dolara** çıkan tüketim malı ithalatımızı karşılayamamıştır. Geçmiş yıllara baktığımızda bu bozulmanın ilk kez 2010 yılında ortaya çıktığı görülecektir. Bu gidış dikkatle izlenmelidir.

d) 1923-2002 Dönemi ile AKP Dönemi Cari Açığının Karşılaştırılması

GRAFİK: 21



Kaynak: MB

AKP sekiz yılda 27 yılda verilen cari açığın 5 katı açık vermiştir.

5. BORÇ STOKU

i. Borç Stoku Verileri

Aşağıdaki tabloda iç ve dış borçlarda meydana gelen gelişmeler, merkezi yönetim iç ve dış borç stoku için Ekim 2010, Türkiye'nin dış borç stoku için 2010 yılı 2. çeyreği itibariyle gösterilmektedir.

TABLO 34: TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN TOPLAM BORÇ STOKU

	Milyar Dolar							
	2002 (1)	PAYI	2009 (2)	PAYI	2010 (3)(*)	PAYI	ARTIŞ TUTARI	
							(3)-(1)	(3)-(2)
MERKEZİ YÖNETİM İÇ VE DIŞ BORÇ STOKU								
TOPLAM	148.5	100.0	293.3	100.0	321.4	100.0	172.9	28.1
İç Borç	91.7	61.8	219.2	74.7	243.2	75.7	151.5	24.0
Diş Borç	56.8	38.2	74.1	25.3	78.2	24.3	21.4	4.1
TÜRKİYE CUMHURİYETİ İÇ VE DIŞ BORÇ STOKU								
TOPLAM	221.2	100.0	487.4	100.0	509.6	100.0	288.4	22.2
İç Borç	91.7	41.5	219.2	45.0	243.2	47.7	151.5	24.0
Diş Borç	129.5	58.5	268.2	55.0	266.4	52.3	136.9	-1.8
TÜRKİYE CUMHURİYETİ DIŞ BORÇ STOKU								
TOPLAM	129.5	100.0	268.2	100.0	266.4	100.0	136.9	-1.8
Kısa Vade	16.4	12.7	49.6	18.5	62.0	23.3	45.6	12.4
Uzun Vade	113.1	87.3	218.6	81.5	204.4	76.7	91.3	-14.2
KAMU	64.5	100.0	83.4	100.0	84.8	100.0	20.3	1.4
Kısa Vade	0.9	1.4	3.6	4.3	5.7	6.7	4.8	2.1
Uzun Vade	63.6	98.6	79.8	95.7	79.1	93.3	15.5	-0.7
TCMB	22.0	100.0	13.3	100.0	11.4	100.0	-10.6	-1.9
Kısa Vade	1.7	7.7	1.8	13.5	1.5	13.2	-0.2	-0.3
Uzun Vade	20.3	92.3	11.5	86.5	9.9	86.8	-10.4	-1.6
ÖZEL SEKTÖR	43.0	100.0	171.5	100.0	170.2	100.0	127.2	-1.3
Kısa Vade	13.9	32.3	44.2	25.8	54.8	32.2	40.9	10.6
Uzun Vade	29.1	67.7	127.3	74.2	115.4	67.8	86.3	-11.9

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

(*) Merkezi yönetim iç ve dış borç stoku rakamları EKİM 2010,

Türkiye Cumhuriyeti dış borç stoku rakamları 2010 yılı 2. çeyreği itibarıdır.

ii. Merkezi Yönetim Brüt İç Borç Stoku

Hükümet 2010 yılının ilk on ayında merkezi yönetim iç borç stokunu **24 milyar dolar** artırmıştır.

2002 yılında **91.7** milyar dolar olarak devralınan merkezi yönetim brüt iç borç stoku 8 yılda **151.5** milyar dolar artırılarak **243.2** milyara çıkarılmıştır.

Merkezi yönetim brüt iç borç stokunun 2002 yılında yüzde **39.8** olan GSYH' ya oranı 2009 yılında yüzde **35.5'e** düşmüştür.

Merkezi Yönetim toplam borç stoku içinde 2002 yılında yüzde **61.8** olan iç borçların payı (yüzde **29.2'si piyasaya**, yüzde **32.6'sı kamuya** ait olmak üzere) 2010 yılında yüzde **75.5'e** (yüzde **63.1'i piyasaya**, yüzde **11.9'u kamuya** ait olmak üzere) yükselmiştir.

Görüldüğü gibi 2002-2010 döneminde iç borçlanmada kamudan piyasaya bir yöneliş gözlenmektedir.

2009 yılında yüzde 11.6 olan TL cinsinden iç borçlanmadaki ortalama faizin bu yıl yüzde 8.2'ye düşmüş olması olumlu bir gelişmedir. Ancak Eylül 2010 itibariyle toplam iç borç stokunun yıllık bileşik reel faizi hala yüzde 1.26'dır. Piyasaya olan borçlarda bu oran yüzde 1.46'ya çıkmaktadır. Bu da kamu fonlarının istismar edilmeye devam edildiğini göstermektedir.

İç borçlanmanın ağırlıklı ortalama vadesinde 2009 yılına göre yaklaşık 6 aylık uzama olumlu olmakla birlikte, Eylül 2010 da geçen yılın aynı ayına göre vadenin 9 ay kısalmış olmasının nedeni sorgulanmalıdır. Ayrıca TL cinsi iç borç stokunun süresinin 10.4 ay olması bir yıl içinde büyük kısmını yenilemek zorunda olduğumuzu da ortaya koymaktadır. Bu süre 2007 yılında da 10.2 ay şeklindeydi. Bu açıdan değişen çok fazla bir şey olmadığı görülüyor. Eylül 2010 itibariyle iç borç stokunun yüzde 32'sinin vadesi 12 ay içinde dolacaktır. 2007 aralığında bu oran yüzde 31.8 idi.

Ağustos 2010 itibariyle yabancıların iç borç stokundaki payı yüzde 12 ile 2007 yılı oranına yaklaşmıştır. 2009 yılında bu oran yüzde 8,6 idi.

Faiz harcamalarının vergi gelirlerine oranı 2006-2009 döneminde yüzde 33,4 ile yüzde 30,1 bandına takılıp kalmıştır. Daha önceki yıllara göre bu oranlar bir iyileşmeyi ifade etseler de hala bütçe üzerinde önemli bir yük teşkil etmektedir.

iii. Merkezi Yönetim Brüt Dış Borç Stoku

Hükümet 2010 yılının ilk on ayında merkezi yönetim dış borç stokunu **4.1 milyar dolar** artırmıştır.

2002 yılında **56.8 milyar dolar** olarak devralınan merkezi yönetim brüt dış borç stoku 8 yılda **21.4 milyar dolar** artırılarak **78.2 milyar dolara** çıkarılmıştır.

Merkezi yönetim brüt dış borç stokunun GSYH' ya oranı ise bu dönemde yarı yarıya düşmüştür. 2002 yılında **yüzde 24.6** olan söz konusu oran 2009 yılında **yüzde 12** olmuştur.

Merkezi Yönetim dış borç stokunun Eylül 2010 itibariyle vadeye kalan ortalama süresi 8.8 yıl olup vade yapısı olumludur.

iv. Merkezi Yönetim Brüt İç ve Dış Borç Stoku

Hükümet 2010 yılının ilk on ayında merkezi yönetim toplam iç ve dış borç stokunu **28.1 milyar dolar** artırmıştır.

2002 yılında **148.5** milyar dolar olarak devralınan merkezi yönetim brüt toplam iç ve dış borç stoku 8 yılda **172.9** milyar dolar artırılarak **321.4** milyar dolara çıkarılmıştır.

Merkezi yönetim brüt iç ve dış borç stokunun 2002 yılında yüzde **64.4** olan GSYH' ya oranı 2009 yılında yüzde **47.6**'ya gerilemiştir.

v. Türkiye Cumhuriyeti'nin Brüt Dış Borç Stoku

2010 yılı 2. çeyreği itibariyle Türkiye'nin (Özel sektör borçları dahil) toplam brüt dış borç stoku **266.3** milyar dolardır. Bu rakamın **96.2** milyar doları (yüzde 36.1) kamuya, **170.2** milyar doları da (yüzde 63.9) özel sektöre aittir.

Brüt dış borç stokunun GSYH'ya oranı 2002'de 56.2 iken 2009 yılında bu oran yüzde 43.5'e düşmüştür. Aynı dönemde özel sektörün dış borcunun GSYH'ya oranı ise yüzde 18.7'den yüzde 27.8'e çıkmıştır.

2010 yılı 2. çeyreği itibariyle özel sektör dış borçlarının yüzde **31.2'si** kısa vadeli. Kısa vadeli borçların oranı 2007 yılında yüzde 24.2, 2008 yılında yüzde 24.5 ve 2009 yılında yüzde 25.6 şeklindeydi.

Özel sektörün hem miktar hem de kısa vadeli borçlarındaki bu artış eğilimi, yeniden içine girdiğimiz cari açık sarmalında sıkıntılar yaşanacağına işaretler.

vi. Türkiye Cumhuriyeti'nin Toplam İç ve Dış Borç Stoku

AKP yine 8 yılda **221.2** milyar dolar olarak devraldığı Türkiye Cumhuriyeti'nin iç ve dış borcunu **288.4** milyar dolar artırarak **509.6** milyar dolara çıkarmıştır. Bu tutarlara özel sektör dış borçları da dahildir.

Türkiye'nin 2002 yılında toplam iç ve dış borçlarının GSYH' ya oranı yüzde **96** iken, bu oran 2009 yılında yüzde **79**'a düşmüştür.

AKP, 8 yılda kendisinden önceki Cumhuriyet Hükümetlerinden daha çok borçlanmıştır.

Hükümet bu kadar büyük borç artışı ile hangi fabrika, baraj ya da yolları yaptığını kamuoyuna açıklayamamaktadır.

vii. Merkezi Yönetim Borç Servisi

Aşağıdaki tablo borcun nasıl borçla çevrildiğini ortaya koymaktadır.

TABLO 35: AKP HÜKÜMETLERİ DÖNEMİNDE TOPLAM BORÇ SERVİSİ

FİNANSMAN PROGRAMI	OCAK- EKİM 2010	2003- EKİM 2010)	2010 P	2010 GT	2011 P
TOPLAM BORÇ SERVİSİ	164.6	1323.8	200.3	194.8	152.9
İÇ BORÇ SERVİSİ	150.2	1176.8	182.6	178.0	135.1
Anapara	114.5	837.6	138.4	136.3	99.3
Faiz	35.7	339.2	44.2	41.7	35.8
DIŞ BORÇ SERVİSİ	14.4	147.0	17.7	16.8	17.8
Anapara	9.0	98.0	11.2	10.8	11.0
Faiz	5.4	49.0	6.5	6.0	6.8
KAYNAKLAR VE BORÇLANMA	164.4	1323.6	200.3	194.8	152.7
BORÇLANMA DIŞI KAYNAKLAR	14.3	218.2	5.0	19.1	21.1
Faiz dışı Fazla	6.8	164.4	-4.3		
Devirli/ Garantili Borç Geri Dön.	1.2	6.1	0.6		
Diğer (Özelleştirme, TMSF Dahil)	6.3	47.7	8.7		
KASA BANKA DEĞİŞİMİ	5.8	-11.2	0.0		
DÖVİZ HESABI KUR FARKI	-0.5	2.5	0.0		
TOPLAM BORÇLANMA	144.8	1114.1	195.3	175.7	131.6
Dış Borçlanma	12.7	94.2	13.7	15.0	12.5
Tahvil İhracı	8.9	58.3	8.4		
Uluslar arası Kuruluşlar	2.9	30.6	3.0		
Diğer/Proje kredileri	0.9	5.3	2.3		
İç Borçlanma	132.1	1019.9	181.6	160.7	119.1
TOPLAM İÇ BORÇ ÇEVİRME ORANI	87.9	86.7	99.5	90.3	88.2

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

AKP hükümetleri döneminde (2003-Ekim 2010) 1 trilyon 324 milyar borç ödenmiştir. Bu borcu ödeyebilmek için 1 trilyon 114 milyar TL'lik yeniden borçlanmaya gidilmiştir. Dönem içinde aradaki 210 milyar TL'lik fark faiz dışı bütçe fazlası ve özelleştirme gelirlerinden karşılanmıştır.

Görüldüğü gibi borçlar yeniden borçlanarak ödenmiştir. Gelecekte de farklı bir politika izleyeceklerine dair ortada hiç bir ipucu bulunmamaktadır.

2010 yılı için 200.3 milyar TL olarak öngörülen toplam borç servisinin 5.5 milyar TL eksiği ile 194.8 milyar TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. 2010 yılı içinde bu tutarı ödeyebilmek için 175.7 milyar TL yeniden borçlanılmış olacaktır. 2011 yılında da kamu 152.9 milyar TL'lik borç ödemek için 131.6 milyar TL tutarında yeniden borçlanmaya gidecektir.

viii. Hazine Garantili Dış Borçlar

Hazine garantili dış borçların yüzde 35.5'i mahalli idarelere ve KİT'lere aittir.

2010 yılı 2. çeyreği itibariyle 6.2 milyar dolar olan hazine garantili dış borçların 1.1 milyar doları mahalli kuruluşlara, 1.1 milyar doları da KİT'lere aittir.

Vadeye kalan ortalama süre, mahalli idare borçları için 6.6, KİT'ler için 5.3 yıldır. Bu süreler merkezi yönetim dış borçlarının vadeye kalan ortalama süresinin (8.8 yıl) altındadır.

ix. Hazine Alacakları

Hazinenin 31 Ekim 2010 itibariyle alacak stoku 25.0 milyar TL'dir. Bu tutarın 14.6 milyar TL'si (yüzde 58.4) mahalli idarelere, 5.9 milyar TL'si (yüzde 23.6) KİT'lere aittir.

25.0 milyar TL tutarındaki alacağın 8.2 milyar TL'lik kısmının vadesi geçmiştir. Vadesi geçen alacağın 7.7 milyar TL'lik kısmı da (yüzde 93.9) mahalli idarelerin borcudur. Bunun da 4.4 milyar TL'si (yüzde 56.4) Ankara Büyükşehir Belediyesi ve bağlı kuruluşlarına, 1.7 milyar TL'si de (yüzde 21.8) İzmit Büyükşehir Belediyesine aittir. 2004, 2005 ve 2006 yıllarında Ankara Büyükşehir Belediyesinden borçlarına karşılık hiç tahsilat yapılmamış olması dikkat çekmektedir.

6. SOSYAL GÜVENLİK

i. Sosyal Güvenlik Kapsamı

TABLO 36 : SOSYAL GÜVENLİK KAPSAMI

Bin Kişi	2002	2009 (1)	Eylül 2010 (2)	2009-2002	(2)-(1)
AKTİF SİGORTALILAR					
SSK (*)	6,563.2	9,622.9	10,339.0	3,059.7	716.1
EMEKLİ SANDIĞI	2,123.8	2,241.4	2,246.5	117.6	5.1
BAĞ-KUR	3,321.3	3,236.9	3,290.7	-84.4	53.8
TOPLAM (A)	12,008.3	15,101.2	15,876.2	3,092.9	775.0
PASİF SİGORTALILAR					
SSK (*)	3,747.6	5,290.4	5,481.3	1,542.8	170.9
EMEKLİ SANDIĞI	1,408.9	1,795.3	1,818.7	386.4	23.4
BAĞ-KUR	1,393.7	2,088.1	2,147.5	694.4	59.4
TOPLAM (B)	6,550.2	9,173.8	9,427.5	2,623.6	253.7
AKTİF/PASİF ORANI					
SSK (*)	1.93	1.96	2.04	0.03	0.08
EMEKLİ SANDIĞI	1.69	1.37	1.34	-0.32	-0.03
BAĞ-KUR	2.71	1.67	1.65	-1.04	-0.02
TOPLAM	2.04	1.78	1.82	-0.26	0.04
ÖZEL SANDIKLAR (C)	324.3	331.2	336.5	7	5
BAĞIMLI NÜFUS (D)	27,435.8	34,045.2	34,660.1	6,609.4	614.9
TOPLAM NÜFUS	66,439.6	72,561.3		6,121.7	
SOS.GÜV.KAPSAMI (A+B+C+D)	46,318.6	58,651.4	60,300.3	12,332.8	1,648.9
SOS.GÜV.KAPSAMI	69.7	80.8			
Bağımlı Nüfus Artışı		24.1			
Nüfus Artışı		9.2			
2022 SK. KAPSAMINDAKİLER	1,008.8	1,321.4	1,336.5	313	15
DİĞERLERİ	53.1	50.0	49.8	-3	0

Kaynak: SGK, (*) Ağustos 2010 itibarıyla

Eylül 2010 itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) kapsamında aktif sigortalı sayısı 15 milyon 876 bin, emekli aylığı alanların sayısı ise 9 milyon 428 bin kişidir.

2002-2009 döneminde SSK'lıların sayısında 3 milyon 60 bin ve kamu görevlisi sayısında 118 bin kişilik artış olurken, Bağ-Kur'luların sayısında 84 bin kişilik azalma olmuştur. Aynı dönemde emekli aylığı alanların sayısı ise 2 milyon 624 bin kişi artmıştır.

Bu dönemde aktif/pasif oranı 2.04'den 1.78'e gerilemiştir.

2010 yılı Ocak-Eylül dönemi verileri, toplam aktif sigortalı sayısının 775 bin, pasif sigortalı sayısının da 254 bin kişi arttığını göstermektedir. Buna göre, 2010 yılı ilk dokuz ayında aktif/pasif oranı 1.78'den 1.82'ye çıkmıştır.

Sosyal güvenlik kapsamındaki nüfusun toplam nüfusa oranı 2002 yılında yüzde 69.7 iken 2009 yılında bu oran yüzde 80.8'e çıkmıştır. Bu artışta, söz konusu dönemde nüfus yüzde 9.2 oranında artarken bağımlı nüfustaki artışın yüzde 24.1 olması etkili olmuştur.

2002-2009 döneminde 2022 sayılı kanun kapsamında aylık alanların sayısında da 313 bin kişilik artış olmuştur.

ii. Sosyal Güvenlik Kurumunun Gelir ve Gider Dengesi

TABLO 37 : SOSYAL GÜVENLİK KURUMU GELİR-GİDER DENGESİ

	2011 PROGRAM VERİLERİ							Milyar TL	
	2008	2009	2010	2011	OCAK- EYLÜL (*)			ARTIŞ	
		(1)	(2)	(3)	2009	2010	ARTIŞ	(2)/(1)	(3)/(2)
GELİRLER	64.7	74.2	90.5	103.2	56.0	68.7	22.7	22.0	14.0
Prım Gelirleri	56.1	58.9	72.0	82.9	38.9	47.8	22.9	22.2	15.1
Devlet katkısı ve diğ.gel.	8.6	15.3	18.5	20.3	17.1	20.9	22.2	20.9	9.7
GİDERLER	90.6	102.7	118.7	133.8	78.7	90.6	15.1	15.6	12.7
Emekli Aylıkları	59.6	68.1	79.7	92.9	50.1	58.6	17.0	17.0	16.6
Sağlık Ödemeleri	25.4	28.9	32.3	33.3	21.7	24.1	11.1	11.8	3.1
Diğer Ödemeler	5.6	5.7	6.7	7.6	6.9	7.9	14.5	17.5	13.4
AÇIK	25.9	28.5	28.2	30.6	22.7	21.9	-3.5	-1.1	8.5
BÜTÇE TRANSFERİ	35.1	52.7	56.2	62.4	41.3	43.3	4.8	6.6	11.0
Açık için		29.4	28.2	30.6	23.8	22.4	-5.9	-4.1	8.5
Devlet Katkısı		10.9	14.8	16.5	8.1	11.3	39.5	35.8	11.5
Ek Ödeme		2.9	3.3	3.9	2.2	2.5	13.6	13.8	18.2
Faturalı Ödeme		5.9	6.1	6.7	4.7	4.4	-6.4	3.4	9.8
Teşvikler		3.5	3.8	4.7	2.6	2.7	3.8	8.6	23.7
Gelirler/GSYH	6.81	7.79	8.23	8.49					
Giderler/GSYH	9.53	10.78	10.80	11.01					
Emekli Aylıkları/GSYH	6.27	7.15	7.25	7.65					
Sağlık Ödemeleri/GSYH	2.67	3.03	2.94	2.74					
AÇIK/GSYH	2.72	2.99	2.57	2.52					
BÜTÇE TRANSFERİ/GSYH	3.69	5.53	5.11	5.14					
GSYH	950.5	952.6	1,099	1,215					

Kaynak: SGK, DPT

(*) SGK Verileri, (2) Gerçekleşme Tahmini, (3) Program

2010 yılı gerçekleşme tahminine göre SGK'nun açığında 2009 yılına göre yüzde 1.1 oranında düşüş beklenmektedir.

2011 yılı programı, gelirlerde giderlere göre daha düşük artış öngördüğünden SGK açığı yüzde 8.5 oranında artacaktır. Bu artış 2010 yılındaki artıştan fazladır.

2010 yılında sağlanan artışa oranla 2011 yılında gelirlerde daha düşük artış (yüzde 22'ye karşılık yüzde 14) öngörülmesinin nedeni, devlet katkısı ve diğer gelirlerdeki düşük artış (yüzde 20.9'a karşılık yüzde 9.7) beklentisidir.

2011 yılı programı giderlerde de gelirlerde olduğu gibi 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre daha düşük artış (yüzde 15.6'ya karşılık yüzde 12.7) olmasını

beklemektedir. Buradaki düşüklüğün nedeni ise, sağlık ödemelerindeki düşük artış (yüzde 11.8'e karşılık yüzde 3.1) beklentisidir. Bunun gerçekleşmesi, 2011 yılında sağlık hizmetinden yararlananların katkı paylarının artırılacağı anlamına gelmektedir.

Hazine tarafından SGK'na yapılan devlet katkısı ve teşviklerle ek ödeme ve faturalı ödemeler SGK gelirlerinden düşüldüğünde, sistemin açığının yaklaşık iki katına çıktığı görülecektir. Tabloda sistemin açığı ile sisteme Hazinece yapılan toplam transferler arasındaki fark bu durumu göstermektedir.

iii. SGK'nın Prim Alacakları

TABLO 38: SGK PRİM ALACAKLARI

	4/b (EYLÜL)		4/a (AĞUSTOS)		GENEL TOPLAM		FARK		
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	4/b	4/a	TOPLAM
	Hiç prim ödemeyenler (%)	16.3	19.9						
Kısmen prim ödeyenler (%)	48.3	46.2							
Prim Borcu olmayanlar (%)	35.5	33.9							
PRİM ALACAĞI									
Özel sektör	23.5	19.4	16.2	21.9	38.9	41.3	-4.1	5.7	1.9
Aslı			10.0	14.1	9.6	14.1	0.0	4.1	4.1
Cezası			6.2	7.8	6.1	7.8	0.0	1.6	1.6
Resmî sektör (*)			4.8	6.5	4.7	6.5	0.0	1.7	1.7
Aslı			3.1	4.3	3.0	4.3	0.0	1.2	1.2
Cezası			1.7	2.1	1.7	2.1	0.0	0.4	0.4
TOPLAM	23.5	19.4	21.0	28.4	43.6	47.8	-4.1	7.4	3.3
PRİM TABLOSU									
200-300 TL									
4/b (1479) (yüzde)	91.3	93.0							
101-200 TL									
4/b (2926) (yüzde)	99.4	99.3							
20 BİN TL'İNİN ÜZERİNDE BORCU OLANLAR									
Kişi	440.340	291.058							
Oran	21.7	13.4							
Borç	17.5	11.6							
Oran	74.4	59.7							

Kaynak: SGK

5510 sayılı kanunun 4/a maddesi kapsamındakiler için Ağustos, 4/b kapsamındakiler için Eylül rakamlarını esas alan incelemede SGK'nun 2009 yılında 43.6 milyar TL olan prim alacağının 2010 yılında 3.3 milyar TL artarak 47.8 milyar TL'ye yükseldiği görülmektedir. Artış, Bağ-Kur'luların borcunun 4.1 milyar TL azalması ile 4/a kapsamındakilerin borcunun 7.4 milyar TL artmasından kaynaklanmıştır.

47.8 milyar TL tutarındaki toplam borcun 19.4 milyar TL'si Bağ-Kur'lulara, 28.4 milyar TL'si 4/a kapsamındakilere aittir.

4/a kapsamındakilere ait 28.4 milyar TL'lik borcun 21.9 milyar TL'si özel sektöre, 6.5 milyar TL'si de resmi sektöre aittir. Resmi sektöre ait borcun tamamına yakını belediyelerin borcudur.

2010 yılında 2009 yılına göre Bağ-Kur'lulardan hiç prim ödemeyenlerin sayısı artarken yüzde 16.3'den 19.9'a çıkmıştır), kısmen prim ödeyenlerin ve prim borcu olmayanların sayısının azaldığı görülmektedir.

Bağ-Kur'lu esnafın yüzde 93'nün prime esas kazancı 200-300 TL, tarım Bağ-Kur'lularının yüzde 99.3'nün prime esas kazancı ise 100-200 TL arasındadır. Buna rağmen tahakkuk ettirilen primler ödenememektedir. 291 bin 58 Bağ-Kur'lunun kişi başına borcu 20 milyar TL'nin üzerindedir. Bunların borcu toplam borcun yüzde 59.7'sini oluşturmaktadır.

Bu tablo gelecek için hiç umut vermemekte, sistemin sıkıntılarının daha uzun yıllar devam edeceğini ortaya koymaktadır.

Hem kayıtdışı istihdamın makul düzeylere çekilememiş olması hem de tahakkuk eden primlerin tahsil edilememesi, SGK'nun gelir-gider dengesinin kurulmasını olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, SGK alacaklarının yeniden yapılandırılmasında dikkatli davranılmalı ve gelir gider dengesinin kurulmasında sadece kümesteki kazlar hedef alınmamalıdır.

iv. SGK'nın Sağlık Harcamaları

Yasal düzenleme yapılmış olmasına rağmen Genel Sağlık Sigortası gelir ve giderleri ile dengesinin ayrı hesaplarda izlenmemesi bir eksikliklerdir.

TABLO 39: SGK SAĞLIK HARCAMALARI

	Milyon TL									
	2002		2008		2009		OCAK-EYLÜL			
	Tutar	Payı	Tutar	Payı	Tutar	Payı	Tutar	Payı	Tutar	Payı
SGK	7,630	100.0	25,346	100.0	28,811	100.0	21,856	100.0	24,285	100.0
İlaç	4,301	56.4	10,717	42.3	13,161	45.7	9,839	45.4		0.0
Tedavi	2,831	37.1	13,953	55.1	15,129	52.5	11,408	52.7		0.0
Devlet Hastaneleri	1,815	23.6	7,325	28.9	7,875	27.3	6,024	27.8		0.0
Üniversite Hastaneleri	620	8.1	2,247	8.9	2,572	8.9	1,899	8.8		0.0
Özel Hastaneleri	396	5.2	4,381	17.3	4,682	16.3	3,485	16.1		0.0
Diğer Ödemeler	498	6.5	676	2.7	521	1.8	409	1.9		0.0

GSYH	350,476	950,534	952,635	952,635	1,099,000
SGK. SAĞ. HARC./GSYH	2.18	2.67	3.02		

Kaynak:SGK

2010 yılı başından itibaren kamu görevlilerinin sağlık giderleri de SGK'na devredilmiştir. Ancak, yeşil kart ödemeleri ile milletvekillerinin tedavi giderlerinin bütçeden ödenmesine devam edilmektedir. Yeşil kart ödemelerinin SGK'na aktarılması için 2011 seçimlerinin geçmesi ve 1.1.2012 tarihinin beklenmesi uygun görülmüştür. Bu nedenle, 2002, 2008 ve 2009 sağlık giderlerine yeşil kartlılar için ödenenlerle kamu çalışanlarının sağlık giderleri dahil değildir.

Hükümetin sağlıkta dönüşüm projesinin seyrini yukarıdaki tablodan görmek mümkündür. 2002 yılında SGK'nın toplam sağlık giderleri içinde ilacın payı yüzde 56.4 iken 2009 yılında bu pay yüzde 45.4'e düşmüştür. Aynı dönemde tedavi giderlerinin payı ise yüzde 37.1'den yüzde 52.7'ye çıkmıştır. Söz konusu payların toplamının 100'e ulaşmamasının nedeni tabloda gösterilen diğer ödemelerdir.

2002 ila 2009 yılları arasında tedavi giderleri içinde devlet hastanelerinin payı 4.3 kat artarken, üniversite hastanelerinin payı 4.1 kat, özel hastahanelerin payı ise 11.8 kat artmıştır. Yukarıdaki tabloda 2010 yılı verileri arasında ilaç ve tedavi giderlerinin görülmemesi, SGK'nun bu ayrıntıyı tablosundan çıkarmış olmasındandır. Bu durum Hükümetin şeffaflıktan kaçındığını ortaya koymaktadır.

Bu rakamlar sağlıkta dönüşümün ne yönde olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Devlet en temel sağlık hizmeti görevini yerine getirmekten AKP hükümetleri ile vazgeçmiş ve sağlık hizmeti yasal olmasa da fiilen özelleştirilmiştir.

7. YOKSULLUK

Küresel krizden önce yavaşlamaya başlayan ekonomik büyümenin ilk etkileri yoksul kesimler üzerinde görülmeye başladı. 2007-2010 arası kent yoksulluğunun geri dönüşüne tanıklık etti. 2010 Kasım ayı itibariyle son bir yılda TÜFE artışı yüzde 7.3 iken gıda ve alkolsüz içeceklerde artış yüzde 12.4 olmuştur.

Eylül 2010 itibariyle OECD ortalamasından 13 kat üstünde gerçekleşen gıda fiyatlarındaki artış, 2002-2006 döneminde % 22'den %9,3 'e gerileyen yoksulluk oranının yeniden yukarı doğru hareket kazanmasında en temel belirleyici olmuştur.

Gıda enflasyonu, Türkiye'de 2007 yılının ortalarına kadar TÜFE'nin altında kalıp genel fiyat endeksini aşağı çekici bir rol oynadı. 2007 yılı ortasından itibaren ise gıda fiyat endeksi TÜFE'nin üzerinde seyretmeye başlayarak enflasyon oranını yukarı çeken etki yaptı. 2007 yılından sonra ise büyüme hızla yavaşlarken gıda fiyatları hızla artmaya başlamıştır. Bu nedenle yoksulluk oranındaki düşüş net bir biçimde durmuş ve istihdam kayıplarının başladığı 2008 yılı itibariyle yüzde 9,4 düzeyine demirlemiştir. Yoksulluğun azalmasına paralel olarak en yoksul yüzde 20'lik kesimin gıda harcamaları 2003-2006 yılları arasında yüzde 25'in üstünde artarken, 2007'de

yüzde 2 oranında düşmüş, 2008 yılında ise yüzde 1'lik küçük bir artış göstermiştir. En yoksul kesimin 2009 yılında gıda harcamalarının yeniden düştüğü görülmektedir. Yoksul kesimin bütçesinde en büyük paya sahip olan gıda harcamalarındaki bu düşüş, yoksullukla mücadelenin 2007 itibariyle durduğunu, 2009 itibariyle de gerilemeye başladığını göstermektedir.

OECD bölgesinde yıllık enflasyon Mayıs'ta tüm mallarda ortalama yüzde 2 olarak ölçüldü. Bu süre içinde Türkiye'de tüm mallarda enflasyon ise yüzde 9.1 oldu.

Gıda maddelerinde yıllık enflasyon OECD ülkelerinde yıllık ortalama yüzde 0.5, Türkiye'de ise yüzde 6.7 oldu. Gıda fiyatlarındaki bu artış yanında yaşamsal hizmetlere erişimde de hane halkları tüketiminde önemli düşüşler gerçekleşmiştir. Yapılan anketlerde kentlerde yaşayan hane halkının yaklaşık üçte biri son aylarda elektrik, su ve gaz gibi yaşamsal hizmetlerin faturalarını ödemekte zorlandıklarını bildirmiştir. Faturaların ödenmemesi ailelerin yaklaşık yüzde 10'unun en azından geçici olarak elektrik, telefon ve internet hizmetlerinden mahrum kalmasına yol açmıştır. Öte yandan, her yüz aileden 3-6'sı su ve gaz hizmetlerinin kesildiğini bildirmiştir.

Kent yoksulluğunu araştıran uluslar arası kuruluşlara ait anket sonuçları, hane halkının en yoksul yüzde 10'unun nakdi veya ayni yakacak veya gıda desteği gibi kamu sosyal güvenlik ağı programlarından yararlandığını göstermektedir.

8. YOLSUZLUKLAR

Hükümet bu dönemde de dokunulmazlıkları kaldırmamada ısrarını sürdürmüştür.

Anayasa değişikliklerine milletvekillerinin dokunulmazlığının sınırlandırılmasını dahil etmemiştir.

Önümüzdeki dönemde de haklarında kalpazanlık, evrakta sahtekarlık, ihaleye fesat karıştırmak, görevi kötüye kullanma suçlaması olan bir çok AKP'linin yeniden parlamentoya taşınarak yolsuzluk zırhına bürüneceklerinden kuşku duyulmamaktadır.

Bu dönemde de kişiye özel af niteliğinde yasal düzenlemeler yapılmaya devam edilmiştir.

Danıştayın, Sayıştay Denetçi Yardımcılığı ve Kaymakam adayları için yapılan mülakat sınavlarını iptal gerekçelerinde yer alan mülakatta kamera kaydı yapılması koşulu yasal düzenleme yapılarak aşılmaya çalışılmıştır.

Türk Ceza Kanunu değiştirilerek görevi kötüye kullanma suçuna verilen hapis cezası hafifletilmiştir. Böylece, görevi kötüye kullanma cezasına tecil ve erteleme imkanı getirilerek, yolsuzluk fiillerinin işlenmesinde caydırıcılık rolü oynayan cezai bir yaptırım ortadan kaldırılmıştır.

Hükümet, milletin kıt kaynaklarının etkin ve verimli kullanıp kullanmadığının denetlenmesini de istememektedir. TBMM adına performans denetimi yapan Sayıştayın bu denetim yetkisi Sayıştay Kanununda yapılan değişiklikle elinden alınmaktadır.

Son olarak, vatandaşların borçlarına yeniden yapılandırma ile ödeme kolaylığı getirilen kanun tasarısına eklenen geçici madde 5 ile; *„özeleştirme işlemleri tamamlanarak devir işlemleri sonuçlandırılan ve devralan tarafından özeleştirme öncesi duruma dönülmesine imkan vermeyecek şekilde devredilen kuruluş için üretim amaçlı yatırım ve buna bağlı ticari, mali ve hukuki tasarruflarda bulunulmuş olanlara ilişkin; mahkemelerce verilen iptal ve yürütmeyi durdurma kararlarıyla ilgili olarak İdarece herhangi bir işlem tesis edilmez, bu konuda açılan davalardan feragat edilir.“* denilmek suretiyle, özeleştirme sırasında yapılan yolsuzluk ve usulsüzlükler nedeniyle iptal edilen idari işlemlerin aynen uygulanmaya devam edilmesinin ve bu işlemleri yapanların sorumluluğuna gidilmemesinin alt yapısı oluşturulmaktadır. Bu hüküm, anayasanın 134 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan *„Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.“* şeklindeki hükme açık aykırılık teşkil etmektedir. Hükümeti, anayasaya açıkça aykırı bir hükmü TBMM’ne sevketmeye iten nedeninin son anayasa değişiklikleri olduğu da görülmelidir.

Yine sayın Başbakanın, görevden alınan ve haklarını AYİM’de arayan generaller için karar verecek söz konusu mahkemeyi, kendi düşüncesi dışında karar vermeleri halinde, yasal düzenleme yapıp kapatmakla tehdit etmesi, demokrasiden ne denli uzaklaşmakta olduğumuzu göstermesi açısından önemlidir.

Hükümet, aldığı kararların yargıdan dönmesini, yaptıklarından dolayı soruşturmaya tabi tutulmayı ve cezalandırılmayı istememektedir. Aksine uygulamalara izin veren bütün mevzuatı değiştirmeye de kararlı görülmektedir.

Sorgusuz sualsiz milletin parasını dilediği gibi kullanmak istemektedir.

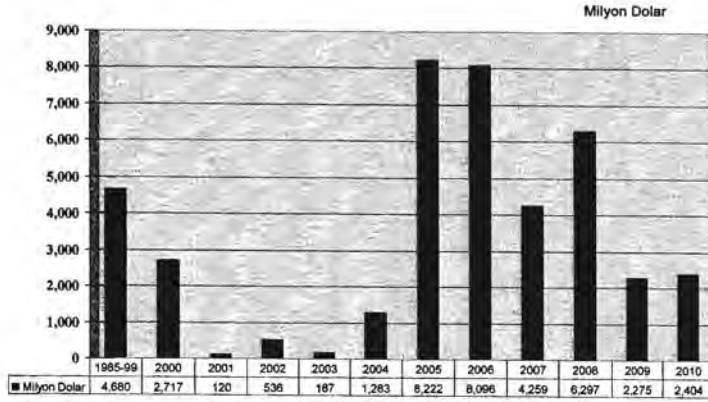
Failleri AKP’ye yakınlığı bilinen Deniz Feneri Davasının adeta uykuya yatırılması; YAŞ Kararları öncesi terfi ettirilmek istenmeyen bazı subaylar hakkında yakalama kararı çıkarılması ve amaca ulaşıldıktan sonra yakalama kararlarının kaldırılması; Ergenekon adı verilen davada iktidar muhaliflerine uygulanan tutuklama tedbirinin cezaya dönüştürülmesi; iktidarın eski Erzincan Savcısı tarafından yapılan bir

· soruşturmaya müdahale etmesi ve son olarak yapılan Anayasa değişiklikleri ile Anayasa Mahkemesi ve HSYK'nın üye yapısının yürütmenin kontrolüne geçecek biçimde değiştirilmesi gibi uygulamalar Türkiye'de bu iktidar döneminde yargının siyasallaştığını açıkça ortaya koymaktadır. Böyle bir yapı içinde gücü elinde bulunduran Hükümetin yapacağı ya da yaptığı yolsuzlukların soruşturulması imkanı bulunmamaktadır. Yolsuzlukların üzerine gitmenin ön koşulu, yargının siyasallaşmaktan kurtarılması ve yeniden bağımsızlığına kavuşturulmasıdır.

9. ÖZELLEŞTİRME

i. Özelleştirme Uygulamaları

GRAFİK 22 : 1985-2010 DÖNEMİ ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ



Kaynak: ÖB

2009 ve 2010 yıllarında özelleştirme gelirlerindeki düşüş dikkat çekmektedir. Aşağıdaki tablo Hükümetin özelleştirme konusunda bilinçli bir politika ortaya koyamadığını göstermektedir.

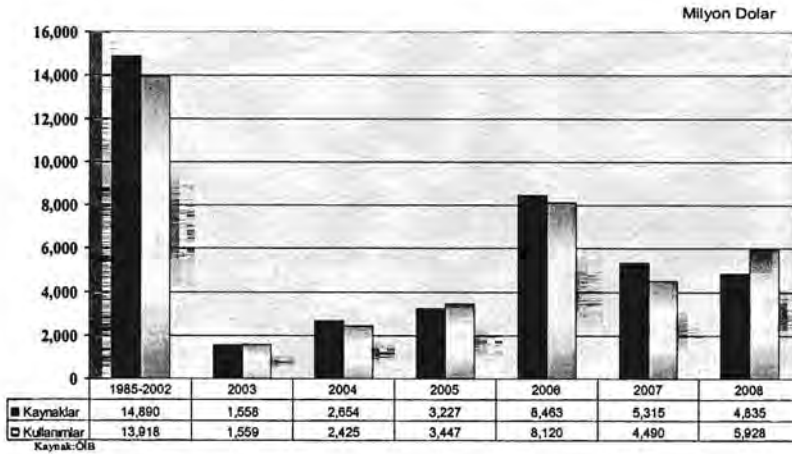
TABLO 40: ÖZELLEŞTİRME GELİRİ HEDEFİ VE GERÇEKLEŞMELER

Yılı	Bütçe Hedefi	Gerçekleşme	
		Milyar TL	Milyar Dolar
2007	2.6	6.1	4.3
2008	4.3	9.1	6.3
2009	13.1	2.0	2.3
2010 (*)	10.6	3.6	2.4
2011	10.0		

(*) Gerçekleşme Tahmini

2007 ve 2008 yıllarında bütçe hedefinin iki katı düzeyinde özelleştirme geliri elde edilirken, 2009 yılında bütçe hedefinin altıda biri, 2010 yılında üçte biri düzeyinde özelleştirme geliri elde edilebilmiştir. Yargıyı devre dışı bırakan son düzenlemeler sayesinde 2011 yılı için öngörülen 10 milyar TL tutarındaki bütçe hedefine ulaşılabilir. Çünkü, özellikle Anayasa Mahkemesinin üye yapısında yapılan son değişiklikler, yasaların anayasaya aykırılığı denetiminin askıya alınması sonucu doğurabilecektir.

GRAFİK 23 : 1985-2008 DÖNEMİ ÖZELLEŞTİRME İDARESİ KAYNAK VE KULLANIM DENGESİ



Bu tablolarda yer alan rakamlar, Özelleştirme Fonu Hesabı ile özelleştirme uygulamalarına ilişkin diğer özel hesaplara nakit giriş çıkış tutarlarını göstermektedir.

Hazine'ye aktarılan tutarlara 8.734 dolar tutarındaki Türk Telekomünikasyon gelirleri dahil edilmemiştir.

Grafik incelendiğinde, 1985-2008 döneminde 40.943 milyon dolarlık kaynağa karşılık 39.888 milyon dolarlık kullanım olduğu görülecektir. Kullanım tutarının 18.147 milyon Dolarlık kısmı Hazine'ye aktarılan tutardır. Bu tutara dahil edilmeyen Türk Telekomünikasyon gelirleri dahil edildiğinde Hazine'ye aktarılan toplam tutar 26.881 milyon dolardır.

2003 yılından günümüze 1 trilyon 324 milyar TL tutarında borç çevrildiği düşünülürse, Cumhuriyetin kazanımlarının haraç mezat elden çıkarılması ile sağlanan özelleştirme gelirlerinin borç çevirme işine ne denli düşük katkıda bulunduğu görülecektir.

ii. Özelleştirme Mağduru 4/c'liler

Hükümet özelleştirme nedeniyle mağdur duruma düşürdüğü işçilerle ilgili olarak kamuoyunu yanıltmak için sürekli bilgi kirliliği yaratmıştır. Özellikle Tekel İşçilerinin direnişi sırasında bilgi kirliliğini en üst düzeye çıkarmıştır.

Özelleştirme mağduru tek el işçileri eylemlerini durup dururken başlatmamışlardır. Özelleştirme nedeniyle bu işçiler kendilerinin ve çocuklarının geleceği için endişe içine düşürülmüşlerdir.

İş kanununa tabi olarak çalışan işçiler özelleştirmeden önce, 4/c kapsamında kendilerine teklif edilen ücretin yaklaşık üç katı ücret alıyorlardı. İş güvenceleri, ileriye yönelik ihbar ve kıdem tazminatı hakları ile ücretli yıllık ve hastalık izin hakları vardı. Fazla çalışma yapmaları halinde ücret talep edebiliyorlardı. Özlük haklarına yönelik saldırılara sendikaları ile birlikte karşı koyabiliyorlardı.

4/c kapsamında bütün bu güvencelerden yoksun kaldıkları için direnen işçilere AKP Hükümeti demektedir ki, *'bizden önceki hükümetler hiç iş vermiyordu, biz 4/c kapsamında bir iş teklif ediyoruz'*.

Öncelikle özelleştirmenin yapılmasını işçiler istememişlerdir. Hükümet madem ki böyle bir politik tercihte bulunmuştur, o zaman, özelleştirmenin sosyal boyutlarını da düşünmek zorundadır.

İkincisi, Hükümetin bu iddiası doğru değildir. AKP'den önce özelleştirilen kuruluşları satın alanlara, işçileriyle birlikte devir almaları ve işçileri 6 ay süreyle işten çıkarmamaları koşulu getirilmekteydi. Bugün sıradan bir işveren, iş aktini feshettiğinde nasıl İş Kanununun işçiyi koruyan hükümleriyle karşı karşıya

kalıyorsa, özelleştirilen kuruluşu devralan işveren de işçinin iş aktini feshetmek istediğinde, aynı İş Kanununun işçiyi koruyan hükümleri ile karşı karşıya kalıyordu. Üstelik bu yola devirden itibaren altı ay geçmedikçe başvuramıyordu.

AKP iktidara geldikten sonra özelleştirme şartnamelerini değiştirmiş ve işletmelerin işçileriyle birlikte devri koşulunu kaldırmıştır. Yani, özelleştirme ile birlikte işçiler, sokağa atılma tehdidi ile karşı karşıya bırakılmıştır. AKP, ölümü, yani sokağı göstererek, işçileri 4/c'ye razı olmaya zorlamaktadır.

Peki nedir bu 4/c? Kamuda varolan 4 istihdam türünden en az güvenceli olanıdır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu yasalaşırken istihdam türü olarak, genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli kamu hizmetleri için memur statüsü, uzmanlık gerektiren geçici bazı işler için sözleşmeli statü, İş Kanunu kapsamında yürütülmesi gereken bazı işler için işçi statüsü ve kamunun geçici ve mevsimlik işleri için de geçici personel yani 4/c statüsü öngörülmüştü.

Geçici personel, memur sayılmadığı için 657 sayılı Kanuna, işçi sayılmadığı için İş Kanununa tabi değildir. Sözleşmeli personel olmadığı için de, onlara tanınan nisbeten daha iyi çalışma koşullarından yararlanamamaktadırlar.

4/c'liler; ücretleri, izinleri, çalışma koşulları Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen ve iş güvenceleri olmayan gruptur.

Başlangıçta, DİE'nin (TÜİK) yaptığı anketlerde, ayn belli günlerinde görevlendirilen anketörler için uygulanan 4/c sistemi, AKP ile birlikte, anayasa gereği genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli kamu hizmetlerinden olan öğretmenler ve sağlık personeli için de uygulanmaya başlanmıştır.

4/c ile ilgili çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararlarında;

- Gerektiğinde fazla çalışma yaptırılacağı belirtilen personele fazla çalışma ücreti ödenmeyeceği öngörülmektedir.
- İş akitlerinin işveren tarafından tek taraflı feshedileceği belirtilmektedir.
- İş akitleri feshedilen geçici personele ihbar, kıdem ve benzeri tazminatların ödenmeyeceği öngörülmektedir.
- Diğer kamu çalışanlarına göre ücretli yıllık ve hastalık izin hakları sınırlandırılmıştır.
- Ücretleri düşük, gelecek güvenceleri yoktur.
- Sözleşme ücreti dışında, her ne ad altında olursa olsun, başka ücret alamayacakları öngörülmektedir.

- Emeklilik sisteminde prim ödeme gün sayısını doldurmakta sıkıntı çekeceklerdir.
- Emekliliği hak edenler isteseler bile çalışmaya devam edemeyeceklerdir.
- Nimette unutulmuş 4/c'liler, cezaya gelince memurlar gibi cezalandırılacaklardır.

Tekel işçilerinin eylemi sonucunda, Hükümet 4/c'lilerin özlük haklarında istemeye istemeye bazı iyileştirmeler yapmak zorunda kalmıştır.

Nedir bu iyileştirmeler diye baktığımızda, hastalık ve yıllık izin haklarında bazı düzeltmeler yapıldığını ve işsonu tazminatı öngörüldüğünü görüyoruz.

Son düzenleme ile iktidar, özelleştirmeden önce 12 ay çalışan işçilere, 4/C kapsamında 10 ay olarak teklif ettiği çalışma süresini lütfedip 11 aya çıkardığını söylemektedir.

Ödenecek ücretleri de eski ücretlerinin üçte biri düzeyinden yarısı düzeyine çıkarmıştır.

Hükümet son düzenleme ile 4/c'lilere iş akitleri sona erdiğinde iş sonu tazminatı ödemeyi kabul ettiğini söylemektedir. Geçmişte, 4/c'liler geçici ve mevsimlik işlerde çalıştırıldıkları için, yargı bu personele sürekli çalışan memur, işçi ve sözleşmeli personel gibi ikramiye, kıdem tazminatı ya da iş sonu tazminatı ödenmemesini hukuka aykırı bulmuyordu. Ancak AKP iktidarı ile birlikte asli ve sürekli işlerde de daha az güvenceli ve daha az masraflı 4/c'liler istihdam edilmeye başlandığı için, yeniden yargıya başvurulması halinde yargının iş sonu tazminatı ödenmesine hükmedeceğini tahmin etmek zor değildir. Bu nedenle Hükümetin son kararnamede iş sonu ödeneceğine ilişkin yaptığı düzenleme işçiler için yeni bir lütuf değildir.

Özelleştirme nedeniyle işlerini kaybedenler mevcut işçi statülerinin devamını istemektedirler. Hükümet, işçilerin statüsünü indirmek yerine, işçileri de özelleştirme nedeniyle işlerini kaybeden memurların tabi olduğu hükümlere benzer hükümlere tabi tutması hak ve adaletin gereğidir.

10. İŞSİZLİK SİGORTASI FONU

TABLO 41 : İŞSİZLİK SİGORTASI FONUNUN GELİR VE GİDERLERİ

	Milyon TL											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Ekim 10	TOPLAM
GELİRLER	362	1,846	2,828	4,102	4,629	5,037	6,073	7,384	9,587	9,765	7,330	58,944
İşçi İşveren Primleri	239	784	757	1,035	1,348	1,505	1,988	2,413	3,090	3,016	2,881	19,056
Devlet Katkısı	95	314	262	345	450	502	659	808	1,022	1,019	960	6,435
İdari Para Cezaları		0	1	2	4	5	-2	1	1	4	0	16
Geçikme zammı	0	0	8	37	32	40	44	62	77	55	67	423
Diğer Gelirler		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Giriş Şeklinde ladedler		0	0	0	0	0	0	0	30	92	60	181
Faiz Gelirleri	28	747	1,801	2,683	2,796	2,986	3,363	4,100	5,367	5,580	3,362	32,833
GİDERLER	0	0	57	153	241	322	374	401	1,939	6,032	4,437	13,956
Amacına Uygun Öd.(*)			46.8	126	199.9	273.5	318.7	355.5	518.2	1.299.1	742.2	3.879.7
Amacı Dışında Öd												10,076.3
TOP.MAL VARLIĞI	362	1,846	2,771	3,949	4,388	4,715	5,699	6,983	7,648	3,733	2,893	44,988

Kaynak: İşkur,

(*) Çalışma ve Sos. Gv.Bakanının 2011 Bütçesini komisyona sunuğu

İşçi ve işveren primleri ile devlet katkısından oluşan işsizlik sigortası fonunun en temel amacı, kendi istek ve iradesi dışında işini kaybedenlerin, yeni bir iş ararken, 10 aya kadar işsizlik ödeneğinden yararlanabilmelerini sağlamaktır.

Durum böyle olmakla birlikte, 15.5.2008 tarih ve 5763 sayılı kanunla 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Fonu Kurulmasına Dair Kanuna iki geçici madde eklenmiş ve fonda biriken kaynakların amacı dışında kullanılmasının yolu açılmıştır.

Eklenen geçici 6 ncı maddede, 2008 yılına münhasır olmak üzere, Fonun mevcut nema gelirlerinden 1.3 milyar TL'lik kısmının bütçeye gelir kaydedileceği ve kaydedilen bu gelirin, Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla münhasıran ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlarda kullanılacağı hükme bağlanmıştı.

Bu madde daha sonra 11.8.2009 tarihli ve 5921 sayılı kanunla değiştirilerek, 2009 yılı için daha önce fondan aktarılması öngörülen dörtte bir oranı üçte bire, 2010 yılı için öngörülen dörtte bir oranı da dörtte e çıkarılmıştı.

Bu geçici madde, Fondan aktarılan kaynakların faizsiz olarak fona geri ödeneceğini öngörse de, geri ödemenin hangi vadede ve ne şekilde yapılacağına ilişkin kesin bir hükme yer verilmemesi nedeniyle söz konusu hüküm temenni mahiyeti dışında bir anlam ifade etmemektedir.

4447 sayılı Kanuna eklenen Geçici 7 ncı maddeyle de; 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınların,

maddede belirtilen koşullarda (Bu koşullarda da 18.2.2009 tarihli ve 5838 sayılı kanunla değişiklikler yapılmıştır) fiilen istihdam edilmeleri halinde, hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin; (a) birinci yıl için yüzde yüzü, (b) ikinci yıl için yüzde sekseni, (c) üçüncü yıl için yüzde altmışı, (d) dördüncü yıl için yüzde kırkı, (e) beşinci yıl için yüzde yirmisinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacağı hükme bağlanmaktadır.

Fondan bu geçici madde kapsamında aktarılan kaynakların Fona iade edileceğine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Esasen Hazine tarafından karşılanması gereken bu teşvik doğrudan fona gider yazılarak fondan karşılanmaktadır.

Fonun amacı dışında kullanımının yolu 5763 sayılı kanunla 4447 sayılı kanuna eklenen geçici madde 6 ve 7 ile bu şekilde açıldıktan sonra, 5291 sayılı Kanunla 4447 sayılı kanuna yeni bir geçici madde daha eklenmiştir.

Eklenen bu Geçici 9 uncu maddede, 2009 yılının Nisan ayına ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen sigortalı sayısına ilave olarak, 31.12.2009 tarihine kadar, işe alınma tarihinden önceki üç aylık dönem içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışındaki kişilerden olmak kaydıyla işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar için; prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı, altı ay boyunca İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.

Bakanlar Kurulu 31.12.2009 tarihini 30.6.2010 tarihine kadar, primlerin Fondan karşılanma süresini ise altı aya kadar daha uzatmaya yetkili olacaktır.

Bu maddeye dayanılarak Fondan aktarılan kaynakların Fona geri dönüşüne ilişkin bir düzenleme ise yine maddede yer almamaktadır.

Açılan bu kapılar, İşsizlik Sigortası Fonunu MEYAK ve Zorunlu Tasarruf Fonunun uğradığı akıbeta doğru hızla itmektedir. Çünkü, 28.1.2010 tarihinde kabul edilen 5951 sayılı kanunla, Geçici 9. maddedeki "Nisan ayına" ibaresi "Ekim ayına", "31.12.2009 tarihine kadar" ibaresi "31.12.2010 tarihine kadar", Bakanlara Kuruluna uzatma konusunda yetki veren "31.12.2009 tarihini 30.6.2010 tarihine kadar" ibaresi de "31.12.2010 tarihini 30.6.2011 tarihine kadar" şeklinde değiştirilmiştir.

Kanundaki bu yeni tarihlere yaklaşıldığında sürelerin yeniden uzatılacağından şüphede bulunmamaktadır.

Bir hukuk devletinde ne işçi ne işveren ne de devlet, sigortacılık mantığı ile kurulan Fona yatırdıkları paraları geri talep edebilirler. Yukarıda açıklanan yasalara dayalı el koyma işlemlerinin yasa çıkarıp kişilerin bankalarındaki özel hesaplarına el koymaktan bir farkı bulunmamaktadır.

Fondan herhangi bir ödemenin yapılmadığı 2000 ve 2001 yılları bir kenara bırakılırsa bugüne kadar 9 yılda fondan amacı doğrultusunda ortalama 431 milyon TL ödeme yapılmıştır.

Ekim 2010 itibariyle fondan yapılan 13.956 milyon TL'lik ödemenin 3.880 milyon TL'si fonun amacı doğrultusundaki faaliyetleri için harcanmış olup, 10.076 milyon TL'lik kısmı yukarıda sayılan düzenlemelere dayanılarak Hazine Müsteşarlığına fonun amacı dışında aktarılan kaynaklardan oluşmaktadır. Söz konusu düzenlemelere dayanılarak 2011 yılında da Fondan MYB'ne 1 milyar TL aktarılması planlanmaktadır.

Hükümet Ağustos Ayı İşsizlik Sigortası Bültenine kadar Fonun gelir ve giderlerini gösteren tabloya Hazine Müsteşarlığına aktarılan para ile ilgili açıklayıcı not koymaktaydı. Ağustos 2010'a ait Bültende aktarılan tutar bu notta yaklaşık 8 milyar TL olarak gösterilmişti. Ne zaman ki Sayın Genel Başkanımız, AKP'nin, parlamentoya GAP'a aktaracağız diye yanlış bilgi vererek yasa çıkardığını, Fondan GAP dışındaki alanlara da önemli aktarmalar yaptığını söyledi, ondan sonra, bu dip not İŞKUR'un Eylül, Ekim ve Kasım ayı İşsizlik Sigortası Aylık Bültenlerine konulmadı.

Bu durum, Hükümetin Fondan yaptığı aktarmaların etik olmadığını görüp saklama çabası içine girdiğini göstermektedir. Yapılan, denetimden ve şeffaflıktan kaçmaktır.

11. ENFLASYON

Bilindiği gibi 2010 yılı enflasyon hedefi Hükümet ve TCMB tarafından yüzde 6.5 olarak belirlenmişti. Eylül ayı itibarıyla yıllık enflasyon yüzde 9.24 olarak gerçekleşmiş ve yüzde 8.5 olan belirsizlik aralığı üst sınırının üzerine çıkmıştır. TCMB' da hesap verme yükümlülüğü çerçevesinde, enflasyonun hedeflenen patikadan belirgin olarak sapmanın nedenleri ile orta vadeli hedeflere ulaşmak için alınan ve alınması gereken önlemleri içeren 26 Ekim 2010 tarihli Enflasyon Raporu'nu Hükümete ilemiştir.

Kasım ayında yıllık TÜFE artışı yüzde 7.3 olarak gerçekleşirken gıda ve alkolsüz içeceklerde bu oran yüzde 12.4'e, alkollü içecekler ve tütünde ise yüzde 24.5 'e çıkmıştır.

Merkez Bankası 2010 yılı Kasım ayı 2. yarı beklenti anketi, yılsonu TÜFE artışını yüzde 8.1 olarak vermektedir. Aynı ankete göre TÜFE artışı 12 ay sonrası için (2011) yüzde 7.14, 24 ay sonrası için (2012) yüzde 6.52'dir. OVP'da Hükümet hedefi ise 2010 yılı için yüzde 7.5, 2011 yılı için yüzde 5.3 ve 2012 yılı için yüzde 5'tir. Hükümet her yıl yaptığı gibi çalışanlar ve emeklilere daha az maaş artışı yapmak için 2011 yılı enflasyon hedefini Merkez Bankası tahmininin 2 puan altında göstermiştir.

Çoğu yoksulluk sınırının altında gelir elde eden memur ve emeklilerin harcamaları içinde gıda harcamalarının büyük bir ağırlık teşkil ettiği de bilinmektedir.

Merkez Bankasının, 2010 yılı için işlenmiş gıda enflasyonunun yüzde 17, 2011 ve 2012'de ise yüzde 9 olacağını beklediğini de bu arada eklemek gerekir.

Bütün bunlar, Hükümetin enflasyon hedefini belirlerken ne kadar art niyetli davrandığını ortaya koymaktadır.

12. MEMUR VE EMEKLİ MAAŞLARI

Aile yardımı hariç en düşük memur maaşı 2010 Ocak ayında 1.138 TL'den 1.266 TL'ye çıkacaktır. Artış 127 TL'dir.

Aile yardımı hariç ortalama memur maaşı 2010 Ocak ayında 1.510 TL'den 1.640 TL'ye çıkacaktır. Artış 130 TL'dir.

Memur emeklilerine yapılan artışlar da bu artışlar paralelindedir.

Memur ve diğer kamu görevlileri ile emeklilerinin maaşlarında yüzde 4 + 4 yerine yüzde 10 + 10 artış yapılmasını öngören önergemiz komisyonun AKP'li üyelerinin oyları ile reddedilmiştir.

SGK tarafından işçi, esnaf ve tarım sigortalısı emeklilerine ödenen aylık ve gelirler 2011 yılı Ocak ayında 60 TL'den az olmamak üzere yüzde 4 oranında ve Temmuz ayında ise yüzde 4 oranında artırılabilecektir.

Hükümetin başlangıçta yüzde 2.7 + 2.7 şeklinde beyan ettiği maaş artışlarının yüzde 4 + 4'e çıkarılmasında - bize göre - bu artış oranları da yetersizdir.- 12 Eylül 2010 Referandumu ile 2011 yılı seçimlerinin etkili olduğu unutulmamalıdır.

TABLO 42: SGK EMEKLİ MAAŞLARI

	TL					
	2010	2011 YILI		ARTIŞ MİKTARI		YILLIK ARTIŞ MİKTARI
	TEMMUZ	OCAK	TEMMUZ	OCAK	TEMMUZ	
Bağ-Kurlular (5510 SK m. 4/b, 2926 SK)	371	434	451	83	17	80
Bağ-Kurlu Hizmet Akdi ile Çalışanlar	492	555	577	83	22	85
Bağ-Kurlular (5510 SK m. 4/b, 1479 SK)(**)	511	574	597	83	23	86
SSK'lılar (5510 SK m. 4/a)	648	710	739	62	29	91

Kaynak: Türkiye Emekliler Derneği

Yukarıdaki tabloda SSK ve Bağ-Kur emeklilerine Ocak 2011'de 62-63 TL maaş artışı yapılacağı görülmektedir.

TABLO 43: YAŞLILIK VE ÖZÜRLÜ AYLIKLARI

	TL		
	Tem-10	% 4 Zamlı Maaş (Ocak 2011)	Artış Tutarı
Yaşlı Aylığı: (+65)	100.8	104.8	4.0
Bakıma Muhtaç Yaşlı Aylığı (65+ ve yüzde70 Özürlü)	302.4	314.5	12.1
Özürlü Aylığı (yüzde40-69 Özürlü)	201.6	209.7	8.1
Bakıma Muhtaç Özürlü Aylığı (yüzde70 Özürlü)	302.4	314.5	12.1
Özürlü Yakını Aylığı (yüzde40 özürlü ve 18 Yaş Altı)	201.6	209.7	8.1

Yaşlı ve özürlü aylıklarına da yapılacak yüzde 4'lük zammın karşılığı ise 4 TL ila 12 lira 10 krş arasında değişmektedir.

TÜRK-İŞ'in son olarak Kasım 2010'da açıkladığı 862 TL tutarındaki açlık sınırı ile 2 bin 807 TL tutarındaki yoksulluk sınırı rakamları göz önünde bulundurulduğunda, SGK emeklilerine Ocak 2011'de ödenecek olan 434 TL ila 710 TL arasındaki maaşlarla 105 TL ila 315 TL arasındaki yaşlı ve özürlü aylıklarını yeterli görmek mümkün değildir.

Gerek merkezi Hükümet gerekse yerel yönetimlerin yaptığı zamlarla memur ve emeklilere kaşıkla verilen yetersiz maaş artışları bile kepçeyle geri alınmıştır. Geri almanın asıl büyük bölümününün 2011 seçimleri için bekletildiği de unutulmamalıdır.

2005=100 kabul edilerek yapılan reel brüt ücret – maaş endeksi 2010 yılının ikinci yarısında sanayide 104.8'e, inşaatta 107.4'e ve ticaret ve hizmetler sektöründe 121.6'ya çıkmıştır.

Aynı dönemde çalışılan saat başına verimlilik endeksi ise 118.7'ye yükselmiştir.

Buna göre sanayide ve inşaat sektöründe çalışanlar artan verimlilik ölçüsünde reel artış alamamışlardır. Bu durum, emeğin AKP döneminde sömürüldüğünün açık göstergesidir.

Reel net ele geçen ücretlerde 2010 yılında kamu işçilerinde yüzde 3.7, memurlarda yüzde 1.4 gerileme beklenmektedir.

13. BANKACILIK FAALİYETLERİ

i. Bankacılık Sektörüne İlişkin Oranlar

TABLO 44: BANKACILIK SEKTÖRÜNE İLİŞKİN ORANLAR

	Sermaye Yeterliliği	Takipteki Alacaklar / Toplam Krediler	Kredi / Mevduat	Menkul Değerler / Mevduat	Krediler / Varlıklar	Faiz Geliri / Faiz Gideri	Özkaynak Karlılığı
2007	18.9	3.5	83.2	46.2	49.1	158.5	24.8
2008	18.0	3.7	84.1	42.7	50.2	156.5	18.7
2009	20.6	5.3	80.6	51.1	47.1	196.1	22.9
Ağu-08	17.7	3.2	89.9	43.6	53.3	159.7	14.6
Ağu-09	20.0	5.2	81.8	49.8	47.7	187.3	16.4
Ağu-10	19.3	4.4	85.7	48.0	51.2	201.5	13.7

Kaynak: BDDK Aylık Bülteni

Yukarıdaki tabloda bankacılık sektörüne ait oranlardan yüzde 201.5 olan faiz gelirinin faiz giderine oranı dikkat çekmektedir. Kriz yılında bile bu oran yüzde 196.1 olmuştur.

ii. Mevduat

TABLO 45 : MEVDUAT GELİŞMELERİ

	TL			DTH	Toplam Mevduat
	Vadeli	Vadesiz	Toplam		
2007	178,150	31,696	209,846	104,196	314,042
2008	233,643	35,159	268,803	127,823	396,625
2009	258,879	46,322	305,201	139,334	444,534
Eyl-08	211,529	38,054	249,583	114,016	363,600
Eyl-09	240,874	37,806	278,679	140,275	418,954
Eyl-10	295,689	49,011	344,699	142,725	487,424
2010/2009	22.8	29.6	23.7	1.7	16.3

Kaynak : TCMB

Yukarıdaki tabloda 2010 yılında vadesiz mevduatların vadeli mevduattan daha çok artması ile DTH daki yüzde 1.7'lik düşük artış dikkat çekmektedir.

Aşağıdaki tablo ile yukarıdaki tabloda gösterilen toplam mevduat rakamlarının birbirini tutmamasının nedeni birinin Eylül 2010 verilerini yansıtırken diğerinin 12.11.2010 tarihli verileri göstermesindedir.

12.11.2010 itibariyle TL cinsinden mevduat 2009 yılı sonu rakamlarına göre yüzde 18.4 artarken 1 yıla kadar ve daha uzun vadeli mevduatların yüzde21.2 oranında azalması, mevduatın uzun vade için güvensizliğini ortaya koyması açısından önemlidir. Aynı tarih itibariyle DTH artışı yüzde 7.5 ile sınırlı kalmıştır. DTH'da da uzun vadeli işlemlere girişimde tedirginlik olduğu anlaşılıyor.

TABLO 46: MEVDUAT

Milyar TL

	2005	2006	2007	2008	2009	12.11.2010	2010/2009
TL	Vadesiz	28.8	27.8	32.1	35.9	46.2	22.2
	1 Aya Kadar Vadeli	31.1	44.1	56.8	80.8	84.4	100.0
	3 Aya Kadar Vadeli	69.1	92.8	117.7	154.5	160.4	207.7
	6 Aya Kadar Vadeli	15.8	11.0	10.4	6.6	6.2	15.9
	1 Yıla Kadar Ve Daha Uzun Vadeli	8.0	3.5	3.7	4.5	5.0	3.9
	Toplam	150.9	179.0	220.7	282.4	324.2	384.0
Döviz Tevdiat Hesapları	Vadesiz	19.8	23.6	22.5	22.8	27.7	29.8
	1 Aya Kadar Vadeli	23.0	36.0	36.9	52.7	47.7	51.4
	3 Aya Kadar Vadeli	28.8	37.9	39.9	52.6	64.2	68.9
	6 Aya Kadar Vadeli	8.3	7.1	6.9	8.4	7.5	8.9
	1 Yıla Kadar Ve Daha Uzun Vadeli	7.4	10.0	11.7	14.0	13.3	13.7
	Toplam	85.3	114.6	117.6	150.3	160.3	172.4
TOPLAM	Vadesiz	46.7	51.2	54.6	58.5	73.9	80.0
	1 Aya Kadar Vadeli	54.1	80.1	93.7	133.5	132.1	151.3
	3 Aya Kadar Vadeli	95.9	130.7	157.6	207.2	244.8	276.6
	6 Aya Kadar Vadeli	24.1	18.1	17.2	15.0	15.7	24.8
	1 Yıla Kadar Ve Daha Uzun Vadeli	15.3	13.5	15.4	18.5	18.3	17.8
	Toplam	236.1	293.6	338.5	432.7	484.6	566.4

Kaynak: TCMB

iii. Krediler

TABLO 47: KREDİ GELİŞMELERİ

(Milyon TL)

	Mali Kuruluşlar	Ticari	Tüketici	Kredi Kartı	Diğer (*)	TOPLAM
2007	9,301	171,320	67,628	26,352	12,033	286,634
2008	9,872	230,049	83,219	33,419	14,516	371,075
2009	11,118	236,817	93,319	36,465	23,008	400,727
Eyl-08	10,823	222,602	85,109	31,996	14,957	365,487
Eyl-09	9,758	223,049	87,516	34,784	23,066	378,173
Eyl-10	14,484	280,691	116,281	40,758	26,402	478,616
2010/2009	48.4	25.8	32.9	17.2	14.5	26.6

Kaynak: BDDK

(*) Katılım bankalarına ait sınıflandırılmayan krediler

Eylül 2010 itibariyle kredilerde 2009 yılının aynı dönemine göre en yüksek artış mali kuruluşlara verilen kredilerde olmuş, onu tüketici kredileri ve ticari krediler izlemiştir.

TABLO 48: KÜÇÜK ESNAF SANATKAR KREDİLERİ ve TİCARİ KREDİLER

Milyon TL							
	Küçük Esnaf Sanatkar Kredileri			Küçük Esnaf Sanatkar Kredileri/Toplam Krediler (Yüzde)	Ticari Krediler	Toplam Krediler	Ticari Krediler/Toplam Krediler (Yüzde)
	TL Krediler	YP Krediler	Toplam				
2007	5,362	496	5,858	2.2	169,930	271,865	59.8
2008	5,969	940	6,909	1.9	230,049	371,075	62.0
2009	6,497	1,508	8,005	2.0	236,817	400,727	59.1
Eyl-08	6,065	704	6,769	1.9	222,602	365,487	60.9
Eyl-09	6,377	1,357	7,734	2.0	223,049	378,173	59.0
Eyl-10	6,410	1,710	8,121	1.7	280,691	478,616	58.6

Kaynak: TCMB, BDDK

Eylül 2010 itibariyle küçük esnaf ve sanatlara verilen kredilerin toplam krediler içindeki oranı sadece yüzde 1.7'dir. bu oran 2008 ve 2009 yıllarına ait oranların da altındadır.

TABLO 49 : TÜKETİCİ KREDİLERİ

Milyon TL						
	Tüketici Kredileri				Kredi Kartı	Tüketici Kredileri + Kredi Kartı
	Konut	Taahhüt	Diğer	Toplam		
2007	32,441	6,123	29,064	67,628	26,352	93,980
2008	39,278	5,530	38,411	83,219	33,419	116,638
2009	44,896	4,421	44,002	93,319	36,465	129,784
Eyl-08	39,831	6,101	39,177	85,109	31,996	117,105
Eyl-09	41,649	4,512	41,355	87,516	34,784	122,300
Eyl-10	54,683	4,702	56,896	116,281	40,758	157,039
2010/2009	31.3	4.2	37.6	32.9	2	28.4

Kaynak: BDDK

Eylül 2010 itibariyle konut kredilerindeki yüzde 31.3'lük artış krizden sonra inşaat sektörünün canlanmaya başladığının sinyallerini vermektedir. Ancak otomobil kredilerindeki yüzde 4.2'lik artış bu sektörde bir süre daha sıkıntılıların devam edeceğine işaret etmektedir.

iv. Bankacılık Sektörünün Karlılığı

TABLO 50 : BANKACILIK SEKTÖRÜ KAR/ZARAR TABLOSU

Milyon TL									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Ağu-09	Ağu-10
Faiz Gelirleri (1)	38,823	40,337	43,304	55,848	70,553	85,768	85,282	59,046	51,142
Faiz Giderleri (2)	27,566	22,708	24,554	34,612	44,503	54,786	43,488	31,525	25,381
Net Faiz Geliri (1-2)	11,257	17,629	18,750	21,237	26,050	30,982	41,795	27,522	25,761
Faiz Dışı Gelirler	7,189	8,146	10,207	14,670	16,005	17,422	19,180	12,853	15,141
Faiz Dışı Giderler	12,682	14,513	19,630	18,748	22,153	26,592	27,915	18,080	19,477
Vergi Öncesi Kar	8,066	9,079	9,311	14,486	18,275	16,839	25,105	17,579	18,437
Vergi Provizyonu	2,458	2,627	3,346	3,122	3,359	3,218	5,029	3,312	3,481
Dönem Net Karı	5,608	6,452	5,965	11,364	14,916	13,422	20,076	14,267	14,956

Kaynak: BDDK

Bankacılık sektörü kriz yılı 2009'da 20.1 milyar TL kâr etmiştir. Bu kar vergiler çıktıktan sonraki net kârdır. Ağustos 2010 itibariyle net kar 15 milyar dolara ulaşmıştır. Bankalarımızın kar etmelerini elbette isteriz. Ancak faiz gelirleri ile giderleri arasındaki makasın kapanması piyasalara daha çok canlılık getireceği ve rekabeti olumlu etkileyeceği de göz ardı edilmemelidir.

2003 yılında faiz gelirleri faiz giderlerinin 1.4 katı iken Eylül 2010 itibariyle bu rakam 2 kata çıkmıştır.

Yine 2003 yılında faiz dışı gelirleri faiz dışı giderlerinin yüzde 56.7'sini karşılarken 2010 Eylül'ünde bu oran yüzde 77.7'ye yükselmiştir. Yani faiz dışı gelirleri faiz dışı giderlerinden daha çok artmıştır.

Öyle anlaşılıyor ki bankalar piyasalara kredi verirken kredi alanların maliyetlerini düşürecek bir çaba içine girebilirler.

v. Tasfiye Olunacak Alacaklar

TABLO 51: BANKACILIK SİSTEMİNİN TASFİYE OLUNACAK ALACAKLARI

	Banka Grubuna Göre			Kredi Türüne Göre				Milyon TL
	Kamu	Özel	Diğer	Ticari	Tüketici	Kredi Kartı	Toplam	
2007	2,650	5,641	2,002	7,591	930	1,772	10,293	
2008	3,214	6,451	3,535	8,890	1,894	2,416	13,200	
2009	4,687	10,676	6,336	13,477	3,938	4,284	21,699	
Eyl-08	2,981	5,370	2,953	7,739	1,519	2,046	11,304	
Eyl-09	4,383	10,384	5,864	12,985	3,621	4,025	20,631	
Eyl-10	4,943	9,418	6,631	13,037	3,786	4,169	20,992	
Eyl 2010/Eyl2009	12.8	-9.3	16.7	4.0	4.6	3.6	1.7	

Kaynak: BDDK

Yukarıdaki tablo Eylül 2010 itibariyle özel bankaların tasfiye olunacak kredilerinde yüzde 9.3 oranında azalma olurken kamu bankalarının aynı kredilerinde yüzde 12.8 artış olduğunu göstermektedir. Tasfiye olunacak toplam kredilerdeki yüzde 1.7'lik artış küçük bir artıştır.

IV. 2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ UYGULAMA SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

2010 yılı için Hükümet kötü bir seneryo çizmişti. Öngörülen bütçe açığı ve faizdışı fazla beklentileri ile büyüme beklentileri bunu gösteriyordu.

Ocak-Ekim dönemi gerçekleştirmeleri ile 2010 yılı gerçekleşme beklentisi, Hükümetin aktif bir tavır ortaya koymamasına rağmen, bütçe açığında öngörülenden daha iyi bir performans yakalanacağını göstermektedir.

TABLO 52 : 2008-2010 OCAK-EKİM DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ İLE 2010 YILI GERÇEKLEŞME TAHMİNİ

	Milyar TL										
	2009	2010					OCAK-EKİM				
		BÖ	GT	BÖ/2009	GT/2009	SAPMA GT/BÖ	2008	2009	2010	ARTIŞ	
			2010/2009	2010/2009					2010/2009	2010/2008	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ	267.2	287.0	297.0	7.4	11.2	3.5	180.8	218.5	230.2	5.4	27.3
Faiz Dışı Harcama	214.0	230.2	247.5	7.6	15.7	7.5	137.4	168.3	188.7	12.1	37.3
Personel Giderleri	55.9	60.3	62.1	7.9	11.1	3.0	41.3	47.4	52.8	11.4	27.8
Sos.Güv.Kur.Devlet Primi	7.2	11.1	11.0	54.2	52.8	-0.9	5.0	5.7	9.0	57.9	80.0
Mal ve Hizmet Alımları	29.6	25.2	29.4	-14.9	-0.7	16.7	16.8	19.8	19.3	-2.5	14.9
Cari Transferler	91.8	102.2	104.7	11.3	14.1	2.4	57.4	77.1	84.7	9.9	47.6
Sermaye Giderleri	19.8	18.9	28.7	-4.5	44.9	51.9	11.2	11.7	14.9	27.4	33.0
Sermaye Transferleri	4.3	3.4	4.8	-20.9	11.6	41.2	2.3	2.4	3.3	37.5	43.5
Borç Verme	5.4	6.9	6.8	27.8	25.9	-1.4	3.4	4.2	4.7	11.9	38.2
Yedek Ödenekler	0.0	2.2	0.0				0.0	0.0	0.0		
Faiz Harcamaları	53.2	56.8	49.5	6.8	-7.0	-12.9	43.4	50.2	41.5	-17.3	-4.4
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ	215.0	236.7	252.8	10.1	17.6	6.8	175.8	175.4	207.0	18.0	17.7
VERGİ GELİRLERİ	172.4	193.3	210.2	12.1	21.9	8.7	140.3	139.2	170.4	22.4	21.5
Gelir Vergisi	38.4	41.5	41.2	8.1	7.3	-0.7	31.8	32.1	33.5	4.4	5.3
Kurumlar Vergisi	18.0	18.0	20.9	0.0	16.1	16.1	12.5	12.2	15.1	23.8	20.8
MTV	4.5	3.8	5.3	-15.6	17.8	39.5	3.7	4.2	4.8	14.3	29.7
BSMV	4.0	3.9	3.6	-2.5	-10.0	-7.7	3.1	3.5	3.0	-14.3	-3.2
Dahilde Alınan KDV	20.9	22.6	26.1	8.1	24.9	15.5	14.3	17.2	22.0	27.9	53.8
İthalde Alınan KDV	26.1	30.1	35.6	15.3	36.4	18.3	25.8	20.9	28.6	36.8	10.9
ÖTV	43.6	54.6	56.7	25.2	30.0	3.8	35.0	35.5	44.4	25.1	26.9
Damga Vergisi	4.2	4.4	5.2	4.8	23.8	18.2	3.3	3.4	4.1	20.6	24.2
Harçlar	4.7	5.4	7.1	14.9	51.1	31.5	4.2	3.9	5.7	46.2	35.7
Diğer Vergi Gelirleri	8.0	9.0	8.5	12.5	6.3	-5.6	6.6	6.3	9.2	46.0	39.4
VERGİ DIŞI GELİRLER	36.2	36.6	35.3	1.1	-2.5	-3.6	30.7	30.9	29.9	-3.2	-2.6
<i>Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri</i>	9.9	6.8	9.5	-31.3	-4.0	39.7	6.7	8.9	8.7	-2.2	29.9
<i>Bağış, Yardım ve Özel Gelirler</i>	0.9	1.0	1.1	11.1	22.2	10.0	0.7	0.8	1.5	87.5	114.3
<i>Faizler, Paylar ve Cezalar</i>	23.1	17.8	20.9	-22.9	-9.5	17.4	14.7	19.4	17.0	-12.4	15.6
<i>Sermaye Gelirleri</i>	2.0	10.6	3.6	430.0	80.0	-66.0	8.3	1.5	2.5	66.7	-69.9
<i>Alacaklardan Tahsilat</i>	0.3	0.4	0.2	33.3	-33.3	-50.0	0.3	0.3	0.2	-33.3	-33.3
ÖZEL BÜTÇE İDARELERİN ÖZ GEL. VE DEN.KURUMLARI GELİRLERİ	1.8	1.9		5.6	100.0	-100.0	1.5	1.6	1.7	6.3	13.3
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ	-52.2	-50.3	-44.2	-3.6	-15.3	-12.1	-5.0	-43.1	-23.2	-46.2	364.0
FAİZ DIŞI DENGE	1.0	6.5	5.3				38.4	7.1	18.3		
GSYM	952.6	1,099	1,099								

2010 yılı Ocak-Ekim döneminde MYB giderleri 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 5,4 artarken MYB Gelirleri yüzde 18 artmıştır.

Anılan dönemde harcamaların bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,4 oranında gerçekleşmesinde, faiz harcamalarının 2009 yılına göre 8,7 milyar TL tutarında daha az gerçekleşmiş olması etkili olmuştur.

Gelir artışında ise, dahilde alınan KDV'deki 4.8, ithalde alınan KDV' deki 7.7 ve Özel Tüketim Vergisindeki 8.9 milyar TL tutarındaki artışlar belirleyici olmuştur. Bu artışların kaynağı ise kriz sonrası iç ve dış talepte meydana gelen kısmi canlanmadır.

Gelirlerde azalış yönünde en büyük sapma özelleştirme gelirlerinin de içinde yer aldığı sermaye gelirlerinde olmuştur. 2010 yılında 10.6 milyar TL tutarında sermaye geliri elde etmeyi hedefleyen Hükümetin bu kalemden yıllık gelirinin 3.6 milyar TL'de kalması beklenmektedir.

Artışlarda kriz yılı yerine 2008 yılı baz alındığına tablo kötüleşmektedir.

Hükümetin kriz yılını esas alan kıyaslamalarına bakıp rehavete kapılmamak gerekir.

2010 yılı Ocak-Ekim dönemi rakamlarını 2008 yılının aynı dönemiyle karşılaştırdığımızda, iki yılda harcamaların yüzde 27.3 oranında (faiz dışı harcamalar yüzde 37.3), gelirlerin ise yüzde 17.7 oranında arttığını görürüz ki bu sonuçlar büyük resmin o kadar da iyi olmadığını ortaya koymaktadır.

Demek ki 2 yılda giderler gelirlerden yaklaşık 10 puan daha fazla artmıştır.

İki yıl öncesine göre gelir vergisi artışı yüzde 5.3'de kalmış, vergi dışı gelirler ise artmamış yüzde 2.6 oranında azalmıştır. Yine iki yıl öncesinin ilk on ayında 5 milyar TL olan bütçe açığı 2010 yılının aynı döneminde 23.2 milyar TL'ye yükselmiştir. Dolayısıyla 2010 bütçe açığı öngörülenin altında gerçekleşecek diyerek sonuçların olumlu olduğu kanaatine varamayız.

Zengin fakir ayrımı yapmadan herkesten aynı ölçülerde alınan dolaylı vergiler dar gelirlileri ezmeye devam etmiştir.

2011 Yılı Programı verilerine göre 2007 yılında yüzde 70 olan dolaylı vergilerin oranı 2010 yılında yüzde 71.2'ye çıktıktan sonra 2011 yılında % 70.3 olması planlanmaktadır.

İthalattaki yükselişe bağlı olarak ithalde alınan vergilerde sağlan artış, MYB açığının aşağıya çekilmesini sağlarken, sebep olduğu cari açık, ülkenin döviz açığının artmasına yol açmaktadır. Yani makro dengelerden birisi iyileşirken diğeri kötüleşmektedir.

Harcamalarda en büyük sapma sermaye giderlerinde, gelirlerde en büyük sapma özelleştirme gelirlerinde olmuştur.

2010 MYB gerçekleşme tahminleri, başlangıçta öngörülen giderlerde yüzde 3.5, gelirlerde yüzde 6.8 oranında artış olacağını göstermektedir. Giderlerdeki en büyük sapmanın artış yönünde olmak üzere sermaye giderlerinde yüzde 51.9, sermaye transferlerinde yüzde 41.2 ve mal ve hizmet alımlarında yüzde 16.7 şeklinde olacağı, faiz giderlerinde ise başlangıç ödeneğine göre yüzde 12.9 oranında azalma olacağı anlaşılmaktadır.

Hükümet iş güvenliği daha az olan sözleşmeli personel ve geçici işçi istihdamına yönelmektedir.

TABLO 53: İSTİHDAM TÜRLERİ İTİBARIYLA PERSONEL GİDERLERİ VE ARTIŞ ORANLARI

Bin TL	OCAK-EKİM			ARTIŞ	
	2008	2009	2010	2010/2009	2010/2008
I. Personel Giderleri	41,294,535	47,412,267	52,752,851	11.3	27.7
Memur	34,632,434	39,859,784	44,038,980	10.5	27.2
Sözleşmeli Personel	2,169,790	2,871,272	3,737,887	30.2	72.3
İşçi	2,883,478	2,860,756	2,979,896	4.2	3.3
Geçici	554,106	621,167	742,065	19.5	33.9

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2010 yılı Ocak-Ekim Dönemi giderleri, ayrıntılı harcama kalemleri itibariyle incelendiğinde; **işçiler** için yapılan harcama yüzde 4.2 ve **memurlar** için yapılan harcama yüzde 10.5 oranında artarken, **sözleşmeli personel** harcamalarının yüzde 30.2 ve **geçici işçi** harcamalarının yüzde 19.5 arttığı görülmektedir. Bu durum, Hükümetin, daha az iş güvencesi olan istihdam şekillerine yöneldiğini ortaya koymaktadır. 2008 yılını izleyen iki yıla baktığımızda bu çarpıklık daha da belirginleşmektedir. Çünkü iki yılda **sözleşmeli personel** harcamaları yüzde 72.3, **geçici işçi** harcamaları yüzde 33.9 artarken, **memurlar** için yapılan harcamalar yüzde 27.2, **işçiler** için yapılan harcamalar ise yüzde 3.3 oranında artmıştır.

V. 2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ KANUN TASARISI

1. SIKIŞTIRILAN BÜTÇE HAZIRLIK TAKVİMİ

5018 sayılı Kanununun 16 ncı maddesine göre en son Mayıs ayı sonuna kadar Resmi Gazetede yayınlanması gereken OVP ile Haziran ayının onbeşine kadar yayınlanması gereken OVMP 10 Ekim 2010 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Kanunda iki doküman için belirlenen yayınlanma tarihlerinin birbirinden farklı olması, önce yayınlanan OVP a göre, gelecek üç yılın toplam gelir ve gider tahminleri ile birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarının belirlendiği OVMP'ın hazırlanmasına zaman tanımak içindir.

Yasanın öngördüğü sürelerle geçmişte de uymayan Hükümet bu sene yasa tanımazlığı önemli bir boyuta taşımıştır.

10 Ekim 2010 tarihindeki dokümanlarla aynı tarihte 2011-2013 dönemi bütçe çağrısı ve eki bütçe hazırlama rehberini de yayınlayarak, 17 Ekimde TBMM'ne sunması gereken MYB tasarısını 15 inde meclise sunup şov yapan Hükümet işi tiyatroya çevirmiştir.

Yasal mevzuat çerçevesinde, harcamacı kuruluşlara bütçe ve performans programı tekliflerini hazırlamaları için verilmesi gereken bir aylık süre ile üç yıllık bütçe tekliflerinin Maliye Bakanlığı ile görüşülmesi için ayrılması gereken iki buçuk aylık süre olmak üzere toplam üç buçuk aylık hazırlık ve görüşme süresi 5 güne sığdırılmıştır.

Bütçe çağrısında yer alan *"Kamu idareleri, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan, Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberinde yer alan makro politikalar, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükler, ödenek teklif tavanları, genel ilkeler ve standartlar ile çok yıllık bütçeleme anlayışını esas alarak gider ve gelir tekliflerini sunacaklardır."* ifadesi 10 Ekim 2010 tarihlidir.

Görüşülen bütçe Maliye Bakanlığınca hazırlanıp sanki kendi teklifleriymiş gibi kurum yetkililerine imzalatılan bir bütçedir. Beş gün içinde yasaların öngördüğü prosedürün başka türlü tamamlanması mümkün değildir.

Gerçekten Hükümet, yasa tanımazlığı ile milletle ve bizlerle alay etmektedir.

2. 2011 YILI MYB'NİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

TABLO 54: 2010-2013 DÖNEMİNE İLİŞKİN MYB GİDER VE GELİRLERİ

Milyar TL

	2010		2011 BÖ	ORTA VADELİ PROGRAM		ARTIŞ			
	BÖ	GT		2012	2013	2011		2012/2011	2013/2012
						BÖ GÖRE	GT GÖRE		
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ	287.0	297.0	312.4	339.3	359.2	8.9	5.2	8.6	5.9
Faiz Dışı Harcama	230.2	247.5	264.9	286.8	309.2	15.1	7.0	8.3	7.8
Personel Giderleri	60.3	62.1	72.3	78.2	84.1	19.9	16.4	8.2	7.5
Sos.Güv.Kur.Devlet Primi	11.1	11.0	12.7	13.7	14.7	14.4	15.5	7.9	7.3
Mal ve Hizmet Alımları	25.2	29.4	30	31.7	33.3	19.0	2.0	5.7	5.0
Cari Transferler	102.2	104.7	116	125.8	136.6	13.3	10.6	8.6	8.6
Sermaye Giderleri	18.9	28.7	21.6	24.3	26.8	14.3	-24.7	12.5	10.3
Sermaye Transferleri	3.4	4.8	4.3	4.6	4.9	26.5	-10.4	7.0	6.5
Borç Verme	6.9	6.8	6.4	6.8	7.0	-7.2	-5.9	6.3	2.9
Yedek Ödenekler	2.2	0.0	1.8	1.7	1.8	-18.2		-5.6	5.9
Faiz Harcamaları	56.8	49.5	47.5	52.5	50.0	-16.4	-4.0	10.5	-4.8

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ	236.7	252.8	279.0	307.1	334.7	17.9	10.4	10.1	9.0
VERGİ GELİRLERİ	193.3	210.2	232.2	255.9	281.9	20.1	10.5	10.2	10.2
Gelir Vergisi	41.5	41.2	47.3			14.0	14.8		
Kurumlar Vergisi	18.0	20.9	23.1			28.3	10.5		
MTV	3.8	5.3	5.9			55.3	11.3		
BSMV	3.9	3.6	4.3			10.3	19.4		
Dahilde Alınan KDV	22.6	26.1	26.8			18.6	2.7		
İthalde Alınan KDV	30.1	35.6	41.0			36.2	15.2		
ÖTV	54.6	56.7	61.1			11.9	7.8		
Damga Vergisi	4.4	5.2	5.7			29.5	9.6		
Harçlar	5.4	7.1	7.8			44.4	9.9		
Diğer Vergi Gelirleri	9.0	8.5	9.2			2.2	8.2		
VERGİ DIŞI GELİRLER	36.6	35.3	40.5			10.7	14.7		
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.8	9.5	7.3			7.4	-23.2		
Bağış, Yardım ve Özel Gelirler	1.0	1.1	1.2			20.0	9.1		
Faizler, Paylar ve Cezalar	17.8	20.9	21.8			22.5	4.3		
Sermaye Gelirleri	10.6	3.6	10.0			-5.7	177.8		
Alacaklardan Tahsilat	0.4	0.2	0.2			-50.0	0.0		
ÖZEL BÜTÇE İDARELERİNİN ÖZ GEL.	4.9	7.3	6.3			28.6	-13.7		
DÜZ. VE DEN.KURUMLARI GELİRLERİ	1.9								
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ	-50.3	-44.2	-33.4	-32.2	-24.5	-33.6	-24.4	-3.6	-23.9
FAİZ DIŞI DENGE	6.5	5.3	14.1	20.3	25.5				
GSYH	1,099	1,099	1,215	1,343	1,485				

Kaynak: Maliye Bakanlığı
BÖ: Başlangıç Ödenegi
GT: Gerçekleşme Tahmini

2010 yılı başlangıç ödeneklerine göre 2011 MYB giderleri yüzde 8.9 (faizdışı giderler yüzde 15.1), gelirleri yüzde 17.9 oranında artmaktadır. Başlangıç ödeneğine göre yapılan bu kıyaslama anlamlı değildir. Anlamlı olan 2010 MYB gerçekleşme tahminine göre 2011 MYB'ndeki artışlardır. 2010 MYB gerçekleşme tahminine göre 2011 MYB giderleri yüzde 5.2 (faizdışı giderler yüzde 7), gelirler yüzde 10.4 oranında artmaktadır.

Başlangıç ödeneklerine göre giderlerdeki artışlar enflasyon hedefinin (yüzde 5.3) iki katına yakinken gelirlerdeki artışlar enflasyon hedefinin üç katından fazladır. 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre gider artışları enflasyon artışı düzeyindeyken gelir artışları enflasyon düzeyinin iki katı seviyesindedir. Gelir hedefine ulaşılması halinde gerçekleşen enflasyonun da en az gelir artış oranında olacağını kabul etmek gerekir.

2010 gerçekleşme tahminine göre 2011 yılı vergi gelirlerindeki artışa vergi türleri itibariyle baktığımızda, gelir vergisinde yüzde 14.8 oranında artış olacağı öngörülmektedir. Önceki yıllar gelir vergisi tahsilatları dikkate alındığında kanunda yeni değişikliklere gitmeden sadece ekonomideki canlanma ile bu artışın gerçekleşmesi tereddütlü görülüyor.

İşverenler maliyet unsuru olarak BSMV'nde azaltmaya gidilmesini beklerken bu vergide yüzde 19.4 oranında artış beklenmesi dikkat çekmektedir. İthalde alınan vergilerde 2010 başlangıç ödeneğine göre yüzde 36.2, gerçekleşme tahminine göre yüzde 15.2 oranında artış beklenmektedir. Her iki oran da OVP'da öngörülen ithalat artış oranının üzerindedir. Ancak Hükümet sıcak para girişi ile birkaç yıl daha cari açığı finanse etmeyi düşündüğü ve TL değerlenmeye devam ettiği için, ithalat artışı OVP'da öngörülen oranın üzerine çıkabilir ve bütçede öngörülen ithalde alınan vergi artışları sağlanabilir.

2010 yılında gerçekleştirilemeyen özelleştirmelerin, anayasada yapılan değişiklikler doğrultusundan yeniden yapılandırılan yargı dikkate alındığında, 2011 yılında gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle 2011 yılında 10 milyar TL'lik özelleştirme geliri elde edilebilir. Ancak bu gelirin elde edilmesinde kamu yararı, eşitlik, şeffaflık ve adaletin gözetileceği hiç bir şekilde garanti edilemez.

2012 ve 2013 yılı MYB için öngörülen rakamların, 5018 sayılı Kanunun gereğinin kağıt üzerinde yerine getirilmesinden başka bir anlamı yoktur. Çünkü bu kanun mantığında harcamacı kuruluşların hem 2011 yılı hem de 2012 ve 2013 yılı MYB büyüklüklerini Hükümetin onlara tanıdığı 5 gün için belirlemeleri gerçekçi değildir. Bu nedenle giderlerde 2012 ve 2013 yılları için öngörülen yüzde 8.6 ve yüzde 5.9'luk; gelirlerde yüzde 10.1 ve yüzde 9'luk artış oranlarının hiç bir anlam ifade

etmemektedir. Bu artışların OVP'da bu yıllar için öngörülen enflasyon hedefleri ile de tutarlılığı yoktur.

MYB gider ve gelirlerinin GSYH'ya oranındaki gelişmeler ise aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

TABLO 55 : BÜTÇE GELİR VE GİDERLERİNİN GSYH İÇİNDEKİ PAYLARI (2001-2013)

	GSYH İÇİNDEKİ PAYLARI												
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010		2011 BÖ	OVP	
									BÖ	GT		2012	2013
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ	34.1	31.0	27.2	24.6	23.5	24.2	23.9	28.0	26.1	27.0	25.7	25.3	24.2
Faiz Dışı Harcama	19.4	18.2	17.1	17.6	17.4	18.4	18.6	22.5	20.9	22.5	21.8	21.4	20.8
Personel Giderleri	6.2	6.3	6.0	5.8	5.0	5.2	5.1	5.9	5.5	5.7	6.0	5.8	5.7
Sos.Göv.Kur.Devlet Primi	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.7	0.7	0.8	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
Mal ve Hizmet Alımları	3.1	2.6	2.4	2.3	2.5	2.6	2.6	3.1	2.3	2.7	2.5	2.4	2.2
Cari Transferler	7.2	6.9	6.5	7.1	6.6	7.5	7.4	9.6	9.3	9.5	9.5	9.4	9.2
Sermaye Giderleri	2.2	1.7	1.5	1.6	1.6	1.5	1.9	2.1	1.7	2.6	1.8	1.8	1.8
Sermaye Transferleri	0.0	0.0	0.1	0.2	0.3	0.4	0.3	0.5	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3
Borc Verme	0.6	0.6	0.6	0.6	0.8	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5
Yedek Ödenekler	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.1	0.1	0.1
Faiz Harcamaları	14.8	12.9	10.1	7.0	6.1	5.8	5.3	5.6	5.2	4.5	3.9	3.9	3.4
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ	22.7	22.1	22.0	23.5	22.9	22.6	22.0	22.6	21.5	23.0	23.0	22.9	22.5
VERGİ GELİRLERİ	17.2	18.1	17.9	18.4	18.1	18.1	17.7	18.1	17.6	19.1	19.1	19.1	19.0
Gelir Vergisi	4.0	3.7	3.8	3.8	3.8	4.1	4.0	4.0	3.8	3.7	3.9	0.0	0.0
Kurumlar Vergisi	1.8	2.1	1.9	1.8	1.5	1.6	1.8	1.9	1.6	1.9	1.9	0.0	0.0
MTV	0.2	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.3	0.5	0.5	0.0	0.0
BSMV	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.0	0.0
Dahilde Alınan KDV	2.5	2.4	2.3	2.2	2.1	2.0	1.8	2.2	2.1	2.4	2.2	0.0	0.0
İthalde Alınan KDV	2.8	2.8	3.1	3.1	3.3	3.1	3.2	2.7	2.7	3.2	3.4	0.0	0.0
ÖTV	1.7	4.9	4.8	5.1	4.9	4.6	4.4	4.6	5.0	5.2	5.0	0.0	0.0
Damga Vergisi	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.0	0.0
Harçlar	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.6	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6	0.0	0.0
Diğer Vergi Gelirleri	3.0	0.9	0.7	0.8	0.8	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.0	0.0
VERGİ DIŞI GELİRLER	5.5	4.1	4.0	5.1	4.1	3.8	3.7	3.8	3.3	3.2	3.3	0.0	0.0
<i>Tesebbüs ve Mülkiyet Gelirleri</i>	0.0	0.0	0.0	0.0	1.0	1.0	0.8	1.0	0.6	0.9	0.6	0.0	0.0
<i>Bağış, Yardım ve Özel Gelirleri</i>	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0
<i>Faizler, Paylar ve Cezalar</i>	0.0	0.0	0.0	0.0	2.6	1.9	1.8	2.4	1.6	1.9	1.8	0.0	0.0
<i>Sermaye Gelirleri</i>	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.7	1.0	0.2	1.0	0.3	0.8	0.0	0.0
<i>Alacaklardan Tahsilat</i>	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ÖZEL BÜTÇE İDARELERİN ÖZ GEL. VE DEN.KURUMLARI GELİRLERİ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.7	0.5	0.0	0.0
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ	-11.5	-8.8	-5.2	-1.1	-0.6	-1.6	-1.9	-5.5	-4.6	-4.0	-2.7	-2.4	-1.6
FAİZ DIŞI DENGE	3.3	4.0	4.9	6.0	5.4	4.2	3.5	0.1	0.6	0.5	1.2	1.5	1.7
GSYH													

Kaynak: Maliye Bakanlığı
BÖ: Başlangıç Ödeneği
GT: Gerçekleşme Tahmini

MYB harcamalarının 2002 yılında yüzde 34.1 olan GSYH içindeki payı 2010 yılında yüzde 27'ye düşecektir. Bu azalışta faiz giderlerinin payındaki 10.3 puanlık düşüş etkili olmuştur. 2013 yılında giderlerin GSYH içindeki payının yüzde 24.2'ye düşürülmesi planlanmaktadır.

2013 yılında faizdışı harcamaların GSYH'ya oranı (yüzde 20.8) 2002 yılının üstündedir (yüzde 19.4).

2002-2013 döneminde faiz harcamalarında önemli düşüş (yüzde 14.8; yüzde 3.4) sağlanmıştır.

Memur ve emekliler enflasyona ezdirilmedi denilse de aynı dönemde personel giderlerine GSYH'dan ayrılan pay yüzde 6.2'den yüzde 5.7'ye gerilemiştir.

Mal ve hizmet alımlarının payı yüzde 3.1'den yüzde 2.2'ye gerilemiştir.

Sermaye giderlerinin (yatırımların) payı yüzde 2.2'den yüzde 1.8'e düşmüştür.

2002-2011 döneminde vergi gelirlerinin payı yüzde 17.2'den yüzde 19.1'e çıkmıştır.

Gelir vergisi (yüzde 4; yüzde 3.9) ve kurumlar vergisinin payı (yüzde 1.8; yüzde 1.9) çok değişmez, damga vergisi ve harçların payı çok az artarken, ithalde alınan KDV'nin payı yüzde 2.8'den yüzde 3.4'e, ÖTV'nin payı da yüzde 1.7'den yüzde 5'e çıkmıştır.

Vergi dışı gelirlerin payı ise yüzde 5.5'den yüzde 3.3'e gerilemiştir.

Bütçe açığının GSYH'ya oranı dönem içinde kriz yılı 2009'a kadar gerilemiş, 2009 yılında yeniden yüzde 5.5'e yükselen açığın OVP'da 2013 yılında yeniden yüzde 1.6'ya çekilmesi beklenmektedir.

Faizdışı fazlanın GSYH'ya oranı ise 2006 yılından başlayarak her yıl bir önceki yılın oranının altına düşmek suretiyle 2010 yılında GSYH'nun yüzde 0.5'ine kadar gerilemiş, OVP'da 2013 yılında yeniden yüzde 1.7 düzeyine çıkarılması planlanmaktadır.

3. 2011 YILI MYB KAPSAMINDAKİ BAKANLIK, KURUM VE KURULUŞLARIN BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ

i. Genel Bütçeli İdarelerin Başlangıç Ödenekleri

2010 yılı başlangıç ödenegine göre Genel Bütçeli İdarelerin ödeneklerinde artış oranı yüzde 8,8'dir. Gerçekleşme tahminine baktığımızda ise bu oranın enflasyon hedefi seviyesine düştüğünü görmekteyiz.

Ödenekleri en çok artan kurumlar arasında bu yıl da yüzde 61,2 ile Cumhurbaşkanlığını altıncı sırada görüyoruz.

Ödenekleri düşen kuruluşlara baktığımızda ise yüzde 0,8 ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını ve yüzde 13,2 ile Hazine Müsteşarlığını görüyoruz. Bu iki kuruluşun ödenekleri toplamı MYB ödeneklerinin yüzde 30,6'sına karşılık gelmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ödeneklerindeki düşüş SGK'na yapılacak transferlerin bilerek düşük gösterilmesinden, Hazine Müsteşarlığı ödeneklerindeki düşüş ise borç faiz ödemelerindeki düşüş beklentisinden kaynaklanmaktadır. MYB'nin en yüksek ödeneg'e sahip bu iki kuruluşun ödeneklerinin eksi olarak belirlenmesi tek başına bu bütçenin samimi hazırlanmadığını göstermeye yetebilir.

TABLO 56 : GENEL BÜTÇELİ İDARELERİN 2010 VE 2011 BÜTÇELERİ

	2010 (3)		2011 (4)		ARTIŞ
	BÜTÇE	BÜTÇE PAYI	BÜTÇE	BÜTÇE PAYI	
DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI	125.0	0.04	788.7	0.25	531.0
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI	1,792.9	0.62	6,525.8	2.09	264.0
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	112.8	0.04	257.5	0.08	128.3
ÖZÜRLÜLER İDARESİ BAŞKANLIĞI	5.7	0.00	9.6	0.00	68.4
SOS. YARD. VE DAYANIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	11.9	0.00	19.8	0.01	66.4
CUMHURBAŞKANLIĞI	72.5	0.03	116.9	0.04	61.2
TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	226.2	0.08	338.9	0.11	49.8
DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI	12.2	0.00	17.7	0.01	45.1
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ	21.5	0.01	30.3	0.01	40.9
ŞHÇEK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2,374.3	0.83	3,279.5	1.05	38.1
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	1,115.7	0.39	1,510.1	0.48	35.4
DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI	83.5	0.03	109.7	0.04	31.4
ADALET BAKANLIĞI	3,783.9	1.32	4,887.7	1.56	29.2
BAŞBAKANLIK	4,003.7	1.40	5,115.2	1.64	27.8
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	920.1	0.32	1,171.0	0.37	27.3
MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI	523.5	0.18	665.6	0.21	27.1
AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.9	0.00	7.3	0.00	23.7
SAĞLIK BAKANLIĞI	13,942.2	4.86	17,241.3	5.52	23.7
KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.7	0.00	5.8	0.00	23.4
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8,588.4	2.99	10,578.3	3.38	23.2
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	475.7	0.17	582.0	0.19	22.3
DANIŞTAY	83.7	0.03	101.2	0.03	20.9
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	28,237.4	9.84	34,112.2	10.91	20.8
MALİYE BAKANLIĞI	59,709.0	20.81	72,122.5	23.07	20.8

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	2,650.5	0.92	3,179.0	1.02	19.9
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	3,898.5	1.36	4,566.7	1.46	17.1
BASIN-YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	67.2	0.02	78.4	0.03	16.7
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1,568.9	0.55	1,817.9	0.58	15.9
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	1,434.4	0.50	1,646.3	0.53	14.8
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	276.0	0.10	316.2	0.10	14.6
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI	869.5	0.30	991.9	0.32	14.1
PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.5	0.00	6.2	0.00	12.7
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	15,118.2	5.27	16,976.0	5.43	12.3
DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	119.7	0.04	134.4	0.04	12.3
GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI	286.6	0.10	321.5	0.10	12.2
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6,575.1	2.29	7,366.7	2.36	12.0
YARGITAY	68.3	0.02	76.4	0.02	11.9
MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	12.4	0.00	13.6	0.00	9.7
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLÉT MECLİSİ	468.7	0.16	512.9	0.16	9.4
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	671.1	0.23	719.9	0.23	7.3
SAYIŞTAY	120.4	0.04	128.8	0.04	7.0
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	448.3	0.16	451.8	0.14	0.8
ANAYASA MAHKEMESİ	16.2	0.01	16.3	0.01	0.6
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	36,141.7	12.59	35,853.7	11.47	-0.8
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	2,463.5	0.86	2,362.4	0.76	-4.1
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	68,921.9	24.02	59,815.9	19.14	-13.2
BAŞBAKANLIK YÜKSEK DENETLEME KURULU	14.9	0.01	11.6	0.00	-22.1
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	774.4	0.27	588.6	0.19	-24.0
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI	7,640.1	2.66	8,398.4	2.69	
AFET VE ACIL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI		0.00	688.0	0.22	
KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI		0.00	14.7	0.00	
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4,989.1		0.0		

GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	281,907.4		306,648.8		8.8
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	17,799.9		26,598.7		49.4
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CET.)	1,949.3		1,902.5		-2.4
I+II+III SAYILI CETVELE TABİ KURUMLAR TOPLAMI	301,656.6		335,150.0		11.1
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERE HAZİNE YARDIMI (-)	13,386.5		21,476.2		60.4
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR (-)	1,288.8		1,101.0		-14.6

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI	286,981.3	100.00	312,572.8	100.00	8.9
--	------------------	---------------	------------------	---------------	------------

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Yukarıdaki tabloda özel bütçeli idarelerdeki yüzde 49.4'lük ve hazine yardımlarındaki yüzde 60.4'lük artışlar, Karayolları Genel Müdürlüğünün 2010 yılında Genel Bütçeli İdareler arasında yer alırken 2011 yılında Özel Bütçeli İdareler arasına alınmasından kaynaklanmaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında hükümet konaklarının bakım ve onarımı için İçişleri Bakanlığı bütçesine konulması gereken ödeneğin Maliye Bakanlığına konulması şeklindeki hatalı işlem düzeltilmiş; İçişleri Bakanlığı bütçesine bu düzelmenin dışında 50, Ulaştırma Bakanlığı bütçesine 1, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesine de 2.5 milyon TL olmak üzere toplam 53.5 milyon TL ilave ödenek verilmiştir. Görüldüğü gibi yürütmenin TBMM'ne sevkettiği 312.6 milyar TL tutarındaki 2011 yılı MYB'ne yasama organı bütçe hakkı çerçevesinde sadece 53.5 milyon TL ilave

yapabilmiştir. Bu ilavenin de yürütmenin isteği doğrultusunda olduğu unutulmamalıdır.

ii. Özel Bütçeli Kuruluşların Başlangıç Ödenekleri

TABLO 57: YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI 2010 ve 2011 YILI BÜTÇELERİ

	2010		2011		ARTIŞ
	BÜTÇE	BÜTÇE PAYI	BÜTÇE	BÜTÇE PAYI	2011/2010
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	12.8	0.14	26.2	0.23	104.7
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	13.6	0.15	27.6	0.24	102.9
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	13.8	0.15	27.1	0.24	96.4
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	14.5	0.15	27.4	0.24	89.0
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	14.6	0.16	27.3	0.24	87.0
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	17.1	0.18	31.6	0.27	84.8
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	14.7	0.16	23.3	0.20	58.5
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	20.9	0.22	32.3	0.28	54.5
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	26.3	0.28	40.3	0.35	53.2
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	23.6	0.25	34.5	0.30	46.2
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	36.3	0.39	52.5	0.46	44.6
GÖMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	28.9	0.31	41.6	0.36	43.9
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	23.9	0.26	34.0	0.30	42.3
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	22.9	0.24	32.1	0.28	40.2
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	23.1	0.25	32.2	0.28	39.4
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	29.4	0.31	40.9	0.36	39.1
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	26.0	0.28	35.8	0.31	37.7
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	85.0	0.91	117.0	1.02	37.6
NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	28.1	0.30	38.6	0.34	37.4
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	235.1	2.51	320.1	2.78	36.2
SİİRT ÜNİVERSİTESİ	24.8	0.26	33.4	0.29	35.8
BITLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	24.0	0.26	32.5	0.28	35.4
ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ	58.3	0.62	77.8	0.68	33.4
AĞRI DAĞI ÜNİVERSİTESİ	25.8	0.28	34.3	0.30	32.9
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	29.6	0.32	39.3	0.34	32.8
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	25.2	0.27	33.1	0.29	31.3
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	28.8	0.31	37.7	0.33	30.9
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	27.9	0.30	36.4	0.32	30.5
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	222.2	2.38	289.5	2.52	30.3
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	111.4	1.19	145.0	1.26	30.2
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	102.7	1.10	132.7	1.15	29.2
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	211.0	2.26	271.4	2.36	28.6
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	115.6	1.24	148.3	1.29	28.3
KİLİS YEDİ ARALIK ÜNİVERSİTESİ	25.7	0.27	32.9	0.29	28.0
BİLECİK ÜNİVERSİTESİ	31.0	0.33	39.6	0.34	27.7

GAZİ ÜNİVERSİTESİ	313.8	3.35	400.5	3.48	27.6
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	160.4	1.71	203.8	1.77	27.1
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	345.3	3.69	438.5	3.81	27.0
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ	153.8	1.64	194.6	1.69	26.5
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	92.0	0.98	116.2	1.01	26.3
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	225.1	2.41	283.9	2.47	26.1
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	122.2	1.31	153.9	1.34	25.9
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	102.1	1.09	128.4	1.12	25.8
NIĞDE ÜNİVERSİTESİ	55.0	0.59	68.9	0.60	25.3
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	199.9	2.14	250.0	2.17	25.1
RİZE ÜNİVERSİTESİ	43.6	0.47	54.2	0.47	24.3
EGE ÜNİVERSİTESİ	305.8	3.27	379.9	3.30	24.2
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	119.6	1.28	148.2	1.29	23.9
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	49.0	0.52	60.1	0.52	22.7
BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ	121.1	1.29	148.3	1.29	22.5
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	109.0	1.17	133.4	1.16	22.4
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	36.7	0.39	44.9	0.39	22.3
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	367.2	3.93	449.0	3.90	22.3
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	262.2	2.80	320.6	2.79	22.3
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	90.1	0.96	110.1	0.96	22.2
GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	43.5	0.46	52.9	0.46	21.6
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	91.9	0.98	111.4	0.97	21.2
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	139.9	1.50	169.3	1.47	21.0
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	153.3	1.64	184.9	1.61	20.6
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	126.9	1.36	153.0	1.33	20.6
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	78.6	0.84	94.7	0.82	20.5
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	115.7	1.24	139.3	1.21	20.4
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	43.7	0.47	52.6	0.46	20.4
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	117.6	1.26	141.5	1.23	20.3
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	160.7	1.72	192.5	1.67	19.8
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	42.8	0.46	51.1	0.44	19.4
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	174.5	1.87	207.8	1.81	19.1
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	139.1	1.49	164.9	1.43	18.5
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	121.0	1.29	142.5	1.24	17.8
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	234.8	2.51	276.4	2.40	17.7
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	158.6	1.70	186.1	1.62	17.3
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	207.1	2.21	242.6	2.11	17.1
ORDU ÜNİVERSİTESİ	37.2	0.40	43.5	0.38	16.9
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	97.8	1.05	113.8	0.99	16.4
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	64.4	0.69	74.7	0.65	16.0
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	509.6	5.45	588.8	5.12	15.5
ZONGULDAK KARAEĞLİMSAN ÜNİVERSİTESİ	90.8	0.97	104.8	0.91	15.4
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	79.8	0.85	91.5	0.80	14.7
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	209.6	2.24	240.2	2.09	14.6

UŞAK ÜNİVERSİTESİ	43.0	0.46	49.2	0.43	14.4
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	58.7	0.63	67.0	0.58	14.1
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	160.3	1.71	180.7	1.57	12.7
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ	87.6	0.94	98.2	0.85	12.1
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	85.7	0.92	95.8	0.83	11.8
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	107.8	1.15	120.2	1.04	11.5
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	38.0	0.41	41.8	0.36	10.0
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	45.1	0.48	49.2	0.43	9.1
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	36.4	0.39	39.3	0.34	8.0
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	87.7	0.94	94.1	0.82	7.3
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	59.9	0.64	63.5	0.55	6.0
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	103.2	1.10	108.3	0.94	4.9
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	18.3	0.20	19.2	0.17	4.9
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	43.8	0.47	45.9	0.40	4.8
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	49.9	0.53	52.2	0.45	4.6
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	42.8	0.46	44.6	0.39	4.2
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TOPLAMI	9,355.4	100.00	11,503.7	100.00	23.0

Özel Bütçeli İdarelerden yükseköğretim kurumları ödenekleri 2010 yılı başlangıç ödenegine göre **yüzde 23** oranında artırılmıştır. En yüksek artış oranlarının yeni kurulan üniversitelerde olması doğal karşılanmalıdır.

Yeni üniversiteler dışında en yüksek artışın Dokuz Eylül Üniversitesi ile Atatürk Üniversitesinde, en düşük artışın ise Galatasaray Üniversitesi ile İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünde olması dikkat çekmektedir.

TABLO 58: ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELERİN 2010 ve 2011 YILI BÜTÇELERİ

	2010		2011		ARTIŞ 2011/2010
	BÜTÇE	BÜTÇE PAYI	BÜTÇE	BÜTÇE PAYI	
ATATÜRK KDTY KURUMU BAŞK.	5	0.03	7	0.05	58.7
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	34	0.25	42	0.28	24.4
YÜKSEKÖĞRENİM KREDİ VE YURT.KUR.GEN.MD.ĞÜ.	2,747	20.45	3,368	22.31	22.6
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	64	0.48	78	0.51	20.5
TODAİE	8	0.06	9	0.06	19.5
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	140	1.04	167	1.11	19.3
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	116	0.86	137	0.91	18.3
TÜBİTAK	1,307	9.73	1,525	10.10	16.6
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	481	3.58	558	3.70	16.1
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	50	0.37	58	0.38	15.8
TÜRK DİL KURUMU	12	0.09	14	0.09	15.4
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	6	0.04	7	0.05	15.0
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU	7	0.05	8	0.05	14.5
MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ	13	0.10	15	0.10	13.7
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	17	0.13	20	0.13	13.2
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	168	1.25	187	1.24	11.3
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	15	0.11	17	0.11	11.0
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4,989	37.14	5,511	36.51	10.5
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	11	0.08	12	0.08	10.3

Milyon TL

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	33	0.24	36	0.24	10.2
SAVUNMA SANAYİ MÜSTEŞARLIĞI	29	0.22	32	0.21	9.2
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	231	1.72	251	1.66	8.5
KOSGEB	360	2.68	387	2.57	7.5
TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU	85	0.63	91	0.60	7.3
ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	9	0.07	10	0.07	6.4
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	950	7.07	1,010	6.69	6.3
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	60	0.45	64	0.42	6.2
ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	151	1.12	160	1.06	6.2
HÜDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	107	0.80	112	0.74	4.1
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	10	0.07	10	0.07	3.0
CEZA VE İNFAZ KUR. İLE TUT.İŞ YURLARI KURUMU	729	5.43	747	4.95	2.4
TÜRK TARİH KURUMU	7	0.05	7	0.04	-2.9
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	2	0.02	2	0.01	-12.5
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	460	3.43	401	2.66	-12.8
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	4	0.03	3	0.02	-14.3
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	16	0.12	14	0.09	-14.4
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BŞK.			19	0.12	
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER TOPALMI	13,434	100.00	15,095	100.00	12.4
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (KARAYOLLARI DAHİL)	22,789		26,599		16.7
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (KARAYOLLARI HARİC)	17,800		21,087		18.5

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Özel Bütçeli Diğer İdarelerde 2011 yılı artışı yüzde 12.4'dür. En yüksek artış alan Özel Bütçeli Diğer İdareler arasında Yükseköğretim ve Kredi Yurtlar Kurumu ile TİKA'nın ilk beş içinde yer alması dikkat çekmektedir.

iii. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Başlangıç Ödenekleri

Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların 2011 yılı bütçeleri toplamda 2010 yılı başlangıç bütçelerine göre yüzde 2.4 oranında azalmıştır. Bu azalışta BTİK bütçesindeki yüzde 9.5'lik düşüş etkili olmuştur.

TABLO 59: DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN 2010 VE 2011 YILI BÜTÇELERİ

	2010 (3)		2011 (4)		ARTIŞ 2011/2010
	BÜTÇE	BÜTÇE PAYI	BÜTÇE	BÜTÇE PAYI	
RTÜK	110.0	5.6	115.0	6.0	4.5
BTİK	1,418.2	72.8	1,283.3	67.4	-9.5
SPK	69.4	3.6	88.2	4.6	27.1
BDDK	90.0	4.6	140.0	7.4	55.6
EPDK	98.6	5.1	103.6	5.4	5.1
Kamu İhale Kurumu	72.0	3.7	76.1	4.0	5.7
Rekabet Kurumu	42.3	2.2	45.6	2.4	8.3
Tütün ve Alkol Piyasası Düz.Kur.	48.7	2.5	50.6	2.7	3.9
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	1,949.2	100.0	1,902.6	100.0	-2.4

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Sayıştay

4. 2011 MYB KANUN TASARISININ MADDELERİ İLE EKLİ CETVELLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

i. Madde 5 (Bağlı Cetveller)

a) Bazı Ödeneklerin Kullanımına ve Harcamalara İlişkin Esaslar (E Cetveli)

Anayasanın 161 inci maddesinde, bütçe kanunlarına bütçe ile ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamayacağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 13 üncü maddesinde de bütçelerde bütçeyi ilgilendirmeyen hususlara yer verilmeyeceği, hükümleri bulunmaktadır.

(E) Cetveline baktığımızda, söz konusu hükümlere aykırı olarak, bütçeyi ilgilendirmeyen ve başka kanunlarda düzenlenmesi gereken hususların yer aldığı görülmektedir.

Yine (E) cetvelinde yer alan hükümler arasında bütçe maddelerinin sayısını azaltmayı amaçlayan hükümler de bulunmaktadır.

Anayasa ve 5018 sayılı Kanuna aykırı olarak (E) cetvelinde yer verilen hükümlerden bütçe ile ilgisi olmayanların kendi kanunlarına, harcama esaslarını belirlemekten çok aktarma yetkisi veren hükümlerin de bütçe kanununun ilgili maddelerine taşınması gerekmektedir.

5 Sıra Nolu Açıklama

Maliye Bakanına aktarma yetkisi veren bu açıklama notunun Bütçe kanununun maddeleri arasına taşınması gerekir.

10 Sıra Nolu Açıklama

TEDAŞ aracılığı ile ilgili dağıtım şirketlerine ödenecek genel aydınlatma giderlerinin ödenmesine ilişkin esas ve usullerin düzenlendiği bu açıklama notunun ilgili kanunlarına aktarılması gerekir.

12 Sıra Nolu Açıklama

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesine yurt dışında yürüteceği hizmetler için lüzumlu görülecek yerlerde kiralanacak araç, gereç, makina-teçhizat, taşıt ve binalarla bunların sözleşmelerine ilişkin giderlerin kurum bütçesinden karşılanacağına izin veren hükmün ilgili kanununa taşınması gerekir.

13 Sıra Nolu Açıklama

Aktarma yetkisini içeren bu hükmün bütçenin aktarma yetkisi veren maddelerine taşınması gerekir.

20 ve 21 Sıra Nolu Açıklamalar

20 nolu açıklamada, DPT Müsteşarlığı bütçesinin ilgili tertibinde yer alan ödeneğin, Konya Ovası Projesi (KOP) kapsamında yapılacak sulama sistemlerinin rehabilitasyonu, arazi toplulaştırma, tarla içi geliştirme ve kırsal kalkınma hizmetleri için kullanılması amacıyla kamu kurum ve kuruluşları ile il özel idareleri yanında kalkınma ajanslarına da kullanılabilabileceği yazılıdır.

Açıklamada yer alan söz konusu görevler, 5302 sayılı İl Özel İdareleri Kanununun 6 ncı maddesinde il özel idarelerine görev olarak verilmiştir. Aynı görevlerin 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 nci maddesiyle kalkınma ajanslarına da verildiği ileri sürülebilirse de 5449 sayılı Kanunun "Ajansın Görev ve Yetkileri" başlıklı 5 nci maddesi Ajansın görev ve yetkilerini şu şekilde saymıştır:

- a) Yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak.*
- b) Bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına bildirmek.*
- c) Bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak.*
- d) Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plân ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek.*
- e) Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek.*
- f) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde ajansa tahsis edilen kaynakları, bölge plân ve programlarına uygun olarak kullanmak veya yaptırmak.*
- g) Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek.*
- h) Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak.*
- i) Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek.*
- j) Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek."*

k) Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak.

l) Ajansın faaliyetleri, malî yapısı ve ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak."

Bu düzenlemeye göre kalkınma ajanslarının kırsal kalkınmaya yönelik görevleri, kamu kesimi tarafından yürütülen kırsal kalkınma programlarına katkıda bulunmak ve destek olmak şeklindedir.

Oysa 20 nolu açıklama, destek olmak değil; kamu tarafından yürütülen Konya Ovası Projesine tahsis edilen DPT Müsteşarlığının ilgili tertibindeki ödeneğin kalkınma ajanslarına aktararak kalkınma ajanslarının tabi olduğu mevzuata göre kalkınma ajanslarına kullanılmasını öngörmektedir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanununun 27 nci maddesinde, kalkınma ajanslarının 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olmadığı hüküm altına alınmıştır. Kalkınma ajansları aynı zamanda Sayıştay denetimine de tabi değildir.

Siyasal iktidar bu düzenlemeyle kamu hukuku kurallarına göre harcanması gereken kamu kaynaklarını, temel mali mevzuata tabi olmadan harcamak ve Sayıştay denetiminden ve dolayısıyla Parlamento denetiminden kaçınmak istemektedir.

Bu bağlamda "kalkınma ajanslarına" ibaresinin madde metninden çıkarılması gerekir.

21 nolu açıklamada yer alan düzenleme, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanununun 5 nci maddesinde yer alan kalkınma ajanslarının görev ve yetkisi kapsamında olmadığından ve kamu kaynaklarının temel mali mevzuat ile Sayıştay denetimine tabi olmadan harcanması amaçlandığından madde metninin (E) Cetvelinden bütünüyle çıkarılması gerekir.

Her iki açıklama notunun (E) Cetvelinden çıkarılmasına ilişkin vermiş olduğumuz önergeler komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmiştir.

25 Sıra Nolu Açıklama

Bilindiği üzere Devlet mallarının sigorta ettirilmemesi esaslıdır. Bu açıklama notu yüksek risk taşıyan alanlar için bu kurala istisna getirmektedir. Bu açıklama notuna yapılan ilave ile, 237 sayılı Taahhüt Kanununa ekli 1 sayılı cetvelde yer alanların emir ve

zatlarına tahsis edilen taşıtlarla bu zatlara yakın korumalarının kullandıkları taşıtların da kasko sigortasının bütçeden ödeneceği hüküm altına alınmaktadır.

Prencip olarak Devlet mallarının sigorta edilmeyeceğini öngören, ancak istisnaların giderek genişleyerek esasla yer değiştireceği anlaşılan bu konunun, bütçe kanunu yerine ilgili kanunlarında düzenlenmesi uygun olacaktır.

26 Sıra Nolu Açıklama

Yıllardır bütçe kanunlarına ait (E) cetvelinde yer alan, **ilgili kanunlarında değişiklik yapılmaya kadar**, temsil yönü ve nitelikleri itibarıyla ilgili bakanlığın teklifi üzerine yurt dışında kiralanmış konutların kira bedellerinin ne ölçüde karşılanacağına dair hükümler içeren bu açıklama notunun ilgili kanunlarına bir an önce taşınması gerekir.

29 Sıra Nolu Açıklama

Ordudevleri ve polisevlerinin kendi gelirleriyle karşılanamayan elektrik, su ve yakacak giderleri ile gelir imkanlarına bakılmaksızın gayrimenkul büyük onarım giderlerinin kurum bütçelerinin ilgili tertibinden karşılanmasını düzenleyen bu nota öğretmenlerinin de dâhil edilmesi hakkaniyete uygun olacaktır. Komisyon bu nota öğretmenlerinin de dâhil edilmesini öngören teklifimiz AKP'li komisyon üyelerinin oyları ile reddedilmiştir.

33 Sıra Nolu Açıklama

Memurlara yapılacak öğle yemeği yardımını, bütün Türkiye'de uygulanmak üzere, maliyetin yarısından üçte ikisi düzeyine çıkarılmasını öngören teklifimiz, AKP'li komisyon üyelerinin oyları ile reddedilmiştir.

40 Sıra Nolu Açıklama

Bu notta yer alan ve 4857 sayılı İş Kanunu ile 5510 sayılı Kanunda düzenlenmesi gereken konuların ilgili kanunlarına taşınması gerekir.

48 Sıra Nolu Açıklama

Adalet Bakanlığı bütçesine posta ve telgraf giderleri için konulan ödeneğin yetmemesi halinde, münhasıran bu giderlere tahsis edilmek üzere 2009 yılı yargı para cezaları gelir gerçekleşmesinin yüzde 50'sine kadar ödenek kaydetme konusunda Maliye Bakanlığına yetki verilmesi, 5018 sayılı Kanunun hiçbir gelir hiçbir gider tahsis edilemez ilkesine aykırıdır.

51 Sıra Nolu Açıklama

Sağlık Bakanlığının aşı siparişi ve alımı konusunda gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişmeye ve belirlenen miktarlarda alım garantili sözleşmeler yapmaya yetkili kılınması konusu ilgili kanununda düzenlenmelidir.

53 ve 57 Sıra Nolu Açıklamalar

5779 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası, belediye ve il özel idarelerine bu kanunla belirlenenler dışında kamu kurum ve kuruluşları tarafından başka kaynak aktarılamayacağını öngörmektedir. 53 ve 57 sıra nolu açıklama notlarında, söz konusu sınırlamanın uygulanmayacağı belirtilmektedir. Yani, açıklama notu ile 5779 sayılı Kanunun bir hükmü askıya alınmaktadır. CHP olarak belediyelere yapılacak yardımlara karşı olmadığımız açıktır. İtirazımız, söz konusu düzenlemelerin ilgili kanun olan 5779 sayılı Kanunda yapılması gerektiğine ilişkindir.

55 Sıra Nolu Açıklama

Aktarma ve ödenek ekleme yetkisi veren bu düzenlemenin bütçe kanununun ilgili maddelerine taşınması gerekir.

56 Sıra Nolu Açıklama

Aktarma yetkisi veren bu düzenlemenin bütçe kanununun ilgili maddelerine taşınması gerekir.

67 Sıra Nolu Açıklama

Açıklama notu içeriğinin ilgili kanun olan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa taşınması gerekir.

b) H Cetveli

Aşağıdaki tablo kamu görevlilerine 2011 yılında ödenecek yevmiye ve arazi tazminatlarını göstermektedir. Geçici görevle memuriyet mahalli dışında bir yere gönderilenlere ödenen yevmiyelere yapılan 50 Krş ile 2.5 TL arasında değişen zamların yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir.

CHP'nin 3-12 TL arasında değişen artış önerisi AKP'li komisyon üyelerinin oyları ile reddedilmiştir.

TABLO 60: H CETVELİ

	2010	2011	ARTIŞ		CHP 2011 Önerisi	ARTIŞ Tutarı
			Tutar	yüzde		
TBMM						
Başkanı, Başbakan	43	45.5	2.5	5.8	55.0	12.0
6245 SK m. 33/A-b	39	41.0	2.0	5.1	50.0	11.0
33/B-a	33	34.5	1.5	4.5	45.0	12.0
b	30	31.5	1.5	5.0	40.0	10.0
c	27.5	29.0	1.5	5.5	35.0	7.5
d	25	26.5	1.5	6.0	33.0	8.0
e	24	25.5	1.5	6.3	31.0	7.0
50-a	9.5	10.0	0.5	5.3	13.0	3.5
b	9	9.5	0.5	5.6	12.0	3.0

c) K Cetveli

Aşağıda görüldüğü üzere 2011 yılında memurlara ödenecek fazla mesai saat ücretlerinde yapılan artışlar 8 ila 30 Krş arasında değişmektedir. 1 lira 25 Krş'lık fazla çalışma ücreti Anayasamızın angaryayı yasaklayan hükümlerine aykırıdır.

Komisyonunda AKP'li milletvekilleri CHP'nin fazla çalışma ücretlerinin 2 lira 15 Krş ile 7 lira 65 Krş arasında artırılması önergesini de reddetmiştir.

TABLO 61: K CETVELİ

		TL/ Krş				
2010	2011	ARTIŞ		CHP 2011 Önerisi	ARTIŞ TUTARI	
		Tutar	yüzde			
III. Fazla Çalışma Ücreti						
A.1,2/ (ç,e,f,g,h,i,i),3,4/b	1.15	1.25	0.10	8.7	4.25	3.10
A.2/a,b,c	1.25	1.33	0.08	6.4	3.40	2.15
A.2/d,4/c,	2.1	2.22	0.12	5.7	5.10	3.00
A.4/a,	5.1	5.40	0.30	5.9	12.75	7.65
B.1,	22.8	24.00	1.20	5.3	51.00	28.20
IV.Edebi Kurul Toplantı Ödeneği						
	74	79.00	5.00	6.8	212.50	138.50
V.Toplantı Ödeneği						
	44.5	47.50	3.00	6.7	127.50	83.00

ii. Madde 8 (Aktarma ve Ekleme İşlemleri)

Sayıştay, 2009 yılı Genel Uygunluk Bildiriminin eki olan 2009 yılı MYB Uygulama Sonuçları Raporunun „Tespit ve Öneriler“ başlıklı VI. bölümünde, Ödenek Aktarma/Düşmelerinin Ödenek Üstü Giderlere Etkisini değerlendirmiştir.

Sayıştay raporunda, „Merkezi yönetim kapsamındaki kurumların 2009 yılı kesin hesap gider cetvellerinde yer alan, ödenek üstü gider yapılan tertiplere ilişkin verilerin incelenmesinde, bütçe kanunu ile verilen başlangıç ödenekleri itibarıyla, ödeneklerin yıl sonu giderlerini karşılamaya yaklaşık olarak yeterli olduğu, ancak bu tertiplerden yapılan kurumlar arası ödenek aktarmaları/düşmeleri sonucunda ödenek üstü giderlerin tutarının yükseldiği görülmektedir“ değerlendirmesi yapılmaktadır.

Konuya ilişkin olarak 5018 sayılı Kanununun „Ödenek Aktarmaları“ başlıklı 21 inci maddesindeki;

“ Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmaları kanunla yapılır.

Añcak, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğın, yılı bütçe kanununda farklı bir oran belirlenmedikçe yüzde beşine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabilirler. Bu şekilde yapılan aktarmalar, yedi gün içinde Maliye Bakanlığına bildirilir.

Personel giderleri tertiplerinden, aktarma yapılmış tertiplerden ve yedek ödenekten aktarma yapılmış tertiplerden diğer tertiplere aktarma yapılamaz."

şeklindeki hükümleri hatırlatan Sayıştay, bu hükümlerin 2009 yılı MYB Kanununun „Aktarma ve Ekleme İşlemleri“ başlıklı 10 ncu maddesinde yer verilen hükümlerle büyük ölçüde esnetildiğini söylemektedir.

Sayıştay'ın anılan rapora eklediği „personel giderleri ile sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri tertiplerinde yapılan kurumlararası düşmeler ve ödenek üstü giderler“ tablosundan görüleceği üzere, personel giderleri ile sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri tertiplerinde en çok kurumlararası ödenek düşümü yapılan kurumlar olarak Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü dikkati çekmektedir.

Sayıştay, 5018 sayılı Kanunla ödenek aktarmaları için getirilen sınırlamaların bütçe kanununa konulan hükümlerle esnetilmesinin, personel ödeneklerinde ödenek üstü harcamalarda artışa yol açtığını ortaya koymakla yetinmiş ve somut bir öneri getirmemiştir.

Sayıştay'ın dikkat çektiği uygulama, bütçe disiplininden uzaklaşmaya neden olduğu gibi, parlamentonun bütçe hakkı çerçevesinde yürütme organına verdiği harmaların kompozisyonunun yıl içinde değiştirilmesi sonucunu da doğurmaktadır.

Hükümet, benzer bir hükmü 2011 yılı MYB kanun Tasarısının 8 inci maddesine yeniden koymuştur.

Yukarıda sayılan sakıncaları gidermek üzere komisyonda bu madde ile ilgili vermiş olduğumuz düzeltme önergesi de komisyonun AKP'li üyelerinin oyları ile reddedilmiştir.

iii. Madde 21 (Katsayılar, Yurt Dışı Aylıkları, Ücret ve Sözleşme Ücreti

Bu madde ile 2011 yılı birinci yarısı için memur maaşlarının hesabında kullanılan aylık katsayısı, yan ödeme katsayısı ve taban aylığı katsayısı yüzde 4 oranında artırılmaktadır.

Komisyonunda verdiğimiz önerge ile uygulanan katsayıların herbiri ile sözleşme tavan ücretinin 2011 yılı birinci yarısı için yüzde 10 oranında artırılması teklif edilmiştir. Bu önerimiz de komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmiştir.

iv. Madde 22 (Kadroların Kullanımına İlişkin Esaslar)

Maddenin **birinci fıkrası**, 2011 yılında kamu idare, kurum ve kuruluşlarına, 2010 yılında emeklilik, ölüm, istifa veya nakil sonucu ayrılanların yüzde ellisini geçmemek üzere atama yapılabileceğini; bu oranın yeterli olmaması halinde üniversiteler için 4 bin, diğerleri için ilave 21 bin kadro için atama izni verilebileceğini düzenlemektedir.

2009 yılında, ilgili yıl bütçesindeki benzer kısıtlamayı aşabilmek ve Millî Eğitim Bakanlığının 10 bin öğretmen ihtiyacını karşılayabilmek için Teşkilat Kanununa geçici bir madde eklenmek zorunda kalmıştır.

3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Geçici Madde 9. maddesi – (Ek: 24/11/2009-5927/1 md.)

Millî Eğitim Bakanlığına tahsis edilen serbest öğretmen kadrolarından boş bulunan 10.000 öğretmen kadrosuna, 5828 sayılı 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 22 nci maddesi kapsamında yapılan atamaların dışında 31/12/2009 tarihine kadar atama yapılır.

2009 yılında yaşanan sıkıntının 2010 yılında da yaşanmaması için 2010 yılı bütçesi görüşülürken vermiş olduğumuz değişiklik önergesi komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmişti.

Değişiklik önerimizin dikkate alınmaması nedeniyle 2010 yılı içinde de 3797 sayılı kanuna yeni bir geçici madde eklenmek zorunda kalmıştır.

Geçici Madde 11 – (Ek: 16/6/2010-5997/1 md.)

Bakanlığa tahsis edilen serbest öğretmen kadrolarından boş bulunan 25.000 öğretmen kadrosuna, 5944 sayılı 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 22 nci maddesi kapsamında yapılacak atamaların dışında olmak üzere, 2010 yılı içinde atama yapılır.

Bu defa, 2011 yılı bütçesinde yer alan ve öğretmen atamalarına kısıtlama getiren hükmün değiştirilmesi yönünde yine önerge verdik. Bu önergemiz de ne yazık ki komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmiştir.

Daha bugünden 2011 yılında 55.000 öğretmen kadrosuna atama yapacağını söyleyen Hükümet , seçime giderken parlamentonun sıkışık takvimine bir de 3797 sayılı kanuna yeni bir geçici madde eklemek zorunda kalacaktır.

VI. HÜKÜMET İCRAATLARINA YÖNELİK ELEŞTİRİLER

1. EĞİTİM SİSTEMİ

Eğitim çağındaki nüfusunun yüzde1,9'unun eğitim alamadığı Türkiye, 2010 yılında da temel eğitimde okullaşma sorununu çözememiştir. Türkiye'nin en gelişmiş kentlerinden İstanbul'da 6-14 yaş arasındaki kız çocuklarının yüzde 0,58'i ilköğretimden yararlanamazken, Yozgat'ta yüzde 11.2'si, Kars'ta yüzde 5'i, Şanlıurfa'da yüzde 5,1'i, Muş'ta yüzde 6,5'i, Bitlis'te yüzde 7,5 ve Hakkari'de yüzde 10.2'si zorunlu eğitimden yararlanamamaktadır. Bu oranlar okul çağındaki çocuklarımız içinde kız çocuklarının en dezavantajlı bölümü oluşturduğu gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Hükümetin her fırsatta övündüğü 159 bin yeni derslik söylemi hiç bir şekilde gerçeği yansıtmamaktadır. 2002-2010 dönemde ilköğretim kademesindeki derslik sayısındaki artış 52.645'dir. Kalabalık sınıf mevcutları, ikili eğitim, birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okulları varlıklarını sürdürmektedirler. Her yıl Resmi Gazetede yayımlanan yıllık programlarda bu sorunlar Bakanlar Kurulu üyelerinin imzaları ile belgelenmektedir.

İlköğretim kademesinde ortalama sınıf mevcudu 32'dir. Bir dersliğe ilköğretimde İstanbul'da 46, Ankara'da 36, Bursa'da 38, Van'da 45, Şanlıurfa'da 53, Adana'da 39 öğrenci düşmektedir.

İlköğretimde 2002 yılında 8.526 okul ikili eğitim yaparken bu sayı 8 yıl sonra 7.540'a inebilmiştir. Ortaöğretimde ise 2002 yılında 459 okulumuz ikili eğitim yaparken 2010 yılında bu rakam 962'ye çıkmıştır. İkili eğitimin söz konusu bile olamayacağı okul öncesi eğitimde ise 2002 yılında 3.114 olan ikili eğitim yapan okul öncesi eğitim kurumu sayısı 2010 yılında 8.588'e ulaşmıştır.

OECD standartlarında, 24 kişilik sınıflarda tekli eğitim için sadece ilköğretim kademesinde 125.853 yeni dersliğe ihtiyaç vardır.

Milli Eğitim Bakanlığının bütçesi sayısal olarak tüm bakanlıklar içinde en büyük bütçedir. Ancak, kamuda görev yapan 2 milyon 372 bin memurun, 678.140'ı öğretmen ve üniversite öğretim üyesi/görevlisi olduğu göz önüne alındığında, toplam kamu hizmetli sayısının 1/3'ünün (yardımcı personel dahil) eğitim sisteminde yer aldığı ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bütçe büyüklüğünün temel nedeni personel ödemelerinden kaynaklanmaktadır. Eğitim yatırımlarına ayrılan paylar, bakanlık bütçesindeki yatırım payları ve öğrenci başına yapılan harcamalar irdelendiğinde bütçe büyüklüğünün rakamsal bir aldatmacadan ibaret olduğu açıkça görülecektir.

TABLO 62 : MEB BÜTÇESİ İÇERSİNDE EĞİTİM YATIRIMINA AYRILAN PAY

Yıllar	MEB bütçesi	MEB Yatırım Bütçesi	MEB Bütçesi Yatırım Payı (yüzde)
2002	7 460 991 000	1 281 690 000	17,18
2003	10 179 997 000	1 479 050 000	14,53
2004	12 854 642 000	1 244 150 000	9,68
2005	14 882 259 500	1 230 306 000	8,27
2006	16 568 145 500	1 411 498 000	7,49
2007	21 355 534 000	1 490 000 000	6,98
2008	22.915.565.000	1 296.704.000	5,66
2009	27.446.778.095	1.256.188.195	4,57
2010	28.237.412.000	1.785.327.000	6,32

TABLO 63: EĞİTİM HARCAMALARI GÖSTERGELERİ

Ülke	Eğitime Yapılan Kamusal Harcamaların Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla (GSYİH)'ya Oranı	Eğitim Kurumlarına (İlk, Orta ve Yükseköğretimin Toplamı)Yapılan Kamusal Harcamaların Gayrisafi Yurtiçi Hâsılaya (GSYH) Oranı	İlköğretimden Yükseköğretime Öğrenci Başına Yapılan Yıllık Kamusal Harcama (ABD Doları)
Almanya	yüzde2.8	yüzde4.8	7.925
İspanya	yüzde2.8	yüzde4.7	7.819
Estonya	yüzde3.5	yüzde4.9	4.126
Rusya	yüzde2.0	yüzde3.9	2.761
Danimarka	yüzde4.8	yüzde7.3	10.395
Slovenya	yüzde4.0	yüzde6.1	7.869
Macaristan	yüzde3.4	yüzde5.6	4.588
Portekiz	yüzde3.7	yüzde4.3	6.624
Çek Cum.	yüzde2.8	yüzde4.8	5.174
OECD Ort.	yüzde3.5	yüzde5.7	7.840
Türkiye	yüzde1.9	yüzde2.7	1.614

Öğrenci başına yapılan harcamalar ise OECD ortalamasının beşte biri kadardır. Türkiye'nin üyesi olmayı hedeflediği AB'nde eğitime yapılan kamu harcamaları Türkiye'ninkinin altında değildir, oysa AB ülkeleri eğitimde alt yapı ve teknoloji sorunlarını, istihdam sorunlarını, öğretmen ücreti sorunlarını çözmüş ülkelerdir.

TABLO 64: KONSOLİDE BÜTÇE YATIRIMLARINDAN MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YATIRIMLARINA AYRILAN PAY

TL

Yıllar	Konsolide Yatırım Ödeneği	MEB Yatırım Bütçesi	MEB Bütçesi Yatırım Payı (yüzde)
2002	5 736 000 000	1 281 690 000	22,34
2003	8 998 500 000	1 479 050 000	16,44
2004	7 368 361 000	1 244 150 000	16,88
2005	10 143 886 000	1 230 306 000	12,13
2006	9 639 582 000	1 411 498 000	12,85
2007	9 341 637 000	1 490 000 000	15,95
2008	8 743 466 000	1 296.704.000	14,83
2009	12 609 700 000	1.256.188.195	13,91
2010	19 046 000 000	1.785.327.000	9,37
2011	21 426 591 000	1 995 625 000	9,31

Eğitim yatırımlarının konsolide bütçedeki oranı, Bakanlık bütçesindeki payı AKP hükümetlerinin eğitime en fazla bütçe ayıran Hükümet olma iddiasını geçersiz kılmaktadır.

MEB Bütçesi içerisinde yatırımlara ayrılan pay 2002 yılında yüzde 17,18 iken, bu oran AKP hükümetleri döneminde her yıl düşerek 2010 yılında yüzde 6,32 olmuştur. Bakanlık bütçesindeki yatırım payının oransal düşüşü yüzde 171,8 gibi devasa bir küçülmeyi göstermektedir.

2002 yılında yüzde 22,34 olan konsolide MEB yatırım ödeneği, 2011 yılında yüzde 9,31'e gerilemiştir. Gerileme 13.03 puandır.

Eğitime erişim, fiziki alt yapı, öğretmen istihdamındaki acil sorunları çözmesi gereken AKP iktidarı 18. Milli Eğitim Şurasıyla bu sorunları çözmek yerine kendi ideolojisini eğitim kurumlarında hakim kılmanın altyapısını hazırlamaktadır.

" Eğitiminde 2023 Vizyonu" adıyla toplanan 18. Milli Eğitim Şurasında alınan kararlarda ve belirli ideolojik görüşün hakim olduğu delegasyonun verdiği önerelerde açıkça Cumhuriyet' in Eğitim Sistemi hedef alınmıştır. Büyük çabalar ve pedagojik alt yapısıyla ve uzun yıllar süren hazırlıkla kabul edilen kesintisiz sekiz yıllık eğitimin bölünmesi, İstiklal Marşımızın ve İlköğretim Andının törenlerden kaldırılması, beden eğitimi derslerinin haremlik-selamlık şeklinde ayrılması, üniversite şenliklerinin ahlaki çöküntüye yol açtığı gerekçeleriyle kaldırılması, bütün öğretmenlerin sözleşmeli statüde istihdamının sağlanması gibi pedagojik ve bilimsel yaklaşımlardan uzak ve ideolojik yaklaşımlar Şura'ya egemen olmuştur.

2010 Türkiye'sinde halen 327 bin eğitim fakültesi mezunu öğretmen atama beklemektedir. 2010 yılı Milli Eğitim Bakanlığı İç Denetim raporunda 133.000 öğretmen açığından söz edilmektedir. Sadece 2010 yılı KPSS sınavına 280 bin öğretmen başvuru yapmıştır.

2002 Seçimleri öncesi öğretmen adaylarına miting meydanlarında atama sözü veren başbakan 8 senedir sözünü yerine getirmemiş, atama bekleyen öğretmen sayısı katlanarak artmıştır.

Bunun yanında sistem içerisinde 70 bin öğretmen güvencesiz bir biçimde sözleşmeli olarak istihdam edilmektedir. AKP'nin Milli Eğitim Bakanları ve Maliye Bakanı 2008 yılından itibaren sözleşmeli öğretmenlere kadro sözü vermişlerdir. Eğitim fakültesi mezunu 300.000 öğretmene bir başbakan ve 3 bakan söz vermelerine rağmen bu sözlerini yerine getirmemişlerdir.

Okullar öğretmensiz iken bazı okullarda vekil, ücretli öğretmenler istihdam edilmekte,hatta Din Kültürü ve Ahlak Derslerine diyanet görevlileri girmektedir. Bu sorunlar bakanlığın ve Hükümetin gündeminde değildir.

Milli Eğitim Bakanlığının bir sorunlar yumağına dönüştüğünün bir göstergesi de ÖSYM'de gerekçeleşen KPSS skandalıdır. Tek başına bu skandal başbakanın çok bahsettiği ileri demokrasilerde bakanın istifasını gerektirir.

Eğitimin odağı öğretmendir. Öğretmenlerin yaşadıkları ekonomik sıkıntılar eğitimde kalitenin ve verimin düşüşünün temel faktörüdür. AKP iktidarı ehliyetsiz, liyakatsiz, tek özelliği belli cemaatlere yatkınlıktan ibaret olan yönetici atamalarıyla okullardaki olumlu iklimi bozmuş, okulları kaos ve kargaşa ortamına çevirmiş, dolayısıyla bu durum öğrencilerimize de sirayet ederek okullar şiddetle-hurafeyle-küfürle-argoyla-uyuşturucuyla anılır hale gelmiştir.

Sistemin çok önemli bir sorunu da yurt ve barınma sorunudur. Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumunun Başbakanlığa bağlanmasını pedagojik yaklaşım çerçevesinde izah etmek mümkün değildir.

Yükseköğretimde üniversite sayısı ikiye katlanmış, ancak ne yurt de yurt yatak kapasitesi artırmıştır. AKP'nin devraldığı Türkiye'de 190 bin civarında olan yurt yatak kapasitesi sadece 230 bine ulaşmıştır. Kaldı ki, her yıl 300 bine yakın öğrenci yurt başvurusunda bulunmaktadır.

Zorunlu eğitimi 14 yıla çıkarmayı düşünen Hükümet Türkiye'nin 36.800 köyü, 70.000 mezrası olduğunu unutmuş görünmektedir. Ortaöğretimin zorunlu olabilmesi için Türkiye'nin bütün ilçe merkezlerine ortaöğretim öğrenci yurdu yapılması gereğini

göremeyecek kadar basiretten yoksundur. Zira bakanın bütçe sunuşunda bu konuda bir planlamaya rastlanmamaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığının tümüyle taşeronlaştırdığı özel eğitim ve rehberlik hizmetleri bakanlığın en temel görevidir. Bakanlık bu temel görevini taşeron eliyle yürütmeyi marifet saydığını bütçe sunuşunda açıkça ortaya koymuştur.

Gerçek anlamda yeterli kaynaktan, bilimsel bir programdan, demokratik bir eğitim ortamından, çağdaş bir kadrodan yoksun Milli Eğitim Bakanlığının 2011 bütçesinin personel giderlerini karşılamak dışında Türk Milli Eğitim sistemine sağlayacağı bir katkı yoktur.

2. ADALET SİSTEMİ

Çağdaş demokrasinin en önemli koşullarından biri, devletin temel kuruluşunu, bireylerin hak ve özgürlüklerini düzenleyen ve halkın onayından geçmiş bulunan bir anayasanın olmasıdır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1 inci maddesi devletin şeklini, 2 nci maddesi ise cumhuriyetin niteliklerini belirtmiş ve 3 üncü maddeyle birlikte bunları değiştirilemez, değiştirilmesi dahi teklif edilemez maddeler olarak sıralamıştır. Buna göre :

1. Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.
2. Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.

Çağdaş demokrasinin en önemli koşulu olan "hakkın kuvvete üstünlüğü" yani "hukuk devleti" anlayışı Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin de en önemli kuruluş felsefesidir.

Devlet gücünün ve siyasal iktidarın sınırlandırılmasının en etkili aracı olan hukuk devletinin amacı; keyfi gücün yaratacağı tehlikeleri asgariye indirmeyi, yönetilenlerin, devlet gücünü kullananlara güvenle bakmaları demek olan hukuki güvenliği ve yine bireylerin yasaların kendilerini nasıl etkileyeceğini önceden bilmeleri ile meşru beklentilerinin korunması anlamına gelen hukuki öngörülebilirliği sağlayan düzen demektir.

Hukuki olmaktan daha çok, siyasi bir kavram ve hatta siyasi bir ideal olan 'hukuk devleti', bu devlet anlayışına göre örgütlenen anayasal devlet kurumu devlet

iktidarının ve bu iktidarın kullanılmasının sınırlanmasını öngörür. Sınırlı devlet kavramı ile bu kavramın uygulama şekli olan kuvvetler ayrılığı ilkesinin öngörülmüş olmasının nedeni, iktidar örgütlenmesinde güç temerküzünün oluşmasını engellemektir. Onun için devlet iktidarının sınırlanması ilkesine dayanan anayasacılık kavramı ile örtüşen hukuk devleti, 'polis devleti' ile 'kanun devletinin' zıddıdır.

Hukuk devletinde hiç kimse ayrıcalıklı olmamakla, suç işleyen veya hakkında suç işlediğine ilişkin ciddi ve inandırıcı kanıt bulunan herkese dokunulur. Ne var ki, bu dokunmanın biçimi devlet gücü kullananlarca değil, yürürlükteki yasalar tarafından belirlenir. Aksine uygulama o devleti hukuk devleti olmaktan çıkarır ve totaliter yapıda bir kanun devleti/polis devleti olmaya dönüştürür.

Bu nedenle hukuk devletinde siyaset ve gücün kullanımı da yasalarla belirlenmiş ve anayasa ile sınırlandırılmıştır. Bundan rahatsızlık duyan kesimlerin en sık başvurduğu yöntem ise anayasayı değiştirmek olmuştur. Dünyanın bütün baskıcı rejimleri aynı şekilde iktidara gelmiştir. Anayasa Mahkemesi gibi kurumlar totaliter ve baskıcı iktidarlara için başlangıçta alt edilmesi gereken bir rakip, üzerinden atılması gereken bir denetimdir.

12 Eylül 2010 tarihinde gerçekleştirilen referandum sonucu yapılan anayasal değişiklikler, laik demokratik cumhuriyeti ve hukuk devletini, totaliter ve baskıcı bir rejime dönüştürme zihniyetinin bir ürünüdür.

Özellikle yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırı düzenlemeleri kapsayan bu anayasa değişikliği öncesi CHP olarak Hükümeti uyarı ve çekincelerimizi kamuoyuyla paylaşmıştık.

Bu doğrultuda Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun Adalet Bakanı ile müsteşarın kurulda temsil edilmeleri nedeniyle siyasi etkiye açık bulunduğunu, kurulun gerek oluşumunun, gerekse işleyişinin her türlü siyasi, idari, ideolojik ve kültürel kaynaklı önyargı ve baskıdan arınması ve bunun için de kurulun bağımsızlığının ve tarafsızlığının tam olarak sağlanması gerektiğini vurgulamıştık.

Yeni düzenlemeyle siyasi bir makam olan, vatana ihanet dışında herhangi bir hukuki ve cezai sorumluluğu bulunmayan Cumhurbaşkanı'na kurula doğrudan üye seçme yetkisinin verilmiş olmasının, yargıç, savcı, avukat, hukuk fakültesi öğretim üyeleri dışında kalan, yani hukukçu olmayan mesleklerden kurula üye seçme yolunun açılmasının, Adalet Bakanı ile müsteşarının kurul üyeliğini korumalarının, dahası Adalet Bakanı'nun kurulun başkanı olarak, kurul başkanı olarak yargıçlar ve savcılar hakkında soruşturma ve denetleme yapılmasına olur vermesinin, kuvvetler ayrılığı

ve yargı bağımsızlığı ilkelerine açıkça aykırı ve hatta bu ilkeleri tehdit edici nitelikte olduğunu belirtmiştik.

Yine Anayasa Mahkemesi'nin oluşumu ile ilgili olarak pakette yer alan düzenlemelerin de, Yüksek Mahkemenin bağımsızlığını ve tarafsızlığını sağlayacak nitelikte ve içerikte olmadığını, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yasama tasarruflarını denetlemekle ve siyasi partilerin kapatılmasına karar vermekle görevli olan anılan mahkemeye, tasarrufları denetlenecek kurum olan Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından üye seçilmesinin, üstelik bu seçimin nitelikli çoğunluk yerine, salt çoğunluk ile yapılmasının kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırı olduğuna değinmiştik.

Venedik Kriterleri olarak bilinen referandum rehberine göre, aralarında içsel bağlantı olmayan konuların birlikte oya sunulamayacağını, ya hepsi ya hiçbiri demenin, seçmenin özgür iradesini yansıtmaktan uzak antidemokratik bir durum olduğunu ve bu yöntemin anayasaya da, demokrasiye de, Avrupa Birliğine de aykırı olacağını ifade etmiştik.

Ancak bütün bu saptamalar ve katkı koyma çabalarımıza karşın değişiklik konusunda geri adım atmayan ve ülkemizi 12 Eylül 1980 Anayasasından bile daha geri götüren bu düzenlemeler, diktatörlüklerin en sık başvurduğu yöntem olan referandumla yaşama geçirilmiştir.

Sonuçta tamamıyla AKP'nin kendi çıkarları doğrultusunda hazırlanmış olan bu değişikliklerle;

1. Kuvvetler ayrılığını zedelemiş, bağımsız yargı gücünü iktidarın emrine vermiştir. Bu paketle İktidar, kendi hukuksuzluklarına karşı çıkabilecek tüm yargı denetimini, bertaraf etme amacına ulaşmıştır.
2. İktidar, bu değişikliklerle, yargılanmaktan kurtulmak ve ülkeyi yargı denetiminden uzak bir biçimde istediği gibi yönetme olanağına kavuşmuştur. Böyle bir yönetimin cumhuriyet rejimi olmayacağı, böyle bir anlayışın da hukuk devletiyle bağdaşmayacağı açıktır.
3. Bizzat iktidarın yarattığı gerilim ortamında, diğer siyasi partilerin, demokratik kitle örgütlerinin ve geniş halk kesimlerinin görüşleri alınmamış, uzlaşmadan kaçınılmış ve yürütme kendi çıkarlarına uygun bir anayasal rejim yaratmanın zeminini oluşturmuştur.
4. Anayasa değişiklik paketi ile; 12 Eylül Rejimi'nin antidemokratik yasa ve uygulamalarını dokunulmazlaştıran geçici 15. maddenin kaldırılacağı ve 12

Eylül darbecilerine yargı yolunun açılacağı vaat edilmiştir. Bunun büyük bir aldatmaca olduğu ortaya çıkmıştır.

5. Referandum sonrası HSYK seçimlerinde yaşananlar, gerek Adalet Bakanlığı listesi olarak gazetelerde yer alan isimlerin üye olarak seçilmesi, gerekse antidemokratik seçim yöntemi hakkındaki itirazlarımızı haklı çıkarmıştır.
6. Bu referandumla Anayasa Mahkemesi ve HSYK tamamen yürütmeye bağlı kılınmıştır.
7. Anayasa reformunda en can alıcı sorun olan dokunulmazlıklar konusunda tek bir adım dahi atılmamış oluşu da iktidarın amacının ne olduğunu açıkça ortaya çıkarmıştır.

Anayasada yapılan değişiklikler sıradan, alışılmış değişikliklerden çok farklıdır. Bu değişiklikler, laik ve demokratik cumhuriyetin kuruluşundan bu yana geliştirip ortaya koyduğu bağımsız yargı ve hukukun üstünlüğü anlayışını tahrip etmeyi amaçlayan, hukuku siyasetin emrine almaya yönelik yeni bir zihniyetin ortaya konulması anlamına gelmektedir.

Temel bir insan hakkı olan, gerek Anayasamız, gerekse tarafı olmakla ülkemiz yönünden bağlayıcılığı bulunan uluslararası sözleşmelerle tanınan ve koruma altına alınan örgütlenme/dernek kurma hakkının, *yargıç ve savcılarımız* yönünden de, hem ulusal hukuk ve hem de uluslararası hukuk bağlamında işlerliği ve işlevselliği olan bir hak olduğu açıktır.

Ancak TBMM'ne gönderilen '*Türkiye Hakimler ve Savcılar Birliği Kanun Tasarısı*' ve yanı sıra açılan dava yoluyla ülkemiz yargıç ve savcılarının ilk ve tek kuruluşu olan *Yargıçlar ve Savcılar Birliği*'nin kapatılmaya çalışılması, sadece örgütlenme özgürlüğüne yönelik ağır bir saldırı değil, aynı zamanda yargı bağımsızlığına, yargıç ve savcı teminatına yönelik çok ağır bir saldırıdır.

Gerek yargı bağımsızlığı, gerekse demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılması yönünden son derece endişe verici olan bir diğer konu, siyasi iktidarı rahatsız eden kimi kararların ve uygulamaların altında imzası olan yargıç ve savcılar aleyhinde soruşturma başlatılması ve meslekten çıkarılması yönünde bizzat Adalet Bakanlığı tarafından baskıda bulunulmasıdır.

Erzincan Cumhuriyet Başsavcısı İlhan Cihaner ve Sincan 1 nci Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Osman Kaçmaz'la ilgili yaşananlar bu baskının en somut örnekleridir. 17.02.2010 Çarşamba sabahı saat 05.57'de Erzincan Cumhuriyet Başsavcısı İlhan Cihaner'in tutuklanma saati olan 06.00'dan 3 dakika önce yapılan basın açıklaması

da bu baskı ve uygulamaların ne kadar organize ve planlı olduğunun bir başka somut göstergesidir.

Öte yandan Adalet Bakanı'na bağlı müfettişlerin, yargıç ve savcılar hakkında dinletme kararı verilmesini sağlamaları ve ardından inceleme yapmaları, yargı üzerindeki baskıların giderek artmakta olduğunun, buna bağlı olarak yargının bağımsız ve tarafsız biçimde karar verebilme olanağının, askeri yönetim dönemlerini bile aratacak ölçüde azaldığının çok açık bir göstergesidir.

Gerek bu durum, gerekse illegal telefon dinlemeleri ile yaratılan korku ve kirlenme, basın üzerinde yaratılan baskılar, devletin özerk kimi kuruluşlarının giderek siyasallaşarak tarafsızlıklarını yitirmesi ve siyasi iktidara hizmet eden bir cezalandırma aracına dönüşmesi, Türkiye'nin süratle otokrat bir rejime doğru sürüklenmekte olduğunu göstermektedir.

Adalet Bakanlığı'nın, adalet ve hukuk anlayışındaki hukuksuzluklarını gösteren bu çarpıcı örneklerin yanı sıra yıllardır çözüm bekleyen yapısal sorunlar karşısında da bir adım ilerleme sağlayamamış olması, çözümsüzlükten çözüm üretmeyi alışkanlık haline getiren klasik bir AKP anlayışıdır. Bunun temelini ise Sayın Başbakanın Marmara Üniversitesi öğretim yılı açılışında yapmış olduğu konuşmada "*Farklı inanç gruplarının gerekirse kendi yargılamasını yapmasının mirasçılarınız. İnşallah gelecekte yine böyle öncü bir rol üsteleneceğiz*" ifadesi oluşturmaktadır.

Nitekim, 2008 sonuna kadar olan sürede açığa almalarla ilgili 19 davanın 18'inde idareyi haklı bulan Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin, 1 davada Hükümetin talebine karşı karar aldı diyerek değiştirileceğinin dile getirilmesi, AKP'nin kendi hukukunu oluşturma niyetinin en son örneğidir.

Bütün bunların ortaya çıkardığı en önemli gerçek AKP'yle ters düşen hiçbir kurumun, organın ve kuruluşun yaşama şansının olmadığıdır. 12 Eylül referandumuyla Anayasa Mahkemesi'nin ve HSYK'nın üye sayısını ve kuruluş yasasını değiştirerek yüksek yargıyı bağımlı hale getiren AKP, aradan 2- 3 ay geçmeden bu sefer de bir kararını beğenmediği için açıkça AYİM'i Danıştay'a bağlamanın formülünü tartışmaya başlamıştır. Sayın Başbakan'ın 27 Kasım'da Lübnan'dan dönerken yaptığı "*Eğer sivil iradenin verdiği karar farklı yollarla aşılmaya çalışılırsa sivil irade de yasalar çerçevesinde adım atar. Yasama organı ile atılacak bir çok adımlar vardır. Yargıda iki başlılığı yeni anayasada değerlendireceğiz.*" söylemi, bu iradenin en son yansımasıdır.

Sayın Bülent Arınç'ın gazetelerde yer alan demecinde olduğu gibi, "*amaç hukuki birliği sağlamaksa*" daha 2 - 3 ay önce gerçekleştirilen kapsamlı değişiklik paketi içinde bu düzenlemeye neden yer verilmemiştir? O gün için görülmeyen AYİM'i

kaldırmak ihtiyacı, görevden alınan komutanlar yasal haklarını kullandığı için mi oluşmuştur? Sivil iradenin aldığı kararın farklı yollarla aşılmaya çalışıldığını ifade eden Sayın Başbakan, AYİM'in aldığı kararın yasal olmadığını hangi hukuk nosyonu içinde ifade etmektedir?

Yürütme ve yargı arasında sıkışan adalet sistemine bakıldığında ise sorunların sürekli arttığı ve hem yargı mensupları ve adli kurum çalışanları, hem de hükümlü ve tutuklular açısından sistemin tıkandığı görülmektedir. Sistemin tıkanmasının en büyük nedeni yargının siyasallaşmasıdır. Nitekim Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan 2010 yılı Türkiye İlerleme Raporunda "Adalet Bakanı'nın HSYK başkanı olması ve soruşturma yetkisinin bakanın onayına tabi olması" eleştirilmektedir. Öte yandan adalet mekanizmasının ağır işlemesi, yargıç ve savcıların iş yükü, son derece yetersiz çalışma koşulları ve tutukluluk sürelerinin uzunluğu öncelikle ele alınması gereken sorunlardır. Bizzat sayın bakanın yaptığı açıklamaya göre ülkemizde 120.916 tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır.

Bunların yarısından fazlası tutukludur. Avrupa ülkelerinde ya da çağdaş demokrasilerin hiç birinde cezaevlerinde yatanların yarısından fazlası tutuklu olan bir başka ülke yoktur. Öte yandan 14 yıldan beri tutuklu olan insanların olduğu bir ülkede Adaletle olan inancın sarsılması kaçınılmazdır. Bu açıdan davaların hızla sonuçlanacağı devrim niteliğinde bir "adalet reformuna" ihtiyaç vardır. Sadece Silivri davaları değil, tüm dosyaların yıllarca tozlu raflarda bekletilmesi ne hukukla ne de vicdanla bağdaşmaktadır. Tutukluluğun uzayarak mahkumiyete dönüşmesi, adaletin hiçbir terazisine sığmayacak kadar büyük bir insanlık suçudur.

Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde dava açılan ülke sıralamasına göre 18.500 davayla Rusya'nın ardından ikinci sırada yer alması, 8 yıldır iktidarda olan AKP'nin ne kadar adaletsiz olduğunun bir başka örneğidir. Türkiye aleyhine AİHM'de açılan dava sayısı geçen sene 4.000 iken bu senenin daha 10'uncu ayı itibarıyla 6.500'e çıkmıştır.

20 Eylül 2010 tarihi itibarıyla toplam hakim ve savcı açığı 3.299'dur. 10.000 hakim ve savcı alınması konusunda komisyonlarda CHP olarak destek vermemize karşın bu açığın giderilememesi sistemin tıkanmasının önemli nedenlerinden bir diğeridir. 2007 faaliyete geçmesi gereken Bölge Adliye Mahkemeleri de hâla kurulamamıştır. Yargıdaki iş yükü fazlalığı en önemli sorunlardan biridir. Bu iş yükü fazlalığı dosya sayısının fazlalığının yanı sıra hukuki sorunlara yol açan uygulamalara yönelik çözümler üretilmemesinden de kaynaklanmaktadır. 8 yıllık dönemde bu konuda da hiçbir ilerleme sağlanamamıştır. Tıpkı standardizasyon sağlanamadığı gibi. Ne kararlarda, ne iddianemelerde ne de fezlekelerde bir standardizasyon yoktur.

Bütçe rakamlarına baktığımızda 2011 yılında 2010 yılına göre yüzde 29,2 artış öngörülmektedir. Oysa bütçenin genel gider artışı yüzde 8,9'dur. Bu artış hangi kalemlerde diye baktığımızda da personel kaleminde, personel giderlerinde yüzde 27,4 artış öngörülmüştür. Oysa bütçenin genelinde personel giderleri artışı yüzde 19,9'dur. Dolayısıyla 7,5'lik bir fark oluşmaktadır. Hesap verebilirlik ve bütçe etiği açısından bu farkın hangi amaçla kullanılacağına belirtilmemesi önemli bir eksikliklerdir.

Öte yandan çeşitli adalet sarayları ve tutukevleri yapımlarından söz edilmesine karşın sermaye giderlerinde bir önceki yıla göre yüzde 39,2'lik bir düşüş öngörülmüştür. Oysa bütçenin geneline baktığımızda sermaye giderleri artışı yüzde 14,3'tür. Bunun tek bir açıklaması vardır, Adalet Bakanlığı yatırım yapmamaktadır. 2007-2009 döneminde, Bakanlık, kendisine verilen sermaye giderleri ödeneklerini harcamamıştır. Yani yatırımlarını realize etmede başarılı olamamıştır. Gerçekten de kendisine verilen sermaye ödeneklerinin 2007 yılında sadece yüzde 11,5'ini, 2008'de yüzde 27,5'ini ve 2009 yılında yüzde 16,4'ünü kullanabilmiştir, 2010 yılı Ağustos gerçekleşmesi de yüzde 5'tir. Oysa, aynı dönemde merkezî yönetimin sermaye giderleri harcama oranı yüzde 54'tür. Yani Adalet Bakanlığı ya yatırım acizdir ya da bilerek yapmamaktadır.

Bütün bu değerlendirmeler ışığında, bakanlık tarafından sürekli yargı denetiminden söz edilmesine karşın tutukluluk hâlinin normale indirilmesi konusunda hiçbir çaba, hiçbir önlem, hiçbir düzenlemeye yer verilmemesi, özel yetkili ağır ceza mahkemelerinde son derece keyfi tutuklamaların yapılmasının önlenmesine yönelik bir adım atılmaması, olumsuz çalışma koşullarını düzeltmeye yönelik somut gelişmeler yaşanmaması ve adalet dağıtmakla görevli çalışanların ücret yetersizliği konularında hiçbir gelişme sağlamayacak olan bu bütçe AKP'nin kendi hukukunu oluşturma anlayışının bir sonucudur.

3. ÇALIŞMA YAŞAMI

Çalışma yaşamının işsizlik ve istihdama ilişkin kısmı „işsizlik“ bölümünde ayrıntılı olarak değerlendirildiği için bu bölümde tekrarlanmayacaktır.

İş ilişkisinde işveren karşısında zayıf konumda olan işçilerin bu yönünü telafi etmede önemli bir araç olan sendikalaşma çalışma yaşamının vazgeçilmez unsurlarındandır.

SGK verilerine göre 2009 yılında 9.6 milyon kişi hizmet akdi ile çalışmakta olup aktif sigortalıdır. Aynı tarih itibarıyla memur ve diğer kamu görevlilerinin sayısı da 2.2 milyondur.

2009 yılında SGK' da 5010 sayılı Kanunun 4/a maddesi kapsamında hizmet akdi ile çalışanlardan 5.4 milyonunun (yüzde 56.2'si) sendikalaşma oranının hesabında işçi sayıldığı görülmektedir. Bu 5.4 milyon işçiden de yüzde 40.1'i sendikalı değildir. 2003 yılına göre işçilerde sendikalaşma oranında yüzde 2.3'lük bir iyileşme görülse de, SGK' da 4/a kapsamındakilerin sadece üçte birinin sendikalı işçi olduğu dikkate alındığında ortada bir iyileşme olmadığı açıkça anlaşılacaktır.

TABLO 65: İŞÇİ VE MEMUR SENDİKALARI ÜYE SAYISINDAKİ DEĞİŞME

	İŞÇİLER			MEMURLAR								
	TOPLAM	ÜYE	Sen. Oranı	TOPLAM	ÜYE	Sen. Oranı	KESK	KAMU-SEN	MEMUR-SEN	BASK	Diğer	Bağ.
2003	4781958	2751670	57.5									
2004	4916421	2854059	58.1	1564777	787882	50.4	297114	343921	137937	5228	147	3535
2005	5022584	2945929	58.7	1584490	747617	47.2	264060	316038	159154	4696	182	3487
2006	5154948	3001027	58.2	1568324	779399	49.7	234336	327329	203851	4734	88	9061
2007	5292796	3091042	58.4	1617410	855463	52.9	231987	350727	249725	5718	74	17232
2008	5414423	3179510	58.7	1691299	930397	55.0	223460	357841	314701	4226	1522	28647
2009	5398296	3232679	59.9	1784414	1017072	57.0	224413	375990	376355	4976	23709	11629
2010				1767737	1023362	57.9	219195	369600	392171	3628	27680	11088
2009-2003												
Sayı	616338	481009	2.3									
Oran	12.9	17.5										
2010-2004												
Sayı				202960	235480		-77919	25679	254234	-1600	27533	7553
Oran				13.0	29.9	7.5	-26.2	7.5	184.3	-30.6		213.7

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Temmuz İstatistikleri.

2010 yılı itibariyle sendika üyesi olabilecek durumdaki memurların da yüzde 42.1'nin sendika üyesi olmadıkları görülmektedir. İşçilere göre kağıt üzerinde iş güvencelerinin daha fazla olduğu söylenen memurlardaki bu düşük sendikalaşma oranı, yürütmenin bu alanda da örgütlenmeyi engelleme konusunda yoğun bir baskı uyguladığını ortaya koymaktadır.

Memur sendikaları üye sayılarındaki değişimleri gösteren yukarıdaki tablo, yasa ve anayasamızın yasaklayıcı hükümlerine rağmen, çalışanların herhangi bir sendikaya üyesi olmaları konusunda Hükümetin baskı uyguladığı yolundaki iddiaları doğrulamaktadır.

2004-2010 döneminde KESK'in sendikalı üye sayısı 77.919 kişi (yüzde 26.2) azalırken, Hükümet yanlısı Memur-Sen'in üye sayısının 254.234 kişi (yüzde 184.3) artmasının başka türlü açıklaması olamaz.

Anayasa'nın **51 inci maddesi**, çalışanlar ve işverenlerin, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için

önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahip olduklarını ve hiç kimsenin bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamayacağını hükme bağlamaktadır.

Anayasanın öngördüğü çalışma barışını sağlamakla görevli bakanın bu konuda susması ve hiçbir tedbir almaması kabul edilemez.

Sendikal örgütlenmenin zayıf olması çalışanları işveren karşısında korumasız bırakmakta; yasada yer alan iş güvencesi ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin koruyucu hükümlerin kağıt üzerinde kalması sonucunu doğurmaktadır.

Nitekim iş sağlığı ve güvenliği konusunda çeşitli olumsuzluklar yaşanmaya devam etmektedir.

Sayın bakan Zonguldak'ta maden kazasında hayatlarını kaybeden madenciler için talihsiz bir biçimde "güzel öldüler" demiştir.

Sayın bakan, bu talihsiz açıklaması yetmiyormuş gibi, Şili' de 69 gün sonra göçük altından sağ çıkarılan madencilerle ilgili olarak da, 'bizde olsa üç günde çıkarırdık' diyerek, Zonguldak'ta maden kazasında hayatını kaybeden işçilerin yakınları ile alay etmiştir.

Ayrıca, sayın Başbakanın aynı kazayı kaderle açıklaması ise Hükümetin iş kazası ve meslek hastalıklarına bakışını göstermesi açısından önemlidir.

Bu arada, iş kazaları ile ilgili istatistiklerin kayıtdışı istihdamın yaygınlığı nedeniyle güvenilirliğinin tartışmalı olduğunu da ifade etmeliyiz.

Şimdi de, iş kazası ve meslek hastalıklarını önleme konusunda Hükümetin 2010 yılında yaptığı bir düzenlemeye dikkat çekmek istiyoruz.

Hükümet, 23.07.2010 tarih ve 6009 sayılı Kanunla İş Kanununun 2 ve 81 inci maddelerinde bir değişiklik yapmıştır. **Bu değişiklikle;**

Yükseköğretim alanında hiçbir yetkisi bulunmayan ve örgütlenmesinde de buna uygun olarak herhangi bir kadrosu mevcut olmayan **bakanlık**, yükseköğretim kurumları ile birer anayasal meslek kuruluşu olan Türk Tabipler Birliğini (TTB) ve Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliğini (TMMOB) devre dışı bırakarak, hekimlerin işyeri hekimi olabilmesi ya da mühendislerin iş güvenliği uzmanı olabilmesi için almaları gereken eğitimi belirleyen, bu eğitimleri verecek taşeron kuruluşları yetkilendiren ve eğitimler sonunda sınavları yaparak ya da yaptırarak

hekim ve mühendisleri işyeri hekimi/iş güvenliği uzmanı olarak çalışabilmesi için **belge veren kurum haline getirilmiştir.**

Bakanlık bu değişikliğe, değişiklik doğrultusunda daha önce yaptığı işlemlerin Danıştay tarafından iptali ya da yürürlüğünün durdurulması kararı verilmesi üzerine başvurmuştur. Yani yasa ile yargı kararları dolanılmış ve etkisizleştirilmiştir.

İş Kanununda yapılan değişiklikle esnek çalışma yöntemlerinden biri olarak çalışma yaşamımıza dahil edilen taşeron uygulaması, denetim yetersizliğinin de etkisiyle tam bir emek sömürüsüne dönüşmüştür. Düşük ücret ödemenin bir aracı olarak kullanılmak; SGK'nun gelirlerini olumsuz etkilemekte; siyasetçilerin işe adam yerleştirmede eskiden KİT'lerin üstlendiği rolü taşeron kuruluşlarına verdiği görülmektedir. Taşeron yanında çalışanların iş güvenceleri olmadığı gibi bu işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği önlemleri de yeterince alınmamaktadır.

Hükümetin, sosyal taraflardan biri olan işçi sendikalarının görüşlerini dikkate almadan yeni esnek çalışma yöntemleri arayışı sürmektedir. Hükümetin, Özel İstihdam Büroları aracılığı ile mesleki geçici iş ilişkisi kurulmasını öngören düzenlemeyi yapma konusundaki kararlılığı bilinmektedir. Düzenleme için uygun zaman ve zemin beklenmektedir. Bu değişiklik hayata geçirildiğinde işsizler bir meta gibi alınır satılır hale gelecektir.

Sosyal diyaloga önem vermeyen ve sosyal taraflar arasında bir denge gözetme çabası içine girmeyen sayın bakanın bu bakanlığı sosyal barışı koruyacak biçimde yönetmesi mümkün değildir.

İŞKUR'un uyguladığı aktif iş gücü programları mesleki eğitimin yerine geçebilecek bir araç olarak düşünülmemelidir. Hükümet, eğitim ile istihdam arasında ilişki kurmak üzere daha fazla zaman kaybetmeden mesleki eğitimi tümünden masaya yatırmalıdır.

Yukarıda çalışma yaşamına ilişkin bazı sorunlara işaret edilmiştir. Aşağıda ise **AB 2010 yılı İlerleme Raporunda** bu alana ilişkin olarak yer alan bazı eleştiriler yorumsuz olarak sunulmaktadır:

- İş hukukuna ilişkin AB müktesebatının iç hukuka aktarımına yönelik ilerleme kaydedilmemiştir.
- İş hukuku ekonominin bazı sektörlerine uygulanmamaktadır.
- İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin Çerçeve Direktifin ulusal mevzuata aktarılmasına yönelik ilerleme kaydedilmemiştir.
- Ekonomi ile işgücü piyasasının büyüklüğüne kıyasla iş müfettişlerinin sayısı çok düşük kalmaktadır.

- Madencilik ve taşocağı sektörlerindeki dramatik ve ölümcül iş kazaları, mevzuat ile kamu kurumları tarafından yürütülen denetimlerin uygulanması hakkındaki endişeleri artırmıştır.
- Anayasa değişikliği paketi memurlar için grev hakkı getirmemiştir. Hukuki çerçevenin AB standartları ve İLO Sözleşmeleri ile uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.
- Toplu iş sözleşmelerinde yer alan işçi sayısı düşük kalmaya devam etmektedir.
- İşsizlik yardımının kapsama oranı çok düşüktür.
- Kayıtdışı ekonomi ile mücadelede denetim kapasitesi yetersizdir.
- Türkiye yoksulluğu ele alan kapsamlı bir politika çerçevesine sahip değildir.
- Yoksulluk riski altındaki nüfusun yüzdesi yüksek kalmakta ve çocuklar orantısız bir yoksulluk riskiyle karşılaşmaya devam etmektedir.
- Yoksulluk, özellikle geçimlik tarımla uğraşanlar ve kayıt dışı işçiler gibi mevsimlik işçiler arasında olmak üzere, çalışan nüfus arasında endişe kaynağı olmaya devam etmektedir.
- Sosyal koruma konusunda çok sınırlı ilerleme kaydedilmiştir.
- Sosyal güvenlik ve primsiz ödemeler hakkındaki kanun taslağı hala askıdadır.
- Türkiye, emeklilik sisteminde kriz ortamında kayda değer ölçüde genişleyen büyük bir açıkla karşı karşıyadır.
- Emeklilik sisteminin kapsamını kayıt dışı işçilere genişletmek ve söz konusu sistemin kapsadığı kişileri kayıtlı sektörde daha uzun süre çalışmaya teşvik etmek için daha fazla çaba gösterilmesi gerekmektedir.
- Kadınların istihdamı ve İKO' ları tüm AB ülkelerinden düşük olmaya devam etmiştir ve bu oran OECD ülkeleri arasında en düşüktür.
- Kadın ile erkek arasında ücret farklılıkları hala devam etmektedir.
- Kadınlarla ilgili çalışma ve aile yaşantısını uyumlaştırmayı amaçlayan mevzuat ve politikalar henüz kabul edilmemiştir.

4. DIŞ POLİTİKA

2010 yılı AKP hükümetinin dış politikada Avrupa Birliği ve Orta Doğu politikalarının iflas ettiği yıl olmuştur. Avrupa Birliği- Türkiye ilişkilerinin donma noktasında olması gerçeği, uluslararası kamuoyunda 'herkesin bildiği sır' haline gelmiştir. 'Mavi Marmara Olayı' olarak dış politika yazınına yansıyan, uluslararası sularda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına karşı girişilen gemi baskını bu iflasın teyidi olmuştur.

2010 yılında Türkiye Avrupa Birliği ilişkileri sorunlu bir dış politika alanına dönüşmüştür. AB üyeliği Türkiye'nin millî meselesi olup 1963 yılından beri iş başına gelen bütün Türk hükümetleri AB üyeliği fikrini benimsemişlerdir. Türkiye 3 Ekim 2005 tarihinde Hırvatistan ile aynı gün üyelik müzakerelerine başlamasına rağmen, Hırvatistan bu süre içinde bütün başlıkları açmış, hemen hemen hepsini kapatmıştır.

Muhtemelen 2011 yılının sonunda tam üye olacaktır. Türkiye ise şimdiye kadar 35 başlıktan sadece 13'ünü açabilmiş, 18 başlık ya AB Konseyi veya bazı üye ülkeler tarafından veto edilmiştir. Bu vetoların bir bölümü Kıbrıs dolayısıyla, bir bölümü ise Kıbrıs'la hiç alakası olmayan konular dolayısıyla devreye girmektedir. Fransa Türkiye'yi tam üyeliğe götürebileceği gerekçesiyle beş başlığı, Kıbrıs Rum Kesimi Enerji konusu da dahil olmak üzere altı başlığı veto etmektedir. Bu noktadan sonra açabileceğimiz başlık sayısı üçten ibarettir. Bu Türkiye'nin hak etmediği bir durumdur. Üstelik Kıbrıs meselesinde sürekli Türkiye'yi sorumlu, suçlu gibi göstermek Türkiye'nin kabul edebileceği bir durum değildir. Kıbrıs meselesinde haklı olan taraf Türk tarafıdır, 1963'ten beri saldırıya uğrayan, devamlı olarak mağdur edilen taraf Kıbrıs Türk tarafı olmasına rağmen bütün olumsuzluklardan ve çözümsüzlüklerden sanki Türkiye sorumluymuş gibi Avrupa Birliği sürekli olarak Türkiye'den tek taraflı taviz beklemektedir. Son olarak Avrupa Parlamentosu Hukuk Komisyonu, Rumların tam istediği gibi bir karar almış ve ticaret tüzüğü konusunda Rumlara veto hakkı vermiştir.

AB ile ilişkilerde diğer bir sorun, 2008 yılında kabul edilen ve 2010 yılının sonlarında yürürlüğe giren çerçeve karardır. BM Soykırım Mücadele sözleşmesine aykırı olarak hazırlanan bu karara göre üye ülkeler her hangi bir olayın soykırım sayılıp sayılmayacağı konusunda milli mahkemelerine yetki verme hakkına sahip olacaklardır. Buna göre bir Türk vatandaşı o ülkede Ermeni olaylarının soykırım olmadığını ifade ederse, hapis cezasına çarptırılabilir. Bu büyük bir haksızlıktır ve maalesef AKP Hükümeti böyle bir çerçeve kararın çıkmasını engelleyememiştir.

Diğer bir konu AB ülkeleri arasında Schengen antlaşmasını imzalayan ülkelere Türk vatandaşlarının vizesiz seyahat edebilme hakkıdır. Şimdiye kadar üyelik müzakerelerine başlayan her ülkenin vatandaşına tanınan bu hak maalesef hala Türk vatandaşlarına tanınmamıştır. Gerekçe olarak başka ülkelere gelip Türkiye üzerinde AB üyesi ülkelere geçen yasa dışı göçmenlerin geri alınması konusunda bir antlaşma yapılmaması gösterilmektedir. Bu haklı bir taleptir, bu antlaşma niçin hala imzalanmamıştır. Haksızsa, niçin Türk vatandaşlarına vizesiz seyahat hakkı sağlanamamıştır.

Aynı şekilde Türk vatandaşlarına, Türkiye'deki seçimler sırasında buldukları ülkelere kurulacak sandıklarda oy verme hakkı da sağlanamamıştır. Oysa başka ülkelerin vatandaşları bu haktan yararlanmaktadırlar.

Hükümetin AB ile ilişkilerde sürekli başarı tablosu çizmeye çalışması gerçekleri yansıtmamaktadır. Maalesef Hükümet AB ile ilişkilerde başarılı olamamıştır.

Diğer bir konu da Avrupa Konseyindeki durumumuzdur. Türkiye Avrupa Konseyinde başkanlığı üstlenmektedir. Avrupa Konseyi Türkiye'nin 1949'dan beri

üye olduğu bir kuruluştur. Avrupa Konseyinin özü, insan haklarına dayanır ve Türkiye Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni kaleme alan ülkelerden biridir. Maalesef bugün Türkiye insan hakları alanında Avrupa Konseyi ülkeleri arasında çok geri sıralarda yer almaktadır.

Avrupa Birliğinin son olarak yayımladığı İlerleme Raporunda Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından son bir yıl içinde, beş yüzden fazla davada mahkûm edildiği kaydediliyor. İlerleme Raporu'nun, basın özgürlüğü bölümü de Türkiye açısından son derece olumsuz ifadelerle doludur. Hükümetin böyle bir rapor için "Son derece olumlu ve dengeli bir rapordur." değerlendirmesinde bulunması en temel insan hakkı ihlallerine karşı kayıtsızlığını ortaya koyması açısından önemlidir.

En önemli sorunlardan biri de Ege'deki kara suları meselesidir. TBMM Ege'deki karasularının 12 mile çıkartılmasını bir savaş sebebi sayabileceğini açıklamıştı, şimdi Yunan basınında 12 mil konusunda Türkiye'nin geri adım attığı yazılıyor. Sayın Başbakan bu iddiaları tümüyle reddetmiyor, sadece henüz karara varılmadığını söylüyor. Bu çok kaygı verici bir durumdur. CHP olarak bu ve benzeri konularda Hükümetin Meclise dahi bilgi vermeden ciddi tavizler vermesinden kaygı duyuyoruz. Bu nedenle Hükümetin izlediği dış politikaya muhalefetimizi belirtiyoruz.

AKP Hükümetinin yanlış yönlendirmesiyle 2010 yılında Ortadoğuda bugüne kadar hiçbir şekilde karşılaşmadığımız bir durumla karşı karşıya kaldık. Bir grup Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı uluslararası sularda İsrail askerlerince öldürüldü. Taşındığı Türkiye Cumhuriyeti pasaportuna güvenen bu insanlar Gazze'ye doğru insani yardım amaçlı çıktıkları bu yolda canlarından oldular.

Hükümet baştan itibaren "Biz tazminat talebinde bulunuyoruz ve İsrail'in özür dilemesini istiyoruz" açıklamalarıyla kamuoyunun incinen gururunu tamire çalıştı. Ancak şu ana kadar İsrail özür dilemedi ve herhangi bir tazminat da ödemedi. Acaba bu iddiayla ortaya koyduğumuz taleplerin yerine getirilmesi için ne yapılacak? Bu konuda AKP Hükümetinden hiçbir ciddi açıklama gelmemiştir. Bir uluslararası komisyon kuruldu, İsrail'in suçlu olduğu ortaya çıkmasına rağmen ne yazık ki İsrail bu komisyon raporunu dinlemedi ve özür dilemedi. Tazminat ödeme yönünde herhangi bir işaret de yok. Hatta Liberman'ın bir açıklaması var: "Esas özür dilemesi gereken ülke Türkiye'dir." Türkiye'ye yakıştırılan Orta Doğu'nun güvenilir arabulucu devleti imajı, Orta Doğu politikasının taraflarından biri haline gelmesiyle ve Mavi Marmara baskınıyla uğradığı itibar kaybıyla bir anda silinip gitmiştir.

5. TARIM POLİTİKALARI

Tarım sektörünün 2002 yılında yüzde 11.9 olan GSYH'ya katkısı 2007 yılında yüzde 8.6'ya düşmüş, krizin başladığı 2008 yılından itibaren diğer sektörlerin ağırlığında meydana gelen azalma nedeniyle yeniden artmaya başlamış ve 2009 yılında yüzde 9.8'e çıkmıştır. 2010 ve izleyen yıllarda tarım sektörünün GSYH'ya yapacağı katkıda düşüş yeniden beklenmelidir.

Tarım sektörünün GSYH'ya katkısındaki azalma gelişen ekonominin doğal sonucu denilerek geçiştirilemez. AKP hükümetlerinin yıllardır tarımı ihmal eden politikaları bu sonuçta etkili olmuştur.

TABLO 66: TARIMIN 98 FİYATLARIYLA GSYH İÇİNDEKİ PAYI

	1.Ç.	2.Ç.	3.Ç.	4.Ç.	YILLIK
2002	5.2	9.3	19.9	11.1	11.9
2003	5.4	9.2	18.5	9.5	11.1
2004	5.0	8.1	17.1	9.8	10.4
2005	4.9	8.3	17.4	8.9	10.2
2006	4.5	7.6	16.4	8.9	9.7
2007	4.0	7.0	14.5	8.0	8.6
2008	4.0	6.8	15.3	8.9	9.0
2009			16.4	8.6	9.8
2010					

Kaynak: TÜİK

Tarım sektörünün istihdamdaki yeri işgücü piyasası ile ilgili bölümde açıklanmıştır. Kriz ve kriz sonrası tarım sektörü işsiz kalanlar için sığınacak bir liman olmuştur.

2004-2009 döneminde tarım sektöründe ortalama büyüme oranı yüzde 1.9'dur.

5488 sayılı Tarım Kanununun, "Tarımsal Desteklemelerin Finansmanı" başlıklı 21. maddesi, *Tarımsal destekleme programlarının finansmanı, bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafi millî hasılanın yüzde birinden az olamaz, şeklindedir.*

Bu hükme rağmen AKP hükümetleri döneminde bütçeden tarıma sürekli olarak GSYH'nın yüzde 1'nin altında destek ayrılmıştır.

Bütçeden yapılan tarımsal desteklerin 2003 yılında GSYH'ya oranı yüzde 0.62 iken 2011 yılında bu oran yüzde 0.49'a düşecektir.

2011 yılı GSYH tahminine göre bütçeden tarımsal desteklere bu yıl 12 milyar 149 milyon TL kaynak tahsis edilmesi gerekirken 6 milyar 10 milyon TL'lik kaynak ayrılmıştır. Komisyonunda tarımsal destekler için ayrılan ödeneği kanunun öngördüğü

düzeye çıkarmak için CHP Komisyon üyeleri olarak vermiş olduğumuz önerge AKP'li komisyon üyeleri tarafından reddedilmiştir.

Tarımsal desteklerin MYB içindeki payı da zaman içinde azalmıştır. 2003 yılında yüzde 1.98 olan bu oran 2011 yılında yüzde 1.92'dir. Oranlar birbirine yakın gibi görülebilir. Ancak 2003 yılında MYB büyüklüğü GSYH'nın yüzde 31'i kadardı. 2011 yılında bu oran yüzde 25.7'ye düşmüştür. Bütçe büyüklüklerini aynı baza getirerek bir hesap yapıldığında 2011 yılında bütçeden tarımsal desteklere ayrılan payın daha da düşeceği görülecektir.

Yukarıda verilen oranlar, 60. Hükümet Programındaki " Tarıma verilen destekler artarak devam edecektir" hedefinin tersine döndüğünü göstermektedir.

TABLO 67: TARIMSAL DESTEKLERİN GSYH VE BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYI

	Bütçe	GSYH	Tarımsal Destek	Bütçe/GSYH	Destek/GSYH	Destek/Bütçe
2002	119.6	350.5	1.9	34.1	0.54	1.59
2003	141.2	454.8	2.8	31.0	0.62	1.98
2004	152.1	559.0	3.1	27.2	0.55	2.04
2005	159.7	648.9	3.7	24.6	0.57	2.32
2006	178.1	758.4	4.8	23.5	0.63	2.70
2007	204.1	843.2	5.6	24.2	0.66	2.74
2008	227.1	950.5	5.8	23.9	0.61	2.55
2009	266.9	952.6	4.5	28.0	0.47	1.69
2010 (*)	297.0	1.099.0	5.7	27.0	0.52	1.89
2011(**)	312.4	1214.8	6.0	25.7	0.49	1.92
2011 (***)	380.0	1214.8	6.0	31.2	0.49	1.58

(*) Gerçekleşme Tahmini

(**) Başlangıç Ödeneği

(***) 2002 bütçesinin GSYH'ya oranını esas alan bütçe büyüklüğü

Aşağıdaki tabloda 2008-2011 döneminde tarıma bütçeden ayrılan kaynaklar ve harcamalar gösterilmektedir.

2011 yılında MYB yüzde 8.8 oranında artarken tarımsal destekler yüzde 7.2 oranında artırılmıştır. 2011 yılında tarımsal desteklere bütçeden ayrılan kaynaktaki artış 3 yıl öncesine göre (2008 yılına göre) yüzde 3.5'de kalmaktadır.

Desteklerin alt kalemlerine baktığımızda 2010 yılına göre alan bazlı desteklerde yüzde 2.6, telafi edici ödemelere ilişkin desteklerde de yüzde 14.4 oranında azalma beklenmektedir.

Hayvancılık desteklerinde ise öngörülen artış sadece yüzde 1.2 oranındadır.

Bu artışlar, 2010 yılı için öngörülen tarımsal destek ödemelerinin tamamının harcanacağı varsayımına dayanmaktadır. Zira, 2009 yılında bütçeye konulan ödeneğin yıllık olarak yüzde 90.8'i harcanmıştı. 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde de başlangıç ödeneklerinin henüz yüzde 89.9'u harcanmıştır.

TABLO 68: 2008-2011 DÖNEMİNDE TARIMA BÜTÇEDEN AYRILAN KAYNAKLAR

	Milyon TL									
	2008		2009			2010		2011		
	BÖ (**)	H (***)	BÖ	H	OCAK-EKİM	BÖ	OCAK-EKİM	BÖ	2011/2010	2011/2008
Alan Bazlı Tarımsal Destekler (*)	2,554	1,984	1,255	1,083	1,083	2,121	2,004	2,065	-2.6	4.1
Fark Ödemesi Destekleme Hizmetleri	1,758	1,848	1,870	2,007	1,548	1,818	1,681	2,068	13.7	11.9
Hayvancılık Destekleme Hizmetleri	731	1,096	1,183	908	903	1,252	1,023	1,267	1.2	15.6
Tarım Reformu Uygulama Projesi Hizmetleri	69	42	27	14	14	0	0	0		
Kırsal Kalkınma Amaçlı Tarımsal Destekler	93	109	267	247	169	155	132	302	94.7	176.3
Tarım Sigortası Destekleme Hizmetleri	55	47	81	61	54	70	49	99	41.8	112.4
Telafi Edici Öd.İlişkin Tarımsal Destekler	80	80	85	74	63	76	65	65	-14.4	-18.8
Kuraklık Desteği	0	547	0	0	0	0	0	0		
Diğer Tarımsal Amaçlı Destekler	60	57	184	102	80	113	85	144	26.9	154.7
GENEL TOPLAM	5,400	5,809	4,951	4,495	3,914	5,605	5,039	6,011	7.2	8.5

Kaynak: Maliye Bakanlığı

(*) 2008 yılından önce alan bazlı destekler içinde DGD de vardır.

(**) Başlangıç Ödeneği

(***) Harcama

Aşağıdaki tabloda da tarım ve ormancılık ürünleri dış ticaretinin toplam dış ticaret rakamları içindeki seyri incelenmektedir.

TABLO 69: EKONOMİK FAALİYETLERE (USSS, 3.REV.) GÖRE DİŞ TİCARET

	Milyar Dolar									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	OCAK - EKİM	
									2009	2010
TOPLAM İHRACAT	36.1	47.3	63.2	73.5	85.5	107.3	132.0	102.1	83.2	92.7
Tarım ve Ormancılık İhracatı	1.8	2.1	2.5	3.3	3.5	3.7	3.9	4.3	3.3	3.9
İhracat İçinde Payı	5.0	4.4	4.0	4.5	4.1	3.4	3.0	4.2	4.0	4.2
TOPLAM İTHALAT	51.6	69.3	97.5	116.8	139.6	170.1	202.0	140.9	113.3	147.8
Tarım, Ormancılık İthalatı	1.7	2.5	2.8	2.8	2.9	4.6	6.4	4.6	3.7	5.3
İthalat İçinde Payı	3.3	3.6	2.9	2.4	2.1	2.7	3.2	3.3	3.3	3.6
Tarım İhr./Tarım İth.	105.9	84.0	89.3	117.9	120.7	80.4	60.9	93.5	89.2	73.6

Kaynak: DTM

2002 yılında tarım ve ormancılık ürünleri ihracatımızın toplam ihracatımız içinde yüzde 5 olan payı AKP döneminde yüzde 4.2'ye inmiştir.

2002 yılında tarım ve ormancılık ürünleri ithalatımızın toplam ithalatımız içinde yüzde 3.3 olan payı ise 2009 yılında yine yüzde 3.3'tür. 2010 yılının ilk on ayında bu

oran yüzde 3.6'ya çıkmıştır. Tarım ve ormancılık ürünleri ithalatımızın toplam ithalatımız içindeki payının artması kötüye işarettir.

2002 yılında, tarım ve ormancılık ürünleri ihracatımızın aynı ürünlerin ithalatını karşılama oranı yüzde 105.9 iken 2009 yılında bu oran yüzde 93.5'e, Ekim 2010'da da % 73.6'ya düşmüştür. Bu oranlar, söz konusu ürünlerin ihracatından elde ettiğimiz gelirlerin aynı ürünlerin ithalatını finanse etmeye yetmediğini göstermektedir.

Şimdi de, AKP döneminde tarım ve hayvancılığın ve çiftçinin içine düşürüldüğü konuma işaret edilecektir.

Tarım hiçbir ülkede piyasa koşullarına bırakılamaz. Devletçe desteklenmesi gerekir. Bu destek de yeterli olmalıdır.

Türk çiftçisi, tarihinde görmediği sıkıntıları AKP iktidarında yaşamakta; ya ektiği buğdayı, arpası, pancarı, ayçiçeği, para etmemekte; ya da yıllardan beri başarıyla sürdürdüğü pancar ekimi kotalarla sınırlandırılmaktadır.

Türk köylüsü AKP iktidarı döneminde satın alma gücünü, AKP öncesi kriz yıllarına göre bile yüzde 40 yitirmiş; büyük ölçüde fakirleşmiştir.

AKP'nin 8 yıllık iktidar döneminde fiyat artışı: Ayçiçeğinde yüzde 45, Pancarda yüzde 50, Buğdayda yüzde 100 olurken; Gübrede yüzde 400, Mazotta yüzde 140 ve sulama ücretlerinde yüzde 230 olmuştur.

Çiftçinin ürettiği hiçbir ürünün fiyatı ciddi bir artış göstermezken, girdi fiyatlarındaki astronomik artışlar çiftçinin dayanma gücünü bitirmiştir. Tarım karın doyuran bir uğraş olmaktan çıkmıştır.

Bitkisel üretimde yaşanan durum hayvancılıkta da yaşanmıştır. 2002 - 2010 yılları arasında süt ve besi yemi fiyatları yüzde 200 artarken, süt fiyatı, ancak 2009'dan sonra biraz canlanarak yüzde 70 artabilmiştir. 2007 - 2008 süt fiyatları 2002 fiyatının da altında seyretmiştir.

AKP iktidarında çiftçi, daha modern, daha çağdaş bir tarım yapmak için değil; içine düşürüldüğü durum, borçlanmadan tarım yapmasına olanak tanımadığından giderek daha çok borçlanıyor; ama para kazanamadığı için de borcunu ödeyemiyor.

Çiftçinin 2009 yılı Mayıs ayında kullandığı kredi 14.9 milyar lira iken bu yılın Mayıs ayında kullandığı kredi tutarı 17.8 milyar liraya yükselmiştir. Çiftçi 1 yılda bankalara yüzde 20 daha fazla borçlanmak zorunda kalmıştır. Çiftçinin takipteki kredi tutarı ise 2009 Mayıs'ında 700 milyon lira iken, bu yılın Mayıs'ında 1 milyar liranın üzerine

çıkmiştir. Yani tarım sektörünün batık borçlarındaki artış bir yılda yüzde 45'i bulmuştur. Aynı dönemde tarım dışı sektörlerin ödenmeyen kredilerindeki artış ise yüzde 14'dür.

Böyle bir farkın ortaya çıkışının nedeni, tarım sektörünün Türkiye'deki büyümeye ayak uyduramaması, tarımın iyi yönetilememesidir. 1998 sabit fiyatlarıyla GSMH 2002'de 72.5 milyar lira iken 2010'da 103.7 milyar lira olmuştur. Bu dönemde GSMH artışı yüzde 43'dür. Buna karşılık aynı dönemde tarımdaki artış yalnızca yüzde 11'in biraz üzerindedir. Bir başka gariplik: 2010 yılı tarımın istihdamı 2009'a göre 328 bin artarken büyüme hızının sıfır olmasıdır.

Çiftçinin sulamadan kaynaklanan ciddi elektrik borçları vardır. Nihayet, bu borçların faizlerinde ciddi indirimle gidileceği anlaşılıyor. Ancak, daha önce yapılan düzenlemeler gibi, bu düzenlemenin de sonuç vermemesiyle karşılaşılmak istenmiyorsa, ödeme süresi uzun tutulmalıdır. Çiftçinin kullandığı elektrik fiyatı mutlaka düşürülmelidir.

Nüfusu her yıl yaklaşık yüzde 1.5 artan, her yıl yaklaşık 1 milyon kadar çoğalan bir ülkenin tarım üretiminde en az nüfus artışı kadar; ama eğer gelişen güçlü bir devlet olmak istiyorsak daha da fazla artış sağlamamız gerekir. Bu artışı temel stratejik gıdalar olan hububatta da, şekerde de, ette de göremiyoruz.

Tarım Bakanlığı gerçeği görmez, bugünkü politikasını sürdürmekte ısrar ederse, bilin ki yarınki sıkıntı bugünkünden de fazla olacaktır.

Çiftçi buğdaydan para kazanamadığı için artık ekmek istemiyor. Toprağını boş bırakıyor. Sayın Bakan buğday ekim alanının 9.3 milyon hektardan 8.1 milyon hektara indiğini kendisi ifade etmiştir. TMO bu yıl en kaliteli buğdaya 55 krş fiyat vermiş; prim miktarını hiç arttırmamıştır. TZOB'ne göre buğdayın maliyeti 62 krş'tur. Kaldı ki fiyat geç açıklandığı için çiftçi Çukurova'da buğdayını tüccara 47 – 48 kş'tan satmak zorunda kalmıştır. Sayın Bakan bir konuşmasında 2009 yılında 5 milyon 100 bin ton ürün aldıklarını, bu yıl da 5.5 milyon ton alım yapacaklarını söylüyor ve "Cumhuriyet tarihinde bir yılda 5 milyon ton ürün alındığı çok azdır" diyor. Oysa, hiç fazla geriye gitmesine gerek yok Sayın Bakanın. AKP öncesi 8 yıllık döneme bakması yeterlidir. Eğer bu döneme baksaydı, TMO'nun 1997'de 5 milyon 857 bin ton, 1998'de 8 milyon 30 bin ton, 1999'da 5 milyon 542 bin ton alım yaptığını görürdü.

Ayrıca şu rakamı da vermek isteriz. 1996 – 2002 yılları arasında 8 yılda TMO toplam olarak 27.858.000 ton hububat alırken; 2003 – 2010 yıllarında 23.170.000 ton alım yapmıştır.

Tarım katma değeri 2003 – 2010 yılları arasında ortalama **yüzde 1** büyümüştür. 2009’da **yüzde 3.5** olan büyüme 2010’da **yüzde 0** olacak; 2011’de ise **yüzde 1.2** olacağı öngörülmektedir. Bu büyüme hızları övünülecek değil, üzerinde ciddi olarak düşünülecek bir manzaraya işaret etmektedir.

Türkiye’de toplam işlenen tarım alanının 2002’de **26 milyon 576 bin hektar** iken, 2009’da ne için **24.3 milyon hektara** indiğinin nedenleri bellidir. Hükümetin bu nedenleri ortadan kaldırmak için çaba göstermesi gerekir. Üretici, gelir elde etmediğini gördükçe ya daha az toprağa ekim yapmakta ya da tarımdan tamamen kopmaktadır.

Bu nedenledir ki, tarım sektöründe istihdam 2008’de yüzde 23.7’ye kadar gerilemiş; 2009’da kriz nedeniyle köyüne dönenlerle istihdam yüzde 24.7’ye çıkmış; 2010’da yaklaşık 300 bin kişi daha bu iş gücüne katılmış; ancak üretimde 2010 yılında bir artış gerçekleşmemiştir.

Türkiye’de çalışan toplam nüfus içinde **yüzde 16** kadarı yoksuldur. Ancak, tarımda bu oran ciddi olarak daha yüksektir ve **yüzde 37** kadardır. Bu karşılaştırma da tarımın insanları geçindirmedeğini göstermektedir. Sabit fiyatlarla değerlendirildiğinde de tarımın katma değerinde 8 yıllık AKP döneminde ciddiye alınacak bir artış olmadığı açıkça görülmektedir.

1988 baz alındığında **Tarım Katma Değeri 2002** yılında 8 milyar 663 milyon lira; **2009** yılında 9 milyar 446 milyon liradır.

AKP döneminde Türkiye’de tarımın geldiği noktayı gösteren bir başka ölçüt, tarım ürünleri ithalatının durumudur. Tarımda bitkisel ve hayvansal üretimde olumlu gelişmeler olmayışı, AKP döneminde tarım ürünü ithalatını patlatmıştır. Özellikle son 3 yıl, tarım politikalarındaki yanlışlığın net olarak görülme yılları olmuştur. TÜİK’in Uluslararası Standart Sanayi Sınıflamasına göre, tarım sektörü **2007’de 643 milyon dolar, 2008’de 2 milyar 228 milyon dolar, 2009’da 112 milyon dolar** açık vermiştir. Tarımsal ürün ithalatı **2008’de 6 milyar 151 milyon dolar; 2009’da 4 milyar 448 milyon dolar** olmuş, aynı yıllarda ihracat **3.9 ve 4.3 milyar dolarda** kalmıştır.

Türkiye yalnızca 2009’da 902 milyon dolarlık buğday ithal etmiştir.

Pamukta da durum vahimdir. 2002 yılında **2 milyon 542 bin ton** olan kütlü pamuk üretimi 2009’da **1 milyon 725 bin tona** düşmüş, lif pamuk üretimi ise 2003 – 2004 sayımında **900 bin ton** dolayında iken 2008 – 2009 sayımında **380 bin tona** gerilemiştir. Pamuk ekim alanı bakımından 90’lı yıllarda dünyanın ilk 5 ülkesi içindeydik. 2009 – 2010 sezonunda 13. sıradayız. Pamuk üretiminde ilk 4 ülke içindeydik, şimdi 7. sıradayız.

Türkiye'nin **pamuk ithalatına** verdiği para 2002'de 497 milyon dolar iken, son üç yıl, yılda 1 milyar doları aşmıştır.

...

Ayçiçeğinde ise 80'li yıllarda 1 milyon 250 bin tona kadar yükselen üretim AKP iktidarında bir türlü bu miktara ulaşamamıştır.

2002 ile Nisan 2010 arasında TÜFE yüzde 144.6 artarken, hububat **sulama ücretleri** yüzde 225; şeker pancarı, pamuk, tütün, ayçiçeği, narenciye sulama ücretleri yüzde 230 artmıştır.

5 asit zeytinyağında fiyat 2.9 – 3 liradır. Son 4 yıldır fiyat bir türlü artmamaktadır.

Hükümet zırai mücadelede de sınıfta kalmıştır. Gerekli karantina önlemleri zamanında alınmadığı için **Domates güvesi** (TUTA ABSOLUTA) önce Ege Bölgesi'ne, sonra Akdeniz Bölgesi'ne yayılmış, üretim 10 milyon tonlardan 5 milyon tonlara düşmüştür. Türk halkı tarihte ilk kez 10 liradan domates yemek zorunda kalmıştır.

Türkiye uzun yıllar birçok tarım ürünüde kendine yeterli olmuştur. Üretim fazlalarını da ihraç etmiştir. Ama bugün, dün kendine yeterli olduğu birçok gıdayı, bu arada eti dışarıdan almak zorunda kalmıştır.

Hayvancılık konusuna girerken, önce şu sorunun yanıtını almak gerekir:

Hangi Nedenle, süt tozu ve krema ile tereyağında yüzde 200 olan Gümrük Vergisi "0" lanmıştır? Bu sorunun yanıtı önemlidir.

Sayın Bakan'a göre, iktidarları döneminde büyükbaş hayvan sayısında yüzde 9.3 ve hayvan başına verimde de yüzde 17.3 artış olmuştur. Yani hem hayvan sayısı hem de verim artmıştır. Gerçek böyle ise bugünkü perişanlık neden? Üretim niye düştü? Sayın Bakan'a göre bu sorunun yanıtı da gayet basit: *"Efendim, AKP döneminde refah o derece ciddi arttı ki, insanımız çok daha fazla et yemeye başladı. Onun için sıkıntı çekiyoruz."*

Sayın Bakan'ın 2. gerekçesi de şu: *"Son yıllarda köyden kente göç arttı. Bu insanlar koyun yetiştiriyordu, kapılarında 1-2 inekleri vardı. Kente gidince bu üretim son buldu. Üretici olan köylü de tüketici olunca, et sıkıntısı baş gösterdi."*

Diyelim ki, bu varsayım doğru. İyi de, o köylü acaba ne için köyünü terk edip kentin varoşlarına sığındı? Siz kaç yıldır köyden kente göçten övgüyle söz etmiyor muydunuz? Böyle olacağını hiç mi düşünmediniz? Şimdi çözüm olarak, o insanların köylerine dönüşünü mü düşünüyorsunuz? Konu bu kadar mı basit size göre?

Tarım Bakanı sürekli olarak hayvancılığa ne kadar büyük destekler verdiklerinden söz ediyor. Bu nasıl destek ki, destek arttıkça durum kötüye gitti, elin etine muhtaç hale geldik. Keşke bu destekler yapılmıyaydı. Çünkü, ya bu destekler bir kısım insanlara yedirildi; ya da destekler doğru yönde doğru amaçla yapılmadı. Milletin parası buharlaştı. Bu arada Sayın Bakan fiyat yükselmelerini spekülörlere bağlıyor; ama küçük üreticileri değil, spekülasyonun kaynağı olarak gördüğü büyük üreticileri destekliyor.

Türkiye'nin AB'ye girmesi durumunda tarımsal ticarete 2 alanda rekabetçi üstünlüğü vardı. Koyunculuk ile meyve-sebze. AKP sayesinde koyunculukta bu üstünlüğü kaybettik. Kurbanlık koyunumuzu da yabancılardan alıyoruz. Diliyoruz, AKP'nin, meyve - sebze de aynı duruma düşmemizi başaracak zamanı olmaz.

Türkiye'de bugün inkar edilmesi mümkün olmayan bir et sıkıntısı, hayvansal üretim sıkıntısı vardır. Bunun birinci nedeni koyunculukta gereken desteğin verilmeyip, koyun sayısının yıldan yıla azalmasıdır. Keçi ile birlikte küçükbaş hayvan sayısı, nüfusumuzun yaklaşık 7 milyon arttığı AKP iktidarı döneminde artması gerekirken yaklaşık 7 milyon azalmıştır. Bu azalış yanında ikinci neden, sığır sayısında bir artış olmayışıdır. Nüfusun 7 milyon arttığı dönemde sığır sayısındaki artış yalnızca 40 bindir. Kaldı ki, hayvan başına et veriminde de önemli bir artış sağlanamamıştır. Bu nedenledir ki, TÜİK'in belirlediği kırmızı et üretimi 2002'de 434 bin ton iken 2009'da 412 bin tondur. Elbette ki bu rakamlar yalnızca resmen belirlenen rakamlardır. İstatistik değerlendirmeye alınamayan et üretimi de vardır. Ancak trend, artışa değil, azalışa işaret etmektedir.

Hangi yanlışlar yapıldığı için bugün bu sıkıntıyı yaşadığımıza baktığımızda gördüğümüz durum şudur:

1. 2002 den sonra girdi fiyatları artarken süt fiyatları artmadı. **Süt fiyatı 2002'de 40 kuruştı. 2007 - 2008'de 35 - 40 kuruş. Bugün 70 - 72,5 krş. Süt yemi fiyatı 2002'de 18 krş idi. Bugün 65 krş. Çiftçi sürekli zarar etti.**
2. Şeker pancarı üretiminin azalması, süt sığırcılığı için en değerli kaba yem olan pancar küspesinin de azalmasına yol açtı.
3. Sektörün en sıkıntılı olduğu 2008 yılında Bakanlık hayvancılığa verilen destekleri yüzde 30; yem bitkisi desteklerini yüzde 20 azalttı. Süt üreticisinin sıkıntısını artırdı.
4. 2009 bütçesinde kriz gerekçe gösterilerek tarım destekleri **yüzde 10 tırpanlandı.**

Sütü para etmeyen, yeme gücü yetmeyen çiftçi süt hayvanlarını kesime gönderdi. Bu nedenle 2007’de et üretimi 575 bin tona çıktı. Ancak sonra, azalan süt ineği sayısı nedeniyle 2008 – 2009 yıllarında bir yandan süt üretimi düşerken, diğer yandan et üretimi darlığının kapısı aralanmış oldu ve 2007’den sonra et üretimi sürekli azalarak 2010’da saklanamaz, inkar edilemez duruma gelindi.

Çözüm, küçük üreticiyi yok ederek yalnızca büyük üreticiyi desteklemek değildir. Hele, kasaplık hayvan ve et ithalatı hiç değildir. Fakat ne yazık ki yanlış politikalarla hayvancılığı darboğaza sokan zihniyet, darboğazdan çıkışta da çareyi yanlış politikalarla görmektedir.

21 Ekim 2009’da Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nda sektör temsilcilerinin katıldığı toplantıda Bakanlık Müsteşarı *“sektörde kriz olduğunu düşünmüyoruz ve kesinlikle et ithalatı yapılmasına izin vermeyeceğiz”* demişti.

Dedi ama çok geçmeden Hükümet kasaplık hayvan ve et ithal etmekte tam bir kırsaldöngüye girdi. İhaleler birbirini izlemeye başladı. Bizim tespitlerimize göre bu güne dek 7 ihale gerçekleştirildi. Bunun sonu yok. İthalata son vermek için tek yol içerideki üretimi artırmaktır. İthalat içerdeki üretimin daha da azalmasına yol açmakta; ancak Bakanlık bunu görmemektedir.

5 yıl önce, o zamanki Bakan sayın Sami Güçlü, *“hayvancılık stratejisi, 2005-2013”* başlıklı bir belge açıklamıştı.

Bu belgeye göre; 8 yıllık süreçte,

1. Kültür ırkı sağmal inek sayısı 6 milyona,
2. Çiğ süt üretimi 23 milyon tona,
3. Kişi başına süt tüketimi 250 kiloya,
4. Sütün sanayide işlenme oranı yüzde 80’e,
5. Kırmızı et üretimi 1,3 milyon tona,
6. Kişi başına kırmızı et tüketimi 16 kiloya,
7. Yem bitkileri üretimi 70 milyon tona çıkacaktı.

Bu belgenin kapsadığı 8 yılın 5 yılı geride kaldı. Hedeflerin bir çoğunda ilerleme değil gerileme yaşandı.

Öğrenmek istediğimiz; bu belge hala geçerli mi? yoksa çöpe mi atıldı?

Tarım Bakanı, besi hayvanı sayısının Aralık 2009 sonunda 1 milyon 717 bin; 15 Şubat 2010 ‘da 2 milyon 90 bin; 20 Nisan 2010’da ise 2 milyon 200 bin olduğunu açıkladı ve Aralık 2009’da *“yeterli hayvanımız var. İthalata gerek yok”* dedi. Nisan’da ise besi

hayvanı sayısını 500 bin daha fazla söylemesine karşın "ithalat yapılacağını" açıkladı. Bu tutarsız tavrın sahibi olan Sayın Bakan ayrıca "pirinçte olduğu gibi, et fiyatındaki artışı da ithalatla düşüreceğiz" dedi. Sayın Bakanın pirinç ve et ithalatının farklı sonuçlar vereceğini bilmemesi kendisi için de, bakanlık içinde büyük bir talihsizliktir.

Sayın Bakan'ın besiciler hayvan kesmiyor, bu nedenle fiyat artıyor" şeklindeki görüşü de yanlıştır. Çünkü, hiçbir besici belli bir kiloya geldikten sonra, hayvanı nafile besleyerek zarara girmez.

Sayın Bakan Genel Kurul'da 4 Haziran'da yaptığı konuşmada "öngördüğümüz tedbir doğrudan et ithalatı değil, bugüne kadar da 1 kg et ithali yapılmış değil" diyerek, et ithalatının yanlış olduğunu, bu yanlışla düşmeyeceklerini ifade ediyordu. Maalesef bu yanlış da yaptı.

Sayın Bakan aynı konuşmasında, "Et ve Balık Kurumu bizden önce özelleştirilmişti" diyor. Doğrudur, ama, Manisa, Konya, Kayseri, Zeytinburnu Et Kombinesi, Haydarpaşa Et Sanayii İşletmesi, Samsun Soğuk Hava İşletmesi gibi 6 işletme 2004 yılında elden çıkarılmadı mı? Bugün yalnızca Adana, Ağrı, Bingöl, Diyarbakır, Erzurum, Sakarya, Van, Sincan işletmeleri çalışıyor.

Tarım bakanı'nın söyledikleri gerçek olsa, dağ taş tüm memleket hayvanla dolu olurdu. Sayın Bakanın, et sıkıntısı ve et fiyatı artışı için gösterdiği bir gerekçe var ki, evlere şenlik. Şöyle diyor Sayın Bakan: "2009 yılından itibaren kriz aşıldı. Vatandaşın refah seviyesinin artmasıyla et ve süt tüketimi arttı. Niye bunları kimse görmüyor?" Bu kadar bilimsel ve gerçekçi açıklamaya söyleyecek söz bulamıyorum. Bu arada Sri Lanka, Nijerya, Moğolistan, Burkina Faso, Kamboçya, Mozambik, Filistin'de vekaletle kurban kesilecek.

Hayvan ithalatı bu şekilde sürdüğünde geçimini büyük besi çiftliklerine hayvan satan küçük üretici ne yapacak? Giderek daha fazla para kazanamadığını gördüğünde "zararın neresinden dönersen kârdır" deyip hayvanlarını bulabildiği fiyata satıp hayvancılığı bırakmayacak mı?

"Türkiye'nin 1980-84 yılları arasında toplam ihracatı 5 milyar dolardı. Aynı dönemde Ortadoğu ülkelerine yılda 300 - 400 milyon dolarlık kırmızı et ihraç ediyorduk.

Hayvancılıkta başarısız olunan çok önemli bir başka konu da hayvan hastalıklarıyla mücadeledeki yetersizlik ve etkinsizlik. Türkiye'nin değişik bölgelerinde 40'a yakın hayvan pazarı şap nedeniyle kapatılmış; Trakya Bölgesi dışında 30'dan fazla il şap nedeniyle karantinaya alınmıştır.

Gıda denetimleri de son derece zayıf. Kızılay'ın göbeğinde 5 liraya satılan sucuk, sucuk mudur? Bunlar millete nasıl yedirilir?

Salmonella ve Listeria'lı olduğu belirlenen 12 Ton (16 Bin Adet) Hamburger Köftesi ne oldu? İmha edildiği kanatlanamadığına göre hastalık amili taşıyan bu köfteler halkımıza mı yedirildi?

6. KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULLARINI DEVRE DIŞI BIRAKMA GİRİŞİMİ

Burada, sözde tabiatı ve biyolojik çeşitliliği koruma adına TBMM'ne sunulan, fakat özünde bir çevre felaketine yol açacak olan "Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı" na testi kırılmadan Genel Kurulun dikkatini çekmek istiyoruz.

Hükümetin kamuoyuna ifade ettiği gibi tasarı yeni bir tasarı değildir. Üzerinde 2003 yılından beri çalışılan bir tasarıdır. Yeni olan tarafı, İkizdere'de yapılacak HES'in yatırım alanının Anıtlar ve Tabiatı Koruma Kurulu tarafından doğal sit alanı olarak ilan edilmesidir. Kurulun bu kararı üzerine, mevcut tasarıya bir iki geçici madde ilave edilmek suretiyle Anıtlar ve Tabiatı Koruma Kurulu, sadece İkizdere'de değil bütün Türkiye'de devre dışı bırakılmak istenmiştir.

Enerji darboğazı içinde olduğumuzu, bu alanda dışa bağımlılığımızı, cari açığımızın önemli bir kısmının bu nedenle verildiğini sadece Hükümet biliyor değildir. Bu sıkıntıyı doğayı seven, onu korumaya çalışan sivil toplum kuruluşları da bilmektedir. Ancak sadece ülkemiz için değil bütün dünya için önemli olan tabiat varlıklarımızın sermayenin kâr güdüsüne terk edilmesini ve hoyratça tahrip edilmesini, sivil toplum kuruluşları ve doğa sever herkes istememektedir.

Hükümet tam bu tasarı ile ilgili eleştiriler yükselmeye başlayınca bir şey daha yapmıştır. Aylardır Genel Kurul gündeminin arka sıralarında bekleyen ve muhalefetin her fırsatta öne alınarak görüşülmesini talep ettiği, "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" ni birden bire gündemin ön sıralarına arak görüşmeye karar vermiştir. Hükümet bu kararı ile "Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı" ile ilgili olarak 2003 yılından bu yana görüşmelere katılan ve tasarı ile ilgili görüş ve eleştirilerini bakanlığa ileten çevre dostu sivil toplum kuruluşlarına şirin görünmek istemiştir.

Bu kuruluşlar TBMM'ne sevk edilen tasarıya bakıyor ve görüyorlar ki, kendilerinin dile getirdiği hiçbir eleştiri ve görüş tasarıya yansımamış, aksine, yapılan bazı değişiklik ve ilavelerle, sözde, tabiatı ve biyolojik çeşitliliği koruma adına, tabiat ve biyolojik çeşitliliğin tahribinin önu açılmıştır.

Katılımcı görüntüsü altında tarafları tasarı hazırlama sürecine katan Hükümetin katılımcıların hiçbir eleştirisini tasarıya yansıtmamış olması AKP'nin bilinen dayatmacı anlayışının yeni bir ürünüdür. AKP'nin uzlaşma anlayışı, benim dediğime gelerseniz uzlaşmış oluruz, gelmezseniz, yine benim dediğim olur, anlayışıdır.

Sivil toplum kuruluşları, Hükümetin bu tasarı ile amacının, üzüm yemek değil, hem üzüm yemek hem de bağcıyı dövmek olduğunu anlayınca, tasarının bu hâliyle yasalaşmasına muhalefet etmek ve seslerini daha güçlü duyurabilmek için bir araya gelmiş ve "Tabiat Kanunu İzleme Girişimi" adı altında bir platform oluşturmuşlardır.

Hükümetin tam da bu sırada, ne kadar çevreci olduğunu göstermek için, "Yenilenebilir Enerji Kaynakları Tasarısı"nı Genel Kurul Gündeminin ön sıralarına alması bir rastlantı değildir. Hükümet bu girişimiyle çevre tahribatına yol açacak "Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı"na sivil toplum kuruluşlarının ortak muhalefetini kırmak ve onları bölmek istemektedir.

Denilebilir ki: Son Anayasa değişiklikleri ile Anayasa Mahkemesi yapısı tümüyle değiştirildikten sonra, Hükümetin sivil toplum kuruluşlarının muhalefetini kırmak için çaba göstermeye ne ihtiyacı olabilir? Üstelik, yerindelik denetimi yapılamayacağı hem Anayasa'ya, hem de yasalaşmak üzere olan Sayıştay Kanunu'na konulmuşken. Bunlar doğru, ancak Hükümet, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk ettiği tasarı ile Avrupa Birliğine de, sözde uluslararası sözleşmelere uygun bir şekilde tabiatı ve biyolojik çeşitliliği korumak için yasal düzenleme yaptığı mesajını vermek istemektedir. Sivil toplum kuruluşlarının ortalığı karıştırmamasını, Hükümetin yaptığı tabiatı ve biyolojik çeşitliliği korumaktan çok tahrip etmenin önünü açığının AB'deki dostlarımız tarafından fark edilmemesini istemektedir. Çünkü, AB ile müzakerelerde, açılmış bulunan çevre faslının sorunsuz yürüyebilmesi, Türkiye'nin, tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin korunması ile ilgili taahhütlerini yerine getirmiş olmasına bağlıdır. Bu nedenledir ki, içte muhalefetin hiçbir sonuç alamayacağını bilmesine rağmen Hükümet, bu konuda AB'nin kafasının karıştırılmasını istememektedir.

Özetle, bu işi tereyağından kıl çeker gibi halletmek istiyor. Bir taşla iki kuş vurmak istiyor. Amacı, içeride doğa tahribine yol açsa da HES'lerin önünü açmak, dışarıda AB'ye karşı taahhütlerini yerine getirmiş görünmektir.

Kırk altı sivil toplum kuruluşunun oluşturduğu İzleme Girişimi'nin 1 Kasım 2010 tarihli basın bildirisinde tasarıya karşı yönelttikleri ve bizim de katıldığımız eleştiriler özetle şöyledir:

1. Ulusal ve uluslararası mevzuatta son yirmi yıldır biyolojik çeşitliliğin korunması hedefiyle oluşturulmuş "sürdürülebilirlik", "koruma kullanma dengesi", "üstün kamu yararı" ve benzeri kavramlar, söz konusu tasarıda yetersiz ve muğlâk tanımlanmaktadır. Tasarının temel yaklaşımını ortaya koyan bu kavramlar; gerçekte biyolojik çeşitliliğin korunması yerine, doğayı tahrip edebilecek yatırımlar da dâhil her türlü kullanımın önünü açmaya hizmet edecek yöndedir.
2. Koruma kurullarının doğal sitlerle ilgili yetkisi kalmamakta ve 1.234 doğal sit alanının kaderi ağırlıklı olarak kamu kurumu yetkililerinden oluşan yeni bir kurula terk edilmektedir. Bu girişim, var olan hukuksal kazanımları ortadan kaldırma, koruma kurulu gibi yerel bir mekanizmayı tasfiye etme ve doğayı tahrip edecek yatırımların ve kaçak yapılaşma girişimlerinin önünü açma anlamı taşımaktadır.

Gerçekten de, mevcut statülerin durumunun ne olacağı ile ilgili **geçici 1 inci maddenin** birinci fıkrasında, tasarının yasalaşmasından önce tabiatı koruma alanı, millî park, tabiat anıtı, tabiat parkı, özel çevre koruma bölgesi ve yaban hayatı koruma ve geliştirme sahası statüsünde olan alanlar ile mesire yerlerinin bu Kanun hükümlerine uygun statü verilinceye kadar mevcut statülerinin korunacağını hükme bağlamaktadır. Görüldüğü gibi daha önceki statüler yeniden ele alınacak ve statüleri bu kanuna göre yeniden belirlenecektir.

Geçici 1 inci maddenin ikinci fıkrasında ise, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve ilgili diğer mevzuat kapsamında doğal veya tabii sit olarak tescil ve ilan edilmiş alanlardan; tasarının 9'uncu maddesinde belirlenen koruma alanlarında ve 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamına giren orman ve orman rejimine tabi olan sınırlar içerisinde kalan alanlarda yer alanların, doğal veya tabii sit statüleri ile bunların 2863 sayılı Kanuna göre belirlenen korunma alanlarının statülerinin geçici 2 nci madde hükmüne göre sona ereceği öngörülmektedir.

Gönderme yapılan **geçici 2 nci maddede** ise, 2863 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamında doğal veya tabii sit olarak tescil ve ilan edilmiş alanlardan sulak alanların; özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, yaban hayatı koruma ve yaban hayatı geliştirme sahalarında ve Orman Kanunu kapsamına giren orman ve orman rejimine tabi olan sınırlar içerisinde kalanlar dışındaki alanlarda 2863 sayılı Kanun kapsamında tescili yapılmış doğal sit ve tabiat varlıklarının **Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Kurulu** tarafından değerlendirileceği ve bu Kanun'da düzenlenen koruma statüsü özelliklerini taşıyanlara uygun koruma statüsü verileceği, özellikleri taşımayanların ise mevcut statülerinin sona ereceği öngörülmektedir.

Geçici 3 üncü maddede Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarında bulunan; doğal veya tabii sit olarak tescil ve ilan edilmiş olan alanlar ile tabiat varlıklarına ilişkin koruma kurulu kararları ve her türlü dokümanın üç yıl içinde Bakanlığa devredileceği hükme bağlanmaktadır. Böylece bağımsız kurulların veri hafızası da Bakanlığa devredilmiş olacaktır.

Tasarımın **6'ncı maddesinde**, korunan alanların yeni statüsünü belirleyecek Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Kurulu; genel müdür veya genel müdür yardımcısı düzeyinde 15 bürokrat ile çevre ekolojisi ve biyolojik çeşitlilikle ilgili konularda uzman 4 akademik temsilci (bunları da kimin belirleyeceği tasarıda belirlenmiş değildir.) ve doğa koruma alanında faaliyet gösteren ancak Bakanlıkça belirlenecek sivil toplum kuruluşlarından 2 temsilci olmak üzere toplam 20 kişiden oluşacaktır. Siyasi iktidarın kontrolünde ve bağımsız olmayan bu kurulun tabiatı ve biyolojik çeşitliliği nasıl koruyacağı, AKP'nin geçmiş uygulamaları ile sabittir.

VII. SONUÇ

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan nedenlerden dolayı 2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile ilgili çoğunluk görüşüne iştirak edilmemiştir.

Mustafa Özyürek
İstanbul

Osman Kaptan
Antalya

Bülent Baratalı
İzmir

Harun Öztürk
İzmir

Ferit Mevlüt Aslanoğlu
Malatya

Gürol Ergin
Muğla

Faik Öztrak
Tekirdağ

“2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUN TASARISI” MUHALEFET ŞERHİ

GİRİŞ

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Tasarısı, AKP Hükümetlerinin dokuzuncu, 60. AKP hükümetinin dördüncü bütçesidir. Bütçeler; devletin hangi alanlara ne kadar kaynak ayıracağını, hangi alanlardan ne kadar kaynak sağlayacağını gösteren, ekonominin yıl içindeki seyrinin sayısal olarak ifade eden mali tablolarıdır.

Bütçe ve kesin hesap tasarısı görüşmeleri de hükümetin icraatlarının değerlendirildiği ve muhalefetin, iktidarın politikalarına ilişkin uyarı, tenkit ve önerilerini dile getirdiği, devlete ve millete ait sorunların görüldüğü bir süreçtir. Aşağıda, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan görüşmeleri dikkate alan, makro-ekonomik ve sektörel gelişmeleri de ihtiva eden bir değerlendirme yapılarak gereken tenkit, uyarı ve öneriler ile Tasarıya neden muhalefet edildiği hususlarına yer verilmiştir.

A) GENEL DEĞERLENDİRME

Türkiye 2008-2009 dönemi büyüme ortalamalarına göre incelenen 42 ülke içerisinde krizden en çok etkilenen ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. Bu dönemde ortalama yüzde 2 oranında küçülen Türkiye ekonomisi karşılaştırılan bir çok ülkenin gerisinde kalmıştır. Bu gelişmede uygulamaya konulmaya çalışılan büyümeyi destekleyici politikalara rağmen kaydedilen yüzde 4.7 oranındaki daralma etkili olmuştur.

Ekonomik kriz işsizlik oranları üzerinde ağır tahribat yapmıştır. Hemen hemen incelenen tüm ülkelerde işsizlik oranları yükselişe girmiş, bununla birlikte işsizlik oranları genelde tek hanede kalmaya devam etmiştir. Krizin etkisinin en çok hissedildiği 2009 yılında Türkiye en yüksek işsizlik oranının kaydedildiği 4. Ülke olmuştur. Krizin etkisinin azalmaya başlaması Türkiye'nin dünya üzerindeki yüksek işsizlik oranına sahip ülkelerden biri olma özelliğine çokta fazla etki etmemiştir. Türkiye, bu dönemde incelenen ülkeler arasında en yüksek işsizlik oranına sahip ilk on ülke içerisinde yer alması beklenmektedir. 2010 yılında Türkiye'de kaydedilmesi beklenen işsizlik oranı kriz öncesi seviyelerin hala üzerinde seyretmektedir. Yani bir anlamda işsizlik oranlarında kriz öncesi seviyelere ulaşılabilmiş değildir. Kriz dönemini ifade eden 2008-2009 yılları ortalamalarına göre Türkiye incelenen ülkeler arasında en yüksek işsizlik oranına sahip 4. Ülke konumundadır.

Ekonomik krizle birlikte düşen yurt dışı talep sonucunda azalan ihracat nedeniyle cari açık oranları incelenen ülkelerin çoğunda düşüşe geçmiştir. Bu trendden Türkiye ekonomisi de etkilenmiştir. 2009 yılında cari açığı yüzde 2,3 seviyesine gerileyen Türkiye ekonomik canlanmayla birlikte tekrar yüksek cari açık problemiyle karşı karşıya kalmıştır. 2010 yılında cari açığın ulaşacağı tahmin edilen yüzde 5,2 seviyesinin incelenen ülkeler arasında Türkiye'yi en yüksek cari açık veren beş ülke arasına sokması beklenmektedir.

Kriz ve devam eden süreçte enflasyon artışı kaydeden ülkeler arasında Türkiye 6. Sırada yer almaktadır. Tüketici fiyatlarında kaydedilen yüzde 8.5 oranındaki yıllık ortalama artış, Türkiye’de ekonomik krizin enflasyon artışıyla beraber yaşandığını göstermiştir. 2010 yılında Tüketici fiyatlarında incelenen 42 ülkenin 27 sinde 2009 yılına göre artış kaydedilmesi beklenmekle birlikte Türkiye bu ülkeler arasında 2,4 puanlık artış ile enflasyon oranı en yüksek artış göstermesi beklenen ülkeler arasında yer almaktadır.

Türk ekonomisine ilişkin bazı makroekonomik göstergelerin 2007, 2008, 2009 yılları gerçekleşme ve 2010 yılı gerçekleşme tahmini rakamları ile 2011, 2012 ve 2013 yılları Orta Vadeli Program hedefleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Makroekonomik Göstergeler	2007	2008	2009	2010⁽¹⁾	2011⁽²⁾	2012⁽²⁾	2013⁽²⁾
GSYH (Milyar TL)	843	951	954	1.099	1.215	1.343	1.485
GSYH (Milyar \$)	648	731	618	730	781	847	913
Kişi Başına GSYH (\$)	9.221	10.440	8.590	10.043	10.624	11.405	12.157
GSYH Büyüme (%)	4,7	0,7	-4,7	6,8	4,5	5	5,5
İhracat(FOB) (Milyar \$)	107,3	132,0	102,1	111,7	127	143,5	160
İthalat (CIF) (Milyar \$)	170,1	202,0	140,9	177,5	199,5	222,5	245
Dış ticaret açığı (Milyar \$)	62,8	70,0	38,8	65,8	72,5	79	85
İhracat/İthalat (%)	63,1	65,3	72,5	62,9	63,7	64,5	65,3
Cari açık (Milyar \$)	38,3	41,9	13,9	39,3	42,2	45,1	47,8
Cari açık / GSYH (%)	5,9	5,7	2,3	5,4	5,4	5,3	5,2
İstihdam (Milyon kişi)	20,7	21,2	21,3	22,5	22,7	23,2	23,6
İşgücüne katılma oranı (%)	46,2	46,9	47,9	48,8	48,3	48,4	48,5
İstihdam oranı (%)	41,5	41,7	41,2	42,8	42,6	42,8	43
İşsizlik oranı (%)	10,3	11,0	14,0	12,2	12	11,7	11,4

(1) Gerçekleşme tahmini, (2) OVP.

3 Kasım 2002 seçimleri sonucu tek başına iktidara gelen AKP'nin, ekonomiyi 8 yılda üreten bir ekonomi olmaktan çıkarıp, ithalata ve tüketime dayalı bir ekonomiye dönüştürmüştür.

2002 yılında AKP iktidara geldiğinde bizimle benzer şartlara sahip 149 ülke içerisinde Türkiye en hızla büyüyen 29. ülke iken, 2009 yılında büyüme hızı sıralamasında 136. sırada düşmüştür. Türkiye, AKP iktidara geldiğinde büyüme hızı açısından G-20 ülkeleri arasında en hızlı büyüyen 3. ülke iken, 2009 yılında 17. sırada yer almaktadır.

2002-2007 döneminde yüzde 4,7 ila yüzde 9,4 arasında değişen yüksek oranlı büyüme gerçekleştiren Türk ekonomisi, altı yıllık kesintisiz büyüme yıllarının son yılı olan 2007 yılında durağanlaşma sinyalleri vermeye başlamış ve nitekim söz konusu dönemin en düşük büyümesi olan yüzde 4,7'lik GSYH artışıyla sonuçlanmıştır. 2008 yılının üçüncü ve dördüncü çeyreğine ilişkin büyüme rakamları yaklaşan ekonomik krizin işareti olmuştur. 2009 yılının

ilk çeyreği tarihimizdeki rekor küçülme rakamı olan yüzde - 14,5 ile kapatılmıştır. Aynı çeyrekte sanayideki daralma yüzde -21,1 olmuştur.

2006 yılında başlayan Türkiye ekonomisindeki yavaşlama 2007'de de devam etmiştir. 2008 yılındaki yüzde 0,9'luk büyüme oranı sorunun ciddiyetini ortaya çıkarmıştır. Yılın son çeyreğindeki yüzde 6,5, 2009'un ilk çeyreğindeki yüzde 14,3, ikinci çeyreğindeki yüzde 7 oranındaki küçülme ise aralıksız büyüme masalını sona erdirmiştir.

2009 yılının genelinde büyüme yüzde -4,7 olarak gerçekleşirken sanayideki daralma yüzde -6,9 olmuştur. 2009 yılında ne krizin başladığı ülke olan ABD'de ne de diğer ileri sanayi ülkelerinde bu denli ekonomik daralmanın yaşanmamış olması, ülkemizdeki küçülmenin sadece küresel krizden kaynaklanmadığını, var olan yapısal sorunlar göz ardı edildiği için Türkiye'nin aynı zamanda kendi krizini de yaşadığını göstermektedir.

2003-2007 döneminde hesaplama yöntemi değiştirilerek, düşük kur ve azalan nüfus baz alınarak milli gelir rakamları kağıt üzerinde artırılmıştır. Gerçek anlamda yatırım, üretim ve büyüme artışından kaynaklanmayan fert başına gelir yükselişi, vatandaşın refahına olumlu yansımamıştır.

Nitekim, küresel krizin etkisiyle ABD dolarının Türk Lirası karşısında değerlenmesi sonucu milli gelirdeki azalma ekonomideki daralmadan daha yüksek oranda olmuş, Başbakan'ın açıkladığı milli gelir rakamları da alt üst olmuş ve gerilemiştir. Hesaplama sistemindeki oynamalarla ortaya çıkan sanal büyüklüklerin yanıltıcı olduğu anlaşılmıştır.

BÜYÜME	2007	2008	2009				2010		
	Yıllık	Yıllık	I.Ç.	II.Ç.	III.Ç.	IV.Ç.	Yıllık	I.Ç.	II.Ç.
Tarım	-6,7	4,3	1,4	6,5	3,6	2,2	3,6	-3,2	1,1
Sanayi	5,8	0,3	-21,1	-11,4	-4,5	11,4	-6,9	18,8	14,9
Hizmetler	6,0	0,3	-12,7	-7,6	-3,9	4,5	-5,0	9,4	9,6
GSYH	4,7	0,7	-14,5	-7,7	-2,9	6,0	-4,7	11,7	10,3

2010'un ilk çeyreğinde büyüme yüzde 11.7 olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılın ilk çeyreğinde büyümenin yüzde - 14.5 olduğu düşünülürken bu büyümenin büyük ölçüde baz etkisinden kaynaklandığı söylenebilir. İkinci çeyrekte ise yüzde 10.3 büyüme açıklanmış olup, geçen yılki yüzde 7.6'lık küçülme dikkate alındığında bu çeyrek için de baz etkisinin önemli olduğu söylenebilir. Bu çerçevede, büyümenin hızının gelecek çeyreklerde baz etkisinin hafiflemesiyle daha düşük çıkması beklenmektedir.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış GSYH değerinin, 2010 yılının birinci çeyreğinde bir önceki döneme göre sadece yüzde 0,4 artması, ikinci çeyrekte ise yüzde 3.7 artması büyümenin hızının biraz artmakla birlikte henüz 2008-2009 yıllarındaki daralmayı telafi edecek düzeylere dahi ulaşmadığını ve normale dönmesinin biraz daha zaman alacağını göstermektedir.

Takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış aylık sanayi üretim endeksi (Eylül 2010)

	Oc.	Şub.	Mart	Nis.	May.	Haz.	Tem.	Ağ.	Eyl.	Ek.	Kas.	Ar.
2007	114,2	114,2	114,6	115,2	113,8	112,9	113,9	114,9	115,9	114,9	117,8	118,8
2008	120,0	120,7	121,8	120,4	117,0	118,3	115,7	113,7	111,2	107,3	104,4	99,3
2009	96,3	97,3	96,0	98,0	101,7	103,2	104,9	103,4	103,3	108,0	110,0	109,7
2010	110,7	112,1	113,3	114,4	116,8	114,2	114,7	117,6	117,1			

2008 yılı Ocak ayında 120 olan takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış aylık sanayi üretim endeksi, 2009 yılı Ocak ayında 96,3'e gerilemiş, 2010 yılı başından itibaren yavaş bir yükseliş eğilimine girerek Eylül ayında 117,1'e yükselmiştir. Ancak, hala 2008 Ocak ayının gerisinde olduğu görülmektedir. 2010 yılının ortalamasının ancak 2007 yılının ortalaması düzeyinde olması beklenmektedir.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları (Yüzde)

	Oc.	Şub	Mart	Nis	May	Haz	Tem	Ağ	Eyl	Ekim	Kas	Ar
2005	76,6	77,1	80,5	79,8	81,3	81,4	80,6	79,8	82,7	82,3	80,9	80,7
2006	75,4	77,2	80,7	82,3	82,6	83,1	81,8	79,4	82,7	82,4	82,8	81,7
2007	78,3	80,1	82,0	81,7	83,3	83,5	81,9	80,3	83,2	83,1	82,6	81,1
2008	80,3	79,3	81,2	81,7	82,4	82,3	80,0	76,2	79,8	76,7	72,9	64,7
2009	63,8	63,8	64,7	66,8	70,4	72,7	72,3	67,7	70,1	71,8	70,7	69,7
2010	68,6	67,8	67,3	72,7	73,3	73,3	74,4	73,0	73,5	75,3		

2007 Eylül ayında yüzde 83,2 olan üretim değeri ağırlıklı kapasite kullanım oranı, 2008 yılı Eylül ayında 79,8, 2009 yılı Eylül ayında ise 70,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2010 yılı başında yüzde 67'lere düşen kapasite kullanım oranı Nisan ayından itibaren yavaş bir toparlanma eğilimine girmiş ve Ekim itibarıyla yüzde 75,3'e yükselmiştir. Ancak yılın tamamı itibarıyla bakıldığında kapasite kullanım oranı 2008 yılı seviyelerine ulaşamamıştır.

Merkez Bankası Reel Kesim Güven Endeksi

	2009		2010										
	Kas.	Ara	Ocak	Şub.	Mart	Nisan	May.	Haz.	Tem.	Ağu.	Eyl.	Ek.	Kas.
Endeksi	92,2	92,1	104,2	105,2	112,1	119,3	115,0	111,7	112,4	112,1	110,7	107,2	107,6
Üç Aylık Hareketli Ortalamalar	93,4	92,0	96,1	100,5	107,2	112,2	115,5	115,3	113,0	112,1	111,7	110,0	108,5

2010 yılı başından itibaren yükselmeye başlayan Merkez Bankası Reel Kesim Güven Endeksi, yılın ikinci yarısında yeniden düşüş eğilimine girmiş ve Kasım 2010 itibarıyla 107,6 olarak gerçekleşmiştir. Üç aylık hareketli ortalamalara bakıldığında da benzer eğilim göze çarpmaktadır. Endeksin üçer aylık hareketli ortalamaları Kasım ayında bir önceki aya göre 1.5 puan azalarak 108.5 olmuştur.

Merkez Bankası Reel Kesim Güven Endeksini oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde sırasıyla son üç aydaki toplam sipariş miktarı, mevcut toplam sipariş miktarı, sabit sermaye yatırım harcaması ve mevcut mamul mal stok miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı, gelecek üç aydaki üretim hacmi ve gelecek üç aydaki toplam istihdama ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilemiştir. Genel gidişata ilişkin değerlendirmelerde ise değişiklik olmamıştır.

Tüketici Güven Endeksi

2009			2010									
Ek.	Kas.	Ar.	Oc.	Şub.	Mart	Nis.	May.	Haz.	Tem.	Ağ.	Ey.	Ek.
80,46	78,38	78,79	79,24	81,85	84,74	85,80	86,58	88,04	87,48	87,35	90,41	89,02

2010 yılı Eylül ayında 90,41 olan Tüketici Güven Endeksi, Ekim ayında yüzde1,54 oranında azalarak 89,02'ye düşmüştür.

Dünyada bazı ülkelerin ekonomilerinde yeniden canlanma belirtilerinin başladığı bir dönemde ülkemiz ekonomisinde de bir kıpırdanma başlamış olmakla birlikte üretimin hala kriz öncesi seviyelerin çok altında olduğu ve açıklanan yüksek büyüme rakamlarının baz yılı etkisinden kaynakladığı unutulmamalıdır. Kamuoyunda ekonomiye ilişkin iyimser bir hava yaratılmak isteniyorsa da özellikle ekonominin lokomotifini olan sanayi sektöründeki üretim durumu ve iş gücü piyasası göstergeleri henüz bu havayı desteklememektedir.

İstihdam rakamlarında da benzer bir eğilim görülmektedir. Mevsimlik etkilerin dışında istihdamda da reel artış kaydedilememiştir. İlginç şekilde TÜİK tarımsal istihdamın arttığını açıklamaktadır. Tarımsal üretimin GSYİH içindeki payının düştüğü, tarımsal büyümenin diğer sektörlere ve genel büyüme oranına göre çok düşük olduğu bir ortamda tarımda istihdamın aşırı şekilde arttığının açıklanması verilerin güvenilirliğinin sorgulanmasına yol açmaktadır.

AKP hükümeti, Cumhuriyet tarihinin en fazla borçlanan iktidarı olmuştur.

Borç Stoku (Milyar \$)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 Haz.
Kamu İç borç stoku	94,7	144,2	174,9	193,6	190,8	234,6	195,6	230,6	239,6
Kamu dış borç stoku	85,6	95,2	97,1	85,8	87,2	89,2	91,7	96,7	96,2
Toplam kamu borç stoku	180,3	239,4	271,0	279,4	278,0	323,8	287,3	327,3	335,8
Özel kesim dış borç stoku	44,5	51,2	63,9	83,9	120,3	160,1	185,3	174,4	170,2
Türkiye'nin Toplam Borç Stoku (Kamu+özel,)	224,8	290,6	334,9	363,3	398,3	483,9	472,6	501,7	506,0

2002 yılı sonunda 180,3 milyar dolar olan kamu iç ve dış borç stoku Haziran 2010 itibariyle 335,8 milyar dolara yükselmiştir. 8 yıllık dönemde kamu borç stoku yüzde 86 oranında artmıştır.

Özel kesim borç stokunda da son sekiz yılda hızlı bir artış yaşanmıştır. AKP'nin sekiz yıllık döneminde özel kesim dış borç stoku 44,5 milyar dolardan 170,2 milyar dolara ulaşmış olup, artış oranı yüzde 282'dir.

Türkiye'nin özel kesim dış borcu dâhil toplam borç stoku 2002'deki 224,8 milyar dolar düzeyinden Haziran 2010 itibariyle, yüzde 125 oranında artışla 506,0 milyar dolara yükselmiştir.

Türkiye'nin toplam iç ve dış borç stoku sekiz yılda yaklaşık 281,2 milyar dolar artmıştır. AKP hükümeti, Cumhuriyet tarihinin en fazla borçlanan iktidarı olmuştur.

Sekiz yılda Türkiye'nin toplam borç stoku ortalama her ay 3,1 milyar dolar artmıştır. Böylece AKP döneminde kişi başına düşen toplam borç miktarı 3.385 dolardan 6.960 dolara yükseltmiştir. Yani bu dönemde, vatandaşlarımızın her birine 3.575 dolar ilave borç yüklemiştir.

Temel hedef olan borçların azaltılmasında tam bir başarısızlık söz konusudur. Yüksek faiz dışı fazla hedeflerine ve bu çerçevede vatandaşın katlandığı fedakârlığa rağmen borç stoku azalmamakta, aksine artmaktadır.

Kamunun yanı sıra, özel sektörün borcundaki hızlı artış da üretmeden tüketen ve borcu borçla kapatan bir ekonomik yapının özel sektörde de hakim olduğunu ve sürdürülemez bir yapıya dönüştüğünü göstermektedir.

Kamu işletmelerinin özelleştirmesinden ve yabancılara toprak satışından sağlanan milyarlarca dolara rağmen iç ve dış borçlanmanın bu kadar artması, bu kaynakların nereye harcandığı sorusunu akla getirmektedir.

-Dış ticaret

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
İhracat(FOB) (Milyar \$)	36.1	47.3	63.2	73.5	85,5	107,3	132,0	102,1
İthalat (CIF) (Milyar \$)	51.6	69.3	97.5	116.8	139,6	170,1	202,0	140,9
Dış ticaret açığı (Milyar \$)	15. 5	22.1	34.4	43.3	54,1	62,8	70,0	38,8
İhracatın ithalatı karşılama oranı (yüzde)	69,9	68,1	64,8	62.9	61,2	63,1	65,3	72,5
Cari açık (Milyar \$)	1.5	8.0	15.6	22,1	32,2	38,3	41,9	13,9
Cari açık / GSYH (yüzde)	0,06	2,6	4,0	4,6	6,1	5,9	5,7	2,3

AKP döneminde Türkiye bir ithal mallar cenneti haline gelmiş ve yerli sanayinin rekabet gücü azalmıştır. Cari açık ve dış ticaret açığı rekor seviyelere ulaşmış ve ekonomideki

kırılmalığı arttırmıştır.

2002 yılında 36,1 milyar dolar olan ihracat, 2008 yılı sonunda 132 milyar dolara, 2002 yılında 51,6 milyar dolar olan ithalat ise 2008 sonunda 202 milyar dolara çıkmış, böylece aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 352'lik artışla 70 milyar dolara yükselmiştir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı ise 2002 yılında yüzde 69,9 iken, 2008 yılında da yüzde 65,3'e düşmüştür.

2008 yılı ekonomik göstergelerin durağanlaştığı ve son çeyrekte yaşanan yüzde 6,2 küçülmeye iyiden iyiye krizin kendisini hissettirmeye başladığı bir yıl olmasına rağmen, ithalattaki artış hızı devam etmiş ve yıllık 202 milyar Dolar gibi rekor rakamlara ulaşmıştır.

Bu gelişmeler sonucunda, 2008 yılında dış ticaret açığı 2007 yılına göre yüzde 11,5 oranında artarak 70 milyar dolar olmuştur. 2007 yılında 38,2 milyar dolar olan cari işlemler açığı ise 2008 yılında 41,9 milyar dolara yükselmiştir. Bu rakamlar rekor değerleri ifade etmektedir.

Krizin en ağır şekilde yaşandığı yıl olan 2009 yılında, ekonomideki daralmayla birlikte dış ticaret rakamları da gerilemiştir. 2009 yılında ihracat 102,1 milyar dolara, ithalat 140,9 milyar Dolara, dış ticaret açığı 38,8 milyar Dolara ve cari açık 13,9 milyar Dolara gerilemiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2008'deki yüzde 65,3 seviyesinden nispeten iyileşerek yüzde 72,5'e yükselmiştir. Cari açığın GSYH'ya oranı ise 2008'deki yüzde 5,9 seviyesine göre 2009'da yüzde 2,3'e gerilemiştir.

	Ocak-Ekim 2009 (Milyon Dolar)	Ocak-Ekim 2010 (Milyon Dolar)	Artış/Azalış %
İhracat	83.185	92.709	11,4
İthalat	113.291	147.821	30,5
Dış ticaret açığı	-30.106	-55.112	83,1
Cari açık (Ocak-Eylül)	-9.761	-32.479	232,7
İhracatın ithalatı karşılama oranı (yüzde)	73,4	62,7	

2010 yılının ilk on ayında geçen yılın aynı dönemine göre ihracat yüzde 11,4 artışla 92.7 milyar dolara çıkarken, ithalat yüzde 30,5 artışla 147.8 milyar dolara çıkmış ve dış ticaret açığı yüzde 83'lük artışla 55 milyar dolara yükselmiştir.

İlk on aylık dönemler itibarıyla, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 79'dan yüzde 63,4'e gerilemiştir. Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında 2000 yılından beri en düşük seviye olan yüzde 50'lere inen oran endişe verici olup, ekim itibarıyla yüzde 63.4 olmuştur. Dış ticaret açığında bir önceki yılın aynı ayına göre Ekim 2010 itibarıyla kaydedilen yüzde 136.4'lük artış bu endişeyi artırmaktadır.

2010 yılının ilk dokuz ayında cari işlemler açığı ise yüzde 232,7 artışla 32,5 milyar dolara ulaşması da diğer bir endişe verici gelişmedir.

2011 Yılı Programında; programın temel amacının 2011-2013 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programda (OVP) yer alan temel amaç, makroekonomik öncelikler ve 2011 yılı hedefleri çerçevesinde; küresel krizden çıkış sürecinde büyümeye istikrar kazandırılması, istihdamın artırılması, kamu dengelerinin iyileştirilmesi, fiyat istikrarının sağlanmasına yönelik olarak enflasyonun daha düşük seviyelere indirilmesi ve cari açığın kontrol altında tutulması olduğu ifade edilmektedir.

Ancak, daha program uygulamaya başlamadan henüz görüşülme aşamasında iken programda revizyonlar başlamış, fert başına GSYİH değiştirilmiş, enflasyon hedeflerinde önemli sapmalar meydana gelmiş, kamu dengelerinde daha bütçe uygulamaya başlanmadan önemli değişiklikler olacağı ortaya çıkmış, cari işlemler açığının freni boşalmış, istihdamın azda olsa problem olmaktan çıkarılacağına dair en ufak bir emare görülmektedir.

Krizin Türkiye'ye teğet geçtiği veya geçeceği gibi söylemlerin ne ölçüde gerçek dışı olduğu açıktır. Kriz döneminde Türkiye'nin GSYİH'sinin ne ölçüde küçüldüğü, buna karşın Dünya hasılasında yaşanan küçülmenin Türkiye'ye göre ne ölçüde küçük kaldığı da herkesin malumudur. Dolayısıyla 2010 yılının ilk yarısında gerçekleşen yüksek oranlı GSYİH büyümesinin, geçmişteki kayıpları bile karşılamadığı açıkça ifade edilebilir.

AKP Hükümeti 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin seçim bütçesi değil, büyüme bütçesi olduğunu belirtmektedir. Bu Bütçe 2003 yılından bu yana AKP hükümetleri döneminde yaşanan hormonlu büyümedir. Bu büyümenin ülke ekonomisine bir faydası olmamıştır. Halkın yoksulluğuna, işsizliğine çare olmamıştır. Ülkenin sanayisini, üretimi, rekabet gücünü baltalamış ve istihdamı bir kanser virüsü gibi eritmiştir. Ülkeyi sıcak paraya, yabancı finans güçlerinin kısa vadeli menfaatlerine mahkûm etmiştir. Ülkemizi bir ithalat cennetine çevirmiş, tüketimi körüklemiştir. Ülkenin yetersiz tasarruflarının birikimine engel olmuş, rekor düzeyde cari işlem açıklarına yol açmış, ülke kaynaklarının satılıp çarçur edilmesine, borçlarımızın günden güne artmasına yol açmıştır. Ülke ekonomisini bir kısır döngünün içerisine hapsedmiştir. 2011 Yılı'nda da AKP Hükümeti'nin bu kısır döngüyü kırmaya niyeti olmadığı anlaşılmaktadır.

Devletin her türlü imkânlarını seçime amade etmeye hazırlanan Hükümet 2011 bütçesi ile yerel yönetimlere, özellikle yatırım harcamaları için musluklarını açmaktadır. Şimdiden kamuya 60-70 bin memur alınacağını, üniversitelere 8 bin atama yapılacağını müjdelemekte olan Hükümet seçim için müsrifliğe çoktan başlamıştır. 2011 bütçe tasarısı ile bunu perçinlemektedir. 2011 bütçesi bu anlamda bir seçim bütçesidir. Esasen AKP Hükümeti Orta Vadeli Programı ve bütçeyi seçim yıllarında Orta Vadeli Seçim Programına, OVS'ye dönüştürmektedir. 2008 yılında hazırlanan 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi yerel seçimleri kazanmak için tasarlanmıştı. 2011 yılı bütçesi de seçimleri atlatmak için tasarlanmıştır. Bu amaçla, Hükümet kendini riske sokacak hiçbir yapısal ve radikal tedbir hedeflememektedir. İç ve dış makroekonomik gelişmelere ve belirsizliğe seyirci kalacak, iş alemini sıcak paraya ezdirecek, kurları ve faizleri maliye ve para politikasını etkin bir

biçimde kullanmayacaktır. Ayrıca, ekonomiyi mevcut dış risklerden korumak için, ne OVP’de, ne de bütçede herhangi bir tedbir bulunmamakta, büyümenin özel sektör tüketimi ve yatırımlarına dayalı olarak kendiliğinden ortaya çıkması beklenmektedir.

Türkiye ekonomisinin kriz sonrası kırılganlığı devam ederken Hükümet iki yıla yaklaşan süre ile IMF ile müzakerelere devam ettikten sonra stand-by anlaşmasından vazgeçmiş, ardından mali kural masalı ile TBMM’ni oyalamış ve piyasaları bir süre uyutmuş, ancak yaklaşan seçimlerde mali kural ile kendisini kısıtlamak istememiş, 2008 yılında yerel seçimler öncesinde olduğu gibi seçim ekonomisini uygulama niyetinde olduğunu 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Tasarısı ile de göstermiştir.

İç ve dış talebe ilişkin belirsizliklerin önemini koruduğu bir ortamda, imalat sanayisinde üretim endeksi ve kapasite kullanımının kriz öncesi seviyelere ulaşmasının zaman alacağı da son verilerle bir kez daha ispatlanmıştır. İstihdam koşullarında geçen yıla göre nispi bir iyileşme devam etmekle beraber, işsizlik oranları hâlen yüzde 10’ların üzerinde, yüksek seviyelerde takılıp kalmıştır. Önümüzdeki dönemde enflasyonun düşüş eğiliminde olacağı ve temel enflasyon göstergelerinin orta vadeli hedeflerle uyumlu seyrini sürdüreceği tahmin edilmekle birlikte, faizlerdeki düşüşün devam etmesi ile özel talep ve yatırımların teşvik edilmesi büyük önem arz etmektedir. İkinci çeyrekte gayrisafi yurt içi hasıla büyümesi beklentilerin üzerinde olsa da henüz 2008 milli gelir rakamlarına ulaşamamıştır. 2010 yılının ilk yarısında özel tüketimde yüzde 7,3, kamu tüketimi yüzde 2,3, özel sabit sermaye yatırımlarında yüzde 27,7 oranında artış vardır. Aynı dönemde ihracat yüzde 6, ithalat ise yüzde 20 oranında artmış ve buna göre net mal ve hizmet ihracatının büyümeye katkısı negatif olmuştur.

Sanayide toplanma zayıf devam etmektedir. Henüz kriz öncesi seviyelere ulaşamamıştır. Sanayi üretim endeksi ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine göre yıllık yüzde 11 artış kaydetmiştir. Ancak bir önceki aya göre yüzde 4,1 gerilemiştir. Ancak takvim etkilerinden arındırılmış seri üzerinden değerlendirme yapıldığında geçmiş üç aya göre giderek azaldığı ve son dört ayın en düşük seviyesine geldiği görülmektedir. Toparlanmanın sınırlı kalması, ekonomik görünüm konusunda endişeleri gündeme getirmektedir. Kapasite kullanımı arttırılamamaktadır. Kapasite kullanım oranı eylül ayında, geçen yıla göre artmasına karşın kriz öncesi seviyesine henüz ulaşamamıştır. Mevsimsel olarak düzeltilmiş kapasite kullanımı yılın ilk aylarındaki artışından sonra nisan ayından bu yana yüzde 73-75 civarında seyretmekte ve toparlanma hızında bir ivmelenme görülmemektedir. Fiili işsizlik rakamları yüzde 15-16’ların üzerindedir. Kriz öncesine göre 600 bin civarında daha fazla işsizimiz vardır. Esasen ülkemizde işsizlik rakamlarının düşük çıkmasındaki en büyük etmenlerden birisi düşük iş gücüne katılım oranıdır. Bu oran gelişmiş ülkelerde yüzde 75-80 civarında iken bizde yüzde 49’lar civarındadır.

Dış ticaretin gidişi vahimdir. Dış ticaret açığı katlanarak artmaktadır. İthalat alıp başını gitmektedir. İhracat artışı ise yavaşlamaktadır. Yılın ilk on aylık döneminde ithalat patlamıştır. İhracattan çok daha hızlı büyümektedir. İhracat ilk on ayda sadece yüzde 11.4 oranında artarken ithalattaki artış yüzde 30.5 olmuştur. Yılın ilk on ayında dış ticaret açığı neredeyse 55.1 milyar dolara ulaşmıştır. 2010 Yılı Ekim ayında ihracat sadece yüzde 8.8 oranında artarken, ithalat yüzde 35.5 oranında artmıştır. 2009 Yılı Ekim Ayında yüzde 79

olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2010 yılının Ekim ayında yüzde 63,4'e gerilemiştir. Esasen ithalat iç piyasanın talebini karşılamak için artmaktadır. İç talepteki büyüme de ithalat ile karşılanmaktadır. Cari açığın freni boşalmıştır. Yılın ilk yarısında geçen yıla göre 3 misli yükselen cari açık, 20,7 milyar dolara ulaşmıştır. Ağustos ayı ödemeler dengesi verileri, cari açığın 28 milyar dolara ulaştığını gösteriyor. Ürktücü olan sadece cari açık değil aynı zamanda cari açığın finansmanıdır. Bu yıl, cari açık finansmanında doğrudan yatırımların payı azalmış, kısa vadeli sermaye hareketlerinin payı ise artmıştır. 28 milyar dolarlık cari işlemler açığının çok önemli bir kısmı kısa vadeli dış kaynak girişi ile kapatılmıştır. Bu gidişatın sağlıklı olmadığı da aşikârdır.

5018 sayılı Yasa gereğince mayıs ayı içinde Bakanlar Kurulu kararına bağlanıp açıklanması gereken Orta Vadeli Program bu yıl tam yüz otuz günlük bir gecikmeyle yayımlanmıştır. Orta vadeli programın piyasalara, kişilere ve iş âlemine yol göstermesi gerekir. Bunun için ise güçlü bir büyüme stratejisine dayanan ve inandırıcı varsayımlarla içi doldurulan bir modele gereksinim vardır. Bu model tesis edilmediğinden, Türkiye'nin büyümesi dışarıdan gelecek kısa vadeli finansmana bağlanmakta, ülke sıcak paranın eline teslim edilmektedir.

Programın en vahim göstergeleri cari açığın gayrisafi yurt içi hasılaya oranıyla işsizliktir. Büyüme de keza 2010 yılı gerçekleşme hedefi ile mukayese ettiğinizde benzer bir şey göstermektedir. Orta vadeli planda 2010 yılında gayrisafi yurt içi hasılaya göre yüzde 5,4 açık vermesi öngörülen cari dengenin 2013 yılı da dâhil olmak üzere önümüzdeki dönem boyunca aynı düzeyde açık vermeye devam edeceği tahmin edilmektedir. Aynı dönemde büyüme hızının yüzde 5'ler dolayında olması öngörülmektedir. İthalattaki tırmanışın ise yüzde 11 dolayındaki bir artışta nasıl sınırlı kalacağı izah edilmemektedir. Pprogram döneminde Cumhuriyet Tarihinin en yüksek cari açık seviyeleri hedeflenmekte, yüksek cari açığa ve sıcak para girişine dayalı bir sanal büyüme modelini benimsenmektedir. Bu dönemde dış ticaretteki yapısal problemler nedeniyle süren dış açık problemi, net mal ve hizmet ihracatının büyümeye negatif katkı vermesine, bir diğer ifadeyle net ihracatın ekonomik büyümeyi azaltıcı etki yapmasına yol açmıştır. Bununla birlikte ithalat, ihracat ve büyüme öngörülerine göre cari açığın GSYH'ya oranının yüzde 5'ler düzeyinde devam edeceği görülmektedir.

2011 Yılı Merkezi Bütçe Kanun Tasarısı'nın genel gerekçesini incelediğinde Kanun Tasarısının 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na uygun olarak hazırlandığı ifade edildiği görülmektedir. 5018 Sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi Orta Programın mayıs sonuna kadar hazırlanmasına amir olmasına rağmen OVP 10 Ekim 2010 tarihinde yayımlanmıştır. Orta Vadeli Mali Plan, yatırım genelgesi, bütçe çağrısı 10 Ekim 2010 tarihli resmi gazetede yayımlanmıştır. 15 Ekim 2010 tarihi'nde de Bütçe TBMM'ne teslim edilmiştir. AKP "Anayasa'nın gereğini yerine getirdik." diyerek 17 Ekim tarihinden önce Bütçeyi TBMM'ne son teslim tarihinden iki gün önce teslim ettiğini ifade etmektedir. Bunun anlamı bütçenin 5 gün içinde hazırlandığıdır.

Tasarı Gerekçesindeki hedeflerde;

“Makro ekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek.” hususu yer almaktadır. Bu büyüme ile sağlanabilir. Büyüme cari açık vererek gerçekleştirilmekte, cari açığın finansmanının kalitesi ise bozulmakta ve kısa vadeli finansman ile büyüme finanse edilmektedir.

“Kamu harcamalarının kalitesinin artırılması ve bu suretle halkımızın hayat standartlarının yükseltilmesini sağlamak.” konusuna yer verilmeyle birlikte yatırım harcamalarının azalması, harcama kalitesinin düzelmesi anlamına gelmez. Harcama kalitesi artmadan da, halkın hayat standardı yükselmez.

“Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesini ve kullanılmasını temin etmek.” hususunda da Hükümetin samimi olmadığı kısa süre önce görülmüştür. Bunun en bariz örneği de yakın geçmişte performans denetiminin Sayıştay Kanununda ortadan kaldırılmasıdır.

“Sosyal yardımlarda yerindelik ve harcamalarda etkinlik sağlamak.” denilmektedir. Sayıştay Kanun Tasarısının görüşülmesi sırasında yerindelik ve harcamaların etkinliğin sağlanmasından uzaklaşıldığı görülmüştür.

Orta ve uzun vadede ekonominin verimliliğini ve üretken yapısını destekleyen altyapı yatırımlarına ağırlık verileceği söylenmektedir. Yatırımların Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya oranı 2013 yılı hedefinde bile 2008 yılının gerisinde bulunmaktadır.

“Bütçe ödenekleri, orta vadeli program ve mali planda yer alan politika, hedef ve öneriler ile idarelerin geçmiş yıllar harcama eğilimleri, yürüttükleri önemli faaliyet ve projeler dikkate alınarak belirlendi.” denilmektedir. Bunların hepsinin beş günde yapıldığı ifade edilmemektedir.

Kişi başına gelir 2011 hedefinde bile 2008’ler düzeyindedir. Kamu yatırımları reel olarak azalmaktadır. Yatırımlardaki azalma reel olarak yüzde 8,7’dir. Cari işlem hedefi 18 milyar dolar iken, gerçekleşme tahmini 39 milyar dolardır. Harcamalar yüzde 5,2, gelirler yüzde 10 artmaktadır. Mahalli idarelerin gelirlerini 2010’da yüzde 24, 2011 de yüzde 19,6’dır. Harcamalar ise 2010 yılında yüzde 17,3, 2011 yılında ise yüzde 16,4 artmaktadır. Sabit fiyatlarla merkezi yönetim bütçesi sabit sermaye yatırımları, yüzde 26,6 azalmaktadır. İller Bankası yatırımları yüzde 33, Özelleştirmeci KİT’lerde ise azalma yüzde 44 azalmaktadır. Mahalli idareler hariç kamu sabit sermaye yatırımları azalış yüzde 20, toplam kamu sabit sermaye yatırımlarında yüzde 9,5’dur. Mahalli idarelerdeki artış hedefi yüzde 19 olarak belirlenmiştir. Bunlar seçim faaliyetlerinin açık delilleridir.

AKP Hükümeti seçim öncesi vatandaşın gözünü boyama çalışmaktadır. Ekonominin temel göstergelerinin sarsılmaya başlandığı, iç ve dış dengesizliklerin arttığı ve ekonomide dış kaynak ihtiyacının yüksek düzeyde olacağı bir dönemde bu bütçe ile Ülkemizi vizyonsuz ve stratejisiz bırakmıştır. Hükümet, seçim öncesi vatandaşın gözünü boyayarak, ekonominin geleceğini feda etmektedir. Yabancı sermaye girişinde doğrudan yatırımların payı azalmakta, kısa vadeli sermaye girişinin payı artmaktadır. Yabancı sermaye girişi ağırlıklı olarak bankalarımızın yurt dışı borçlanmaları ve portföy hareketlerinden oluşmaktadır. Yabancı

sermayedeki artışın nedeni, gelişmiş ülkelerin gevşek para politikalarının etkisiyle küresel likidite bolluğu ve ülkemizdeki faiz ve getirilerin görece olarak hala yüksek seviyede olmasıdır. Yabancı sermaye girişiyle birlikte Türk lirası değer kazanmakta, faizler düşmekte ve hisse senetleri fiyatları yükselmektedir.

TL'nin değer kazanmasıyla ithal mallar ucuzlamakta, faizlerin düşmesiyle kredi kullanımının maliyeti düşmektedir. Bu gelişmeler sonucunda yurt içi talep ve harcamalar ile hane halkı ve firmaların kredi kullanımı ve borçluluğu artmaktadır. Güçlü iç talep ve Türk lirası'nın değer kazanması dış ticaret dengesinin bozulmasına yol açmakta ve cari işlemler açığı artmaktadır. Bütçenin ağırlıklı olarak tüketime dayalı vergilere dayanmasıyla yurt içi talep ve tüketim arttıkça bütçe performansı ve kamu borç stoku göstergeleri iyileşmektedir. Güçlü iç talebe karşın, Türk lirasının değer kazanması, ihracatın güçlü bir şekilde artmaması nedeniyle kapasite kullanım oranlarının hala kriz öncesi seviyesine ulaşmaması çekirdek enflasyon göstergelerinin düşmesini sağlamaktadır. Ancak, gıda fiyatlarındaki yükselişe bağlı olarak tüketici ve üretici enflasyonu artmakta ve Merkez Bankası enflasyon hedeflerini tutturamamaktadır.

Merkez Bankası, yabancı sermaye girişi, TL'nin değer kazanması, faizlerin düşmesi, tüketimin ve kredi kullanımının hızlı yükselmesi ve sonucunda bozulan cari işlemler dengesinden rahatsızdır. Ancak, çekirdek enflasyon göstergeleri kontrol altında olduğundan bu süreç karşısında faiz silahını çekmekten kaçınmaktadır. Bu durumda, zorunlu karşılık oranlarını artırarak bankaların kredi büyümesinin önüne geçmeyi, böylece iç talebi dizginleyerek, cari işlemler açığının daha da bozulmasını engellemeye çalışmaktadır.

Ekonomideki pembe tablonun sürdürülebilirliği sermaye akımlarının devamına bağlıdır. Ancak, önümüzdeki dönemde gelişmiş ülke merkez bankaları parasal sıkılaştırma sinyalleri verdiği takdirde, bugün giren kısa vadeli sermaye yarın çıkabilecektir. Son günlerde yaşanan Avrupa kaynaklı borç krizi sorunları da küresel risk iştahını azaltmakta ve sermaye akımlarını olumsuz etkilemektedir.

Merkez Bankası, bu süreçte elindeki politika araçlarıyla gücü yettiğince müdahale etmeye çalışmaktadır. Sermaye çıkışı yaşandığında, olası kur ve faiz şoku karşısında yüksek açık pozisyona sahip ve son dönemlerde hızlı bir şekilde borçlanan reel sektör ve hane halkının finansal durumu olumsuz etkilenebilecektir.

Hükümet ise sermaye akımlarına dayalı bu geçici pembe tablonun seçimler öncesinde bozulmasını istememekte ve önlem almaktan kaçınmaktadır. 2009 Yılı Ocak-Ekim döneminde bütçe açığı 43 milyar TL olan Bütçe açığı, 2010 Yılı aynı döneminde 23 milyar TL oldu. 2009 Yılı'nın tamamında bütçe açığı hedefi 52 milyar TL' idi. 2010 Yılı Bütçe açık hedefi de 50 milyar TL olarak belirlendi. Ancak, 2010 yıl sonunda açık hedefin önemli ölçüde altında kalacak. 2009 Yılı Ocak-Eylül döneminde cari 9 milyar dolar idi. Bu yıl 32 milyar dolar oldu. Bu çok tehlikeli bir gelişmedir. 2009 yılında 12 ayda cari açık 14 milyar TL olmuştu. Orta vadeli programda 2011 yılında açığın 18 milyar dolarda kalacağı tahmin ediliyordu. 2010 Yılında 40 milyar doların üzerine çıkacaktır.

Bütçe açığını kapatılması için hükümetler borçlanmaktadır. Bütçe açığı büyüdükçe iç borç büyümektedir. Bütçe açığı küçüldükçe iç borç artışı da azalmaktadır. İç borç toplamı 2008 yılında 277 milyar TL iken, 2009'da 322 milyar TL olmuştur. 2010 Yılı Haziran sonunda 345 milyar TL'ye ulaşmıştır. Döviz açığı kalıcı olarak yabancı sermaye yatırımı ile kapanmaktadır. Geçici kaynak, sıcak para diye adlandırılan ve ülkeye bono, mevduat, borsa için gelen döviz ile dış borçtur. 2008 yılında 78 milyar dolar olan kamunun dış borcu, 2009 yılında 83 milyar dolara, 2010 Yılı Haziran Ayında ise 84 milyar dolara yükseldi. Son yıllarda özel sektörün dış kredi kullanımını artırması ile özel sektörün 2010 yılı Haziran ayı sonunda toplam dış borcu 170 milyar dolara ulaşmıştır.

Ülkemizin temel ekonomik ve sosyal sorunları; üretimsizlik, başta ara malı üretiminde yaşanan sorunlar, işsizlik, yoksulluk, gelir dağılımı adaletsizliği, vergi adaletsizliği, kayıt dışı ekonomi, kamunun ve vatandaşın içinde bulunduğu borçluluk, tasarruf açığı, dış ticaret ve cari işlemler açığı, sosyal güvenlik sistemi açığı ve bütçe açığı şeklinde özetlemek mümkündür. AKP'nin sekiz yıllık iktidar dönemi göstermiştir ki AKP hükümetleri bu sorunların altından kalkamamış, çözüm üretmediği gibi, birçok sorunun daha da büyümesine yol açmıştır. Ülkemizi âdeta sömürge ülkesi hâline dönüştüren yabancılaşmayı da gözden ırak tutmamak lazımdır. Borsamız, bankacılık sistemimiz, sigortacılık sistemimiz, büyük şirketlerimizin önemli bir kısmı, özellikle perakendecilik, bankacılık ve bilgi iletişim sektöründe gerçekten yabancılaşma oranı çok yüksek oranlara gelmiş durumdadır.

AKP İktidarı süresince ekonominin yapısal sorunları ciddiyetle ve kararlılıkla bir türlü ele alınamamıştır. Sosyal gelişmenin, sağlıklı ve istikrarlı bir büyümenin önündeki engeller kaldırılamamış ve sürekli olarak ertelenmiştir. Sayısal ve siyasal anlamda bunları yapabilme imkân ve gücü bulunan AKP'nin, ekonomideki aciliyeti olan sorun alanlarını çözmek yerine sürüncemede bırakması, ülkemizi içinden çıkılmaz bir alana sokmuştur. Bir önceki, 57'nci Hükümet döneminde gerçekleştirilen yapısal reformlar devam ettirilmediği gibi, başta kamu mali yönetimi, kamu borç yönetimi ve kamu ihale sistemine ilişkin reformlar da yapılan düzenlemelerle delik deşik edilmiş, âdeta anlamsız hâle getirilmiştir.

Bugün itibariyle, ekonomideki kurumsal eksiklikler ve zafiyetler giderilmedikçe düzgün, sıhhatli ve hızlı bir kalkınma sürecine girmemiz mümkün olmayacaktır. Nitekim, gelir ve servet dağılımındaki adaletsizlikler devam edecek, işsizlik ve yoksulluk kronik bir sorun olarak yaşamayı sürdürecektir. AKP İktidarının son yıllarda nelerle uğraştığını, hangi işlerle vakit geçirdiğini herkes tarafından bilinmektedir. Bu süreçte ekonomi kendi kaderine terk edilmiş ve vatandaşlarımız günlük hayatlarını hem esir alan hem de zehir eden geçim zorluklarıyla baş başa bırakılmıştır.

Türkiye ekonomisinin dünyanın en büyük ekonomileri arasına girdiğini söyleyen ve bunu da sık sık gündeme getiren AKP sözcüleri, bunun nasıl bir büyüklük olduğunu ve büyüyen bir ekonomide nasıl olur da işsizliğin ve yoksulluğun hâkim hâle geldiğini izah etmemektedir. Bir taraftan Türkiye "Millî gelir büyüklüğü açısından dünyanın 17'ncisi, Avrupa'nın 6'ncı büyük ekonomisi." denilmekte diğer taraftan, kişisel gelir sıralamasında çok gerilerde kalmasından hiç söz edilmemektedir. Vatandaşı yoksulluğa yenik düşmüş, işsizlikle perişan edilmiş bir ülkenin zenginliğinden, büyümesinden bahsedilemez. Esnaftan

memura, çiftçiden emekliye, işçiden sanayiciye kadar, işi iyi olan "Mutluyuz, huzurluyuz, refah içindeyiz" diyebilecek herhangi bir toplumsal kesime rastlamak çok zordur. Ne üzücüdür ki ağırlaşan ekonomik ve sosyal sorunların dağıtımından herkes kendi payına düşeni almak zorunda kalmıştır.

AKP tarafından takip edilen büyüme modeli, Türkiye'nin istihdam ve işsizlik yapısı ile uyumlu, işsizliği azaltmayı hedefleyen ve onun dostu olan bir model değildir. AKP hükümetleri işsizliğe bir çözüm bulamamıştır. Türkiye'de uygulanan herhangi bir işsizlikle mücadele programından söz edilemez. Mevcut büyüme modelinin temel dayanak noktası ithalat olduğundan, katma değeri olmayan bir yerli katkı ile ancak bu kadar olmaktadır. Dolayısıyla, Türkiye uyguladığı bu modelle millî kaynaklarını ithalat yaptığı ülkelerin işsizlerini finanse etmekte kullanmaktadır.

Yatırım ortamının yeterince iyileştirilememesi, esnaf ve sanatkârlar ile üreten kesim üzerindeki yüklerinin hafifletilmemesi, iş gücü piyasalarının talep yönünü oldukça olumsuz biçimde etkilemektedir. Yeni iş ve istihdam imkânı yaratma fırsatı tanınmayan bu kesim kabuğuna çekilmeye mahkûm edilme noktasına getirilmiştir. AKP'nin uygulamakta olduğu büyüme modeli konusunda ısrarcılığını sürdürerek Türkiye'de işsizliği ve buna bağlı olarak da yoksulluğu sistematik olarak destekleyen ve bundan da nemalanan bir sosyoekonomik modeli ayakta tutmak suretiyle insanlarımızı onursuz ve ianeye muhtaç ve mecbur hale getirmektedir.

Ülkemizde sekiz yıllık AKP hükümetleri döneminde, vatandaşı yoksulluktan kurtaracak ve hakça gelir paylaşımı sağlayacak bir sosyal düzen tesis edilememiştir. AKP'nin uyguladığı politikalar bir taraftan dolar milyarderi sayısını hızla artırırken, diğer taraftan yoksulu daha da yoksullaştırmış ve insanlarımızı ianeye muhtaç hale getirmiştir.

Çağdaş dünyada halkın gerçek yoksulluğu, harcamalara göre hesaplanan "görelî yoksulluk" oranı ile açıklanmaktadır. TÜİK'in son verilerine göre, ülkemizde 2002 yılında yüzde 14,7 olan görelî yoksulluk oranı 2008 yılında 15,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, 9 milyon 600 bin kişi olan görelî yoksul sayısının 1 milyon 400 bin kişi artarak 11 milyon kişiye ulaştığını göstermektedir. Bir başka ifade ile 2002-2008 döneminde yani altı yılda, kesintisiz ve yüksek oranlı ekonomik büyüme sağlandığı hâlde yoksul sayısı 1 milyon 400 bin kişi artmıştır. Yoksulluğun azalmayıp artması istihdam yaratmayan sanal büyümenin doğal bir sonucudur. Esasen, tarihin en ağır krizinin yaşandığı 2009 yılında işini kaybeden 1 milyon işsiz ve ailesinin de yoksullar kervanına katıldığı düşünülürse, AKP döneminde yoksul sayısının gerçekte 5 milyon civarında artarak 15 milyonlara ulaştığı görülecektir.

Kırsal kesimde yaşayan vatandaşlarımızın görelî yoksulluğu daha da içler acısıdır. Yoksulluk oranı 2002'de yüzde 19,9 iken, 2008'de yüzde 31'e yükselmiştir. Yani kırsal kesimde yaşayan her 3 vatandaştan 1'i yoksuldur. Kırsal nüfusun aynı dönemde yaklaşık 2 milyon kişi azaldığı dikkate alındığında, yoksul sayısının bu ölçüde artmış olması, kırsal kesimde yaşayan vatandaşlarımızın ne derece yoksullaştığını çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu durum, tarımla uğraşan, zor şartlarda geçim mücadelesi veren, girdi maliyetleri sürekli olarak artan ve ürünü değerlendiremeyen çiftçilerimizin AKP Hükümeti tarafından unutulduğunu ve kaderine terk edildiğini göstermektedir.

Kişi başına geliri 3 bin dolardan 9-10 bin dolar düzeyine yükselirken, yoksul sayısı 5 milyondan fazla artan başka bir ülke yoktur. Yoksulu daha yoksul, zengini daha zengin yapan adaletsiz bir sistem oluşturulmuştur. AKP sekiz yıllık iktidarında yoksullukla mücadelede kurumsal bir kimlik kazandırmak yerine, bu konuyu istismar alanı hâline getirmiş ve yoksulluğun giderek derinleşmesine seyirci kalmıştır.

Yoksullukla ilgili bir başka çarpıcı gösterge ise, nüfusun her yıl yaklaşık 800-850 bin kişi arttığı ülkemizde, 2002-2009 döneminde istihdamdaki artışın hiç mertebesinde olmasıdır. Bu dönemde nüfus yaklaşık 6 milyon kişi artarken, istihdam 21 milyon kişi düzeyinde kalmıştır. Nüfus arttığı hâlde istihdamın artmaması demek, gelir girmeyen hanelerin sayısının da artması demektir.

Krizin faturası reel kesim için ağır olmuştur. Çok sayıda firma üretimi durdururken ayakta kalmaya çalışan bazı firmalar ise küçülme yoluna gitmiştir. Bu durum ise yeni istihdam yaratmak şöyle dursun, çalışanların işini kaybetmesine yol açmış ve işsizler ordusuna 1 milyon kişi daha eklenmiştir.

İşsizlikteki asıl dramatik tablo gerçek işsizlik rakamlarına bakıldığında görülmektedir. TÜİK'in hesaplamalarında işsiz sayısına dâhil edilmeyen ancak iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar, iş bulma ümidi olmayanlar, eksik ve yetersiz istihdam ile mevsimlik işçiler dâhil edildiğinde gerçek işsiz rakamına ulaşılmaktadır. Bu şekilde hesaplandığında AKP'nin iktidarda olduğu 2003-2009 döneminde gerçek işsiz sayısı 3,5 milyondan 6,7 milyona yükselmiş, işsizlik oranı da yüzde 25'e ulaşmıştır. Bu çarpıcı ve ürkütücü oran dâhilinde, sokakta çalışabilir durumdaki her 4 vatandaşımızdan 1'inin hâlâ herhangi bir işinin olmadığını söylemek abartılı olmayacaktır.

İşsizler iş bulma ümidini kaybettikleri için işsiz olduklarını dahi beyan etmemektedirler. Devlete güven kaybolmuştur. Bu insanlar akraba, eş, dost yardımına muhtaç duruma gelmiştir. İş imkânı sağlanamayan bu insanlara devletin şefkatli elini uzatacak bir sosyal yardım sistemi de tam anlamıyla geliştirilememiştir. AKP'li siyasetçiler kanalıyla dağıtılan yardımlarla yoksul vatandaşlarımızda minnet duygusu oluşturularak oylarına ipotek konulmaya çalışılmaktadır.

Vatandaşların yoksulluktan kurtarılarak refah düzeyini yükseltmenin yolu, öncelikle onları iş sahibi yapmaktan geçmektedir. Bilgi ve becerisini, fizikî ve beşeri donanımını üretime aktarabilen ve katma değer yaratan bir insan sadece geçimini temin edecek gelir elde etmekle kalmamakta, aynı zamanda ülke ekonomisine katkıda bulunmakta ve işe yarayan bir insan olmanın hazzını tatmaktadır.

Bütçe sunuşunda, yeni konular olarak "Vergi ve prim borçlarını yapılandırıyoruz." "Yeşil kartlıların özel hastanelerin acil servis ve yoğun bakım ünitelerinden yararlanmasına imkân sağlıyoruz." "Kız öğrencilerin taşıma giderlerini bütçeden karşılayacağız." Denilmektedir. Bunların dışında, sosyal yardımlaşma ödeneklerinde ve mahalli idarelerin desteklerinde önemli bir artış bulunmakta ve KÖYDES, BELDES projelerine önemli kaynak

tahsis edilmektedir. Bu konular da bütçenin seçime yönelik bir bütçe olduğunu çok açık bir şekilde göstermektedir.

2011 yılı bütçesi, çiftçiye, esnafa, çalışanlara ve emekli dul ve yetimlere bir umut vermemektedir. Çiftçilikle uğraşan vatandaşlarımız perişan durumdadır. En kötü dönemini yaşamakta olan çiftçi, ilaç, gübre ve tohum alamadığı için tarlasını ekemez hâle gelmiştir. Tarımsal destekleme için ayrılan bütçe yetersizdir. 2011 yılı bütçesindeki tarımsal desteklerin milli gelire oranı binde 4,9'dur. 2010 yılında tarımsal destekleme ödemelerinin gerçekleşme tahmini 5,7 milyar TL, 2011 yılında sadece 6 milyar TL bir ödenek öngörülmektedir.

Türk-İş'in verilerine göre, dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapılması gereken gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı 860,18 lira. Hükümet, çoğunun açlık sınırının altında ücret aldığı çalışanları ve emeklilerini insanca yaşabileceği bir ücret düzeyine kavuşturamadığı gibi, bütçede öngörülen rakamlar herhangi bir iyileştirme hedefinin de olmadığını göstermektedir. Memur maaşlarına yapılacak artışlar 2011 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesiyle tam bir skandala dönüşmüştür. Bu noktada AKP, Uzlaştırma Kurulu'nun kararlarının bağlayıcı olacağına dair yapılan Anayasa değişikliğini yok sayarak Kurul kararlarını göz ardı etmiş ve kendisi ile dahi çelişkiye düşmüş, büyük bir hukuk ihlaline imza atmıştır.

AKP Hükümeti emekliler ile dul ve yetimlerini sürekli aldatmaktadır. Emekliler arasındaki maaş adaletsizliğini gidereceğini vaat etmesine karşın daha da adaletsiz hale getirmiş, emekli aylıklarının refah payını düşürmüştü, intibak yasasını çıkarma sözü vermiş ancak altından kalkamadıkları gerekçesiyle rafa kaldırmış, banka promosyonu verileceği söylenmiş ancak bu konu da bankalara havale edilerek emeklilerin umutları bir bir yıkılmıştır. 2011 yılında emeklilere sadece 60 lira bir maaş artışı reva görülmüştür.

Memur maaş kat sayısına bağlı olarak maaş alan muhtarlara 2011 yılı ocak ayı için verilen zam 15 TL, 65 yaş aylığı alanlara verilen zam 4 TL, özrürlülere, gazilere, vatani hizmet tertibinden maaş alanlara verilen zamlar da 10-15 TL düzeyindedir. Bu kesimlerin maaşının iyileştirilmesi gerekmektedir. Çünkü bu paralarla geçimlerini sağlamaları mümkün değildir.

Bütçe sunuşunda "Birçok ülke krizin faturasını halka çıkardı." "İtalya, bakanların ve 130 bin avrodan fazla maaş alan kamu çalışanlarının maaşını yüzde 10 düşürmeyi planlıyor." denilmektedir. Bu açıklamalar çalışanlarla, asgari ücretlilerle alay etmek niteliğini taşımaktadır.

Yine, bütçe sunuşunda "Gelir Vergisi Kanunu'nun yeniden yazılması çalışmalarına önümüzdeki dönemde hız vereceğiz. Bu çalışmadan sonra da Vergi Usul Kanunu'nu yenileceğiz." denilmektedir. AKP sekiz yıldır iktidar olmasına karşın hala hızdan bahsedilmektedir. Bu ifadeler gayri ciddiliği de göstermektedir.

Yine bütçe sunuşunda "Özel Tüketim Vergisi mevzuatında akaryakıt haricî petrol ürünlerinden kaynaklı yasa dışı kullanımların önüne geçilmesi amacıyla yeni kontrol ve

denetim mekanizmaları geliştirdik, bu mekanizmalar on numaralı yağ sorununun çözümlüne katkıda bulunacaktır.” denilmektedir. Bu ifadeler de AKP Hükümetinin esnafın sorunlarına ilgisizliğini göstermektedir. Nakliyeciler esnafın, otobüsçünün, kamyoncunun motorin yerine on numara yağ yakmak zorunda kalmasının sebebi AKP Hükümetini ilgilendirmemektedir. Kaldı ki nakliyeciler esnaf artık on numara yağ da kullanamaz hale gelmiş, yanık yağ kullanmaya başlamıştır.

Başbakanlığın yaptırdığı araştırma, Türkiye'nin büyürken yoksullaştığını ortaya koyuyor. Bu araştırmada; yoksullaşmanın nedenlerinden bir tanesi küreselleşme ve neoliberal politikaların –gelişmiş ülkelerdeki- gelir eşitsizliği ve yoksulluğu artırdığı, sermaye çekme yarışında olan az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin ücretleri baskılayıcı politikalar izlediği, artan işsizlik, düşük ücretler dünya genelinde talep daraltıcı etkide bulunurken bu durum her kıtada yoksulluğun mutlaka ya da göreliler olarak artmasına neden oluyor diyor. Taşeronlaşma ve esnek çalışma söyleniyor. Ülkenin büyürken eşit benzeri görülmemiş bir yoksullukla karşı karşıya olduğu söyleniyor. Bu araştırmaya göre; yardım alanların yüzde 69'u hiç yardımsız yaşayamayız diyor. Yüzde 10'u bir iki ay, 7'si üç altı ay yaşayabileceğini söylüyor. Yüzde 90'ının mesleği yok. Yüzde 89'u hiçbir işte çalışmıyor. Yüzde 57'si hayatı boyunca hiçbir işte çalışmamış. Yardım alanların yüzde 64'ü içine düştüğü durumun sorumlusunun hükümet olduğunu söylüyor. Yüzde 11'i kendisini, yüzde 10,5'u da işvereni sorumlu tutuyor. Bunların daha da vahimi durumunuz ne zaman düzelir diye sorulduğunda yüzde 43'ü umudunun olmadığını, yüzde 45'i bilemediğini söylüyor.

57'nci Hükümet göreve başlar başlamaz ilk el attığı kanunlardan birisi Bankacılık Kanunu olmuştur. Merkez Bankası özerkliğe kavuşturulmuştur. Bankacılık alanında yapılan düzenlemelerle Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu faaliyete geçirilmiş, daha önce kimsenin dokunamadığı mali piyasalar için risk teşkil eder hâle gelen bankalar Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilmiştir. Sorumlular hakkında alacak davaları ve şahsi iflas davaları açılmış, bunların malları üzerine ihtiyati tedbir konulmuş ve yurt dışına çıkışları mahkeme kararıyla yasaklanmıştır. TMSF'ye devredilen bankaların likidite ihtiyaçları çözülerek sorun yaratan kısa vadeli yükümlülükleri bir plan dahilinde tasfiye edilmiş ve fon bankalarının sorunlu alacaklarının tahsiliyle ilgili yasal düzenlemeler süratle yapılmıştır. Kamu bankaları finansal ve operasyonel bazda yeniden yapılandırılmış, bu bankaların arpalık olarak kullanılmalarına son verilmiştir. 1999 yılında millî gelirin yüzde 12,5'ünü geçmiş olan kamu bankalarının görev zararları tasfiye edilmiş, sermaye yapıları güçlendirilmiştir. Bunun sonucunda da kamu bankaları gerçek anlamlı kârlı hâle geçmiştir.

KİT sisteminin kronik hastalığı olan görev zararı uygulamalarına son verilmiş, daha önceden çıkarılmış olan görev zararı kararnameleleri iptal edilmiş ve KİT'lerin daha verimli çalışmaları için gerekli altyapı oluşturulmuştur. Ülke için önemli ya da tekel statüsünü haiz olan sektörlerde bağımsız düzenleme kuruluşları oluşturularak, bu sektörlerin daha hızlı gelişebilmelerine öncülük edilmiştir.

Kamu harcamalarında etkinliği sağlamak ve şeffaflığı artırmak amacıyla altmış dokuz fon kapatılmış, döner sermayelerin sayısı azaltılmıştır. Yüzde 70'lerle devralınan

enflasyon 2002 yılında yüzde 30'un altına, yüzde 29,7'ye çekilmiştir. Enflasyondaki düşüş paralel olarak nominal ve reel faizlerde de düşüş sağlanmıştır.

Yatırım ortamının iyileştirilmesi için reform programı uygulamaya konulmuştur. Kamu kurumlarında daha rekabetçi, şeffaf ve etkin bir ihale sisteminin sağlanmasına yönelik olarak Kamu İhale Kanunu çıkarılmış, İşsizlik Sigortası Fonu oluşturulmuş, sosyal güvenlik alanında çok önemli reform gerçekleştirilmiştir.

Özetle Türkiye ekonomisinin krizlere karşı dayanıklılığı artırılmış, hesapları şeffaflaştırılmış, görev zararları tasfiye edilmiş, rekabet gücü artırılmış, Merkez Bankası bağımsız ve etkin bir şekilde görev yapacak hâle getirilmiş, bankacılık sistemi disipline edilmiş, sosyal güvenlik sisteminde önemli düzenlemeler yapılmış ve daha birçok konuda yapısal önlemler alınmış ve istikrar kazandırılmış bir hâle getirilmiştir. Dolayısıyla AKP temel ekonomik göstergeleri iyileşme trendine giren bir ekonomi devralmıştır.

O dönemde özellikle bankalarla ilgili yaşanan konular Bankaların batışına neden olan konular Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumumuzun 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 yılları raporlarına da yansımıştır. O dönemde soyguna el konmuş, hortuma dur denmiş, batık banka patronları elleri kelepçeli olarak yurt dışından bile getirilmiş ve adli makamlara teslim edilmiştir. Batık banka patronlarının birçoğu belki bir bakkal bile açmaya yeterli mali gücü yok iken maalesef geçmişte banka kurma izni verilmiştir. 1999-2002 döneminde hiçbir banka kurma izni verilmemiştir. Eğer batan bankaların hangi yıllarda kurulduğu, buna kimin izin verdiği, hangi hükümet döneminde izin verildiği araştırılırsa, AKP içinden bazı kişilere, hatta Kabineye kadar gidebilir.

AKP hükümetleri, 57'nci Hükümet döneminde uygulamaya konulan istikrar programını aynen uygulamaya devam etmiş. Ancak bu istikrar programının ardından yapısal önlemleri de kapsayan kapsamlı bir yeni ekonomik programı uygulamaya koymamıştır. AKP döneminde daha önce gerçekleştirilen çok önemli reformlar maalesef aşındırılmıştır. İhale Kanunu 54 sefer değiştirilmiştir. Sosyal güvenlik reformu gerçekleştirildi denmiş ama daha aradan bir yıl geçmeden emekli aylığı bağlamada ve emekli aylığı artışında getirilen sisteme uymayacak ek maddeler kanuna eklenmiştir. Kamu mali yönetimi ile ilgili 5018 sayılı Kanun performans esaslı bütçeleme, performans esaslı yönetim, performans esaslı denetimi öngörmesine karşın, Sayıştay Kanununda performans denetiminin içini boşaltacak bir tanım getirilmiş, dolayısıyla kamu mali yönetim sistemine bu anlamda müdahale edilmiştir.

Ülkemizde üretimin temel girdileri üzerinden yüksek düzeyde vergi, resim, harç ve fon alınmaktadır. Yüksek reel faizle istikrar sağlanmaya çalışılmaktadır. Tasarruf oranının artırılması hedeflenmemektedir. Serbest kur politikası adı altında gerçekte baskılanmış kur politikası uygulanmaktadır. Cari açık ile büyüme arasında yüksek olan ilişki daha da artırılmakta ve krizlere açık bir yapı oluşturulmaktadır. Hâlâ esaslı bir sanayi politikamız yoktur. Enerji sektörü özelleştirilirken devletin uzun vadeli planlayıcı ve yönlendirici rolü terk edilmekte, enerjide dışa bağımlılık cumhuriyet tarihinin rekorlarına ulaşmış durumdadır. Tarım sektörünün modern ekonomiye kazandırılması yönünde bir girişimde bulunulmamaktadır. Sosyal güvenlik açıklarının her yıl giderek artmasının önüne geçilmemektedir.

B) 2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

1-2010 Merkezi Yönetim Bütçesinin Hazırlanma Süreci ve Hedefleri

2010 yılı bütçesi hazırlanırken 2008 de başlayan, 2009 da derinleşen, 2010 yılında da etkisini devam ettiren; başta dar gelirliyi adeta esir eden, istihdamı azaltan, küçük ölçekli işletmeleri yok eden, üretimi durduran, yerli üreticiyi bitiren, ihracatı minimize eden, ithalatı maksimize eden ekonomik krizin etkilerini azaltmaya yönelik hiçbir politikaya yer verilmemiştir.

2008, 2009 ve 2010 yıllarındaki Merkezi Yönetim Bütçesi gerçekleştirmeleri karşılaştırıldığında aşağıda yer alan tablo ortaya çıkmaktadır.

(Milyon TL, Yüzde Artış)

	2008	2009	2009/2008 ARTIŞ ORANI	2010 BÜTÇE TAHMİNİ	2010 G. TAHMİNİ	2010 SAPMA	2010/2009 ARTIŞ ORANI
Harcamalar	227.031	268.219	18,1	286.981	296.980	3,5	10,7
Faiz Hariç Harcama	176.369	215.018	21,9	230.231	247.480	7,5	15,1
Faiz Harcamaları	50.661	53.201	5,0	56.750	49.500	-12,8	-7,0
Gelirler	209.598	215.458	2,8	236.794	252.802	6,8	17,3
Vergi Gelirleri	168.109	172.440	2,6	193.324	210.168	8,7	21,9
Vergi Dışı Gelirler	41.490	43.018	3,7	43.471	42.635	-1,9	-0,9
Bütçe Dengesi	-17.432	-52.761	202,7	-50.187	-44.178	-12,0	-16,3
Faiz Dışı Denge	33.229	440	-98,7	6.563	5.322	-18,9	1.109,5

Yukarıda yer alan tablodan anlaşılacağı üzere 2009 yılının gerçekleşme rakamları ile 2010 yılı gerçekleşme tahminleri karşılaştırıldığında en büyük artışın yüzde 21,1 ile vergi gelirlerinde olduğu görülmektedir. Aynı dönemde kamu harcamaları ise sadece yüzde 10,7 oranında artmıştır. Buradan ortaya çıkan sonuç şudur: Hükümet krizi bahane ederek kamu harcamalarını azaltırken mükellefleri vergi konusunda adeta ezmiştir. Bu uygulama 2011 yılı bütçesinde de aynen devam etmektedir.

Gelir-gider tahminleri ve makroekonomik göstergelerin gerçekçi olmadığı ve revize edilmesi gerektiği hususu Plan ve Bütçe Komisyonunda ve Genel Kurulda MHP'li üyeler tarafından dile getirilmesine rağmen, AKP Hükümeti bu uyarıları dikkate almamıştır. Bunun sonucunda Merkezi Yönetim borç stoku artmıştır.

AKP Hükümetinin tutan bir hedefi, gerçekleşen bir tahmini yoktur. Sekiz yıllık AKP iktidarı ekonominin hiçbir temel sorununu çözememiştir. Üretim, işsizlik, dış ticaret açığı, cari açık, yoksulluk, gelir dağılımındaki adaletsizlik ve refah artışı konusundaki bütün sorunlar daha da derinleşmiştir.

2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Ocak-Ekim Dönemi Gerçekleşmeleri

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyar TL)	OCAK-EKİM DÖNEMİ				
	2008	2009	2010	ARTIŞ	YÜZDE
Harcamalar	180,7	218,6	230,0	11,4	5,2
1-Faiz Hariç Harcama	137,3	168,4	188,6	20,2	12,0
Personel Giderleri	41,3	47,4	52,8	5,3	11,3
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	5,0	5,7	9,0	3,2	56,7
Mal ve Hizmet Alımları	16,8	19,8	19,3	-0,6	-2,8
Cari Transferler	57,4	77,1	84,7	7,6	9,9
Sermaye Giderleri	11,2	11,7	14,9	3,2	27,4
Sermaye Transferleri	2,3	2,4	3,3	0,9	35,6
Borç Verme	3,4	4,2	4,7	0,5	12,0
2-Faiz Harcamaları	43,4	50,2	41,5	-8,8	-17,5
Gelirler	175,8	175,4	206,9	31,5	18,0
1-Genel Bütçe Gelirleri	171,0	170,0	200,2	30,2	17,8
Vergi Gelirleri	140,3	139,2	170,4	31,3	22,5
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6,7	8,9	8,7	-0,2	-2,4
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,7	0,8	1,5	0,7	85,8
Faizler, Paylar ve Cezalar	14,7	19,4	17,0	-2,4	-12,3
Sermaye Gelirleri	8,3	1,5	2,46	1,0	67,9
Alacaklardan Tahsilat	0,3	0,3	0,15	-0,1	-40,5
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	3,3	3,7	4,99	1,3	33,4
3-Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	1,5	1,6	1,70	0,1	3,3
Bütçe Dengesi	-4,9	-43,2	-23,1	20,1	-46,5
Faiz Dışı Denge	38,5	7,0	18,4	11,3	161,6

2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi yılın ilk on ayında 23,1 milyar TL açık vermiştir. Bu açık geçen yılın aynı döneminde 43,2 milyar TL. idi. Açıkta bu kadar azalış olmasını hükümet başarı gibi göstermektedir. Oysa 2008 rakamlarına bakıldığında yılın ilk 10 aylık bölümünde açığın sadece 4,9 milyar TL. olduğu görülmektedir. Sadece bu rakam bile bütçe dengelerinin aslında ne kadar kötü olduğunu göstermektedir. Hükümetin çok olumsuz olan bütçe rakamlarını olumlu göstermeye çalışması bu bütçenin gerçekçi olmadığını göstergesidir. Bütçenin delik deşik olmasının nedeni AKP'nin şeffaflığı bir kenara bırakması ve rakamları çarpıtması, başarısızlığı başarı gibi gösterme çabasıdır.

2-2010 Yılı Bütçe Gelirleri

2008 yılı Ocak-Ekim döneminde bütçe gelirleri 175,8 milyar TL. iken 2009 yılının aynı döneminde binde 2 oranında azalarak 175 milyar TL. olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılına gelindiğinde ise aynı dönemde 2009 yılı sonunda özel tüketim vergisi, harçlar ve damga vergisinde yeniden değerlendirme oranının yaklaşık 5 katı artışlara gidilmesi ve ithalatta yaşanan artışın etkisi ile bütçe gelirleri 206,9 milyar liraya ulaşmıştır. Ancak Danıştay tarafından özel tüketim vergisindeki artışlara yapılan itirazlar üzerine verilen iptal kararının uygulanması ile red ve iadelerde bir artış olacaktır. Bu durumda vergi gelirlerinin bir kısmının iade edilmesi söz konusu olacaktır.

(Milyar TL., Yüzde Artış)

	2008	OCAK-EKİM DÖNEMİ			
		2009	2010	ARTIŞ	YÜZDE
Gelirler	175,8	175,4	206,9	31,5	18,0
1-Genel Bütçe Gelirleri	171,0	170,0	200,2	30,2	17,8
Vergi Gelirleri	140,3	139,2	170,4	31,3	22,5
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6,7	8,9	8,7	-0,2	-2,4
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,7	0,8	1,5	0,7	85,8
Faizler, Paylar ve Cezalar	14,7	19,4	17,0	-2,4	-12,3
Sermaye Gelirleri	8,3	1,5	2,5	1,0	67,9
Alacaklardan Tahsilat	0,3	0,3	0,2	-0,1	-40,5
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	3,3	3,7	5,0	1,3	33,4
3-Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	1,5	1,6	1,70	0,1	3,3

Vergi gelirlerinin 2010 yılındaki artış nedenlerinden birisi de benzin, motorin ve LPG fiyatlarının ve fiyatlardaki vergilerin çok yüksek olmasıdır. Özellikle fiyatın içindeki özel tüketim vergisi ile katma değer vergisinin yüksek oluşu vergi gelirlerinin artışında önemli bir faktör olmuştur. Bunun yanı sıra vatandaşların bankalara borçlanmasının ve bu yolla tüketimin arttırılması da diğer bir faktördür. Diğer taraftan krediler nedeniyle faiz ve ücret gelirleri artan bankacılık sektörü de kurumlar vergisi tahsilatının artmasında etkili olmuştur.

Benzin fiyatları Türkiye'de 1,9 Avro iken, Yunanistan'da, 1,5 Fransa'da 1,4 Avusturya'da 1,2, İspanya 1,2'da, Romanya'da 1,1 ve Bulgaristan'da 1 Avro'dur. 1 litre benzinden Türkiye'de 1,2 Avro vergi alınırken Yunanistan'da, 1 Fransa'da 0,8, Avusturya'da 0,7, İspanya'da 0,6, Romanya'da 0,6 ve Bulgaristan'da 0,5 Avro düzeyindedir.

Motorin fiyatları Türkiye'de 1,5 Avro iken, Fransa'da 1,2 Almanya'da 1,2 Avusturya'da 1,1 Bulgaristan'da 1 Avrodur. Motorinin 1 litresindeki vergi tutarı Fransa'da 0,6 Almanya'da 0,7 Avusturya'da 0,6 Bulgaristan'da 0,5 Avrodur.

LPG fiyatları Türkiye’de 1 Avro iken, Fransa’da 0,7 Almanya’da 0,6 Bulgaristan’da 0,9 Avrodur. LPG’nin 1 litresindeki vergi tutarı Fransa’da 0,2 Almanya’da 0,2 Bulgaristan’da 0,3 Avrodur.

2008 Yılı Ocak-Ekim döneminde 140,3 milyar TL vergi tahsilatı yapılmış iken, 2009 yılının aynı döneminde 139,2 milyar TL, 2010 yılında aynı dönemde vergi tahsilatı 200,2 milyar TL’ye ulaşmıştır. Bununla birlikte; Vergi gelirlerindeki artışın yanında tahsilat/tahakkuk oranına incelendiğinde, tahsilat/tahakkuk oranının 2009 yılında yüzde 85,9 iken bu oranın 2010 yılında yüzde 83,3’e düştüğü görülmektedir. Bu da kriz dönemlerinde mükelleflerin vergi ödeme gücünün azaldığını göstermektedir.

Diğer bir hususta vergi gelirlerindeki dağılımdır. Dış ticaret üzerinden alınan vergiler ile özel tüketim vergilerindeki tahsilat artışları dolaylı ve dolaysız vergiler üzerindeki makasın daha da açılmasına neden olmuştur. Dolaylı vergilerin vergi gelirleri içindeki payı yüzde 69 seviyesine ulaşmıştır. Bu oran Hükümetin maliye politikasının önemli enstrümanlarından biri olan vergi politikasında başarısız olduğunu göstermektedir.

Gelir ve kurumlar vergisinin vergi tahsilatı içindeki oranının düşmesi neticesinde, dolaysız vergilerin vergi tahsilatı içindeki payı da düşmektedir. 2008 yılında gelir ve kazançlar üzerinden alınan vergileri ile mülkiyet üzerinden alınan vergilerin toplamı olan dolaysız vergilerin vergi gelirleri içindeki oranı yüzde 35,11 iken bu oran 2010 yılında yüzde 31’e düşmüştür. Buna paralel olarak dolaylı vergilerin vergi gelirleri içindeki payı da yüzde 64,89 dan yüzde 69’a yükselmiştir. Bu durum ülkemizde verginin tabana yayılmadığının, adaletli toplanmadığının en büyük kanıtıdır.

3- 2010 Yılı Bütçe Giderleri

2010 yılı Ocak-Ekim döneminde Merkezi Yönetim Bütçe giderleri için öngörülen 287 milyar TL. ödeneğin yüzde 80,2’i kullanılarak 230 milyar TL. gider gerçekleştirilmiştir.

2009 Yılıının ilk 10 aylık harcamaları ile 2010 yılının ilk 10 aylık harcamalarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

OCAK-EKİM HARCAMALARI (Milyar TL)	2009 YILI	2010 YILI	YÜZDE DEĞİŞİM
Harcamalar	218,600	230,030	5,2
1-Faiz Hariç Harcama	168,356	188,561	12,0
Personel Giderleri	47,412	52,753	11,3
Sos.Güv.Kur. Devlet Primi	5,717	8,958	56,7
Mal ve Hizmet Alımları	19,836	19,275	-2,8
Cari Transferler	77,071	84,680	9,9
Sermaye Giderleri	11,656	14,852	27,4
Sermaye Transferleri	2,442	3,312	35,6
Borç Verme	4,222	4,730	12,0
2-Faiz Harcamaları	50,244	41,470	-17,5

2009 yılı ile 2010 yılının ilk 10 aylık karşılaştırmalarına bakıldığında zaman harcama kalemlerinde en büyük artışın yüzde 35,6 ile sermaye transferlerinde olduğu gözükmektedir. Sermaye transferlerini yüzde 27,4 ile sermaye giderleri takip etmektedir. Personel harcamalarında yüzde 11,3 bir artış olduğu gözükmektedir. Harcamalarda dikkat çeken diğer bir husus ise mal ve hizmet alımlarının yüzde 2,8 oranında azalmasıdır.

4- 2010 Yılı Bütçe Dengesi

Merkezi Yönetim Bütçesi Ocak-Ekim 2008 döneminde 4,9 milyar TL. açık vermiş iken, Ocak-Ekim 2009 döneminde 43,2 milyar TL. açık vermiştir. 2010 yılının aynı döneminde ise bu açık 23,1 milyar TL.'dir.

Ocak-Ekim 2008 döneminde 38.5 milyar TL. olarak gerçekleşen faiz dışı fazla 2009 yılının aynı döneminde 7 milyar TL, 2010 yılının aynı döneminde ise, 18.4 milyar TL.'dir. Üstelik bir nevi vergi affı niteliğindeki Varlık Barışı Kanunu'ndan tahsil edilen vergilerden gelen tahsilâtın devam ettiği dikkate alındığında bu tutarın çok daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, vergi gelirlerindeki artışın ana sebebi özel tüketim vergisi, harçlar ve damga vergisi tutarlarına yapılan yüksek oranlı artış ile ithalattaki yüksek oranlı artıştır.

2008 yılı Ocak-Ekim döneminde 180.7 milyar TL olarak gerçekleşen bütçe giderleri, 2009 yılının aynı döneminde yüzde 21 oranında artış göstererek 218.6 milyar TL. olmuştur. 2010 yılında ise bütçe harcamaları yüzde 5,2 lik artışla 230 milyar TL.'ye ulaşmıştır.

2008 yılı Ocak-Ekim döneminde bütçe gelirleri 175.8 milyar TL. iken 2009 yılının aynı döneminde 175.4 milyar TL. olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında ise özel tüketim vergisi, harçlar ve damga vergisindeki artış ile ithalat artışına paralel olarak 206.9 milyar TL.'ye ulaşmıştır.

C-ORTA VADELİ PROGRAM (2011-2013)

Hükümet tarafından son 3 yıldan beri Orta Vadeli Programın hazırlanması konusunda bir ciddiyetsizlik görülmektedir. 5018 sayılı kanunun 16'ncı maddesine göre Bakanlar Kurulunun Mayıs ayının sonuna kadar toplanarak kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri de kapsayacak şekilde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanan orta vadeli programı kabul etmesiyle bütçe sürecinin başlaması hüküm altına alınmışken, AKP hükümeti tarafından bu hüküm uygulanmamaktadır. Orta vadeli planın açıklanması eylül ayına hatta ekim ayına kadar sarkmaktadır. Bu nedenle orta vadeli programda mayıs ayı sonuna kadar açıklanması gereken makro hedefler ekim ayında açıklanmaktadır. Bu da başta harcama ve gelir tahminleri olmak üzere tüm kurumlar tarafından hazırlanan bütçelerin güvenilirliğinin kaybolmasına neden olmaktadır. Kurumlar orta vadeli program açıklanmadan bütçelerini hazırlamak zorunda kalmaktadırlar. Bu nedenle bütçe kanunu ile gerçekleştirmeler arasında sapmalar meydana gelmekte, hatta kaynakların etkin ve verimli kullanılması engellenmektedir.

Bu gecikme sonucunda AKP hükümetlerinin hazırladığı plan ve programlarda öngörülen hedefler büyük ölçüde sapma göstermekte, programlar tümüyle anlamını yitirmektedir. Programlarda öngörülen kalkınma hızı, enflasyon, dış ticaret açığı, cari açık, bütçe açıkları, işsizlik gibi temel öngörülerin gerçekleşmesi bir tarafa, bazılarında yüzde yüzleri aşan oranlarda hedeflerden sapma meydana gelmiştir.

Temel Ekonomik Büyüklükler	2010	2011	2012	2013
BÜYÜME VE İSTİHDAM				
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	1.099	1.215	1.343	1.485
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	730	781	847	913
Kişi Başına Milli Gelir (GSYH, Dolar)	10.043	10.624	11.405	12.157
GSYH Büyümesi	6,8	4,5	5	5,5
Toplam Tüketim	4,4	4,5	4,2	4,4
Kamu	7,6	5,6	2,1	4,1
Özel	4,1	4,4	4,4	4,5
Toplam Sabit Sermaye Yatırımı	22	5,5	8,7	9,6
Kamu	28,6	-8,9	0,7	1
Özel	20	10	10,8	11,6
Toplam Nihai Yurtiçi Talep	7,9	4,8	5,2	5,6
Toplam Yurtiçi Talep	9,1	5,4	5,4	5,7
Nüfus (Yıl Ortası, Milyon Kişi)	72,7	73,5	74,3	75,1
İşgücüne Katılma Oranı (%)	48,8	48,3	48,4	48,5
İstihdam Düzeyi (Milyon Kişi)	22,5	22,7	23,2	23,6
İstihdam Oranı (%)	42,8	42,6	42,8	43
İşsizlik Oranı (%)	12,2	12	11,7	11,4
DIŞ TİCARET				
İhracat (FOB) (Milyar Dolar)	111,7	127	143,5	160
İthalat (CIF) (Milyar Dolar)	177,5	199,5	222,5	245
Dış Ticaret Dengesi (Milyar Dolar)	-65,8	-72,5	-79	-85
İhracat / İthalat (%)	62,9	63,7	64,5	65,3
Dış Ticaret Hacmi / GSYH (%)	51,9	56	58,6	61,2
Turizm Gelirleri (Milyar Dolar)	22,5	23,8	25,5	28
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-39,3	-42,2	-45,1	-47,8
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-5,4	-5,4	-5,3	-5,2
Ham Petrol Fiyatı (Dolar/w) ⁽²⁾	76,8	79,9	81,8	83,1
Ham Petrol İthalatı (Milyar Dolar)	9,3	10,6	11,8	13,1
Enerji İthalatı (27. Fası, Milyar Dolar)	37,8	42,9	47,9	53,1
ENFLASYON				
GSYH Deflatörü	8	5,8	5,3	4,8
TÜFE Yıl Sonu % Değişme (Tahmin)	7,5	5,3	5	4,9

OVP'daki gecikme 5018 sayılı Kanun hükümlerini hiçe saymıştır.

Mali kural uygulamasına geçileceği gerekçesiyle Orta Vadeli Program geciktirilmiş, ancak bırakın mali kuralı mevcut kanunlar bile hiçe sayılmıştır. 5018 sayılı Kanunun hükümlerine riayet etmeyen bir zihniyetin mali kuralı hedeflemesi inandırıcılıktan uzaktır.

KİT'lerin hesap verilebilirliğini artıracak, şeffaflığı artıracak bir yasa hazırlanacağından bahsedilirken, 5018 in hükümleri yok sayılmıştır. 5018 sayılı Kanun hükümleri arasında hesap verilebilirlik ve şeffaflık ile ilgili hükümler mevcuttur. Sorun Kanunun uygulanmamasındadır.

Kriz ortamında işsizlik oranının yüzde 15'lerde olduğu dönemlerde, kamu personel alımı durdurulmuş, kamu harcamaları azaltılmış ancak 2011 yılının seçim yılı olması nedeniyle hem personel alımları artırılmış hem de kamu harcamaları yatırımlar yerine cari harcamalara kaydırılmıştır.

Orta Vadeli Programda 2009 yılında, ekonomideki daralmaya paralel olarak cari açığın milli gelire oranının bir önceki yıla göre yüzde 3,4 puan azalarak yüzde 2,3 seviyesinde gerçekleştiğine yer verilmiş, ancak 2010 ve 2011 yıllarında ekonomideki toparlanmayla birlikte yeniden artma eğilimine girdiği belirtilmiştir.

Hükümet işsizlik bandını yukarı çekmiştir. 2010 yılının tümünde işsizlik oranını yüzde 12,2 kabul ederek istihdam artırıcı politika uygulamayacağını ilan etmektedir.

Kamu finansmanında Kamu-özel işbirliği modellerinin kullanımının yaygınlaştırılacağı ifade edilmektedir. Ancak yatırımdan kaçınan veya elinde yeterli finansman kaynağı olmayan özel sektörle bu modelin nasıl çalışacağı ifade edilmemektedir.

Bu hükümetin her programında yer alan "kaçıp kaçak azaltılacak" sözlerine devam edilmiş, kaçakçılıkla mücadele etkinleştirilecek denilmiştir. Ancak son 2 yılda gümrük başta olmak üzere kaçakçılıkla mücadele başarısızlığa uğramış, bunca teknolojik gelişmeye rağmen yakalanan kaçak miktarında azalma olmamıştır.

Yine yerel yönetimlerin öz gelirlerinin artırılabacağından bahisle yeni vergilerin sinyalleri verilmiştir.

D-2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE TASARISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

AKP hükümetleri tarafından hazırlanan bütçelerde, gelir politikaları açısından, büyüme, yatırım ve istihdamın desteklenmesi ve kayıt dışılığın azaltılmasına yönelik somut uygulamalar yer almamaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda aktif bir vergi ve gelir politikası uygulanmamaktadır. Vergi sisteminde dile getirilen etkinlik, basitlik ve adalet ilkeleri hep geri planda kalmaktadır. Vergi kanunlarında yer alan istisna ve muafiyetler vergi adaleti ile

uyumlu değildir. Yeterli olmayan vergi denetiminde adil davranılmamaktadır. Yerli yatırımcılar özendirilmemektedir. Bunun sonucu olarak ithalat patlaması yaşanmaktadır.

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi gerçekçi bir bütçe de değildir. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nda giderler 312.5 milyar TL., gelirler 279 milyar TL olarak tahmin edilmektedir. 33.4 milyar TL.'lik da bütçe açığı öngörülmektedir.

2011 yılı bütçesi rakamlarına aşağıda ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

(Milyon TL., Yüzde Artış)

	2010 BÜTÇE TAHMİNİ	2010 G. TAHMİNİ	2010 SAPMA	2010/2009 ARTIŞ ORANI	2011 TAHMİNİ	2011/2010 ARTIŞ ORANI
Harcamalar	286.981	296.980	3,5	10,7	312.519	5,2
Faiz Dışı Harcama	230.231	247.480	7,5	15,1	265.019	7,1
Faiz Harcamaları	56.750	49.500	-12,8	-7,0	47.500	-4,0
Gelirler	236.794	252.802	6,8	17,3	279.026	10,4
Vergi Gelirleri	193.324	210.168	8,7	21,9	232.220	10,5
Vergi Dışı Gelirler	43.471	42.635	-1,9	-0,9	46.807	9,8
Bütçe Dengesi	-50.187	-44.178	-12,0	-16,3	-33.493	-24,2
Faiz Dışı Denge	6.563	5.322	-18,9	1.109,5	14.007	163,2

2011 yılı teklifinde tahsilât tahminleri yüzde 5,2 artarken vergi gelirleri tahsilatının ise yüzde 10,5 oranında artması öngörülmüştür. Bütçe harcama ve gelir rakamlarına detaylı bakıldığında ise, hükümet uzun dönemde istihdamı artıracak yatırım harcamaları yerine kısa dönemde, bilhassa seçimde kendine avantaj sağlayacağını düşündüğü personel harcamaları ve cari transferlere önem vermiştir. Gelirlerde ise yürütülen ekonomik programın sonucu olarak ithalat vergileri artmıştır.

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı Komisyonunda görüşülürken gündeme gelen vergi ve diğer bazı borçların yeniden yapılandırılmasına ilişkin düzenlemeden beklenen tahmini gelirin tutarı ve bu gelirin nasıl harcanacağı hususu bütçede yer almamaktadır. Bu eksiklik 5018 sayılı Kanununla getirilen hükümlerin dikkate alınmadığının göstergesidir. Gerek 5018 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi gerekse Başbakanlık tarafından yayımlanan Düzenleyici Etki Analizi Genelgesine göre Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri; kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tasarılarının getireceği malî yükü, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplamaları ve tasarılarla eklemeleri gerekmektedir. Ancak, hükümet tarafından bu madde hükmüne uyulmamıştır.

2010-2013 yılları arası bütçe büyüklüklerinin GSYH'ya oranları aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak görülmektedir.

	(GSYH'ya Oran, Yüzde)			
	2010	2011	2012	2013
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi	-4	-2,8	-2,4	-1,6
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	23	23	22,9	22,5
Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları	27	25,7	25,3	24,2
Toplam Kamu Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı)	-0,2	0,3	0,7	1
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı)	-0,7	0	0,4	0,8
Merkezi Yönetim Bütçesi Gelirleri (Program Tanımlı)	21,8	21,8	21,7	21,6
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Harcamaları (Program Tanımlı)	22,5	21,8	21,3	20,8
Diğer Kamu Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı)	0,5	0,2	0,2	0,2
Toplam Kamu Özelleştirme Gelirleri	0,4	1,1	0,9	0,7
Sosyal Güvenlik Primleri Hariç Vergi Yükü (Red ve İadeler Hariç)	19,7	19,7	19,6	19,5
Sosyal Güvenlik Primleri Dahil Vergi Yükü (Red ve İadeler Hariç)	26,2	26,4	26,3	26,2
AB Tanımlı Genel Yönetim Nominal Borç Stoku	42,3	40,6	38,8	36,8

2011 yılı bütçesi bu haliyle; sosyal yönü olmayan, sadece seçim dönemini dikkate alan, halkın sorunların altında ezileceğini tescil eden bir özelliğe sahiptir. Bütçe açığı daraltılırken gelir artırıcı politikalar yerine harcama azaltıcı politikalar kullanılmıştır. Özellikle 2010 yılında GSYH içinde harcamaların Yüzde 27 olmasına karşın 2013 yılında bu oranın yüzde 24,2 lere kadar incek olması kamu çalışanları başta olmak üzere tüm sektörlerin büyümeden pay alamayacağı anlamına gelmektedir.

2010 yılından 2011 yılına geçilirken gelirlerin GSYH içindeki payının aynı kaldığı gözükmemektedir. Ancak program tanımlı gelirlerin GSYH içindeki payı ile gelirlerin GSYH içindeki payının yüzde 1,2' lik fark olması gerçek anlamda gelirlerin GSYH içindeki payının yüzde 1,2 oranında azaldığını göstermektedir.

Gelirler açısından dikkat çekici diğer bir husus da toplam özelleştirme gelirlerinin GSYH payının 2010 yılında yüzde 0,4 iken 2011 yılında yüzde 1,1'e çıkmasıdır.

Kamu çalışanlarına yönelik 2011 yılında altışar aylık dönemler itibarıyla yüzde 4+4 zam yapılacak olması kamu görevlileri için daha zorlu günlerin habercisidir.

1- 2011 Yılı Bütçesinin Gelirler Açısından Değerlendirilmesi

Orta vadeli programa göre 2011 yılı büyüme hedefi yüzde 4,5, enflasyon hedefi ise yüzde 5,3 tür. Bütçe gelirlerindeki artış oranı ise %10,4 tür. Vergi gelirlerindeki artış beklentisi ise yüzde 10,5'dir. Vergi geliri incelendiğinde artış oranının yüzde 2,8 ile yüzde 18 oranı arasında değiştiği görülmektedir.

Maliye Bakanı 2011 yılı bütçe sunuş konuşmasında Türkiye’de hane halkı borçluluk oranının düşük olduğunu söylemiştir. Buradan vatandaşın daha çok borçlanarak tüketimini arttıracığını tahmin ettiklerini belirtmiştir. Vatandaşın gelirini arttırmaktan vazgeçen, borçlanarak tüketim harcaması yapmasından medet uman bir anlayış hükümete hâkim olmuştur. 2009, 2010 yılları gerçekleştirmeleri ile ve 2011 yılı bütçe tasarısındaki vergiler aşağıda tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL, Yüzde Artış)

	2009	2010 BÜTÇE TAHMİNİ	2010 GERÇEKLEŞME TAHMİNİ	2011 TAHMİNİ	2009 'dan 2010'A ARTIŞ %
Gelir Vergisi	38.446	41.516	41.202	47.346	14,91
Kurumlar Vergisi	18.023	17.965	20.914	23.149	10,69
Veraset ve İntikal Vergisi	168	156	197	218	10,56
Motorlu Taşıtlar Vergisi	4.496	4.328	5.273	5.906	12,00
Dahilde Alınan KDV	20.853	22.636	26.096	26.830	2,81
Özel Tüketim Vergisi	43.620	54.631	56.737	61.146	7,77
Banka ve Sig. Mua. Vergisi	4.003	3.875	3.626	4.278	18,00
Şans Oyunları Vergisi	396	408	416	460	10,56
Özel İletişim Vergisi	4.265	4.816	4.045	4.473	10,57
Gümrük Vergileri	2.466	2.980	3.158	3.653	15,69
İthalde Alınan KDV	26.134	30.108	35.610	41.040	15,25
Diğer Dış Ticaret Gelirleri	51	46	64	74	15,28
Damga Vergisi	4.169	4.399	5.167	5.740	11,11
Harçlar	4.755	5.405	7.054	7.837	11,10
Vergi Gelirleri	172.440	193.324	210.168	232.220	10,49

Vergi gelirlerine ayrıntılı olarak bakıldığında;

a-Gelir Vergisi

Hükümetin yılsonu işsizlik oranı tahmininin yüzde 12,2 olması, devlet memurlarına yüzde 4+4 zam verilecek olması, özel sektörde maaş zamlarının dondurulması, prim ve mesai ödemelerinin kesilmesi dikkate alındığında 2011 yılında 2010 yılına göre gelir vergisi tahsilât artış hedefinin yüzde 14,9 oranında öngörülmesi gerçekçi değildir. İstihdamda ciddi bir artış beklenmediği ülkemizde, enflasyon ve büyüme oranının üzerinde bir vergi tahsilâtı artışı öngörüsü inandırıcı değildir.

Gelir vergisinin vergi gelirleri tahsilâtı içindeki payı, 2008 yılında yüzde 22,6 iken bu oranın sürekli düşerek 2011 yılında yüzde 20,4'e gerilediği gözükmektedir. Buradan kayıt dışılığın arttığı ve çalışanların ücretlerinin düştüğü, istihdamın azaldığı anlaşılmaktadır.

b-Kurumlar Vergisi

Kurumlar vergisinde 2011 yılında bir önceki yıla göre yüzde 10,7' luk bir artışla 23 milyar TL'lik bir tahsilat öngörülmektedir.

Kurumlar vergisinde öngörülen bu artışın ana sebebi sigorta ve emeklilik fonları hariç finansal hizmet faaliyetleri sektöründe öngörülen büyümedir. Bu sektörün tüm kurumlar vergisi içinde yüzde 35'lik paya sahip olduğu düşünüldüğünde ve dahilde alınan katma değer vergisi oranının sadece yüzde 2,8'artacağı dikkate alındığında, bankacılık hariç diğer sektörlerde daralma beklenmektedir. Bankacılık sektörünün büyümesi ise bankaların faiz gelirlerinin veya bankacılık ücretlerinin artması demektir.

Diğer bir konu da Kurumlar Vergisi oranının yüzde 30'dan yüzde 20'ye düşürülmesinin AKP iktidarı tarafından sürekli gündeme getirilmesidir. Ancak, yatırım indiriminin kaldırılması nedeniyle mükellefin yükünün değişmesi söz konusu değildir. Mükellef daha önce yatırım indiriminden faydalanarak matrahını indirebiliyordu. Şimdi ise matrah yüksek, oran düşüktür. Sonuçta değişen bir durum yoktur.

Kurumlar vergisinin vergi gelirleri içindeki payı 2008 yılında yüzde 10,1 iken 2011 yılında yüzde 9,97'ye düşmüştür. Üstelik kurumlar vergisinde ilk 100 mükellefin verginin yüzde 65'ini ödediği dikkate alındığında küçük şirketlerin karının yok denecek kadar azaldığı görülmektedir.

c-Katma Değer Vergisi

KDV'ni değerlendirirken ithalde alınan KDV ile dahilde alınan KDV'ne birlikte bakmak gerekir. Dahilde alınan KDV'nde sadece yüzde 2,8'lik bir artış gözükürken ithalde alınan KDV'de yüzde 15,3'lük bir artış görülmesi 2011 yılında düşük katma değerli üretim yapılacağı anlamına gelmektedir. Ayrıca dahilde alınan KDV tahsilat oranının 2,8 artarken kurumlar vergisinde yüzde 10,7 ve BSMV'nde yüzde 18' lik artış öngörülmesi KDV'ne tabi olmayan sektörlerde karlılık ve tüketim artışı beklendiğini göstermektedir.

KDV matrahı içinde en yüksek paya sahip olan sektör toptan ticaret olup yaklaşık payı yüzde 25 civarındadır. Bu sektörü yaklaşık yüzde 15'lik payla perakende ticaret takip etmektedir. Hükümet bu iki sektörde enflasyonun altında bir KDV artışı öngördüğüne göre bu sektörlerde daralma beklenmektedir.

aa-İthalde Alınan KDV

İthalat üzerinden alınan KDV nin ithalata oranı dikkate alındığında, 2011 yılında yüzde 15,5 lik bir artışla 41.4 milyar TL. ulaşması hedeflenmiştir. Bunun anlamı AKP hükümetinin ithalata dayalı büyüme politikasını sürdürmeye devam edeceğidir. Hükümet vergi gelirleri tahsilatını arttırmak için ithalatı desteklemektedir.

Uluslararası ticaret ve muamelelerden alınan vergilerin vergi gelirleri içindeki oranı 2009 yılında yüzde 16.6 iken bu oran 2010 yılında yüzde 18,5'e 2011 yılında ise yüzde

19,23'e yükselmektedir. Bu da hükümetin verginin büyük kısmını ithalat üzerinden aldığını bu nedenle ithalatın artmasından rahatsız olmadığını hatta memnun olduğunu göstermektedir.

bb-Dahilde alınan KDV

Dahilde alınacak KDV'de sadece yüzde 2,8'lik bir artış öngörülmesi ve bu oranın KDV tahsilatına büyük katkı sağlayan ÖTV artışının çok altında kalması, ayrıca Gelir ve Kurumlar Vergisi tahsilatı ile paralel bir artış göstermemesi, hatta enflasyon ve büyümenin altında kalması bir çelişki arz etmektedir. Aslında sadece katma değer vergisi ile kurumlar vergisi karşılaştırıldığında bile hükümetin maliye politikasında ne kadar başarısız olduğu ortaya çıkmaktadır.

d-Özel Tüketim Vergisi

2011 yılında büyüme hedefinin yüzde 4,5, enflasyon hedefinin ise yüzde 5,3 olmasına karşılık özel tüketim vergisinin yüzde 7,7 oranında artmasının hedeflenmesi bir çelişki arz etmektedir.

2010 yılı bütçesini görüşürken özellikle petrol ürünleri ile sigara üzerinden alınacak vergilerde yapılacak artışa dikkat çekmiştik. Nitekim 2010 bütçesi yürürlüğe girmeden sigara ve petrol ürünlerinden alınan ÖTV artırılmıştı. Tütün ve Alkollü içkiler piyasası düzenleme kurulunun açıklamalarına göre 2010 yılında tütün mamullerinin tüketimi yüzde 30 azalırken bu ürünlerden alınan vergilerin tahsilatının yüzde 25 arttığını görmekteyiz. Hükümet bu durumu dikkate almış olmalı ki 2011 yılında tütün ürünlerinden alınan ÖTV tahsilat tutarlarında fazla bir artış öngörmemektedir. Danıştay Dava Dairelerinin Tüketici Dernekleri tarafından yeniden değerlendirilmesinin yüzde 2,2 olmasına karşın Bakanlar Kurulu Kararı ile Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli I sayılı listede yer alan ürünlerden alınan maktu vergi tutarlarının yüzde 10'un üzerinde artırılmasının iptali için açılan davada vermiş olduğu 2010/52 esas sayılı yürütmeyi durdurma kararına göre 2009 ve 2010 yılında haksız tahsil edilen ÖTV lerin iadesi gerekecektir. Bu iade ÖTV tahsilat tutarlarında azalmaya neden olacaktır. Asıl dikkat çeken husus ise Danıştay kararının gerekçesinde yer alan "Anayasanın 73 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasının gerekçesinde, Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin; vergi yükünün muaflik ve istisnaların reel olarak zamanla düşmesini engellemek üzere verildiği ve bu amaçla kanunda gösterilen unsur içinde kalması gerektiğidir." ibaresidir. Bu ibare ile hükümetin vergi oranlarını düzenlerken hukuk devleti ilkelerini çiğnediği anlaşılmaktadır. Aynı kararın bir uzantısı olarak harçlar ve damga vergisi başta olmak üzere Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda artırılan bütün vergilerde benzer durum ortaya çıkacaktır.

Petrol ürünlerinde ise tütün ürünlerinden daha acı bir tablo ile karşı karşıyayız. Türkiye de Motorin 1,5 Avro, LPG 1 Avro ve Benzin 1,9 Avroya yükseldi. Artık çiftçi ve üretici kazancının tamamını akaryakıtı yatırmaya başladığı. Bu yüzden üretmekten vazgeçti. Bunun sonucu olarak da artık Türkiye tarım ürünleri ihraç eden değil ithal eden bir ülke haline geldi.

Hükümetin bütçe rakamlarına göre 2011 yılında 2010 yılına göre alkollü içkilerden alınan ÖTV tutarında yüzde 30 oranında artış öngörülmüştür. Bu durum alkollü içkilere kayıt dışılığın artmasına neden olacaktır.

e-Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi

Merkez bankası verilerine göre Türkiye’de toplam kredi stoku Temmuz 2010 itibarı ile 492.8 milyar TL’na yükselmiştir. Bankalara olan kişi başı ortalama borç 6,750 TL’ye yükselmiştir. Bunun sonucu olarak BSMV’nde 2011 yılında yüzde18’lik artış öngörülmesi kişi başı ortalama borç tutarının daha da artırılmasının hedeflendiği anlamını taşımaktadır.

Kredilerin yanında bir de senetlere bağlı borçlar bulunmaktadır. Vatandaşlar senetlerini de ödeyemiyor. 2010 yılının ilk 9 ayında protesto edilen senet sayısı 907 bin 556, senet tutarı ise 4.4 milyar 3TL’ye ulaşmıştır.

2009 yılında bu tutar, protesto edilen senet sayısı 1 milyon 600 bin adet, senet tutarı ise 7.8 milyar TL’dir.

f-Kaynak Kullanım Destekleme Fonu Kesintisi

Vergi gelirlerinde dikkat çekici bir unsur da finans sektörü üzerinden alınacak vergilerin ciddi oranda artmasının öngörülmesidir. Bu da halkın daha fazla borçlanacağını göstermektedir. Nitekim hükümet henüz bütçe yürürlüğe girmeden Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu oranlarını arttırmış üstelik daha önceden alınan açık kredilere de bu oran artışını uygulamıştır.

2010/974 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Tüketici Kredilerinden alınan Kaynak Kullanım Destekleme Fonu kesintisi oranı yüzde 10’dan yüzde 15’e yükseltilmiştir. Benzer bir oran artırımı yine 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2004 yılında da yapılmıştı. 2004 yılında arttırılan Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu kesintisi oranı 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulunun yayımı tarihinden önce kullanılan kredilere (açık kredilere) uygulanmazken, 2010/974 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bu uygulamadan vazgeçilmiş, yapılan kesinti oranındaki artış açık kredilere de uygulanmıştır. Bu uygulama ile hükümet yeni kanun hükmü olmadan Anayasa’ya aykırı olarak vergilendirmeye gitmiştir.

i-Vergi Dışı Gelirler

Vergi dışı gelirlerindeki diğer bir husus; sermaye gelirlerinin 2009 yılında gelirler içinde yüzde 0,95, 2010 yılında ise yüzde 1,4 paya sahip iken 2011 yılında yüzde 3,6’ya yükselmiştir. Sermaye gelirlerinin 2011 yılında 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre yüzde 172 oranında artması hedeflenmiştir. Taşınmaz satış gelirleri yüzde 30,7, taşınır mal gelirleri yüzde 31,1 oranında artarken diğer sermaye gelirlerinin ise yüzde 188,5 artması öngörülmüştür.

Milyon TL

	2009	2010 BÜTÇE TAHMİNİ	2010 GERÇEK- LEŞME TAHMİNİ	2011 BÜTÇE TAHMİNİ	ARTIŞ ORANI %
Harcamalar	268.219	286.981	296.980	312.519	5,2
1-Faiz Hariç Harcama	215.018	230.231	247.480	265.019	7,1
Personel Giderleri	55.947	60.349	62.155	72.299	16,3
Sos. Güv.Kur. Devlet Primi	7.208	11.110	11.030	12.737	15,5
Mal ve Hizmet Alımları	29.799	25.190	29.405	30.049	2,2
Cari Transferler	91.976	102.173	104.663	115.778	10,6
Sermaye Giderleri	20.072	18.924	28.667	21.695	-24,3
Sermaye Transferleri	4.319	3.429	4.785	4.300	-10,1
Borç Verme	5.698	6.903	6.775	6.436	-5,0
Yedek Ödenekler	0	2.153	0	1.724	
2-Faiz Harcamaları	53.201	56.750	49.500	47.500	-4,0

E. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ KAPSAMINDAKİ BAKANLIK VE KURUMLARIN FAALİYETLERİ İLE SEKTÖRLERE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Sayıştay

Sayıştay, kamu kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetleyen ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlayan anayasal bir kurumdur.

Türkiye’de her alanda yaygın bir hale gelen, toplum hayatını, demokratik rejimi ve ahlaki değerleri tahrip eden yolsuzluklar kamu vicdanında kanayan bir yaradır. Ahlaki kirlilikle ve yolsuzluklarla kararlı ve etkin bir mücadele için “temiz siyaset-temiz yönetim-temiz toplum”un tesisi artık kaçınılmaz hale gelmiştir. Yolsuzlukların engellenmesinde, kamu yetkisini ve gücünü elinde bulunduran kişilerin hesap verme sorumluluğunun artırılması büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla oluşturulacak etkin bir denetim sistemi, kamu yönetiminde hesap verme sorumluluğunun geliştirilmesine ve şeffaflığın sağlanmasına katkıda bulunacaktır. Bu noktada parlamento adına dış denetim yapan Sayıştay denetiminin önemi ortaya çıkmaktadır.

2003 yılında çıkarılan 5018 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” ile kamu mali yönetim sistemimizde köklü değişiklikler yapılmıştır. Bu kanunda, Sayıştay tarafından yapılan dış denetimin, mali denetim ve uygunluk denetiminin yanı sıra kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi suretiyle gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Yapılacak denetimler sonucunda Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmak üzere düzenlenecek raporlara ve diğer işlemlere Kanunda yer verilmiştir. Bu değişiklikler, Sayıştay Kanununun hem denetim, hem de yargı fonksiyonu ile

ilgili maddelerinde önemli değişikliklerin yapılmasını zorunlu hale getirmiş, ancak, aradan yaklaşık 7 yıl geçtikten sonra 2010 Şubat ayında Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Sayıştay Kanun Teklifi 2010 Aralık ayı itibarıyla kabul edilmiştir.

Sayıştay Kanun Teklifinin TBMM’nde görüşmeleri esnasında AKP Milletvekilleri tarafından verilen bir önerge ile performans denetimine ilişkin tanımda değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklikle, performans denetiminin tanımında yer alan “kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının incelenmesi” ibareleri çıkarılmıştır. Performans denetimi, idarelerce belirlenen hedef ve göstergeler ile ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ile sınırlı tutulmuştur. Bu denetim modeli, kamu idaresi tarafından yapılan ‘performans ölçme’ işleminin Sayıştay tarafından yeniden yapılmasına dayanmaktadır. Bu durumda Sayıştay’ın denetim yetki ve alanının kısıtlandırıldığı açıktır.

AKP zihniyeti denetimden çok korkmaktadır. Sayıştay Kanunun yedinci maddesinde “performans denetimleri mali ve hukuki sorumluluk doğurmaz.” Otuz beşinci maddesinde de “Sayıştay tarafından yerindelik denetimi yapılamaz, idarenin takdir yetkisini sınırlayacak ve ortadan kaldıracak karar alınmaz.” hükümlerine yer vermiştir. Sayıştay’a güvensizlik içeren, yapacağı denetimden ziyade yapamayacağı hususları belirten bu hükümlere rağmen, performans denetiminin tanımı da; uluslararası denetim standartlarına ve 5018 sayılı Kanuna aykırı şekilde değiştirilmiştir.

Uluslararası denetim standartları içinde kabul edilen, Uluslararası Sayıştaylar Organizasyonu (INTOSAI) Performans Denetimi Uygulama Rehberi’nde performans denetimi; “devlet/hükümet faaliyetlerinin, programlarının veya organizasyonlarının verimliliğinin ve etkinliğinin, ekonomiklik ve iyileştirmelere yol açma amacı gözetilerek bağımsız bir biçimde incelenmesidir” şeklinde tanımlanmıştır.

Halbuki, 1996 yılında Sayıştay kanununa eklenen bir hükümlerle, denetimine tabi kurum ve kuruluşların kaynakları ne ölçüde verimli, etkin ve tutumlu kullandıklarını inceleme yetkisi verilmiştir. 1996 yılından bu yana uluslararası denetim standartlarına uygun şekilde performans denetimi çalışmalarını yürütmektedir.

5018 sayılı Kanuna göre performans denetiminin konusu olan kamu kaynaklarının verimli etkin ve tutumlu kullanılmamasından, Bakanların TBMM’ye ve Başbakanı, üst yöneticilerin Bakana, mahalli idarelerde ise meclislerine karşı sorumlu olacağı düzenlenmiştir. Ayrıca kamu mallarının verimlilik ve tutumluluk ilkelerine aykırı olarak yönetilmesinden doğacak zararın malları yöneten ve kullanan yetkilere ait olacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla AKP, Sayıştay Kanunu ile ilgili 7 yıldır yapmadığı düzenlemeyi giderayak gündeme getirmesinin altında, yaptıklarının hesabının sorulmasını engellemeye dönük hesapların yattığı ortaya çıkmıştır. Aslında AKP zihniyetinin bu tutumu, kamu kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanmadıklarının da itirafıdır. Hesap verme korkusuyla denetimden kaçış için zemin aramaktır. Bunun başka bir izahı bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, Adalet Komisyonunda görüşülen bir başka kanun teklifiyle de Türk Ceza Kanunu'nun 257'nci maddesinde ceza indirimine gidilmektedir. Görevi kötüye kullanma suçu, ertelenebilecek ve para cezasına dönüştürülecek basit bir suç hâline dönüştürülmektedir. Böylelikle AKP'li milletvekili ve belediye başkanı ile bürokratların görevi kötüye kullanma suçunu kapsayan yolsuzluk dosyaları ve bu konuyu içeren Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde bekleyen dokunulmazlık dosyaları da boşaltılmış olacaktır.

AKP yolsuzlukla mücadele etmek, etkin bir denetim sistemi kurmak yerine yolsuzlukların önünü açmakta, yolsuzlukların cezasını hafifletmektedir. Tüm bu hususlar göstermektedir ki milletin parasını verimli, etkin ve tutumlu kullanmayanlara, kamu zararına sebebiyet verenlere, görevini kötüye kullananlara, rüşvetçilere, yağmacılara, soygunculara, vurgunculara, hortumculara gün doğmuştur.

Başbakanlık

Başbakanlığın temel görevi, bakanlıklar arası uyum, koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması, devlet teşkilatının düzenli ve etkin işlemesi için gerekli sistem ve prensiplerin geliştirilmesi ve uygulanmasının temini ile hazırlanan düzenlemelerin mevzuata, kalkınma planı ve programına uygunluğunun sağlanmasıdır. Yani gelen tasarı ve teklifleri, kamu kurum ve kuruluşlarının kurumsal, mesleki ve benzeri taassupları ve beklentileri karşısında sözü edilen mevzuat ve kamu yönetimi geleneklerine, yargı içtihatlarına uygun olarak değerlendirmek ve sonuçlandırmaktır. Ancak Başbakanlık koordinasyon görevini yeterli etkinlikte yerine getirmemektedir. Her alanda koordinasyon eksikliği görülmektedir.

Başbakanlık; teşkilat yapısı, bağlı ve ilgili kuruluşları ve personel sayısı ile hizmet bakanlığı şeklinde yapılanmıştır. AKP'nin parti programı, seçim beyannamesi, acil eylem planında "Başbakanlık dev bir hizmet bakanlığı görünümünden çıkarılacak" denilmiş, ancak birkaç kapatılan veya devredilen kurumun dışında söylenenlerin lafta kaldığı görülmektedir.

Bu güne kadar kamu yönetimi alanında yapılanlar, kamu yönetiminde birlik ve bütünlük ilkesinden tamamen uzak, temel dengeleri tahrip eden, eşitliği zedeleyen, adaletsizliğe yol açan düzenlemelerdir. AKP hükümeti ve Başbakan sekiz yıldır bir yandan kamu yönetimindeki dengesizlik, verimsizlik ve kalitesizlikten, bürokratik oligarşiden şikayet etmiş, bir yandan da bu düzensizlikleri gidermek yerine kullanmak, bundan siyaseten yararlanmak yolunu tercih etmiştir.

İdari yapıımızdaki esas problem, devletin temel nitelikleri ya da idarenin karar alma ve denetim yetkisinden kaynaklanmamaktadır. Oysa yapılan düzenlemelere bakıldığında sorun olarak devletin bu temel dinamiklerinin görüldüğü anlaşılmaktadır.

Birçok düzenlemenin gerekçelerinde ve acil eylem planında, kamu kuruluşlarının görev ve yetki geçişlerinin önlenmesi ve bir koordinasyon içinde kurumların işletilmesi öngörülmektedir. Ancak uygulamada görülmektedir ki, aynı konuda yapılan düzenlemeler arasında bile uyumsuzluk bulunmaktadır.

Yapılan düzenlemeler kamu yönetiminin iyileştirilmesi ve kaynak israfının önlenmesine yönelik olmak yerine, kamu arazileri ve malları nasıl pazarlanır, kadrolaşma nasıl sağlanabilir, ihale mevzuatı ve bütçe dışına nasıl çıkılabilir ve devletle kavgalı olanlar nasıl affedilebilire hizmet eden düzenlemeler olmuştur.

AKP'nin program, seçim beyannamesi, acil eylem planında; "Devlet Personel Rejimi Reformu ile bütün kamu kurum ve kuruluşlarında norm kadro uygulamasına geçilecek, göreve alma ve yükselmeye objektif kriterler getirilecek, statüler azaltılacak ve benzer statüler arasındaki ekonomik ve sosyal farklılıklar giderilecek, maaş ve ücret sistemi sadeleştirilecek ve dengesizlikler giderilecek" denilmiştir. Ancak; bu konularda hiçbir düzenleme getirilmemiştir. Tam aksine, kamu hizmetine girişte liyakati ve hakkaniyeti temin maksadıyla çıkartılan merkezi sınav ve görevde yükselme uygulaması yapılan istisnalarla subjektif değerlendirmelere açık hale getirilmiştir. Ana sistemden uzaklaşarak, sözleşmeli ve geçici istihdam yöntemleri amacı dışında yandaşları işe yerleştirme aracı olarak kullanılmıştır.

Eşit işe eşit ücreti sağlamaya söz veren AKP, iktidar döneminde başta kurumların teşkilat kanunları olmak üzere birçok kanunda yaptığı münferit düzenlemelerle kurumlar ve unvanlar arası ücret dengesini daha da bozmuş, ücret adaletsizliğini artırmıştır.

Özelleştirme

AKP iktidarının özelleştirme uygulamaları milli menfaatlerle bağdaşmamaktadır. Özelleştirmede; hukuki boşluklar, özel düzenlemeler ve idari yetki aşımı suretiyle ve özel ilişkilerle stratejik öneme sahip kamu malları haraç mezat satılmaktadır. AKP özelleştirmede; içerik bakımından şeffaflık temelinde sağlam bir hukuki zemine dayanan ve karanlık ilişkilere imkân vermeyen bir yapı oluşturamamıştır.

Özelleştirme adına atılan bütün adımların gerisinde daha önce özel ilişkilerle oluşturulmuş bir altyapı olduğu görülmüştür. İhale programının başlamasından aylarca önce yurt içinde ve yurt dışında resmi olmayan ve devletin kaydı dışında yapılan özel gizli-kapaklı görüşmelerde özel taahhütlerle şirketlerin ve yatırım projelerinin pazarlandığı ortaya çıkmıştır.

Sermaye piyasası yeterli derinliğe sahip gelişmiş ülkelerde dahi stratejik kuruluşların özelleştirmesinde temelde halka arz yöntemi benimsenirken, Türkiye'de ise sermayenin tabana yayılarak sermaye piyasasının gelişmesi sağlayacak, ülkenin çıkarlarına daha uygun halka arz yöntemi yerine, yönetim kontrolünü tamamen satın alana bırakıldığı blok satış yoluna gidilmiştir.

AKP döneminde Cumhuriyetin birikimleri olan Türk Telekom, TÜPRAŞ, PETKİM, ERDEMİR, limanlar, hava meydanları gibi kuruluşlar birer birer elden çıkarılmış olmasına rağmen kamunun borçlarında bir azalma olmamış, 2002 yılında 180,3 milyar dolar olan toplam kamu borç stoku, Ağustos 2010 itibarıyla 317,4 milyar dolara yükselmiştir.

Sosyal yardımlar ve sosyal hizmetler

Türkiye’de sosyal yardım ve sosyal hizmetler sisteminin bütünlüğü bulunmamaktadır. Sistem bakanlık ve teşkilat bakımından çok başlıdır. Sosyal sigortalarda tek çatı düzenlemesi yapılmış ancak sosyal yardım ve hizmetlere ilişkin benzer bir düzenlemeye gidilmemiştir. Sosyal yardım ve hizmetler sistemi sağlıklı bir şekilde yapılandırılmadığından sosyal sigorta sistemi de sağlıklı bir şekilde işlememektedir. Sistemden kimlere, hangi şartlarla, ne miktarda, ne zaman kadar sosyal yardım ve sosyal hizmet yapılacaktır sorusunun cevabını bulmak mümkün değildir.

Sosyal yardım sisteminin sorunları genel olarak; etkili kontrol ve denetim sisteminin olmaması, kaynak tahsis eden kurumla denetim birimlerin farklı olması, proje ve yardımların etkinlik ve yerindelik kontrolünün yapılmaması, yardımların dağıtım ve hedef kitlenin tespitinde objektif kriter eksikliği, çerçeve sosyal yardım yasasının olmaması, yardımların hak temeline dayandırılmaması, müteveli heyet üyeliği seçiminin yeterince duyurulmaması, siyasilere yön vermesi, sosyal yardım hizmeti sunan kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının ortak veri tabanının olmaması, veri paylaşımından kaçınılması, ortak terminolojinin olmaması, sosyal yardım alanında faaliyet gösteren çok sayıda kurum ve kuruluşun olması ve bu durumun yardımlarda mükerrerliğe yol açması gibi konular sıralanabilir.

Sosyal yardım bir hak olarak düzenlenmemiştir. Sistem bir hak olarak değil, bir lütuf olarak bu yardımları düzenlemektedir. Sağlanan yardımların standardı düşüktür. Yardımlar daha ziyade siyasi iktidarın takdirlerine göre yapılır gibi bir görüntüye sahiptir. Sistem keyfiliklere ve siyasi kullanıma müsait durumdadır. Sistem AKP tarafından fütursuzca istismar edilmekte, siyasi rant aracı olarak görülmektedir.

Yardıma muhtaç yaşlı, kimsesiz, güçsüz, özürlü ve özel ilgiye muhtaç vatandaşlara yönelik olarak hâlen farklı bakanlıklar ve kuruluşlar tarafından yürütülmekte olan sosyal yardım ve sosyal hizmet programlarını bir an önce çağdaş ve bütüncül bir sistem olarak tek çatı altında yeniden yapılandırılmalıdır. Sosyal yardım ve sosyal hizmetlere daha fazla kaynak ayrılmalıdır.

Yaşlılık ve muhtaçlık maaşları yanında özürüllük maaşları gibi konularda şartları uyan vatandaşlar müracaatları halinde bu haklardan yararlanabilmektedir. Ancak mevcut sistem talep eksenli olduğundan, talep edilmedikçe söz konusu haklardan yararlandırma kendiliğinden olmamaktadır.

Türkiye’de yoksullukla mücadelede en önemli araçlardan birisi olan aile yardımları, bir sigorta kolu olarak henüz yürürlüğe sokulmamıştır. Bu bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Ülkemizde, Uluslararası Çalışma Teşkilatınının 102 sayılı Sosyal Güvenliğin Asgari Standartlarına Dair Sözleşmesi kapsamında mevcut 9 riskin 8 tanesi uygulamaya konulmuştur. Hâlihazırda uygulamaya konulmayan tek risk aile yardımları sigortasıdır. Aile yardımları sigortası, primli sistem içinde işleyen ve aile kurmaktan doğan sosyal güvenlik risklerine karşı aileye sosyal güvenlik yardımı sağlayacak bir sigorta sistemidir. Ailenin Türk toplumunun temeli olduğu, ailenin korunması için devletin gereken

tedbirleri almakla yükümlü olduğu bilinciyle aile yardımları sigortasının mutlaka uygulamaya konulması gerekmektedir.

Yaşlıların aile ortamında hayatlarını idame ettirmeleri esas olup, muhtaç durumdaki ailelere, yaşlısını koruyup kollaması ve onun her türlü fiziki, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılaması için "Sosyal Bakım Yardımı" ödemesi uygulaması başlatılmalıdır.

Engelli bakım hizmetleri sosyal bir hak olarak kabul edilmeli ve sosyal güvenlik sistemi içinde değerlendirilerek tıbbi, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmeti ile iş birliği içinde sürdürülmelidir. Engelli vatandaşların tıbbi ve mesleki rehabilitasyonu geliştirilmeli, mesleki rehabilitasyonu aldıkları süre içerisinde engellilere her türlü destek sağlanmalıdır.

Özürülülerin erişebilirliği konusunda 2005 yılında 5378 sayılı Kanun'un geçici 2'nci maddesinde: "Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanlarıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet gören her türlü yapılar bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özürülülerin erişebilirliğine uygun durumu getirilir." hükmü yer almaktadır. Ancak sürenin dolmasına iki yıl kalmış olmasına rağmen söz konusu hükümlerin gereğinin tümüyle yerine gelmediği ortadadır. Kanunda yer alan hükümlerin genel olması, kurum bazında görev, yetki ve kullanılacak kaynaklara ilişkin düzenleme yapılmaması gibi hususlar anılan hükümlerin uygulanabilirliğini mümkün kılmamaktadır.

Kamuda 48.500 düzeyinde özürülü memur kontenjan bulunmakta, ancak 11.000 civarında özürülü memur çalıştırılmaktadır. 38 binlere varan kadroya kanunun amir hükmüne rağmen özürülü atanmamış olup, boş tutulmaktadır. Bir taraftan özürülülere özel ayrımcılık getirileceği yönünde anayasa değişikliği yapılırken, diğer taraftan kanunun verdiği görevin yerine getirilmemesi büyük bir çelişkiyi ortaya koymaktadır. Memur kadrolarındaki özürülü kontenjanlarına bir an önce atama yapılmalıdır.

Afet

Türkiye son yıllarda gerekli tedbirlerin zamanında alınmaması, denetimsizlik, sevk ve idaredeki yetersizlikler yüzünden yüzlerce can ve mal kaybının yaşandığı bir ülke haline gelmiştir.

Türkiye; başta deprem olmak üzere sel, heyelan, kaya düşmesi gibi birçok doğal afetin tehdidi altında bulunmaktadır. Ancak afet denilince akla ilk olarak deprem gelmektedir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı verilerine göre ülkemizdeki doğal afetlerin yüzde 61'ini deprem, yüzde 15'ini heyelan, yüzde 14'ünü sel, yüzde 5'ini kaya düşmesi, yüzde 4'ünü yangın, yüzde 1'ini çığ oluşturmaktadır. Neredeyse ülkemizin tamamı depremden etkilenecek durumdadır. Topraklarımızın yüzde 42'si 1'nci, yüzde 24'ü 2'nci, yüzde 18'i 3'ncü, yüzde 12'si 4'ncü ve yüzde 4'ü 5'nci derece deprem bölgesinde bulunmaktadır. Buna bağlı olarak ta nüfusun yüzde 44'ü 1'nci, yüzde 26'sı 2'nci, yüzde 15'i 3'ncü, yüzde 13'ü 4'ncü, yüzde 2'si 5'nci derece deprem bölgesinde yaşamaktadır.

On bir yıl önce çağın afeti Marmara ve Düzce depremlerinin acı tecrübeleri tazeliğini koruduğu hâlde depremin sel ve diğer doğal afetlerin etkilerini en aza indirecek tedbirler konusunda maalesef bugüne kadar önemli bir mesafe kat edilememiştir. 1999 depremi sonrasında ciddi kurumsal tedbirler alınmış iken bunlar yeterli etkinlikte devam ettirilememiş, bu konuda hızlı bir dönüşüm programı uygulamaya konulamamıştır. Afet konusunda toplumsal ve kurumsal bilinç yeterli ölçüde tesis edilememiştir. Bugün hâlâ yerleşimler afete duyarsız hâlde olup mevcut yapıların yüzde 65'e yakını riskli yapı grubundadır. Özellikle büyük şehirlerimizde ve ülkemizin diğer yerlerinde insanlarımız afete karşı âdeta kaderlerine terk edilmiş durumdadır.

Afetlerde meydana gelen kayıplar ve hasarların en önemli sebebi, planlama ve yapılaşma sürecindeki sorunlar olup, bu sorunların sebebi de yerleşim planlarının hiçe sayılması, keyfi uygulamalara ve istismara fırsatlar verilmesi yani kentleri rant alanlarına dönüştüren ve yandaşlara peşkeş çeken anlayıştır. Yolsuzluk, denetimsizlik ve siyasi kaygılarla oluşan bu plansız doku, şehirleri sağlıklı yaşama alanları olmaktan çıkarmış, ekolojik dengeleri bozarak adeta afetlere davetiye çıkartan yapılar haline getirmiştir.

Gençlik

Mevcut millî eğitim sistemimizde istenilen düzeyde kişilikli, iyi bir vatandaş, iyi bir meslek erbabı ruhen ve bedenen sağlıklı ve mutlu bir gençlik yetişmesi mümkün değildir. Türk gençliğinin önemli bir kısmı örgün eğitim görme imkânını bulamamaktadır.

Genç nüfusta işsizlik oranı çok yüksektir. Gençliğin büyük bir bölümü ekonomik sıkıntı içindedir. Yüz binlerce üniversite mezunu gencimiz işsiz gezmektedir. İsteddiği eğitimi alamaması ve istediği işi elde edememesi gençleri bunalıma sokmaktadır. Çalışan gençliğin büyük bir bölümü, çok ilkel şartlarda çalışmakta ve sosyal güvenlik ve iş güvenliğinden yoksun bırakılmaktadır.

Okuyan gençlik gelecekte endişeli ve umutsuzdur. Özellikle, kız çocuklarının önemli bir bölümü okuyamamaktadır. Engelli gençlik, toplumda gereken ilgi ve desteği göremediği için sıkıntı çekmektedir. Köy ve kırsal kesimde bulunan gençlik tamamen ihmal edilmiş, ülke ve dünya nimetlerinden mahrum bırakılmıştır.

Türk gençliği, ahlaki bir çöküntü içerisine düşürülmüş, büyük değerler kargaşası yaratılmış, doğru ve yanlış ayırt edemez hâle getirilmiştir. Millî değerlerin, inançların, tarihin ve kültürün iyi öğretilmediği gençlik iyi yetiştirilmemektedir. Gençlerin kafası karıştırılarak, bir kimlik bunalımı yaratılmak istenilmektedir. Sorunların altında ezilen gençlik, toplumsal olaylara, siyasete, dünyadaki gelişmelere zaman ayıramamaktadır. Gençliğin pasif, nemelazımcı bir duruma düşürülmek istendiği görülmektedir. Gençlik, gerçeklerden uzaklaştırılmak istenmekte, gelecekle bağlantısı koparılmaktadır.

Gençler, siyasetçiye, bürokrata, medyaya, aydına, sanatçıya, eğitimciye, din adamına, emniyet ve adalet mensuplarına, esnafa, iş adamına güvenini yitirmektedir. Kendi toplumundaki bu olumsuzluklar, gençliği başka toplumlara özentiye sevk etmektedir.

Dürüstlüğün, çalışkanlığın, alın teri ile kazanmanın bir anlamının kalmadığını düşünen gençler, "en kolay yoldan nasıl kazanırım" düşüncesiyle hareket eder hâle gelmektedir.

İşsiz gençlik, eziklik ve ihmal edilmişlik duygusuyla herkese kırgın bir durumda iş bulacağı günü beklemektedir. İşsiz gençlik değişik yollarla şiddete ve çeteciliğe özendirilmektedir.

Türk gençliği, şekilci ve markacı hâle getirilmiştir. Ancak, gençler bu ihtiyaçlarını yeterince karşılayamadıkları için karmaşık duygulara kapılmakta ve bunalıma girmektedirler. Aşırı tüketim ve gösteriş merakı, dar gelirli aile çocuklarının bunalımlara ve kötü yollara düşmesine yol açmaktadır.

Gençliğin dinî eğitimini ve manevi ihtiyaçları yeterince karşılanmadığı için gençlik, çeşitli sapkın davranışlara itilmektedir. Yeterli din eğitiminin verilmemesi ve birtakım din bezirgânlarının toplumdaki kötü imajları sayesinde gençlerin inançları zayıflatılmış, gençlik çıkarıcı, kolaycı hâle getirilmiştir. Gençlik, yazılı ve görsel medyanın çok kötü yönlendirmesi ile ailesinden, ülkesinden, ülkesinin gerçeklerinden, akıldan, bilimden ve çevreden uzaklaştırılmaktadır.

Kıscacası, Türk gençliği, hiç hak etmediği bir bunalım ortamına sürüklenmiştir. Eğitimsizlik, işsizlik, yoksulluk, çaresizlik, umutsuzluk gençliğin büyük bir bölümünün yol arkadaşı olmuştur. Aslında bu ülkenin imkânları, Türk halkının refah içerisinde yaşamaya için yeterlidir. Yoksulluk, işsizlik, umutsuzluk ve mutsuzluk gençliğin kaderi olmamalıdır.

Milli Eğitim

Eğitime erişimdeki sorunların yanı sıra eğitim kalitesine ilişkin sorunlar da önemini korumaya devam etmektedir. Eğitim kalitesinin artırılması açısından müfredatın güçlendirilmesi, ihtiyaç duyulan alanlarda yeterli sayıda ve nitelikte öğretmen istihdam edilmesi, hizmet içi eğitim yoluyla niteliklerinin artırılması, derslik başına düşen öğrenci sayısının azaltılması, ilköğretimde ikili eğitimden tam gün eğitime geçilmesi, etkin bir rehberlik ve danışmanlık sisteminin kurulması, mesleki eğitimin iş gücü piyasalarıyla uyumun sağlanması, okullarda bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin kullanılması alanlarında sorunların mevcudiyeti ortadadır.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı 2008-2009 insanî gelişme endeksine göre Türkiye 182 ülke arasında 79'uncu sırada. İnsanî gelişmişlik, eğitim, sağlık, gelir olmak üzere üç kriter üzerinden belirlenmektedir. Bu endekse göre, Türkiye orta düzeyde gelişmiş bir Ülkedir. Yetişkin okur yazarlık açısından ise Türkiye 77'nci, birleşik okullaşma oranı açısından 105'inci sıradadır. Bu endekste yer alan ülkeler arasında bir karşılaştırma yapıldığında, Türkiye birleşik okullaşma oranı açısından 133'üncü sırada olan Birleşik Arap Emirlikleri'nden sonradır. Türkiye bütçe içinde eğitime ayrılan pay 90'lı yıllardan başlayarak yüzde 10-15 arasında değişmekte olup, son iki yılda bu rakam yüzde 10 düzeylerindedir.

Türkiye’de yirmi beş – altmış dört yaş grubunun, yüzde 25’i en az lise mezunu. Bu oran Almanya’da yüzde 83, İtalya’da yüzde 44, OECD ortalaması yüzde 65. Türkiye’den daha alt sıralarda yer alan tek AB üyesi Portekiz.

AKP döneminde, Türk milli eğitim sistemi sorunlarından kurtularak atılım yapamamış, çağdaş ülkeler seviyesinde bir insan yetiştirme düzeni oluşturulamamış, niteliksel ve niceliksel olarak kayda değer bir gelişme kaydedilememiştir. Eğitimin bütün kademeleri itibariyle yeterli okullaşma sağlanamamış, fiziki altyapı ve insan kaynağı ihtiyacı giderilememiş, finansman kaynakları artırılmamıştır.

AKP eğitim alanını, bilimsellikten uzak deneme yanılma yöntemi ile ıslah etmeye çalışmaktadır. Orta öğretim kurumlarına ve yüksek öğrenime geçişe ilişkin yapılan spekülasyonlar ve her yıl yapılan farklı uygulamalar, yarın ne olacağını bilmeyen öğrencileri ve ailelerini bunalıma sokmuştur. Getirilen sınav uygulamalarına Başbakan’ın “sürekli sınav mı olur, kaldırın bunları” şeklinde yaklaşması, yapılan uygulamaların kapsamlı, bilimsel akademik ve siyasal ortak bir çözüm arayışına dayanmadığı, ciddiyetten uzak deneme yanılma yaklaşımının türünü olduğu anlaşılmaktadır. Dershane hegemonyasına son vererek okulları etkin ve yeterli kılmaya dönük çağdaş uygulamalar yerine, öğrenciler ve aileleri dersanelere daha çok mahkûm edilmiştir.

Hayati derecede önemli olan birçok konuda karar alınırken hiçbir bilimsel ön çalışmanın ve değerlendirme yapılmayarak çocuklarımızın hayatı yazboz tahtasına çevrilmiştir. 17’nci Millî Eğitim Şûrası’nda OKS’nin kaldırılmasına dair karar alınmış, OKS kaldırılmış, yerine SBS uygulaması getirilmiş ve bu yıl da SBS sınavı 6 ve 7’nci sınıflar için kaldırılmıştır.

17’nci Millî Eğitim Şûrası’nda “Öğretmen niteliğinin artırılması için eğitim fakültelerinin sayıları ülke gereksinimlerine göre sınırlandırılmalı, eğitim fakültelerinin öğrenci kontenjanlarının belirlenmesinde ülkenin kısa ve uzun vadeli gereksinimleri ve eğitimin niteliğinin artırılması hedefleri göz önüne alınmalıdır.” denildiği hâlde, tam tersi uygulamalar hayata geçirilmiştir. Yeni eğitim fakültelerinin hangi ihtiyaç ve tespitler üzerinden açıldığı bilinmemektedir.

Hızla artan ataması yapılamayan işsiz öğretmen sayısına eğitim fakültelerinin her yıl ortalama 50 bin yeni mezunu da eklendiği düşünüldüğünde, yeni kurulan üniversitelerin eğitim fakültelerinden mezun olacak gençlerimizin de bu sayıya ekleneceği gerçeği önemli bir sorunu ortaya koymaktadır. Öğretmen yetiştirilmesi ve öğretmenlerin iş güvenceli, kadrolu olarak istihdam edilmesi konusunda hiçbir planlamanın olmadığı da görülmektedir.

17’nci Millî Eğitim Şûrası’nda zorunlu eğitimin on iki yıla çıkarılmasıyla ilgili karar olduğu hâlde, henüz bir adım atılmamıştır.

Yine, 17’nci Millî Eğitim Şûrası’nda kadrolu öğretmen istihdamına özen gösterilmesi karar altına alınmasına rağmen, sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik gibi iş güvencesiz istihdam biçimleri giderek daha da kalıcı hâle getirilmeye çalışılmaktadır.

18'nci Millî Eğitim Şûrası'nda kabul edilen Eğitim Ortamları, Kurum Kültürü ve Okul Liderliği Komisyon Raporu'nun 33'üncü maddesiyle toplantı ve törenlere katılım zorunluluğu kaldırılmaktadır. Bu madde şûra kararı olarak uygulamaya konulursa, bundan sonra İstiklal Marşı, Andımız ve millî bayramlarla ilgili kutlama programlarına katılım zorunlu olmaktan çıkmaktadır. Benzeri teklifler bazı bölücü çevrelerce dile getirilmektedir. Anlaşılan odur ki, millî hassasiyeti tetikleyecek, canlı tutacak her değer bazı çevreleri rahatsız etmektedir. Çocuklarımızın millî şuur içinde olması istenmemektedir.

Yine Talim Terbiye Kurulunun 6/12/2007 tarihli 198 sayılı Kararı ile 2008-2009 yılından itibaren beş yıl süreyle ders kitabı olarak okutulması tavsiye edilen ilköğretim 3'üncü sınıf matematik ders kitabının 95'inci sayfasında doğal sayılarla çarpma işlemi anlatılırken verilen "Sümela Manastırı'nı her gün ortalama 315 kişi ziyaret ediyor, manastırı üç günde toplam kaç kişi ziyaret eder?" sorusu ve soruyla ilgili Sümela Manastırı görsel materyalinde yer verilmiş ve yine aynı kitabın 100'üncü sayfasında aynı konu anlatılırken "Akdamar Adası'nın her gün 100 kişi ziyaret ediyor, üç günde kaç kişi ziyaret eder?" sorusu ve Akdamar Kilisesi görseli bulunmaktadır. Kitabın tamamı incelendiğinde hiçbir konuda bu tip dinî temaların kullanılmadığını görülmektedir. Minik beyinlerimize, çocuklarımıza Anadolu'nun Türk-İslam kimliğinin dışında bilgiler verilmeye çalışılmasını Millî Eğitim Bakanlığı gibi adında "millî" kelimesi bulunan bir bakanlığın buna imza atmasını anlamak mümkün değildir.

Millî Eğitim Bakanının "Sözleşmeli öğretmenlik uygulaması büyük bir hatadır. Çocuklara büyük acı veriliyor. Artık, sözleşmeli öğretmen ataması yapmayacağız." açıklamasına ve verdiği söze karşın, aradan geçen 1,5 yılda bir değişiklik olmamış, uygulama aynen devam ettirilmiştir.

Başta üniversite sınavı, KPSS ve diğer bazı sınavlara şaibe karıştırılmış, soruların sızdırıldığı ortaya çıkmıştır.

Katsayı adaletsizliği, meslek liselerinin öntünü kesmiş, sanayinin ara eleman sıkıntısı içine girmesine neden olmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi katsayı adaletsizliğini kaldıran kanun teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisine vermiş olup, Komisyonda beklemektedir. Bu konudaki haksızlığa, eşitsizliğe ve adaletsizliğe bir son vermek için verilen kanun teklifini AKP'nin gündeme almaması samimiyetsizliğini ortaya koymaktadır.

Tek başına iktidar olmanın avantajını her alanda kullanan ve toplumda infial oluşturan hususlarda dahi cüretkâr müdahalelerden kaçınmayan AKP YÖK ilgili olarak kaçak güreşmektedir. AKP'yi oluşturan siyasi unsurların tamamının yıllardır YÖK'e karşı en acımasız eleştirilerini ve hatta düşmanca tavırlar ortaya koymuş, her düzeyde ve her fırsatta bu kanaatlerini topluma yaymaya gayret etmişlerdir. Fakat ne gariptir ki YÖK Başkanı değiştikten sonra bir AKP yetkilisi bile YÖK'e yönelik en ufak bir eleştiri yapmaz olmuştur. Bu durum aynı zamanda Adalet ve Kalkınma Partisinin demokrasi anlayışının çarpıklığını da ortaya koymaktadır. YÖK, üniversitelerimiz arasında koordinasyonu sağlayan bir üst kurul işlevine kavuşturulmalıdır, antidemokratik uygulamaların, hükümet politikalarının ve siyasi girişimlerin bir vasıtası olmaktan kurtarılmalıdır.

Vakıflar

2008 yılında Vakıflar Kanunu'nda yapılan kapsamlı değişiklikler ile cemaat vakıflarına Lozan Antlaşması'nın fevkinde ve Medeni Kanun'a aykırı olarak mülk edinme hakkı verilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak tüm eleştirilerimiz ve samimi olarak yaptığımız uyarılar maalesef dikkate alınmamıştır.

Geçmişten bu yana her ne sebeple olursa olsun kullanımlarında bulunan, Hazine adına kayıtlı veya Vakıflar Genel Müdürlüğü adına kayıtlı malların başvuruları hâlinde cemaat vakıfları adına tescil imkânı getirilmiştir. Bu durum mal ediniminin sınırı olmayan bir zaman dilimine yayılmasına ve tazminat hakkı doğurmasına yol açmıştır. Azınlık vakıflarının yeni mal edinmeleri sınırsız ve süresiz hâle getirilmiştir.

Azınlık vakıfları dâhil tüm vakıfların yabancı vakıflar ile ilişkileri hiçbir sınırlamaya tabi tutulmamıştır. Azınlık vakıfları dâhil tüm vakıfların ve diğer kişi, kurum ve kuruluşların ülke vakıflarına yardım etmesi ve bu vakıflardan yardım alması tamamen serbest bırakılmıştır.

Azınlık vakıflarının temsilcisi, Türk vakıflarının karar merci olan Vakıf Meclisine alınmıştır. Cemaat vakıflarına işletme ve iştirak kurma serbestisi tanınmıştır.

Kanundaki vakıf tanımına göre, cemaat vakıfları istisnai statüden çıkarılmış, Medeni Kanun'a göre kurulan genel vakıf statüsüne getirilmiştir.

Yabancıların vakıflarda söz ve yetki sahibi olmasının önünü açan bu düzenlemeyle, ülkemizde sivil toplum yapısının kuşatılması, millî konulardaki direncin etkisiz bir hâle getirilmesi söz konusu olmuştur.

Bu yasanın yürürlüğe girmesiyle, Türkiye'nin vakıf malları konusunda çok büyük miktarda tazminat ödemek durumunda kalacağı, her bir azınlık vakfı ve kilisenin tüzel kişiliğe kavuşacağı bir sürecin önü açılmış, Batı Trakya Türk ve Müslüman azınlığı için Lozan'da öngörülen müteakabiliyet prensibi ihlal edilmiş, Türkiye'de misyoner derneklerin yabancı fonların yönlendirmesiyle vakıf adı altında örgütlenerek denetimsiz bir biçimde faaliyette bulunmasına imkân sağlanmıştır. Bu hâliyle yapılan değişiklikler Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığına dönük açık bir saldırı niteliğindedir.

Dayatılan konu azınlık vakıfları ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin eşitlik ilkesini ihlal ettiği, bir de mülk edinme hakkını ihlal ettiği iddia edilerek bu hususların önünün açılmasıdır. Türkiye Cumhuriyeti gayrimüslim vatandaşlarımıza bir ayrımcılık yapmamaktadır. Bu konu saptırılmakta ve yanlış bilgiler verilmektedir.

İster gayrimüslim ister Müslüman olsun her Türk vatandaşı, Anayasa ve Medeni Kanun hükümlerine göre vakıf kurmada eşit haklara sahiptir ve kurulan bu vakıfların da mülk edinme hakkı vardır, bir eşitsizlik kesinlikle söz konusu değildir.

Anayasa, Medeni Kanun ve Vakıflar Kanunu'na göre bir ırka, dine yönelik vakıf kurmak yasaktır, dini amaçlı, cemaat amaçlı vakıf kurmak yasaktır. İstisnai olarak, azınlıkların vakıfları Lozan Anlaşması'yla korunmuştur, dolayısıyla eşitlik ilkesinin ihlalinin bu durumda söz konusu olmayacağı çok açıktır çünkü büyük çoğunluğu Müslüman olan vatandaşların cemaat amaçlı, dini amaçlı bir vakıf kurma hürriyeti yok iken azınlık vatandaşların Lozan'la bu hakları istisnai olarak korunmuştur. Dolayısıyla, eğer bir eşitsizlikten söz edeceksek yani Müslüman vatandaşlar aleyhine bir eşitsizlik söz konusudur Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu konudaki kararlarının yanlı olup, Avrupa Birliği İlerleme Raporlarında da yanlı ifadeler yer almaktadır.

3 Kasım 2010 tarihinde Büyükada Rum Yetimhanesinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı doğrultusunda Patrikhaneyle ilgili İstanbul Adalar Adliyesinde bir dava görülmüştür. Türkiye Cumhuriyeti Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde bu mülkün tapusunu Patrikhaneyle vermesi yönünde mahkûm olmuştur. AİHM'nin Türkiye aleyhindeki kararını açıklamasının ardından toplanan Vakıflar Genel Meclisi, devrin Patrikhane'ye değil de Büyükada Rum Erkek Yetimhanesi'nin vakfına yapılması için direnmiş, daha sonra, kesinleşen kararın uygulanması ve devrin Fener Rum Patrikhanesi'ne yapılması için oybirliğiyle karar almıştır. Adalet Bakanlığı Adalar Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazdığı metinde "Yetimhane'nin Fener Rum Patrikhanesi adına yeniden tapu siciline kaydettirilmesi haricinde bir alternatif bulunmadığı"na vurgu yapmıştır. Adalar Mahkemesi Adalet Bakanlığının bu müdahalesi doğrultusunda karar vermiş ve karar temyiz edilmemiştir.

AİHM'den kazanılan davalarda böylece ilk kez vakıf yerine, dini bir cemaate tapu devri yapılması için karar alınmıştır. 29 Kasım 2010 tarihinde, Vakıflar Genel Müdürlüğü Meclisi, Adalet ve Dışişleri tarafından verilen karara göre, bina devir edilmiştir. Ancak, Tapu Kanununda kimlerin gayrimenkul edinebileceği çok açıktır. Patrikhanenin tüzel kişiliği yoktur ve tüzel ya da gerçek kişi olmayanların adına tapu tescil edilemez. Türk hukuk sistemine göre, tüzel kişiliği olmayan bir kurumun mülkiyet hakkı sahibi olması mümkün değildir.

Büyükada Yetimhanesi tapusunun Rum Patrikhanesine devredilmesinde Adalet Bakanlığınca yargıya müdahale edilmiş, bir dizi hukuk kavramının alt üst olmasına sebep olunmuş ve daha da olunacağı benzetilmektedir. Rum Patrikhanesine tüzel kişilik sağlamanın ve Vatikan benzeri bir yapılanmanın yolu açılmak istenmektedir. Bu gelişmeler, AKP'nin teslimiyetçi politikalarının bir sonucudur.

Adalet

Başta yüksek yargı olmak üzere tüm yargı kuruluşları ve faaliyetleriyle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu bugüne kadar görülmediği şekilde siyasi tartışmaların konusu hâline gelmiştir. Hükümet yandaş medyanın da katkısıyla, iş birliğiyle yargı organlarını siyasi tartışmaların içine çekmiştir. Yargı faaliyetleri ve kararları üzerinden siyaset yapılmaktadır.

Hâkimlerin görevlerinde bağımsız olduğu, kendilerine hiçbir makam, organ ve kişinin emir veremeyeceği, hatta tavsiye ve telkinde dahi bulunamayacağı düzenleme altına alınmış, ancak bütün bu düzenlemelere rağmen görülmekte olan davalarda siyasetler

kendilerini hakim, savcı veya avukat olarak konumlandırmaktadır. Yargı faaliyetinin bu tür siyasi tartışmaların gölgesinde adil bir şekilde yürütülmesi zordur ve güçtür. Hükümet tüm bürokrasi ve sivil toplum kuruluşlarında olduğu gibi kendine bağlı, siyasi hedeflerinde iş birliği yapacağı bir yargı hayali kurmuştur ve bu konuda da epey mesafe kat etmiştir. Bu çerçevede ceza yargılamasında yapılan usul hatalarının basit bir yargılama hatası olarak ele alınmasının mümkün olmadığı açıktır.

Cumhuriyet tarihinde ilk kez sanık, hâkimin ve savcının değil, hâkim ve savcı sanığın huzuruna çıkarılmıştır. Habur'da olan hadise budur. Hükümet siyasi olarak yapmaya cesaret edemeyeceği işlemleri yargı organları aracılığıyla yapmakta ve yargı bağımsızlığı ilkesi arkasına sığınmaktadır. Terörist için çıkarılamayan genel af yargıç üzerinden yapılmaya çalışılmakta, yargı kararı siyasi operasyonların aracı olarak kullanılmaktadır. Terörist karşılama ve salıverme işinin yargı bağımsızlığı sebebiyle yorumlanamayacağı ifade edilmesi samimi değildir.

Adalet Bakanı "Türkiye'de güven veren bir adalet sistemi yok." demektedir. Bu söz 2002 yılında söylenmiş olsaydı bir anlamı olurdu, ama sekizinci yılda böyle bir söz söylendiğine göre sorumlusunun AKP Hükümetleri olduğu kabul edilmiş olmaktadır.

AKP zihniyeti, sekiz yıllık iktidarı dönemini ele geçirme ve intikam alma anlayışı içinde yürütmüştür. Sözde demokratikleşme, özgürleşme ve insan hakları gibi evrensel kavramların kullanıldığı süreçte ele geçirme işlemi tamamlanınca araç olarak kullanılan bu kavramlara da gerek kalmamaktadır.

Yürütülen bu tahripkâr süreçte AKP, başlangıçtan itibaren yargıda kadrolaşmayı sağlayacak mevzuat değişikliği yapma uğraşı içine girmiştir. Son Anayasa değişikliğiyle de bu sürecin bir bölümünü tamamlamıştır. Dolayısıyla AKP zihniyeti, kendi hukukunu oluşturma, yani hukukun üstünlüğünü değil, üstünlerin hukukunu hâkim kılma gayreti içindedir. Dikta rejimi ve faşizmin ayak sesleri işitilmektedir.

AKP, sekiz yıla varan iktidarı döneminde yargının adil ve hızlı işlemesine katkıda bulunacak çözümler üretmek yerine, kurumsal yapıları ve mensuplarını karalayan ve bir sürtüşme ortamı yaratan tutum içinde olmuştur. Vatandaşın adalete olan güvenini sarsmak suretiyle yargıya karşı taraf olmaya yönlendirmiştir.

Başbakan ve AKP yöneticileri, yargı kararlarını hep kendi memnuniyetleri ölçüsünde değerlendirmişlerdir. Yargının verdiği kararlar şayet beklentilerini karşılar yönde ise yargı bağımsızlığının erdeminden bahsetmişlerdir. Özellikle Hükümetin yanlış icraatına engel nitelikteki ya da kendi mensuplarının mahkûmiyetine ilişkin bazı yargı kararlarını ise bürokratik oligarşi söylemleriyle eleştirmişler, yargıyı baskı altına almaya çalışmışlardır.

"Yargı reformu" söylemiyle yapılan son Anayasa değişikliğinde yargının devasa sorunlarına çözüm getirecek bir düzenleme yer almamıştır. Anayasa değişikliğinde yargının adil ve hızlı işleyişini sağlamaya dönük hiçbir tedbir bulunmamaktadır.

Adalet Bakanlığının açıkladığı son adli sicil istatistiklerine göre, 2008 yılı itibarıyla mahkemelerde 6 milyon 64 bin 308 dosya ve 6.444 hâkim bulunmaktadır. Bu davalardan 2 milyon 309 bin 704 adedi sonuçlandırılmadığı için sonraki yıllara devredilmiş. Bu, görülen davaların üçte 1'inden fazlasının sonuçlandırılmadığı anlamına gelmektedir.

Hukuk mahkemelerindeki 2 milyon 521 bin 418 davanın 900 bin 625'i bir önceki yıldan devirdir. Ceza mahkemelerindeki 3 milyon 60 bin 639 davanın da 1 milyon 343 bin 818'i önceki yıldan devirdir. Cumhuriyet başsavcılıklarının soruşturma evresi iş durumu itibarıyla da 5 milyon 624 bin 423 işin 2 milyon 726 bin 211 adedi önceki yıllardan kalmıştır. Ertesi yıla devir ise 2 milyon 784 bin 480 adettir.

Avrupa Konseyi Etik Yargı Komisyonunun 2008 yılında yayınlamış olduğu raporda yer alan verilere göre, 100 bin kişiye düşen hâkim sayısı Almanya'da 24,5, İngiltere'de 16,6, Yunanistan'da 28,4 iken Türkiye'de sadece 9'dur. Avrupa'da bir hâkimin bakacağı yıllık azami iş sayısı yaklaşık 200 iken Türkiye'de bir hâkim yıllık ortalama 1.078, cumhuriyet savcısı 1.417 hazırlık ve 447 ilamat dosyasına bakmaktadır. Bu yapı, insanlarımızın en temel hakkı olan hak arama hakkının elinden alınması demektir.

Adalet Bakanlığı verilerine göre, bir davanın hazırlık soruşturması, mahkeme ve temyiz süreci ortalama altı yıl sürmektedir. Davanın temyizden dönmesi hâlinde bu süre daha da uzamaktadır. Zamanında dağıtılmayan, geciken adalet, adalet değildir. Bu şartlarda yargının adil, hızlı ve herkesin güvendiği kararlar vermesi, sağlıklı bir yapıda işlemesi mümkün değildir.

Yargı reformu yargı bağımsızlığı temelinde suçun işlenmesinden suç delillerinin toplanmasına, mahkemelere intikaline, hâkimlerin işe alınma, yerleştirmelerine, yargıda teknolojinin kullanılmasına, dava yükünü hafifletecek yapılanmaya ve insan gücü ihtiyacının planlamasına varan kapsamlı ve bütüncül bir çabayı gerektirmektedir.

Diğer taraftan önemli bir konu da tutuklama müessesesine ilişkin çarpıklıktır. Türkiye Barolar Birliğinin hazırladığı tutuklama raporu son yedi yılda cezaevlerindeki tutuklu sayısının hükümlü sayısını aştığını ortaya koymuştur. Avrupa'da yüzde 10-15 civarında olan tutukluluk oranı Türkiye'de yaklaşık yüzde 60'lara varmaktadır. Bu sonuçlara göre, ceza ve kural olmayıp bir önlem ve istisna olması gereken tutuklama kararlarının, uygulamada istisna ve önlem olmaktan çıkarak kural, hatta cezaya dönüştüğü görülmektedir.

Adalet sistemimizin sorunları arasında genellikle yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, mevduat yetersizlikleri, iş yükünün fazlalığı, yargılamaların uzun sürmesi, hâkim ve savcı sayısının yetersizliği ve altyapı eksiklikleri sayılmaktadır. Yargı reformu ihtiyacı giderek artan ancak çok uzun zamandır gündemde olan bir konudur. Yargılama faaliyetlerinin kapsamının genişliği, hayata dair etkileri, ülkenin ekonomik ve sosyal hayat üzerindeki etkileri nedeniyle yargı sisteminin daha iyi ele alınması ve konuların derinlemesine incelenip sorunlara çözüm bulunması gerekmektedir.

Başta yolsuzluklar olmak üzere ülkenin kıt kaynaklarını tüketen, sosyal ve siyasal düzeninin bozulmasına yol açan suçlu ve suçluya mücadele ancak etkin, verimli, dirayetli bir yargı sistemiyle mümkün olabilir.

Yargının sorunlarının altında ezilmesi, uzun dönemde ülkenin tüm sisteminin sorunlarının altında kalması anlamına gelir. Yargı reformu yapmanın ilk ve en temel başlangıcı bu hususa inanmak ve bu konuda kesin, tereddütsüz ve amaca yönelik bir siyasi iradeyi ortaya koymaktır. Yıllardır olduğu gibi kendin söyle, kendin dinle tarzındaki bir yaklaşımla sorunların çözümü mümkün değildir. Siyasi irade, etkili ve verimli bir yargı sistemi oluşturmak konusunda ne kadar kararlı ve samimiyse sorunların çözümü de o kadar kolay olur.

Hukukun üstünlüğünün hayata geçirilmesi romantik bir slogan değildir. Hukukun üstünlüğünün var olduğu ülkelerde demokrasi, ekonomik kalkınma, kişilerin devlete olan bağlılığı ve mutluluğu da üst seviyededir. Bu nedenle hukukun üstünlüğünü savunmak, devletin ve toplum devamlılığını ve mutluluğunu savunmaktır. Hukuka aykırı eylemler kısa vadede birtakım kazanımlar getirirse de uzun dönemde devlet sistemini tümüyle çürütmektedir. Hukukun üstünlüğünün hayata geçirilmesinin en önemli aracı bağımsız ve etkili bir yargıdır. Bağımsız ve etkin bir yargı sisteminin bulunmadığı ülkelerde hukuk da demokrasi de ekonomik kalkınma da ikinci sınıf kalmaya mahkumdur.

Milli Savunma

Son yıllarda genel bütçe içindeki payı giderek azalan milli savunmanın tehdit ve risk algılamalarındaki bir azalmadan mı kaynaklandığı, yoksa tehdit ve risklerin gözemi alındığı konusunda tereddütler oluşmuştur. Kuşkusuz tehdit ve riskler, milli güvenlik siyaset belgesinde ulusal çıkar ve hedefler yok sayılarak değiştirilemez. Tehdit ve risk hesaplamalarının gerçeklere dayanması gerekir.

Milli güvenlik siyaset belgesi esas alınarak, askeri stratejik konsept hazırlanır. Buna uygun hazırlanan stratejik hedef planları, silahlı kuvvetlerin uzun dönem için yapılanma ve tedarik projelerine esas teşkil eder. Uzun dönem plandaki tedarik ihtiyaçları ise daha kısa tedarik planları haline getirilerek revize edilmektedir. Bu bir milli güvenlik planlamasının ana yapısıdır

Bu yıl sunulan bütçe yeni milli güvenlik siyaset belgesiyle ne derecede ilişkili olup olmadığı hususunda toplumda soru işaretleri ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu bütçe yukarıda ifade edilen plan ve yöntemlerle ne derece uyumlu olduğu da kamuoyunca bilinmemektedir. Gerekli revizyonlar yapılmış mıdır? Yapılmış ise hangi revizyonlar hangi amaçlar ile yapılmıştır bunlar kamuoyunun bilgisine sunulmalıdır.

Bir taraftan dünyanın en önemli asimetrik tehdidine maruz ülke olduğumuz söylenirken, diğer yandan Iraktaki mevcut ve muhtemel gelişmeler toprak bütünlüğümüzü etkiler durumunu devam ettirmektedir. Bu tehlike için aşiret reislerinden yardım beklenmektedir.

Kıbrıs konusunda izlenen tavizci ve teslimiyetçi politikalara rağmen konu Türkiye-Avrupa birliği meselesine dönüşmektedir. Yunanistan, Hükümetin tavizci tutumlarına rağmen hala Türkiye'yi tek ve en önemli tehdit olarak görmeye devam etmektedir. Yakın geçmişin terör destekçisi Suriye ile güya iyi ilişkiler sürdürülürken, bu ülke Paris'teki turizm fuarında Hatay'ı kendi sınırları içinde gösteren haritaları dağıtmaya devam etmektedir.

Dış İlişkiler

Türk dış politikası, geleneksel olarak, ülke güvenliğinin sağlanmasını, ulusal çıkarların tarihten gelen ve geleceğe uzanan bir perspektif içinde korunup ilerletilmesini, dost ve müttefik edinilmesini, çağdaş dünya içindeki yerinin korunmasını, güçlendirilmesini hedeflemiştir. Bütün bu hedefleri başta komşuları olmak üzere bütün ülkelerle iyi ilişkiler ve iş birliğinin tesisi, uluslararası barış, istikrar, güvenlik ve refaha katkıda bulunulması yoluyla gerçekleştirmeyi ilke edinmiştir.

AB üyeliği istikametinde kararlılıkla yürümekte olduğu söylenirken, AB üyeliği müzakerelerinin ilerlemesinin hâlen Kıbrıs'ın feda edilmesi şartına bağlı olduğu gizlenmektedir. Bu konuda bir açılım yapılmadan müzakere başlıklarında bir ilerleme kaydedilmesi ve başlıkların kapatılmasının mümkün olmadığı da ifade edilememektedir. Kıbrıs konusunda ise AB dayatmasıyla bulunmaya çalışılan çözüm ve müzakere edilen hususlar, maalesef, kamuoyundan saklanmaktadır. Benzer bir şekilde, Ermenistan ile imzalanan protokol Türk dış politikasında tarihsel bir sapmaya da işaret etmektedir.

Özellikle son dönemde Ankara'nın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde İran'a uygulanmak istenen yaptırımları veto etmesi ve Mavi Marmara saldırısına müteakip İsrail-Türkiye ilişkilerinde tırmanan kriz Batı basın ve düşünce hayatında Türkiye'nin rota mı değiştirdiğine ilişkin tartışmaları artırmıştır. Esasen AKP Hükümeti, sadece bir millî politikaya sırt çevirmemiştir, aynı zamanda, kendi parti programlarına ve söylemlerine de bağlı kalmayı başaramamıştır. Zira Avrupa Birliğine endekslenmiş olan parti programlarından ciddi bir sapma olmuştur. Bir başka husus ise, Orta Doğu'ya yönelik bir söylem geliştirirken AKP'nin bunda tutarlı olmadığı görülmektedir. Tutarsız siyasal hamleler ve bunların getirisi dikkate alındığında AKP'nin sekiz yıldır izlemiş olduğu dış politikanın bir söylemden çok ileri gitmediği görülmektedir. Diğer taraftan, Orta Doğu'da bölge merkezli dış politikanın yerini tamamen bölgede ABD arabulucusu olma görevi almıştır. BOP Eş Başkanlığı sıfatıyla uygulanan bu dış politika "Komşularla sıfır sorun" diye tanımlanmıştır.

Irak'la sıfır sorun yerine, Irak'ta üç sorun ortaya çıkmıştır. Ankara'nın mevcut, Irak'ın toprak bütünlüğü ve siyasal birliğini savunma politikası AKP eliyle önce ortadan kaldırılmış, ardından da dayatılan üç parçalı Irak savunulur hâle gelmiştir. Komşularla sıfır sorun Kıbrıs'ta da yara almıştır. Ermenistan'da açılım başarısızlığı ortadadır. Sonuç olarak; AKP, dış politikayı iç politikaya endekslemiştir

ABD Başkanı Obama 6 Nisan 2009 tarihinde Türkiye'ye ziyaret gerçekleştirmiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir konuşma yapmıştır. Konuşmasında somut olarak öne çıkardığı dört konu bulunmaktadır. Kürt açılımı, Ermenistan ile ilişkilerin normalleştirilmesi,

Kıbrıs müzakerelerinin sonuçlandırılması ve Ruhban okulunun açılması. Anılan tarihten bu yana bakıldığı zaman Hükümetin icraatlarında da bu konularla ilgili bir paralellik bulunması dikkat çekmektedir.

Mavi Marmara Gemisi'yle ilgili İsrail'in yaptığı o hunhar saldırı olayının üzerinden beş aydan fazla bir süre geçmiştir. İsrail'le askerî ilişkilerin askıya alınması, ekonomik ilişkilerin gözden geçirilmesi, İsrail'in tazminat ödemeye mahkûm edilmesi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin bağlayıcı karar almasının sağlanması, elçilik temsil düzeyinin düşürülmesi gibi devlet ciddiyetiyle bağdaşır diplomatik tedbir alınmamıştır. Başbakan ve Dışişleri Bakanınca halen İsrail'in özür dilemesinin beklendiği ifade edilmektedir.

Danimarka Başbakanı Rasmussen'in NATO Genel Sekreterliğine seçilmesine karşı çıkan Türkiye ileri sürdüğü şartlar gerçekleşmemesine rağmen Rasmussen'in genel sekreter olmasının önüne geçememiştir. 2005 yılında Peygamber Efendimize yönelik hakaretler içeren karikatürlerin Danimarka'da yayınlanması üzerine o dönemin Başbakanı olan Rasmussen "Ben bu karikatürler için özür dilemeyeceğim. Çünkü olay tamamen basın özgürlüğü kapsamındadır ve Danimarka'da basın özgürdür." diyerek İslam dünyasına yapılan saygısızlığa kayıtsız kalmıştır.

AKP Hükümeti Fransa'nın NATO'nun askerî kanadına dönmesini sağlamış ve hiçbir itirazda bulunmamıştır. Askerî kanadın en önemli organı Savunma Planlama Komitesi olup, bu kanadın üyesi olmayan Fransa'ya karşılığı olmayan bir taviz verilmiştir. Halbuki Irak Savaşı'nda Irak'tan gelebilecek füze saldırılarına karşı patriot füzesavar sistemleri istenmiş, ancak NATO'nun bütün üyeleri kabul etmesine rağmen Fransa bu sistemin Türkiye'ye verilmesini reddetmiştir. NATO Konseyinden bu kararı çıkaramayan Türkiye, kararı Fransa'nın üye olmadığı Savunma Planlama Komitesine çıkarmış ve bu suretle füzeler Türkiye'ye yerleştirilebilmiştir. Artık böylesi bir durumda NATO'dan bir karar çıkartamama gibi bir riski alınmış durumdadır. Ayrıca, Fransa'nın Avrupa Birliği üyeliği konusunda Türkiye aleyhine tutumu da ortadadır.

Papa 16'ncı Benedict'in 2006 yılında Bartelemous'u ziyareti sırasında patriğin ekümenik olduğunu belirtmesi üzerine dönemin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Namık Tan, Türkiye'nin bu konudaki tutumunun açık olduğunu belirterek "Biz ekümenikliği tanımadığımızı bütün dünyaya söylemiş bulunmaktayız." diye açıklama yapmıştır. Yine tam altı sene önce ABD Büyükelçiliğince bastırılan davetiyelerde Fener Rum Patriği Bartelemous'a ekümenik sıfatı verilmesine Başbakan tepki göstererek "Her ülkenin kendine özgü hassasiyetleri var, azınlıklar verilen statü Lozan'da bellidir, karşımızdaki de buna uymak zorunda. Böyle bir şeyi ülkemde tartışma konusu hâline getirmek isteyenler art niyetlidir, samimi değildir." demiştir. Ancak son Yunanistan ziyaretinde Sayın Başbakan'dan farklı bir açıklama gelmiş, "Bu tanım ecdadımızı rahatsız etmemiş, beni de rahatsız etmiyor." diyebilmiştir. Halbuki Yargıtay 27 Haziran 2007 tarihinde verdiği kararında "Patrikhane, tamamen Türk hukukuna tabidir. Ayrıcalık tanımak, Anayasa'nın 10 maddesinde gösterilen eşitlik ilkesine açıkça aykırılık oluşturacağından kabul edilemez. Patrikhanenin ekümenik olduğu iddiasının yasal bir dayanağı bulunmamaktadır." denmektedir. Ayrıca Lozan görüşmelerinde ekümeniklik statüsünden vazgeçilmesi şartı ile patrikhanenin İstanbul'da kalmasına razı olduğu göz ardı edilmektedir.

AKP Hükümeti, Sen Sinod üyeliği için 14 Ortodoks din adamını Türk vatandaşlığına almıştır. Vatandaşlık Kanununa göre, "Vatandaşlığa alınması zaruri görülen kişiler." Hükümüne dayanılarak Bakanlar Kurulu kararıyla istisnai olarak vatandaşlığa alınmışlardır. Lozan anlaşmasına göre Sen Sinod üyeleri Türk vatandaşı olmak zorundadır. Böylelikle hukukun ardından dolaşarak Lozan anlaşması hükümleri delinmiştir.

Heybeliada Ruhban Okulu 1971 yılında çıkan YÖK Yasası'na bağlı olmak istemedikleri için kapatılmış ancak "Türkiye Ruhban Okulunu kapattı" şeklinde yanlış bilgiler dünya'ya yayılmıştır. Öyle ki bu yalan bilgiye bizim ülkemizde de birçok çevre inanmaktadır. 1971 yılında Anayasa Mahkemesi "Her yükseköğretim kurumu bir devlet üniversitenin bir parçası olmalı." hükmünü vermiş, bu yüzden de okul kapatılmak zorunda kalmıştır. Anayasa ve yasalarımıza göre YÖK'ün vesayetine giren okulun, bu vesayeti kabul etmeyişi ve okulun bağımsız olmasını istedikleri için faaliyetlerini durdurmuştur. Yunanistan ziyareti sırasında Heybeliada Ruhban Okulu konusunda açıklamalar yapan Başbakan, Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış ile Millî Eğitimi Bakanı Nimet Çubukçu'nun bu konudaki çalışmaları sürdürdüğünü belirterek "Çözüme yönelik çalışmaların da bir netice alacağımızı ben umut ediyorum, bunun umudu içerisindeyim." demiştir. Bunlar AKP Hükümeti tarafından verilen tavizlerden bir diğeridir.

Enerji

Enerjide önemli meselelerden birisi, uzun süre enerjiye zam yapılmamasından kaynaklanan enerji KİT'lerinin yatırım yapamaması konusudur. Başkalarının ödemediği elektrik parasını, kayıp-kaçak oranı neredeyse sifıra yakın bir illerdeki vatandaşlara ödetilmektedir. Diğer taraftan enerji KİT'leriyle ilgili, enerji KİT'lerinin borç-alacaklarıyla ilgili tasarımı AKP tarafından geciktirilmektedir

Enerji sektör yatırımları 2010 yılında, 2009 yılının altına düşmektedir. Programda enerji verimliliğiyle ilgili yüzde 20-25 tasarruf sağlanabileceği söylenmesine rağmen, bu konudaki strateji belgesi halen ortaya konmuş değildir. Ayrıca, artan talebin en büyük bileşenini, elektrik enerjisi üretimi için doğalgaz tüketimi oluşturmaktadır. İthal bir enerji kaynağı olan doğal gazın elektrik enerjisi üretimi içindeki payı 2002 yılında yüzde 40,6 iken 2009'da bu rakam yüzde 48 çıkmıştır. 2010 yılı tahminlerine göre ise bu oranın yüzde 49,1'e çıkması beklenmektedir. Elektrik üretiminde ithal bir enerji kaynağına bu denli bağımlı olmamız hiç rasyonel değildir ve ulusal çıkarlarımıza aykırıdır. İzlenen yanlış politikalar sonucu Türkiye'de hidroelektrik üretimi 2002 yılında AKP hükümete geldiğinde yüzde 26 iken bu oran 2009 yılında 18,6'ya düşmüştür.

1) TPAO'nun yurtiçi yatırımlarının yaklaşık yarısı arama ve sondaj faaliyetlerinde gerçekleşmektedir. Bu miktarın artırılması ve yapılan sondaj sayılarının artırılması gerekmektedir. Diğer ülkelerdeki arama ve üretim yatırımlarının artırılarak sürdürülmesi stratejik açıdan büyük önem taşımaktadır.

2) 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun hedeflediği piyasa reformunun en önemli ayaklarından birini rafinaj ve dağıtım sektörlerindeki kamu tekelinin kırılması oluşturmuştur.

Rafinaj sektöründeki gelişmeler kamu gücünü ortadan kaldırmış, ancak tekel sorununda henüz bir ilerleme kaydedilmemiştir. Bundan tam 5 yıl önce Türkiye'nin en kârlı KİT'lerinden birisini özelleştirirken rekabetin piyasayı kuvvetlendireceği ve fiyatları düşüreceği ileri sürülmüştür. Bugün gelinen noktada, rafinaj alanında henüz bir piyasa oluşmuş değildir. Dolayısıyla özelleştirmeye gerekçe olan taahhütler ve serbest piyasa oluşması henüz temin edilememiştir.

3) Aramadan başlayıp sondajla devam eden, üretim, boru hatlarıyla taşıma, rafinaj, petrokimya, dağıtım ve pazarlamayla neticelenen petrol sektöründe; bu zincirin bazı bölümleri çok büyük yatırımları gerektirmekte ve bu yatırımların geri dönüşü uzun süreler almaktadır. O yüzden dünyanın en büyük 50 şirketinin yüzde 82'si entegre şirkettir. TPAO'nun bugün olduğu gibi arama-üretim şirketi değil, 1954'teki kuruluş yasasındaki gibi çok daha ileri düzeyde arama, üretim, taşıma, rafinaj, dağıtım ve pazarlama yapan bir şirket hâline dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu açıdan, TPAO'nun yeniden yapılandırılarak güçlendirilmesi ve bunun için gerekiyorsa sektörel mevzuat değiştirilmelidir.

4) Kanun gereği BOTAŞ'ın kontrat devirleri yapması ve ithalattaki payını yüzde20'ye kadar azaltması hedefi, gerçekçi bir yaklaşım değildir. Diğer OECD üyesi ülkelerde piyasa payı sınırlaması bulunmakla birlikte, bunlar asla yüzde20 gibi küçük bir oranda değil, genellikle minimum yüzde50-60 mertebesinde. Dolayısıyla hem çeşitli uygulama güçlükleri içeren hem de uluslararası pazarlık marjını daraltan bu yaklaşımdan vazgeçilmelidir.

5) Bugün dünyada üretilen petrolün yaklaşık yarısı tankerler ve boru hatlarıyla taşınmaktadır, 2030'da bu oranın %60'ı aşması beklenmektedir. Doğal gazda bu oranlar bugün için %15 olup, 2030'da %25 olması beklenmektedir. Fosil yakıtların tankerler ve boru hatlarıyla taşınmasının yakın gelecekte çok daha stratejik bir konu olacağı öngörülmektedir. Bu çerçevede, Ceyhan'ın bir enerji terminali olması ihtimali giderek güçlenmektedir. Bu konuya özel bir önem verilmesi, entegre bir yaklaşım içinde boru hatlarının aktive edilmesinden rafineri ve petrokimya tesislerinin kurulumuna kadar değişik faaliyetlerin eşgüdüm içinde sürdürülmesi gerekmektedir.

6) Elektrikle ilgili faaliyetlerde EPDK'nın rolünün yeniden tanımlanması gerekmektedir. Elektrik talebinin güvenli ve arzı tehlikeye atmayan bir kaynak kombinasyonu ile karşılanabilmesi için, uygun bir mevzuat, etkin bir planlama ve izleme gerekmektedir. Yürürlükteki mevzuatın, elektrik üretim yatırımlarının ihtiyaç kadar ve zamanında gerçekleştirilebilmesini sağlamada yeterli olmadığı görülmüştür. 2008 yılının Ağustos ayında elektrik yetersizliği sebebiyle neredeyse kriz noktasına gelinmiştir.

Büyük oranda yatırım gerektiren elektrik sektöründe, maalesef serbestleştirme uygulamaları, 2009 yılına kadar arz kapasitesine beklenen katkıyı yapamamıştır. Geline bu noktada, EPDK'nın elinde sektörü teşvik etmek maksadıyla kullanabileceği herhangi bir malî araç bulunmaması önemli bir rol oynamıştır. Kanunda, yatırımların teşviki hususu bir makro politika olarak hükümete bırakılmıştır. EPDK'nın şeffaf bir yapıda hakkaniyet içerisinde hareket etmesinin ve faaliyetler için gerekli idarî ve hukukî işlemleri oldukça basit prosedürler olarak uygulamasının en önemli teşvik olacağı düşünülmüştür.

Yatırım eksikliği 2009 yılına kadar çok ciddi bir problem olmuş, aradaki farkın kapatılabilmesi için kamu elindeki hidroelektrik santraller bazen çok düşük su kotlarında bile çalıştırılmıştır. Yine elektrik arzındaki sorunu aşmak için kamu elindeki termik santrallerin durdurulup rehabilite edilmesi uzun süre ertelenmiştir. Geldiğimiz nokta itibarıyla elektrik arzı, önümüzdeki birkaç sene için problem olmaktan çıkmıştır.

Bunun temel sebeplerinden birisi, 2001-2007 yılları arasında yıllık ortalama %7,7 oranında artan elektrik talebinin, 2008'in ikinci yarısında duraklaması (%3,5 büyüme) ve 2009 yılında daha önce hiç görülmediği üzere gerilemesidir (1970 yılından beri elektrik talebi sadece iki kez gerilemiş olup, küçülme oranları 2001 yılında %1,1, 2009 yılında %2,4 olmuştur).

7) 2010 sonunda Türkiye elektrik üretimindeki dış kaynak bağımlılığı oranı %60 civarında olacaktır. İthal kaynakların elektrik üretimindeki payı %60'a dayanmışken, birincil enerji arzındaki payı uzun yıllardır %70'i geçmiştir.

EPDK'nın doğal gazdan elektrik üretimiyle ilgili bir sınırlamayı henüz gündemine almamıştır. Oysa 18.05.2009 tarih ve 2009/11 sayılı YPK Kararı Eki olarak yayımlanan "Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Stratejisi Belgesi", 2023 yılına kadar -yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı için alınacak tedbirler sonucunda- elektrik üretiminde doğal gazın payının %30'un altına düşürülmesini hedeflemektedir. Bugüne kadar verilen lisanslanan doğal gaz projelerinin hayata geçmesi durumunda, 2020 yılına gelindiğinde doğal gazın elektrik üretimindeki payının %40'ın üzerinde olacağını öngörmek zor değildir.

8) Yine aynı kapsamda, yerli kömürle elektrik üretecek santrallere lisans faaliyetlerinde ve mümkün olduğunca ÇED süreçlerinde kolaylık gösterileceği (EPDK ve Çevre Bakanlığı tarafından müştereken) deklare edilmelidir. Ayrıca yerli kömürlere elektrik üretecek santrallerin, belli bir minimum yüzdeyle elektrik alımı taahhüdü vermek suretiyle teşvik edilmesi gerekmektedir.

9) Nükleer santral çalışmalarının sürdürülmesi önemlidir. Ancak bu alanda yürütülen çalışmalarda, zaten kamuoyu hassasiyeti yüksek olan bu konuda şüpheye yol açabilecek uygulamalardan kaçınılmalı, ilk santralin ihale sürecinde yapılan hatalar (tek teklifli ihaleyi sürdürme, ihale sonrasında fiyat düşürme teklifini kabul ederek ilk teklifi yok sayma, vb.) tekrar edilmemelidir.

10) Yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi ve desteklenmesi önem taşımaktadır. Ancak firmaların elektrik fiyatını ciddi oranda artırabilecek destek taleplerine itibar edilmemelidir. Yenilenebilir enerji projelerine ilişkin destek taleplerinin nasıl bir fiyat baskısı yaratacağı iyice analiz edilmeden bu tür desteklerden ve çapraz sübvansiyonlardan kaçınılmalıdır. O yüzden bütün yenilenebilir kaynakların aynı anda ve yüksek oranlarla desteklenmesi yerine, sanayisi ve ar-ge altyapısı Türkiye'de gelişebilecek olan kaynaklara öncelik verilmeli ve kaynaklar arasındaki pozitif ayrımcılık bu şekilde yapılmalıdır.

11) Elektrikteki kayıp-kaçak oranlarındaki fazlalık çok uzun süredir sistemin en önemli sorunlarından birisidir. Her ne kadar bu noktada iyileştirmelerin olduğu ileri sürülse de, Türkiye iletim+dağıtım olarak ele alındığında, kayıp-kaçaklarda %8-10 olarak kabul edilebilecek ideal seviyenin hâlâ çok uzağındadır. Özellikle Güneydoğu Anadolu bölgesinde yer yer %70'lere varan kayıp-kaçakların özelleştirme yoluyla bile makul seviyelere indirilmesi zor görülmektedir. Bu konuda özel bir stratejinin tartışılması gerekli görülmektedir.

12) İletim altyapısının güçlendirilmesi, TEİAŞ için personel takviyesinin yapılması, sistem güvenilirliğinin en temel ve asgari şartıdır. Çeşitli platformlarda TEİAŞ'a özerklik verilmesi talebinin dile getirilmesi bu yüzdendir. Ancak EPDK örneğinden de görüldüğü üzere, tek başına özerkliğin sorunları çözmediği, aksine başka sorunlara yol açtığı tecrübeyle sabittir. O yüzden özerkleşme yerine, TEİAŞ'ın personel takviyesi ve hizmet alımı konularında diğer KİT'lerden farklılaştırılarak bazı imtiyazlar/muafiyetlerle donatılması, gelecekte büyük elektrik kesintileriyle karşılaşmamak için önemli görülmektedir.

13) Kartelleşme karşıtı yaklaşım, elektrik üretim tesislerinin özelleştirmelerinde dikkat edilmesi gereken bir husustur. Elektrik dağıtım tesislerinin özelleştirmesinde bugüne kadar ortaya çıkan tablo, belli sayıda şirketin bu konuya eğildiği ve yoğunlaştığıdır. Aynı tablonun devam etmesi ve üretim özelleştirmelerinde de ortaya çıkması, orta ve uzun vadede kartelleşme sorunlarını gündeme getirebilecektir.

Sanayi

Sanayi sektörünün ne halde olduğu her yıl yıllık programlarda yer alan "Sanayinin; kredi maliyetlerinin yüksekliği, kayıt dışı ekonomi ve düşük fiyatlı ithalattan kaynaklanan haksız rekabet, bürokrasinin fazlalığı, kamunun sağladığı bazı girdilerin fiyatlarının uluslararası fiyatlara göre yüksekliği, vergi oranlarındaki yükseklik gibi temel sorunları devam etmektedir. Ayrıca, teknoloji üretiminde yetersizlik, modern teknoloji kullanımının hızlı yaygınlaştırılamaması, nitelikli işgücü eksikliği, yüksek katma değerli ürünlerde sınırlı üretim kabiliyeti, tesislerin üretim ve yönetim yapılarında modernizasyon ihtiyacı, sanayinin kapasitesi ve potansiyeli konusunda yatırımcıların bilgiye erişimindeki zorluklar gibi genellikle yapısal nitelikteki sorunların çözülmesi gerekmektedir." ifadeleri ile net bir şekilde görülmektedir.

Bazı sorunların, siyasi tercihlerden öte ülke meselesi olarak ele alınması gerekir. Bu bağlamda Türkiye'nin temel problemlerinden birisi yeterli ara malı üretememesidir. İstisnai kriz dönemleri dışında Türkiye'nin enerji maddeleri dışı ara malı ithalatı ihracatının yüzde 80'i düzeyindedir. Bu derece de yüksek bir oran, sanayi yapısı Türkiye'ye benzesin veya benzemesin, başka hiçbir ülkede yoktur. Bu Türkiye'nin ara malı üretemediğini göstermektedir. Elbette bu noktada devletin yeniden ara malı üretme işine girmesi yerine özel sektöre ara malı üretme konusunda yeni yöntemlerle yardımcı olmasının gerekliliği ortadadır. Bu bağlamda ifade etmeye çalışılan, önemi inkar edilmemekle birlikte, KOBİ düzeyinde ara malı üretimi değil, büyük ölçekli üretim birimleridir. Bu üretim alanları: Demir-çelik yassı ürünler, petrokimya ürünleri, demir dışı metaller ile ekonomik tercihlere göre belirlenecek diğer alanlardır. Bu alanlarda aramalı üretimi yapılabilmesi küçük

işletmelerin üstesinden geleceği bir iş değildir. Bu noktada hizmetler-imalat sanayi polemliğine girmek de yersizdir. Bu kadar büyük ara malı ithalatı yapan, bu kadar genç ve büyük miktarda ve işsiz nüfusa sahip olan bir ülkede, hizmetler sektörünün emek arzını masemesi mümkün değildir.

Esnaf ve sanatkârlarımızın temel sorunları; yüksek rekabete ayak uyduramama, yeterli sermayeye sahip olamama, değişen tüketici tercihlerine hızlı cevap verememe, yatırım ve istihdam maliyetlerini karşılayamama ve finansmana erişimde sıkıntı yaşama olarak özetlenebilir. Bunun yanında haksız rekabet, ucuz ve kalitesiz gelen ithal mallar, kayıt dışı ticaret, kredi ve finansman sorunları, örgütsel sorunlar, mevzuattan kaynaklanan sorunlar esnaf ve sanatkârı güç duruma düşürmektedir. Ayrıca AKP döneminde ivme kazanan büyük marketçilik süreci esnaf ve sanatkârların faaliyet alanlarını daralttığı gibi bu kesimi iş yapamaz duruma da getirmiştir. Faaliyete geçen her alışveriş merkezinin yetmiş beş meslekteki esnaf ve sanatkârı yok olma yolunda tehdit ettiği bilinen bir gerçektir.

Türkiye, sosyal yaşamda ve ekonomik yapıda kritik bir dönem yaşamaktadır. Böylesine önemli bir noktada esnaf ve sanatkârların sorunlarının giderilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması çok önemlidir. Aksi hâlde bu kesimin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalması söz konusu olacaktır. Küçük ve orta ölçekli işletmeler hem endüstriyel hem de toplumsal etkinliği bulunan, ekonomiye kayda değer katkılar sağlayan, uluslararası rekabet unsurlarını içinde taşıyan özellikleri olan, bu bağlamda kalkınma ve gelişme süreçlerinde ağırlıkla üzerinde durulması, desteklenmesi ve geliştirilmesi gereken bir kesimdir. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin sorunları esnaf ve sanatkârların sorunlarından ayrı tutulamaz, çünkü esnaf ve sanatkâr işletme bazında düşünüldüğünde bu kesimin en önemli elemanlarını oluşturur. Tüm küçük ve orta ölçekli işletmelerin esnafıyla, sanatkârıyla bir arada bir bütün olarak düşünülmesinde yarar bulunmaktadır. Bu sebepten dolayı esnaf ve sanatkârlar ile KOBİ olarak tabir edilen küçük ve orta boy işletmelerin sosyal, siyasal, ekonomik dengeler üzerindeki tartışılmaz önem ve etkinlikleri nedeniyle gelişmeleri için hiçbir fedakârlıktan kaçınmamamız gerekmektedir.

AKP Hükümetinin ihmali ve gözden çıkarmasıyla esnaf ve sanatkârlar çilenin merkezi olmuştur. Türkiye ekonomisinin ağır kriz şartlarından en fazla etkilenen kesim hiç şüphesiz ki esnaf ve sanatkârlardır. Krizin tahribatı ve yoğunluğu esnafı bunaltmış ve iş yapamaz hâle getirmiştir. İş yeri kirasını dahi ödemekte zorluk çeken, eşinden, dostundan gördüğü destekle hayatın güçlüklerine direnen esnafın gerçek durumu içler acısıdır. Piyasalarda yaşanan durgunluk sebebiyle binlerce iş yeri kapanmıştır. Esnaf kredi borçlarını, vadesi gelen senetlerini, vergi ve prim borçlarını kazanamadıkları için ödeyememişler ve birçoğu da ya kepenk kapatmış ya da iflas etmiştir.

10 Nisan 2010 tarihinde Dolmabahçe Sarayında Başbakanın başkanlığında 6 Bakanın katıldığı bir toplantı yapılmıştır. O toplantıda esnafı ilgili ESDEP diye adlandırılan Esnaf ve Sanatkarlar Değişim Dönüşüm ve Destek Eylem Planı açıklanmıştır. Yedi ana başlık ve otuz tedbir öngörülmüştür. Yaklaşık sekiz ay geçmesine karşın bu otuz tedbirle ilgili yapılan şu ana kadar bir gelişme bulunmamaktadır. Sanayi Bakanı Komisyonunda bu tedbirlerle ilgili “Uzun vadeli çalışmalar gerektiriyor.” Diye açıklama yapmıştır. Esnaf Sayın Başbakanın başkanlığında 6 Bakan birden böyle bir açıklama yapınca bir umuda, bir

beklentiye girmişti ama sonuçta alınan somut hiçbir şey yok. Bu durum Hükümetin ve Sayın Başbakanın konulara, sorunlara samimiyetten ve ciddiyetten uzak olan bakış açısını göstermektedir.

Başbakanın o toplantıda “Hâlen esnaf muaflığı kapsamındaki meslek kolları için vergiden muaf esnaf belgesi uygulaması getiriyoruz. Gelir Vergisi Kanun Tasarısı’nda basit usulden gerçek usule geçen esnaf ve sanatkârların şartlar oluştuğunda basit usulde vergilendirilmesini sağlayacak düzenlemelere yer vermeyi planlıyoruz.” demiştir. Bu husus uzun vadeli bir çalışmayı gerektirmez. Bu konuda Milliyetçi Hareket Partisi olarak verdiğimiz kanun teklifi verilmiş olup, Komisyon gündeminde beklemektedir.

Gelir Vergisi Kanunu’na göre Esnaf şartları taşısa dahi gerçek usulden basit usule dönememektedir. İlgili maddenin mutlaka değişmesi gerekmektedir. Yine basit usule tabi esnafın tümüyle vergi dışı bırakılması konusunda Milliyetçi Hareket Partisi milletvekillerinin verdiği kanun teklifi bulunmaktadır.

Tarım

Tarımsal faaliyetler, ormancılık ve balıkçılık faaliyetleri de gözetilerek düşünüldüğünde, büyük oranda bitkisel üretime dayalı bir gelişim göstermektedir. Halen tarımsal üretimin yaklaşık yüzde 67’si bitkisel üretim kaynaklı iken ancak yüzde 29’u hayvansal üretimden kaynaklanmaktadır. Tarımsal üretimin iklim koşullarından büyük ölçüde etkilenen bitkisel üretime dayalı yapısı, arazi parçalılığı, işletme ölçeklerinin küçük olması ve örgütlenme yetersizliği gibi yapısal sorunlarla beraber tarımsal potansiyelden yararlanmanın önündeki temel engelleri oluşturmaktadır. Bu kapsamda, şu ana kadar her ne kadar hayvancılık kooperatiflerinin kurulmasına yönelik destek veriliyor gözükse de çoğunluğunun geri dönüşü olmayana uzun süre yaşayamayan işletmeler desteklenmektedir. Henüz hiçbir destekleme ödemelerinde üretici örgütleri desteklenmemekte, sadece süt primlerinin ödenmesinde ödeme işlemlerinin yapılması için damızlık sığır yetiştirici birlikleri görevlendirilerek işlem komisyonu geliri sağlanmaktadır. Ancak, söz konusu oluşturulan yapı sağlıklı olup “besleme” nitelikli üretici örgütleri oluşturulmuş olmakta üreticilerin piyasadaki büyük market ve veya firmalara karşın savunmasız bırakılmaktadır. Destekleme ödemelerinin, üretici örgütleri aracılığıyla üretim kararı alıp üretim yapanlar için ayrıca yükseltilmesi uygulanmalıdır. Böylelikle kamuya bağlı olmayan ancak üretim ölçeğini büyüterek verimlilik artışı sağlanmış üretici gelirleri uzun dönemde artırılmış olacaktır. Ek olarak, tarımsal üretimin yönlendirilmesi ve üretici gelirlerinde istikrar sağlanması amaçlarına yönelik olarak kullanılması gereken tarımsal desteklemelerin, yukarıda bahsedilen ve hayvansal üretim aleyhine olan yapının dönüştürülmesinde ve yapısal sorunların giderilmesinde kullanılması gerekmektedir.

Gerek üretici gelirlerinde istikrarın sağlanması gerekse özellikle işgücü maliyetlerini doğrudan etkileyen harcamalardaki gıdanın payının istikrarlı bir şekilde düşük tutulması amaçlarına yönelik olarak, hayvancılıkta verimlilik ve kalite artışının sağlanması ile süt ve et üretiminin istikrarlı şekilde artırılması amacıyla özellikle bölgesel programlar yoluyla besi hayvancılığının geliştirilmesi gereklidir. Bunun halen yaşanmakta olan et fiyatlarındaki artışa karşın en uygun orta ve uzun dönem politika uygulaması olduğu düşünülmektedir.

Bugüne kadar et fiyatlarındaki artışa tepki olarak uygulamaya konan Ziraat Bankası aracılığıyla verilmekte olan düşük faizli yatırım ve işletme kredilerinin, ağustos 2010 tarihinden itibaren, faizinin tamamen kaldırılması her ne kadar büyük talep görüp yüksek fiyatların cazibesıyla önemli ölçüde kredi kullanımını sağladıysa da bunların çoğunluğunun süt hayvancılığı kredileri olduğu düşünülürse, yapılan özendirmelerin, DAP besi hayvancılığı desteği hariç, sorunu çözücü yönde olmadığı aksine et fiyatlarının bulunduğu yüksek seviyesinden geri düşmesi bir yana önümüzdeki aylarda tekrar yükselmesi olasılığını gideremediği düşünülmektedir. Bu nedenle, acilen belirli bir orta vadede et hayvanlarının yetiştirilmesinin teşvik edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, hayvan hastalıkları, ekonomik olarak hem tarımsal üretici gelirlerine hem de insan sağlığı açısından genel ekonomik kazançlarda zarara yol açmaktadır. Halen, uygulanan politikalar, belirli bir programdan yoksun olup AB hibesi ile şap ve kuduz gibi sınır aşan hastalıklarla mücadeleye AB talebiyle projeler yürütülmekte olup bütüncül bir ülkesel gereksinim çerçevesinden yoksun bulunmaktadır. Hayvan hastalıkları ve zararlılarının olumsuz etkilerinin azaltılması yönündeki çalışmalarda, hayvancılık işletmeleri bazında koruyucu önlemlerin alınması ile ülke şartlarına uygun aşı, ilaç ve serum üretimlerinin miktar ve kalitesinin iyileştirilmesi ihtiyaçları devam etmektedir. Bunun yanı sıra, yatırım bütçesinden önemli ölçüde kaynak ayrılarak yapılmakta olan sulama altyapısının geliştirilmesine yönelik faaliyetlerde, önemli ölçüde programlama eksikliği bulunmakta, sulama yatırımları ile tarımsal üretim faaliyetlerinin koordinasyonu ihtiyacı bulunmaktadır. Ek olarak, sulama yatırımlarının projelendirilmesindeki usullerin tekrar güzden geçirilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Diğer yandan, iklim değişikliğinin etkileri de dikkate alındığında, sulama projelerinde planlamaların gözden geçirilme ihtiyacı bulunmaktadır. Destekleme bütçesi incelendiğinde ise yukarıda bahsedilen yapısal tedbirlerin yerine özellikle Doğrudan Gelir Desteği (DGD)'nin 2008 yılında kaldırılmasıyla birlikte ödemeler mazot ve gübre şeklinde adlandırılan alan bazlı desteklemeler ile belirli bir makro çerçeveden yoksun çeşitli destekleme programlarının başlatılması için kullanılmaya başlandığı görülmektedir.

Desteklemeler içerisinde ürün bazlı olarak uygulanmakta olan ve “prim” olarak da adlandırılan, fark ödemesi desteklemeleri, arz açığı olan yağlı tohumlar ile çaya ve 2005 yılından itibaren de hububata uygulanmakta olup, 2008 yılında bakliyat da destekleme ödemeleri kapsamına alınmıştır. 2004 yılında destekleme bütçesinin yüzde 11’ini oluşturan fark ödemesi desteklemelerinin, 2010 yılındaki payının yüzde 32 ve 2011 yılında ise yüzde 35 olacağı tahmin edilmektedir.

2 Mart 2010 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2010/159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2010 yılı üretim sezonunda üretilerek satışı yapılan söz konusu ürünler için prim ödemelerinin, 29 Haziran 2009 tarih ve 2009/15173 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye genelinde belirlenmiş olan toplam 30 adet tarım havzası temelinde farklılaştırılarak, ürün bazlı uygulanmasının kararlaştırıldığı bildirilmesine rağmen, söz konusu uygulamanın eskisinden bir farkı bulunmayıp geçen yıllardaki kg. bazlı ödemeye zaten ödemelerin yapıldığı havzaların isimlerinin ek olarak belirtilmesinden ibaret olup belirli bir yönlendirme gücünden yoksun olduğu düşünülmektedir.

Tarım ve Köy işleri Bakanlığının 2011-2012-2013 bütçeleri sırasıyla 8,4 milyar TL, 8,9 milyar TL ve 9,3 milyar TL olarak teklif edilmiştir. Bu bütçelerin tarımsal üreticilere destekleme olarak ödenen tutarları sırası ile 6,1 milyar TL, 6,4 milyar TL ve 6,7 milyar TL'dir.

5488 sayılı Tarım Kanununun Tarımsal desteklemelerin finansmanı başlıklı 21 inci maddesinde; "Tarımsal destekleme programlarının finansmanı, bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafi millî hâsılanın yüzde birinden az olamaz." Hususu yer almaktadır. 2011 Yılı Programına göre Türkiye'nin 2011 yılında GSYH'sı 1.204 milyar TL olarak tahmin edilmektedir. Bakanlık bütçesinde öngörülen tutar ise GSYH'nın yaklaşık yüzde 0,5'ine tekabül etmektedir. Yani mevcut tarımsal destekleme bütçesinin yaklaşık 12 milyar TL düzeyine çıkartılması gerekmektedir. Dolayısıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığının bütçesi, 5488 sayılı Kanunun 21'nci maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 2011-2012-2013 bütçelerinin sırasıyla 219,2 milyon TL, 233,4 milyon TL ve 280,1 milyon TL'si Sermaye Giderlerine, yani Bakanlığın yatırımlarına ayrılmıştır. Bilindiği üzere Bakanlık Türkiye'de yaklaşık 3 milyon tarım işletmesi ile binlerce tarıma dayalı sanayi işletmesine hizmet götürmekte ve ülke nüfusunun tamamını doğrudan ilgilendirmektedir. Ayrıca tarımsal ürünler dış ticaretinde de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı belirleyici bir konumdadır. Buna karşılık Türkiye'de tarım sektörünün ve dolayısıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığının çok önemli miktarda altyapı sorunu bulunmaktadır. Bunların başında, laboratuvar alt yapısı, hizmetler için gerekli bina, makine-ekipman ve taşıtlar gelmektedir. Günümüz dış ticareti için de elzem olan GDO ve Kalıntı Analiz alt yapısının derhal tamamlanarak, hizmete alınması hem Türk toplumunun sağlığı, hem de tarım ürünleri dış ticareti açısından hayati önem taşımaktadır. Ayrıca Bakanlık taşra teşkilatı hizmetlerini son derece eski ve bakım masrafları yüksek olan taşıt araçları ve kısıtlı bütçe imkânları ile sürdürmeye çalışmaktadır. Taşra teşkilatının önemli bir bölümü projeler için tahsis edilen ödenekleri sarf malzemeleri veya cari giderleri için kullanmak zorunda kalmaktadır. Bunların yanı sıra, hayvan ve bitki hastalıkları ile mücadele, gıdaların kontrolü, dış ticaret kontrol noktalarının yeniden yapılandırılması, eğitimcilerin ve üreticilerin eğitimi, örgütlenmenin geliştirilmesi ve yeni teknolojilerin geliştirilerek (ar-ge faaliyetleri) tarım sektöründe modern teknolojiye geçiş gibi konular için yatırım bütçesinin yaklaşık 2 kat artırılması gerektiği görülmektedir.

Bu çerçevede Bakanlığın bu tür ihtiyaçlarının had safhada olduğu bilinmekle birlikte, yatırım için öngörülen tutarların yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır. Bakanlık teklifinde olduğu gibi bu tutarlardaki bütçe tahsisi durumunda Tarım Sektörünün ve dolayısıyla Bakanlığın sorunlarının çözülmesi için 50 yıldan fazla bir sürenin geçmesi gerekmektedir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçelerinde, mülga 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu, 6968 sayılı Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Kanunu ve bu Kanunları yürürlükten kaldıran 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu çerçevesinde hayvan ve bitki hastalıkları ve itlafları için tazminat ödeneği ayrılması gerekmektedir. Bu durum, değişik maddelerde ifade edilmekle birlikte, temel olarak söz konusu Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenmiş olup, ilgili madde şu şekildedir: "(1) Hayvanlarda herhangi bir tazminatlı hastalık tespit edilmesi sonucu resmî veteriner hekim

veya yetkilendirilmiş veteriner hekim gözetiminde mecburî kesime tâbi tutulan veya itlaf edilen hayvanlar ile mezbahalarda tespit edilen tazminatlı hastalık nedeniyle imha edilen hayvanların bedelleri Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen oranlarda, hastalık nedeniyle imha edilen hayvansal ürünlerin, yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masrafları Bakanlık tarafından sahiplerine tazminat olarak ödenir. Bakanlık her yıl, bütçe imkânları, hastalıklarla ilgili bilimsel veriler ile eradikasyon ve kontrol programlarına göre, tazminatlı hastalıklardan hangilerine tazminat ödemesi yapacağını, ödeme yapılacak yerleri ve uygulama zamanını belirler.”

Ancak, gerek hayvan hastalıkları ve gerekse bitki hastalıkları nedeniyle Bakanlığın bütçesinde böyle bir itlaf tazminatı öngörülmemiş olup, bu miktarın sadece hayvan hastalıkları göz önünde bulundurulduğunda yaklaşık 1,5 milyar TL düzeyinde olması gerekmektedir. Bitki hastalıklarının dâhil edilmesi durumunda ise bu rakamın 2 milyar TL'nin üzerine çıkacağı anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede Bakanlık bütçe teklifi, 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Bilindiği üzere Türkiye’de yaklaşık 20 milyon hektar tarım arazi bulunmakta ve ortalama işletme büyüklüğü 6,1 hektar düzeyinde olup, her bir işletme ortalama 6-7 parselden oluşmaktadır. Ayrıca, tarla içi yollar ve geçişler üreticiler arasında önemli problemlere neden olmakta, toprak kalite ve niteliği, çölleşme, drenaj ve toprak erozyonu başlıca sorunları oluşturmaktadır.

Bu çerçevede arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri Türkiye için çok önemli sorun alanlarını oluşturmaktadır. Özellikle tarla içi geliştirme hizmetleri ve küçük su işleri mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün kapanması ile sahipsiz kalmış ve il özel idarelerine devredildiği belirtilen bu işler sürüncemede bırakılmıştır. Son birkaç yıldır Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından bir kısım tarla içi geliştirme hizmeti yürütülmekle birlikte, küçük su işlerini halen hangi kurumun yürüttüğü belli değildir. Ayrıca hükümet tarafından son yıllarda sürekli gündeme getirilen GAP, KOP ve DAP gibi Eylem Planları kapsamında ciddi oranda toplulaştırma yapılacağı ifade edilmekle birlikte GAP dışında bununla ilgili somut bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak Türkiye tarımı için son derece büyük önem taşıyan bu konunun daha ciddiyetle ele alınması gerekmektedir.

Türkiye’de yaklaşık 20 milyon hektar tarım alanının en az yarısında sadece arazi toplulaştırma uygulanması gerekmekte olup, yine yarıya yakınında tarla içi geliştirme hizmetinin götürülmesi gerekmektedir. Buna göre anılan miktarda bir arazi toplulaştırma hizmetinin, Genel Müdürlüğe ayrılan bütçe düzeyi ile ve bu bütçenin sadece arazi toplulaştırma hizmetlerine harcanması durumunda yaklaşık 17-18 yılda tamamlanabileceği anlaşılmaktadır. Eğer tarla içi geliştirme ve küçük su hizmetleri bu harcamalara dâhil edilirse, söz konusu işlerin tamamlanabilmesi için 50 yıldan fazla bir süre gerekmektedir. Bütün bu veriler bu bütçeler ile Türkiye tarım sektörünün en önemli sorununu oluşturan işletme ölçeği ile toprak ve su yönetimi konularının ortalama 25-30 yılda ancak çözüm noktasına gelebileceği anlamına gelmektedir. Yani sektörün sorunları 10-20 yıl daha erteleneceği veya çözülmeyeceği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede anılan Genel Müdürlüğün

bütçe teklifinin Türkiye için aciliyet arz eden arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri ile uyumlu olmadığı ve bu bütçelerin en az iki kat artırılması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Bilindiği üzere Tarım Reformu uygulamaları 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir. Anılan Kanunun 17 nci maddesinde uygulama alanlarında bulunan çiftçilerin desteklenmesi hükme bağlanmıştır. Söz konusu madde aşağıda gösterilmiştir.

“Çiftçilerin Desteklenmesi

Madde 17 - Uygulama alanlarında bu Kanun hükümlerine göre topraklandırılanlarla kendilerine uzun süreli sözleşmelerle arazi kiralananlar ve dağıtım normuna kadar arazi sahibi çiftçiler, uygulayıcı kuruluş tarafından yönetmelikte tespit edilecek esaslar dâhilinde verimliliği ve üretimi artırmak gayesiyle aynı ve nakdi kredi ile desteklenirler.”

3083 sayılı Kanunun bu amir hükmüne karşılık Genel Müdürlüğün bütçesinde böyle bir ödenek veya kredi ödemesi ne lâfzî ne de nakdi olarak öngörülmemiştir. Uygulama alanlarında faaliyet gösteren üreticilerin bu şekilde desteklenmeleri zorunluluk arz etmektedir. Nitekim söz konu üreticiler uygulama süresince bazen geri dönüşü olmayan önemli maddi kayıplara uğramakta, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından uygulanan desteklemelerden de faydalanamamaktadır. Bu üreticilerin uygulamanın bitiminden sonra tekrar tarımsal üretime başlamaları da önemli bir ödenek ve yatırım ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu çerçevede Genel Müdürlüğün bütçesinde bu tür bir destekleme ve/veya kredilendirme ödeneğinin konulması gereklidir.

AKP iktidarları döneminde yapılan uygulamalar ile tarım sektörünün çöküşü hazırlanmış, çiftçimiz, üreticimiz yoksulluğa itilerek tarım kesimi yok edilmeye çalışılmıştır. AKP İktidarınca, tarım sektöründeki nüfusun ve tarımın millî gelir içerisindeki payı azaldıkça gelişmiş Batılı ülkelerin standartlarına daha çabuk ulaşılacağı zannedilmiştir. Ülkemiz için stratejik önemi olan ürünlerden pamuk, tütün, şeker pancarı, buğday gibi ürünlerin üretim alanlarında önemli azalmalar bulunmaktadır.

Çiftçinin eline geçen gelir reel olarak gerilerken mazot, gübre, enerji, ilaç, tohum gibi tarımsal girdilerin fiyatlarında çok yüksek oranda artışlar olmuştur. Bu durum, çiftçinin üretim yapmasını güçleştirmiştir. Çiftçilerin girdi fiyatlarındaki artış nedeniyle yeterli girdi kullanamaması ayrıca verimliliği de olumsuz etkilemektedir. Köyünde yaşarken kendi aile ekonomisi içerisinde ürettiği et, süt, yoğurt, tahıl gibi temel gıda maddelerini yeterli seviyede tüketen insanlarımız şimdi üretmez olmuş, yardıma muhtaç hâle getirilmiştir.

Kriz nedeniyle çeşitli sektörlerde destekler verilirken, tarım sektörü göz ardı edilmiştir. Tam tersine, krizin en ağır yaşandığı 2009 yılında tarımsal desteklemelerde önemli kesintiler yapılmıştır. Hem bütçe görüşmeleri esnasında yüzde 10 kesinti yapılmış ve uygulama esnasında da yine yüzde 10 daha kesinti yapılarak tarımsal desteklerin GSYH içerisindeki payı binde 4,7'lere düşürülmüştür. AKP, çiftçilerimizi kriz döneminde kendi kaderine terk etmiştir.

İcraların hızla arttığı, iflasların nefes aldırmadığı tarım kesimindeki problemler çığ gibi büyürken AKP Hükümetinin duyarsızlığı da sürmektedir. AKP Hükümetinin tarımın yapısal sorunlarını çözecek, tarımsal girdi yükünü azaltacak ve tarım sektörünü yeniden ayağa kaldıracak tedbirleri alma niyet ve isteğinde olmadığı ortadadır. Yönetemeyen ve toplumun diğer kesimlerinde olduğu gibi borç içinde yüzen çiftçiler Hükümetin erzak yardımlarına muhtaç hâle gelmiştir.

Tarımsal destekleme için ayrılan bütçe yetersizdir. 2011 yılı bütçesinde binde 4,9 bir tarımsal destek öngörülmüştür. Tarım Kanunu'nda tarımsal desteklerin GSYH'nın en az yüzde 1'i olması öngörülmesine karşın AKP kendi çıkardığı kanuna bile uymamaktadır.

Sağlık

Sağlık, ülkelerin ulaşmak istedikleri gelişmişlik düzeyi ve kalkınma performansı içinde önemli bir yer tutuyor. Kişi başına düşen millî gelir, istihdam durumu, sanayileşme, eğitim düzeyi gibi birçok ekonomik ve sosyal göstergelerle açıklanan klasik anlamda kalkınma, günümüzde beşeri kalkınma unsurunu daha fazla önem atfedilerek eğitim ve sağlık göstergeleriyle özdeşleştiriliyor. Sağlık harcamaları günümüzde sadece cari bir harcama niteliğinde değil kalkınmadaki rolü nedeniyle aynı zamanda bir yatırım harcaması olarak da nitelendiriliyor. Bu sebeple günümüzde kullanılan kalkınmışlık göstergelerinde toplam sağlık harcamalarının topluma yansımaları olan kişi başına doktor sayısı, bebek ölüm oranı, ilaç tüketimi gibi temel sağlık verileri de yer alıyor.

2011 yılı bütçesine göre Sağlık Bakanlığına ayrılan ödenek yüzde 23,7 artırılmıştır. 3,3 milyar liralık bir artış yapılmıştır. Bu artışın 2 milyar lirası aile hekimliği ödeneğinin geçen yıla göre yüksek oranda artırılmasından ortaya çıkmıştır.

Sağlık Bakanlığına ayrılan bütçenin, bütçe toplamına oranı 2011 yılında yüzde 5,6'ya yükselmektedir. Dünya Sağlık Örgütü geliştirmekte olan ülkeler için yüzde 10'lar seviyesine çıkması gerektiği ifade edilmektedir. Bu anlamda, Bakanlığımızın bütçesinin daha da artırılması gerektiği ortadadır.

Türkiye'nin sağlık alanında dünyada 42'nci sırada yer alması, hâlâ anne ve bebek ölümlerinin devam etmesi, erkeklerin yaşam süresinin 69, kadınların ise 74 olması koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerinin geliştirilmeye muhtaç olduğunu göstermektedir.

Sağlık hizmetleri, AKP'nin acımasızca siyasallaştırdığı, kadrolaşmanın had safhaya ulaştığı alanlardan birisi olmuştur. Başhekimlik, klinik şefliği, daire başkanlığı, şube müdürlüğü, il sağlık müdürlüğü, şeflik gibi birçok göreve atama yeteneği ve tecrübesi ne olursa olsun AKP teşkilatlarının veya yandaş sendikaların tavassutuna bağlı olarak gerçekleştirilmektedir.

Personel istihdamında sıkıntı çekilen yerler için çıkarılan sözleşme uygulaması ihtiyaç olmayan bölgelere de yaygınlaştırılmış, böylece aynı hastanede biri diğerinin 2 katı seviyesinde maaş alan doktor ve sağlık çalışanları oluşturulmuştur. Bu durum çalışanlar arasında hem ücret adaletsizliği hem de huzursuz bir çalışma ortamı oluşmasına yol açmıştır.

Bugün sağlık kuruluşlarında taşeron işçi sayısı 120 binlere, sözleşmeli memur sayısı 90 binlere yükselmiştir. Temizlik işleriyle başlayan taşeronlaşma bugün ameliyathanelere kadar uzanmıştır. İş güvencesiz, düşük ücretle, ehil olmadıkları işlerde taşeron firma çalışanları istihdam edilmektedir. İşsizliğin olumsuzluğunu fırsata çevirenler tarafından oluşturulan bu sömürü düzeni sadece çalışana değil yürütülen sağlık hizmetine de zarar vermektedir. Bu nedenle sağlık hizmetlerinde taşeronlaşmadan vazgeçilmelidir.

Yine sağlıkta vazgeçilmesi gereken bir diğer istihdam modeli sözleşmeli çalışmadır. Bu istihdam modeline 2003 yılında başlanılmış, bugüne kadar 4954 sayılı Kanun'a tabi 657 4/B'ye tabi, döner sermayeden maaş alanlar olarak farklı modeller geliştirilmiştir. Bunların yanına düşük ücretle çalıştırmak için vekil ebe, hemşire ve 4/C modelleri de hizmete sokulmuştur. Bu da aynı işi yapan kişiler arasında oluşan maaş farklılıkları nedeniyle iş barışını bozmuştur.

Kamu Hastane Birlikleri Kanun Tasarısı ile de yeni bir sözleşmeli personel sistemi öngörülmektedir. Kamu Hastane Birlikleri Kanun Tasarısı'yla Bakanlığa bağlı ikinci ve üçüncü sağlık kurumlarının bir veya birden fazla kamu hastane birliği çatısı altında teşkilatlanması öngörülerek kamuda sağlık birimleri yönetim anlayışı köklü bir değişikliğe uğrattılmak istenmektedir. Ne tasarının genel gerekçesinde ne de Komisyonunda yapılan görüşmelerde böylesi bir düzenlemeye gidilmesine ilişkin hukuki ve inandırıcı gerekçeler ortaya konulamamıştır. Ayrıca ortaya konulan gerekçeler bir anlamda sağlık birimlerinin yönetiminde başarısız olduğunun da ikrarı niteliğindedir.

Gerekçe olarak ifade edilen konular tüm kamu hizmet alanları için ileri sürülebilecek türden, kamu yönetimi ve kamu istihdam alanının temel sorunlarıdır. Bu nedenle kamu yönetiminde yaşanan sorunların çözümü tüm kamu idareleri ve çalışanları kapsayacak kamu yönetimi reformu ile personel ve ücret reformunun bir an önce gerçekleştirilmesine bağlı bulunmaktadır. Aksi takdirde her kamu hizmeti alan için farklı yönetim ve farklı çalışma modeli uygulamak sorunların daha da artmasına, çalışma huzur ve ahenginin iyice bozulmasına, hizmetlerde aksamalara ve kıt kamu kaynaklarının israfına meydan verebilecektir.

Burada sorgulanması gereken AKP tarafından sahiplenildiği hâlde yaklaşık sekiz yıldır kamu yönetimi reformu ile personel ve ücret rejimine yönelik reformların hâlâ gerçekleştirilmemiş olmasıdır.

Kamu Hastane Birlikleri Kanun Tasarısında 9.910 adet sözleşmeli personel pozisyonu ihdas edilmekte, genel sekreter, tıbbi idari ve mali hizmetler başkanları, uzman, hastane yöneticisi, başhekim, müdür, başhekim yardımcısı, müdür yardımcısından oluşan pozisyonlarda sözleşmeli çalıştırma öngörülmektedir. Çalışanların hiçbir güvencesi olmaksızın sözleşmeli istihdama mahkûm edildiği bu sistemde hastane çalışanlarının çalışma hayatıyla ilgili tüm kararları subjektif kriterlerle genel sekreter ve yönetim kurulu üyeleri gibi şahısların insafına bırakmak, her türlü suiistimale açık, çalışanların hak ve menfaatlerinde telafisi imkânsız zararlara yol açacak uygulamaların oluşmasına sebebiyet verecektir.

Hâlen sağlık birimlerinde 657 sayılı Kanun'a tabi kadrolu, 4/B statüsünde sözleşmeli, 4924 sayılı Kanun'a tabi sözleşmeli statüde personel çalıştırma nedeniyle aynı işi yapan sağlık çalışanları arasında ücret ve sosyal haklar yönünden ayrımcı, adaletsiz ve çalışma barışını bozan uygulama mevcut iken yeni bir sözleşmeli çalışma sistemi daha gelmektedir. Bu durum sistemin iyice içinden çıkılmaz hâle getirilmesine neden olacaktır.

AKP'nin sözleşmeli çalıştırmada temel mantığı, insanları devlet kurumunda köle düzeninde çalıştırmaktır. Bu amaçla sözleşmeli personelin hak aramaları engellenmiş, işten çıkarılmaları amirlerin keyfiyetine bırakılmıştır.

2009 yılında Türk Sağlık-Sen'in yaptığı ankete göre sözleşmelilerin yüzde 87'sinin çalışmak için yaşadığı şehri terk ettiği, yüzde 84'ünün de işi nedeniyle ailesinden ayrı yaşadığı ortaya çıkmıştır. Sonuçlara göre, sözleşmelilerin yüzde 34'ü ailesini altı ayda bir görebilmekte, yüzde 31'i eşiyle ayrılmak üzere, yüzde 45'i işten çıkarılma korkusu yaşıyor. Görüldüğü üzere, sözleşmelilerin Anayasa'yla güvence altına alınan aile yaşamları, sosyal hayatları yok edilmektedir.

Sağlık çalışanları arasında döner sermaye miktarı kimi hastanelerde 30 kata kadar çıkmaktadır. Gelirler arasındaki bu kadar fark dünyanın hiçbir yerinde yoktur. Sağlık Bakanı bununla övünerek, yüksek döner sermaye alanları örnek gösterip sağlık çalışanlarının maaşlarının yüksek olduğunu söyleyebilmektedir. Hâlbuki 6-7 bin lira ek ödeme alan hekimlerin yanında 250-300 lira alan sağlık çalışanları var. Dahası hekim dışı sağlık personelinin aldığı döner sermaye ek ödemesi emekliliklerine yansımamakta ve sağlık çalışanları gelirlerinde meydana gelecek büyük kayıplar nedeniyle emekli dahi olamamaktadır.

Tam Gün Yasası'nda yapılan değişiklikler sonucunda hekimlere döner ödemelerinin peşin ödenmesi ve emekliliğe yansıtılması hakkı getirilmiştir. Sadece hekimlere yönelik yapılan iyileştirme iş barışını ve personelin motivasyonunu bozmaktadır. Hekim dışı sağlık çalışanlarına da herhangi bir katkıya bağlı olmaksızın her ayın 15'inde ödenen döner sermaye sabit ödemesi yapılması ve ödenene, döner sermayenin hekimlerinde olduğu gibi aynı oran üzerinden emekli aylığına yansıtılması için kanuni düzenleme yapılması gerekmektedir. Bu eşitliğin sağlanması için, adaletsizliğin giderilmesi için bu düzenleme yapılmalıdır.

Radyoloji çalışanlarının mesai saatleri artırılarak sağlıkları tehlikeye atılmaktadır. Bu itibarla radyoloji çalışanlarının çalışma saatleri objektif kriterlere göre yeniden düzenlenmelidir.

Aile Hekimliği Yönetmeliği bazı sakıncaları ihtiva etmektedir. Yönetmelikte aile hekimlerinin Bakanlıkça ve ilgili mevzuat ile verilen diğer görevleri yapacağına hüküm altına alınmasına rağmen söz konusu görevlerin nelerden ibaret olduğuna dair açıklayıcı bir hükme yer verilmemiştir. Bu da aile hekimlerinin idareciler tarafından keyfi olarak görevlendirilmesine neden olmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik

Ülkemizde endüstri ilişkileri alanında muhtelif gelişmeler aynı anda yaşanmaktadır. Bunlardan birincisi endüstri ilişkilerinin kamudan özel sektöre doğru bir gelişme göstermesidir. İkincisi ise, sendikalı ve toplu sözleşmeli iş yeri sayısının azalmasıdır. Güçsüz örgütlenme ve taşeronlara teslim edilmiş piyasalar özellikle sendikal faaliyetlerin korunaksız hâle getirilmesinin önünü açmaktadır. İşçi ve işveren sendikacılığında gelişme trendi negatife dönmüştür. Sendika üye sayılarında büyük azalmalar yaşanmaktadır. Toplu sözleşmeli işyerlerinde de sendikalar ve işçiler ekonomik daralma ve artan işsizlik arasında sıkışmış durumdadır. Bu nedenle sendikalar haklarını aramakta zorlanmaktadır. Son Anayasa değişikliğinde Uluslararası Çalışma Teşkilatının taleplerinin ötesinde değişikliklerin yapılmış olması gariptir. Mesela aynı iş kolunda aynı anda birden fazla sendikaya üyeliğin getirilmiş olması Türk endüstri ilişkilerini karıştırmaktan öte bir sonuç getirmeyecektir.

Sosyal güvenlik sisteminin aktüaryal dengeleri alarm vermektedir. Sistemin sorunları her geçen yıl daha da ağırlaşmaktadır. Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliği kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. Aktif sigortalıların pasif sigortalılara oranı her geçen yıl azalmakta olup, 2002 yılında 2,04 olan aktif pasif oranı 2009 yılında 1,78'e kadar inmiş, 2010 yılı eylül ayı itibarıyla bu oran 1,82 olmakla birlikte 2008 yılı oranına göre bozulmanın devam ettiği görülmektedir. Bu durumda 1,82 aktif sigortalının ödediği primle bir emeklinin aylığı ödenmekte olup, sistemin sürdürülebilirliği giderek imkânsızlaşmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumunun gelirleri giderlerini karşılamamakta olup oluşan bütçe açıkları her geçen yıl artarak büyümektedir. Sosyal Güvenlik Kurumunca açıklanan verilerde sigorta kolları itibarıyla aktüaryal hesaplar yer almamaktadır. Bu, büyük bir eksikliklerdir.

2002 yılında yüzde 2,27 olan Sosyal Güvenlik Kurumu bütçe açığının GSYH'ya oranı 2009 yılında yüzde 3,01 seviyesine yükselmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu bütçe açıkları Hazinece merkezî yönetim bütçesinden yapılan transfer ödemeleriyle karşılanmaktadır. Bütçe transferlerinin GSYH'ya oranı 2002 yılında yüzde 2,76 iken, bu oran 2009 yılında yüzde 5,52'ye çıkmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumunun ana gelir kaynağı olan prim gelirleri ödenen emekli aylıklarını dahi karşılamaya yetmemektedir. Prim gelirleri 2002 yılı emekli aylığı ve sağlık ödemeleri toplamının yüzde 61'ini karşılayabilmekteyken bu oran 2009 yılında yüzde 56 seviyesine inmiştir.

Sosyal güvenlik sisteminin bir başka önemli sorunu da prim alacaklarının süresinde tahsil edilememesidir. Son yıllarda sık sık yapılan yeniden yapılandırma ve taksitlendirme uygulamalarına rağmen prim alacaklarında yüksek artışlar meydana gelmiş, düzenli prim ödeme alışkanlığı tesis edilememiş, tam aksine sigortalılar sürekli af beklentisi içine sokulmuştur. Sosyal Güvenlik Kurumunun 4/A veya 4/B kapsamında sigortalılarla ilgili prim alacağı 47,7 milyar liraya ulaşmıştır.

Yaşanan ekonomik sıkıntılardan dolayı esnaf ve sanatkârlar, çiftçiler, sanayici, ticaret ve meslek erbabı ile dar ve sabit gelirli başta olmak üzere toplumun bütün

kesimleri ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bunun sonucunda işverenler ve sigortalılar prim ödeme yükümlülüklerini aksatmak zorunda kalmışlardır.

5510 sayılı Kanun'un en önemli gerekçelerinden birisi sigortalılar arasında norm ve standart birliğinin sağlanması olmasına karşın, birçok konuda norm ve standart birliği sağlanamamış olup, bazı konularda yeni farklılıklar ve hak kayıpları ortaya çıkmıştır. Memurlar ve diğer kamu görevlileri 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce göreve başlayanlar ve sonra başlayanlar açısından iki farklı sisteme tabi bulunmaktadır.

Reform olarak adlandırılan düzenleme daha uygulamanın ilk yıllarında delik deşik edilmiş, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden bu yana bu kanuna eklenen maddelerle sisteme uygun olmayan uygulamalara gidilmiştir. Kanun görüşmelerinde emekli aylıklarının enflasyon oranında artırılması ısrarla savunulmuşken, 2009 yılında eski tabirle SSK'lı ve Bağ-Kur'lu emekli aylıklarına asgari 60 TL artış getirilmiş, 2010 yılında da yine asgari 60 TL artış getirileceği açıklanmıştır. Bu artış sadece 2009 ve 2010 yılları için uygulandığından, aylıklar arasında yeni bir farklılık oluşmasına neden olunmuştur. Yine Sağlık Bakanlığında tabip ve diş tabiplerinin ek ödemelerine prim ve idari aylık öngörülmesi 5510 sayılı Kanun'a getirilen sisteme uygun olmayan, sigortalılar arasında eşitsizlik oluşturan bir düzenleme olmuştur.

18 yaşını dolduran, okumayan, çalışmayan ve evlenmemiş olan kız çocuklarının sigortalıların bakmakla yükümlü oldukları aile ferdi kapsamından çıkarılmış olmaları önemli sıkıntıları ortaya koymuştur. Kız çocuklarının anne veya babasının sigortasına bağlı olarak sağlık yardımlarından yararlanamamaları mağduriyete neden olmaktadır. Kız çocukları için var olan ayrımcı hükümleri 5510 sayılı Kanun'la ortadan kaldıran AKP'nin. "Kadınlara özel ayrımcılık getireceğiz." söylemlerinin ne kadar çelişkili olduğu ortadadır.

Gerek güncelleme katsayısı gerekse aylık bağlama oranı konusunda 5510 sayılı Kanun'la getirilen düzenlemeler birlikte dikkate alındığında 1 Ekim 2008 tarihinden sonraki hizmetler için bağlanacak emekli aylıklarında eski duruma göre önemli miktarda azalma olacaktır. Emeklilere verilen refah payı yüksek oranda azaltılmıştır. Zaten mevcut hâliyle bile büyük çoğunluğu açlık sınırının altında gelir alan emeklilerin bu kanuna göre bağlanacak aylıklarla nasıl hayatını idame ettirebilecekleri tümüyle göz ardı edilmiştir. Ayrıca 5510 sayılı Kanun'dan önceki hizmetler ile sığınak hizmetleri için bağlanacak aylıklar konusunda sigortalılar arasında büyük farklar doğmasına, yeni eşitsizlik ve adaletsizliklerin oluşmasına neden olunmuştur.

AKP Hükümeti çoğu açlık sınırının altında ücret alan çalışanlar ve emeklilerin insanca yaşayabileceği bir ücret düzeyine kavuşturulamamıştır. 2011 bütçesinde öngörülen rakamlar da herhangi bir iyileşmeyi öngörmemektedir. Türk-İş'in en son açıkladığı verilere göre 2010 Ekim ayı itibarıyla dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapılması gereken gıda harcaması tutarı, yani açlık sınırı 860 lira 18 kuruştur.

Emeklilerin tamamına yakını açlık sınırının altındadır. AKP Hükümeti emekliler arasındaki maaş adaletsizliğini gidereceğini vaat etmesine karşın, daha da adaletsiz hâle

getirmiştir. Emekli aylıklarının refah payını düşürmüş, intibak yasasını çıkarma sözü vermiş ancak altından kalkamadık gerekçesiyle rafa kaldırmış, banka promosyonu verileceği söylenmiş ancak bu konuyu da bankalara havale ederek emeklilerin umutlarını bir bir yıkmıştır. Emeklilere 2011 yılında sadece 60 lira maaş artışı reva görülmüştür.

Emeklilerimizin yıllarca hizmet verdikten sonra geçim kaygısı duymadan, onuruna yaraşır bir hayat sürmesini temin etmek devletin önemli ve öncelikli görevlerinden biridir. Emeklilerin enflasyona ezdirilmediği söylene de halkın gerçek enflasyonu yansıtan gıda, kira, ulaşım, su, elektrik ve gaz gibi kalemler açısından değerlendirme yapıldığında durumun söylendiği gibi olmadığı anlaşılacaktır. En düşük emekli aylıklarını baz alarak artış oranını büyük bir övgüyle açıklayan Sayın Başbakan aslında sözünü ettiği emekli aylıklarının açıklığının yarısı kadar bile olmadığını açıklamamaktadır.

2011 ocak ayında muhtarlara 15 lira, 65 yaş aylığı alanlara dört lira maaş artışı öngörülmekte olup, yine özürülilere, gazilere, vatani hizmet tertibinden maaş alanlara öngörülen zamlar 10-15 lira düzeyindedir. Bu kesimlerin maaşının iyileştirilmesi gerekmektedir çünkü bu paralarla geçimlerini sağlamaları mümkün değildir.

5510 sayılı Kanunla Genel Sağlık Sigortası uygulamaya konulmuştur. Sağlık sigorta sisteminin dışında kimsenin kalmaması sağlanmaya çalışılmıştır. Sağlık hizmetlerinden yararlanma şartları kolaylaştırılmıştır. Ancak tedavi ve muayene ücretlerinde katılım paylarına ilişkin düzenlemelerle sağlık sistemi paralı hâle gelmiştir. Sağlık harcamalarındaki yüksek artışın önüne geçemeyen AKP Hükümeti uygulamaya koyduğu katılım paylarıyla bunun faturasını sigortalılar ve emekli, dul ve yetimlere çıkarmaktadır. Sigortalı hastalardan katılım payı alınması hastaların sağlık kurumlarına erken başvurmalarına engel oluşturabilmektedir.

Yukarıda ifade edilen nedenlerle Tasarı'ya muhalefet ediyoruz.

Münir Kutluata
Sakarya

Emin Haluk Ayhan
Denizli

Mustafa Kalaycı
Konya

Erkan Akçay
Manisa

Mehmet Günel
Antalya

**2011 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM
BÜTÇE KANUN TASARISI
KARŞI OY YAZISI**

**TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu
Üyeleri**

Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

Osman ÖZÇELİK
BDP Siirt Milletvekili

KARŞI OY YAZISI

2011 Mali Yılı Merkezi Yönetim Bütçe kanun Tasarısı eki belgelerle 5018 sayılı kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa uygun bir şekilde Meclis bilgilendirilmemiştir.Tasarının Komisyonunda görüşülmesi sırasında bütçe paketi ve ekleri yazılı olmasına rağmen eksik,Bakanlık ve İdare bütçelerine ilişkin belgeler Komisyon görüşmelerine yarım gün kala yeterli hazırlık süresi tanınmadan verilmiştir.Orta Vadeli Program geç hazırlanmış,AB İlerleme raporunda da denetlenemeyen bir eleştiri konusu olmuş,emek ve meslek örgütleri sürece katılmamış,Meclisin bütçe hakkı ve kamuoyunun bilgiye ulaşması ve tartışmaya katılması sağlanamamıştır.

Bütçenin hazırlanmasında “katılımcılık ve çoğulculuk” yine göz ardı edildi.Demokratik toplumlarda,çağdaş hukuk devletlerinde bütçenin kaynağını teşkil eden vergileri veren yurttaşların,sivil toplum örgütlerinin katılım ve denetimi esas olup, “şeffaf bir bütçe” oluşturulmamıştır. Sermaye ve emek örgütlerinin TÜSİAD,TOBB,Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği,KESK,DİSK,HAK-İŞ,TMMOB gibi milyonlarca örgütlü gücü temsil eden kuruluşlarına bir aylık süre içinde bir gün dahi ayrılmaması,dinlenip görüşlerinin alınmaması “katılımcı” ve “çoğulcu” demokrasi ile bağdaşmamaktadır.Ekonomi ile demokrasi birbirinden ayırmaz.Bütçeler Mecliste hazırlandığından “Sosyal Risk” tartışılmadan,sosyolojik dönüşümler dikkate alınmadan, sağlıklı bir planlamadan da söz edilemez.

I-KRİZ SONRASI,”YENİ BİR EKONOMİ POLİTİKA” YOK.

Dünya ekonomisinin 2009 yılında yüzde 0.6 daraldığı,2010 da 4.8 büyüyeceği,2010 da ticaret hacminin 11.4 artacağı tahmin ediliyor. Oysa en çok etkilenen ABD, AB ülkeleri ekonomileri söz konusu olunca yatırımların yüzde yetmiş,gelen turistlerin yüzde 60'nın Türkiye ile yapıldığı dikkate alınacak olursa,Türkiye'nin yeni bir ekonomi politika belirlemediği, stratejisinin olmadığı görülmektedir.

Kapitalizm uzun geçmişinde üç önemli kriz yaşadı. İki 1873'de başlayan birinci dünya savaşına kadar etkisi azalarak devam eden Uzun Bunalım'dır (The Long Depression.) İkinci büyük kriz 1929'da ABD'den başlayıp hızla Avrupa'ya yayılan ve sonunda ikinci dünya savaşının tohumlarını atan Büyük Bunalımdır (The Great Depression.)

Üçüncü büyük kriz 2007 yılı ortalarında başladı ve hâlâ sürüyor. Bu krizin önceki iki krizden en belirgin farkı bunun bir anda bütün dünyayı kapsamı içine almış olmasından kaynaklanıyor.Uzun süre 'Küresel Finans Krizi' adıyla idare edildi ama bu isim hep geçici bir isimmiş gibi duruyordu ortada... Uluslararası Para Fonu'nun (IMF), tam metni 21 Nisan 2010 tarihinde yayımlanan 'Dünya Ekonomik Görünümü' raporunun giriş bölümünden öğrendiğimiz kadarıyla bu krize "Büyük Resesyon " (The Great Recession) ismi verilmiş.

Bir bütün olarak alındığında AB'de kamu açığının GSYH'ye oranı yüzde 7'ye yakın ve kamu borcunun GSYH'ye oranı ise yüzde 74. Krizin başta, Portekiz ve İspanya olmak üzere başka ülkelere bulaşması çok mümkün. Hatta Yunanistan, İrlanda, İtalya ve

İngiltere'yi topun ağzında görenler az değildi. Kriz dönemlerinde gerçekler tüm çıplaklığıyla gün yüzüne çıkar.

İngiltere'de eski bakan Liam Byrne'in "Hiç paramız kalmadı" mektubu hafızalardadır. Almanya Başbakanı Angela Merkel, açıklanan 1 trilyon dolarlık kurtarma paketiyle Yunanistan'daki krizin Avrupa'ya yayılmasının engellenmesi konusunda yalnızca zaman kazanıldığını açıkladı. Obama'nın danışmanı Paul Volcker, Avro bölgesinin 1 trilyon dolarlık pakete rağmen dağılma riski taşıdığını söyledi. Fransız vatandaşlarının yüzde 77'si ekonomik durumun düzeleceğine inanmıyor. Emeklilik yaşının arttırılması sonucu milyonlar sokağa dökülüyor. "Avrupa ekonomilerine ilişkin kaygılar dünya piyasalarını yerle bir ediyor".

IMF Başkanı Strauss-Kahn : "Yunanistan'da sendika üyesi olsam ben de gösterilere katılırdım, halkın tepkisi normal" diyordu.

Dubai'de patlak veren borç sorunu 2010 yılı başında Yunanistan'a sıçradı. Ardından, İspanya, Portekiz ve İtalya'nın da zayıf halkalar olduğu anlaşıldı. Böylece borç krizi farklı bir boyuta taşındı.

Sunuşta, "Türkiye bu noktada bir ayrışma içindedir..kamu finansman dengelerinde tahribat yaşanmadı,bütçe açığında Maastricht kriterini sağlayabilecektir.." deniliyor.Oysa TÜİK ve Merkez bankası verileri yüzde 4 olan oranın kriterin üzerinde olduğunu gösteriyor.

Kapitalizmin gelmiş geçmiş en büyük kriziyle beraber, dev firmalar, büyük iflaslara doğru sürüklenirken, dünyayı paylaşan filler, yeni bir hesaplaşma, güç paylaşımı savaşında.

Dünyanın en büyük yatırım bankalarından Lehman Brothers'ın Eylül 2008'de iflasıyla açığa çıkan, 2009'un Ocak-Eylül döneminde ortalığı kasıp kavuran küresel kriz, dünyaya 2009 yılı için 5 Türkiye'den daha büyük bir maliyete sebep oldu.Kriz nedeniyle 53 milyon insan daha 2015 yılına kadar aşırı yoksul olacak. Kriz ayrıca gelişmekte olan ülkelerde yoksulluğun azaltılması adımlarını yavaşlattı.

Krizde yüzde 3, 4 ya da 5'lik küçülmeye maruz kalan ülkelerde finansal çöküş çok etkili oldu. Bu ülkelerin bankaları ve finansal sistemlerinde ki sallantı hâlâ mevcut. Daralma da işsizlik artışı çok etkili oldu,2009 yılında 13.8 milyar dolarlık değere ulaşan dünyanın en zengin 20 kulübü 2010 yılında 1.2 milyar dolar eriyerek 2010 yılında 12.6 milyar dolara geriledi.

2009 yılı dünya için tarihin en karanlık dönemlerinden biri oldu. 2009 yılında dünyanın toplam milli geliri cari fiyatlarla 3.5 trilyon dolar azaldı. Milli geliri en fazla azalan ülke İngiltere olurken, Türkiye'nin kaybı 115 milyar doları buldu.

IMF, küresel krizin 2009 kısmında varlıklı merkez ülkelerin yüzde 3.2 küçüldüğünü ortaya koyuyor. Krizin merkezi ABD yüzde 2.4, Avro alanı yüzde 4.1 ve Japonya yüzde 5.2 küçülmüş görünüyor. kriz ile 133 ülke küçüldü.

Ekonomik krizin en çok hissedildiği 2009 yılında binlerce kişi işini kaybedip, onlarca

şirket iflas edip ya da el değiştiren, dünya genelinde en çok kazanan 25 hedge fon yöneticisi, 2009'da toplam 25.33 milyar dolar gelir elde etti. Bu 25 yöneticinin 2008 yılında 11.6 milyar dolar kazanç elde ettiği hatırlandığında, gelirlerini 2 kattan fazla artırdıkları ortaya çıktı.

Bu tabloda Avrupa'da borç sorunuyla baş etmeye çalışan Yunanistan'ın dışında Portekiz, İrlanda, İspanya, İtalya ve İzlanda borç yükleri ile endişe yarattı. Bu korku, kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's'un İspanya'nın kredi notunu indirmesinin ardından artarken, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) Başkanı Angel Gurria, borç krizini 'Ebola virüsü'ne benzettii.

Gurria, "Borç krizinin yayılma tehlikesinden bahsetmiyoruz. Kriz kıta geneline yayılmaya başladı bile, sorun tıpkı Ebola gibi, virüsü kaptdığınızın öğrendikten sonra, hayatta kalmak için bacağınızı kesmek zorundasınız" diye konuştu.

Dünya Bankası'nın 2009 yılı son çeyrek toplam dış borç verilerine göre, bu ülkeler içerisinde İtalya 2 trilyon 595 milyar dolarla en fazla borç yüküne sahipken, onu 2 trilyon 546 milyar dolarla İspanya ve 2 trilyon 321 milyar dolarla İrlanda takip ediyor. Yunanistan'ın ise 581.6 milyar dolar, Portekiz'in 548.4 milyar dolar borcu bulunuyor. İzlanda'nın uzmanların açıklamalarına göre, 136 milyar dolar dolaylarında dış borcu olduğuna dikkat çekiliyor.

Nouriel Roubini, Yunanistan ve Avro Bölgesi'ndeki sorunlu ülkelerin birkaç yıl içinde ekonomilerini canlandırmak için Avro'yu terk etmek zorunda kalacaklarını söylüyor. Borç krizi Yunanistan'ın ardından diğer ülkeleri de Demokles'in Kılıcı gibi tehdit etmeye başladı. En borçlu ülkeler listesinin başında 2.5 trilyon dolarla İtalya var. Yunanistan'daki borç sorunu ve OECD'nin 'kriz yayılabilir' uyarısı, diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi İngiltere'de de endişe yaratıyor. Küresel krizden en çok etkilenen, resesyona ilk giren ve resesyondan en son çıkan ülkelerden İngiltere'de, 18 aylık resesyon döneminde kamu borçları 178 milyar sterlin arttı, üretim ise yüzde 6 oranında düştü.

Küresel kriz nedeniyle ağır bir borçlanma programına sahip olan İngiltere'de, faiz oranlarının artmasından ve ülke ekonomisinin yeniden resesyona girmesinden endişe duyuluyor.

İrlanda'nın 2009 yılı bütçe açığı GSYH'nin yüzde 14.3'ü (23.3 milyar avro) olurken, bu yıl bu rakamın 14.7 olması bekleniyor.

AB üyesi ülkelerin bütçe açıkları rekora koşarken, OECD'nin Şubat 2010 verilerine göre, bu ülkeler arasında işsizlik oranında İspanya yüzde 19.5 ile başı çekiyor. Bu ülkeyi, yüzde 13.2 ile İrlanda ve yüzde 10.3 ile Portekiz izliyor. Şubat 2010'da İtalya'da işsizlik oranı ise yüzde 8.5 seviyesinde bulunuyordu. Yunanistan'da işsizlik oranı Ocak 2010'da yüzde 10.2 ve İzlanda'da ise 2009 yılın son çeyrek itibarıyla yüzde 7.8 oldu.

Yunanistan sonrası, İrlanda ekonomik kriz dalgasına yakalanırken, İspanya, Portekiz, İtalya tehlike sınırında bulunuyor.

AB' de krizin, yapısal farklılıkları da ortaya çıkarması, 'evdeki hesaplaşma' nın başlaması siyasi değişimi dayatmaya başladı. Avrupa' da bütçe açığı felaket durumunda. Bronwen Maddox'un, "Avro bölgesi sallantıda"; Philip Stephens'in, "Berlin Avrupa projesinden soğuyor"; 'Le Monde'un, "Kesin olan tek şey var: Avro krizi, sonlanmaktan çok uzakta," saptamaları boşuna değil. Prof. Carmen Reinhart; Yunanistan, AB üyesi olmasaydı çoktan iflas etmiş olacaktı, dolayısıyla daha yumuşak bir borç erteleme sürecinden geçeceğini, Reinhart, AB'nin kaynaklarının sınırlı olduğunu, bir ya da iki ülkenin kurtarılabilceğini ama hepsinin kurtarılmasının olanaksız olduğuna işaret ederken, finansal krizlerin ülke borç krizlerine dönüşeceğini düşünüyordu.

Prof. Carmen Reinhart, 2009 Aralık ayında Prof. Kenneth Rogoff ile birlikte borç ve büyüme ilişkisini ele alan makalesinde, 'Borç Çağında Büyüme/ Growth in a Time of Debt' başlıklı makalede, 44 ülke ve son iki yüzyıllık dönemdeki veriler üzerinde çalışarak şu sonuçlara ulaşmışlardı.

Birincisi, yüzde 90'ın altında kamu borcu ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki zayıf. Yüzde 90'lık eşiğin üzerinde ise büyüme oranı bir puan düşüyor, ortalama büyüme ise kayda değer ölçüde düşüyor. Bu sınır, gelişen ülkeler ya da gelişmiş ülkelerde aynı.

İkincisi, gelişen piyasa ülkelerinde dış borç (kamu ve özel) için bu sınır (çoğunlukla döviz cinsinden) daha düşük bulunmuş. Dış borç yüzde 60'a eriştiğinde, yıllık büyüme yüzde 2 düşüyor. Daha yüksek borç oranında ise yarı yarıya azalıyor.

Üçüncüsü, gelişmiş ülkelerde kamu borcu seviyesiyle enflasyon arasında eşzamanlı belirgin bir ilişki bulunamamış. Ama ABD'de gözlenen, kamu borcu yükseldikçe enflasyonun arttığı biçiminde bir ilişki olmuş. Gelişen piyasa ekonomilerinde de bu ilişki benzer çıkmış: Kamu borcu arttıkça enflasyonun arttığı belirtiliyor.

Yapılan hesaplara göre, gelişmiş ülkelerin bugün yüzde 100 olan kamu borcu/GSMH oranı, 2020 yılında yüzde 133'e erişecek.

Deutsche Bank araştırmacılarının raporu şu sözlerle bitiyor: "Yeni dünyaya hoş geldiniz". Simon Tisdall'ın, "Avrupa kriz ve göçle mücadele ederken, bütün AB üyelerindeki seçmenler yabancılaşacak ve sağ partiler yükselecektir," diye tarif ettiği aşırı sağcılığın yoğunlaştığı ırkçılık dünyasına...doğru yol alınıyor.

Türkiye krizden güçlü ve hızlı bir şekilde çıkmıştır" saptaması gerçekçi değildir. Sadece ülke kredi notunun artması ekonomi değil, sosyal,siyasal,kültürel alanda ki aleyhe gelişmeler iyi okunamıyor.Bunlardan birkaçına değinmekte fayda vardır.

1-Kriz ırkçılık ve Müslüman karşıtlığını yükseltti.

Avrupa ülkelerinin çevre ülkelerden ithal ettiği göçmen nüfusun sayısı 20 milyona yaklaştı. Avrupa ülkelerinin yoksulları arasında "işlerimizi alıyorsunuz", "sosyal hizmetleri kapıyorlar", gibi söylemlerle başlayan bir yabancı düşmanlığı, 11 Eylül New York, 2004 Madrid, 2005 Londra bombalı saldırıları, film yapımcısı Theo van Gogh'un öldürülmesi, Hollanda karikatür krizi üzerinden "ulusal, tarihsel kimliğimizi tehdit eden Müslüman istilası" söylemiyle açık bir Müslüman düşmanlığına dönüştü.

Avrupa'da muhafazakâr partiler, şimdi bu yoksulların oylarını almak için, en düşük ücretlerle en pis işlerde çalıştırılan, gettolarda yaşamaya zorlanan yabancı işçiler nüfusundan kurtulmak istiyormuş gibi davranıyorlar.

Yabancı düşmanlığı, 2009'da, Avrupa Parlamentosu seçimlerinde, ırkçı partilere grup kurabilecek sayıda temsilci çıkarma olanağı sağladı. İsviçre'de genel bir halkoylaması camilerin minarelerini yasakladı.

Dahası, kamuoyu yoklamaları "yasağa hayır" oyu çıkacağını söylerken sandıktan kesin bir evet oyu çıkması, bu düşmanlıkların yüzeyde görünenden daha derin olduğunu düşündürüyordu. Belçika'da laikliği güçlendirmeyi amaçlayan bir yasa tasarısı, İsviçre oylamasının sonuçlarının da etkisiyle, Hıristiyan grupların direnişine takıldı. Fransa'da Başkan Sarkozy, Fransız ulusal kimliği üzerine doğrudan yabancıları hedef alan bir tartışma başlatırken, peçeyi ve çarşafı yasaklamayı amaçlayan bir yasa taslağı meclise gelmeyi bekliyor. İtalya'da ırkçılık, 2009 yılında bazı kasabalarda "Beyaz Noel" kampanyasına, yabancıların evlerine yapılan polis baskınlarına yol açtı. İtalya'da da cami yapılmasını önleyecek bir yasa tasarısı meclise geliyor. Musevi grupları da Avrupa çapında Yahudi düşmanlığının belirgin bir biçimde artmaya başlamasından yakınıyorlar.

2-Kriz işsizliği ,işsizlik yabancı düşmanlığını,ayrımcılık insan hakları ihlallerini artırdı.

Özellikle tüm dünyayı etkisi altına alan ekonomik kriz ve işsizliğin tüm toplumlarda temel sorun hâline gelmesi, göçmenleri doğrudan hedef konumuna getirdi. Hükümetlerde, işsizliğin kolay 'çözümü' nü göçmenleri sınır dışı etmekte buldular.

Avrupa'nın güneyindeki birçok ülke gibi, 3.9 milyon göçmenin yaşadığı İtalya da Kuzey Afrika ve Akdeniz'den gelen büyük göçmen dalgalarının önüne geçebilmek için çözüm yolları arıyor. İtalya hükümetinin yasadışı göçü kontrol etmek ve düzenlemek adına aldığı birçok önlem var. Bu önlemlerden en ağır olanı 2009 yılında parlamentoda kabul edildi. Buna göre yasadışı göçmenler, 5 ile 10 bin avro arası para cezası ve altı aya kadar hapis cezasına çarptırılabilir.

1.7 milyon göçmenin bulunduğu İsviçre'de giderek güçlenen İsviçre Halk Partisi (SVP) ile 2009 yılında düzenlenen ve minareleri yasaklayan referandum, ülkede Müslüman göçmenlere yönelik bakış açısını olumsuz etkiledi. Kamuya pek yansımaya da İsviçre'nin gündeminde göçmenlere yönelik bir yasa çalışması var. Referanduma sunulması beklenen yasa, İsviçre'de bulunan tüm göçmen suçluları büyük ihtimalle aileleriyle beraber ülke dışına göndermeyi teklif ediyor.

Dışarıdan bakıldığında kültürel çeşitliliğin güzel bir örneği olarak görülse de, 5.5 milyon göçmeni bulunan Avustralya oldukça sert göçmen yasalarına sahip. Ancak 1992 yılında kabul edilen "Göç Reformu Yasası" bunlar içinde en ciddi. Yasaya göre geçerli vizesi olmadan Avustralya'da yakalanan tüm yabancı uyruklu kişilerin gözaltına alınması söz konusu. Bu yasa kapsamında 1999 ile 2003 yılları arasında Güneydoğu Asya ve Ortadoğu'dan Avustralya'ya iltica eden 2 binden fazla çocuk gözaltına alındı.

1.7 milyon göçmen nüfusuna sahip Japonya uzun yıllar nüfus yapısındaki sorunlar ve yasadışı göçle mücadele etti. Ülkenin yaşlanan nüfusu genç göçmen çalışanlara ihtiyaç duysa da, Japon hükümeti son zamanlarda işsizliği engellemek için göçü durdurmayı planlıyor.

Ayrıca Avrupa Konseyi'ne bağlı İnsan Hakları Genel Sekreterliği'nin yıllık raporuna göre, ekonomik kriz insan haklarını da olumsuz etkiledi. İnsan hakları ile banka ve devletlerin çöküşleri arasında tehlikeli bir ilişki olduğunu söyleyen Konsey'in İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg'e göre devletlerin bütçesinde artık daha az para mevcut çünkü hükümetler iflas eden bankaları kurtardı. Dolayısıyla sosyal refah için çok az para kaldı. Bu da en çok mültecileri, Romanları ve diğer azınlıkları etkiledi.

Hammerberg'e göre, "İşsizlik ve bunun sonucunda ortaya çıkan güvensizlik, yabancı düşmanı bir atmosfer yarattı. Bunun ceremesini Romanlar ve mülteciler çekiyor. İnsan haklarına saygı duyulması ve bazı Avrupa ülkelerinde yaygınlaşan aşırı görüşleri savunan güçlere taviz verilmemesi" gerekiyor.

AB'nin göçmen ve mülteci politikasını da eleştiren İnsan Hakları Komiseri, krizden hareketle daha merhametsiz ve daha sert olunduğu görüşünü taşıyor. Konuya ilişkin olarak Hammarberg, "Avrupa'da hapsedilenlerin sayısı artıyor. İnsanları ciddi bir neden olmaksızın tutukluyoruz. Onları yalnızca buraya geldikleri, burada yaşayıp çalışmak istedikleri için hapse atıyoruz. Bu insanlık dışı politikayı iyi bulmak mümkün değil" ifadelerini kullandı.

3-Güvenlik ve yoksulluk denklemi iyi okunamadı.

George Bernard Shaw'un, "Uygarlığın esas iddiası olan güvenlik, tehlikelerin en kötüsü olan yoksulluk tehlikesinin herkesin tepesinde asılı olduğu bir ortamda mevcut olamaz," sözü dikkat çekicidir.

Jacques Diouf, Panama'da düzenlenen 31. FAO-Latin Amerika ve Karayipler konferansının açılışında yaptığı konuşmada, aç 1 milyar kişiden 642 milyonunun Asya ve Pasifik bölgesinde, 265 milyonunun Afrika'da, 42 milyonunun Latin Amerika ve Karayipler'de, 15 milyonunun gelişmiş ülkelerde bulunduğunu söyledi.

Açlıktan en fazla etkilenen ülkelerin Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Eritre olduğunu belirten FAO Sekreteri Jacques Diouf, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde halkın yüzde 75'inin, Eritre'de yüzde 66'sının, Güney Amerika'nın açlıktan en fazla etkilenen ülkesi Haiti'de ve ayrıca Karayiplerde de halkın yüzde 58'inin aç olduğunu vurguladı. Jacques Diouf, yetersiz beslenmeden en fazla etkilenen kıtanın Afrika olduğunu ve halkın yüzde 28'inin yetersiz beslendiğine dikkat çekti.

BM Çocuklara Yardım Fonu'nun (UNICEF) 2009 raporuna göre, Güney ülkelerinde bir kadının tüm yaşamı boyunca annelikle ilgili nedenler yüzünden ölme riski 76'da 1 iken, Kuzey ülkelerinde bu oran 8 binde 1. Yani Güney'deki kadın ölüm oranı Kuzey'dekinden 300 kat daha büyüktür.

Nihayet ABD, küresel nüfusun yüzde 5'inden azına sahip olduğu hâlde küresel gelirin yüzde 20'sinden fazlasını elde ediyorken; 100 dolar geliri olan 100 kişilik bir köyde 5 Amerikalı adam başına 4 dolar, 5 Avrupalı adam başına 3 dolar gelir elde ederken geri kalan 90 kişi adam başına 72 cent alıyorsa oradan kriz eksik olmaz!

4-Kriz bir avuç mutlu zengine yaradı.

TÜİK' in, ekonominin 2009'da yüzde 4.7 daraldığını açıkladığı coğrafyamız, krizin teğet geçmediği bir ülke gerçeğini kabul etmek zorundayız. Her gün 110 milyon dolar faiz ödüyoruz.

2002'de, yani AKP iktidara geldiğinde devletin 80 yılda yaptığı borç 148 milyar dolardı. AKP 7 yılda buna 147 milyar dolar ekledi. Bu borçla bir tek büyük yatırım yapılmadı. 2002'deki 43 milyar dolar olan özel sektör borcu 7 yılda 177 milyar dolara yükseldi. Halkın 4 milyar dolar olan kredi kartı ve tüketim kredileri borcu 80 milyar dolara yükseldi.

AKP iktidarı 30 milyar dolarlık özelleştirme yaparak cumhuriyetin 80 yılda yarattığı tüm fabrikaları, kuruluşları sattı. Şimdi sıra hidroelektrik santralleri ile elektrik dağıtım şebekelerine geldi.”

Türkiye'de 1986-2010 dönemindeki özelleştirmelerden 38.7 milyar dolar gelir elde ederken; “Ekim 2008 ile Ekim 2009 arasında 14.3 milyar dolarlık kayıt dışı kaynağı bilinmeyen paranın ülkeye gelmesi finansal piyasaların krize sürüklenmesini önledi,” değerlendirmeleri yapılırken, “Kırılganlıkları vahim; manevra alanın da çok dar olduğu” Türkiye'deki ekonomik durum hakkında şunları ekleyebiliriz.

Türkiye'de krizin etkisi azaldıkça dış ticaret açığı hızla artıyor. TÜİK verilerine göre, 2010 yılının ilk çeyreğinde bir önceki 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 175.3 artan dış ticaret açığı, 12.13 milyar dolar oldu.

Türkiye 2000'li yıllarda yoğunlukla dış açık veren ve dış borçlanmaya dayalı bir görünüm sergiledi. Toplam dış borç stoku 2003 başında 130 milyar dolar düzeyindeydi. Küresel krizin Türkiye ekonomisini etkisi altına almaya başladığı 2008 Ekimi'nde dış borçlar 291 milyar dolar düzeyine fırlamıştı. Yani Türkiye, 2003'ten 2008'e dış borçlarını dolar bazında iki mislinden fazla arttırmıştı.

Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kriz koşullarının faturası emekçilere çıkarılıyor. Yoksullar daha yoksul olurken; zenginler daha zenginleşiyor; yani sömürü yaygınlaşarak derinleşiyor. İşte bunun inkâr edilemez verileri.

Kriz yılı 2009'da dolar bazında yüzde 102 değer kazanan İMKB dünya altıncısı oldu! “Türkiye'de bankaların kârları krize rağmen arttı. 27 banka vergi rekortmeni oldu.” Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Şubat 2010 itibarıyla, bankaların gönderdikleri kesinleşmemiş geçici verilere göre, Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü Şubat 2010 itibarıyla 842 milyar 233 milyon lira oldu. Sektörün aktif toplamı ise Şubat 2009 döneminden itibaren 108 milyar 542 milyon lira (yüzde 14.8) artış gösterdi.

Garanti ve Akbank kârda birinci lige çıktı. Garanti Bankası, Akbank, İş Bankası, Yapı ve Kredi 3 ayda 3.5 milyar lira kâr elde etti. Kriz döneminde dahi kârlarını artırmayı

başaran Türk bankaları 2010 yılına da hızlı girdi. İlk çeyrek sonuçlarını açıklayan 13 bankanın toplam kârı 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 42 artarak 3.3 milyar TL'den 4.7 milyar TL'ye ulaştı.

Fortisbank Türkiye, 2010 yılının ilk çeyreğinde 32.5 milyon TL net kâr açıkladı.

Vakıfbank, 2010 yılının ilk çeyreğinde konsolide olmayan net kârının 305.1 milyon TL olduğunu açıkladı.

Akbank, 2010 yılının ilk çeyreğinde 1 milyar 3 milyon lira konsolide olmayan net kâr açıkladı.

Garanti Bankası, 2010 yılının ilk çeyreğinde 1 milyar 88 milyon lira konsolide net kâra ulaştı; kârını yüzde 53 artırdı!

TEB'den 2010'un ilk çeyreğinde 49.8 milyon lira net kâr elde etti.

Deniz Bank'ın 2010 yılı ilk çeyrek net kârı 163 milyon lira.

Halkbank, 2010 yılının ilk çeyreğinde net kârını 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 41.3 oranında artırarak 515 milyon liraya çıkardı.

Yapı Kredi 564 milyon lira kâr yaptı; kârı yüzde 20 arttı.

Sabancı Holding'den 2010 yılının ilk çeyreğinde 497 milyon lira kâr; Sabancı kârı yüzde 145 arttı! (Ayrıca Sabancı Holding'in 2009 yılındaki net kârı bir önceki 2008 yılına göre yüzde 6 artış göstererek, 1 milyar 258 milyon lira oldu!)

Koç Holding'in, 2010'un ilk çeyreğinde net dönem kârı, 2009 yılının ilk çeyreğine göre yüzde 1.276 artışla 648 milyon oldu; Koç, 359 milyon TL kâr etti.

Aygaz, 2010'un ilk çeyreğinde 50 milyon TL kâr elde etti.

Doğan Yayın Holding'in brüt kârı yüzde 147 arttı.

Türk Telekom'un 2010'un ilk çeyreğinde net kârı, 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 88 artarak 546 milyon TL oldu.

2009 krizinde, başta sanayidekiler olmak üzere çoğu alt sektör küçülüp bilançoları zarar yazarken bankalar kâr rekorları kırdı. Öyle böyle değil, bankaların vergi öncesi kârları 2008'den 2009'a yüzde 50 artarak yaklaşık 17 milyar TL'den 25 milyar TL'ye çıktı.

Bu arada Forbes Dergisine göre, 12 Türk şirketi dünya devler liginde... Milyoner sayısı krize rağmen artış gösterdi. Ocak ayında 28 bin olan milyoner sayısı şubat ayında 29 bine ulaştı. Milyonerlerin sahip olduğu toplam mevduat ise 8 milyar 736 milyon TL artışla 212 milyar 963 milyon TL oldu. 500 milyar TL'lik toplam mevduatta milyonerlerin payı ise yüzde 42.6 olduğu görüldü.

Forbes'e, göre İstanbul'da 28 dolar milyarderi yaşıyor.

Yine Forbes Dergisi'nin dünyanın en büyük 2000 şirketini sıraladığı, "Global 2000"de listesine 2010'da 12 Türk şirketi girdi. Listeye göre, Türkiye'den 16.06 milyar dolar piyasa değeriyle Garanti Bankası, listede 274'üncü sırada yer aldı. Garanti Bankası'nı, 12.6 milyar dolar piyasa değeriyle 288'inci sırada yer alan Türkiye İş Bankası takip etti. Koç Holding ise 7.45 milyar dolar piyasa değeriyle listenin 321'inci sırasında yer buldu. Listede Türkiye'den 5'i banka 12 şirket yer alıyor. Doğan Holding de 1.68 milyar dolar ile listeye 1.872'nci sıradan girdi.

Kurumlar vergisi 2006 yılında yüzde 33' ten 20'ye indirildi. Çok kazandıktan çok vergi yerine, yine işçi-memurda,dolaylı vergilerle de halktan vergi toplama anlayışı sürüyor.Rakamlar krizin faturasının çarpıcı olarak emekçi halka yüklendiğini kanıtlamaktadır.

"Kişi başına milli geliri 10 bin doların üzerine çıkarttık" deniliyor.Ülkede iki milyon kişi açlık sınırı altında,15 milyon kişi de yoksulluk sınırının altında.Yeşil kart sayısı da ayrı bir gösterge.Milli gelir dağıtıldığında yüzde birlik mutlu bir azınlığın aslan payını aldığı görülecektir.

5-Türkiye'de yoksulluk arttı.

Sömürünün böylesine vahşileştiği Türkiye'de ekonomik kriz halkın geçim sıkıntısını artırdı. TÜİK'in yayımladığı 'Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2009' verilerine göre Türkiye'de hane halklarının yüzde 52.9'u, başka bir ifadeyle yarından fazlası elde ettiği gelirle ihtiyaçlarını "zor" karşılıyor. Bunların yüzde 16.9'u ise gelirinin ihtiyaçlarını "çok zor" karşıladığını ifade ediyor.

Araştırmaya katılanların yüzde 60'ı bir yılda daha ucuz ürün tüketmeye başladıklarını söyledi. "Son bir yılda borçlandım" diyenlerin oranı yüzde 34.3 olurken, yüzde 27.9'u "Gelirim azaldı", yüzde 27.9'u "Tasarrufum azaldı", yüzde 25.9'u "Eğlence ve tatil masraflarımı kısıtım" dedi.

Dünya Bankası-IMF ortak raporunda, "Harcamalarda kesinti Türkiye'nin gelecekteki refahını tehlikeye atıyor... Türkiye'de en yoksulların yüzde 75'i çocuklarının gıda harcamalarında kesinti yaptı, yüzde 29'u sağlıkta, yüzde 14'ü eğitimde kesintiye gitti," dediği tablo vahimdir.

TÜSİAD' ın 'Gelir-Tüketim 2008 Raporu'na göre Türkiye'deki kişilerin yüzde 17.8'i, hanelerin ise yüzde 14'ü yoksulluk sınırındadır.

Devlet Planlama Teşkilâtı, küresel krizin Türkiye'yi etkisi altına aldığı 2008 son çeyreğinden 2009 sonuna kadar nominal ücretlerin yüzde 13'e yakın gerilediğini, bunun üstüne yüzde 6'ya yaklaşan enflasyonun da götürdükleri eklenince yüzde 18'e yakın reel gelir kaybının yaşandığını ortaya koyuyor. Bu tarihi bir yoksullaşmadır. Bu, alım gücünün, 15 ayda neredeyse beşte bir oranında gerilemesi demektir ki, tarihte böyle bir bozgun, böyle bir yoksullaşma konjonktürü yoktur.

Dünya Bankası ve IMF raporunda, "Türkiye'de en yoksul yüzde 20'lik kesimin yüzde 91'i gelir kaybına uğradı. En yoksulların yüzde 75'i çocuklarının gıda harcamasını kesti. Orta sınıf hane halkları bile özellikle eğitim harcamalarını kısıt" ifadeleri yer

alırken; halkının yüzde 30'u ekonomik durumun "daha kötü olacağını", yüzde 35'i "aynı kalacağını" düşünüyor, yüzde 19'unun ise "fikri yok"tur.

Bunun böyle olması da çok doğaldır; örneğin kredi kartı borcunu ödemeyenlerin sayısı Şubat 2010'da yüzde 9.6 artarak 69 bin 200'e, ferdi kredi borcunu ödemeyenlerin sayısı ise yüzde 15.8 yükselerek 49 bin 640'a çıktı. Kredi kartı borcunu ödemeyenler ile gecikmeli ödeyenleri gösteren negatif nitelikli ferdi kredi ve kredi kartları sisteminde yer alan kişi sayısı, Şubat 2010'da, bir önceki Ocak 2010 ayına göre yaklaşık yüzde 12.1 oranında yükselerek, 118 bin 840'a yükseldi.

6-İşsizlik artışı devam ediyor.

DİSK Araştırma Enstitüsü, kriz dönemindeki artışla sayıları 2.5 milyonu bulan işsizlerin, aileleri ile birlikte 10 milyon kişinin, işsizlik gerçeğiyle yüz yüze bırakıldığını vurgulayarak, bu rakamın, kriz içinde olan Yunanistan'ın nüfusuna denk olduğuna dikkat çekiyor.

DISK-AR tarafından TÜİK Hane Halkı İşgücü Anketi sonuçlarına dayanılarak yapılan araştırmaya göre, 2009 Aralık döneminde işsiz sayılanların yüzde 20.60'ı, yani 692 bini işten çıkartıldı.

Türkiye'de 3.5 milyon kişi işsiz, 2.2 milyon kişi de ümidini kesmiş, iş aramıyor. Yani resmî olarak- işsiz sayısı 6 milyon kişi. Bu sayının yüzde 15'e tekabül ettiği söyleniyor.

Kentlerde işsizlik yüzde 17, kırsalda yüzde 11, Genç nüfusta yüzde 26, Kayıt dışı istihdam ise yüzde 43.

Yani hâlâ 4 gençten biri işsiz.

Devamla; 2007'de 2 milyon 376 bin kişi olan işsiz sayısı Ocak 2010'da 3 milyon 591 bine yükseldi.

Yine TÜİK rakamlarına göre 2009 yılı işsizlik oranı yüzde 13.5 düzeyindeydi. Tarım dışı alandaki işsizlik yüzde 16.6, genç nüfusta işsizlik ise yüzde 24.1'di.

2011 yılı Türkiye ve Avrupa için sokağın yılı olacak, kapitalist dünya ekonomisinin bugünlerde yaşamakta olduğu kriz, sistemin bütünsel anlamda tarihsel bir bunalım içinde olduğuna dair en son ve en güçlü kanıtı oluşturuyor. Sermayenin düşen kâr oranlarını tekrar yükseltmek için uzun yıllardır işçi sınıfına karşı dünya ölçeğinde yürüttüğü açık taarruz da, son yıllarda şiddetlenerek gelişen yeni emperyalist savaş süreci de kapitalizmin bu uzun dönemli ve bunalımlı iniş eğrisinin ifadeleriydi. Ancak, sıradan bir ekonomik kriz olmanın çok ötesinde bir derinliğe sahip olan mevcut ekonomik kriz, bu gerçeği çok daha dolaysızca ve şaşmaz biçimde ortaya koymaktadır.

Sarsıcı dalgalar hâlinde gelen krizle birlikte, kapitalizmin tahripkâr doğasını gözlerden saklamanın zorlaştığı bir durum gitgide olgunlaşmakta. Bu bağlamda kriz kapitalizmin inandırıcılığı ve meşruiyetinde son 25-30 yıldır ilk kez görülen bir sarsılmayı da beraberinde getirmektedir.

Yaşanmakta olan değişim sancılı, yavaş ve inişli-çıkışlıdır. Yeni bir dönem açılıyor, yeni dönem açılırken şimdilerde ideolojik iklim değişikliğinin ilk belirtilerini görüyoruz; bunun arkası da gelecektir.

Bu krizle, bundan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.

"Büyük dünya krizden sonra, krizin odağındaki ülkelerde yaşanan tartışmalar, krizin yeni boyutu, yeni dalgaları, alınan tüm önlemler, piyasalar ağırlıklı kimi nefes aldırın gelişmelere karşın, artık hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağını ortaya koyuyor.

7-2011 Yılı Merkezi yönetim bütçesi ile krizin faturası halka çıkarıldı.

AK Parti Hükümeti 2008 bütçe sunuşunda 2006 yılında "..piyasalarda istikrar ve likidite bolluğu sürdü.." denildikten sonra ,2007 temmuz ayında ABD konut sektöründe başlayan küresel krize sadece değinerek izlemeye değer bulduklarını söylüyor.

2009 bütçe sunuşunda "..küresel mali krizden asgari şekilde etkileniyoruz.." deniliyor.Dünya 1929 mali krizinden sonra en büyük krizi yaşarken,dolar birkaç günde 1700-YTL yi aşarken,enerji,gıda fiyatları artarken,elektriğe, doğal gaza,petrole yeni zamlar devreye girer ve otomatiğe bağlarken, on günde 50 milyar dolar piyasalardan çekilirken "krizin Türkiye'yi teğet geçeceğini" söylendi.

Bu kadar rahat,vurdumduymaz,sorumsuz bir başka Hükümet örneği dünyada yoktur.ABD ile beraber AB nin gelişmiş ülkeleri Japonya,Çin dahi bu krizin pençesinde kıvrılırken,dünya 5 trilyonu aşan önlemler alırken; "krizi fırsata çevirebiliriz.." denildi.

Küresel kriz sonrası kredi imkanları daralırsa,maliyetler artarsa ,büyüme düşmeyecek mi? işsizlik artmayacak mı? faizler artmayacak mı? enflasyon yeniden azmayacak mı? fatura 2001 de olduğu gibi,yine emekçi halka,dar gelirliye çıkarılmayacak mı? dedik.Bu durumda küresel krize karşı birlikte önlem almak,varsın doğacak fırsatları da birlikte değerlendirmek için meclis gündemine alınması ve araştırılması gerekirdi.

Tam dokuz bütçe sunuşunda aynı nakaratları dinledik "...istihdam piyasasını etkinleştirmek..işsizlik ve kayıt dışılığı azaltmayı amaçlıyoruz..." memur ve işçi ücretleri zamlar karşısında erirken,işsizlik artarken,Hükümet ülke gündemi dışında kendine bir gündem oluşturmuş, sermaye kesimlerine destekler sunuyor.

İşverenin hissesine düşen sigorta primleri % 5 indirdi,bunun bütçeye maliyeti sadece 4.7 milyar YTL . KOBİ' ler yerinde sayarken göstermelik can suyu kredilerinden söz ediliyor."Yap İşlet Devret ",AR-GE yasası ile sadece birkaç yabancı şirkete fırsat sunuldu. "Varlık Barışı" adı altında kara paranın, kirli paranın,vergi kaçacağı paranın aklanması,TMSF'nin hükümete bağlanması yasası krizi fırsata nasıl çeviririz paniği değil mi ?

Ülkemizde bir yıl önce çıkarılan "Tezkere" ile sınır ötesi çatışmaların hiçbir maliyeti bütçede yok, içerde her gün can ve mal kayıpları yaşanırken,SGS nedeniyle emek ve

meslek örgütleri ayakta.Yoksulluk girdabında yaşayan milyonların açlık sınırı altında yaşayan kesimi yok sayılıyor.

Bir daha anladık ki Türkiye'nin gündemi ile AK Partinin gündemi farklı.Bu nedenle muhalefet olarak öncelikle hükümeti bu kendi hayal dünyasından uyandırmak için, muhalefet olarak eleştirilerimizi ve yapıcı önerilerimizi sunduk.

Petrol fiyatları düşerken, bizde neden petrol fiyatlarına zam yapılıyor ?açıklaması yok.Kriz nedeniyle kurlarda ki artış ithalatı düşürürken,ihracatın artacağını varsaymak inandırıcı değildir.Dış krediler döviz bazında borçlanmaya devam ettikçe birçok şirketin ülkemizde batması an meselesidir.Aynı durum,yabancı menşeli sigorta şirketleri,bankalar içinde geçerlidir.Yurttaşımız böylesi bir kriz karşısında uyarılmıyor,güvenceye bağlanmıyor.

"....Kişi başına düşen gelirimiz 2007 yılında 9 bin 305 dolar oldu,2009 yılında ise 10 bin 913 dolar olacak..." dendi.2010 bütçesi sonrası,2011 yılı bütçesi görüşülürken bir gecede GSMH kişi başına 2 345 dolar arttı,yılda 16 bin doları geçti.

Tarım sektörü 2002 yılında % 34.9 iken yarı yarıya geriledi. Mecliste bunca çoğunluğa rağmen yedi yılda tarım sektörü neden çöktü, neden koalisyon hükümetlerinin gerisine düştü,buna bir açıklama getirilmiyor.

1993-2002 yıllarında % 70 olan enflasyon 2007 yılında 8.4 e düştüğü,2008 eylül ayı itibarıyla % 11.13 olarak gerçekleştiği ifade edildi, bunu gıda,enerji,emtia fiyatlarında ki artışla açıklamak inandırıcı değil.Doğrusu kriz ile birlikte çift haneli enflasyon daha da yükseldi ,bunun nedeni krizin Türkiye'ye yansımaları küçümseyen,önemsemeyen anlayıştadır.2007 bütçesinin şoka dayanıklı olmadığını,2008 bütçesinin de krizi dikkate almadığını söylediğimizde "kriz teğet geçiyor" deniliyordu.2008 yılı bütçesi ile büyümenin dibe vurması,bütçe açıklarının artması,2009 yılı bütçesinin ise daha görüşmeler esnasında revizyona uğraması, işsizliğin, enflasyonun, açıkların, gerilemenin habercisiydi.

2010 yılı sunuşlarında "...Bu bütçe Orta Vadeli Programla uyumlu küresel krizden çıkış bütçesidir." ile başlayan cümleler, AK Parti hükümetinin sekizinci bütçesinde bir önceki bütçe sunuşlarından farklı olarak,haklı eleştirilerimizin kabulü ve özeleştiri beyanıydı.2011 yılında krizi aştık hızla yükseliyoruz denilmesinin BM kalkınma endeksi rakamları yalanıyor.

2009 yılı bütçesinde öngörülen 10.4 milyar açığın,62 milyar 824 milyon TL.ye çıkması açık verilmesi,yüzde 862'sinin gelirlerde ki azalma olması,büyümede dibe vuran gerileme ile öngörülerin tutmadığını,krizin hesaba katılmadığını göstermektedir.Daha görüşülürken revizyona uğrayan bir bütçenin tutmayacağı belliydi.Bu konuda ki eleştirilerimiz doğru çıktı.2011 yılı bütçesinde öngörülen,konuşulan "Mali Af" getireceği 50 milyar lira bütçede görülmüyor.

2008 yılının sonunda 274.8 olan iç borç 2009 ekim ayında 52.4 milyar artarak 327.2 milyara ulaştı.2009 un ilk on ayında gerçekleşen bu artış, önceki elli yılda gerçekleşen 49.2 milyar TL.lik artışın üzerinde kaldı.İç borç stokunda ki bu artış vade ve faiz oranlarında da şaşırtıyor.2009 yılında ortalama bileşik faiz yüzde 9.1 ve ortalama vadesi 41.4 ay oldu.

2011 yılı bütçesi için öngörülen 50 milyar lira üzeri açık ile büyüme oranı gerçekçi olmadığı gibi ek vergilerin dolaylı vergilerden, zamlardan karşılanması krizin faturasının emekçi halka yükleneceğini gösteriyor.

Bütçe gelirleri vergi gelirleri ve özelleştirme kaynakları olarak gösterilirken, dolaylı vergilerin artırılması,daha görüşmeler sırasında, alkol mamullerine zam yapılması,elektrik, doğalgaz, telefon, tütün mamullerine zam yapılacağını gösteriyor.Ayrıca 2011 yılı başlayacak harçlar,vergilerdeki artışlar da otmatığe bağlanmış durumda.

II-2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNİN MAKRO ÇERÇEVESİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME

2010 yılında GSYH 1 trilyon 28 milyar 802 milyon TL. 2011 yılında 186 milyar artışla 1 trilyon 215 milyar lira.

Büyüme oranı 2010 da yüzde 3.5 milyar TL. 2011 de yüzde 4.5 bir puan artış.

Yıl sonu TÜFE 2010 da yüzde 5.3 2011 de aynı yüzde 5.3 aynı.

İthalat 2010 da 153 milyar dolar,2011 de öngörülen 199.5 milyar dolar.

İhracat 2010 da 107.5 milyar dolar 2011 de 127.5 milyar dolar

Makro ekonomik varsayımına dayandırılmıştır.

2011 yılı bütçesi ile emekçiler çalışanlar değil, başta bankalar olmak üzere holdingler, tekeller sermaye gözetilmiştir.

2009 yılı bütçe hesapları da orta vadeli programa göre hazırlanmıştı.Sonuçta bütçe giderleri arttı,gelirler azaldı,bütçe açığının milli gelire oranı yüzde- 6.6 ya çıktı.2010 bütçe açığının 50 milyar olarak öngörülmesi inandırıcı değil dedik,zaten tutmadı.2011 de öngörülen 33.5 milyar TL. bütçe açığı da gerekli değil.ekonomist M.sönmez'e göre:

"Bütçenin zafiyeti, şeffaf bir ekonomi anlayışından yoksun olması,işsizlik teknik ölçümlerinin yanlışlığı,kaçınılmaz vergi artışları,bankacılık sektörünün Türkiye ekonomisi içinde ki yeri sağlıklı bir değerlendirme ve eleştiri yapılmaması,vergi kaçağı ile mücadelede zafiyet,kayıt dışı ekonomi konusunda ki ihmal,kamu-özel ayrımı anlayışı,özelleştirme,demokratik açılımının ekonomik ayağında ki eksiklik,bölgeler arası ekonomik kalkınmış farkının ortadan kaldırılmaması ,sendikal hak ve özgürlüklerde ki anlayış,AB uyum politikalarının hayata geçmemesi,gelir vergisindeki adaletsizlik,sağlık ve eğitim harcamalarında ki yanlış politikalar,sosyal yönün ihmali,enerji alanında dışa bağıllık,göçler ve önlemler,iç borç yönetiminde ki yanlışlar,tarım sektöründe ki gerileme,ÖTV ve KDV indirimlerinde ki adaletsizlik, cins ayrımcılığı,YÖK'ün yanlış politikaları, yanlış çevre politikaları, denetlenmeyen askeri harcamalar,operasyonlar gibi birçok nedenden kaynaklanmaktadır.

Türk Lirasını aşırı değerlendirerek ihracatı olumsuz etkileyen, ithalatı azdıran, dolayısıyla hem yerli üretim ve istihdama ağır darbeler vuran hem de önemli dış ticaret açığına, dolayısıyla cari açığa (döviz açığı) yol açan sıcak para girişini, hükümet pek seviyorlar. İhracatçıların bütün ağılama sızlamalarına karşın sıcak para girişine kapıları ardına kadar açan iktidarın bu "sıcak para severliğinin altında bütçeye sağladığı yararlar var. Bütçeye derman olan sıcak para, seçime giden iktidar için de baş üstünde tutulacak bir "nimet"... diye değerlendiriyor.

Bu yılın Ocak-Eylül döneminde bütçe açığı 21.3 milyar TL olarak gerçekleşti. 2009'un aynı döneminde bu açık 41 milyar TL'ye yakındı. Ortada açığın yarı yarıya azalması gibi bir durum var. Bu nasıl oldu? Anlatalım; Vergi gelirleri bu yıl, geçen yıla göre yüzde 23'e yakın arttı, bütçe giderlerindeki artış ise yüzde 6'da kaldı. Böyle olunca açık, yüzde 48 oranında azalarak 21 milyara kadar geriledi.

Hükümetin bütçe performansındaki başarıdan söz etmesinin altındaki gerçek nedir?. Bu düzelmiş bütçenin altında, tabii ki sıcak para afyonu vardır. Sıcak para girişi ile ithalat, dolayısıyla, ithalattan alınan KDV artmakta, damga vergisi, dış ticaretten alınan diğer vergi ve harçlar artmaktadır. Bunların yanı sıra, ithal girdi ile canlandırılan iç tüketim hızlanmakta, bu da dahilden alınan KDV, çeşitli mal ve hizmet tüketiminden alınan Özel Tüketim vergisi (ÖTV) tahsilatını artırmaktadır. Sonuç şudur: Sıcak para, ithalatı ve büyümeyi tetikliyor, bu da ithalat ve iç pazar tüketiminden alınan dolaylı vergileri artırıyor. Böylece, sadece 5 dolaylı verginin artışı yüzde 31'e, bu vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payı ise yüzde 60'ın üstüne çıkmıştır.

Çoğunluğu alt-orta sınıflarca ödenen dolaylı vergilerde yüzde 31'in üstünde vergi artışı sağlayan AKP Hükümeti, çoğu ücretli ve maaşlılardan stopaj usulüyle tahsil edilen gelir vergisi tevkifatında da yüzde 4 artış sağladı. Böylece dolaylı vergilerle verginin yüzde 60'ını ödeyen ortalama tüketicilerin yanı sıra ücretliler, bordrolarından kesilen vergiler ile toplam vergilerin yüzde 17'sini yükledi.

Sıcak paranın yarattığı hormonal büyüme ile bütçe gelirini artıran iktidar, harcamalardaki artışı ise yüzde 6'da tutmuş görünüyor. Harcamalarda kısıntı nereden diye bakıldığında yine sıcak paranın izi görülüyor. Sıcak paraya yakılan ışıkla devlet kağıtlarına yatırım yapan yabancıların iştahı, faiz oranlarını biraz olsun düşürdü. Bu da bütçeden faiz olarak yapılan harcamayı yüzde 14 azalttı ve 39 milyar TL'ye indirdi. Geçen yılın ilk 9 ayında faiz giderleri bütçe giderlerinin yüzde 23'ünü oluştururken bu yıl bu oran yüzde 19'a düştü. Hükümetin bütçede kısıtıldığı en önemli kalemlerden birini de sağlık giderleri oluşturuyor. Geçen yıl 5,1 milyar TL olan sağlık giderleri, bu yıl yüzde 26 azaltılarak 3,8 milyar TL'ye düşürülmüş durumda. Hazine'den sosyal güvenlik açığına yapılan katkılar 22,4 milyar TL'de kalmış, artış oranı yüzde 4,5'ta tutularak giderler frenlenmiş. Bu tasarruflar, sağlık harcamalarının bir kısmı hastalara ödetilerek yapılmıştır.

Sonuçta bütçe açığı, geçen yıla göre yarı yarıya düşürülürken AKP iktidarına 2011 seçim yılında herkese seçim şekeri dağıtacak bir imkan da sıcak para girişi ile ortaya çıkmaktadır.

AKP iktidarının sıcak para meftunluğu, ekonomiye uzun vadede verdiği büyük

zararlara rağmen, yeniden iktidar olma hırsı uğruna, süreceğe benzemektedir”.

Bütçenin patlak vermesi, şeffaf bir ekonomi anlayışından yoksun olması, işsizlik teknik ölçümlerinin yanlışlığı, kaçınılmaz vergi artışları, bankacılık sektörünün Türkiye ekonomisi içinde ki yeri sağlıklı bir değerlendirme ve eleştiri yapılmaması, vergi kaçağı ile mücadelede zafiyet, kayıt dışı ekonomi konusunda ki ihmal, kamu-özel ayrımı anlayışı, özelleştirme, demokratik açılımının ekonomik ayağında ki eksiklik, bölgeler arası ekonomik kalkınmış farkının ortadan kaldırılmaması, sendikal hak ve özgürlüklerde ki anlayış, Ab uyum politikalarının hayata geçmemesi, gelir vergisindeki adaletsizlik, sağlık ve eğitim harcamalarında ki yanlış politikalar, sosyal yönün ihmali, enerji alanında dışa bağıllık, göçler ve önlemler, iç borç yönetiminde ki yanlışlar, tarım sektöründe ki gerileme, ÖTV ve KDV indirimlerinde ki adaletsizlik, cins ayrımcılığı, YÖK'ün yanlış politikaları, yanlış çevre politikaları, denetlenmeyen askeri harcamalar, operasyonlar gibi birçok nedenden kaynaklanmaktadır.

III-EKONOMİ ŞEFFAF DEĞİL

Türkiye ekonomisinin temel sorunu “şeffaflıktır”. Kastettiğimiz şekli olarak ekonomide neler olup bittiğinin vergi verenlerce bilinmesi, kararlara katılımı değildir. Üzerinde durduğumuz ekonomiyi, anlaşmazlıklar, uzmanlıklar alanından alıp günlük hayat ve bu arada demokrasi açısından önemini bilince çıkarılmak anlaşılır kılmaktır.

Sürekli açık veren bir bütçe, büyüme hızındaki düzensizlik, gerileme, ithalat ihracat dengesizliği, üretimin az, tüketimin çok oluşu, bölgeler arasındaki dengesizlik, gelir dağılımındaki korkunç uçurum, kazançtan değil tüketimden vergi almayı alışkanlık hâline getirme, kronik enflasyon, işsizlik, katlanan iç ve dış borçlar, kayıt dışı ekonominin korkunç düzeyi, kara delikler, bütçenin aslan payını alan militer harcamaların durumu, işte, şeffaflaşmayla kastedilen tüm bu ekonomik sorunların genel demokrasi sorunu ile bağlantısını günlük hayat üzerinden kurabilme becerisi ya da becerenin gereği mekanizmalar, tercihler konusudur. AK Parti'nin kitabında bunlar yoktur.

Ekonomik süreç aktörlerinin karar alma süreçlerine örgütlü müdahale edebilme şansları sağlanmadı. Demokrasi, ekonomi bağlamında, zengin ülkelerin layık olduğu, zengin ülkelerin demokrasi geliştirebilecekleri, 20'nci Yüzyılın bayatlamış tezleriyle mümkün değildir.

G-20 Zirvesine katılan bir ülke Türkiye, 17'nci büyük ekonomi,(sayın Babacan 15 nci ekonomi olduğumuzu söylüyor) hâlâ bu anlayışla işverenlerin kafasında, “ya ekonomik büyüme, ya özgürlük “ ikilemine emekçileri, çalışanları sıkıştırması artık adil değildir. Yine, Avrupa Birliği müzakere sürecinde olan Türkiye'de “benim anladığımca...” demokrasi anlayışının terk edilmesi gerekiyor.

Ekonomide ihtiyaç duyulan dönüşümler gerçekleşmediği, sorunlar kartopu gibi büyüdüğü, bölgeler ve sınıflar arası uçurumlar korkutucu boyutlara vardığı için bugün iki Türkiye oluşmuş durumdadır.

Birisi varsılların, zenginlerin Türkiye'sidir, diğeri de yoksulluğun zirvesinde, sosyal adaletsizlik pençesinde kıvranan milyonlarca insanımızın Türkiye'sidir. Bu kadar farklı, çarpıcı iki zıt fotoğraf taşıyan ülkemizde;

Türkiye sosyal, siyasal, kültürel boyutları da bulunan iki ayrı Türkiye manzarasının bölünmüş durumdadır. Demokrasi gelişimi açısından da düşündürücü, vahim, toplumsal çatışma potansiyellerini içermekte ve acil sosyo/ekonomik adımlara ve sosyal adaleti gerçekleştirecek bütçelere ihtiyaç vardır.

Toplumun farklı dengesizliklerini gidermediğiniz, sosyal barışı sağlayamadığımız sürece "sosyal bütçeden" söz edilemez. Sosyal adaletsizlik, toplumsal patlama süreçlerini tetikler, giderilmediği takdirde barış süreçleri sağlıklı gelişemez.

AK Parti Hükümetleri 9'uncu bütçesini hazırlarken, kriz döneminden bu yana kimden yana tercihini koydu? aldığı önlemlere bakınca yine varsıldan, yine sermayeden. Emekçiler vergi kaynağı olarak görüldü.

Emek ve Meslek örgütleri 2011 yılı bütçesinin , halkı, emekçileri borca mahkûm eden bir bütçe olduğunu söylüyor.

Hükümet sesini yükselten emek ve meslek örgütlerine, sendikalara, sivil toplum örgütlerine hasım gözüyle bakıyor, sesine kulak vereceğine en temel demokratik tepkileri karşısında biber gazıyla, gaz bombaları ile şiddetle yanıt veriyor.

Yüzde 4,5 büyüme öngörüsü, özel tüketim harcamalarının artacağı varsayımı karşısında; 2010 yılı için reel olarak sıfır zam alan emekçiler bu artışı nasıl karşılayacak, borçlanarak. 2011 bütçesi vergi gelirleri beklentileri abartılı, belli. Niye? 2011'da vergi oranlarının artmayacağı söylenmişti, buna göre nasıl olacak da yüzde 4,5 büyüyen bir ülkede vergi gelirleri artacak. Dolaylı vergiden, ÖTV'den, Özel İletişim Vergisinden ve bu bütçenin ana karakteri yine tüketiciden, toplumdan vergiyi alma üzerine kurulmuş.

Kamu emekçilerinin ücretleri, geçtiğimiz iki yılda temel harcama kalemleri karşısında reel olarak yüzde 40'a ulaşan kayıplar yaşadı. Krizin etkisiyle alım gücünde yaşanan ciddi düşüşler var. Geçtiğimiz yıl gıda fiyatlarında yaşanan yüksek artışlar, mutfaktaki enflasyon ile açıklanan enflasyon arasında çelişki var. Bırakın onu, suya, ekmeğe, elektriğe, akaryakıtta, doğal gaza, temel tüketim maddelerine yapılan zamlar ile memura yapılacak yüzde 4+4 zammı karşı karşıya konulduğunda, insaf ve vicdan sınırları zorlanıyor.

Asker harcamalarda yaptığımız masraflar denetlenemiyor. İsrail'in iflas eden bir firmasına 160 tankın modernizasyonu için verilen 687.5 milyon doların ne olduğu bilinmiyor. Ne kadar Heron aldık, ne kadar Kobra aldık, ne kadar Skorsky aldık? belirsizdir. Şimdi, bu harcamaları, militer harcamaları, askerî harcamaları görmeden Meclis neyi denetleyecek bütçede? giderler kaleminin içinde bir tek kalem militer harcama yok? Mal hizmeti, personel gideri, faiz gideri, cari gider, çocukların doğmamış evlatlarını borçlandıran askerî harcamaların rakamları açıklanmıyor ve denetlenemiyor. F-35 projesinde 10 milyar dolara ek olarak, 5 milyar dolar lazım kaynağı neresi belli değil. Hükümet bunları ya bilmiyor ya da bilmezlikten geliyor. Üç maymunu oynayan hükümetin bütçe açılımı felakete götürüyor.

2010 bütçesi istihdam, büyüme hedeflemektedir deniyor. Eurostat'ın rakamları Türkiye 1994 yılında 4,7 eksiye. Gelmişiz 2009'a, on sene sonra, 4,5 aynı nokta eksiye gelmişiz, iki senedir eksiye seyrediyoruz. Avrupa ülkeleri krizden etkilendi, Çin ve Hindistan gibi milyarlarca nüfusun yaşadığı ülkeler niye büyüyor 6, 7, 8 oranında? Biz niye onlardan geri kaldık.

OECD ülkelerinin arasında yüzde 65 ile en çok dolaylı vergiye dayanan ilk üç ülkeden birisi Türkiye. Parti kapatmada, ceza vermede, darbe yapmada birinciyiz, bir de dolaylı vergide birinciyiz. Emekçilerden en fazla vergiyi alırken, kurumların vergilerini indiriyoruz.

NABUKO Projesi, Türki Cumhuriyetlerle olan çalışma, İran'la, komşu ülkelerle, hatta, Mısır'dan gelecek boru hatları, bütün bunları doğru bulduğumuzu, Türkiye'nin 50-60 milyar dolar hâlâ enerji ithalatı yaptığı bir ülke olması hesabıyla bunun hayati olduğunu ve bu barış süreçlerinin, açılım süreçlerinin Ermenistan'la olsun, gerek Kıbrıs'la olsun gerek Türkiye'de Kürt açılımı, adını değiştirdiniz, adını ne koyarsanız koyun, bunların eğer hayata geçerse, bu krizden kurtuluşun en önemli noktası olacağını söyledik.

Türkiye kendi içindeki iç barışını sağlayıp, komşularıyla iyi ilişkilerini, Suriye'yle olduğu gibi, Irak'la da sınırlarını açtığı zaman, Türkiye'nin ekonomisi ciddi bir yükselme göstereceğini ve Türkiye'nin lider bir ülke olacağını düşünüyoruz.

Ancak, milletvekillerine ceza vererek, partilerini kapatarak, halkı susturarak, Kürt, Alevi ve azınlık vatandaşlara ayrımcılık uygulayarak muhalifleri susturarak, hiçbir hükümet hiçbir zaman başarıya ulaşamaz.

Türkiye'nin yeni bir ekonomik politikaya ihtiyacı olduğunu düşünüyoruz. Bu yeni ekonomik politikanın partiler üstü olması gerekir. Biz buna sonuna kadar destek vermeye hazırız. Evet, Türkiye son dönem dış politikada tartışıyor, ekseni Doğu'ya mı Batı'ya mı kayıyor? Türkiye kökleri itibarıyla, tarihî itibarıyla elbette ki Mezopotamya'dan Traklara kadar hem Doğu'ya, hem Batı'ya kollarını açmış bir stratejik coğrafyada olan bir ülke olarak hem Doğu'yu görmezden, hem Batı'yı görmezden gelemeyiz. Avrupa Birliği süreci bu nedenle de önemlidir.

Hindistan, Çin üzerinden, gelişen ekonominin, Uzak Doğu, Afrika ülkeleri ve Orta Doğu'yla ilişkilerin güçlendirilmesinin Türkiye ekonomisini güçlendireceğini de düşünüyoruz.

Önümüzdeki günler Hükümetin kader günleridir, Türkiye'nin de kader günleridir. Açılım dağarcında ne var, projelerde ne var, demokratikleşme için ne var, Anayasa reformu için ne var, yasa için ne var, bu önümüzdeki günler Türkiye'nin kaderini belirleyecektir. Oysa hükümet tüm bunları seçim ötesine öteleyerek, şimdiden çözümsüzlüğe bırakmış.

1V-SOSYAL BÜTÇEDE YOK

Orta Vadeli Program sonucu "Sosyal Devlet", Sosyal Adalet" ve Sosyal Eşitlik" ten yoksun bir bütçe ortaya çıktı. Bu nedenle 2011 yılı bütçesi sosyal bir bütçedir saptaması inandırıcı değildir.

Türkiye, tarihinin en derin krizini 2001 yılında yaşadı, fatura çalışanlara işçilere,emekçi halka kesildi.Ancak, 2005-2007 yılları arasındaki son döneme bakıldığında büyümenin yüzde 5.5'e gerilediği görülmektedir. Benzer 30 ülkenin ortalaması ise yüzde 7.3 olarak gerçekleşmiştir. Bu, Türkiye'deki büyümenin tehlikeli bir biçimde yavaşlamaya başladığını göstermektedir. Nitekim 2008-2009 yıllarında kaydedilen en düşük büyüme , 2000'den bu yana görülen en düşük büyümedir.

Tüketici kredisi ve kredi kartı harcaması kışkırtmalarıyla özel tüketim artışlarına dayalı talep genişletilmiş, aileler, akıl çelici reklamlarla daha çok borçlandırılmış ve tüketime yönlendirilmiştir. 2008'in 8'nci ayında ailelerin borç yükü 112 milyar TL'yi geçerken, krize haneler ağır bir borç yükü altında girmiştir. Borçların ödenmesinde yaşanacak güçlükler, bir dizi icra-iflas , beraberinde aile içi faciaların yaşanmasını getirdi.

Toplamı 112 milyar TL'yi bulan tüketici kredisi ve kredi kartı harcamalarının, kriz koşullarında faiz ve kur artışından kaynaklanan yük ağırlığı birçok ailede ciddi yoksulluklara ve aile içi felakete de neden oluyor.

Bankaların istismarcı, aşırı tüketimi kışkırtıcı, akıl çelici tüketici kredisi ve kart harcaması kampanyalarına kontrol getirilmeli, faizler indirilmeli, tüketiciye finansman bilinci kazandırılmalıdır.

AK Parti krizin sorumlusu değiliz demekle sorumluluktan sıyrılamaz.Krizi ciddiye almayan,IMF politikalarına teslim olan ve iyi yönetemeyen hükümet,Krize rağmen büyümesini sürdüren Hindistan ve Çin örnekleri ortadayken,Enerji fiyatlarında ki sürekli artış,otomatik zamlar,enerji ithalatçısı ülkemizi zorlarken,sorunu meclise getirmeyerek,"yönetim krizi" zafiyetine düşmüştür.

V-İŞSİZLİK İÇİN ÇÖZÜM YOK.

Hükümet krizle birlikte dünyada işsizlik artışı yaşandı derken,Avrupa'nın birçok ülkesinde yüzde 7-8 oranında olan işsizlik karşısında,Türkiye de ki oranların birçok ülkeden az olduğunu söyleyerek yanıltıcı rakamlar ortaya koyarken,diğer yandan,"işsizlik yapısaldır" gerekçesine,krizde buna eklendi diyerek adeta,"işsizlik kaderdir" anlayışını sürdürmesi yaklaşımı inandırıcı değildir.

İşsizlik oranında ki düşüş tesbitleri de gerçekte örtüşmüyor.2008 yılı işsizlik oranları,önceki yıllara göre düştüğü de doğru değildir.TÜİK in 2009 verileri de yanıltıcıdır ve kriz sonrası işçi çıkarmalar dikkate alınmamıştır.Gerçek işsizlik oranı % 20 ler de seyretmektedir.

Tarım sektöründe ki gerileme,yanlış tarım politikaları sonucudur.Teşvik görmeyen,desteklenmeyen tarım politikaları sonucu bir tarım ülkesi olmaktan çıktık.AB-25 ülke içinde İspanya'dan sonra en fazla istihdamın sağlandığı da gerçeği

yansıtmıyor.GAP projesinde tarımda ki istihdamın % 65 ler oranına ulaşacağı gerçeği göz ardı ediliyor.

VI—ÖZELLEŞTİRME SÜRÜYOR.

1985'ten 2008'in ilk 9 ayı sonuna kadar özelleştirmede ulaşılan gelir rakamı yaklaşık 36,3 milyar doları bulurken bunun yaklaşık 30.2 milyar doları AKP iktidarında gerçekleşti. Yüzlerce KİT ve iştiraki, kamu varlığı satılmasına karşılık, özelleştirmeye katkının yüzde 78,8'i, 13 projeden gelmiştir Özelleştirme gelirleri , bütçe açıklarını kapamada da kullanılıyor.

Özelleştirmeden bütçeye aktarılan miktar, toplam devlet gelirlerinin 2004'te yüzde 1'i iken, 2005'te yüzde 2'sine, 2006'da yüzde 4,5'una, 2007'de yüzde 4'üne ulaştı. Krizle birlikte küçülme yaşanacak ve kamu gelirleri azalacağı için özelleştirmeler daha önem kazanacak, Hazine malı arsa satışları, B2 adı verilen orman vasfını yitirmiş arsalar , üçüncü köprü,Haydarpaşa, Galata, İstanbul'un diğer değerli kamu mülkleri satılmak istenecek, böylece yeni bir kamusal mülksüzleştirme dalgası söz konusu.

Bugüne kadar doğuda fabrika kurmayan hükümet bölgede kar eden şeker fabrikalarını satışa çıkararak,pancar üreticilerini çalışanları mağdur ediyor.Fabrikanın olduğu şehirlerde halkın görüşü alınmıyor.Tütünde,fındıkta kota uygulamaları üreticileri perişan ediyor.Özelleştirmeler sorgulanmalı,Doğuda,Karadeniz de şeker fabrikalarını kapatıp, oradaki pancar üreticilerine kota uygulanması yanlıştır.Fabrika kuramayan hükümet,mevcut fabrikaları kapatmamalıdır.

VII-VERGİDE BÜYÜK ADALETSİZLİK DEVAM EDİYOR.

Büyük gelir eşitsizliği olan Türkiye'de, gelir uçurumunu bütçe üzerinden daraltmak mümkünken, tersine vergi ve harcamalarla eşitsizlik büyütülüyor. Vergilerin ağırlığı, gelir vergisi yoluyla "doğrudan"; tüketim harcaması yaparken de ,"dolaylı" olarak çalışan sınıftan alınıyor, şirketler,bankalar, varlıklı sınıf gücünün çok altında vergi ödüyor.

Vergide yüzde 22 olan gelir vergisinin ağırlıklı kısmı 10 milyonu aşkın işçi-memur tarafından ödeniyor.Banka ve şirketlerden alınan kurumlar vergisinin payı ise yüzde 10'un altında.Varlıklı sınıfın mülkiyetinden alınan vergiler ise yüzde 3'ün altında.

Vergilerdeki payı üçte ikilik büyüklüğe ulaşan dolaylı vergilerin çoğunu, gelirlerinin tümünü harcamak zorunda olan ve harcarken vergilendirilen, alt ve orta sınıflar ödüyor. Dolaylı vergilerin yüzde 31'i ithal malları üstünden alınırken akaryakıt ve doğalgaz tüketimi üstünden de yüzde 22'si sağlandı. İçki -sigara-kola tüketicileri dolaylı vergilerin yüzde 12'sini öderken , telefon faturalarından da yüzde 4'ü alınıyor. Dolaylı vergi, bir yana, doğrudan vergilerin yükü de çalışanların üstünde. Çalışanların üstünden alınan vergi ve sosyal güvenlik primlerinin oranı yüzde 82, bazı sektörlerde yüzde 90-100 arası.

İhtiyaç duyulan kaynaklar, hakça bir vergileme sistemi ile toplanamıyor. Dolayısıyla devasa boyutlu borçlanmalara gidiliyor. Bütçede faiz en önemli yeri tutuyor. Hem vergi hem harcama ayağı ile bütçe adaletsiz ve emekten sermayeye kaynak aktarmanın bir başka aracı.

İlk ve orta öğrenim öğrenci sayısının 15 milyonu, yüksek okul öğrenci sayısının 3 milyonu aştığı Türkiye'de böylece bütçeden öğrenci başına ayda ayrılan 134 TL oranının değişmediği görülüyor.

Ordu-emniyetin bütçeden ı geçmişte aldığı 27 milyar TL'ye yakın ödeneğin 8,5 milyarı silah-teçhizata, kalanı personele maaş olarak ödendi.Ancak, başta AB olmak üzere çeşitli kuruluşlar, Türkiye'nin ordu-emniyet harcamalarının sadece bütçe kaynaklı olmadığını, diğer kaynaklardan da bu harcamaların artırıldıklarını her fırsatta ifade ediyorlar. Böylece eğitim ile "savunma-güvenlik" için bütçeden ayrılan kaynağın biri birine çok yaklaştığı anlaşılıyor.

Dolaylı vergilerle emekçi halkın yaşam standardı daha da kötüleşecek.Bu faiz dışı açıkla, borç ödeme bütçesi ile suya, ekmeğe, elektriğe, akaryakıtı, tekele, doğal gaza ve daha bir çok ürüne otomatik zam yapılarak, 2009 de vergiyi tüketiciden alarak, KDV, ÖTV, İletişim, şans oyunları, banka ve sigorta işlemlerine "dolaylı vergiler" koyarak,bunun karşılığında memura daha az zam yaparak? "Sosyal devlet" yükümlülüğünü yerine getiremez,refah sağlanamaz.Hedef olarak=232.2 Milyar TL.olarak öngörülen bütçe gelirlerinin birinci sırasını dolaylı vergiler,sonra işçi ve memurlarından kaynağında alınan vergiler oluşturmaktadır.

Pro.Dr.Hakan Üzeltürk'ün tesbitleri vergi adaleti ile ilgili çarpıcı şu sonuçları ortaya koymaktadır:

2011 Yılı Bütçe Yasa Tasarısı'na baktığımızda hükümetin brüt 250 milyar 769.4 milyon TL tutarındaki vergi geliri hedefinin % 67.9'unun (170 milyar 207.6 milyon TL) dolaylı vergilerden, % 32.1'inin (80 milyar 561.8 milyon TL) ise doğrudan vergilerden elde edileceği görülmektedir. Net vergi geliri ise 232 milyar TL olarak açıklandı. Dolaysız vergiler bakımından gelir vergisinde 48 milyar 951 milyon TL, kurumlar vergisinde 25 milyar 359.6 milyon TL gelir elde edilmesi hedeflenmektedir. Bunların yanında veraset ve intikal vergisinden 240.7 milyon TL, motorlu taşıtlar vergisinden 6 milyar 10 milyon TL gelir beklenmektedir.

Dolaylı vergiler bakımından özel tüketim vergisinde hedef 61 milyar 196.5 milyon TL olup, bunun 6 milyar 48 milyon TL'nı yeni motorlu taşıt alacak olanlar, 3 milyar 760.6 milyon TL'nı içki tüketenler, 14 milyar 694.7 milyon TL'nı sigara ve diğer tütün mamulleri kullananlar, 230 milyon TL'nı kolalı gazoz tüketenler ve 1 milyar 841.5 milyon TL'nı dayanıklı tüketim ve diğer malları kullananlar ödeyeceklerdir. Katma değer vergisinde hedef 41.1 milyar TL, ithalde alınan KDV'nde ise hedef 41 milyar TL oldu. Gümrük vergisi ve diğer kalemlerle birlikte dış ticaretten alınan vergilerde toplam tahsilat 44.8 milyar TL olarak öngörülmektedir. Bunların yanında özel iletişim vergisinde 4.5 milyar TL, şans oyunlarında 460.3 milyon TL, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi'nde 4 milyar 284.8 milyon TL gelir hedeflenmektedir.

Bu rakamlar damga vergisinde 5 milyar 805.1 milyon TL, harçlarda 8 milyar 10 milyon TL olmaktadır. Harç rakamlarının 1 milyar 548 milyon TL'nı yargı harçları, 437.8 milyon TL'nı noter harçları, 4.1 milyon TL'nı vergi yargısı harçları, 3 milyar 479.2 milyon TL'nı tapu harçları, 755.7 milyon TL'nı ise pasaport ve konsolosluk harçları oluşturmaktadır.

2011 Bütçe kalemleri arasında 383.6 milyon TL trafik harcı, yurtdışı çıkış harcı 63.4 milyon TL, özel güvenlik harçları 33.3 milyon TL, Türk uluslararası gemi sicil kayıt harcı ve yıllık tonaj harcı ise 7.3 milyon TL olarak yer almaktadır.

Ayrıca teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinden 7 milyar 344.4 milyon TL, mal ve hizmet satışlarından 1 milyar 780.5 milyon TL, KİT ve kamu bankalarından 2 milyar 601.8 milyon TL, kurum kârları olarak 908.7 milyon TL, kira olarak 1 milyar 151.3 milyon TL gelir elde edilmesi hedeflenmektedir. Bağış ve yardımlar ile özel gelirler 1 milyar 239.4 milyon TL, faiz gelirleri 2.7 milyar TL, para cezaları 5 milyar 973 milyon TL, kişi ve kurumlardan alınan paylar 9.7 milyar TL ve diğer çeşitli gelirler 5 milyar 172.6 milyon TL olacaktır.

Bütçe rakamları bilindiği üzere hedefleri göstermektedir. Bunların ne oranda gerçekleşeceği 2011 rakamlarında görülecektir. Önümüzde bir seçim sürecinin bulunması harcamalardaki, vergi ile ilgili bir yapılanma sürecinin varlığı ise gelirlerindeki rakamları çok farklı bir şekle sokabilecektir. Bu nedenle 2011 yılındaki gerçekleştirmeler bütçenin başarısını gösterecektir. Bu arada Dünya'da olan diğer gelişmelerin etkileri de ülkemize mutlaka yansıtacaktır.

Vergi gelirlerindeki dolaylı-dolaysız vergi oranı yaklaşık olarak 68-32 şeklinde görülmektedir. Dolaylı vergiler lehine olan bu oran vergi adaletsizliğini de açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu oran birbirine yaklaştığı veya dolaysız vergiler lehine olduğu müddetçe vergi adaletinin sağlandığı yönündeki bilimsel genel inanç dikkate alındığında kolay vergi toplamanın tercih edildiği görülmektedir. Bu nedenle AKP hükümeti aradan geçen sekiz yıllık dönemde bu çarpık tabloyu düzeltmede hiçbir ilerleme kaydedememiş bulunmaktadır.

Görüldüğü üzere sadece bütçe rakamları bile vergi adaletinin olmadığını göstermektedir. Bu sonuç 2011 senesinde yine gelir düzeyi düşük vatandaşların vergilerde asıl yükü çekeceğini göstermektedir. Bu durumu adında Adalet olan bir partinin gerçekleştirememesi de ayrı bir tesadüftür. Aristo'nun söylediği gibi "Adalet önce devletten gelir."

VIII-AÇILIMIN BÜTÇESİDE YOK.

Öncelikle en geri bölgeler olan Doğu-Güneydoğu'dan başlamak üzere bölge halkına dönük sosyal politika uygulamalarına gidilmedi, Kürt kimliği , kültürel haklarına saygı gösterilmedi,Kürt Enstitüleri kurulmadı, bütçesi Kültür Bakanlığı'nca sağlanmadı, anadilde eğitime imkan tanınmadı, doğrudan gelir desteğinin yanı sıra bölge için eğitim ve sağlık yatırımları artırılmadı, kadın-erkek fırsat eşitsizliğini azaltıcı sosyal programlar uygulanmadı.

Bölgelerin özelliklerine göre, sınır ticareti, kültür turizmi, yerli kaynakları kullanan sanayileri teşvik politikaları geliştirilmedi.Kamu, Bölgeye daha çok altyapı yatırımları yapmadı. Yerel yönetimlere daha çok yetki ve kaynak sağlanmadı. Ekonomik gelişme için kamu öncülüğünde Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz için de gelişme planları uygulamaya sokulmadı.

Bölgede hızla artan işsizliğe, özellikle genç işsizliğe çözüm üretilmedi. Kimliğin inkarı, dışlanma, devlete güvensizlik duygularını da beslemeye devam etmektedir. Bölgeyi

uzun süre oyalayan GAP yatırımlarının, Bölgenin kendi ihtiyaçlarından çok, Türkiye'nin gelişmiş bölgelerinin kullandığı enerji yatırımlarına odaklı olduğu ve mevzi gelişme fırsatları dışında Bölge'de radikal değişikliklere yol açmadığı , enerji ayağı tamamlanırken tarım ayağına dönük yatırımların sürüncemede kaldığı anlaşılmıştır. Bölgenin güneyi GAP ile oyalanırken, DAP,KOP alanında kapsayan iller için ilerleme kaydedilmedi.

Bölge, nüfusunun yarısından fazlası yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Yoksulluğun bir göstergesi olan yeşil kartla tedavi olan nüfus Türkiye genelinde , 2008'de 9,4 milyon olarak belirlenirken, bunların yüzde 46'sının , Doğu ve Güneydoğu'daki 21 ilde yaşadığı görülmektedir. Yeşil kartlılık oranı Hakkari, Ağrı, Van ve Bitlis'te nüfusun yarısını aşmaktadır.

Bölgedeki tarım dışı işsizlik oranı, Türkiye'nin diğer bölgelerinin üstündedir, tüketici enflasyonu bölgede daha yüksektir. Bölgenin illerinin, sayıları 50 yi bulan kalkınmada öncelikli iller kapsamına alınması, hiçbir teşvik etkisi yaratmamış, 2002-2006 döneminde Bölgenin 21 ilinde yatırım için teşvik görmüş yatırımların yüzde 4,4'ü bulan tutarı, tek başına Bursa'nın yatırımlarının altında kalmıştır.

Bölgeye aktarılmış görünen kamu kaynaklarının ağırlıkla "savunma ve güvenlik" için harcadığı, bölge insanının iş ve aş beklentisine cevap vermediği görülmektedir. Bölgeye yapılmış görünen sınırlı miktardaki kamu yatırımlarının da Bölge insanının istihdam ve girişim iklimi beklentisine cevap vermeyen, enerji sektörü ağırlıklı yatırımlar olduğu anlaşılmaktadır. Bölgeye doğrudan yararı olmayan bu yatırımların bölgenin ekolojik dengesine verdiği zarar ve kültürel varlıklarına yaptığı tahribat ise göz ardı edilmektedir.

Türkiye nüfusunun yüzde 16'sına yakınıni oluşturmasına karşın, kamu harcamalarından, nüfus başına hep Türkiye ortalamalarının çok altında pay alan Bölge, mahalli idare harcamalarında da "öteki" muamelesi görmektedir. Kentleşme oranı yüzde 60'a yaklaşan, bazı illerinde Türkiye ortalamasını geçen Bölge'nin kent sorunları hızla büyürken sorunları çözmeye dönük altyapı yatırımları, mahalli idarelere merkezden aktarılan paylar hep düşük kalmaktadır. Nüfusun yüzde 16'sını oluşturmasına karşın, bölgenin merkezi bütçeden mahalli idarelere ayırdığı pay yüzde 8,5'ta kalmaktadır.

Bölgede, çeşitli sektörlerle bir yatırım hamlesi düşünülse bile, bu yatırımların olgunlaşması ve gelir yaratıcı sonuca ulaşması uzun bir zaman alacaktır. Oysa Bölgenin çok acil kaynak girişine ihtiyacı vardır. Bu kaynak girişi hem Bölge yoksullarının kendilerini adil bir toplumun eşit vatandaşları olarak hissetmeleri ve devlete güvenmeleri, hem de gündelik hayatlarını idame ettirmeleri için zorunludur. Kaynak girişi, bölgede talebi artırarak diğer ekonomik sektörlerle de canlılık kazandıracaktır. Kaynak transferi , Doğrudan Gelir desteği olarak , Brezilya ve çoğu Latin Amerika ülkelerinde uygulanmış ve yoksullukla mücadelede sonuç vermiştir.

Doğrudan Gelir Desteği , öncelikle bölgede uygulanmalı ve merkezi bütçeden, 2 milyon yoksul aileye her ay net asgari ücretin yarısı olan 300-TL maaş bağlanmalıdır. Bu desteğin mali portresi 3 milyar TL'dir ve 2011'de Türkiye bütçe harcamalarının sadece yüzde 1'i dolayındadır. Bu kaynak transferinin finansmanı, hem vergi, hem de harcamalarda yapılacak küçük düzenlemelerle kolaylıkla karşılanabilir. Doğrudan

gelir desteğini, eğitimi özendiren "şartlı gelir transferi" , sosyal hizmet karşılığı gelir transferi gibi sosyal politika unsurları tamamlamalıdır.

Bölgenin acil ihtiyacı sağlık, eğitim ve ulaşım altyapı yatırımlarıdır. Bu alanlara yapılacak yatırımlar Bölge işgücünün vasfını geliştirerek çeşitli sektörlerde gelişmenin önünü de açacaktır. Doğu-Güneydoğu Anadolu'da gelişmenin önünü açacak girişimler salt ekonomik destek ve yatırımlarla sınırlı kalmamalıdır. Gelişme, ekonomik olduğu kadar sosyal, siyasal, kültürel düzeylerde de olmalı ve bunların önü de açılmalıdır.

Kürt kökenli yurttaşların ağırlıkla yaşadığı bölgede; farklılığın reddedilmediği, farklılıkları meşru kabul eden bir siyasal, sosyal ve kültürel yaşam ortamı yaratılmalı, bunun için gerekli düzenlemeler gerçekleştirilmelidir . Siyasal, demokratik ve kültürel haklarla, kendini geliştirme hakkı toplumun tümü için eksiksiz ve eşit olarak kullanılabilir; Türkiye'de yaşayan tüm yurttaşların anadillerini geliştirebilmesi için kamusal eğitim-öğretim olanaklarının sunulması, bütçeden pay ayrılması toplumsal gelişmenin olmazsa olmaz koşullarındandır.

Sanayi, Bölge için ilk planda öncelik verilecek bir sektör değildir. Bölgenin bitkisel ve hayvansal ürünlerini işleyen, hızlı kentleşmenin yaratacağı inşaat sanayinin elemanlarını üretecek sanayi türleri için bir şans tabi ki vardır ve fiili olarak kullanılmalıdır. Ancak, Bölgenin sınır ülkeleriyle ticaretle kat edebileceği çok önemli bir mesafe vardır. Sınır ticaretini geliştirecek düzenlemelere ivedilikle geçilmelidir.

Bölgenin Güneydoğu'sunda Adıyaman-Şanlıurfa-Mardin-Diyarbakır destinasyonu çok önemli kültür ve inanç turizmi potansiyellerine sahiptir. İspanya'nın Endülüs turizm endüstrisi deneyiminden çıkarılacak derslerle Bölge kendi Endülüsünü yaratabilir.

Van Gölü Havzası, Selçuklu, Urartu ve Ermeni uygarlıkları ile ilgili taşıdıkları emsalsiz kültürel varlıklar sayesinde kendi başına bir destinasyon olma potansiyeline sahiptir. Doğu'da Erzurum, Palandöken, Kars, Ağrı destinasyonunda entegre bir doğa/kış, kültür turizmi için gerekli varlık birikimi ziyadesiyle mevcuttur. Bu potansiyellerin fiziki altyapı ve tanıtım ile desteklenmesi halinde önemli gelişmeler görülecektir.

Güneydoğu Anadolu bitkisel üretim, Doğu Anadolu hayvancılık bölgesidir. Tarım ve hayvancılık bölgede önemli bir potansiyele sahip olmakla birlikte , tarımda istihdam imkanlarının kısıtlı olması nedeniyle bu potansiyel, bölgenin ekonomik kalkınması için bir çare oluşturmamaktadır. Çeşitli ihtiyaçlara aynı zamanda cevap verebilen kırsal gelişme projelerinin belirlenmesi ve uygulanması daha verimlidir. Önemli yatırımların yapılmış olduğu GAP bölgesinde sulama projeleri fiziksel ve kurumsal altyapı yatırımlarıyla sürdürülmeli, çevreyi de dikkate alan ürün desenleri dünyadaki gelişmeler ışığında yeniden planlanmalıdır; kırsal gelişme projelerine öncelik verilmelidir.Hükümet 2013 yılına kadar 1082 000 hektar alanda sulama yapacağı açıklamasına rağmen kaynak belli değildir.Başbakanın bölgeye 17 katrilyon harcama yapıldı açıklamalarına rağmen,bu harcamaların nereye ne kadar yapıldığı taleplerimize rağmen açıklanmamıştır.

TOKİ'nin yönetimi, meslek odaları temsilcilerinin katılımı ile demokratikleştirilmeli, TOKİ daha çok alt ve orta sınıfların barınma ihtiyaçlarına yoğunlaşmalıdır.

IX-BÜTÇE SEÇİME ENDEKSLİ.

Eğitime yüzde 20.8 oranında artış sağlanması 34 milyara çıkarılması yeni alınacak kadro giderler ve kurulan üniversiteler nedeniyledir.

2010 da 28.2 milyar olarak öngörölen bütçe önceki yıl 27 milyar 883-TI di, 23 yeni üniversite kuruldu.Eğitim bütçesinde düşüş yaşanması,ekonomik büyümenin yansımaması,genel yönetim bütçesi 288 milyar 216 milyon TI,olurken eğitim bütçesinin oranı 9.8 ,hükümet yüzde onun altına düşerek eğitim bütçesini kısmıştır.2011 de yeni üniversiteler kuruldu,eğitime 70 bin kadro alınacak.İçişleri bakanlığına 30 bin,Diyanet'e 17 bin,diğer bakanlıklara ve yeni kurulan genel müdürlöklere binlerce kadro alınması ve seçim öncesi olması,bütçenin seçime endekli olduğunun kanıtıdır.

2010 bütçesinde korkutan bir nokta var, sosyal adalet yanı zayıf bir bütçe. Orta vadeli programda çok net olarak özel okulların özendirileceği, destekleneceği söyleniyor. Özel okulu, eğitim ticarileştirme mantığı karşısında milyonlarca işçi, emekçi, esnafın, yoksul insanın çocukları ne olacak sorusu gündeme gelir. Bu eşitliği ve adaleti sağlamak sosyal adaletin sağlanması millî eğitimin en başta sorunu olması gerekir. Çocuklarımızı özel okullardan ve üniversiteye hazırlık kurslarından alacak bir eğitim sistemi artık dikkate alınmak zorundadır. Gayrisafi millî hasıladaki oranımız 2,74 çok düşük bir rakam, OECD 5,5, UNESCO ölkelerinde bu oran yüzde 6. Yani yarısı bile değiliz.

73 milyonluk nüfusun sağlık bütçesi, toplam bütçenin ancak yüzde 6'sı.Buna karşılık emniyete ya da polis harcamalarına ayrılan bütçe de yüzde 6.Silahlı Kuvvetlere ayrılan bütçe de polisinkinden 1 puan aşaağıda. Dolayısıyla asker-polis harcaması yüzde 11 ve sağlığa yapılanın neredeyse 2 katı. Sağlık ve eğitimin bütçesi, "savunma-güvenlik" bütçesi daraltılarak, biraz daha artırılmalıdır.

AKParti hükümeti 2008 yılında,başta sosyal güvenlik yasası SGS olmak üzere çıkardığı yasalarla emekçi kesime hayatı daha zorlaştırmıştır.2002 de 1.5 milyar olan cari işlemler açığı,2006 da 32,2007 de 35 2008 ocak/ağustos arası 34.8 milyara yükselirken,2008 ve 2009 yılı bütçelerinde rakamlar örkütücü boyutlara yükselmiştir.2009 yılı bütçe tasarısı Küresel krizi dikkate almayan İMF'ye teslim olmuş bir "Kriz/Borç Ödeme" bütesiydi.

Orta vadeli Programda eğitim ve sağlık alanında özel sektörün desteklenmesi,hizmetlerin ticarileştirilmesi yanlış politikaların temel nedeni olup,fırsat eşitliğini ortadan kaldırmış,devletin eğitim ve sağlık alanında ki payını AB ve OECD ölkelerinden çok geriye çekmiştir.

2008 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2006 yılı Kesin hesap kanunu tasarılarını görüşmelere açılırken,2001 krizi sonrası "...bizden önce iyi hazırlanmayan ve idare edilmeyen bütçeler yüzünden ölkemiz krizlere girdi ve bedelini yüksek faiz olarak ödedi,ödemeye devam ediyor .." denildi.Daha başında 2008 yılı bütçesinin "Borç ödeme bütçesi" olduğunu samimi olarak itiraf edilmişti.Başarısızlığı başkasına,başarıyı kendilerine fatura eden,inandırıcı olmayan,bu yaklaşım 2009 yılında küresel krizi hesaba katmayarak ölkeyi yeni bir borç sarmalına götürmüştür.

"Küresel ekonominin büyümesi yanı sıra, petrol fiyatları,enerji kaynaklarında ki yetersiz kaynağın,tezkere ve sınır ötesi operasyonla,Türkiye'yi sürükleyici felaketi öngörmeyen bu bütçe "şoklara açık" istikrarsızlık getiren, güven vermeyen, kalkınmayı baltalayan,refah düzeyini düşüren, milyonlarca yurttaşımızı, işçiyi,memuru,emekliyi, köylüyü, esnafı,küçük üreticiyi açlık sınırları altına iten eşitliğe aykırı adil olmayan bir bütçedir" dedik.

Yapısal reformlar,mali disiplin ve özelleştirmeye devam,diyen hükümet,yedi yıldır ülke zenginliklerini yabancı sermayeye açıyor,satıyor? Çıkarılan "Yap-İşlet-Devret yasası" ile kıyılar, tarih, kültür varlıkları,sonrada dağlar,ovalar,akar sular satışa çıkarılıyor.Galataport, Üçüncü Boğaz Köprüsü, GAP sulama alanları, Karayolları, dağlar, ovalar, kıyılar, ormanlar bu kapsama alındı.Vatanın zenginliklerini satışa çıkararak bütçe denkleştiren başka bir hükümet örneği görülmemiştir.

"...1993-2002 yılları arasında ortalama olarak sadece %2.6 oranında büyüyen Türkiye..ekonomisi..2003-2006 döneminde %7.3 büyüdü..." diyen hükümet 300 milyar dolara mal olan "düşük yoğunluklu çatışma" dönemini,binlerce yakılan yıkılan köyü,faili meçhul cinayetler dönemini görmezden geliyor.İktidar olduğu dönemde yaşanan "çatışmasızlık ortamının" nimetlerini unutuyor.AB üyelik süreci ile gelişen havayı görmezlikten geldi.Sonuçta tezkereyi alıp,sınır ötesi operasyonlar yaparak bütçe açıklarını daha da derinleştirdi.2008 ve 2009 büyüme oranlarında hızlı düşüş AK Partinin ekonomi politikasının iflas ettiğini gösteriyor.

Vergi ve prim borçlarının yapılandırılması bal gibi seçim yatırımdır. Vergisini,primini zamanında ödeyen dürüst mükellef adeta cezalandırılıyor.hükümet samimi olsa ödemelerini zamanında yapan mükellefe belli bir yüzde muafiyet tanırdı.

X-PARTİLERE SEÇİM YARDIMIDA ADALETSİZ

Siyasi Partiler, 2011 yılında Merkezi Yönetim Bütçesinden 327 milyon 301,1 bin lira yardım alacak.

Maliye Bakanlığına göre, genel bütçe gelirlerinin beş binde 2'sini devlet yardımı olarak alan siyasi partiler, yeni yılda kasalarını dolduracak.

Siyasi Partiler Kanunu uyarınca genel seçimlerde barajı aşarak, Hazine yardımına hak kazanan Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisine 2011 yılı Genel Bütçe Gelirleri esas alınarak, 109 milyon 100,4 bin lira Hazine yardımında bulunulacak.

Partilerin 2007 seçimlerinde aldıkları oy miktarına göre hesaplanan Hazine yardımının 62 milyon 181,3 bin lirası AK Partiye, 27 milyon 869,5 bin lirası Cumhuriyet Halk Partisine, 19 milyon 49,6 bin lirası da Milliyetçi Hareket Partisine ödenecek.

Ancak, 2011 yılının genel seçim yılı olması nedeniyle, devlet yardımı partilere bütçeye göre hak ettikleri tutarın 3 katı olarak ödenecek.

Bütçeye göre hesaplanan normal yardım tutarı, 2011 Merkezi Yönetim Bütçesinin yürürlüğe girdiği 1 Ocak'ı takip eden 10 gün içinde verilecek. Geri kalan bölüm ise Yüksek Seçim Kurulunun seçim tarihini açıklamasından sonraki 10 gün içinde hesaplara yatırılacak.

Bu çerçevede AK Parti, 2011 yılında toplam 186 milyon 544 bin lira yardım alacak. Bu yardımın 62 milyon 181,1 bin liralık bölümü, 1-10 Ocak tarihleri arasında bu partiye aktarılacak. Geri kalan 124 milyon 362,7 bin liralık bölüm ise genel seçim tarihinin ilan edilmesinden sonraki 10 gün içinde verilecek.

CHP'ye de yeni yılda seçim parasıyla birlikte 83 milyon 608,4 bin lira devlet yardımında bulunulacak. Söz konusu tutarın 27 milyon 869,5 bin lirası 1-10 Ocak 2011 tarihleri arasında, 55 milyon 738,9 bin lirası da genel seçim kararının alınmasından sonra parti hesabına yatacak.

MHP'nin Hazine yardımı tutarı ise 57 milyon 148,7 bin lira olacak. MHP de bu yardımın 19 milyon 49,6 bin lirasını yılbaşından hemen sonra, geri kalan 38 milyon 99,1 bin lirayı genel seçim tarihinin açıklanmasından sonraki 10 gün içinde alacak.

Siyasi Partiler, 2010 Bütçesinde de 92 milyon 486 bin lira devlet yardımına hak kazanmıştı. Bunun 52 milyon 712 bin lirası AK Partiye, 23 milyon 625 bin lirası CHP'ye, 16 milyon 149 bin lirası da MHP'ye verilmişti.

Bu arada 2011 yılında aktarılacak para ile birlikte 2008-2011 döneminde AK Partiye verilen devlet yardımı 396 milyon 187 bin liraya, CHP'ye verilen yardım 177 milyon 531,4 bin liraya, MHP'ye verilen yardım da 121 milyon 303,7 bin liraya ulaşacak.

Siyasi Partiler Kanunu uyarınca, son milletvekili genel seçimlerine katılma hakkı tanınan ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunundaki genel barajı aşmış bulunan siyasi partilere her yıl, o yılki Genel Bütçe Gelirleri cetvelindeki tutarın 5 binde 2'si oranında mali yardımda bulunuluyor.

Bu şekilde hesaplanan ödenek tutarı, devlet yardımı yapılacak siyasi partilere, genel seçim sonrasında Yüksek Seçim Kurulunca ilan edilen toplam geçerli oy sayıları ile orantılı şekilde bölüştürülüyor. Ödeme de Ocak ayının ilk 10 günü içinde tamamlanıyor.

Milletvekili genel seçimlerde toplam geçerli oyların yüzde 7'sinden fazlasını alan siyasi partilere de Devlet yardımı yapılıyor. Bu yardım da, en az devlet yardımı alan siyasi partinin geçerli oy sayısı esas alınarak, buna orantılı şekilde hesaplanıyor.

Söz konusu yardım, siyasi partilere, milletvekili genel seçimlerinin yapılacağı yıl 3 katı, mahalli idareler seçim yılında ise 2 katı olarak ödeniyor. Her iki seçimin aynı yıl içerisinde yapılması halinde de ödeme miktarı 3 katı geçemiyor.

12 Eylül darbesini yapan Kenan evren bile seçim yardımında daha insafılı davranmış "Mecliste grubu bulunan siyasi partilere" yardım hükmünü koymuştu.AKP oylarıyla bu kaldırıldı.BDP Mecliste grubu olan bir siyasi parti tek kuruluş seçim yardımı alamıyor.Adı "Adalet" olan partinin adaleti bu kadarmış.

XI-AB ÜYELİK SÜRECİNDE Kİ DURAKLAMA EKONOMİYİ OLUMSUZ ETKİLEDİ.

AB müzakere süreci işlemiyor. Kasım ayında açıklanan AB ilerleme raporu,hala düşünce ve örgütlenme özgürlüğü alanında ciddi sorunlar bulunduğunu, TCK nun 301 nci maddesi başta olmak üzere iyileştirme bekleyen (TCK 215,216,220,TMK-ıu)

yasalar bulunduğu,zorunlu göç,bölgesele geri kalmışlık yönünde adımlar atılmadığı,bağımsız yargının sağlanamadığı açıklanmıştır.

Ülkemizin dış politikasını öfkeyle, tepkiyle, kinle, nefretle, duygusallıkla şekillendirmek sorun çözmekten çok derinleştiriyor. Dış politikanın temel kuralları vardır,Orta Doğu'da Avrupa ile Avrasya arasında olmanın coğrafi avantajları da vardır ve dezavantajları da vardır. Böylesi bir konumda bir ülkemiz.

Osmanlıdan gelmişiz, cumhuriyeti kurmuşuz, Osmanlının zenginliklerini, kültürlerini, farklılıklarını almışız. Böyle bir coğrafyada yeni bir cumhuriyeti birlikte inşa etmişiz, ama Misakı-millî sınırları içinde de bir başka ülke Irak sınırları içinde Musul'dan Kerkük'e, Erbil'den Süleymaniye'ye kadar Kürt, Türkmen ve Arap kardeşlerimiz ve akrabalarımız da orada kalabilmiştir. Son zamanlarda Irak ve Kuzey Irak Kürdistan Bölgesel yönetimi ile geliştirilen ilişkiler olumlu olmakla birlikte sadece "güvenlik" noktasına indirilmesi kaygı vericidir.

Türkiye, büyük bir ülke, büyük medeniyetlerden ve büyük egemenliklerden gelmiş oldukça yüksek bir devlet geleneği olduğuna göre, Avrupa Birliği ve Orta Doğu konusunda stratejik planlarımızın ve projelerimizin olması, bunun da partiler üstü olması ülkenin, halkın çıkarlarına uygun politikaların geliştirilmesi zorunludur.

Avrupa Birliği ilişkilerinde son eş senede duralama yaşandığı eleştirileri dikkate alınmalıdır.reformlarda bir yavaşlama, duraklama var,seçim siyaseti bunda etkili olmuştur.Bağımsız yargı konusunda hassas olmalı ülkemizin hukuk devleti olmanın ölçüt ve güvencesidir.

Sivil otorite zaafı sürüyor Meclisin egemenliğinin halka devrini istiyorsak, çok açık söylüyoruz, asker ve polis, sivil otoritenin emri altında olacak. Hiçbir demokraside asker bu kadar çok konuşmaz. Bir kışlaya siyaset ve ticaret girerse o orduda ne birlik olur ne dirlik olur ne de hukuk devleti olur. Bunu ortaklaşa aşmak zorundayız

"Sıfır tolerans"; işkence konusun da Hükümet çok sıkça dile getiriyor. Ama, cezaevlerinden aldığımız haberler, son olarak BDP'ye yapılan saldırılar veya gösterilerde ırkçı kalkışmanın, şovenist tahrikin sayısı 40'ı aştı.Inegöl ve Dörtöl'da Kürt yurttaşlarımıza, hiçbir siyaset kenarında olmayan insanlarımıza yönelik saldırılar konusunda can ve mal güvenliği sorunu yaşanıyor.Üniversitelerde saldırganlar sorgulanmaz ,yakalanmaz ve yargı önüne çıkarılmazken,failler korunuyor.

Bu konularda en Hükümetin etkin bir çalışmayla 2013 programının hedeflerini yetiştirmesi kaçınılmaz oluyor. Bunlar içinde birkaç uluslararası sözleşme var, imzalanması gereken.

Irak yönetimi ile Kerkük'te Türkmenlerle, Kürtlerle ciddi barışçıl, sivil, siyasi, ekonomik, kültürel, demokratik işbirliklerinin geliştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü, tarih bin yıllık beraberlik bizi bu coğrafyada beraber yaşamaya zorluyor ve bizi etkiliyor. Yani, iki tarafta akraba ve soydaşların olması olgusu karşısında bu bizi etkiliyor ve bunu etkileyen faktörü kendimiz bu Mecliste, 23'üncü Dönem milletvekilleriyle çözme imkân ve şansımız var.

XII-ENERJİDE DIŞA BAĞIMLILIK BÜTÇEDE AÇIK, ÇEVREDE FELAKETE DÖNÜŞÜYOR

Türkiye'nin yüzde 70 kaynak sahibi olduğu bor madeni konusunda, Avrupa Birliğinin aldığı karar, üremeye olumsuz etkili toksik madde olduğu için 15 Eylül Topluluk Resmî Gazetesinde yayımlandı. Avrupa Birliği ülkelerine girdiğinde üzerinde "kuru kafa" resmi olacak.

Türkiye kendini burada nasıl savunuyor dünya Ticaret Örgütünün bu hakem heyetinde borla ilgili Avrupa Birliğine karşı "Ya neden Amerika'da bor çıkıyor, yasaklanamıyor da, sırf Avrupa Birliği ülkelerinde olmadığı için bu yasak konuluyor?" denilemiyor.

Rüzgâr, güneş, termal, akarsular ve biyo-termal için hammadde, kaynaklar Türkiye'de bolca var, hem yer altında hem yer üstünde. Fakat, güzel haritalarla bu veriler ortaya konulurken daha başında "kaynak coğrafyası" mı olacağız, yoksa yerine "geçiş coğrafyası" mı derken nasıl geçiş coğrafyası olduğumuz söyleniyor. Baku-Ceyhan petrolünden Mısır'a, Mısır'dan Türkiye'ye Yunanistan'a, Roma'ya, İtalya'ya kadar geçiş coğrafyası politikası öne çıkıyor. 59 ve 60'uncü Hükümetlerin enerji politikası konusunda genel bir ülke stratejisinin ve siyasetinin maalesef olmadığını görüyoruz.

Türkiye'nin bulunduğu coğrafi ve stratejik konum ortada. Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanlar üç geninde olan Türkiye, aynı zamanda bölgesindeki konumu itibarıyla ve komşularıyla ilişkileri itibarıyla dünyanın tek kutuplu duruma geldikten sonra özellikle de Irak, Afganistan ve Uzakdoğu piyasasına yönelik olarak dünya politikalarının su ve enerji üzerinde şekillendiğini Saddam'ın devrilmesinin Irak'ın ve Afganistan'ın işgalinin temelinde özellikle enerji politikalarının yattığı gerçeği dikkate alınmalıdır.

Dağıtılan kömürün 8.5 milyon ton, 1.7 milyar lira olduğu belirtilmesine rağmen, yasaklanmış, kalitesiz kömürün nereden alınıp satıldığı, seçim yatırımı konusuna açıklık getirilmemiştir.

Kömüre dayalı termik ile nükleer santraller konusunda ki ısrar, Hasankeyfin sular altında bırakılması yanlış politikaları sürüyor. Elektriğe ,doğal gaza otomatik zam yapılıyor. Diğer yandan Uzungöl, Fırtına Vadisi, Alliona, Munzur sular altında bırakılarak ekolojik dengeler doğal hayat tahrip ediliyor, tarih ve kültür yok ediliyor.

XIII-KADIN ERKEK EŞİTSİZLİĞİ SÜRÜYOR.

Kadının eğitim alanında, çalışma hayatında, siyasi temsilde, karar mekanizmalarındaki yetkinliği konusundaki sorunlar hepimizin bildiği sorunlardır. Bakanlar Kurulumuzun içerisinde sadece iki kadın olması bile bu sorunun ne kadar büyük olduğunu gösteren göstergelerden birisidir. 17 Belediye başkanından 14 ü BDP'li olup, bu husus ilerleme raporunda yer almaktadır. The Economist dergisi bile buna dikkat çekiyor.

Kadına yönelik şiddet de yaşadığımız en büyük acılardan, en büyük sorunlardan birisidir. Kadına yönelik şiddetin yaşam hakkını dahi elinden alacak kadar büyük boyutlarda yaşanması bu sorunun kapsamını ortaya koymaktadır.

Kadını toplumda etkin bir yurttaş hâline getirmek istiyorsak, hayatın her alanına eşit katılımını sağlamak istiyorsak öncelikle bunun önemine inanmak ve idari, siyasi yapılanmamızda buna uygun bir mekanizma kurmamız gerekiyor ve kadın konusunu bir sosyal hizmet konusu olmaktan çıkartarak bir cinsiyet eşitliği politikası olarak ele almak ve bu nedenle de şu andaki statüsü yerine bir Devlet Bakanlığına bağlı bütün sosyal hizmet kurumlarını birleştiren bir çalışmanın içerisinde küçük bir parça olarak ele almak yerine bir eşitlik bakanlığının kurulması ve kadının bu toplumun özgür, eşit bir bireyi olarak bu toplumda hak ettiği, hayatın her alanında, her kademesinde hak ettiği yere kavuşabilmesi için gerekli önlemleri almak, düzenlemeleri yapmak gerekiyor.

Kadınlar eğer korunmaya muhtaç bireyler kategorisinde görülürse bu erkeklerin merhametine terk edildikleri anlamına gelir. Bir hukuk devletinde hiçbir birey başkalarının merhametine, inayetine bırakılamaz. Bu nedenle de kadın-erkek eşitlik bakanlığının kurulması ,kadını gerçekten toplumda hak ettiği eşit statüye kavuşturacak çalışmaların stratejik düzeyde ele alınması, buna yönelik plan ve programların yapılması, eylem planlarının çıkartılması ve bunun hayata geçirilmesi önündeki engellerin kaldırılması gerekiyor.

Bunun bir diğer en önemli mekanizmalarından birisi de cinsiyet eşitliğine duyarlı bütçe yaklaşımıdır. Eğer ülkenin kaynaklarını bu ülkede yaşayan herkesin eşit şekilde yararlanabileceği şekilde tahsis edilmezse ,yeni eşitsizlikler üretmenin zemini hâline gelebilir.

Kadına yönelik çalışmalarda da iki şeyin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Birincisi yerelleşme, ikincisi de sivil toplum örgütlerinin katkılarına ve denetimine açık olma. Bu nedenle, kadına yönelik şiddeti izleme komitesinin de Ankara'da merkezî yüksek düzeyli bürokratların katıldığı bir komitenin ya da siyasi görevlilerin katıldığı bir komitenin sorunu yeterince çözmekte yeterli olabileceğini düşünmüyoruz.. Bu nedenle, mutlaka illerde yerelde şiddet izleme komitelerinin kurulması ve bu komitelere sivil toplum örgütlerinin de dâhil edilmesi gerekiyor. Bugün nasıl ki valiliklerin bünyesinde insan hakları izleme komisyonları var, ki, bunun daha demokratikleşmesi ve daha sivil toplum örgütlerine açık hâle getirilmesi

bekleniyorsa aynen kadına yönelik şiddet konusunda ve kadın hakları ihlalleri konusunda da böyle yerel izleme komitelerinin kurulması çok önemlidir.

Pozitif ayrımcılık korunmaya muhtaçlık anlamına gelmiyor, pozitif ayrımcılık zaten eksi durumda olanın eşit koşullarda yarışa katılmasının önünü açmak anlamına geliyor. Eşit olmayanların eşit bir yarışa sokulması doğal olarak eşitsiz sonuçlar doğuracaktır. Onun için, biz başlangıç kulvarının eşit olmasını istiyoruz.

XIV-SOSYAL DEVLET YERİNE SADAKA DEVLETİ ANLAYIŞI SÜRÜYOR.

Hepimiz biliyoruz ki, sosyal devlet anlayışı sosyal adaletin sağlanmasını, insan haklarının geliştirilmesini ve kişilere insanca yaşam düzeyinin sağlanmasını öngörür ve bunu hedefler. Ancak, ülkemizde yaşanan yoksulluk sorununun bugün geldiği düzey hepimizin vicdanlarını sızlatacak boyutlara gelmiştir. Yani, sosyal devlet anlayışıyla da bağdaşmayan bir durumdayız şu anda. Ülke genelinde iki milyona yakın yurttaşımızın açlık sınırının altında yaşamaktadır.

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odasının yaptığı bir araştırmaya göre, Diyarbakır'da 28.000 çalışana karşılık 312.000 kişi iş aramaktadır ve kentteki işsizlik oranı yüzde 70'dir. Yine Diyarbakır'daki kalkınma merkezinin, Sarmaşık Derneğinin ve yerel gündem 21'in ortaklaşa yaptığı bir yoksulluk araştırmasında ortaya çıkan sonuçlar da çok çarpıcıdır. 5.706 hanede yapılan bu araştırmada, bu hane reislerinin yüzde 20'sinin sürekli işsiz olduğu, yüzde 38'inin ise ara sıra iş bulabildiği ortaya çıkmıştır. Yine bu hanelerde, 5.706 hanede hanenin yaklaşık yüzde 2'sinin aylık geliri asgari ücretin altındadır. Bu araştırmaya atılan hanelerin yüzde 79,7'si hanenin temel gereksinimlerini karşılamak için yardıma muhtaç olduklarını söylemişlerdir ve geçimlerini sağlamak için yardıma ihtiyaç duyduğunu belirten bu haneler, öncelikli üç ihtiyaçlarını da gıda, iş ve kira olarak ifade etmişlerdir. Bu veri önemlidir. Çünkü, biz, aslında, yardım politikalarının insanın, insanlarımızın iş aramaktan vazgeçeceği, yardımı bir gelir olarak telakki edecekleri kaygısını hepimiz yaşıyoruz. Fakat, görüyoruz ki, bu en alt düzeyde olanlar bile gıda yardımından sonra ikinci talep olarak iş talebini gündeme getirmişlerdir. Bu da yürütülecek yardımların aslında insanları çalışmaktan alıkoymayacağını, iş arama isteklerinden vazgeçilmeyeceğini gösteren önemli bir göstergedir.

Avrupa Sosyal Şartı'nın 30'uncu maddesinde "Herkes yoksulluğa ve toplumsal dışlanmaya karşı korunma hakkına sahiptir." demektedir. Biz yoksulluğun doğrudan iktisat politikaları uygulanarak ekonomik büyüme sağlanacağı, büyümenin de istihdam yaratacağı, istihdam artışının da yoksulluğu önleyeceği varsayımı üzerine oturtamayız. Ülkemizin içinde bulunduğu yoksulluk sorununun büyüklüğü göz önünde bulundurularak bu tabloyu ortadan kaldırmayı amaçlayan politikalarımızı sadece istihdama bağlı olarak sürdüremeyiz. Nitekim, çağdaş ülkelerde de farklı arayışlar vardır. Birçok ülkede sosyal politika harcamaları yoksullukla mücadele yöntemleri içerisinde artık doğrudan gelir transferini içeren bir eğilim ortaya çıkmıştır.

Sosyal devlet anlayışı sorgulanmak zorundadır. Vatandaşın aslında hakkı vardır, devletin de bunu yerine getirme görevi vardır. Uygulamada durum farklıdır. Vatandaş muhtaçtır, devlet de yardımseverdir. Oysa devlet bir hayır kurumu değildir, devlet

yardım yapmaz. Devlet yurttaşlarının hak ve özgürlüklerini güvence altına alır, onların gereklerini yerine getirecek mekanizmalar oluşturur.

Ülkemizdeki sosyal yardım kurumlarının politize olması da çok büyük bir problemdir. Üstelik, bu hizmetler, kalitesiz, verimsiz, kırtasiyecilik, siyasal kayırmacı ve çalışanların ilgisizliği nedeniyle çok ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, siyasal iktidarların yan kuruluşu hâline gelmiştir ve bu kurumların hizmetlerinden yararlanabilmek için seçimlerde oy hesabı yapılmaktadır. Beyaz eşya, kömür dağıtımları bunların belirgin örnekleridir.

XV- BÜTÇENİN ASLAN PAYI GÜVENLİK HARCAMALARINA AYRILDI.

2011 yılı bütçesinde aslan payı yine güvenliğe ayrılmış, rakamlara bakarsak;

MSB 17 milyar, Jandarma 4.5 milyar (yüzde 17 artış), Emniyet 10.5 milyar (yüzde 23 artış, İçişleri Bakanlığı 2.3 milyar, Sahil Güvenlik 316.2 milyon, Savunma sanayi Müsteşarlığı 32 milyon, Kamu Düzeni Güvenliği Müsteşarlığı 14.6 milyon lira. Toplam 36 milyar lira. Bu rakama Savunma harcamaları, silah alımları dahil değil.

TSK mevcudu 600 bin kadar, askerlik süresinin kısaltılması da konuşuluyor. Genelkurmay "askeri vesayet" tartışmaları bitmeden, güçler dengesi değişiyor. Türkiye "Güvenlik devleti" olarak Hükümete tamamen bağlı silahlı güçlerin, sayı ve ağırlığının arttığı bir sürece girdi.

Jandarma 244.966, Emniyet 230 387, Kamu Düzeni 71, sahil Güvenlik 5.283, Özel Güvenlik görevli sayısı 410 659. Toplarsak 933 BİN ediyor, başarılarında İçişleri Bakanı, Genelkurmaydan daha büyük bir silah güç artık hükümetin emrinde.

Toplamı 1.5 milyonu aşan silahlı güç olan ülkemizde 73 kişiden biri silahlı görevli. Anlaşılan bunlar da yetmedi, şimdi "Sözleşmeli Er" modeli ile 50 bin kişi, "Sınır Kolluğu" altında on binlerce kişi daha alınacak. Artık ülkemizde "Lejyoner sistem" "paralı askerlik" devreye girecek. O da yetmedi seçim öncesi, Hakkari, Şırnak gibi illerimize "ithal seçmen" taşıma sevdası var.

Güvenliğin arttığı yerde, özgürlükler geriliyor. İlerde kötü yönetime başkaldıracak, demokratik muhalefeti ortaya koyacak halkın ve sivil toplum örgütlerini susturmak, bastırmak Hükümetin temel politikası olmaya devam edecek.

Terörle mücadele bahanesiyle, muhalefeti susturmak alışkanlık haline geldi.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi geçici üyeliğine seçilen bir ülkenin Millî Savunma Bakanlığı bütçesi önemlidir. Dünyada en güçlü on ordudan birinin mensubu olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin bütçesi meclis denetimine açık olmalıdır.

Avrupa'da ve Orta Doğu'da stratejik konumu nedeniyle çok güçlü bir konumda olan bir ülkenin Millî Savunma Bakanlığı bütçesi ile ilgili ilerleme raporunda tekrarlanan bir eleştiri var.

AB İlerleme Raporunda en çok eleştirilen konuların başında "EMASYA Protokolü kaldırıldı, alt düzenlemeler hâlâ yürürlükte." deniyor. "Askeri bütçe harcamaları üzerinde Meclis gözetimini güçlendirecek ilerleme kaydedilmedi." deniliyor. Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu Savunma Bakanlığının bütçesini gözden geçiriyor ancak bütçe harici fonları Meclis tahkikinin dışında tuttuğu çoğu satın alma projesine fon sağlayan Savunma Sanayi Destekleme Fonu hâlâ bütçe dışı. Sayıştay Kanunu mecliste görüşülürken performans denetimi kaldırılmak isteniyor.

Kara, Deniz Harp Okulları öğrencilerinin, Öğrenci Alım Yönetmeliği'nin (h) fıkrası ayrımcı hükümler taşıyor. Deniyor ki: "Kendisinin, annesinin, babasının, kardeşlerinin, velisinin tutum ve davranışları yasa dışı, siyasi, irticai, bölücü, ideolojik görüşleri benimsememiş olması." Zaten her askerî darbeye, en son 12 Eylülde 1 milyon 980 bin kişi fişlenmiş. Doğu, Güneydoğudan son on yılda alınan öğrenci yok.

SONUÇ OLARAK :

Türkiye yönetilemez duruma gelmiştir,baş sorumlusu en başta sekiz yıldır meclis çoğunluğunu elinde bulunduran "yönetememe krizi" içinde olan AK Parti sorumludur.

Türkiye de ekonomik kriz artık yaşamın her alanına girmişse, yurttaş ayrımcılığa uğruyorsa, ülkede gizli dinleme sınır tanımıyorsa, adil yargılanma hakkı ayaklar altına alınıyorsa, 30 yıldır darbe anayasası yerine,sivil demokratik bir anayasa reformu yapılamıyorsa, Adil bir seçim sistemi yoksa,seçim barajı yüzde ondan inmiyorsa, yaşam hakkı ihlal ediliyorsa,Türkiye kapatılan siyasi partilerin mezarlığı haline gelmişse, Alevi yurttaşlarımızın,dini ve etnik azınlık hakları ayaklar altındaysa, AB üyelik süreci yılan hikayesine dönüştürülüp,geciktiriliyorsa,2011 yılı bütçesinde siyasi,ekonomik,kültürel/çoğulcu demokrasi yoksa,

2011 yılı bütçesi çözüm değil seçim bütçesidir. Türkiye 'de Yüzde bir mutlu azınlığı mutlu edecek, emekçi halka krizin faturasını yükleyecek bir bütçedir. Bu nedenle ayrışık oy kullanıyoruz.

Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

Osman ÖZÇELİK
BDP Siirt Milletvekili

2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISINA İLİŞKİN KARŞI OY YAZISI

Asya krizinin yaşandığı iki binli yılların başında, kriz ülkemizi de etkisi altına almıştır.

Krizin etkisini azaltmak, ekonomiyi sağlam temellere oturtmak amacıyla 57. Hükümet başta "bankacılık sektörü" olmak üzere sayısız reformları uygulamaya koymuştur.

Gerçekleştirilen reformlar sayesinde; kronik hale gelen enflasyon düşmeye, istihdam artmaya, gelir adaletsizliği düzelmeye başlamış; finansman yapımız giderek sağlam temellere oturmuştur.

Reformlar sonucu, sağlanan istikrar ve güven ile birlikte, dünyanın ekonomik konjonktürü de eklenince, ekonomimiz olumlu yönde gelişmeye başlamıştır.

Bu dönemin ardından iktidara gelen AKP, bu olumlu süreci devralmış, ancak halkımızın lehine değerlendirememiştir.

AKP iktidarı, sayısal çoğunluğun rehabetine kapılarak, ekonomide gerekli yapısal değişimi sürdürememiş; bunun yerine, ekonomik olanakları belli bir kesime yönlendirmeyi tercih etmiştir.

AKP iktidarının ilk yıllarında yaşanan büyüme, reel üretimi temel almayan hormonlu, suni bir büyümedir. Ülke, sıcak paraya mahkûm edilerek, ithalat cennetine çevrilmiştir.

Bu büyüme, halkın yoksulluğuna, işsizliğine çare olmamıştır. Üretim ve istihdam artışını engellemiştir.

2009 yılında dünya ABD'nin yataklık ettiği ekonomik bir kriz yaşamıştır. Bu, finans sektörünün yarattığı bir kriz olup, tüm dünyayı etkilemiştir.

Kriz sonucunda, gelişmiş ülkelerde bankalar batarken, finans kuruluşları iflas ederken, Türkiye finans sektörü aksi bir seyir yaşamıştır. Türkiye'de finans kuruluşları ve bankalar bu dönemde en çok kar den sektör olmuştur.

Bu gerçeğe karşın, AKP İktidarı, ekonomideki olumsuz gelişmelerin sebebi olarak dünya krizini göstermiştir.

Oysaki ülkemizde yaşanan kriz, finans yapılanmasının dışında, reel sektöre ilişkin bir krizdir. 2009 yılı ilk çeyreğinde ekonomi, İkinci Dünya Savaşının ardından yaşanan %13,8 oranı ile tarihimizdeki en büyük küçülmeyi kaydetmiştir. Yılın tamamını ise % 4.7 küçülmüştür.

Gerekli ve yeterli önlemler alınabilseydi, dünyada yaşanan bu kriz ülkemizi daha az etkilerdi.

Ekonomiye ilişkin önemli bir veri de ithalat ve ihracat kalemleridir. Sıklıkla ihracatın artırıldığına dair vurgu yapılmakta; İthalat artışları ise göz ardı edilmekte, kamuoyundan gizlenmeye çalışılmaktadır.

Oysaki ithalat, ihracattan daha fazla artmaktadır.

Bunu, son yayınlanan, TÜİK, verileri ortaya koymaktadır. Buna göre;

2010 yılı Ekim ayında, 2009 yılının aynı ayına göre ihracat yüzde 8,8 artarak 10 982 milyon dolar olurken; ithalat yüzde 35,5 artarak, 17 310 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Aynı dönemde dış ticaret açığı, 2 677 milyon dolardan 6 328 milyon dolara ulaşmıştır.

Dış ticaret açığı, cari açığın artmasına neden olmuştur.

2009 Ekim ayında yüzde 79 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2010 Ekim ayında yüzde 63,4'e gerilemiştir.

Ayrıca, ithalatın yüzde 71,7'si ara mallarından oluştuğu da göz önüne alınmalıdır.

Öte yandan, Türk lirasının aşırı değerlenmesi ve sıcak para, ithalatı artırmaktadır. İthalatın artması ise kaçınılmaz olarak, üretimin ve istihdamın azalmasına neden olmaktadır.

Ülkemiz gelişmiş ülkelerin pazarı durumuna gelmiştir. İzlenen politika ile ülkemizdeki istihdam daraltılırken, adeta söz konusu ülkelerin istihdamını teşvik edilmiştir.

Maliye Bakanı'nı, bütçe sunuş konuşmasında "Her yıl 500-600 bin kişi işgücüne katılmaktadır." Şeklinde açıklama yapmıştır.

Bu söylenen doğru olsa bile, işgücüne yeni katılım boyutunu göz ardı etmektedir.

Artık ülkemizdeki istihdam artışı, yıllık nüfus artış oranını dahi yakalayamamaktadır.

Nüfusumuz her yıl yaklaşık 800–850 bin kişi artmaktadır. 2002–2010 yıllarında nüfusumuz yaklaşık olarak 6 milyon kişi artmıştır. Buna karşılık, istihdam artışı aynı kalmıştır.

AKP, iktidarı devraldığı anda, işsizlik oranı yüzde 10,3 idi. Bu rakamı 2009 yılında yüzde 14'e çıkarmıştır.

Hükümetin 2013 yılı hedefi yüzde 11,4'tür. Bu hedef gerçekleşse dahi, AKP'nin 9 yıllık iktidarında işsizliği azaltma yerine 1,1 puan artırmış olmaktadır.

Bu tam bir başarısızlıktır.

İthalatın artması ile sonucu, ithalattan alınan KDV, damga vergisi, dış ticaretten alınan vergi ve harçlar artmaktadır. İthal malların artması, iç tüketim canlanmaktadır. Bu da dâhilden alınan KDV, ÖTV'yi artırmaktadır. İthalata dayalı büyüme yaşanmaktadır.

2010 enflasyon beklentilerinin de tutarlı olduğu söylenemez.

Enflasyon sepetinde sürekli değişiklik yapılması sonucu, enflasyon gerçeğinden daha düşük olarak belirlenmektedir.

Kamu çalışanları ve emeklilerin ücret artışları, enflasyon hedefine göre belirlendiğinden, yılın başında düşük gösterilen enflasyon rakamları ile ücret artışları düşük tutulmaktadır.

AKP İktidarında ücretliler reel olarak alım güçleri düşmüştür.

AKP tek başına 8 yıldır iktidarını tamamlamış, 9. yılın içindedir. Cumhuriyet dönemimizde bu kadar uzun süreli iktidar olan partiler çok azdır.

Bu kadar uzun iktidarda olan AKP bu fırsatı değerlendirememiştir.

Ekonomide kayıt dışılık azaltılamadığı gibi artmaktadır.

Vergi adaletini sağlayamamıştır. Dolaylı vergilerin oranları %67'yi bulmaktadır.

Gelir dağılımındaki adaletsizlik her geçen gün artmaktadır.

Hükümet, mali disipline uygulayacağını, seçim ekonomisi uygulamayacağını defalarca açıklamıştır. Bunun gerçek olmadığı açığa çıkmıştır.

Maliye Bakanı'nın "Yılın ilk yarısında harcamaların fazla olabileceği" yönündeki görüşü, seçim ekonomisi uygulayacaklarını işaretidir.

Şimdiye kadarki yapılanlardan biliyoruz ki 2011 yılının ilk yarısında dağıtılanlar, seçim sonrası yeni gelecek olan hükümete yük olacaktır.

AKP döneminde yapılan özelleştirmeler, ülkemizdeki tahribatın çok önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Bu hükümet döneminde 33 milyar dolarlık özelleştirme yapılmıştır. Bu rakamlara, satışı yapıp devri yapılmayanlar ve bedelleri tahsil edilemeyenler de dâhil edilirse, rakamlar çok daha fazla olacaktır.

2011 yılı bütçesine de son kalan kamu malları dâhil edilmiştir. Yollar, köprüler, şeker fabrikaları, Halk Bankasından tutun, Milli Piyango İdaresine kadar hepsinin 2011 yılında özelleştirmesi hedeflenmiştir.

AKP iktidardan gidinceye kadar kamunun elinde ne var, ne yoksa satıp öyle gidecektir.

Özelleştirmelerden gelen kaynaklar, üretime yönelik olarak kullanılmamış; çar-çur edilmiş; yandaşlara kaynak olarak kullanılmıştır.

2002 yılında 242,7 milyar TL. olan merkezî yönetim borcu, sekiz yılda 460,7 milyar TL'ye çıkarmıştır. 2002 yılında 43 milyar dolar olan devralınan özel sektör dış borcu ise şimdi 170,2 milyar dolara çıkmıştır.

Başka bir deyişle, son sekiz yılda merkezi yönetimin borç stokuna, özel sektörün dış borçları eklendiğinde borç yekunu 716 milyar TL'yi bulmaktadır. Özel sektörün dış borcu merkezi yönetimi de bağlamaktadır. Kurda meydana gelebilecek ani bir artışın, özel sektörü büyük sıkıntıya sokacağı ortadadır.

Hükümet kriz nedeniyle ödemelerini yapamayan mükellefler için, kamu alacaklarının yeniden yapılandırma çalışması yapmaktadır. Bu işlemin seçim öncesine denk gelmesi anlamlıdır.

Hükümet bu yolla, hem mükelleflerin durumunu oya dönüştürmek hem de topladı kaynağı seçim yatırımı olarak kullanmak amacındadır. Vergi ve primlerini zamanında ödeyenlere ise ödüllendirici bir yol düşünülmemektedir. Bu durum, dürüst vatandaşa ceza verme anlamına gelmektedir.

Hükümetin, kişi başına düşen milli gelirin arttığı yönündeki açıklamaları da gerçeği yansıtmamaktadır. Yoksullara yardım bütçesi her yıl katlanarak artmaktadır. Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakıfları'nın yardımları yeterli gelmediği için yerel yönetimler, Vakıflar Genel Müdürlüğü gibi resmi kuruluşlar da yoksullara yardımlarını sürdürmektedir.

Resmi kurumların dışında, sosyal yardım yapan derneklere yapılan bağışların vergiden düşülmesini sağlayan yasa değişikliğinden sonra, derneklere ciddi miktarlarda yardımlar yapmaktadır.

Gelişmelerden de anlaşılmaktadır ki yardıma muhtaç vatandaşlarımızın sayıları her geçen gün artmaktadır.

Sosyal yardımların değişik kurum ve kuruluşlarca yapılması, dağınıklık yaratmakta ve denetimi yapılmasını zorlaştırmaktadır.

Değişim sözü vererek iktidara gelenler, iktidar erkini ellerinde tutabilmek amacıyla demokrasi dışı yollara yönelerek daha statükocu hale gelmektedir.

Bu iktidar hırsı, hükümeti, ulusa daha fazla hizmet etmek, milletin ihtiyaçlarını tespit edip geleceğe dönük planlı bir büyüme stratejisi izlemekten uzak tutmaktadır.

Bir ülkenin bütçesi o ülkenin sadece bütçenin ilgili olduğu yılı değil, geleceğe dönük beklentilerinin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğinin de bir göstergesidir.

AKP hükümetinin 2011 yılı merkezi bütçe kanunu tasarısına genel olarak bakıldığında, 8 yıllık iktidar döneminde hazırladıkları diğer bütçeler ile herhangi bir farkının bulunmadığı görülmektedir. Bu Bütçe Kanunu tasarısı sonucunda da 2011 yılında yaşanacakların 2010 yılında farklı olmayacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Şimdilik ortaya yeni olarak, "Gönüllü Uyum" kavramı çıkmıştır. AKP hükümeti sayesinde vergi literatürüne sokulan bu kavramın gerçek adı,

bağıştır ve bunu da her kes bilmektedir. Ancak vergilendirme yetkisi zora dayandığından, bağış olmaktan öteye geçip, haraç olmaktadır.

Böylece devlet, bütçe performansını gerçekleştirebilmek için vergi yerine bir miktar haraç almış olmaktadır.

Hükümet bunu, Maliye Bakanının bütçe sunuşunda ifade ettiği üzere, kendilerinin "üstün çalışma ve gayreti" olarak ifade etmektedir

Gelir hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi için mal ve hizmetler üzerinden alınan vergiler artırılabacaktır. Yani, ÖTV, KDV ve harç ve damga vergileri artırılabacaktır. Bu artış oranlarının da enflasyonun üzerinde gerçekleşmesi büyük olasılıktır.

Daha önceki bütçelerde de uygulandığı üzere, özelleştirme gelirlerinin önemli bir kısmı bütçeye dâhil edilerek, başarılı görüntü verilmeye devam edilecektir.

AKP hükümetinin iktidarda bulunduğu 8 yıl içinde sürekli olarak yaptığı üzere bu yılda da geçici vergi uygulamalarına devam edileceği anlaşılmaktadır.

Bu uygulamalar hatırlanacak olursa, 2003 yılında vergi barışı kanunu ile başlamış; ödeme kolaylığına ilişkin yasalarla devam etmiş; son olarak da 5811 sayılı Varlık Barışı Kanunu ile sürdürülmüştür.

Yine 2011 yılında da devlet alacaklarının faiz ve cezalarının önemli bir kısmı silinerek, şüpheli hale gelen alacakların bu yolla tahsil etme alışkanlığına devam edilecektir.

Bu düzenlemelerin yeni bir matrah artırımı vb şekilde vergi barışını bozucu önlemleri de içerecek şekilde genişletileceğini görmemek mümkün değildir.

Sonuçta 2011 yılı Bütçesi sadece AKP'nin 2011 yılı genel seçimlerinde nasıl başarılı olacağı göz önüne alınarak hazırlanmıştır.

Yukarıdaki tespitlerimizi, 2011 yılı Bütçe Kanunu tasarısını irdeleyerek de ulaşılabilmektedir.

2011 yılı bütçesi hazırlanırken Türkiye'nin 2011 yılı gayrisafi yurt içi hâsılası 1 Trilyon 215 Milyar Lira olarak öngörülmüştür. Bu hâsılanın içinde devletin yapacağı harcama tutarı ise faiz giderleri hariç 265 milyar TL'dir. Dolayısıyla devletin gayrisafi milli hâsıla içindeki katkı payı yaklaşık % 20 civarına indirilmiştir. Bu niteliği itibariyle bu bütçe bir yatırım bütçesi değildir. Yine devletin toplayacağı vergi gelirlerinin tutarı da 232,2 milyar TL olup bu da gayrisafi milli hâsılatının % 20'sine tekabül etmektedir. Dolayısıyla AKP hükümeti gayrisafi milli hâsılanın % 20'sinden fazlasını vergilendirirse iktidarı kaybetmekten korkmaktadır. Hâlbuki her seferinde memura, işçiye emekliye yapılacak maaş artışlarında bütçe olanakları buna izin vermemekte denilerek vatandaşımız kandırılmaya çalışılmaktadır.

Diğer taraftan da vatandaşlara yardımlar üretimi ve istihdam yaratmaya yönelik olamamaktadır. Yapılan yardımlara sadaka ekonomisi gibi değerlendirmelere sebep olmaktadır. Bu değerlendirmelerde incitcidir. Yapılan yardımlar her türlü siyasetten uzak ve yardımları hak edenlere yapılmalıdır. İnsanlarımızı yardıma muhtaç olmaktan kurtaracak projelere kaynaklar harcanmalıdır. 2011 yılı bütçesinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonuna aktarılan kaynağın da yüzde 12,8 oranında artırılarak 2,2 milyar TL'ye çıkarıldığı bizzat Sayın Maliye Bakanınca da ifade edilmiştir.

Bütçede yine memura, işçiye maaş artışı % 4+%4 olarak planlanmıştır. Bu oran üzerinden birikimli artış % 8,16 olmaktadır. Ancak, Sayın Maliye Bakanı açıklamasında bu artış oranının aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“...2011 yılında ortalama devlet memuru aylığında yüzde 13,7 oranında artış yapmış olacağız. En düşük devlet memuru baz alınmıştır...”

Sayın Bakanın ifadesinden de anlaşıldığı üzere maaş artışlarına aile yardımı, çocuk yardımı vb ödenek artırımını sonucunda en düşük devlet memuru baz alınarak hesaplama yapılmaktadır. 8 yıllık AKP iktidarında bir türlü düşük memur ile yüksek memur arasındaki ayrım kaldırılamamıştır. Tek başına iktidar olan AKP'nin kamudaki maaş dengesizliğini gidermek için zaman harcamak istememektedir. Amaçları ülkeyi yönetmek değil, ülke rantlarını yönetmek ve yandaşlarına paylaşmaktır.

Bütçe harcamalarının önemli bir kısmı vergi gelirleri ve borçlanma ile finanse edilmektedir. Son yıllarda bunlara özelleştirme gelirlerini de eklemek gerekmektedir. Ancak özelleştirme süreci, satılabilecek devlet mallarının tamamlanması ile sona ereceği de unutulmamalıdır. Ayrıca, tüm dünyada da tartışılmaya başlandığı gibi özelleştirmenin yararlı olup olmadığının da ülkemizde tartışılması da gerekmektedir. Çünkü, özelleştirilen kuruluşların faaliyetine devam edip etmemesi, devam edenler açısından da ülke ekonomisine katkılarının ölçülmesi sonucunda özelleştirmenin yararlı olup olmadığı tespit edilebilecektir. Ancak, AKP'nin gizli ajandası buna ya da bunların yapılmasına izin vermemektedir.

Öte yandan Bütçe Kanunu tasarisına göre, 2011 yılı vergi gelirlerinin oransal dağılımı aşağıdaki gibi öngörülmüştür :

Gelir Vergisi	% 14,9
Kurumlar vergisi	% 10,7
Özel tüketim vergisi	% 7,8
Dahilde alınan KDV	% 2,8
İthalatta Alınan KDV	% 15,2
Motorlu Taşıtlar Vergisi	% 12
BSMV	% 18
Damga Vergisi	% 11,1
Harçlar ve Diğer Vergiler	% 8

Bir taraftan Avrupa Birliği'ne üye olma konusunda kararlı olan AKP hükümeti, Avrupa Birliği'nin kaldırmayı planladığı damga vergisi uygulamasına da devam etmektedir. Öngörülen vergi artışlarına bakıldığında da gerçek durumdan uzak olduğu görülmektedir. Çünkü 2010 Eylül ayı itibariyle bütçe gerçekleştirmelerine bakıldığında vergi gelirlerindeki artışın aşağıdaki gibi olduğu görülmektedir:

Gelir Vergisi	% 4,8
Kurumlar vergisi	% 24,1
Özel tüketim vergisi	% 30,3
Dahilde alınan KDV	% 28,4
İthalatta Alınan KDV	% 37,3
Motorlu Taşıtlar Vergisi	% 16,1
BSMV	-% 13,29
Damga Vergisi	% 22,9
Harçlar ve Diğer Vergiler	% 26,6

Bütçe Kanunu tasarısına göre 2011 yılı ekonomik büyüme % 5,3 olarak tahmin edilmekle birlikte kurumlar vergisinde artış oranı düşüktür. Yine özel tüketim vergisinde 2010 yılında % 30,3 artış yaşanmışken 2011 yılında bu artış oranı % 7,8 olarak öngörülmüş olması 2011 yılında özel tüketim vergisine tabi olan malların vergi oranında önemli bir yükseliş öngörülmediği imajını doğurmaktadır. Bunun da nedeni 2011 yılında yapılacak olan genel seçimlerdir. Ancak, AKP'nin bugüne kadar uygulamalarına bakıldığında seçimlerden sonra vergi oranlarında artış yapılmayacağı garantisinin bulunmadığını ifade etmek yanlış olmayacaktır.

Diğer taraftan 2010 yılında gelir vergisinde % 4,8 oranında artış gerçekleşmiş iken 2011 yılında % 14,9 oranında artışın gerçekleşmesi mevcut duruma göre olanaksızdır. Ancak yukarıda açıklandığı üzere gönüllü uyum adı altında yapılan haraç uygulaması ile bu oranların da üstesine çıkılabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Çünkü ülkemizde gelir vergisi kanununda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Sayın Maliye Bakanı bütçe sunuş konuşmasında 2011 yılında Sosyal Güvenlik Kurumu'na toplamda yüzde 11,1 oranında artışla 62,4 milyar TL transfer yapılmasının öngörüldüğünü ifade etmiştir. Bu durum ayrı bir beceriksizliktir. Çünkü 8 yıllık iktidar döneminde çalışma yaşamı ve sosyal güvenlikle ilgili yasaları değiştiren bir iktidar her şeye çözüm bulmakta olduğunu ifade ederken, sosyal güvenlik açığını kapatamamaktadır. Bununla birlikte, 2011 yılında SSK ve BAĞKUR emeklilerine enflasyonun üzerinde zam yaptığını ifade Sayın Maliye Bakanı, memur emeklilerini dışarıda bıraktığının farkında değildir. Ancak, memur emeklilerinden gelecek oyların düşük olduğu izleniminin olma olasılığı göz önüne alındığında AKP için bu söylemin de hata bulunmamaktadır.

Yine Sayın Maliye Bakanı, en düşük emekli maaşlarını yıllık bazda yüzde 21,7 oranında artırıldığını ifade ederken bunun kaynağını transfer harcamaları ile gerçekleştirdiğini söylerken, bu transfer harcamalarının vergi gelirleri, borçlanma ve özelleştirme gelirlerinden karşılandığını ifade etmemektedir. Dolayısıyla, 2011 yılı da tüm emekliler için önceki yıllardan farklı olmayacaktır.

2011 yılında da çiftçimize alan ve ürün bazında üretiminin desteklemesine devam edilmektedir. Bu kapsamda 6 milyar TL destekleme ödemesi yapılması planlanmaktadır. Yine tarım kesimine doğrudan 9,8 milyar TL'lik destek ödemesi yapılacaktır. Ancak, bu uygulamalar 8 yıldan beri yapılmasına rağmen ülkemizde çiftçimizin sorunu çözülmemiştir. Çiftçimiz sadaka değil, üretmek istemektedir. Ancak, üretim desteklenmemektedir. 2011 yılında çiftçimiz açısından da sadaka ekonomisine devam edilecektir.

Sayın Maliye Bakanı bütçe sunuşunda "2011 yılı bütçesinde faiz giderlerimizi azaltırken faiz hariç giderleri ise nominal büyüme oranının altında artırıyoruz. Diğer yandan bütçe gelirleri ve vergi gelirlerimizde ise nominal büyüme oranında artış öngörüyoruz. Bu suretle 2011 yılı bütçe açığı, 2010 yılı gerçekleşme tahminine göre yaklaşık yüzde 24 oranında düşürüyoruz." Şeklinde ifade etmiştir. Bu da göstermektedir ki, 2011 yılında da yine Anayasanın güvence altına aldığı herkesin mali gücüne göre vergi ödemesi ilkesine aykırı olarak tüm vatandaşlar olarak vergi ödemeye devam edeceğiz.

2011 yılı bütçesi ile toplumun refahı artmayacak olup, 8 yıllık AKP politikasının aynen devam ettirilecektir. Bir başka deyişle AKP'nin ekonomik statükosu aynen devam edecektir. Bu bütçe ulusumuza yarar getirmeyecek olup, 2010 yılında yaşanan ekonomik sıkıntılar aynen devam edecektir.

SONUÇ

2011 yılı bütçesi; işsizliğe, gelir dağılımındaki adaletsizliği gidermeye, üretimin artmasına, yoksulluğun giderilmesine çare olmayacaktır. Ülke kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlamayacaktır. Rakamlarla oynanarak kişi başına düşen gelir miktarını artırmak da yoksulluğa ve açlığa bir çözüm olmayacaktır. Kısacası bu bütçe halkımızın derdine çare olmayacaktır. Bu nedenlerle 2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Kanun Tasarısına ret oyu verdiğimi bilgilerinize arz ederim.

Hasan MACİT
İstanbul Milletvekili

BAŞBAKANLIĞIN 2011 YILI MERKEZİ
YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE
EKLİ CETVELLER VE GEREKÇESİNİN
TBMM BAŞKANLIĞINA SUNULMASINA
İLİŞKİN SEVK YAZISI

BOŞ

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-236/4404

15/10/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 12/10/2010 tarihinde kararlaştırılan “2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

B) 2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI VE PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

BOŞ

2011 YILI
MİLLİ BÜTÇE TAHMİN RAPORU

BOŞ

MİLLÎ BÜTÇE TAHMİN RAPORU

2011 Yılı Programının temel amaçları, ülkemizin refah seviyesinin artırılması nihai hedefi doğrultusunda; büyümeye istikrar kazandırmak, istihdamı artırmak, kamu dengelerini iyileştirmek ve fiyat istikrarını sağlamaktır.

2011 Yılı Programında gayri safi yurtiçi hasılanın yüzde 4,5 oranında artacağı öngörülmüştür.

2011 yılında toplam yurtiçi talebin sabit fiyatlarla yüzde 5,4 oranında artacağı, toplam sabit sermaye yatırımlarındaki artış oranının ise yüzde 5,6 olacağı tahmin edilmektedir.

Programda toplam tüketimin sabit fiyatlarla yüzde 4,5 oranında artması öngörülmektedir. Bu oranın, kamu tüketiminde yüzde 5,6, özel tüketimde ise yüzde 4,4 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

TABLO: KAYNAKLAR-HARCAMALAR DENGESİ

	Cari Fiyatlarla, Milyon TL.			GSYH İçindeki Yüzde Paylar		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
GSYH	950.534	952.635	1.098.807	100,0	100,0	100,0
NET MAL VE HİZMET İHRACATI	42.135	11.206	48.196	4,4	1,2	4,4
TOPLAM YURTIÇI TALEP	992.669	963.840	1.147.003	104,4	101,2	104,6
SABİT SERMAYE YATIRIMI	192.093	163.943	207.876	20,2	17,2	18,9
KAMU	39.123	39.342	53.933	4,1	4,1	4,9
ÖZEL	152.970	124.600	153.743	16,1	13,1	14,0
STOK DEĞİŞİMİ	17.949	-18.496	-12.468	1,9	-1,9	-1,1
KAMU	1.479	2.926	-1.597	0,2	0,3	-0,1
ÖZEL	16.471	-21.422	-10.871	1,7	-2,2	-1,0
TOPLAM YATIRIMLAR	210.043	145.446	195.208	22,1	15,3	17,8
KAMU	40.602	42.368	52.336	4,3	4,4	4,8
ÖZEL	169.441	103.178	142.872	17,8	10,8	13,0
TOPLAM TÜKETİM	782.627	818.394	951.795	82,3	85,9	86,6
KAMU	95.463	107.361	122.886	10,0	11,3	11,2
ÖZEL	687.164	711.033	828.909	72,3	74,6	75,4

KAYNAK: DPT

(1) Gerçekleşme Tahmini.

(2) Program

NOT: Net Mal ve Hizmet İhracatı kalemi Toplam Yurtiçi Talebe ulaşırlık formülasyon gereği ters işaretli olarak gösterilmektedir.

TABLO: KAYNAKLAR-HARCAMALAR DENGESİ

	1998 Fiyatlarıyla, Milyon TL.			Yüzde Değişme		
	2008	2009	2010	2009	2010	2011
GSYH	101.922	97.144	103.749	-4,7	6,8	4,5
NET MAL VE HİZMET İHRACATI (1)	-2.710	-23	2.196	-2,7	2,3	1,0
TOPLAM YURTIÇI TALEP	104.632	97.120	105.945	-7,2	9,1	5,4
SABİT SERMAYE YATIRIMI	24.892	19.848	24.199	-20,3	21,9	5,6
KAMU	4.496	5.727	4.496	-0,9	28,5	-8,7
ÖZEL	20.395	15.391	18.473	-24,5	20,0	10,0
STOK DEĞİŞİMİ (1)	217	-1.962	-1.014	-2,1	1,0	0,6
KAMU	132	258	-130	0,1	-0,4	0,1
ÖZEL	85	-2.219	-884	-2,3	1,4	0,6
TOPLAM YATIRIMLAR	25.109	17.887	23.185	-28,8	29,6	8,7
KAMU	4.628	4.715	5.597	1,9	18,7	-7,3
ÖZEL	20.481	13.172	17.588	-35,7	33,5	13,7
TOPLAM TÜKETİM	79.523	79.234	82.760	-0,4	4,5	4,5
KAMU	7.845	8.134	8.749	3,7	7,6	5,6
ÖZEL	71.679	71.099	74.012	-0,8	4,1	4,4

KAYNAK: DPT

(1) Yüzde değişimleri, GSYH büyümesine katkılarını göstermektedir.

(2) Gerçekleşme Tahmini.

(3) Program

NOT: Net Mal ve Hizmet İhracatı kalemi Toplam Yurtiçi Talebe ulaşırlık formülasyon gereği ters işaretli olarak gösterilmektedir.

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISININ GENEL
GEREKÇESİ VE MADDE GEREKÇELERİ

BOŞ

GENEL GEREKÇE

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa uygun olarak ve aşağıda yer alan hedefler doğrultusunda hazırlanmıştır:

- Makroekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek,
- Dışsal şoklara karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak,
- Para ve maliye politikalarını uyumlaştırarak enflasyonla mücadele politikasını desteklemek,
- Gelir, gider, bütçe dengesi ve borç hedefleri ile ilgili orta vadeli mali hedeflere ulaşılmasına katkı sağlamak,
- Mali disiplin anlayışına uygun olarak kaynakların belirlenmiş temel politika öncelikleri doğrultusunda tahsisini, kamu harcamalarının kalitesinin artırılmasını ve bu suretle halkımızın hayat standardının yükseltilmesini sağlamak,
- Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesini ve kullanılmasını temin etmek,
- Bütçe harcamalarını sağlam gelir kaynaklarıyla karşılamak ve kaynak-harcama dengesini göz önünde bulundurmak,
- Eğitim, sağlık ve sosyal nitelikli, büyümeyi ve istihdamı destekleyen harcamalar ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik harcamalara daha fazla kaynak sağlamak,
- Sosyal yardımlarda yerindelik ve harcamalarda etkinlik sağlamak,
- Yatırıma ayrılan kaynakların yüksek öncelikli ekonomik ve sosyal yatırımlara ve kısa sürede sonuç alınabilecek projelere yönlendirilmesini temin etmek,
- Orta ve uzun vadede ekonominin verimliliğini ve üretken yapısını destekleyen altyapı yatırımlarına ağırlık vermek,
- Rekabet edebilirliği ve verimliliği artırıcı, üretimi teşvik edici, aynı zamanda gelir ve fiyat istikrarını sağlamaya yönelik bir tarımsal destekleme politikası oluşturmak ve kırsal kesimin alt yapısını güçlendirmek,
- Hesap verebilirliği ve mali saydamlığı güçlendirmek.

2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi, büyümeye istikrar kazandırılması, istihdamın artırılması ve kamu dengelerinin iyileştirilmesi başta olmak üzere yukarıda sayılan hedeflerin gerçekleştirilmesi amacını taşımaktadır. Bütçe ödenekleri, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Planda yer alan politika, hedef ve öncelikler ile idarelerin geçmiş yıllar harcama eğilimleri, yürüttükleri önemli faaliyet ve projeler dikkate alınarak belirlenmiştir. Bütçe gelir tahminleri ise, makroekonomik göstergeler, geçmiş yıl gelir tahsilâtları, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Planda belirlenen gelir politikası hedef ve önceliklerine göre oluşturulmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde merkezi yönetim bütçe kanununda yer alması gereken genel hükümler sayılmıştır. Bu çerçevede, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine, (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere ve (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 2011 yılında yapacakları hizmetlerin karşılığı olarak verilen toplam ödenek tutarları bu maddede belirlenmektedir.

Madde 2- Bu maddede 5018 sayılı Kanunun 15 inci maddesi çerçevesinde kamu idarelerinin 2011 yılı gelir tahminleri toplamına yer verilmektedir. 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelir toplamı, (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin öz gelir toplamı ile bu idarelere yapılacak olan Hazine yardımı tutarı ve (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri toplamı ayrı ayrı gösterilmektedir. Ayrıca, 5018 sayılı Kanuna ekli (II) ve (III) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin net finansman toplamlarına da yer verilmektedir.

Madde 3- 5018 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında, varsa bütçe açığının nasıl kapatılacağı hükmünün merkezi yönetim bütçe kanununda bulunması gerektiği belirtilmiştir. Bu madde ile genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine tahsis edilen ödenekler toplamı ile genel bütçe gelir tahmini toplamı arasındaki farkın net borçlanma ile karşılanacağına dair hükme yer verilmektedir.

Madde 4- Bu maddede, merkezi yönetim bütçe kanununda ve diğer kanunlarda yer alan "Fasıl, Bölüm, Kesim, Madde, Tertip" ve "ilgili hizmet tertibi" ibarelerinin analitik bütçe sınıflandırmasına uygun olarak tanımlamalarına yer verilmektedir.

Madde, tahakkuk ettirilecek giderlerin Devlet muhasebesi kayıtlarında ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyini de kapsayacak şekilde gösterilmesini ve kesin hesap kanunu tasarısının ise ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyinde hazırlanmasını öngörmektedir.

Ayrıca, analitik bütçe sınıflandırması sisteminin uygulanmasında çıkabilecek sorunların giderilmesi ve diğer mevzuat hükümleri ile yeni sınıflandırma arasında uyumun sağlanması amacıyla bu konuda düzenlemeler yapmaya Maliye Bakanı yetkili kılınmaktadır.

Madde 5- 5018 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında, bağlı cetvellere merkezi yönetim bütçe kanununda yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu hüküm çerçevesinde, merkezi yönetim bütçe kanununa (A), (B), (C), (E), (F), (H), (İ), (K), (M), (O), (P), (T) ve (V) cetvellerinin bağlanması hüküm altına alınmaktadır.

Madde 6- Bütçe uygulamalarında esneklik sağlanmasını amaçlayan bu madde ile yılı içinde hizmetin gerektirdiği hallerde Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar dahilinde merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idarelerinin bağlı (A) işaretli cetvellerinde yeni tertipler, (B) işaretli cetvellerinde yeni gelir kodları ve (F) işaretli cetvellerinde yeni finansman kodları açılmasına imkan sağlanmaktadır.

Madde 7- 5018 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinde, merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen hizmet ve amaçları gerçekleştirmek veya bütçelerde öngörülmeyen hizmetler için gerektiğinde aktarma yapılmak üzere Maliye Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinde yedek ödenek bulundurulabileceği ve bu ödeneklerden aktarma yapmaya Maliye Bakanının yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bu hüküm kapsamında, Maliye Bakanlığı bütçesine "Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği", "Yedek Ödenek", "Yatırımları Hızlandırma Ödeneği" ile "Doğal Afet Giderlerini Karşılama Ödeneği"nin konulmasına ve ilgili kuruluşların bütçelerine aktarılmasında uyulacak usul ve esaslara ilişkin hükümlere yer verilmektedir.

Madde 8- Maddenin;

Birinci fıkrasında, yıl içinde meydana gelecek gelişmelerin zorunlu kıldığı durumlarda bütçe ödenekleri arasında aktarma yapılmasına ilişkin esaslar yer almaktadır. Bu kapsamda;

- Personel giderleri ile ilgili olarak, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinin "Personel Giderleri" ile "Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri" tertiplerinde yer alan ödenekleri Maliye Bakanlığı bütçesinin "Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği" ile gerektiğinde "Yedek Ödenek" tertibine ve diğer ekonomik kodlara ilişkin tertiplerde yer alan ödenekleri ise Maliye Bakanlığı bütçesinin "Yedek Ödenek" tertibine aktarmaya,

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden hizmeti yaptıracak olan kamu idaresinin isteği üzerine bütçesinden hizmeti yürütecek idarenin bütçesine aktarma yapmaya,

- 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karara uygun olarak yıl içinde yapılacak değişiklikler çerçevesinde proje ödeneklerini ilgili kuruluşların bütçeleri arasında aktarmaya,

- Kamu idarelerinin yeniden teşkilatlanması sonucu, bütçe kanunlarının uygulanması ve kesin hesapların hazırlanması ile ilgili olarak gerekli görülen her türlü bütçe ve muhasebe işlemleri için gerekli düzenlemeleri yapmaya,

Maliye Bakanı yetkili kılınmaktadır.

İkinci fıkrasında, 5018 sayılı Kanunun 21 inci maddesine istinaden genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin yüzde yirmisine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabileceğine, yüzde yirmiyi geçen diğer her türlü kurum içi aktarmalarını yapmaya ise Maliye Bakanının yetkili olduğuna ilişkin hükme yer verilmektedir.

Üçüncü fıkrasında, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 13/12/1983 tarihli ve 180 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Bayındırlık ve İskan Bakanlığına yaptıracığı işlerde, söz konusu işlere ilişkin ödeneklerini Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bütçesine işi yaptıran idarenin doğrudan aktarması sağlanmaktadır.

Dördüncü fıkrasında, Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının cari yıl içinde aralarında yapılan hizmetlerin bedellerini karşılamak amacıyla bütçeleri arasında karşılıklı aktarma yapmalarına olanak sağlanmaktadır.

Beşinci fıkrasında, Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı; bütçelerinde yer alan Silahlı Kuvvetlerin tek merkezden yönetilmesi gereken hizmetlerine ilişkin ödenekleri fonksiyonlar arasında karşılıklı olarak aktarmaya yetkili kılınmaktadır.

Altıncı fıkrasında, özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların (B) işaretli cetvellerinde belirtilen gelir, (F) işaretli cetvellerinde belirtilen ödenekleştirilmeyen finansman karşılıklarını ve gerçekleşen finansman fazlalarının ödenek olarak eklenmesine Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kamu idareleri yetkili kılınmaktadır.

Yedinci fıkrasında, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasındaki kaynak transferlerinin ödenek aktarması suretiyle, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler ve kurumlar arasındaki diğer kaynak transferlerinin ise tahakkuk işlemleriyle gerçekleştirileceğine ilişkin hükme yer verilmektedir.

Madde 9- 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin geçici hizmet karşılığı yapacakları ödemelerin niteliği ve ödemelere ilişkin esaslara yer verilmektedir.

Madde 10- Maddenin birinci fıkrasının;

(a) bendinde, hizmetin sürekliliğinin sağlanması amacıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri için tahsis edilen ödeneklerden yılı içinde harcanmayan kısmını, ödeneklerinin yüzde otuzunu aşmamak üzere ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye,

(b) bendinde, Kültür ve Turizm Bakanlığının tanıtma amaçlı ödeneklerinin harcanmayan tutarlarını ertesi yıl bütçesinin aynı tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

(c) bendinde, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu projelerinin desteklenmesi için konulan ödenekten harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye,

(ç) bendinde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Tezleri Projesi için konulan ödeneklerden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertibine devren ödenek kaydetmeye,

(d) bendinde, ilgili mevzuatı gereğince özel gelir kaydedilmek üzere tahsil edilen tutarları, idare bütçelerinde söz konusu mevzuatta belirtilen amaçlar için tertiplenen ödenekten kullanılmak üzere genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydetmeye ve bütçelenen ödenekten gelir gerçekleşmesine göre ilgili tertiplere aktarma yapmaya, yılı içinde harcanmayan ödenekleri ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye, bu hükümler çerçevesinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları belirlemeye,

Maliye Bakanı yetkili kılınmaktadır.

İkinci fıkrasında, birinci fıkra kapsamında devredilen sermaye ödeneklerinin, 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına göre yılı yatırım programıyla ilişkilendirilmesi hüküm altına alınmaktadır.

Madde 11- Maddenin;

Birinci fıkrasında, Öğretim Üyesi Yetiştirme Projesi kapsamında yer alan ödeneğin kullanım esaslarına yer verilmektedir.

İkinci fıkrasında, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 46, 58, ek 25, ek 26 ve ek 27 nci maddeleri ile yükseköğretim kurumlarında ikili öğretim yapılmasını düzenleyen 19/11/1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun 7 nci maddesi uyarınca tahsil edilen tutarlar ve diğer gelirlerin özel gelir ve özel ödenek olarak kaydedilmemesi, söz konusu tutar ve gelirlerin öz gelir olarak kaydedilmesi ve karşılığında ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine ödenek olarak eklenmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Üçüncü fıkrasında, 09.6.0-Eğitime yardımcı hizmetler fonksiyonu altında tertiplenen ödenekler arasındaki aktarmalar hariç, fonksiyonel sınıflandırmanın dördüncü düzeyi itibarıyla tefrik edilen öz gelir karşılığı ödenekler arasında aktarma yapılmaması öngörülerek, 2547 ve 3843 sayılı Kanunların ikinci fıkra da sayılan maddeleri gereğince belirli hizmetlere tahsis edilen gelirler karşılığında bütçelenen ödeneklerin sadece bu hizmetlere ilişkin tertipler arasında aktarılabilmesi amaçlanmaktadır.

2010 yılından itibaren yükseköğretim kurumlarının bütçeleme yapısında değişikliğe gidilerek bütçeleri yeniden yapılandırılmıştır. Bu kapsamda dördüncü fıkra da, yükseköğretim kurumlarının bütçelerinde kurumsal düzeyde öngörülen ödeneklerini, ihtiyaçlarında kullanılmak üzere ilgili birimlere, Ödenek Gönderme Belgesi düzenlemek suretiyle gönderecekleri, Ödenek Gönderme Belgesi ile ödenek gönderilen birimlerin harcama birimi, kendisine ödenek gönderilen birimin en üst yöneticisinin ise harcama yetkilisi olacağı hususu düzenlenmektedir. Ayrıca, yükseköğretim kurumlarındaki bütçe uygulamalarının sağlıklı bir şekilde yürütülmesi bakımından bütçe ödeneklerinin gönderilmesi, kullanılması ve bütçe işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanı yetkili kılınmaktadır.

Beşinci fıkrasında ise, yıl içinde eklenen sermaye ödeneklerinin, 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına göre yılı yatırım programıyla ilişkilendirileceğine ilişkin hükme yer verilmektedir.

Madde 12- Maddenin;

Birinci fıkrasında, yurtiçi ve yurt dışı kaynaklardan sağlanacak imkanların Türk Lirası karşılıklarının bütçeleştirilmesi, dış kaynaklardan bağış ve yardım yoluyla gelen malzemelerin tertibinde mevcut ödeneklerin yetmemesi halinde navlun bedelleri ve gümrük vergileri karşılığının bütçelere ödenek kaydı, Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaçları için yabancı devletlerden askeri yardım yoluyla sağlanacak malzeme bedellerinin bütçeye kayıt şekli ile ilgili hükümlere yer verilmektedir.

Diğer fıkralarında ise, Türkiye-Avrupa Birliği mali işbirliği kapsamında sağlanacak mali imkanların karşılığı olarak ilgili idarelerin bütçelerine konulan tutarların Ulusal Fona ödenmesine ve kullanılmasına ilişkin esaslar belirlenmektedir.

Madde 13- Maddenin;

Birinci fıkrasında, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün meteorolojik ürünlerinin diğer ülke ve kişilere satışından elde edilecek döviz cinsinden tutarların kullanımına,

İkinci fıkrasında, 5018 sayılı Kanun ile genel bütçe kapsamına dahil edilen ve 2006 yılından önce katma bütçeli olan idarelerin ilgili mevzuatında belirtilen kurum gelirlerinin genel bütçe geliri olarak tahsil edileceğine,

Üçüncü fıkrasında ise, 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamındaki tabii kaynakların ve tesislerin işletme haklarının devirlerinden elde edilen gelirlerin tamamının genel bütçeye gelir kaydedileceğine,

ilişkin hükümler yer almaktadır.

Madde 14- Yabancı ülkeler ile uluslararası kuruluşlara yapılacak hizmet karşılıkları sonucu elde edilen tutarları, aynı amaçla kullanılmak üzere bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan ilgisine göre Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü bütçelerinde açılacak özel tertiplere ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıla devretmeye Maliye Bakanı yetkili kılınmaktadır.

Madde 15- Maddenin;

Birinci fıkrasında, yatırımların yıllık programlar dahilinde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla 2011 Yılı Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye harcama yapılamayacağı hükme bağlanmaktadır. 2011 Yılı Programında yer verilecek yatırımlara hız kazandırmak ve 2011 yılında işe başlanılabilesini sağlamak amacıyla, proje veya işin öngörülen ilk yıl yatırım ödeneğinin toplam proje bedelinin yüzde onundan az olamayacağı koşulu getirilmektedir. Bunun yanında, söz konusu koşuldaki bazı projeler istisna tutulmaktadır. Kurumlara gerektiğinde projeleri için yatırım ödenekleri içinde kalmak kaydıyla revize imkanı tanınmaktadır.

İkinci fıkrasında, Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin (03) ekonomik kodlarını içeren tertiplerinde yer alan savunma amaçlı inşaa ve tesisler ile stratejik hedef planı içinde yer alan alım ve hizmetlerin Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının vizesine bağlı olmadığı ve 2011 Yılı Yatırım Programında yer verilmesine gerek bulunmadığı belirtilmektedir.

Üçüncü fıkrasında, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin yatırım programında ödenekleri toplu olarak verilmiş projeler ve bu projelerin alt kalemleri ile ilgili değişiklikler konusunda uyacakları esaslar düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrasında ise, 2011 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yıl içinde yapılması zorunlu değişikliklerin, 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usullere uyularak yapılacağına dair hükme yer verilmektedir.

Madde 16- Maddenin;

Birinci fıkrasında, bütçe ödeneklerinin kullanılmasında etkinliği artırmak amacıyla (T) işaretli cetvelde yer alan taşıtların ancak acil ve zorunlu hallerde Bakanlar Kurulu kararı alınmak suretiyle edinilebilmesi öngörülmektedir.

İkinci fıkrasında, mülkiyetlerindeki taşıtlar yanında vakıf, dernek, banka, birlik, firma, şahıs ve benzeri kuruluş veya kişilere ait olup kamu kurum ve kuruluşlarınca kullanılan taşıtlar için (güvenlik hizmetlerinde kullanılan taşıtlar hariç), kurum bütçelerinden hiçbir şekilde ödeme yapılmaması öngörülmektedir.

Üçüncü fıkrasında, Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) ile Emniyet Genel Müdürlüğü ve Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüne kurum, kuruluş, dernek ve vakıflarca hibe edilecek taşıtların, (T) işaretli cetvelde gösterilmeksizin Bakanlar Kurulu kararı ile edinilebilmesine imkan tanınmaktadır.

Dördüncü fıkrasında, Emniyet Genel Müdürlüğüne ait taşıtların 12/4/2001 tarihli ve 4645 sayılı Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, HEK ve Hurda Durum ve İşlemleri ile Hizmet Satışına Dair Kanun hükümleri çerçevesinde (T) işaretli cetvelde gösterilmeksizin, cinsi ve adedinin İçişleri Bakanlığının talebi ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine alınacak Bakanlar Kurulu kararında belirlenmesi kaydıyla, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olmaksızın mübadele yoluyla yenileri ile değiştirilebilmesi ve aradaki fiyat farkının döner sermaye gelirleri, sosyal tesis veya kantin gelirleri ile Türk Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfı gelirlerinden karşılanmasına imkan sağlanmaktadır.

Aynı şekilde, beşinci fıkrasında, Türk Silahlı Kuvvetlerine (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) ait taşıtların 30/5/1985 tarihli ve 3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurtdışı ve Yurtiçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde (T) işaretli cetvelde gösterilmesine gerek bulunmaksızın, cinsi ve adedinin Milli Savunma Bakanlığının (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için ise İçişleri Bakanlığının) talebi ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine alınacak Bakanlar Kurulu kararında belirlenmek kaydıyla 4734 sayılı Kanuna tabi olmaksızın mübadele yoluyla yenileri ile değiştirilebilmesi ve aradaki fiyat farkının, kantin gelirlerinden, döner sermaye gelirlerinden veya bağış yoluyla (Jandarma Genel Komutanlığı için Jandarma Asayiş Vakfı gelirlerinden) karşılanması imkanı getirilmektedir.

Altıncı fıkrasında, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait taşıtlardan, en az 10 yaşını doldurmuş olanların, (T) işaretli cetvelde gösterilmesine gerek bulunmaksızın, Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığının kararıyla, 4734 sayılı Kanuna tabi olmaksızın ve satılacak taşıt sayısı satın alınacak taşıt sayısından az olmamak ve satın alınacak taşıt sayısı Milli Savunma Bakanlığı için 40 adedi, Jandarma Genel Komutanlığı için 10 adedi ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için 5 adedi geçmemek üzere yenileriyle değiştirilmesi ve aradaki fiyat farkının bütçeden karşılanabilmesi imkanı getirilmektedir.

Madde 17- Bu maddede,

(a) bendinde, 13/1/2005 tarihli ve 5286 sayılı Kanun ile Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün kaldırılması sonucunda il özel idareleri ve büyükşehir belediyelerine devredilen personelin özlük haklarının 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi çerçevesinde ödenmesi,

(b) bendinde, Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) kapsamında yolu veya suyu olmayan köylerin altyapılarının desteklenmesi,

(c) bendinde, Belediyelerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (BELDES) kapsamında olan belediyelerin içme suyu ve atıksu projelerinin İller Bankası aracılığıyla desteklenmesi,

amacıyla Maliye Bakanlığı bütçesinde yer alan ilgili tertiplerdeki ödeneklerin kullanımına ilişkin hususlara yer verilmektedir. BELDES Projesi kapsamında ihtiyaç olması halinde genel bütçe kapsamındaki ilgili kamu idaresi bütçesine de ödenek aktarılabilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, bu kapsamda ilgili idarelere yapılan Hazine yardımlarının verilmiş amacına uygun olarak kullanılmasını sağlamak için bu yardımların haczedilemeyeceği ve üzerine ihtiyati tedbir konulamayacağı hususu hükme bağlanmaktadır.

Madde 18- Maddenin birinci fıkrasında, Türk Silahlı Kuvvetlerine stratejik hedef planı uyarınca temini gerekli modern silah, araç ve gereçler ile gerçekleştirilecek savunma ve NATO altyapı yatırımları için yıl içinde yapılacak harcamaların ne suretle karşılanacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. İkinci fıkrasında, Savunma Sanayii Destekleme Fonu aracılığıyla yapılacak alımlara, üçüncü fıkrasında Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Hazineye yatırılacak tutarların bütçeleştirilmesine, dördüncü fıkrasında ise ilgili yıllar bütçe kanunları uyarınca, yürütülmesi öngörülen projeler için Savunma Sanayii Destekleme Fonuna aktarılan tutarlardan kullanılmayan kısımların bütçeleştirilmesine ilişkin hükümlere yer verilmektedir.

Bunun yanında beşinci fıkra ile ihracata yönelik Devlet yardımları kapsamında Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) ile ilgili görev, yetki ve her türlü işlemlerin 2011 yılında yapılacak desteklerle ilgisi nedeniyle Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yürütülmesi hüküm altına alınmaktadır.

Madde 19- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin son fıkrasında, mali yıl içinde sağlanacak garantili imkan ve dış borcun ikrazı limitinin bütçe kanunlarıyla belirlenmesi hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, maddenin birinci fıkrasında, garantili imkan ve dış borcun ikraz limiti tutarı 3 milyar ABD Doları, finansman enstrümanlarına sağlanacak garanti tutarı ise 2 milyar ABD Doları olarak belirlenmektedir.

İkinci fıkrasında, Bakanlar Kuruluna bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan finansman enstrümanlarına ilişkin tutarı bir katına kadar artırma hususunda yetki verilmektedir.

Üçüncü fıkrasında, 4749 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü paragrafında mali yıl içinde ikrazen ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin limitinin her yıl bütçe kanunları ile belirleneceğine ilişkin hükme istinaden yıl içinde ihtiyaç duyulması halinde kurumlara finansman sağlanması amacıyla, merkezi yönetim bütçe kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile belirlenen başlangıç ödeneklerinin yüzde birine kadar ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebileceği belirtilmektedir.

Madde 20- Maddenin;

Birinci fıkrasında, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesi uyarınca, verilen görevler neticesinde doğan ve teşebbüs kayıtlarına göre gerçekleşen görev zararlarının Hazine Müsteşarlığı bütçesinden ilgili teşebbüsçe yapılacak ödeme talebi çerçevesinde karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

İkinci fıkrasında, 8/10/2007 tarihinden itibaren özelleştirme programına alınarak KİT statüsünden çıkarılan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin bu tarihten önce verilmiş görevler nedeniyle doğmuş görev zararları alacakları ile ilgili hususlar düzenlenmektedir.

Üçüncü fıkrasında, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi kamu iktisadi teşebbüsleri ile Hazinesinin pay sahibi olduğu diğer işletme, şirket ve bankaların Hazineye tekabül eden temettü tutarları ile diğer öz kaynaklarının tamamının veya bir kısmının ilgili teşebbüs, işletme, şirket ve bankanın ödenmemiş sermayesine ve/veya görev zararı alacaklarına mahsup edilebileceğine ve bu mahsup işleminin nasıl yapılacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Dördüncü fıkrasında, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik risk kapsamında yapacağı tahsilatın ve Bankanın faaliyet karlarından Hazineye tekabül eden temettü tutarlarının ve olağanüstü yedek akçelerinin tamamının veya bir kısmının, Bankanın politik risk alacağına ve/veya ödenmemiş sermayesine mahsup edilebileceğine ve bu mahsup işleminin nasıl yapılacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 21- Maddenin;

Birinci fıkrasında, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Kanunun 154 üncü maddesine istinaden, aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge ve kıdem aylığı gösterge rakamlarının aylık tutarlara

çevrilmesine esas aylık katsayısı, memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanan taban aylık katsayısı, iş güclüğü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zamlarının aylık tutarlara çevrilmesine esas yan ödeme katsayısı ilk altı aylık dönem itibarıyla belirlenmektedir.

İkinci fıkrasında, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca çalıştırılan sözleşmeli personelin ilk altı aylık dönem itibarıyla ücret tavanı tespit edilmektedir.

Üçüncü fıkrasında, 2010 yılı Aralık ayına ilişkin olarak açıklanan Tüketici Fiyatları Endeksinin 2010 yılı Haziran ayı endeksine göre değişim oranının yüzde iki buçuğu aşması halinde, aşan kısmı telafi edecek şekilde birinci ve ikinci fıkralarda yer alan katsayılar ile ücret tavanını yeniden belirlemek amacıyla Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

Dördüncü fıkrasında, kurumların yurt dışı kuruluşlarına dahil kadrolarında görev alan Devlet memurlarının aylıklarına ilişkin hükme yer verilmektedir.

Madde 22- 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7 nci maddesinde; söz konusu Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşlarının, serbest memur kadrolarına yapacakları açıktan atama sayıları ile diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarından yapacakları nakil sayıları toplamı ile bu toplam sayıdan istisna tutulacak atamaların merkezi yönetim bütçe kanununda gösterileceği, merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen toplam sayının kamu idare, kurum ve kuruluşları itibarıyla dağılımı, kullanımı ve diğer hususların Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakan ile Maliye Bakanının birlikte teklifi üzerine Başbakan onayı ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde; öğretim üyeleri hariç, bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı cetvelde yer alan boş öğretim elemanı kadrolarına yapılabilecek açıktan atama sayıları ve diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarından yapılabilecek nakil sayıları toplamının, her yıl merkezi yönetim bütçe kanununda gösterileceği, her yıl merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen sayının yükseköğretim kurumları itibarıyla dağılımı ve kullanımı ile diğer hususların Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulunca belirleneceği belirtilmiştir.

Bu hükümler uyarınca, merkezi yönetim bütçe kanununun bu maddesinin;

Birinci fıkrasında, memur kadrolarına yapılabilecek atama sayıları belirlenmiştir. Kamu idarelerinin, 2011 yılında açıktan veya naklen atama suretiyle kullanabilecekleri kadro sayısı, 2010 yılında emeklilik, ölüm, istifa veya nakil sebebiyle ayrılan personel sayısının yüzde ellisi olarak tespit edilmiştir. Bu sayının yetmemesi halinde kamu idarelerine dağıtılmak üzere, ilave atama yapılabilecek toplam sayı belirlenmektedir.

İkinci fıkrasında, hizmetin özelliği gereği hakimlik ve savcılık meslekleri ile bu meslekten sayılan görevlere yapılacak atamalar ile tıpta ve diş hekimliğinde uzmanlık mevzuatı çerçevesinde eğitim yapmak üzere asistan kadrolarına atanacakların, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığında münhasıran vergi ve sosyal güvenlik alanlarında istihdam edilecek yardımcı, stajyer ve kontrol memuru kadrolarına yapılacak atamaların, 657 sayılı Kanunun 53 üncü maddesine göre yapılacak özürlü personel atamalarının, ilgili mevzuata göre yapılacak askeri personel atamalarının, emniyet hizmetleri sınıfında bulunan kadrolara yapılacak atamaların, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun ilgili maddelerinde belirtilen istihdam etme zorunluluğu nedeniyle yapılacak atamaların, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun uyarınca özelleştirme programına alınan kuruluşlardaki nakle tabi personelin nakli ile 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu uyarınca Türk Telekom hisselerinin devri sonucu kamu payının yüzde ellinin altına düşmesi durumunda nakle tabi personelin nakli amacıyla yapılacak atamaların, birinci fıkra ile kamu idarelerine verilen atama izni sayıları dışında tutulması amaçlanmaktadır.

Üçüncü fıkrasında, ikinci fıkra kapsamında belirtilen kadrolara yapılacak atamalar, birinci fıkrada belirtilen düzenlemeler dışında olduğu için, bu kadrolardan ayrılanların sayısı da, birinci fıkra kapsamında yapılacak hesaplamaların dışında tutulmaktadır.

Dördüncü fıkrasında, 657 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinde belirtilen istisnai memurluklara yapılacak atamalar ile anılan Kanunun 92 nci maddesi uyarınca memurluktan çekilenlerin yeniden atanması, bu atamaların takibi ve uygulamanın yönlendirilebilmesi amacıyla Devlet Personel Başkanlığının iznine tabi tutulmaktadır.

Beşinci fıkrasında, öğretim üyesi dışındaki boş öğretim elemanı kadrolarına yapılabilecek atama sayıları ile nakil sayıları belirlenmiştir. Bu çerçevede ilave olarak verilecek 8.000 adet atama izninden en az 3.500 adedinin, Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında yurt içinde ve yurtdışında yetiştirilmek amacıyla kurumlar itibarıyla merkezi olarak yerleştirilecek araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalarda kullanılabilmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Altıncı fıkrasında, tıpta ve diş hekimliğinde uzmanlık mevzuatı uyarınca uzmanlık sınavını kazananların eğitimlerini tamamlayabilmelerini teminen araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalar ile 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun uyarınca yurtdışına eğitim amaçlı gönderilenlerden eğitimlerinin bitiminde yurda dönenlerin atanmasını teminen yapılacak atamaların beşinci fıkrada belirtilen atama izin sayıları dışında tutulması amaçlanmaktadır.

Yedinci fıkrasında, tıpta ve diş hekimliğinde uzmanlık mevzuatı uyarınca uzmanlık sınavını kazananların eğitimlerini tamamlayabilmelerini teminen araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalar ile öğretim üyesi kadrosuna yapılacak atamalar, beşinci fıkrada belirtilen düzenlemeler dışında olduğu için, bu kadrolardan ayrılanların sayısı da beşinci fıkra kapsamında yapılacak hesaplamaların dışında tutulmaktadır.

Sekizinci fıkrasında, birinci fıkra kapsamındaki kamu idare, kurum ve kuruluşları ile 5018 sayılı Kanuna ekli cetvellerde yer alan kurumların kadro ve pozisyonlarının dolu-boş durumu ile bunlarda meydana gelen değişikliklere ilişkin bilgilerin Maliye Bakanlığına bildirilme ve Devlet Personel Başkanlığına gönderilme süre ve şekilleri düzenlenmektedir.

Dokuzuncu fıkrasında, 1/1/2011 tarihi itibarıyla, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinde belirtilen oranları aşmış olan belediyeler ve bunların kurdukları müessese ve işletmeler ile 26/5/2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen oranı aşmış olan mahalli idare birliklerinin boş memur ve sürekli işçi kadrolarına yapacakları atamalar düzenlenmektedir.

Madde 23- Maddenin;

Birinci fıkrasında, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşlarında, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ile 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7 nci maddesinde belirtilen mevzuat kapsamında, 2010 yılında vizeli mevcut pozisyon ve tip sözleşme örneklerinin yeni bir vize işlemine gerek kalmaksızın 2011 yılında kullanılmasına imkan sağlanmakta, ayrıca, bu pozisyonlarda 2010 yılında istihdam edilen personelin durumu düzenlenmektedir.

İkinci fıkrasında, 2010 yılı sözleşmeli personel pozisyon sayılarının hangi şartlarda aşılabileceğine dair düzenleme yapılmaktadır.

Üçüncü fıkrasında, belediyeler, il özel idareleri ve mahalli idare birlikleri ile bunların müessese ve işletmelerinde sözleşmeli personel istihdamına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Madde 24- Maddenin;

Birinci fıkrasında, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin, istihdam edeceği sürekli işçiler ile 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kanuna göre çalıştıracakları geçici işçilerin ödeneklerle sınırlı olarak çalıştırılması hükme bağlanmaktadır.

İkinci fıkrasında, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki kamu idare, kurum ve kuruluşlarının, boş sürekli işçi kadrolarına 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesi uyarınca yükümlü oldukları özürü ve eski hükümlü işçi atamalarının açıktan atama iznine bağlı olmaksızın yapılabileceği ve söz konusu atamaların yapıldıktan sonra izleyen ayın sonuna kadar Maliye Bakanlığına ve Devlet Personel Başkanlığına bildirileceği hüküm altına alınmaktadır.

Üçüncü fıkrasında, işçilik ödenekleri, geçici iş pozisyonları ve fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücret ödemeleri için "Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği" ile "Yedek Ödenek" tertiplerinden aktarma yapılması sınırlandırılmaktadır.

Dördüncü fıkrasında, fıkrada belirtilen istisnalar dışında fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücret ödemeleri için ödenek aktarması yapılamayacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 25- Maddenin;

Birinci fıkrasında, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler tarafından, kanun, kararname ve uluslararası anlaşmalar gereği üye olunan uluslararası kuruluşlar dışındaki uluslararası kuruluşlara üyelikleri hususunda bütçe disiplini bozmamak ve söz konusu idarelerin kendilerine tahsis edilen ödeneklerin üzerinde harcama yapmalarının önüne geçmek amacıyla, üyelik için gerekli ödeneğin temini hususunda Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmadan üye olunamayacağı ve katılma payı ile üyelik aidatı adı altında herhangi bir ödeme yapılamayacağına ilişkin hükme yer verilmektedir.

İkinci fıkrasında, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıklarının uluslararası anlaşmalar, kanun ve kararnamelerle Türkiye Cumhuriyeti adına üye olduğu uluslararası kuruluşlara ilişkin işlemlerine (katılma payı ödemeleri dahil) birinci fıkrada yer alan hükmün uygulanmayacağı belirtilmektedir.

Madde 26- Maddede merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince işletilen sosyal tesislerin giderlerinin bu tesislerin işletilmesinden elde edilen gelirlerle karşılanacağı ve merkezi yönetim bütçesinden ya da döner sermaye ve fonlardan ücret vermek suretiyle 2011 yılında ilk defa istihdam edilecek personel görevlendirilemeyeceği belirtilmektedir.

Madde 27- Maddede yapılan düzenleme ile 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında izlenen alacakların dışında kalan ve muhasebe kayıtlarında bulunan Devlet alacaklarından tutarı 15 Türk Lirasına kadar olanların tahsili için yapılacak takibat giderlerinin asıl alacak tutarından fazla olacağına ilişkin anlaşılması halinde, bu tutarların muhasebe kayıtlarından çıkarılmasına genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanına, diğer kamu idarelerinde üst yöneticilere yetki verilmektedir.

Madde 28- Maddenin;

Birinci fıkrasında, özelleştirme gelirlerinin bütçeleştirilmesine ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

İkinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle il özel idareleri ve belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalarının, söz konusu idarelerin faiz dahil borç limitinin hesaplanmasına dahil edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali işbirliği çerçevesinde desteklenen projelerinin finansmanı için yapılan borçlanmalar ile hükümetlerarası ikili mali işbirliği protokolleri kapsamındaki projelerinin finansmanı için yapılan borçlanmalar ve BELDES Projesi kapsamında yapacakları borçlanmalarda söz konusu borç stoku limitine uyma şartı aranmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 29- Yürürlük maddesidir.

Madde 30- Yürütme maddesidir.

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI
İLE
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
BİRİNCİ BÖLÜM

Gider, Gelir, Finansman ve Denge

Gider

MADDE 1 - (1) Bu Kanuna bağlı (A) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

- (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 306.595.178.330 Türk Lirası,
- (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 26.598.692.500 Türk Lirası,
- (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 1.902.505.000 Türk Lirası, ödenek verilmiştir.

Gelir ve finansman

MADDE 2 - (1) Gelirler:

Bu Kanuna bağlı (B) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

- (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 272.750.926.000 Türk Lirası,
- (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 5.484.035.000 Türk Lirası öz gelir, 21.476.228.500 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 26.960.263.500 Türk Lirası,
- (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 1.892.505.000 Türk Lirası, olarak tahmin edilmiştir.

(2) Finansman:

Bu Kanuna bağlı (F) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

- (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin net finansmanı 146.330.000 Türk Lirası,
- (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların net finansmanı 10.000.000 Türk Lirası, olarak tahmin edilmiştir.

Denge

MADDE 3 - (1) Bu Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ödenekler toplamı ile 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan tahmini gelirler toplamı arasındaki fark, net borçlanma ile karşılanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Bütçe Düzenine İlişkin Hükümler

Bölüm düzeni ve deyimler

MADDE 4 - (1) Gider cetvelinin bölümleri, analitik bütçe sınıflandırmasına uygun olarak fonksiyonlar şeklinde düzenlenir. Fonksiyonlar; birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü düzeyde alt fonksiyonlara ayrılır.

(2) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda giderlere ilişkin yer alan;

- "Fasıl ve bölüm" deyimleri, fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyini,
- "Kesim" deyimini, fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyini,
- "Madde" deyimini, fonksiyonel sınıflandırmanın üçüncü düzeyini,
- "Tertip" deyimini, kurumsal, fonksiyonel ve finansman tipi kodların bütün düzeyleri ile ekonomik sınıflandırmanın ilk iki düzeyini,
- d) Borç ödemeleri yönünden "ilgili hizmet tertibi" deyimini, borç konusu hizmetlerin yürütüldüğü ilgili tertipleri, ifade eder.

(3) Tahakkuk ettirilecek giderler Devlet muhasebesi kayıtlarında ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyini de kapsayacak şekilde gösterilir; kesin hesap kanunu tasarısı ise ikinci düzeyde hazırlanır.

(4) ilgili mevzuat hükümleriyle analitik bütçe sınıflandırması arasında gerekli uyumu sağlamaya ve ortaya çıkabilecek sorunları gidermeye yönelik düzenlemeler yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
BİRİNCİ BÖLÜM

Gider, Gelir, Finansman ve Denge

Gider

MADDE 1 - (1) Bu Kanuna bağlı (A) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

- a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 306.648.678.330 Türk Lirası,
- b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 26.598.692.500 Türk Lirası,
- c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 1.902.505.000 Türk Lirası, ödenek verilmiştir.

Gelir ve finansman

MADDE 2 – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Denge

MADDE 3 – Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bütçe Düzenine İlişkin Hükümler

Bölüm düzeni ve deyimler

MADDE 4 – Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bağlı cetveller

MADDE 5 – (1) Bu Kanuna bağlı cetveller aşağıda gösterilmiştir.

- a) Bu Kanunun 1 inci maddesi ile verilen ödeneklerin dağılımı (A),
- b) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından ilgili mevzuata göre tahsiline devam olunacak gelirler (B),
- c) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelirlerine dayanak teşkil eden temel hükümler (C),
- ç) Bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslar (E),
- d) 5018 sayılı Kanuna ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumların nakit imkanları ile bu imkanlardan harcanması öngörülen tutarlar (F),
- e) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca verilecek gündelik ve tazminat tutarları (H),
- f) Çeşitli kanunlara göre bütçe kanununda gösterilmesi gereken parasal sınırlar (İ),
- g) Ek ders, konferans ve fazla çalışma ücretleri ile diğer ücret ödemelerinin tutarları (K),
- ğ) 11/8/1982 tarihli ve 2698 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanununun 3 üncü maddesi gereğince Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilen okul pansiyonlarının öğrencilerinden alınacak pansiyon ücretleri (M),
- h) 7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak hayvanların alım değerleri (O),
- ı) 3634 sayılı Kanun uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak motorlu taşıtların ortalama alım değerleri ile günlük kira bedelleri (P),
- i) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin yıl içinde edinebilecekleri taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı ile 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi kurumların yıl içinde satın alacakları taşıtların azami satın alma bedelleri (T),
- j) Kanunlar ve kararnamelerle bağlanmış vatani hizmet aylıkları (V).

Yeni tertip, gelir ve finansman kodları açılması

MADDE 6 – (1) İlgili mevzuatına göre, yıl içinde hizmetin gerektirdiği hallerde Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bağlı (A) işaretli cetvellerinde yeni tertipler, (B) işaretli cetvellerinde yeni gelir kodları ve (F) işaretli cetvellerinde yeni finansman kodları açılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bütçe Uygulamasına İlişkin Hükümler

Gerektiğinde kullanılabilir ödenekler

MADDE 7 – (1) Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan ödeneklerin yetmeyeceği anlaşıldığı takdirde, ilgili mevzuatının gerektirdiği giderler için "Personel Giderleri" ve "Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri" ile ilgili mevcut veya yeni açılacak tertiplere, Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.1 tertibinde yer alan ödenekten aktarma yapmaya,

(2) Yedek Ödenek:

Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.6 tertibinde yer alan ödenekten, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinde mevcut veya yeni açılacak (01), (02), (03), (05) ve (08) ekonomik kodlarını içeren tertipler ile çok acil ve zorunlu hallerde (06) ve (07) ekonomik kodlarını içeren tertiplere aktarma yapmaya,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bağlı cetveller

MADDE 5 – Tasarının 5 inci maddesi bağlı (A), (E) ve (T) cetvellerinde yapılan değişikliklerle aynen kabul edilmiştir.

Yeni tertip, gelir ve finansman kodları açılması

MADDE 6 – Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bütçe Uygulamasına İlişkin Hükümler

Gerektiğinde kullanılacak ödenekler

MADDE 7 – Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(3) Yatırımları Hızlandırma Ödeneği:

Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.3 tertibinde yer alan ödenekten, 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyularak, 2011 Yılı Yatırım Programının uygulama durumuna göre gerektiğinde öncelikli sektörlerde yer alan yatırımların hızlandırılması veya yılı içinde gelişen şartlara göre öncelikli sektör ve alt sektörlerde yer alan ve programa yeni alınması gereken projelere ödenek tahsisi veya ödeneklerinin artırılmasında kullanılmak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin projelerine ilişkin mevcut veya yeni açılacak tertiplere aktarma yapmaya,

(4) Doğal Afet Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.5 tertibinde yer alan ödeneği, yatırım nitelikli giderler açısından yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmek kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin her türlü doğal afet giderlerini karşılamak amacıyla mevcut veya yeni açılacak tertiplerine aktarmaya,

Maliye Bakanı yetkilidir.

Aktarma ve ekleme işlemleri

MADDE 8 – (1) a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinin "Personel Giderleri" ile "Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri" tertiplerinde yer alan ödenekleri, Maliye Bakanlığı bütçesinin "Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği" ile gerektiğinde "Yedek Ödenek" tertibine; diğer ekonomik kodlara ilişkin tertiplerde yer alan ödenekleri ise 5018 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan sınırlamalara tabi olmaksızın Maliye Bakanlığı bütçesinin "Yedek Ödenek" tertibine aktarmaya,

b) Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden, hizmeti yapacak olan kamu idaresinin isteği üzerine bütçesinden yıl içinde hizmeti yürütecek olan idarenin bütçesine, fonksiyonel sınıflandırma ayırımına bakılmaksızın ödenek aktarmaya ve bu konuda gerekli işlemleri yapmaya,

c) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karara uygun olarak yılı yatırım programında değişiklik yapılması halinde, değişiklik konusu projelere ait ödeneklerle ilgili kurumlar arası aktarmaya,

ç) Kamu idarelerinin yeniden teşkilatlanması sonucu, bütçe kanunlarının uygulanması ve kesin hesapların hazırlanması ile ilgili olarak gerekli görülen her türlü bütçe ve muhasebe işlemleri için gerekli düzenlemeleri yapmaya,

Maliye Bakanı yetkilidir.

(2) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin yüzde 20'sine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabilirler. Bu idarelerin yüzde 20'yi geçen diğer her türlü kurum içi aktarmalarını yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir. 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karara uygun olarak 2011 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler arasında aktarma yapılması halinde bu aktarmanın gerektirdiği tertipler arası ödenek aktarması işlemleri 5018 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan sınırlamalara tabi olmaksızın bu fıkra hükümlerine göre yapılır. Söz konusu işlemlerle sınırlı olmak üzere bu fıkarda yer alan yüzde 20 oranı yüzde 100 olarak uygulanır.

(3) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, 13/12/1983 tarihli ve 180 sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Bayındırlık ve İskan Bakanlığına yapacağı işlere ilişkin ödeneklerini Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bütçesine aktarmaya yetkilidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Aktarma ve ekleme işlemleri

MADDE 8 – Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(4) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı; cari yıl içinde aralarında yapılan hizmetlerin bedellerini karşılamak amacıyla varılacak mutabakat üzerine, bütçeleri arasında karşılıklı aktarma yapmaya yetkilidir.

(5) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı; bütçelerinde yer alan Silahlı Kuvvetlerin tek merkezden yönetilmesi gereken ikmal ve tedarik hizmetleri ile bir fonksiyona ait bir hizmetin diğer bir fonksiyon tarafından yürütülmesi halinde ilgili ödeneği, fonksiyonlar arasında karşılıklı olarak aktarmaya yetkilidir.

(6) Özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların (B) işaretli cetvellerinde belirtilen tahmini tutarlar üzerinde gerçekleşen gelirler ile (F) işaretli cetvellerinde belirtilen ödenekleştirilmeyen finansman karşılıklarını ve gerçekleşen finansman fazlalarını, idare ve kurumların bütçelerinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine ödenek olarak eklemeye Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kamu idareleri yetkilidir. Sermaye ödenekleri, 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyon ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına göre yılı yatırım programıyla ilişkilendirilir.

(7) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasındaki kaynak transferleri ödenek aktarma suretiyle yapılır. Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler ve kurumlar arasındaki diğer kaynak transferleri tahakkuk işlemleriyle gerçekleştirilir. Bu işlemler karşılığı tahsil edilen tutarlar, ilgili kamu idaresince bir yandan (B) işaretli cetvellere gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvellere ödenek kaydedilir.

Geçici hizmet karşılığı yapılacak ödemeler

MADDE 9 – (1) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri;

a) Arzî nitelikteki işlemlerle sınırlı kalmak koşuluyla yıl içinde bir ayı aşmayan sürelerle hizmet satın alınacak veya çalıştırılacak kişilere yapılacak ödemeleri,

b) İlgili mevzuatı uyarınca kısmi zamanlı hizmet satın alınan kişilere yapılacak ödemeleri,

c) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesi gereğince aday, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere yapılacak ödemeleri,

ç) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (c) fıkrası gereğince çalıştırılan geçici personele yapılacak ödemeleri,

bütçelerinin (01.4) ekonomik kodunda yer alan ödenekleri aşmayacak şekilde yaparlar. Söz konusu ekonomik kodu içeren tertiplere ödenek eklenemez, bütçelerin başka tertiplerinden (bu ekonomik kodu içeren tertiplerin kendi arasındaki aktarmalar ile bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında yapılan aktarmalar hariç) ödenek aktarılamaz ve ödenek üstü harcama yapılamaz. Ancak, özelleştirme uygulamaları nedeniyle iş akitleri feshedilenlerden 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (C) fıkrası hükmü çerçevesinde 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinde istihdam edilecek personel için gerekli olan tutarları ilgili tertiplere aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

Ödenek devir ve iptal işlemleri

MADDE 10 – (1) a) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin (özel ödenekler ve "03.9 Tedavi ve Cenaze Giderleri" ekonomik kodunu içeren tertipler hariç) mal ve hizmet alım giderleri ile ilgili tertiplerinde yer alan ödeneklerden yılı içinde harcanmayan kısımları, hizmetin devamlılığını sağlamak amacıyla ödeneklerinin yüzde 30'unu aşmamak üzere ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye,

b) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin 21.01.36.00 ve 21.01.36.63 kurumsal kodu altında bulunan (03) ekonomik kodunu içeren tertiplerinde yer alan tanıtma amaçlı ödeneklerden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Geçici hizmet karşılığı yapılacak ödemeler

MADDE 9 – Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ödenek devir ve iptal işlemleri

MADDE 10 – Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu bütçesinin 40.08.33.00-01.4.1.00-2-07.1 tertibinde yer alan ödenekten harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertibine devren ödenek kaydetmeye, ç) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesinin 19.01.31.00-04.8.1.02-1-07.1, 19.01.31.00-04.8.1.04-1-08.1, 19.01.31.00-04.8.1.05-1-05.4 ve 19.01.31.00-04.8.1.06-1-05.4 tertiplerinde yer alan ödeneklerden harcanmayan kısımlarını ertesi yıl bütçesinin aynı tertibine devren ödenek kaydetmeye,

d) İlgili mevzuatı gereğince özel gelir kaydedilmek üzere tahsil edilen tutarları, idare bütçelerinde söz konusu mevzuatta belirtilen amaçlar için tertiplenen ödenekten kullandırmak üzere genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydetmeye ve bütçelenen ödenekten gelir gerçekleşmesine göre ilgili tertiplere aktarma yapmaya, yılı içinde harcanmayan ödenekleri (2010 yılından devredenler de dahil) ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye, bu hükümler çerçevesinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar belirlemeye,

Maliye Bakanı yetkilidir.

(2) Birinci fıkrada kapsamlı devredilen sermaye ödenekleri, 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına göre yılı yatırım programıyla ilişkilendirilir.

Yükseköğretim kurumları ile ilgili işlemler

MADDE 11 – (1) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bütçesinin 38.01.02.00-09.9.9.00-2-05.3 (Öğretim Üyesi Yetiştirme Projesi) tertibinde yer alan ödenek, bu proje kapsamında lisansüstü eğitim veren yükseköğretim kurumlarına, mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere, görevlendirilen öğrencilerin sayıları ve öğrenim alanları dikkate alınarak tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenir. Ödenen bu tutar karşılığını bir yandan ilgili yükseköğretim kurumunun (B) işaretli cetveline öz gelir, diğer yandan (A) işaretli cetveline ödenek kaydetmeye ilgili yükseköğretim kurumu yetkilidir.

(2) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 46 ncı, 58 inci, ek 25 inci, ek 26 ncı ve ek 27 nci maddeleri ile 19/11/1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun 7 nci maddesi uyarınca tahsil edilen tutarlar ve diğer gelirler, yükseköğretim kurumları bütçelerine özel gelir ve özel ödenek olarak kaydedilmez. Tahsil edilen bu tutar ve gelirler, ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine öz gelir olarak kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlar karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine konulan ödenekler, gelir gerçekleştirmelerine göre kullanılır. (B) işaretli cetvelde gelir kodları itibarıyla tahmin edilen gelirleri aşan öz gelir tahsilatları karşılığı kadar (A) işaretli cetveline ödenek eklemeye Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde yükseköğretim kurumları yetkilidir.

(3) Öz gelir karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesinin (A) işaretli cetvelinde fonksiyonel sınıflandırmanın dördüncü düzeyinde tertiplenen ödenekler arasında (09.6.0-Eğitime yardımcı hizmetler fonksiyonu altında öz gelir karşılığı tefrik edilen ödenekler arasında yapılacak aktarmalar hariç) aktarma yapılamaz.

(4) Yükseköğretim kurumları, bütçelerinin "Üst yönetim, akademik ve idari birimler" kurumsal kodu altında tefrik edilen ödeneklerini, ihtiyaçlarında kullanılmak üzere ilgili birimlere, Ödenek Gönderme Belgesi düzenlemek suretiyle gönderirler. Ödenek Gönderme Belgesi ile ödenek gönderilen birimler harcama birimi, kendisine ödenek gönderilen birimin en üst yöneticisi ise harcama yetkilisidir. Bütçe ödeneklerinin gönderilmesi, kullanılması ve bütçe işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

(5) Yıl içinde eklenen sermaye ödenekleri, 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına göre yılı yatırım programıyla ilişkilendirilir.

Bağış, hibe ve yardımlara ilişkin işlemler

MADDE 12 – (1) Maliye Bakanı;

a) Yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan hibe olarak yılı içinde elde edilecek imkanların Türk Lirası karşılıklarını Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine gereğine göre bütçeye gelir veya gelir-ödenek-gider kaydetmeye,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yükseköğretim kurumları ile ilgili işlemler

MADDE 11 – Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bağış, hibe ve yardımlara ilişkin işlemler

MADDE 12 – Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

b) Dış kaynaklardan veya uluslararası antlaşmalarla bağlı ve kredi yoluyla gelecek her çeşit malzemenin navlun ve dışalım ile ilgili vergi ve resimlerinin ödenmesi amacı ile bunların karşılığını, ilgili bütçelerinde mevcut veya yeni açılacak tertiplere ödenek kaydetmeye ve gereken işlemleri yapmaya,

c) 2011 yılı içinde Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ihtiyaçları için yabancı devletlerden askeri yardım yoluyla veya diğer yollardan fiilen sağlanacak malzeme ve eşya bedellerini, bağlı (B) işaretli cetvelde açılacak tertiplere gelir ve karşılıklarını da bu bütçelerde açılacak özel tertiplere ödenek ve gider kaydetmeye, yetkilidir.

(2) Türkiye-Avrupa Birliği mali işbirliği kapsamında sağlanacak mali imkanların karşılığı olarak ilgili idare bütçelerinde (05), (06) ve (07) ekonomik kodlarını içeren tertiplerde yer alan tutarların Ulusal Fona ödenmesine ilgili bakanlar yetkilidir. Bu ödenekler başka bir hizmet veya faaliyete tahsis edilemez. Ancak, bu tutarlardan ödeme esnasında kur farkı nedeniyle oluşan fazlalıklar ve ilgili projeler için harcanamayan kısımlar ile Topluluk Programlarına ilişkin Avrupa Birliği katkı bakiyeleri Ulusal Fon hesaplarında tutulmaya devam edilir ve gerektiğinde bu Kanun kapsamındaki idarelere ait program ve projelerin finansmanı için kullanılabilir. Ulusal Fona ödeme işlemi Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın talebi üzerine ve projelerin finansman planlamasına uygun olarak en geç otuz gün içinde gerçekleştirilir.

(3) İkinci fıkraya uyarınca Ulusal Fona ödenen bu tutarlar, 30/1/2003 tarihli ve 4802 sayılı Kanun kapsamında onaylanan Mutabakat Zabıtlarında yer alan hükümler çerçevesinde kullanılır.

(4) Türkiye-Avrupa Birliği mali işbirliği kapsamındaki program ve projelerin yürütülmesine ilişkin anlaşmalarda, öngörülen nedenlerle Avrupa Komisyonuna iadesi gereken hibe, kur farkları ve benzeri türden doğabilecek ilave ödenek ihtiyacı, Maliye Bakanlığının bütçesinde yer alan 12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.6 tertibinden aktarma yapılmak suretiyle karşılanabilir.

Muhtelif gelirlere ilişkin hususlar

MADDE 13 – (1) Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün yabancı ülkelere verdiği meteorolojik ürünlerin bedeli ve yabancı ülkelere aldığı meteorolojik ürünlerinin diğer yabancı ülkelere veya yurt içindeki kişi ve kurumlara, yabancı ülkelerin de anılan Genel Müdürlüğün meteorolojik ürünlerinin diğer ülke ve kişilere satışından yıl içinde elde edilecek döviz cinsinden tutarlar, T.C. Merkez Bankası nezdinde açılacak özel hesaba yatırılır. Bu tutarlardan ilgili anlaşmalar gereğince yurt dışı kuruluşlara ödenmesi gereken tutarlar, bu özel hesaptan Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün talimatıyla T.C. Merkez Bankasınca transfer edilir. Geri kalan tutarlar, ilgili Genel Müdürlüğün talimatıyla T.C. Merkez Bankasınca döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek Genel Müdürlüğün ödemelerini yapan muhasebe birimi hesabına aktarılır. Muhasebe birimi hesabına aktarılan bu tutarlar, genel bütçeye gelir kaydedilir.

(2) 2006 yılından önce katma bütçeli olan idarelerden 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınanların ilgili mevzuatında belirtilen kurum gelirleri, genel bütçe geliri olarak tahsil edilir.

(3) 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamındaki tabii kaynakların ve tesislerin işletme haklarının devrinden elde edilen gelirlerin tamamı genel bütçeye gelir kaydedilir.

Yabancı ülkelere yapılacak hizmet karşılıkları

MADDE 14 – (1) Maliye Bakanı;

a) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yabancı ülkelere ve uluslararası kuruluşlara kiraya verilen veya bir hizmetin yerine getirilmesinde kullanılan kara, deniz ve hava taşıtlarından alınan kira veya ücret tutarlarını,

b) Türk Silahlı Kuvvetlerinin öğrenim ve eğitim müesseselerinde okutulan ve eğitim gören yabancı uyruklu subay, astsubay veya erlere yapılan giderler karşılığında ilgili devletlerce ödenen tutarları,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Muhtelif gelirlere ilişkin hususlar

MADDE 13 – Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yabancı ülkelere yapılacak hizmet karşılıkları

MADDE 14 – Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) Emniyet Genel Müdürlüğünün öğrenim ve eğitim müesseselerinde okutulan ve eğitim gören yabancı uyruklu öğrenci ve personele yapılan giderler karşılığında ilgili devletler veya uluslararası kuruluşlar tarafından ödenen tutarları,

ç) NATO makamlarınca yapılan anlaşma gereğince yedek havaalanlarının bakım ve onarımları için ödenecek tutarları,

aynı amaçla kullanılmak üzere bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan yukarıda yazılı idare bütçelerinde açılacak özel tertiplere ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıla devretmeye yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Harcamaları, Resmi Taşıtlar, Mahalli İdareler ve Fonlara İlişkin Hükümler

Yatırım harcamaları

MADDE 15 – (1) 2011 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye harcama yapılamaz. Bu cetvellerde yer alan projeler ile ödeneği toplu olarak verilmiş projeler kapsamındaki yıllara sarı işlere (kurulu gücü 500 MW üzerinde olan baraj ve HES projeleri, Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hattının İyileştirilmesi ve Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi İnşaatı Projesi, Ulaştırma Bakanlığınca gerçekleştirilecek şehiriçi raylı ulaşım sistemleri ve metro yapım projeleri ile diğer demiryolu yapım projeleri hariç) 2011 yılında başlanabilmesi için proje veya işin 2011 yılı yatırım ödeneği, proje maliyetinin yüzde 10'undan az olamaz. Bu oranın altında kalan proje ve işler için gerektiğinde projeler 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyulmak ve öncelikle kurumların yatırım ödenekleri içinde kalmak suretiyle revize edilebilir.

(2) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin (03) ekonomik kodlarını içeren tertiplerinde yer alan savunma sektörü, altyapı, inşaa, iskan ve tesisleriyle NATO altyapı yatırımlarının gerektirdiği inşaa ve tesisler ve bunlara ilişkin kamulaştırmalar ile stratejik hedef planı içinde yer alan alım ve hizmetler, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının vizesine bağlı olmayıp 2011 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer almaz.

(3) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, yatırım programında ödenekleri toplu olarak verilmiş yıllık projelerinden makine-teçhizat, büyük onarım, idame-yenileme, tamamlama ile bilgisayar yazılımı ve donanımı projelerinin detay programları ile alt harcama kalemleri itibarıyla tadat edilen ve edilmeyen toplulaştırılmış projelerinin alt harcama kalemleriyle ilgili işlemlerde 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esasları uygulanır.

(4) 2011 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yıl içinde yapılması zorunlu değişiklikler için 2011 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usullere uyulur.

Resmi taşıtlar

MADDE 16 – (1) Bu Kanuna bağlı (T) işaretli cetvelde yer alan taşıtlar, ancak çok acil ve zorunlu hollere münhasır olmak kaydıyla ilgili bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile edinilebilir.

(2) Vakıf, dernek, sandık, banka, birlik, firma, şahıs ve benzeri kuruluş veya kişilere ait olup 237 sayılı Kanun kapsamında bulunan kurumlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşlarınca kullanılan taşıtların giderleri için (güvenlik hizmetlerinde kullanılan taşıtlar hariç) kurum bütçelerinden hiçbir şekilde ödeme yapılamaz.

(3) Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil), Emniyet Genel Müdürlüğü ile Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüne kurum, kuruluş, dernek ve vakıflarca hibe edilecek taşıtlar, (T) işaretli cetvelde gösterilmesine gerek bulunmaksızın Bakanlar Kurulu kararı ile edinilebilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Harcamaları, Resmi Taşıtlar, Mahalli İdareler ve Fonlara İlişkin Hükümler
Yatırım harcamaları

MADDE 15 – Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Resmi taşıtlar

MADDE 16 – Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(4) Emniyet Genel Müdürlüğüne ait taşıtlar, 12/4/2001 tarihli ve 4645 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde (T) işaretli cetvelde gösterilmesine gerek bulunmaksızın, cinsi ve adedi İçişleri Bakanlığının talebi ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine alınacak Bakanlar Kurulu kararında belirlenmek kaydıyla 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olmaksızın mübadele yoluyla yenileri ile değiştirilebilir. Aradaki fiyat farkı, döner sermaye gelirleri, sosyal tesis veya kantin gelirleri ile Türk Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfı gelirlerinden karşılanır.

(5) Türk Silahlı Kuvvetlerine (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) ait taşıtlar, 30/5/1985 tarihli ve 3212 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde (T) işaretli cetvelde gösterilmesine gerek bulunmaksızın, cinsi ve adedi Milli Savunma Bakanlığının (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için ise İçişleri Bakanlığının) talebi ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine alınacak Bakanlar Kurulu kararında belirlenmek kaydıyla 4734 sayılı Kanuna tabi olmaksızın mübadele yoluyla yenileriyle değiştirilebilir. Aradaki fiyat farkı, sosyal tesis gelirlerinden, kantin gelirlerinden, döner sermaye gelirlerinden veya bağış yoluyla (Jandarma Genel Komutanlığı için Jandarma Asayiş Vakfı gelirlerinden) karşılanır.

(6) Türk Silahlı Kuvvetlerine (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) ait taşıtlardan, trafiğe tescil tarihi itibarıyla en az 10 yaşını doldurmuş olanlar, (T) işaretli cetvelde gösterilmesine gerek bulunmaksızın, cinsi ve adedi, ilgisine göre Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığının kararıyla, 4734 sayılı Kanuna tabi olmaksızın ve satılacak taşıt sayısı satın alınacak taşıt sayısından az olmamak ve satın alınacak taşıt sayısı Milli Savunma Bakanlığı için 40 adedi, Jandarma Genel Komutanlığı için 10 adedi ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için 5 adedi geçmemek üzere mübadele yoluyla yenileriyle değiştirilebilir ve aradaki fiyat farkı, bütçeden karşılanabilir. Bu fıkrada yer almayan hususlar hakkında 3212 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Mahalli idarelere yapılacak Hazine yardımları

MADDE 17 – (1) Maliye Bakanlığı bütçesinin;

a) 12.01.31.00-06.1.0.07-1-05.2 tertibinde yer alan ödenek, 13/1/2005 tarihli ve 5286 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesi çerçevesinde, il özel idarelerine veya büyükşehir belediyelerine devredilen personelin aylık ve diğer her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemelerini karşılamak üzere 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyeler Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi çerçevesinde il özel idarelerine veya büyükşehir belediyelerine,

b) 12.01.31.00-06.1.0.08-1-07.1 tertibinde yer alan ödenek, Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) kapsamında köylerin altyapı ihtiyaçları için il özel idareleri ve/veya köylere hizmet götürme birliklerine,

c) 12.01.31.00-06.1.0.9-1-07.1 tertibinde yer alan ödenek, Belediyelerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (BELDES) kapsamında belediyelerin içme suyu ve atıksu projelerini gerçekleştirmek üzere İller Bankası Genel Müdürlüğüne,

tahakkuk ettirilerek suretiyle kullanılır. BELDES Projesi kapsamında ihtiyaç olması halinde genel bütçe kapsamındaki ilgili kamu idaresi bütçesine de ödenek aktarılabilir. Bu fıkra kapsamında ilgili idarelere yapılan Hazine yardımları haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(2) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer alan ödeneklerin, 2011 Yılı Yatırım Programında belirlenmesini müteakip, KÖYDES Projesi için iller bazında; BELDES Projesi için ise belediyeler bazında dağılımı, kullanılması, izlenmesi ve denetimine ilişkin usul ve esaslar Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanır.

Fonlara ilişkin işlemler

MADDE 18 – (1) Türk Silahlı Kuvvetlerine stratejik hedef planı uyarınca temini gerekli modern silah, araç ve gereçler ile gerçekleştirilecek savunma ve NATO altyapı yatırımları için yıl içinde yapılacak

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Mahalli idarelere yapılacak Hazine yardımları

MADDE 17 – Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Fonlara ilişkin işlemler

MADDE 18 – Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

harcamalar, 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunla kurulan Savunma Sanayii Destekleme Fonunun kaynakları, bu amaçla bütçeye konulan ödenekler ve diğer aynı ve nakdi imkanlar birlikte değerlendirilmek suretiyle Savunma Sanayii İcra Komitesince tespit edilecek esaslar çerçevesinde karşılanır.

(2) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden birinci fıkra hükümleri gereğince tespit edilecek tutarları; Emniyet Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden helikopter, uçak alımları ile revizyonlarına, hava araçlarına füze önleme, tespit sistemlerinin takılmasına ve Helikopter Elektronik Harp (HEWS) projesine ilişkin tutarları; Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden motorbot alımına yönelik tutarları; Orman Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden Helikopter Alım Projesi ve Helikopter Eğitim Simülatörleri Merkezi Projesine ilişkin tutarları; Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden araştırma gemisi alımına yönelik tutarları; ilgili hizmetleri gerçekleştirmek üzere Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödemeye ilgisine göre Milli Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Çevre ve Orman Bakanı veya Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yetkilidir.

(3) Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Hazineye yatırılacak tutarları bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve geçen yıllar ödenek bakiyelerini devretmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

(4) İlgili yıllar bütçe kanunları uyarınca, yürütülmesi öngörülen projeler için Savunma Sanayii Destekleme Fonuna aktarılan tutarlardan kullanılmayan kısımlar, Savunma Sanayii Destekleme Fonundan ilgili genel bütçeli idarenin merkez muhasebe birimi hesabına; özel bütçeli idarelerde ise muhasebe birimi hesabına yatırılır ve ilgili idarenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını ilgili idare bütçesine ödenek kaydetmeye genel bütçeli idarelerde Maliye Bakanı, özel bütçeli idarelerde ise ilgili özel bütçeli idare yetkilidir. Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dışındaki idarelerde ödenek kaydı yılı yatırım programı ile ilişkilendirilerek yapılır.

(5) İhracata yönelik devlet yardımları kapsamında Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) ile ilgili görev, yetki ve her türlü işlemler 2011 yılında Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yürütülür. İhracata yönelik devlet yardımlarına ilişkin mevzuatla Hazine Müsteşarlığına yapılan atflar DFİF bakımından Dış Ticaret Müsteşarlığına yapılmış sayılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Devlet Borçları ve Kamu İktisadi Teşebbüslerine İlişkin Hükümler

Hazine garantili imkan ve dış borcun ikrazı limiti ve borçlanmaya ilişkin işlemler

MADDE 19 – (1) 2011 yılında, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna göre sağlanacak;

a) Garantili imkan ve dış borcun ikrazı limiti 3 milyar ABD Dolarını,

b) Hazine Müsteşarlığınca belirlenecek koşullar çerçevesinde ve elde edilecek kaynaklar Hazineye aktarılacak şekilde kamu kurum ve kuruluşlarınca ihraç edilecek sertifika, senet ve benzeri finansman enstrümanlarına sağlanacak garanti tutarı 2 milyar ABD Dolarını, aşamaz.

(2) Birinci fıkranın (b) bendinde yer alan tutarı bir katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(3) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile belirlenen başlangıç ödeneklerinin yüzde 1 'ine kadar ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilir.

Görev zararları

MADDE 20 – (1) Kamu iktisadi teşebbüslerine 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesi uyarınca verilen görevler

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Devlet Borçları ve Kamu İktisadi Teşebbüslerine İlişkin Hükümler

Hazine garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti ve borçlanmaya ilişkin işlemler

MADDE 19 – Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Görev zararları

MADDE 20 – Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

neticesinde doğan ve teşebbüs kayıtlarına göre gerçekleşen görev zararları, ilgili teşebbüsçe yapılacak ödeme talebine istinaden, Hazine Müsteşarlığı bütçesinde yer alan ilgili ödeneklerden gider kaydedilerek ödenir.

(2) 12/12/2001 tarihli ve 2001/3372 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile önceki yıllar kararları kapsamında üretilen şekerin Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin özelleştirme programına alındığı tarih itibarıyla sözleşmesi ve bağlantısı yapılmış olan dahilde işleme rejimi kapsamındaki satışlarıyla ihracatından doğan görev zararları Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. tarafından yapılacak ödeme talebine istinaden, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin kayıtları esas alınarak, Hazine Müsteşarlığı bütçesinin 07.82.31.00-04.2.1.31-1-05.1 tertibinden gider kaydedilerek ödenir.

(3) 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu iktisadi teşebbüsleri ile Hazinesinin pay sahibi olduğu diğer işletme, şirket ve bankaların Hazineye tekabül eden temettü tutarları ile diğer öz kaynaklarının tamamı veya bir kısmı, ilgili teşebbüs, işletme, şirket ve bankanın ödenmemiş sermayesine ve/veya görev zararı alacaklarına mahsup edilebilir. Söz konusu mahsup işlemlerine Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan; mahsup işlemlerini Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

(4) Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik risk kapsamında yapacağı tahsilatın ve Bankanın faaliyet kârlarından Hazineye tekabül eden temettü tutarlarının ve olağanüstü yedek akçelerinin tamamı veya bir kısmı, Bankanın politik risk alacağına ve/veya ödenmemiş sermayesine mahsup edilebilir. Söz konusu mahsup işlemlerine Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan; mahsup işlemlerini Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM

Kamu Personeline İlişkin Hükümler

Katsayılar, yurt dışı aylıkları, ücret ve sözleşme ücreti

MADDE 21 – (1) 657 sayılı Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca, 1/1/2011-30/6/2011 döneminde aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı (0,061823), memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylığı katsayısı (0,82483), yan ödeme katsayısı (0,019597) olarak uygulanır.

(2) 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca çalıştırılan sözleşmeli personelin ücret tavanı; 1/1/2011-30/6/2011 döneminde (3.245) Türk Lirası olarak uygulanır.

(3) Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2010 yılı Aralık ayına ilişkin olarak açıklanan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksinin 2010 yılı Haziran ayı endeksine göre değişim oranının yüzde 2,5'i aşması halinde, aşan kısmı telafi edecek şekilde birinci ve ikinci fıkralarda yer alan katsayılar ile ücret tavanını yeniden belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(4) İdarelerin yurt dışı kuruluşlarına dahil kadrolarında görev yapan Devlet memurlarının yurt dışı aylıkları, yeni kurlar ve yeni emsaller tespit edilinceye kadar, 29/6/2009 tarihli ve 2009/15191 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre ödenir.

Kadroların kullanımına ilişkin esaslar

MADDE 22 – (1) 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşları; serbest memur kadrolarına 2010 yılında emeklilik, ölüm, istifa veya nakil sonucu ayrılan memur sayısının yüzde 50'sini geçmeyecek şekilde açıktan veya diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarından nakil suretiyle atama yapabilir. Bu sınırlar içinde memur ihtiyacını karşılayamayacak söz konusu idare, kurum ve kuruluşlardan yükseköğretim kurumları için ilave 4.000 adet, diğerleri için ilave 21.000 adet atama izni verilebilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ALTINCI BÖLÜM

Kamu Personeline İlişkin Hükümler

Katsayılar, yurt dışı aylıkları, ücret ve sözleşme ücreti

MADDE 21 – Tasarının 21 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kadroların kullanımına ilişkin esaslar

MADDE 22 – Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(2) Hakimlik ve savcılık meslekleri ile bu meslekten sayılan görevlere ve Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği uyarınca asistan kadrolarına yapılacak atamalar, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığında münhasıran vergi ve sosyal güvenlik alanlarında istihdam edilecek yardımcı, stajyer ve kontrol memuru kadrolarına yapılacak atamalar, 657 sayılı Kanununun 53 üncü maddesine göre yapılacak özürlü personel atamaları, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu kapsamında veya diğer ilgili mevzuata göre yapılacak askeri personel atamaları, emniyet hizmetleri sınıfında bulunan kadrolara yapılacak atamalar, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesi ve 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun ek 1 inci maddesi uyarınca yapılacak atamalar ile 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 22 nci maddesi ve 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 29 uncu maddesi uyarınca yapılacak personel nakilleri birinci fıkrada yer alan sınırlamalara tabi değildir.

(3) İkinci fıkrada sınırlamalara tabi olmaksızın atama yapılabileceği belirtilen kadrolardan ayrılanların sayısı birinci fıkrada öngörülen yüzde 50 sınırının hesabında dikkate alınmaz.

(4) Birinci fıkrada kapsamında 657 sayılı Kanunun 59 ve 92 nci maddeleri uyarınca yapılacak açıktan atamalar için Devlet Personel Başkanlığından izin alınması zorunludur.

(5) 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname eki cetvelde kadroları yer alan yükseköğretim kurumları; öğretim üyesi dışındaki boş öğretim elemanı kadrolarına, 2010 yılında emeklilik, ölüm, istifa, nakil, eğitimin tamamlanması veya başarısızlık sonucu kurumlarından ayrılan öğretim elemanı sayısının yüzde 50'sini (araştırma görevlisi kadroları için yüzde 100'ünü) geçmeyecek şekilde açıktan veya yükseköğretim kurumları ile diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarından naklen atama yapabilir. Bu sınırlar içinde öğretim elemanı ihtiyacını karşılayamayacak söz konusu yükseköğretim kurumları için ilave 8.000 adet atama izni verilebilir. İlave olarak verilen atama izninin en az 3.500 adedi, Yükseköğretim Kurulu koordinasyonunda Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında yetiştirilmek amacıyla araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalarda kullanılır. Program kapsamında söz konusu kadrolara atanacak adayların puan türleri esas alınarak kurumlar itibarıyla merkezi olarak yerleştirilmeleri, yurt içinde ve yurt dışında yetiştirilmeleri ile yükseköğretim kurumlarına sağlanacak diğer desteklere ilişkin usul ve esaslar Yükseköğretim Kurulunca belirlenir.

(6) Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği uyarınca araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalar ile 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnabi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun uyarınca yurt dışına eğitim amacıyla gönderilenlerden öğretim elemanı kadrolarına yapılacak atamalar, beşinci fıkrada öngörülen sınırlamalara tabi değildir.

(7) Öğretim üyesi kadrolarından ayrılanların sayısı ile Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği uyarınca atanmış oldukları araştırma görevlisi kadrolarından ayrılanların sayısı beşinci fıkrada öngörülen yüzde 50 veya yüzde 100 sınırının hesabında dikkate alınmaz.

(8) 5018 sayılı Kanuna ekli cetvelerde yer alan kurumlar ile 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşları kadro ve pozisyonlarının dolu-boş durumu ile bunlarda meydana gelen değişikliklere ilişkin bilgileri Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarının son günü itibarıyla düzenleyerek anılan ayları izleyen ayın yirmisine kadar e-bütçe sisteminde veri girişi yapmak suretiyle Maliye Bakanlığına bildirirler. Ayrıca bu bilgileri içeren cetveller, Devlet Personel Başkanlığına gönderilir.

(9) 1/1/2011 tarihi itibarıyla, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinde belirtilen oranları aşmış olan belediyeler ve bunların kurdukları müessese ve işletmeler ile 26/5/2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen oranı aşmış olan mahalli

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

idare birliklerinin boş memur ve sürekli işçi kadrolarına yapılacak atamalar hakkında 5393 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Sözleşmeli personele ilişkin esaslar

MADDE 23 – (1) 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşlarında, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ile 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7 nci maddesinde belirtilen mevzuat kapsamında, 2010 yılındaki vizeli mevcut pozisyon ve tip sözleşme örnekleri yeni bir vize yapılmasına gerek kalmaksızın 2011 yılında kullanılmaya devam olunur. Bu pozisyonlarda 2010 yılında istihdam edilen personelden, 2011 yılında görevlerine devam etmeleri uygun görülenlerle, mevcut sözleşme ücretlerine 2011 yılı için mevzuat uyarınca yapılacak artışlar ilave edilmek suretiyle yeni sözleşme yapılır.

(2) Kanun, uluslararası anlaşma, Bakanlar Kurulu kararı veya yılı programıyla kurulması veya genişletilmesi öngörülen birimler ile hizmetin gerektirdiği zorunlu haller için, yılı ödeneğini aşmamak kaydıyla yapılacak yeni vizeler dışında, 2010 yılı sözleşmeli personel pozisyon sayıları hiçbir şekilde aşılamaz.

(3) Belediyeler, il özel idareleri ve mahalli idare birlikleri ile bunların müessese ve işletmelerinde, 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi çerçevesinde sözleşmeli personel istihdamı mümkün olan hizmetlerde (anılan maddenin dördüncü fıkrasında sayılan unvanların dışında olmak ve o hizmet için ihdas edilmiş kadro bulunmamak kaydıyla kısmi süreli olarak çalıştırılacak sözleşmeli personel hariç) 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre ayrıca sözleşmeli personel istihdam edilemez.

İşçi istihdamı ve ödeneklerine ilişkin esaslar

MADDE 24 – (1) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan kamu idareleri, sürekli işçileri ile 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kanuna göre çalıştıracakları geçici işçileri, bütçelerinin (01.3) ile (02.3) ekonomik kodlarını içeren tertiplerde yer alan ödenekleri aşmayacak sayı ve/veya süreyle istihdam edebilirler.

(2) 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki kamu idare, kurum ve kuruluşlarının boş sürekli işçi kadrolarına, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesi uyarınca yükümlü oldukları özürü ve eski hükümlü işçi atamaları, anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin (d) bendi hükmüne göre ağıktan atama iznine bağılı olmaksızın gerçekleştirilir. Bu atamalar izleyen ayın sonuna kadar Maliye Bakanlığına ve Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

(3) Toplu iş sözleşmelerinden doğacak yükümlülükler, ihbar ve kıdem tazminatı ödemeleri, asgari ücret ve sigorta prim artışı nedeniyle meydana gelecek ödenek noksanlıkları Maliye Bakanlığı bütçesinin "Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği" ile "Yedek Ödenek" tertiplerinde yer alan ödeneklerden aktarma yapılmak suretiyle karşılanabilir. Birinci fıkrada belirtilen ekonomik kodlara bu durumlar dışında (söz konusu ekonomik kodlar arasındaki aktarmalar ile bu kodlar için birimler arası aktarmalar hariç) hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamayacağı gibi bütçenin başka tertiplerinden işçi ücreti ve fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücreti de ödenemez. Bu fıkradaki kısıtlamalar, kendi bütçe tertiplerinden aktarma yapılması koşuluyla TÜBİTAK için uygulanmaz.

(4) Birinci fıkrada belirtilen kamu idarelerinin harcama yetkilileri, fazla çalışma için öngörülen ödeneğe göre iş programlarını yapmak, bu ödeneği aşacak şekilde fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma yaptırmamak ve ertesi yıla fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışmadan dolayı borç bıraktırmamakla yükümlüdürler. Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri afetler nedeniyle yürürlüğe konulacak Bakanlar Kurulu kararları uyarınca yaptırılacak fazla çalışmalar ile fazla çalışma ücret ödemelerine ilişkin ilama bağılı borçlar için yapılacak aktarmalar hariç fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücret ödemeleri için hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Sözleşmeli personele ilişkin esaslar

MADDE 23 – Tasarının 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşçi istihdamı ve ödeneklerine ilişkin esaslar

MADDE 24 – Tasarının 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

YEDİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Uluslararası kuruluşlara üyelik

MADDE 25 – (1) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler tarafından kanun, kararname ve uluslararası anlaşmalar gereği üye olunan uluslararası kuruluşlar dışındaki uluslararası kuruluşlara, gerekli ödeneğin temini hususunda Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmadan üye olunamaz ve katılma payı ile üyelik aidatı adı altında herhangi bir ödeme yapılamaz.

(2) Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıklarının uluslararası anlaşmalar, kanun ve kararnamelerle Türkiye Cumhuriyeti adına üye olduğu uluslararası kuruluşlara ilişkin işlemlerine (katılma payı ödemeleri dahil) bu madde hükmü uygulanmaz.

Kamu idarelerince işletilen sosyal tesisler

MADDE 26 – (1) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin giderleri, münhasıran bu tesislerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden karşılanır. Bu yerlerde, merkezi yönetim bütçesi ile döner sermaye ve fonlardan ücret ödemek üzere 2011 yılında ilk defa istihdam edilecek yeni personel görevlendirilmez.

Muhasebe kayıtlarından çıkarılacak tutarlar

MADDE 27 – (1) 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında izlenen alacakların dışında kalan ve muhasebe kayıtlarında bulunan Devlet alacaklarından tutarı 15 Türk Lirasına kadar olanların tahsili için yapılacak takibat giderlerinin asıl alacak tutarından fazla olacağına anlaşılması halinde, bu tutarların muhasebe kayıtlarından çıkarılmasına genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer kamu idarelerinde üst yöneticiler yetkilidir.

Gelir ve giderlere ilişkin diğer hükümler

MADDE 28 – (1) 4046 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki nakit fazlası tutar, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve genel bütçenin (B) işaretili cetveline gelir kaydedilir. Anılan Kanunun geçici 23 üncü maddesinin ikinci fıkrası, geçici 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesinin beşinci fıkrası kapsamında öngörülen ödenek kayıtları yapılmaz. Ayrıca, 4046 sayılı Kanunun geçici 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 4628 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen özel gelir kayıtları yapılmaz. Bu gelirler genel bütçenin (B) işaretili cetveline gelir olarak kaydedilir.

(2) 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 5393 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca il özel idareleri ve belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar, 5302 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 5393 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında hesaplanan faiz dahil borç limitinin hesaplanmasına dahil edilir. Ancak, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali işbirliği çerçevesinde desteklenen projelerinin finansmanı için yapılan borçlanmalar ile hükümetler arası ikili mali işbirliği protokolleri kapsamındaki projelerinin finansmanı için yapılan borçlanmalar ve BELDES Projesi kapsamında yürütülecek işler için İller Bankasından yapılan borçlanmalarda söz konusu borç stoku limitine uyma şartı aranmaz.

Yürürlük

MADDE 29 – (1) Bu Kanun 1/1/2011 tarihinde yürürlüğe girer.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

YEDİNCİ BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

Uluslararası kuruluşlara üyelik

MADDE 25 – Tasarının 25 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kamu idarelerince işletilen sosyal tesisler

MADDE 26 – Tasarının 26 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Muhasebe kayıtlarından çıkarılacak tutarlar

MADDE 27 – Tasarının 27 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Gelir ve giderlere ilişkin diğer hükümler

MADDE 28 – (1) 4046 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki nakit fazlası tutar, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve genel bütçenin (B) işletli cetveline gelir kaydedilir. Anılan Kanunun geçici 23 üncü maddesinin ikinci fıkrası, geçici 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesinin beşinci fıkrası kapsamında öngörülen ödenek kayıtları yapılmaz. Ayrıca, 4046 sayılı Kanunun geçici 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 4628 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen özel gelir kayıtları yapılmaz. Bu gelirler genel bütçenin (B) işletli cetveline gelir olarak kaydedilir.

(2) 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 5393 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca il özel idareleri ve belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar, 5302 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 5393 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında hesaplanan faiz dahil borç limitinin hesaplanmasına dahil edilir. Ancak, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler tarafından Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali işbirliği çerçevesinde desteklenen projelerinin finansmanı için yapılan borçlanmalar, çok taraflı yatırım ve kalkınma bankalarından yapılan borçlanmalar ve hükümetlerarası ikili mali işbirliği protokolleri kapsamındaki projelerinin finansmanı için yapılan borçlanmalar ve BELDES Projesi kapsamında yürütülecek işler için İller Bankasından yapılan borçlanmalarda söz konusu borç stoku limitine uyma şartı aranmaz.

Yürürlük

MADDE 29 – Tasarının 29 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürütme

MADDE 30 – (1) Bu Kanunun;

- a) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,
 - b) Cumhurbaşkanlığı ile ilgili hükümlerini Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,
 - c) Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Birinci Başkanı,
 - ç) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile ilgili hükümlerini ilgili bakanlar ve Maliye Bakanı,
 - d) Özel bütçeli idarelere ilişkin hükümlerini idarelerin bağlı veya ilgili olduğu bakanlar ve Maliye Bakanı,
 - e) Düzenleyici ve denetleyici kurumlara ilişkin hükümlerini kendi kurulları ve/veya kurum başkanları,
 - f) Diğer hükümlerini Maliye Bakanı,
- yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı V.

H. Yazıcı

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürütme

MADDE 30 – Tasarının 30 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.





Dönem: 23

TBMM

Yasama Yılı: 5

(S. Sayısı: 575)

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU 2011 YILI
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU
TASARISI RAPORU**

**Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne
Bağlı Cetveller
(A, B, C, E, F, H, İ, K, M, O, P, T ve V Cetvelleri)**

CİLT 2

3 Aralık 2010

BOŞ SAYFA

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
A) 2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISINA EKLİ CETVELLER	5
1. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı A-Cetveli (Özet Tablo) (5018 Sayılı Kanuna Ekli (I) Sayılı Cetvelde Yer Alan Genel Bütçeli İdareler, (II) Sayılı Cetvelde Yer Alan Özel Bütçeli İdareler ve (III) Sayılı Cetvelde Yer Alan Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar)	7
2. 5018 Sayılı Kanuna Ekli (I) Sayılı Cetvelde Yer Alan Genel Bütçeli İdareler, (II) Sayılı Cetvelde Yer Alan Özel Bütçeli İdareler ve (III) Sayılı Cetvelde Yer Alan Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların (2012-2013) Dönemi Bütçe Gider Tahminleri	21
3. 2011 Yılı B Cetveli ve Finansman Tabloları	35
a) B- Cetveli: Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri Tarafından İlgili Mevzuata Göre Tahsiline Devam Olunacak Gelirler	37
1. Genel Bütçeli Kamu İdarelerinin 2011 Yılı Gelirleri	39
2. 2011 Yılı Gelir Bütçesi Gerekçesi	65
3. Vergi Harcamaları Listesi	141
4. Genel Bütçeli Kamu İdarelerinin (2012-2013) Dönemi Gelir Tahminleri Tablosu	149
b) 5018 Sayılı Kanuna Ekli (II) Sayılı Cetvelde Yer Alan Özel Bütçeli İdareler ile (III) Sayılı Cetvelde Yer Alan Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların (2011-2013) Dönemi Gelir ve Net Finansman Tabloları (Özet Tablo)	175
4. C- Cetveli: Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Gelirlerine Dayanak Teşkil Eden Temel Hükümler	189
5. E- Cetveli: Bazı Ödeneklerin Kullanımına ve Harcamalara İlişkin Esaslar	221
6. F- Cetveli: 5018 Sayılı Kanuna Ekli (II) ve (III) Sayılı Cetvelerde Yer Alan İdare ve Kurumların Nakit İmkânları ile Bu İmkânlardan Harcanması Öngörülen Tutarlar	235
7. H- Cetveli: Harcırah Kanunu Hükümleri Uyarınca Verilecek Gündelik ve Tazminat Tutarları	241
8. İ- Cetveli: Çeşitli Kanunlara Göre Bütçe Kanununda Gösterilmesi Gereken Parasal Sınırlar	245
9. K- Cetveli: Ek Ders, Konferans ve Fazla Çalışma Ücretleri ile Diğer Ücret Ödemelerinin Tutarları	249
10. M- Cetveli: Milli Eğitim Bakanlığı Pansiyon Ücretleri	261
11. O- Cetveli: Ordu İhtiyaçları İçin Alınacak Hayvanların Alım Değerleri	265
12. P- Cetveli: Motorlu Taşıtların Ortalama Alım Değerleri ve Seferberlik Tatbikatına Katılacak Araçların Tahmini Günlük Kira Bedelleri	269
13. T- Cetveli: Kurumların Satın Alacakları Taşıtların Azami Satın Alma Bedelleri	273
14. 5018 Sayılı Kanuna Ekli (I) , (II) ve (III) Sayılı Cetvelerde Yer Alan Kamu İdarelerinin Yıl İçinde Edinebilecekleri Taşıtlar	277
15. V- Cetveli: Kanunlar ve Kararnemelerle Bağlanmış Vatani Hizmet Aylıkları	287
B) 5018 SAYILI KANUNA GÖRE MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISINA EKLENECEK BELGELER	295
1. Kamu Borçlarına İlişkin Tablolar	297
2. Mahalli İdareler ve Sosyal Güvenlik Kurumlarının Bütçe Tahminleri (2008-2013)	309
3. Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine Bağlı Döner Sermaye İşletmeleri ile Bütçe Dışı Fonların Gelir ve Giderleri (2008-2013)	313
4. 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinden Yardım Alan İdare, Kurum ve Kuruluşlar	317

BOŞ SAYFA

**A) 2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISINA EKLİ CETVELLER**

BOŞ SAYFA

**2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM
BÜTÇE KANUNU TASARISI
A-CETVELİ
(ÖZET TABLO)**

(5018 Sayılı Kanuna Ekli

- (I) Sayılı Cetvelde Yer Alan Genel Bütçeli İdareler,
(II) Sayılı Cetvelde Yer Alan Özel Bütçeli İdareler ve
(III) Sayılı Cetvelde Yer Alan
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar)**

BOŞ SAYFA

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İCMALI
(I) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDİRLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİD.	FAİZ GİDİRLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDİRLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM	(TL)
CUMHURBAŞKANLIĞI	292.534.000	32.401.000	68.536.000	0	154.000.000	40.005.000	0	0	0	116.900.000	
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	5.152.000	785.000	5.089.000	0	50.000	59.273.000	0	0	0	512.935.000	
YARGITAY	47.700.000	7.184.000	4.469.000	0	460.000	14.000.000	0	0	0	16.336.000	
DANİŞTAY	81.861.900	10.324.000	23.304.900	0	525.700	12.819.000	0	0	0	76.418.000	
BAŞBAKANLIK	72.472.000	10.112.000	303.487.000	0	3.129.043.000	181.000.000	1.418.718.000	0	0	101.272.000	
MİLLİ İSTİBRAHAT TEŞKİLATI MÜDÜRLÜĞÜ	422.606.000	50.160.000	9.362.000	0	400	470.000	0	0	0	5.115.222.000	
MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	13.007.000	1.655.000	62.066.800	0	101.000	0	0	0	0	13.640.400	
DEVLET PERSONEL BAKANLIĞI	9.444.000	1.236.000	1.980.000	0	64.000	5.000.000	0	0	0	78.390.800	
BAŞBAKANLIK YÜKSEK DENEYİME KURULU	8.242.000	1.146.000	1.980.000	0	46.000	150.000	0	0	0	17.724.000	
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜDÜRLÜĞÜ	33.628.000	3.998.000	12.978.000	47.500.000.000	88.421.000	24.816.000	838.067.000	3.977.000.000	0	91.908.000	
HAZİNE MÜDÜRLÜĞÜ	95.806.000	10.548.000	20.945.000	406.176.000	7.650.643.000	20.820.000	235.000.000	0	0	59.978.000	
GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ	169.055.000	41.115.000	29.179.000	0	650.960.000	10.325.000	0	0	0	284.416.000	
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	2.630.469.000	89.318.000	89.318.000	0	753.000	14.250.000	39.750.000	0	0	257.487.000	
DEVLET İZDİŞİ BAKANLIĞI	3.478.000	459.975.000	0	0	5.200.500	24.000.000	770.000	0	0	3.178.992.500	
HAZİNE MÜDÜRLÜĞÜ	2.763.000	349.000	1.675.000	0	34.000	2.350.000	0	0	0	9.622.000	
GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ	2.117.000	281.000	2.442.000	0	10.000	2.900.000	0	0	0	7.297.000	
DEVLET İZDİŞİ BAKANLIĞI	3.624.000	459.000	3.138.000	0	12.000	950.000	0	0	0	19.000	
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	269.613.000	46.796.000	509.121.000	0	2.366.433.000	12.622.000	0	0	0	16.000	
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜDÜRLÜĞÜ	8.228.000	1.743.000	3.137.000	0	20.000	3.700.000	2.500.000	0	0	30.343.000	
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	2.820.143.000	440.800.000	663.791.500	0	225.435.000	320.150.000	1.010.000.000	0	0	688.042.000	
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	7.510.804.000	1.450.210.000	7.751.750.900	0	285.291.000	172.700.000	505.000.000	0	0	4.887.725.000	
MİLLİ SAĞLIK BAKANLIĞI	1.262.811.000	104.476.000	247.558.000	0	203.222.000	60.000.000	0	0	0	16.975.986.900	
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	2.548.639.000	396.095.000	1.455.621.600	0	406.071.000	163.000.000	91.900.000	0	0	2.264.416.000	
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7.612.639.000	1.656.894.000	994.665.400	0	2.795.000	48.000.000	0	0	0	10.576.334.400	
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	117.273.000	21.943.000	17.771.000	0	3.253.000	51.000.000	0	0	0	14.666.000	
KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ	473.600.000	34.835.000	175.502.700	0	336.000.000	200.600.000	0	475.000	0	1.171.014.700	
MAZLUM VE ENGELLİLER BAKANLIĞI	699.366.000	118.507.000	345.062.000	0	66.013.988.400	60.164.000	3.111.415.000	1.773.899.500	0	72.132.462.900	
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	1.319.758.000	206.033.000	200.154.000	0	9.980.000	82.000.000	0	0	0	1.817.925.000	
GELİR İDARESİ BAKANLIĞI	24.609.049.000	3.892.102.000	2.578.274.000	0	1.029.113.000	1.665.000.000	348.625.000	0	0	34.588.585.500	
BAVINDIRILIR VE İSKAN BAKANLIĞI	362.390.000	64.386.000	30.029.000	0	4.031.000	107.219.000	12.000.000	8.500.000	0	0	
SAGLIK BAKANLIĞI	329.547.000	73.322.000	15.988.000	0	11.300.000	1.040.540.000	2.204.000	0	0	581.957.000	
ULUĞAZAR BAKANLIĞI	6.128.699.000	1.378.782.000	879.971.000	0	13.700.000	1.669.440.000	2.817.830.000	0	0	17.241.263.630	
ULUĞAZAR BAKANLIĞI	45.868.000	7.096.000	5.800.000	0	1.942.044.000	1.040.540.000	0	0	0	6.525.810.000	
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI	1.390.961.000	266.203.000	137.537.000	0	946.000	50.000.000	0	0	0	109.710.000	
TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	28.172.000	2.968.000	2.968.000	0	6.115.701.000	219.220.000	125.180.000	143.525.000	0	8.398.387.000	
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	89.922.000	15.607.000	20.535.000	0	177.000	302.250.000	0	0	0	398.874.000	
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	18.303.000	29.594.000	23.934.000	0	35.623.229.000	24.143.000	81.443.000	0	0	35.719.877.000	
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	21.917.000	18.832.000	19.832.000	0	241.991.000	34.084.000	182.085.000	190.414.000	0	0	
PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.557.000	60.513.000	21.629.000	0	198.466.500	16.400.000	18.747.500	30.233.000	0	451.760.500	
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	302.018.000	36.259.000	36.259.000	0	515.111.000	193.882.000	151.105.000	10.590.000	0	1.510.066.000	
DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	73.090.000	15.688.000	11.407.000	0	646.152.000	289.183.000	241.205.000	67.098.000	0	1.646.292.000	
DEVLET İZDİŞİ BAKANLIĞI	985.954.000	184.670.000	196.719.000	0	1.164.000	17.500.000	45.173.000	0	0	134.435.000	
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	63.664.097.500	11.209.907.000	25.635.710.930	47.500.000.000	127.733.603.000	14.279.673.000	10.322.392.000	4.579.395.000	1.773.899.500	306.648.678.330	
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)	8.358.741.000	1.503.517.000	4.165.574.000	0	2.239.435.500	7.209.968.000	1.126.238.000	1.907.019.000	0	26.936.692.500	
DÖZEL BÜTÇELİ VE DENEYİMLİK KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	276.153.600	25.684.000	248.029.400	30.000	1.343.768.000	208.840.000	0	0	0	1.907.505.000	
I + II + III SAYILI CETVELDE İNŞA KURUMLARI TOPLAM	72.268.992.500	12.737.108.000	30.049.314.330	47.500.030.000	131.207.066.500	21.698.481.000	11.446.630.000	6.436.414.000	1.773.899.500	335.149.875.830	
ÖZEL BÜTÇELERE HAZİNE YARDIMI			14.327.972.500		1.101.040.000		7.148.306.000			21.476.238.500	
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR										1.101.040.000	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMLARI HARİCİ GELİRDEN AYRILAN PAY DAHİL)	72.298.992.500	12.737.108.000	30.049.314.330	47.500.030.000	116.879.084.000	21.698.481.000	4.300.324.000	6.436.414.000	1.773.899.500	313.673.647.330	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZİNE YARDIMLARI VE GELİRDEN AYRILAN PAY HARİCİ)	72.298.992.500	12.737.108.000	30.049.314.330	47.500.030.000	115.778.044.000	21.698.481.000	4.300.324.000	6.436.414.000	1.773.899.500	312.572.607.330	

2011 YILI MERKEZİ YONETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALLI
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MALİ VE HİZMET ALIM GİD.	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	11.014.000	1.806.000	1.966.000	0	1.341.000	3.000.000	0	0	0	19.127.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	248.235.000	47.570.000	40.776.000	0	46.420.000	55.474.000	0	0	0	436.475.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	142.931.000	25.368.000	53.738.000	0	28.057.000	26.292.000	0	0	0	276.386.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	231.954.000	45.098.000	54.871.000	0	46.493.000	72.630.000	0	0	0	449.046.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	233.037.000	41.054.000	52.881.000	0	36.009.500	35.610.000	0	0	0	400.491.500
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	350.260.000	73.023.000	101.707.000	0	16.358.000	47.487.000	0	0	0	588.835.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	130.152.000	22.752.000	42.341.000	0	31.707.000	44.485.000	0	0	0	271.437.000
BÖĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	65.981.000	11.374.000	27.805.000	0	9.560.000	33.600.000	0	0	0	148.320.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	151.577.000	27.550.000	40.528.000	0	38.750.000	25.483.000	0	0	0	283.888.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	76.984.000	13.507.000	20.607.000	0	16.809.000	20.410.000	0	0	0	148.317.000
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	33.822.000	6.217.000	6.711.000	0	13.110.000	14.810.000	0	0	0	74.670.000
EGE ÜNİVERSİTESİ	213.323.000	41.708.000	41.746.000	0	30.008.000	53.080.000	0	0	0	379.865.000
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	179.449.000	34.845.000	28.303.000	0	28.903.000	48.600.000	0	0	0	320.100.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	14.838.000	14.089.000	15.263.000	0	5.617.000	32.600.000	0	0	0	133.407.000
LULDAĞ ÜNİVERSİTESİ	132.911.000	24.570.000	40.931.000	0	19.589.000	32.000.000	0	0	0	250.001.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	123.762.000	25.309.000	51.689.000	0	15.184.000	24.282.000	0	0	0	240.226.000
SEĞDİK ÜNİVERSİTESİ	182.220.000	30.494.000	51.415.000	0	18.254.000	38.280.000	0	0	0	320.603.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	105.626.000	20.387.000	26.358.000	0	10.243.000	45.150.000	0	0	0	194.641.000
ERCTYES ÜNİVERSİTESİ	109.325.000	20.031.000	25.919.000	0	5.266.000	34.500.000	0	0	0	242.622.000
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	86.760.000	14.566.000	18.826.000	0	4.964.000	23.100.000	0	0	0	148.216.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	147.086.000	26.745.000	32.253.000	0	14.378.000	22.160.000	0	0	0	289.535.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	115.426.000	21.353.000	21.561.000	0	14.883.000	30.602.000	0	0	0	169.336.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	113.508.000	20.526.000	26.738.000	0	12.236.000	19.500.000	0	0	0	186.122.000
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	161.819.000	26.024.000	43.979.000	0	28.916.000	28.800.000	0	0	0	242.622.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	82.347.000	13.853.000	22.889.000	0	9.004.000	25.832.000	0	0	0	153.925.000
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	97.917.000	15.710.000	23.366.000	0	8.343.000	24.000.000	0	0	0	169.336.000
DICLE ÜNİVERSİTESİ	91.975.000	15.694.000	23.533.000	0	6.820.000	48.100.000	0	0	0	164.883.000
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	83.839.000	12.995.000	19.361.000	0	1.738.000	46.950.000	0	0	0	132.727.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	63.874.000	11.392.000	17.260.000	0	5.553.000	34.648.000	0	0	0	52.245.000
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	25.074.000	4.634.000	6.312.000	0	2.213.000	14.012.000	0	0	0	52.919.000
GEZİTEPE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	22.396.000	3.840.000	6.070.000	0	2.111.000	19.502.000	0	0	0	108.321.000
HARBAN ÜNİVERSİTESİ	52.301.000	8.981.000	13.512.000	0	4.187.000	29.340.000	0	0	0	180.684.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	107.390.000	18.235.000	22.023.000	0	7.436.000	25.600.000	0	0	0	120.191.000
ADAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	67.714.000	12.182.000	12.803.000	0	5.792.000	21.700.000	0	0	0	104.757.000
ZONGULDAK KARALMALM ÜNİVERSİTESİ	50.409.000	9.024.000	18.508.000	0	5.648.000	20.870.000	0	0	0	139.311.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	73.756.000	13.194.000	16.213.000	0	5.648.000	30.500.000	0	0	0	152.964.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	88.282.000	15.189.000	13.614.000	0	2.079.000	33.800.000	0	0	0	117.041.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	47.325.000	7.695.000	14.017.000	0	4.954.000	43.050.000	0	0	0	184.947.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	104.073.000	18.055.000	29.951.000	0	12.388.000	20.510.000	0	0	0	141.532.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	69.676.000	12.065.000	20.324.000	0	4.985.000	38.000.000	0	0	0	145.050.000
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	46.570.000	8.143.000	14.057.000	0	4.664.000	21.300.000	0	0	0	94.734.000
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	54.365.000	9.101.000	13.176.000	0	3.923.000	29.510.000	0	0	0	110.075.000
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	60.901.000	10.016.000	14.602.000	0	2.394.000	40.500.000	0	0	0	128.413.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ										

**2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)
(DEVAM)**

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALTIM GİD.	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	32.084.000	4.786.000	12.787.000	0	2.806.000	39.000.000	0	0	0	91.463.000
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	58.145.000	10.219.000	17.244.000	0	7.079.000	21.100.000	0	0	0	113.787.000
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	5.518.000	32.477.000	8.645.000	0	3.296.000	19.000.000	0	0	0	68.936.000
DÜMLÜPınAR ÜNİVERSİTESİ	47.822.000	7.326.000	13.025.000	0	3.474.000	22.450.000	0	0	0	94.097.000
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	51.329.000	8.684.000	12.851.000	0	4.866.000	18.052.000	0	0	0	95.782.000
MİĞLA ÜNİVERSİTESİ	52.155.000	8.748.000	15.961.000	0	4.711.000	16.640.000	0	0	0	98.215.000
KARAHANMARAS SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	52.308.000	8.482.000	12.819.000	0	3.088.000	34.860.000	0	0	0	111.427.000
KIRIKALE ÜNİVERSİTESİ	47.945.000	8.132.000	9.566.000	0	5.421.000	45.102.000	0	0	0	116.216.000
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	80.818.000	14.650.000	17.588.000	0	10.688.000	18.761.000	0	0	0	142.505.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	20.796.000	3.157.000	10.503.000	0	3.187.000	7.000.000	0	0	0	44.643.000
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	22.301.000	3.471.000	7.273.000	0	1.257.000	18.310.000	0	0	0	52.612.000
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	15.432.000	2.444.000	7.319.000	0	1.195.000	15.402.000	0	0	0	31.792.000
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	31.465.000	5.628.000	7.941.000	0	2.432.000	16.002.000	0	0	0	63.468.000
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	23.958.000	3.614.000	9.178.000	0	2.699.000	20.650.000	0	0	0	60.099.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	17.684.000	2.713.000	8.179.000	0	1.079.000	19.530.000	0	0	0	49.185.000
RİZE ÜNİVERSİTESİ	22.131.000	3.553.000	8.676.000	0	1.101.000	18.700.000	0	0	0	54.161.000
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	29.582.000	4.906.000	8.682.000	0	2.228.000	21.646.000	0	0	0	67.044.000
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	22.222.000	3.040.000	6.533.000	0	1.265.000	18.000.000	0	0	0	51.060.000
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	17.947.000	2.952.000	5.414.000	0	1.356.000	17.250.000	0	0	0	44.919.000
GİRSEJİN ÜNİVERSİTESİ	20.141.000	2.917.000	7.942.000	0	1.251.000	13.616.000	0	0	0	45.867.000
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	16.481.000	2.423.000	5.949.000	0	1.030.000	13.450.000	0	0	0	39.333.000
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	19.330.000	2.909.000	6.934.000	0	981.000	19.000.000	0	0	0	49.154.000
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	21.197.000	2.959.000	6.887.000	0	963.000	45.800.000	0	0	0	77.806.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	14.964.000	2.233.000	5.886.000	0	1.110.000	18.616.000	0	0	0	43.509.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	13.061.000	1.968.000	5.885.000	0	1.115.000	17.250.000	0	0	0	35.774.000
KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	10.318.000	1.515.000	4.873.000	0	1.068.000	18.000.000	0	0	0	34.273.000
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	10.136.000	1.310.000	5.081.000	0	996.000	16.750.000	0	0	0	36.426.000
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	11.565.000	1.860.000	4.153.000	0	1.048.000	17.800.000	0	0	0	33.364.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	8.028.000	1.025.000	5.115.000	0	996.000	18.200.000	0	0	0	33.364.000
NEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	12.381.000	1.881.000	5.262.000	0	943.000	18.100.000	0	0	0	38.567.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	20.422.000	3.113.000	6.688.000	0	1.261.000	19.020.000	0	0	0	52.504.000
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	8.512.000	1.254.000	4.326.000	0	911.000	17.900.000	0	0	0	32.903.000
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	13.539.000	2.112.000	6.684.000	0	1.023.000	17.500.000	0	0	0	40.858.000
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	9.608.000	1.276.000	4.336.000	0	827.000	17.880.000	0	0	0	34.027.000
BİLEÇİK ÜNİVERSİTESİ	13.632.000	2.040.000	6.079.000	0	818.000	17.000.000	0	0	0	39.569.000
BITLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	8.210.000	1.091.000	4.566.000	0	1.090.000	17.500.000	0	0	0	32.457.000
KIRKARELİ ÜNİVERSİTESİ	14.065.000	1.938.000	5.727.000	0	994.000	17.550.000	0	0	0	40.274.000
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	11.012.000	1.703.000	5.258.000	0	1.049.000	18.700.000	0	0	0	37.722.000
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	10.178.000	1.349.000	3.654.000	0	789.000	16.100.000	0	0	0	32.070.000
MİŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	9.663.000	1.254.000	4.470.000	0	824.000	18.300.000	0	0	0	34.511.000
MARİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	7.606.000	1.049.000	4.905.000	0	976.000	17.700.000	0	0	0	32.236.000
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	8.056.000	1.014.000	4.473.000	0	840.000	18.700.000	0	0	0	33.083.000
ARDIĞAN ÜNİVERSİTESİ	5.018.000	579.000	3.251.000	0	541.000	16.822.000	0	0	0	26.211.000
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	11.022.000	1.690.000	3.856.000	0	541.000	14.500.000	0	0	0	31.609.000

**2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)
(DEVAM)**

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİD.	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	6.603.000	855.000	3.869.000	0	541.000	11.400.000	0	0	0	23.268.000
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	13.834.000	1.985.000	6.276.000	0	541.000	19.000.000	0	0	0	41.636.000
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	7.996.000	1.056.000	3.708.000	0	541.000	14.300.000	0	0	0	27.601.000
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	6.702.000	890.000	4.036.000	0	541.000	14.900.000	0	0	0	27.069.000
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	6.329.000	815.000	2.705.000	0	541.000	16.900.000	0	0	0	27.290.000
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	10.574.000	1.324.000	2.902.000	0	541.000	17.000.000	0	0	0	32.341.000
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	8.257.000	1.233.000	3.256.000	0	545.000	14.150.000	0	0	0	27.441.000
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	5.838.952.000	1.032.527.000	1.576.618.000	0	689.498.500	2.366.332.000	0	0	0	11.503.977.500
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER	2.519.789.000	468.990.000	2.588.956.000	0	1.640.137.000	4.843.636.000	1.126.238.000	1.907.019.000	0	15.094.765.000
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	8.358.741.000	1.501.517.000	4.165.574.000	0	2.329.635.500	7.209.968.000	1.126.238.000	1.907.019.000	0	26.598.692.500

(TL)

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(11) SAYILI CETVEL - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİD.	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM	(TL)
ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	9.369.000	1.645.000	143.833.000	0	345.000	5.000.000	0	0	0	160.192.000	
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	2.184.000	388.000	2.284.000	0	172.000	2.295.000	0	0	0	7.222.000	
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	853.000	157.000	990.000	0	111.000	0	0	0	0	2.111.000	
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	964.000	186.000	1.639.000	0	164.000	0	0	0	0	2.953.000	
TÜRK DİL KURUMU	2.611.000	239.000	8.052.000	0	587.000	2.041.000	0	0	0	13.530.000	
TÜRK TARİH KURUMU	998.000	186.000	4.292.000	0	250.000	827.000	0	0	0	6.553.000	
TÜRKÇE VE ORTA DOĞU ANNE İDARESİ ENSTİTÜSÜ	3.666.000	622.000	2.936.000	0	564.000	1.950.000	0	0	0	9.198.000	
TÜRKÇE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	176.099.000	30.577.000	135.203.000	0	146.231.000	140.605.000	894.000.000	0	0	1.524.715.000	
TÜRKÇE BİLİMLER AKADEMİSTİ BAŞKANLIĞI	937.000	106.000	3.481.000	0	3.586.000	2.100.000	0	0	0	10.210.000	
TÜRKÇE ADALET AKADEMİSTİ BAŞKANLIĞI	1.447.000	197.000	5.047.000	0	95.000	6.000.000	0	0	0	11.786.000	
YÜKSEK ÖĞRETİM İREDDİ VE YURTİÇİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	172.632.000	29.930.000	246.715.000	0	798.160.000	60.000.000	211.000.000	1.850.000.000	0	3.368.437.000	
YÜKSEK ÖĞRETİM İREDDİ VE YURTİÇİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	27.855.000	4.995.000	24.656.000	0	299.645.000	200.000.000	1.183.000	0	0	558.374.000	
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	77.290.000	11.062.000	36.770.000	0	7.139.000	4.500.000	0	0	0	136.761.000	
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	117.980.000	14.251.000	24.423.000	0	5.316.000	5.000.000	0	0	0	166.970.000	
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630.718.000	138.525.000	103.994.000	0	31.850.000	105.000.000	0	0	0	1.010.087.000	
VAĞIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	69.757.000	11.479.000	89.157.000	0	24.028.000	207.000.000	0	0	0	401.421.000	
HÜDÜT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	19.081.000	2.982.000	9.212.000	0	197.000	80.000.000	0	0	0	111.472.000	
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	3.006.000	494.000	2.279.000	0	404.000	750.000	0	0	0	6.933.000	
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	115.827.000	18.706.000	42.037.000	0	1.365.000	9.500.000	0	0	0	187.435.000	
MİLLİ ÜRETİM ENSTİTÜSÜ	8.971.000	1.662.000	3.312.000	0	7.000	950.000	0	0	0	14.902.000	
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	9.898.000	1.299.000	21.803.000	0	966.000	1.800.000	0	0	0	35.766.000	
ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	1.341.000	116.000	986.000	0	26.000	7.500.000	0	0	0	9.971.000	
TÜRKÇE ATOM ENERJİSİ KURUMU	34.767.000	4.488.000	16.702.000	0	2.955.000	26.900.000	3.100.000	0	0	90.912.000	
SAVUNMA SANAYİ MÜSTEŞARLIĞI	18.177.000	1.766.000	10.474.000	0	592.000	1.045.000	0	0	0	32.014.000	
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLI İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DES. İD. BAŞK.	51.240.000	4.588.000	30.726.000	0	294.315.000	9.500.000	0	57.019.000	0	387.986.000	
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	9.906.000	1.071.000	5.924.000	0	134.000	100.000	0	0	0	17.135.000	
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	8.989.000	1.046.000	8.539.000	0	56.200.000	2.000.000	855.000	0	0	77.625.000	
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	6.743.000	1.219.000	6.365.000	0	1.118.000	10.716.000	16.100.000	0	0	42.261.000	
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	7.322.000	1.120.000	11.472.000	0	428.000	43.289.000	0	0	0	63.631.000	
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	13.085.000	1.446.000	3.831.000	0	615.000	700.000	0	0	0	19.677.000	
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	24.992.000	4.685.000	5.222.000	0	6.410.000	16.527.000	0	0	0	57.836.000	
MADEN İZLİM VE ARAAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	104.882.000	19.818.000	14.200.000	0	5.940.000	106.000.000	0	0	0	290.840.000	
CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TÜTÜKÜLERİ İŞ YURTİÇİ KURUMU	12.960.000	735.000	250.487.000	0	2.545.000	480.000.000	0	0	0	746.727.000	
SIVIL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.379.000	724.000	5.976.000	0	1.029.000	600.000	0	0	0	13.708.000	
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	2.937.000	515.000	3.413.000	0	0	1.000.000	0	0	0	7.865.000	
YURTİÇİ TÜRKLER VE AKABA TOPLULUKLARI BAŞKANLIĞI	4.539.000	660.000	10.000.000	0	2.000.000	1.441.000	0	0	0	18.660.000	
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	758.367.000	155.305.000	1.233.022.000	0	4.688.000	3.300.000.000	0	0	0	5.511.362.000	
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER	2.519.789.000	468.990.000	2.588.956.000	0	1.640.137.000	4.843.636.000	1.126.238.000	1.907.019.000	0	15.094.765.000	
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	5.838.952.000	1.032.527.000	1.576.618.000	0	689.498.500	2.366.332.000	0	0	0	11.503.927.500	
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	8.358.741.000	1.501.517.000	4.165.574.000	0	2.329.635.500	7.209.968.000	1.126.238.000	1.907.019.000	0	26.598.697.500	

**2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALİ
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)**

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİD.	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM	(TL.)
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	34.066.000	4.608.000	15.765.000	0	51.470.000	9.091.000	0	0	0	115.000.000	
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	55.630.000	4.109.000	64.429.000	0	1.041.550.000	117.562.000	0	0	0	1.283.280.000	
SERMAYE PİYASASI KURULU	48.928.000	3.147.000	19.137.000	0	4.156.000	12.800.000	0	0	0	88.166.000	
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	49.328.000	3.395.000	42.046.000	0	517.000	44.714.000	0	0	0	140.000.000	
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	33.976.100	3.800.000	57.113.900	30.000	2.425.000	6.250.000	0	0	0	103.595.000	
KAMU İHALE KURUMU	17.488.500	2.600.000	24.282.500	0	18.607.000	13.142.000	0	0	0	76.120.000	
REKABET KURUMU	22.914.000	2.340.000	8.771.000	0	7.645.000	4.080.000	0	0	0	45.750.000	
TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	13.823.000	1.685.000	16.485.000	0	17.398.000	1.201.000	0	0	0	50.592.000	
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	276.153.600	25.684.000	248.029.400	30.000	1.143.768.000	208.840.000	0	0	0	1.902.505.000	

2011 YILLI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALLI
(I) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(FONKİSTYONEL SINIFLANDIRMA)

GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM BİFAHİ HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM	(TL)
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	2.000	107.500	438.800	0	0	0	0	0	0	116.900.000	117.448.300
ANAYASA MAHKEMESİ	0	13.500	0	0	0	0	0	0	0	51.335.000	64.835.000
DANİŞTAY	17.454,250	58.655,731	0	0	0	0	0	0	0	76.418.000	93.873.981
SAVINTAY	8.192,416	32.902,284	0	0	0	0	0	76.800	0	101.172.500	111.365.000
BASBAKANLIK	15.372,300	111.748,200	0	0	0	0	0	1.700.000	0	128.835.500	144.173.800
MİLLİ İSTİBRAKAT TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	1.530.000	3.985.000	67.290.000	0	0	827.000	23.478.000	0	0	645.568.000	719.341.000
MİLLİ İSTİBRAKAT TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	0	645.358.000	0	0	0	0	0	0	0	13.640.400	669.056.400
MİLLİ İSTİBRAKAT TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	13.400,400	412.000	0	0	0	0	0	0	0	78.394.800	91.795.200
BASBAKANLIK YÜKSEK DENETLERİ KURULU	11.494.000	138.000	0	0	0	0	0	0	0	17.724.000	35.212.000
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	148.700	556.000	378.000	0	0	0	0	0	0	981.998.000	1.031.172.000
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	980.719,300	438.099,000	7.994.077,000	0	966.000,000	0	0	0	0	10.379.886,300	11.364.882,300
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	49.588.912,000	11.000	729.771,000	0	0	0	0	0	1.381.820,000	59.815.893,000	61.197.713,000
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	305.021,630	16.458,370	0	0	0	0	0	0	0	788.694.000	804.170,000
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	162.000	796.000	0	0	0	17.000	0	0	0	31.480.000	32.373.000
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	24.624,000	2.270,000	0	0	0	229.000	3.151.311,500	396.000	0	3.192.500	3.573.311,500
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	49.588.912,000	2.000	0	0	0	0	0	0	0	3.192.500	51.781.412,000
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	7.197,000	100.000	0	0	0	0	0	0	7.708,000	9.622.000	17.427.000
KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.752,000	0	0	0	0	0	0	0	0	7.297.000	13.049.000
SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANISMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.551,000	350.000	0	0	0	0	0	0	0	5.752.000	7.653.000
SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK EĞİTİME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	11.994,500	21.862,700	0	0	0	0	0	0	17.947,900	37.942.400	49.889.900
SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK EĞİTİME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	168.617,000	1.800,000	0	0	0	0	0	0	3.246.116,116	30.343.000	34.589.116,116
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	988.383,150	3.896.730,350	0	0	0	0	0	0	507.306,000	688.042.000	1.676.431,150
ADALET BAKANLIĞI	161.020,000	16.792.256,900	0	0	0	0	0	0	0	4.897.725.500	5.514.543,400
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	1.960.957,000	547.000	1.659,600	0	6.800.000	0	0	0	15.910.000	16.362.416,000	18.324.872,000
EMEKYER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	196.201,700	0	0	0	3.000.000	0	0	0	0	4.566.961.600	4.763.163,300
EMEKYER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0	0	0	3.797.800	0	375.604,400	0	10.578.334,400	11.375.738,800
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	1.698,000	316.246,500	0	0	0	0	0	0	0	16.246.500	17.951.000
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	43.307,336,200	14.666.000	0	0	2.451.000.000	125.000.000	63.700.000	81.610,000	0	1.171.014.700	2.938.436,900
DISİPLİNER BAKANLIĞI	1.816.620,000	77.090,000	0	0	0	0	0	0	0	2.825.000	2.827.816,000
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	978.921,700	1.700.000	0	0	0	0	196.275.600	32.935.605.700	0	34.112.165.000	36.041.081,700
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	59.590	439.556,300	0	0	0	674,000	0	0	0	581.957,000	641.547,000
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	287,000	2.185,000	0	0	0	0	0	0	0	17.241.263,630	17.528.442,630
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.633.137,000	298.000	0	0	0	0	0	0	0	6.525.810.000	7.264.047,000
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.198.000	385.000	0	0	0	0	0	0	0	109.710.000	121.903.000
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	80.568.500	675.000	3.600.000	770.000	0	125.000.000	0	29.667.000	10.508.000	8.138.874,000	9.158.874,000
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.000,000	3.653,310	0	0	0	0	0	0	0	35.853.699.000	35.859.702,310
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	356.510.500	1.465.500	1.426.000	0	0	69.500	0	150.000	0	719.877.000	720.392.500
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.465,500	365.000	0	0	0	0	0	0	0	451.760.000	453.225,500
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	394.897,000	1.013,000	220.000	4.498.500	0	55.000	0	0	0	1.510.066,000	1.905.456,000
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	132.722,000	1.365,000	524.463,000	360.356,000	0	0	668.941,000	0	0	1.646.292,000	1.779.492,000
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	27.540,000	18.000.000	6.593.686,000	0	0	244.000	0	0	0	134.435.000	141.000.000
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	113.710.389,566	16.973.473,440	15.907.622,484	28.064.262,810	4.680.993,200	17.426.908,030	4.174.573,900	33.467.948,900	67.881.530,000	306.648.978,330	374.730.509,330
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.532.383,530	33.545,500	1.046.819,850	7.358.855,030	64.150.000	1.037.067,000	1.267.967,000	12.177.649,400	47.086.000	26.598.692,500	33.897.385,530
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	324.500,000	1.790.900	37.993,000	1.503.395,000	395.245,200	18.463.975,030	5.477.871,400	45.645.498,300	67.928.616,000	335.149.875,830	341.746.238,500
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	117.867.279,296	17.008.298,940	20.991.435,334	36.926.513,130	395.245,200	18.463.975,030	5.477.871,400	45.645.498,300	67.928.616,000	335.149.875,830	341.746.238,500
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	21.476.228,500	0	0	1.095.992,000	0	0	0	0	0	21.476.228,500	22.572.220,500
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	45.448,000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.101.040,000	1.146.488,000
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	96.091.050,796	17.008.298,940	20.991.435,334	36.926.513,130	395.245,200	18.463.975,030	5.477.871,400	45.645.498,300	67.928.616,000	335.149.875,830	341.746.238,500
BAĞI VE KARNEJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	96.045.602,796	17.008.298,940	20.991.435,334	35.870.921,130	395.245,200	18.463.975,030	5.477.871,400	45.645.498,300	67.928.616,000	335.149.875,830	341.746.238,500

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	CEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	13.670.000	11.000	0	0	0	0	2.000	0	5.444.000	0	19.127.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	62.725.000	0	1.300.000	0	0	0	64.214.000	2.439.000	307.797.000	0	438.475.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	59.213.000	50.500	2.210.000	0	0	0	2.040.600	3.856.000	209.015.900	0	276.386.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	82.403.000	189.000	7.974.000	0	0	0	64.797.000	6.273.000	287.410.000	0	449.046.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	62.373.000	0	8.423.000	0	0	0	29.011.000	2.500.000	298.184.500	0	400.491.500
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	60.171.000	10.000	11.700.000	0	0	0	8.590.000	1.688.000	507.176.000	0	588.835.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	57.011.000	29.000	3.979.000	0	0	0	0	3.865.000	206.533.000	0	271.437.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	36.287.300	5.000	1.500.000	0	0	0	0	6.172.000	104.355.700	0	148.320.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	52.892.000	44.000	7.001.000	0	0	0	9.916.000	2.215.000	212.620.000	0	283.888.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	26.523.100	51.700	3.760.000	0	0	0	0	1.829.800	116.152.400	0	148.317.000
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	20.785.000	0	1.746.000	0	0	0	0	606.000	51.533.000	0	74.670.000
EGE ÜNİVERSİTESİ	58.768.400	141.400	2.711.000	0	0	0	62.148.800	5.701.500	250.393.900	0	379.865.000
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	42.898.000	46.000	6.638.000	0	0	0	32.511.000	3.886.500	234.120.500	0	320.100.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	15.604.000	0	3.145.000	0	0	0	16.219.000	1.291.000	97.148.000	0	133.407.000
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	31.274.000	77.000	4.209.000	0	0	0	27.297.000	3.057.000	184.087.000	0	250.001.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	39.186.000	46.000	1.390.000	0	0	0	0	1.046.000	198.558.000	0	240.226.000
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ	19.394.000	0	3.777.000	0	0	0	29.924.000	1.338.000	140.208.000	0	194.641.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	10.292.000	60.000	4.729.000	0	0	0	0	1.112.000	155.928.000	0	207.764.000
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	16.620.000	0	900.000	0	0	0	24.345.000	822.000	238.823.000	0	320.603.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	50.020.000	29.000	1.300.000	0	0	0	24.954.000	1.664.000	164.655.000	0	242.622.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	25.390.000	12.000	5.723.600	0	0	0	24.327.500	748.600	147.623.300	0	203.825.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	27.975.000	65.000	4.498.000	0	0	0	16.644.000	985.000	142.433.000	0	192.510.000
ATAATIRK ÜNİVERSİTESİ	57.645.500	12.000	2.997.000	0	0	0	27.282.000	2.032.000	199.566.500	0	289.535.000
İNGÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	25.941.900	114.800	4.995.200	0	0	0	16.446.600	1.121.200	105.305.300	0	153.925.000
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	25.963.000	45.000	4.485.000	0	0	0	12.598.000	727.000	125.518.000	0	169.336.000
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	21.197.000	32.000	5.857.000	0	0	0	37.550.000	752.000	120.734.000	0	186.122.000
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	11.349.500	10.400	3.609.600	0	0	0	32.302.100	2.152.500	115.468.900	0	164.883.000
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ	7.916.900	18.200	2.361.400	0	0	0	13.097.000	1.452.300	107.881.200	0	132.727.000
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	13.250.000	0	1.007.000	0	0	0	0	1.214.000	36.774.000	0	52.245.000
ERZURUM YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	8.514.000	0	2.243.000	0	0	0	0	344.000	41.818.000	0	52.919.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	11.765.400	5.000	1.254.000	0	0	0	5.590.400	514.200	89.192.000	0	108.321.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	9.866.400	0	2.785.400	0	0	0	11.936.500	2.614.900	154.080.800	0	180.684.000
ADAN MİHİRCİS ÜNİVERSİTESİ	14.188.000	0	1.400.000	0	0	0	12.683.000	738.000	91.162.000	0	120.191.000
ZONGULDAK KARABELMAS ÜNİVERSİTESİ	12.155.000	35.000	4.115.000	0	0	0	7.715.000	1.285.000	79.452.000	0	104.757.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	12.388.000	55.500	2.829.000	0	0	0	15.357.000	2.746.500	105.935.000	0	138.311.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	9.971.000	2.571.000	580.000	0	0	0	26.470.000	786.000	112.586.000	0	152.964.000

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)
(DEVAM)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İŞKAN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	(TL)
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	10.588.000	44.000	2.387.000	0	0	0	25.988.000	564.000	77.470.000	0	117.041.000
KOCALI ÜNİVERSİTESİ	22.665.600	5.800	4.925.450	0	0	0	6.925.800	2.167.800	148.256.550	0	184.947.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	14.630.000	59.000	2.535.000	0	0	0	0	1.530.000	122.778.000	0	141.532.000
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	6.371.000	6.000	1.850.000	0	0	0	6.299.000	543.500	129.980.500	0	145.050.000
ARABT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	10.760.000	18.000	1.800.000	0	0	0	5.038.000	783.000	76.335.000	0	94.794.000
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	9.526.000	32.000	3.141.000	0	0	0	13.146.000	490.000	83.740.000	0	110.075.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	9.274.000	53.000	1.852.000	0	0	0	25.309.000	495.000	91.430.000	0	128.413.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	7.464.700	3.100	1.729.300	0	0	0	18.116.600	316.500	63.832.800	0	91.463.000
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	28.423.000	70.000	3.560.000	0	0	0	2.518.000	835.000	78.381.000	0	113.787.000
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	8.005.200	1.100	2.062.300	0	0	0	6.428.000	807.000	58.618.500	0	68.936.000
DÜMLÜPINAR ÜNİVERSİTESİ	9.641.000	48.000	2.520.000	0	0	0	6.392.000	615.000	74.070.900	0	94.087.000
GAZOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	11.799.100	30.000	2.875.000	0	0	0	500.000	2.583.000	71.305.000	0	98.215.000
MİĞLA ÜNİVERSİTESİ	21.827.000	0	2.000.000	0	0	0	23.973.000	515.000	75.147.000	0	111.427.000
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	10.023.000	0	1.769.000	0	0	0	25.052.000	962.300	100.269.000	0	142.595.000
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	11.519.900	32.000	2.926.300	0	0	0	17.549.800	621.600	100.269.000	0	142.595.000
ESKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ	18.510.600	0	5.554.000	0	0	0	0	724.000	75.723.500	0	114.216.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	7.705.000	0	1.201.000	0	0	0	0	0	35.013.000	0	44.643.000
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	5.301.000	12.000	1.300.000	0	0	0	0	996.000	45.003.000	0	52.612.000
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	5.840.000	37.000	1.100.000	0	0	0	0	788.000	34.027.000	0	41.792.000
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	5.573.200	8.000	1.475.100	0	0	0	6.947.000	257.700	49.207.000	0	63.468.000
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	2.858.000	0	1.500.000	0	0	0	0	0	52.471.000	0	60.099.000
ÜŞAK ÜNİVERSİTESİ	8.944.000	4.000	876.000	0	0	0	0	928.000	38.433.000	0	49.185.000
RİZE ÜNİVERSİTESİ	4.840.000	7.000	1.554.000	0	0	0	397.000	477.000	46.886.000	0	54.161.000
İMAM KEMAL ÜNİVERSİTESİ	6.045.000	6.000	1.300.000	0	0	0	2.095.000	3.158.000	54.440.000	0	67.044.000
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	6.532.500	5.500	1.100.000	0	0	0	0	0	43.274.000	0	51.060.000
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	4.379.000	1.000	625.000	0	0	0	1.066.000	428.000	38.228.000	0	44.919.000
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	4.641.000	0	1.504.000	0	0	0	0	394.200	34.469.600	0	45.867.000
HTTİT ÜNİVERSİTESİ	6.707.900	70.000	820.000	0	0	0	3.225.700	320.100	38.073.300	0	49.154.000
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	5.777.000	2.000	1.647.500	0	0	0	25.000.000	1.017.000	44.362.500	0	77.806.000
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	3.740.000	0	1.540.000	0	0	0	0	185.000	38.044.000	0	43.509.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	2.423.550	2.000	1.404.000	0	0	0	0	68.100	35.381.350	0	39.279.000
KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	3.281.000	3.000	944.000	0	0	0	0	2.273.000	29.273.000	0	35.774.000
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	6.331.000	10.000	1.000.000	0	0	0	0	237.000	26.695.000	0	34.273.000
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	2.992.900	0	1.086.000	0	0	0	0	1.217.500	31.129.600	0	36.426.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	3.464.000	0	750.000	0	0	0	0	142.000	29.008.000	0	33.364.000
NEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	5.085.000	0	705.000	0	0	0	0	1.832.000	30.945.000	0	38.567.000

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

(DEVAM)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	4.582.000	72.000	2.589.000	0	0	0	0	3.331.000	41.930.000	0	57.594.000
KILIS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	1.885.500	16.000	599.000	0	0	0	0	1.132.000	29.270.500	0	32.903.000
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	5.035.000	29.000	1.350.000	0	0	0	0	344.000	33.900.000	0	40.858.000
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	3.274.000	13.000	922.000	0	0	0	0	348.000	29.470.000	0	34.027.000
BİLEÇİK ÜNİVERSİTESİ	3.749.000	21.000	1.350.000	0	0	0	0	410.000	34.039.000	0	39.569.000
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	3.874.000	0	810.000	0	0	0	0	215.000	27.618.000	0	32.457.000
KIRIKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	3.427.000	0	781.000	0	0	0	0	222.000	35.844.000	0	40.274.000
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	5.595.000	10.000	720.000	0	0	0	0	2.259.000	29.138.000	0	37.722.000
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	3.405.400	34.500	1.280.300	0	0	0	0	208.000	27.141.800	0	32.070.000
MUŞ ALPARSAN ÜNİVERSİTESİ	5.035.300	20.900	1.677.700	0	0	0	0	363.300	27.413.800	0	34.511.000
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	3.751.000	20.000	1.075.000	0	0	0	0	397.000	26.993.000	0	32.236.000
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	4.214.000	95.000	1.050.000	0	0	0	0	376.000	27.348.000	0	33.083.000
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	2.173.000	0	507.000	0	0	0	0	161.000	23.370.000	0	26.211.000
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	2.904.000	61.400	710.000	0	0	0	0	788.000	27.145.600	0	31.609.000
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	3.184.300	35.000	660.000	0	0	0	0	321.500	19.067.200	0	23.268.000
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	4.108.000	16.000	1.550.000	0	0	0	0	265.000	35.697.000	0	41.636.000
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	4.949.000	0	866.000	0	0	0	0	31.000	21.755.000	0	27.601.000
İÖDİR ÜNİVERSİTESİ	2.342.600	4.200	501.000	0	0	0	0	205.000	24.016.200	0	27.290.000
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	3.927.300	0	426.100	0	0	0	0	287.100	22.649.500	0	27.291.000
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	3.566.500	99.500	1.049.000	0	0	0	0	357.000	27.269.000	0	32.341.000
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	1.557.657.550	8.005.500	219.833.350	0	0	0	0	285.000	24.712.500	0	27.441.000
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	1.974.725.980	25.540.500	825.986.520	7.358.855.020	34.169.200	64.150.000	107.837.600	1.149.321.900	3.507.092.300	47.086.000	15.594.765.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	3.532.383.530	33.545.500	1.045.819.850	7.358.855.020	34.169.200	64.150.000	1.037.067.000	1.267.967.000	12.177.649.400	47.086.000	26.598.692.500
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI											

(TL)

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM	(TL)
ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	11.938.500	0	0	0	0	0	0	0	148.253.500	0	160.192.000	
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	6.649.300	0	159.000	0	0	0	0	514.700	0	0	7.123.000	
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	0	0	0	0	0	0	0	2.111.000	0	0	2.111.000	
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	0	0	0	0	0	0	0	2.953.000	0	0	2.953.000	
TÜRK DİL KURUMU	0	0	180.000	0	0	0	0	13.350.000	0	0	13.530.000	
TÜRK TARİH KURUMU	0	0	239.000	0	0	0	0	6.314.000	0	0	6.553.000	
TÜRKİYE VE ORTA DOĞU ANHİ İDARESİ ENSTİTÜSÜ	5.682.500	0	432.000	0	0	0	0	250.000	2.833.500	0	9.198.000	
TÜRKİYE BİLİMLER VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	1.468.871.200	0	576.000	0	0	0	454.000	0	54.813.800	0	1.524.715.000	
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	10.210.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.210.000	
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	0	0	11.786.000	0	0	0	0	0	0	0	11.786.000	
YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	29.328.200	417.300	37.500.000	0	0	0	0	531.759.500	3.301.191.500	0	3.368.837.000	
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	24.372.500	172.600	425.000	0	0	0	1.643.400	0	0	0	558.374.000	
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	16.712.800	0	1.990.000	0	0	0	0	118.058.200	0	0	136.761.000	
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	17.577.000	0	950.000	0	0	0	0	772.000	0	0	166.970.000	
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.044.000	117.000	5.940.000	0	0	0	0	464.000	0	0	1.010.887.000	
VAZIFELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	21.596.500	0	1.610.000	0	0	0	0	326.340.500	0	0	401.421.000	
HÜKÜT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.683.900	16.000	0	0	0	0	0	103.162.100	0	0	111.472.000	
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.933.000	
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	29.577.580	0	2.325.000	155.532.420	0	0	0	0	0	0	187.435.000	
MİLLİ ÜRÜNLER ENSTİTÜSÜ	0	1.000	300.000	14.601.000	0	0	0	0	0	0	14.902.000	
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	10.088.000	10.000	768.000	24.900.000	0	0	0	0	0	0	35.766.000	
ULUSAL BOY ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	0	0	0	9.971.000	0	0	0	0	0	0	9.971.000	
TURKTE ATOM ENERJİSİ KURUMU	9.827.000	0	560.000	86.343.000	0	0	0	182.000	0	0	90.912.000	
SAVUNMA SANAYİ MÜSTEŞARLIĞI	7.364.800	24.285.600	362.500	0	0	0	0	1.100	0	0	32.014.000	
KOÇUK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE BES. İD. BAŞK.	18.044.200	0	2.400.000	366.943.800	0	0	0	0	0	0	367.388.000	
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	4.004.000	0	94.000	13.037.000	0	0	0	0	0	0	17.135.000	
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	77.416.000	0	213.000	0	0	0	0	0	0	0	77.629.000	
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	4.091.800	0	0	0	34.169.200	4.000.000	0	0	0	0	42.261.000	
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	3.481.000	0	0	0	60.150.000	0	0	0	0	0	63.631.000	
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	9.851.200	0	0	9.825.800	0	0	0	0	0	0	19.677.000	
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	9.696.000	351.000	0	47.789.000	0	0	0	0	0	0	57.836.000	
MADEN TEZKİME VE ARAZİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	58.468.000	170.000	1.350.000	198.852.000	0	0	0	0	0	0	250.840.000	
SEVİMLİ HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.431.000	0	400.000	10.877.000	0	0	0	0	0	0	13.708.000	
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	5.689.000	0	0	2.176.000	0	0	0	0	0	0	7.865.000	
YURTİÇİ TÜRKLER VE ARABIA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	18.460.000	0	200.000	0	0	0	0	0	0	0	18.660.000	
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	80.575.000	0	8.500.000	5.421.148.000	0	0	0	1.159.000	0	0	5.511.382.000	
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	1.974.725.980	25.540.500	825.966.500	7.358.855.020	34.169.200	64.150.000	107.837.600	1.149.321.900	3.507.092.300	47.086.000	15.094.765.000	
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	1.557.657.550	8.005.000	219.833.350	0	0	0	929.228.600	118.645.500	8.670.557.100	0	11.503.927.500	
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR TOPLAMI	3.532.383.530	33.545.500	1.045.819.850	7.358.855.020	34.169.200	64.150.000	1.037.067.000	1.267.967.000	12.177.649.400	47.086.000	26.596.692.500	

**2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)**

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAHAT HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM	(TL.)
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	78.469.500	1.200.000	0	0	0	0	0	35.330.500	0	0	115.000.000	
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	126.513.000	0	30.300.000	1.126.467.000	0	0	0	0	0	0	1.283.280.000	
SERMAYE PİYASASI KURULU	39.971.000	0	6.393.000	41.804.000	0	0	0	0	0	0	88.168.000	
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	8.819.000	0	0	131.181.000	0	0	0	0	0	0	140.000.000	
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	7.864.300	80.000	1.300.000	94.350.700	0	0	0	0	0	0	103.595.000	
KAMU İHALE KURUMU	14.828.400	0	0	61.291.600	0	0	0	0	0	0	76.120.000	
REKABET KURUMU	28.688.000	0	0	17.062.000	0	0	0	0	0	0	45.750.000	
TUTUN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	19.353.000	0	0	31.239.000	0	0	0	0	0	0	50.592.000	
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	324.506.200	1.280.000	37.993.000	1.503.395.300	0	0	0	35.330.500	0	0	1.902.505.000	

**5018 SAYILI KANUNA EKLI (I) SAYILI CETVELDE
YER ALAN GENEL BÜTÇELİ İDARELER,
(II) SAYILI CETVELDE YER ALAN
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER VE
(III) SAYILI CETVELDE
YER ALAN DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ
KURUMLARIN
(2012-2013) DÖNEMİ BÜTÇE GİDER TAHMİNLERİ**

BOŞ SAYFA

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(1) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÖV. DİY. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERHAYE GİDERİ	SERHAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
CUMHURBAŞKANLIĞI	34.373.100	3.316.700	40.321.200	0	1.719.000	4.260.000	0	0	0	83.990.000
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	291.883.239	32.978.400	73.675.400	0	64.846.961	86.039.000	0	0	0	549.823.000
ANAYASA MAHKEMESİ	5.381.000	3.895.000	5.399.000	0	52.000	3.150.000	0	0	0	14.991.000
YARSA	4.443.000	3.150.000	4.443.000	0	52.000	3.150.000	0	0	0	11.198.000
DANİŞTAY	44.453.000	5.694.000	4.706.000	0	287.500	3.150.000	0	0	0	67.955.000
SAYIŞTAY	88.410.851	11.149.920	25.468.852	0	597.936	7.000.000	0	0	0	132.587.559
BASBAKANLIK	78.453.000	10.928.000	319.572.000	0	3.450.085.000	52.826.000	1.314.725.000	0	0	5.226.589.000
MİLLİ İSTİBARAT TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	457.439.000	54.203.000	97.721.000	0	0	110.000.000	0	0	0	719.363.000
MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	10.935.000	3.400.000	9.721.000	0	400	421.000	0	0	0	15.757.000
DEVLET PERSONEL BAKANLIĞI	10.238.000	1.337.000	8.985.000	0	106	1.000.000	0	0	0	13.983.000
BASBAKANLIK YÜKSEK DENEYİME KURULU	8.925.000	1.239.000	2.085.000	0	48.000	200.000	0	0	0	12.497.000
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTESARLIĞI	36.804.000	4.322.000	13.666.000	0	93.105.400	24.328.000	833.812.000	0	0	1.005.837.400
HAZINE MÜSTESARLIĞI	103.788.000	10.573.000	461.751.000	52.500.000	7.807.097.000	20.300.000	280.000.000	4.077.000.000	0	65.241.719.000
ÖZEL TİCARİT MÜSTESARLIĞI	11.399.000	2.055.000	22.055.000	0	686.869.000	12.559.000	0	0	0	836.581.000
DEVLET İSTATİSTİK KURUMU BAKANLIĞI	101.933.000	15.830.000	33.448.000	0	1.786.000	5.948.000	0	0	0	139.497.000
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAKANLIĞI	2.814.849.000	497.049.000	84.057.000	0	5.474.000	27.000.000	41.857.000	0	0	3.438.524.000
ÖZANER İŞLERİ BAKANLIĞI	3.651.000	691.000	2.382.000	0	35.300	4.000.000	0	0	0	10.569.300
ZARFI VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.895.000	379.000	2.764.000	0	10.000	3.000.000	0	0	0	8.148.000
ZADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.995.000	305.000	2.571.000	0	12.000	1.200.000	0	0	0	6.383.000
YARSA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.995.000	305.000	2.571.000	0	12.000	1.200.000	0	0	0	6.383.000
SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESTİĞEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	291.844.000	501.568.000	536.094.000	0	2.843.838.000	92.000.000	0	0	0	3.427.346.000
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ	6.122.000	803.000	17.429.000	0	636.000	4.500.000	2.645.000	0	0	32.759.000
AFLER VE AÇIL DÜRÜM YÖNETİMİ BAKANLIĞI	3.052.600.000	1.204.000	34.876.000	0	237.209.000	320.500.000	1.553.000	106.426.000	0	70.890.000
ADALLET BAKANLIĞI	8.129.880.000	476.329.000	699.274.000	0	102.985.000	223.200.000	559.000.000	0	0	5.113.368.000
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	1.567.097.000	8.134.991.714	71.500.000	0	207.770.000	71.500.000	0	0	0	18.111.238.214
HAZINE MÜSTESARLIĞI	2.758.935.000	448.022.000	1.532.813.100	0	3.186.000	169.159.000	93.693.000	0	0	3.543.683.000
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8.240.078.000	1.790.342.000	952.620.400	0	2.817.000	393.000.000	0	0	0	11.378.857.400
SAHİL GÜVENLİK KOMİTANLIĞI	126.949.000	23.720.000	129.278.800	0	3.315.000	55.500.000	0	0	0	339.762.800
KARU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTESARLIĞI	700.000	24.000	12.636.000	0	0	2.000.000	0	0	0	15.360.000
ÖZİŞLERİ BAKANLIĞI	488.521.000	37.645.000	184.651.500	0	332.503.000	300.600.000	0	501.000	0	1.314.421.500
YARSA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.438.543.000	322.644.000	210.762.000	0	71.708.528.813	170.000.000	3.391.906.000	0	1.706.288.165	78.069.921.378
GENEL İDARE BAKANLIĞI	26.637.427.000	4.194.993.000	2.754.569.000	0	1.155.704.000	2.133.162.000	366.854.000	0	0	37.244.809.000
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	392.269.000	69.577.000	31.621.000	0	4.243.000	135.769.000	12.000.000	9.000.000	0	654.479.000
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	586.713.000	79.234.000	17.467.000	0	2.637.000	170.000.000	1.998.000	0	0	826.056.000
SAGLIK BAKANLIĞI	6.633.524.000	1.489.713.000	9.169.655.549	0	2.996.000	2.116.000.000	3.395.956.600	0	0	16.523.543.549
SAĞLIK MÜSTESARLIĞI	69.654.000	7.666.000	46.107.000	0	820.000	15.000.000	0	0	0	75.989.000
İŞLERİ VE KÖYLERİ BAKANLIĞI	1.505.820.000	287.725.000	144.826.000	0	6.439.448.000	233.300.000	131.800.000	154.574.000	0	8.897.383.000
TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	30.999.000	5.736.000	3.125.000	0	186.000	317.250.000	0	0	0	39.523.243.000
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	97.841.000	15.808.000	21.620.000	0	39.307.854.000	5.340.000	85.500.000	175.848.000	0	79.967.000
SAĞLIK VE TİCARİT BAKANLIĞI	118.068.000	19.780.000	25.203.000	0	258.728.000	30.000.000	109.540.000	0	0	279.567.000
BEŞİRLİK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	23.154.000	4.119.000	19.000.000	0	214.474.500	10.000.000	166.740.000	42.891.000	0	483.061.100
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	392.518.000	227.721.000	227.721.000	0	545.397.150	221.883.000	153.803.000	11.140.000	0	1.611.624.150
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	69.604.000	38.146.000	38.146.000	0	709.141.000	300.000.000	294.015.000	55.913.000	0	1.746.747.000
DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	79.119.000	16.954.000	12.012.000	0	17.094.000	618.665.000	0	0	0	144.179.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.045.578.000	199.555.000	207.145.000	0	1.223.000	6.718.665.000	47.567.000	0	0	8.219.733.000
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	68.820.604.190	12.098.621.020	27.072.905.915	52.500.000.000	139.072.964.460	16.089.719.000	11.884.323.600	4.633.293.000	1.706.288.165	333.178.714.350
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR (II SAYILI CETVEL)	9.048.674.000	1.622.833.000	4.383.090.000	0	1.947.897.250	8.058.779.000	1.113.798.000	2.160.041.000	0	28.335.112.250
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	294.813.325	27.166.300	262.180.225	35.000	1.302.104.250	121.650.100	0	0	0	2.007.949.200
1-11-11 SAYILI CETVELE TABİ KURUMLAR TOPLAMI	78.164.091.515	13.748.620.320	31.718.176.140	52.500.035.000	142.322.965.960	24.270.143.100	12.998.121.600	6.793.334.000	1.706.288.165	363.521.375.800
ÖZEL BÜTÇELERE HAZINE YARDIMI	0	0	0	0	15.319.588.360	0	7.730.327.600	0	0	22.949.915.960
GELİRDEN AYTILAN HAZINE YARDIMI	0	0	0	0	1.254.815.600	0	0	0	0	1.254.815.600
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZINE YARDIMLARI HARİCİ GELİRDEN AYTILAN PAY DAHİL)	78.164.091.515	13.748.620.320	31.718.176.140	52.500.035.000	127.103.377.600	24.270.143.100	4.567.794.000	6.793.334.000	1.706.288.165	340.571.869.840
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZINE YARDIMLARI VE GELİRDEN AYTILAN PAY HARİCİ)	78.164.091.515	13.748.620.320	31.718.176.140	52.500.035.000	125.848.562.000	24.270.143.100	4.567.794.000	6.793.334.000	1.706.288.165	339.317.044.240

**2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)**

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖBENEK	TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	11.926.000	1.952.000	2.070.000	0	1.406.000	3.150.000	0	0	0	20.504.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	268.704.000	51.407.000	42.951.000	0	11.486.000	57.286.000	0	0	0	431.834.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	154.721.000	27.414.000	56.589.000	0	6.782.000	38.625.000	0	0	0	284.131.000
HAKCETPE ÜNİVERSİTESİ	251.077.000	48.735.000	55.681.000	0	10.558.000	71.635.000	0	0	0	437.686.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	252.253.000	44.384.000	57.706.000	0	6.787.000	35.136.000	0	0	0	396.246.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	379.135.000	78.910.000	107.117.000	0	13.376.000	45.084.000	0	0	0	623.622.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	140.888.000	24.587.000	44.590.000	0	5.346.000	48.794.000	0	0	0	264.205.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	71.427.000	12.933.000	29.280.000	0	3.372.000	38.025.000	0	0	0	154.397.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	164.077.000	29.772.000	71.427.000	0	6.351.000	31.025.000	0	0	0	273.911.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	83.339.000	14.598.000	21.701.000	0	4.941.000	23.200.000	0	0	0	147.679.000
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	36.617.000	6.720.000	7.068.000	0	2.604.000	19.250.000	0	0	0	72.259.000
EGE ÜNİVERSİTESİ	239.915.000	45.072.000	43.975.000	0	8.649.000	47.250.000	0	0	0	375.861.000
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	194.247.000	37.855.000	29.807.000	0	4.435.000	35.480.000	0	0	0	301.594.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	81.015.000	15.227.000	16.075.000	0	3.254.000	20.255.000	0	0	0	135.826.000
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	143.876.000	26.552.000	43.107.000	0	6.400.000	26.200.000	0	0	0	246.135.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	133.973.000	27.351.000	54.449.000	0	6.457.000	26.659.000	0	0	0	248.889.000
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	197.248.000	32.888.000	54.160.000	0	5.416.000	40.125.000	0	0	0	329.837.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	114.340.000	22.032.000	27.759.000	0	4.724.000	52.680.000	0	0	0	221.505.000
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	118.343.000	21.847.000	26.882.000	0	5.064.000	27.100.000	0	0	0	199.036.000
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	93.920.000	15.742.000	19.833.000	0	2.286.000	18.250.000	0	0	0	150.031.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	159.219.000	28.902.000	33.970.000	0	4.099.000	23.300.000	0	0	0	249.490.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	124.950.000	23.076.000	22.721.000	0	2.754.000	24.350.000	0	0	0	197.851.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	172.872.000	22.183.000	28.176.000	0	3.398.000	19.725.000	0	0	0	196.354.000
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	175.165.000	28.123.000	46.314.000	0	3.680.000	31.150.000	0	0	0	284.432.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	89.143.000	14.971.000	24.115.000	0	2.411.000	22.272.000	0	0	0	152.912.000
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	105.992.000	16.978.000	24.619.000	0	2.276.000	24.825.000	0	0	0	174.690.000
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	99.566.000	16.962.000	24.786.000	0	3.665.000	47.170.000	0	0	0	192.149.000
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	90.757.000	14.943.000	20.395.000	0	1.817.000	47.988.000	0	0	0	175.000.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	69.147.000	12.311.000	18.185.000	0	2.177.000	28.695.000	0	0	0	130.515.000
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	27.145.000	5.010.000	6.646.000	0	1.112.000	17.300.000	0	0	0	57.213.000
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	24.247.000	4.151.000	6.392.000	0	1.074.000	20.050.000	0	0	0	55.914.000
GEZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	56.621.000	9.707.000	14.230.000	0	1.391.000	47.150.000	0	0	0	129.099.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	56.621.000	9.707.000	14.230.000	0	1.391.000	47.150.000	0	0	0	129.099.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	116.248.000	19.707.000	23.197.000	0	1.679.000	25.138.000	0	0	0	185.969.000

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMİLİ
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA) (Devam)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ YERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
ADANA MENDERES ÜNİVERSİTESİ	73.302.000	13.166.000	13.485.000	0	1.504.000	30.840.000	0	0	0	132.297.000
ZONGULDAK KARABELAS ÜNİVERSİTESİ	54.572.000	9.754.000	19.492.000	0	2.202.000	20.999.000	0	0	0	107.019.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	79.844.000	14.299.000	17.078.000	0	1.910.000	45.875.000	0	0	0	158.966.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	95.588.000	16.415.000	14.942.000	0	1.652.000	28.890.000	0	0	0	156.877.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	51.231.000	8.317.000	14.763.000	0	1.754.000	38.725.000	0	0	0	114.790.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	112.658.000	19.512.000	31.945.000	0	1.825.000	22.475.000	0	0	0	188.015.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	86.302.000	12.926.000	26.058.000	0	2.943.000	21.501.000	0	0	0	149.330.000
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	75.426.000	13.040.000	21.404.000	0	1.479.000	35.110.000	0	0	0	146.459.000
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	50.415.000	8.801.000	14.807.000	0	1.493.000	21.825.000	0	0	0	97.341.000
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	58.853.000	9.837.000	13.876.000	0	1.540.000	30.130.000	0	0	0	134.908.000
AFYON KOÇATEPE ÜNİVERSİTESİ	65.925.000	10.825.000	15.378.000	0	1.405.000	41.375.000	0	0	0	89.238.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	34.737.000	5.174.000	13.472.000	0	1.655.000	34.200.000	0	0	0	123.592.000
CANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	62.943.000	11.044.000	18.165.000	0	2.065.000	29.375.000	0	0	0	70.133.000
İNÖNE ÜNİVERSİTESİ	35.160.000	5.965.000	9.107.000	0	1.226.000	18.675.000	0	0	0	98.614.000
DÜMLÜPINAR ÜNİVERSİTESİ	51.769.000	7.918.000	13.725.000	0	2.069.000	23.199.000	0	0	0	96.630.000
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	55.566.000	9.385.000	13.534.000	0	1.670.000	16.475.000	0	0	0	100.814.000
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ	56.460.000	9.455.000	16.812.000	0	1.595.000	16.492.000	0	0	0	123.179.000
KAHRAMANMARŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	56.627.000	9.027.000	13.902.000	0	1.945.000	42.078.000	0	0	0	117.820.000
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	51.902.000	8.843.000	10.076.000	0	1.844.000	46.155.000	0	0	0	143.383.000
EKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ	87.485.000	15.832.000	18.523.000	0	2.903.000	18.640.000	0	0	0	47.012.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	22.516.000	3.412.000	11.061.000	0	1.623.000	8.400.000	0	0	0	57.243.000
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	24.144.000	3.752.000	7.660.000	0	1.312.000	20.375.000	0	0	0	45.407.000
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	16.708.000	2.642.000	7.709.000	0	1.248.000	17.100.000	0	0	0	69.061.000
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	34.065.000	6.083.000	8.362.000	0	1.451.000	19.100.000	0	0	0	62.193.000
MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	25.939.000	3.907.000	9.666.000	0	1.581.000	21.100.000	0	0	0	49.210.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	19.146.000	2.933.000	8.614.000	0	992.000	17.525.000	0	0	0	56.815.000
RİZE ÜNİVERSİTESİ	23.962.000	3.842.000	9.137.000	0	1.149.000	18.725.000	0	0	0	68.023.000
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	32.026.000	5.303.000	9.143.000	0	1.451.000	20.100.000	0	0	0	56.067.000
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	24.058.000	3.287.000	6.881.000	0	1.116.000	20.725.000	0	0	0	48.450.000
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	19.430.000	3.191.000	5.702.000	0	1.139.000	18.968.000	0	0	0	51.286.000
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	21.894.000	3.154.000	8.365.000	0	1.288.000	16.675.000	0	0	0	45.029.000
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	17.844.000	2.620.000	6.265.000	0	1.075.000	17.225.000	0	0	0	54.828.500
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	20.929.000	3.145.000	7.304.000	0	1.025.500	22.425.000	0	0	0	

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA) (Devam)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	22.950.000	3.200.000	7.257.000	0	1.006.000	42.000.000	0	0	0	76.413.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	16.202.000	2.414.000	6.936.000	0	1.159.000	20.075.000	0	0	0	46.786.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	14.144.000	2.128.000	6.198.000	0	1.162.000	19.588.000	0	0	0	43.220.000
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	11.172.000	1.638.000	5.133.000	0	1.116.000	18.275.000	0	0	0	37.334.000
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	10.974.000	1.416.000	5.352.000	0	1.042.000	19.588.000	0	0	0	38.372.000
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	12.525.000	2.012.000	4.374.000	0	1.095.000	20.350.000	0	0	0	40.356.000
ŞİRT ÜNİVERSİTESİ	8.693.000	1.109.000	5.387.000	0	1.042.000	20.050.000	0	0	0	36.281.000
NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	13.408.000	2.034.000	5.541.000	0	985.000	18.825.000	0	0	0	40.793.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	22.111.000	3.366.000	9.150.000	0	1.317.000	18.550.000	0	0	0	54.494.000
KILIS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	9.216.000	1.356.000	4.557.000	0	950.000	18.825.000	0	0	0	34.904.000
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	14.659.000	2.283.000	7.039.000	0	1.031.000	19.325.000	0	0	0	44.337.000
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	10.402.000	1.488.000	4.566.000	0	863.000	18.800.000	0	0	0	36.119.000
BİLECİK ÜNİVERSİTESİ	8.890.000	1.180.000	4.808.000	0	894.000	19.775.000	0	0	0	43.995.000
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	14.750.000	2.205.000	6.401.000	0	944.000	19.825.000	0	0	0	35.647.000
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	15.230.000	2.096.000	6.031.000	0	1.037.000	18.325.000	0	0	0	42.719.000
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	11.927.000	1.842.000	5.537.000	0	1.096.000	19.985.000	0	0	0	40.397.000
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	11.022.000	1.459.000	3.847.000	0	824.000	19.325.000	0	0	0	36.477.000
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	10.463.000	1.356.000	4.707.000	0	861.000	20.075.000	0	0	0	37.462.000
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	8.238.000	1.135.000	5.165.000	0	1.020.000	19.850.000	0	0	0	35.408.000
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	8.723.000	1.097.000	4.711.000	0	876.000	20.575.000	0	0	0	35.592.000
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	5.436.000	628.000	3.423.000	0	564.000	16.200.000	0	0	0	26.251.000
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	11.934.000	1.827.000	4.060.000	0	564.000	14.800.000	0	0	0	33.185.000
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	14.979.000	925.000	4.074.000	0	564.000	16.200.000	0	0	0	28.915.000
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	14.979.000	2.146.000	6.610.000	0	564.000	17.475.000	0	0	0	41.774.000
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	8.659.000	1.142.000	3.994.000	0	564.000	15.400.000	0	0	0	29.669.000
İÇİDR ÜNİVERSİTESİ	7.258.000	963.000	4.250.000	0	564.000	16.450.000	0	0	0	29.449.000
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	6.854.000	883.000	2.848.000	0	564.000	18.300.000	0	0	0	29.485.000
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	11.448.000	1.432.000	3.056.000	0	564.000	19.875.000	0	0	0	36.375.000
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	8.942.000	1.333.000	3.428.000	0	564.000	18.275.000	0	0	0	32.542.000
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	6.320.800.000	1.115.901.000	1.660.595.000	0	229.163.500	2.469.714.000	0	0	0	11.796.172.500
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR	2.727.874.000	506.932.000	2.772.495.000	0	1.718.734.750	5.589.065.000	1.113.798.000	2.160.041.000	0	16.538.539.750
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	9.048.674.000	1.622.833.000	4.383.090.000	0	1.947.897.250	8.058.779.000	1.113.798.000	2.160.041.000	0	28.335.112.250

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(İT) SAYILI CETVEL-ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖBENEK	TOPLAM
ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	10.146.000	1.778.000	151.456.000	0	482.000	5.000.000	0	0	0	166.862.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	2.369.000	420.000	2.405.000	0	119.000	3.000.000	0	0	0	8.313.000
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	927.000	170.000	1.042.000	0	113.000	0	0	0	0	2.252.000
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	1.047.000	202.000	1.726.000	0	231.000	0	0	0	0	3.206.000
TÜRK DİL KURUMU	2.830.000	259.000	8.479.000	0	630.000	1.700.000	0	0	0	13.898.000
TÜRK TARİH KURUMU	1.084.000	202.000	4.519.000	0	248.000	1.300.000	0	0	0	7.353.000
TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	3.974.000	674.000	2.523.000	0	626.000	1.850.000	0	0	0	9.647.000
TÜRKİYE BİLİNSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	192.782.000	33.642.000	142.369.000	0	150.859.000	147.905.000	924.000.000	0	0	1.590.957.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	1.017.000	115.000	3.665.000	0	3.776.000	2.200.000	0	0	0	11.213.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	1.569.000	213.000	5.314.000	0	122.000	4.000.000	0	0	0	11.213.000
TÜRKİYE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	186.867.000	32.344.000	259.791.000	0	896.958.000	64.239.000	169.000.000	2.100.000.000	0	3.709.199.000
YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURTİÇİ ARAŞTIRMA KURUMU	30.157.000	5.400.000	26.005.000	0	260.199.000	100.000.000	1.248.000	0	0	423.009.000
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	83.665.000	11.995.000	38.719.000	0	4.337.050	5.000.000	0	0	0	143.676.050
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	127.709.000	15.400.000	25.717.000	0	5.688.100	5.000.000	0	0	0	179.514.100
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	682.710.000	149.692.000	109.506.000	0	33.304.000	115.000.000	0	0	0	1.090.212.000
VAZIFELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	75.754.000	12.507.000	90.207.000	0	24.506.000	191.000.000	0	0	0	393.974.000
HÜDÜD VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	20.657.000	3.224.000	9.700.000	0	212.000	80.000.000	0	0	0	113.793.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	3.255.000	534.000	2.400.000	0	428.450	750.000	0	0	0	707.647.450
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	125.376.000	20.214.000	44.265.000	0	1.414.000	9.500.000	0	0	0	200.769.000
MİLLİ ÜRETİM ENSTİTÜSÜ	9.713.000	1.796.000	3.488.000	0	8.000	950.000	0	0	0	15.955.000
ULUSAL BÖR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	1.453.000	126.000	1.040.000	0	1.075.000	1.800.000	0	0	0	37.959.000
TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU	37.637.000	4.851.000	17.587.000	0	3.109.000	31.993.000	3.250.000	0	0	98.427.000
SAVUNMA SANAYİ MÜSTESARLIĞI	19.680.000	1.969.000	11.029.000	0	577.000	0	0	0	0	33.195.000
KUÇUK VE ORTA ÖLÇÜKLÜ İŞLETİMLERİ GELİŞTİRME VE DES. İD. BAŞK.	55.466.000	4.588.000	32.354.000	0	246.319.000	9.500.000	60.041.000	0	0	408.638.000
İHHACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	10.729.000	1.159.000	6.238.000	0	106.000	0	0	0	0	18.232.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	9.733.000	1.132.000	8.992.000	0	57.276.000	1.000.000	900.000	0	0	79.035.000
ÖZEL İÇİRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	7.305.000	1.318.000	6.702.000	0	1.139.000	9.100.000	15.400.000	0	0	40.564.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	7.931.000	1.212.000	12.080.000	0	464.000	44.383.000	0	0	0	66.070.000
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	14.167.000	1.364.000	4.034.000	0	660.450	700.000	0	0	0	21.135.450
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	27.059.000	5.064.000	5.499.000	0	6.733.000	19.747.000	0	0	0	64.102.000
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	113.534.000	21.418.000	14.953.000	0	6.439.100	112.000.000	0	0	0	268.344.100
CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİ İŞ YURTİÇİ KURUMU	14.031.000	795.000	263.763.000	0	2.651.000	510.000.000	0	0	0	791.240.000
SİYİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.826.000	783.000	6.293.000	0	1.066.000	1.000.000	0	0	0	14.968.000
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	3.180.000	557.000	3.594.000	0	0	1.000.000	0	0	0	8.331.000
YURTİÇİ TÜRLER VE ANABİLME TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	4.936.000	715.000	10.530.000	0	2.106.000	0	0	0	0	18.287.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	820.880.000	167.824.000	1.361.552.000	0	4.722.600	4.108.448.000	0	0	0	6.463.426.600
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR	2.727.874.000	506.932.000	2.722.495.000	0	1.718.734.750	5.589.065.000	1.113.798.000	2.160.041.000	0	16.538.939.750
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	6.320.800.000	1.115.901.000	1.660.595.000	0	229.162.500	2.469.714.000	0	0	0	11.796.172.500
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	9.048.674.000	1.622.833.000	4.383.090.000	0	1.947.897.250	8.058.779.000	1.113.798.000	2.160.041.000	0	28.335.112.250

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALİ
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

(TL)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
RADYO VE TELEZYON ÜST KURULU	36.305.000	4.833.000	17.147.000	0	55.070.000	9.567.000	0	0	0	122.922.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	60.044.000	4.413.000	69.352.000	0	1.192.962.000	30.455.000	0	0	0	1.357.226.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	53.735.100	3.453.000	20.574.700	0	4.435.000	14.030.000	0	0	0	96.227.800
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	51.797.700	3.566.300	44.155.100	0	542.900	46.938.000	0	0	0	147.000.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	36.183.600	3.958.000	58.565.800	35.000	3.646.000	1.355.000	0	0	0	104.143.400
KANU İHALE KURUMU	18.362.925	2.730.000	25.496.625	0	19.537.350	13.799.100	0	0	0	79.926.000
REKABET KURUMU	23.831.000	2.434.000	9.122.000	0	7.950.000	4.243.000	0	0	0	47.580.000
TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	14.554.000	1.779.000	17.367.000	0	17.961.000	1.263.000	0	0	0	52.924.000
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	294.813.325	27.166.300	262.180.225	35.000	1.302.104.250	121.650.100	0	0	0	2.007.949.200

2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(I) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

(TL)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
CUMHURBAŞKANLIĞI	35.919.000	3.310.000	42.426.500	0	1.801.000	2.971.000	0	0	0	86.630.000
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	306.627.590	34.037.100	77.626.500	0	68.133.810	26.643.000	0	0	0	513.068.000
ANAYASA MAHREMESİ	6.007.000	906.000	3.016.000	0	55.000	3.300.000	0	0	0	15.884.000
YARISITAY	4.948.000	8.000	4.956.000	0	4.956.000	0	0	0	0	9.904.000
SAYIŞTAY	47.818.000	4.932.000	52.750.000	0	300.500	3.700.000	0	0	0	62.214.500
BASMANLIK	95.484.913	12.041.963	22.718.380	0	580.227	4.800.000	0	0	0	104.525.483
BASMANLIK TEŞKİLATI TEŞKİSARLIĞI	84.389.000	11.656.000	33.911.000	0	3.868.814.000	47.950.000	1.348.397.000	0	0	5.696.117.000
MİLLİ İSTİBRAKAT TEŞKİLATI TEŞKİSARLIĞI	492.029.000	57.808.000	102.412.000	0	11.400	120.000.000	0	0	0	772.249.000
MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	11.787.000	1.494.000	6.940.000	0	111.400	441.000	0	0	0	15.662.400
BASIN-YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	11.096.000	1.428.000	6.185.000	0	70.000	9.000.000	0	0	0	23.689.000
BASMANLIK YÜKSELME GÖZLEME KURULU	9.603.000	1.323.000	2.185.000	0	50.000	220.000	0	0	0	13.381.000
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI TEŞKİSARLIĞI	39.161.000	4.410.000	14.322.000	50.000.000	97.574.400	25.540.000	1.037.076.000	0	0	1.218.283.400
MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	91.431.000	11.277.000	51.711.000	0	8.768.398.000	20.300.000	346.000.000	3.985.000.000	0	63.739.571.000
DİŞ İŞLERİ BAKANLIĞI	111.595.000	32.138.000	23.114.000	0	770.298.000	14.050.000	0	0	0	981.085.000
DIŞ İŞLERİ BAKANLIĞI	109.292.000	16.885.000	24.783.000	0	462.000	6.770.000	0	0	0	128.932.000
DIYANET İŞLERİ BAKANLIĞI	3.027.705.000	530.105.000	98.566.000	0	5.731.000	26.500.000	43.865.000	0	0	20.292.000
ÖZGÜRLÜK İDARESİ BAKANLIĞI	3.943.000	798.000	2.706.000	0	37.300	6.000.000	0	0	0	3.688.607.000
AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.274.000	406.000	1.849.000	0	11.000	3.500.000	0	0	0	8.990.000
KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.472.000	72.000	2.694.000	0	21.000	18.000.000	0	0	0	26.214.000
SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK EĞİTİME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	313.919.000	53.832.000	561.817.000	0	3.187.801.000	97.000.000	0	0	0	4.214.669.000
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ	7.260.000	18.266.000	0	0	658.000	5.000.000	2.798.000	0	0	34.839.000
AFFET VE AÇIL OYUNU YÖNETİM BAKANLIĞI	6.587.000	1.285.000	36.550.500	0	248.811.000	331.000.000	1.603.000	111.534.000	0	737.970.000
ADALLET BAKANLIĞI	3.283.435.000	508.007.000	793.429.500	0	153.613.000	233.550.000	616.000.000	0	0	5.528.034.500
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	8.411.000	1.919.000	8.411.000	0	8.411.000	0	0	0	0	16.741.000
YERLİ İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	2.479.710.000	20.446.000	365.410.000	0	446.691.000	120.660.000	98.992.000	0	0	2.926.219.000
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	2.967.566.000	465.487.000	1.666.971.600	0	3.384.000	173.311.000	0	0	0	5.207.619.000
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8.863.174.000	1.909.402.000	998.617.500	0	2.899.000	397.000.000	0	0	0	12.171.090.500
SANİT GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	136.595.000	25.299.000	136.595.200	0	3.402.000	56.000.000	0	0	0	356.748.200
KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTESARLIĞI	796.000	26.000	12.243.000	0	351.658.000	2.000.000	0	575.000	0	1.673.575.000
DİJİTALİZASYON BAKANLIĞI	693.796.000	136.448.000	388.761.800	0	78.213.792.533	180.000.000	3.501.774.000	0	1.797.253.684	84.988.452.017
GELİR İDARESİ BAKANLIĞI	1.546.570.000	237.447.000	220.879.000	0	11.012.000	88.500.000	0	0	0	2.094.408.000
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	28.651.664.000	4.473.961.000	2.910.900.000	0	1.230.772.000	2.590.714.000	381.863.000	0	0	40.241.827.000
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	421.940.000	74.205.000	33.139.000	0	4.446.000	144.769.000	15.000.000	9.505.000	0	703.904.000
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	382.703.000	84.905.000	46.935.000	0	7.781.000	149.000.000	0	0	0	576.319.000
MASTANMA BAKANLIĞI	7.244.000	1.539.000	9.452.000	0	1.600.000	18.000.000	3.000.000	0	0	19.777.000
MASTANMA BAKANLIĞI	74.264.000	14.925.000	21.807.000	0	2.712.668.000	2.128.800.000	3.978.672.000	0	0	8.881.156.000
DRNEÇLİK MÜSTESARLIĞI	53.413.000	8.180.000	6.400.000	0	1.000.000	60.000.000	0	0	0	128.993.000
TARIM VE KÖTÜŞLERİ BAKANLIĞI	1.619.480.000	306.861.000	151.778.000	0	6.748.190.000	280.118.000	12.460.000	162.482.000	0	9.281.389.000
TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	32.811.000	6.119.000	3.275.000	0	199.000	33.350.000	0	0	0	57.575.000
CALISMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	104.709.000	16.861.000	24.655.000	0	42.937.000	30.000.000	0	0	0	197.172.000
EMEK VE İŞLERİ BAKANLIĞI	25.528.000	4.729.000	20.782.000	0	25.162.000	30.000.000	0	0	0	60.419.000
GENEL VE İHATİ FAHRAKAT BAKANLIĞI	4.729.000	20.782.000	0	0	0	7.500.000	0	0	0	508.148.200
PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.149.000	1.666.000	0	0	48.500	250.000	0	0	0	6.881.500
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	42.213.000	69.242.000	238.652.000	0	977.682.300	280.000.000	154.945.000	11.675.000	0	1.754.912.300
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	351.668.000	74.234.000	351.668.000	0	579.098.000	320.000.000	293.896.000	58.596.000	0	1.894.469.000
DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	85.105.000	18.085.000	12.987.000	0	17.583.000	0	0	0	0	123.760.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.124.692.000	212.627.280	212.627.280	0	1.168.058	7.088.925.058	49.830.000	0	0	8.624.689.108
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	74.016.177.583	12.902.163.063	28.478.122.117	50.000.000.000	151.151.169.570	17.557.285.000	12.250.064.000	4.550.396.000	1.757.253.684	352.662.608.937
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR (II SAYILI CETVEL)	9.734.349.000	1.731.026.000	4.590.706.000	0	2.089.930.400	9.164.422.000	1.153.056.000	2.462.923.000	0	30.936.412.400
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III SAYILI CETVEL)	313.210.300	28.820.450	278.373.150	40.000	1.396.725.350	82.449.650	0	0	0	2.099.918.900
I- II- III SAYILI CETVEL VE FAHRAKAT TOPLAMI	84.063.736.803	14.662.009.513	33.347.201.267	50.000.040.000	154.637.825.920	26.804.134.650	13.403.120.000	7.013.319.000	1.757.253.684	385.688.640.237
ÖZEL BÜTÇELER HAZINE YARDIMI	0	0	0	0	16.735.340.920	0	8.504.291.000	0	0	25.239.631.920
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR	0	0	0	0	1.346.505.400	0	0	0	0	1.346.505.400
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZINE YARDIMLARI HARİC GELİRDEN AYRILAN PAY DAHİL)	84.063.736.803	14.662.009.513	33.347.201.267	50.000.040.000	137.902.484.400	26.804.134.650	4.898.829.000	7.013.319.000	1.757.253.684	360.449.008.317
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ TOPLAMI (HAZINE YARDIMLARI VE GELİRDEN AYRILAN PAY HARİC)	84.063.736.803	14.662.009.513	33.347.201.267	50.000.040.000	136.555.979.000	26.804.134.650	4.898.829.000	7.013.319.000	1.757.253.684	359.102.502.917

2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(11) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

(TL)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DİY. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	12.831.000	2.083.000	2.169.000	0	1.474.000	3.300.000	0	0	0	21.857.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	289.031.000	54.828.000	45.021.000	0	12.036.000	64.305.000	0	0	0	465.221.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	166.428.000	29.239.000	59.309.000	0	7.107.000	40.391.000	0	0	0	302.474.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	270.068.000	51.978.000	58.361.000	0	11.065.000	74.320.000	0	0	0	465.792.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	271.334.000	47.317.000	60.493.000	0	7.113.000	36.292.000	0	0	0	422.549.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	407.811.000	84.160.000	112.278.000	0	14.016.000	46.276.000	0	0	0	664.541.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	151.550.000	26.224.000	46.736.000	0	5.598.000	50.459.000	0	0	0	280.567.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	76.835.000	13.111.000	30.687.000	0	3.533.000	38.071.000	0	0	0	162.237.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	176.493.000	31.754.000	44.746.000	0	6.656.000	32.461.000	0	0	0	292.110.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	89.649.000	15.571.000	22.745.000	0	5.072.000	24.405.000	0	0	0	157.442.000
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	39.393.000	7.170.000	7.409.000	0	2.728.000	19.558.000	0	0	0	76.258.000
EGE ÜNİVERSİTESİ	248.385.000	48.072.000	46.103.000	0	9.064.000	48.738.000	0	0	0	400.362.000
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	208.943.000	40.161.000	31.241.000	0	4.646.000	36.843.000	0	0	0	321.834.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	87.150.000	16.241.000	16.849.000	0	3.409.000	21.219.000	0	0	0	144.868.000
JULİDAŞ ÜNİVERSİTESİ	154.763.000	28.319.000	45.183.000	0	6.707.000	27.718.000	0	0	0	262.690.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	144.113.000	29.171.000	57.083.000	0	6.806.000	41.776.000	0	0	0	351.481.000
SEÇKİN ÜNİVERSİTESİ	212.173.000	35.077.000	56.780.000	0	5.675.000	27.936.000	0	0	0	265.109.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	122.994.000	23.499.000	29.096.000	0	4.950.000	52.918.000	0	0	0	233.457.000
ERCTYES ÜNİVERSİTESİ	127.296.000	23.089.000	28.183.000	0	5.308.000	27.215.000	0	0	0	211.091.000
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	101.030.000	16.791.000	20.794.000	0	2.395.000	18.910.000	0	0	0	159.820.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	171.268.000	30.825.000	35.608.000	0	4.294.000	24.315.000	0	0	0	266.310.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	134.407.000	24.613.000	23.829.000	0	2.885.000	25.520.000	0	0	0	211.254.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	132.170.000	23.661.000	29.550.000	0	3.561.000	20.656.000	0	0	0	209.598.000
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	188.417.000	29.994.000	48.545.000	0	3.857.000	27.423.000	0	0	0	298.236.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	95.890.000	15.969.000	25.286.000	0	2.527.000	23.430.000	0	0	0	163.102.000
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	114.011.000	18.109.000	25.815.000	0	2.394.000	25.659.000	0	0	0	185.978.000
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	107.103.000	18.093.000	25.982.000	0	3.840.000	38.056.000	0	0	0	193.074.000
YUZUNCU YIL ÜNİVERSİTESİ	97.627.000	14.979.000	21.382.000	0	1.904.000	48.737.000	0	0	0	184.629.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	74.394.000	13.131.000	19.069.000	0	2.281.000	28.005.000	0	0	0	136.870.000
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTUSU	29.203.000	5.345.000	6.965.000	0	1.165.000	17.940.000	0	0	0	60.618.000
GEZİTEPE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTUSU	26.087.000	4.429.000	6.699.000	0	1.125.000	21.048.000	0	0	0	59.388.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	60.910.000	10.355.000	14.915.000	0	1.457.000	48.260.000	0	0	0	135.897.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	125.044.000	21.019.000	24.317.000	0	1.759.000	26.334.000	0	0	0	198.473.000

2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMELİ
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA) (Devam)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	78.851.000	14.044.000	14.136.000	0	1.575.000	30.287.000	0	0	0	138.893.000
ZONGULDAK KARABELMAS ÜNİVERSİTESİ	58.707.000	10.405.000	20.431.000	0	2.309.000	27.787.000	0	0	0	114.639.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	85.890.000	15.209.000	17.903.000	0	2.001.000	46.964.000	0	0	0	167.967.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	102.802.000	17.509.000	15.036.000	0	1.741.000	29.890.000	0	0	0	166.978.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	55.111.000	8.872.000	15.474.000	0	1.838.000	39.656.000	0	0	0	120.951.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	121.183.000	20.811.000	33.066.000	0	1.912.000	21.659.000	0	0	0	198.631.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	92.833.000	13.787.000	27.313.000	0	2.664.000	22.201.000	0	0	0	158.798.000
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	81.136.000	13.909.000	22.435.000	0	1.549.000	35.826.000	0	0	0	154.855.000
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	63.310.000	9.388.000	15.523.000	0	1.565.000	21.313.000	0	0	0	102.021.000
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	54.232.000	10.493.000	14.544.000	0	1.612.000	26.067.000	0	0	0	116.026.000
AFYON KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	70.915.000	11.546.000	16.119.000	0	1.471.000	36.359.000	0	0	0	136.410.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	37.371.000	5.519.000	14.127.000	0	1.794.000	25.300.000	0	0	0	84.051.000
CANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	67.708.000	11.781.000	19.044.000	0	2.163.000	34.756.000	0	0	0	135.452.000
İNÖNE ÜNİVERSİTESİ	37.824.000	6.364.000	9.546.000	0	1.285.000	19.556.000	0	0	0	74.577.000
DÜMLÜPINAR ÜNİVERSİTESİ	55.688.000	8.446.000	14.393.000	0	2.105.000	18.842.000	0	0	0	99.474.000
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	59.773.000	10.011.000	14.186.000	0	1.750.000	17.456.000	0	0	0	103.176.000
MİĞLA ÜNİVERSİTESİ	60.734.000	10.086.000	17.624.000	0	1.671.000	17.156.000	0	0	0	107.271.000
KARANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	60.918.000	9.630.000	14.153.000	0	2.038.000	41.897.000	0	0	0	128.636.000
KIRUKKALE ÜNİVERSİTESİ	55.833.000	9.432.000	10.563.000	0	1.932.000	41.165.000	0	0	0	118.925.000
EŞKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ	94.105.000	16.886.000	19.415.000	0	3.042.000	18.740.000	0	0	0	152.188.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	24.225.000	3.641.000	11.593.000	0	1.700.000	8.800.000	0	0	0	49.959.000
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	25.975.000	4.003.000	8.029.000	0	1.376.000	21.256.000	0	0	0	60.639.000
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	17.976.000	2.819.000	8.081.000	0	1.307.000	18.200.000	0	0	0	48.383.000
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	36.647.000	6.489.000	8.764.000	0	1.520.000	19.905.000	0	0	0	73.325.000
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	27.907.000	4.189.000	10.132.000	0	1.657.000	21.705.000	0	0	0	65.570.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	20.599.000	3.130.000	9.029.000	0	1.040.000	18.354.000	0	0	0	52.152.000
RİZE ÜNİVERSİTESİ	25.782.000	4.100.000	9.577.000	0	1.205.000	19.154.000	0	0	0	59.818.000
MAMİK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	34.454.000	5.658.000	9.583.000	0	1.520.000	20.005.000	0	0	0	71.220.000
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	25.882.000	3.507.000	7.213.000	0	1.170.000	21.251.000	0	0	0	59.023.000
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	20.903.000	3.404.000	5.977.000	0	1.194.000	19.429.000	0	0	0	50.907.000
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	23.456.000	3.355.000	8.769.000	0	1.350.000	15.904.000	0	0	0	52.844.000
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	19.199.000	2.796.000	6.567.000	0	1.127.000	18.006.000	0	0	0	47.695.000
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	22.518.000	3.355.000	7.457.000	0	1.074.000	21.256.000	0	0	0	55.860.000

2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA) (Devamı)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	24.693.000	3.415.000	7.610.000	0	1.054.000	43.058.000	0	0	0	79.830.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	17.433.000	2.576.000	7.270.000	0	1.215.000	20.654.000	0	0	0	49.148.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	15.221.000	2.271.000	6.496.000	0	1.218.000	19.429.000	0	0	0	44.635.000
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	12.021.000	1.748.000	5.381.000	0	1.169.000	19.154.000	0	0	0	39.473.000
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	11.808.000	1.511.000	5.610.000	0	1.092.000	20.429.000	0	0	0	40.450.000
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	13.478.000	2.148.000	4.594.000	0	1.147.000	21.308.000	0	0	0	42.665.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	9.354.000	1.184.000	5.646.000	0	1.092.000	20.603.000	0	0	0	37.879.000
NEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	14.426.000	2.171.000	5.808.000	0	1.032.000	19.654.000	0	0	0	43.091.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	23.789.000	3.591.000	9.591.000	0	1.380.000	19.705.000	0	0	0	58.056.000
KILIS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	9.917.000	1.447.000	4.777.000	0	996.000	19.603.000	0	0	0	36.740.000
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	15.771.000	2.436.000	7.377.000	0	1.080.000	20.154.000	0	0	0	46.818.000
ARTVIN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	11.192.000	1.588.000	4.785.000	0	903.000	19.654.000	0	0	0	38.122.000
BİLEÇİK ÜNİVERSİTESİ	15.881.000	2.353.000	6.708.000	0	895.000	20.554.000	0	0	0	46.391.000
BITLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	9.566.000	1.259.000	5.039.000	0	990.000	20.654.000	0	0	0	37.508.000
KIRIKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	16.387.000	2.238.000	6.321.000	0	1.087.000	20.154.000	0	0	0	42.528.000
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	12.836.000	1.966.000	5.803.000	0	1.149.000	20.774.000	0	0	0	46.187.000
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	11.861.000	1.557.000	4.031.000	0	864.000	20.154.000	0	0	0	38.487.000
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	11.257.000	1.447.000	4.933.000	0	903.000	20.654.000	0	0	0	39.194.000
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	8.867.000	1.212.000	5.413.000	0	1.069.000	20.603.000	0	0	0	37.164.000
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	9.387.000	1.171.000	4.938.000	0	918.000	21.154.000	0	0	0	37.568.000
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	5.850.000	671.000	3.587.000	0	591.000	17.103.000	0	0	0	27.802.000
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	12.841.000	1.950.000	4.256.000	0	591.000	15.703.000	0	0	0	35.341.000
BAŞBUĞ ÜNİVERSİTESİ	7.697.000	988.000	4.272.000	0	591.000	17.103.000	0	0	0	30.651.000
BAŞBUĞ ÜNİVERSİTESİ	16.115.000	2.290.000	6.928.000	0	591.000	18.354.000	0	0	0	44.278.000
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	9.317.000	1.219.000	4.092.000	0	591.000	16.500.000	0	0	0	31.719.000
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	7.810.000	1.028.000	4.455.000	0	591.000	17.603.000	0	0	0	31.487.000
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	7.376.000	944.000	2.987.000	0	591.000	19.103.000	0	0	0	31.001.000
SİRNAK ÜNİVERSİTESİ	12.317.000	1.528.000	3.205.000	0	591.000	20.654.000	0	0	0	38.295.000
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	9.622.000	1.423.000	3.594.000	0	592.000	19.154.000	0	0	0	34.385.000
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	9.622.000	1.423.000	3.594.000	0	592.000	19.154.000	0	0	0	34.385.000
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	6.799.338.000	1.190.271.000	1.740.729.000	0	240.167.000	2.508.979.000	0	0	0	12.479.474.000
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR	2.935.021.000	540.755.000	2.849.977.000	0	1.849.763.400	6.655.443.000	1.153.056.000	2.462.923.000	0	18.446.938.400
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	9.734.349.000	1.731.026.000	4.590.706.000	0	2.089.930.400	9.164.422.000	1.153.056.000	2.462.923.000	0	30.926.412.400

**2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(II) SAYILI CETVEL -ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)**

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SGS GÜV. DPK. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM	(TL)
ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	10.918.000	1.897.000	158.726.000	0	504.000	5.000.000	0	0	0	177.045.000	
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARIH YÜKSEK KURUMU	2.532.000	449.000	2.520.000	0	175.000	3.000.000	0	0	0	8.646.000	
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	1.001.000	182.000	119.000	0	119.000	0	0	0	0	2.394.000	
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	1.130.000	216.000	1.809.000	0	242.000	0	0	0	0	3.397.000	
TÜRK DİL KURUMU	3.048.000	277.000	8.886.000	0	660.000	1.850.000	0	0	0	14.721.000	
TÜRK TARİH KURUMU	1.170.000	217.000	2.644.000	0	655.000	1.425.000	0	0	0	7.808.000	
TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	4.280.000	721.000	2.644.000	0	156.071.000	1.700.000	0	0	0	10.000.000	
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	207.364.000	35.240.000	149.203.000	0	0	155.940.000	954.000.000	0	0	1.857.818.000	
TÜRKİYE İLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	1.096.000	123.000	3.841.000	0	3.956.000	2.303.000	0	0	0	11.319.000	
TÜRKİYE ADLLET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	1.691.000	228.000	5.569.000	0	129.000	4.000.000	0	0	0	11.617.000	
YÜKSEK ÖĞRETİM KREDİ VE YURTİÇİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	201.003.000	34.497.000	272.261.000	0	992.169.000	70.000.000	177.000.000	2.400.000.000	0	4.146.930.000	
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	32.445.000	5.760.000	27.253.000	0	272.903.000	100.000.000	1.306.000	0	0	439.667.000	
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	89.995.000	12.751.000	40.578.000	0	4.545.000	5.000.000	0	0	0	152.869.100	
DEVLET OPERA VE BALLETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	137.371.000	16.425.000	26.951.000	0	5.961.200	5.000.000	0	0	0	191.708.200	
ORHAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	794.340.000	159.649.000	114.762.000	0	34.907.000	150.000.000	0	0	0	1.193.658.000	
VAĞIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	82.205.000	13.413.000	91.338.000	0	25.675.000	206.000.000	0	0	0	418.631.000	
HÜDÜT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	22.223.000	3.439.000	10.166.000	0	222.000	80.000.000	0	0	0	116.090.000	
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	3.502.000	570.000	2.515.000	0	448.450	750.000	0	0	0	7.785.450	
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	134.860.000	21.559.000	46.390.000	0	1.468.000	9.500.000	0	0	0	213.777.000	
MİLLİ ÜRETİM MERKEZİ	10.450.000	1.916.000	3.655.000	0	8.000	950.000	0	0	0	16.979.000	
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	11.535.000	1.501.000	24.061.000	0	1.119.000	1.800.000	0	0	0	40.016.000	
ULUSAL BÖR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	1.565.000	135.000	1.090.000	0	29.000	0	0	0	0	2.819.000	
TÜRKİYE İTOM ENERJİSİ BAŞKANLIĞI	40.489.000	5.174.000	18.431.000	0	3.231.000	33.217.000	3.450.000	0	0	103.992.000	
SAVUNMA SANAYİ MÜSTESARLIĞI	21.173.000	2.037.000	11.558.000	0	605.000	0	0	62.933.000	0	35.373.000	
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DES. İD. BAŞ.	59.662.000	5.286.000	33.907.000	0	257.880.000	9.700.000	0	0	0	429.360.000	
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	11.547.000	1.237.000	6.537.000	0	111.000	0	0	0	0	19.432.000	
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	10.472.000	1.208.000	9.424.000	0	58.794.000	1.000.000	950.000	0	0	81.848.000	
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	7.858.000	1.407.000	7.024.000	0	1.153.000	7.900.000	16.350.000	0	0	41.692.000	
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	8.537.000	1.295.000	12.660.000	0	486.000	28.198.000	0	0	0	51.176.000	
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	15.244.000	1.669.000	4.228.000	0	691.450	700.000	0	0	0	22.532.450	
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	122.126.000	22.844.000	15.671.000	0	6.744.200	130.000.000	0	0	0	397.385.200	
CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKYERLERİ İŞ YURTULARI KURUMU	15.096.000	849.000	276.424.000	0	2.778.000	555.000.000	0	0	0	850.147.000	
STİVL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.269.000	836.000	6.595.000	0	1.100.000	1.000.000	0	0	0	15.800.000	
MİLLİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	3.421.000	595.000	3.767.000	0	0	1.500.000	0	0	0	9.283.000	
YURTİÇİ TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	5.312.000	765.000	11.035.000	0	2.203.000	0	0	0	0	19.313.000	
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	862.558.000	178.986.000	1.426.907.000	0	4.756.000	5.075.179.000	0	0	0	7.568.786.000	
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR	2.935.021.000	540.755.000	2.849.977.000	0	1.849.763.400	6.655.443.000	1.153.056.000	2.462.923.000	0	18.446.938.400	
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	6.799.328.000	1.190.271.000	1.740.779.000	0	240.167.000	2.508.979.000	0	0	0	12.479.474.000	
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	9.734.349.000	1.731.026.000	4.990.706.000	0	2.089.930.400	9.164.422.000	1.153.056.000	2.462.923.000	0	30.926.412.400	

2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İÇMALI
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIN GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFER	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	38.583.000	5.076.000	18.538.000	0	59.170.000	10.041.000	0	0	0	131.408.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	64.697.000	4.760.000	74.262.000	0	1.281.350.000	486.000	0	0	0	1.425.555.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	58.642.200	3.776.000	22.607.900	0	4.170.000	15.282.000	0	0	0	104.478.100
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	54.393.600	3.747.700	46.374.900	0	570.200	34.913.600	0	0	0	140.000.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	37.341.100	4.167.000	62.017.700	40.000	3.867.000	1.460.000	0	0	0	108.892.800
KAMU İHALE KURUMU	19.280.400	2.865.750	26.770.650	0	20.514.150	14.489.050	0	0	0	83.920.000
REKABET KURUMU	25.022.000	2.555.000	9.580.000	0	8.348.000	4.455.000	0	0	0	49.960.000
TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	15.251.000	1.873.000	18.222.000	0	18.736.000	1.323.000	0	0	0	55.405.000
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	313.210.300	28.870.450	278.373.150	40.000	1.396.775.350	82.448.650	0	0	0	2.099.618.900

(TL)

2011 YILI B CETVELİ VE FİNANSMAN TABLOLARI

B- CETVELİ

**MERKEZİ YÖNETİM KAPSAMINDAKİ
KAMU İDARELERİ TARAFINDAN
İLGİLİ MEVZUATA
GÖRE TAHSİLİNE DEVAM OLUNACAK
GELİRLER**

BOŞ SAYFA

**GENEL BÜTÇELİ KAMU
İDARELERİNİN 2011 YILI GELİRLERİ**

BOŞ SAYFA

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
01				VERGİ GELİRLERİ	250.769.413.000
03				TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	7.344.410.000
04				ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	1.239.414.000
05				DİĞER GELİRLER	22.560.140.000
06				SERMAYE GELİRLERİ	10.037.551.000
08				ALACAKLARDAN TAHSİLAT	217.951.000
				TOPLAM BÜTÇE GELİRİ	292.168.879.000
09				RED VE İADELER (-)	19.417.953.000
				NET BÜTÇE GELİRİ	272.750.926.000

KODLAR		AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II		
01		Vergi Gelirleri	250.769.413.000
	1	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	74.310.784.000
	2	Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	6.251.040.000
	3	Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	111.515.383.000
	4	Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	44.801.600.000
	5	Damga Vergisi	5.805.119.000
	6	Harçlar	8.009.800.000
	9	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	75.687.000
03		Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.344.410.000
	1	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.780.461.000
	2	Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	---
	3	KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	2.601.807.000
	4	Kurumlar Hasılatı	---
	5	Kurumlar Karları	908.699.000
	6	Kira Gelirleri	1.151.262.000
	9	Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	902.181.000
04		Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.239.414.000
	1	Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	1.216.000
	6	Özel Gelirler	1.238.198.000

KODLAR		AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II		
05		Diğer Gelirler	22.560.140.000
	1	Faiz Gelirleri	2.712.389.000
	2	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	8.702.083.000
	3	Para Cezaları	5.973.085.000
	9	Diğer Çeşitli Gelirler	5.172.583.000
06		Sermaye Gelirleri	10.037.551.000
	1	Taşınmaz Satış Gelirleri	486.340.000
	2	Taşınır Satış Gelirleri	5.428.000
	9	Diğer Sermaye Satış Gelirleri	9.545.783.000
08		Alacaklardan Tahsilat	217.951.000
	1	Yurtiçi Alacaklardan Tahsilat	176.055.000
	2	Yurtdışı Alacaklardan Tahsilat	41.896.000
		GENEL TOPLAM	292.168.879.000

KODLAR		AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II		
09		Red ve İadeler (-)	19.417.953.000
	1	Vergi Gelirleri	18.549.609.000
	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri	47.323.000
	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	239.000
	5	Diğer Gelirler	775.114.000
	6	Sermaye Gelirleri	45.668.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
01				Vergi Gelirleri	250.769.413.000
	1			Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	74.310.784.000
		1		Gelir Vergisi	48.951.204.000
			01	Beyana Dayanan Gelir Vergisi	2.933.577.000
			02	Basit Usulde Gelir Vergisi	302.225.000
			03	Gelir Vergisi Tevkifatı	44.289.846.000
			04	Gelir Geçici Vergisi	1.425.556.000
		2		Kurumlar Vergisi	25.359.580.000
			01	Beyana Dayanan Kurumlar Vergisi	1.364.157.000
			02	Kurumlar Vergisi Tevkifatı	228.048.000
			03	Kurumlar Geçici Vergisi	23.767.375.000
	2			Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	6.251.040.000
		1		Veraset ve İntikal Vergisi	240.716.000
			01	Veraset ve İntikal Vergisi	240.716.000
		2		Motorlu Taşıtlar Vergisi	6.010.324.000
			01	Motorlu Taşıtlar Vergisi	6.010.324.000
	3			Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	111.515.383.000
		1		Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	41.089.593.000
			01	Beyana Dayanan KDV	39.759.613.000
			02	Tevkif Suretiyle Kesilen KDV	1.329.980.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
		2		Özel Tüketim Vergisi	61.196.476.000
			01	Petrol ve Doğalgaz Ürünleri	34.621.497.000
			02	Motorlu Taşıt Araçları	6.048.040.000
			03	Alkollü İçkiler	3.760.598.000
			04	Tütün Mamülleri	14.694.710.000
			05	Kolalı Gazozlar	230.133.000
			06	Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallar	1.841.498.000
		3		Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	4.284.823.000
			01	Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	4.284.823.000
		4		Şans Oyunları Vergisi	460.299.000
			01	Şans Oyunları Vergisi	460.299.000
		5		Özel İletişim Vergisi	4.484.192.000
			01	Özel İletişim Vergisi	4.484.192.000
	4			Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	44.801.600.000
		1		Gümrük Vergileri	3.681.952.000
			01	Gümrük Vergileri	3.681.952.000
		2		İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	41.042.804.000
			01	İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	41.042.804.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
		3		Diğer Dış Ticaret Gelirleri	76.844.000
			01	Diğer Dış Ticaret Gelirleri	76.844.000
	5			Damga Vergisi	5.805.119.000
		1		Damga Vergisi	5.805.119.000
			01	Damga Vergisi	5.805.119.000
	6			Harçlar	8.009.800.000
		1		Yargı Harçları	1.547.491.000
			01	Ticaret Sicil Harçları	176.885.000
			02	Esnaf Sicil Harçları	18.254.000
			99	Diğer Yargı Harçları	1.352.352.000
		2		Noter Harçları	437.762.000
			01	Noter Harçları	437.762.000
		3		Vergi Yargısı Harçları	4.114.000
			01	Vergi Yargısı Harçları	4.114.000
		4		Tapu Harçları	3.479.244.000
			01	Tapu Harçları	3.479.244.000
		5		Pasaport ve Konsolosluk Harçları	755.662.000
			01	Pasaport ve Konsolosluk Harçları	755.662.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
		6		Gemi ve Liman Harçları	15.572.000
			01	Gemi ve Liman Harçları	15.572.000
		7		İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları	19.425.000
			01	Avcılık Belgesi Harçları	14.944.000
			99	Diğer İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları	4.481.000
		8		Trafik Harçları	383.647.000
			01	Trafik Harçları	383.647.000
		9		Diğer Harçlar	1.366.883.000
			01	Yurtdışı Çıkış Harcı	63.386.000
			03	Özel Güvenlik Harçları	33.276.000
			04	Türk Uluslararası Gemi Sicil Kayıt Harcı ve Yıllık Tonaj Harcı	7.336.000
			99	Diğer Harçlar	1.262.885.000
	9			Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	75.687.000
		1		Kaldırılan Vergi Artıkları	6.974.000
			01	Kaldırılan Vergi Artıkları	6.974.000
		9		Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	68.713.000
			99	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	68.713.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
03				Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.344.410.000
	1			Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.780.461.000
		1		Mal Satış Gelirleri	1.463.603.000
			03	Banka Çekleri Değerli Kağıt Bedelleri	105.468.000
			99	Diğer Mal Satış Gelirleri	1.358.135.000
		2		Hizmet Gelirleri	316.858.000
			99	Diğer Hizmet Gelirleri	316.858.000
	2			Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	---
		1		Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	---
			01	RTÜK Lisans Ücreti	---
			02	RTÜK Yayın İzni Ücreti	---
			99	Malların Kullanma veya Faaliyette Bulunma İznine İlişkin Diğer Gelirler	---

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
	3			KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	2.601.807.000
		1		Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	2.220.381.000
			01	KİT'den Elde Edilen Gelirler	1.369.660.000
			02	İştirak Gelirleri	1.152.000
			04	2.Tip Telekomünikasyon Ruhsatı ve Genel İzin Gelirleri	26.764.000
			05	Kamu Bankalarından Elde Edilen Temettü Gelirleri	822.805.000
		2		KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler	381.426.000
			01	Devlet Hava Mey. İşl. Genel Müdürlüğü'nden	177.327.000
			02	Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden	23.714.000
			03	Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nden	32.414.000
			04	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'ndan	147.971.000
	4			Kurumlar Hasılatı	---
		1		Genel Bütçeli İdareler Kurumlar Hasılatı	---
			99	Diğer	---
		9		Diğer Kurumlar Hasılatı	---
			99	Diğer Kurumlar Hasılatı	---

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
	5			Kurumlar Karları	908.699.000
		1		Döner Sermayeler	907.326.000
			01	Döner Sermayelerin Aylık Gayrisafi Hasılatından Aktarmalar	812.047.000
			02	Döner Sermayelerin Yılsonu Karlarından Aktarmalar	95.279.000
		9		Diğer Kurumlar Karları	1.373.000
			99	Diğer Kurumlar Karları	1.373.000
	6			Kira Gelirleri	1.151.262.000
		1		Taşınmaz Kiraları	897.262.000
			01	Lojman Kira Gelirleri	418.085.000
			02	Ecrimisil Gelirleri	263.546.000
			03	Sosyal Tesis Kira Gelirleri	1.650.000
			99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	213.981.000
		3		Ön İzin, İrtifak Hakkı ve Kullanma İzni Gelirleri	254.000.000
			01	Ön İzin Gelirleri	19.500.000
			02	İrtifak Hakkı Gelirleri	170.000.000
			03	Kullanma İzni Gelirleri	64.500.000
	9			Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	902.181.000
		9		Diğer Gelirler	902.181.000
			01	Para Basımı Gelirleri	286.313.000
			99	Diğer Çeşitli Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	615.868.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
04				Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.239.414.000
	1			Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	1.216.000
		1		Cari	1.216.000
			99	Yurtdışından Alınan Diğer Bağış ve Yardımlar	1.216.000
	6			Özel Gelirler	1.238.198.000
		1		Genel Bütçeli İdarelere Ait Özel Gelirler	1.238.198.000
			02	Harita ve Kadastro Bedeli	1.051.000
			04	Basılı Kağıt ve Plaka Satış Gelirleri	1.504.000
			06	Çıraklık, Mesleki ve Teknik Eğitim Gelirleri	55.775.000
			07	TSK Mal ve Hizmet Satış Geliri	58.300.000
			13	Konvertibl Olmayan Konsolosluk Gelirleri	31.500.000
			16	Ücretle Yapılacak İş ve Hizmet Karşılıkları	26.146.000
			18	Gayrimenkul Satış ve Kira Gelirleri	6.362.000
			99	Diğer Özel Gelirler	1.057.560.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
05	1			Diğer Gelirler	22.560.140.000
				Faiz Gelirleri	2.712.389.000
		1		Dış Borcun İkrızından Doğan Alacaklar Faizleri	551.640.000
			01	Dış Borcun İkrızından Doğan Alacaklar Faizleri	551.640.000
		2		Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Faizleri	--
			01	Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Faizleri	--
		3		Kurumca Verilen Borçlardan Alacakların Faizleri	--
			01	Kurumca Verilen Borçlardan Alacakların Faizleri	--
		4		Takipteki Kurum Alacakları Faizleri	5.400.000
			01	Takipteki Kurum Alacakları Faizleri	5.400.000
		5		Menkul Kıymet ve Gecikmiş Ödemeler Faizleri	--
			01	Menkul Kıymet ve Gecikmiş Ödemeler Faizleri	--
		6		Borçlanma Senedi Geçmiş Gün Faizleri	--
			01	Borçlanma Senedi Geçmiş Gün Faizleri	--
		7		Borçlanma Senedi Primli Satış Geliri	800.000.000
			01	Borçlanma Senedi Primli Satış Geliri	800.000.000
		8		Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	1.067.594.000
			01	Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	1.067.594.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
		9		Diğer Faizler	287.755.000
			99	Diğer Faizler	287.755.000
	2			Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	8.702.083.000
		1		Devlet Payları	336.997.000
			02	Petrolden Devlet Hakkı	19.000
			03	Madenlerden Devlet Hakkı	82.005.000
			05	Petrolden Devlet Hissesi	254.973.000
		5		Genel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	8.365.086.000
			02	Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlardan Alınan Paylar	1.101.040.000
			06	Tasfiye Edilen Fon Gelirleri	158.229.000
			08	GSM İşletmelerinden Alınan Hazine Payları	2.057.161.000
			09	Evrensel Hizmet Gelirleri	586.984.000
			11	İthalatta Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi	509.102.000
			12	Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi	2.344.797.000
			18	İthalatın Yüzde Bir ve Binde Beş Oranında Alınan Çevre Katkı Payı	109.194.000
			19	Belediyelerden Alınan Yüzde Bir Oranında Çevre Katkı Payı	37.784.000
			20	İMKB'den Alınan Paylar	180.952.000
			99	Diğerlerinden Alınan Paylar	1.279.843.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
	3			Para Cezaları	5.973.085.000
		1		Yargı Para Cezaları	230.875.000
			01	Yargı Para Cezaları	230.875.000
		2		İdari Para Cezaları	1.597.961.000
			01	Trafik Para Cezaları	590.025.000
			04	Çevre İdari Para Cezaları	11.870.000
			99	Diğer İdari Para Cezaları	996.066.000
		4		Vergi Cezaları	3.929.195.000
			01	Vergi ve Diğer Amme Alacakları Gecikme Zamları	3.107.007.000
			99	Diğer Vergi Cezaları	822.188.000
		9		Diğer Para Cezaları	215.054.000
			99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	215.054.000
	9			Diğer Çeşitli Gelirler	5.172.583.000
		1		Diğer Çeşitli Gelirler	5.172.583.000
			99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	5.172.583.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
06				Sermaye Gelirleri	10.037.551.000
	1			Taşınmaz Satış Gelirleri	486.340.000
		1		Lojman Satış Gelirleri	---
			01	Lojman Satış Gelirleri	---
		2		Sosyal Tesis Satış Gelirleri	40.000.000
			01	Sosyal Tesis Satış Gelirleri	40.000.000
		3		Diğer Bina Satış Gelirleri	600.000
			01	Diğer Bina Satış Gelirleri	600.000
		4		Arazi Satışı	102.576.000
			01	Arazi Satışı	102.576.000
		5		Arsa Satışı	342.664.000
			01	Arsa Satışı	342.664.000
		9		Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri	500.000
			99	Diğer Çeşitli Taşınmaz Satış Gelirleri	500.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
08	2			Taşınır Satış Gelirleri	5.428.000
		1		Taşınır Satış Gelirleri	5.428.000
			01	Taşınır Satış Gelirleri	5.428.000
	9			Diğer Sermaye Satış Gelirleri	9.545.783.000
		9		Diğer Sermaye Satış Gelirleri	9.545.783.000
			99	Diğer Çeşitli Sermaye Satış Gelirleri	9.545.783.000
				Alacaklardan Tahsilat	217.951.000
	1			Yurtiçi Alacaklardan Tahsilat	176.055.000
		9		Diğer Yurtiçi Alacaklardan Tahsilat	176.055.000
			99	Diğerlerinden	176.055.000
	2		Yurtdışı Alacaklardan Tahsilat	41.896.000	
		4	Dışarıya Verilen Diğer Borçlardan Tahsilat	41.896.000	
		99	Dışarıya Verilen Diğer Borçlardan Tahsilat	41.896.000	

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
09				RED VE İADELER (-)	19.417.953.000
	1			Vergi Gelirleri	18.549.609.000
		1		Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	3.815.738.000
			01	Gelir Vergisi	1.605.357.000
			02	Kurumlar Vergisi	2.210.381.000
		2		Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	127.461.000
			01	Veraset ve İntikal Vergisi	22.773.000
			02	Motorlu Taşıtlar Vergisi	104.688.000
		3		Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	14.328.648.000
			01	Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	14.259.622.000
			02	Özel Tüketim Vergisi	50.952.000
			03	Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	6.402.000
			04	Şans Oyunları Vergisi	1.000
			05	Özel İletişim Vergisi	11.671.000
		4		Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	34.988.000
			01	Gümrük Vergileri	28.758.000
			02	İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	3.211.000
			03	Diğer Dış Ticaret Gelirleri	3.019.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
		5		Damga Vergisi	64.678.000
			01	Damga Vergisi	64.678.000
		6		Harçlar	172.546.000
			01	Yargı Harçları	77.247.000
			02	Noter Harçları	2.061.000
			03	Vergi Yargısı Harçları	1.612.000
			04	Tapu Harçları	29.413.000
			05	Pasaport ve Konsolosluk Harçları	2.957.000
			06	Gemi ve Liman Harçları	13.000
			07	İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları	135.000
			08	Trafik Harçları	368.000
			09	Diğer Harçlar	58.740.000
		9		Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	5.550.000
			01	Kaldırılan Vergi Artıkları	2.303.000
			09	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	3.247.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
	3			Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri	47.323.000
		1		Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	3.147.000
			01	Mal Satış Gelirleri	1.322.000
			02	Hizmet Gelirleri	1.825.000
		2		Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	---
			01	RTÜK Lisans Ücreti	---
			02	RTÜK Yayın İzni Ücreti	---
			99	Malların Kullanma veya Faaliyette Bulunma İznine İlişkin Diğer Gelirler	---
		3		KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	101.000
			01	Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	101.000
			02	KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler	---
		4		Kurumlar Hasılatı	---
			01	Genel Bütçeli İdareler Kurumlar Hasılatı	---
			09	Diğer Kurumlar Hasılatı	---

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
		5		Kurumlar Karları	1.355.000
			01	Döner Sermayeler	1.355.000
			09	Diğer Kurumlar Karları	---
		6		Kira Gelirleri	29.112.000
			01	Taşınmaz Kiraları	29.112.000
		9		Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	13.608.000
			09	Diğer Gelirler	13.608.000
	4			Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	239.000
		1		Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	---
			01	Cari	---
		6		Özel Gelirler	239.000
			01	Genel Bütçeli İdarelere Ait Özel Gelirler	239.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
	5			Diğer Gelirler	775.114.000
		1		Faiz Gelirleri	64.232.000
			08	Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	40.477.000
			09	Diğer Faizler	23.755.000
		2		Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	98.319.000
			01	Devlet Payları	2.733.000
			05	Genel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	95.586.000
		3		Para Cezaları	558.380.000
			01	Yargı Para Cezaları	3.813.000
			02	İdari Para Cezaları	121.142.000
			04	Vergi Cezaları	370.095.000
			09	Diğer Para Cezaları	63.330.000
		9		Diğer Çeşitli Gelirler	54.183.000
			99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	54.183.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV		
	6			Sermaye Gelirleri	45.668.000
		1		Taşınmaz Satış Gelirleri	45.240.000
			01	Lojman Satış Gelirleri	---
			02	Sosyal Tesis Satış Gelirleri	---
			03	Diğer Bina Satış Gelirleri	---
			04	Arazi Satışı	2.576.000
			05	Arsa Satışı	42.664.000
			09	Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri	---
		2		Taşınır Satış Gelirleri	428.000
			01	Taşınır Satış Gelirleri	428.000

boş

**2011 YILI
GELİR BÜTÇESİ GEREKÇESİ**

boş

Gelinin Çeşidi : VERGİ GELİRLERİ		KOD: 01.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ			250.769.413.000	
<p>2010 yılında Vergi Gelirinin 226 Milyar 944 Bin TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında 2011 yılında Vergi Gelirleri tahalatının, red ve ladelele ile mahallil idare ve fon payları dahil 250 Milyar 769 Milyon 413 Bin TL tutarında olacağı tahmin edilmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,5 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	173.861.616.000	171.089.466.000		
2008	187.504.321.000	184.800.355.000	+ 13.701.889.000	+ 8,0
2009	220.602.859.000	189.963.543.000	+ 5.163.186.000	+ 2,8
2010	212.555.871.000	226.944.817.000 (*)	+ 36.981.274.000	+ 19,5

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : GELİR VERGİSİ		KOD: 01.1.1.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMIN GEREKÇESİ			48.951.204.000	
<p>2010 yılında Gelir Vergisi tahsilatının 42 Milyar 654 Milyon 298 Bin YTL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Öncaki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında 2011 yılında Gelir Vergisi tahsilatının, red ve tadeleler ile mahallî idare ve fon payları dahil 48 Milyar 851 Milyon 204 Bin TL tutarında olacağı tahmin edilmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 14,76 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	36.922.897.000	38.061.543.000		
2008	38.780.119.000	39.249.867.000	+ 1.188.324.000	+ 3,1
2009	46.598.274.000	39.668.595.000	+ 418.728.000	+ 1,1
2010	42.927.809.000	42.654.296.000	(*) + 2.985.703.000	+ 7,5

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : BEYANA DAYANAN GELİR VERGİSİ		KOD: 01.1.1.01.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ			2.933.577.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahalli idare ve fon payları dahil 2 Milyar 933 Milyon 577 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 14,6 oranında bir artışa tekkabül etmektedir.</p>				
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe	Miktar	Oran %	
	Tahmini		Fark	
2007	1.456.341.000	1.767.732.000		
2008	1.820.529.000	2.065.284.000	+ 297.552.000	+ 16,8
2009	2.413.017.000	2.297.745.000	+ 232.451.000	+ 11,3
2010	2.283.503.000	2.559.888.000	(*) + 262.143.000	+ 11,4

(*) İlk 6 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahmindir.

Gelirin Çeşidi : BASİT USULDE GELİR VERGİSİ		KOD: 01.1.1.02.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
<u>TAHİMİN GEREKÇESİ</u>			302.225.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğİlİmler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallİ idare ve fon payları dâhil 302 Milyon 225 Bin TL gelir tahsil edilmesini beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 15,2 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHİMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe	GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Miktar	Oran %
Bir önceki yıla göre değişim			
		Fark	
2007	236.498.000	198.229.000	
2008	215.983.000	+	5,9
2009	246.647.000	+	18,3
2010	228.578.000	(*) +	5,7

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : GELİR VERGİSİ TEVKİFATI

KOD: 01.1.1.03.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

TAHMIN GEREKÇESİ

(TL)
44.289.846.000

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğitimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahalli idare ve fon payları dahil 44 Milyar 289 Milyon 846 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.
Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 14,91 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe		GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Miktar	Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	33.995.678.000	35.006.484.000		
2008	35.460.160.000	35.776.720.000	+ 770.236.000	+ 2,2
2009	42.560.962.000	35.979.278.000	+ 202.556.000	+ 0,6
2010	39.117.113.000	38.542.685.000	(*) + 2.563.407.000	+ 7,1

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : GELİR GEÇİCİ VERGİSİ

KOD: 01.1.1.04.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ

MİKTAR

(TL)

1.425.556.000

TAHMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahalli idare ve fon payları dahil 1 Milyar 425 Milyon 556 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	1.234.380.000	1.089.098.000		
2008	1.253.447.000	1.197.993.000	+	10,0
2009	1.377.648.000	1.143.290.000	-	(4,6)
2010	1.298.615.000	1.289.384.000	(*) +	12,8

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : KURUMLAR VERGİSİ

KOD: 01.1.2.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

TAHMİN GEREKÇESİ

(TL)

25.359.580.000

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve isaleler ile mahallî idare ve fon payları dahil 25 Milyar 359 Milyon 580 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,68 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	GERÇEKLEŞME	
		Miktar	Oran %
2007	14.410.186.000	15.718.474.000	
2008	16.976.161.000	18.656.195.000	+
2009	22.611.359.000	20.701.805.000	+
2010	20.071.108.000	22.913.529.000 (*)	+

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : BEYANA DAYANAN KURUMLAR VERGİSİ

KOD: 01.1.2.01.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

TAHMİN GEREKÇESİ

(TL)
1.364.157.000

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahalli idare ve fon payları dahil 1 Milyar 364 Milyon 157 Bin TL gelir tahsil edilimesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 12,72 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe		GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Miktar	Bir önceki yıla göre değişim	
			Fark	Oran %
2007	1.564.175.000	942.471.000		
2008	1.262.520.000	1.122.525.000	+ 180.054.000	+ 19,1
2009	1.338.450.000	1.235.521.000	+ 112.996.000	+ 10,1
2010	1.308.310.000	1.210.247.000	(*) - (25.274.000)	(2,0)

(*) İht. 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

228.048.000

KOD: 01.1.2.02.

Gelirin Çeşidi : KURUMLAR VERGİSİ TEVKİFATI

TAHMIN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında maaşlı idare ve fon payları dahil 228 Milyon 48 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	178.136.000	210.280.000		
2008	284.216.000	199.697.000	(10.583.000)	(5,9)
2009	205.080.000	224.047.000	24.350.000	12,2
2010	218.813.000	206.265.000	(17.782.000)	(7,9)

(*) İlik 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : KURUMLAR GEÇİCİ VERGİSİ

KOD: 01.1.2.03.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

TAHMİN GEREKÇESİ

(TL)

23.767.375.000

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare ve fon payları dahil 23 Milyar 767 Milyon 375 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini		GERÇEKLEŞME		
	Miktar	Fark	Bir önceki yıla göre değişim	Oran %	
2007	12.667.875.000	14.565.723.000			
2008	15.429.425.000	17.335.973.000	+	2.770.250.000	19,0
2009	21.067.829.000	19.242.237.000	+	1.906.264.000	11,0
2010	18.543.985.000	21.487.017.000	(*)	2.254.780.000	11,7

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

KOD: 01.2.1.01.

Gelirin Çeşidi : VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

TAHMİN GEREKÇESİ

(TL)
240.716.000

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler ile mahalli idare payları dahil 240 Milyon 716 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	GERÇEKLEŞME		Oran %
		Miktar	Bir önceki yıla göre değişim Fark	
2007	135.815.000	136.442.000		
2008	157.092.000	149.718.000	+ 13.276.000	9,7
2009	125.978.000	173.086.000	+ 23.368.000	15,6
2010	162.698.000	217.722.000 (*)	+ 44.636.000	25,8

(*) İkt. 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ

KOD: 01.2.2.01.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ

MİKTAR
(TL)

6.010.324.000

TAHMIN GEREKÇESİ

Öncaki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler ile mahallî idare payları dahil 6 Milyar 10 Milyon 324 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,97 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe		Miktar	GERÇEKLEŞME		Oran %	
	Tahmini	Fark		Bir önceki yıla göre değişim	Fark		
2007	3.525.061.000		3.556.797.000				
2008	3.916.081.000		4.001.749.000	+	444.952.000	+	12,5
2009	4.769.333.000		4.585.854.000	+	584.105.000	+	14,6
2010	4.416.533.000		5.367.574.000	(*)	761.720.000	+	17,0

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : DAHİLDE ALINAN
MAL VE HİZMET VERGİLERİ

KOD: 01.3 .

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

111.515.383.000

TAHMIN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve tadelat ile mahalli idare payları dahil 111 Milyar 515 Milyon 383 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 7,35 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
			Fark	
2007	76.354.418.000	76.040.734.000		
2008	84.300.938.000	80.710.059.000	+ 4.669.325.000	6,1
2009	93.451.491.000	86.456.398.000	+ 5.746.339.000	7,1
2010	101.732.620.000	103.860.245.000	(*) + 17.423.847.000	20,2

(*) İtik 8 aylık gerçekteleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : BEYANA DAYANAN KDV

KOD: 01.3.1.01.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

TAHMIN GEREKÇESİ

39.759.613.000

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare payları dahil 39 Milyar 759 Milyon 613 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 5,45 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME		
			Bir önceki yıla göre değişim	Fark	
				Oran %	
2007	28.786.373.000	28.105.844.000			
2008	29.276.060.000	29.263.958.000	+	1.158.114.000	4,1
2009	33.302.231.000	33.024.950.000	+	3.780.992.000	12,9
2010	36.649.910.000	37.704.024.000 (*)	+	4.679.074.000	14,2

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahmindir.

Gelirin Çeşidi : TEVKİF SURETİYLE KESİLEN KDV

KOD: 01.3.1.02.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

(TL)

1.329.980.000

TAHMIN GEREKGESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahalli idare payları dahil 1 Milyar 329 Milyon 980 Bin TL gelir tahall edilimesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 3,17 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe		GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Miktar	Bir önceki yıl göre değişim	Oran %
			Fark	
2007	841.240.000	859.651.000		
2008	1.057.099.000	821.698.000	- (37.953.000)	(4,4)
2009	839.669.000	1.009.086.000	+ 187.388.000	22,8
2010	907.308.000	1.283.115.000	+ 286.029.000	27,8

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gellirin Çeşidi : ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ		KOD: 01.3.2.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GERÇEKLEŞİ			61.196.476.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladesler ile mahallî idare payları dahil 61 Milyar 196 Milyon 476 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 7,77 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	41.135.177.000	39.350.665.000		
2008	44.912.615.000	41.962.183.000	+ 2.611.518.000	+ 6,6
2009	49.551.716.000	43.708.500.000	+ 1.746.317.000	+ 4,2
2010	54.710.284.000	56.783.500.000 (*)	+ 13.075.000.000	+ 29,9

(*) İlk 8 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Geliirin Çeşidi : PETROL VE DOĞALGAZ ÜRÜNLERİ		KOD: 01.32.01.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ			34.621.497.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare payları dahil 34 Milyar 621 Milyon 497 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 8 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
Yıl	Büçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	21.786.767.000	22.235.675.000		
2008	25.786.692.000	23.947.376.000	+ 1.711.701.000	+ 7,7
2009	28.605.917.000	25.582.583.000	+ 1.635.207.000	+ 6,8
2010	30.695.331.000	32.058.040.000	(*) + 6.475.457.000	+ 25,3
<p>(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahmindir.</p>				

Gelirin Çeşidi : MOTORLU TAŞIT ARAÇLARI

KOD: 01.3.2.02.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)
6.048.040.000

TAHMIN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahalli idare payıdan dahil 6 milyar 48 Milyon 40 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 9,65 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe		Miktar	GERÇEKLEŞME		Oran %
	Tahmini	Fark		Bir önceki yıla göre değişim	Fark	
2007	4.490.776.000		4.303.055.000			
2008	4.620.593.000		3.821.487.000	(481.568.000)		(11,2)
2009	5.268.667.000		3.363.567.000	(457.900.000)		(12,0)
2010	3.803.146.000	(*)	5.515.543.000	2.151.956.000	+	64,0

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelişin Çeşidi : ALKOLLÜ İÇKİLER		KOD: 01.3.2.03	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİNİ GERÇEKÇESİ			3.760.598.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare payları dahil 3 Milyar 760 Milyon 598 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 32,81 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİNİ ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	2.256.133.000	1.889.376.000		
2008	2.005.026.000	2.059.463.000	+ 170.087.000	+ 9,0
2009	2.394.336.000	2.146.665.000	+ 87.202.000	+ 4,2
2010	2.166.762.000	2.831.558.000 (*)	+ 664.893.000	+ 31,9

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Geliğin Çeşidi : TÜTÜN MAMÜLLERİ		KOD: 01.3.2.04.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			14.894.710.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare payları dahil 14 Milyar 684 Milyon 710 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 1,31 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe	GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Miktar	Bir önceki yıla göre değişim
		Fark	Oran %
2007	11.049.073.000	9.890.423.000	
2008	11.032.304.000	10.918.162.000	+ 1.227.739.000
2009	11.950.877.000	11.546.412.000	+ 628.250.000
2010	16.417.469.000	14.504.615.000	(*) + 2.956.203.000

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : KOLALU GAZOZLAR		KOD: 01.3.2.05.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMIN GEREKÇESİ			230.133.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare payları dahil 230 Milyon 133 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	531.002.000	184.582.000		
2008	202.000.000	205.102.000	+ 20.520.000	+ 11,1
2009	235.292.000	212.361.000	+ 7.259.000	+ 3,5
2010	222.472.000	208.150.000	(*) - (4.211.000)	(2,0)

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : DAYANIKLI TÜKETİM VE DİĞER MALLAR

KOD: 01.3.2.06.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)
1.841.498.000

TAHMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare payı dâhil 1 Milyar 841 Milyon 498 Bin TL gelir tahsil edilmese beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	BÜÇGE		GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Miktar	Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	1.021.426.000	1.047.554.000		
2008	1.265.900.000	1.010.593.000	(36.961.000)	(3,5)
2009	1.096.627.000	856.892.000	(153.701.000)	(15,2)
2010	1.405.104.000	1.665.594.000	(*) + 808.702.000	94,4

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşitli : BANKA VE SİGORTA
MUAMELELERİ VERGİSİ

KOD: 01.3.3.01.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

(TL)
4.284.823.000

TAHMIN GEREKÇESİ

Başta faiz oranlarındaki gelişmeler olmak üzere, ekonomik göstergeler ve vergiye konu banka ve sigorta işlemlerinde meydana gelecek gelişmeler dikkate alındığında, bu kaynaktan 2011 yılında red ve isadeler ile mahalli idare payları dahil 4 Milyar 284 Milyon 823 Bin TL gelir sağlanacağı tahmin edilmektedir. Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 17,99 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
			Fark	
2007	3.119.701.000	3.176.013.000		
2008	4.010.228.000	3.720.367.000	+ 544.354.000	+ 17,1
2009	4.132.496.000	4.043.286.000	+ 322.929.000	+ 8,7
2010	3.927.635.000	3.631.571.000	(*) - (411.725.000)	- (10,2)

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : ŞANS OYUNLARI VERGİSİ

KOD: 01.3.4.01.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ

MIKTAR

(TL)

460.299.000

TAHMIN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve isaleler ile mahallî idare ve fon payları dahil 460 Milyon 299 Bin TL gelir sağlanacağı tahmin edilmektedir.

Bu tutar, 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında artışta tekbül edilmektedir.

TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME		Oran %
			Bir önceki yıla göre değişim	Fark	
2007	420.269.000	326.500.000			
2008	400.000.000	376.164.000	+	49.864.000	15,2
2009	416.663.000	395.834.000	+	19.870.000	5,2
2010	407.663.000	416.330.000 (*)	+	20.466.000	5,2

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : ÖZEL İLETİŞİM VERGİSİ

KOD: 01.3.5.01.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

4.484.192.000

TAHMIN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladele ile mahallî idare payları dâhil 4 Milyar 484 Milyon 192 Bin TL gelir sağlanacağı tahmin edilmektedir.

Bu tutar, 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,57 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini		GERÇEKLEŞME	
	Miktar	Fark	Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	4.057.658.000	4.222.061.000		
2008	4.645.036.000	4.565.689.000	+	8,1
2009	5.208.716.000	4.274.732.000	-	(8,4)
2010	4.829.820.000	4.055.705.000	(*)	(5,1)

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : GÜMRÜK VERGİLERİ

KOD: 01.4.1.01.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

TAHMIN GEREKÇESİ

(TL)
3.681.952.000

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler ile mahallî idare payları dahil 3 Milyar 681 Milyon 952 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.
Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 15,65 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	2.385.121.000	2.454.875.000		
2008	2.968.173.000	2.788.569.000	+	13,6
2009	3.533.356.000	2.486.462.000	-	(10,8)
2010	3.000.067.000	3.183.785.000 (*)	+	28,0

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : İTHALDE ALINAN KATMA DEĞER VERGİSİ		KOD: 01.4.2.01.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			41.042.804.000
<p>2011 yılı ithalat beklentileri ve döviz kurunda meydana gelecek değişimler göz önünde bulundurularak, bu gelir unsurundan red ve ladele ile mahallî idare payları dahil 41 Milyar 42 Milyon 804 Bin TL gelir elde edileceği tahmin edilmiştir.</p> <p>Bu tutar, 2010 yılı ile kıyaslandığında % 15,25 oranında bir artışa tekaabül etmektedir.</p>			
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe Tahmini	GERÇEKLEŞME	
		Miktar	Oran %
Bir önceki yıla göre değişim			
		Fark	
2007	29.585.311.000	26.495.628.000	
2008	30.504.085.000	29.980.574.000	+ 3.484.946.000
2009	38.513.783.000	26.135.212.000	- (3.845.362.000)
2010	30.112.832.000	35.613.304.000	(*) + 9.478.092.000
			+ 36,3

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : DİĞER DİŞ TİCARET
GELİRLERİ

KOD: 01.4.3.01.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)
76.844.000

TAHMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan, 2011 yılında red ve laddler ile mahallî idare payları dahilî 76 Milyon 844 Bin TL gelir sağlanacağı tahmin edilmektedir.
Bu tutar, 2010 yılı ile kıyaslandığında % 15,09 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Fark
				Oran %
2007	94.703.000	50.571.000		
2008	65.598.000	40.009.000	- (10.562.000)	(20,9)
2009	46.252.000	52.554.000	+ 12.545.000	31,4
2010	46.782.000	66.770.000	(*) + 14.216.000	27,1

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : DAMGA VERGİSİ		KOD: 01.5.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMIN GEREKÇESİ			5.805.119.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve laddeler ile mahalli idare ve fon payları dahil 5 Milyar 805 Milyon 119 Bin TL gelir sağlanacağı tahmin edilmektedir.</p> <p>Bu tutar, 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,1 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe		Oran %
	Tahmini	Miktar	
GERÇEKLEŞME			
Bir önceki yıla göre değişim			
		Fark	
2007	3.667.332.000	3.677.079.000	
2008	4.228.398.000	3.987.640.000 +	8,4
2009	4.763.806.000	4.205.581.000 +	5,5
2010	4.442.645.000	5.225.071.000 (*) +	24,2

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : HARÇLAR		KOD: 01.6.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ			8.009.800.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve indeler ile mahallî idare ve fon payları dahil 8 Milyar 9 Milyon 800 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,09 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİNİNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
Yıl	Bütçe	Miktar	Fark	Oran %
	Tahmini			
2007	4.707.707.000	4.857.694.000		
2008	5.512.616.000	5.180.554.000	+ 322.860.000	6,6
2009	6.127.241.000	4.873.344.000	-(307.210.000)	(5,9)
2010	5.556.427.000	7.210.399.000	+ 2.337.055.000	48,0

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : YARGI HARÇLARI		KOD: 01.6.1.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			1.547.491.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve tadelat ile mahalli idare ve fon payları dahil 1 Milyar 547 Milyon 491 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 28,72 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe	Miktar	Oran %
	Tahmini		
GERÇEKLEŞME			
Bir önceki yıla göre değişim			
2007	579.534.000	751.418.000	
2008	824.922.000	824.946.000	+
2009	957.754.000	933.347.000	+
2010	824.401.000	1.202.239.000 (*)	+
		268.892.000	+
		268.892.000	+

(*) İlk aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gəlirin Çeşidi : TİCARET SİCİL HARÇLARI		KOD: 01.6.1.01.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			176.885.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare ve fon payları dahil 176 Milyon 885 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,1 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe	Miktar	Oran %
	Tahmini		
2007	155.243.000	115.662.000	
2008	139.395.000	129.194.000	+
2009	158.755.000	143.255.000	+
2010	128.915.000	159.217.000 (*)	+
			11,1

(*) İlk 6 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gəlirin Çeşidi : ESNAF SİCİL HARÇLARI		KOD: 01.6.1.02.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHİMİN GEREKÇESİ			18.254.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare ve fon payları dahil 18 Milyon 254 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,09 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHİMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	40.895.000	11.319.000		
2008	2.362.000	12.455.000	+	10,0
2009	15.817.000	13.541.000	+	8,7
2010	12.547.000	16.431.000	(*)	21,3

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : DİĞER YARGI HARÇLARI		KOD: 01.6.1.99	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)		
TAHMİN GEREKÇESİ			1.352.352.000		
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare ve fon payları dahilî 1 Milyar 352 Milyon 352 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 31,73 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>					
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)					
Yıl	Bütçe		Miktar	Fark	Oran %
	Tahmini	Gerçekleşme			
2007	383.396.000		624.437.000		
2008	683.165.000		683.298.000	+	58.862.000
2009	783.182.000		776.551.000	+	93.252.000
2010	662.939.000		1.026.391.000	(*)	250.040.000

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gellirin Çeşidi : NOTER HARÇLARI		KOD: 01.6.2.01	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ				
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler ile mahallî idare ve fon payların dahil 437 Milyon 762 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,1 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
437.762.000				
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	436.311.000	393.368.000		
2008	476.693.000	399.000.000	+ 5.632.000	1,4
2009	511.296.000	441.945.000	+ 42.945.000	10,8
2010	398.200.000	394.040.000 (*)	- (47.905.000)	(10,8)

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : VERGİ YARGISI HARÇLARI

KOD: 01.6.3.01

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ

MİKTAR
(TL)

4.114.000

TAHMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin bakanlıklar dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladeleler ile mahallî idare payları dahil 4 Milyon 114 Bin TL gelir tahsil edilmemesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,89 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini*	Miktar	GERÇEKLEŞME		Oran %
			Bir önceki yıla göre değişim	Fark	
2007		718.000			
2008		1.380.000	+	662.000	+
2009	888.000	1.309.000	-	(71.000)	-
2010	1.455.000	3.710.000	(**)	2.401.000	+

(*) 2007 ve 2008 yılları Bütçe Kanunlarında bu gelir kalemine ait tutarların yer simasının nedeniyle bütçe tahminlerine tabii olarak yer verilmemiştir.

(**) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahmindir.

Gelinin Çeşidi : TAPU HARÇLARI		KOD: 01.6.4.01	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMIN GEREKÇESİ			3.479.244.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladeler ile mahallî idare payları dahil 3 Milyar 479 Milyon 244 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tabii olmaktadır.</p>				
TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	1.662.933.000	2.012.200.000		
2008	2.167.084.000	2.183.145.000	+ 170.945.000	+ 8,5
2009	2.496.887.000	1.908.702.000	- (274.443.000)	- (12,6)
2010	2.539.432.000	3.146.927.000	+ 1.238.225.000	+ 84,9

(*) İlk 6 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : PASAPORT VE KONSOLOSLUK HARÇLARI

KOD: 01.6.5.01

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

755.882.000

TAHİMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve tadeleler ile mahallî idare payı olan dahilî 755 Milyon 682 Bin TL gelir tahsil edilmesini beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 7,87 oranında bir azalışa tekabül etmektedir.

TAHİMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Fark
				Oran %
2007	637.467.000	522.637.000		
2008	624.683.000	562.555.000	+	39.918.000
2009	671.707.000	659.306.000	+	96.751.000
2010	563.284.000	820.188.000	(*)	160.882.000
				24,4

(*) İlk 8 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

15.572.000

KOD: 01.6.6.01

Gelirin Çeşidi : GEMİ VE LIMAN HARÇLARI

TAHMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler ile mahallî idare ve fon payları dahil 15 Milyon 572 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.
Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,09 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe		Miktar	GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Gerçekleşen		Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	178.190.000		8.782.000		
2008	14.950.000		10.189.000	+	16,0
2009	13.095.000		10.587.000	+	3,9
2010	10.215.000		14.017.000	(*)	32,4

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Geliirin Çeşidi : AVCILIK BELGESİ HARÇLARI		KOD: 01.6.7.01	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ			14.944.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare ve fon payları dahil 14 Milyon 944 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,1 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
Yıl	Bütçe	Miktar	Fark	Oran %
	Tahmini			
2007	111.300.000	7.980.000		
2008	2.950.000	9.920.000	+ 1.940.000	+ 24,4
2009	13.542.000	11.154.000	+ 1.225.000	+ 12,3
2010	9.974.000	13.451.000 (*)	+ 2.297.000	+ 20,6

(*) İlk 8 ayık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : DİĞER İMTİYAZNAME, RUHSATNAME
VE DİPLOMA HARÇLARI

KOD: 01.6.7.99.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

(TL)

4.481.000

TAHİMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yınına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare ve fon payları dâhil 4 Milyon 481 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,11 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHİMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
			Fark	
2007	111.300.000	810.000		
2008	2.958.000	514.000	(296.000)	(36,5)
2009	768.000	4.332.000	3.818.000	742,8
2010	514.000	4.033.000 (*)	(299.000)	(6,9)

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : TRAFİK HARÇLARI		KOD: 01.6.8.01	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ				383.647.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler ile mahallî idare payları dahil 383 Milyon 647 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,1 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİNİ ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
Yıl	Bütçe		Miktar	Oran %
	Tahmini	Fark		
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
2007	599.882.000		640.899.000	
2008	748.685.000	+	644.614.000	3.715.000 +
2009	812.794.000	-	249.803.000	(394.811.000) -
2010	646.777.000	(*) +	345.323.000	95.520.000 +

(*) İlk 6 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : YURT DIŞI ÇIKIŞ HARC		KOD: 01.6.9.01.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			63.386.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare ve fon payları dahil 63 Milyon 386 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 4,5 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe	GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Miktar	Bir önceki yıla göre değişim Fark Oran %
2007	140.277.000	58.922.000	
2008	76.320.000	50.119.000	(8.803.000)
2009	55.609.000	50.088.000	(31.000)
2010	50.237.000	60.655.000 (*)	+ 10.587.000 21,1

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : ÖZEL GÜVENLİK HARÇLARI		KOD: 01.6.9.03.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMIN GEREKÇESİ			33.276.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahalli idare payları dahil 33 Milyon 276 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,09 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMIN ESAS BİLGİLER (YT/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	20.040.000	28.318.000		
2008	35.896.000	26.240.000	(2.076.000)	(7,3)
2009	30.298.000	38.994.000	12.754.000	48,6
2010	26.372.000	29.954.000	(9.040.000)	(23,2)

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİL KAYIT
HARCI VE YILLIK TONAJ HARCI

KOD: 01.6.9.04.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

7.336.000

TAHMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında mahallî idare ve fon payları dahil 7 Milyon 336 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 11,1 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bölge Tahmini*	GERÇEKLEŞME		Oran %
		Miktar**	Bir önceki yıla göre değişim	
2007				
2008		5.768.000		
2009		6.603.000	(***) +	
2010			835.000	+ 14,5

(*) 2007-2010 yıllarına ilişkin; ilgili yıllar Bütçe Kanunlarında bu gelir kalemine ait tutarların yer alınması nedeniyle bölge tahminlerine tabi olarak yer verilmemiştir.

(**) 2007 ve 2008 yıllarına ilişkin; bu gelir kalemi ile ilgili tahelatin bulunmaması dolayısıyla tabi olarak yer verilmemiştir.

(***) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahmindir.

Gellirin Çeşidi : DİĞER HARÇLAR		KOD: 01.6.9.99.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ			1.262.885.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir uneurundan 2011 yılında mahallî idare ve fon payları dahil 1 Milyar 262 Milyon 885 Bin TL gelir tahsil edilemesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 1293 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	240.474.000	371.380.000		
2008	537.457.000	430.101.000	+ 58.721.000	+ 15,8
2009	562.600.000	507.490.000	+ 77.389.000	+ 18,0
2010	485.566.000	1.118.259.000 (*)	+ 610.769.000	+ 120,4

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahmindir.

Gelişin Çeşidi : BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAYAN VERGİLER		KOD: 01.9.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHİMİN GEREKÇESİ			75.687.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler ile mahallî idare ve fon payları dahil 75 Milyon 687 Bin TL gelir tahsili edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 87,64 oranında bir azalışa tabii olmaktadır.</p>				
TAHİMİNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	73.065.000	48.629.000		
2008	95.059.000	53.401.000	+ 4.772.000	+ 9,8
2009	61.986.000	624.652.000	+ 571.251.000	+ 1.069,7
2010	86.350.000	612.120.000	(*) - (12.532.000)	(2,0)

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : KALDIRILAN VERGİ ARTIKLARI		KOD: 01.9.1.01.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHİMİN GEREKÇESİ			6.974.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve tadeler ile mahallî idare ve fon payları dahil 6 Milyon 974 Bin TL gelir tahsili edilmese beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 7,03 oranında bir azalışa tabii olmaktadır.</p>				
TAHİMİN ESAS BİLGİLERİ (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	42.492.000	13.412.000		
2008	42.930.000	7.951.000	(5.461.000)	(40,7)
2009	9.212.000	31.185.000	+ 23.214.000	+ 292,0
2010	28.975.000	7.501.000	(*) - (23.664.000)	(75,9)

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAYAN DİĞER VERGİLER		KOD: 01.9.9.99.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			68.713.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve isadeler ile mahallî idare ve fon payları dahil 68 Milyon 713 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 12,87 oranında bir azalışa tabii olmaktadır.</p>			
TAHMİNİNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
GERÇEKLEŞME			
Bir önceki yıla göre değişim			
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark
			Oran %
2007	30.573.000	35.217.000	
2008	52.129.000	45.450.000	+ 10.233.000
2009	52.774.000	59.144.000	+ 13.694.000
2010	57.375.000	78.862.000 (*)	+ 19.718.000
			+ 33,3

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

7.344.410.000

KOD: 03.

Gelirin Çeşidi : TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ

TAHMIN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve icadeler dahil 7 Milyar 344 Milyon 410 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 22,88 oranında bir azalışa tekabül etmektedir.

TAHMIN ESAS BİLGİLER (Y/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
			Fark	
2007	7.826.459.000	8.256.577.000		
2008	9.001.423.000	7.442.735.000	(815.842.000)	(9,9)
2009	7.382.865.000	9.877.763.000	2.535.028.000	34,1
2010	6.789.078.000	9.523.521.000	(454.242.000)	(4,6)

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : MAL SATIŞ GELİRLERİ		KOD: 03.1.1.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMIN GEREKÇESİ			1.463.603.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler dahil 1 Milyar 463 Milyon 603 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 7,83 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	754.656.000	775.848.000		
2008	897.299.000	835.826.000	+ 59.977.000	+ 7,7
2009	1.053.516.000	1.110.506.000	+ 274.680.000	+ 32,9
2010	1.425.552.000	1.357.263.000	(*) + 246.757.000	+ 22,2
(*) İlk 8 aylık gerçekleştirilme göre yapılan yıl sonu tahminidir.				

Gelirin Çeşidi : HİZMET GELİRLERİ		KOD: 03.1.2.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ			316.658.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladeleler dahil 316 Milyon 658 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 69,05 oranında bir azalışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bölge	Miktar	Fark	Oran %
2007	570.481.000	694.659.000		
2008	792.210.000	661.165.000	(33.494.000)	(4,8)
2009	600.257.000	668.146.000	6.981.000	1,1
2010	878.146.000	1.023.741.000	(*) + 355.595.000	53,2

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : HAZINE PORTFÖVÜ VE İŞTİRAK GELİRLERİ		KOD: 03.3.1.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			2.220.381.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladeler dahil 2 Milyar 220 Milyon 381 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 43,87 oranında bir azalışa tabii olmaktadır.</p>			
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe	Miktar	Oran %
	Tahmini		
2007	3.381.339.000	4.559.044.000	
2008	4.022.500.000	3.720.834.000	(18,4)
2009	3.045.993.000	3.777.489.000	1,5
2010	1.831.705.000	3.956.092.000 (*)	4,7
<p>(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.</p>			

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

381.426.000

KOD: 03.3.2.

Gelirin Çeşidi : KİT VE İD'TLERDEN SAĞLANAN GELİRLER

TAHMIN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler dâhil 381 Milyon 426 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.
Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,85 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini		Miktar	Fark	Oran %
	Bütçe	Tahmini			
2007	212.298.000		229.915.000		
2008	225.207.000		278.879.000	+	21,3
2009	300.725.000		281.446.000	+	0,9
2010	303.589.000		344.086.000	(*)	22,3

GERÇEKLEŞME

Bir önceki yıla göre değişim

(*) İlk 8 aylık gerçekleştirme göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : KURUMLAR KARLARI		KOD: 03.5.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMIN GEREKÇESİ			908.699.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeiler dahil 908 Milyon 699 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,2 oranında bir azalışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıl ile göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	2.200.407.000	925.410.000		
2008	1.725.226.000	790.748.000	(134.662.000)	(14,6)
2009	937.713.000	761.652.000	(29.096.000)	(3,7)
2010	1.050.602.000	1.011.998.000	(*) + 250.246.000	+ 32,9

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : DÖNER SERMAYELER		KOD: 03.5.1.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
			907.326.000	
TAHMIN GEREKÇESİ				
<p>Öncaki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladeleler dahil 907 Milyon 326 Bin TL gelir tahsil edilmemesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,22 oranında bir azalışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	2.200.407.000	925.383.000		
2008	1.692.226.000	790.084.000	(135.299.000)	(14,6)
2009	936.955.000	760.624.000	(29.460.000)	(3,7)
2010	1.049.583.000	1.010.657.000	(*) + 250.033.000	32,9

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : DİĞER KURUMLAR KARLARI		KOD: 03.5.9.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMIN GEREKÇESİ			1.373.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladelere dahil 1 Milyon 373 Bin TL gelir tahsis edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,64 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHİMİNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
GERÇEKLEŞME			
Bir önceki yıla göre değişim			
Yıl	Bütçe Tahmini*	Miktar	Fark
2007		27.000	
2008	33.000.000	664.000	+ 637.000
2009	758.000	1.028.000	+ 364.000
2010	1.019.000	1.241.000	(**) + 213.000
			Oran %
			2.359,3
			54,8
			20,7
<p>(*) 2007 yılı Bütçe Kanununda bu gelir kalemine alt tutarı yer almaması nedeniyle bütçe tahminine tabloya yer verilmemiştir.</p> <p>(**) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.</p>			

Gelinin Çeşidi : KİRA GELİRLERİ		KOD: 03.6.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMIN GEREKÇESİ			1.151.262.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ledeler dahil 1 Milyar 151 Milyon 262 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir. Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 13,47 oranında bir artışa tabii olmaktadır.</p>				
TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	707.276.000	688.722.000		
2008	800.111.000	741.374.000	+ 52.652.000	+ 7,6
2009	861.287.000	828.001.000	+ 86.627.000	+ 11,7
2010	798.251.000	1.014.589.000	(*) + 186.588.000	+ 22,5

(*) İlk 8 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)
902.181.000

KOD: 03.9.

Gelirin Çeşidi : DİĞER TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ

TAHMIN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler dahil 902 Milyon 181 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.
Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,58 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMIN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini*	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
		Fark		
2007		357.413.000		
2008	538.870.000	399.842.000	+ 42.429.000	+ 11,9
2009	583.374.000	780.191.000	+ 380.349.000	+ 95,1
2010	501.233.000	815.852.000	(**) + 35.861.000	+ 4,6

(*) 2007 yılı Bütçe Kanununda bu gelir kalemine ait tutarı yer alması nedeniyle bütçe tahminine tabi olarak yer verilmemiştir.

(**) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE
ÖZEL GELİRLER

KOD: 04.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR

(TL)
1.239.414.000

TAHMIN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladeleler dahil 1 Milyar 239 Milyon 414 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 9,69 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe		GERÇEKLEŞME		Oran %
	Tahmini	Miktar	Bir önceki yılın göre değişim	Fark	
2007	480.118.000	1.845.809.000			
2008	805.893.000	851.041.000	-	(994.768.000)	(53,9)
2009	944.107.000	814.128.000	-	(36.913.000)	(4,3)
2010	965.983.000	1.129.952.000	(*)	315.824.000	38,8

(*) İlk 9 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahmindir.

Gəlirin Çeşidi : YURT DIŞINDAN ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR		KOD: 04.1.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİNİ GEREKÇESİ			1.216.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve istisnalar dahil 1 Milyon 216 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 87,86 oranında bir azalışa tabii olmaktadır.</p>				
TAHMİNİ ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
Yıl	Bütçe Tahmini*	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	7.137.000	51.820.000		
2008		9.540.000	(42.280.000)	(81,6)
2009	10.229.000	25.000	(9.515.000)	(99,7)
2010	11.072.000	10.029.000	(**)	+
			10.004.000	40.016,0

(*) 2008 yılı Bütçe Kanununda bu gelir kalemine ait tutarın yer alınması nedeniyle bütçe tahminine tabii olarak yer verilmemiştir.

(**) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : ÖZEL GELİRLER		KOD: 04.6.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ			1.238.198.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladeleler dahil 1 Milyar 238 Milyon 198 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	472.981.000	1.793.989.000		
2008	805.893.000	841.501.000	(952.488.000)	(53,1)
2009	933.878.000	814.103.000	(27.398.000)	(3,3)
2010	954.911.000	1.119.823.000	(*) + 305.020.000	37,6

(*) İlk 8 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : DİĞER GELİRLER		KOD: 05.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			22.560.140.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğitimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladelele ile fon payları dahilii 22 Milyar 560 Milyon 140 Bin TL gelir tahsilii edilmemesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 4,21 oranında bir artışa tekaabül etmektedir.</p>			
TAHMİNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
GERÇEKLEŞME			
Bir önceki yıla göre değişim			
Yılı	Bütçe Tahminii	Miktar	Fark Oran %
2007	15.394.039.000	16.879.149.000	+ 1.975.872.000 11,7
2008	15.368.338.000	18.855.021.000	+ 5.479.196.000 29,1
2009	21.172.565.000	24.334.217.000	- (2.685.227.000) (11,0)
2010	19.712.421.000	21.648.990.000	-
(*) İllik 8 aylık gerçekteşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.			

Gelinin Çeşidi : FAİZ GELİRLERİ		KOD: 05.1.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMIN GEREKÇESİ			2.712.389.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladeleler dâhil 2 Milyar 712 Milyon 389 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 21,88 oranında bir azalışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıla göre değişim Fark	Oran %
2007	2.149.225.000	4.857.478.000		
2008	2.276.092.000	4.582.700.000	(274.778.000)	(5,7)
2009	2.595.844.000	5.716.735.000	+ 1.134.036.000	+ 24,7
2010	2.285.093.000	3.472.159.000	(*) - (2.244.577.000)	(99,3)

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR		KOD: 05.2.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMİN GEREKÇESİ			8.702.083.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladeleler dahil 8 Milyar 702 Milyon 83 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 14,98 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	6.834.646.000	6.248.923.000		
2008	7.397.808.000	8.082.020.000	+ 1.833.097.000	+ 29,3
2009	10.893.082.000	8.493.250.000	+ 411.230.000	+ 5,1
2010	8.133.404.000	7.568.019.000	(*) - (925.231.000)	(10,9)

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : PARA CEZALARI		KOD: 05.3.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHMIN GEREKÇESİ			5.973.085.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve iadeler ile fon payları dahil 5 Milyar 973 Milyon 85 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir. Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,55 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHİMNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yıl	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	3.216.842.000	3.845.505.000		
2008	3.558.732.000	3.203.647.000	- (641.856.000)	(16,7)
2009	3.754.156.000	4.209.406.000	+ 1.005.759.000	31,4
2010	3.510.564.000	5.403.235.000	(*) + 1.193.829.000	28,4

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : DiĞER ÇEŞİTLİ GELİRLER		KOD: 05.9.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)	
TAHİMİN GEREKÇESİ			5.172.583.000	
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve ladelir dahil 5 Milyar 172 Milyon 583 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 0,63 oranında bir azalışa tekabül etmektedir.</p>				
TAHİMİNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)				
GERÇEKLEŞME				
Bir önceki yıla göre değişim				
Yılı	Bütçe Tahmini	Miktar	Fark	Oran %
2007	3.193.526.000	1.927.243.000		
2008	2.135.706.000	2.986.654.000	+ 1.059.411.000	+ 55,0
2009	3.929.521.000	5.914.825.000	+ 2.928.171.000	+ 99,0
2010	5.783.360.000	5.205.577.000 (*)	(709.248.000)	(12,0)

(*) İlk 8 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gellirin Çeşidi : SERMAYE GELİRLERİ		KOD: 06.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			10.037.551.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve tadeler dahil 10 milyar 37 milyon 551 bin TL gelir tahsil edilmesini beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 172,37 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe	GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Bir önceki yıl ile göre değişim	Oran %
		Miktar	Fark
2007	2.569.283.000	6.081.636.000	
2008	4.306.056.000	9.116.120.000	+ 3.034.464.000
2009	13.141.284.000	2.051.823.000	- (7.064.297.000)
2010	10.653.770.000	3.685.292.000	(*) + 1.633.469.000
			+ 79,6
<p>(*) İlk 6 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.</p>			

Gelirin Çeşidi : TAŞINMAZ SATIŞ GELİRLERİ		KOD: 06.1.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			486.340.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve indeler dahil 486 milyon 340 bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 30,77 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
Yıl	Bütçe	GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Miktar	Bir önceki yıla göre değişim Fark Oran %
2007	417.126.000	233.717.000	
2008	402.441.000	225.763.000	(7.954.000) - (3,4)
2009	502.260.000	222.446.000	(3.317.000) - (1,5)
2010	241.219.000	371.918.000 (*) +	149.472.000 + 67,2

(*) İlk 8 aylık gerçekleştirilmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)
5.428.000

KOD: 06.2.

Gelirin Çeşidi : TAŞINIR SATIŞ GELİRLERİ

TAHİMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve tadelat dahil 5 milyon 428 bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 31,21 oranında bir artışa tabii olmaktadır.

TAHİMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe		GERÇEKLEŞME	
	Tahmini	Miktar	Bir önceki yıla göre değişim	Oran %
2007	5.157.000	5.947.000		
2008	5.615.000	1.649.000	(4.296.000)	(72,3)
2009	8.024.000	4.505.000	+ 2.856.000	+ 173,2
2010	8.138.000	4.137.000	(*) - (368.000)	(8,2)

(*) İlk 6 aylık gerçekleşmeye göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelinin Çeşidi : DİĞER SERMAYE SATIŞ GELİRLERİ		KOD: 06.9	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR (TL)
TAHMİN GEREKÇESİ			9.545.783.000
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında red ve tadelat dahil 9 Milyar 545 Milyon 783 Bin TL gelir tahsili öngörülmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 188,46 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>			
TAHMINE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)			
GERÇEKLEŞME			
Bir önceki yıla göre değişim			
Yıl	Bütçe	Miktar	Oran %
	Tahmini	Fark	
2007	2.147.000.000	5.841.971.000	
2008	3.900.000.000	8.888.667.000 +	52,2
2009	12.631.000.000	1.824.829.000 -	(79,5)
2010	10.404.413.000	3.309.237.000 (*) +	81,3

(*) İlk 8 aylık gerçekleştirilme göre yapılan yıl sonu tahminidir.

Gelirin Çeşidi : ALACAKLARDAN TAHSİLAT

KOD: 08.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)
217.951.000

TAHMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında 217 Milyon 951 Bin TL gelir tahsili edilmesi beklenmektedir.
Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİNİNE ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini*	Miktar	GERÇEKLEŞME		Oran %	
			Bir önceki yıla göre değişim	Fark		
2007		98.223.000				
2008		407.362.000	+	309.139.000	+	314,7
2009		313.140.000	-	(94.222.000)	-	(231,3)
2010	438.194.000	197.132.000	(**)	(116.008.000)	-	(370,5)

(*) 2007-2009 yıllarına ilişkin; ilgili yıllar Bütçe Kanunlarında bu gelir kalemine ait tutarın yer alması nedeniyle bütçe tahminlerine tabloca yer verilmemiştir.

(**) 8 aylık gerçekleşmeye göre geçici tahmin

Gelinin Çeşidi : YURTIÇİ ALACAKLARDAN TAHSİLAT		KOD: 08.1.	2011 YILI İÇİN HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ MİKTAR			
TAHMİN GEREKÇESİ			(TL)			
			176.055.000			
<p>Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğitimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında 176 Milyon 55 Bin TL gelir tahall edilmesi beklenmektedir.</p> <p>Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.</p>						
TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)						
Yıl	Bütçe	GERÇEKLEŞME				
	Tahmini*	Miktar	Fark			
Oran %						
2007		82.337.000				
2008		365.495.000	+	282.658.000	+	341,2
2009		271.714.000	-	(93.781.000)	-	(256,6)
2010		159.238.000	(**)	(112.478.000)	-	(413,9)
2010		371.191.000				

(*) 2007-2009 yıllarına ilişkin; ilgili Yıllar Bütçe Kanunlarında bu gelir kalemine ait tutarların yer alınmaması nedeniyle bütçe tahminlerine tabi olarak yer verilmemiştir.

(**) 8 aylık gerçekleşmeye göre geçici tahmin

Gelirin Çeşidi : YURTDIŞI ALACAKLARDAN TAHSİLAT

KOD: 08.2.

2011 YILI İÇİN
HÜKÜMETİN ÖNERDİĞİ
MİKTAR
(TL)

41.896.000

TAHMİN GEREKÇESİ

Önceki yıllara ilişkin ekonomik gelişmeler, eğilimler ve 2011 yılına ilişkin beklentiler dikkate alındığında bu gelir unsurundan 2011 yılında 41 Milyon 896 Bin TL gelir tahsil edilmesi beklenmektedir.

Bu tutar 2010 yılı ile kıyaslandığında % 10,56 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

TAHMİN ESAS BİLGİLER (YTL/TL)

Yıl	Bütçe Tahmini*	Miktar	GERÇEKLEŞME	
			Bir önceki yıl ile göre değişim	Oran %
			Fark	
2007		15.386.000		
2008		41.867.000	+ 26.481.000	+ 172,1
2009		41.426.000	- (441.000)	(1,1)
2010	67.003.000	37.894.000	(**)	(3.532.000) (8,5)

(*) 2007-2009 yıllarına ilişkin; ilgili yıllar Bütçe Kanunlarında bu gelir kalemine ait tutarların yer almaması nedeniyle bütçe tahminlerine tabloya yer verilememiştir.

(**) 8 aylık gerçekleşmeye göre geçici tahmin

VERGİ HARCAMALARI LİSTESİ

boş

VERGİ HARCAMALARI LİSTESİ

KANUN ADI VE NUMARASI	MADDE NO	MADDE AÇIKLAMASI
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 9/1-2-3-4-5-6-7-8	Vergiden Muaf Esnaf
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 19	Ticari ve ziraî kazançlarda yatırım indirimi istisnası (6008 Sayılı kanun ile yeniden düzenlenen şekliyle)
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 20	Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 21	Gayrimenkuller ve Hakiada İstisnalar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 22/1	Menkul Sermaye İratlarında İstisnalar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/1	Köylerde, münhasıran el ile dokunan halı ve kilim imal eden işletmelerde çalışan işçilerin ücretleri
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/2	Gelir Vergisi'nden muaf olan veya gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin yanında çalışan işçilerin ücretleri
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/3	Maden ve toprakaltı işlerde çalışan işçilerin münhasıran yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücretleri
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/5	Köy muhtarları ile köylerin katipleri, korucuları, imamı, beklçileri ve benzeri hizmetlerine köy bütçesinden ödenen ücretler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/6	Hizmetçilerin ücretleri
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/7	Sanat okulları ile bu mahiyetteki enstitülerde çalışan öğrencilere, ceza ve istahevlerinde çalışan hükümlüleri, tutuklulara ve darülacezelerin atöyelerinde çalışan dışkuncilere verilen ücretler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/8	Hizmet erbabına işverenlerce yemek verilerek suretiyle sağlanan menfaatler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/9	Genel olarak madenlerde ve fabrikalarda çalışan işçilere ve özel kanunlarına göre barındırılması gereken memur ve müstahdemlere konut tedariki ve bu konular ile ilgili sağlanan menfaatler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/10	Hizmet erbabının toplu olarak işyerlerine gidip gelmelerini sağlamak maksadıyla işverenler tarafından yapılan taşıma giderleri
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/12	3308 Sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununa tabi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/13	Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumu tarafından ödenen emekli, malüfiyet, dul ve yetim aylıkları
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/14	Dar mükellefiyete tabi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 23/15	Yüz ve daha az işçi çalıştıran işyerlerinde bir, yüzde fazla işçi çalıştıran işyerlerinde iki amatör sporcuya ödenen ücretler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 25/3	Kanunla kurulan emekli sandıkları ile Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20. maddesinde belirtilen sandıklar tarafından hak sahiplerine aylık dışında ödenen tazminat, yardım ve toplan ödemeler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 25/4	Hizmet erbabına ödenen çocuk zamları
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 25/5	Evlenme ve doğum münasebetiyle hizmet erbabına yapılan yardımlar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 25/6	Sosyal sigorta kurumları tarafından sigortalılara yapılan ödemeler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 25/7	Kidem tazminatı ödemeleri
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 25/9	Yardım sandıkları tarafından ölüm, sakatlık, hastalık, doğum, evlenme gibi sebeplerle üyelerine yapılan yardımlar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 25/10	Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından hak sahiplerine ödenen tazminat ve yardımlar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 29/1	İlim ve fenni, güzel sanatları, ...teşvik maksadıyla verilen ikramiyeler ve mükafatlar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 29/2	Uçuş ve dalgı tazminatları, ikramiyeler, gündelikler, zamlar ...v.b
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 29/3	Spor yarışmalarına katılan amatör sporculara ödenen ödül ve ikramiyeler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 29/4	Spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 30/1	Dar mükellefiyete tabi olanların, hükümetin müsaadesiyle açılan sergi ve panayırılarda yaptıkları ticari faaliyetlerden elde ettikleri kazançlar (Türkiye'de başkaca iş yeri ve daimi temsilcileri bulunmamak şartıyla)
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 30/2	Dar mükellefiyete tabi olanların bu sergi ve panayırılarda yaptıkları serbest meslek faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 63/2	Kanunla kurulan emekli sandıkları ile Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20. maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primler
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 63/3	Ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primler ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 63/4	Çalışanlar tarafından ilgili kanunlarına göre sandıklara ödenen aidatlar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Mükerrer Madde 80	Değer Artış Kazançlarında İstisna
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 82	Arızı Kazançlarda İstisna
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/1	Gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirin %10'unu aşmamak (bireysel emeklilik sistemi dışındaki şahıs sigorta primleri için, beyan edilen gelirin % 5'ini) ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak şartıyla, mükellef tarafından ödenen kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ait şahıs sigorta primleri ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/2	Beyan edilen gelirin %10'unu aşmaması şartıyla mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olarak yapılan eğitim ve sağlık harcamaları
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/3	Serbest meslek faaliyetlerinde bulunan veya basit usulde vergilendirilen özürülerin beyan edilen gelirleri için hesaplanan yıllık indirim
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/4	Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere, köylere ve kamu yararına çalışan dernekler ile vergi muafiyeti tanınan vakıflara yıllık toplamı beyan edilecek gelirin % 5'ini (kalkınmada öncelikli yöreler için % 10'unu) aşmamak üzere, makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımlar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/5	Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere bağışlanan okul, sağlık tesisi ve yüz yatak (kalkınmada öncelikli yörelerdeelli yatak) kapasitesinden az olmamak üzere öğrenci yurdu ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezi inşaatı dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşaatı için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımlar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/6	Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan demek ve vakıflara bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedelleri
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/7	Kültür, sanat, edebiyat...vb faaliyetlerine ve kültür, tarih, tabii...vb varlıkların korunmasına dair yapılan harcamalar ile bağış ve yardımlar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/8	3289 ve 5894 Sayılı Kanunlar kapsamında yapılan sponsoıruk harcamaları (amatör spor dalları için tamamı, profesyonel spor dalları için %50'si)
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/9	Mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının % 100'ü oranında hesaplanacak "Ar-Ge indirimi".
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/10	Bakanlar Kurulunca yardım kararı alınan doğal afetler dolayısıyla Başbakanlık aracılığıyla makbuz mukabili yapılan aynı veya nakdi bağışlar
193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu	Madde 89/11	İktisadi işletmeleri hariç, Türkiye Kızılay Derneği'ne makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımlar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 4/1-ç	Kamu idare ve kuruluşları tarafından yetkili idari makamların izniyle açılan yerel, ulusal veya uluslararası nitelikteki sergiler, fuarlar ve panayırılar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 4/1-d	Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait olup sadece kamu görevlilerine hizmet veren, kâr amacı gütmeyen ve üçüncü kişilere kiralanmayan kreş ve konukevleri ile askerî kişilerdeki kantinler
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 4/1-e	İl özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların oluşturdukları birlikler veya bunlara bağlı kuruluşlar tarafından işletilen su ve yolcu taşıma işletmeleri ile mezbahalar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 4/1-f	Köyler veya köy birlikleri tarafından köylülün genel ve ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla işletilen hamam, çamaşırhane, değimlen, soğuk hava deposu ve yolcu taşıma işletmeleri ile tarım işletmeleri
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 4/1-j	Spor kümplerinin idman ve spor faaliyetinde bulunan iktisadi işletmeleri ile sadece idman ve spor faaliyetinde bulunan anonim şirketler
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 4/1-k	Tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç kooperatifler
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 4/1-l	Küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi teminatı sağlamak üzere kurulmuş olan kurumlar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 4/1-n	Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi sitelerinin altyapılarını hazırlamak ve burada faaliyette bulunanların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan işletmeler
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 5/1-c	Yurtdışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kurum kazançları
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 5/1-e	Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazlar ve iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların % 75'lik kısmı
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 5/1-f	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bankaların borç karşılığında elde ettikleri değerler ile bu değerlerden elde edilen hasılatın borçların tasfiyesinde kullanılan kısmına isabet eden kazançların tamamı ile bankaların bu şekilde elde ettikleri söz konusu kıymetlerin satışından doğan kazançların %75'lik kısmı
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 5/1-h	Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanarak Türkiye'de genel sonuç hesaplarına intikal ettirilen kazançlar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 5/1-i	Okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim ve orta eğitim özel okulları ile Bakanlar Kurulu'na vergi muafiyeti tanınan vakıflara veya kamu yararına çalışan derneklere bağlı rehabilitasyon merkezlerinin işletilmesinden faaliyete geçiren hesap döneminden başlamak suretiyle beş hesap dönemi itibarıyla elde edilen kazançlar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 10/1-a	Mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının % 100'ü oranında hesaplanacak "Ar-Ge indirimi"
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 10/1-b	3289 ve 5894 Sayılı Kanunlar kapsamında yapılan sponsoıruk harcamaları (amatör spor dalları için tamamı, profesyonel spor dalları için %50'si)

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 10/1-c	Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara ve kamu yararına çalışan demekler ile bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlara makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımların o yıla ait kurum kazancının % 5'ine kadar olan kısmı
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 10/1-ç	Yukarıda sayılan kamu kurum ve kuruluşlarına bağışlanan okul, sağlık tesisi, 100 yataklı (kalkınmada öncelikli yörelerde 50 yataklı) kapasitesinden az olmamak kaydıyla öğrenci yurdu ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi ve bakım ve rehabilitasyon merkezi inşası dahilıyla yapılan harcamalar veya inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve ayni bağış ve yardımlar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 10/1-d	Kültür, Sanat, Edebiyat...v.b faaliyetlerine ve Kültür, Tarihî, Tabii...v.b varlıkların korunmasına dair yapılan harcamalar ile makbuz karşılığı yapılan bağış ve yardımlar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 10/1-e	Bakanlar Kurulunca yardım kararı alınan doğal afetler dolayısıyla Başbakanlık aracılığı ile makbuz karşılığı yapılan ayni ve nakdi bağışlar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 10/1-f	İktisadi işletmeleri hariç, Türkiye Kızılay Derneğine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış veya yardımlar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Madde 32/A	Kanunla tespit edilen yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşacağına kadar indirimi oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulması
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Geçici Madde 4	Münhasıran tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde faaliyette bulunanlardan üretim tesislerini Bakanlar Kurulunca belirlenen illere nakleden ve asgari 50 kişilik istihdam sağlayan mükelleflerin, bu illerdeki işletmelerinden sağladıkları kazançlar için nakli tarihini izleyen hesap döneminden itibaren beş yıl süreyle kurumlar vergisi oranını % 75'i geçmemek üzere indirimi uygulanması
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Geçici Madde 5	Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin 31/12/2009 tarihine kadar yapılan birleşmelerinde; gerekli şartları sağlayan birleşme işlemlerinden doğan kazançların istisna olması
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu	Gölr Vergisi Kanunu Mad.19	Ticari ve zirai kazançlarda yatırım indirimi istisnası (6009 Sayılı kanun ile yeniden düzenlenen şekliyle)
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 13/a-b	Faaliyetleri deniz, hava, demiryolu taşıma araçlarının kiralanması veya geçici şekilde işletilmesi olan mükelleflere bu amaçla yapılan teslim ve hizmetler ile deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 13/c	Türk Petrol Kanunu hükümlerine göre petrol arama faaliyetlerine ilişkin olmak üzere, bu faaliyetleri yürütenlere yapılan teslim ve hizmetler ile aynı Kanun hükümlerine göre boru hatlarıyla taşımaya yönelik yapılanlar bu hatların inşaa ve modernizasyonuna ilişkin yapılan teslim ve hizmetler
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 13/d	Yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makina ve teçhizat teslimleri
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 13/1-g	Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listede yer alan malların, Başbakanlık merkez teşkilatına teslimi
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 17/1-b	Kamu kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, kooperatiflerin, demek ve vakıfların tiyatro, kütüphane...v.b ile spor tesisleri işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri kültür ve eğitim faaliyetlerine ilişkin teslim ve hizmetler
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 17/4-g	Değerli madenler ve değerli kağıtlar ile metal, plastik, lastik, kauçuk, kağıt, cam hurda ve atıklarının teslimi
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 17/4-k	Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi sitelerinin kurulması amacıyla oluşturulan iktisadi işletmelerin arsa ve işyeri teslimleri ile konut yapı kooperatiflerinin üyelerine konut teslimi
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 17/4-1-m	Bankalar kanunu uyarınca mal ve hakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na teslimi ile bunların TMSF tarafından teslimi, Fonun devraldığı alacakları tahsil amacıyla bunların teminatını oluşturan mal ve hakların teslimi
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 17/4-r	Kurumların aktifinde ve belediyeler ile il özel idarelerinin mülkiyetinde en az iki tam yıl süreyle bulunan iştirak hisseleri ile gayrimenkullerinin devir ve teslimleri ile bankalara borçlu olanların borçlarına karşılık bankalara yapılan iştirak hissesi ve gayrimenkul devir ve teslimleri
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 17/4-a	Engellilerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programları
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Madde 17/4-ş	Konut finansmanı amacıyla teminat gösterilen veya ipotek konulan konutun konut finansman kuruluşlarına, Toplu Konut İdaresi Başkanlığına, ipotek finansmanı kuruluşlarına ya da üçüncü kişilere teslimi
4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu	Madde 7/1-b	Bu Kanun'a ekli (I) sayılı listede yer alan malların petrol arama ve istihsal faaliyetlerinde kullanılmak üzere bu faaliyetleri yapanlara teslimi
4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu	Madde 7/1-c	Bu Kanun'a ekli (I) sayılı listede yer alan malların Gümrük Kanunu uyarınca tasfiyelik hale gelmelerinin tabii afetler vb. olağanüstü durumlarda genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere, köylere ve bunların teşkil ettikleri birliğlere bedelsiz teslimi
4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu	Madde 7/2	Bu Kanun'a ekli (II) sayılı listede yer alan kayıt ve tescile tabi mallardan bu maddede belirtilenlerin malul ve engelliler tarafından beş yılda bir olmak üzere ilk ikisabı
4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu	Madde 7/3-a	Bu Kanun'a ekli (II) sayılı listede yer alan mallardan uçak ve helikopterlerin Türk Hava Kurumu tarafından ilk ikisabı
4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu	Madde 7/3-b	Bu Kanun'a ekli (II) sayılı listede yer alan malların, Başbakanlık merkez teşkilatı tarafından ilk ikisabı
4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu	Madde 7/5	Bu Kanun'a ekli (IV) sayılı listede yer alan malların genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere, köylere ve bunların teşkil ettikleri birliğlere bedelsiz teslimi veya bunlar tarafından bedelsiz olarak ithali
4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu	Madde 7/6	Gümrük Kanunu uyarınca gümrük vergisinden muaf ya da istisna egarının ithali

4760 Sayılı Özel Tüketim Vergileri Kanunu	Madde 8/2	İhraç edilmek üzere ihraçatçılara teslim edilen malların mücbir sebeplerden dolayı ihracatının gerçekleşmesi halinde ihracatçıya teslim tarihinden itibaren verginin tahsil edildiği tarihe kadar gecikme zammı yerine tecil faizi uygulanması
4760 Sayılı Özel Tüketim Vergileri Kanunu	Geçici Md.5	31/12/2012 tarihine kadar, elektrik üretimi yapanlara (I) sayılı listedeki bazı malların teslimi
4760 Sayılı Özel Tüketim Vergileri Kanunu	BKK 2003/5868	Kabotaj hattında yapılan taşımacılık işleri için akaryakıt teslimleri istisnası
5838 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	Geçici Madde 2	6009 Sayılı Kanunla yapılan değişiklikle hurdıya çıkarılan taşıta ilişkin olarak 31/12/2011 tarihine kadar tahakkuk etmiş ve ödenmemiş olan motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi, vergi cezaları ve 28/02/2009 tarihine kadar tescil plakasına kesilen idari para cezalarının terkin edilmesi
3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu	Geçici Madde B-C	3/A- Serbest bölgelerde vergi, resim, harç, gümrük ve kambiyo mevzuatına dair hükümler uygulanmaması
4891 Sayılı Teknoloji Geliştirme Kanunu	Geçici Madde 2	Teknoloji geliştirme bölgeleri kurulmasında sorumlu yönetici şirketlerin bu kanunun uygulanması ile ilgili işlemlerde her türlü vergiden muaf tutulması ile yönetici şirketler ile bu bölgelerde faaliyette bulunan şirketlerin anılan bölgelerdeki araştırma ve geliştirme faaliyetlerinden elde ettikleri kazançların 31.12.2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna olması
5084 Sayılı Yatırım ve İstihdamın Teşvikli Kanunu	Madde 3/A	Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu Kanun'un 2. maddesi kapsamındaki il ve ilçelerdeki işletmelerinde çalıştırdıkları işçilerin en az 10 işçi olması şartıyla bu işletmelerde çalışan işçilerin gelir vergisi stopajları toplamının organize sanayi bölgelerinde tamamı diğer yerlerde ise %60'ının kanunda belirtilen sınırları sınırlı olmak üzere terkin edilmesi
1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu	Madde 49	Bu Kanun'a göre ödenen kesenek ve primlerin tümünün yıl içinde ödenmek kaydıyla gelir vergisi hesaplamasında gider olarak indirilmesi
5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun	Madde 3/1	Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknolojiye sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarına uygulanan indirim
5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun	Madde 3/2	Kamu personeli hariç olmak üzere teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, teknolojiye sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde ve rekabet öncesi işbirliği projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personeline gelir vergisi stopajı tevcihi

VERGİ TÜRLERİ İTİBARI İLE TOPLAM VERGİ HARCAMASI TAHMİNLERİ

KANUN ADI	2011	2012	2013
GELİR VERGİSİ KANUNU	10.818.483.850	11.953.762.707	13.216.558.200
KURUMLAR VERGİSİ KANUNU	3.968.104.044	4.203.918.387	4.484.636.326
KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU	947.943.284	1.048.093.492	1.158.814.088
ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNU	289.057.072	319.595.951	353.358.068
DiĞER KANUNLAR	1.542.129.423	1.705.055.397	1.885.177.449
TOPLAM	17.565.717.673	19.230.425.934	21.098.544.130

(*) AÇIKLAMA: Vergi harcaması kavramı; en genel anlamda "devletlerin gelir toplamını azaltan, standart vergi sisteminden ayrılan ayrıcalıklar veya istisna ve muafiyetler" olarak tanımlanabilir. Bu bağlamda; bazı indirim, istisna ve muafiyetler, standart vergi sisteminin unsurları olmaları nedeniyle vergi harcaması kapsamı dışında tutulabilmektedir. Yukarıdaki liste, vergi sistemimizdeki Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, KDV, ÖTV ve diğer bazı kanunlarda potansiyel olarak vergi harcaması niteliği taşıdığı düşünülen düzenlemeleri içermektedir. "Standart vergi sistemine" ilişkin varsayımlara göre bu listedeki unsurların değişebileceği kaçınılmazdır. Vergi harcamalarına ilişkin yukarıda yer alan tutarlar, mevcut veri seti kullanılmak suretiyle "vazgeçilen gelir" yöntemiyle tahmin edilmiş olup, herhangi bir veri temin edilemeyen unsurlar hesaplama dışında tutulmuştur. Öte yandan veri teminindeki artışlara paralel olarak vergi harcaması tahminlerinin de değişeceği tabiidir.

boş

**GENEL BÜTÇELİ KAMU
İDARELERİNİN (2012 - 2013) DÖNEMİ
GELİR TAHMİNLERİ TABLOSU**

boş

(TL)

KODLAR	AÇIKLAMA		2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
	I	II III IV		
01		VERGİ GELİRLERİ	276.411.407.000	304.584.956.000
03		TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	8.114.927.000	8.787.682.000
04		ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	1.379.863.000	1.534.514.000
05		DİĞER GELİRLER	24.758.087.000	25.670.719.000
06		SERMAYE GELİRLERİ	11.079.910.000	10.782.738.000
08		ALACAKLARDAN TAHSİLAT	240.977.000	266.434.000
		TOPLAM BÜTÇE GELİRİ	321.985.171.000	351.627.043.000
09		RED VE İADELER (-)	21.469.270.000	23.737.284.000
		NET BÜTÇE GELİRİ	300.515.901.000	327.889.759.000

KODLAR		AÇIKLAMA	2012 YILI	2013 YILI
I	II		BÜTÇE GELİRİ	BÜTÇE GELİRİ
01		Vergi Gelirleri	276.411.407.000	304.584.956.000
	1	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	84.021.855.000	94.980.099.000
	2	Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	6.996.208.000	7.744.281.000
	3	Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	119.065.010.000	127.272.225.000
	4	Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	50.910.740.000	57.536.192.000
	5	Damga Vergisi	6.447.801.000	7.131.838.000
	6	Harçlar	8.886.108.000	9.827.796.000
	9	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	83.685.000	92.525.000
03		Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.114.927.000	8.787.682.000
	1	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.968.567.000	2.176.526.000
	2	Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	---	---
	3	KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	2.901.840.000	2.989.416.000
	4	Kurumlar Hasılatı	---	---
	5	Kurumlar Karları	959.887.000	1.056.266.000
	6	Kira Gelirleri	1.297.001.000	1.472.621.000
	9	Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	987.632.000	1.092.853.000
04		Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.379.863.000	1.534.514.000
	1	Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	10.848.000	20.876.000
	6	Özel Gelirler	1.369.015.000	1.513.638.000

KODLAR		AÇIKLAMA	2012 YILI	2013 YILI
I	II		BÜTÇE GELİRİ	BÜTÇE GELİRİ
05		Diğer Gelirler	24.758.087.000	25.670.719.000
	1	Faiz Gelirleri	2.894.995.000	3.112.095.000
	2	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	9.557.294.000	10.402.499.000
	3	Para Cezaları	6.603.264.000	7.299.993.000
	9	Diğer Çeşitli Gelirler	5.702.534.000	4.856.132.000
06		Sermaye Gelirleri	11.079.910.000	10.782.738.000
	1	Taşınmaz Satış Gelirleri	611.219.000	736.604.000
	2	Taşınır Satış Gelirleri	5.974.000	6.224.000
	9	Diğer Sermaye Satış Gelirleri	10.462.717.000	10.039.910.000
08		Alacaklardan Tahsilat	240.977.000	266.434.000
	1	Yurtiçi Alacaklardan Tahsilat	194.655.000	215.219.000
	2	Yurtdışı Alacaklardan Tahsilat	46.322.000	51.215.000
		GENEL TOPLAM	321.985.171.000	351.627.043.000

(TL)

KODLAR		AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II			
09		Red ve İadeler (-)	21.469.270.000	23.737.284.000
	1	Vergi Gelirleri	20.509.189.000	22.675.780.000
	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri	52.322.000	57.850.000
	4	Alınan Başş ve Yardımlar ile Özel Gelirler	266.000	295.000
	5	Diğer Gelirler	857.000.000	947.531.000
	6	Sermaye Gelirleri	50.493.000	55.828.000

(TL)

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
01	1			Vergi Gelirleri	276.411.407.000	304.584.956.000
		1		Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	84.021.855.000	94.980.099.000
			01	Gelir Vergisi	55.514.782.000	62.963.786.000
			01	Beyana Dayanan Gelir Vergisi	3.243.405.000	3.586.067.000
			02	Basit Usulde Gelir Vergisi	334.142.000	369.444.000
			03	Gelir Vergisi Tevkifatı	50.361.069.000	57.265.602.000
			04	Gelir Geçici Vergisi	1.576.166.000	1.742.673.000
		2		Kurumlar Vergisi	28.507.073.000	32.016.313.000
			01	Beyana Dayanan Kurumlar Vergisi	1.508.248.000	1.667.586.000
			02	Kurumlar Vergisi Tevkifatı	252.142.000	278.778.000
			03	Kurumlar Geçici Vergisi	26.746.683.000	30.069.949.000
				Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	6.996.208.000	7.744.281.000
		1		Veraset ve İntikal Vergisi	266.148.000	294.263.000
			01	Veraset ve İntikal Vergisi	266.148.000	294.263.000
		2		Motorlu Taşıtlar Vergisi	6.730.060.000	7.450.018.000
			01	Motorlu Taşıtlar Vergisi	6.730.060.000	7.450.018.000
		3		Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	119.065.010.000	127.272.225.000
			1	Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	43.812.317.000	46.982.310.000
			01	Beyana Dayanan KDV	42.418.075.000	45.509.496.000
			02	Tevkif Suretiyle Kesilen KDV	1.394.242.000	1.472.814.000

(TL)

KODLAR		AÇIKLAMA	2012 YILI		2013 YILI	
I	II III IV		BÜTÇE GELİRİ	BÜTÇE GELİRİ	BÜTÇE GELİRİ	BÜTÇE GELİRİ
	2	Özel Tüketim Vergisi	64.858.555.000	68.677.883.000		
	01	Petrol ve Doğalgaz Ürünleri	36.734.528.000	38.866.452.000		
	02	Motorlu Taşıt Araçları	6.687.016.000	7.393.432.000		
	03	Alkollü İçkiler	4.157.905.000	4.597.147.000		
	04	Tütün Mamülleri	14.988.608.000	15.288.385.000		
	05	Kolalı Gazozlar	254.446.000	281.326.000		
	06	Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallar	2.036.052.000	2.251.141.000		
	3	Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	4.927.262.000	5.567.634.000		
	01	Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	4.927.262.000	5.567.634.000		
	4	Şans Oyunları Vergisi	508.931.000	562.694.000		
	01	Şans Oyunları Vergisi	508.931.000	562.694.000		
	5	Özel İletişim Vergisi	4.957.945.000	5.481.704.000		
	01	Özel İletişim Vergisi	4.957.945.000	5.481.704.000		
	4	Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	50.910.740.000	57.536.192.000		
	1	Gümrük Vergileri	4.175.438.000	4.718.099.000		
	01	Gümrük Vergileri	4.175.438.000	4.718.099.000		
	2	İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	46.648.229.000	52.719.489.000		
	01	İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	46.648.229.000	52.719.489.000		

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
		3	01	Diğer Dış Ticaret Gelirleri	87.073.000	98.604.000
				Diğer Dış Ticaret Gelirleri	87.073.000	98.604.000
	5	1	01	Damga Vergisi	6.447.801.000	7.131.838.000
				Damga Vergisi	6.447.801.000	7.131.838.000
	6	1	01	Harçlar	8.886.108.000	9.827.796.000
				Yargı Harçları	1.716.626.000	1.898.525.000
				Ticaret Sicil Harçları	196.251.000	217.050.000
				Esnaf Sicil Harçları	20.253.000	22.399.000
				Diğer Yargı Harçları	1.500.122.000	1.659.076.000
		2		Noter Harçları	485.683.000	537.155.000
				Noter Harçları	485.683.000	537.155.000
		3	01	Vergi Yargısı Harçları	4.558.000	5.041.000
				Vergi Yargısı Harçları	4.558.000	5.041.000
		4	01	Tapu Harçları	3.846.998.000	4.253.242.000
				Tapu Harçları	3.846.998.000	4.253.242.000
		5		Pasaport ve Konsolosluk Harçları	838.387.000	927.238.000
				Pasaport ve Konsolosluk Harçları	838.387.000	927.238.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
		6		Gemi ve Liman Harçları	17.277.000	19.108.000
			01	Gemi ve Liman Harçları	17.277.000	19.108.000
		7		İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları	21.550.000	23.835.000
			01	Avcılık Belgesi Harçları	16.579.000	18.337.000
			99	Diğer İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları	4.971.000	5.498.000
		8		Trafik Harçları	425.650.000	470.760.000
			01	Trafik Harçları	425.650.000	470.760.000
		9		Diğer Harçlar	1.529.379.000	1.692.892.000
			01	Yurtdışı Çıkış Harcı	66.555.000	69.885.000
			03	Özel Güvenlik Harçları	36.917.000	40.830.000
			04	Türk Uluslararası Gemi Sicil Kayıt Harcı ve Yıllık Tonaj Harcı	8.140.000	9.002.000
			99	Diğer Harçlar	1.417.767.000	1.573.175.000
	9			Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	83.685.000	92.525.000
		1		Kaldırılan Vergi Artıkları	7.712.000	8.526.000
			01	Kaldırılan Vergi Artıkları	7.712.000	8.526.000
		9		Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	75.973.000	83.999.000
			99	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	75.973.000	83.999.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
03						
	1			Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.114.927.000	8.787.682.000
		1		Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.968.567.000	2.176.526.000
				Mal Satış Gelirleri	1.618.233.000	1.789.183.000
			03	Banka Çekleri Değerli Kağıt Bedelleri	116.611.000	128.930.000
			99	Diğer Mal Satış Gelirleri	1.501.622.000	1.660.253.000
	2			Hizmet Gelirleri	350.334.000	387.343.000
			99	Diğer Hizmet Gelirleri	350.334.000	387.343.000
	2			Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	---	---
		1		Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	---	---
			01	RTÜK Lisans Ücreti	---	---
			02	RTÜK Yayın İzni Ücreti	---	---
			99	Malların Kullanma veya Faaliyette Bulunma İzinine İlişkin Diğer Gelirler	---	---

(TL)

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
	3	1		KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri KİT'den Elde Edilen Gelirler İştirak Gelirleri 2.Tıp Telekomünikasyon Ruhsatı ve Genel İzin Gelirleri Kamu Bankalarından Elde Edilen Temettü Gelirleri KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler Devlet Hava Mey. İşl. Genel Müdürlüğü'nden Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'nden Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nden	2.901.840.000 2.498.870.000 1.607.477.000 1.213.000 29.592.000 860.588.000 402.970.000 191.827.000 24.924.000 34.074.000	2.989.416.000 2.561.558.000 1.663.181.000 1.271.000 32.718.000 864.388.000 427.858.000 209.387.000 26.170.000 35.424.000
	4	1	04	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'ndan Kurumlar Hasılatı	152.145.000 ---	156.877.000 ---
		9	99	Genel Bütçeli İdareler Kurumlar Hasılatı Diğer Diğer Kurumlar Hasılatı Diğer Kurumlar Hasılatı	---	---

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
	5			Kurumlar Karları		
		1		Döner Sermayeler	959.887.000	1.056.266.000
			01	Döner Sermayelerin Aylık Gayrisafi Hasılatından Aktarmalar	958.369.000	1.054.596.000
			02	Döner Sermayelerin Yılsone Karlarından Aktarmalar	853.023.000	938.674.000
		9		Diğer Kurumlar Karları	105.346.000	115.922.000
			99	Diğer Kurumlar Karları	1.518.000	1.670.000
	6			Kira Gelirleri	1.297.001.000	1.472.621.000
		1		Taşınmaz Kiraları	967.001.000	1.043.621.000
			01	Lojman Kira Gelirleri	439.963.000	464.382.000
			02	Ecrimisil Gelirleri	289.822.000	318.338.000
			03	Sosyal Tesis Kira Gelirleri	1.815.000	2.035.000
			99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	235.401.000	258.866.000
		3		Ön İzin, İrtifak Hakkı ve Kullanma İzni Gelirleri	330.000.000	429.000.000
			01	Ön İzin Gelirleri	25.000.000	32.500.000
			02	İrtifak Hakkı Gelirleri	221.000.000	287.000.000
			03	Kullanma İzni Gelirleri	84.000.000	109.500.000
	9			Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	987.632.000	1.092.853.000
		9		Diğer Gelirler	987.632.000	1.092.853.000
			01	Para Basımı Gelirleri	311.290.000	344.174.000
			99	Diğer Çeşitli Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	676.342.000	748.679.000

(TL)

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
04	1			Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.379.863.000	1.534.514.000
				Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	10.848.000	20.876.000
	1			Cari	10.848.000	20.876.000
			99	Yurtdışından Alınan Diğer Bağış ve Yardımlar	10.848.000	20.876.000
	6			Özel Gelirler	1.369.015.000	1.513.638.000
		1		Genel Bütçeli İdarelere Ait Özel Gelirler	1.369.015.000	1.513.638.000
			02	Harita ve Kadastro Bedeli	1.102.000	1.152.000
			04	Basılı Kağıt ve Plaka Satış Gelirleri	1.555.000	1.605.000
			06	Çıraklık, Mesleki ve Teknik Eğitim Gelirleri	58.903.000	61.792.000
			07	TSK Mal ve Hizmet Satış Geliri	61.400.000	64.400.000
			13	Konvertibl Olmayan Konsolosluk Gelirleri	33.175.000	34.850.000
			16	Ücretle Yapılacak İş ve Hizmet Karşılıkları	27.161.000	28.179.000
			18	Gayrimenkul Satış ve Kira Gelirleri	6.713.000	7.015.000
			99	Diğer Özel Gelirler	1.179.006.000	1.314.645.000

(TL)

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
05				Diğer Gelirler	24.758.087.000	25.670.719.000
	1			Faiz Gelirleri	2.894.995.000	3.112.095.000
		1		Dış Borcun İkrasından Doğan Alacaklar Faizleri	518.945.000	432.575.000
			01	Dış Borcun İkrasından Doğan Alacaklar Faizleri	518.945.000	432.575.000
	2			Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Faizleri	---	---
		1		Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Faizleri	---	---
			01	Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Faizleri	---	---
	3			Kurumca Verilen Borçlardan Alacakların Faizleri	---	---
		1		Kurumca Verilen Borçlardan Alacakların Faizleri	---	---
			01	Kurumca Verilen Borçlardan Alacakların Faizleri	---	---
	4			Takipteki Kurum Alacakları Faizleri	5.400.000	5.400.000
		1		Takipteki Kurum Alacakları Faizleri	5.400.000	5.400.000
			01	Takipteki Kurum Alacakları Faizleri	---	---
	5			Menkul Kıymet ve Gecikmiş Ödemeler Faizleri	---	---
		1		Menkul Kıymet ve Gecikmiş Ödemeler Faizleri	---	---
			01	Menkul Kıymet ve Gecikmiş Ödemeler Faizleri	---	---
	6			Borçlanma Senedi Geçmiş Gün Faizleri	---	---
		1		Borçlanma Senedi Geçmiş Gün Faizleri	---	---
			01	Borçlanma Senedi Geçmiş Gün Faizleri	---	---
	7			Borçlanma Senedi Primli Satış Geliri	900.000.000	1.100.000.000
		1		Borçlanma Senedi Primli Satış Geliri	900.000.000	1.100.000.000
			01	Borçlanma Senedi Primli Satış Geliri	---	---
	8			Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	1.180.385.000	1.305.081.000
		1		Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	1.180.385.000	1.305.081.000
			01	Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	---	---

KODLAR				AÇIKLAMA	(TL)	
					2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
	9		99	DİĞER FAİZLER	290.265.000	269.039.000
				DİĞER FAİZLER	290.265.000	269.039.000
	2			KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	9.557.294.000	10.402.499.000
		1		Devlet Payları	372.600.000	411.963.000
			02	Petrolde Devlet Hakkı	21.000	24.000
			03	Madenlerden Devlet Hakkı	90.669.000	100.247.000
			05	Petrolde Devlet Hissesi	281.910.000	311.692.000
	5			Genel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	9.184.694.000	9.990.536.000
			02	Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlardan Alınan Paylar	1.254.816.000	1.346.505.000
			06	Tasfiye Edilen Fon Gelirleri	174.945.000	193.426.000
			08	GSM İşletmelerinden Alınan Hazine Payları	2.166.190.000	2.270.167.000
			09	Evransel Hizmet Gelirleri	648.999.000	717.559.000
			11	İthalatta Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi	577.435.000	656.518.000
			12	Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi	2.592.525.000	2.866.399.000
			18	İthalden Yüzde Bir ve Binde Beş Oranında Alınan Çevre Katkı Payı	114.994.000	121.121.000
			19	Belediyelerden Alınan Yüzde Bir Oranında Çevre Katkı Payı	39.673.000	41.656.000
			20	İMKB'den Alınan Paylar	200.070.000	221.205.000
			99	Diğerlerinden Alınan Paylar	1.415.047.000	1.555.980.000

(TL)

KODLAR		AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II III IV			
3	1	Para Cezaları Yargı Para Cezaları Yargı Para Cezaları İdari Para Cezaları Trafik Para Cezaları Çevre İdari Para Cezaları Diğer İdari Para Cezaları Vergi Cezaları Vergi ve Diğer Amme Alacakları Gecikme Zamları Diğer Vergi Cezaları Diğer Para Cezaları Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	6.603.264.000 255.265.000 255.265.000 1.765.951.000 652.356.000 12.304.000 1.101.291.000 4.344.275.000 3.435.231.000 909.044.000 237.773.000 237.773.000	7.299.993.000 282.231.000 282.231.000 1.951.667.000 721.271.000 12.765.000 1.217.631.000 4.803.204.000 3.798.129.000 1.005.075.000 262.891.000 262.891.000
9	1	Diğer Çeşitli Gelirler Diğer Çeşitli Gelirler Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	5.702.534.000 5.702.534.000 5.702.534.000	4.856.132.000 4.856.132.000 4.856.132.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
06				Sermaye Gelirleri	11.079.910.000	10.782.738.000
	1			Taşınmaz Satış Gelirleri	611.219.000	736.604.000
		1		Lojman Satış Gelirleri		
			01	Lojman Satış Gelirleri		
	2			Sosyal Tesis Satış Gelirleri	40.000.000	40.000.000
		2		Sosyal Tesis Satış Gelirleri	40.000.000	40.000.000
			01	Sosyal Tesis Satış Gelirleri		
	3			Diğer Bina Satış Gelirleri	650.000	700.000
		3		Diğer Bina Satış Gelirleri	650.000	700.000
			01	Diğer Bina Satış Gelirleri		
	4			Arazi Satışı	122.848.000	143.149.000
		4		Arazi Satışı	122.848.000	143.149.000
			01	Arazi Satışı		
	5			Arsa Satışı	447.171.000	552.155.000
		5		Arsa Satışı	447.171.000	552.155.000
			01	Arsa Satışı		
	9			Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri	550.000	600.000
		9		Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri	550.000	600.000
			99	Diğer Çeşitli Taşınmaz Satış Gelirleri		

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
	2	1		Taşınır Satış Gelirleri	5.974.000	6.224.000
				Taşınır Satış Gelirleri	5.974.000	6.224.000
	9		01	Taşınır Satış Gelirleri	5.974.000	6.224.000
				Diğer Sermaye Satış Gelirleri	10.462.717.000	10.039.910.000
	9	9		Diğer Sermaye Satış Gelirleri	10.462.717.000	10.039.910.000
			99	Diğer Çeşitli Sermaye Satış Gelirleri	10.462.717.000	10.039.910.000
08				Alacaklardan Tahsilat	240.977.000	266.434.000
	1			Yurtiçi Alacaklardan Tahsilat	194.655.000	215.219.000
				Diğer Yurtiçi Alacaklardan Tahsilat	194.655.000	215.219.000
			99	Diğerlerinden	194.655.000	215.219.000
	2			Yurtdışı Alacaklardan Tahsilat	46.322.000	51.215.000
				Dışarıya Verilen Diğer Borçlardan Tahsilat	46.322.000	51.215.000
			99	Dışarıya Verilen Diğer Borçlardan Tahsilat	46.322.000	51.215.000

(TL)

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
09				RED VE İADELER (-)	21.469.270.000	23.737.284.000
	1			Vergi Gelirleri	20.509.189.000	22.675.780.000
		1		Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	4.218.827.000	4.664.500.000
			01	Gelir Vergisi	1.774.946.000	1.962.453.000
			02	Kurumlar Vergisi	2.443.881.000	2.702.047.000
	2			Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	140.926.000	155.813.000
			01	Veraset ve İntikal Vergisi	25.179.000	27.839.000
			02	Motorlu Taşıtlar Vergisi	115.747.000	127.974.000
	3			Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	15.842.331.000	17.515.917.000
			01	Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	15.766.013.000	17.431.535.000
			02	Özel Tüketim Vergisi	56.335.000	62.287.000
			03	Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	7.078.000	7.826.000
			04	Şans Oyunları Vergisi	2.000	2.000
			05	Özel İletişim Vergisi	12.903.000	14.267.000
	4			Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	38.684.000	42.770.000
			01	Gümrük Vergileri	31.796.000	35.155.000
			02	İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	3.550.000	3.925.000
			03	Diğer Dış Ticaret Gelirleri	3.338.000	3.690.000

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI		2013 YILI	
I	II	III	IV		BÜTÇE GELİRİ	BÜTÇE GELİRİ		
		5		Damga Vergisi	71.511.000	79.066.000		
			01	Damga Vergisi	71.511.000	79.066.000		
		6		Harçlar	190.773.000	210.928.000		
			01	Yargı Harçları	85.408.000	94.431.000		
			02	Noter Harçları	2.278.000	2.519.000		
			03	Vergi Yargısı Harçları	1.782.000	1.970.000		
			04	Tapu Harçları	32.520.000	35.955.000		
			05	Pasaport ve Konsolosluk Harçları	3.270.000	3.615.000		
			06	Gemi ve Liman Harçları	14.000	16.000		
			07	İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları	149.000	165.000		
			08	Trafik Harçları	407.000	450.000		
			09	Diğer Harçlar	64.945.000	71.807.000		
		9		Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	6.137.000	6.786.000		
			01	Kaldırılan Vergi Artıkları	2.547.000	2.816.000		
			09	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	3.590.000	3.970.000		

KODLAR		AÇIKLAMA	2012 YILI	2013 YILI
I	II III IV		BÜTÇE GELİRİ	BÜTÇE GELİRİ
	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri	52.322.000	57.850.000
	1	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	3.480.000	3.848.000
	01	Mal Satış Gelirleri	1.462.000	1.617.000
	02	Hizmet Gelirleri	2.018.000	2.231.000
	2	Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	---	---
	01	RTÜK Lisans Ücreti	---	---
	02	RTÜK Yayın İzni Ücreti	---	---
	99	Malların Kullanma veya Faaliyette Bulunma İznine İlişkin Diğer Gelirler	---	---
	3	KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	112.000	124.000
	01	Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	112.000	124.000
	02	KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler	---	---
	4	Kurumlar Hasılatı	---	---
	01	Genel Bütçeli İdareler Kurumlar Hasılatı	---	---
	09	Diğer Kurumlar Hasılatı	---	---

(TL)

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
I	II	III	IV			
		5	01	Kurumlar Karları	1.499.000	1.657.000
			01	Döner Sermayeler	1.499.000	1.657.000
			09	Diğer Kurumlar Karları	---	---
		6		Kira Gelirleri	32.186.000	35.586.000
			01	Taşınmaz Kiraları	32.186.000	35.586.000
		9		Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	15.045.000	16.635.000
			09	Diğer Gelirler	15.045.000	16.635.000
	4			Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	266.000	295.000
		1		Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	---	---
			01	Cari	---	---
		6		Özel Gelirler	266.000	295.000
			01	Genel Bütçeli İdarelere Ait Özel Gelirler	266.000	295.000

KODLAR				AÇIKLAMA	(TL)	
					2012 YILI BÜTÇE GELİRİ	2013 YILI BÜTÇE GELİRİ
5	1	08	DİĞER GELİRLER	857.000.000	947.531.000	
		09	Faiz Gelirleri	71.018.000	78.520.000	
			Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	44.753.000	49.481.000	
			Diğer Faizler	26.265.000	29.039.000	
	2	01	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	108.704.000	120.188.000	
			Devlet Payları	3.022.000	3.341.000	
		05	Genel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	105.682.000	116.847.000	
	3		Para Cezaları	617.371.000	682.588.000	
		01	Yargı Para Cezaları	4.216.000	4.661.000	
		02	İdari Para Cezaları	133.942.000	148.090.000	
		04	Vergi Cezaları	409.192.000	452.419.000	
		09	Diğer Para Cezaları	70.021.000	77.418.000	
	9		DİĞER ÇEŞİTLİ GELİRLER	59.907.000	66.235.000	
		99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	59.907.000	66.235.000	

KODLAR				AÇIKLAMA	2012 YILI		2013 YILI	
					I	II	III	IV
	6	1		Sermaye Gelirleri	50.493.000	55.828.000		
			01	Taşınmaz Satış Gelirleri	50.019.000	55.304.000		
			02	Lojman Satış Gelirleri				
			03	Sosyal Tesis Satış Gelirleri				
			04	Diğer Bina Satış Gelirleri				
			05	Arazi Satışı	2.848.000		3.149.000	
			09	Arsa Satışı	47.171.000		52.155.000	
				Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri				
		2		Taşınır Satış Gelirleri	474.000	524.000		
			01	Taşınır Satış Gelirleri	474.000	524.000		

BOŞ

**5018 SAYILI KANUNA EKLİ (II) SAYILI
CETVELDE YER ALAN ÖZEL BÜTÇELİ
İDARELER İLE (III) SAYILI CETVELDE
YER ALAN DÜZENLEYİCİ VE
DENETLEYİCİ KURUMLARIN (2011 - 2013)
DÖNEMİ GELİR VE NET FİNANSMAN
TABLOLARI (ÖZET TABLO)**

Boş sayfa

2011 YILI BÜTÇE GELİRLERİ
(YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI)

TL

KURUMLAR	ÖDEMEK	GELİR		Toplam	FİNANSMAN	
		Hazine Yardımı	Öz Gelir		Net Finansman	Toplam Finansman
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	19.127.000	19.048.000	79.000	19.127.000	0	0
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	438.475.000	399.158.000	37.517.000	436.675.000	1.800.000	2.005.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	276.386.000	240.428.000	35.958.000	276.386.000	0	0
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	449.046.000	399.890.000	49.156.000	449.046.000	0	11.955.165
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	400.491.500	348.489.500	52.002.000	400.491.500	0	1.000.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	588.835.000	506.646.500	82.188.500	588.835.000	0	97.150.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	271.437.000	240.270.000	31.167.000	271.437.000	0	1.500.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	148.320.000	127.534.000	20.786.000	148.320.000	0	0
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	283.888.000	236.861.000	46.027.000	282.888.000	1.000.000	4.000.400
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	148.317.000	129.118.000	19.199.000	148.317.000	0	0
MİMAR SINAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	74.670.000	70.958.000	3.512.000	74.470.000	200.000	1.500.560
EGE ÜNİVERSİTESİ	379.865.000	338.955.000	40.910.000	379.865.000	0	0
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	320.100.000	277.182.500	42.917.500	320.100.000	0	2.500.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	133.407.000	116.629.000	16.778.000	133.407.000	0	17.941.300
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	250.001.000	211.063.000	38.938.000	250.001.000	0	5.901.500
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	240.226.000	142.884.000	97.342.000	240.226.000	0	50.000.000
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	320.603.000	262.522.000	58.081.000	320.603.000	0	0
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	207.764.000	187.486.000	20.278.000	207.764.000	0	0
ERCTYES ÜNİVERSİTESİ	194.641.000	170.469.000	24.172.000	194.641.000	0	0
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	132.263.000	132.263.000	15.953.000	148.216.000	0	5.500.800
CUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	242.622.000	204.571.000	38.051.000	242.622.000	0	10.076.500
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	203.825.000	180.666.600	23.158.400	203.825.000	0	7.906.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	192.510.000	162.962.000	29.548.000	192.510.000	0	1.500.500
ATAÜRK ÜNİVERSİTESİ	289.535.000	263.004.600	26.530.400	289.535.000	0	0
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	153.925.000	137.572.000	16.353.000	153.925.000	0	0
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	169.336.000	150.965.000	17.371.000	168.336.000	1.000.000	3.000.000
DICLE ÜNİVERSİTESİ	186.122.000	169.897.250	16.224.750	186.122.000	0	15.000.100
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	164.883.000	153.853.500	10.929.500	164.783.000	100.000	8.005.100
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	132.727.000	115.567.000	16.860.000	132.427.000	300.000	3.501.800
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTUSU	52.245.000	50.555.000	1.690.000	52.245.000	0	3.002.600
GEZBE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTUSU	52.919.000	51.312.000	1.607.000	52.919.000	0	1.001.050
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	108.321.000	101.646.600	6.674.400	108.321.000	0	0
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	180.684.000	159.062.100	21.621.900	180.684.000	0	0
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	120.191.000	107.383.000	12.808.000	120.191.000	0	1.000.100
ZONGULDAK KARAAELMAS ÜNİVERSİTESİ	104.757.000	89.021.000	15.736.000	104.757.000	0	0
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	139.311.000	123.626.000	14.920.000	138.546.000	765.000	1.050.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	152.964.000	136.305.000	16.659.000	152.964.000	0	0
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	117.041.000	101.132.000	15.409.000	116.541.000	500.000	701.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	184.947.000	157.136.200	27.810.800	184.947.000	0	0
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	141.532.000	109.078.000	32.454.000	141.532.000	0	1.002.000
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	145.050.000	122.871.000	22.179.000	145.050.000	0	0
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	94.734.000	80.944.000	13.790.000	94.734.000	0	1.850.000
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	110.075.000	98.306.000	11.769.000	110.075.000	0	6.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	128.413.000	111.585.000	16.828.000	128.413.000	0	2.100.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	91.463.000	84.395.000	7.068.000	91.463.000	0	0
CANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	113.787.000	100.947.000	12.840.000	113.787.000	0	0
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	68.936.000	62.515.000	6.421.000	68.936.000	0	0
DÜMLÜPINAR ÜNİVERSİTESİ	94.097.000	76.789.000	17.308.000	94.097.000	0	0
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	95.782.000	85.246.000	10.536.000	95.782.000	0	0

2011 YILI BÜTÇE GELİRLERİ
(YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI) (Devam)

KURUMLAR	2011		GELİR		FINANSMAN	
	ÖDENEK	Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam	Net Finansman	Toplam Finansman
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ	98.215.000	87.774.000	10.441.000	98.215.000	0	0
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	111.427.000	101.219.000	10.008.000	111.227.000	200.000	1.501.000
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	116.216.000	107.937.000	8.279.000	116.216.000	0	0
EĞİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	142.502.500	122.502.500	20.002.500	142.505.000	0	0
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	44.643.000	36.069.000	8.359.000	44.428.000	215.000	1.502.000
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	52.612.000	48.091.500	4.520.500	52.612.000	0	0
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	41.792.000	38.700.000	3.092.000	41.792.000	0	12.000.000
DUZCE ÜNİVERSİTESİ	63.468.000	60.201.500	2.966.500	60.099.000	300.000	700.000
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	60.099.000	54.301.000	5.798.000	60.099.000	0	0
USAK ÜNİVERSİTESİ	49.185.000	43.137.000	6.048.000	49.185.000	0	1.100.000
RİZE ÜNİVERSİTESİ	54.161.000	48.719.000	5.442.000	54.161.000	0	100.000
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	67.044.000	61.476.000	5.568.000	67.044.000	0	4.000.000
ERZINCAN ÜNİVERSİTESİ	51.060.000	47.359.000	3.701.000	51.060.000	0	0
ERZURUM ÜNİVERSİTESİ	44.919.000	42.912.000	2.007.000	44.919.000	0	0
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	45.867.000	41.832.000	4.035.000	45.867.000	0	8.000.000
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	39.333.000	36.878.000	2.255.000	39.133.000	200.000	400.000
HİTTİT ÜNİVERSİTESİ	49.154.000	46.594.400	2.559.600	49.154.000	0	0
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	77.806.000	74.538.500	3.267.500	77.806.000	0	0
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	43.509.000	39.942.000	3.567.000	43.509.000	0	0
ORDU ÜNİVERSİTESİ	39.279.000	36.111.750	3.167.250	39.279.000	0	0
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	35.774.000	34.235.000	1.539.000	35.774.000	0	0
KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	34.273.000	32.577.000	1.696.000	34.273.000	0	0
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	33.364.000	35.359.500	1.066.500	36.426.000	0	0
SIİRT ÜNİVERSİTESİ	38.567.000	31.742.000	1.572.000	33.314.000	50.000	50.000
NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	52.504.000	36.573.000	1.994.000	38.567.000	0	0
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	32.903.000	49.631.000	2.873.000	52.504.000	0	0
KÜLTÜR ARALIK ÜNİVERSİTESİ	40.858.000	31.250.500	1.602.500	32.853.000	50.000	751.000
CANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	34.027.000	38.542.300	2.315.700	40.858.000	0	1.200.000
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	39.569.000	32.750.000	1.277.000	34.027.000	0	500.000
BİLECİK ÜNİVERSİTESİ	32.457.000	36.640.000	2.929.000	39.569.000	0	0
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	40.274.000	31.696.000	761.000	32.457.000	0	16.393.000
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	37.722.000	37.381.000	2.893.000	40.274.000	0	2.500.000
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	32.070.000	35.754.000	1.968.000	37.722.000	0	2.000.100
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	34.511.000	33.731.000	404.500	34.511.000	0	0
MUS ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	33.083.000	31.356.000	880.000	34.511.000	0	2.002.000
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	26.211.000	31.521.000	1.343.000	32.236.000	0	0
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	31.609.000	25.521.000	690.000	26.211.000	0	0
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	23.268.000	30.504.000	1.105.000	31.609.000	0	0
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	27.601.000	22.327.700	940.300	23.268.000	0	0
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	27.069.000	40.394.000	1.242.000	41.636.000	0	200.000
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	27.290.000	27.161.000	440.000	27.601.000	0	0
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	32.341.000	26.220.600	848.400	27.069.000	0	0
SIRNAK ÜNİVERSİTESİ	27.441.000	27.060.400	229.600	27.290.000	0	0
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	11.503.927.500	31.939.000	402.000	32.341.000	0	0
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	15.094.765.000	26.671.500	769.500	27.441.000	0	0
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	11.503.927.500	10.133.486.500	1.363.761.000	11.497.247.500	6.680.000	316.156.475
DiĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR	15.094.765.000	11.342.742.000	4.120.274.000	15.463.016.000	139.650.000	2.059.893.000
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	26.598.692.500	21.476.228.500	5.484.035.000	26.960.263.500	146.330.000	2.376.049.475

2012 YILLI BÜTÇE GELİRLERİ
(YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI)

KURUMLAR	ÖDENEK	2012			FİNANSMAN	
		Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam	Net Finansman	Toplam Finansman
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	20.504.000	20.435.000	69.000	20.504.000	0	0
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	431.834.000	394.099.100	37.734.900	431.834.000	0	2.510.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	284.131.000	245.256.800	38.874.200	284.131.000	0	0
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	437.686.000	385.148.000	52.538.000	437.686.000	0	10.030.620
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	396.246.000	343.175.000	53.071.000	396.246.000	0	1.000.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	623.622.000	535.068.600	88.553.400	623.622.000	0	111.200.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	264.205.000	230.594.000	33.611.000	264.205.000	0	2.000.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	154.397.000	132.289.700	22.107.300	154.397.000	0	0
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	273.911.000	223.035.000	49.876.000	273.911.000	1.000.000	4.000.400
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	147.679.000	127.324.000	20.355.000	147.679.000	0	0
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	72.259.000	67.879.000	4.105.000	71.994.000	275.000	1.500.560
EĞE ÜNİVERSİTESİ	375.861.000	332.723.000	43.138.000	375.861.000	0	0
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	301.594.000	255.967.000	45.627.000	301.594.000	0	2.750.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	135.826.000	117.758.000	18.068.000	135.826.000	0	18.051.400
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	246.135.000	204.755.000	41.380.000	246.135.000	0	5.001.500
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	248.889.000	148.466.300	100.422.700	248.889.000	0	55.000.000
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	329.837.000	266.550.000	63.287.000	329.837.000	0	0
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	221.505.000	198.959.800	22.545.200	221.505.000	0	0
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ	199.036.000	172.220.000	26.816.000	199.036.000	0	6.000.850
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	150.031.000	132.866.000	17.165.000	150.031.000	0	11.076.500
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	249.490.000	207.284.000	42.206.000	249.490.000	0	8.301.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	197.851.000	173.170.400	24.680.600	197.851.000	0	0
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	196.354.000	166.478.000	29.876.000	196.354.000	0	1.500.500
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	284.432.000	257.260.100	27.171.900	284.432.000	0	0
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	152.912.000	134.677.600	18.234.400	152.912.000	0	0
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	174.690.000	155.533.000	18.157.000	173.690.000	1.000.000	3.000.000
DUĞU ÜNİVERSİTESİ	192.149.000	175.095.250	17.053.750	192.149.000	0	17.000.100
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	175.000.000	163.319.500	11.680.500	174.800.000	200.000	10.005.000
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ	130.515.000	112.081.000	18.094.000	130.165.000	350.000	3.602.000
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	57.213.000	55.321.000	1.892.000	57.213.000	0	3.102.800
GEZİTEPE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	55.914.000	54.166.000	1.748.000	55.914.000	0	1.101.100
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	129.099.000	122.931.300	6.167.700	129.099.000	0	0
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	185.969.000	162.223.700	23.745.300	185.969.000	0	0
ADYAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	132.297.000	118.780.000	13.517.000	132.297.000	0	1.000.100
ZONGULDAK KARAYOLU ÜNİVERSİTESİ	107.019.000	90.358.000	16.661.000	107.019.000	0	0
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	158.966.000	142.245.000	15.923.000	158.166.000	800.000	1.110.000
PAZARCIK ÜNİVERSİTESİ	156.877.000	139.249.000	17.628.000	156.877.000	0	0
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	114.790.000	98.107.000	16.183.000	114.290.000	500.000	801.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	188.015.000	158.739.900	29.275.100	188.015.000	0	0
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	149.330.000	114.647.000	34.683.000	149.330.000	0	1.252.250
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	146.459.000	122.319.000	24.140.000	146.459.000	0	0
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	97.341.000	82.447.000	14.894.000	97.341.000	0	1.855.000
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	114.236.000	100.632.000	13.604.000	114.236.000	0	6.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	134.908.000	117.245.000	17.663.000	134.908.000	0	2.200.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	89.238.000	80.869.000	8.369.000	89.238.000	0	0
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	123.592.000	109.917.000	13.675.000	123.592.000	0	0
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	70.133.000	63.087.000	7.046.000	70.133.000	0	0
DÜMLÜPINAR ÜNİVERSİTESİ	98.614.000	80.506.000	18.108.000	98.614.000	0	0
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	96.630.000	85.218.000	11.412.000	96.630.000	0	0

2012 YILLI BÜTÇE GELİRLERİ
(YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI) (Devam)

KURUMLAR	ÖDENEK	2012 GELİR			FİNANSMAN	
		Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam	Net Finansman	Toplam Finansman
MİĞLA ÜNİVERSİTESİ	100.814.000	87.991.000	12.823.000	100.814.000	0	0
KAHRAMANMARŞA SÜTCÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	123.179.000	112.633.000	10.546.000	122.679.000	500.000	1.401.000
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	117.820.000	108.957.000	8.863.000	117.820.000	0	0
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	143.383.000	122.769.200	20.613.800	143.383.000	0	0
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	47.012.000	36.089.000	10.673.000	46.762.000	250.000	1.502.000
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	57.243.000	42.114.000	3.293.000	45.407.000	0	0
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	45.407.000	69.061.000	3.133.500	68.761.000	300.000	850.000
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	62.193.000	55.743.000	6.450.000	62.193.000	0	0
UZAK ÜNİVERSİTESİ	49.210.000	42.655.400	5.294.000	47.910.000	0	1.200.000
RİZE ÜNİVERSİTESİ	68.013.000	62.115.000	5.908.000	68.023.000	0	0
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	56.067.000	52.057.000	4.010.000	56.067.000	0	0
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	48.450.000	46.346.800	2.101.200	48.450.000	0	0
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	51.286.000	46.980.000	4.306.000	51.286.000	0	9.000.000
HİTTİT ÜNİVERSİTESİ	45.029.000	42.204.500	2.624.500	44.829.000	200.000	500.000
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	54.828.500	52.026.300	2.802.200	54.828.500	0	0
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	76.413.000	72.429.800	3.983.200	76.413.000	0	0
ORDU ÜNİVERSİTESİ	46.786.000	43.130.000	3.656.000	46.786.000	0	0
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	43.220.000	39.913.900	3.306.100	43.220.000	0	0
KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	37.334.000	35.712.200	1.621.800	37.334.000	0	0
AGRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	38.372.000	36.485.500	1.886.500	38.372.000	0	0
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	40.356.000	39.221.100	1.134.900	40.356.000	0	0
NEVEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	36.281.000	34.314.000	1.897.000	36.211.000	70.000	70.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	40.793.000	38.754.000	2.039.000	40.793.000	0	0
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	54.494.000	51.379.000	3.115.000	54.494.000	0	0
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	34.904.000	33.108.000	1.796.000	34.894.000	60.000	901.500
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	44.337.000	41.866.000	2.471.000	44.337.000	0	1.250.000
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	36.119.000	34.929.000	1.190.000	36.119.000	0	500.000
BİLEÇİK ÜNİVERSİTESİ	43.995.000	40.834.000	3.161.000	43.995.000	0	0
IRKIRALELİ ÜNİVERSİTESİ	35.647.000	34.812.000	835.000	35.647.000	0	17.403.800
OSMANIYE KORUĞUT ATA ÜNİVERSİTESİ	42.719.000	39.144.000	3.575.000	42.719.000	0	3.000.000
MUŞ ALPASLAN ÜNİVERSİTESİ	40.387.000	37.275.500	3.111.500	40.387.000	0	1.500.100
MARDİN ARTUKLUK ÜNİVERSİTESİ	36.477.000	35.961.600	515.400	36.477.000	0	0
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	37.462.000	36.656.000	806.000	37.462.000	0	0
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	35.408.000	34.541.000	867.000	35.408.000	0	2.503.000
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	35.982.000	34.542.000	1.440.000	35.982.000	0	0
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	26.251.000	25.517.900	733.100	26.251.000	0	0
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	33.185.000	31.913.200	1.271.800	33.185.000	0	0
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	28.915.000	27.859.800	1.055.200	28.915.000	0	0
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	41.774.000	40.686.000	1.088.000	41.774.000	0	250.000
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	29.669.000	29.196.400	472.600	29.669.000	0	0
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	29.485.000	28.575.660	909.340	29.485.000	0	0
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	29.449.000	25.420.000	254.200	29.449.000	0	0
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	36.375.000	36.030.000	345.000	36.375.000	0	0
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	32.542.000	31.501.000	1.041.000	32.542.000	0	0
YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI	11.796.172.500	10.333.616.110	1.457.051.390	11.790.667.500	5.505.000	331.990.080
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR	16.538.939.750	12.616.299.850	4.339.534.000	16.955.833.850	147.450.000	2.124.856.500
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	28.335.112.250	22.949.915.960	5.796.585.390	28.746.501.350	152.955.000	2.456.848.580

2013 YILI BÜTÇE GELİRLERİ
(YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI)

KURUMLAR	2013				FİNANSMAN	
	ÖDENEK		GELİR		Net Finansman	Toplam Finansman
	Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam	Net Finansman		
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	21.857.000	71.722.000	21.857.000	0	0	0
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	465.221.000	39.772.700	465.221.000	0	0	3.015.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	302.474.000	41.124.000	302.474.000	0	0	0
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	465.792.000	55.379.000	465.792.000	0	0	6.568.671
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	422.549.000	56.119.000	422.549.000	0	0	1.000.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	664.541.000	93.039.500	664.541.000	0	0	121.300.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	280.567.000	245.223.000	280.567.000	0	0	2.500.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	162.237.000	138.824.600	162.237.000	0	0	0
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	292.110.000	52.897.000	292.110.000	0	0	4.000.400
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	157.442.000	135.960.000	157.442.000	0	0	0
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	76.258.000	171.545.000	76.258.000	0	0	2.000.560
EĞE ÜNİVERSİTESİ	400.362.000	354.224.000	400.362.000	0	0	0
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	321.834.000	273.565.000	321.834.000	0	0	3.000.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	144.868.000	125.892.000	144.868.000	0	0	18.151.500
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	262.690.000	218.897.000	262.690.000	0	0	5.001.500
AMADOLU ÜNİVERSİTESİ	265.109.000	158.669.500	265.109.000	0	0	60.000.000
SELOK ÜNİVERSİTESİ	351.481.000	284.234.000	351.481.000	0	0	0
AĞDENİZ ÜNİVERSİTESİ	233.457.000	209.676.900	233.457.000	0	0	0
ERCTYES ÜNİVERSİTESİ	211.091.000	182.792.000	211.091.000	0	0	7.000.900
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	159.920.000	141.756.000	159.920.000	0	0	9.076.500
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	266.310.000	221.641.000	266.310.000	0	0	8.716.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	211.254.000	185.013.000	211.254.000	0	0	0
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	209.598.000	178.174.000	209.598.000	0	0	1.500.500
ATAÜRK ÜNİVERSİTESİ	298.236.000	270.186.100	298.236.000	0	0	0
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	163.102.000	143.720.200	163.102.000	0	0	0
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	185.978.000	165.855.500	185.978.000	0	0	3.000.000
DICLE ÜNİVERSİTESİ	193.074.000	175.075.250	193.074.000	0	0	16.000.100
YUZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	184.629.000	172.276.000	184.629.000	0	0	12.005.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	136.870.000	117.527.000	136.870.000	0	0	3.702.200
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	60.618.000	58.640.000	60.618.000	0	0	3.503.000
GEZME YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	59.388.000	57.560.000	59.388.000	0	0	1.201.150
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	135.897.000	129.398.700	135.897.000	0	0	0
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	198.473.000	173.253.100	198.473.000	0	0	1.000.100
ADAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	138.893.000	124.579.000	138.893.000	0	0	0
ZONGULDAK KARALMAŞ ÜNİVERSİTESİ	114.639.000	97.014.000	114.639.000	0	0	0
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	167.967.000	150.235.000	167.967.000	0	0	1.170.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	166.978.000	148.126.000	166.978.000	0	0	0
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	120.951.000	103.501.000	120.951.000	0	0	901.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	198.631.000	167.481.900	198.631.000	0	0	0
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	158.798.000	122.961.000	158.798.000	0	0	1.502.500
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	154.855.000	128.809.000	154.855.000	0	0	0
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	102.021.000	86.340.000	102.021.000	0	0	1.910.000
MUSTAFA KEHAL ÜNİVERSİTESİ	116.026.000	101.988.000	116.026.000	0	0	6.000
AFLON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	136.410.000	117.693.000	136.410.000	0	0	2.300.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	84.051.000	75.138.000	84.051.000	0	0	0
CANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	135.452.000	120.941.000	135.452.000	0	0	0
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	74.577.000	66.991.500	74.577.000	0	0	0
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	99.474.000	80.728.000	99.474.000	0	0	0
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	103.176.000	111.852.000	103.176.000	0	0	0

2013 BÜTÇE GELİRLERİ
(YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI) (Devamı)

KURUMLAR	ÖDENEK	2013 GELİR			FİNANSMAN	
		Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam	Net Finansman	Toplam Finansman
MİĞLA ÜNİVERSİTESİ	107.271.000	93.826.000	13.445.000	107.271.000	0	0
KARADENİZLİ SUYU İNHA ÜNİVERSİTESİ	128.636.000	116.398.000	11.738.000	128.136.000	500.000	1.301.000
KIRIKALE ÜNİVERSİTESİ	118.925.000	109.483.000	9.442.000	118.925.000	0	0
KİŞİŞEHİR ÖSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ	152.188.000	130.253.100	21.934.900	152.188.000	0	0
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	49.959.000	38.110.000	11.599.000	49.709.000	250.000	1.502.000
ZAHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	60.639.000	55.935.000	5.044.000	60.639.000	0	0
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	48.383.000	44.890.000	3.493.000	48.383.000	0	0
DUZCE ÜNİVERSİTESİ	73.325.000	69.716.000	3.609.000	73.325.000	300.000	1.000.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	65.570.000	58.776.000	6.794.000	65.570.000	0	0
RIZE ÜNİVERSİTESİ	52.152.000	45.137.800	7.014.200	52.152.000	0	1.250.000
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	59.818.000	54.254.000	5.564.000	59.818.000	0	100.000
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	59.023.000	54.704.000	4.319.000	59.023.000	0	0
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	50.907.000	48.699.700	2.207.300	50.907.000	0	0
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	52.844.000	48.358.000	4.486.000	52.844.000	0	10.000.000
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	47.695.000	44.611.000	3.084.000	47.695.000	200.000	600.000
HTT ÜNİVERSİTESİ	55.860.000	52.923.700	2.936.300	55.860.000	0	0
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	79.830.000	75.144.000	4.686.000	79.830.000	0	0
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	49.148.000	45.379.000	3.769.000	49.148.000	0	0
ORDU ÜNİVERSİTESİ	44.635.000	41.111.300	3.523.700	44.635.000	0	0
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	39.473.000	37.769.400	1.703.600	39.473.000	0	0
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	40.450.000	38.548.500	1.901.500	40.450.000	0	0
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	42.665.000	41.460.600	1.204.400	42.665.000	0	0
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	37.879.000	35.800.000	1.979.000	37.779.000	100.000	100.000
NEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	43.091.000	41.005.000	2.086.000	43.091.000	0	0
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	58.056.000	54.769.000	3.287.000	58.056.000	0	0
KILIS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	36.740.000	34.899.000	1.861.000	36.670.000	70.000	1.002.000
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	46.818.000	44.188.600	2.629.400	46.818.000	0	1.350.000
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	38.122.000	36.800.000	1.322.000	38.122.000	0	500.000
BİLECİK ÜNİVERSİTESİ	46.391.000	43.025.000	3.366.000	46.391.000	0	0
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	37.508.000	36.593.000	915.000	37.508.000	0	19.536.200
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	46.187.000	42.440.000	3.747.000	46.187.000	0	3.500.000
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	42.528.000	39.200.000	3.328.000	42.528.000	0	1.750.100
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	38.467.000	37.882.500	584.500	38.467.000	0	0
MİUS ALPASLAN ÜNİVERSİTESİ	39.194.000	38.341.000	853.000	39.194.000	0	0
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	37.164.000	36.252.000	912.000	37.164.000	0	3.004.000
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	27.802.000	27.027.800	774.200	27.802.000	0	0
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	35.341.000	33.980.400	1.360.600	35.341.000	0	0
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	30.651.000	29.481.500	1.169.500	30.651.000	0	0
GUMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	44.278.000	43.080.000	1.198.000	44.278.000	0	300.000
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	31.719.000	30.523.250	503.250	31.719.000	0	0
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	31.487.000	30.519.520	967.480	31.487.000	0	0
SIRNAK ÜNİVERSİTESİ	31.001.000	30.732.700	268.300	31.001.000	0	0
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	38.295.000	37.918.000	377.000	38.295.000	0	0
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	34.385.000	33.269.500	1.115.500	34.385.000	0	0
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	12.479.474.000	10.932.757.420	1.540.916.580	12.473.654.000	5.820.000	352.027.881
Diğer Özel Bütçeli Kuruluşlar	18.446.938.400	14.306.894.500	4.569.600.000	18.876.494.500	157.350.000	2.171.158.500
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	30.926.412.400	25.239.631.920	6.110.516.580	31.350.148.500	163.170.000	2.523.186.381

**2011 YILI BÜTÇE GELİRLERİ
(ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER)**

TL

KURUMLAR	ÖDENEK	2011 GELİR			FİNANSMAN	
		Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam	Net Finansman	Toplam Finansman
		0	178.000.000	178.000.000	0	210.000.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	7.323.000	7.268.000	55.000	7.323.000	0	0
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	2.111.000	1.936.000	175.000	2.111.000	0	0
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	2.953.000	2.811.000	142.000	2.953.000	0	0
TÜRK DİL KURUMU	13.530.000	0	105.000.000	105.000.000	0	0
TÜRK TARİH KURUMU	6.553.000	0	95.000.000	95.000.000	0	0
TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	9.198.000	8.198.000	800.000	8.998.000	200.000	250.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	1.524.715.000	1.324.715.000	200.000.000	1.524.715.000	0	0
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	10.210.000	10.010.000	100.000	10.110.000	100.000	150.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	11.786.000	11.086.000	700.000	11.786.000	0	0
YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURTLAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.368.437.000	2.408.437.000	900.000.000	3.308.437.000	60.000.000	135.000.000
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	558.374.000	536.374.000	22.000.000	558.374.000	0	0
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	136.761.000	131.561.000	5.200.000	136.761.000	0	0
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	166.970.000	163.870.000	3.100.000	166.970.000	0	0
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.010.087.000	690.087.000	310.000.000	1.000.087.000	10.000.000	30.005.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	401.421.000	0	509.000.000	509.000.000	5.000.000	40.000.000
HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	111.472.000	0	125.000.000	125.000.000	0	27.502.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	6.933.000	0	16.500.000	16.500.000	0	17.001.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	187.435.000	0	229.671.000	229.671.000	0	673.000.000
MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ	14.902.000	7.902.000	6.000.000	13.902.000	1.000.000	1.235.000
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	35.766.000	0	118.000.000	118.000.000	0	344.000.000
ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	9.971.000	8.121.000	1.500.000	9.621.000	350.000	350.000
TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU	90.912.000	78.912.000	12.000.000	90.912.000	0	0
SAVUNMA SANAYİ MÜŞTƏŞARLIĞI	32.014.000	0	32.014.000	32.014.000	0	0
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DES. İD. BAŞ.	387.388.000	237.388.000	90.000.000	327.388.000	60.000.000	100.000.000
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	17.135.000	11.597.000	4.538.000	16.135.000	1.000.000	1.000.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	77.629.000	77.529.000	100.000	77.629.000	0	9.400.000
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	42.261.000	34.861.000	5.400.000	40.261.000	2.000.000	4.000.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	63.631.000	63.431.000	200.000	63.631.000	0	0
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	19.677.000	0	19.677.000	19.677.000	0	0
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	57.836.000	47.836.000	10.000.000	57.836.000	0	1.000.000
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	250.840.000	210.840.000	40.000.000	250.840.000	0	1.000.000
CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKLEVLERİ İŞ YURTULARI KURUMU	746.727.000	573.000.000	173.727.000	746.727.000	0	320.000.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	13.708.000	0	63.000.000	63.000.000	0	145.000.000
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	7.865.000	0	8.605.000	8.605.000	0	0
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	18.660.000	18.590.000	70.000	18.660.000	0	0
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.511.382.000	4.676.382.000	835.000.000	5.511.382.000	0	0
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR	15.094.765.000	11.342.742.000	4.120.274.000	15.463.016.000	139.650.000	2.059.893.000
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	11.503.927.500	10.133.486.500	1.363.761.000	11.497.247.500	6.680.000	316.156.475
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	26.598.692.500	21.476.228.500	5.484.035.000	26.960.263.500	146.330.000	2.376.049.475

**2012 YILI BÜTÇE GELİRLERİ
(ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER)**

TL

KURUMLAR	2012					
	ÖDENEK	GELİR			FİNANSMAN	
		Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam	Net Finansman	Toplam Finansman
ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	168.862.000	0	187.434.000	187.434.000	0	215.000.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	8.313.000	8.255.000	58.000	8.313.000	0	0
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	2.252.000	2.068.000	184.000	2.252.000	0	0
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	3.206.000	3.056.000	150.000	3.206.000	0	0
TÜRK DİL KURUMU	13.898.000	0	110.565.000	110.565.000	0	0
TÜRK TARİH KURUMU	7.353.000	0	100.035.000	100.035.000	0	0
TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	9.647.000	8.555.000	842.000	9.397.000	250.000	300.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	1.590.957.000	1.380.357.000	210.600.000	1.590.957.000	0	0
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	10.773.000	10.518.000	105.000	10.623.000	150.000	200.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	11.219.000	10.482.000	737.000	11.219.000	0	0
YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURTLAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.709.199.000	2.696.499.000	947.700.000	3.644.199.000	65.000.000	140.000.000
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	423.009.000	399.009.000	24.000.000	423.009.000	0	0
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	143.676.050	138.200.050	5.476.000	143.676.050	0	0
DEVLET OPERA VE BALESET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	179.514.100	176.250.100	3.264.000	179.514.100	0	0
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.090.212.000	752.782.000	326.430.000	1.079.212.000	11.000.000	29.005.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	393.974.000	0	535.977.000	535.977.000	7.000.000	40.000.000
HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	113.793.000	0	131.625.000	131.625.000	0	28.002.500
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	7.367.450	0	17.375.000	17.375.000	0	17.001.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	200.769.000	0	241.953.550	241.953.550	0	674.500.000
MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ	15.955.000	8.937.000	6.318.000	15.255.000	700.000	1.000.000
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	37.959.000	0	124.254.000	124.254.000	0	378.000.000
ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	2.647.000	717.000	1.580.000	2.297.000	350.000	350.000
TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU	98.427.000	85.791.000	12.636.000	98.427.000	0	0
SAVUNMA SANAYİ MÜŞTƏŞARLIĞI	33.195.000	0	33.195.000	33.195.000	0	0
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DES. İD. BAŞ.	408.638.000	253.868.000	94.770.000	348.638.000	60.000.000	90.000.000
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	18.232.000	12.453.000	4.779.000	17.232.000	1.000.000	1.000.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	79.035.000	78.930.000	105.000	79.035.000	0	10.000.000
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	40.964.000	33.278.000	5.686.000	38.964.000	2.000.000	3.500.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	66.070.000	65.859.000	211.000	66.070.000	0	0
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	21.125.450	0	21.125.450	21.125.450	0	0
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	64.102.000	53.572.000	10.530.000	64.102.000	0	1.000.000
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	268.344.100	226.224.100	42.120.000	268.344.100	0	1.000.000
CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKLERİ İŞ YURTULARI KURUMU	791.240.000	635.000.000	156.240.000	791.240.000	0	300.000.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	14.968.000	0	66.339.000	66.339.000	0	195.000.000
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	8.331.000	0	9.061.000	9.061.000	0	0
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	18.287.000	18.213.000	74.000	18.287.000	0	0
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.463.426.600	5.557.426.600	906.000.000	6.463.426.600	0	0
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR	16.538.939.750	12.616.299.850	4.339.534.000	16.955.833.850	147.450.000	2.124.858.500
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	11.796.172.500	10.333.616.110	1.457.051.390	11.790.667.500	5.505.000	331.990.080
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	28.335.112.250	22.949.915.960	5.796.585.390	28.746.501.350	152.955.000	2.456.848.580

2013 YILI BÜTÇE GELİRLERİ
(ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER)

TL

KURUMLAR	2013					
	ÖDENEK	GELİR			FİNANSMAN	
		Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam	Net Finansman	Toplam Finansman
ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	177.045.000	0	196.431.000	196.431.000	0	200.000.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	8.646.000	8.585.000	61.000	8.646.000	0	0
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	2.394.000	2.201.000	193.000	2.394.000	0	0
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	3.397.000	3.240.000	157.000	3.397.000	0	0
TÜRK DİL KURUMU	14.721.000	0	115.872.000	115.872.000	0	0
TÜRK TARİH KURUMU	7.808.000	0	104.837.000	104.837.000	0	0
TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	10.000.000	8.818.000	882.000	9.700.000	300.000	350.000
TÜRKİYE BİLİMSSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	1.657.818.000	1.437.109.000	220.709.000	1.657.818.000	0	0
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	11.319.000	11.009.000	110.000	11.119.000	200.000	250.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	11.617.000	10.845.000	772.000	11.617.000	0	0
YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURTLAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.146.930.000	3.083.740.000	993.190.000	4.076.930.000	70.000.000	145.000.000
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	439.667.000	413.667.000	26.000.000	439.667.000	0	0
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	152.869.100	147.130.100	5.739.000	152.869.100	0	0
DEVLET OPERA VE BALESESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	191.708.200	188.287.200	3.421.000	191.708.200	0	0
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.193.658.000	839.559.000	342.099.000	1.181.658.000	12.000.000	28.005.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	418.631.000	0	561.704.000	561.704.000	11.000.000	40.000.000
HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	116.050.000	0	137.943.000	137.943.000	0	30.002.500
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	7.785.450	0	18.209.000	18.209.000	0	17.001.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	213.777.000	0	252.589.550	252.589.550	0	676.000.000
MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ	16.979.000	9.858.000	6.621.000	16.479.000	500.000	800.000
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	40.016.000	0	130.218.000	130.218.000	0	402.000.000
ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	2.819.000	813.000	1.656.000	2.469.000	350.000	350.000
TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU	103.992.000	90.749.000	13.243.000	103.992.000	0	0
SAVUNMA SANAYİ MÜŞTARLIĞI	35.373.000	0	35.373.000	35.373.000	0	0
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DES. İD. BAŞ.	429.360.000	270.041.000	99.319.000	369.360.000	60.000.000	90.000.000
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	19.432.000	13.424.000	5.008.000	18.432.000	1.000.000	1.000.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	81.848.000	81.738.000	110.000	81.848.000	0	10.400.000
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	41.692.000	33.733.000	5.959.000	39.692.000	2.000.000	3.000.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	51.176.000	50.955.000	221.000	51.176.000	0	0
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	22.532.450	0	22.532.450	22.532.450	0	0
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜT İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	55.164.000	44.129.000	11.035.000	55.164.000	0	1.000.000
MADEN TETKİK VE ARAAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	297.385.200	253.243.200	44.142.000	297.385.200	0	1.000.000
CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİR İŞ YURTLARI KURUMU	850.147.000	702.000.000	148.147.000	850.147.000	0	280.000.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	15.800.000	0	69.523.000	69.523.000	0	245.000.000
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	9.283.000	0	9.496.000	9.496.000	0	0
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	19.313.000	19.235.000	78.000	19.313.000	0	0
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7.568.786.000	6.582.786.000	986.000.000	7.568.786.000	0	0
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR	18.446.938.400	14.306.894.500	4.569.600.000	18.876.494.500	157.350.000	2.171.158.500
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	12.479.474.000	10.932.737.420	1.540.916.580	12.473.654.000	5.820.000	352.027.881
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	30.926.412.400	25.239.631.920	6.110.516.580	31.350.148.500	163.170.000	2.523.186.381

**2011 YILI BÜTÇE GELİRLERİ
(DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURUMLAR)**

TL

KURUMLAR	2011						
	ÖDENEK	GELİR			Toplam	FİNANSMAN	
		Hazine Yardımı	Öz Gelir	Net Finansman		Toplam Finansman	
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	115.000.000	0	115.000.000	115.000.000	0	0	
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	1.283.280.000	0	1.283.280.000	1.283.280.000	0	124.024.000	
SERMAYE PİYASASI KURULU	88.168.000	0	78.168.000	78.168.000	10.000.000	10.000.000	
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	140.000.000	0	140.000.000	140.000.000	0	147.000.000	
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	103.595.000	0	103.595.000	103.595.000	0	0	
KAMU İHALE KURUMU	76.120.000	0	76.120.000	76.120.000	0	23.000.000	
REKABET KURUMU	45.750.000	0	45.750.000	45.750.000	0	7.708.506	
TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	50.592.000	0	50.592.000	50.592.000	0	20.000.000	
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	1.902.505.000	0	1.892.505.000	1.892.505.000	10.000.000	331.732.506	

**2012 YILI BÜTÇE GELİRLERİ
(DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURUMLAR)**

TL

KURUMLAR	2012					
	ÖDENEK	GELİR			FİNANSMAN	
		Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam	Net Finansman	Toplam Finansman
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	122.922.000	0	122.922.000	122.922.000	0	0
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	1.357.226.000	0	1.357.226.000	1.357.226.000	0	125.025.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	96.227.800	0	86.227.800	86.227.800	10.000.000	10.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	147.000.000	0	147.000.000	147.000.000	0	139.990.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	104.143.400	0	104.143.400	104.143.400	0	0
KAMU İHALE KURUMU	79.926.000	0	79.926.000	79.926.000	0	23.000.000
REKABET KURUMU	47.580.000	0	47.580.000	47.580.000	0	7.708.506
TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	52.924.000	0	52.924.000	52.924.000	0	18.000.000
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	2.007.949.200	0	1.997.949.200	1.997.949.200	10.000.000	323.723.506

**2013 YILI BÜTÇE GELİRLERİ
(DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURUMLAR)**

TL

KURUMLAR	ÖDENEK	2013			FİNANSMAN	
		GELİR			Toplam Finansman	Net Finansman
		Hazine Yardımı	Öz Gelir	Toplam		
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	131.408.000	0	131.408.000	131.408.000	0	0
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	1.425.555.000	0	1.425.555.000	1.425.555.000	0	126.025.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	104.478.100	0	94.478.100	94.478.100	10.000.000	10.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	140.000.000	0	140.000.000	140.000.000	0	100.030.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	108.892.800	0	108.892.800	108.892.800	0	0
KAMU İHALE KURUMU	83.920.000	0	83.920.000	83.920.000	0	23.000.000
REKABET KURUMU	49.960.000	0	49.960.000	49.960.000	0	7.708.506
TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	55.405.000	0	55.405.000	55.405.000	0	18.000.000
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	2.099.618.900	0	2.089.618.900	2.089.618.900	10.000.000	284.763.506

C - CETVELİ

MERKEZİ YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN GELİRLERİNE DAYANAK TEŞKİL EDEN TEMEL HÜKÜMLER

BOŞ SAYFA

C – CETVELİ
Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri gelirlerinin dayandığı temel hükümler
(1) Sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri

Vergi, Resim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları		KANUNİ DAYANAĞIN ADI	
Çeydi	Tarihi	Numarası	
Kanun	10.02.1913	20	Ameliyatı İskaiye İşletme Kanunu Muvakkatı
"	29.11.1920	66	İstiklal Madalyası Kanunu
"	02.01.1924	394	Hafta Tatili Hakkında Kanun
"	04.02.1924	406	Telgraf ve Telefon Kanunu
"	14.04.1924	618	Limanlar Kanunu
"	10.04.1926	805	İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun
"	19.04.1926	815	Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcrayı San'at ve Ticaret Hakkında Kanun
"	27.01.1927	968	Milli Matbaa Tahsisatının Mütedavil Sermaye Halinde İstimaline Dair Kanun
"	02.03.1927	984	Ecza Ticarethaneleriyle Sanat ve Ziraat İşlerinde Kullanılan Zehirli ve Mütessir Kimyevi Maddelerin Satıldığı Dükkanlara Mahsus Kanun
"	19.03.1927	992	Serri Tahariyat ve Tahliat Yapılan ve Masli Teamüller Aranılan Umuma Mahsus Bakterioloji ve Kimya Laboratuvarları Kanunu
"	16.06.1927	1076	Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu
"	18.06.1927	1086	Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
"	21.06.1927	1111	Askerlik Kanunu
"	21.06.1927	1117	Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu
"	11.04.1928	1219	Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun
"	14.05.1928	1262	İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu
"	20.02.1930	1567	Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun
"	24.04.1930	1593	Umumi Hifzıssıhha Kanunu
"	15.05.1930	1608	Umuru Belediye Mütellek Ahkâmı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanun
"	10.06.1930	1705	Ticarette Tağşişin Men'i ve İhracatın Murakabesi ve Korunması Hakkında Kanun
"	09.06.1932	2004	İera ve İftas Kanunu

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer

Gelirlerin Dayanakları

Çeşidi	Tarîhi	Numarası	KANUNİ DAYANAĞIN ADI
Kanun	24.05.1933	2219	Hususi Hastaneler Kanunu
"	12.06.1933	2308	Şirketlerin Müruru Zamana Uğrayan Kupon, Tahvilat ve Hisse Senedi Bedellerinin Hazineye İntikali Hakkındaki Kanun
"	12.06.1933	2313	Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun
"	21.06.1934	2527	Basma Yazı ve Resimleri Derlemeleri Kanunu
"	04.07.1934	2559	Polis Vazife ve Resimleri Kanunu
"	22.12.1934	2644	Tapu Kanunu
"	27.01.1936	2903	Pamuk İslahı Kanunu
"	11.06.1936	3039	Çeltik Ekimi Kanunu
"	19.04.1937	3153	Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun
Nizamname	02.06.1937	2/6738	Orman Nizamnamesi
Kanun	04.06.1937	3201	Emniyet Teşkilat Kanunu
"	17.12.1937	3284	Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkında Kanun
"	17.06.1938	3458	Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun
"	20.06.1938	3468	Pul ve Kıymetli Kağıtların Bayiler ve Memurların Vasıtasıyla Sattırılmasına ve Bunlara Satış Aidatı Verilmesine Dair Kanun
"	26.01.1939	3573	Zeytinliğin İslahı ve Yabanilerin Aşılattırılması Hakkında Kanun
"	07.06.1939	3634	Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu
"	26.06.1939	3653	Yalova Termal Kaplıcalarının İdaresi ve İşletilmesi Hakkında Kanun
"	05.07.1939	3670	Millî Piyango Teşkilatı Kanunu
"	10.07.1940	3894	Denizde Zapt ve Müsadere Kanunu
"	30.12.1940	3959	T.C. Refik Saydam Merkez Hıfızınha Müessesesinin Teşkilatına Dair Kanun
"	02.07.1941	4081	Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun
"	08.06.1942	4250	İspirto ve İspirto İhşak Kanunu
"	07.08.1944	4654	Memleket İçî Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Hakkında Kanun
"	10.06.1946	4922	Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun
"	19.02.1947	5016	Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak için Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanun
"	10.06.1949	5441	Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer

Gelirlerin Dayanakları

Çeşidi	Tarihi	Numarası	KANUNİ DAYANAĞIN ADI
Kanun	02.03.1950	5584	Posta Kanunu
"	15.07.1950	5681	Matbaalar Kanunu
"	15.07.1950	5682	Pasaport Kanunu
"	15.07.1950	5683	Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun
"	05.12.1951	5846	Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
"	13.06.1952	5953	Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun
"	02.07.1953	6095	Kuzey Atlantik Andlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastruktur Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanun
"	10.07.1953	6132	At Yarışları Hakkında Kanun
"	10.07.1953	6136	Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun
"	21.07.1953	6183	Anme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
"	18.12.1953	6197	Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun
"	18.12.1953	6200	Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun
"	21.12.1953	6207	Avukatlar Yardımlaşma Kanunu
"	11.01.1954	6219	Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu
"	27.01.1954	6237	Limanlar İnşaatı Hakkında Kanun
"	10.02.1954	6245	Harcırah Kanunu
"	25.02.1954	6283	Hemşirelik Kanunu
"	02.03.1954	6301	Öğle Dinlenmesi Kanunu
"	07.03.1954	6326	Petrol Kanunu
"	09.03.1954	6343	Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tazına ve Göreceği İşlere Dair Kanun
"	18.05.1955	6570	Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun
"	29.06.1956	6762	Türk Ticaret Kanunu
"	13.07.1956	6802	Gider Vergileri Kanunu
"	31.08.1956	6831	Orman Kanunu
"	17.04.1957	6948	Sanayi Sicili Kanunu
"	15.05.1957	6964	Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu

Vergi, Resim ve Diğer

Gelirlerin Dayanakları

Çeşidi	Tarihi	Numarası	KANUNİ DAYANAĞIN ADI
Kanun	15.05.1957	6968	Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu
"	09.06.1958	7126	Sivil Savunma Kanunu
"	11.02.1959	7201	Tebliğat Kanunu
"	29.04.1959	7258	Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun
"	15.05.1959	7269	Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlere Yapılacak Yardımlara Dair Kanun
"	08.06.1959	7338	Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu
"	04.01.1960	7402	Stımamın İnhası Hakkında Kanun
"	06.05.1960	7471	Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay ve Astsubaylarının Giyecek ve Teçhizatına Dair Kanun
"	06.05.1960	7472	Ziraat Yüksek Mühendisiği Hakkında Kanun
"	09.05.1960	7478	Köy İçme Suları Hakkında Kanun
"	18.11.1960	132	Türk Standartları Enstitüsü Kuruluş Kanunu
"	16.12.1960	167	Yeraltı Suları Hakkında Kanun
"	28.12.1960	189	Milli Savunma Bakanlığı İskan İhtiyaçları İçin Sarfiyat İcrası ve Bu Bakanlıkça Kullanılan Gayrimenkullerin Lüzumu Kalmayanların Satılmasına Selahiyet Verilmesi Hakkında Kanun
"	31.12.1960	193	Gelir Vergisi Kanunu
"	04.01.1961	213	Vergi Usul Kanunu
"	05.01.1961	222	İlköğretim ve Eğitim Kanunu
"	05.01.1961	224	Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun
"	26.04.1961	298	Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun
Kararname	06.08.1962	6/763	Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 17 Sayılı Karar
Kanun	18.02.1963	197	Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu
"	21.02.1963	210	Değertli Kağıtlar Kanunu
"	27.06.1963	261	İhracatı Geliştirmek Amacı ile Vergilerle İlgili Olarak Hükümetçe Alınacak Tedbirlere Dair Kanun
"	11.07.1963	269	Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkan veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanun
"	17.07.1963	278	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

**Vergi, Resim ve Diğer
Gelirlerin Dayanakları**

Çeşidi	Tarihi	Numarası	KANUNİ DAYANAĞIN ADI
Kanun	01.07.1964	488	Damga Vergisi Kanunu
"	02.07.1964	492	Harçlar Kanunu
"	14.07.1964	500	Kıbrıs'a Gönderilecek, Türk Askeri Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleri ile Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanun
"	17.07.1964	506	Sosyal Sigortalar Kanunu
"	22.06.1965	633	Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
"	23.06.1965	634	Kat Mülkiyeti Kanunu
"	14.07.1965	657	Devlet Memurları Kanunu
"	20.07.1966	775	Gecekondu Kanunu
"	10.04.1967	852	Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Kuruluşu Hakkında Kanun
"	20.04.1967	854	Deniz İş Kanunu
"	27.07.1967	926	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu
"	13.12.1968	1072	Rulet, Tilt, Langırt ve Benzeri Oyun Alet ve Makinaları Hakkında Kanun
"	19.03.1969	1136	Avukatlık Kanunu
"	24.04.1969	1163	Kooperatifler Kanunu
"	29.04.1969	1164	Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun
"	14.01.1970	1211	Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanunu
"	28.05.1970	1264	Madeni Üfaklık ve Hâtrâ Para Bastırılması Hakkında Kanun
"	29.07.1970	1319	Emlak Vergisi Kanunu
Kararname	10.08.1970	7/1101	Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 18 Sayılı Karar
Kanun	22.03.1971	1380	Su Ürünleri Kanunu
"	13.05.1971	1402	Sıkıyönetim Kanunu
"	21.07.1971	1447	Ticari İşletme Rehni Kanunu
"	02.09.1971	1479	Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu
"	18.01.1972	1512	Noterlik Kanunu
"	11.07.1972	1606	Bazı Dernek ve Kurumların Bazı Vergilerden, Bütün Harç ve Resimlerden Muaf Tutulmasına İlişkin Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer

Gelirlerin Dayanakları

Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	14.09.1972	1618	Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu
"	29.05.1973	1734	Yem Kanunu
"	14.06.1973	1739	Millî Eğitim Temel Kanunu
"	26.06.1973	1774	Kimlik Bildirme Kanunu
Kararname	01.10.1973	7/7202	Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 19 Sayılı Karar
"	19.01.1974	7/7699	Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 20 Sayılı Karar (Petrol Arama ve Petrolle İlgili Faaliyetleri Düzenleme Fonu Kurulması)
"	01.03.1974	7/7877	Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 21 Sayılı Karar (Fiyat Düzenleme ve Destekleme Fonu Kurulması)
"	29.08.1974	7/8810	Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 22 Sayılı Karar
Kanun	20.06.1977	2090	Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun
"	29.08.1977	2108	Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasası
Kararname	21.01.1980	8/167	Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 25 Sayılı Karar
Kanun	23.09.1980	2302	Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı'nın Kutlanması ve "Atatürk Kültür Merkezi Kurulması" Hakkında Kanun
"	01.04.1981	2443	Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanun
"	26.05.1981	2464	Belediye Gelirleri Kanunu
"	28.07.1981	2499	Sermaye Piyasası Kanunu
"	11.09.1981	2521	Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun
"	04.11.1981	2547	Yüksek Öğretim Kanunu
"	06.11.1981	2548	Gemi Sağlık Resmî Kanunu
"	06.01.1982	2576	Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun
K. H.K.	14.01.1982	35	Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Kanun	14.01.1982	2581	Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerini Teşviki Hakkında Kanun
"	12.03.1982	2634	Turizmi Teşvik Kanunu
"	20.05.1982	2674	Karasuları Kanunu
"	11.08.1982	2698	Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanunu
"	11.08.1982	2699	Umumi Mağazalar Kanunu
"	05.04.1983	2813	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer

Gelişirlerin Dayanakları

Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	22.04.1983	2820	Siyasi Partiler Kanunu
"	05.05.1983	2821	Sendikalar Kanunu
"	05.05.1983	2822	Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu
"	24.05.1983	2827	Nüfus Planlaması Hakkında Kanun
"	24.05.1983	2828	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu
"	16.06.1983	2841	Zorunlu İlköğrenim Çağı Dışında Kalmış Okuma-Yazma Bilmeyen Vatandaşların, Okur-Yazar Duruma Getirilmesi veya Bunlara İlkokul Düzeyinde Eğitim-Öğretim Yapıtılması Hakkında Kanun
"	16.06.1983	2844	Fındık Üretiminin Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Kanun
"	23.06.1983	2860	Yardım Toplama Kanunu
"	21.07.1983	2863	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
"	25.07.1983	2866	Öğrencilerle İlgili Bazı Basılı Evrakın Millî Eğitim Bakanlığınca Hazırlanması, Bastırılması ve Satılması Hakkında Kanun
"	09.08.1983	2872	Çevre Kanunu
"	09.08.1983	2873	Millî Parklar Kanunu
"	11.08.1983	2876	Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu
"	08.09.1983	2886	Devlet İhale Kanunu
"	22.09.1983	2893	Türk Bayrağı Kanunu
K.H.K.	06.10.1983	90	Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
"	06.10.1983	91	Menkul Kıymetler Borsaları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Kanun	06.10.1983	2911	Toplantı ve Gösteri Yürütüşleri Kanunu
"	13.10.1983	2918	Karayolları Trafik Kanunu
"	14.10.1983	2920	Türk Sivil Havacılık Kanunu
"	17.10.1983	2924	Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun
"	17.10.1983	2925	Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu
"	25.10.1983	2935	Olaganüstü Hal Kanunu
"	01.11.1983	2937	Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu
"	04.11.1983	2941	Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları		KANUNİ DAYANAĞIN ADI	
Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	04.11.1983	2942	Kamulaştırma Kanunu
"	09.11.1983	2946	Kamu Konutları Kanunu
"	17.11.1983	2957	Bazı Askeri Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun
"	18.11.1983	2960	Boğaziçi Kanunu
K.H.K.	13.12.1983	181	Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
"	14.12.1983	178	Maliye ve Gümrük Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Kanun	18.01.1984	2972	Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun
"	02.02.1984	2976	Dış Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
"	24.02.1984	2981	İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
"	24.02.1984	2982	Konut İnşaatında ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere Yapılacak Yatırımlarda Vergi, Resim ve Harç İstisna ve Muafıfları Tanınması Hakkında Kanun
"	29.02.1984	2983	Tasarıfların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun
"	02.03.1984	2985	Toplu Konut Kanunu
"	16.05.1984	3007	Gümrük Laboratuvarlarında Yapılacak Tahhillerden Alınacak Ücretler ile Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşya Hakkında Döner Sermaye Kanunu
"	27.09.1984	3046	Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13.12.1983 Gün ve 174 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararmanın Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 Sayılı Kanun Hükmünde Kararmanın Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
"	09.10.1984	3054	Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödenegi Hakkında Kanun
"	09.10.1984	3055	Başbakan ve Bakanların Temsil Ödenekleri ile Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları Hakkında Kanun
"	25.10.1984	3065	Katma Değer Vergisi Kanunu
"	20.11.1984	3082	Kamu Yaranın Zorunlu Kaldığı Hallerde, Kamu Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilebilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun
"	22.11.1984	3083	Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu
"	04.12.1984	3091	Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer

Gelirlerin Dayanakları

Çeşidi Tarihli Numarası

Çeşidi	Tarihli	Numarası	Kanun
"	04.12.1984	3092	Çay Kanunu
"	04.12.1984	3093	Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu
"	04.12.1984	3095	Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun
"	04.12.1984	3096	Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun
"	06.12.1984	3100	Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun
"	26.02.1985	3155	Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
"	03.05.1985	3194	İmar Kanunu
"	09.05.1985	3202	Köye Yönelik Hizmetler Hakkında Kanun
"	30.05.1985	3212	Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması, Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun
"	04.06.1985	3213	Maden Kanunu
"	06.06.1985	3218	Serbest Bölgeler Kanunu
"	07.06.1985	3224	Türk Dış Hekimleri Birliği Kanunu
"	10.06.1985	3225	Milli Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkilî ve İşletilmesine İlişkin Kanun
"	10.06.1985	3226	Finansal Kiralama Kanunu
"	10.06.1985	3230	Tanıtma Fonu Teşkilî ile 11.7.1939 Tarihli ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkilîne Dair Kanunun 4 üncü Maddesine Bir Bent Eklennesi Hakkında Kanun
"	07.11.1985	3238	Savunma Sanayii Müsteşarlığının Kurulması ve 11 Temmuz 1939 Tarih ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkilîne Dair Kanunun İki Maddesi ile 23 Ekim 1984 Tarih ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	11.02.1986	3259	İslam Kalkınma Bankasına Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun
"	18.03.1986	3269	Uzman Erbaş Kanunu
"	06.05.1986	3283	Bazı Kanunlarla Tanınmış Olan Gümrük Muafiyetlerinin Kaldırılması Hakkında Kanun
"	08.05.1986	3285	Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu
"	21.05.1986	3289	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
"	28.05.1986	3292	Vatani Hizmet Terfii Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları		KANUNİ DAYANAĞIN ADI	
Çesidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	29.05.1986	3294	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu
"	03.06.1986	3298	Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun
"	05.06.1986	3303	Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun
"	05.06.1986	3308	Mesleki Eğitim Kanunu
"	25.03.1987	3332	Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzeltmede Alınacak Tedbirler ile 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 Sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	02.04.1987	3346	Kanun İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzelenmesi Hakkında Kanun
"	07.05.1987	3359	Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu
"	21.06.1987	3402	Kadastro Kanunu
"	24.03.1988	3418	Eğitim, Gençlik, Spor ve Sağlık Hizmetleri Vergisinin İhdası ile 3074 Sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu, 197 Sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, 1318 Sayılı Finansman Kanunu, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 Sayılı Arme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklikler Yapılması ve Bu Kanunlara Bazı Hükümler Eklenmesine Dair Kanun
K.H.K.	04.04.1988	320	Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Kanun	13.10.1988	3480	Matüller ile Şehit Dul ve Yetimlerine Tütün ve Alkol Ürünlerinin Satış Bedellerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
"	11.01.1989	3516	Ölçüler ve Ayar Kanunu
"	18.05.1989	3561	Mal Memurlarının Kayıymı Tayin Edilmesine Dair Kanun
"	01.06.1989	3568	Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu
"	14.06.1989	3577	İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun
"	04.04.1990	3621	Kıyı Kanunu
"	12.04.1990	3624	Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun
"	19.04.1990	3628	Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu
"	26.10.1990	3671	Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanun
"	12.04.1991	3713	Terörle Mücadele Kanunu
"	08.05.1991	3717	Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun
"	21.03.1992	3787	Bazı Kamu Alacaklarının Tahsilatının Hızlandırılması ve Matrah Artırımı Hakkında Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

**Vergi, Resim ve Diğer
Gelirlerin Dayanakları**

Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	02.07.1992	3833	Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanun
"	02.07.1992	3835	Ahıska Türklerinin Türkiye'ye Kabulü ve İskanına Dair Kanun
"	02.07.1992	3836	Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun
"	28.08.1992	3838	Erzincan, Gümüşhane ve Tunceli İllerinde Vuku Bulan Deprem Afeti İle Şırmak ve Çukurca'da Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Kanun
K.H.K.	19.08.1993	491	Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Kanun	13.04.1994	3984	Radio ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun
"	08.06.1994	3996	Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanun
"	24.11.1994	4046	Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun
"	07.12.1994	4054	Rekabetin Korunması Hakkında Kanun
"	09.12.1994	4059	Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
"	16.02.1995	4070	Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun
"	16.02.1995	4071	3 Mart 1340 (1924) Tarihli ve 431 Sayılı Kanunla Hazineye Kalan Taşınmaz Mallardan Bazılarının Zilyedlerine Devri Hakkında Kanun
"	16.02.1995	4072	Mülga 2613 ve 766 Sayılı Kanunlarla Hazine Adına Tescil Edilen Miktar Fazlalıklarının İlgilerine Devrine Dair Kanun
"	23.02.1995	4077	Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
"	28.02.1995	4083	Seferberlik ve Savaş Haline İlişkin Harp Sanayii Faaliyetinin Yürütülmesi Hakkında Kanun
K.H.K.	24.06.1995	552	Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Topatancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
"	24.06.1995	556	Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Kanun	23.07.1995	4122	Milli Ağaçlandırmaya ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu
"	07.11.1996	4207	Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun
"	13.11.1996	4208	Kararının Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	16.07.1997	4283	Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun
"	06.08.1997	4301	Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları		KANUNİ DAYANAĞIN ADI	
Çeydi	Tarihi	Numarası	
Kanun	16.08.1997	4306	İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 Tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun
"	14.01.1998	4320	Ailenin Korunmasına Dair Kanun
"	21.01.1998	4325	Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere İstihdam Yararatılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	25.02.1998	4342	Mera Kanunu
"	02.04.1998	4358	Vergi Kimlik Numarası Kullanımının Yaygınlaştırılması ve Noterlik Kanunu, İcra ve İflas Kanunu, Tapu Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu, Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun, Bankalar Kanunu, Posta Kanunu ile Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	03.04.1998	4359	14.7.1965 Tarihli ve 657 Sayılı, 8.6.1949 Tarihli ve 5434 Sayılı, 5.3.1964 Tarihli ve 439 Sayılı, 30.4.1992 Tarihli ve 3797 Sayılı, 11.10.1983 Tarihli ve 2914 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ve 5.1.1961 Tarihli ve 222 Sayılı, 24.11.1994 Tarihli ve 4048 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun
Kanun	22.07.1998	4369	Vergi Usul Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Gider Vergileri Kanunu, Emlak Vergisi Kanunu, Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Damga Vergisi Kanunu, Harçlar Kanunu, 3505 Sayılı Kanun, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun, Belediye Gelirleri Kanunu, 1318 ve 4208 Sayılı Kanunlar ile 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	29.07.1998	4375	Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	31.07.1998	4381	Seçimlerle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21. İnci Dönem Milletvekili Genel Seçimleri ve Birlikte Yapılacak Mahalli İdareler Genel Seçimleri Hakkında Kanun
"	25.08.1999	4447	İşsizlik Sigortası Kanunu
"	27.08.1999	4452	Doğal Afetlere Karşı Alınacak Önlemler ve Doğal Afetler Nedeniyle Doğan Zararların Giderilmesi İçin Yapılacak Düzenlemeler Hakkında Yetki Kanunu
K.H.K.	01.09.1999	574	Ürümü Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlere Yapılacak Yardımlara Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
K.H.K.	23.09.1999	576	Doğal Afetlerde Yapılacak Yardımların Düzenlenmesi ile Vergilerin Ödeme Şüretlerinin Uzatılmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname

Vergi, Resim ve Diğer		KANUNİ DAYANAĞIN ADI	
Gelirlerin Dayanakları			
Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	27.10.1999	4457	Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
"	27.10.1999	4458	Gümrük Kanunu
K.H.K.	22.11.1999	582	Afetten Doğan Zararların Giderilmesi Hakkında Kanun Hükümünde Kararname
Kanun	16.12.1999	4490	Türk Uluslararası Gemi Sicil Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükümünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
K.H.K.	01.12.1999	586	Sivil Müdafaa Kanunu ile Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümünde Kararname
"	27.12.1999	587	Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükümünde Kararname
"	17.01.2000	589	Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümünde Kararname
Kanun	27.01.2000	4502	Telgraf ve Telefon Kanunu, Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Telsiz Kanunu ve Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Biriktirme ve Yardım Sandığı Hakkında Kanun ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	27.01.2000	4505	Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Taahhüdü Hakkında Kanun
"	17.02.2000	4533	Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanunu
"	24.02.2000	4536	Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun
"	24.02.2000	4538	EURO'nun Hukuki Araçlara Erişimi ile Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
Kanun	29.02.2000	4539	Doğal Afet Bölgelerinde Afetten Kaynaklanan Hukuki Uyuşmazlıkların Çözümüne ve Bazı İşlemlerin Kolaylaştırılmasına İlişkin Kanun Hükümünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun
K.H.K.	06.03.2000	593	Sakarya İlinde Büyük Şehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Hükümünde Kararname
Kanun	12.04.2000	4562	Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu
"	23.05.2000	4568	Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanun
Kanun	01.06.2000	4572	Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun
"	23.06.2000	4586	Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun
"	15.11.2000	4603	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası A.Ş. ve Türkiye Emlak Bankası A.Ş. Hakkında Kanun
"	20.02.2001	4628	Elektrik Piyasası Kanunu
"	21.02.2001	4629	Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanun
"	28.02.2001	4631	Hayvan Islahı Kanunu

Vergi, Resim ve Diğer

Gelirlerin Dayanakları

Çeşidi	Tarihi	Numarası	KANUNİ DAYANAĞIN ADI
Kanun	28.03.2001	4632	Bireysel Emeklilik Tasaruf ve Yatırım Sistemi Kanunu
"	04.04.2001	4634	Şeker Kanunu
"	05.04.2001	4636	Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığının Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun
"	10.04.2001	4639	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yekki Kanunu
"	12.04.2001	4645	Emniyet Genel Müdürlüğü'ne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, HEK ve Hurdada Durum ve İşlemleri ile Hizmet Satışına Dair Kanun
"	18.04.2001	4646	Doğal Gaz Piyasası Kanunu
"	25.04.2001	4652	Polis Yüksek Öğretim Kanunu
"	20.06.2001	4684	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	25.06.2001	4688	Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu
"	26.06.2001	4691	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu
"	29.06.2001	4703	Ürünler İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun
"	29.06.2001	4706	Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	22.11.2001	4721	Türk Medeni Kanunu
"	28.12.2001	4731	17/8/1999 ve 12/11/1999 Tarihlerinde Meydana Gelen Depremlerden Zarar Görenlerin Vergi Borçları ve Vergi Cezalarının Tertkini ile Vergi Usul Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Harçlar Kanunu ve Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	03.01.2002	4733	Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
"	04.01.2002	4734	Kamu İhale Kanunu
"	04.01.2002	4735	Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
"	09.01.2002	4737	Endüstri Bölgeleri Kanunu
"	30.01.2002	4743	Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	20.03.2002	4747	İstihdamın Teşviki Amacıyla Ücret Dışı Yüklere Bazılarının Ödenmesinin Ertelemesi ile Sosyal Sigortalar Kanunu Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	28.03.2002	4749	Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
"	06.06.2002	4760	Özel Tüketim Vergisi Kanunu

Vergi, Resim ve Diğer Gellirlerin Dayanakları		KANUNİ DAYANAĞIN ADI	
Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	29.07.2002	4769	Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanunu
"	25.02.2003	4811	Vergi Barışı Kanunu
"	27.02.2003	4817	Yabancılarn Çalışma İzinleri Hakkında Kanun
"	09.04.2003	4842	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	24.04.2003	4853	Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hسابının Tasfiyesi ve Bu Hesaptan Yapılacak Ödemelere Dair Kanun
"	22.05.2003	4857	İş Kanunu
"	04.06.2003	4865	Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanun
"	25.06.2003	4904	Türkiye İş Kurumu Kanunu
"	26.06.2003	4911	Sivil Hava Araçları Üçüncü Şahıs Mesuliyet Sigortasının Ticari Olarak Temin Edilemeyen Kısmının Devlet Garantisi ile Karşılanması Hakkında Kanun
"	01.07.2003	4915	Kara Avcılığı Kanunu
"	10.07.2003	4924	Eleman Termininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	10.07.2003	4925	Karayolu Taşıma Kanunu
"	23.07.2003	4954	Türkiye Adalet Akademisi Kanunu
"	29.07.2003	4958	Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu
"	30.07.2003	4961	Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	30.07.2003	4962	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun
"	31.07.2003	4969	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	09.10.2003	4982	Bilgi Edinme Hakkı Kanunu
"	06.11.2003	5000	Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
"	04.12.2003	5015	Petrol Piyasası Kanunu
"	10.12.2003	5018	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
"	25.12.2003	5035	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	08.01.2004	5042	Yeni Bitki Çeşitlerine Ait İslahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun
"	15.01.2004	5070	Elektronik İmza Kanunu

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer

Gelirlerin Dayanakları

Çeşidi	Tarihi	Numarası	KANUNİ DAYANAĞIN ADI
Kanun	28.01.2004	5083	Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun
"	29.01.2004	5084	Yatırımların ve İstihdamın Tesviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	10.02.2004	5086	Yabancılar İkinci El Taahhüt Hakkında Kanun
"	03.03.2004	5102	Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs, Kredi Verilmesine İlişkin Kanun
"	04.03.2004	5104	Kuzey Ankara Girişi Kentel Dönüşüm Projesi Kanunu
"	22.04.2004	5147	Entegre Devre Topografyalarının Korunması Hakkında Kanun
"	28.04.2004	5149	Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun
"	18.05.2004	5174	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu
"	25.05.2004	5176	Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	27.05.2004	5179	Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
"	09.06.2004	5187	Basın Kanunu
"	10.06.2004	5188	Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun
"	22.06.2004	5193	Optisyenlik Hakkında Kanun
"	24.06.2004	5199	Hayvanları Koruma Kanunu
"	29.06.2004	5200	Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu
"	10.07.2004	5216	Büyükşehir Belediyesi Kanunu
"	14.07.2004	5217	Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	14.07.2004	5224	Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun
"	14.07.2004	5225	Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu
"	16.07.2004	5228	Bazı Kanunlarda ve 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	16.07.2004	5230	Pamukbank Türk Anonim Şirketinin Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketine Devri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
"	17.07.2004	5233	Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşlanması Hakkında Kanun
"	17.09.2004	5234	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	26.09.2004	5237	Türk Ceza Kanunu
"	04.11.2004	5252	Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun

Vergi, Resim ve Diğer Gelişlerin Dayanakları		KANUNİ DAYANAĞIN ADI	
Çesidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	04.11.2004	5253	Demekler Kanunu
"	01.12.2004	5262	Organik Tarım Kanunu
"	04.12.2004	5271	Ceza Muhakemesi Kanunu
"	13.12.2004	5275	Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun
"	06.01.2005	5283	Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun
"	10.02.2005	5300	Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu
"	22.02.2005	5302	İl Özel İdaresi Kanunu
"	02.03.2005	5307	Sivilleştirilmiş Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	23.03.2005	5320	Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun
"	24.03.2005	5324	Kozmetik Kanunu
"	30.03.2005	5326	Kabahatler Kanunu
"	21.04.2005	5335	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	05.05.2005	5345	Geçir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
"	10.05.2005	5346	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun
"	07.06.2005	5362	Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu
"	14.06.2005	5363	Tarım Sigortaları Kanunu
"	16.06.2005	5366	Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun
"	16.06.2005	5368	Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanun
"	16.06.2005	5369	Evrensel Hizmet Kanunu
"	03.07.2005	5393	Belediye Kanunu
"	03.07.2005	5395	Çocuk Koruma Kanunu
"	03.07.2005	5403	Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu
"	19.10.2005	5411	Bankacılık Kanunu
"	10.11.2005	5429	Türkiye İstatistik Kanunu
"	10.11.2005	5431	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
"	22.12.2005	5436	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Restim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları	
Çeşidi	Numarası
Tarihi	
Kanun	25.01.2006
"	5449
"	5450
"	5454
"	5458
"	5464
"	5488
"	5490
"	5502
"	5510
"	5520
"	5523
"	5535
"	5543
"	5549
"	5553
"	5564
"	5569
"	5597
"	5602
"	5607
"	5624
"	5627
"	5648
"	5651

Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun
 Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Bağlı Okulların Millî Eğitim Bakanlığına Devredilmesi ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
 Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'dan Aylık veya Gelir Almakta Olanlara Ek Ödeme Yapılması ile Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'dan Aylık veya Gelir Almakta Olanlara Ödenen Gelir ve Aylıklarda 2006 Yılında Yapılacak Artışlar ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
 Sosyal Güvenlik Kurumunun Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
 Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu
 Tarım Kanunu
 Nüfus Hizmetleri Kanunu
 Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu
 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
 Kurumlar Vergisi Kanunu
 Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kurulması Hakkında Kanun
 Bazı Kamu Alacaklarının Tahsili ve Terkinine İlişkin Kanun
 İskân Kanunu
 Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun
 Tohumculuk Kanunu
 Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması Ve Kullanımının Yasaklanması Hakkında Kanun
 Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun
 Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
 Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon Ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun
 Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu
 Kan ve Kan Ürünleri Kanunu
 Enerji Verimliliği Kanunu
 Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
 İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer Gelişlerin Dayanakları			
Çeşidi	Numarası		
Tarihi	Adı		
Kanun	22.05.2007	5664	Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanun
"	24.05.2007	5667	Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketince Devlet İç Borçlanma Senedi Satışı Adında Toplanan Tutarların Ödenmesi Hakkında Kanun
"	03.06.2007	5684	Sigortacılık Kanunu
"	03.06.2007	5686	Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu
"	02.11.2007	5706	İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hakkında Kanun
"	09.11.2007	5710	Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun
"	23.01.2008	5729	Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silahlar Hakkında Kanun
"	20.02.2008	5736	Bazı Kamu Alacaklarının Uzlaşma Usulü ile Tahsil Hakkında Kanun
"	20.02.2008	5737	Vakıflar Kanunu
"	21.02.2008	5738	Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimali ve Müsterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yapıtılması Hakkında Kanun
"	28.02.2008	5746	Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun
"	06.03.2008	5747	Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	24.06.2008	5774	Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun
"	02.07.2008	5779	İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
"	05.11.2008	5809	Elektronik Haberleşme Kanunu
"	13.11.2008	5811	Bazı Varlıkların Millî Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun
"	18.02.2009	5838	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	05.05.2009	5894	Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
"	07.05.2009	5898	Ucucu Maddelerin Zararlarından İnsan Sağlığının Korunmasına Dair Kanun
"	29.05.2009	5901	Türk Vatandaşlığı Kanunu
"	29.05.2009	5902	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
"	16.06.2009	5904	Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	14.12.2009	5941	Çek Kanunu
"	17.02.2010	5952	Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
"	11.03.2010	5957	Sebze ve Meyve ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Vergi, Resim ve Diğer

Gelirlerin Dayanakları

Çeşidi

Taribi

Numarası

Kanun 18.03.2010 5977 Biyogüvenlik Kanunu

" 11.06.2010 5996 Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu

" 25.06.2010 6001 Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun

" 07.07.2010 6004 Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun

**İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALARIN UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUNLAR**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile aşağıda belirtilen devletler veya uluslararası kuruluşlar arasında imzalanmış bulunan, gelir ve servet vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine, Türk mal, hak ve menfaatlerinin tazminine, ham petrol boru hattı ve diğer bazı hususlara ilişkin anlaşmaların uygun bulunduğu dair kanunlar

Vergi, Resim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları		TARAF OLAN DİĞER DEVLET VEYA ULUSLARARASI KURULUŞ	
Çeşitli	Tarhli	Numarası	
Kanun	08.05.1973	1719	Avusturya Hükümeti
"	26.06.1975	1917	Norveç Krallığı
"	12.03.1982	2637	Mısır Arap Cumhuriyeti
"	19.10.1983	2930	Libya Arap Halk Sosyalist Cemahiriyesi
"	10.06.1985	3228	İtalya Cumhuriyeti
"	10.06.1985	3229	Kore Cumhuriyeti
"	20.02.1986	3263	Haşimi Ürdün Krallığı
"	27.02.1986	3264	Federal Almanya Cumhuriyeti
"	04.03.1986	3265	Irak Cumhuriyeti Hükümeti
"	18.05.1987	3364	Tunus Cumhuriyeti
"	27.05.1988	3456	Romanya Sosyalist Cumhuriyeti
"	27.05.1988	3457	Pakistan İslam Cumhuriyeti
"	27.05.1988	3458	Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı
"	27.05.1988	3459	Hollanda Krallığı
"	10.11.1988	3498	Finlandiya Cumhuriyeti
"	10.11.1988	3499	Belçika Krallığı
"	10.11.1988	3500	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
"	07.12.1988	3509	Fransa Cumhuriyeti
"	18.04.1990	3627	Suudi Arabistan Krallığı
"	19.04.1990	3633	İsveç Krallığı
"	09.05.1991	3740	İtalya Cumhuriyeti
"	11.03.1993	3884	Danimarka Krallığı
"	03.04.1993	4240	Azerbaycan Cumhuriyeti
"	03.04.1993	4241	Türkmenistan Hükümeti
"	15.09.1994	4012	Japonya
"	21.09.1994	4031	Macaristan Cumhuriyeti
"	27.09.1994	4040	Birleşik Arap Emirlikleri

TARAF OLAN DİĞER DEVLET VEYA ULUSLARARASI KURULUŞ

Vergi, Resim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları		TARAF OLAN DİĞER DEVLET VEYA ULUSLARARASI KURULUŞ	
Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	25.07.1996	4154	Arnavutluk Cumhuriyeti
"	25.07.1996	4155	Kazakistan Cumhuriyeti
"	25.07.1996	4156	Makedonya Cumhuriyeti
"	28.08.1996	4169	Polonya Cumhuriyeti
"	28.08.1996	4170	Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti
"	28.08.1996	4171	Malezya Hükümeti
"	28.08.1996	4172	Mısır Arap Cumhuriyeti
"	28.08.1996	4173	Bulgaristan Cumhuriyeti
"	28.08.1996	4174	Moğolistan
"	28.08.1996	4175	Çin Halk Cumhuriyeti
"	28.08.1996	4176	Hindistan Cumhuriyeti
"	17.07.1997	4298	Özbekistan Cumhuriyeti
"	11.12.1997	4312	Amerika Birleşik Devletleri
"	11.02.1998	4339	Ukrayna Hükümeti
"	26.02.1998	4344	İsrail Devleti
"	26.02.1998	4345	Beyaz Rusya Cumhuriyeti
"	26.02.1998	4352	Endonezya Cumhuriyeti
"	07.07.1999	4403	Ukrayna Hükümeti
"	23.07.1999	4420	Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti
"	30.07.1999	4426	Rusya Federasyonu Hükümeti
"	30.07.1999	4428	Slovak Cumhuriyeti
"	30.07.1999	4429	Kuveyt Devleti
"	03.11.1999	4466	Türkmenistan
"	04.11.1999	4467	Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti
"	10.12.1999	4486	Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti
"	01.02.2000	4511	Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti
"	01.02.2000	4525	Hırvatistan Cumhuriyeti
"	01.02.2000	4526	Moldova Cumhuriyeti Hükümeti
"	01.02.2000	4527	Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti
"	07.03.2000	4544	Romanya
"	07.03.2000	4546	Makedonya Cumhuriyeti
"	04.04.2000	4561	Avusturya Cumhuriyeti
"	02.06.2000	4573	Rusya Federasyonu Hükümeti

TARAF OLAN DİĞER DEVLET VEYA ULUSLARARASI KURULUŞ

Vergi, Resim ve Diğer Gelinlerin Dayanakları			
Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	10.09.2000	4585	Azerbaycan Cumhuriyeti-Güristan
"	01.11.2000	4597	Slovenya Cumhuriyeti
"	02.11.2000	4598	Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdari Bölgesi Hükümeti
"	26.04.2001	4663	Singapur Cumhuriyeti
"	26.04.2001	4664	Kırgız Cumhuriyeti
"	18.10.2001	4718	Tacikistan Cumhuriyeti
"	30.01.2003	4801	Hrvatistan Cumhuriyeti
"	26.02.2003	4812	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti
"	26.02.2003	4813	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti
"	26.02.2003	4815	Bosna ve Hersek
"	09.07.2003	4922	Çek Cumhuriyeti
"	09.07.2003	4923	İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti
"	15.07.2003	4930	Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti
"	15.07.2003	4931	Slovenya Cumhuriyeti
"	15.07.2003	4932	Sudan Cumhuriyeti
"	15.07.2003	4938	Letonya Cumhuriyeti Hükümeti
"	16.10.2003	4986	İspanya Krallığı
"	25.12.2003	5032	Yunanistan Cumhuriyeti
"	29.04.2004	5157	Tayland Krallığı Hükümeti
"	29.04.2004	5158	Estonya Cumhuriyeti Hükümeti
"	29.04.2004	5161	Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti
"	02.12.2004	5267	Lüksemburg Büyük Dükalığı
"	22.02.2005	5303	Avrupa Birliği
"	29.04.2005	5342	Fas Krallığı
"	29.04.2005	5343	Lübnan Cumhuriyeti
"	06.04.2006	5484	Güney Afrika Cumhuriyeti
"	01.06.2006	5513	Katar Devleti Hükümeti
"	01.06.2006	5514	Bosna Hersek
"	01.06.2006	5515	Portekiz Cumhuriyeti
"	13.12.2006	5563	Mısır Arap Cumhuriyeti
"	24.01.2007	5575	Amerika Birleşik Devletleri
"	13.03.2007	5599	Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti
"	13.03.2007	5600	Sırbistan Karadağ Bakanlar Kurulu

TARAF OLAN DİĞER DEVLET VEYA ULUSLARARASI KURULUŞ

Vergi, Resim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları	
Çeşidi	Tarihi
Numarası	
Kanun	25.04.2007
"	25.04.2007
"	11.12.2007
"	02.07.2008
"	23.07.2008
"	03.12.2008
"	03.12.2008
"	01.04.2009
"	07.04.2009
"	07.04.2009
"	14.04.2009
"	02.12.2009
"	02.12.2009
"	02.12.2009
"	04.03.2010
"	08.06.2010

Bahreyn Krallığı Hükümeti
Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti
Amavutluk Cumhuriyeti
Avrupa Yatırım Bankası
Gürcistan Cumhuriyeti
Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti
Avrupa Toplulukları Komisyonu
Avusturya Cumhuriyeti
Fransız Kalkınma Ajansı
Suriye Arap Cumhuriyeti
Dünya Bankası Grubu ve Uluslararası Para Fonu
Gürcistan Cumhuriyeti
Umman Sultanlığı
Yemen Cumhuriyeti
Avusturya Cumhuriyeti, Bulgaristan Cumhuriyeti, Macaristan Cumhuriyeti, Romanya
İrlanda Cumhuriyeti

VERGİ, RESİM, HARÇ VE DİĞER GELİR DAYANAKLARINA İLİŞKİN DİĞER MEVZUAT

a) Dağıtılmış Meblağların Geri Alınması :

Ziraat kanunları ve diğer özel kanunlar gereğince dağıtılmış olan tutarların geri alınmasına dair hükümler ile irade ve kanunlara veya hükümetçe verilmiş olan yetkiye dayanılarak akdolan her tür imtiyaz sözleşmeleri ve bunlara ait kararların gelire ilişkin hükümleri.

b) Kaldırılmış Vergiler Artıkları :

Çeşitli tarihlerde yürürlükten kaldırılmış veya hükmü kalmamış olan kanun ve tüzüklerin yürürlükte oldukları tarihlerde tahakkuk etmiş veya bu kanun ve tüzükler uyarınca tahakkuk edecek bütün vergi, resim, harç, ücret ve iltizam bedelleri ile bunların zam, ceza, vesair kalıntıları.

c) Para Cezaları :

Kanun, tüzük, kararname ve yönetmelikler ile diğer mevzuatın para cezası alınmasını öngören hükümleri.

d) Tazminatlar :

Kanunlarla tüzük ve kararnamelerin zam ve ceza alınmasını öngören hükümleri; kanun, tüzük ve yönetmelikler gereğince Devlet adına okutulan öğrencilerden görev (Mecburi hizmet) talep etmeyenlerin ödeyecekleri tazminatlarla dair hükümler.

e) Faizler :

Hazine portföyü geliri ile bankalar nezdinde açılan hesabi carilerden Hazine lehine tahakkuk eden faiz ve gelir farkları ile Hazinesinin iştirak ettiği teşebbüslerden elde ettiği gelirler.

f) Diğer Hükümler :

Bu cetvellerde herhangi bir şekilde yer almayan kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuat ile ikili veya çok taraflı her türlü anlaşmanın gelir, tarh, tahakkuk ve tahsiline ilişkin hükümleri.

(II) Sayılı Özel Bütçeli İdareler

Vergi, Resim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları		KANUNİ DAYANAĞIN ADI	
Çeşitli	Tarihli	Numarası	
Kanun	24.04.1930	1593	Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
"	14.06.1935	2819	Elektrik İşleri Etüd İdaresi Teşkiline Dair Kanun
"	14.06.1935	2804	Maden Teknik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu
Tüzük	17.07.1936		Vakıflar Nizamnamesi
Kanun	10.06.1949	5441	Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanun
"	21.07.1953	6183	Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun
"	11.01.1954	6219	Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu
"	30.06.1954	6426	Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Arasındaki Vergi Muafiyetleri Anlaşmasının Tasdikine Dair Kanun
"	18.05.1955	6570	Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun
"	25.06.1958	7163	Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilat Kanunu
"	29.04.1959	7258	Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun
"	18.11.1960	132	Türk Standartları Enstitüsü Kuruluş Kanunu
"	16.08.1961	351	Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu
"	17.07.1963	278	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun

KANUNI DAYANAĞIN ADI

**Vergi, Resim ve Diğer
Gelişlerin Dayanakları**

Çeşidi	Tarhi	Numarası	KANUNI DAYANAĞIN ADI
Kanun	08.04.1965	580	Milli Produktivite Merkezi Kuruluş Kanunu
"	14.07.1970	1309	Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında Kanun
"	04.11.1981	2547	Yükseköğretim Kanunu
"	06.11.1981	2548	Gemi Sağlık Resmî Kanunu
"	09.07.1982	2690	Türkiye Atom Enerji Kurumu Kanunu
"	11.08.1983	2876	Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu
"	07.11.1985	3238	Savunma Sanayi Müsteşarlığının Kurulması ve 11 Temmuz 1939 tarih ve 3670 sayılı Millî Piyango Teşkilne Dair Kanunun İki Maddesi İle 23 Ekim 1984 tarih ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	31.10.1985	3234	Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
"	21.05.1986	3289	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
KHK	19.10.1989	383	Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
"	27.10.1989	388	Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Kanun	12.04.1990	3624	Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun
"	19.11.1992	3843	Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun
KHK	13.08.1993	497	Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Kanun	24.11.1994	4046	Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun
"	09.12.1994	4059	Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun

**Vergi, Resim ve Diğer
Gelirlerin Dayanakları**

KANUNİ DAYANAĞIN ADI

Ceşidi	Tarhi	Numarası	
Kanun	06.08.1997	4301	Ceza İnfaz Kurumları ile Tutuklevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun
"	27.10.1999	4457	Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
"	02.05.2001	4668	Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun (Ekonomik, Kültürel, Eğitim ve Teknik İşbirliği Başkanlığı Kurulması, 206 Sayılı Kanun Hükmünde Kararın İki Maddesinin Değiştirilmesi ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararın Eki Cetvellerine Bir İlave Yapılması Hakkında 480 Sayılı Kanun Hükmünde Kararın Değiştirilerek Kabulü İle Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)
"	20.06.2001	4684	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	23.07.2003	4954	Türkiye Adalet Akademisi Kanunu
"	06.11.2003	5000	Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararın Değiştirilerek Kabulü İle Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararın Eki Cetvellerde ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	04.06.2003	4865	Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanun
"	14.07.2004	5217	Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
"	21.09.2006	5544	Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu
"	20.02.2008	5737	Vakıflar Kanunu
"	24.03.2010	5978	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
"	25.06.2010	6001	Karayollar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun

(III) Sayılı Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

Vergi, Resim ve Diğer Gelirlerin Dayanakları		KANUNI DAYANAĞIN ADI	
Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	21.07.1953	6183	Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun
"	28.07.1981	2499	Sermaye Piyasası Kanunu
"	05.04.1983	2813	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanun
"	09.11.1983	2946	Kamu Konutları Kanunu
"	04.12.1984	3095	Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun
"	13.04.1994	3984	Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun
"	07.12.1994	4054	Rekabetin Korunması Hakkında Kanun
"	27.01.2000	4502	Telgraf ve Telefon Kanunu, Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Telsiz Kanunu ve Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Biriktirme ve Yardım Sandığı Hakkında Kanun ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	20.02.2001	4628	Elektrik Piyasası Kanunu
"	18.04.2001	4646	Doğal Gaz Piyasası Kanunu (Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve Doğalgaz Piyasası Hakkında Kanun)
"	03.01.2002	4733	Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
"	04.01.2002	4734	Kamu İhale Kanunu
"	04.12.2003	5015	Petrol Piyasası Kanunu
"	02.03.2005	5307	Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
"	19.10.2005	5411	Bankacılık Kanunu
"	23.02.2006	5464	Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu
"	05.11.2008	5809	Elektronik Haberleşme Kanunu

boş

E- CETVELİ

BAZI ÖDENEKLERİN KULLANIMINA VE HARCAMALARA İLİŞKİN ESASLAR

BOŞ

E – CETVELİ

Bazı Ödeneklerin Kullanımına ve Harcamalara İlişkin Esaslar

Sıra No

AÇIKLAMA

1. a) 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanun ile 27/12/2006 tarihli ve 5570 sayılı Kanuna istinaden T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye, ödemeleri T.C. Ziraat Bankası A.Ş. kanalıyla yapılacak üzere Tarım ve Kredi Kooperatiflerine ve Türkiye Halk Bankası A.Ş.'ye yürürlükte bulunan ve/veya 2011 yılı içinde yürürlüğe konulacak olan Bakanlar Kurulu Kararları uyarınca verilen görevler nedeniyle doğan ve bankalar ile Tarım ve Kredi Kooperatifleri kayıtlarına göre gerçekleşen gelir kayıpları ve görev zararları bankalar ve Tarım ve Kredi Kooperatifleri tarafından yapılacak ödeme talebine istinaden ilgili mevzuatında belirlenen usul ve esaslar kapsamında Hazine Müsteşarlığı bütçesinde bu amaçla yer alan 07.82.31.00-04.1.1.14-1-05.1 ve 07.82.31.00-04.2.1.33-1-05.1 tertiplerindeki ödeneklerden gider kaydedilerek ödenir.
b) 15/5/2007 tarihli ve 5661 sayılı Kanun uyarınca T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye ve Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği kanalıyla Tarım Kredi Kooperatiflerine yapılacak aciz vesikası ödemeleri Hazine Müsteşarlığı bütçesinde bu amaçla yer alan 07.82.31.00-04.2.1.30-1-05.1 tertibindeki ödenekten ilgili mevzuatında belirlenen usul ve esaslar dahilinde yapılır.
2. Tarımsal desteklemeler için Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının "05.4" ekonomik kodunu içeren tertiplerinde yer alan ödenekler, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu hükümleri çerçevesinde T.C. Ziraat Bankası aracılığıyla ödenebilir.
3. Hazine Müsteşarlığı bütçesinin 07.82.36.00-01.1.2.00-1-05.4 ve 07.82.35.00-01.1.2.00-1-05.4 tertiplerinde yer alan ödenekler, Bakanlar Kurulunca belirlenen usul ve esaslar dahilinde aracı bankalar aracılığıyla yatırımların teşviki amacıyla kullanılır.
4. Özel bütçeli idarelere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa eklisi (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçelerinin ilgili tertiplerinden bu idarelerin nakit ihtiyaçları dikkate alınarak yapılacak Hazine yardımı tahakkukları, Hazine yardımı ödeneğinin bulunduğu kamu idarelerinin ödemelerini yapan merkez muhasebe birimlerinde ödenir.
5. Hazine Müsteşarlığı bütçesinin 07.82.32.00-04.1.1.00-1-07.2 tertibindeki ödenekten Kıbrıs İşleri Başmüşavirliğinin yurt içinde veya yurt dışında uygun göreceği yatırım projelerinin gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere 5018 sayılı Kanuna eklisi (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerinde mevcut veya yeni açılacak tertiplere aktarma yapmaya Maliye Bakanı yetkili olup, bütçelerine ödenek aktarılacak veya ödemedede bulunulacak kuruluşların görevlendirme şekli ile harcama usul ve esasları Kıbrıs İşlerinden Sorumlu Bakan ve ilgili kuruluşun bağlı olduğu Bakan arasında imzalanacak protokol ile belirlenir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde sermaye giderleri, transfer giderleri ve diğer amaçlarla kullanılmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Lefkoşa Büyükelçiliği emrine gönderilen ödeneklerin kullanım amaç, yöntem ve şartları Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında yapılacak protokol ile tespit olunur.

6. Hazine Müsteşarlığı bütçesinin 07.82.32.00-01.2.1.00-1-08.2 tertibindeki ödenek, Bakanlar Kurulu kararıyla onaylanmış anlaşmalar gereğince verilecek borç ve krediler için kullanılır.
7. Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Anonim Şirketine 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun geçici 6 ncı maddesi gereğince yapılacak ödemeler, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar dahilinde, Hazine Müsteşarlığı bütçesinin 07.82.31.00-04.2.1.28-1-05.1 tertibindeki ödenekten Yüksek Denetleme Kurulu Raporu'na istinaden karşılanır.
8. Hazinesinin pay sahibi olduğu ve 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışındaki şirketlerin sermaye artırımlarına Hazine payı oranında katılmak amacıyla yapılacak ödemeler, Hazine Müsteşarlığı bütçesinde borç verme ekonomik kodunda yeni açılacak tertiplerden karşılanır.
9. 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10 uncu maddesi gereğince Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin üstlendiği politik risklerden kaynaklanan alacakları ve muhtelif Bakanlar Kurulu kararları doğrultusunda Bankaca kullanılabilecek tavizli kredilerden oluşacak gelir kayıplarına ilişkin ödemeler Hazine Müsteşarlığı bütçesinin 07.82.31.00-04.1.1.12-1-05.1 ve 07.82.31.00-04.1.1.13-1-05.1 tertiplerindeki ödenekten gerçekleştirilir.
10. 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun geçici 17 nci maddesi gereğince genel aydınlatma giderlerinin ilgili belediye ve il özel idareleri adına Hazine Müsteşarlığı tarafından ödenecek kısmına ait faturalar, gider tahakkukunu izleyen ay içerisinde elektrik dağıtım şirketlerince ilgili belediye ve il özel idarelerine gönderilir. Bu faturaların onaylı icmalleri ise ilgili dağıtım şirketleri tarafından Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine (TEDAŞ) iletilir. TEDAŞ bu icmalleri kontrol ederek toplulaştırır ve onaylayarak Hazine Müsteşarlığına bildirir. TEDAŞ tarafından onaylanmış icmallerin Hazine Müsteşarlığına ulaşmasını müteakiben, Hazine Müsteşarlığı bütçesinin 07.82.31.00-06.4.0.00-1-05.2 tertibindeki ödenekten, anılan Kanun uyarınca yürürlüğe konulan Yönetmelik ile belirlenen usul ve esaslar dahilinde, ilgili dağıtım şirketlerine aktarılacak üzere TEDAŞ'a ödenir.
11. TEDAŞ, dağıtım şirketleri tarafından gönderilen faturalardaki tüketim miktarı ve bedellerinin gerçek durumu gösterip göstermediğine ilişkin olarak belirli dönemler itibarıyla dağıtım şirketleri nezdinde gerekli denetimleri yapar.
12. Dışişleri Bakanlığının 11.00.00.02-01.1.3.00-1-05.6, 11.01.36.00-01.2.1.00-1-05.6 ve 11.01.43.00-01.1.3.00-1-05.6 tertiplerinde yer alan ödenekler, Başbakanlık bütçesine aktarılacak suretiyle kullanılır.
13. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinin yurt dışında yürüteceği hizmetler için lüzumlu görülecek yerlerde kiralanacak araç, gereç, makine-teçhizat, taşıt ve binalar ile bunların sözleşmelerine ilişkin giderler kurum bütçesinden karşılanır.
14. Maliye Bakanlığının bütçesinde yer alan "Yatırımları Hızlandırma Ödeneği" tertibindeki ödeneğin azami yüzde 10'u, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerce yürütülen projelerin geçmiş yıl kesin hesap farklarından doğan giderleri karşılamak amacıyla Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine anılan idarelerin bütçelerine aktarılır.

14. 22.92.00.23-04.7.4.90-1-06.5 tertibinde yer alan ödenek, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün tüm fonksiyonları için yılı içinde ikmal edilemeyen etüt, inşaat, bakım, onarım işleri, yılı içinde kurulacak yer altı suyu kooperatifleri, yılı içinde vuku bulacak ani taşkın işleri, acil içme ve kullanma suyu işleri, ilan bedeli, fiyat farkları ve kesin hesap istihkaklarında kullanılır.
15. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesinin 07.81.35.00-09.8.8.00-1-07.1 tertibinde yer alan ödenegi vakıf üniversitelerinin araştırma altyapısı, güdümlü teknoloji geliştirme ve araştırmacı insan gücü yetiştirme projelerini desteklemek amacıyla kullanmaya ve buna ilişkin harcama usul ve esaslarını belirlemeye Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.
16. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesinin 07.81.31.00-01.2.1.00-1-07.1 ve 07.81.31.00-01.2.1.00-1-07.2 tertiplerinde yer alan ödenegi; yıllara sari olarak, ülkemizin komşu ülkeler ve bölgelerin yanı sıra, komşu olmayan diğer ülkelerle yürüttüğü bölgelerarası veya ikili işbirliği programlarında; yurt içinde ve yurt dışında faaliyette bulunan, yerli ve yabancı kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve diğer gerçek ve tüzel kişilerin, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından uygun bulunan program ve projelerini desteklemek amacıyla kullanmaya, program ve projeler kapsamında çalışacak personele ilişkin giderleri karşılamaya ve bu konulara ilişkin harcama usul ve esaslarını belirlemeye Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.
17. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesinin 07.81.36.00-01.3.2.05-1-07.1 tertibinde yer alan ödenek, cazibe merkezlerini destekleme programı kapsamında; kamu kurum ve kuruluşlarına, kalkınma ajanslarına, kamu yararına çalışan dernek ve vakıflara, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, il özel idarelerine, belediyelere ve mahalli idare birliklerine cazibe merkezlerini destekleme programı için anılan her bir kurum ve kuruluş tarafından açılacak özel hesap aracılığıyla kullanılır. Bu ödenekten verilecek hibe ve desteklerin türleri, sınırları, şartları, kapsamı, kullanımı, harcama ve denetimine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına müştereken hazırlanarak Yüksek Planlama Kurulu kararıyla yürürlüğe girer.
18. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesinin 07.81.35.00-01.6.0.00-1-07.1 tertibinde yer alan ödenek, Sosyal Destek Programı (SODES) kapsamında öncelikle Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve Doğu Anadolu Projesi (DAP) kapsamındaki iller olmak üzere Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından oluşturulacak usul ve esaslar çerçevesinde belirlenecek illerde istihdamın artırılması, sosyal içermenin, spor, kültür ve sanatın geliştirilmesi, SODES programının yürütülmesine yönelik kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ile SODES'in değerlendirilmesi, izlenmesi ve tanıtımına yönelik faaliyetler için kullanılır. Bu kapsamda ilgili valilikler veya kalkınma ajansları tarafından belirli bir program çerçevesinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına teklif edilen ve anılan Müsteşarlık tarafından uygun bulunan projelerin bedelleri, münhasıran proje ile ilgili harcamalarda kullanılmak üzere söz konusu ödenekten ilgili valilik veya kalkınma ajansı adına açılacak özel bir hesaba aktarılır ve proje amaçlarına uygun olarak kamu kurum ve kuruluşları, il özel idareleri, belediyeler, mahalli idare birlikleri, meslek odaları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarına Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ilgili valilik veya kalkınma ajansı tarafından kullanılır.

19. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesinin 07.81.35.00-01.2.2.00-1-07.2 tertibinde yer alan ödenek Birleşmiş Milletler kuruluşlarıyla yürütülen projelerin hükümet katkısı karşılıkları için T.C. Hükümeti ile Birleşmiş Milletler (BM) arasındaki Proje Anlaşması imzalandıktan sonra Dışişleri Bakanlığının talebi üzerine ilgili kurum adına Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından BM Türkiye temsilciliği nezdindeki projenin ilgili hesabına aktarılacak kullanılır.
20. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesinin 07.81.34.00-01.6.0.00-1-07.1 tertibinde yer alan ödenegi, Konya kapalı havzasında kuraklığın önlenmesi, sulamada etkinliğin artırılması, arazi toplulaştırma hizmetlerinin hızlandırılması ve üretimde verimliliğin artırılması amacıyla Konya Ovası Projesi (KOP) kapsamındaki illerde uygulanacak eylem planları, programlar ve sulama sistemlerinin rehabilitasyonu ile yaygınlaştırılması, arazi toplulaştırma, tarla içi geliştirme hizmetleri ve kırsal kalkınma konularına ilişkin projeler için kamu kurum ve kuruluşları, il özel idareleri ile kalkınma ajanslarına kullanılmaya ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemeye Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.
21. 29/09/2009 tarihli ve 2009/31 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararı çerçevesinde kabul edilen İstanbul Uluslararası Finans Merkezi (İFM) Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından yürütülecek faaliyetlerden, 25/1/2006 tarihli ve 5449 sayılı Kanun kapsamında kurulan İstanbul Kalkınma Ajansı ile 21/6/2006 tarihli ve 5523 sayılı Kanunla kurulan Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının yetki ve sorumluluğunda gerçekleştirilmesi Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından uygun görülenlerin bedelleri, münhasıran faaliyetle ilgili harcamalarda kullanılacak üzere Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesinin 07.81.32.00-01.3.2.00-1-07.1 tertibinde yer alan ödenekten bu ajansların her biri adına açılacak özel hesaplara aktarılır ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bu ajanslarla düzenleyeceği protokoller çerçevesinde kullanılır.
22. İlgili mevzuatı uyarınca lisansüstü eğitim amacıyla yurt dışına gönderilenlerin yurt dışında katıldıkları zorunlu yabancı dil kurslarının, sömestre esasına göre olması halinde bir sömestre, sömestre esasının bulunmadığı hallerde 3 aya kadar giderleri kurum bütçesinin ilgili tertibinden karşılanır.
23. Yurt dışı sürekliliği veya geçici görev yolculuğunun zorunlu kıldığı belge ve işlem giderleri, çalışma ve toplantının gerektirdiği kaydiye, aidat ve gidere katılma gibi ödemeler idare bütçelerinin ilgili tertiplerinden ödenir.
24. Özel şartlarda ve olağüstü durumlarda, Dışişleri Bakanlığının talimatı gereği, dış ülkelerdeki memur ve Türk uyarıklı hizmetlilerin aileleri ile birlikte görev yaptıkları ülkeden tahliyesinin gerektirdiği giderler ilgili kurum bütçesinden ödenir. Bu amaçla öngörülen ödenekler başka tertiplere aktarılamaz.
25. Bütçelerin diğer tertiplerinin esas giderlerine ilişkin olarak ödenen sigorta giderleri dışında Devlet mallarının sigorta edilmemesi esastır. Ancak;
 - a) Yarıcı, patlayıcı maddeler, gemi, uçak, helikopter ve ilaç depolama yerlerinin sigorta giderleri,

- b) Dış ülkelerdeki Devlete ait temsilcilik binaları ile Devlete ait eşyanın ve kira ile tutulan bina için yapılan sözleşmede sigorta zorunluluğu varsa kiralık binanın, Türk mülkiyetinde olan veya kira ile tutulan yerlerde organizatör şirket tarafından sigorta zorunluluğu konulmuşsa söz konusu yerlerin sigorta giderleri,
- c) Dış kuruluşlarla ilgili olarak taşıt sigortası (misyon şefinin uygun gördüğü hallerde tam kasko) giderleri,
- d) Belgelerine göre ayrılması mümkün olmayan sigorta ve navlun giderleri,
- e) Belediyelere ait itfaiye ve ambulans araçlarının kasko sigortası giderleri,
- bütçelerinin ilgili tertiplerinden, Sağlık Bakanlığına ait **ambulansların** kasko sigortası giderleri döner sermaye bütçelerinden, Türk Silahlı Kuvvetleri (Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) envanterinde bulunan ve erbaş ve erler tarafından kullanılan teknik donanımı yüksek ve özel nitelikli askeri araçların kasko sigortası giderleri ise Askerî Kanun Yönetmeliğinde belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde askeri kanin gelirlerinden ödenir. 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde yer alanların emir ve zatlarna tahsis edilen taşıtların kasko sigortası giderleri taşıtın ait olduğu idare bütçesinin ilgili tertiplerinden ödenir. Ayrıca, yakın korumada kullanılan taşıtlardan, sözkonusu cetvelin 1, 3 ve 4 üncü sırasında yer alanlara hizmet edenlerin tamamı, 5 inci sırasında yer alanlara hizmet edenlerin en fazla 4 adedi ve diğerlerine hizmet edenlerin en fazla 2 adedinin kasko sigortası giderleri taşıtın ait olduğu idare bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.
26. ilgili kanunlarda değişiklik yapılmıyacağı kadar, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi olup yurt dışı kadrolara sürekli görevle atanan personel tarafından, temsil yönü ve nitelikleri itibarıyla ilgili bakamın teklifi üzerine kiralanın konutların mutfak, elektrik, su, gaz, telefon, garaj ve genel giderleri (zorunlu nedenlerle mbböleli kiralamaya durumunda mobilya bedelinin kira bedelinden ayrı olarak gösterilip gösterilmediğine bakılmaksızın ödenen kira bedelinin ayrıca yüzde 20'si) hariç tutulmak suretiyle bulunan kira bedelinin, memurun emsal katsaylarına göre belirlenen net aylığının yüzde 25'ini aşması halinde aşan kısmın Maliye Bakanlığınca uygun görülecek tutarları bütçelerin ilgili tertiplerinden ödenir.
27. a) Kurumların üst yönetim görevlileri ile ilgili mevzuatına göre mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle alınmalardan (özel kanunları uyarınca bu mesleklere ait kadrolara atanmalar dahil) normal çalışma saatleri dışında veya tatil günlerinde yabancı dil kursuna katılmaları ilgili veya bağıt bulunulan Bakanın onayıyla uygun görülürler yurt içinde yerli veya yabancı dernek, vakıf veya kuruluşlarca açılan ve yeterlilikleri Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilentler ile üniversitelerin açmış olduğu dil kursları için ödenecek ders ücretlerinin,
- b) Mesleki eğitim ve uzmanlık programlarına devam için ön koşul olan yabancı dil kursları için ödenecek ders ücretlerinin,

yüzde 60'ı gelir vergisi tevkifatı yapılmaksızın kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir. Bu kapsamda, daha önceki yıllardaki kurs süreleri de dahil olmak üzere en çok dokuz aya kadar ödeme yapılabilir. Kurumlarca hizmet satın alımı suretiyle yürütülen yabancı dil kurslarından yararlanacakların kapsamı, yararlanma süresi ve ücretleri hakkında da aynı esaslar uygulanır.

- 28.** a) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından düzenlenen bilimsel nitelikli toplantılara katılmaları kurumlarınca gerekli görülenlerin katılma giderleri ve ilgili Bakan veya yetki verdiği makamın onayıyla isim ve unvanları belirlenen kurum personelinin unvanı ve gördüğü hizmet ile doğrudan ilgili bulunan kurslara katılmasına ilişkin kurs giderleri, kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.
- b) Türk Silahlı Kuvvetlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları nedeniyle uluslararası kuruluşlardan temin edilen eğitimcilere ödenecek ücret, Millî Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ilgili kurum bütçesinden ödenir.
- 29.** 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununa göre işletilen orduevleri, askeri gazinolar, kışla gazinoları ve sosyal tesisler, Türk Silahlı Kuvvetleri Özel ve Yerel Eğitim Merkez Komutanlıkları, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı sosyal tesis müdürlükleri ile Emniyet Genel Müdürlüğüne ait polisevleri ve moral eğitim merkezlerinin kendi gelirleriyle karşılayamadıkları elektrik, su ve yakacak giderleri ve ayrıca mülteci misafirhanelerinin işletilmesiyle ilgili her türlü giderler ile mülttecilerin geçici konaklama ve iâşe giderleri, kurum bütçesinin ilgili tertiplerinden ödenir. Orduevleri, askeri gazinolar, Türk Silahlı Kuvvetleri özel ve yerel eğitim merkez komutanlıkları, polisevleri ve moral eğitim merkezleri ile Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı sosyal tesislerinin gayrimenkul büyük onarım giderleri bütçeden karşılanabilir.
- 30.** Aşağıda yer alan her bir alım için;
- a) Menkul mal alımlarında 17.000 Türk Lirasına,
- b) Gayrimaddi hak alımlarında 13.000 Türk Lirasına,
- c) Menkul malların bakım ve onarımlarında 17.000 Türk Lirasına,
- d) Gayrimenkullerin bakım ve onarımlarında 40.000 Türk Lirasına,
- kadar olan tutarlar "(03) Mal ve Hizmet Alım Giderleri" tertiplerinden ödenir. Ancak, "(06) Sermaye Giderleri"ne ilişkin olarak yukarıdaki limitlerin uygulanmasında toplam proje ödeneği esas alınır.
- 31.** Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınınca, zorunlu ihtiyaç hallerinde ve ancak Başbakanlığın izni ile konut satın alınabilir.
- 32.** 15/2/1956 tarihli ve 6660 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi gereğince yurt içi ve yurt dışında yetiştirileceklerin ders araç ve enstrüman giderleri, bunlara ilişkin öğretmen, uzman ve yabancı uzman ücretleri, sanatları ile ilgili olarak kendilerine yaptırılacak konser, resital ve sergi giderleri ile yapacakları sanat gösterilerinde kendilerine refakat edecek sanatkarlara ödenecek ücret, refakatindekilerle birlikte gidecekleri temsil, konser, müze, galeri ve sergiler için ödenecek giriş ücretleri, ödül mahiyetinde yetiştiricilerine ve kendilerine verilecek

hediyeler, samatları ile ilgili olarak yapacakları gezilerde kendilerine ve refakatindekilere ödenecek yoluk ve giderler, kanunları uyarınca yurt içinde yetiştirilecek çocuklarla bunların refakatindekilere Harcırah Kanunu hükümleri gereğince ödenecek yolluk ve (2000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden ödenecek aylıkları, yurt dışında yetiştirilecek öğrencilerle refakatindekilere, gerek harcırah gerekse aylık ödemeleri için, tahsisde bulunacakları ülkelere Türkiye'deki Türk öğrencilerine tatbik olunan öğrenci barami ve harcırahları Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.

33. 657 sayılı Kanunun 212 nci maddesine dayanılarak hazırlanan ve 19/11/1986 tarihli ve 86/11220 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurları Yıyecek Yardımı Yönetmeliğinin 4 üncü maddesi uyarınca yemek maliyetlerinin yarısını aşmamak üzere kurum bütçelerinden yapılan yemek yardımı Ankara, İstanbul ve İzmir illerinin büyükşehir belediyesi sınırları içinde görev yapan personel için yemek maliyetlerinin azami üçte ikisi olarak uygulanabilir.

34. Türk kültür varlığını koruma, tanıtma ve yaymaya ilişkin giderler ile dış ülkelerde siyasi tanıtıma ilişkin giderler, kurum bütçelerinin ilgili tertiplerinden ödenir.

35. a) Dışişleri Bakanlığı bütçesinin yardım ve ödünç verme faaliyeti ile ilgili olarak, Dışişleri Bakanlığınca yabancı ülkelere güç duruma düşükleri sabit olup da yurda dönmeleri gerekeceklerden iade edebileceklere ölkeye dönüşlerinde geri alınmak üzere, iade edemeyecek durumda oldukları görülenlere memlekete dönüş ve yolda yiyecek giderleri için verilen paralar (iade edebileceklere verilen paralar, borçluların yurda dönüşlerinde 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip edilir.),

b) Ülkemizi tanıtma amacıyla yetkili makamlarca dış ülkelere geçici olarak gönderilenlerden güç durumunda oldukları anlaşılmanın ani ve ciddi müdahaleyi gerektiren tedavi ve cenaze giderleri, muhtaç durumdaki vatandaşlarla işçilerin haklarını korumak için yapılacak hukuki ve teknik danışma ve avukat ücretleri ile buldukları ülkedeki siyasal ve sosyal şartlar içinde muhtaç duruma düşen Türklerle, Dışişleri Bakanlığının talimatı uyarınca yapılacak her türlü işç, ibate, giyim eşyası ve tedavi giderleri (muhtaç ve güç duruma düşükleri sabit olanların tedavi ve cenaze giderleri de gerekli takibat icrasından sonra ancak 5018 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi hükümleri çerçevesinde terkin olunabilir. Ödünç olarak verilen paralar tahsil zamanındaki resmi döviz kuru üzerinden tahsil edilir.),

Dışişleri Bakanlığının ilgili tertiplerinden ödenir.

36. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin yurtdışı işçi hizmetleri faaliyetleriyle ilgili olarak yabancı ülkelere Türkiye işçilerinin haklarını korumak amacıyla hukuki danışma ve avukat ücretleri, yabancı ülkelere güç duruma düşükleri anlaşılın Türk işçilerinin ve aile fertlerinin cenaze giderleri ile cenazelerinin yurda nakil giderleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinden ödenir.

37. 1/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca ders ücreti karşılığında görevlendirilen ve üzerinde resmi görevi bulunmayan usta öğreticilere yapılacak ödemeler ile bunların sigorta primleri karşılıkları bütçelerin ilgili tertiplerinden ödenir. Söz konusu tertip dışında diğer tertiplerden hiçbir şekilde ödeme yapılamaz.

38. NATO projesi ile ilgili olarak Maliye Bakanlığının uygun görüşüne dayanılarak Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilecek sayıda personelin sözleşme ücretleri ile geçici olarak çalıştırılacak sözleşmeli teknik personelin ücretleri ve sözleşmeler gereğince yapılacak her türlü ödemeler, (karşılığı NATO'dan geldiği sürece) kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.
39. Er ve erbaşılar ile askeri öğrencilerden hava değişimi alanlarla muayeneye sevk edilenlere ve gerektiğinde tekrar memleketine gönderilenlere, celp ve terhis yapılanlara (terhis mahiyetinde izne gönderilenler dahil), kurye, kurs ve geçici görev ile görevlendirilenlere yerel rayice göre verilecek konaklama ve nakil ücretleri, askeri ceza ve tutuklevlerinden perakende olarak tahliye edilen er ve erbaşıların kıtalarına sevk edilmesine ilişkin vasıta ücretleri, erbaş ve erlerin Kabul Toplanma Merkezleri vasıtasıyla sevkinden kaynaklanan taşıma giderleri, kıta intikalleri ve buna ilişkin konaklama, barındırma ve nakil giderleri, kaçak eşya ve hayvanların taşıma, bakım ve koruma giderleri, para taşıma giderleri, geçiş ücretleri, yoksul, hasta, cüzzamlı ve akıl hastalarının yol paraları ve şehir içi otobüs ücretleri kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.
40. Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına giren işleri için Maliye Bakanlığından vize almaksızın ve bir ayı aşmayacak şekilde, çalıştıracağı kişilere ödeme yapabilirler. Bu şekilde çalıştırdıktan kendi yükümlülükleri nedeniyle bir sosyal güvenlik kurumuna prim ödemeye devam etmesi gerekenler hakkında, bu çalışmalarından dolayı 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz. Bunlardan, kendi yükümlülükleri nedeniyle bir sosyal güvenlik kurumuna prim ödeme devam etmesi gerekmeyenler hakkında ise, ayrıca Bakanlar Kurulu kararı alınmaksızın 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (C) bendi hükümleri uygulanır ve bunlara fiilen çalıştırdıkları her gün için ödenecek ücretin bir günlük brüt tutarı, 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen bir günlük brüt asgari ücret tutarını geçemez. Bir mali yıl içinde aynı kişiye aynı kurum bütçesinin (döner sermaye ve fon bütçesi dahil) farklı tertiplerinden olsa dahi en fazla üç ay (14/6/1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu gereğince araziye yapılan etüt ve sondaj faaliyetleri için en fazla dört ay) için ödeme yapılabilir. Yurt dışında görevli Türk Silahlı Kuvvetleri birliklerinde insani amaçla çalıştırılan ve azami sayıları ile ücretleri, ödenekleri çerçevesinde ayrıca Maliye Bakanınca belirlenecek yerel personel için süre kaydı aranmaz.
41. Dışişleri Bakanlığınca uluslararası siyasi, kültürel ve ekonomik ilişkilerle ilgili olarak ülkemizin bilim kurumları veya dış ülkeler bilim kurumları ve tanınmış bilim adamları tarafından Türkçe veya yabancı dillerde doğrudan doğruya veya işbirliği halinde yapılacak yayınlara katılma giderleri Bakanlığın ilgili tertiplerinden ödenir.
42. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bütçesinin 10.9.9.10 fonksiyonel kodunda yer alan veya yeni açılacak tertipler afet tertipleri olup, bu afet tertiplerinden gerçekleştirilecek harcamalar 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır.
43. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bütçesinin 07.96.00.04-10.9.9.00-1-07.1 tertibinde yer alan ödenekten, il özel idarelerinin afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin hizmetler kapsamındaki yatırım projelerinden Başkanlıkça uygun görülenlere belirlenen

tutarda yardım yapılabilir. Bu kapsamda yapılacak yardımlar 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İİ Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan sınırlamalara tabi değildir.

44. 14/7/2004 tarihli ve 5217 sayılı Kanun gereğince bütçeye gelir kaydedilecek tutarların tahsiline ilişkin usul ve esaslarla, ilgili kurum bütçelerine konulacak ödeneklerin kullanımını ve muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esasları gerektiğinde ilgili Bakanlarla birlikte belirlemeye ve diğer her türlü işlemi yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Gerekli düzenlemeler yapılmıca kadar gelirlerin tahsili ve giderlerin yapılması mevcut usul ve esaslara göre (5217 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla) yürütülebilir.

45. Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.79-1-05.3, 12.01.32.00-01.1.2.88-1-05.3 ve 12.01.00.23-01.3.2.00-1-07.1 tertiplerinde yer alan ödeneklerin kullanım ve harcama usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

46. 5018 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi uyarınca kurulan İç Denetim Koordinasyon Kurulunun her türlü gideri, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü bütçesinin ilgili tertiplerinden karşılanır.

47. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinin "03.4.2.01-Beyiye Aidatları" ile "03.4.2.04-Mahkeme Harç ve Giderleri" ekonomik kodlarından yapılması gereken giderler, Ödenek Gönderme Belgesi aranmaksızın muhasebe yetkilileri tarafından ödenir ve gerekli ödenek ilgili kurum tarafından Maliye Bakanlığı bütçesinin "12.01.31.00-01.1.2.66-1-09.9-Özellikli Giderleri Karşılama Ödeneği" tertibinden talep edilir.

48. Adalet Bakanlığı bütçesine, yargılamaya ilişkin tebligatların yapılması için konulan "03.5.2.01 - Posta ve Telgraf Giderleri" ödeneğinin yetmemesi halinde, münhasıran bu gider için kullanılacak üzere 2010 yılı yargı para cezaları gelir gerçekleştirilmesinin yüzde 50'sini geçmemek üzere ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

49. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilköğretim öğrencilerine ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitapları için 265.000.000 Türk Lirası, taşınmalı ilköğretim kapsamındaki öğrencilerin öğle yemeği için de 200.000.000 Türk Lirası olmak üzere toplam 465.000.000 Türk Lirasına kadar yapılacak harcamalar karşılığı tutarı, Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna 9/4/2003 tarihli ve 4842 sayılı Kanun ile 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Kanun uyarınca aktarılan tutardan keserek Milli Eğitim Bakanlığı adına açılmış olan özel hesaplara aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Bu hesaplara aktarılan tutarlardan yüklenme tutarının yüzde otuzuna kadar olan kısmını sözleşme tarihinde, geri kalanını ise için bitim tarihinde kullanılmıca Milli Eğitim Bakanı yetkilidir.

50. 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 32 nci maddesinin (a) bendi kapsamında elde edilen özel gelirler karşılığı Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinde tertiplenen ve yıl içerisinde devren ödenek kaydedilen tutarlar söz konusu maddenin (b) bendinde sayılan hizmet ve faaliyetler için kullanılır. Milli Eğitim Bakanlığının talebi üzerine, bu ödeneklerden kullanılmayan tutarlar 2011 Yılı Yatırım Programıyla ilişkilendirmek suretiyle Bakanlık bütçesinin (06) ve (07) ekonomik kodlarını içeren diğer tertiplerine aktarılabilir.

51. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüne tahsis edilen eserlere ait telif ücretleri, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ilgili tertiplerinden ödenir.

52. Sağlık Bakanlığı, aşı siparişi ve alımı konusunda gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişmeye ve belirlenen miktarlarda alım garantili sözleşmeler yapmaya yetkilidir.
53. Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinden özel kanunları gereğince mahalli idarelere aktarılması gereken ödenekler hakkında 5779 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası uygulanmaz.
54. 29/4/1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müسابakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi gereğince her çeşit spor saha ve tesisleri yapmak amacıyla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesinin (A) işaretli cetvelinde yer alan projelerden Genel Müdürlükçe 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca yapılabilecek işler dışında kalanlar Bayındırlık ve İskan Bakanlığına yaptırılabilir. Yıllık yatırım programlarına ek yatırım cetvellerinde inşaat ve büyük onarım projeleri arasında yer alan ve Genel Müdürlük onayı ile il müdürlüklerince yaptırılması uygun görülen işlerin karşılıkları, münhasıran proje ile ilgili harcamalarda kullanılmak üzere hizmetin ait olduğu Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesinin ilgili yatırım tertibindeki ödenekten il müdürlüklerine yardım yoluyla ödenebilir.
55. Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.65-1-09.9 tertibinde yer alan ödenekten, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin ilama bağlı borçlarını karşılamak amacıyla gerektiğinde kuruluş bütçelerinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine aktarma yapmaya ve bu tertipte yer alan ödenegin bir katına kadar ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir.
56. Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.66-1-09.9 tertibinde yer alan ödenekten, mahkeme harç ve giderleri, belirli satış aidatı ile oramı kanunla saptanmış ödeni ve ikramiyeleri karşılamak amacıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine aktarma yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.
57. Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.76-1-05.2 tertibinde yer alan ödenegi, 5779 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan sınırlamaya tabi olmaksızın zorunlu hallerde belediyelere yardım amacıyla kullanmaya Maliye Bakanı yetkilidir.
58. Başbakanlık bütçesinin 07.01.00.35-01.1.3.02-1-03.4 tertibinde yer alan Barışı Destekleme ve Koruma Harekatları ödeneginin harcanmasına ilişkin usul ve esaslar Başbakanlık, Millî Savunma, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarına müştereken tespit edilir.
59. İmalat suretiyle edimilecek veya imal ettirilecek deniz taşıtlarından üretim süreci birden fazla yılı kapsayanların bedelleri, (T) işaretli cetvelde gösterilmesine gerek bulunmaksızın ilgili idare bütçelerinin 06.1.4.41 ve 06.1.4.51 ekonomik kodlarından ödenir.
60. 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 29 uncu maddesi uyarınca yapılacak ödemeler, 3/4/2006 tarihli ve 2006/10303 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.32.62-01.1.2.00-1.05.1 tertibinde yer alan ödenekten karşılanır.

61. 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanununun 6 ncı maddesinin son fıkrası uyarınca öngörülen ödeneği, hizmet gelirlerinin yılı için gerçekleştirme tutarına göre Ulaştırma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek eklemek suretiyle tamamlamaya Maliye Bakanı yetkilidir.
62. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesinin 40.14.36.00-08.1.0.00-2-05.6 tertibinde yer alan ödenek, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yapımı devam eden spor tesislerinin tamamlanması ile sorun teşvik ve desteklenmesi amacıyla protokoller çerçevesinde kullanılacak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetinin göstereceği hesaba aktarılacak kullamlır.
63. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin Kamu İşverenleri Sendikalarına ödemeleri gereken 2011 yılına ait üyelik aidatları, Maliye Bakanlığı bütçesinde yer alan tertipten ödenir. Yapılacak ödemeler, tertibinde yer alan ödenek tutarıyla sınırlı olup, bu tertibe bütçenin diğer tertiplerinden hiçbir şekilde aktarma yapılamaz.
64. 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanun hükümlerine göre onaylanan sağlık ve tıp alanında işbirliğine dair ikili anlaşmalar gereğince yapılan tedavi giderleri, Sağlık Bakanlığı bütçesinin 15.01.31.62-07.3.1.02-1-03.9 tertibinden ödenir.
65. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 22.92.34.00-06.1.0.00-1-07.1 tertibinde yer alan ödenek; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı arasında yapılan protokoller çerçevesinde, İlsu ve Yusufeli Barajı ve HES Projeleri Yeniden Yerleşim Projesi kapsamında yapılacak konutların finansmanını sağlamak amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına aktarılacak suretiyle kullamlır. GAP (İlsu Barajı ve HES) projesi kapsamında Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında yapılacak "Eğitim İşbirliği Protokolü" çerçevesinde gerçekleştirilecek eğitim hizmetlerine ilişkin giderler 22.92.00.61-04.7.4.00-1-06.9 tertibinde yer alan ödenekten karşılanır.
66. 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu gereğince genel bütçe geliri kaydedilecek tutarlar karşılığı anılan Kanunun 18 inci ve 24 üncü maddeleri gereğince Çevre ve Orman Bakanlığı bütçesinde öngörülen ödeneği aşan yıl için gelir gerçekleştirme tutarlarını söz konusu Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir.
67. 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 10 uncu maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında kaydedilen ödenekler, aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında belirtilen hizmet ve faaliyetlere ilaveten;
 - a) Öğretim elemanlarının araştırma faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik olarak yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının ihtiyaç duyacağı çeşitli elektronik bilgi kaynaklarının (e-kitap, e-dergi, veri tabanı arşivi vb.) temini,
 - b) Yükseköğretim üst kuruluşlarının fiziki kapasitesinin güçlendirilmesi kapsamında her türlü mal ve hizmet alımı ile yapım işleri,
 - c) Yükseköğretim Kurulu tarafından ya da Yükseköğretim Kurulunun koordinasyonu ile ulusal veya uluslararası kongre, konferans gibi bilimsel organizasyonların gerçekleştirilmesi ve ulusal veya uluslararası bilimsel toplantılara Yükseköğretim Kurulunu temsil eden yükseköğretim üst kuruluşları ve öğretim elemanları ile öğrencilerin katılımına ilişkin ilgili mevzuatı uyarınca ödenmesi gereken giderlerin karşılanması,

amacıyla Yükseköğretim Kurulu tarafından veya ilgili yükseköğretim kurumuna kaynak aktarmak suretiyle kullanılabilir. Ancak, (c) bendi kapsamında yapılacak harcamaların toplamı kaydedilen ödeneklerin yüzde beşini geçemez.

68. **Özürliüler İdaresi Başkanlığı** bütçesinde yıl içerisinde açılacak olan 07.87.00.33-10.1.2.00-1-07.1 tertibinde yer alan ödenek **Özürliüler Destek Programı (ÖDES)** kapsamında, özürliülüğün önlenmesine katkıda bulunmayı ve özürliülük konusunda toplumun tüm kesimlerinde farkındalık yaratmayı amaçlayan **ÖDES** Programının yürütülmesine ve **ÖDES** Programının değerlendirilmesi, izlenmesi ve tanıtımına yönelik faaliyetler için kullanılır. Bu Program kapsamında valilikler tarafından **Özürliüler İdaresi Başkanlığına** teklif edilen ve anılan Başkanlık tarafından uygun bulunan projelerden, valinin yetki ve sorumluluğunda gerçekleştirilmesi uygun görülenlerin bedelleri, münhasıran proje ile ilgili harcamalarda kullanılmak üzere söz konusu ödenekten ilde valilik adına açılacak özel bir hesaba aktarılır ve proje amaçlarına uygun olarak vali tarafından kamu kurum ve kuruluşları, il özel idareleri, belediyeler, meslek odaları, kalkınma ajansları ve üniversitelere **Özürliüler İdaresi Başkanlığı'nın** bağlı olduğu Bakan tarafından belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde kullanılır.

F - CETVELİ

**5018 SAYILI KANUNA EKLİ (II) VE (III)
SAYILI CETVELLERDE YER ALAN
İDARE VE KURUMLARIN NAKİT
İMKÂN LARI İLE BU İMKÂN LARDAN
HARCANMASI ÖNGÖRÜLEN
TUTARLAR**

BOŞ SAYFA

F - CETVELİ

2018 SAYILI KANUNA EKLİ (II) VE (III) SAYILI CETVELLERDE
YER ALAN İDARE VE KURUMLARIN NAKİT İMKANLARI İLE
BU İMKANLARDAN HARCANMASI ÖNGÖRÜLEN TUTARLAR

2011 YILI BÜTÇESİ
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI FİNANSMAN CETVELİ

KURUMLAR	TL	
	TOPLAM FİNANSMAN	NET FİNANSMAN
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	0	0
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	2.005.000	1.800.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	0	0
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	11.955.165	0
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	1.000.000	0
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	97.150.000	0
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.500.000	0
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	0	0
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	4.000.400	1.000.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	0	0
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	1.500.560	200.000
EĞE ÜNİVERSİTESİ	0	0
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	2.500.000	0
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	17.941.300	0
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	5.501.500	0
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	50.000.000	0
SELOUK ÜNİVERSİTESİ	0	0
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	5.500.800	0
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ	10.076.500	0
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	7.906.000	0
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	0	0
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	1.500.500	0
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	0	0
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	0	0
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	3.000.000	1.000.000
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	15.000.100	0
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	8.005.000	100.000
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	3.501.800	300.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	3.002.600	0
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	1.001.050	0
GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	0	0
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	0	0
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	1.000.100	0
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	0	0
ZONGULDAK KARAELEMAN ÜNİVERSİTESİ	1.050.000	765.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	0	0
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	701.000	500.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	0	0
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	1.002.000	0
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	0	0
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	1.850.000	0
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	6.000	0
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.100.000	0
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	0	0
KARFAS ÜNİVERSİTESİ	0	0
CAKIRKALE ÖNCEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	0	0
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	0	0
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	0	0
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	0	0
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ	1.501.000	200.000
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	0	0
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	0	0
ESKİŞEHİR ÖSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	1.502.000	215.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	0	0
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	12.000.000	0
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	700.000	300.000
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	0	0
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	1.100.000	0
USAK ÜNİVERSİTESİ	100.000	0
RİZE ÜNİVERSİTESİ	4.000.000	0
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	0	0
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	0	0
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	8.000.000	0
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	400.000	200.000
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	0	0
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	0	0
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	0	0
ORDU ÜNİVERSİTESİ	0	0
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	0	0
KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	0	0
AGRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	0	0
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	50.000	50.000
SİİRT ÜNİVERSİTESİ	0	0
NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	0	0
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	751.000	50.000
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	1.200.000	0
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	500.000	0
ARTVİN ÇORLUH ÜNİVERSİTESİ	0	0
BİLEÇİK ÜNİVERSİTESİ	16.393.000	0
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	2.500.000	0
KIRIKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	2.000.100	0
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	0	0
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	0	0
MUS ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	2.002.000	0
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	0	0
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	0	0
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	0	0
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	0	0
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	200.000	0
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	0	0
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	0	0
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	0	0
SIRNAK ÜNİVERSİTESİ	0	0
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	0	0
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	0	0
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	316.156.475	6.680.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER	2.059.893.000	139.650.000
ÖZEL BÜTÇE TOPLAMI	2.376.049.475	146.330.000

2011 YILI BÜTÇESİ
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER FİNANSMAN CETVELİ

TL

KURUMLAR	(F CETVELİ)	
	TOPLAM FİNANSMAN	NET FİNANSMAN
ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	210.000.000	0
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	0	0
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	0	0
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	0	0
TÜRK DİL KURUMU	0	0
TÜRK TARİH KURUMU	0	0
TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	250.000	200.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	0	0
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	150.000	100.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	0	0
YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURTLAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	135.000.000	60.000.000
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	30.005.000	10.000.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	40.000.000	5.000.000
HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	27.502.000	0
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	17.001.000	0
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	673.000.000	0
MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ	1.235.000	1.000.000
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	344.000.000	0
ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	350.000	350.000
TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU	0	0
SAVUNMA SANAYİ MÜSTEŞARLIĞI	0	0
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DES. İD. BAŞ.	100.000.000	60.000.000
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	1.000.000	1.000.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	9.400.000	0
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	4.000.000	2.000.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜT İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.000.000	0
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.000.000	0
CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	320.000.000	0
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	145.000.000	0
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	0	0
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	0	0
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER	2.059.893.000	139.650.000
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	316.156.475	6.680.000
ÖZEL BÜTÇE TOPLAMI	2.376.049.475	146.330.000

**2011 YILI BÜTÇESİ
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR FİNANSMAN CETVELİ**

KURUMLAR	TL (F CETVELİ)	
	TOPLAM FİNANSMAN	NET FİNANSMAN
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	0	0
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	124.024.000	0
SERMAYE PİYASASI KURULU	10.000.000	10.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	147.000.000	0
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	0	0
KAMU İHALE KURUMU	23.000.000	0
REKABET KURUMU	7.708.506	0
TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	20.000.000	0
DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	331.732.506	10.000.000

boş

H- CETVELİ

HARCIRAH KANUNU HÜKÜMLERİ UYARINCA VERİLECEK GÜNDELİK VE TAZMİNAT TUTARLARI

BOŞ SAYFA

H - CETVELİ

10/2/1954 Tarihli ve 6245 Sayılı Harcırah Kanunu Hükümleri Uyarınca Verilecek Gündelik ve Tazminat Tutarları

GÜNDELİK MİKTARLARI (TL)

I. Yurt İçinde Verilecek Gündelikler (Madde : 33)

A.	a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Başbakan	45,50
	b) Anayasa Mahkemesi Başkanı, Genelkurmay Başkanı, Bakanlar, Milletvekilleri, Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı, Sahil Güvenlik Komutanı, Başbakanlık Müsteşarı, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Orgeneraller, Oramiraller, Yargıtay, Danıştay, Uyuşmazlık Mahkemesi ve Sayıştay Başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Diyanet İşleri ve Yükseköğretim Kurulu Başkanları	41,00
B.	Memur ve Hizmetlilerden;	
	a) Ek göstergesi 8000 ve daha yüksek olan kadrolarda bulunanlar (1)	34,50
	b) Ek göstergesi 5800 (dahil) - 8000 (hariç) olan kadrolarda bulunanlar	31,50
	c) Ek göstergesi 3000 (dahil) - 5800 (hariç) olan kadrolarda bulunanlar	29,00
	d) Aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar	26,50
	e) Aylık/kadro derecesi 5-15 olanlar	25,50

1) 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrasına göre verilecek gündeliklerin hesabında bu tutar esas alınır.

* 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) ve (d) fıkralarına göre yatacak yer temini için ödenecek ücretlerin hesabında, gündeliklerinin %50 artırımlı miktarı esas alınır.

II. Arazide Çalışanlara Verilecek Tazminatlar (Madde 50)

50 nci maddenin 1, 2, 3, 4 ve 5 inci bentlerinde yer alan personel :

a) Kadro derecesi 1-4 olanlar	10,00
b) Kadro derecesi 5-15 olanlar	9,50

Bu tazminattan yararlananlardan;

1) Memuriyet mahalli dışındaki çalışma alanlarında hizmet görenler ile 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı Kanun uygulamasında çalışan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü personeline yukarıda yazılı miktarların yarısı ek olarak ödenir.

2) Bu çalışmalarını dolayısıyla arazide, şantiyede veya gemilerde geçeleyenlere bu suretle bulunacak miktarın yarısı ek olarak ayrıca ödenir.

boş sayfa

İ- CETVELİ
ÇEŞİTLİ KANUNLARA GÖRE BÜTÇE
KANUNUNDA GÖSTERİLMESİ
GEREKEN PARASAL SINIRLAR

İ - CETVELİ
Çeşitli Kanunlara Göre Bütçe Kanununda Gösterilmemiş Çeşitli Parasal Sınırlara Ait Cetvel

Kanun No:	Kanununun Adı	Maddesi	Fıkra	Parasal Sınır (TL)
a) 4353	Maliye Bakanlığı, Başbakanlık Müşavirliği ve Müsteferlik Genel Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanun	27	1	120.000
		28	5	55.000
		29	-	3.000.000
		30	-	3.000.000
		31	-	3.000.000
		34	1	1.550.000
				120.000
b) 2886	Devlet İhale Kanunu	17	2	430.000
		3	3	1.290.000
		45	-	1.290.000
				1.290.000
				430.000
				1.290.000
				1.290.000
				430.000
				22.000
				270.000
				140.000
				100.000
				75.000
c) 2942	Kamulaştırma Kanunu	3	2	160.000
d) 3082	Kamu Yaranının Zorunlu Kıldığı Hallerde Kamu Hizmeti Niteliği Taşyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilmesinde Usul ve Esasları Hakkında Kanun	4	1	80.000
				45.000
				220.000
				1.750.000
				7.000.000
				100.000 liralık limit
				200.000 liralık limit
				1.500.000 liralık limit
				10.000.000 liralık limit

e) 3289	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun	38	1	1	38	1.000.000 liralık limit 2.000.000 liralık limit 10.000.000 liralık limit	300.000 6.000.000 19.000.000
f) 5018	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	35	1	a)	Yapımı işleri ile mal ve hizmet alımları için; 1 - İllerde, burluk merkezlerinde, büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçeler ve nüfusu 50 bini geçen ilçelerde 2 - Diğer ilçelerde	900 450	
				b)	Asker sevik ve celp dönemlerinde askerlik şubesine eğitim merkez k.lığı mütemmelerine asker sevki ile ilgili	20.000	
				c)	Şehit cenazelerinin nakli amacıyla	10.000	
				ç)	Yabancı konuk ve heyetlerin ağırlanması amacıyla görevlendirilecek mihmandarlar	6.000	
				d)	Mahkeme harç ve giderleri için	10.000	
				e)	(Ankara, İstanbul ve İzmir il merkezleri için) Doğal afetler nedeniyle oluşacak ihtiyaçlar için	36.000	
				f)	İl dışına yapılacak seyahatlerde kullanılacak akaryakıt giderleri için	46.000	
				g)	Yakalanan yasa dışı göçmenler ile sınır dışı edilecek şahıslar için kullanılmak üzere	4.500	
				ğ)	Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği	19.000	
				h)	Askeri daire mütemmeleri ile Milli İstihbarat Teşkilatı daire mütemmelerine ve dış temsilcilikler emrine verilecek avans tutarları, ilgili idarelerin görüşleri alınmak suretiyle askeri birlik, daire ve dış temsilcilikler bünyesinde Maliye Bakanlığınca ayrıca belirlenmek üzere;	335.000	
					- Askeri daire mütemmelerine	29.500	
					- Milli İstihbarat Teşkilatı mütemmelerine	35.000	
					- Dış Temsilciliklere	255.000	
				ı)	5018 sayılı Kanuna ekin (II) sayılı cevvalde yer alan özel bütçeli idarelerin;		
					- Kuruluş merkezlerindeki mütemmelerine	630.000	
					- Merkez dışındaki birim mütemmelerine	255.000	
				j)	Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığınca izni aranmaksızın yapılacak kredi tutarı	75.000	
				j)	Yükseköğretim Kurumları Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı görev alanına giren faaliyetlere girilen harcamalar için (e-1) bendinde belirtilen tutarın beş katı kadar;		
				k)	Yargılama Giderleri	10.000	
				l)	Posta ve Telgraf Giderleri (Yüksek Mahkemeler için)	2.000	
						20.000	
						230.000.000	
						15.000	
g) 5502	Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu	7	1	1	Kurumun hak ve aleaklarının tertkini	330	
ğ) 6001	Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun	26	1	1		1.000.000 liralık limit 10.000.000 liralık limit	

K - CETVELİ

**EK DERS, KONFERANS VE FAZLA
ÇALIŞMA ÜCRETLERİ İLE DİĞER
ÜCRET ÖDEMELERİNİN TUTARLARI**

boş sayfa

K - CETVELİ
(Ek Ders, Konferans ve Fazla Çalışma Ücretleri ile
Diğer Ücret Ödemelerinin Tutarları)

Ders Saati Ücreti

I. EK DERS ÜCRETİ

A. Polis Akademisinde ve Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanları ile Yabancı Uynaklı Öğretim Elemanlarının Geliştirme Eğitimi Yönetmeliğine göre ek ders vermekle görevlendirilen;

1. Öğretim üyesi, öğretim görevlisi (öğretim görevlisi emniyet teşkilatı mensupları dahil) ve okutmanlara,

2. Öğretmenlere ve öğretmen olarak görevlendirilenlere,

B. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 150 nci ve ek 4 üncü maddeleri gereğince, fiilen ek ders görevi yapanlara ders saati başına ödenecek ek ders ücreti;

1. Harp Akademileri, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, sınıf okulları, özel ihtisas okulları, KBRN Okulu, İstihbarat ve Dil Okulu, Harita Yüksek Teknik Okulu, yabancı dil okulları ve benzerleri ile harp okulları ve astsubay meslek yüksek okullarında ders görevi verilenlerden;

a) Öğretim üyesi, öğretim görevlisi ve okutmanlara,

b) Öğretmenlere ve öğretmen olarak görevlendirilenlere,

2. Ortaöğretim yapan askeri okullarda ve kurslarda ders görevi verilenlere,

C. 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3 üncü maddesinin (b) ve (c) bentleri hükümlerine göre çalışan personelden, kuruma eleman yetiştirmek üzere açılan mesleki okullarda ve kurumun hizmet içi eğitim ve kurs faaliyetlerinde görevlendirilenlere, 657 sayılı Kanunun 176 ncı maddesine göre belirlenen miktarları aşmayacak şekilde teşebbüs veya bağlı ortaklık yönetim kurulları tarafından tespit edilecek miktarda ders ücreti ödenir.

D. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 45 inci maddesinin (e) bendi uyarınca sınavsız geçme hakkı verilen meslek yüksek okullarında ikinci öğretim kapsamında yürütülecek eğitim-öğretim programlarındaki ders ve uygulamalarda bulunmak üzere, 2547 sayılı Kanunun 31 inci maddesine göre "öğretim görevlisi" olarak görevlendirilen ve fiilen görev yapan öğretmenlere, uzman kişilere, emekli öğretim elemanlarına ve emekli öğretmenlere, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde belirtilen hükümler dikkate alınarak, 19/11/1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanun ve buna ilişkin mevzuat hükümleri çerçevesinde ilgili

2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa göre

Okutmanlara ödenen kadar

2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa göre

Okutmanlara ödenen kadar

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 176 ncı maddesine göre

üniversiteler tarafından ek ders ücreti ödenir. Milli Eğitim Bakanlığınca görevlendirilecek öğretmenlere bu kapsamda ödenecek ek ders ücreti haftada 10 saati geçemez.

E. İçişleri Bakanlığınca Kaymakam adaylarına yönelik olarak düzenlenecek eğitim programlarında görevlendirilecek personele 23/7/2003 tarihli ve 4954 sayılı Kanunun 38 inci maddesine göre ek ders ücreti ödenir.

F. 29/7/2002 tarihli ve 4769 sayılı Kanun uyarınca eğitim merkezlerinde ders vermekle görevlendirilen;

a) Yükseköğretim kurumları öğretim üyesi, öğretim görevlisi ve okutmanlarına 2914 sayılı Kanuna göre,

b) Diğerlerine ise okutmanlara ödenen kadar, ek ders ücreti ödenir.

G. Milli Eğitim Bakanlığı ve Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü Arasında İngilizce Öğretmeni Yetiştirme Protokolü uyarınca yapılan eğitim programlarında, normal mesai günlerinde saat 16.00'dan sonra ve hafta sonu tatillerinde ders vermek üzere görevlendirilen öğretim elamanları ile bu proje kapsamında öğretim görevlisi olarak görevlendirilen öğretmenlere, 2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesindeki ders saatlerine ilişkin sınırlamalar dikkate alınmaksızın Üniversite döner sermayesinden, haftada en fazla 10 saate kadar, normal öğretimde ödenen ders ücretlerinin dört katını geçmemek üzere Üniversite Kurulu tarafından belirlenecek tutarda ek ders ücreti ödenir.

H. Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü tarafından yürütülen "Kamu Diploması Eğitim Programlarında" ders vermek üzere Enstitü dışından görevlendirilenlere, 2914 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanunda yer alan sınırlamalar dikkate alınmaksızın, 2914 sayılı Kanun uyarınca profesör unvanı için normal öğretimde ödenen ders ücretinin iki katını geçmemek üzere ders ücreti ödenir. Bu program kapsamında ödenecek toplam ders ücreti bir yılda 360 ders saati karşılığını geçemez.

I. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen program geliştirme çalışmaları tanıtım seminerlerinde görev alacak öğretim elemanlarına, 2914 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanunda yer alan sınırlamalar dikkate alınmaksızın Dünya Bankası ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan proje ikraz anlaşması gereğince tahsis edilen kaynaklardan karşılanmak üzere, 2914 sayılı Kanun uyarınca normal öğretimde ödenen ders ücretlerinin iki katı tutarında ders ücreti ödenebilir.

İ. Askeri işyerlerinde istihdam edilen işçilere, endüstri meslek liselerinde eğitimi verilen mesleklerde "Meslek Kursu" ile "Geliştirme ve Uyum Kursu" açılmasına ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı ile Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı arasındaki Protokol uyarınca görevlendirilecek Milli Eğitim Bakanlığı kadrosundaki öğretmenlere fiilen verdikleri ders saatleri karşılığında, Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından haftada 10 saate kadar, 657 sayılı Kanunun 176 ncı maddesine göre ek ders ücreti ödenir.

II. KONFERANS ÜCRETİ

Her bir konferans için 18 Türk Lirasını aşmamak üzere;

- A)** 657 sayılı Kanunun 176 ncı maddesine göre ve yükseköğretim kurumlarında yönetim kurullarınca belirlenen öğretim programı dışında,
- B)** 3563 sayılı Harp Akademileri Kanununun 16 ncı maddesi uyarınca harp akademilerinde ve diğer yüksek dereceli askeri okullarda (Harp okulları, sınıf okulları, özel ihtisas okulları, İstihbarat ve Dil Okulu, KBRN Okulu gibi),
- C)** Cezaevlerinde mahkum ve tutuklulara ders müfredatı dışındaki konularda Bakanlık Onayı ile, konferans verenlere kurumlarınca belirlenecek tutarda konferans ücreti ödenir.

Hizmet içi eğitim ve kurslarda konferans ücreti ödenmez.

III. FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ

A. Saat Başı Fazla Çalışma Ücreti:

1. 657 sayılı Kanunun 178 inci maddesi uyarınca fazla çalışma karşılığında yapılacak ödeme (Özel kanunlarındaki hükümler uyarınca bütçe kanunlarıyla belirlenmesi gereken fazla mesai ücretleri için bu sırada tespit edilen saat ücreti esas alınır.),

2. 657 sayılı Kanuna tabi personele, anılan Kanunun 178 inci maddesinde yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın ve fiilen yapılan fazla çalışma karşılığında;

- a)** Bakanlıklar özel kalem müdürlüklerinde çalışan personele (makam şoförleri dahil) ayda 90 saati,
- b)** Her bir makam için aylık toplam 450 saati geçmemek üzere Kurul Başkanı (Bakanlıklar), Genel Müdür ve daha üst birim yöneticileri, Strateji Geliştirme Başkanı, Vali, General ve Amiral rütbesini haiz olmak kaydıyla Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığındaki Daire Başkanı ve daha üst birimlerin yöneticileri, Rektör, Büyükşehir ve İl Belediye Başkanları ile birlikte çalışan personele ayda 90 saati,
- c)** Bakanlıklar ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ile 2005 yılında katma bütçeli genel müdürlük iken 2006 yılında genel veya özel bütçe kapsamına alınan genel müdürlüklerin merkez teşkilatlarına ait kadrolarda görev yapan şoförlere ise ayda 60 saati,

geçmemek üzere makam onayına istinaden yapılacak ödeme,

1,33 TL

1,25 TL

Azami Saat Ücreti

- ç) Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü ile üniversitelere bağlı yurtlar ve Atatürk Orman Çiftliği kadrolarında görev yapan personelden gerçekleştirildikleri fazla mesai karşılığında kendilerine izin verilme imkanı bulunmayanlara, yıllık olarak Maliye Bakanlığınca tespit edilecek azami fazla mesai saatleri içinde kalmamak şartıyla ve her bir personel için ayda 90 saati aşmamak üzere yapılacak ödeme, 1,25 TL
- d) Anadolu Üniversitesi dışındaki diğer yükseköğretim kurumları kadrolarında görev yapan personelden, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesince düzenlenen akademik danışmanlık ve yüz yüze eğitim hizmetlerinin yürütülmesine yardımcı olmak üzere normal çalışma saatleri dışında görevlendirilen ve fiilen görev yapanlara, Anadolu Üniversitesinin talebi üzerine yıllık olarak Maliye Bakanlığınca tespit edilecek azami fazla mesai saatleri içinde kalmamak ve Anadolu Üniversitesi tarafından açıköğretim programı uygulayan yükseköğretim kurumlarına aktarılan öğrenci katkı paylarından ödenmek şartıyla ve her bir personel için ayda 60 saati aşmamak üzere yapılacak ödeme, 2,22 TL
- e) Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatı kadrolarında havacılık, denizcilik ve klimatolojik amaçlı meteorolojik türün elde edilmesini sağlayan yer ve yüksek atmosfer gözlem istasyonlarında çalışan personelden fiilen yaptıkları fazla mesai karşılığında kendilerine izin verilme imkanı bulunmayanlara, yıllık olarak Maliye Bakanlığınca tespit edilecek olan azami fazla mesai saatleri içinde kalmamak ve döner sermaye bütçesinden ödenmek şartıyla ve her bir personel için ayda 60 saati aşmamak üzere yapılacak ödeme, 1,25 TL
- f) Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsünde çalışan (110 kişi) geçmemek üzere) personelden fazla mesai karşılığında kendilerine izin verilme imkanı bulunmayanlara, yıllık olarak Maliye Bakanlığınca tespit edilecek olan azami fazla mesai saatleri içinde kalmamak şartıyla ve her bir personel için ayda 60 saati aşmamak üzere yapılacak ödeme, 1,25 TL
- g) Nüfusu en son resmi nüfus sayımına göre 250.000 ve daha yukarı olan belediyelerde (Büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçe belediyeleri dahil) Hesap İşleri Müdürlüğüne ait kadrolara atanmış olup; vergi, harç, katılma payları ile ilgili tarh, tahakkuk, tahsilat, tebliğ, takip, yoklama ve benzeri gelir işlerinde fiilen çalışan 657 sayılı Kanuna tabi personele (bu konulara ilişkin olarak bilgi işlem merkezlerinde çalışan memurlar ve sözleşmeli personel dahil, işçiler hariç); bu görevler nedeniyle fiilen yaptıkları fazla mesailer karşılığında her bir saat için 2,65 Türk Lirasını geçmemek üzere belediye başkanlıklarınca belirlenecek esas, usul ve miktarlarda fazla mesai ücreti ödenebilir. Ancak, her bir personel için bu bende göre bir yılda ödenecek fazla mesai saat sayısı 300 saati geçemez.
- ğ) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün kadrolarında bulunan ve analiz ve teknoloji laboratuvarlarında çalışan personelden fazla mesai karşılığında kendilerine izin verilme imkanı bulunmayanlara, yıllık olarak Maliye Bakanlığınca tespit edilecek olan azami fazla mesai saatleri içinde kalmamak şartıyla ve her bir personel için ayda 90 saati aşmamak üzere yapılacak ödeme, 1,25 TL
- h) 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Demekler Kanunu uyarınca kurulan derneklerin denetimi amacıyla mülki idare Amirlerince görevlendirilen 657 sayılı Kanuna tabi personelden fazla mesai karşılığında kendilerine izin verilme imkanı bulunmayanlara, İşçileri Bakanlığının talebi üzerine yıllık olarak Maliye Bakanlığınca tespit edilecek olan azami fazla mesai saatleri içinde kalmamak şartıyla ve her bir personel için ayda 90 saati aşmamak üzere yapılacak ödeme, 1,25 TL

- 1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Hidroelektrik Santral Projelerinde çalışan 657 sayılı Kanuna tabi personelinin, fazla mesai karşılığında kendilerine izin verilme imkanı bulunmayanlara, yıllık olarak Maliye Bakanlığınca tespit edilecek olan azami fazla mesai saatlerini içinde kalmamak şartıyla ve her bir personel için ayda 90 saati aşmamak üzere yapılacak ödeme,
- 1,25 TL
- 2) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin merkez teşkilatı strateji geliştirme birimlerinde (Strateji Geliştirme Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, strateji geliştirme ve mali hizmetlere ilişkin hizmetlerin yerine getirdiği müdürlükler ile bu birimlerin kurulmadığı idarelerin 5018 sayılı Kanun ve 24/11/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunla Strateji Geliştirme Birimine ve Mali Hizmetler Birimine verilen görevlerin yerine getirildiği daire başkanlıkları veya müdürlüklerde) fiilen çalışan personelden, fazla mesai karşılığında kendilerine izin verilme imkanı bulunmayanlara, yılın dört ayını geçmemek ve her bir personel için ayda 60 saati aşmamak üzere yapılacak ödeme,
- 1,25 TL
- 3) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 30 uncu maddesinin (a) bendine göre, söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca çalıştırılan sözleşmeli personele saat başına ödenecek fazla çalışma ücreti bu bölümde belirlenen miktarları aşmayacak şekilde unvanlar itibarıyla teşebbüs veya bağlı ortaklık yönetim kurulları tarafından tespit edilir.
- 1,25 TL
4. Milli Eğitim Bakanlığı;
- a) Bakanlığa bağlı her dereceli okullar ile kurumların atölye ve birimlerinde döner sermaye işleri üzerinde işin gereği olarak, olağan çalışma saatleri dışında fiilen çalışanlara (şoförler ve yardımcı hizmetler sınıfı personeli hariç) öğretim günlerinde günde 3 saati, resmi ve dini bayram günleri haricindeki tatillerde günde 8 saati, uygulama oteli bulunan otelcilik ve turizm meslek liselerinde ise tatillerde günde 8 saati geçmemek kaydıyla, okul ve kurum döner sermaye hasılatından, beher iş saati için ödenecek fazla çalışma ücretleri bu bölümde belirlenen azamî tutarı geçmemek üzere okul ve kurum müdürlerince, personelin üretime katkısı ve işçilik payı göz önünde bulundurularak tespit edilir.
- 5,40 TL
- b) Döner sermaye işlerinde görevli şoförlerle yardımcı hizmetler sınıfı personeline fiilen mesai saatleri dışında yaptıkları çalışmalar karşılığında ayda 90 saate kadar okul veya kurum döner sermaye hasılatından ödenmek üzere saat başına,
- 1,25 TL
- c) 2547 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin (e) bendi hükmü uyarınca, mesleki ve teknik eğitim bölgesinde yer alan meslek yüksekokulları ile ilişkilendirilen mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarında görev yapan Milli Eğitim Bakanlığı idari personeline (yardımcı hizmetler sınıfı personeli dâhil) yasal çalışma saatinin bitiminden sonra fiilen yaptıkları fazla çalışma süreleri için ayda 100 saati geçmemek üzere saat başına,
- 2,22 TL
5. Yapılan denetim ve inceleme sonucunda, fiilen fazla mesai yapmayanlara yukarıda yer alan hükümlere göre ödeme yapıldığının tespit edilmesi halinde, ilgililer hakkında gerekli kanuni takibat yapılmakla birlikte, ödenen fazla çalışma ücreti yüzde 100 fazlası ile birlikte geri alınır. Bu tutarın, cezaya ilişkin bölümünün yarısı ödeme yapılan personelden, diğer yarısı ise mesai çizelgesini onaylayanlardan tahsil edilir.
- Her ne suretle olursa olsun, özel kanunlarına göre fazla çalışma ücreti alanlara, yukarıdaki hükümlere göre ayrıca fazla çalışma ücreti ödenmez.

Aylık Maktu Miktar

24 TL

B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti:

1. Çevre ve Orman Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü Orman Muhafaza Memurlarına,
2. Belediyeler ile bunlara bağlı müstakil bütçeli kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarda (iktisadi işletmeler hariç), görevlerinin niteliği gereği 657 sayılı Kanunda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın zabta ve itfaiye hizmetlerinde fiilen çalışan personel (destek hizmeti yürüten personel hariç) ile kadrolu olarak fiilen çalışan koruma ve güvenlik personeline belediye meclisi kararı ile tespit edilen miktar, fazla çalışma ücreti olarak maktu en dir.

Ancak, bunlara ödenecek aylık fazla mesai ücreti en son yapılan resmi nüfus sayımına göre belediye

nüfusu;

- 10.000'e kadar olanlar için 175 Türk Lirasını,
- 10.001'den 50.000'e kadar olanlar için 187 Türk Lirasını,
- 50.001'den 100.000'e kadar olanlar için 207 Türk Lirasını,
- 100.001'den 250.000'e kadar olanlar için 233 Türk Lirasını,
- 250.001'den 1.000.000'e kadar olanlar için 278 Türk Lirasını,
- 1.000.001'den fazla olanlar için 322 Türk Lirasını,
- Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir belediyeleri dışındaki diğer büyükşehirler belediye sınırları içerisindeki için 322 Türk Lirasını,
- Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir belediye sınırları içerisindeki için 428 Türk Lirasını,

geçemez.

3. Aylık maktu fazla çalışma ücreti alanlara, her ne ad altında olursa olsun ayrıca fazla çalışmaya yönelik olarak başkaca bir ödeme yapılmaz.

4. Yukarıdaki hükümlere göre ödenecek aylık maktu fazla çalışma ücretleri;

a) Görevin yapılması sırasında veya görevden dolayı yaralanma ve sakatlanma hallerinde tedavi süresince,

b) Bir yılda toplamı 30 günü geçmeyen hastalık izni sürelerinde,

c) İtfaiye hizmetlerinde çalışan personel için görevin yapılması sırasında veya görevden dolayı hastalanma hallerinde tedavi süresince,

ç) Yurt içinde yapılacak hizmet içi eğitime katılma ve geçici görevli olarak bulunma durumlarında, ödenmeye devam olunur.

Diğer hallerde ise maktu fazla çalışma ücretleri, fiilen çalışıldığı sürece ve bu süre ile orantılı olarak ödenir.

IV. EDEBİ KURUL TOPLANTI ÖDENEĞİ

5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanunun 2 nci maddesi uyarınca, Devlet tiyatrolarında oynanacak eserleri seçen edebi kurulun tiyatrodan dışından katılan üyelerine, her toplantı için özel kanunlarında değişiklik yapılmıncaya kadar ödenecek toplantı ücreti (Her toplantı için 3 kişiyi geçmemek ve bir yılda altı toplantıyı aşmamak üzere),

Toplantı Ücreti

79 TL

V. TÜRK KODEKS KOMİSYONU TOPLANTI ÖDENEĞİ

767 sayılı Türk Kodeksi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca Türk Kodeksini hazırlamak üzere oluşturulan Kodeks Komisyonu üyelerine, her toplantı için ödenecek toplantı ücreti (Ayda iki toplantıyı geçmemek üzere),

47,50TL

VI. DİĞER ÖDEMELER

1. 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 31 inci maddesi uyarınca kurulan Yüksek Sağlık Şurasının tabii üyelerine her toplantı günü için 1000, diğer üyelerine ise 2000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, yılda 12 toplantı gününü geçmemek üzere huzur hakkı ödenir.

2. Açıköğretim sınav hizmetlerinde; sadece sınav günü görev alanlardan bina sınav sorumluları ile bina yöneticilerine günlük 3500 gösterge rakamının, diğer görevlilere ise günlük 2500 gösterge rakamının; sınavın hazırlanması ve değerlendirilmesi ile denetimine doğrudan katkı sağlayan her bir öğretim elamanına toplamda 32000 gösterge rakamını geçmemek üzere her gün için 5000 gösterge rakamının; sınavın hazırlanması ve değerlendirilmesi ile denetimine doğrudan katkı sağlayan diğer her bir personele toplamda 16000 gösterge rakamını geçmemek üzere her gün için 2500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımından elde edilecek tutarı geçmemek üzere Rektörün önerisi üzerine Üniversite Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek miktarda döner sermaye bütçesinden ödeme yapılabilir. Belirtilen ödemelerden yararlanılan personele, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri gereğince yapılan ödemeler hariç olmak üzere bu kapsamda başka bir ödeme yapılmaz. Eğitim ve sınavlara ilişkin olarak mevzuat uyarınca yapılması gereken zorunlu giderler döner sermaye bütçesinden karşılanabilir.

3. Millî Eğitim Bakanlığınca yapılan merkezi sistem sınav hizmetlerinde (Bakanlığın kendisi tarafından yönetilen) sadece bir il merkezinde yapılan merkezi sistem sınav hizmetleri hariç) 24 saat esasına göre kapalı devre çalışmasında fiilen görev alanlara her gün için 750 gösterge rakamının, belirlenen sınav hizmetlerinde sadece sınav günü görev alanlardan; bina sınav sorumluları ile bina yöneticilerine 2100 gösterge rakamının, diğer görevlilere ise 1600 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere görevin önem ve gücüne göre Millî Eğitim Bakanının onayı ile belirlenecek miktarda döner sermaye bütçesinden ödeme yapılır. Belirtilen ödemelerden yararlanılan personele, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri gereğince yapılan ödemeler hariç olmak üzere bu kapsamda başka bir ödeme yapılmaz.

4. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince yapılan sınavlarda sadece sınav günü görev alanlara sınav gününe mahsus olmak üzere 1600 gösterge rakamının, bina sınav sorumluları ile bina yöneticilerine ise sınav gününe mahsus olmak üzere 2100 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere; fiilen soru yazımı, değerlendirilmesi ve denetiminde görev alan öğretim elemanlarına saat başına çalışma için 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda unvanlarına göre belirlenen ek ders ücreti gösterge rakamlarının (öğretmenlere okutmanlara ödenen kadar) memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımından elde edilecek tutarın ikibuçuk katını geçmemek üzere; görevin önem ve güçlüğüne göre Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Başkanının onayı ile belirlenecek miktarda ödeme yapılır.

5. Kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerinin talepleri üzerine yükseköğretim kurumlarının soru hazırlanması veya sınav yapılması halinde; fiilen sınavın hazırlanması, değerlendirilmesi veya denetiminde görev alan her bir öğretim elemanına toplamda 32000 gösterge rakamının ve saat başına çalışma için 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda unvanlarına göre belirlenen ek ders ücreti gösterge rakamlarının ikibuçuk katının; sınav hizmetlerine doğrudan katkı sağlayan diğer her bir personele toplamda 16000 gösterge rakamını geçmemek üzere fiilen görev yaptığı her gün için 750 gösterge rakamının; sadece sınav günü görev alanlara sınav gününe mahsus olmak üzere 1600 gösterge rakamının; bina sınav sorumluları ile bina yöneticilerine ise sınav gününe mahsus olmak üzere 2100 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, Rektörün onayı ile belirlenecek miktarda döner sermaye bütçesinden ödeme yapılır. Belirtilen ödemelerden yararlanan personele, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri gereğince yapılan ödemeler hariç olmak üzere bu kapsamda başka bir ödeme yapılmaz.

6. 657 sayılı Kanunun ek 32 nci maddesi uyarınca verilecek öğretim yılına hazırlık ödeneği Bakanlar Kurulu kararı aranmaksızın 570 Türk Lirası olarak ödenir. Bu ödeme; öğretim yılının başladığı aydan sonra ve birinci dönem ders yılının sonundan önce görevle başlayanlara %75'i, birinci dönem ders yılından sonra ve ikinci dönem ders yılının sona ermesinden önce görevle başlayanlara ise %50'si oranında yapılır.

7. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları hizmetlerinde çalışan göntüllülere talepleri üzerine fiilen çalıştıkları her gün için, ulaşım ve işe gidere olarak günlük 10 Türk Lirası ödenir. Tüm göntüllülere ödeme yapılabilecek yıllık toplam gün sayısı 150.000'dir.

VII. TAYIN BEDELİ

2155 sayılı Bazı Kamu Personeline Tayin Bedeli Verilmesi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödenecek tayin bedelinin aylık tutarı 2100 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılması sonucu bulunacak miktari geçemez.

VIII. EK TAZMİNAT TAVANLARI

375 sayılı Kanun Hükmünde Karamamenin 28 inci maddesinin (B) fıkrası uyarınca ödenecek ek tazminatın tavanı 89,50 Türk Lirası olarak uygulanır. Ancak Bakanlar Kurulu bu tavan miktarını yüzde 50'sine kadar artırmaya yetkilidir.

Aynı maddenin (A) fıkrası uyarınca ödenecek ek tazminatın aylık tutarı da erbaş ve erler için 165 Türk Lirasını geçemez.

IX. JÜRİ ÜYESİ VE RAPORTÖR ÜCRETLERİ

Genel yönetim kapsamında bulunan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar ve özel kanunlarla kurulmuş fonlar tarafından yapılacak her türlü etüt, plan, proje, güzel sanatlara ve benzeri işlere ilişkin yarışmalarda jüri üyesi veya raporör olarak görevlendirilen 657 sayılı Kanunun 87 nci maddesinde sayılan kurum ve kuruluşlarda çalışan personele, her bir asli jüri üyeliği veya raporörülüğü için 1.120 Türk Lirasını geçmemek üzere Maliye Bakanlığının görüşü alınarak kurumlarınca belirlenecek miktarda ücret ödenir.

Bu personelden,
- Danışman jüri üyeliği görevi yapanlara aynı koşullarla, yukarıda belirtildiği şekilde tespit edilen miktarın 1/2'si,
- Yedek jüri üyelerine ön ve soru-cevap toplantılarına katılmaları halinde yedeği oldukları danışman jüri veya asli jüri üyelerine ödenen miktarın 1/4'ü,
- Asli jüri üyesinin zorunlu bir nedenle çalışmalarına devam edememesi halinde kendisine yedek jüri üyesi ücreti, asli jüri üyesinin yerini alacak yedek jüri üyesine de asli jüri üyesi ücreti,
- Raporör yardımcılarının raporörlerine ödenen miktarın 1/5'i, ödenir.

Anılan jürilerde üye veya raporör olarak görev yapan ve yukarıdaki fıkralar kapsamına girmeyen 657 sayılı Kanunun 87 nci maddesinde sayılan kurum ve kuruluşlarda çalışan personel dışındaki kişilere ise, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 23 ve 53 üncü maddeleri uyarınca yayımlanmış olan Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği hükümlerine göre ücret ödenir. Ancak verilecek miktar bu bölümün birinci fıkrasında belirtilen tutarın iki katından fazla olamaz.

X. VATANI HİZMET VE ŞEREF AYLIKLARI

1. 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunana Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde yer alan (5750) gösterge rakamı, 1/1/2011-31/12/2011 tarihleri arasındaki aylık ödeme dönemlerinde (6016) olarak uygulanır.

2. Vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına ilişkin muhtelif Kanunlarda yer alan gösterge rakamları 1/1/2011-31/12/2011 tarihleri arasındaki aylık ödeme dönemlerinde kendileri için (6016), dul eşleri için (4813), diğer yakınları için (3348) olarak uygulanır.

XI. SOSYAL YARDIM ÖDEMELERİ

2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun uyarınca aylık ödemelerine esas alınan (1615) gösterge rakamı, 1/1/2011-31/12/2011 tarihleri arasındaki aylık ödeme dönemlerinde (1620) olarak uygulanır.

boş

M - CETVELİ

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

PANSİYON ÜCRETLERİ

BOŞ SAYFA

M – Cetveli
Milli Eğitim Bakanlığı
Pansiyon Ücretlerini Gösterir Cetvel

Okul Türü ve Kademesi	2011 Yılı (TL-Ücret)
İlköğretim Okulları (Yatılı İlköğretim Bölge Okulları, Pansiyonlu İlköğretim Okulları ile Özel Eğitim Okulları)	1.650
Ortaöğretim Okulları (Genel ve Mesleki Teknik Liseler, Çok Programlı Liseler)	1.650
Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri, Çıraklık Eğitim Merkezleri ve Pratik Sanat Okulları	1.650
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları (3308 sayılı Kanun kapsamında olan okullar)	1.845
Anadolu ve Fen Liseleri (Genel ve Mesleki Teknik Liseler, Çok Programlı Liseler)	1.650
Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri (3308 sayılı Kanun kapsamında olan okullar)	1.845

boş

O - CETVELİ

ORDU İHTİYAÇLARI İÇİN ALINACAK HAYVANLARIN ALIM DEĞERLERİ

BOŞ SAYFA

O - CETVELİ
Ordu İhtiyacı İçin Alınacak Hayvanların Alım Değerlerini Gösterir Cetvel

HİZMETİ	CİNSİ	YÜKSEKLİĞİ (METRE)	GÖĞÜS ÇEVRESİ (METRE)	BİRİM FİYATI (TL)
Süvari Bineği	Beygir	1.45 (en az)	1.65 (en az)	2.600
Topçu Bineği	Beygir	1.50 (en az)	1.70 (en az)	2.100
Diğer Binekler	Beygir	1.43 (en az)	1.60 (en az)	2.065
Mekkare	Beygir	1.36 (en az)	1.52 (en az)	1.445
Mekkare	Katır	1.36 (en az)	1.50 (en az)	1.375
Köpek	Kurt	-	-	1.000
Köpek	Kangal	-	-	480

BOŞ

P - CETVELİ

**MOTORLU TAŞITLARIN ORTALAMA
ALIM DEĞERLERİ VE SEFERBERLİK
TATBİKATINA KATILACAK ARAÇLARIN
TAHMİNİ GÜNLÜK KİRA BEDELLERİ**

BOŞ SAYFA

P - CETVELİ

**Motorlu Taşıtların Ortalama Alım Değerlerini Ve Seferberlik
Tatbikatına Katılacak Araçların Günlük Kira Bedellerini Gösterir Cetvel**

(TL)

ARACIN CİNSİ VE TONAJI	ALIM DEĞERİ	SEFERBERLİK TATBİKATLARINA KATILACAK ARAÇLARIN TAHMİNİ GÜNLÜK KİRA BEDELİ
10 TON İDARİ ARAÇ	113.360	----
5 TON İDARİ ARAÇ	61.170	----
1/2 TON İDARİ ARAÇ	20.525	----
1/5 TON TAKTİK ARAÇ	11.525	----
1/2 TON TAKTİK ARAÇ	18.230	----
5 TON TAKTİK ARAÇ	246.230	----
2.5 TON TAKTİK ARAÇ	192.450	----
10 TON ÇEKİCİ ARAÇ	745.865	----
KARÜSTÜ ARACI	333.090	----
KAMYONET 500 - 1000 KG.	----	63,00
KAMYONET 1001 - 2000 KG.	----	72,00
KAMYONET 2001 - 3000 KG.	----	86,00
KAMYON 3001 - 4000 KG.	----	94,00
KAMYON 4001 - 5000 KG.	----	116,00
KAMYON 5001 - 6000 KG.	----	116,00
KAMYON 6001 - 7000 KG.	----	139,00
KAMYON 7001 - 8000 KG.	----	139,00
KAMYON 8001 - 9000 KG.	----	139,00
KAMYON 9001- 10.000 KG.	----	139,00
KAMYON 10.000 - 11.000 KG.	----	152,00
KAMYON 11.001 - 12.000 KG.	----	152,00
KAMYON 12.001 - 13.000 KG.	----	152,00
KAMYON 13.001 - 14.000 KG.	----	152,00
ÇEKİCİ 5000 KG.	----	158,00
ÇEKİCİ 10.000 KG.	----	177,00
AKARYAKIT TANKERİ 5000 KG.	----	118,00
AKARYAKIT TANKERİ 10.000 KG.	----	139,00
SU TANKERİ	----	139,00
OTOBÜS (40 KİŞİLİK)	----	329,00
LODER YÜKLEYİCİ	----	191,00
SİLİNDİR (LASTİK TEKERLEKLİ ÇEKİCİ)	----	191,00
MOTORSİKLET	----	34,00
KARÜSTÜ ARACI	----	227,00

boş

T - CETVELİ

KURUMLARIN SATIN ALACAKLARI
TAŞITLARIN AZAMİ SATIN ALMA
BEDELLERİ

BOŞ SAYFA

T- CETVELİ

Kurumların Satın Alacakları Taşıtların Azami Satın Alma Bedellerini Gösterir Cetvel

Sıra No	Taşıtların Cinsi	Azami Satın Alma Bedeli (TL)
1-a (*)	Binek otomobil	96.000
1-b (**)	Binek otomobil	106.000
2-	Binek otomobil	34.500
3-	Station-Wagon	35.500
4-	Arazi binek (En az 4, en fazla 8 kişilik)	61.000
5-	Minibüs (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	55.500
6-	Kaputkaçı (Arazi hizmetleri için)	81.500
7-	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	49.000
8-	Pick-up (Kamyonet, arazi hizmetleri için sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	62.500
9-	Panel	48.000
10-	Midibüs (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	107.000
11-a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27, en fazla 40 kişilik)	168.000
11-b	Otobüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	383.500
12-	Kamyon (Şasi-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 Kg)	62.500
13-	Kamyon (Şasi-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 Kg)	92.500
14-	Kamyon (Şasi-kabin tam yükü ağırlığı en az 17.000 Kg)	112.000
15-	Ambulans (Tıbbi donanımlı)	89.000
16-	Ambulans (Arazi hizmetleri için)	94.500
17-	Pick-up (Kamyonet, cenaze arabası yapılmak üzere)	49.000
18-	Motorsiklet (En fazla 600 cc.lik)	7.000
19-	Motorsiklet (En az 601 cc.lik)	17.900
20-	Bisiklet	1.600
21-a	Güvenlik önemli binek otomobil (Cinsi ve fiyatı Maliye Bakanlığınca belirlenir.)	
21-b	Güvenlik önemli servis taşıtı (Cinsi ve fiyatı Maliye Bakanlığınca belirlenir.)	
22-	Diğer taşıtlar (Cinsi ve fiyatı Maliye Bakanlığınca belirlenir.)	

(*) 237 sayılı Taşıtlar Kanununa ektisi (1) sayılı cetvelde yer alan Makamlar ile Devlet Protokol Hizmetlerinde kullanılmak üzere Dışişleri Bakanlığınca satın alınacak taşıtlar için.

(**) 237 sayılı Taşıtlar Kanununa ektisi (1) sayılı cetvelde yer alan ilk üç sıradaki Makamlar için.

NOT: 1- Bu cetvelde gösterilen azami fiyatlarında değişiklik yapılmayacağı, bu bedelleri belirli makam ve hizmetler için farklı miktarlarda tespit etmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

2- Bu cetvelde belirtilen azami satın alma bedelleri, her türlü vergi öncesi bedellerdir.

3- İdarelerin edinebilecekleri taşıtların gösterir cetvelinde yer alan taşıtların cinslerini, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine değiştirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

4- Cumhurbaşkanlığı tarafından edinilecek 21-a, 21-b ve 22 sıra nolu taşıtların cinsi ve fiyatı Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğince belirlenir.

boş

**5018 SAYILI KANUNA EKLi (I), (II) ve (III)
SAYILI CETVELLERDE YER ALAN
KAMU İDARELERİNİN YIL İÇİNDE
EDİNEBİLECEKLERİ TAŞITLAR**

boş

(1) SAYILI CETVEL
GENEL BÜTÇE KAPASİTESİNDEKİ KAMU İDARELERİNİN
2011 YILINDA EDİNEBİLECEKLERİ TAŞITLARI GÖSTERİR CETVEL

KURULUŞUN ADI	T CETVELİ SİRA NO	TAŞITIN ÇİNSİ	ADET	NEREDE KULLANILACAKI	FİNANSMAN KAYNAĞI	
	T04	Arazi Binek (En az 4. en çok 8 kişilik)	5	Do Tescimlik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	10	Do Tescimlik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T06	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Do Tescimlik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T07	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	11	Diğer Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Diğer Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Do Tescimlik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T11	Kamyon saat-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Diğer Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanım)	1	Diğer Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T18	Motosiklet en az 45-250 cc.lik	4	Do Tescimlik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Özel İşler)	
	T21a	Güvenlik önlemleri binek otomobil (Çins ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirten.)	6	Do Tescimlik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T21a	Güvenlik önlemleri binek otomobil (Çins ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirten.)	1	Do Tescimlik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Özel İşler)	
	T21b	Güvenlik önlemleri servis taşı (Çins ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirten.)	6	Do Tescimlik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T22	Diğer Taahhüt (Çins ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirten.)	2	Do Tescimlik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	MALİYE BAKANLIĞI	T09	Panel	10	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
T02		Binek Otomobil	10	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	15	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T09	Panel	85	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	T02	Binek Otomobil	150	İ ve İce MEH ile Baki Kurulular Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	150	İ ve İce MEH ile Baki Kurulular Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	T14	Kamyon saat-kabin tam yükü ağırlığı en az 17.000 kg	3	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T02	Binek Otomobil	20	Bakanlık İşleri Birimlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T02	Binek Otomobil	3	Bakanlık İşleri Birimlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T06	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	6	Bakanlık İşleri Birimlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T08	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	14	Bakanlık İşleri Birimlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T10	Motosiklet (Sürücü dahil en fazla 20 kişilik)	1	Bakanlık İşleri Birimlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Yaz İşleri Genel Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	SAĞLIK BAKANLIĞI	T1-a	Binek Otomobil	1	Bakanlık Makam Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye
		T-2	Binek Otomobil	1	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye
		T-2	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	2	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye
T08		Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	100	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T15		Ambulans (Tıbbi Donanım)	50	112 Acil Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T16		Ambulans (Arazi hizmetleri için)	10	112 Acil Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T19		Motosiklet en az 400 cc.lik	10	112 Acil Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T09		Panel	50	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T22		Diğer Taahhüt (Çins ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirten.)	2	Kocaeli Faaliyet Kur. Araç ve Aletleri Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T15		Ambulans (Tıbbi Donanım)	200	112 Acil Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
T16		Ambulans (Arazi hizmetleri için)	200	112 Acil Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
T22		Diğer Taahhüt (Çins ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirten.)	4	Faaliyet Gösteren Ambulans - ve Tır Hizmetleri Acil ve Afetlerde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
T11a		Obotibus (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	10	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
T22		Diğer Taahhüt (Çins ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirten.)	5	Howevercraft Deniz Ambulans 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
	T02	Binek Otomobil	100	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	50	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	150	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	50	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 20 kişilik)	10	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T12	Kamyon saat-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 kg	15	Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanım)	100	112 Acil Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T16	Ambulans (Arazi hizmetleri için)	100	112 Acil Sağlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	2	Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T22	Diğer Taahhüt (Çins ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirten.)	8	Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
	TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	2	YATIN DÜŞK. Tammam Yatım, Eğilim ve Yatım Geliştirme ve TEKE Tarımsal İşleri Kurulularında Projesinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
		T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	TÜGEM Çevre Amaçlı Tamm Alanlarında Kurulumu(2), Dışarıdan-Batman-Siirt Kaşınımı(1) ve Gökçada - Bozadaç Tamm Alanlarında ve Sakran Deresi(1) Kurulumu(1) Tamm	Merkezi Yönetim Bütçesi
		T10	Motosiklet (Sürücü dahil en fazla 25 kişilik)	1	TEGEM Sulu Tamm Alanlarında Tarımsal Mekânizasyon Eğitim Merkezi Projesinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
		T11	Kamyon saat-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 kg	1	Tarımın Temel, Öbren ve Yatırım Geliştirme Projesinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
T11a		Obotibus (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	4	İHİD Merkez ve Taşra Teşkilatı Modernizasyon Projesinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T11b		Obotibus (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	8	İHİD Merkez ve Taşra Teşkilatı Modernizasyon Projesinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T07		Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	2	TEGEM Black Düğme, Erişim, Kurulumu, Sifirleme, Servis, Adana Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T10		Minibus (Sürücü dahil en fazla 25 kişilik)	1	UTEM Mübaiter İşleri Projesinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
T02		Binek Otomobil	9	Nuğ İ Tamm Md.(3)-Sakarya İ Tamm Md.(1) Etilik Veteriner Kan. Arç. Enst. Md.(1) - Tekirdağ Bölge Arç. Enst. Md.(1), Erzurum İ Tamm Md.(1), Samsun İ Tamm. Müdürlükleri (2) Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
T05		Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Aydın İ Tamm Müdürlüğü(1)-Gümüşhane İ Tamm Müdürlüğü(1)-Ankara İ Tamm Müdürlükleri(2) Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
T08		Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	8	Sakarya İ Tamm Müdürlüğü(2)-Ordu İ Tamm Müdürlüğü(2)-Tunceli Bölgesi Arç. Enst. Müdürlüğü(1)-Samsun İ Tamm Müdürlüğü(1)-Erzurum İ Tamm Müdürlükleri(1) Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
T09		Panel	8	Arhiv İ Tamm Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
T05		Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	2	İz. M. Arç. Enst. Müdürlükleri (1)-Adana İ Tamm Müdürlükleri(1) Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	
T06		Kaçı-kaç (Arazi)	2	Ankara Ziraat Mücadde Merkezi Acıgörmü Enstitüsü Müdürlüğü - Meras Enstitüsü Akara Bahç. Kurulları Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye		
T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	2	İzmir Patates Araştırma Bölge Arç. Enst. Müdürlüğü - Çarşın İ Tamm Müdürlükleri Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye		
	T09	Panel	5	Ağrı Tamm İ Müdürlüğü, Ankara Tohumluk Tesci ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü, İzmir Ziraatın Müdürlükleri Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
	T09	Panel	4	Burdur Tamm İ Müdürlüğü, İsparta İ Tamm Müdürlüğü, İzmir İ Tamm İ Tamm Müdürlüğü, Muğla Tamm İ Müdürlükleri Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
	T13	Kamyon saat-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	10	Sarıyer Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
	T02	Binek Otomobil	4	Kullandıkları Otomobiller	Diğer Sermaye	
	T03	Station Wagon	4	Baklagiller Kont. -Gaziantep İ Kont. -İstanbul İ Kont. -Tekirdağ İ Kont. Lab Müdürlükleri Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	2	Antalya İ Kont. -Ordu İ Kont. Müdürlükleri Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
	T10	Motosiklet (Sürücü dahil en fazla 25 kişilik)	2	Gaziantep İ Kont. -Trabzon İ Kont. Lab. Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
	T09	Panel	1	İzmir İ Kont. Lab. Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Diğer Sermaye	
	T03	Station Wagon	3	Genel Müdürlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T04	Arazi Binek (En az 4. en çok 8 kişilik)	2	Genel Müdürlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	2	Genel Müdürlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T02	Binek Otomobil	1	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T10	Motosiklet (Sürücü dahil en fazla 25 kişilik)	1	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T12	Kamyon saat-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 kg	5	Genel Müdürlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Yatırım İşleri Genel Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Yatırım İşleri Genel Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	T02	Binek Otomobil	10	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	10	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T02	Binek Otomobil	5	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	5	Bakanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi	
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	T-2	Binek Otomobil	81	Sanayi ve Ticaret İ Müdürlükleri Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	İç Ticaret Hizmetleri Geliştirme Projesi	
	T-2	Binek Otomobil	1	Kocaeli Sanayi ve Ticaret İ Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe	

(II) SAYILI CETVEL
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN
2011 YILINDA EDİNEBİLECEKLERİ TAŞITLARI GÖSTERİR CETVEL

KURULUŞUN ADI	T CETVELİ KİRA NO	TAŞITIN ÇİNSİ	ADET	NEREDE KULLANILACAKI	FİNANSMAN KAYNAĞI
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	T02	Binek Otomobil	3	Makam ve Hizmet Aracı Olarak Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Rumun Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	T15	Ambülans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T11b	Otobüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T11a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	4	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	T11b	Otobüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ					
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	T15	Ambülans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T11b	Otobüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T15	Ambülans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ					
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	18	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T02	Binek Otomobil	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T15	Ambülans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T11a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
EGE ÜNİVERSİTESİ	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Aracı hizmetleri için)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T18	Motosiklet en az 45-250 cc.lik	6	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T09	Panel	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
	T12	Kamyon pasaj-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 kg	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	5	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	3	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ					
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	5	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Aracı hizmetleri için)	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
	T14	Kamyon pasaj-kabin tam yükü ağırlığı en az 17.000 kg	5	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T13	Kamyon (pasaj-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	T18	Motosiklet en az 45-250 cc.lik	2	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T02	Binek Otomobil	2	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	Y-10	Midibüs (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T11-a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27, en fazla 40 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T11a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ				
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Aracı hizmetleri için)	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T09	Panel	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T11a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T12	Kamyon pasaj-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 kg	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	T22	Diğer Taşıtlar (Çins ve Fiyat Maliye Bakanlığına Belirli.)	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T09	Panel	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T15	Ambülans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ					
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Aracı hizmetleri için)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T03	Station-Wagon	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	2	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
ÖZEL ÜNİVERSİTESİ					
ÖZEL ÜNİVERSİTESİ	T03	Station-Wagon	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Aracı hizmetleri için)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T11a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T02	Binek Otomobil	2	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T18	Motosiklet en az 45-250 cc.lik	4	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T02	Binek Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	2	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T11a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T15	Ambülans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
	T22	Diğer Taşıtlar (Çins ve Fiyat Maliye Bakanlığına Belirli.)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
GERZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ					
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T02	Binek Otomobil	2	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T18	Motosiklet en az 45-250 cc.lik	4	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe

(II) SAYILI CETVEL
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN
2011 YILINDA EDİNEBİLECEKLERİ TAŞITLARI GÖSTERİR CETVEL

KURULUŞUN ADI	T CETVELİ SIRA NO	TAŞITIN CİNSİ	ADET	NEREDE KULLANILACAKI	FİNANSMAN KAYNAĞI
SÖLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	T-2	Binek Otomobil	6	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T-7	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T-9	Panel	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T11-a	Obüsüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik, en fazla 40 kişilik)	1	Öğrencilerin Sosyal, Kültür ve Sportif Faaliyetleri	Yurtid Hibe
	T11-b	Obüsüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Öğrencilerin Sosyal, Kültür ve Sportif Faaliyetleri	Yurtid Hibe
	T11b	Obüsüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	T13	Kamyon (saat-kabin tam yükü sürücü en az 12.000 kg)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T13b	Obüsüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
ZONGULDAK KARABELMAS ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
	T02	Binek Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
HERŞİN ÜNİVERSİTESİ	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
	T02	Binek Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
FAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T11a	Obüsüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	T15	Ambulans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	T03	Station-Wagon	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T10	Midibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	T11a	Obüsüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T10	Midibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	T18	Motorbislet en az 45-250 cc.lik	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Döner Sermaye
KIRSEKALE ÜNİVERSİTESİ	T10	Midibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	T11b	Obüsüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	T11b	Obüsüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T09	Panel	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	2	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
RİZE ÜNİVERSİTESİ	T12	Kamyon (saat-kabin tam yükü sürücü en az 3.501 kg)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
NAMEK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	2	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T03	Station-Wagon	3	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T10	Midibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T11a	Obüsüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T02	Binek Otomobil	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
	T11a	Obüsüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	T11b	Obüsüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanım)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkez Yönetim Bütçesi
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtid Hibe

(II) SAYILI CETVEL
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN
2011 YILINDA EDİNEBİLECEKLERİ TAŞITLARI GÖSTERİR CETVEL

KURULUŞUN ADI	T CETVELİ BİRA NO	TAŞITIN ÇİNSİ	ADET	NEREDE KULLANILACAKI	FİNANSMAN KAYNAĞI
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T11b	Obotaks (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanımlı)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	T11b	Obotaks (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanımlı)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
ORDU ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T11b	Obotaks (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
KARAMANOĞLU MEHMETREY ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
AĞIZ İBRAHİM ÇİÇEK ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T14	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 17.000 kg	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T04	Arazi Binik (En az 4, en çok 8 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	T-2	Binik Otomobil	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T-6	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T-8	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)(Arazi hizmetleri için)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T-10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 20 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T11a	Obotaks (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
SİİRT ÜNİVERSİTESİ	T11a	Obotaks (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T13	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
NEVEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	T11b	Obotaks (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T13	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T13	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanımlı)	1	Üniversite Hastane Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T11a	Obotaks (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T13	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T22	Diğer Taşıtlar (Çirai ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirli...)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T11a	Obotaks (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T11b	Obotaks (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	T11b	Obotaks (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T22	Diğer Taşıtlar (Çirai ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirli...)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
KIRKLAZLI ÜNİVERSİTESİ	T12	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 kg	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
OSMANIYE KORUKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binik Otomobil	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
İNGÖLÜ ÜNİVERSİTESİ	T10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
MUŞ ALPASLAN ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T11b	Obotaks (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	T11b	Obotaks (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	T13	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
JARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	T10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	T11a	Obotaks (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	2	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
GÜDÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtici Hibe
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T12	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 kg	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
NAKİRCİ ÜNİVERSİTESİ	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T22	Diğer Taşıtlar (Çirai ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirli...)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
İZDİR ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T22	Diğer Taşıtlar (Çirai ve Fiyatı Maliye Bakanlığına Belirli...)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
SIRNAK ÜNİVERSİTESİ	T02	Binik Otomobil	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T04	Arazi Binik (En az 4, en çok 8 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T11a	Obotaks (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
TUNÇELİ ÜNİVERSİTESİ	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi

(II) SAYILI CETVEL
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN
2011 YILINDA EDİNEBİLECEKLERİ TAŞITLARI GÖSTERİR CETVEL

KURULUŞUN ADI	T CETVELİ SIRA NO	TAŞITIN ÇİNSİ	ADET	NEREDE KULLANILACAKI	FİNANSMAN KAYNAĞI
	T11D	Obüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T13	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Rektörlük Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	T02	Binek Otomobil	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Üniversite Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	T11B	Obüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	2	Snay Organizasyonu Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Öz Gelir)
TÜRKİYE VE ORTA DOĞU ANME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	T02	Binek Otomobil	1	Enstitü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	TÜBİTAK Bilgin ve Bilg Güvenliği İleri Teknolojileri Araştırma Merkezi Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Öz Gelir)
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Araz hizmetleri için)	1	TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Öz Gelir)
	T14	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 17.000 kg	1	TÜBİTAK Bilgin ve Bilg Güvenliği İleri Teknolojileri Araştırma Merkezi Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Öz Gelir)
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	T02	Binek Otomobil	1	Başkanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	T02	Binek Otomobil	1	Başkanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
YÜKSEK ÖĞRETİM KREDİ VE YURTLAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T02	Binek Otomobil	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	5	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T03	Station-Wagon	10	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Yurtiçi Hibe
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T10	Minibus (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T13	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T02	Binek Otomobil	2	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	DİĞER
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	DİĞER
	T12	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 kg	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	DİĞER
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	13	Oman Yangınlarına Mücadele Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Araz hizmetleri için)	100	Oman Koruma ve Yangınla Mücadele Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T02	Binek Otomobil	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T09	Panel	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T13	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	T02	Binek Otomobil	4	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Öz Gelir)
MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ	T02	Binek Otomobil	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ	T02	Binek Otomobil	3	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
TÜRK İŞİTİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	T02	Binek Otomobil	2	Başkanlık Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T04	Arazi Binek (En az 4, en çok 8 kişilik)	3	Yurt Dışı Proje Koordinasyon Ofisleri Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T02	Binek Otomobil	1	Genel Müdürlük Hizmetinde kullanılacaktır.	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Araz hizmetleri için)	4	Hidroelektrik etüt merkezleri	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Genel Müdürlüğün yürütüleceği Eğitim faaliyetlerinde	Merkezi Yönetim Bütçesi
HADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	2	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Araz hizmetleri için)	4	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİ İŞ YURTULARI KURUMU	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	10	Ceza İnfaz Kurumu İyirdu Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T09	Panel	1	Ceza İnfaz Kurumu İyirdu Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T14	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 17.000 kg	3	Ceza İnfaz Kurumu İyirdu Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binek Otomobil	10	Ceza İnfaz Kurumu Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	10	Ceza İnfaz Kurumu Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T07	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	10	Ceza İnfaz Kurumu Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T11A	Obüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	50	Ceza İnfaz Kurumu Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T15	Ambulans (Tıbbi Donanımlı)	3	Ceza İnfaz Kurumu Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T02	Binek Otomobil	100	Adalet Teşkilatı Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T02	Binek Otomobil	9	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi
	T13	Kamyon pası-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 kg	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi

(III) SAYILI CETVEL
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN
2011 YILINDA EDİNEBİLECEKLERİ TAŞITLARI GÖSTERİR CETVEL

KURULUŞUN ADI	T CETVELİ SIRA NO	TAŞITIN CİNSİ	ADET	NEREDE KULLANILACAĞI	FİNANSMAN KAYNAĞI
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	T08	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik) (Arazi hizmetleri için)	4	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Öz Gelir)
KAMU İHALE KURUMU	T01b	Binet Otomobil	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Öz Gelir)
	T05	Minibus (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Kurum Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere	Merkezi Yönetim Bütçesi (Öz Gelir)

boş

V - CETVELİ

KANUNLAR VE KARARNAMELERLE
BAĞLANMIŞ VATANI HİZMET
AYLIKLARI

BOŞ SAYFA

V - CETVELİ
(Vatani Hizmet Aylıkları)

Bu Cetvelde ismi belirtilenlerin aylıklarının hesaplanmasında, isimlerinin karşılarında belirtilen gösterge rakamları esas alınır. Ancak, bu Cetvelin (A) ve (B) bölümlerinde belirtilenlerden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan gelir veya aylık bağlanmadığı gibi, zorunlu olarak sosyal güvenlik kurumlarından birine tâbi olmayı gerektiren bir işte de çalışmadığını belgelemek suretiyle yazılı talepte bulunan hak sahiplerinin aylıkları ise, yazılı taleplerinin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden aydan geçerli olmak üzere ve bu durumları devam ettirdiği müddetçe 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan 30 günlük net asgarî ücret tutarı (dul eşler için bu tutarın % 75'i, diğer yakınları için ise %50'si) esas alınarak ödenir.

A- Sivas Kongresince Seçilen Temsil Heyeti Üyeleriyle T.B.M.M. Birinci Dönem Milletvekillerinden 15.12.1948 tarihli ve 5269 sayılı, 18.7.1951 tarihli ve 5814 sayılı Kanunlar Gereğince Vatani Hizmet Tertibinden Aylık Bağlıanlar

Sıra No	Aylık Sahiplerinin İsimleri	Aylık Göstergesi
1	Adana Milletvekili Zekai Apaydın Kızı Leyla Yerdel	3348
2	Ankara Valisi M. Reşit Şahingiray Kızı İsmet Şahingiray	3348
3	Bingöl (Genç) Milletvekili Hamdi Yılmaz Kızı Münevver Korkmaz	3348
4	Bingöl (Genç) Milletvekili Hamdi Yılmaz Kızı Azize Bozgen (Yılmaz)	3348
5	Bitlis Milletvekili S. Vehbi Öztekin Kızı Saime Gebeloğlu	3348
6	Bitlis Milletvekili A. Hikmet Özdemir Kızı Saliha Özdemir	3348
7	Bolu Milletvekili Fuat Umay Kızı Esin Umay	3348
8	Burdur Milletvekili Veli Saltıkgil Kızı İnci Saltıkgil	3348
9	Bursa Milletvekili Servet Akdağ Kızı Süreyya Akdağ	3348
10	Bursa Milletvekili Servet Akdağ Kızı Faize Övünç	3348
11	Bursa Milletvekili M. Fehmi Gerçeker Kızı Meliha Çetinkaya	3348
12	C. Bereket Milletvekili Faik Öztrak Kızı Handan İnan	3348
13	C. Bereket Milletvekili A. Celalettin Öztekin Kızı F. Azize Öztekin	3348
14	Çankırı Milletvekili M. Tevfik Durlamak Kızı Hatice Çivitçioglu	3348
15	Diyarbakır Milletvekili Abdülkadir Kürkçü Kızı Sevim Kürkçü	3348
16	Diyarbakır Milletvekili İ. Hamit Tığrel Kızı Bediz Koz	3348
17	Diyarbakır Milletvekili İ. Hamit Tığrel Kızı Melek Öktem	3348
18	Ergani Milletvekili İ. Hakkı Akgün Kızı Neslişör Akgün	3348

19	Ergani Milletvekili M. Emin Özserdar Kızı Nazime Ertekin	3348
20	Erzincan Milletvekili Hüseyin Aksu Kızı Saima Aksu	3348
21	Erzurum Milletvekili M. Salih Yeşiloğlu Kızı A. Nimet Yeşiloğlu	3348
22	Gaziantep Milletvekili Ragıp Yoğun Kızı L. Münevver Muslu	3348
23	Gürüşhane Milletvekili Ziya Tuğlu Kızı Yedigöller Savaşeri	3348
24	İsparta Milletvekili İ. Remzi Kızı F. Seniha Başer	3348
25	İsparta Milletvekili İbrahim Demiralay Kızı R. Muazzez Aydemir	3348
26	İsparta Milletvekili Tahir Kucur Kızı Tuna Kucur	3348
27	İsparta Milletvekili Tahir Kucur Kızı H. Gülten Şaklar	3348
28	İçel Milletvekili Haydar Arslan Kızı Canan Aşkın	3348
29	İçel Milletvekili Haydar Arslan Kızı Suzan Arslan	3348
30	İçel Milletvekili Haydar Arslan Kızı Perihan Alev	3348
31	İstanbul Milletvekili H. Hüsnü Işık Kızı S. Fikriye Kuyuş	3348
32	Kastamonu Milletvekili Sabri Dura Kızı F. Emise Çamlıca	3348
33	Kayseri Milletvekili Osman Uşaklı Kızı Sabiha Çingilloğlu	3348
34	Kayseri Milletvekili A. Hilmi Kalaç Kızı Sümer Kayalıbay	3348
35	Kayseri Milletvekili Rifat Çelik Kızı V. Sevim Karakimseli	3348
36	Kırşehir Milletvekili M. Sadık Savtekin Kızı Semiha Savtekin	3348
37	Malatya Milletvekili Garip Ömer Kızı Emine Akıncı	3348
38	Malatya Milletvekili Hüseyin Sıtkı Gür Kızı Nuriye İdil	3348
39	Mardin Milletvekili İbrahim Turhan Kızı Neriman Turhan	3348
40	Mardin Milletvekili İbrahim Turhan Kızı Ayhan Turhan	3348
41	Menteşe Milletvekili H. Fahri Arslanlı Kızı Z. İclal Arslanlı	3348
42	Mersin Milletvekili Tervik Gençtürk Kızı Terviz Dinçer	3348
43	Niğde Milletvekili M. Ragıp Soylu Kızı Bedia Şahenk	3348
44	Saruhan Milletvekili İ. Süreyya Yiğit Kızı İ. Candan Yiğit	3348
45	Siirt Milletvekili Kadri Oktay Kızı Cavide Yasa	3348
46	Siirt Milletvekili Kadri Oktay Kızı Beşire Kalkan	3348
47	Siirt Milletvekili Nuri Bayram Kızı Fatma Cander	3348
48	Siirt Milletvekili M. Sabri Baysan Kızı İstiklal Baysan	3348
49	Sinop Milletvekili Abdullah Karabina Kızı Ziynet Kula	3348
50	Sinop Milletvekili Mehmet Şerif Kızı N. Nefise Kayhan	3348
51	Sivas Milletvekili Y. Ziyaettin Başara Kızı E. Lütfiye Başara	3348
52	Sivas Milletvekili Rasım Başara Kızı Türkan Kınacı	3348
53	Siverek Milletvekili Abdulgani Ensari Kızı B. Saadet Ensari	3348

54	Siverek Milletvekili M. İhsan Sağlam Kızı R. Faize Gümüş	3348
55	Şanhurfa Milletvekili Salih Hayali Kızı Güleendam Sayın	3348
56	Ş. Karahisar Milletvekili M. N. Erberk Kızı Ülker Kılınc	3348
57	Van Milletvekili Hakkı Urgan Kızı Ayten Urgan	3348
58	Van Milletvekili Hakkı Urgan Kızı Selçuk Karaduman	3348
59	Yozgat Milletvekili Y. Bahri Tatlıoğlu Kızı Fatma Süral	3348
60	Milletvekili Mulla Ali Güney Kızı Tolunay Güney	3348
61	Milletvekili Ahmet Nafiz ÖZALP Kızı Nilüfer Furtun	3348
62	I. Dönem Milletvekili Sıddık Mumcu Kızı Muzaffer Mumcu	3348
63	I. Dönem Milletvekili Mustafa Kızı İlhan Ekmekçioğlu	3348
64	I. Dönem Milletvekili Kazım Özalp Kızı F. Güner Özalp	3348
65	I. Dönem Milletvekili Süleyman Sırrı Kızı Gülbekem Aral	3348
66	I. Dönem Milletvekili M. Refik Kızı Türkan Çölaşan	3348
67	I. Dönem Kastamonu Milletvekili A. Kadir Kemali Kızı N. Uğur Gürsu (Öğütü)	3348
68	I. Dönem Kastamonu Milletvekili A. Kadir Kemali Kızı A. Türkan Atagan	3348
69	I. Dönem Kastamonu Milletvekili A. Kadir Kemali Kızı E. Talat Temizsoy	3348
70	I. Dönem Van Milletvekili H. Sadık Kızı Sevinç Kutay	3348
71	I. Dönem K. Sahip Milletvekili A. Nebil Kızı A. Fahrinisa Alpsar	3348
72	I. Dönem İcel Milletvekili Şevki Göklevent Kızı Aliye Şevki Gülmar	3348
73	I. Dönem Ardahan Milletvekili Server Ahşkata Kızı Z. Belma Ahşkaatabekoğlu	3348
74	I. Dönem Ardahan Milletvekili Server Ahşkata Kızı L. Nesrin Ahşkaatabekoğlu	3348
75	I. Dönem Lazistan Milletvekili Z. Abidin Başıbuğoğlu Kızı N. Sevdâ Başıbuğoğlu	3348
76	I. Dönem Batum Milletvekili Edip Dinç Kızı Şükran Yavuzay	3348
77	I. Dönem Milletvekili A. Hamdi Ülkümen Oğlu Atıla Ülkümen	3348
78	I. Dönem Milletvekili Sabri Gözügeçgel Kızı Sümürü Sağlamoğlu	3348
79	I. Dönem Milletvekili Hüsnü Orakçı Kızı Sevim Altay	3348

B- Özel Kanunlara Göre Vatani Hizmet Tertibinden Ayhık Bağlananlar

Sıra No	Ayhık Sahiplerinin İsimleri	Dayandığı Kanun	Ayhık Göstergesi 01.01.2011-31.12.2011
1	Embiya Çavuş	3275	6016
2	Hakkı Şenhlür	3275	6016
3	Ali Tabak Eşi Zülfiye Tabak	3275	4813
4	Hacı Altın Eşi Cemile Altın	1062	4813
5	H. Daniş Tunali Eşi F. Fırızze Tunali	2097	4813
6	İbrahim Kalça Eşi Seyyare Kalça	682	4813
7	İsa Güneş Eşi Gülçiçek Güneş	2378	4813
8	İsmail Şevket Erez Eşi F. Necla Erez	2097	4813
9	Kemal Bahadır Demir Eşi Melek Sina Baydar	1936	4813
10	Mehmet Akman Eşi Sati Cebeci	6576	4813
11	Mehmet Şanlı Baydar Eşi N. Güner Baydar	1936	4813
12	Mülaazım Deniz Eşi Cevran Deniz	2998	4813
13	Oktar Cirit Eşi F. Gülen Cirit	2096	4813
14	Remzi Gürkan Eşi Safiye Gürkan	3275	4813
15	Tahir Ünlü Eşi Sultan Ünlü	167	4813
16	Talip Yener Eşi Saniye Kılıç Uysal	2097	4813
17	Ahmet Hamdi Efendi Kızı Emel Çardak	330	3348
18	Ali Tabak Kızı Melek Tabak	3275	3348
19	Cemal Kılıç Kızı Yeter Kılıç	2998	3348
20	Cemal Kaçar Kızı Zeynep Kaçar	3187	3348
21	Harun Atay Kızı Fatma Atay	6857	3348
22	Mehmet Kıran Kızı Telli Kıran	2884	3348
23	Mehmet Şanlı Baydar Kızı A. S. Leyla Baydar	1936	3348
24	Mehmet Şanlı Baydar Kızı Asuman Baydar	1936	3348
25	Mülaazım Deniz Kızı Mavuş Deniz	2998	3348
26	Kaşır Kaçar Kızı Çeşmi Çadırcı	3258	3348
27	Oktar Cirit Kızı N. Ece Cirit	2096	3348
28	Süleyman Kulaksız Oğlu Sadık Kulaksız	389	3348
29	Tahir Ünlü Kızı Şükran Yentür	167	3348
30	Tahir Ünlü Kızı Şengül Mücahit	167	3348
31	Talip Yener Annesi Niuriye Yener	2097	3348
32	Talip Yener Babası Sabri Yener	2097	3348

C- 28.5.1986 tarihli ve 3292 sayılı Kanun gereğince Bakanlar Kurulu Kararıyla Vatani Hizmet Tertibinden Aylık Bağlananlar

Sıra No	Aylık Sahiplerinin İsimleri	Aylık Göstergesi
		01.01.2011-30.12.2011
1	Abdullah Deliormanlı	6016
2	Ahmet Kızılkaya	6016
3	Ali Mutlutürk	6016
4	Ali Şengüler	6016
5	Arif Şentürk	6016
6	Avni Veli Özgürer	6016
7	Beyhan Yılmaz Şahinci	6016
8	Burhan Mutlu	6016
9	Cevdet Gündüzlü	6016
10	Fehim Karaduman	6016
11	Gültekin Karaman	6016
12	Hanifi Aktaş	6016
13	Hasan Ayyıldız	6016
14	Hayrettin Öztürk	6016
15	Hüseyin Babekoğlu	6016
16	Hüsnü Kahveci	6016
17	İbrahim Zafer	6016
18	İsmail Şimşek	6016
19	Mehmet Karaali	6016
20	Mehmet Mumcuoğlu	6016
21	Mesude Bilen	6016
22	Mümin Akkas	6016
23	Mümin Kaşmeroğlu	6016
24	Nazım Başaran	6016
25	Niyazi Özgür	6016
26	Osman Onur	6016
27	Ramadan Tunalı	6016
28	Remzi Öztürk	6016
29	Remzi Uçan	6016
30	Rıdvan Kurtulmuş	6016

31	Sabri İskender	6016
32	Selim Savaş	6016
33	Seydali Akgün	6016
34	Şaban Ergül	6016
35	Şaban Güler	6016
36	Şaban Özkan	6016
37	Yakup Yıldırımıttürkkan	6016
38	Yusuf Bilgiç	6016
39	Yusuf Engin	6016
40	Yusuf Türkoğlu	6016
41	Ziya Savaş	6016
42	Mahmut Önal (Bölükbaşı) Eşi Nezaha Bölükbaşı	4813
43	M. Fuat Giray Eşi Nermin Giray	4813
44	Mehmet Karasulu Eşi Ayşe Karasulu	4813
45	Mümin Vatanserver Eşi Zehra Vatanserver	4813
46	M. Mümin Yakup Eşi Meryem Musaoğlu	4813
47	Orhan Pandur Eşi Şaver Pandur	4813
48	Remzi Doğru Eşi Hürü Doğru	4813
49	Saffet Recep Eşi Zehra Saffetoglu	4813
50	Abdülkerim Zirihli Kızı Yurdagül Döngel	3348
51	Abdülkerim Zirihli Kızı Kadriye Aközlu	3348
52	Halil Şükür Kızı Zehra Savaşman	3348
53	Hüsnüye Atasoy Kızı Nevin Atasoy	3348
54	Mehmet Öztürk Kızı Saniye Kayacan	3348
55	Mehmet Nuri Ateşoğlu Kızı Mübeccel Ateşoğlu	3348
56	Sabit Hafızoğlu Kızı Derya Hafızoğlu	3348
57	Salih Sıtkı Fıstıker Kızı Fikriye Şen	3348
58	Veysel Şaturoğlu Kızı Menekşe Süzer	3348
59	Veysel Şaturoğlu Kızı Zehra Başer	3348

**B) 5018 SAYILI KANUNA GÖRE
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU
TASARISINA
EKLENECEK BELGELER**

BOŞ SAYFA

KAMU BORÇLARINA İLİŞKİN TABLOLAR

boş

TABLO 1
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE FİNANSMANI

	2009 (*)	2010/6 (*)
Merkezi Yönetim Finansmanı	56.288.511	18.029.534
BORÇLANMA (Net)	60.386.299	17.226.961
Dış Borçlanma (Net)	5.616.044	4.096.051
Kullanım	13.887.849	10.793.240
Ödeme (Anapara)	-8.271.805	-6.697.188
İç Borçlanma (Net)	54.770.255	13.130.910
Satış	149.896.563	86.888.491
Ödeme	-95.126.308	-73.757.582
BORÇLANMA DIŞI KAYNAKLAR	835.223	769.826
Özleştirme Geliri	0	0
TMSF Gelir Fazlası	639.009	418.035
Net Borç Verme (-)	-196.214	-351.791
Borç Verme	490.862	15.915
Geri Ödeme (-)	687.077	367.706
KASA/BANKA VE DİĞER İŞLEMLER	-4.933.012	32.747

(*) Geçici

TABLO 2
MERKEZİ YÖNETİM İÇ BORÇ STOKU
(31/07/2010 İTİBARIYLA) (*)

	2009 Aralık	2010 Temmuz
1. Devlet Tahvilleri	330.005	345.158
- Nakit İmkanı Sağlayanlar	315.969	335.774
- Özel Tertip	299.196	324.877
- İkraz Senetleri	8.851	7.975
2. Hazine Bonoları	7.921	2.921
- Nakit İmkanı Sağlayanlar	14.036	9.384
	14.036	9.384

(*) Geçici

TABLO 3

DEVLET TAHVİLİ VE HAZİNE BONOLARININ VADE YAPISI
(31/07/2010 İtibarıyla Stok Durumu) (*)

		(Milyon TL)	
VADE	MIKTAR	UZUN VADELİ STOKA ORANI (%)	TOPLAM STOKA ORANI (%)
1 YIL	0	0,0	0,0
2 YIL	4.477	1,3	1,3
3 YIL	12.401	3,7	3,6
4 YIL	14.410	4,3	4,2
5 YIL	167.786	50,0	48,6
5 YIL ÜZERİ	44.867	13,4	13,0
KIRIK VADE(**)	91.832	27,3	26,6
1. UZUN VADELİ BORÇ	335.774	100,0	97,3
VADE	MIKTAR	KISA VADELİ STOKA ORANI (%)	TOPLAM STOKA ORANI (%)
3 AY	0	0,0	0,0
6 AY	6.834	72,8	2,0
9 AY	0	0,0	0,0
KIRIK VADE	2.550	27,2	0,7
2. KISA VADELİ BORÇ	9.384	100,0	2,7
TOPLAM STOK	345.158		100,0

(*) Geçici

(**) Tabloda yer alan standart vadeler dışında olanları içermektedir.

TABLO 4

YILLAR İTİBARIYLA İÇ BORÇ STOKU
1995 - 2010(*)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010(*)
İÇ BORÇ STOKU	1.361	3.149	6.263	11.613	23.920	36.421	122.167	146.870	194.387	224.483	244.782	251.470	255.310	274.827	330.066	345.158
Tahvil	512	1.250	3.671	5.772	19.663	34.363	102.128	112.850	168.974	194.211	226.964	241.876	249.176	260.849	315.969	335.774
Bono	631	1.528	2.376	5.841	3.237	2.058	20.029	37.020	25.413	30.272	17.818	8.594	6.134	13.976	14.096	9.384
Konsolide Borçlar	26	0,04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kısa vadeli avans	192	371	338	0,0003	0,0003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Milyon TL)

(*) 31/07/2010 tarihi itibarıyla

TABLO 5
İÇ BORÇ STOKUNA İLİŞKİN ÖDEMELER*

STOK	2010 ÖDEMELERİ (**)		2011 ÖDEMELERİ		2012 ÖDEMELERİ		2013 ÖDEMELERİ		2014 ÖDEMELERİ		2015 VE SONRASI ÖDEMELER	
	ANAPARA	FAİZ	ANAPARA	FAİZ	ANAPARA	FAİZ	ANAPARA	FAİZ	ANAPARA	FAİZ	ANAPARA	FAİZ
31.07.2010												
345.158	54.761	13.883	92.765	31.804	47.421	25.843	62.296	17.812	58.405	13.053	48.085	16.733
335.774	49.652	13.703	85.839	31.350	47.421	25.843	62.296	17.812	58.405	13.053	48.085	16.733
9.384	5.099	180	6.916	454	0	0	0	0	0	0	0	0

(milyon TL)

(*) 24/8/2010 tarihi itibarıyla kesinleşen ödemeler olup TÜFE, döviz kuru ve faiz gerçekleştirmelerine göre değişebilecektir..

(**) Ağustos-Aralık 2010 dönemine ilişkin ödemeleri göstermektedir.

TABLO 6

İÇ BORÇLANMA DURUMU (Milyon TL)

	2010 (*)					
	2009	BORÇLANMA	ANAPARA ÖDEMELER	FAİZ ÖDEMELERİ	NET BORÇLANMA	STOK
TAHVİL	315.969	87.532	67.727	26.678	19.805	335.774
BONO	14.036	12.303	16.955	1.280	(4.651)	9.384
TOPLAM	330.005	99.835	84.682	27.958	15.153	345.158

(*) 31/07/2010 tarihi itibarıyla.

TABLO-7
MERKEZİ YÖNETİM DİŞ BORÇLARI
31/12/2009 DURUMU
(Milyon Dolar)

	BORÇ BAKİYESİ (*)	31/12/2009 İTİBARIYLA KULLANILMAYAN (*) (***)	TOPLAM (1)+(2)	ÖDENECEK FAİZ TUTARI (*) (**)
	(1)	(2)		
ALACAKLILARA GÖRE TOPLAM				
A-RESMİ ALACAKLILAR				
1 - HÜKÜMET KURULUŞLARI				
KAMU FİNANSMAN KURULUŞLARI	74.054	5.769	79.823	35.262
MERKEZİ HÜKÜMETLER	27.041	3.469	30.510	3.668
RESMİ KALKINMA BANKALARI	5.656	1.276	6.932	655
AKB-AVRUPA KONSEYİ KALKINMA BANKASI	1.243	99	1.342	132
AYB-AVRUPA YATIRIM BANKASI	488	1	489	56
IBRD-ULUSLARARASI İMAR VE KALKINMA BANKASI	3.925	1.177	5.102	467
IDA-ULUSLARARASI KALKINMA BİRLİĞİ	21.385	2.193	23.578	3.014
IFAD-ULUSLARARASI TARİMSAL KALKINMA FONU	713	280	993	128
IMF-ULUSLARARASI PARA FONU****	3.311	1.117	4.428	1.525
NORDİK YATIRIM BANKASI	7.706	747	8.452	935
OPEC FUND FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT - OFID	48		48	2
B - ÖZEL ALACAKLILAR				
1 - BORÇ				
BANKACILIK DİŞ FİNANSMAN KURULUŞLARI	86	18	104	26
PARASAL OLMAYAN KURULUŞLAR	13	25	38	1
YABANCI TİCARİ BANKALAR	9.434	0	9.434	386
YERLİ TİCARİ BANKALARIN YURTDIŞI ŞUBELERİ VE DİĞER	49	0	49	3
2 - TAHVİL				
BANKACILIK DİŞ FİNANSMAN KURULUŞLARI	25	7	32	8
PARASAL OLMAYAN KURULUŞLAR	47.013	2.300	49.313	31.593
YABANCI TİCARİ BANKALAR	6.113	2.300	8.413	719
YERLİ TİCARİ BANKALARIN YURTDIŞI ŞUBELERİ VE DİĞER	433	46	479	105
TOPLAM				
	2.398	414	2.812	379
	3.281	1.841	5.122	235
	40.899	0	40.899	30.875

Kaynak : Hazine Müsteşarlığı

(*) 31-12-2009 dolar pariteleri ile hesaplanmıştır.

(**) Faiz tutarı gerçekteŐen kullanılmıŐar üzerinden hesaplanan projeksiyon bilgileridir.

(***) Anlaşma tarihi 31.12.2009'dan küçük olan kredileri kapsar

(****) SDR Tahsisatı dahildir.

TABLO-8
MERKEZİ YÖNETİM DIŞ BORÇLARININ
31/12/2008 -31/12/2009 TARİHLİ BAKİYELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
(Dönem Sonu Kurlarıyla - Milyon Dolar)

	31/12/2008	31/12/2009	% Artış / Azalış
ALACAKLILARA GÖRE TOPLAM	69.757	74.054	%6,2
A-RESMİ ALACAKLILAR	24.450	27.041	%10,6
1 - HÜKÜMET KURULUŞLARI	5.538	5.656	%2,1
KAMU FINANSMAN KURULUŞLARI	965	1.243	%28,8
MERKEZİ HÜKÜMETLER	625	488	-%21,8
RESMİ KALKINMA BANKALARI	3.948	3.925	-%0,6
2 - ULUSLARARASI KURULUŞLAR	18.912	21.385	%13,1
AKKB-AVRUPA KONSEYİ KALKINMA BANKASI	767	713	-%7,0
AYB-AVRUPA YATIRIM BANKASI	2.623	3.311	%26,3
IBRD-ULUSLARARASI İMAR VE KALKINMA BANKASI	6.727	7.706	%14,6
IDA-ULUSLARARASI KALKINMA BİRLİĞİ	54	48	-%11,0
IDB-İSLAM KALKINMA BANKASI	84	86	%2,3
IFAD-ULUSLARARASI TARIMSAL KALKINMA FONU	10	13	%32,9
IMF-ULUSLARARASI PARA FONU	8.563	9.434	%10,2
NORDİK YATIRIM BANKASI	61	49	-%18,6
OPEC FUND FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT - C	24	25	%5,4
B - ÖZEL ALACAKLILAR	45.307	47.013	%3,8
1 - BORÇ	6.401	6.113	-%4,5
BANKACILIK DIŞI FINANSMAN KURULUŞLARI	526	433	-%17,6
PARASAL OLMAYAN KURULUŞLAR	3		-%100,0
YABANCI TİCARİ BANKALAR	2.525	2.398	-%5,0
YERLİ TİCARİ BANKALARIN YURTDIŞI ŞUBELERİ VE D	3.347	3.281	
2 - TAHVİL	38.907	40.899	%5,1
Merkezi Yönetim Dış Borç Stokunun GSYİH'ye oranı (%)	9,4	12,0	

Kaynak : Hazine Müsteşarlığı

TABLO-9
MERKEZİ YÖNETİM DIŞ BORÇLARI
31/07/2010 DURUMU
(Milyon Dolar)

	BORÇ BAKİYESİ (*)	31/07/2010 İTİBARIYLA KULLANILMAYAN (*) (***)	(2)	TOPLAM (1)+(2)	ÖDENECEK FAİZ TUTARI (*) (**)
ALACAKLILARA GÖRE TOPLAM					
A-RESMİ ALACAKLILAR	75.168	4.642		79.811	38.550
1 - HÜKÜMET KURULUŞLARI	26.461	3.017		29.478	3.827
KAMU FİNANSMAN KURULUŞLARI	5.911	861		6.772	709
MERKEZİ HÜKÜMETLER	1.279	60		1.339	129
RESMİ KALKINMA BANKALARI	404	0		404	45
2 - ULUSLARARASI KURULUŞLAR	4.228	800		5.028	535
AKKB-AVRUPA KONSEYİ KALKINMA BANKASI	616	250		866	108
AYB-AVRUPA YATIRIM BANKASI	3.198	1.242		4.439	1.553
IBRD-JULUSLARARASI İMAR VE KALKINMA BANKA	8.296	619		8.915	1.204
IDA-ULUSLARARASI KALKINMA BİRLİĞİ	45			45	2
IDB-ISLAM KALKINMA BANKASI	76	16		92	19
IFAD-JULUSLARARASI TARIMSAL KALKINMA FONU	11	24		35	0
IMF-ULUSLARARASI PARA FONU****	8.240			8.240	222
NORDİK YATIRIM BANKASI	43	0		43	2
OPEC FUND FOR INTERNATIONAL DEVELOPME	26	5		31	7
B - ÖZEL ALACAKLILAR	48.707	1.626		50.333	34.723
1 - BORÇ	6.363	1.626		7.989	685
BANKACILIK DIŞI FİNANSMAN KURULUŞLARI	398	31		429	85
PARASAL OLMAYAN KURULUŞLAR	0	0		0	0
YABANCI TİCARİ BANKALAR	2.211	305		2.516	315
YERLİ TİCARİ BANKALARIN YURTDIŞI ŞUBELERİ	3.755	1.289		5.044	286
2 - TAHVİL	42.344	0		42.344	34.038

Kaynak : Hazine Müsteşarlığı

(*) 31.07.2010 dolar pariteleri ile hesaplanmıştır.

(**) Faiz tutarı gerçekleşen kullanımlar üzerinden hesaplanan projeksiyon bilgileridir.

(***) Anlaşma tarihi 31.07.2010'dan küçük olan kredileri kapsar.

(****) SDR Tahsisatı dahildir.

TABLO-10(*)()**
MERKEZİ YÖNETİM DIŞ BORÇ ÖDEMELERİNİN
YILLAR İTİBARIYLA DAĞILIMI
(Milyon Dolar)

YILLAR	ANAPARA	FAİZ	TOPLAM
2010 (8-12)	2.341	1.279	3.620
2011	6.725	3.747	10.472
2012	6.567	3.457	10.025
2013	4.560	3.150	7.710
2014	5.399	2.914	8.313
2015	4.504	2.588	7.092
2016	4.859	2.446	7.305
2017+ (***)	38.608	18.968	57.576
TOPLAM	73.563	38.550	112.113

Kaynak : Hazine Müsteşarlığı

(*) Geçici, 31/07/2010 tarihli dolar pariteleri ile dolar tutarı hesaplanmıştır,
Anapara/faiz tutarları gerçekleşen kullanımlar üzerinden hesaplanan projeksiyon bilgileridir.
(**) SDR tahsisatı anapara ödemesiz olduğundan anapara ödeme projeksiyonlarında yer almamaktadır.

(***) 2017 ve sonraki yılları kapsamaktadır.

BOŞ

**MAHALLİ İDARELER VE SOSYAL
GÜVENLİK KURUMLARININ BÜTÇE
TAHMİNLERİ (2008 - 2013)**

boş

TABLO 1: MAHALLİ İDARELER GELİR VE HARÇAMALARI (1)

	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	(2)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
GELİRLER	30.447	32.129	40.088	47.944	50.659	54.074
1. VERGİLER	20.415	20.966	27.953	30.844	33.983	37.428
A. VASITASIZ	5.437	5.883	7.078	7.841	8.643	9.553
B. VASITALI	13.261	13.264	18.036	20.027	22.230	24.645
C. SERVET	1.717	1.819	2.839	2.976	3.110	3.230
2. VERGİ DIŞI NORMAL GELİRLER	3.522	4.884	4.612	5.478	5.953	6.533
3. FAKTÖR GELİRLERİ	6.000	6.279	7.187	8.033	9.015	10.113
4. SERMAYE TRANSFERLERİ (NET)	510	0	336	3.589	1.708	0
HARÇAMALAR	36.465	36.359	42.633	49.124	52.344	58.247
1. CARİ GİDERLER	20.692	21.056	26.207	28.964	31.146	35.875
2. YATIRIM HARÇAMALARI	14.264	12.005	13.662	16.950	17.681	18.082
A. SABİT SERMAYE	14.264	11.999	13.653	16.912	17.650	18.048
B. STOK DEĞİŞİMİ	0	6	9	38	31	34
3. CARİ TRANSFERLER	2.037	3.077	3.418	3.770	4.160	4.570
4. KAMULAŞTIRMA VE S. DEĞER ARTIŞI	-528	-323	-653	-560	-643	-657
5. SERMAYE TRANSFERLERİ (NET)	0	543	0	0	0	377
GELİR-GİDER FARKI	-6.018	-4.230	-2.545	-1.181	-1.685	-4.174

(1) Belediyeler, il özel idareleri, İller Bankası, belediyelerin oluşturdukları birlikler ile belediyelere bağlı idareleri kapsamaktadır.

(2) Gerçekleşme Tahmini

(3) Program

Kaynak: DPT

TABLO 2: SOSYAL GÜVENLİK KURULUŞLARI GELİR-GİDER DENGESİ

	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
			(2)	(3)	(3)	(3)
I-GELİRLER	64.682	74.173	90.504	103.230	113.298	123.676
-PRİM TAHSİLATLARI	56.146	58.864	72.017	82.876	91.861	100.806
II-GİDERLER	90.584	102.671	118.687	133.835	146.965	159.653
-SİGORTA ÖDEMELERİ	59.647	68.051	79.668	92.882	103.164	113.453
-SAĞLIK GİDERLERİ	25.404	28.863	32.271	33.349	35.781	37.895
-YATIRIM HARCAMALARI (4)	21	91	173	307	253	55
III-GELİR-GİDER FARKI	-25.902	-28.498	-28.183	-30.605	-33.667	-35.977
IV-BÜTÇE TRANSFERLERİ	25.850	29.249	28.183	30.605	33.667	35.977
-BÜTÇE TRANSFERLERİ (5)	35.133	52.685	56.180	62.434	68.722	74.268
V-FİNANSMAN AÇIĞI	53	-751	0	0	0	0

(1) Gerçekleşme Tahmini

(2) Program

(3) Çalışan kamu görevlilerinin sağlık harcamalarının 15 Ocak 2010 tarihinden itibaren SGK'ya devredildiği dikkate alınmıştır. Yeşil kart sahiplerinin sağlık harcamalarının ise merkezi yönetim bütçesinde izleneceği öngörülmüştür.

(4) Türkiye İş Kurumunun sadece yatırım harcaması dahil olup gelir-gider farkının değişmemesi amacıyla toplam gelire yatırım bedeli kadar eklenme yapılmıştır.

(5) Faturalı ödemeler, ek karşılıklar, emeklilere yapılan ek ödeme dahil olup, 2009 yılından itibaren hizmet akdiyle çalışanlar için 5 puan prim indirimi ve özürülü primi indiriminden kaynaklanan transferler de dahil edilmiştir.

Kaynak: DPT, Genel Ekonomik Hedefler ve Yatırımlar 2011

**MERKEZİ YÖNETİM KAPSAMINDAKİ
KAMU İDARELERİNE BAĞLI DÖNER
SERMAYE İŞLETMELERİ İLE BÜTÇE
DIŞI FONLARIN GELİR VE GİDERLERİ
(2008-2013)**

BOŞ SAYFA

TABLO 1: DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLAR FİNANSMAN DENGESİ (1)

	2008	2009	2010 (2)	2011 (3)	(Cari Fiyatlarda, Milyon TL)	
					2012 (3)	2013 (3)
A. TOPLAM GELİRLER	22.241	24.992	27.055	29.653	28.852	30.835
I. İŞLETME GELİRLERİ	21.742	24.457	26.314	28.662	28.303	30.234
1. Mal ve Hizmet Satış Hasılatı	18.103	20.308	22.286	24.367	23.775	25.391
2. Diğer Gelirler	3.639	4.150	4.028	4.295	4.528	4.843
II. KURUM BÜNYESİNDE KALAN FONLAR	498	535	451	866	549	601
1. Amortismanlar	322	504	438	852	534	585
2. Karşılıklar	177	31	13	14	15	17
III. BÜTÇE VE FONLAR	0	0	290	125	0	0
1. Sermaye	0	0	0	0	0	0
2. Yardım- Diğer	0	0	290	125	0	0
IV. DİĞER GELİRLER	0	0	0	0	0	0
B. TOPLAM GİDERLER	21.575	24.164	25.914	28.672	28.089	30.058
I. İŞLETME GİDERLERİ	20.364	23.205	24.952	27.187	27.394	29.280
1. Mal ve Hizmet Satış Maliyeti	9.707	11.557	12.517	13.609	14.516	15.498
2. Diğer Giderler	10.657	11.648	12.434	13.578	12.878	13.782
- Genel Yönetim Gid.	8.258	9.332	9.837	10.708	11.470	12.269
- Diğer	2.400	2.315	2.597	2.870	1.408	1.514
II. YATIRIM HARCAMALARI	570	704	621	782	775	785
III. STOK ARTIŞI	403	-44	111	151	128	137
IV. SABİT KIYMET ARTIŞI	-123	-234	-91	193	-256	-200
V. DOLAYSIZ VERGİLER	72	47	36	43	49	55
VI. FONLARA TRANSFERLER	289	486	286	316	0	0
VII. DİĞER GİDERLER	0	0	0	0	0	0
C. GELİR GİDER FARKI	666	828	1.141	982	763	777
D. FİNANSMAN	-666	-828	-1.141	-982	-763	-777
I. KASA BANKA DEĞİŞİMİ	-245	-231	-414	-465	96	-441
II. İÇ BORÇLANMA (NET)	-421	-597	-727	-516	-859	-336
III. DIŞ BORÇLANMA (NET)	0	0	0	0	0	0

(1) Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kuruluşlara ait döner sermayeler ile TRT, Milli Piyango ve AOC'yi kapsamaktadır.

(2) Gerçekleşme Tahmini

(3) Program

Kaynak: DPT, Genel Ekonomik Hedefler ve Yatırımlar 2011

TABLO 2: FON GELİR VE GİDERLERİ (1)

	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
			(2)	(3)	(3)	(3)
FON GELİRLERİ	3.789	4.147	4.955	5.216	5.790	6.463
VERGİ GELİRLERİ	3.541	3.662	4.026	4.560	5.153	5.822
VERGİ DIŞI NORMAL GELİRLER	211	356	300	325	327	337
FAKTÖR GELİRLERİ (NET)	37	52	2	0	13	25
CARİ TRANSFERLER (NET)	0	0	0	0	0	0
SERMAYE TRANSFERLERİ (NET)	0	77	627	330	297	279
-Özelleştirme Geliri	5.147	2.335	3.237	8.129	7.279	7.405
FON GİDERLERİ	4.243	4.398	4.198	4.479	5.037	5.552
CARİ GİDERLER	2.125	2.125	2.111	2.221	2.453	2.696
FAKTÖR GİDERLERİ (NET)	0	0	0	16	0	0
SABİT SERMAYE YATIRIMLARI	0	0	0	0	0	0
CARİ TRANSFERLER (NET)	943	2.273	2.087	2.242	2.584	2.855
SERMAYE TRANSFERLERİ (NET)	1.175	0	0	0	0	0
GELİR GİDER FARKI	-455	-251	758	736	753	911

(1) Özelleştirme Fonu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu, Savunma Sanayii Destekleme Fonu ve Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu hesaplarını içermektedir.

(2) Gerçekleşme Tahmini

(3) Program

Kaynak: DPT, Genel Ekonomik Hedefler ve Yatırımlar 2011

**2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM
BÜTÇESİNDEN YARDIM ALAN İDARE,
KURUM VE KURULUŞLAR**

BOŞ SAYFA

2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNDEN YARDIM ALAN İDARE, KURUM VE KURULUŞLAR

(TL)

HAZİNE YARDIMLARI	
Merkezi Finans ve İhale Birimi	9.700.000
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu	90.000.000
Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı	33.000.000
Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu	1.600.000
Vakıf Üniversiteleri	50.000
Sosyal Güvenlik Kurumları	30.699.735.000
Mahalli İdareler	2.812.144.000
KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	
Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık vb. Kuruluşlar	79.807.000
Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı	88.000.000
Kamu İşveren Sendikaları	1.231.000
Özerk Spor Federasyonları	63.000.000
Siyasi Partiler	325.084.000
YURTDIŞINA YAPILAN CARİ TRANSFERLER	
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi	13.000.000
Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi	23.564.000
SERMAYE TRANSFERLERİ	
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu	5.000.000
Kalkınma Ajansları	450.000.000
Mahalli İdareler	1.315.762.000
Vakıf Üniversiteleri	36.284.000
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi	7.000.000
Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi	11.000.000

